ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΑΡΙΘΜ.

H. Ref.
216 xh

King

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΑ

ΚΑΤΑ

ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΥΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ [illegible]

[illegible]

[illegible]

1859.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΑ

ΚΑΤΑ

ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΥΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Κάτωθι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ῥαγκαβᾶ

Ὁδὸς Κυρίςυ ἢ Νέων Λυτρῶν ἀριθ. 872.

1859.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑ

ΦΙΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥ.

Ἐπιφυλάττω εἰς ἐμαυτὸν τὸ δικαίωμα τῆς μεταφράσεως.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝῌ ΚΑΙ ΣΥΡΙᾼ

ΦΙΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥ,

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ.

Συνεγράφη μὲν Ἀραβιστὶ, τὴν ε΄. Σεπτεμβρίου 1825. *μετεφράσθη δὲ εἰς τὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐν Σμύρνῃ τὸ* 1826, *καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐτυπώθη ἐν Ἀμερικῇ· μετὰ δὲ ταῦτα μετεφράσθη καὶ ἐτυπώθη εἰς τὴν Γαλλικὴν, Ἰταλικὴν, καὶ διαφόρους ἄλλας γλώσσας.*

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

Φίλοι μου περιπόθητοι!

Ἐπειδὴ συχνάκις ἐρωτήθηκα κατὰ ταῦτα τὰ περίχωρα, ἂν ἔχωσιν ἄρα οἱ Ἄγγλοι τινὰ θρησκείαν, καὶ ἂν πιςεύωσιν εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο μυςήρια, τὸ βάπτισμα δηλαδὴ, καὶ τὸν μυστικὸν δεῖπνον, ἁρμόδιον ἔκρινα, πρὶν ἀπὸ σᾶς ἀπομακρυνθῶ, νὰ σᾶς προσφέρω, εἰς ὀλίγους λόγους, ἀρχικά τινα ἄρθρα τῆς πίστεως μου, καὶ νὰ σᾶς παραστήσω ἀκολύθως μερικὰς ἀποδείξεις, τȣ διατὶ δὲν ἐμπορῶ νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμάνος.

Α΄. Λοιπόν· Πιστεύω ὅτι εἶναι Εἷς μόνος Θεὸς, Δημιουργός, καὶ συντηρητὴς ὅλων τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀκαταλήπτως ὁ εἷς Θεὸς εἰς τρία πρόσωπα, Πατήρ, Υἱός, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τὸν ὁποῖον ἂς ἦναι δόξα, τιμὴ καὶ δύναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Β΄. Πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον τέλειον, καὶ διὰ τὴν ἰδικήν τȣ δόξαν, καὶ ὅτι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς παντὸς λογικοῦ κτίσματος.

Γ΄. Πιστεύω, ὅτι ἡ ἠθικὴ τελειότης τοῦ ἀνθρώπου συνίςαται, εἰς τὸ ν' ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τȣ τὴν καρδίαν, καὶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν.

Δ΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἔφαγεν ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ὀρθότητός τȣ τὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι τώρα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐκ φύσεως διεφθαρμένοι καὶ ἐξηχρειωμένοι, ὑποκάτω εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει λύτρωσις ἀπ' αὐτήν, εἰμὴ διὰ τοῦ θανάτȣ, καὶ τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ὅσοι ἀληθῶς πιστεύȣσιν εἰς αὐτόν, δικαιόνονται δωρεὰν μὲ τὸ αἷμά τȣ διὰ μέσου τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ε΄. Πιστεύω, ὅτι αἱ Ἅγιαι Γραφαὶ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, καθὼς παρεδέχθησαν αὐτὰς οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, εἶναι ὁ μόνος κανὼν τῆς πίστεως καὶ τῶν πράξεών μας.

ΣΤ΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις ἦτον ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ ἀνεςήθη διὰ τὴν δικαίωσίν μας, καὶ ὅτι ἡ εἰς αὐτὸν πίςις εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ ὅτι τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ὁ καρπός, καὶ αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀληθινῆς πίςεως.

Ζ΄. Πιστεύω, ὅτι κανεὶς ἄνθρωπος δὲν ἔχει ποτὲ τὴν ἀληθινὴν πίστιν, καὶ δὲν κάμνει τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶναι εὐάρεστα εἰς τὸν Θεόν, πρὶν ἀναγεννηθῇ διὰ μέσου τῆς ἐνεργείας καὶ δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ γεννηθῇ δηλαδὴ ἄνωθεν, ὄχι κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, καὶ ὅτι αὕτη ἡ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα παλιγγενεσία δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ βάπτισμα, ἀλλ' εἰκονίζεται ἀπ' αὐτό.

Η΄. Πιςεύω, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ σημεῖον καὶ σφραγῖδα τῆς πίστεώς μας, τὸ νὰ βαπτισθῶμεν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Θ΄. Πιστεύω, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ Χριςιανοὶ πρέπει νὰ μεταλαμβάνωσιν ἀπὸ τὸν ἄρτον, καὶ ἀπὸ τὸν οἶνον, εἰς ἐνθύ-

μησιν τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου των. Καὶ ὅτι ὅσαις φοραῖς τρώγουν τοῦτο τὸ ψωμί, καὶ πίνων τοῦτο τὸ ποτήριον, φανερόνουσι τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου, ἕως νὰ ἔλθῃ.

Ι΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ μόνη κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἀληθινοί του μαθηταὶ εἶναι ἀδελφοί.

ΙΑ΄. Πιστεύω, ὅτι ὅταν σαλπίσῃ ἡ ὑστερινὴ σάλπιγξ, ὅλοι ὅσοι εἶναι εἰς τὰ μνήματα, θέλουσιν εὐγῇ καὶ ὅτι καθεὶς θελει κριθῇ καὶ ἀντιπληρωθῇ, κατὰ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν εἰς τὸ σῶμα.

ΙΒ΄. Πιστεύω, ὅτι ὅλοι ὅσοι ἀποθαίνουν ἀμετανόητοι, θέλουν ὑπάγει εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Προχωρῶ δὲ τώρα εἴς τινας ἀποδείξεις τῶν ὅσα μὲ ἐμποδίζουσιν ἀπὸ τὸ νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμάνος. Δὲν ἐμπορῶ νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμάνος διὰ πολλὰς μὲν αἰτίας, μάλιστα δὲ τὰς ἀκολούθας·

Α΄. Διότι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία λέγει ὅτι ὁ Πάπας εἶναι διδάσκαλος καὶ κεφαλὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῷ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλή, καθὼς φαίνεται καθαρῶς εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν, ὅπου λέγει· « Τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν εἰς τὸν Χριστὸν ἀναστήσας αὐτὸν ἀπὸ τοὺς νεκρούς, καὶ τὸν ἐκάθησεν εἰς τὴν δεξιάν του εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀνώτερα ἀπὸ κάθε λογῆς ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν, καὶ δύναμιν, καὶ κυριότητα, καὶ ἀπὸ κάθε ὄνομα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ὄχι μόνον εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα, καὶ ὅλα τὰ ὑπέταξεν ὑποκάτω εἰς τά ποδάριά του, καὶ τὸν ἔδωκεν ἐπάνω εἰς ὅλα κεφαλὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι τὸ σῶμά του.» (Ἐφεσ. κεφ. ά. 20 — 23.) Ἀλ-

λαχοῦ δὲ πάλιν λέγει· «Διὰ νὰ μὴν ἤμεθα πλέον νήπιοι, κυματιζόμενοι, καὶ κινούμενοι τριγύρω μὲ κάθε ἄνεμον διδασκαλίας, μὲ τέχνας τῶν ἀνθρώπων, μὲ πανέργȣς τρόπȣς τῆς πλάνης· ἀλλ' ἀληθεύοντες εἰς τὴν ἀγάπην, ἂς αὐξήσωμεν κατὰ πάντα εἰς αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅλον τὸ σῶμα συναρμολογούμενον, καὶ συμφωνούμενον, διὰ μέσου ὅλης τῆς συμμετρίας ὁποῦ ἐδόθη, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τὴν μετρημένην εἰς κάθε μέρος, κάμνει τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος, εἰς τὴν ἰδικήν τȣ οἰκοδομὴν μὲ ἀγάπην.» (Ἐφεσ. κεφ. δ'. 14—16.) Ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολήν τȣ· «Ὁ ὁποῖος εἶναι εἰκὼν τοῦ Ἀοράτου Θεοῦ, πρωτότοκος ὅλης τῆς κτίσεως. — Καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, διὰ νὰ γένῃ αὐτὸς εἰς ὅλα πρῶτος.» (Κολ. κεφ. ά. 15, 18.) Εἰς δὲ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκομεν· «Ἀλλὰ σεῖς μὴ κραχθῆτε διδάσκαλοι, διότι ἕνας εἶναι ὁ διδάσκαλός σας, ὁ Χριστός, καὶ ὅλοι ἐσεῖς εἶσθε ἀδελφοί· καὶ κανένα μὴ κράξητε πατέρα σας ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, διότι ἕνας εἶναι ὁ πατέρας σας, ὅπȣ εἶναι εἰς τȣ̀ς οὐρανȣ̀ς. Μηδὲ νὰ κραχθῆτε διδάσκαλοι, διότι ἕνας εἶναι ὁ διδάσκαλός σας ὁ Χριςός.» (Ματ. κεφ. κγ'. 8—10.) Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος λέγει· «Ποιμάνατε τὸ ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ εἶναι εἰς ἐσᾶς, φροντίζοντες καὶ φυλάττοντές το, μὴ στανικῶς, ἀλλὰ μὲ τὸ θέλημά σας· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, μηδὲ ὡσὰν νὰ κατακυριεύητε τὰς κληρονομίας, ἀλλὰ γινόμενοι τύποι τοῦ ποιμνίȣ.» (Α'. Πέτρ. κεφ. έ. 2, 3.)

Ὁ Πάπας ὅμως κρατεῖ εἰς τὸ χέρι του ἐπίγειον σπαθί, καὶ διοικεῖ, ὡς οἱ ἡγεμόνες τοῦ Κόσμου. Δι' ἀρκε-

τοὺς αἰῶνας μετὰ Χριςὸν ὑπῆρχεν Ἐπίσκοπος εἰς τὴν Ῥώμην, πλὴν κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ βλασφημήσῃ καὶ νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἑαυτόν του Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ δὲν ἐστοχάσθησαν νὰ ὀνομάσωσι τινὰ Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, εἰμὴ τὸν Χριστόν.

Β΄. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν του, λέγει· «Ἀναγκαῖον εἶναι λοιπὸν ὁ Ἐπίσκοπος νὰ ἦναι ἀκατηγόρητος, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρας.» (Α΄. Τιμ. κεφ. γ΄. 2.) Καὶ εἰς τὸ ἀκόλουθον κεφάλαιον λέγει· «Τὸ δὲ πνεῦμα λέγει φανερά, ὅτι εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους θέλουσιν ἀποστατήσει τινὲς ἀπὸ τὴν πίστιν, δίδοντες τὴν προσοχήν των εἰς πνεύματα ἀπατηλά, καὶ εἰς διδασκαλίας δαιμονίων μὲ ὑπόκρισιν ὁποῦ λέγουν ψεῦμα καὶ ἔχουν τὴν συνειδησίν των κεκαυτηριασμένην, καὶ ἐμποδίζουν τὸ νὰ ὑπανδρεύωνται.» (Α΄. Τιμ. κεφ. δ΄. 1, 2, 3.)

Ὅμως ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία διδάσκει ἐναντίον τούτου, ἤγουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὁ Ἐπίσκοπος μιᾶς γυναικὸς ἄνδρας, καὶ ἐμποδίζει διόλου τὸ νὰ ὑπανδρεύωνται.

Γ΄. Ὁ Ἀπόςολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Πρώτην ἐπιστολήν του, λέγει· «Διότι ἕνας εἶναι ὁ Θεός, ἕνας εἶναι καὶ Μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριςός.» (Α΄. Τιμ. κεφ. β΄. 5.) Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει· «κανένας δὲν ἔρχεται εἰς τὸν Πατέρα, παρὰ διὰ μέσου ἐμοῦ.» (Ἰωάν. κεφ. ιδ΄. 6.

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης κάμνει Μεσίτας τὴν Παρθένον Μαρίαν, καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς Ἀγγέλους.

Δ΄. Ἡ δευτέρα ἐντολή, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔγραψεν εἰς τὰς πετρίνους δύο πλάκας εἶναι· «Οὐ ποιήσῃς σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ

ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς, οὐ προσκηνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.» κ.τλ. (Ἐξοδ. κεφ. κ'. 4, 5.)

Ἀλλ ἡ Ἐκκλησία τῶν Λατίνων κάμνει λεγεῶνας εἰδώλων, καὶ ὁμοιωμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ προσκυνεῖ.

Ε'. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος λέγει· «Καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ του, μᾶς καθαρίζει ἀπὸ κάθε λογῆς ἁμαρτίαν.» (Α'. Ἰωάν. κεφ. ά. 7.)

Ἡ δὲ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει ὅτι τὸ καθαρτήριον πῦρ εἶναι κάποτε ἀναγκαῖον, διὰ νὰ καθαρίζῃ ἀπὸ κάθε λογῆς ἁμαρτίαν, καὶ ἐὰν ἦναι οὕτως, ἡ σωτηρία δὲν εἶναι τελεία διὰ μέσου τῶν παθῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΣΤ'. Οἱ παλαιοὶ Πατριάρχαι, ὡς ὁ Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ, προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν, ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι οἱ προφῆται προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Ἰησȣ̃ς Χριςὸς λέγει· «Εἶναι γεγραμμένον, ὅτι τὸν αὐθέντην τὸν Θεόν σȣ θέλεις προσκηνήσει καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις λατρεύσει.» (Ματθ. κεφ. δ'. 10.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόςολος Παῦλος εἶπεν· «Ἀλλ' εἰς κάθε πρᾶγμα, μὲ προσευχὴν καὶ μὲ δέησιν ὁμοῦ καὶ μὲ εὐχαριστίαν, ἀναφέρετε τὰ αἰτήματά σας εἰς τὸν Θεόν.» (Φιλιπ. κεφ, δ'. 6.) Ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν, καὶ αὐτὸν μόνον ἐλάτρευον. Ὁ Πέτρος δὲν ἐσυγχώρησε τὸν Κορνήλιον νὰ τὸν προσκυνήσῃ. (Πράξ. κεφ. ί. 25, 26.) Καὶ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν ἀναγινώσκομεν· «Καὶ ἐγὼ ὁ Ἰωάννης εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ εἶδα ταῦτα, καὶ ἤκουσα, καὶ ὅταν τὰ ἤκουσα, καὶ τὰ εἶδα, ἔπεσα νὰ προσκηνήσω ἔμπροσθεν εἰς τὰ ποδάρια τοῦ Ἀγγέλου, ὁποῦ μοῦ ἔδειχνεν αὐτά, καὶ λέγει μου, φυλάγȣ μὴ τὸ κάμῃς, διότι εἶμαι σύνδουλός σȣ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ ἐκείνων ὅσοι φυλάττȣσι τοὺς λό-

γους τῆς Ἁγίας Γραφῆς· τὸν Θεὸν προσκύνησον.» (Ἀποκ. κεφ. κϐ΄. 8, 9.)

Ὁ ἴδιος Χριςὸς εἶπεν εἰς τὲς μαθητάς του· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» Ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης διδάσκει τὰ τέκνα της νὰ λατρεύωσιν Ἁγίους, καὶ Ἀγγέλους, καὶ νὰ προσεύχωνται πρὸς αὐτούς, καὶ νὰ λέγυν, Ἁγία Μαρία, μῆτερ τοῦ Θοῦ, Ἅγιε Πέτρε, Ἅγιε Ἀντώνιε, Ἅγιε Μηχαὴλ, κ. τ. λ. ἐνῷ δὲν εἶναι καμμία προσταγή, μηδὲ ἐντολή, μηδὲ ἄδεια, εἰς ὅλην τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τὸ νὰ προσεύχηταί τις εἴς τινα ἄλλον, παρὰ εἰς τὸν Θεόν, μήτε εὑρίσκεται κανένα παράδειγμα εἰς ὅλας τὰς Ἱερὰς Γραφάς, καμμιᾶς προσευχῆς προσφερομένης εἴς τινα Ἅγιον, παρὰ ἓν καὶ μόνον, ἤγουν τοῦ εἰς τὴν κόλασιν πλουσίου, τοῦ εἰς τὰ βάσανα εὑρισκομένου· «Ὁ ὁποῖος ἐσήκωσε τὰ ὀμμάτιά τε, καὶ ἐφώναξε, καὶ εἶπε· πάτερ Ἀϐραὰμ ἐλέησόν με, καὶ στεῖλε τὸν Λάζαρον, νὰ βουτήσῃ τὴν ἄκραν τοῦ δακτύλου τε εἰς τὸ νερὸν καὶ νὰ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι βασανίζομαι μέσα εἰς τὴν φλόγα ταύτην.» (Λουκ. κεφ. ιϛ΄. 24.)

Ζ΄. Ὁ Χριστὸς ἐπρόσταξε τοὺς μαθητάς του ὄχι μόνον νὰ τρώγουν ψωμί, ἀλλὰ νὰ πίνυν καὶ κρασὶ εἰς ἐνθύμησιν τοῦ σώματός του, τὸ ὁποῖον ἐκλάσθη, καὶ τοῦ αἵματός τε, τὸ ὁποῖον ἐξεχύθη διὰ συγχώρησιν ἁμαρτιῶν. Ὁ Παῦλος λέγει· «Διότι ἐκεῖνο ὁποῦ σᾶς ἐπαράδωκα, τὸ ἐπαράλαϐα ἀπὸ τὸν Κύριον, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησῦς, τὴν νύκτα ἐκείνην ὁποῦ ἐπαραδίδετο, ἐπῆρε ψωμὶ, καὶ εὐχαριστήσας, τὸ ἔκοψε, καὶ εἶπε, λάϐετε, φάγετε, τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου, τὸ ὁποῖον κόπτεται διὰ λόγου σας, τοῦτο κάμνετε εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου· παρομοίως ἐπῆρε καὶ τὸ ποτήριον ἀφοῦ ἐδείπνησε, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον εἶναι ἡ νέα

διαθήκη εἰς τὸ αἷμά μου, τοῦτο κάμνετε, ὅσαις φοραῖς τὸ πίνετε εἰς τὴν ἐνθύμησίν μȣ, διότι ὅσαις φοραῖς τρώγετε τὸ ψωμὶ τοῦτο, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου φανερόνετε, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ.» (Α΄. Κορ. κεφ. ιά. 23 — 26.)

Ὅμως ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ἐναντίον τῆς προσταγῆς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς συνηθείας τῶν πρώτων χριστιανῶν, δὲν δίδει ἄλλο εἰς τὸν δεῖπνον τοῦ Κυρίου, παρὰ τὸν ἄρτον μοναχά, καὶ προσέτι ϛοχάζεται, ὅτι εἶναι κατὰ γράμμα, μία καθημερινὴ θυσία.

Ἀλλ᾽ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει περὶ τοῦ Χριστοῦ· «Ὄχι διὰ νὰ προσφέρῃ πολλάκις τὸν ἑαυτόν του, καθὼς ὁ Ἀρχιερεὺς ἐμβαίνει εἰς τὰ ἅγια κάθε χρόνον μὲ ξένον αἷμα, διότι ἀλλέως ἔκαμνε χρεία, ὥστε νὰ πάθῃ αὐτὸς πολλαῖς φοραῖς, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τώρα μίαν φορὰν εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων ἐφανερώθη εἰς ἀφαίρεσιν τῆς ἁμαρτίας, διὰ μέσου τῆς θυσίας τοῦ ἑαυτοῦ τȣ. Καὶ καθὼς εἶναι ἀποφασισμένον διὰ τοὺς ἀνθρώπȣς τὸ νὰ ἀποθάνωσι μίαν φορὰν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον εἶναι κρίσις, ὁμοίως καὶ ὁ Χριστὸς ἀφοῦ ἐπροσφέρθη μίαν φορὰν, διὰ νὰ σηκώσῃ τὰς ἁμαρτίας τῶν πολλῶν.» κ. τ. λ. (Ἑβρ. κεφ. θ΄. 25 — 28.)

Η΄. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλεῖ φανερώτατα, ἐναντίον εἰς τὴν μεταχείρισιν τῶν γλωσσῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰς ὁποίας οἱ ἀκροαταὶ δὲν καταλαμβάνουν· αὐτὸς λέγει· «Διότι ἐὰν προσεύχωμαι μὲ γλῶσσαν ἀγνώριστον, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ἀλλ᾽ ὁ νοῦς μȣ εἶναι ἄκαρπος.» «Καὶ ὅστις ἀναπληροῖ τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς θέλει εἰπεῖ τὸ Ἀμὴν εἰς τὴν εὐχαριστείαν σȣ, ἐπειδὴ δὲν ἐξεύρει τί λέγεις;» «Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, ὅτι λαλῶ

γλώσσας περισσοτέρας ἀπὸ ὅλους σας, ἀλλ' εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καλήτερα θέλω νὰ λαλήσω πέντε λόγους διὰ μέσου τοῦ νοός μου, διὰ νὰ διδάξω καὶ ἄλλους, παρὰ νὰ εἴπω μυρίους λόγους μὲ γλῶσσαν ἄγνωστον.» «Καὶ ἐὰν δὲν ἦναι κανένας νὰ τὰ μεταγλωττίζῃ, ἂς σιωπαίνῃ ὁ τοιοῦτος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἂς λαλῇ μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ μὲ τὸν Θεόν.» (Α'. Κορ. κεφ. ιδ'. 14, 28.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην προσεύχεται Λατινικά· καὶ αὐτὸ τὸ κλονί της, οἱ ὀνομαζόμενοι Μαρωνῖται, καὶ Σύριοι, προσεύχονται Συριακά, τὰς ὁποίας γλώσσας ὁ λαὸς δὲν καταλαμβάνει.

Θ'. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, «ὅστις πιστεύει εἰς τὸν υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.» (Ἰωάν. κεφ. γ'. 36.) Καὶ πάλιν λέγει· «Ὅποιος πιστεύει εἰς ἐμέ, ἂν καὶ ἀποθάνῃ, θέλει ζήσει· καὶ κάθε ἄνθρωπος, ὅπου ζῇ καὶ πιστεύει εἰς ἐμέ, δὲν ἀποθαίνει εἰς τὸν αἰῶνα.» (Ἰωάν. ιά. 25, 26.) Καὶ ὁ Πέτρος προσέτι· «Καὶ ὅλοι οἱ προφῆται διὰ τοῦτον μαρτυροῦσιν, ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματός του κάθε ἕνας ὁποῦ πιστεύει εἰς αὐτόν, πέρνει τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ.» (Πραξ. κεφ. ι. 43.) Ὁ τρομασμένος φύλαξ εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ εἰς τὸν Σίλαν· «Κύριοι, τί εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;» Καὶ ἐκεῖνοι τοῦ εἶπον· «Πίστευσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ θέλεις σωθῆ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.« (Πραξ. κεφ. ις'. 30, 31.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ὅμως λέγει, ὅτι δέν εἶναι σωτηρία διὰ λόγου μας, ἐὰν δὲν πιστεύσωμεν εἰς τὸν Πάπαν.

Ι'. Ἡ Ἁγία Γραφὴ μᾶς παρασταίνει ὡς πέρνοντας τὴν ἄφεσιν μόνον διὰ μέσου τῶν ἀξιοτήτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία νομίζει, ὅτι ἔχει θησαυρισμένην μεγάλην ποσότητα τῶν ἀξιοτήτων τῶν ἁγίων, διὰ

μέσου τῶν ὁποίων ἐμπορεῖ νὰ δίδῃ συγκαταβάσεις, καὶ ἐξαιρέτως ὅταν ἦναι πληρωμένη καλὰ δι' αὐτάς.

ΙΑ' Βέβαια ὁ Χριστὸς δὲν ἐπρόσταξε τοὺς μαθητάς του ποτὲ νὰ μεταχειρίζωνται μήτε διωγμούς, μήτε νὰ χύνωσιν αἷμα εἴτε Ἰουδαίων, εἴτε Χριστιανῶν, εἴτε Ἐθνικῶν, ἐξ ἐναντίας αὐτὸς τοὺς εἶπε, πῶς αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔμελλον νὰ καταδιωχθῶσι. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ ὅλοι δὲ ὅσοι θέλουσι νὰ ζῶσιν εὐσεβῶς εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, θέλουσι διωχθῇ.» (Β'. Τιμοθ. κεφ. γ'. 12)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ἐμεταχειρίσθη πολλαῖς φοραῖς τρομερωτάτους διωγμούς, ἐναντίον εἰς τοὺς εἰς τὴν Εὐρώπην Προτεστάντας (ἤγουν τοὺς διαμαρτυρουμένους.) Εἶναι γνώμη ὅτι αὐτὴ ἔκαυσεν εἰς τὴν φωτίαν τὸ ἐλάχιστον διακοσίας τριάκοντα χιλιάδας, οἵτινες ἐπίστευον μὲν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἐδέχοντο τὰς Θείας Γραφάς, ὡς ὁδηγὸν καὶ κανόνα τῆς πίστεως καὶ τῶν πράξεών των, δὲν ἐπίστευον ὅμως εἰς τὸν Πάπαν. Ἐσκότωσε δ' αὕτη προσέτι πλήθη μὲ σπαθί, εἰς φυλακάς, μὲ ἐξαρμίσματα, μὲ στρεβλώσεις, μὲ βασάνους τόσον τρομακτικάς, ὥστε εἶναι φρικτὸν καὶ τὸ νὰ τὸ εἴπῃ τινάς, εἰς τὰς καταχθονίους οἰκίας τῆς ἐξετάσεώς της, τὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα Σάντ Ὀφφίτζιο, (τὸ ἱερὸν καθῆκον,) τριάντα χιλιάδες ἐσφάγησαν εἰς τὴν Φράντζαν εἰς μίαν ἡμέραν, ἡ ὁποία ὀνομάζεται ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου εἰς τρόπον, ὥστε τὰ φορέματά της εἶναι βουτημένα εἰς τὸ αἷμα τῶν ἁγίων.

ΙΒ'. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψε τὰς ἐπιστολάς του, ὄχι μόνον πρὸς τοὺς κληρικούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι συνίσταντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ χυδαίους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν βέβαια μήτε ἀπὸ τοὺς σοφωτάτους,

μήτε ἀπὸ τοὺς εὐγενεστάτους τοῦ λαοῦ. Ὁ ἴδιος εἶπε κατὰ λέξιν· «Ἀδελφοί, σεῖς βλέπετε τὸν καλεσμόν σας, ὅτι δὲν εἴσθε πολοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, δὲν εἴσθε πολλοὶ δυνατοί, δὲν εἴσθε εὐγενεῖς πολλοί, ἀλλ' ἐδιάλεξεν ὁ Θεὸς τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου διὰ ν' ἀτιμάσῃ τοὺς σοφούς, τὰ ἀδύνατα τοῦ κόσμου ἐδιάλεξεν ὁ Θεὸς, διὰ ν' ἀτιμάσῃ τοὺς δυνατούς.» (Α'. Κορινθ. κεφ. ά. 26, 27.) Πρὸς τοιούτυς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Παῦλος διεύθυνε τὰς ἐπιστολάς του.

Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι ὁ κοινὸς λαὸς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς χεῖράς του, μήτε πρέπει νὰ τὸν ἀναγινώσκῃ. Ὁ Θεολόγος Ἰωάννης λέγει· «Πρὸς ἐσᾶς γράφω, ὦ πατέρες, ὦ νεανίσκοι, ὦ παιδία.» (Α'. Ἰωάν. κεφ. β'. 13.)

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης στοχάζεται πῶς εἶναι ἐπικίνδυνον πρᾶγμα γενικῶς τὸ νὰ δίδωνται αἱ Θεῖαι Γραφαὶ εἰς τὰς χεῖρας τῶν παιδίων· Ὁ Παῦλος γράφει εἰς τὸν Τιμόθεον, ὅστις ἀπὸ τὴν νηπιότητα εἶχε συνειθίσει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν· «Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ἐξεύρεις τὰ ἱερὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ σὲ σοφίσωσιν εἰς σωτηρίαν, διὰ μέσου τῆς πίστεως, ὅπου εἶναι εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. Ὅλη ἡ Γραφὴ εἶναι θεόπνευςος, καὶ ὠφελίμη εἰς διδασκαλίαν, εἰς ἔλεγχον, εἰς διόρθωσιν, εἰς παίδευσιν, ὅπου εἶναι εἰς τὴν δικαιοσύννην, διὰ νὰ ἦναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τελείως ἡτοιμασμένος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.» (Β'. Τιμοθ. κεφ. γ'. 15, 16, 17.

Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία στοχάζεται ὅτι δὲν ἦναι ὠφελίμη, ἐὰν δὲν ἦναι συντροφευμένη ἀπὸ σχόλια τινὸς ἀπὸ τοὺς πεπαιδευμένους της ἄνδρας. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος διεύθυνε τὴν δευτέραν του ἐπιστολὴν εἰς κάθε ἀληθινὸν πιςὸν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον λέ-

γει· «Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον καλὰ κάμνετε καὶ προσέχετε, ὡς εἰς λύχνον ὅστις φέγγει εἰς σκοτινὸν τόπον.» (Β΄. Πέτ. κεφ. ά. 19.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκησία λέγει ὅτι κάμνετε καλὰ νὰ ἀφίνητε ταῦτα τὰ βιβλία, καὶ ἔχετε τὸν νοῦν σας εἰς ὅ,τι λέγουσιν οἱ Παππάδες, καὶ πληρώνετε τὰ δέκατά σας.

Ὁ Χριστὸς εἶπεν· «Ἐξετάζετε τὰς Γραφάς.» (Ἰωάν. κεφ. έ. 39.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει εἰς τὰ περισσότερα τέκνα της, μὴ τὰς ἐξετάζετε. Εἶπεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας· «Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, εἶναι ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ φῶς εἰς αὐτούς.» (Ἡσ. κεφ. ή. 20.) Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν Πάπαν, καὶ εἰς τὰς συνόδους, καὶ ὅτι ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὰς ἀποφάσεις των, δὲν ὑπάρχει φῶς εἰς αὐτούς.

Ὁ Ὕψιςος καὶ Εὐλογημένος Θεὸς κατέπεμψε τὴν Θείαν Γραφὴν εἰς τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, διὰ διδασκαλίαν, καὶ ὁδηγίαν, καὶ παρηγορίαν των, εἰς αὐτὴν ἀπεκάλυψε τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία κάμνει ὅλα της τὰ δυνατὰ διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν διασκόρπισίν της· Ὁ Ἄγγελος «Κρατῶν τὸ αἰώνιον Εὐαγγέλιον, διὰ νὰ εὐαγγελίσῃ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ φυλὴν, καὶ γλῶσσαν, καὶ λαὸν, ἐπέτα εἰς τὸ μεσουράνημα.» (Ἀποκ. κεφ. ιδ΄. 6.) Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νὰ κουρεύσῃ τὰ πτερά του, καὶ να ἁρπάξῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του τὸν ἱερὸν τόμον, καὶ νὰ τὸν καύσῃ εἰς τὴν φωτίαν! Μὲ τῦτο τὸ βιβλίον ἀνοιγμένον ἔμπροσθέν μου, πώποτε δὲν ἐμπορῶ νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμάνος. Ἐξεύρω καλά, ὅτι πολλοὶ εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, μὲ ὀνομάζουσιν αἱρετικὸν καὶ

διασκορπιστὴν ψευδῶν διδασκαλιῶν· καὶ ἐξομολογοῦμαι μὲ τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον· «Ὅτι κατὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρικῷ Θεῷ, πιστεύων εἰς ὅλα ἐκεῖνα ὁπȣ̃ εἶναι γεγραμμένα εἰς τὸν νόμον, καὶ εἰς τοὺς προφήτας.» (Πραξ. κδ'. 14.) Ἐὰν ἐμποροῦν ν᾽ ἀποδείξωσι διὰ μέσȣ τοῦ λόγȣ τοῦ Θεοῦ, ὅτι αἱ διδασκαλίαι μου εἶναι ψευδεῖς, ἢ διεφθαρμέναι, κηρύττω φανερὰ ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὰς παραιτήσω, «Εἰς τὸν νόμον, καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, εἶναι ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ φῶς εἰς αὐτȣ́ς.» (Ἡσα. ή. 20.) Ἀλλ᾽ ἐὰν δὲν ἐμπορῶσι νὰ τὰς ἀποδείξωσι ψευδεῖς, καθὼς τῳόντι δὲν ἐμποροῦν, ἂν αἱ διδασκαλίαι, τὰς ὁποίας κηρύττω, εἶναι καθαραὶ, διδασκόμεναι κατὰ τὸν λόγον τȣ̃ Θεȣ̃, ἄρα κάμνει χρεία νὰ τὰς ἐναγκαλιασθῶσι, καὶ νὰ γείνωσιν ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ, ἂν καὶ ἤθελαν περιπέσειν εἰς τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸ περιγέλασμα ὅλου τοῦ λαοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κόσμου· ἂν καὶ ἤθελεν εἶναι τοῦτο συντροφευμένον μὲ τὸν χαμὸν τοῦ ὀφφικίου καὶ τοῦ κέρδȣς, καὶ ὅλων τῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν· καὶ ἂν ἤθελαν ἀποβληθῆν ἀπὸ συναγωγὰς, καὶ θεωρηθῆν ὡς σαρώματα, καὶ ἀποξέσματα ὅλονῶν, ἀπὸ κάθε ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἐπὶ τῆς γῆς· ἂν καὶ ἤθελαν μισηθῆν ἀπὸ τοὺς πλησιεστέρους των συγγενεῖς, καὶ παραδοθῆν καὶ εἰς τὸν ἴδιον θάνατον. «Ἐκεῖνος ὁποῦ ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα, περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἄξιος διὰ λόγου μου. Καὶ ὅποιος ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα, περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἄξιος διὰ λόγου μου· καὶ ὅποιος δὲν πέρνει τὸν σταυρόν του, καὶ δὲν ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιος διὰ λόγου μου· ὅστις εὕρῃ τὴν ψυχήν του, θέλει τὴν χάσειν, καὶ ἐκεῖνος ὅστις τὴν χάσῃ διὰ λό-

γου μου, θέλει τὴν εὕρει.» (Ματθ. ι. 37—39.)

Δὲν ἐπιθυμῶ τοῦτο, τὸ νὰ ὀνομασθῶσι δηλαδὴ Ἄγγλοι κατὰ τὴν θρησκείαν. Ὄχι· μήτε ἐπιθυμῶ τοῦτο ἀπὸ ἐσᾶς, ἀλλὰ ἐπιθυμῶ ὅτι ὄχι μόνον ἐκεῖνοι καὶ ἐσεῖς, ἀλλ' ἐπίσης ὅλοι οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ ἤθελον γενῆ Χριςιανοὶ ἀληθινοὶ καὶ ἄδολοι, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἀξιολατρεύτου μας Κυρίου τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἤδη περίπου τρεῖς χρόνοι, ἀφοῦ ἦλθον εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ γνωρίζετε ὁποία ἐστάθη ἡ διαγωγὴ τῆς ζωῆς μου ἀναμέσον σας. Κανένα δὲν ἠδίκησα, κανένα δὲν ἐπλεονέκτησα· ὅταν εἶχα εὐκαιρίαν, ἐγὼ διεμαρτύρησα εἰς τοὺς Ἰουδαίους, εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ εἰς τοὺς Καθολικοὺς, μετάνοιαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ πίστιν εἰς τὸν Κύριον μας Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ δὲν ἐσυστάλθηκα νὰ σᾶς εἴπω ὅλην τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Ἀσῆμι, ἢ χρυσάφι, ἢ ἐνδυμασίαν κανενὸς ἀνθρώπου δὲν ἐπεθύμησα· μήτε σᾶς ἐπρόσφερα ποτὲ ἀσῆμι, ἢ χρυσάφι, ἢ ἐνδυμασίαν μὲ σκοπὸν νὰ σᾶς ἐπισύρω εἰς τὴν πίστιν μου, ἐνῷ καὶ θεληματικῶς ἐῤῥιψοκινδύνευσα καὶ ὑγείαν καὶ ζωὴν, καὶ εἰς τοῦ πλήθους τὸ μῖσος, διὰ νὰ βάλλω εἰς τὰς χεῖράς σας τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τώρα, φίλοι μου, «σᾶς συσταίνω εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς τὸν λόγον τῆς χάριτός του, ὅπου δύναται νὰ αὐξήσῃ τὴν οἰκοδομήν σας καὶ νὰ σᾶς δώσῃ κληρονομίαν μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς ἡγιασμένους.»

Ἀναχωρῶ τώρα εἰς γῆν μακρινὴν, καὶ ἴσως δὲν μεταϊδῶμεν ποτὲ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ πρόσωπον εἰς τοῦτον τὸν κόσμον· ἀλλὰ θὰ συναπαντηθῶμεν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ συναπαντηθῶμεν εἰς εἰρήνην διὰ τῆς χάριτός του, διὰ μέσου

τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἑνωθῶμεν ὁμοῦ εἰς τὴν Χαναάν· εἰς τὴν νέαν Ἱερουσαλὴμ, ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Σιών, εἰς τὸ νὰ ψάλλωμεν ἐπαίνους πρὸς τὸ ἀρνίον, τὸ ὁποῖον ἐσφάγη, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὸ αἷμά του· καὶ ἑνωθῶμεν μὲ ὅλα τὰ οὐράνια πλήθη, λέγοντες εἰς ἐκεῖνον, ὅστις κάθηται εἰς τὸν θρόνον, καὶ εἰς τὸ Ἀρνίον, «ἂς ἦναι ἡ εὐλογία, καὶ ἡ τιμή, καὶ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.» Ἀμήν.

Θέλω ἐνθυμεῖσθαι πάντοτε τὴν εὐγένειαν, καὶ τὴν εὔνοιαν, καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν σας. Μὴ διστάζετε ὅτι δὲν θέλετε λησμονηθῆν πώποτε ἀπὸ τὸν φίλον καὶ δοῦλόν σας.

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

Πρὸς τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα, Ἀριμαθείαν, Ἰόππην, Τύρον, καὶ Σιδῶνα, Βηρυτόν, Δὲρ Ἐλ Κάμαρ, Δαμασκόν, Χαλέππιον, Τρίπολιν, καὶ Ἀντιόχειαν φίλυς μου.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ἐρανισθεῖσα

ΕΚ ΤΙΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

μετὰ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΩΝ.

Ἀπὸ τὰ συγγράμματα Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, καὶ ἄλλων φωςήρων τῆς Ἐκκλησίας διαπρεψάντων πρὸ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος μετὰ Χριστόν.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1845.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἐν Σμύρνῃ, τὴν 7 Νοεμβρίου 1844.

Ἀξιότιμε φίλε!

Ἀναμφισβήτητος κατέστη πλέον ἡ προσηλυτομανία, καὶ ἡ ἀσυστόλως ἐνεργουμένη ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς ἀμωμήτε ἡμῶν πίστεως ὑπὸ τῶν πανταχοῦ διεσκορπισμένων Ἱεραποστόλων. Τὴν μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν καὶ παρηγορίαν ᾐσθάνοντο οἱ ὁμογενεῖς ἀναγινώσκοντες τὴν Ἐφημερίδα, ὁ Αἰών, ἥτις μὲ ἐμβρίθειαν καὶ μὲ ἀκαταμάχητον λογικὴν κατεπολέμησε τὰ σχέδια καὶ τὰς πράξεις τῶν ἐπιβούλων· ἀλλ' ἡ ἐνοχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως χορηγεῖ ἱκανὰς ἀφορμὰς ὑπονοιῶν. Ἐν τίνι λόγῳ ἀνέχεται εἰσέτι ἐντὸς τῶν κόλπων της τὸν Κ. Κίγκ, τοῦ ὁποίου ἡ προσηλυτομανία κατήντησεν ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς;

Διὰ νὰ ἐκτιμήσῃς ἀρκούντως τὴν ἀλήθειαν ταύτην σὲ διηγοῦμαι τὸ ἑξῆς περιστατικόν, τὸ ὁποῖον συνέβη ἐνταῦθα. Πρὸ πολλῶν μηνῶν ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν μας οἰκογέ-

νεια, σημαντικὴν θέσιν ἔχουσα μεταξὺ τῆς κοινωνίας, καὶ τέκνον τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐνταῦθα ἔμπορος Ἄγγλος Γ. Λῆ ἐζήτησεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς Ἑλένην, καὶ δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως καὶ μετὰ τὴν προηγȣμένην ἐξήγησιν ὡς πρὸς τὸ δόγμα, ὁ γάμος ἐτελέσθη τὸν 7βριον ε. ε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τȣ Γ. Λῆ. Ἅμα τελεσθέντος τȣ γάμȣ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Κ. Λῆ προτρέπει τὴν Ἑλληνίδα σύζυγόν τȣ, νὰ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων της, καὶ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Προτεσταντισμόν. Ἡ Ἑλληνὶς μένει ἔκθαμβος εἰς τὴν πρότασιν καὶ ἐμμένει εἰς τὴν θρησκείαν της. Αἴφνης παρουσιάζεται πρὸς αὐτὴν ὁ ὡς ἀστραπὴ ἐξ οὐρανοῦ πεσὼν Κ. Κίγκ, λαμβάνει θέσιν πνευματικοῦ πατρὸς, νουθετεῖ, ἀπειλεῖ, καὶ γονυπετὴς κτυπῶν τὰ στήθη του ἐπικαλεῖται τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, ὥστε νὰ φωτισθῇ ἡ νέα ἀπὸ τὸ ἀληθὲς φῶς τοῦ Προτεσταντισμοῦ· ἐμμένει εἰς τὰς προμεροτέρας ὕβρεις κατὰ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, κατὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίςεως, καὶ ἀσυστόλως ἔλεγε πρὸς τὴν νέαν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου τὸ ἓν τρίτον τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν προσέρχεται εἰς τὸν Προτεσταντισμόν. Ἡ νέα καταφρονοῦσα τὰς προτροπάς του καὶ ὀργισθεῖσα διὰ τὰς βλασφημίας του, τὸν διώκει. Ὁ σύζυγός της Λῆ ἐπαναλαμβάνει αὐθωρεὶ τὰ αὐτά· ἀλλ' αὕτη καταφρονεῖ καὶ αὐτὸν ἐπίσης, καὶ τὸν βεβαιοῖ, ὅτι δὲν τὸν δέχεται εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον. Οὕτω κατησχυμένοι ἀμφότεροι προσφεύγουν, ὡς ὁ διάβολος, εἰς τὴν συκοφαντίαν, διὰ νὰ καλύψωσι τὴν αἰσχύνην των ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ τῆς Σμύρνης, τὸ ὁποῖον δὲν ἤργησε νὰ μάθῃ τὰ μετὰ τὸν γάμον διατρέξαντα· καὶ ἰδοὺ τὶ ἐπινοοῦσι.

Ὁ Κ. Γ. Λῆ εἶπεν εἰς τοὺς φίλους του, ὅτι ἡ σύζυγός

του παρεξετράπη τῶν παρθενικῶν καθηκόντων της· ἀνεκάλυψε δὲ οὗτος τὰ μέσα, δι' ὧν προέθετο αὕτη νὰ τὸν ἀπατήσῃ, καὶ ὅτι τὴν ἀνομίαν της ἐξωμολογήθη εἰς τὸν Κίγκ. Οὗτος ἀμέσως ἐπαναλαμβάνει τὴν θέσιν πνευματικοῦ πατρὸς, καὶ μετὰ πολλὰς προτροπὰς καὶ ἀπειλὰς πρὸς τὴν νέαν τῇ λέγει· «ὁ ἀνήρ σȣ τότε μόνον συγχωρεῖ τὸ ἔγκλημά σȣ, ἐὰν προσέλθῃς εἰς τὸν Προτεσταντισμόν.» Ἡ νέα τὸν ὑβρίζει καὶ τὸν ἀποδιώκει. Ἐπίστευσαν, ὅτι διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ ἤθελαν βιάσει τὴν νέαν, νὰ θυσιάσῃ τὸ δόγμα της εἰς τὴν φιλοτιμίαν της. Ἀλλ' ἡ νέα καταγινώσκει τὸν σατανικὸν σκοπόν των, καὶ, διὰ νὰ τοὺς καταισχύνῃ, προτείνει εἰς φίλους, οἵτινες ἐμεσολάβησαν πρὸς τὴν συμφιλίωσιν τοῦ ἀνδρογύνου, ὅτι μὴ ἀνεχομένη τὴν προσβολὴν ἐκθέτει τὸν ἑαυτόν της εἰς τὴν αὐτοψίαν ἐπιστημονικῶν Ἰατρῶν. Μυρίαι ῥαδιουργίαι ἔλαβαν χώραν, διὰ νὰ ἀνατρέψωσι τὴν ἀπόφασιν τῆς νέας. Αὕτη ἐπιμένει καὶ ἡ αὐτοψία ἐνεργεῖται ἀπὸ τοὺς ἀξιοτίμους Ἰατροὺς Κυρίους Π. Δρακόπουλον (οἰκιακὸν Ἰατρὸν τοῦ Κ. Λῆ), Κάρλον Βοδδ Ἄγγλον, συμπαρευρισκομένȣ καὶ τοῦ ἀξιοσεβάστου διὰ τὴν ἀρετήν του Ἱερέως τοῦ ναοῦ τῶν Διαμαρτυρουμένων Κ. Βιλιὰμ Β. Λέβης. Τὰ ὁποῖα οὗτοι ἐξέδωκαν πιστοποιητικὰ, κάμνουσι τὴν μεγαλειτέραν τιμὴν εἰς τὴν νέαν αὐτήν. Ἡ ἀθωότης της ἐθριάμβευσε, καὶ τὸ κοινὸν τῆς Σμύρνης ἐσυγκινήθη ὑπὲρ αὐτῆς.

Μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην ἄρχεται διαπραγμάτευσις νέα, ἐπίσης βδελυρά. Ὁ Κ. Γ. Λῆ προτείνει εἰς τὴν νέαν ἢ νὰ τῷ δώσῃ 150 χιλιάδας γρόσια διὰ προῖκα, ἢ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Προτεσταντισμόν· ἄλλως δὲν τὴν θέλει ὡς σύζυγόν του. Ἀλλ' ἡ νέα καταφρονεῖ τὰς προτάσεις του καὶ ἐμμένει εἰς τὴν ἀπόφασίν της.

Κατῃσχυμένοι οὕτως ἀμφότεροι ὅ,τε Λῆ καὶ Κὶγκ καταφεύγουσιν εἰς τὸ ἀποτρόπαιον καὶ βάρβαρον μέσον τῆς βίας. Τὴν 22 7βρίου ὁ Λῆ εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον τῆς συζύγου του καὶ τῇ λέγει· προσέρχεσαι εἰς τὸν Προτεςαντισμὸν, ἢ ὄχι; Ἡ νέα ἀποκρίνεται θαῤῥαλαίως, ὄχι! Τότε ὡς τίγρις μαινομένη, ὁ Γ. Λῆ κλείει τὰς θύρας τοῦ θαλάμου, ὁρμᾷ κατὰ τῆς νέας καὶ τὴν ῥίπτει χαμαί. Ἡ νέα χάνει τὰς αἰσθήσεις της καὶ ὁ βάρβαρος αὐτὸς διὰ τῶν ὀνύχων του καταξεσχίζει τὰ μέλη τῆς νέας, καὶ ἐξέρχεται τοῦ θαλάμου. Ἡ νέα συνέρχεται μετ' ὀλίγον, τρέχει πρὸς ἀνεύρεσίν του, καὶ τὸν εὑρίσκει εἰς τὸν ἰδιαίτερον θάλαμόν του συνομιλοῦντα καὶ διηγούμενον πρὸς τὸν Κὶγκ τὴν βάρβαρον πρᾶξίν του, προσθέσας· «Ἰδοὺ, πάτερ μου, ἐξεπλήρωσα καὶ τὴν ὑστερινὴν συμβουλήν σου.» Στρέφων δὲ πρὸς τὴν νέαν, τῇ λέγει, «τώρα εἶσαι σκλάβα μου.» Ἡ νέα τὸν καταφρονεῖ, ἀποσύρεται εἰς τὸν θάλαμόν της καὶ ἀμέσως προσκαλεῖ τοὺς Κ. Ἀτκενστὸν, Γ. Βαλταζτῆν, Ἀμπιρὸν καὶ τὸν ἰατρὸν Βόοδ, διὰ νὰ τὴν διασώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Λῆ. Οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι Κύριοι λαμβάνουσι τὴν νέαν, τὴν συντροφεύουσι μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Γ. Βαλτατσῆ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου διαγωγὴ τῇ προσέφερεν ἄσυλον.

Τὸ κοινὸν τῆς Σμύρνης ἐσυγκινήθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε, ἂν ὁ Κὶγκ δὲν τὰ ἐκάπνιζε διὰ τὴν ἕδραν του, τὴν Πρωτεύουσάν σας βεβαίως ἀντημείβετο διὰ προετοιμασθέντος λιθοβολισμοῦ.

Σοὶ ἐπιτρέπω νὰ δημοσιεύσῃς ὅλον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς μου ταύτης, τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς εἶναι νὰ γνωρίσωσιν οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι ὁμογενεῖς τὴν προσηλυτομανίαν, τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὴν ἠθικὴν τοῦ Κίγκ,

τὸν ὁποῖον ἀνέχονται ἐν τῇ κοινωνίᾳ των. Ἂς πεισθῇ πλέον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ὅτι ἡ μεγάλη της ἀνοχὴ εἶναι ἐπιβλαβὴς καὶ δικαιολογεῖ τὰς ὑπονοίας τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὁμογενῶν μας. Ἐδίωξεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὸν Καΐρην, καὶ τὸν Κίγκ τί τὸν καμαρόνει;

Ἀπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Συντάκτου τοῦ Αἰῶνος τὸν κάλαμον τὸ Κοινὸν τῆς Σμύρνης περιμένει ἔντονον ὑπεράσπισιν τῆς ἐπιβουλευμένης ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας.

Α. Ν.

Σ. Σ. Προσκαλοῦμεν τὸν Κ. Κὶγκ νὰ ἀπολογηθῇ, πρὶν ἢ ἡμεῖς προχωρήσωμεν εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἱεροῦ καθήκοντος.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος Ἀριθ. 583.)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ·

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν 583 τῆς ἐφημερίδος σας εἶδον, ὅτι μὲ προσκαλεῖτε νὰ ἀπολογηθῶ εἰς κατηγορίαν τινὰ περιεχομένην ἔν τινι ἐκ Σμύρνης ἐπιστολῇ τὴν 7 Νοεμβρίου 1844.

Τὸ ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου κατηγοροῦμαι εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, εἶναι μέγα· ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον, ἂν ἠλήθευεν, ἤθελε μὲ καταςήσει ἀνάξιον νὰ ζῶ εἰς ὁποιανδήποτε κοινωνίαν ἀνθρώπων.

ά. Παρῆλθον ἤδη περίπυ δεκαεπτὰ ἔτη, ἀφ' οὗ ἔφθασα εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ὅπου κατοικῶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες δύνανται νὰ κρίνωσιν ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς μου καθ' ὅλον τοῦτο τοῦ καιροῦ τὸ διάστημα, ἂν ἦναι πιθανὸν νὰ πράξω τοιαύτην βδελυρὰν πρᾶξιν, οἵας μὲ κατηγορεῖ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

β'. Ἐγὼ καὶ οἱ φίλοι μου ἐστείλαμεν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀπὸ τοῦ 1822 πλέον τῶν εἴκοσι νέων Ἑλλήνων νὰ ἐκπαιδευθῶσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν εἴπομέν ποτε ἄλλαξε τὴν θρησκείαν.

Ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι 1841 ἐσύστησα εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος σχολεῖα· ἐνταῦθα μάλιστα εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχον τέσσαρα σχολεῖα καὶ ἓν Γυμνάσιον, εἰς τὰ ὁποῖα ἐξεπαιδεύοντο πολλοί, ἐξ ὧν κατέχουσι σήμερον σημαντικὰς θέσεις, τινὲς μὲν ὡς διδάσκαλοι εἰς τὰ τοῦ Κράτους διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, τινὲς δὲ ὡς ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν εἶπόν ποτε, ἄλλαξε τὴν θρησκείαν.

Οἱ Διδάσκαλοι καὶ Καθηγηταί, τοὺς ὁποίους εἶχον εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τὸ γυμνάσιόν μου, καὶ οἵτινες καὶ σήμερον

εἶναι διδάσκαλοι καὶ Καθηγηταὶ εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο, δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν, ἂν ἤκουσάν ποτε ἐμὲ λέγοντα εἴς τινα ἄλλαξε τὴν θρησκείαν.

Εἶναι λοιπὸν πιθανὸν νὰ εἴπω τοιοῦτόν τι εἰς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶδόν ποτε ἕως εἰς τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν ὥραν τοῦ γάμου της, καὶ δὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅπου ἐστεφανώθη, δύο λεπτὰ μόνον, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου;

γ΄. Ὁ σύζυγος τῆς νέας Κυρίας Ἑλένης, ὁ Κ. Γ. Λῆ εἶναι μέλος τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας· ἐγὼ δὲ δὲν εἶμαι. Καὶ ὅλοι ὅσοι μὲ γνωρίζουν, ἠξεύρουν ὅτι δὲν ἐφανέρωσά ποτε ζῆλον, ἢ ἐπιθυμίαν νὰ φέρω κανένα εἰς τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν. Εἶναι λοιπὸν πιθανόν, ὅτι ἤθελον δείξει τόσον ζῆλον εἰς Σμύρνην νὰ σύρω μὲ βίαν καὶ διὰ τῶν πλέον βδελυρῶν μέσων δυστυχῆ νέαν ἐξ Ὀδησσοῦ εἰς τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Κ. Γ. Λῆ ἀνετράφη, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν τέλος καὶ ἐστεφανώθη;

δ΄. Ὅλοι, ὅσοι μὲ γνωρίζουν, ὅ,τι καὶ ἂν φρονῶσι περὶ τῶν θρησκευτικῶν μου δοξασιῶν, καὶ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κηρύττειν τὸ Εὐαγγέλιον θέλουν πιστεύσει, νομίζω, εἰς τὸν ἁπλοῦν λόγον μου. Κηρύττω ὅθεν πρὸς τούτους καὶ τοὺς πάντας, ὅτι ὅλη ἡ κατηγορία αὕτη εἶναι συκοφαντία, καὶ ἀναίσχυντον ψεῦδος.

Ἐν τούτοις, ἐπὶ τέλους, παρακαλεῖσθε, Κύριε Συντάκτα, νὰ κοινοποιήσητε πρός με ἐπισήμως τὸ ὄνομα τοῦ δόντος, ὡς καὶ τοῦ συγγράψαντος τὴν ἐπιστολήν.

Ἔρρωσθε.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11/23 Δεκεμβρίου 1844.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος ἀριθ. 584.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΝ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ,

Παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ καταχωρίσητε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς ἐφημερίδος σας τὴν πρὸς τὸν Κ. Ἰωνᾶν Κὶγκ ἀπάντησίν μου.

Ἀθῆναι, 18 Δεκεμβρίου 1844.

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

Ἡ ἐκ Σμύρνης ἐπιστολὴ ἐξισοροῦσα μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τὰς ἀθεμίτους πράξεις σοῦ καὶ τοῦ φίλου σου Γ. Λῆ, καταχωρισθεῖσα εἰς τὸν Ἀρ. 583 τῆς Ἐφημερίδος ὁ Αἰὼν, ἀνήκει εἰς ἐμὲ, Σοὶ ἐπιτρέπω νὰ ἐκλάβῃς ἐμὲ αὐτὸν συντάκτην τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. Ἐπροσκλήθης, Κ. Κὶγκ, νὰ ἀπολογηθῇς περὶ ὅσων κατηγορῆσαι ὅτι ἔπραξας. Τὴν ἀπάντησίν σου κατεχώρησας εἰς τὸν Ἀριθ. 584 τῆς αὐτῆς Ἐφημερίδος καὶ εἰς ἄλλας. Δι' αὐτῆς διηγούμενος ὅσα καλὰ, ὡς λέγεις, ἔκαμες εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλεις νὰ ἐξαχθῇ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἔπραξας οὐδὲν τῶν ὅσων κατηγορῆσαι. Διαμαρτύρεσαι δὲ, ὅτι οὐκ οἶδας τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀναφερόμενα κατὰ σοῦ εἶναι συκοφαντίαι.

Ὅτε, Κ. Κὶγκ, ἦλθα εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ συνωμιλήσαμεν περὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, δὲν μοὶ εἶπες αὐτολεξεὶ, «Γνωρίζω τὰ διατρέξαντα, ἀλλ' ἔχω ὑποχρέωσιν καὶ δὲν δύναμαι ἤδη νὰ ἐξηγηθῶ· θέλω ὅμως τὸ κάμῃ, ὅταν προσκληθῶ.» Ἰδοὺ, Κ. Κὶγκ, προσκαλεῖσαι καὶ τώρα· ἐξηγήθητι· ἡ σιωπὴ σὲ ἀποκαθιστᾷ ἔνοχον.

Ἀρνεῖσαι, Κ. Κὶγκ, ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὢν ὁ ἀξιότιμος καὶ παντὸς ἐπαίνυ ἄξιος Κ. Ἀτκενςὸν Ἄγγλος, σὲ ὕβρισε λέγων, «Σύ (παραλείπομεν ἐνταῦθα τὰς ὑβριστικὰς

λέξεις) εἶσαι αὐτουργὸς τῆς σκηνῆς αὐτῆς; »

Ἀρνεῖσαι, ὅτι θελήσας νὰ ἐπεμβῇς καὶ εἰς ἐπιστημονικὰς θεωρίας τῆς ἰατρικῆς, ὑβρίσθης ἀπὸ τὸν ἀξιοσέβαστον ἰατρὸν Κ. Δρακόπουλον; ἴσως καὶ ἀπὸ τὸν ἐπίσης ἀξιοσέβαστον ἰατρὸν Κ. Βόοδ; Ἀρνεῖσαι, ὅτι εὑρέθης εἰς τὸ κάτω πάτωμα τῆς οἰκίας τȣ Γ. Λῆ, ὅτε οὗτος ἔπραξε τὴν ἀπάνθρωπον ἐκείνην πρᾶξιν; Ἀρνεῖσαι, ὅτι ἐκρύφθης εἰς τὰ στουπ͡ιὰ διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὴν ὀργὴν τῶν ἀνωτέρω παντὸς ἐπαίνου ἀξίως καὶ ἐντίμων κατοίκων τῆς Σμύρνης, καὶ ἐσώθης διὰ τῆς φυγῆς; Ἀρνεῖσαι, ὅτι ἐπεπλήχθης σκληρὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἐνάρετον Ἕλληνα Πρόξενον, τὸν Κ. Θ. Ξένον; Ἀρνεῖσαι, ὅτι ἐξέδωκας κατ' αἴτησιν τοῦ Γ. Λῆ, μαρτυρικὸν κατὰ τῆς ἀθωότητος τῆς ἐναρέτου Ἑλένης; Ἀρνεῖσαι, ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὤν, ἀφ' οὗ εἶπας καὶ πρὸς τὴν Ἑλένην αὐτὴν μυρίας βλασφημίας κατὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως, κατὰ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, κατὰ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Κλήρου, ἐπρόσθεσας καὶ ὅτι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Πρωτευούσης Ἀθηνῶν ἐδέχθησαν τὸν Προτεσταντισμὸν, καὶ ἀνέφερες ῥητῶς ὀνόματα, τὰ ὁποῖα δὲν θέλομεν νὰ ἀναφέρωμεν; Ἀρνεῖσαι τέλος πάντων, ὅτι ἐπιπληχθεὶς ἀπὸ ἐναρέτους ἐν Σμύρνῃ Κληρικοὺς τοῦ δόγματός σου, καὶ ἄλλων δογμάτων, διὰ τὴν ἀξιοκατηγόρητον ταύτην διαγωγήν σου, μεταξὺ τῶν ἄλλων φλυαριῶν σου ἐπρόσθεσας καὶ τὸ, « Μὴ σᾶς μέλῃ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐφημερίδων· ἐκέρδησα τοὺς Συντάκτας τῶν σημαντικῶν ἐφημερίδων μὲ ποσότητα διστήλων; »

Ἐπὶ τέλους, ὡς θεῖος τῆς προσβληθείσης Ἑλένης, σὲ προσκαλῶ νὰ εἴπῃς δημοσίως, « Ἐὰν ἡ Ἑλένη ἐξωμολογήθη εἰς ἐσὲ, καὶ τί σὲ εἶπε· ἐὰν αὕτη σὲ ἐζήτησε νὰ τὴν κατηχήσῃς εἰς τὸ δόγμα σου,

ἢ ὄχι.» Ὁμίλησε καθαρά· ἄλλως τρέμε ἄνθρωπε τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἐκ προκαταβολῆς, Κ. Κὶγκ, ἀνάγνωσον τὸ ἑπόμενον ἐπίσημον μαρτυρικόν. (Ἀποφεύγομεν ἐνταῦθα, ὡς ἠθικοὶ ἄνθρωποι, τοῦ νὰ σὲ δώσωμεν τὰ ἀνήκοντα ἐπίθετα) Ἀλλὰ δὲν εἶσαι σὺ ὅςις κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ἐπρότεινας εἰς τὴν Ἑλένην «νὰ ἀλλάξῃ τὴν θρησκείαν της» καὶ δὲν αἰσχύνεσαι νὰ λέγῃς ἤδη, «Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον;» Περίμενέ με, Κίγκ· ὀγλίγωρα θέλω στηλιτεύσει τὴν ἐπίβουλον διαγωγήν σου. Τὰ θύματα ἀπαιτοῦσιν ἐκδίκησιν. Θέλω σὲ καταδείξει εἰς μὲν τὸ Κοινὸν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἐν τοῖς κόλποις του ἀνέχεται φαρμακερὸν ὄφιν, εἰς δὲ τοὺς ἀποστείλαντάς σε ὅτι εἶσαι τοιοῦτος, ὁποῖον σὲ ἐγνωρίσαμεν πλέον·

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

«Ὁ Σμύρνης Ἀθανάσιος.»

Ἀνηγγέλθη ἡμῖν, ὅτι ἡ παρεπιδημοῦσα ἐνταῦθα Ἑλλένη τοῦ ἀποβιώσαντος Βασιλείου Σχινᾶ, Ὀρθόδοξος, συνήφθη, μετά τινος μεγαλεμπόρου, τοῦ ἐνταῦθα Γεωργίου Λῆς, τῆς τῶν Διμαρτυρουμένων ἐκκλησίας, κατὰ τὰ ἔθιμα αὐτῶν, καὶ ὅτι, ἅμα εἰσῆλθε μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, Ἱεραπόστολος, κατ' αὐτοὺς, Κὶγκ, μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς αὐθωρεὶ προέτεινεν αὐτῇ, ἵνα ἀρνησαμένη τὰ πατρῷα Ἱερὰ δόγματα τῆς μιᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, δέξοιτο τὰ τῶν διαμαρτυρουμένων. Ταῦτα καιρίαν ἡμῖν ἐνεποίησαν πληγὴν, ὀδυρομένοις τὴν νεάνιδα ταύτην. Ἀλλ' αἴφνης ἡ λύπη αὕτη εἰς χαρὰν μετηλλάγη, καὶ δόξαν μετὰ δακρύων εὐφροσύνης ἀνεπέμψαμεν τῷ Θεῷ, ὅτι τὰ ἀσθενῆ τοῦ

κόσμου ἐξελέξατο, ἵνα τοὺς δυνατοὺς καταισχύνῃ, καὶ ὅτι ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσις αὐτοῦ μετὰ τῆς κόρης ταύτης· ἐπείπερ ἡ Ἑλένη, τὸ δίκαιον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὡς ἄλλος Δαβίδ, καίτοι μικρὰ οὖσα καὶ νεωτέρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τοῦ Ἰσραὴλ, καταλείψασα πᾶσαν κοσμικὴν ματαιότητα καὶ προσκολληθεῖσα τῷ οὐρανίῳ νυμφίῳ Χριστῷ εἰς οὐδὲν λογισαμένη τὰς ἐπικούρους ἐπαγγελίας, ἀντέτεινε τῷ τε καθ' ἑαυτοὺς Ἱεραποστόλῳ καὶ τῷ συναφθέντι αὐτῷ νυμφίῳ, καὶ, οὐκ ἀρνοῦμαι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μου διὰ φθαρτὸν νυμφίον, ἀνεκήρυξε, καὶ πολλὰς ὕβρεις ὑπομείνασα καὶ ἐγκαρτερήσασα εἰς πᾶσαν περιφρόνησιν καὶ βιαίαν προσβολὴν, οὐδόλως ἐνέδωκε τῇ τοῦ φθαρτοῦ νυμφίου θελήσει, ἀλλὰ καὶ πλοῦτον παριδοῦσα καὶ τιμὰς ἀποστραφεῖσα καὶ τέλος καὶ τὴν τοῦ μεγαλεμπόρου οἰκίαν ἐγκαταλείψασα, ἀπῆλθεν εἰς τοὺς ὁμοδόξους, τὴν πίστιν κηρύττουσα καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀλάνθαστον ὁμολογοῦσα. Ταῦτα πάντα ἰδίοις ὠσὶν ἀκούσαντες, ὡς ὑπὸ πάντων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων ὁμολογούμενα, τὸν ἔπαινον ἀληθῶς ὁρῶντες τῆς Ἑλένης, ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι πλεκόμενον, ἔγνωμεν, ἵνα πᾶσι ταῦτα διακοινώσωμεν. Ἔδοξε δὲ ἡμῖν ἵνα καὶ ταῖς τῶν ἡμετέρων προκριτωτέρων ὑπογραφαῖς ἐγκοσμήσωμεν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ταύτην ἔκθεσιν, ἵνα ὁμοφώνως καὶ ὁμοψύχως ἅπαντες δοξάσωμεν τὸν Θεὸν, τὸν ποιοῦντα θαυμάσια, καὶ τρανῶς ἤδη διαδείξαντα ἅπασιν, ὅτι καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσί ποτε τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ.

1844 7βρίου 20.

Γεώργιος Μπαλτατζῆς μαρτυρῶ, Δ. Ἀμηρᾶς ὁμοίως, Φώτιος Ὅμηρος ὁμοίως, Ἰωάν. Κ. Πετρᾶς ὁμοίως, Κων.

Σεβαστόπουλος ὁμοίως, Μανουὴλ Δ. Πετροκόκκινος ὁμοίως, Θ. Κεσίσογλου μαρτυρῶ, Χριστοφ. Μωραϊτίνης ὁμοίως, Π. Ζ. Ψύχας ὁμοίως, Νικ. Ἰω. Κωστῆς ὁμοίως, Ἰωάν. Παγιζόγλους Δημογέρων μάρτυς, Κανέλος Ἰωάννου Δημογέρων μάρτυς, Χρῆστος Χ. Ἠλία Δημογέρων μάρτυς.

Τ. Σ

Ὁ Σμύρνης Ἀθανάσιος ὑποβεβαιοῖ ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον ἐστὶ τῷ πρωτοτύπῳ.

Ἀριθ. 746. Τὸ γραφεῖον τοῦ ἐν Σμύρνῃ Β. Ἑλληνικοῦ Προξενείου διαβεβαιοῖ τὸ γνήσιον τῆς ὄπισθεν ὑπογραφῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σμύρνης Ἀθανασίου.

Τῇ 14/26 10βρίου 1844. Ἐν Σμύρνῃ.

Ὁ Ὑποπρόξενος Γραμματεὺς

Β. Γερακάρης.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς προηγουμένης ὑπογραφῆς τοῦ Κυρίου Β. Γερακάρη, ὑποπροξένου Γραμ. τοῦ Προξενείου τούτου.

(Τ. Σ.) Αὐθημερὸν ἐν Σμύρνῃ.

Ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Θ. Ξένος.

Σ. Σ. Ἔχει πλέον νὰ ἀντιτάξῃ τι ὁ Κ. Κὶγκ, καταδεικνυόμενος ἔνοχος; Δὲν πρόκειται περὶ παρονυχίδος ὁ λόγος. Δύναται νὰ κατανοήσῃ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ θεωρήσῃ, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἠγρυπνήσαμεν πρὶν, ἐφ' ὅσον ἠγωνίσθημεν ἐπὶ τῆς Συνελεύσεως διὰ τὰ πρῶτα περὶ τῆς ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς Θρησκείας ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τοσοῦτον εἴμεθα ὑπόχρεοι ἀπέναντι καὶ ἄλλων τινῶν περιστάσεων καὶ τῶν, ὡς ἀνωτέρω, διδο-

μένων ἐπισήμων πληροφοριῶν νὰ θεωρήσωμεν τοῦτον ἄλλον Χίλλ. Ὑποβάλλομεν ἐν τοσούτῳ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ἀναπληρώσωμεν ἡμεῖς πᾶσαν ἐνδεχομένην ἔλλειψιν τῶν σωμάτων τούτων.

('Ἐκ τοῦ Αἰῶνος Ἀριθ. 586.)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἔλαβον τὸν Ἀριθ. 586 τῆς Ἐφημερίδος σας, εἰς τὴν ὁποίαν κατεχωρίσατε ἀπάντησίν τινα Ν. Ἰωαννίδου, συνωδευμένην μὲ τὸ καλούμενον «ἐπίσημον μαρτυρικόν,» τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτȣ Σμύρνης Ἀθανασίου, ὑπογεγραμμένον μὲ διαφόρους μάρτυρας, καὶ ἐπιβεβαιωμένον ὡς γνήσιον ὑπὸ τοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος Κ. Θ. Ξένου.

Ἀλλὰ τί μαρτυροῦσι τὸ μαρτυρικὸν τοῦτο, καὶ οἱ μάρτυρες αὐτοῦ; ὅτι ἔπραξα τάχα τὴν βδελυρὰν ταύτην πρᾶξιν, τῆς ὁποίας κατηγοροῦμαι; ὄχι βεβαίως. Τί λοιπόν; ὅτι, «Ἀνηγγέλθη ἡμῖν, ὅτι ἡ Ἑλένη, ἅμα εἰσῆλθε μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Λῆ, ὁ Κὶνγ προέτεινεν αὐτῇ αὐθωρεὶ, ἵνα ἀρνησαμένη τὰ πατρῷα δόγματα δέξοιτο τὰ τῶν Διαμαρτυρȣμένων.» Καὶ πρὸς τὸ τέλος λέγει· «Ταῦτα πάντα ἰδίοις ὠσὶν ἀκούσαντες ὡς ὑπὸ πάντων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης κτλ., ἔγνωμεν, ἵνα πᾶσι ταῦτα διακοινώσωμεν.»

«Ἀνηγγέλθη» λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὡς ὑπὸ τῆς κοινῆς φήμης. Ἀλλ' ὁποία εἶναι ἡ κοινὴ φήμη; δὲν εἶναι αὕτη ποτὲ ψευδής; καὶ δὲν διασπείρει ποτὲ ψεύδη ἐντὸς τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων; Ἡ Θεία Γραφὴ αὐτὴ παρέχει πρὸς τοῦτο ἱκανὰ παραδείγματα.

Δὲν κατηγορήθη ὁ Ἰωσὴφ ψευδῶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Πετεφρῆ εἰς τὴν Αἴγυπτον; καὶ δὲν ὑπέφερεν ὁ Ἰωσὴφ δύω ἔτη κατὰ συνέχειαν εἰς τὴν φυλακὴν ἕνεκα τῆς ψευδοῦς ταύτης κατηγορίας, τὴν ὁποίαν ἡ κοινὴ φήμη ἐπίστευε;

Δὲν κατηγορήθη ὁ Ναβουθαὶ ψευδῶς διὰ τῆς ὑπενεργείας τῆς γυναικὸς Ἰεζάβελ; καὶ δὲν ἐνόμιζεν ὁ λαὸς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ; (Γ'. Βασιλ. Κεφ. κά.)

Δὲν κατηγορήθη ὁ Νεεμίας ὑπὸ τοῦ Σαναβαλλάτ, ςείλαντος καὶ ἐπιστολὴν ἠνεῳγμένην πρὸς αὐτὸν, ἐν ᾗ γεγραμμένον ἦν, «ἐν ἔθνεσιν ἠκούσθη, ὅτι σὺ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποστατῆσαι;» (Νεεμ. Κεφ. ϛ'. 5—6.)

Δὲν κατηγορήθη τέλος πάντων, ὑπὸ τῆς κοινῆς φήμης καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός;

Ἐάν τις ἤθελε νὰ δίδῃ τοιαῦτα ἐπίσημα μαρτυρικὰ ἑκάστης ψευδοῦς φήμης, ἥτις διαδίδεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ περὶ αὐτῶν τῶν καλητέρων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἰδίων Ἀρχιερέων, «οὐδὲ αὐτὸν, οἶμαι, τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα» ταῦτα μαρτυρικά.

Ἡ κοινὴ φήμη, κατὰ τὸ μαρτυρικὸν τοῦτο, λέγει, ὅτι, ἅμα εἰσῆλθεν ἡ Ἑλένη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Λῆ, ἐγὼ αὐθωρεὶ ἐπρότεινα, ἵνα ἀρνησαμένη τὰ πατρῷα δόγματα δέξοιτο τὰ τῶν Διαμαρτυρουμένων· ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Λῆ μετὰ τὸν γάμον εὑρίσκοντο πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες ἤθελαν ἀκούσει βεβαίως, ἂν ἐγὼ ἔλεγον τοιοῦτόν

τι· πλὴν μεταξὺ ὅλων τούτων δὲν εὑρίσκεται οὐδεὶς, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ μαρτυρήσῃ, ὅτι ἐγὼ ἐπρότεινα παρόμοιόν τι.

Πρὸς μὲν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σμύρνης Ἀθανάσιον λέγω, ὡς ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Φήλικα, «οὔτε παραστῆσαί με δύνανται, περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου» τοσοῦτοι, κατὰ τὸ ἐπίσημον μαρτυρικὸν, κάτοικοι τῆς Σμύρνης.

Πρὸς δὲ τὸν Κ. Ν. Ἰωαννίδην λέγω· ὅταν ἦλθες εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ μὲ ἠρώτησας περὶ τῆς Κ. Ἑλένης, σοὶ εἶπον, ὅτι γνωρίζω τὰ διατρέξαντα, ἀλλ' ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὰ εἴπω, ἂν καὶ ἐκαλεῖσο θεῖός της, διότι δὲν θέλω νὰ βλάψω τὸν χαρακτῆρα οὐδενὸς, καθ' ὅσον μάλιστα ταῦτα ἀπέβλεπον ἀνδρόγυνον. Ἀλλὰ δὲν σοὶ εἶπόν ποτε, ὅτι ἔχω πρὸς τὴν σιγὴν ταύτην ὑποχρέωσίν τινα. Καὶ, ἂν ἐπρόφερόν ποτε τὴν λέξιν ὑποχρέωσιν, μὲ ταύτην δὲν ἤθελον νὰ σημάνω ἄλλο τι, εἰμὴ ὑποχρέωσιν ἠθικὴν φειδομένην τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν πλησίων μου.

Προσέτι ἀποφαίνομαι, ὅτι οὔτε ἤκουσά ποτε ὑβριστικὰς λέξεις εἴτε ὑπὸ τοῦ Κ. Ἄτκινσον, εἴτε ὑπὸ τοῦ Κ. Δρακοπούλου, καὶ Κ. Βόοδ, εἴτε ὑπὸ τοῦ Κ. Ξένου, εἴτε ὑπὸ κληρικῶν οὐδενὸς δόγματος· οὔτε ἐπέμβην «εἰς ἐπιστημονικὰς θεωρίας τῆς Ἰατρικῆς» περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Κηρύσσω δημοσίως, ὅτι ποτὲ δὲν εἶπον, ὅτι ἐκέρδησα «μὲ ποσότητα διστήλων τοὺς συντάκτας τῶν σημαντικῶν Ἑλληνικῶν Ἐφημερίδων,» οὐδὲ «ἐκρύβην ποτὲ διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν ὀργὴν τῶν κατοίκων τῆς Σμύρνης.» Τὸ δὲ «ὅτι εὑρέθην εἰς τὸ κάτω πάτωμα τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Λῆ, ὅτε οὗτος ἔπραξεν (ὡς λέγεις) τὴν ἀ-

πάνθρωπον ἐκείνην πρᾶξιν,» εἶναι τὸ βδελυρώτατον πάντων ψεῦδος. Δὲν εἶπόν ποτε, ὅτι «ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Πρωτευούσης τῶν Ἀθηνῶν ἐδέχθησαν τὸν Προτεσταντισμόν.»

Ἐὰν ἦμαι «ὄφις» ἢ ὄχι, τὸ Κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὅσοι μὲ γνωρίζουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δύνανται περὶ τούτου νὰ κρίνωσι· λέγω δὲ, ὅτι αἱ ἀνωτέρω κατηγορίαι εἶναι γέννημα τοῦ ἀρχαίου ὄφεως, ὅστις «ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔςιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.» (Ἰωάν. ή. 44.)

Ἡμεῖς δὲ, Κύριε Συντάκτα, δύνασθε ἤδη νὰ ἐννοήσητε, ἐὰν ἔχητε δίκαιον νὰ ἀποφαίνησθε ἀπερισκέπτως, ὅτι διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ τούτου καταδεικνύομαι ἔνοχος, διὰ μαρτυρικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μόνον ὅτι ἐξῆλθε τοιαύτη τις φήμη, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἦναι ψευδὴς, καὶ ἡ ὁποία εἶναι τῳόντι ψευδεστάτη. Ἔῤῥωσθε.

Ἀθῆναι τὴν 23 Δεκεμ. 1844.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος Ἀριθ. 587.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Κύριε Συντάκτα τοῦ Αἰῶνος.

Ἰδὼν τὴν ἀπολογίαν τοῦ Κυρίου Κὶγκ εἰς τὸν Ἀριθ. 584 τῆς ἐντίμου Ἐφημερίδος σας πρὸς τὴν ἐκ Σμύρνης ἐπιστολὴν, καὶ θαυμάσας, πόσον τολμᾷ ν' ἀπατᾷ τοὺς Ἕλληνας, σπεύδω νὰ σᾶς πληροφορήσω γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ν' ἀποδείξω, ὅτι ὁ Κ. Κίγκ καθ' ὅλα ψεύδεται

εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν. Ὅθεν σᾶς παρακαλῶ νὰ καταχωρίσητε τὴν ἀκόλουθον διατριβήν.

Εἶναι πάντη ἄπορον, ὅτι ὁ λεγόμενος Ἱεραπόστολος Κίγκ ἐπελάθετο ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ὅσα ἔπραξε, καὶ ἔγραψεν ἀπολογίαν τρόπον τινὰ εἰς τὴν ἐκ Σμύρνης πεμφθεῖσαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Αἰῶνα. Ἡ ἀπολογία αὕτη γέμει ἀντιῤῥήσεως, καὶ εἰς τὸν μὴ εἰδότα τὰ πράγματα προσβάλλει εὐθὺς, ὅτι, ἐνῷ ζητεῖ νὰ ἀθωωθῇ, ὅτι δὲν ἐπρότεινεν εἴς τινα ἀλλαξοθρησκείαν συλλαμβάνεται μόνος εἰς τὴν παγίδα, ὅτι τὸ ἔργον του εἶναι τοῦτο. Προτείνει, ὅτι τὴν ἀλλαξοθρησκείαν δὲν ἐπαγγέλλεται νὰ διδάσκῃ, ἀλλὰ λέγει, ὅτι τὸ ἔργον του εἶναι νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Τί σημαίνει τοῦτο, παρακαλῶ, Κύριε Ἱεραπόστολε; εἰς τοὺς εἰδότας κηρύττεις τὸ εὐαγγέλιον; ἀλλὰ περιττοὶ οἱ κόποι σου, διότι ἡ Ἑλλὰς ἔχει σοφωτέρους ἀπὸ σὲ κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ πεπαιδευμένους μᾶλλον σοῦ διδασκάλους εἰς τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Λαὸν τὸν Ὀρθόδοξον· ἔτι δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς της, οἱ Ἱερεῖς της, οἱ Ἱεροκήρυκές της ἐκτελοῦσι τὸ χρέος τοῦτο κατὰ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπόσχεσίν των, καὶ ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ἀνάγκην σοῦ καὶ τῆς διδαχῆς σου, ἂν ἐκλαμβάνῃς, καθὼς σὲ εἶπον, κήρυγμα τὴν ἐξήγησιν· καὶ τὸ μέγιστον εἶσαι καὶ ἑτέρας Ἐκκλησίας, καὶ πολλὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐξηγεῖς κατὰ τὸ φρόνημα τῆς ἐκκλησίας σου· ὅθεν εἶσαι σκάνδαλον, καθὼς καὶ πολλάκις ὑπῆρξας εἰς Σμύρνην, καὶ ἐνθυμήσου, ὅταν περιφερόμενος εἰς τὰς ἀγυιὰς τῆς πόλεως κατὰ πᾶν Σάββατον, ἐπροσκάλεις τοὺς σκυτοτόμους καὶ βυρσοδέψας καὶ βακάλιδας εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου, λέγων, ὅτι μέλλεις νὰ διδάξῃς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔπειτα ἐδιώχθης κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἐνταῦθα Ἀμερικανοῦ Προξέ-

νου Κυρίου Δαβίδ κατ' αἴτησιν τοῦ ἀρχιερατεύοντος τότε Κυρίου Παϊσίου. Ἀλλὰ εἶναι ἡ ἱεραποστολή σου προφανὴς προσηλυτισμὸς, καὶ μὴ τὸ ἀρνεῖσαι, καὶ ἐνθυμήσου, ὅταν ἤρχοντο αἱ Κυρίαι πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Κυρίας σου, σὺ ἤνοιγες τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν παλαιὰν Γραφὴν, καὶ ἐξήγεις πάντοτε τὸ « Οὐ ποιήσεις ὁμοίωμα ἐπὶ τῆς γῆς. » Τί σημαίνει τοῦτο; προσηλυτισμὸν ἢ ὄχι; Μολαταῦτα καὶ συστελλόμενος δὲν λέγεις προσηλυτισμὸν, ἀλλ' ἀλλαξοθρησκείαν, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον εἶναι γενικώτερον. Δὲν σοῦ τὸ ἀρνοῦμαι, ὅτι ποτὲ εἰς κανένα ὁπωσοῦν εἰδήμονα τῶν Γραφῶν δὲν ἐτόλμησας νὰ εἴπῃς τοῦτο, ἀλλ' εἰς γυναῖκας καὶ ἀγραμμάτους καὶ σκυτοτόμους καὶ σανδαλοποιοὺς τοιαύτας ἔδιδες διδασκαλίας· καθὼς καὶ λαβὼν εὐκαιρίαν τὴν ἑσπέραν τοῦ γάμου τῆς ἐξ Ὀδησσοῦ Ἑλένης μετὰ τοῦ Λὺ, ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκόν του μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου, ἤνοιξας τὸ στόμα σου δύω ὥρας καὶ ἐκατήχεις αὐτὴν, καὶ τὴν ἐβίαζες νὰ κλίνῃ τὰ γόνατα, νὰ δεχθῇ τὸ ἐξ οὐρανοῦ φῶς τῆς θεογνωσίας. Ἔπρεπε νὰ αἰσχυνθῇς, Κύριε, τὸ ὁποῖον καυχᾶσαι ὅτι ἔχεις ἐπάγγελμα ἀπόστολος, καὶ νὰ ζητῇς ν' ἀπατήσῃς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἅπαξ μίαν στιγμὴν εἶδες τὴν νέαν, ὅτι ἀγαπᾷς τοὺς Ἕλληνας, καθότι ἐνθυμήσου τὴν ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου πρὸς τὸν Λὺ ἐπιστολήν σου. εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέκεινα τῶν δέκα ἡμερῶν δὲν ἔπαυσες δύω ἢ καὶ τρεῖς ὥρας καθ' ἡμέραν σχεδὸν νὰ τὴν συμβουλεύῃς. Σὺ γράφεις αὐτὰ, καὶ ἂν τὰ ἀρνηθῇς, ἕτοιμος εἶμαι ἐσφραγισμένην τὴν ἰδιόχειρον ἐπιστολήν σου ἀπὸ τὰ ἐδῶ ἀρχεῖα νὰ τὴν δημοσιεύσω διὰ τύπου, διὰ νὰ μάθωσιν οἱ Ἕλληνες, ὅτι οἱ ἀπόστολοι τοῦ σημερινοῦ αἰῶνος λέγουσι καὶ γράφουσι ψεύματα, καὶ ὅτι ἠλήθευσε τὸ « ἐλεύσονται »

καὶ σὺ ὡς εἰδήμων τῆς Γραφῆς γνωρίζεις τὸ λοιπὸν τῆς περικοπῆς.

Ἀλλ' ἔχεις δίκαιον, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐπιστολήν σου τὴν πρώτην παρακαλεῖς τὸν Λὺ, εἰς ὅσα τὸν ἐκμυστηρευθῇς, νὰ μὴ σὲ προσκαλέσῃ μάρτυρα. Εἰς ποῖα; ὅτι ἡ Ἑλένη σοὶ ἐξωμολογήθη ὅτι εἶναι ἔνοχος, καὶ σύ, ὡς καλὸς πνευματικὸς, τὸ εἶπες εἰς τὸν σύζυγόν της, καὶ ἔπειτα ἐσυμβούλευσας, αὐτὸς μὲν νὰ δεχθῇ τὴν σύζυγόν του, αὐτὴ δὲ νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, (ὡς φαίνεται, τοῦ Λὺ, ὡραία ἐξομοίωσις!) ὡς ἡ Μαρία, νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν. Σὺ δὲν τὴν εἶδες, καὶ αὐτὴ σὲ ἐξωμολογήθη; καὶ δὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ; ὡραία ἔκφρασις. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν λοιπὸν, ἅμα σὲ εἶδεν, εὐθὺς ἐκ πνεύματος ἁγίου ἐγνώρισεν αὐτὴ τὴν ἀποστολικήν σου καρδίαν, καὶ σχίσασα τόσους παρανύμφους ἦλθε καὶ σοὶ ἐξωμολογήθη; Ἀλλὰ σὺ λέγεις εἰς τὴν ἐπιστολὴν, ὅτι καὶ τὴν ἑσπέραν τοῦ γάμου καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς παρουσίαν τῆς μητρός της καὶ τοῦ συζύγου της, καὶ τὸ σάββατον καὶ τὴν δευτέραν καὶ σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνωμίλεις μὲ αὐτήν· ἔπειτα πῶς εἰς ἄλλην, εἰς τὴν δευτέραν σου δηλαδὴ καὶ αὖθις, πρὸς τὸν Λὺ ἐπιστολὴν λέγεις, ὅτι ἡ Ἑλένη σὲ ἐβίασε νὰ τὴν διδάξῃς τὴν θρησκείαν σου, καὶ σὺ τὴν εἶπας, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἦναι καλὴ Χριστιανὴ, καὶ ὅτι τὸ εἶπες εἰς τὸν σύζυγόν της, καὶ αὐτὸς ἐθύμωσεν; Ἐκ τούτων ἁπάντων ἀποδεικνύεται τὸ ψεῦδός σου, καὶ ὅτι ὑπέφερες μὲ τὴν ἀποστολικήν σου ὑπόκρισιν, καυχώμενος εἰς τὰς πρὸς τοὺς Ἕλληνας εὐεργεσίας, νὰ τοὺς ἀπατήσῃς, ὅτι ἅπαξ, καὶ δὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, εἶδες τὴν Ἑλένην.

Θέλεις ἔτι περισσότερον νὰ σ' ἐλέγξω, ὅτι πνέεις προσηλυτισμοῦ, καὶ, ὅταν σ' ἐξεμυστηρεύθη τὸν πρὸς τὴν

Ἑλένην ἐρωτᾷ του ὁ Λὺ, σὺ ἔστησας τὴν παγίδα τοῦ προσηλυτισμοῦ; Ἐνθυμήσου, πρὶν νὰ συζευχθῇ, ὁ Λῦ ὁποῖα ἔδωκας πρὸς αὐτὸν σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐγγράφως ἐστάλησαν εἰς αὐτὴν, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπὸ ὁμοθρήσκους σου ἐντίμους ἄνδρας φρίξαντας τὰς μηχανοῤῥαφίας σου. Ἐνθυμήσου, ὅτι ἐσκάλιξας καὶ εὗρες τὸν Κανόνα τὸν διακωλύοντα τὰ τοιαῦτα συνοικέσια, καὶ ὁποίας συνεβούλευσας τὸν Λὺ νὰ πράξῃ συμφωνίας μετὰ τῆς Ἑλένης. Ἐνθυμήσου καὶ τὸ δεύτερον ἔγγραφον, ὅπου ἐζήτει, συμβουλῇ ἰδικῇ σου, ὁ Λὺ παρὰ τῆς Ἑλένης, ἅμα ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, νὰ φυλάξῃ τὴν δευτέραν ἐντολὴν τὸ «Μὴ ποιήσῃς σεαυτῷ ὁμοίωμα ἐπὶ τῆς γῆς·» καὶ ὅτι δὲν δέχεται εἰκόνας εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐνθυμήσου, ὅτι αὐτὰ εἰς τὰς μετ' αὐτῆς συνεχεῖς διαλέξεις σου μετὰ τὸν γάμον ἐπαναλαμβάνεις, καὶ μετὰ τὴν ἀποστολικήν σου ἐκείνην σρεφοβλεψίαν, χωρὶς νὰ τῆς εἴπῃς ἄλλαξε τὴν θρησκείαν σου, τῇ ἔλεγες ἄλλαξε τὰ φρονήματά σου, μὴ προσκυνῇς εἰκόνας, μὴ σέβεσαι τὴν Θεοτόκον, μὴ φρονῇς μετουσίωσιν, μὴ δέχεσαι συνόδους, μὴ σημειοῖς εἰς ἑαυτὴν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, μὴ νηστεύῃς, καὶ ὅλα τὰ κατὰ σὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν σου. Ὄχι, δὲν τὰ ἔλεγες, ἴσως εἴπῃς ἐπὶ τοιούτῳ σκοπῷ, ἀλλ' ἐζήτεις νὰ τὴν πείσῃς, ὅτι αὐτὰ δὲν εἶναι γεγραμμένα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅταν ἔλεγες αὐτὰ, δὲν ἐφρόνεις προσηλυτισμούς; ὄχι· ἀλλὰ διατί τὰ ἔλεγες; διότι πρέπει νὰ μάθῃ ἡ Ἑλένη, ὅτι αὐτὰ εἶναι κακά· λοιπὸν ὡς κακὰ τί πρέπει νὰ κάμῃ; Νὰ τὰ ἀποστραφῇ· καὶ τί πρέπει νὰ ἦναι Ὀρθόδοξος ἢ Διαμαρτυρομένη; Ἐδῶ σιωπᾷς, διότι, ἂν ἔχῃς ἀποστολικὴν συνείδησιν, πρέπει νὰ ζητήσῃς δημοσίως τὴν συγγνώμην, διότι καὶ δημοσίως ἐψεύσθης.

Ἢ ἐπιθυμεῖς, Κύριε Ἰωνᾶ Κὶνγ, νὰ σὲ εἴπω ἀκόμη,

ὅτι εἶσαι διδάσκαλος τοῦ Λὺ καὶ εἰς τὰς θηριωδεστάτας ἐκείνας πράξεις, εἰς τὰς βδελυρὰς ἐκείνας ἐργασίας; Αἰδοῦμαι, αἰδοῦμαι, καὶ πρὸς τούτοις δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐμπνεύσω τοιαύτην ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς εὐαισθήτους καὶ φιλαδέλφους, ὁποίαν ἐλάβομεν ἡμεῖς ἐδῶ, ὅταν ἐμάθαμεν τὸν αἴσχιστον καὶ ἀπάνθρωπον τρόπον σου· ὀλίγα θέλω νὰ εἴπω, διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν ὄχι οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' αἱ φιλάνθρωποι Ἑταιρίαι τῆς Ἀμερικῆς, ὁποίαν τίγρυν μισθόνουσι κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Πρῶτον, ὅτι ὁ Κύριος Κὶνγ λέγει εἰς τὰ γράμματά του, ὅτι εἰς αὐτὸν ἐξωμολογήθη ἡ Ἑλένη τὴν προγεγονυίαν ἀπάτην εἰς τὰ παρθενικὰ χρέη της, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐμεσολάβησεν εἰς τὸ νὰ πείσῃ τὸν σύζυγόν της εἰς τοῦτο. Ἂν ἡ Ἑλένη τὸ εἶπεν εἰς σὲ νὰ μεσολαβήσῃς, εἰς τί ἐχρησίμευον ἔπειτα ὅλα τὰ μέσα πρὸς ἀθώωσίν της, καθὼς σημειοῖς εἰς τὴν πρὸς τὸν Λὺ ἐπιστολήν σου; εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ αὐτοψία τῶν ἰατρῶν; εἰς τί ἡ μαρτυρία τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Ἱερέως Κυρίου Λουΐ, ὅστις ἀληθινὰ ἔδειξε χαρακτῆρα Ἱερέως, καὶ προστατεύει τὸ δίκαιον, ἂν καὶ ἡ Ἑλένη ἦναι ἑτερόθρησκος; Εἰς τί χρησιμεύουσιν ὅλα, ὅσα γράφεις, ὅτι ἐμεθωδεύθη ἡ Ἑλένη ν' ἀπατήσῃ τὸν Λὺ, ὅτι ὑπάρχει παρθένος; Ἀλλ', ὅταν σὺ εἶδες, ὅτι οὐκ ἐφικνεῖται ἡ ἀποστολική σου ἀλωπεκὴ, ἐπρόσθεσας καὶ τὴν λεοντὴν, καὶ ἀφ' οὗ καὶ τὸ πνευματικοπαίδιόν σου ἔπραξε κατὰ τὴν συμβουλήν σου ὅλα, τότε σοὶ εἶπε πάτερ, ὅσα μοὶ ἐσυμβούλευσας, τὰ ἔπραξα, πλὴν δὲν ἠδυνήθην νὰ πείσω ταύτην· σὲ ἐρωτῶ εἰς τί τὴν ἐσυμβούλευσας; Καὶ σὺ ἐνθυμεῖσαι τῆς Κυριακῆς τὰς πράξεις, ἐκείνας τὰς αἰσχρὰς πράξεις, ὅταν σὺ ἐκάθησο κάτω μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, καὶ αὐτὸς ὁ θηριώδης ἥρως ἔστησεν εἰς τὸν

θάλαμον ἐπάνω τὰς ἀπανθρώπους σκηνάς του.

Δὲν ἐκτείνομαι περισσότερον, δὲν σημειῶ τὸ ὄνομά μου περιμένων, ἵνα ἀποκριθῇς εἰς αὐτά, ὅτι εἶναι ψευδῆ, διὰ νὰ σὲ τὰ παραστήσω περιστατικώτερον κηρύττων εἰς τοὺς ἀδελφούς μου Ἕλληνας, ὅτι εἰς ὅλας τὰς συναστροφάς σου μετὰ τῶν Διαμαρτυρουμένων, καὶ περιπλέον μέ τινα τῶν ἐνταῦθα συμαντικωτέρων ἐμπόρων Διαμαρτυρούμενον ἔλεγες, ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι κακοί, μέλλουσι νὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἐὰν συναισθανθῇς τὸ ἁμάρτημά σου, καὶ ζητήσῃς δημόσιον συγγνώμην, διότι ἐτόλμησας νὰ ἀπατήσῃς τὴν Ἑλλάδα ἐναβρυνόμενος εἰς τὰς ὁποίας ἔστησας παγίδας τοῦ προσηλυτισμοῦ, παύω καὶ ἐγώ· ἐὰν δὲ μὲ τὸ ὑποκριτικόν σου ἐκεῖνο ἀποστολικὸν ὕφος καὶ αὖθις κρύψῃς τὴν ἀλήθειαν, περιστατικώτερον θέλεις μάθῃ, ὅτι ὁ Κλῆρος ὁ Ἑλληνικὸς δὲν ἔμαθε νὰ ψεύδεται, οὔτε ἀνέχεται νὰ λέγεται Ἱεραπόστολος μισθωμένος μὲ δόσιν πολυτάλληρον, διὰ νὰ μετρατρέψῃ ἕνα ἢ μίαν, καὶ οὕτω νὰ ἐντρυφᾷ ὡς κηφὴν εἰς τὰ μαλακά, ὡς σύ, καὶ νὰ κινῇ γῆν καὶ θάλασσαν, διὰ νὰ κλέψῃ, ὡς λύκος, κἀνὲν πρόβατον ἀπό τινα μάνδραν, καὶ δι' αὐτὸ ν' αὐξάνῃ τοὺς μισθοὺς μὲ ἐπιμίσθια. Ἐκ τοῦ Κλήρȣ τούτου εἰμὶ εἷς, ὅστις καὶ ἄλλοτε σὲ ἤλεγξα διὰ τὴν ἥν ἔχεις μανίαν τοῦ προσηλυτισμοῦ, καὶ ἤδη συνίστημί σε εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες γνωρίζουσι, πῶς πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς ὑποκριτὰς καὶ προβατοσχίμους λύκους τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἱερᾶς Θρησκείας των, ὑπὲρ ἧς ποταμοὶ αἱμάτων ἔβαψαν τὸ ἱερόν της ἔδαφος.

Σμύρνῃ τῇ 29 Δεκεμβρίου 1844

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος Ἀριθ. 588.)

Μετὰ παρέλευσιν 5 περίπου ἑβδομάδων, ἐκήρυξε διὰ τοῦ 599 ἀριθ. τοῦ Αἰῶνος ὁ Συγγραφεὺς τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας, ὅτι εἶναι ὁ Ἱεροκήρυξ καὶ ὁ Ἱεροδιάκονος, ὀνομαζόμενος ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ ΤΩ ΑΝΩΝΥΜΩ ΙΕΡΕΙ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

Εἶδον τὴν ἐκ Σμύρνης διατριβήν σου τὴν 29 Δεκεμβρίου 1844, καταχωρισθεῖσαν εἰς τὸν 588 ἀριθμὸν τῆς Ἐφημερίδος ὁ Αἰὼν, ἐν ᾗ ἀποτείνεσαι πρός με, λέγων ὅτι *περιμένεις ἵνα ἀποκριθῶ* εἰς τὰ ὑπὸ σοῦ γεγραμμένα.

Ἀποκρίνομαι λοιπόν. Ἐὰν ἦσαι ἱερεὺς, καθὼς λέγεις, διατί κρύπτεις τὸ ὄνομά σου; φανέρωσον αὐτὸ διὰ νὰ ἐξεύρω, μὲ ποῖον ἐχθρὸν ἔχω νὰ πολεμήσω! Ἐξῆλθες γαυριῶν, ὡς ὁ Γολιὰθ κατὰ τοῦ Δαυὶδ, μὲ ἀπειλὰς καὶ φοβερισμοὺς μεγάλους! πλὴν ὀλίγοι «λεῖοι λίθοι ἐκ τοῦ χειμάῤῥου» τῆς ἀληθείας, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θέλουσι διαδύσει εἰς τὸ χαλκοσκέπαστον μέτωπόν σου. (Α΄. Βασιλ. ιζ΄.)

Ὑποπτεύομαι ὅμως, ὅτι δὲν εἶσαι ἱερεύς. Ἐὰν δὲ λανθάνω, καὶ φέρῃς τωόντι σχῆμα ἱερατικὸν, μοὶ φαίνεται ὅτι εἶσαι ἀπὸ τοὺς ποιμένας ἐκείνους, τοὺς ὁποίους περιγράφει ὁ Παῦλος εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων, (Κεφ. κ΄. 29.) προφητεύων, ὅτι τοιοῦτοι ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, «ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς,» εἶπεν ὁ Χριστὸς (Ματθ. ζ. 15—16.)

Ὅτε ἤνοιξε τὸ στόμα του ὁ λύκος νὰ ὁμιλήσῃ, κατὰ τὸν μῦθον, τότε ἐγνωρίσθη πλέον ὡς λύκος, ἂν καὶ ἔφερε σχῆμα ποιμένος.

Μὲ κατηγορεῖς ὅτι εἰς τὰς συναναστροφὰς ἀνοίγω τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, (τί φρικτὸν ἔγκλημα! κατὰ τὸν καλόν μας ἱερέα τῆς Σμύρνης! καὶ ἔπρεπε νὰ ἀνοίγω τάχα τὸ κοράνιον;) καὶ ἐξηγῶ τὴν β΄. ἐντολὴν, «οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτὰ οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτὰ, κλ.»

Ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι τάχα ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν δύναταί τις νὰ ἀναφέρῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, χωρὶς νὰ σὲ σκανδαλίσῃ;

Πειράζεσαι διότι κηρύττω τὸ Εὐαγγέλιον! Ἀλλ' ὁ Παῦλος εἶπε περί τινων, οἵτινες ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν «ἐξ ἐριθείας,» καὶ «οὐχ ἁγνῶς,» «Τί γαρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.» (Πρὸς Φιλιππ. ά. 15—18.)

Σὺ ὅμως λέγεις, «ὅθεν εἶσαι σκάνδαλον!» Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι εἰς τοιούτους, ὁποῖοι σὺ, εἶμαι σκάνδαλον. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐσκανδαλίσθησαν εἰς αὐτὸν τὸν Χριστόν. (Ματθ. ιέ, 12, καὶ ιγ΄, 51—57.) Καὶ οἱ Γαδαρινοὶ (Γεργεσηνοί.) τὸν παρεκάλεσαν ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν τόπον των («νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν,») διότι ἔχασαν, ἕνεκα αὐτοῦ, τοὺς χοίρους των! (Ματθ. ή. 34.)

Μὲ κατηγορεῖς,ὅτι, ὅταν ἤμουν εἰς τὴν Σμύρνην

«περιφερόμενος εἰς τὰς ἀγυιὰς τῆς πόλεως κατὰ πᾶν Σάββατον, ἐπροσκάλεσα τοὺς σκυτοτόμους καὶ βυρσοδέψας καὶ βακάλιδας εἰς τὴν ἐκκλησίαν μου, λέγων ὅτι μέλλω νὰ διδάξω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, κ. λ.» Καὶ ὁ Χριστὸς αὐτὸς δὲν ἐδίδασκε τοιούτους; καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὸν ἔλεγον φίλον τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν; (Λουκ. ζ'. 34.)

Εἶναι τάχα ἁμαρτία τὸ νὰ διδάσκῃ τις τοὺς σκυτοτόμους καὶ βυρσοδέψας καὶ βακάλιδας τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ; Καὶ σὺ, ἐὰν οἱ γονεῖς σου δὲν σὲ ἔκαμναν ἱερέα, ὡς οἱ γονεῖς τοῦ περιφήμου Πάπα Τρέχα τῆς Χίου, (ἴδε τὰ προλεγόμενα τοῦ Κοραῆ εἰς τὸν Ὅμηρον, Β', Γ', Δ'.) ἤθελες εἶσθαι πιθανὸν σκυτοτόμος, ἢ βυρσοδέψης, ἢ βακάλης, χωρὶς νὰ ζημιωθῇ παρὰ πολὺ ἡ ἐκκλησία διὰ τὴν στέρησιν ταύτην.

Μὲ κατηγορεῖς ὅτι ἐσυμβούλευσα τὴν Κυρίαν Ἑλένην «νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ὡς ἡ Μαρία, καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν.» Ἡ Κυρία Ἑλένη εἶναι τάχα ἁμαρτωλὴ, ὡς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἢ εἶναι παναγία; Ἐὰν ἦναι ἁμαρτωλὴ, ἡ τοιαύτη συμβουλὴ δὲν εἶναι τάχα καλή; Ἀλλ', ἐὰν ἦναι παναγία καὶ ἀναμάρτητος, ἡ τοιαύτη συμβουλὴ, ἂν καὶ δὲν θέλῃ τὴν ὠφελήσει, δὲν δύναται ὅμως νὰ τὴν βλάψῃ.

Μὲ ἀπειλεῖς νὰ δημοσιεύσῃς διὰ τύπου τὴν ἐσφραγισμένην ἰδιόχειρον ἐπιστολήν μου ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα, διὰ νὰ μάθωσιν οἱ Ἕλλνες, κ. λ.» Εἴθε νὰ τὴν δημασιεύσῃς· διότι τότε θέλουσιν ἐννοήσει οἱ Ἕλληνες τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κ. Λῆ, καὶ τῆς συζύγου του Κυρίας Ἑλένης, χωρὶς νὰ λάβω τὸν κόπον νὰ ἐκθέσω ἐγὼ αὐτὴν ἐνώπιον αὐτῶν. Τότε θέλουσι μάθει, ὅτι ἡ ἀληθὴς

αἰτία τῆς ἔριδος μεταξὺ τοῦ Κ. Λῆ καὶ τῆς γυναικός του, τὴν πρώτην νύκτα, καὶ τὴν πρώτην ἡμέραν, μετὰ τὸν γάμον των, καθ' ὅσον ἤκουσα ἐγὼ, ἦτο περὶ τιμῆς, καὶ ὄχι περὶ θρησκείας, περὶ νομιζομένης ἀποπείρας ἀπάτης, καὶ ὄχι περὶ προσηλυτισμȣ̃. Ποῖος ὅμως τῶν δύω ἔχει τὸ ἄδικον, δὲν εἶναι ἴδιόν μου ἔργον ν' ἀποφασίσω. Εἰς τοῦτο οὐδ' ἐπέμβην, οὐδ' ἐπεμβαίνω. Ἐγὼ δὲν γνωρίζω τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μ' εἶπαν ἀμφότεροι, ὁ Κ. καὶ ἡ Κ. Λῆ. καὶ ὅ,τι ἔπραξα τότε, ἔπραξα ὡς ἤθελε πράξει πᾶς τις δυστυχῶν ἀνθρώπων φίλος, δώσας εἰς αὐτοὺς συμβουλὰς, ὁποίας ἔκρινα ἁρμοδίας καὶ καλὰς, καὶ συντεινούσας εἰς τὴν εὐδαιμονίαν των καὶ εἰς τὴν ἕνωσίν των.

Ὅτι δὲ ἤθελα νὰ «κλέψω τοιοῦτον πρόβατον ἀπὸ τὴν μάνδραν» εἶναι λῃρολόγημα ἄξιον ἀνωνύμου Ἱερέως.

Τέλος πάντων, ἐπειδὴ ἐκατηγορήθην ἤδη δύω ἢ τρεῖς φορὰς, ὅτι ἠσέβησα καὶ ὡμίλησα ἐναντίον τῆς ἁγίας μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μαρίας, νομίζω εὔλογον νὰ εἴπω πῶς τὴν θεωρῶ, διὰ νὰ κρίνῃ ἕκαστος ἑπομένως ἂν ἦμαι ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος τούτου.

Τὸ πῶς θεωρῶ, τὴν μητέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν δύναμαι νὰ παραστήσω καλήτερα εἰμὴ δι' αὐτῶν τῶν λέξεων τοῦ περιφήμου πατρὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου, Ἐπισκόπου Κύπρου, (ἑορταζομένου κατὰ τὴν 12 Μαΐου), ὅστις ἔζη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, μετὰ τὸν Χριςὸν, καὶ συνέγραψε πρὸς τοῖς ἄλλοις βιβλίον, ἐπικληθὲν Πανάριον· κατὰ αἱρέσεων ὀγδοήκοντα. Ἐν τῷ γ'. βιβλίῳ τοῦ δ'. τόμȣ τȣ̃ συγγράμματος τούτȣ, κατὰ Κολλυριδιανῶν

τῶν τῇ Μαρίᾳ προσφερόντων,» λέγει· «Ναὶ μὴν ἅγιον ἦν τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, οὐμὴν Θεός· ναὶ δὴ παρθένος ἦν ἡ Παρθένος καὶ τετιμημένη, ἀλλ' οὐκ εἰς προσκύνησιν ἡμῖν δοθεῖσα, ἀλλὰ προσκυνοῦσα τὸν ἐξ αὐτῆς σαρκὶ γεγεννημένον, ἀπὸ οὐρανῶν δὲ ἐκ κόλπων πατρῴων παραγενόμενον. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον ἐπασφαλίζεται ἡμᾶς, λέγον, αὐτοῦ τοῦ Κυρίου φήσαντος· ὅτι τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου· ἵνα ἀπὸ τοῦ, γύναι, τί ἐμοὶ καὶ σοί; μή τινες νομίσωσι περισσότερον εἶναι τὴν ἁγίαν Παρθένον, γυναῖκα ταύτην κέκληκεν, ὡς προφητεύων τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς σχισμάτων τε καὶ αἱρέσεων χάριν· ἵνα μή τινες ὑπερβολῇ θαυμάσαντες τὴν ἁγίαν, εἰς τοῦτο ὑποπέσωσι τῆς αἱρέσεως τὸ ληρολόγημα.

«Χλεύης γάρ ἐστι τὸ πᾶν, καὶ γραῶν ὁ μῦθος, ὡς εἰπεῖν, τῆς αἱρέσεως τὸ διήγημα. Ποία δέ τις γραφὴ διηγήσατο περὶ τούτου; ποῖος προφητῶν ἐπέτρεψεν ἄνθρωπον προσκυνεῖσθαι, οὐ μὴν γυναῖκα λέγει; ἐξαίρετον μὲν γάρ ἐστι τὸ σκεῦος, ἀλλὰ γυνὴ καὶ οὐδὲν τὴν φύσιν παρηλλαγμένη, τὴν δὲ γνώμην καὶ τὴν αἴσθησιν ἐν τιμῇ τετιμημένη, ὥσπερ τὰ σώματα τῶν ἁγίων, καὶ εἴτι περισσότερον πρὸς δοξολογίαν εἴποιμι· ὡς Ἠλίας ἐκ μητρὸς παρθένος, καὶ οὕτω μένων εἰς τὸ διηνεκές, καὶ ἀναλαμβανόμενος, θάνατον δὲ οὐχ ἑωρακώς· ὡς ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Κυρίου ἀναπεσὼν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· ὡς Θέκλα ἡ ἁγία, καὶ ἡ Μαρία ἡ ἐπὶ ταύτης τιμιωτέρα, δι' ἣν κατηξίωται οἰκονομίαν. Ἀλλ' οὔτε Ἠλίας προσκυνητὸς, καί περ ἐν ζῶσιν ὢν, οὔτε Ἰωάννης προσκυνητός, καί τοι γε διὰ ἰδίας εὐχῆς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ ἔκπληκτον ἀπεργασάμενος, μᾶλλον δὲ ἐκ Θεοῦ λαβὼν τὴν χάριν. Ἀλλ' οὔτε ἡ

Θέκλα, ούτε τις των άγίων προσκυνεῖται· οὐ γὰρ κυριεύσει ἡμῶν ἡ ἀρχαία πλάνη, καταλιμπάνειν τὸν ζῶντα, καὶ προσκυνεῖν τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα· ἐλάτρευσαν γὰρ, καὶ ἐσεβάσθησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν. Εἰ γὰρ Ἀγγέλους προσκυνεῖσθαι οὐ θέλει, πόσῳ μᾶλλον τὴν ἀπὸ Ἄννης γεγεννημένην τὴν ἐκ τοῦ Ἰωακεὶμ τῇ Ἄννᾳ δεδωρημένην, τὴν δι' εὐχῆς, καὶ πάσης ἐπιμελείας κατὰ ἐπαγγελίαν πατρὶ καὶ μητρὶ δοθεῖσαν, οὐ μὴν ἑτέρως γεγεννημένην παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν, ἀλλὰ καθὼς πάντες ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ μήτρας γυναικός;. «ἀδύνατον γάρ τινα παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἐπὶ τῆς γῆς γεννᾶσθαι, μόνῳ γὰρ διέπρεψεν αὐτῷ, μόνῳ παρεχώρησεν ἡ φύσις. Οὕτως ὡς πλάστης καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ πράγματος, ἑαυτὸν ἀπὸ παρθένου, ὥσπερ ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεπλάσατο, Θεὸς ἀπὸ οὐρανῶν ἐλθὼν, σάρκα ἐνδυσάμενος ὁ λόγος ἐξ ἁγίας παρθένου· οὐ μὴν δὲ προσκυνουμένης τῆς Παρθένου, οὐδὲ ἵνα Θεὸν ταύτην ἀπεργάσηται· οὐχ ἵνα εἰς ὄνομα αὐτῆς προσενέγκωμεν ἐν τιμῇ ἔστω Μαρία, ὁ δὲ Πατὴρ, καὶ Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα προσκυνείσθω, τὴν Μαρίαν μηδεὶς προσκυνείτω.» (ἴδε Ἐπιφαν. Τόμ. ά. σελ. 1061—1064, Ἐκδ. Παρισ. τῷ 1622).

Ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος. Ἐγὼ δὲ ποτὲ δὲν εἶπον λέξιν ὑβριστικὴν κατὰ τῆς μητρὸς τοῦ Χριστοῦ. Τὴν θεωρῶ «εὐλογημένην ἐν γυναιξὶ,» καθὼς τῇ εἶπεν ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ, (Λουκ. ά. 28.) καὶ ἁγίαν, καὶ σεσωσμένην, καθὼς ὅλοι οἱ ἅγιοι, εἰς τὸν οὐρανὸν, διὰ τῆς πίστεως, τῆς ἐν τῷ ὑπ' αὐτῆς, παρθένου οὔσης, κατὰ σάρκα τεχθέντι Ἰησοῦ Χριστῷ, ᾧ ἡ δόξα καὶ προσκύνησις καὶ λατρεία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων! Ἀμήν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8/20 Ἰανουαρίου 1845.

Σ. Σ. Αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον·

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος ἀριθ. 589.)

Μετάφρασις τῆς ἄνω ῥήσεως, ἐκ τοῦ Παναρίου τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου.

Ναί, τῷ ὄντι ἅγιον ἦτο τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, ὄχι ὅμως Θεός.

Ναὶ βέβαια παρθένος ἦτον ἡ Παρθένος καὶ τετιμημένη, ἀλλὰ δὲν ἐδόθη εἰς ἡμᾶς εἰς προσκύνησιν, ἀλλὰ ἐπροσκύνει (αὐτὴ) τὸν ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα γεγεννημένον, ἀπ' οὐρανοῦ δὲ κατελθόντα ἐκ τῶν πατρῴων κόλπων. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον ἐπισφαλίζει ἡμᾶς λέγον, λόγια ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου λεχθέντα, τὰ ἑξῆς. «Τί ἐμοὶ καὶ σὺ γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου·» ὥστε ἀπὸ τοῦ, «γύναι, τί ἐμοὶ καὶ σὺ,» νὰ μὴ νομίσωσί τινες τὴν ἁγίαν παρθένον ὅτι εἶναί τι περισσότερον· γυναῖκα ὠνόμασεν αὐτὴν, ὡς προφητεύων, χάριν τῶν μελλόντων νὰ συμβῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς σχισμάτων τε καὶ αἱρέσεων, διὰ νὰ μὴν ὑποπέσωσί τινες εἰς τοῦτο τὸ αἱρετικὸν ληρολόγημα ἀπὸ ὑπερβολικοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν ἁγίαν.

Διότι χλεύης ἄξιον εἶναι τὸ πᾶν, καὶ γραώδης, οὕτως εἰπεῖν, μῦθος τὸ αἱρετικὸν τοῦτο διήγημα. Ποία δέ τις γραφὴ (ῥητὸν Γραφῆς) διηγήθη περὶ τούτου; Ποῖος τῶν προφητῶν ἐπέτρεψε νὰ προσκυνῆται ἄνθρωπος, διὰ νὰ μὴν εἴπω γυνή; Ἐξαίρετον εἶναι τὸ σκεῦος, ἀλλὰ γυνὴ, καὶ κατὰ τὴν φύσιν οὐδόλως παρηλλαγμένη, κατὰ δὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν αἴσθησιν ἐν τιμῇ τετιμημένη, καθὼς εἶναι τὰ σώματα τῶν ἁγίων, καὶ εἴτι ἄλλο ἠδυνάμην νὰ εἴπω πρὸς δοξολογίαν αὐτῆς· καθὼς ὁ Ἠλίας ἐκ μητρὸς παρθένος ὢν, καὶ μένων οὕτως εἰς τὸ διηνεκὲς, καὶ ἀναλαμβανόμενος, θάνατον δὲ μὴ ἰδών· καθὼς ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Κυρίου ἀναπεσὼν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. Καθὼς Θέκλα ἡ ἁγία καὶ ἡ Μαρία ἡ ἔτι τιμιωτέρα

ταύτης διὰ τὴν ὁποίαν κατηξιώθη οἰκονομίαν. Ἀλλ' οὔτε ὁ Ἠλίας εἶναι προσκυνητὸς, καί τοι μεταξὺ τῶν ζώντων ὢν, οὔτε ὁ Ἰωάννης εἶναι προσκυνητὸς, καί τοι δι' ἰδίας προσευχῆς καταστήσας ἐκπληκτικὴν τὴν ἑαυτοῦ κοίμησιν, μᾶλλον δὲ ἐκ Θεοῦ λαβὼν τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' οὔτε ἡ Θέκλα, οὔτε τις τῶν ἁγίων προσκυνεῖται· διότι δὲν θέλει κυριεύσει ἡμᾶς ἡ ἀρχαία πλάνη, ὥστε νὰ καταλιμπάνωμεν τὸν ζῶντα, καὶ νὰ προσκυνῶμεν τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα. «Ἐλάτρευσαν γὰρ καὶ ἐσεβάσθησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν·» διότι ἂν Ἄγγελοι δὲν θέλει νὰ προσκυνῶνται, πόσῳ μᾶλλον ἡ ἀπὸ Ἄννης γεγεννημένη, ἐκ τοῦ Ἰωακεὶμ εἰς τὴν Ἄνναν δεδωρημένη, ἡ δι' εὐχῆς καὶ πάσης ἐπιμελείας κατ' ἐπαγγελίαν δοθεῖσα εἰς πατέρα καὶ μητέρα, οὐχὶ ὅμως ἀλλέως παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν γεγεννημένη, ἀλλὰ καθὼς πάντες, ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ μήτρας γυναικός;. . . διότι ἀδύνατον νὰ γεννηθῇ τις ἐπὶ τῆς γῆς παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν· ἐπειδὴ εἰς μόνον αὐτὸν ἔγεινε διαφορὰ, εἰς μόνον αὐτὸν παρεχώρησεν ἡ φύσις. Οὕτως (οὗτος) ὡς πλάστης καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ πράγματος, ἀνέπλασεν ἑαυτὸν ἀπὸ παρθένου, καθὼς ἀπὸ τῆς γῆς, Θεὸς ἀπ' οὐρανῶν ἐλθὼν, σάρκα ἐνδυθεὶς ὁ λόγος ἐξ ἁγίας Παρθένου, οὐχὶ ὅμως προσκυνουμένης τῆς παρθένου, οὐδὲ διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν Θεόν· οὐχὶ διὰ νὰ προσφέρωμεν εἰς ὄνομα αὐτῆς . . . ἂς τιμᾶται ἡ Μαρία, ὁ δὲ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα ἂς προσκυνῆται· τὴν δὲ Μαρίαν μηδεὶς ἂς προσκυνῇ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἀθῆναι, τῇ 3 Φεβρουαρίου 1845.

Ὅσοι ἀναγινώσκουσι τὴν Ἐλπίδα ἐπείσθησαν βεβαίως, ὅτι ἀποστρεφόμεθα, ὅτι μισοῦμεν τοὺς ὑποκριτὰς ἐκείνους, οἵτινες θηρεύοντες δημοτικότητα, τῆς ὁποίας εἶναι ἀνάξιοι διὰ τὰς πράξεις των, κατέφυγον καὶ καταφεύγουσιν εἰς τὸ ν' ἀναφαίνωνται ὑπερασπισταὶ τῆς, δῆθεν ἐπιβουλευομένης, ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, καὶ νὰ σπρώχνωσι τὴν κοινωνίαν μας εἰς τὸ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὰς λοιπὰς τῆς Εὐρώπης κοινωνίας, ὡς ἀπὸ πρόβατα ψωραλέα, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς θεοκρατείας, ἥτις κατέστρεψε τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν μας.

Ἐπευφημήσαμεν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ θρησκείας ἐψηφισθέντα, διότι δι' αὐτῶν συνεσφίχθη ὁ ἱερώτερος δεσμός μας μὲ τὴν μὴ ἐλευθέραν ἔτι, ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, Ἑλληνικὴν φυλήν· ἐπευφημήσαμεν εἰς τὴν μετ' ἐνθουσιασμοῦ παμψηφεὶ παραδοχὴν τοῦ 40 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἀπομακρύνοντος διὰ τὸ μέλλον πᾶσαν μεταξὺ κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων δυσπιστίαν, ἀπεδοκιμάσαμεν καὶ κατεκρίναμεν τὴν πρὸς ὑποστήριξιν θεοκρατείας ἐν Ἑλλάδι τάσιν τινῶν προσπαθησάντων νὰ γεννήσωσι Κράτος ἐν Κράτει, ἐπεζητήσαμεν πολλάκις ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κλήρου μας, ὑπὲρ διατηρήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀξιοπρεπείας, καὶ ὑπὲρ παντὸς ἄλλου ὅ,τι συντείνει εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἤθη τοῦ λαοῦ εὐεργετικὴν ἐπιῤῥοὴν τῆς θρησκείας. Ἀφ' ἑτέρου κατεκρίναμεν τὴν μανιώδη καταφορὰν κατὰ τῶν Ἀμερικανικῶν σχολείων, διότι τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀ-

μεροληψίαν ἔχοντες ὁδηγοὺς τῶν σκέψεών μας, δὲν ἐδυνάμεθα παρὰ ν' ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι διὰ τῶν ἀφειδῶς ἐξοδευομένων χρημάτων τῶν Ἑταιρειῶν, καθ' ἣν μάλιστα ἐποχὴν ἔλειπον τὰ νηπιακὰ σχολεῖα, τὰ τέκνα τοῦ πτωχοῦ λαοῦ ὠφελήθησαν καὶ ὠφελοῦνται σήμερον ἀκόμη. Ἔπρεπε νὰ μὴν ἔχωμεν αἴσθημα ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης διὰ νὰ μὴν ὁμολογήσωμεν ὅτι, μάλιστα κατ' ἐξοχὴν ἡ οἰκογένεια τοῦ Κ. Χὶλ ἐβοήθησε καὶ χήρας καὶ ὀρφανὰ, καὶ ὅτι δὲν περιέθαλψεν ἀπείρους οἰκογενείας εὑρισκομένας ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ χωρὶς νὰ δείξῃ εἰς τὰς εὐεργεσίας αὐτὰς κανὲν πνεῦμα προσηλυτισμοῦ.

Κανεὶς λοιπὸν δὲν θέλει μᾶς ἀποδώσει πνεῦμα μισοξενίας, πνεῦμα θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, πνεῦμα προλήψεων, βλέπων ἡμᾶς ὑψόνοντας σήμερον φωνὴν κατὰ τοῦ ἱεραποστόλου Κυρίου Ἰωνᾶ Κίγγ.

Πρᾶξις φανατικὴ, πρᾶξις στυγερὰ, πρᾶξις γεννήσασα εἰς Σμύρνην, ὅπου ἐπράχθη, δικαίαν ἀγανάκτησιν θέλει ἐπασχολήσει σήμερον τὸν κάλαμόν μας. Ἂν καὶ πέντε σχεδὸν μῆνες παρῆλθον ἔκτοτε, ἂν καὶ αἱ ἐφημερίδες τῆς Σμύρνης ἔκτοτε κατέδειξαν εἰς τὸ Κοινὸν τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἐγκληματικὴν διαγωγὴν, ἂν καὶ πολλαὶ πρὸς ἡμᾶς ἐσάλησαν περὶ τῶν διατρεξάντων διατριβαὶ, δὲν ἠθελήσαμεν μολοντοῦτο νὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς ὑποθέσεως, πρὶν λάβωμεν ἀκριβεῖς πληροφορίας, πρὶν πεισθῶμεν ἐντελῶς, πρὶν λάβωμεν εἰς χεῖρας ἔγγραφα πείθοντα ἕκαστον περὶ τῆς ἀληθείας.

Παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν ἡμῶν νὰ ἀναγνώσῃ μετ' ἐπιστασίας τὴν κατωτέρω ἔκθεσιν, καὶ νὰ διατάξῃ τὸν ἐν Σμύρνῃ Γ. Πρόξενόν της ὅπως ἐνεργήσῃ ἐξετάσεις αὐστηρὰς, καὶ πεισθεῖσα νὰ λάβῃ μέτρα ὑπαγορευόμενα

ὑπὸ τοῦ νόμου κατὰ ἀνθρώπου, ὅστις εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν ἀνέδειξεν ὅτι ψυχὴ διαβόλε ἐνοικεῖ εἰς τὴν καρδίαν αὐτε̃, διότι πρὸς ἐπιτυχίαν προσηλυτισμε̃ μετεχειρίσθη μέσα, διὰ τὰ ὁποῖα θέλει φρίξει πᾶσα εὐαίσθητος ψυχή.

Νέα προικισμένη μὲ ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματα, ἡ Κυρία Ἑλένη Σχινᾶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνεψιὰ τοῦ γνωστοῦ μέλους τῆς φιλικῆς Ἑταιρείας, Κυρίου Δημητρίου Σχινᾶ, ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ ἐν Σμύρνῃ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Σεπτεμβρίου π. ε. μετὰ τοῦ ἐμπόρου Κ. Λῆ ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ Ἱεραπόστολος Κ. Κὶγγ, διέτριβε κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς Σμύρνην, ὅπου εἶχε μεταβῇ, κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ φίλος στενὸς τοῦ Λῆ, ἐσύχναζε σχεδὸν καθ᾽ ἑκάστην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τελευταίου. Ἐνῷ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1844 ὁ Κ. Λῆ συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς νέας, καὶ καθεκάστην τὴν ἔβλεπε, καὶ διέμεινεν ὥρας πολλὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ἀῤῥαβωνιστικῆς του, ποτὲ δὲν τῇ ἔκαμε τὴν παραμικρὰν παρατήρησιν περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς θρησκείας της. Αἴφνης κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου, δηλαδὴ μετὰ τὴν εἰς Σμύρνην ἄφιξιν τοῦ στενοῦ φίλου του Κ. Κὶγγ, ἀπεύθυνε πρὸς τὴν νέαν τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Φιλτάτη μου Ἑλένη!

Ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα τῆς συζεύξεώς μας δὲν εἶναι πλέον μακρὰν, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ διασαφηνισθῇ μεταξὺ ἡμῶν ἀντικείμενον πλείστου λόγου ἄξιον. Σπεύδω λοιπὸν νὰ σᾶς καθυποβάλω τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν, εἰς τὴν ὁποίαν παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε μετὰ ὥ ρ ι μ ο ν σ κ έ ψ ι ν.

Δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως· ὅτι ὁ ιδ᾽. κανὼν τῆς Δ᾽. Συνόδου ὁ ἰ.

καὶ λά. τῆς ἐν Λεοδοικείᾳ, καὶ ὁ κθ'. τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ἀπαγορεύουσι θετικῶς καὶ οριστικῶς τὴν σύζευξιν ὀρθοδόξων μετὰ *αἱρετικῶν, ὁ δὲ οβ.' κανὼν τῆς ς.' Συνόδου «ἐμποδίζει »τὸ νὰ ὑπανδρεύωνται ὀρθόδοξοι μὲ αἱρετικοὺς, ὁ δὲ οβ.' »τῆς ς'. χωρίζει καὶ ἄκυρον ποιεῖ τὸν γάμον, ὅπου κάμνει »ἁπλῶς ὀρθόδοξος Χριστιανὸς ἢ Χριστιανὴ μὲ αἱρετικόν·* (1)» δηλαδὴ *διαζεύγει καὶ διαλύει* πάντα γάμον ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ὀρθοδόξου μὲ ἑτερόδοξον!!!

Εἶναι λοιπὸν ἐπάναγκες νὰ μάθω ἀπὸ ὑμᾶς τώρα, τὴν ὁποίαν ἠθέλατε δείξει διαγωγὴν, ἂν ἀφορισμὸς ἤθελεν ἐκδοθῇ παρὰ τῆς ἐκκλησίας σας πρὸ, ἢ μετὰ τὸν γάμον μας, πρᾶγμα ἀντιβαῖνον ἄλλως εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον Κεφ. 19, «καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς ἕνεκεν τούτυ »καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ προσ»κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύω εἰς σάρκα »μίαν· ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω»!!!

Ἐλπίζω φιλτάτη μου Ἑλένη, ὅτι θέλετε σκεφθῇ σπουδαίως ἐπὶ ἀντικειμένου τόσον ἐμβριθοῦς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν μας καὶ τὴν ἡσυχίαν τῶν ψυχῶν μας ἐπὶ τῆς γῆς. Σᾶς γράφω ταῦτα περὶ πολλοῦ ποιούμενος ὑπόθεσιν τόσον σοβαρὰν, οἵα ἡ προκειμένη.

(1) Αἱ ἀραιωμέναι λέξεις εἶναι οὕτως Ἑλληνιστὶ γεγραμμέναι εἰς τὸ ἀναφερόμενον, Γαλλιστὶ γεγραμμένον, γράμμα.

Ὁ οβ' κανὼν τῆς ς' Συνόδου ἔχει οὕτω.

"Μὴ ἐξέστω ὀρθόδοξον ἄνδρα αἱρετικῇ συνάπτεσθαι γυναικὶ, μήτε μὴν „αἱρετικῷ ἀνδρὶ γυναῖκα ὀρθόδοξον συζεύγνυσθαι, ἀλλ' εἰ καὶ φανείη τι „τοιοῦτον ὑπό τινος τῶν ἁπάντων γενόμενον· ἄκυρον τὸν γάμον, ἡ„γεῖσθαι, καὶ τὸ ἄθεσμον διαλύεσθαι συνοικέσιον· οὐ γὰρ χρὴ τὰ ἄμικτα „μιγνῦναι, οὐδὲ τῷ προβάτῳ τὸν λύκον συμπλέκεσθαι, καὶ τῇ τοῦ Χρι„στοῦ μερίδι τὸν τῶν ἁμαρτωλῶν κλῆρον.

Ἡ πρός με ἀφοσίωσίς σας θέλει αὐξήσει διὰ τῆς φροντίδος μου περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ ὑμᾶς, καὶ ἀργότερα θέλετε γνωρίσει μόνη σας πόσον πραγματικῶς σᾶς ἀγαπῶ· ὑποσημειοῦμαι διὰ βίου.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 31 Αὐγούστου 1844.

Ὁ ἀγαπητός σας

(ὑπογ.) Γεώργιος Λῆ.

Υ. Γ. Ἐλπίζω ὁμοίως, ὅτι ἀφοῦ ἔλθῆτε εἰς τὴν οἰκίαν μου θέλετε προσέχει, ὡς καὶ ἄλλοτε σᾶς εἶπον, εἰς τὴν δευτέραν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, *κοινὴν δὲ ἀμφοτέρους*.

Λαβοῦσα ἡ νέα τὴν παράδοξον ταύτην ἐπιστολὴν ἀπήντησεν ἐγγράφως εἰς τὸν Κ. Λῆ, ὅτι ἐλπίζει νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν γάμου ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα, εἰς τὴν ἐκκλησ. δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται, καὶ ὅτι ἑπομένως δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ κανένα ἀφορισμόν. Αὐθημερὸν ὁ Κ. Λῆ, τῇ ἔγραψε δευτέραν ἐπιστολὴν, τὴν κατωτέρω.

Φιλτάτη μου Ἑλένη!

Ἡ ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως σας, καὶ ἂν τὴν λάβητε, δὲν ἀξίζει *τίποτε* (ne vaut rien·) ἀλλὰ δεδόσθω καὶ ὅτι ἤθελε σᾶς δοθῇ, ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι δὲν θέλει τὴν ἀρνηθῇ, γνωρίζετε καὶ σεῖς ὡς γνωρίζω καὶ ἐγὼ, ὅτι ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι ὑποδεεστέρα Ἀρχὴ, ὁ Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῆς Συνόδου πιθανὸν νὰ κηρύξωσιν ἄκυρον τὸν γάμον, καὶ νὰ ἐξώσωσι καὶ τὸν ἀρχιερέα σας. Σᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν, τεθέντος ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπός σας δὲν ἤθελε σᾶς δώσει τὴν ἄδειαν, ἢ ὁ Πατριάρχης μετὰ τῆς Συνόδου ἤθελον κηρύξει ἄκυρον τὸν γάμον θέλετε προσκολληθῇ εἰς τοὺς ἀναριθμήτους κανόνας σας, ἐφευρέσεως ἀνθρωπίνης (d' invention humaine,) ἢ εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, περὶ

τοῦ ὁποίου σᾶς ἀνέφερον εἰς τὴν προηγουμένην μου ἐπιστολήν; Παρελείψατε ἐντελῶς νὰ μοὶ ἀπαντήσητε εἰς ὅσα σᾶς εἶπον περὶ τῆς δευτέρας ἐντολῆς. Ἐν πρώτοις ζητῶ συννενόησιν καθαρὰν καὶ ἀκριβῆ πρὸ τοῦ γάμου μας. Κάμετε λοιπὸν, φιλτάτη μου Ἑλένη, καλὰ τὰς σκέψεις σας περὶ ὅλων ὅσα ἔχετε νὰ μοὶ ἀπαντήσητε, ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ διασαφηνισθῇ *ἐγγράφως* πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ περὶ θρησκείας.

Ἕκαστος ἐννοεῖ τὸν συντάκτην τῶν ἐπιστολῶν τούτων συλλογιζόμενος τὴν ξένην ἀδελφικὴν φιλίαν τοῦ Λῆ μὲ τὸν Κὶγγ, ἀφοῦ μάλιστα ἀναγνώσῃ τὰ μετέπειτα συμβάντα.

Ἡ νέα ἔμεινεν ἔκθαμβος διὰ τὰς παραδόξους ταύτας ἰδέας τοῦ ἀῤῥαβωνιαστικοῦ της, ὅστις ποτὲ πρότερον δὲν εἶχεν ἐμβῆ εἰς τοιαύτας ὁμιλίας· τῷ ἀπήντησε λοιπὸν, ἐκφράζουσα τὴν ἀπορίαν της, ὅτι θέλει ὁμιλήσει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πρώτην των συνέντευξιν, ἥτις καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔλαβε χώραν. Ἡ νέα ἐπροσπάθησε νὰ τὸν καταπείσῃ ὅτι αἱ ἐρωτήσεις του εἶναι ἄτοποι, καὶ τῷ ἐξεφράσθη ῥητῶς ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀποφασίσει ν' ἀρνηθῇ τὴν πατρῴαν αὐτῆς θρησκείαν, καὶ ὅτι ἂν αὐτὸς τρέφηται μὲ τὴν τοιαύτην ἐλπίδα, δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ κόψῃ πᾶσαν μετ' αὐτῆς σχέσιν.

Διὰ μεσολαβήσεως τοῦ κοινοῦ καὶ ἀγαθοῦ φίλου Κ. Ἀτκινσον, ἔδωσε τέλος πάντων εἰς τὸν Κ. Λῆ ἔγγραφον ὑπόσχεσιν, ὅτι καὶ ἂν, παρ' ἐλπίδα, ἤθελεν ἐκδοθῇ ἀφορισμὸς κατὰ τοῦ γάμου των, αὐτὴ ποτὲ δὲν ἤθελεν ἐγκαταλείψει τὸν σύζυγον της, ὁ δὲ Κ. Λῆ ὑπεσχέθη, κατ' ἐπίμονον αἴτησίν της, νὰ τῇ δώσῃ ἐπίσης ἐγγράφως ὑπόσχεσιν, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει προσπαθήσει νὰ πειθαναγκάσῃ τὴν σύζυγον του εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πατρῴαν

αὐτῆς θρησκείαν· τὸ ὑποσχετικὸν τοῦτο δὲν ἔδωκεν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Λῆ.

Ὁ γάμος ἐτελέσθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῷ Ἀγγλικῷ παρεκκλησίῳ τῆς Σμύρνης ὑπὸ τοῦ σεβασμίου ἱερέως Κ. Λιουΐς.

Μετὰ τὸν γάμον ὁ Κ. Λῆ λαβὼν τὴν σύζυγόν του ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν ὡδήγησεν εἰς δωμάτιον παρακείμενον τῷ νυμφικῷ θαλάμῳ παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Κ. Κίγγ. »Ἰδοὺ τῇ εἶπε, δεικνύων τὸν Κ. Κὶγγ, ὁ ἄνθρωπος, τὸν »ὁποῖον ἀγαπῶ καὶ σέβομαι ὡς πατέρα μου, μείνατε μετ' »αὐτοῦ, θέλει σᾶς δώσει καλὰς συμβουλάς.» Ἀναχωρήσαντος τοῦ Λῆ, ὁ Κ. Κὶγγ εἶπε πρὸς τὴν νέαν «ἐξεύρεις, »τέκνον μου, ὅτι τίποτε δὲν γίνεται ἄνευ τῆς θελήσεως »τοῦ Θεοῦ· δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχῃς τίποτε κρυφὸν ἀπὸ »ἐμὲ, καὶ ἂν ἔπραξας κανὲν σφάλμα, ἂν αἰσθάνησαι σε»αυτὴν ἔνοχον, ὀφείλεις νὰ τὸ ὁμολογήσῃς εἰλικρινῶς εἰς »τὸν σύζυγόν σου. Εἰς τὴν θρησκείαν σας διδάσκουσι τὴν »ὑποκρισίαν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι σφάλμα ἰδικόν σας, ἐ»πειδὴ σᾶς διατηροῦσιν ἐν τῷ σκότει· ἀλλὰ θέλω παρα»καλέσει τὸν Θεὸν νὰ σὲ φωτίσῃ. Προσκυνεῖτε π. χ. τὴν «Ἁγίαν Παρθένον, ἥτις δὲν εἶναι παρὰ γυνὴ ὡς ὅλαι αἱ «γυναῖκες (1.)»

Τοιαῦτα ἀκούσασα φλυαρήματα, τὸν ἐγκατέλειψεν ἡ νέα, ἀποσυρθεῖσα εἰς τὸν θάλαμόν της.

Μεθ' ἱκανὴν ὥραν ὁ Κ. Λῆ εἰσῆλθεν εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον. Παρασιωπῶμεν, εὐσχημοσύνης χάριν, τὴν λεπτομέρειαν τῆς ἐπισυμβάσης σκηνῆς. Ὁ ἀναιδὴς οὗτος ἄν-

(1) Οἱ ἀναγνῶσταί μας ἂς ἐνθυμηθῶσι τὴν ἰδίαν τοῦ Κὶγγ περὶ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας ἐξομολόγησιν καταχωρισθεῖσαν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου εἰς τὸν Αἰῶνα.

θρωπος λαθραίως κηλιδώσας μὲ αἷμα τὸ ὑποκάμισον τῆς νέας ἤρχισε, χωρὶς νὰ ἐγγίξῃ αὐτήν, νὰ ἐκφωνῇ «ἠθέλησας νὰ μὲ ἀπατήσῃς·» ἡ νέα ἐξίσταται, κλαίει καὶ ὀδύρεται διαμαρτυρουμένη περὶ τῆς ἀθωότητός της· ὁ Λὴ ἐξέρχεται φωνάζων, θόρυβος γεννᾶται ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὡς ἐκ θαύματος ὁ Κ. Κὶγγ εὑρίσκεται παρών· ἡ νέα ἐξέρχεται τοῦ θαλάμου, ὁ Κ. Κὶγγ τὴν πλησιάζει, καὶ μὲ τὴν συνήθη αὐτῷ ὑποκρισίαν, προσποιούμενος ὅτι λυπεῖται διὰ τὰ διατρέξαντα, τὴν παραινεῖ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχήν της, ὑποσχόμενος τότε νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα. Τὴν βδελυρὰν ταύτην πρότασιν ἀπέῤῥιψεν ἡ νέα· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. Κὶγγ διὰ πολλὰς ἡμέρας νὰ ἀνανεόνῃ τὴν αὐτὴν πρότασιν, βλασφημῶν τὰς συνήθεις κατὰ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας βλασφημίας, καὶ προτρέπων τὴν νέαν νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, ἥτις μόνη δύναται νὰ τὴν σώσῃ.

Εἰς ὅλας τὰς φιλικὰς οἰκίας, καὶ ὀνομαστὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Ἄτκινσων διέδωσεν ἐν τούτοις ὁ Κ. Κὶγγ, ὅτι δῆθεν ἡ νέα τῷ ἐμαρτύρησε τὴν ἐνοχήν της, ἐπικαλεσθεῖσα τὴν μεσολάβησίν του διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸν σύζυγόν της νὰ τὴν συγχωρήσῃ. (Ἀκολουθεῖ.)

(Ἐκ τῆς Ἐλπίδος Ἀριθ. 207--208.)

Ἀθῆναι τῇ 8 Φεβρουαρίου 1845.

(Συνέχεια τοῦ εἰς τὸν προηγ. ἀριθμὸν διακοπέντος ἄρθρου.)

Ἡ νέα εὑρίσκεται περιωρισμένη ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ συζύγου της, ἡ εἴσοδος ἦτο ἐμποδισμένη καὶ εἰς τὴν μητέρα της καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν της. Ἐπὶ τέλους λαβοῦσα

τὴν ἄδειαν νὰ ἴδῃ τὴν μητέρα της, καὶ διηγηθεῖσα αὐτῇ τὰ διατρέξαντα τὴν ἐρώτησεν ἂν διὰ ἰατρικῆς αὐτοψίας εἶναι δυνατὸν νὰ βεβαιωθῇ ἡ ἀθωότης της καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ παρὰ τοῦ Κὶγγ τεχνασθεῖσα αἰσχρὰ συκοφαντία. Διαβεβαιωσάσης τῆς μητρὸς ὅτι εἶναι δυνατὸν, ἡ νέα ἐζήτησε νὰ συνέλθωσιν ὅσον τάχος ἰατροὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς αὐτοψίας. Ὁ χρηστὸς Κύριος Ἄτκινσων, ὁ τελέσας τὸν γάμον σεβάσμιος Ἱερεὺς Λιουΐς, ὅλοι οἱ φίλοι τῆς οἰκίας Ἕλληνες, καὶ Ἄγγλοι ἐχάρησαν· μόνος ὁ Κὶγγ ἐλυπήθη βλέπων μεματαιωμένην τὴν σκευωρίαν του. Ὁ σεβάσμιος Ἱερεὺς Λιουΐς, ἐρώτησε τὸν Λῆ, ἂν ἔχῃ ἤδη ν' ἀντιτείνῃ εἰς τὴν αἴτησιν τῆς συζύγου του· αὐτὸς, ὁμιλήσας κατ' ἰδίαν μὲ τὸν Κὶγγ, ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει νὰ κάμῃ καμμίαν παρατήρησιν, καὶ ὅτι παραδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Λιουΐς νὰ ἔλθῃ ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς Βοὺδ, ἀλλὰ νὰ συσκεφθῇ μετὰ τοῦ ἰατροῦ τῆς οἰκίας του, Κ. Δρακοπούλου. Οἱ ἰατροὶ ἔρχονται τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν, ἀλλὰ λαβόντες παρὰ τοῦ Κ. Λῆ καὶ τῆς ἀδελφῆς του ἀπάντησιν, ὅτι ἡ νέα δῆθεν μετενόησε, καὶ δὲν στέργει εἰς τὴν αὐτοψίαν, ἀνεχώρησαν. Ἡ δυστυχὴς νέα περιμένει τοὺς ἰατροὺς, καὶ βλέπουσα ὅτι δὲν ἔρχονται ἀνησυχεῖ, ὑποπτευομένη πάλιν καμμίαν σκευωρίαν τοῦ Κὶγγ. Οἱ ἀναγνῶσταί μας δύνανται νὰ φαντασθῶσι τὴν λύπην τῶν χρηστῶν Κ. Κ. Ἄτκινσων, Λιουΐς κλπ. μαθόντων τὴν δῆθεν μετάνοιαν τῆς νέας, ἀποδεικνύουσαν προφανῶς τὴν ἐνοχήν της. Δύω ἡμέρας ἡ νέα ἀπεκλείσθη πάσης κοινωνίας μὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφήν της. Μετὰ δύω ἡμέρας ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κ. Λῆ προτείνει εἰς τὴν νέαν νὰ συμβιβασθῇ ἡ ὑπόθεσις, νὰ λησμονηθῶσι τὰ παρελθόντα, ἂν στέρξῃ νὰ ἀσπασθῇ τὴν ἀληθῆ θρησκείαν, καὶ ἂν ἡ μή-

τηρ της συγκατατεθῇ νὰ δώσῃ λόγῳ προικὸς ἑκατὸν πενῆντα χιλιάδας γρόσια. Μετά τινας ἡμέρας ἔρχεται ὁ ἰατρὸς Κ. Δρακόπουλος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λὴ. καὶ μὲ ἔκπληξίν του ἀκούει ἀπὸ τὴν νέαν παράπονα, διατί νὰ μὴν φανῶσιν οἱ ἰατροὶ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν. Ἡ νέα λειποθυμεῖ μανθάνουσα ἀπὸ στόματος τοῦ Κ. Κυρίου Δρακοπούλου ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Κ. Βοὺδ ἦλθον, ἀλλὰ πληροφορηθέντες παρὰ τοῦ Κ. Λὴ καὶ τῆς ἀδελφῆς του, ὅτι ἡ νέα δῆθεν μετενόησεν, ἀπεσύρθησαν. Συνελθοῦσα ἐξορκίζει τὸν Κ. Δρακόπουλον νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τῆς μητρός της, νὰ ψεύσῃ τὴν νέαν ταύτην συκοφαντίαν τοῦ συζύγου της, καὶ νὰ ἔλθῃ μετὰ τοῦ Κ. Βοὺδ διὰ νὰ ἐνεργήσωσι τὴν αὐτοψίαν.

Βλέπων ὁ Κ. Λὴ τὸ ἀμετάθετον τῆς συζύγου του, ἐπροσπάθησε, πρὶν γενῇ ἡ αὐτοψία νὰ τὴν πείσῃ εἰς τὴν ἄρνησιν τῆς θρησκείας καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν προικὸς 150 χιλ. γροσίων, ὑποσχόμενος λήθην τῶν παρελθόντων. Ὁ Κὶγγ ἦτο καὶ πάλιν τὸ μεσολαβοῦν διὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον πρόσωπον. Ἀκατάπειστος ἡ νέα εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Ἰούδα τούτου ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἰατρικὴν αὐτοψίαν, ἥτις καὶ ἔλαβεν ἐπὶ τέλους χώραν κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους. Καταχωρίζομεν τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ἐνεργησάντων τὴν αὐτοψίαν ἰατρῶν.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1844.

Κυρία μου!

Αἱ θλιβεραὶ περιστάσεις, αἵτινες ἐχαρακτήρισαν τὰς ὀλίγας μετὰ τὴν συζυγίαν σας ἡμέρας, ἀποκαθιστῶσιν ἀναγκαῖον ὥστε ὅλοι ὅσοι ἤμεθα μάρτυρες αὐτῶν νὰ κηρύξωμεν πανδήμως τὸ

αἴσθημά μας κατὰ τῆς ἀδικίας καὶ ἀπανθρωπίας, ἣν ὑπέστητε ἀπὸ μέρους τοῦ συζύγου σας. Γνωρίζετε καθὼς γνωρίζουσι καὶ ὅλοι οἱ φίλοι σας τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς διαγωγῆς ὑμῶν, καὶ περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ συζύγου σας εἰς αὐτὴν τὴν δυσάρεστον ὑπόθεσιν· ἐγὼ δὲ ἐπαναλαμβάνω τὴν ἀνέκαθεν ἰδέαν μου, ὅτι ὁ σύζυγός σας εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν ἐκτάκτου τινὸς ἀπάτης.

Τὴν ἰδέαν ταύτην ἐξέφρασα ἐπανειλημμένως καὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς τοὺς φίλους σας κατὰ τὰς συνεχεῖς περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνομιλίας μας· νομίζω ὅμως ἔργον αὐστηρᾶς, ἐπιτακτικῆς, δικαιοσύνης νὰ κηρύξω διὰ τοῦ πλέον πανδήμου τρόπου τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησίν μου περὶ τῆς ἐντελοῦς καθαρότητος τῆς διαγωγῆς, τὴν ὁποίαν σύμφωνα μὲ τὰς συμβουλὰς τῶν φίλων σας διετηρήσατε μετὰ τὴν συζυγίαν σας, καὶ περὶ τοῦ πληρεστάτου ψεύδους τῆς διαβολῆς, τῆς ὁποίας ἔγεινε χρῆσις διὰ νὰ προσβληθῇ ὁ πρὸ τῆς συζυγίας βίος σας.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ πράξω μόνον ὡς φίλος, ἐπιθυμῶν νὰ ὑπερασπισθῶ γυναῖκα συκοφαντουμένην, αἰσθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ τὴν ὑποχρέωσιν ὡς ἰατρὸς νὰ κηρύξω, ὅτι ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ συναδέλφου μου Κ. Δρακοπούλου ἐλάβομεν διὰ τῆς ἰατρικῆς μας ἐπιστήμης τὴν ἀναμφισβήτητον βεβαιότητα περὶ τῆς ἐντελοῦς ἀθωότητός σας ὡς πρὸς τὴν συκοφαντίαν ἥτις προσήφθη εἰς ὑμᾶς, καὶ τὴν ὁποίαν κατεστρέψατε ὑποβληθεῖσα αὐθορμήτως εἰς δοκιμασίαν, δυσάρεστον διὰ πᾶσαν κυρίαν. Τὸ ὅτι ὁ σύζυγός σας δὲν ἠθέλησε νὰ πεισθῇ περὶ τῆς τόσον προφανοῦς ἀθωότητός σας, μοὶ εἶναι ἀνεξήγητον, ἐκτὸς ἂν ὑποθέσω, ὅτι ὁ παντοδύναμος διὰ τὰς ἀνεξιχνιάςους βουλάς του, ἠθέλησε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸν νοῦν του ἀνίκανον νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Δέχθητε κ. τ. λ.

(ὑπογρ.) ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΟΥΔ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπογρ. τοῦ Κ. ΒΟΥΔ.

Ὁ ὑπογρ. τῆς Μ. Βρετανίας

(ὑπογρ.) Ι. ΣΙΑΡΝΩ.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 28 7βρίου 1844.

Κυρία Λή!

Ὅτε ὁ Κ. Βοὺδ καὶ ἐγὼ προσεκλήθημεν νὰ ἐκφρασθῶμεν, μετ' αὐτοψίαν, ἂν ἡ κατηγορία, τὴν ὁποίαν κατὰ τῆς τιμῆς σας προσῆψεν ὁ Κ. Λὴ, ἔχεται ἀληθείας, δὲν δύνασθε νὰ ἰδεασθῆτε τὴν δυσαρέσκειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐδέχθημεν τὴν τοιαύτην ἐντολὴν, τὴν ἐδέχθημεν δὲ διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιστήμη μας μᾶς ἐπιβάλλει κατὰ τοῦτο ὑποχρέωσιν διὰ νὰ ἀνακαλύπτηται ἡ ἀλήθεια, καὶ προστατεύηται ἡ ἀθωότης. Ὁ Κ. Βοὺδ καὶ ἐγὼ ἐςάθημεν ἀρκετὰ εὐτυχεῖς νὰ εὕρωμεν διὰ τῶν πλέον ἀλανθάςων μέσων τῆς ἐπιστήμης μας, ἀπόδειξιν θετικὴν καὶ ἀναμφισβήτητον τῆς ἐντελοῦς ἀκεραιότητός σας, οἵαν πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ πᾶς τίμιος ἄνθρωπος νὰ εὕρῃ εἰς νέαν μετὰ τῆς ὁποίας μέλλει νὰ νυμφευθῇ. Ὁμολογῶν τοῦτο ἐν λόγῳ τιμῆς καὶ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ἐλεεινολογῶ τὴν τύφλωσιν τοῦ Κ. Λὴ, μὴ θέλοντος νὰ πεισθῇ εἰς τόσον προφανῆ ἀλήθειαν, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τοῦτο, εἰ μὴ εἰς ἓν εἶδος ἀνεξηγήτου μανίας. Ἀλλ' ἡ διαγωγή του αὕτη δὲν ἐξασθενεῖ βεβαίως τὴν ὁποίαν ὅλον τὸ Κοινὸν αἰσθάνεται βαθεῖαν πρὸς ὑμᾶς ὑπόληψιν, ἀλλ' οὔτε θέλει μ' ἐμποδίσει νὰ κηρύττω μέχρι τελευταίας μου πνοῆς τὴν ἀθωότητά σας.

Ὅσον βεβαίως θέλει σᾶς εἶναι δυσάρεστον νὰ σᾶς ἐνασχολῶσιν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, θέλετε ὅμως δεχθῆ εὐμενῶς τοὺς ὀλίγους τούτους στίχους, τοὺς ὁποίους ὑπηγόρευσε τὸ χρέος μου καὶ ἡ ἐπιστήμη μου.

Ἔχω τὴν τιμὴν κτλ.

(ὑπογρ.) ΠΑΝΤ. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπικυροῖ τὴν γνησιότητα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἰατροῦ Κ. Δρακοπούλου.

Ὁ Ὑποπρόξενος τῆς Μεγ. Βρετανίας

(ὑπογρ.) Ι. ΣΙΑΡΝΩ.

Μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς αὐτοψίας τῶν ἰατρῶν, ἡ αἰσχρὰ σκευωρία κατὰ τῆς ὑπολήψεως τῆς δυστυχοῦς νέας ἀπεδείχθη προφανέστατα. Ἰδὼν ὁ Κ. Κὶγγ τὴν ἀποτυχίαν του ταύτην, νέαν πάλιν ἐπενόησεν αἰσχρὰν, καταχθονίαν, σατανικὴν ἐπινόησιν, εὑρίσκων πάντοτε πρόθυμον ἐκτελεστὴν τὸν ἀχρεῖον μαθητήν του Λή. Ὁ τελευταῖος προσποιεῖται μετάνοιαν, φέρεται δύω τρεῖς ἡμέρας μὲ γλυκεῖς τρόπους πρὸς τὴν δυστυχῆ νέαν, ἥτις ἤρχισε νὰ συλλαμβάνῃ τὴν ἐλπίδα, ὅτι πραγματικῶς ὁ σύζυγός της, συναισθανθεὶς τὸ ἄδικόν του, μετημελήθη. Ἡ ὁμιλία του περιεστρέφετο πλέον μόνον εἰς τὸ περὶ προικὸς κεφάλαιον, καὶ μόνον ἡ ὁμιλία τοῦ Κὶγγ εἶχεν ἀντικείμενον διηνεκὲς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν καὶ τὰς βλασφημίας κατὰ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ἐνῷ ἡ δυστυχὴς νέα ἐπερίμενε πλέον εὐτυχέστερον μέλλον διαμένουσα ὅμως πάντοτε μεμονωμένη εἰς τὰ δωμάτιά της, ἑωσοῦ ἴδῃ τὴν πραγματικὴν μετάνοιαν τοῦ συζύγου της, αἴφνης τὴν 22 Σεπτ. περὶ τὴν μεσημβρίαν, (πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἰατρικὴν αὐτοψίαν) ἐνῷ ἡ νέα ἡσύχαζεν ἐπὶ τῆς κλίνης της, εἰσέρχεται αἴφνης ὁ Κ. Λὴ, καὶ κλείει τὴν θύραν μὲ τὸν σύρτην. Ἡ νέα ἐξυπάζεται, φωνάζει, διότι δὲν ἤθελεν ν' ἀφήσῃ τὸν σύζυγόν της νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του, πρὶν ἢ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸ ὁποῖον τῇ εἶχεν ὑπεσχεθῆ ἔγγραφον περὶ τῆς ἐλευθερίας της εἰς τὸ θρησκευτικόν της δόγμα, καὶ πρὶν ἢ παύσῃ ὁριστικῶς πᾶσα περὶ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης διένεξις. Ὁ Λὴ ὡς ἄγριον θηρίον τῇ λέγει, «μὴ » φωνάζεις, ὅλαι αἱ θύραι τῆς οἰκίας εἶναι κατάκλειστοι, » ἀφοῦ ἀπετόλμησας νὰ ἐναντιωθῇς εἰς τὰς προτάσεις » τὰς ὁποίας ἐνόμισα ἀναγκαίας διὰ τὴν οἰκιακήν μου

» εὐδαιμονίαν, θέλω σὲ κάμει νὰ ἦσαι πλέον ὑποχειρία » μου.» Παλαίουσα μὲ αὐτὸ τὸ ἀνθρωπόμορφον θηρίον ἡ δυστυχὴς νέα πίπτει ἀπὸ τῆς κλίνης· τότε αὐτὸς καταπίπτει κατ' αὐτῆς ἐναντιουμένης, καὶ διὰ τῶν μιαρῶν χειρῶν του ἐκτελεῖ τὸ αἴσχιστον τῶν ἐγκλημάτων. Ἀναστὰς ἔπειτα φωνάζει θριαμβεύων, « αὔριον ἀναχωρεῖ ἡ » μήτηρ σου· εἶσαι τώρα δούλη μου, θέλομεν συζῆ, ἀλλὰ » χωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων, ἕωσοῦ ἐναγκαλισθῇς τὴν » θρησκείαν μου.» Ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε μανιακὸς τοῦ θαλάμου της. Ἡ νέα φωνάζει, ῥίπτεται ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς ἀπελπισίας ἔξωθι τοῦ θαλάμου, ζητεῖ βοήθειαν, τρέχει εἰς τὸν θάλαμον τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λὴ. ὅπου εὑρίσκει τὸν πρὸ ὀλίγων στιγμῶν πρὸ αὐτῆς φθάσαντα Λὴ μετὰ τοῦ — βδελυροῦ Κίγγ. « Φῦγε ἀπὸ ἐδῶ τῇ φωνάζει ὁ ἀπάνθρωπος σύζυγός της!» Ἡ νέα ἐξέρχεται ἐκτὸς ἑαυτῆς, καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ἀπαντῶσιν αἱ Κυρίαι Στασ. Ἡρακλίδη καὶ Ζαμπετοῦλα Κουρούση ἐλθοῦσαι κατὰ περίστασιν νὰ τὴν ἐπισκεφθῶσι. Ῥίπτεται ἡ δυστυχὴς εἰς τὰς ἀγκάλας των, τὴν ὁδηγοῦσιν εἰς τὸν θάλαμόν της, τὴν κάμνουσιν νὰ συνέλθῃ καὶ τῇ ὑπόσχονται νὰ δώσωσιν εἴδησιν εἰς τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν της. Ἀφοῦ ἀνεχώρησαν, μεταβαίνει ἡ νέα πάλιν εἰς τὸν θάλαμον τῆς ἀδελφῆς τοῦ συζύγου της, ὅπου εὑρίσκει αὐτὸν συνομιλοῦντα ἔτι μετὰ τοῦ Κὶγγ, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἦτον ἐζωγραφισμένη ἡ μαύρη του ψυχή· τῷ ἀπευθύνει σκληρὰς ἐπιπλήξεις διὰ τὴν βδελυράν του διαγωγήν, αὐτὸς δὲ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Κὶγγ τῷ λέγει· « ἰδοὺ πάτερ, καὶ » τὴν τελευταίαν σου παραγγελίαν ἐξεπλήρωσα· » ἀπευθυνόμενος δ' ἔπειτα πρὸς τὴν νέαν τῇ λέγει μὲ σατανικὴν χαιρεκακίαν, « ὁ ἤπιός μου τρόπος κατὰ τὰς τελευταίας ἡ-

» μέρας ἐπέτυχε, σ' ἔφερα εἰς ἣν ἐπεθύμουν κατάστασιν, » εἶσαι ἀπὸ τοῦδε δούλη μου, δὲν θέλεις παύσει νὰ ἦσαι » τοιαύτη, πρὶν ἐναγκαλισθῇς τὴν θρησκείαν μου.» Ἀφίνομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ ἰδεασθῶσιν τὴν ταραχὴν τῆς δυστυχοῦς νέας καὶ τὴν πολυώδινον νύκτα, τὴν ὁποίαν ἐπέρασεν· τὴν ἐπιοῦσαν τὸ πρωΐ ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν της ἡ μήτηρ καὶ ἀδελφή της, οἱ ΚΚ. Βαλταζῆς, Ἄτκινσον, Ἄμοιρος καὶ ὁ ἰατρὸς Κ. Βοὺδ, καὶ παραλαβόντες αὐτὴν συνώδευσαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρώτου, ἀφοῦ πρότερον ἔκαμαν εἰς τὸν Λὴ τὰς πλέον ἐντόνους ἐπιπλήξεις διὰ τὴν βδελυρὰν, κατὰ τὴν προλαβοῦσαν μάλιστα ἡμέραν, διαγωγήν του κατὰ τῆς δυστυχοῦς νέας.

Ἡ εἴδησις τῆς στυγερᾶς ταύτης πράξεως, ἐκίνησεν εἰς ἀγανάκτησιν καὶ Ἕλληνας καὶ Ἄγγλους τῆς Σμύρνης. Ὁ πρωταίτιος τοῦ Κακοῦ Κὶγγ, ἔσπευσε ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ Σμύρνης φοβούμενος τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀναχεῖράς μας ἐγγράφων καταχωρίζομεν τὴν κατωτέρω ἔκθεσιν τοῦ σεβασμίου Κ. Λιβΐς, Ἱερέως τοῦ Ἀγγλικοῦ Παρεκκλησίου, τοῦ τελέσαντος τὸν γάμον.

«Ὁμολογῶ διὰ τῆς παρούσης μου τὴν ἀλήθειαν τῆς κατωτέρω ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν προσεκλήθην νὰ συντάξω ἐπὶ τῆς δυσαρέστου καὶ ἀξιοθρηνήτου περιστάσεως μετὰ τὴν συζυγίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Λή.

« Τὴν 13 Σεπτεμβρίου κατὰ πρῶτον προσεκλήθην ἐγγράφως παρὰ τοῦ Κυρίου Γ. Λὴ, ὅστις μὲ παρεκάλεσε νὰ μεταβῶ ὅσον τάχος εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ σπεύσω πρὸς αὐτόν· ἐπρόσθετε δὲ ὅτι ἡ μετάβασίς μου, προκειμένου θρησκευτικοῦ ἀντικειμένου, ἦτο τῆς μεγίστης ἀνάγκης· ἡ δὲ ἄμεσος παρουσία μου ἔτι μεγαλητέρας· ἀμέσως συγκατετέθην εἰς τὴν πρόσκλησίν του· ἅμα

δὲ εἶδον αὐτὸν, ἔμαθον μὲ βαθυτάτην λύπην τὴν θλιβερὰν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐφαίνετο ἐντελῶς εἰλικρινὴς, καὶ οὕτω δὲν ἐδυνάμην εἰ μὴ νὰ λάβω συμπάθειαν εἰς τὴν θλίψιν του· ἀλλ' ἀκούσας ἀμφότερα τὰ μέρη μεθ' ὅλων τῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, καὶ σκεφθεὶς ὡρίμως, παρετήρησα ὅτι, ἐὰν ἡ Κ. Λὴ, νέα καλλίστης ἀνατροφῆς, εὐγενῶν αἰσθημάτων, εὑρισκομένη ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς κοινωνίας κύκλου, ἤθελε πεισθῆ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ χαρακτῆρός της νὰ ὑποβάλῃ ἑαυτὴν εἰς ἰατρικὴν αὐτοψίαν, δὲν ἐδύνατο νὰ ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ συζύγου της οὔτε καλήτερος οὔτε βεβαιότερος τρόπος, ὡς μέσον νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν δυσκολίαν, νὰ ἡσυχάσῃ τὸν νοῦν του, καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐντελῶς τοὺς φίλους του, καὶ ὅσους λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· κατεγινόμην λοιπὸν ἡσύχως περὶ τὴν γνώμην ταύτην, ὅτε ἡ Κ. Λὴ ἐπρόλαβε νὰ διαδηλώσῃ ὅτι, ὅσον δυσάρεστον τὸ τοιοῦτον μέσον ὡς πρὸς τὰ αἰσθήματά της, μεγάλως ὅμως ἐπεθύμει νὰ γίνῃ ἡ αὐτοψία αὕτη, ἄνευ ἀναβολῆς, καθόσον προφανῶς τὸ ἀπαιτεῖ ἡ περίστασις, ἀνέθεσε δὲ εἰς ἐμὲ αὐτὸν τὰ περαιτέρω· ὁ δὲ Κ. Λὴ, δὲν ἔκαμε καμμίαν ἀντίῤῥησιν νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἰατρὸν, ἢ ἰατροὺς τοὺς ὡς ἀξίους πάσης ἐμπιστοσύνης, καὶ καταλλήλους νὰ προσκληθῶσιν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην. Θεωρῶν τὸν Κ. Βοὺδ ἰατρὸν τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἀγγλικοῦ Νοσοκομείου ὡς τίμιον ἄνδρα, καὶ ὡς ἔχοντα συγγενικὰς σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Κ. Λὴ, ὅτι καθ' ὅλους τοὺς λόγους εἶναι ἁρμόδιος, ἐπρότεινα αὐτὸν, πιστεύων ὅτι εἶναι ὁ καταλληλότερος ὡς πρὸς τὸν προκείμενον σκοπόν.

»Μετέβην λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Βοὺδ, παρακαλῶν αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ Κ. Λὴ, νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἕτερον τῆς ἀρεσκείας του ἰατρὸν, καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὴν ὥραν διὰ νὰ ἐπισκευθῇ τὴν Κ. Λὴ, καὶ μετὰ τὴν αὐτοψίαν νὰ γνωμο-

δοτήσωσιν εἰλικρινῶς καὶ τιμίως, περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν ἤθελεν εὑρεθῆ αὕτη· ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ οὕτως, ἐπρότεινε συγχρόνως τὸν ἰατρὸν Δρακόπουλον ὡς ἰατρὸν τοῦ Κ. Λὴ, καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, καὶ ὡς εὑρεθέντα προσέτι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Λὴ, τὴν ἑσπέραν τοῦ γάμου, καθ' ἣν συνέβη ἡ λυπηρὰ σκηνὴ, καὶ ἐζήτησε νὰ προσκληθῇ διὰ νὰ λάβῃ μέρος ἐπὶ τῆς αἰτουμένης δυσχεροῦς τούτης ἐξιχνιάσεως, πρέπει ἤδη νὰ ἀναφέρω, ὅτι ἐπροσδιωρίσθη ἡ ἐπιοῦσα, καθ' ἣν εἶχον ἴδει τὸν Κ. Βοὺδ διὰ νὰ γενῇ ἡ αἰτουμένη ἔρευνα· παρῆλθον ὅμως ἡμέραι τινὲς χωρὶς νὰ γενῇ, διότι εἰς τοὺς Κ. Βοὺδ καὶ Δρακόπουλον μεταβάντας τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Λὴ, ἀνηγγέλθη ὅτι ἡ Κ. Λὴ, ἀρνεῖται νὰ καθυποβληθῇ εἰς τὴν αὐτοψίαν. Ἀλλ' ἡ Κ. Λὴ, μαθοῦσα τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἠρνήθη θετικῶς τὴν ὕπαρξίν του, καὶ ἐπέμενε νὰ γενῇ ἡ αὐτοψία ὡς καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ὅλοι οἱ φίλοι αὐτῆς τὸ ἐπεθύμουν ἀνυπομόνως πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς προσβληθείσης ὑπολήψεως τῆς Κυρίας Λή. Ἔγεινεν ἐπὶ τέλος ἡ ἀπαιτουμένη ἔρευνα, τὴν 3 ὥραν τῆς 17 Σεπτεμβρίου εὑρισκόμην παρὼν μετὰ τοῦ Κ. Γ. Λὴ, ὅταν οἱ ἰατροὶ Δρακόπουλος, καὶ Βοὺδ εἰσελθόντες, ὡμολόγησαν ὅτι ἐπισκεφθέντες τὴν Κ. Λὴ κηρύττουσι διὰ τοῦ ἰσχυροτέρου τρόπου τὴν ἐντελῆ ἀθωότητα αὐτῆς. Ἴσως δὲν θέλει εἶσθαι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου νὰ προσθέσω ὅτι ὁ ἰατρὸς Κ. Βοὺδ μεθ' ὅλης τῆς σοβαρότητος ἀνθρώπου φιλαλήθους, καὶ αἰσθημάτων εἰληκρινοῦς φίλου, προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ προτείνῃ καὶ ἕτερόν τι βῆμα, διὰ νὰ γείνῃ καθαρῶς φανερὰ ἡ ἀλήθεια καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Κ. Λή. Ἀληθῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ὅλοι οἱ φίλοι τοῦ Κ. Λὴ, βαθεῖαν ἔλαβον συναίσθησιν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῆς συζύγου αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω καὶ ὑπὲρ ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας· ἀλλ' οὔτε πα-

ρακλήσεις οὔτε προτροπαὶ, ἴσχυσαν νὰ τὸν πείσωσι περὶ τῆς ἀπατηλῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν τόσον εὐκόλως συνέλαβε κατὰ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγάπης του, ἐδυνάμην μόνον νὰ ἐλπίσω, καὶ ἐδεόμην τοῦ Παντοδυνάμου, ὅστις θεωρεῖ εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν, νὰ μεταβάλῃ τὸ φρόνημά του πρὸς αὐτὴν, νὰ φέρῃ ἀμφοτέρους εἰς εἰρηνικὴν διαλλαγὴν καὶ εὐτυχίαν. Τὴν ἐλπίδα ταύτην ἔτρεφον ὅταν ἠκολούθησεν ἡ λυπηρὰ ἐκείνη σκηνὴ, ἥτις ἔφερε τὴν Κυρίαν Λῆ εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς οἰκίας τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἐνταῦθα σιωπῶ καὶ λέγω μόνον ὡς πρὸς τὸ ῥιφθὲν τοιουτοτρόπως ἐπὶ τῆς κοινωνίας, καὶ τῆς θρησκείας σκάνδαλον, ὅτι ἐλυπήθην καθ' ὑπερβολὴν, καὶ ὅτι ἅπαντες οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι θέλουν συμφωνήσει, ὅτι ὁ ψόγος πρέπει νὰ πέσῃ μόνον ἐπὶ ἐκείνου, ὅστις διὰ τῶν ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων ἐφάνη ἤδη ὅτι εἶναι αἴτιος.

Μπουτζᾶ τῆς Σμύρνης 10 8*βρίου* 1844.

(ὑπογρ.) Γουλιέλμος Β. ΛΙΟΥΙΣ

Ἱερεὺς τοῦ Ἀγγλικοῦ παρεκκλησίου.

Ἐπικυροῖ τὴν ὑπογρ. τοῦ Κ. Γ. Β. Λιουὶς

Ὁ ὑποπρόξενος τῆς Μ. Βρετανίας

(ὑπογρ.) Ι. ΣΙΑΡΝΟΝ.

(Ἐκ τῆς Ἐλπίδος Ἀριθ. 209.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἀποβαίνει ἤδη σπουδαιοτάτη, ὡς ἐντελῶς ἐνδιαφέρουσα τὸ θρήσκευμα τῶν Ἑλλήνων, ἡ μεταξὺ τῆς Κας Ἑλένης Λῆ καὶ τοῦ Κ. Κὶγκ ὑπόθεσις. Ἐπιληφθεῖσα αὕτη πρότερον παρὰ τοῦ Αἰῶνος, ἐβεβαιώθη ὁλοσχερῶς ὑπὸ τῆς Ἐλπίδος, δι' ὧν ἐδημοσίευσεν ἐγγράφων, οὐδεμίαν ἐπιδεχομένων προσβολὴν ἢ ἀναίρεσιν πλέον ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν, ἥτις ἐπιβαρύνει τὸν Ἀμερικανὸν Ἱεραπόστολον. Μετὰ τὰ συμβάντα καὶ τὴν ἐπὶ τῶν 1842 καταστροφὴν τοῦ γυναικείου καταστήματος τοῦ Κ. Χὶλλ, ἄλλου Ἱεραποστόλου καὶ τούτου, ἠλπίζετο, ὅτι τὸ προερχόμενον ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θρησκευτικὸν σκάνδαλον ἤθελεν ἐκλείψει τοῦ λοιποῦ, οὐχὶ ἐν τῇ Ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας χριστιανικὰς πόλεις. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως ἔνοχος σκανδάλου τοιούτου ἀνακαλύπτεται ἤδη καὶ ὁ Κ. Κὶγκ ἐπ' αὐτοφόρῳ, καὶ αὕτη ἡ περίστασις, οὐχ' ἧττον σπουδαίας πάσης ἄλλης προτέρας, ἐπιβεβαιοῖ, τὴν ὁποίαν ἐν πεποιθήσει κατεδείξαμεν ἰδέαν περὶ τοῦ ἐπιβούλου κατὰ τῆς θρησκείας τῶν Ἑλλήνων σκοποῦ τῶν λεγομένων Ἱεραποστόλων ἐν γένει. Ἀγνοοῦντες τὴν λεπτομέρειαν τῶν ἐν τῇ Σμύρνῃ συμβεβηκότων κατὰ τῆς ἀθωοτάτης μὲν, ἀλλ' αἰσχρῶς καὶ ἀπανθρώπως ἐπιβουλευθείσης καὶ παραβιασθείσης Ἑλληνίδος Κ. Ἑλένης, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν τοῦ νὰ ἐγκύψωμεν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, περιορισθέντες εἰς ἁπλᾶς μόνον διατριβὰς, καὶ ἐκ τῶν κατ' αὐτῶν γινομένων ἀντιῤῥήσεων τοῦ Ἱεραποστόλου Κὶγκ, προσείχομεν νὰ ἀνακαλύψωμεν περισσότερόν τι. Εὐτυ-

χῶς ἡ Ἐλπὶς ἀνέπτυξε τοῦτο, δι' ὧν ἔλαβεν εἰς χεῖρας ἐγγράφων πάσης πίστεως. καὶ ἤδη ἡ ὑπόθεσις λαμβάνει χαρακτῆρα γενικὸν, γινομένη ἀντικείμενον ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐπευφημούσης εἰς τὴν ἀνωτέραν παντὸς ἐπαίνου διαγωγὴν τῆς Ἑλληνίδος Κ. Ἑλένης.

Ὁ Ἱεραπόστολος Κὶγκ καθίσαται ἔνοχος, οὐ μόνον ἐπὶ προσηλυτισμῷ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ διαταράξει οἰκιακῆς εἰρήνης καὶ εὐημερίας. Παράφρονα μᾶλλον ἢ κοῦφον θεοβλαβῆ θεωροῦντες τὸν Κ. Λῆ, ἀφίνομεν ἐν μέρει, καὶ μόνον ἐρωτῶμεν τὸν Κ. Κὶγκ νὰ μᾶς εἴπῃ, πῶς ἀπετόλμησε, καὶ ὄχι ἁπλῶς νὰ διαφθείρῃ,ἀλλὰ νὰ παραβιάσῃ τὴν θρησευτικὴν συνείδησιν τῆς Ἑλληνίδος; πῶς ὑπέφερε, χριστιανὸς καὶ Ἱερεὺς ὢν, νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Κ. Λῆ καὶ δι' αὐτοῦ νὰ ὑποβάλλῃ νέαν τρυφερὰν καὶ εὐαίσθητον, Ἑλληνίδα ἀθώαν, ὑπὸ τὰ βασανιστήρια, οὕτως εἰπεῖν, ἑνὸς ἀνθρωπομόρφου θηρίου, τοῦ Λῆ, πρὸς ἐξόμωσιν τῆς πατρῴας καὶ ἱερᾶς θρησκείας της; πῶς ἔπειτα προεχώρησε νὰ ψεύσῃ δῆθεν διὰ τῆς ὑπογραφῆς του καὶ τὸν Σ. Ἀρχιερέα τῆς Σμύρνης καὶ τὸν ἐνάρετον ἱερέα Βενέδικτονκαὶ ὅλους τοὺς ἐντίμους Προκρίτους τῆς πόλεως ἐκείνης; Ὅλα ταῦτα ἀποδεικνύουσι καὶ ἀπανθρωπίαν καὶ ἀσυνειδησίαν καὶ τόλμην οἰκείαν εἰς ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δὲν κυριεύει, εἰμὴ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, ἠθικὴ ἀγρία. Ὁ Κ. Κὶγκ ὑποχρεοῦται νὰ ἀφήσῃ τοῦ λοιποῦ τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος προτείνομεν τοῦτο.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος, ἀριθ. 598)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ·

Ἰωνᾶς Κὶγγ τῷ ἐκδότῃ τοῦ Αἰῶνος χαίρειν.

Δὲν θαυμάζω, ὅτι ὁ Κύριος Ν. Ἰωαννίδης ἐκσφενδονίζει ὕβρεις, διότι εἶναι θεῖος τῆς Κυρίας Ἑλένης. Δὲν θαυμάζω ἐπίσης, ὅτι ὁ Κύριος Κ. Ν. Λεβίδης, ὁ Συντάκτης τῆς Ἐλπίδος, ὁρμᾶται εἰς τὸ στάδιον μὲ τόσην βίαν ῥίπτων φλόγας καὶ βέλη, καὶ δαψιλεύων λοιδορίας καὶ ὕβρεις, διότι καὶ οὗτος εἶναι συγγενὴς τῆς Κυρίας Ἑλένης. Ἀλλ' ὅτι ὁ σύννους ἐκδότης τοῦ Αἰῶνος ἐκλαμβάνει ὕβρεις καὶ τὴν κοινὴν φήμην ὡς ἀποδείξεις τῆς ἐνοχότητός μου, καθὼς ἀπεφάνθη εἰς τὸν 598 Ἀριθ. τῆς Ἐφημερίδος του, τοῦτο θαυμάζω!

Τί δὲ ἀποδεικνύουσιν ὕβρεις; μόνην τὴν πονηρὰν διάθεσιν, ἢ τὴν ὠργισμένην ψυχὴν τοῦ ὑβρίζοντος!

Τί δὲ ἀποδεικνύουσιν ὡσαύτως καὶ τὰ δύω μακρὰ ὑβριστικὰ ἄρθρα τοῦ Κ. Ν. Λεβίδη, εἰς τὸν 207—208, καὶ 209 ἀριθ. τῆς Ἐλπίδος; Οὐδεμία κατηγορία ἐναντίον μου εὑρίσκεται οὐδὲ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἰατροῦ Κυρίου Βοὺδ καὶ Δρακοπούλου, οὐδὲ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἄγγλου Ἱερέως Κ. Λούη· ἐξ ἐναντίας καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐπιστολὰς εὑρίσκονται τρανώταται ἀποδείξεις, ὅτι ὁ Κ. Λῆ εἶχεν ὑποψίας τινὰς περὶ τῆς τιμῆς της, (εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως, οὔτε ἐξεύρω οὔτε εἶναι ἴδιόν μου ἔργον νὰ ἐξετάσω) τὰς ὁποίας οὐδὲ οἱ ἰατροὶ ἠδύναντο νὰ ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὸν νοῦν του. Ὁποία δὲ μεγαλητέρα ταύτης ἀπόδειξις ὅτι ἐπρόκειτο λόγος περὶ τιμῆς καὶ ὄχι θρησκείας;

Τὸ αὐτὸ δὲ ἐπίσης δὲν ἐξάγεται, ἐξ ὅσων αὐτὸς ὁ κύριος Κ. Ν. Λεβίδης λέγει, μὲ συμπάθειον, περὶ τοῦ ὑποκαμίσου τῆς Κυρίας Ἑλένης;

Ὅταν δὲ ἄνθρωπός τις, ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον συλλάβῃ ὑποψίας, εἴτε δικαίως, εἴτε ἀδίκως, περὶ τῆς τιμῆς τῆς νυμφευμένης του, δύναταί τις νὰ περιμένῃ ὅλα τὰ λυπηρὰ ἐπακόλουθα, τὰ ὁποῖα ἀκούομεν περὶ τοῦ Κ. Λῆ καὶ τῆς Κυρίας Ἑλένης, χωρὶς νὰ ὑποθέσῃ τι περὶ θρησκείας.

Ἀλλὰ καὶ τὰ μεταξὺ αὐτῶν περὶ θρησκείας διατρέξαντα εἶναι φανερώτατα ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Κ. Λῆ πρὸς τὴν Κυρίαν Ἑλλένην καὶ τὴν ἀπόκρισιν αὐτῆς περὶ τῶν κανόνων, οἵτινες ἀπαγορεύουσι τοὺς μικτοὺς γάμους· δὲν βλέπω δὲ πόσως εἰς αὐτὰς κακόν τι· διότι ποῖος ἄνθρωπος ἤθελε νὰ νυμφευθῇ μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ εἴπῃ κακόβουλός τις μίαν ἡμέραν πρὸς τὴν γυναῖκά του, «δὲν εἶσαι νομίμως ὑπανδρευμένη» καὶ οὕτω νὰ ταράξῃ τὴν εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν των;

Κύριε Συντάκτα! ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον πρεσβεύω, ἔμαθον νὰ ἀγαπῶ τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ νὰ προσεύχωμαι «ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων καὶ διωκώντων με, καὶ λεγόντων πᾶν πονηρὸν ῥῆμα ψευδόμενοι,» διὰ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἴπω τι, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ φανῇ ὑβριστικόν. Σᾶς λέγω ὅμως εἰλικρινῶς καὶ ὄχι μὲ θυμὸν, ὅτι ἀδικεῖτε ἀθῶον ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ τὰ διδόμενα ἔπρεπε νὰ τὸ γνωρίσητε.

Ἀγαπῶ καὶ σέβομαι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Τύπου. Ἀλλὰ τοιοῦτον πολύτιμον ἀγαθὸν, οἷον ἡ ἐλευθεροτυπία, δὲν ἔπρεπε νὰ καταχρᾶταί τις ἐκσφενδονίζων ὕβρεις καὶ συκοφαντίας κατὰ ἰδιαιτέρων ἀνθρώπων, διαδίδων πράγ-

ματα, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν μόνον εἰς δικαστήρια, πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι ἁπλῶς, διὰ τοῦ τύπου, νὰ ἐκθέσω, πρὸς ὑπεράσπισίν μου, χωρὶς νὰ προσβάλω τὴν ἀκοὴν ὅλων τῶν εὐαισθήτων ἀνθρώπων.

Ἔῤῥωσθε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12/24 Φεβρουαρίου 1845.

Σ. Σ. Ἦτον ἀδύνατον εἰς ἡμᾶς τὸ νὰ δεχθῶμεν, ἀπέναντι βαρυτάτης εὐθύνης, τὴν ἀνωτέρω ἀπάντησιν ἐὰν ὁ Κ. Κὶνγ δὲν ἐπέμενεν ἐπικαλούμενος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως διὰ τοῦ Τύπου, ἂν δὲν ἀπήτει ἐπὶ τέλους δυνάμει τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου τὴν κατὰ γράμμα μάλιστα δημοσίευσιν ταύτης. Ὅ,τι δὲ εἴπομεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ γραφείῳ ἡμῶν, τοῦτο λέγομεν καὶ ἤδη πρὸς ὁδηγίαν του, ὅτι, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐσχηματίσαμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς καὶ ὅλον τὸ Κοινὸν τῆς Ἑλλάδος, πεποίθησιν περὶ τῆς ἐνοχῆς του ἐπὶ θρησκευτικῷ προσηλυτισμῷ, ἀφ' ὅσων πρὸ πάντων ἡ Ἐλπὶς ἐδημοσίευσε μαρτυρικῶν διαφόρων ἀξιοπίστων ὑποκειμένων, καὶ μάλιστα τοῦ Ἄγγλου Κ. Ἄτκινσων διὰ τοῦ Ἀρ. 210, ἀδύνατον θέλει εἶσθαι δι' ἡμᾶς νὰ δώσωμεν τὴν παραμικρὰν εἰς τὰς ἀπολογίας του πίστιν, οὔτε νὰ θεωρήσωμεν τοῦτον ὑπὸ ἔποψιν διάφορον τῆς ἀναφερομένης ἐν τῷ ἀρ. 598 τοῦ Αἰῶνος, ἐν ὅσῳ οὗτος δὲν ἀναιρέσῃ πραγματικῶς καὶ ὄχι διὰ λόγων ἁπλῶν τὰς ἐναντίον του κοινοποιηθείσας μαρτυρίας ὡς φερούσας λίαν ἐπίσημον χαρακτῆρα.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος ἀριθ. 599.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

(Τέλος τοῦ εἰς τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν διακοπέντος ἄρθρου.)

Πρό τινος ὁ Αἰὼν εἶχε καταμηνύσει τὸν Κ. Κὶγγ ἐξ ἀλληλογραφίας τῆς Σμύρνης, διὰ τὴν στυγερὰν αὐτὴν ἀπόπειραν τοῦ βδελυρωτέρου προσηλυτισμοῦ, καὶ ὁ Κ. Κὶγγ, νομίζων ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι Ἀμερικὴ, ὅπου δὲν φθάνουσιν εἰς γνῶσιν τῶν ἐκεῖ πολιτῶν αἱ πράξεις τοῦ ἀναξίως ἀντιπροσωπεύοντος τὰ συμφέροντα τῶν φιλανθρώπων σκοπῶν τῶν Ἑταιρειῶν, ἀπετόλμησε νὰ ἀπαντήσῃ λέγων μὲ χαμαιτυπικὴν τῷ ὄντι ἀναίδειαν, ὅτι δὲν ἐγνώρισε τὸ ὑποκείμενον, παρὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου, ὅτι εἶναι δῆθεν ἐντελῶς ξένος τῶν διατρεξάντων.

Καὶ ἂν ὅλη ἡ Σμύρνη δὲν ἐμαρτύρει τὴν ἀληθῆ δολοφονίαν, τὴν ὁποίαν ὁ βδελυρὸς οὗτος ὑποκριτὴς ἀπεπειράθη κατὰ νέας Ἑλληνίδος, ἂν αὐτοὶ οἱ ἔντιμοι ἔμποροι Ἄγγλοι, ἂν αὐτὸς ὁ σεβάσμιος Ἱερεὺς Ἄγγλος, ὁ τελέσας τὸν γάμον, Κ. Λιουὶς, δὲν ἦσαν αὐτόπται τῆς ἐνοχῆς του, ἀρκεῖ ἡ ἀναιδὴς ἄρνησίς του, καὶ αἱ κατὰ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας βλασφημίαι, τὰς ὁποίας ἀπετόλμησε νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τῆς ἐν τῷ Αἰῶνι διατριβῆς του, παρεξηγῶν φράσεις τοῦ Ἐπιφανίου, καὶ τὰς ὁποίας ὁ Αἰὼν πρεπόντως ἐστιγμάτισεν, ἀρκοῦν λέγομεν ταῦτα νὰ ἀποδείξωσι τὴν μιαρότητά του.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν ἀνθ' ἡμῶν νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἐν Σμύρνῃ ἀξιότιμος μεγαλέμπορος Ἄγγλος Κύριος Ἄτκινσων.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 8 Ἰαννουαρίου 1845.

Τῇ Κυρίᾳ Ἑλένῃ Λή.

Κυρία μου!

Σπεύδω νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σας καὶ ἐγγράφως ὅ,τι καὶ προφορικῶς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς εἴπω ὡς πρὸς τὴν μεσολάβησίν μου εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἐκίνησεν ὁ Κ. Λὴ διὰ τῶν δύω πρὸς ὑμᾶς γραμμάτων του, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου σας.

Καταλληλότερον νὰ δώσῃ τὰς ὁποίας δικαίως ἐζητήσατε διασαφήσεις περὶ τῶν ὄχι μόνον ἀνελπίστων, ἀλλὰ καὶ παραδόξων, ὅσα διελαμβάνοντο εἰς τὰς ἄνω εἰρημένας ἐπιστολὰς τοῦ Κ. Λή· δὲν ἐδυνάμην νὰ συλλογισθῶ ἄλλον, παρὰ τὸν Κ. Κὶγγ, διότι εἶναι καὶ θεολόγος καὶ ἀπὸ χρόνων σύζυγος Ἑλληνίδος· ὅθεν δὲν ἐβράδυνα νὰ μεταβῶ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Μόλις τῷ ἐφανέρωσα τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς μου καὶ ἀμέσως ἐννόησα, ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος Κὶγγ ἦτο ἤδη ἐντελῶς ἐν γνώσει τοῦ πράγματος. Καὶ τῷ ὄντι, ἐπὶ τῇ ἁπλῇ παρατηρήσει μου, μοὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Κ. Λὴ πραγματικῶς τὸν ἐσυμβουλεύθη περὶ τῶν συνεπειῶν, αἵτινες ἐδύναντο νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς θρησκείας αὐτοῦ πρὸς τὴν τῆς συζύγου του, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐντόνως (fortement) τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ ἐξασφαλισθῇ, καθόσον ἀφορᾷ τὸ θρησκευτικὸν μέρος (de se metre en regle sous le rapport religieux), πρὶν τελέσῃ τοὺς γάμους του. Ὁ Κ. Κὶγγ ἐπρόσθεσεν ὅτι, διὰ παραδόξου συμπτώσεως ἔτυχε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ἀντίτυπον τῆς ὁμολογίας τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως (1) (un formulaire de confession Grecque), καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Κ. Λὴ ἦλθε νὰ ζητήσῃ τὴν συμβουλήν του, καὶ ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν ὁ τελευταῖος (ὁ Κ. Λὴ δηλαδὴ) ἠγόρασεν ἀντίτυπον αὐτοῦ τοῦ βιβλίου.

(1) Φαίνεται νὰ ἐννόει ὁ Κ. Κὶγγ τὸ "Πηδάλιον."

Δὲν ἐχρειάσθη πολὺ νὰ ἐννοήσω εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ὅτι αἱ δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Κ. Λὴ *ὄχι μόνον ἦσαν ἀνάλογοι τῶν συμβουλῶν καὶ φώτων τοῦ Κ. Κὶγγ, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἐπιδοκιμασία, τὴν ὁποίαν ἔδιδεν εἰς αὐτὰς, δὲν ἐδύνατο νὰ ἦναι παρ' ἀποτέλεσμα τῆς συμπράξεώς του.*

Παρατήρησα ἔπειτα πρὸς τὸν Κ. Κὶγγ, ὅτι τὰ ὁποῖα ὁ Κ. Λὴ τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου σας ἐκίνησε ζητήματα, σᾶς εἶχον ῥίψει εἰς τόσῳ πλέον σκληρὰν ταραχὴν, καθόσον τίποτε δὲν ἐδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ τὴν τοιαύτην διαγωγὴν ἀπὸ μέρους τοῦ μέλλοντος συζύγου σας, ἐπειδὴ ὄχι μόνον δὲν εἴχατε νὰ φοβηθῆτε ἀφορισμὸν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας σας, ἀλλ' ὅτι καὶ δὲν ὑπάρχει κανὲν παράδειγμα νὰ ἀφωρίσθη ποτὲ Ἑλληνὶς ἐν Σμύρνῃ, διότι ἐνυμφεύθη διαμαρτυρούμενον. Παρεκάλεσα ἔπειτα τὸν Κ, Κὶγγ νὰ μοὶ εἴπῃ τί ἔπρεπε νὰ γενῇ διὰ νὰ ἐξομαλυνθῶσιν αἱ ἐντελῶς ἀδικαιολόγητοι αὗται δυσκολίαι, ἐγερθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Λή.

Τότε ὁ Κ. Κὶγγ μοὶ ἀπήντησεν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐδύναντο νὰ ἐξομαλυνθῶσι διὰ μιᾶς *ἐγγράφου* δηλώσεως ἀπὸ μέρους σας πρὸς τὸν Κ. Λὴ, καὶ ὅτι ἐν τούτοις ἤθελε τὸν ὁμιλήσει, καὶ μοὶ διακοινώσει ὅσον τάχος τὴν ἀπάντησίν του. Ὁ Κύριος οὗτος ἦλθε πραγματικῶς εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μοὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Κ. Λὴ ηὐχαριστεῖτο μὲ τὴν ἔγγραφον δήλωσιν· ἑπομένως ἔλαβον εὐθὺς ἀντίγραφον τοῦ σχεδίου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ ἡ δήλωσις.

Ὡς ἐξεύρετε ἤδη, σᾶς διεκοίνωσα τὰ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Κὶγγ διατρέξαντα. Μοὶ παρετηρήσατε, ὅτι δὲν ἐδύνασθε νὰ ὑπογράψητε τοιαύτην δήλωσιν, παρὰ μόνον ἂν ὁ Κ. Λὴ ἤθελεν ὑποσχεθῇ ἐπίσης ἐγγράφως νὰ μὴ σᾶς ἐμποδίσῃ ποτὲ νὰ ἐκπληροῖτε τὰ καθήκοντα τῆς θρησκείας σας.

Παρεκάλεσα ἑπομένως τὸν Κ. Κὶγγ νὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο

πρὸς τὸν Κ. Λὴ, καὶ ἐδῶ ἐτελείωσεν ἡ μεσολάβησίς μου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Ἔμαθον ἔπειτα, ὅτι ὁ Κ. Λὴ εἶχε τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ σᾶς ἁρπάσῃ (de vous arracher) αὐτὴν τὴν ἔγγραφον δήλωσιν, ἣν ἐζήτει ἀπὸ ὑμᾶς, χωρὶς νὰ σᾶς δώσῃ τὴν ὁποίαν εἴχατε ζητήσει ἀπὸ αὐτὸν διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς πίστεώς σας.

Δέχθητι, Κυρία, τὴν διαβεβαίωσιν κτλ.

(ὑπογρ.) Ἄτκινσων.

Ὕστερον ἀπὸ τὰ ἄχρι τοῦδε ἐκτεθέντα, ὕστερον ἀπὸ τὴν τοιαύτην μαρτυρίαν ἀνδρὸς, ἀπολαύοντος γενικὴν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν ἐν Σμύρνῃ ὑπόληψιν, ἀνδρὸς ἀνήκοντος εἰς δόγμα τῶν διαμαρτυρουμένων, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ὑπόνοια θρησκευτικοῦ ὑπὲρ τῆς θρησκείας τῆς νέας φανατισμοῦ, ἡ ἐνοχὴ τοῦ Κὶγγ εἶναι προφανής, ἡ ψυχή του καταδεικνύεται σατανικὴ, ἡ διαγωγή του μεταξὺ ἡμῶν σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ στέρξῃ ἡ Κυβέρνησίς μας.

Ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ ὀφείλει ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους τοὺς ἀγύρτας καὶ ἀνεστίους ἀλλοεθνεῖς ὡς ἐπικινδύνους εἰς τὴν κοινωνίαν μας, πόσῳ μᾶλλον ὀφείλει ν' ἀπομακρύνῃ ἄνθρωπον ἀποδειχθέντα τῆς ἐσχάτης κακοηθείας, ἀνοσιουργήσαντα κατὰ νέας Ἑλληνίδος, καὶ ἀποτολμήσαντα νὰ ἐκπορνεύσῃ τόσον ἀναιδῶς θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους; Οἱ ἀγύρται καὶ ἀνέστιοι ἔχουσι τουλάχιστον τὴν πενίαν των δικαιολόγημα τῶν αἰσχρουργιῶν των, ὁ Κὶγγ δὲν ἔχει κανὲν δικαιολόγημα τῆς βδελυρᾶς διαγωγῆς του, διότι ἀνάγκη δὲν τὸν ἔσπρωξεν, ἀλλ' ἡ ἔμφυτος εἰς τὴν μαύρην του ψυχὴν κακία.

Ἡ Ἐθνική μας Συνέλευσις ἠθέλησε διὰ τῶν περὶ θρησκείας ἄρθρων νὰ καταστρέψῃ τὴν ὡς ἐκ τῶν ἀνοησιῶν τῆς ἀντιβασιλείας γεννηθεῖσαν δυστυχῶς μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Τουρκίᾳ ὁμογενῶν μας πρόληψιν, ὅτι ἀπεσπάσθημεν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ σήμερον θέλει δεχθῇ ἡ Κυβέρνησίς μας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς εἰς ἄσυλον, ἄνθρωπον ἐπιβουλευθέντα τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν ἐν τῇ Τουρκίᾳ; διωχθέντα ἐκ Σμύρνης, κηρυχθέντα ἐθνοκατάρατον Ἰούδαν; Ὄχι ποτὲ δὲν ἐλπίζομεν νὰ δείξῃ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος τοιαύτην ἀσυγχώρητον ἀδιαφορίαν εἰς ὑπόθεσιν τόσον σκανδαλώδη.

Πρὶν τελειώσωμεν ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ καταχωρήσωμεν τὸ ἑξῆς ἔγγραφον σταλὲν εἰς ἡμᾶς ἐκ Σμύρνης.

Κύριε Συντάκτα τῆς Ἐλπίδος!

Εἰς τὸν Αἰῶνα, ἀξιότιμον τῆς πόλεώς σας ἐφημερίδα, παρατηροῦμεν ἐσχάτως τὸν Κ. Κὶγγ ψευδόμενον ἀνοσίως καὶ ὑβρίζοντα εὐυπόληπτα τῆς κοινωνίας μας ὑποκείμενα, ἔτι δὲ προσπαθοῦντα νὰ δώσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι δῆθεν τὸ Κοινὸν τῆς Σμύρνης δὲν ἐκινήθη ποτὲ εἰς ὀργὴν κατ' αὐτοῦ διὰ τὰ ὅσα ἐραδιούργησεν, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἠγανάκτησε κατὰ τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς του. Παρακαλεῖσθε λοιπὸν, Κύριε Συντάκτα, νὰ κηρύξητε διὰ τῆς ἀξιοτίμου ἐφημερίδος σας ὅπως μάθῃ καὶ ὁ Κ. αὐτὸς, ὅτι θέλει πράξει πολὺ καλὰ νὰ μὴ πατήσῃ τοῦ λοιποῦ τὸ ἔδαφος τῆς πόλεώς μας· μήπως ἡ παρουσία του ἀναζωπυρήσῃ τὴν ἀγανάκτησιν ἔτι πλέον, καὶ τὴν φέρῃ εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς βαθμὸν— ἐνθυμεῖται— ὅτε διεδόθη εἰς τὸν ὁρίζοντά μας ἡ θετικὴ πληροφορία ὅτι καθήψατο καὶ θρησκεύματος καὶ νόμων καὶ συνειδήσεως

διὰ τὸν μόνον τοῦ προσηλυτισμοῦ σκοπὸν, ἢ μᾶλλον διὰ τὴν ἰδιοτέλειαν αὐτοῦ.

Ἡ ἀπέχθεια, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν οἱ κάτοικοι τῆς Σμύρνης κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, εἶναι τοσαύτη, ὥστε καὶ τ' ὄνομα, Ἰωνᾶς *Κὶγγ*, προφερόμενον μᾶς προξενεῖ εἰς τὸ αἷμα βιαίαν κυκλοφορίαν, καὶ μᾶς διεγείρει εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἐπιβουλευομένης ὑπ' αὐτοῦ θρησκείας τῶν πατέρων μας, ἥτις καὶ συνδέεται τοσοῦτον στενῶς μετὰ τοῦ ἐθνισμοῦ μας. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ πόλις αὕτη τὸν θεωρεῖ ὡς δημοκατάρατον. καὶ ἡ γείτων Ἑλλὰς δὲν θέλει βέβαια βραδύνει νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς ὄφιν προσπαθοῦντα νὰ δήξῃ τοὺς περιθάλποντας αὐτόν.

Σμύρνῃ τῇ 28 *Ἰαννουαρίου* 1845.

Ἕπονται αἱ ὑπογραφαί.

Η. Π. Πιττακὸς, Γεώργιος Ἡρακλείδης Κουρμούζης, Ι. Καγγελίδης, Δ. Ῥαπτάκης, Ἰωάννης Πιττακὸς, Ἰωάννης Τράνος, Μαρίνης Μουντανιαλίδης, Ἰωσὴφ Δ. Ἀλεξανδράκης, Πέτρος Τρανὸς, Α. Γιοβάνοφ, Χ. Φραγκόπουλος, Α. Ἄμιρος, Κ. Μ. Πιττακὸς, Α. Πιττακὸς, Ι. Ζαράχανης, Ζ. Ἀγγελίδης, Γ. Ζαφειρόπουλος, Μ. Ἀλεξιάδης, Παῦλος Γεωργιάδης, Νικόλαος Παναγιώτου, Γεώργιος Ζαχάροφ, Α. Μιχαλόπουλος, Γ. Μανιατάκις, Α. Ἀγαλιανὸς, Ἐμμανουὴλ Γιαννουλάτος, Γεώργιος Δ. Ῥοδοκανάκης, κτλ. κτλ.

(Ἐπ τῆς Ἐλπίδος Ἀριθ. 210)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

Ἰωνᾶς Κὶνγ τῷ ἐκδότῃ τοῦ Αἰῶνος χαίρειν.

Διὰ συμβουλῆς φίλου τινὸς καὶ συντομίας χάριν παρέλιπον ἓν ἄρθρον, τὸ ὁποῖον εἶχον ἑτοιμάσει εἰς τὴν ἀπάντησίν μου, τὴν ὁποίαν σᾶς ἔδωκα χθὲς μηνολογημένον τὴν 12 (24) Φευρουαρίου. διὰ νὰ τὸ καταχωρήσητε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς Ἐφημερίδος σας.

Ἀναγνώσας ὅμως, ταύτην τὴν στιγμὴν, τὸ κατ' ἐμοῦ ἄρθρον εἰς τὸν 210 ἀριθ. τῆς Ἐλπίδος, συνωδευμένον μὲ μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Κυρίου Ἄτκινσων πρὸς τὴν Κυρίαν Ἑλένην Λῆ, ἀπὸ τῆς 8 Ἰανουαρίου 1845 ἀπεφάσισα νὰ προσθέσω εἰς τὴν ἀπάντησίν μου, τὸ, ὡς ἄνω εἶπον, παραλειφθὲν ἄρθρον, τὸ ὁποῖον παρακαλῶ νὰ καταχωρήσητε ὁμοῦ μὲ τὴν ἄνω εἰρημένην ἀπάντησίν μου.

Γνωρίζων, ὅτι εἶναι συνήθεια εἰς τὴν ἐν Τουρκίᾳ Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν θέλωσί τινες νὰ συνέρχωνται εἰς γάμον ἐναντίον τῶν Κανόνων, ὡς π. χ. ἐξάδελφοι καὶ ἄλλοι, νὰ διευθύνωνται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐντεῦθεν νὰ λαμβάνωσιν ἄδειαν ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, ἢ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὡς ἔτυχε πρὸ δύο ἐτῶν, ὅτε ἤμην εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῆς συζύγου μου, εἷς Κύριος Μαυροκορδάτος τῆς Σμύρνης νὰ λάβῃ ἄδειαν νὰ νυμφευθῇ μὲ τὴν Κόρην τοῦ Κ. Δημητρίου Ἀμιρᾶ Μαρίτσαν ἐξαδέλφην του, γνωρίζων, λέγω, τὴν συνήθειαν ταύτην, ἐπίσης δὲ καὶ ὅτι οἱ Κανόνες αὐστηρῶς ἀπαγορεύουσι μικτοὺς γάμους, ὅτι μάλιστα ἀπαιτοῦσι τὸν χωρισμὸν, ὅπως λάβῃ

τὸ ὀρθόδοξον μέρος τοῦ ἀνδρογύνου τὴν ἱερὰν Κοινωνίαν, ἐνόμισα ὡς χρέος μου ἀπαραίτητον νὰ συμβουλεύσω τὸν Κ. Λῆ νὰ λάβῃ ἄδειαν παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς τῆς Κυρίας Ἑλένης, ἢ τοὐλάχιστον νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς περὶ τῶν Κανόνων, πρὶν στεφανωθῇ, διὰ νὰ μὴ λάβωσί ποτε ὡς πρὸς τοῦτο αἰτίαν διχονοίας, ἀφ' οὗ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν σχέσιν ἐκείνην, ἥτις εἶναι ἐκ τῶν ἱερωτέρων εἰς τὸν κόσμον.

Εἶπον δὲ αὐτῷ προσέτι, ὅτι, ἐὰν εἶχέ τι, ὁποιονδήποτε, νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν γυναῖκά του περὶ θρησκείας, πρέπει νὰ τὰ εἴπῃ πρὶν στεφανωθῶσι, καὶ ὄχι μετά, διότι δὲν ἤθελεν ἔχει κανὲν δίκαιον νὰ ἀπαιτήσῃ τι περὶ θρησκείας μετὰ τὸν γάμον, καὶ ἐκτὸς τούτου ἠδύνατο προσέτι νὰ φέρῃ ψυχρότητα καὶ δυσαρέσκειαν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε πᾶς τις ν' ἀποφεύγῃ διὰ νὰ ζήσωσι μὲ τελείαν ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ Κυρίου.

Ποίαν δὲ τώρα, ἐρωτῶ, δυσαρέσκειαν ἢ διχόνοιαν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ τοιαύτη συμβουλή; Ὑπάρχει τις ὀρθόδοξος, ὅστις ἐπροτίμα νὰ τὸν συμβουλεύσω νὰ στεφανωθῇ ἐναντίον τῶν Κανόνων καὶ νὰ μὴ λάβῃ ἄδειαν; μὲ φαίνεται ὄχι.

Δὲν ἀκούωμεν δὲ καθ' ἑκάστην τοὺς ἐν τουρκίᾳ Ὀρθοδόξους νὰ λέγωσι καὶ νὰ συμβουλεύωσι τοὺς σκοπεύοντας νὰ στεφανωθῶσιν ἐναντίον τῶν Κανόνων, νὰ λάβωσιν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως; καὶ μόνον ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ δώσω πρός τινα τὴν συμβουλήν, τὴν ὁποίαν δίδουν πολλάκις πολλοὶ Ὀρθόδοξοι, χωρὶς νὰ θεωρηθῶ ὡς βδελυρὸς ἁμαρτωλὸς, ὡς προσβάλλων τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν; Ἐὰν ἔχῃ οὕτως, ὁ κόσμος ὅλος ἀληθῶς θέλει θαυμάσει.

Ἐγνώριζον προσέτι, ὅτι πραγματικῶς πρὸ δύο ἐτῶν περίπου Ἑλληνίς τις ἐν Ἀθήναις, ἡ Κυρία Ῥουάν, ἔλαβε διαζύγιον, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ὑπανδρευμένη μετ' ἀλλοθρήσκου ἀνδρὸς χωρὶς ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος Ἀττικῆς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τρεῖς σημαντικοὶ Δικηγόροι τῶν Ἀθηνῶν ἔδωσαν ἔγγραφον μαρτυρικόν, ὅτι τοιοῦτός τις γάμος χωρὶς ἄδειαν, θεωρεῖται παρὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἄκυρος.

Ἐσυμβούλευσα τὸν Κύριον Λῆ νὰ λάβῃ ἄδειαν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κ. Ἑλένης, ἥτις κηρύττει ἄκυρον τὸν μικτὸν γάμον, ἥτις ὅμως εἴς τινας περιστάσεις παραβλέπει καὶ ἀνέχεται, ἢ ἐνίοτε δίδει τάχα ἄδειαν. Καὶ ἐχάθη ὁ κόσμος, διότι ἔδωκα τοιαύτην καλὴν συμβουλήν; Εἶπον πρὸς τὸν Κ. Λῆ, ὅτι πιθανὸν ἡ Κ. Ἑλένη δὲν γνωρίζει ὅτι ὑπάρχουσι τοιοῦτοι κανόνες· ἐὰν δὲ δὲν τοὺς γνωρίζῃ, καὶ μετὰ τὴν ὑπανδρείαν της τοὺς μάθῃ, ἠδύνατο τὸ τοιοῦτον νὰ ἐγείρῃ δυσάρεστά τινα αἰσθήματα εἰς τὴν καρδίαν της.

Ὁ σκοπὸς τῆς συμβουλῆς μου ταύτης ἦτον ὄχι νὰ τὴν κάμῃ προσήλυτον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κ. Λῆ, ἀλλὰ νὰ καταστήσῃ μόνιμον καὶ σταθερὰν τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι ὁ μόνος ὅρος τοῦ νὰ διάγῃ ἀνδρόγυνον εὐτυχῶς τὸν βίον αὐτῶν, καὶ νὰ προλάβῃ κακόν, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο μίαν ἡμέραν νὰ ταράξῃ τὴν εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν ἀμφοτέρων.

Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος Ἄτκινσων, πρὸς τὸν ὁποῖον ἦλθεν ἡ Κυρία Ἑλένη συστημένη ὑπὸ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ ἀνεψιοῦ τῆς Κυρίας Ἄτκινσων, καὶ ὅστις ἐσύστησεν αὐτὴν πρὸς τὸν Κύριον Λῆ, κατ' αἴτησιν αὐτοῦ, καὶ ὅστις τέλος καὶ τὴν

ἐστεφάνωσε, καὶ τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ χρέος νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ, ὅσῳ τὸ συγχωρεῖ ἡ ἀλήθεια, αὐτὸς, λέγω, ὁ Κύριος Ἄτκινσων ὁμολογεῖ καὶ μαρτυρεῖ εἰς τὴν πρὸς τὴν Κ. Ἑλένην ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Λεβίδη εἰς τὸν Ἀριθ. 210 τῆς Ἐλπίδος δημοσιευθεῖσαν ἐπιστολήν του, ὅτι ἐγὼ, ὅταν αὐτὸς μὲ ἠρώτησε «τί ἔπρεπε νὰ γενῇ, διὰ νὰ ἐξομαλυνθῶσιν αἱ ἐντελῶς ἀδικαιολόγητοι αὐταὶ δυσκολίαι, ἐγερθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κ. Λῆ;» (Δυσκολίαι περὶ Κανόνων, καθ' ἣν ἐγὼ περίστασιν εἶπον νὰ λάβῃ ἄδειαν, καὶ ὁ Κ. Ἄτκινσων ἐστοχάζετο τὸ τοιοῦτον περιττόν· τὸ κοινὸν δὲ δύναται νὰ κρίνῃ, ποῖος τῶν δύω ἔχει δίκαιον). μαρτυρεῖ, λέγω, ὁ Κ. Ἄτκινσων εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ὅτι «τότε ὁ Κ. Κὶγγ μοὶ ἀπήντησεν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐδύνατο νὰ ἐξομαλυνθῶσι διὰ μιᾶς ἐγγράφου δηλώσεως ἀπὸ μέρους τῆς Κ. Λῆ»· καὶ ὅτι ὁ Κύριος οὗτος (ὁ Κ. Κὶγγ) ἦλθε πραγματικῶς εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μοὶ εἶπεν, ὅτι «ὁ Κ. Λῆ εὐχαριστεῖτο μὲ τὴν ἔγγραφον δήλωσιν.»

Ποίαν μεγαλητέραν ταύτης ἀπόδειξιν δύναται νὰ θελήσῃ τις, ὅτι ὅλος ὁ λόγος ἦτο περὶ τοῦ ἐὰν ὁ Κ. Λῆ ἀλλόθρησκος ὢν, ἔπρεπε νὰ στεφανωθῇ μὲ τὴν ὀρθόδοξον Κ. Ἑλένην ἐναντίον τῶν Κανόνων, χωρὶς νὰ λάβῃ ἄδειαν ἢ οὔ; ἢ τοὐλάχιστον, ἀφ' οὗ προηγουμένως γνωρίσῃ τοὺς ἀπαγορεύοντας τούτους Κανόνας, νὰ ἀποφανθῇ, ἐὰν εὐχαριστηθῇ, ὅτι συγκατατίθεται ἑκοῦσα νὰ στεφανωθῇ οὕτως, ἂν καὶ ἐναντίον τῶν Κανόνων;

Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὁ Κ. Ἄτκινσων καὶ ἐγὼ δὲν εἴμεθα τόσον σύμφωνοι, καὶ κατ' ἀρχὰς, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὑπάρχουσι τοιοῦτ-

Κανόνες εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ δὲ «ἀντίτυπον τῆς ὁμολογίας τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως,» τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Κ. Ἄτκινσων ὅτι ἔτυχε νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν «διὰ παραδόξου συμπτώσεως,» ἦτο τὸ «Ἐξομολογητάριον,» τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον ἰδεῖ ἐγὼ, ἕως οὗ ὑπῆγα εἰς τὴν Σμύρνην, καθ' ὃν καιρὸν συνέπεσεν ὁ γάμος τοῦ Κ. Λῆ, καὶ μὲ θλίψιν καρδίας ἀνεγίνωσκον τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ τὴν ὥραν, νομίζω, καθ' ἣν ὁ Κ. Λῆ ἦλθε νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ, καὶ μὲ εἶπε διὰ πρώτην φορὰν, ὅτι ἐσκόπευε νὰ νυμφευθῇ, ἀνεγίνωσκον, λέγω, μὲ θλίψιν καρδίας, ὅσα λέγει τὸ ῥηθὲν Ἐξομολογητάριον «περὶ γάμου γενομένου ὀρθοδόξου μετὰ αἱρετικοῦ.» διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι νυμφευμένος μὲ Ἑλληνίδα καὶ γνωρίζω, ὅτι πολλοὶ μὲ θεωροῦν αἱρετικὸν, ἂν καὶ «πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν, Πατέρα Παντοκράτορα» καὶ εἰς τὸν Υἱὸν τὸν «σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα,» «καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον,» καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καθὼς τὸ ἐσύνθεσεν ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, καὶ συνεπλήρωσεν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει δευτέρα.

Τέλος, ἐὰν ὅλοι οἱ ἀμερόληπτοι Ἕλληνες δὲν πεισθῶσι περὶ τῆς τελείας ἀθωότητός μου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς βδελυρὰς συκοφαντίας, τὰς ὁποίας διέδωκαν μέχρι τοῦδε οἱ συγγενεῖς τῆς Κυρίας Ἑλένης, θέλω θαυμάσει μεγάλως.

Τί δὲ ἔκαμεν ὁ Κ. Λῆ, εἰς τὸν θάλαμόν του ὁποιανδήποτε ἡμέραν ἢ νύκτα, ἐγὼ δὲν ἐξεύρω. Τί ἔκαμεν ὡ-

σαύτως ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τοῦτο δὲν ἐξεύρω. Ἓν ὅμως κάλλιστα ἐξεύρω, καὶ ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωσιν, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Κ. Λῆ συμβουλή μου τοῦ νὰ λάβῃ ἄδειαν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κ. Ἑλένης, ἢ νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς περὶ τῶν Κανόνων, πρὶν στεφανωθῇ ἦτον καλλίστη συμβουλή. Καὶ, ἐὰν δὲν εἶχε συλλάβει ἐκείνας τὰς ὑποψίας, ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον, εἴτε δικαίως, εἴτε ἀδίκως, οὔτε ἐξεύρω, οὔτε εἶναι ἴδιόν μου ἔργον νὰ ἐξετάσω. ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀκουσθῇ λόγος περὶ θρησκείας καὶ προσηλυτισμοῦ ὡς ἀπὸ μέρους μου.

Ἔῤῥωσθε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 (25) Φεβρουαρίου 1845.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος ἀριθ. 600)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΟΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Εἰς ἀπάντησιν, ἐν μέρει, τῆς κατηγορίας, ἥτις ἐφάνη κατ' ἐμοῦ εἰς τὸν Ἀριθ. 207 — 208, 209 καὶ 210 τῆς ἐφημερίδος σας, σᾶς στέλλω τινὰ ἐκ Σμύρνης μαρτυρικὰ καὶ ἀποσπάσματά τινων Ἐπιστολῶν, περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Κυρίου Γεωργίου Λῆ καὶ τῆς συζύγου του Κυρίας Ἑλένης, τὰ ὁποῖα δυνάμει τοῦ περὶ τύπου Νόμου ἄρθρ.

63 τῆς 23 Νοεμβρίου 1837, ἀπαιτῶ νὰ καταχωρήσητε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς Ἐφημερίδος σας.

Ἀπόσπασμα Ἐπιστολῆς τοῦ Ἰατροῦ Κ. Καρόλου Βοὸδ ἐκ «Σμύρνης τὴν 10 Μαρτίου 1845.»

«Τῷ Αἰδεσίμῳ Ἰωνᾷ Κὶνγ, εἰς Ἀθήνας.»

Ἀκριβέ μοι Κύριε!

Εἰς ἀπάντησιν τῆς πρώτης σας ἐρωτήσεως, δηλαδὴ «τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἤθελα ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν Σμύρνην διὰ τὰς Ἀθήνας, τὴν 22 Σεπτεμβρίου, δὲν ἦλθα νὰ σᾶς ἴδω καὶ εἰς τὴν οἰκίαν σας, καὶ εἰς τὸ φαρμακοποιεῖον καὶ δὲν σᾶς εἶπον τότε, ὅτι ὁ Κύριος Ξένος, ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, μὲ εἶπεν, ὅτι ἡ μήτηρ τῆς Ἑλένης εἶχεν εἰπεῖ πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἦτο περὶ θρησκείας, καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσιν ἐναντίον μου ἕνεκα ταύτης, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἦτο πιθανὸν νὰ ὑποφέρω μετὰ ταῦτα εἰς τὴν γνώμην πολλῶν, διότι δὲν ἠδυνάμην νὰ γνωστοποιήσω εἰς τὸ κοινὸν τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς δυστυχίας, χωρὶς νὰ βλάψω τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἑλένης Κυρίας Λῆ, καὶ ὅτι ἐπροτίμων νὰ μείνω σιωπηλὸς καὶ νὰ ὑποφέρω, παρὰ νὰ γίνω ἐγὼ αἰτία νὰ βλάψω αὐτήν; καὶ δὲν ἀπεκρίθητε, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐμποδίζεσθε διὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν καὶ διὰ τὸ ἐπάγγελμά σας, ἀπὸ τὸ νὰ εἰπῆτέ τι πρὸς φωτισμὸν τοῦ κοινοῦ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ οὕτω νὰ ἐμποδίσητε νὰ διαδοθῇ ἡ φήμη αὕτη;» σᾶς ἀποκρίνομαι, ὅτι τῳόντι ἤλθατε νὰ μὲ ἰδῆτε εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ μὲ εἴπατε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε σᾶς εἰπεῖ ὁ Κ. Ξένος, καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἴχετε ἀποφασίσει νὰ κάμητε περὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς διχονοίας μεταξὺ τοῦ Κυ-

ρίου καὶ τῆς Κυρίας Λῆ, προτιμῶν νὰ ὑποφέρητε, παρὰ νὰ βλάψητε τὴν Κυρίαν· καὶ ὅτι ἐγὼ παρομοίως ἤμουν ἠναγκασμένος νὰ μείνω σιωπηλὸς, ἕως οὗ καλεσθῶ ὑπὸ τῆς Κυρίας Γ. Λῆ, κ.λ.

(ὑπογ.) «ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΟΟΔ.»

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπογραφὴ παρὰ τοῦ Κυρίου Ρ. Οὐ. Βραντ, Προξένου τῆς Α. Μ. Β. τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

(Τ. Σ.)

Τὸ ἀκόλουθον εἶναι ἀπόσπασμα Ἐπιστολῆς τοῦ Αἰδεσίμου Κ. Λούη, ὅστις ἐξετέλεσε τὴν τελετὴν τοῦ γάμου τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Λῆ.

«Μπουτζᾶ πλησίον τῆς Σμύρνης»

«8 Μαρτίου 1845.»

«*Τῷ Κυρίῳ Ἰωνᾷ Κὶνγ εἰς Ἀθήνας.*»

«Διὰ τὴν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν ἀνεφέρετε ὡς συνταχθεῖσαν ὑπ' ἐμοῦ τὴν 10 Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος, παρατηρῶ, ὅτι ἡ Κυρία Λῆ μὲ παρακάλεσε νὰ ἐκθέσω τὰ ὅσα ἐγνώριζον περὶ τῆς ὑποθέσεως. Τοῦτο τὸ ἔκαμα ἐν συντομίᾳ, καὶ πρὸς τὸ τέλος, ἀναφέρων τὴν ὑστερινὴν λυπηρὰν σκηνὴν, ἥτις συνέβη τὴν ἡμέραν, πρὶν ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ἥτις ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας πανταχοῦ φέρουσα οὐκ ὀλίγον σκάνδαλον εἰς τὴν θρησκείαν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν γένει, ἐξεφράσθην ὡς ἀκολούθως. «Ἀλλὰ πᾶς συνετὸς ἄνθρωπος, βεβαίως θέλει ἐπιθέσει τὸν ψόγον διὰ ὅλον τὸ κακὸν τοῦτο εἰς τὸ ὑποκείμενον, (ἐννοῶν, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἦναι) τὸ ὁποῖον δυνηθῇ νὰ ἀποδειχθῇ δι' ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων, ὅτι ἐστάθη τὸ αἴτιον αὐτοῦ.»

«Σᾶς βεβαιόνω, ὅτι ποτὲ δὲν ἐννόησα, διὰ αὐτῶν τῶν

λέξεων, ὑμᾶς. Σᾶς ἐγνώρισα, ἀκριβέ μοι Κύριε Κὶνγ, διὰ πολλοὺς χρόνους, καὶ πάντοτε σᾶς ἐθεώρησα ὡς ἄνθρωπον εὐθὺν, εὐσυνείδητον, εὐσεβῆ, καὶ εὐσεβῆ ὑπηρέτην (τοῦ Χριστοῦ.). Οἱ Ἕλληνες, λοιπὸν, ἢ ὁποιοιδήποτε ἄλλοι, οἵτινες ἠδυνήθησαν διὰ μίαν στιγμὴν νὰ στοχασθῶσιν, ὅτι ἐγὼ, γράφων τοὺς ἄνω εἰρημένους λόγους «ἐννόησα ὑμᾶς.» ἔχουν μέγα λάθος Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, ὅταν ἦλθον ἀπὸ τὸν Μπουτζᾶν εἰς τὴν Σμύρνην, τὴν 13 Σεπτεμβρίου, κατὰ ῥητὴν αἴτησιν τοῦ Κ. Λῆ, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ, ὡς καὶ παρ' ἄλλων τῆς οἰκογενείας του μελῶν, ὅτι ἡ μεγάλη του δυστυχία ἦτον, καθὼς λέγετε, «νομιζομένη ἀπόπειρα ἀπὸ μέρους τῆς γυναικός του νὰ τὸν ἀπατήσῃ τὴν νύκτα τοῦ γάμου των.»

«Ἐφαίνεσθε, ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἐπιθυμεῖτε πολὺ νὰ φυλαχθῇ ἡ ὑπόθεσις ὅσον τὸ δυνατὸν μυστική.»

«Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ ἀκόλουθον πρωΐ, τὸ Σάββατον 14 Σεπτεμβρίου, ὑπήγατε μετ' ἐμοῦ πρὸς τοῦ Κ. Λῆ, κλ.»

«Εἶναι προσέτι ἐντελῶς ἀληθὲς ὅτι ὑμεῖς τότε, εἰς τὴν παρουσίαν μου, ἐσυστήσατε εἰς τὸν Κ. Λῆ, μὲ πολλὴν θερμότητα νὰ παραβλέψῃ τὸ ὁποῖον εἶχε συμβῇ, εἴτε φανταστὸν εἴτε ἀληθὲς, καὶ ἐπροσθέσατε οὕτω πως, ὅτι «Καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθὲς, καθὼς αὐτὸς ἐνόμιζε, μολοντοῦτο, ἔπρεπε νὰ συγχωρήσῃ καὶ νὰ συζήσῃ μὲ τὴν γυναῖκά του.»

«Δὲν εἶχά ποτε καμμίαν αἰτίαν νὰ στοχασθῶ, ὅτι ἐσυμβουλεύσατέ ποτε τὸν Κ. Λῆ νὰ μεταχειρισθῇ ὁποιαδήποτε μέσα νὰ ἀναγκάσῃ τὴν γυναῖκά του νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν ἐκκλησίαν τȣ, ἢ νὰ γίνῃ Προτεστάντις.»

(Ὑπογ.) «ΟΥΙΛΛΙΑΜ. Β ΛΟΥΗΣ.»

Ἡ ὑπογραφὴ ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ Προξένου τῆς Μεγάλης Βρετανίας,

(Τ. Σ.) «Ρ. ΟΥ. ΒΡΑΝΤ.»

Τὸ ἀκόλουθον εἶναι ἀπόσπασμα Ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Γεωργίου Λῆ, Συζύγου τῆς Κυρίας Ἑλένης, «ἐκ Σμύρνης.»

«8 Μαρτίου 1845.»

«Τῷ Αἰδεσίμῳ Ι. Κὶνγ εἰς Ἀθήνας.»

Αἰδέσιμε Κύριε!

«Τὴν 6 τοῦ παρόντος ἔλαβον, μὲ εὐχαρίστησιν, τὴν ἐπιστολήν σας τῆς 24 τοῦ παρελθόντος, ἥτις ἀναφέρει τὰς οἰκιακάς μου δυστυχίας ὡς γνωστὰς εἰς τὸ κοινὸν, τῶν ὁποίων ἡ πικρὰ ἐνθύμησις θέλει μὲ συντροφεύσει ἕως εἰς τὸν τάφον.»

«Τώρα δὲ θέλω πασχίσει νὰ ἀποκριθῶ κατὰ τὴν αἴτησίν σας εἰς τρόπον, ὅσον τὸ δυνατὸν, συντομώτερον.»

«Πρῶτον δὲ δεχθῆτε καὶ πάλιν, Αἰδέσιμε Κύριε, τὴν ἔνθερμον εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν θείαν συμβουλὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ εἰς τὸν καιρὸν τῶν αὐστηρῶν δοκιμῶν, δηλαδὴ τὴν προτροπὴν τοῦ νὰ ζήσω ἐν Χριστιανικῇ ἀγάπῃ μὲ τὴν γυναῖκά μου, ἐν ᾧ ἦτον ὑπὸ τὴν στέγην μου, νὰ συγχωρήσω, καὶ νὰ λησμονήσω, καὶ νὰ παραβλέψω ὅλας τὰς ὑποψίας, εἴτε δικαίας, εἴτε ἀδίκους.»

«Εἶναι βεβαιότατον, ὅτι ἀφήσατε τὴν οἰκίαν μου πέντε λεπτὰ περίπου, ἀφ' οὗ ἀνεχώρησαν οἱ ἄλλοι προσκεκλημένοι, τὴν νύκτα τοῦ γάμου μου. Καὶ τὸ διάστημα τοῦτο περιεμένετε τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἡτοιμάζετο· οὔτε σᾶς εἶδον ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ μεσημέριον περίπου.

«Δηλοποιῶ προσέτι, ὅτι οὔτε ὑμεῖς, οὔτε ἡ γυνή μου ὡδηγήθη οὔτε ὑπ' ἐμοῦ, οὔτε ὑπ' ἄλλου τινὸς τὴν νύκτα τοῦ γάμου μου, εἰς τὸ δωμάτιον παρακείμενον τῷ νυμφικῷ θαλάμῳ, καὶ πολλὰ ὀλιγώτερον ἦλθεν εἰς τὸ μέσον τὸ περὶ ἐξομολογήσεως, οὔτε ἐκάμετε καμμίαν ἀπόπειραν νὰ μάθητε ἀπ' αὐτὴν τὰ κρυφὰ τῆς καρδίας αὐτῆς. Τοιοῦτον φέρσιμον ἤθελον ἐκλάβει ὡς προσβολὴν ἀπὸ μέρους σας, χρείας τοιούτου μὴ ὑπαρχούσης. Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, ὅτι ἐκφράζω τόσον ἐλευθέρως τὴν γνώμην μου. Πραγματικῶς δὲν ἐμείνατε ποσῶς μὲ τὴν Κυρίαν Λῆ.»

«Ἐὰν ἤλθατε εἰς τὴν οἰκίαν μου, τὴν ἡμέραν μετὰ τὸν γάμον μου, ἤλθετε, διότι σᾶς ἐμήνυσα ἐγώ, καὶ ὄχι αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ δι' ὁποιανδήποτε ὑπόθεσιν.»

«Βεβαιότατα αἱ συμβουλαί σας ἐν γένει ἀνέπνεον τὴν γλῶσσαν τῆς συνδιαλλαγῆς, καὶ διὰ νὰ ζήσωμεν ἀμφότεροι ὡς ἀνδρόγυνον εἰς τοὺς δεσμοὺς τῆς εἰρήνης, καὶ νὰ γίνωμεν ἔτι εὐδαίμονες εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄλλον.»

«Διαμαρτύρομαι τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἀποβλέπων εἰς τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅτι ποτὲ δὲν ἐπροσπαθήσατε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ κάμητε τὴν γυναῖκά μου προσήλυτον, δηλαδὴ, νὰ τὴν καταπείσητε νὰ γίνῃ Προτεστάντις, ἢ νὰ γίνῃ τῆς Ἐκκλησίας σας, οὔτε ὅτι ποτὲ μὲ ἐδώσατε τὴν σκιὰν τῆς ἰδέας νὰ τὸ κάμω ἐγὼ δι' ὁποιωνδήποτε μέσων, πολλὰ ὀλιγώτερον ὅτι ἐγὼ ἔκαμα ἀπόπειραν τοιούτου πράγματος αὐτοπροαιρέτως.»

«Τὴν Κυριακὴν, τὴν 22 Σεπτεμβρίου, βεβαίως ἐκαλέσθητε ὑπ' ἐμοῦ πρὸς τὸ ἑσπέρας, νομίζω εἰς τὰς 5 1/2 περίπου ἢ 6 ὥρας (δὲν εἶχα σᾶς ἰδεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν,)

καὶ πολὺν καιρὸν, ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἡ αἱματηρὰ σκηνὴ ἡ ἀείμνηστος! »

« Τέλος, καὶ διὰ νὰ κεφαλαιώσω τὸ σύνολον, παρατηρῶ, ὅτι, ἐὰν ἡ γυνή μου δὲν εἶχε δραπετεύσει ἕνεκα ἐπιβούλων συμβουλῶν χωρὶς καμμίαν νόμιμον αἰτίαν, ὅλαι αἱ δυστυχίαι αὗται ἤθελον μένει εἰς ἡμᾶς μόνους καὶ οὐδὲν ἤθελε συμβῆ ἔξω εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ Παντοκράτωρ ἐδιώρισεν ἄλλως πως, καὶ οὕτω κλίνω τὴν κεφαλήν μου εἰς τὸ οὐράνιόν του θέλημα· καὶ ἡ εἰλικρινὴς προσευχή μου εἶναι ὅτι αὐταὶ αἱ δοκιμαὶ νὰ φέρωσι καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ.»

«Ἔπρεπε νὰ εἴπω, ὅτι τὴν 22 Σεπτεμβρίου τὸ ἑσπέρας, ἐμείνατε μὲ ἐμὲ μόνον ὀλίγα λεπτὰ, καὶ εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, εἰς τὸ ὁποῖον κατέβη ἡ γυνή μου ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφήν μου, ὅπου μᾶς ἀπεχαιρετήσατε μετὰ τὸν καλήτερον καὶ εὐμενέστερον τρόπον, μάλιστα δὲ τὴν Κυρίαν Λῆ. »

« Ἐὰν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, εἴσθε ἤδη εἰς τὴν Σμύρνην τινὰς ἑβδομάδας, καὶ δὲν ἤθελον γνωρίσει ὅτι εἴσθε ἐκεῖ, ἐὰν δὲν σᾶς ἀπήντων εἰς τὸν δρόμον. »

(ὑπογρ.) « ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΗ. »

Ἡ ὑπογραφὴ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ Προξένου τῆς Μ. Βρετανίας.

(Τ. Σ.) « Ρ. ΟΥ. ΒΡΑΝΤ. »

Τὸ ἀκόλουθον εἶναι μαρτυρικόν.

«Ὁμολογῶ ὁ ὑπογεγραμμένος, ὅτι κατὰ τὴν 11 τοῦ Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν 11 ὥραν τῆς ἑσπέρας, ἐκτελέσθη ὁ γάμος τοῦ Κ. Γεωργίου Λῆ. Ὁ δὲ αἰδέσιμος Ἰωνᾶς Κὶγγ,

εὐθὺς ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ γάμου. Ἀλλ' εὑρισκόμενος ἐγὼ καθαρίζων τὸ φανάρι, εἰς τὸ μαγειρεῖον, μὲ ἐπρόσμενε 5 πέντε λεπτά· μετὰ ταῦτα δὲ συντροφεύσας αὐτὸν, τὸν ὑπῆγα εἰς τὸν οἶκον τῆς πενθερᾶς του, καὶ ἀφήσας αὐτὸν ἐκεῖ ἀνεχώρησα, καὶ εἰς ἔνδειξιν τούτου ὑποφαίνομαι, ἐγὼ Νικόλα Τελετόλα.»

Σμύρνῃ τῇ 24 Φεβρ. (8 Μαρτ.) 1845.

«Τὸ γραφεῖον τοῦ ἐν Σμύρνῃ Β. Ἑλληνικοῦ Προξενείου διαβεβαιοῖ τὸ γνήσιον τῆς προηγουμένης ὑπογραφῆς τοῦ Κυρίου Νικολάου Ντελετόλα, κατὰ τὴν προφορικήν του διομολογίαν.»

Τὴν 24 Φεβρουαρίου (8 Μαρτίου) 1845.

Ὁ ὑποπρόξ. Γραμ. «Λ. ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ.»

«Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς προηγουμένης ὑπογραφῆς τοῦ Κυρίου Λ. Γερακάρη, ὑποπροξένου Γραμματέως τοῦ Προξενείου»

(ὑπογρ.) «Ὁ Πρόξενος Θ. ΞΕΝΟΣ.»

«Ὁ ὑπογεγραμμένος ὁμολογῶ ὅτι, ἀφ' οὗ ἐκτελέσθη ὁ γάμος τοῦ Κυρίου Γεωργίου Λῆ, εἰς τὰς 11 ὥρας εἰς τὴν 11 ἑσπέραν τοῦ Σεπτεμβρίου πέντε λεπτὰ ὕστερον ἀνεχώρησεν ὁ Αἰδέσιμος Κύριος Ἰωνᾶς Κίγγ. Τότε δὲ ἀναχωρήσας ὁ εἰρημένος αἰδέσιμος, ἔκλεισεν ἡ θύρα τοῦ ὁσπητίου τοῦ Κυρίου Γ. Λῆ, καὶ πλέον ἐκείνην τὴν νύκτα ὅλην δὲν ἤνοιξεν ἕως τὴν ἀκόλουθον τὸ πρωΐ. Ὁμολογῶ ἀκόμη, ὅτι εἰς τὰς 22 τοῦ Σεπτεμβρίου, τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, ὁ Αἰδέσιμος Κύριος Ἰωνᾶς Κὶγγ δὲν ἐφάνη καθόλου εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου Γ. Λῆ παρὰ μόνον τὴν ἑσπέραν, ὑπῆγα καὶ τὸν ζήτησα, καὶ ὁ ὁποῖος, ἀφ' οὗ

ἦλθεν, ἀνεχώρησε μετὰ δέκα λεπτά. Καὶ εἰς ἔνδειξιν τῶν ἄνω εἰρημένων ὑποφαίνομαι, ὁ φύλαξ τῆς ἄνω εἰρημένης οἰκίας τοῦ Κυρίου Γεωργίου Λῆ.»

«Σμύρνη τῇ 24 Φεβρουαρίου (8 Μαρτίου) 1845.

«Διὰ τὸν ἀγράμματον Γεώργιον Καπόταν μὴ γνωρίζοντα γράμματα, ὑπογράφω ἐγὼ Κυριακὸς Βοῦρος· αὐτὸς δὲ βάζει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.» †

«Ἐπικυροῦται ἀπὸ μέρος τοῦ Προξενείου τῆς Α. Μ. τῆς Βρετανίας, ὅτι ἐπαρουσιάσθη ὁ λεγόμενος Γεώργιος Καπότας, καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι ὁ σταυρὸς οὗτος ἐποιήθη διὰ τῆς ἰδίας του χειρὸς καὶ ὢν ἀγράμματος παρεκάλεσε τὸν λεγόμενον Κυριακὸν Βοῦρον νὰ ὑπογράψῃ ἀντ' αὐτῦ.»

«Εἰς ἔνδειξιν τοῦ ὁποίου κ. λ.»

Σμύρνη, 8 Μαρτίου 1845.

(ὑπογρ.) «Ἰωάννης Σιαρνὼ, ὑποπρόξενος καὶ Καγκελλάριος τῆς Μεγάλης Βρετανίας.»

«Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς προηγουμένης ὑπογραφῆς τοῦ Κ. Ἰωάννου Σιαρνὼ, ὑποπροξένου καὶ Καγκελλαρίου.

(Ὑπογρ.) ὁ Πρόξενος τῆς Α. Μ. τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

(Τ. Σ.) Ρ. ΟΥ. ΒΡΑΝΤ.»

Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος δηλοποιῶ μεθ' ὅρκου, ὅτι ὁ Κύριος Ἰωνᾶς Κὶνγ ἄφησε τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Γεωργίου Λῆ μετὰ τὸν γάμον εἰς τὰς 11 ὥρας περίπου, καὶ ὅτι δὲν ἐπέστρεψεν εἰς αὐτὴν ἕως τὴν ἐπαύριον, καὶ ἀφ' οὗ ἐμηνύθη νὰ ἔλθῃ· καὶ προσέτι ὅτι ὁ Κ. Κὶνγ δὲν εἶχε καμμίαν κρυφὴν ὁμιλίαν ὁποιουδήποτε εἴδους μὲ

τὴν Κυρίαν Γεωργίου Λῆ τὴν νύκτα τοῦ γάμου της, ὄντος τοῦ Κυρίου Κὶνγ ὅλον τὸν καιρὸν καὶ ἕως οὗ ἀνεχώρησεν εἰς τὰς 11 τὸ βράδυ ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας.»

Σμύρνη 8 Μαρτίου 1845.

«ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΗ.»

«Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος βεβαιῶ, ὅτι ἡ προηγουμένη ὑπογραφὴ εἶναι τὸ χειρόγραφον τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Λῆ τῆς πόλεως ταύτης.»

«Σμύρνη, 8 Μαρτίου 1845.»

«Ἰωάννης Σιαρνὼ, ὑποπρόξενος καὶ Καγκελλάριος.»

«Διὰ τούτου δηλοποιῶ, ὅτι ἡ προηγουμένη ὑπογραφὴ εἶναι τοῦ Κ. Ἰωάννου Σιαρνώ, ὑποπροξένου καὶ Καγκελλαρίου εἰς τὸ Βρετανικὸν Προξενεῖον τοῦτο.»

«Σμύρνη, τὸ μηνολογούμενον εἶναι ἐπάνω.»

«(Τ. Σ.) Ρ. ΟΥ. ΒΡΑΝΤ, Πρόξενος.»

«Ἡ ὑπογεγραμμένη εὑρισκομένη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Γεωργίου Λῆ τὴν ἑσπέραν τοῦ γάμου του, δηλοποιῶ μεθ᾽ ὅρκου, ὅτι ὁ Αἰδέσιμος Κύριος Κὶνγ ἀνεχώρησε πρὸς τὴν 11 ὥραν τὸ βράδυ, καὶ ἑπομένως δὲν ἦτον παρὼν εἰς τὴν σκηνὴν, ἥτις συνέβη ἀναμεταξὺ τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Λῆ τὴν νύκτα τῆς 11 ἕως 12 Σεπτεμβρίου 1845.

Σμύρνη, τὴν 8 Μαρτίου 1845.

Τομμασίνα Λῆ, Σύζυγος τοῦ Ἰωάννου Λῆ.

Ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ γραφείου τούτου τοῦ Προξενείου τῆς Α. Μ. τῆς Βρετανίας τὸ γνήσιον τῆς ἄνω ὑπο-

γραφῆς τῆς Κυρίας Τομμασίνας Λῆ, συζύγου τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Λῆ, τῆς πόλεως ταύτης, καὶ εἰς ἔνδειξιν.

Σμύρνῃ, 8 Μαρτίου 1845.

Ἰωάννης Σιαρνὼ, ὑποπρόξενος καὶ Καγκελλάριος.

Διὰ τὸ νόμιμον τῆς ἄνω ὑπογραφῆς τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Σιαρνὼ, ὑποπροξένου καὶ Καγκελλαρίου.

Ὁ Πρόξενος τῆς Α. Μ. Βρετανικῆς,

(Τ. Σ.) (Ὑπογ.) «Ρ. ΟΥ. ΒΡΑΝΤ.»

Τέλος, Κύριε Συντάκτα τῆς Ἐλπίδος, ἐλπίζω, ἀφ' οὗ ἀναγνώσητε τὰ ἄνω ἀποσπάσματα τῶν πρός με ἐκ Σμύρνης ἐπιστολῶν, καὶ τὰ μαρτυρικὰ ταῦτα, θέλετε πεισθῆ περὶ τῆς τελείας ἀθωότητός μου, ὡς πρὸς τὰς ἐκ Σμύρνης διασαλπισθείσας κατηγορίας, περὶ τῆς πολυθρυλλήτου καὶ τῳόντι λυπηρᾶς ὑποθέσεως τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Γεωργίου Λῆ, χωρὶς νὰ ἦμαι ἠναγκασμένος νὰ ἐκθέσω τι περαιτέρω.

Ἀκουσίως καὶ ἀδίκως καὶ βιαίως ἐσύρθην εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ὅπου προσεβλήθην πανταχόθεν ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ! ἐπεριωρίσθην ὅμως εἰς τὸ νὰ ἀμυνθῶ, ἀναλαβὼν τὴν ἀσπίδα τῆς ἀληθείας, διὰ τῆς ὁποίας ἐλπίζω ὅτι ἔσβεσα, ἕως τώρα «πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα.»

Ἔῤῥωσθε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 (20) Μαρτίου 1845.

(Ἐκ τοῦ Αἰῶνος Ἀριθ. 612).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Κατηγορήθην ὑπὸ «ἑνὸς τῶν ἐν Ἀθήναις Κληρικῶν» εἰς τὸν Ἀριθ. 592 τοῦ Αἰῶνος, ὅτι ἀκρωτηρίασα καὶ ἐκολόβωσα τὴν ῥῆσιν τοῦ Ἐπιφανίου, τὴν ὁποίαν ἀνέφερα εἰς τὴν πρὸς τὸν ἀνώνυμον Ἱερέα τῆς Σμύρνης ἀπάντησίν μου.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

Ἰδοὺ τὸ ὁλόκληρον ἄρθρον τοῦ Ἐπιφανίου, «Κατὰ Κολλυριδιανῶν,» τὸ ὁποῖον, ἀφ' οὗ τις ἀναγνώσῃ, δύναται νὰ κρίνῃ ἐὰν ἡ κατηγορία τοῦ ἄνω εἰρημένου Κληρικοῦ ἦναι ἀληθὴς ἢ οὔ.

"ΚΑΤΑ ΚΟΛΛΥΡΙΔΙΑΝΩΝ ΤΩΝ Τῌ ΜΑΡΙᾼ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ,

πεντηκοστὴ ἐννάτη, ἢ καὶ ἑπτακοστὴ ἐννάτη."

«Ἑξῆς δὲ ταύτῃ εἰς φήμην πέφηνεν αἵρεσις, περὶ ἧς ἤδη ὑπεμνήσαμεν ὀλίγῳ ἐν τῇ πρὸ ταύτης, διὰ τῆς εἰς Ἀραβίαν γραφείσης ἐπιστολῆς, τῆς περὶ τῆς Μαρίας ἐχούσης. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ αἵρεσις πάλιν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ἀπὸ τῆς Θρᾴκης, καὶ τῶν ἄνω μερῶν τῆς Σκυθίας ἀνεδείχθη, καὶ εἰς ἡμῶν ἀκοὰς ἀνηνέχθη· ἥτις ἐστὶ καὶ αὕτη γελοῖος, καὶ χλεύης ἔμπλεως παρὰ τοῖς συνετοῖς εὑρισκομένη. Ἀρξόμεθα περὶ αὐτῆς φωράσαι, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν

διηγήσασθαι. Εὐηθείας γὰρ μᾶλλον κριθήσεται, ἤπερ συνέσεως αὕτη, καθὼς καὶ ἄλλαι ὁμοίαι ταύτῃ ἦσαν· ὡς γὰρ ἄνω πολὺ διὰ τῆς πρὸς Μαρίαν ὕβρεως οἱ δόξαντες ταῦτα ὑπονοεῖν βλαβερὰς ὑπονοίας σπείρουσι λογισμοῖς ἀνθρώπων, οὕτω καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος κλίναντες, ἐν ἀκρότητι βλάβης καταλαμβάνοντες (καταλαβόντες·) ὅπως κἀκεῖνο τὸ παρά τισι τῶν ἔξωθεν φιλοσόφων ᾀδόμενον, καὶ ἐν αὐτοῖς πληρωθήσεται ἐν τῷ λέγειν, μακαρότητες, ἰσότητες· (μακαρότητες, διορθ. αἱ ἀκρότητες) ἴση γὰρ ἐπ᾽ ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς αἱρέσεσιν ἡ βλάβη· τῶν μὲν κατευτελιζόντων τὴν ἁγίαν Παρθένον, τῶν δὲ πάλιν ὑπὲρ τὸ δέον δοξαζόντων. Οὗτοι γὰρ οἱ τοῦτο διδάσκοντες τίνες εἰσὶ, ἀλλ᾽ ἢ γυναῖκες; γυναικῶν γὰρ τὸ γένος εὐόλισθον, σφαλερὸν δὲ, καὶ ταπεινὸν τῷ φρονήματι. Καὶ αὐτὸ γὰρ ἔδοξεν ἀπὸ γυναικῶν ὁ Διάβολος ἐξεμεῖν· ὡς καὶ ἄνω παρὰ Κυϊντίλλῃ, καὶ Μαξιμίλλῃ καὶ Πρισκίλλῃ περιγέλαστα τὰ διδάγματα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα. Τινὲς γὰρ γυναῖκες κούρικόν τινα κοσμοῦσαι, ἤτοι δίφρον τετράγωνον, ἁπλώσασαι ἐπ᾽ αὐτὸν ὀθόνην, ἐν ἡμέρᾳ τινὶ φανερᾷ τοῦ ἔτους, ἐν ἡμέραις τισὶν ἄρτον προτιθέασι, καὶ ἀναφέρουσιν εἰς ὄνομα τῆς Μαρίας. Αἱ πᾶσαι δὲ ἀπὸ τοῦ ἄρτου μεταλαμβάνουσιν, ὡς ἐν αὐτῇ τῇ εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐπιστολῇ γράφοντες ἐκ μέρους περὶ τούτου διελέχθημεν· νῦν δὲ σαφῶς τὰ περὶ αὐτῆς λέξομεν, καὶ τὰς κατ᾽ αὐτῆς ἀνατροπάς. Θεὸν αἰτησάμενοι, κατὰ τὸ δυνατὸν παραθησόμεθα, ὅπως τῆς εἰδωλοποιοῦ ταύτης αἱρέσεως τὰς ῥίζας ἐκτεμόντες, ἀπὸ τινῶν τὴν τοιαύτην λύσσαν καταλῦσαι ἐν Θεῷ δυνηθῶμεν.

«Ἄγε τοίνυν Θεοῦ δοῦλοι, ἀνδρικὸν φρόνημα ἐνδυσώμεθα, γυναικῶν δὲ τούτων τὴν μανίαν διασκεδάσω-

μεν· τὸ πᾶν γὰρ θήλεως ἡ ὑπόνοια, καὶ Εὔας πάλιν τῆς ἀπατωμένης τὸ νόσημα· μᾶλλον δ' ὅτι τοῦ ὄφεως, τοῦ ἐρεθιστικοῦ θηρὸς, καὶ τοῦ λαλήσαντος ἐν αὐτῇ ἡ τῆς πλάνης ὑπόσχεσις, μηδὲν εἰς μέσον φέρουσα, οὐδὲ τὰ ὑπισχνούμενα τελειοῦσα, ἀλλ' ἢ μόνον θάνατον ἀπεργαζομένη, τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα καλοῦσα. Καὶ διὰ τῆς δράσεως τοῦ ξύλου παρακοὴν ἐργαζομένη, καὶ ἀποστροφὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ ἐπὶ πολλὰ τρέπεσθαι· νομίζειν δὲ ἔσται ὁποῖα ὁ ἀπατεὼν ἔσπειρε, λέγων, ἔσεσθε ὡς θεοί· οὕτω καὶ τούτων τὸ φρόνημα κεπφούμενον τῇ τοῦ προειρημένου θηρὸς ἐπάρσει, ἐφ' ᾗ φύσει πάλιν τὸν θάνατον ἐργάζεται ὡς καὶ πολλάκις εἶπον. Πρῶτον μὲν γάρ εὐθὺς διασκοπεῖν ἀπ' αἰῶνος, καὶ δεῦρο· τίνι οὐ σαφές ἐστιν ὅτι δαιμόνων ἐστὶ τὸ δίδαγμα, καὶ σχῆμα, καὶ ἠλλοιωμένον τὸ ἐπιχείρημα; Θεῷ μὲν ἀπ' αἰῶνος οὐδαμῶς γυνὴ ἱεράτευσεν, οὐκ αὐτὴ Εὔα, καί τοί γε ἐν παρεκβάσει γενομένη· ἀλλ' οὐκ ἐτόλμησεν ἔτι ἀσεβὲς τοιοῦτον ἀποτελέσαι ἐπιχείρημα· οὐ μία τῶν ταύτης θυγατέρων· καί τοί γε τοῦ Ἄβελ εὐθὺς ἱερουργήσαντος Θεῷ, καὶ τοῦ Κάϊν θύσαντος ἐνώπιον Κυρίου θυσίας, ἀλλ' οὐ προσδεδεγμένας. Ἐνὼχ τε εὐαρεστήσαντος καὶ μετατεθέντος· Νῶε δὲ προσενέγκαντος ἐκ τῶν κιβωτοῦ περισσευμάτων εὐχαριστηρίους προσφορὰς Κυρίῳ, εὐγνώμονος διαθέσεως ὑποδεικνύοντος τεκμήριον, ὁμολογοῦντος τὴν χάριν τῷ σεσωκότι. Ἀβραὰμ δὲ ὁ δίκαιος ἱερουργεῖ Θεῷ, καὶ Μελχισεδὲκ ὁ Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, καὶ Ἰσαὰκ Θεῷ εὐάρεστος εὑρίσκεται, καὶ Ἰακὼβ κατὰ δύναμιν προσήνεγκεν ἐπὶ τοῦ λίθου, ἀπὸ τοῦ φακοῦ ἐπιχέας ἔλαιον· οἱ τούτου δὲ υἱεῖς, Λευῒς μὲν εὑρίσκεται καθεξῆς ἱερωσύνην ἀναδεδεγμένος· ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ γένους οἱ τὸ ἱερατι-

κὸν τάγμα ἀναδεδεγμένοι, φημὶ δὲ Μωϋσῆς ὁ προφήτης, καὶ ἱεροφάντωρ, Ἀαρών τε, καὶ οἱ τȣτȣ παῖδες, Ἐλεάζαρ τε, καὶ Φινεὲς καὶ Ἰθάμαρ ὁ τȣτȣ ἔγγονος· καί τί μοι τὰ πλήθη λέγειν τῶν ἱερουργησάντων Θεῷ ἐν Παλαιᾷ Διαθήκῃ; ὡς Ἀχιτὼβ εὑρίσκεται ἱερουργῶν, οἵ τε Κορῖται, καὶ οἱ Γερσωνῖται, καὶ Μεραρῖται, τὴν Λευϊτικὴν πεπιστευμένοι τάξιν· ὅ τε οἶκος Ἠλεὶ, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν οἱ ἀπὸ συγγενείας αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, καὶ Ἀβιάθαρ, Χελκίας τε, καὶ Βουζεὶ, ἄχρι Ἰησοῦ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, Ἐσδρά τε τοῦ ἱερέως, καὶ τῶν ἄλλων· καὶ οὐδαμοῦ γυνὴ ἱεράτευσεν.

«Ἐλεύσομαι δὲ καὶ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην· εἰ ἱερατεύειν γυναῖκες Θεῷ προσετάσσοντο, ἢ κανονικόν τι ἐργάζεσθαι ἐν Ἐκκλησίᾳ, ἔδει μᾶλλον αὐτὴν τὴν Μαρίαν ἱερατείαν ἐπιτελέσαι ἐν καινῇ διαθήκῃ, τὴν καταξιωθεῖσαν ἐν κόλποις ἰδίοις ὑποδέξασθαι τὸν παμβασιλέα Θεὸν ἐπουράνιον, Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἧς ἡ μήτρα ναὸς γενομένη, καὶ κατοικητήριον εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἔνσαρκον οἰκονομίαν κατὰ φιλανθρωπίαν Θεοῦ, καὶ ἔκπληκτον μυστήριον ἡτοιμάσθη. Ἀλλ' οὐκ εὐδόκησεν· ἀλλ' οὐδὲ βάπτισμα διδόναι πεπίστευται· ἐπεὶ ἠδύνατο ὁ Χριστὸς μᾶλλον παρ' αὐτοῖς [αὐτῆς] βαπτισθῆναι, ἤπερ παρὰ Ἰωάννου. Ἀλλὰ Ἰωάννης μὲν παῖς Ζαχαρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ διετέλεσε βάπτισμα ἀφέσεως ἁμαρτιῶν πεπιστευμένος· ὁ δὲ τούτου πατὴρ Θεῷ ἱεράτευσε, καὶ τῇ ὥρα τοῦ θυμιάματος ὀπτασίαν εἶδε· Πέτρος τε, καὶ Ἀνδρέας, Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς, Θαδδαῖος, καὶ Ἰάκωβος Ἀλφαίου, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου, καὶ Σίμων ὁ Καναναῖος, καὶ Ματθίας ὁ εἰς πλήρωσιν τῶν δώδεκα ἐκλελεγμένος· οὗτοι πάντες ἐξελέγησαν Ἀπόστολοι, καὶ

κατὰ τὴν γῆν ἱερουργοῦντες τὸ Εὐαγγέλιον, ἅμα Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, καὶ λοιποῖς, καὶ μυστηρίων ἀρχηγέται, σὺν Ἰακώβῳ τῷ ἀδελφῷ τοῦ Κυρίου, καὶ πρώτῳ Ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων. Ἐξ οὗ περ Ἐπισκόπου καὶ τῶν προειρημένων Ἀποστόλων, κατεστάθησαν διαδοχαὶ Ἐπισκόπων, καὶ πρεσβυτέρων ἐν οἴκῳ Θεοῦ καὶ οὐδαμοῦ γυνὴ ἐν τούτοις κατεστάθη· ἦσαν δέ, φησι, τέσσαρες θυγατέρες Φιλίππῳ τῷ Εὐαγγελιστῇ προφητεύουσαι, οὐ μὴν ἱερουργοῦσαι. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις θυγάτηρ Φανουὴλ, ἀλλ' οὐχ ἱερατείαν πεπιστευμένη· ἔδει γὰρ πληροῦσθαι τό· προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται. Καὶ ὅτι μὲν Διακονισσῶν τάγμα ἐςὶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὸ ἱερατεύειν, οὐδέ τι ἐπιχειρεῖν ἐπιτρέπειν, ἕνεκεν δὲ σεμνότητος τοῦ γυναικείου γένους, ἢ δι' ὥραν λουτροῦ, ἢ ἐπισκέψεως πάθους, ἢ πόνου, καὶ ὅτε γυμνωθείη σῶμα γυναίου, ἵνα μὴ ὑπὸ ἀνδρῶν ἱερουργούντων θεαθείη, ἀλλ' ὑπὸ τῆς διακονούσης, [ἣ] ἃ ἐπιτάσσηται ἀπὸ τοῦ ἱερέως ἐπιμελεῖσθαι πρὸς τὴν ὥραν τῆς ἐπιδεομένης γυναικὸς ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς τοῦ σώματος αὐτῆς γυμνώσεως, τοῦ τάγματος τῆς εὐταξίας, καὶ Ἐκκλησιαστικῆς εὐνομίας ἐπιστημόνως, ἐν μέτρῳ κανόνος σφόδρα ἠσφαλισμένης· διὸ οὔτε ἐπιτρέπει ὁ Θεῖος λόγος γυναικὶ ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν, οὔτε αὐθεντεῖν ἀνδρός· καὶ πολλά ἐστι περὶ τούτου λέγειν.

«Παρατηρητέον δὲ, ὅτι ἄχρι Διακονισσῶν μόνον τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ἐπεδείχθη τάγμα, χήρας τε ὠνόμασε, καὶ τούτων τὰς ἔτι γραοτέρας πρεσβύτιδας, οὐδαμοῦ δὲ πρεσβυτερίδας, ἢ ἱερίσσας προσέταξε· καὶ γὰρ οὔτε Διάκονοι ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ τάξει ἐπιστεύθησάν τι μυστήριον

ἐπιτελεῖν, ἀλλὰ μόνον διακονεῖν τὰ ἐπιτελούμενα. Πόθεν δὲ πάλιν ἡμῖν ὁ καινὸς μῦθος οὗτος ἐγήγερται; πόθεν γυναικῶν τῦφος, καὶ μανία γυναικωνῖτις; Πόθεν τρεφομένη ἡ κακία διὰ τῆς πάλιν θήλεως, ἡμῖν τὸ θῆλυ τῆς ὑπονοίας τοῖς φρονήμασιν ἐπιχέουσα, τὸ σφέτερον ἡδυπαθείας ἐργαζομένη, ἀπὸ τοῦ προκειμένου ἔξω βαίνειν τὴν τάλαιναν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἐπιχειρεῖ ἀναγκάζειν; ἀλλὰ μὴν τοῦ Ἰὼβ δεξώμεθα τὸ φρόνημα τὸ στερεῖν τοῦ ἀθλητοῦ, ἐξοπλισώμεθα τὴν δικαίαν ἀπόκρισιν ἐπὶ τοῖς χείλεσιν ἀναλαβόντες· εἴπωμεν καὶ αὐτοί· ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας. Πόθεν γὰρ οὐκ ἐμβρόντητον τὸ τοιοῦτον φανήσεται παντὶ τῷ σύνεσιν ἔχοντι, καὶ ἐν Θεῷ κεκτημένῳ; Πόθεν οὐκ εἰδωλοποιὸν τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ τὸ ἐγχείρημα Διαβολικόν; Προφάσει γὰρ δικαίου ἀεὶ ὑπεισδύνων τὴν διάνοιαν ὁ Διάβολος τῶν ἀνθρώπων, τὴν θνητὴν φύσιν θεοποιῶν εἰς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπων, ἀνδροείκελα ἀγάλματα διὰ ποικιλίας τεχνῶν διέγραψε· καὶ τεθνήκασι μὲν οἱ προσκυνούμενοι, τὰ δὲ τούτων ἀγάλματα μηδέποτε ζήσαντα· οὔτε γὰρ νεκρὰ δύναται γενέσθαι τὰ μηδέποτε ζήσαντα· προσκυνητὰ παρεισάγουσι, διὰ μοιχευσάσης διανοίας, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ· ὡς ἡ πολύκοινος πόρνη ἐπὶ πολλὴν ἀτοπίαν πολυμιξίας ἐρεθισθεῖσα, καὶ τὸ σῶφρον ἀποτριψαμένη τῆς τοῦ ἑνὸς ἀνδρὸς εὐνομίας. Ναὶ μὴν ἅγιον ἦν τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, οὐ μὴν Θεός· ναὶ δὴ παρθένος ἦν ἡ Παρθένος καὶ τετιμημένη, ἀλλ' οὐκ εἰς προσκύνησιν ἡμῖν δοθεῖσα, ἀλλὰ προσκυνοῦσα τὸν ἐξ αὐτῆς σαρκὶ γεγεννημένον, ἀπὸ οὐρανῶν δὲ ἐκ κόλπων πατρῴων παραγενόμενον. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον ἐπασφαλίζεται ἡμᾶς, λέγον, αὐτοῦ τοῦ Κυρίου φήσαντος· ὅτι τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα

μου· ἵνα ἀπὸ τοῦ γύναι, τί ἐμοὶ καὶ σοί; μή τινες νομίσωσι περισσότερον εἶναι τὴν ἁγίαν Παρθένον, γυναῖκα ταύτην κέκληκεν, ὡς προφητεύων τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς σχισμάτων τε καὶ αἱρέσεων χάριν· ἵνα μή τινες ὑπερβολῇ θαυμάσαντες τὴν ἁγίαν, εἰς τοῦτο ὑποπέσωσι τῆς αἱρέσεως τὸ ληρολόγημα.

«Χλεύης γάρ ἐστι τὸ πᾶν, καὶ γραῶν ὁ μῦθος, ὡς εἰπεῖν, τῆς αἱρέσεως τὸ διήγημα. Ποία δέ τις γραφὴ διηγήσατο περὶ τούτου; ποῖος προφητῶν ἐπέτρεψεν ἄνθρωπον προσκυνεῖσθαι, οὐ μὴν γυναῖκα λέγειν; ἐξαίρετον μὲν γάρ ἐςι τὸ σκεῦος, ἀλλὰ γυνὴ καὶ οὐδὲν τὴν φύσιν παρηλλαγμένη, τὴν δὲ γνώμην καὶ τὴν αἴσθησιν ἐν τιμῇ τετιμημένη, ὥσπερ τὰ σώματα τῶν ἁγίων, καὶ εἴτι περισσότερον πρὸς δοξολογίαν εἴποιμι· ὡς Ἠλίας ἐκ μητρὸς παρθένος, καὶ οὕτω μένων εἰς τὸ διηνεκὲς, καὶ ἀναλαμβανόμενος, θάνατον δὲ οὐχ ἑωρακώς· ὡς ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Κυρίου ἀναπεσὼν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· ὡς Θέκλα ἡ ἁγία, καὶ ἡ Μαρία ἡ ἐπὶ ταύτης τιμιωτέρα, δι' ἣν κατηξίωται οἰκονομίαν. Ἀλλ' οὔτε Ἠλίας προσκυνητὸς, καί περ ἐν ζῶσιν ὢν, οὔτε Ἰωάννης προσκυνητὸς, καί τοί γε διὰ ἰδίας εὐχῆς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ ἔκπληκτον ἀπεργασάμενος, μᾶλλον δὲ ἐκ Θεοῦ λαβὼν τὴν χάριν· ἀλλ' οὔτε ἡ Θέκλα, οὔτε τις τῶν ἁγίων προσκυνεῖται· οὐ γὰρ κυριεύσει ἡμῶν ἡ ἀρχαία πλάνη, καταλιμπάνειν τὸν ζῶντα, καὶ προσκυνεῖν τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα· ἐλάτρευσαν γὰρ, καὶ ἐσεβάσθησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν. Εἰ γὰρ Ἀγγέλους προσκυνεῖσθαι οὐ θέλει, πόσῳ μᾶλλον τὴν ἀπὸ Ἄννης γεγεννημένην, τὴν ἐκ τοῦ Ἰωακεὶμ τῇ Ἄννῃ δεδωρημένην, τὴν δι' εὐχῆς, καὶ πάσης ἐπιμελείας κατὰ ἐπαγγελίαν πατρὶ καὶ μητρὶ

δοθεῖσαν, οὐ μὴν ἑτέρως γεγεννημένην παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν, ἀλλὰ καθὼς πάντες ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς, καὶ μήτρας γυναικός; εἰ γὰρ καὶ ἡ τῆς Μαρίας ἱστορία, καὶ παραδόσεις ἔχουσιν, ὅτι ἐῤῥέθη τῷ πατρὶ αὐτῆς Ἰωακεὶμ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι ἡ γυνή σου συνειληφυῖα, οὐχ ὅτι ἄνευ συζυγίας τοῦτο ἐγένετο, οὐδὲ ὅτι ἄνευ σπέρματος ἀνδρὸς, ἀλλὰ τὸ μέλλον ἔσεσθαι προεθέσπιζεν ὁ Ἄγγελος ἀποσταλεὶς, ἵνα μή τις γένηται δισταγμὸς, διὰ τὸ ἐν ἀληθείᾳ γεγενημένον, καὶ τὸ ἐκ Θεοῦ ἤδη τεταγμένον, καὶ τῷ δικαίῳ ἐπιγεγενημένον.

«Καὶ πάντη τὰς γραφὰς ὁρῶμεν διηγουμένας. Ἡσαΐας γὰρ προκηρύττει περὶ τῶν μελλόντων εἰς τὸν Υἱὸν τȣ Θεȣ πληροῦσθαι, λέγων· ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· καὶ ἐπειδὴ Παρθένος ἦν ἡ γεννήσασα, καὶ Θεὸς ὁ μεθ' ἡμῶν ἑρμηνευόμενος ἐν γυναικὶ κυϊσκόμενος· ἵνα μὴ ἐν δισταγμῷ ὑπονοίας τῷ Προφήτῃ γένηται ἡ ἀλήθεια· ὁρᾷ ἐν ὁράσει, καὶ διηγεῖται ἐκ πνεύματος ἁγίου ἀναγκαζόμενος ὁ Προφήτης, καὶ φησί· καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν Προφῆτιν· διηγούμενος περὶ τῆς τοῦ Γαβριὴλ Εὐαγγελικῆς εἰσόδου, ὃς ἀπεστάλη ὑπὸ Θεοῦ διηγήσασθαι τὴν μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἴσοδον εἰς τὸν κόσμον, καὶ γέννησιν ἀπὸ Μαρίας, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβε, φησὶ, καὶ ἔτεκεν υἱόν. Καὶ εἶπε Κύριος πρός με, κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ταχέως σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον. Πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα, ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ πάντα ταῦτα οὔπω ἦν τετελεσμένα· ἤμελλε δὲ τοῦτο γίνεσθαι ἐν τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ πληροῦσθαι μετὰ χίλια ἔτη, καὶ ἑξακόσια πλείω ἐλάσσω· καὶ μετὰ τοσαύτας γενεὰς τὰ

μέλλοντα, ὡς ἤδη γενόμενα, ἑώρα ὁ προφήτης· ἄρα ψεῦσμα ἦν; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἀσφαλῶς τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ οἰκονομηθὲν, ὡς ἤδη τετελειωμένον, ἐκηρύττετο, ἵνα μὴ ἀπιστηθῇ ἡ ἀλήθεια· ἵνα μὴ εἰς δισταγμὸν ἔλθῃ ἡ ἐν ὑπονοίᾳ τοῦ Προφήτου τὸ τοιοῦτον ἔκθαμβον, καὶ ἔκπληκτον μυστήριον μέλλον ἔσεσθαι· ἢ οὐχ ὁρᾷς αὐτὸ τὸ κήρυγμα τὸ ἐπιφερόμενον ὡς λέγει αὐτὸς ὁ ἅγιος Ἡσαΐας; ὡς πρόβατον ἐπισφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἐκ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ βλέπε, πῶς τὰ πρῶτα ὕστερα διηγεῖται, καὶ τὰ ὕστερα ὡς γεγονότα ἑρμηνεύει, φήσας, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· παρῳχημένον δὲ λέγεται εἶναι· οὐ γὰρ εἶπεν, ἄγεται, καὶ οὔπω ἦν ἀχθεὶς ὁ ὑπὸ Ἡσαΐου κηρυττόμενος· ἐλέγετο δὲ τῷ προφήτῃ, ὡς ἤδη γεγεννημένον τὸ ἔργον· ἀπαράβατος γὰρ ἦν ἡ Θεοῦ μυσταγωγία, ἐξ αὐτῆς δὲ ὑποβαίνων, οὐκέτι ὡς γενόμενα ἔλεγεν, ἵνα μὴ πλάνην πάλιν ἀπεργάσηται· ἀλλὰ φησὶ, αἴρεται ἐκ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ἐκ δὲ τῶν δύο προφάσεων δείκνυσι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ, ἤχθη, ἤδη ἐτελειοῦτο, καὶ τὸ, αἴρεται, μετέπειτα ἐπληροῦτο, ἵνα ἀπὸ τοῦ γεγονέναι νοήσῃς τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ πάγιον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπαγγελίας· ἀπὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, τὸν χρόνον ἀπεικάσεις τῶν ἀποκαλυπτομένων μυστηρίων.

« Οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ Μαρίᾳ ὁ Ἄγγελος προέλεγεν, ὅπερ ἔμελλεν εἰσερχόμενος ὁ Πατὴρ ταύτης εἰς τὸν οἶκον τὸν ἴδιον παρὰ Θεοῦ κομίζεσθαι, τὸ δι' εὐχῆς αἰτηθὲν διὰ τῆς τοῦ πατρὸς καὶ μητρὸς αἰτήσεως· ὅτι ἰδοὺ ἡ γυνή σου συνειληφυῖα ἐν γαστρί· ἵνα βεβαίως περαιώσῃ τὴν διάνοιαν

τοῦ πιστοῦ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ· τοῦτο δὲ γέγονέ τισιν εἰς πλάνην· ἀδύνατον γάρ τινα παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἐπὶ τῆς γῆς γεννᾶσθαι· μόνῳ γὰρ διέπρεψεν αὐτῷ, μόνῳ παρεχώρησεν ἡ φύσις· οὕτως ὡς πλάστης καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ πράγματος, ἑαυτὸν ἀπὸ Παρθένου, ὥσπερ ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεπλάσατο, Θεὸς ἀπ' οὐρανῶν ἐλθών, σάρκα ἐνδυσάμενος ὁ λόγος ἐξ ἁγίας Παρθένου· οὐ μὴν δὲ προσκυνουμένης τῆς Παρθένου· οὐδὲ ἵνα Θεὸν ταύτην ἀπεργάσηται· οὐχ ἵνα εἰς ὄνομα αὐτῆς προσενέγκωμεν· οὐχ ἵνα γυναῖκας πάλιν ἱερείας μετὰ τοσαύτας γενεὰς ἀποδείξῃ· οὐκ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς τοῦτο ἐν Σαλώμῃ γενέσθαι, οὐκ ἐν αὐτῇ τῇ Μαρίᾳ· οὐκ ἐπέτρεψεν αὐτῇ δοῦναι βάπτισμα, οὐκ εὐλογῆσαι μαθητάς, οὐ τὸ ἄρχειν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκέλευσεν, ἢ μόνον ἁγίασμα αὐτὴν εἶναι, καὶ καταξιωθῆναι τῆς αὐτοῦ βασιλείας· οὐ τὴν καλουμένην μητέρα Ῥούφου· οὐ τὰς ἀκολουθησάσας ἀπὸ Γαλιλαίας· οὐ τὴν Μάρθαν τὴν ἀδελφὴν Λαζάρου, καὶ Μαρίας· οὐ τινὰ τῶν ἁγίων γυναικῶν καταξιωθεισῶν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ παρουσίας σωθῆναι, ἐξυπηρετησαμένων αὐτῷ ἐκ τῶν ἰδίων ὑπαρχόντων· οὐ τὴν γυναῖκα τὴν Χαναναῖτιν· οὐ τὴν αἱμοῤῥοοῦσαν, καὶ σεσωσμένην· οὐ τινὰ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γυναικῶν τοῦτο ποιεῖν προσέταξε τὸ ἀξίωμα.

« Πόθεν τοίνυν πάλιν ἡμῖν κυκλοδράκων, πόθεν ἀνακαινίζεται τὰ σκολιὰ βουλεύματα; ἐν τιμῇ ἔστω Μαρία, ὁ δὲ Πατὴρ, καὶ Υἱὸς, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα προσκυνείσθω, τὴν Μαρίαν μηδεὶς προσκυνείτω. Οὐ λέγω γυναικὶ, ἀλλ' οὐδὲ ἀνδρὶ, Θεῷ προστέτακται τὸ μυστήριον· οὔτε Ἄγγελοι χωροῦσι δοξολογίαν τοιαύτην· ἐξαλειφέσθω τὰ κακῶς γραφέντα ἐν καρδίᾳ τῶν ἠπατημένων· ἀμαυρούσθω ἐξ ὀφθαλμῶν τὸ ἐγκίσσημα τοῦ ξύλου· ἐπιστρέψῃ πάλιν τὸ

πλάσμα πρὸς τὸν Δεσπότην, ἐντρεπέσθω Εὔα μετὰ τοῦ Ἀδὰμ Θεὸν τιμᾷν μόνον· μὴ ἀγέσθω τῇ τῆ ὄφεως φωνῇ, ἀλλ' ἐμμενέτῳ τῇ τοῦ Θεοῦ προστάξει, μὴ φάγῃς ἀπὸ τῦ ξύλου. Καὶ ἦν τὸ ξύλον οὐ πλάνη, ἀλλὰ διὰ τοῦ ξύλου γέγονεν ἡ παρακοὴ τῆς πλάνης· μὴ φαγέτω τις ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς διὰ Μαρίαν τὴν ἁγίαν· καὶ γὰρ εἰ καὶ ὡραῖον τὸ ξύλον, ἀλλ' οὐκ εἰς βρῶμα· καὶ εἰ καλλίστη ἡ Μαρία, καὶ ἁγία, καὶ τετιμημένη, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι.

« Αὗται δὲ πάλιν ἀνακαινίζουσι τῇ τύχῃ τὸ κέρασμα, καὶ ἑτοιμάζουσι τῷ δαίμονι, καὶ οὐ Θεῷ τὴν τράπεζαν, κατὰ τὸ γεγραμμένον· καὶ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, ὥς φησιν ὁ θεῖος λόγος, καὶ αἱ γυναῖκες τρίβουσι σταῖς, καὶ οἱ υἱοὶ συλλέξουσι [συλλέγουσι] ξύλα ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατείᾳ τοῦ οὐρανοῦ· φιμούσθωσαν ὑπὸ Ἱερεμίου αἱ τοιαῦται γυναῖκες, καὶ μὴ θορείτωσαν τὴν οἰκουμένην, μὴ λεγέτωσαν, τιμῶμεν τὴν βασίλισσαν τοῦ οὐρανοῦ, οἶδε γὰρ Ταφνὰς ταύτας τιμωρεῖσθαι· οἴδασιν οἱ τόποι Μαγδούλων τούτων τὰ σώματα ὑποδέχεσθαι εἰς σῆψιν· μὴ πείθου Ἰσραὴλ γυναικὶ, ἀνάκυπτε ἀπὸ κακῆς γυναικὸς συμβουλίας· γυνὴ γὰρ τιμίας ψυχὰς ἀνδρῶν ἀγρεύει· ταύτης γὰρ οἱ πόδες τοὺς χρωμένους μετὰ τοῦ θανάτου ἄγουσιν εἰς τὸν ᾅδην· μὴ πρόσεχε φαύλῳ γυναικείῳ· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἣ πρόσκαιρον λιπαίνει σὸν φάρυγγα, ὕστερον μέν τοι πικρότερον χολῆς εὑρήσει, καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου· μὴ πείθου ταύτῃ τῇ γυναικὶ τῇ φαύλῃ· πᾶσα γὰρ αἵρεσις φαύλη γυνή· πλέον δὲ ἡ τῶν γυναικῶν αἵρεσις, αὐτὴ καὶ ἡ τοῦ ἀπατήσαντος τὴν πρώτην γυναῖκα· τιμάσθω ἡ μήτηρ ἡμῶν Εὔα, ὡς ἐκ Θεοῦ πεπλασμένη· μὴ ἀκουέσθω δὲ, ἵνα μὴ πείσῃ τὰ τέκνα φαγεῖν ἀπὸ τοῦ

ξύλου, καὶ ἐντολὴν παραβῆναι· μετανοείτω δὲ καὶ αὕτη ἀπὸ κενοφωνίας· ἐπιστρεφέτω αἰσχυνομένη, καὶ φύλλα συκῆς ἐνδυομένη, κατανοείτω δὲ ἑαυτὴν καὶ ὁ Ἀδάμ, καὶ μηκέτι αὐτῇ πειθέσθω· ἡ γὰρ τῆς πλάνης πειθώ, καὶ γυναικὸς εἰς τὸ ἐναντίον συμβουλία, θάνατον τῷ ἰδίῳ συζύγῳ ἐργάζεται· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις· κατέστρεψε τὸ πλάσμα Εὕα διὰ τῆς παραβάσεως, ἐρεθισθεῖσα διὰ τῆς τοῦ ὄφεως φωνῆς, καὶ ἐπαγγελίας, πλανηθεῖσα ἀπὸ τοῦ κηρύγματος, καὶ ἐφ' ἑτέραν βαδίσασα διάνοιαν.

« Διὰ τοῦτο ὁ πάντων Δεσπότης, καὶ Σωτὴρ βουλόμενος θεραπεῦσαι τὸ ἄλγος, καὶ οἰκοδομῆσαι τὸ κατεστραμμένον, καὶ διορθώσασθαι τὸ ἠλαττωμένον, ἐπειδὴ ἀπὸ γυναικὸς ὁ θάνατος εἰς τὸν κόσμον κατῆλθεν, ἐκ γυναικὸς παρθένου αὐτὸς ἐγεννήθη, ἵνα τὸν θάνατον ἐκκλείσῃ, καὶ τὸ ἐλλεῖπον πληρώσῃ, καὶ τὸ ἠλαττωμένον τελειώσῃ· στρέφεται δὲ ἡμῖν πάλιν ἡ κακία, ἵνα τὸ ἐλάττωμα εἰς τὸν κόσμον προαγάγῃ. Ἀλλ' οὔτε νέοι, οὔτε γέροντες πείθονται τῇ γυναικί, διὰ τὴν ἄνωθεν σωφροσύνην, οὐ παίζει ἡ Αἰγυπτία τὸν σώφρονα Ἰωσήφ, οὔτε παρεκτρέπει· καί τοί γε διὰ πολλῆς μηχανίας ἐργασαμένη τὸ δεινὸν πρὸς τὸν παῖδα τῆς συμβουλίας. Ἀλλ' οὐ παίζεται ἄνθρωπος ἐκ πνεύματος ἁγίου λαβὼν τὴν φρόνησιν· οὐ τὸ σῶφρον ἀφανίζει, ἵνα μὴ τὴν εὐγένειαν κατευτελίσῃ· καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια, καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀπόλλυσιν· ἀποδιδράσκει τὸν τόπον, ἵνα μὴ πέσῃ τῇ παγίδι· πρὸς καιρὸν τιμωρεῖται, ἀλλ' εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύει· ἐν δεσμωτηρίῳ βάλλεται, ἀλλ' αἱρετὸν ἐν φυλακῇ καταμένειν, καὶ ἐν γωνίᾳ ὑπαίθρου, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου, καὶ γλωσσώδους· καὶ πόσα ἐστὶ λέγειν; ἤτοι γὰρ ὡς αὐτὴν προσκυνοῦντες τὴν Μαρίαν, αὐτῇ προσφέρουσι τὴν κολλυρίδα

αί ἀργαὶ αὗται γυναῖκες, ἤτοι ὑπὲρ αὐτῆς προσφέρειν ἐπιχειροῦσι τὴν προειρημένην ταύτην σαθρὰν κάρπωσιν, τὸ πᾶν ἐστὶν ἠλίθιον καὶ ἀλλότριον, καὶ ἐκ δαιμόνων κινήσεως, φρύαγμά τε, καὶ ἀπάτη.

«Ἵνα δὲ μὴ παρεκτείνωμαι τῷ λόγῳ, ἀρκέσει τὰ εἰρημένα ἡμῖν. Ἡ Μαρία ἐν τιμῇ, ὁ Κύριος προσκυνείσθω· οὐδενὶ γὰρ ἐργάζονται οἱ δίκαιοι πλάνην· ἀπείραστος γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα, οὐδὲ οἱ αὐτοῦ δοῦλοι, πρὸς ἀπάτην. Ἕκαστος δὲ πειράζεται ἐκ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος, καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκυεῖ θάνατον

«Ἱκανῶς δὲ ἔχειν περὶ πάντων τούτων νομίσαντες, ἀγαπητοὶ, καὶ ταύτην, ὡς εἰπεῖν, τὴν κανθαρίδα, τὴν τῷ εἴδει μὲν χρυσίζουσαν, πτερωτὴν δὲ, ὡς εἰπεῖν, καὶ πετωμένην [ἐπτερωμένην,] ἰοβόλον οὖσαν, καὶ δηλητήριον ἐν ἑαυτῇ κεκτημένην, τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας συντρίψαντες, ἐπὶ τὴν ἔτι μίαν περιληφθεῖσαν ἴωμεν πάλιν. Θεὸν ἐπικαλούμενοι, παραστῆναι εἰς τὸ τὰ τῆς ἀληθείας ἰχνηλατεῖν μέρη, καὶ κατὰ τῆς ἐναντιότητος τὴν ἀποτροπὴν τελείαν ἐργάσασθαι.» (Ἴδε Ἐπιφάν. Τόμ. ά. σελ. 1057 —1067. Ἐκδ. Παρ. 1622).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου ἐκ τοῦ Παναρίου τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου.

Μετὰ ταύτην δὲ διεφημίσθη αἵρεσίς τις, περὶ τῆς ὁποίας ἤδη ὑπεμνήσαμεν ὀλίγον εἰς τὴν πρὸ ταύτης βίβλον, διὰ τῆς εἰς Ἀραβίαν γραφείσης ἐπιστολῆς, τῆς περὶ τὴν Μαρίαν ἀναφερομένης. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ αἵρεσις πάλιν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ἀπὸ τῆς Θρᾴκης ἀνεδείχθη καὶ τῶν

ἄνω μερῶν τῆς Σκυθίας, καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. Εἶναι δὲ καὶ αὕτη γελοία, καὶ παρὰ τοῖς συνετοῖς εὑρίσκεται χλεύης ἔμπλεως. Θέλομεν ἀρχίσει νὰ ἐξετάσωμεν περὶ αὐτῆς, καὶ νὰ διηγηθῶμεν τὰ κατ' αὐτήν. Εὐηθείας δὲ μᾶλλον θέλει κριθῆ αὕτη ἔργον παρὰ συνέσεως, καθὼς ἦσαν καὶ ἄλλαι ὅμοιαι ταύτης· διότι καθὼς ἄνω διὰ τῆς πρὸς Μαρίαν ὕβρεως οἱ φανέντες ὅτι ὑπονοοῦσι ταῦτα σπείρουσι πολὺ βλαβερὰς ὑπονοίας εἰς τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, οὕτω καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος κλίναντες, εὑρίσκονται εἰς ἀκρότητα βλάβης· ὥστε καὶ ἐκεῖνο τὸ παρά τισι τῶν ἐθνικῶν φιλοσόφων ᾀδόμενον νὰ πληρωθῆ καὶ ἐν αὐτοῖς, ἤγουν τὸ ἀκρότητες ἰσότητες· διότι ἴση εἶναι ἡ βλάβη ἡ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων τούτων στηριζομένη, καθότι οἱ μὲν κατευτελίζουσι τὴν ἁγίαν Παρθένον, οἱ δὲ πάλιν ὑπὲρ τὸ δέον δοξάζουσιν αὐτήν. Οὗτοι δὲ οἱ τοῦτο διδάσκοντες τί ἄλλο εἶναι πάρεξ γυναῖκες; διότι τῶν γυναικῶν τὸ γένος εἶναι εὐόλισθον, σφαλερὸν δὲ καὶ ταπεινὸν κατὰ τὸ φρόνημα· διότι καὶ αὐτὸ ἐφάνη ὅτι ὁ Διάβολος ἐξέρασεν ἀπὸ τῶν γυναικῶν. Καθὼς καὶ ἄνω παρὰ Κυϊντίλλῃ, καὶ Μαξιμίλλῃ καὶ Πρισκίλλῃ εἶναι περιγέλαστα τὰ διδάγματα αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα· διότι γυναῖκές τινες στολίζουσαι κουρικόν τινα ἤτοι, καθέδραν τετράγωνον, ἁπλώσασαι ἐπ' αὐτὸν ὀθόνην, ἐν ἡμέρᾳ τινὶ φανερᾷ τοῦ ἔτους, εἴς τινας ἡμέρας προσθέτουσιν ἄρτον, καὶ ἀναφέρουσιν αὐτὸν εἰς ὄνομα τῆς Μαρίας. Ὅλαι δὲ μεταλαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ ἄρτου, καθὼς ἐν αὐτῇ τῇ εἰς Ἀραβίαν ἐπιστολῇ γράφοντες εἴπομεν ἐν μέρει περὶ τούτου. (*) Νῦν δὲ θέλομεν

Σημείωσις τοῦ Μεταφραστοῦ.

(*) Παρόμοιόν τι σχεδὸν ἔθος ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον εἰς

διηγηθῇ σαφῶς τὰ περὶ αὐτῆς, καὶ θέλομεν παραθέσει, αἰτήσαντες βοήθειαν παρὰ τοῦ Θεοῦ, τὰς κατ' αὐτῆς ἀνατροπὰς κατὰ τὸ δυνατὸν, ὥστε τῆς εἰδωλοποιοῦ ταύτης αἱρέσεως τὰς ῥίζας ἀποκόψαντες, νὰ δυνηθῶμεν ἐν Θεῷ νὰ καταβάλωμεν ἀπό τινων τὴν τοιαύτην λύσσαν.

Ἄγε λοιπὸν, δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, ἂς ἐνδυθῶμεν ἀνδρικὸν φρόνημα, τῶν γυναικῶν δὲ τούτων ἂς διασκεδάσωμεν τὴν μανίαν· διότι κατὰ πάντα γυναικὸς εἶναι ἡ ὑπόνοια, καὶ Εὔας πάλιν τῆς ἀπατωμένης τὸ νόσημα· μᾶλλον δ' ἔτι τοῦ ὄφεως τοῦ ἐρεθεστικοῦ θηρίου, καὶ τοῦ λαλήσαντος ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ τῆς πλάνης ὑπόσχεσις, μηδὲν εἰς μέσον φέρουσα, οὐδὲ τὰ ὑπισχνούμενα τελοῦσα, ἀλλὰ θάνατον μόνον ἐπιφέρουσα, τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα καλοῦσα· καὶ διὰ τῆς ὁράσεως τοῦ ξύλου παρακοὴν ἐργαζομένη, καὶ ἀποστροφὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τροπήν. Εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τις ὁποῖα ὁ ἀπατεὼν ἔσπειρε, λέγων, «ἔσεσθε ὡς Θεοί.» Οὕτω καὶ τούτων τὸ φρόνημα μωραίνεται ἐκ τῆς ἐπάρσεως τοῦ προειρημένου θηρὸς, διὰ τῆς ὁποίας φύσει πάλιν προξενεῖ τὸν θάνατον, ὡς καὶ πολλάκις εἶπον· διότι πρῶτον μὲν πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν εὐθὺς ἀπ' αἰῶνος ἕως σήμε-

πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Ἁγίων.

Εἰς τιμὴν τοῦ Ἁγίου, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη ἐπιτελεῖται, εἷς ἢ καὶ πλειότεροι τῶν ἐνοριτῶν τῆς ἐκκλησίας προσφέρουσιν, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ πέντε ἄρτους. Οὗτοι δὲ, ἐν ὥρᾳ τοῦ ἑσπερινοῦ, κατὰ τὴν παραμονὴν, ἢ ἐν ὥρᾳ τῆς λειτουργίας κατὰ τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν, τίθενται ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης ἢ βάθρου τινὸς ἐστρωμένου μὲ καθαρὸν ὕφασμα, καὶ μετὰ τὰς ὑμνῳδίας τοῦ Ἁγίου, καὶ τὰς θυμιάσεις καὶ δεήσεις τοῦ ἱερέως διαμοιράζονται εἰς τὸν λαὸν, χάριν εὐλαβείας πρὸς τὸν Ἅγιον.

ρον, εἰς ποῖον δὲν εἶναι φανερὸν ὅτι δαιμόνων εἶναι τὸ δίδαγμα καὶ σχῆμα, καὶ μεταβεβλημένον τὸ ἐπιχείρημα; Εἰς μὲν τὸν Θεὸν ἀπ' αἰῶνος οὐδαμῶς γυνὴ ἱεράτευσεν, οὐδ' αὐτὴ ἡ Εὔα, ἂν καὶ ἔπεσεν εἰς παράβασιν· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐκτελέσῃ τοιοῦτον ἀσεβὲς ἐπιχείρημα· οὐδὲ καμμία ἀπὸ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· ἂν καὶ ὁ Ἄβελ εὐθὺς ἱερούργησεν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὁ Κάϊν ἔθυσεν ἐνώπιον Κυρίου θυσίας, ἀλλ' οὐχὶ προσδεδεγμένας· καὶ ὁ Ἐνὼχ εὐηρέστησε καὶ μετετέθη· ὁ δὲ Νῶε προσήνεγκεν ἐκ τῶν τῆς κιβωτοῦ περισσευμάτων εὐχαριστηρίους προσφορὰς εἰς τὸν Κύριον, εὐγνώμονος διαθέσεως ὑποδεικνύων τεκμήριον, ὁμολογῶν τὴν χάριν εἰς τὸν σώσαντα αὐτόν. Ἀβραὰμ δὲ ὁ δίκαιος ἱερουργεῖ εἰς τὸν Θεὸν, καὶ Μελχισεδὲκ ὁ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, καὶ ὁ Ἰσαὰκ εὐάρεστος πρὸς τὸν Θεὸν εὑρίσκεται, καὶ ὁ Ἰακὼβ κατὰ δύναμιν προσήνεγκεν ἐπὶ τοῦ λίθου, ἀπὸ τοῦ ἀγγείου ἐπιχέας ἔλαιον. Οἱ τούτου δὲ υἱοὶ, ὁ μὲν Λευὶς εὑρίσκεται καθεξῆς ὅτι ἀνεδέχθη τὴν ἱερωσύνην· ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ γένους ἦσαν οἱ τὸ ἱερατικὸν τάγμα ἀναδεδεγμένοι, λέγω δὲ Μωϋσῆς ὁ προφήτης καὶ ἱεροφάντωρ, και Ἀαρὼν καὶ οἱ τούτου παῖδες, Ἐλεάζαρ τε καὶ Φινεὲς, καὶ Ἰθάμαρ ὁ τούτου ἔγγονος· καὶ τίς ἡ χρεία νὰ λέγω τὰ πλήθη τῶν ἱερουργησάντων εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ; ὅτι ὁ Ἀχιτὼβ εὑρίσκεται ἱερουργῶν, καὶ οἱ Κορῖται, καὶ οἱ Γερσωνῖται, καὶ Μεραρῖται, πεπιστευμένοι τὴν Λευϊτικὴν τάξιν· καὶ ὁ οἶκος Ἠλεὶ, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν οἱ ἀπὸ συγγενείας αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, καὶ Ἀβιάθαρ, Χελκίας τε καὶ Βουζεὶ, μέχρις Ἰησοῦ τοῦ Ἱερέως τοῦ μεγάλȣ· καὶ Ἔσδρα τοῦ ἱερέως, καὶ τῶν ἄλλων· καὶ οὐδαμοῦ γυνὴ ἱεράτευσεν.

«Ἔρχομαι δὲ καὶ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην. Ἐὰν προσετάττοντο γυναῖκες νὰ ἱερατεύωσιν εἰς τὸν Θεὸν, ἢ κανονικόν τι νὰ ἐργάζωνται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔπρεπε μᾶλλον αὐτὴ ἡ Μαρία νὰ ἐπιτελέσῃ ἱερατείαν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, ἡ καταξιωθεῖσα νὰ ὑποδεχθῇ ἐν τοῖς ἰδίοις κόλποις τὸν παμβασιλέα Θεὸν ἐπουράνιον, υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας ἡ μήτρα ναὸς γενομένη καὶ κατοικητήριον, εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἔνσαρκον οἰκονομίαν, κατὰ φιλανθρωπίαν Θεοῦ, καὶ ἔκπληκτον μυστήριον ἡτοιμάσθη. Ἀλλὰ δὲν εὐδόκησεν οὕτως· ἀλλ' οὐδὲ βάπτισμα ἐνεπιστεύθη νὰ δίδῃ· ἐπειδὴ ἠδύνατο ὁ Χριστὸς παρ' αὐτῆς μᾶλλον νὰ βαπτισθῇ ἢ παρὰ τοῦ Ἰωάννου. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης μὲν, υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ διετέλεσε μὲν πεπιστευμένος βάπτισμα ἀφέσεως ἁμαρτιῶν· ὁ δὲ τούτου πατὴρ ἱεράτευσεν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος εἶδεν ὀπτασίαν. Καὶ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς, Θαδδαῖος καὶ Ἰάκωβος Ἀλφαίου, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου, καὶ Σίμων ὁ Καναναῖος, καὶ Ματθίας ὁ εἰς συμπλήρωσιν τῶν δώδεκα ἐκλελεγμένος· οὗτοι πάντες ἐξελέχθησαν Ἀπόστολοι, καὶ κατὰ τὴν γῆν ἱερουργοῦντες τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τοῦ Παύλου καὶ Βαρνάβα καὶ λοιπῶν, καὶ μυστηρίων ἀρχηγέται μετὰ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, καὶ πρώτου Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων. Ἐκ τοῦ ὁποίου τούτου ἐπισκόπου καὶ τῶν προειρημένων Ἀποστόλων κατεστάθησαν διαδοχαὶ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ· καὶ οὐδαμοῦ κατεστάθη γυνὴ μεταξὺ τούτων. Ἦσαν δὲ, λέγει τέσσαρες θυγατέρες εἰς Φίλιππον τὸν Εὐαγγελιστὴν προφητεύουσαι, οὐχὶ ὅμως ἱερουργοῦσαι. Ἦτο δὲ προφῆτις καὶ ἡ Ἄννα θυγάτηρ Φανουὴλ, ἀλλ' οὐχὶ πεπιστευμένη

ἱερατείαν· διότι ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ τὸ ῥητόν· «προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ἡμῶν ὁράσεις ὄψονται.» Καὶ ὑπάρχει μὲν Διακονισσῶν τάγμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὐχὶ διὰ νὰ ἱερατεύῃ· οὐδ' ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιχειρῇ τι, ἀλλὰ διὰ σεμνότητα τοῦ γυναικείου γένους, ἢ δι' ὥραν λουτροῦ, ἢ ἐπισκέψεως πάθους ἢ πόνου, καὶ ὅτε ἤθελε γυμνωθῇ σῶμα γυναικὸς, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὑπ' ἀνδρῶν ἱερουργούντων, ἀλλ' ὑπὸ τῆς διακονούσης, νὰ ἐπιμελῆται τὰ ἐπιταττόμενα ἀπὸ τοῦ ἱερέως κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ὥραν τῆς γυμνώσεως τοῦ σώματός της· καὶ τοῦ τάγματος (τῶν Διακονισσῶν) ἡ εὐταξία καὶ ἐκκλησιαστικὴ εὐνομία, συνετῶς ἐξησφαλίσθη μεγάλως ἐν μέτρῳ κανόνος. Διὰ τοῦτο οὔτε ἐπιτρέπει ὁ Θεῖος λόγος εἰς γυναῖκα νὰ λαλῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὔτε νὰ αὐθεντεύῃ τοῦ ἀνδρός· καὶ περὶ τούτου ἔχει τις νὰ λέγῃ πολλά.

«Παρατηρητέον δὲ, ὅτι μέχρι Διακονισσῶν μόνον ἐχρειάσθη τὸ ἐκκλησιαστικὸν τάγμα, καὶ εἰς τοῦτο χήρας ἐδιώρισε, καὶ ἐκ τούτων τὰς γεροντοτέρας· εἰς κανὲν δὲ μέρος δὲν διέταξε πρεσβυτερίδας ἢ ἱερίσσας· διότι οὔτε διάκονοι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἐνεπιστεύθησαν νὰ ἐπιτελῶσί τι μυστήριον, ἀλλὰ μόνον νὰ ὑπηρετῶσι τὰ ἐπιτελούμενα. Πόθεν δὲ πάλιν ἀνεφάνη εἰς ἡμᾶς ὁ νέος οὗτος μῦθος; Πόθεν τῶν γυναικῶν ἡ ὑπερηφάνεια, καὶ ἡ γυναικεία μανία; Πόθεν τρεφομένη ἡ κακία διὰ τῆς θήλεως πάλιν ἐπιχέουσα εἰς τὰ φρονήματα ἡμῶν τὸ θῆλυ τῆς ὑπονοίας, τὴν ἰδικήν της ἡδυπάθειαν ἐνεργοῦσα, ἐπιχειρεῖ ν' ἀναγκάζῃ τὴν ἀθλίαν φύσιν τῶν ἀνθρώπων νὰ περιπατῇ ἔξω τοῦ προκειμένου; ἀλλ' ὅμως ἂς δεχθῶμεν τοῦ Ἰὼβ τοῦ ἀθλητοῦ τὸ φρόνημα τὸ στερεὸν, ἂς ὁπλι-

σθῶμεν ἀναλαβόντες εἰς τὰ χείλη μας τὴν δικαίαν ἀπόκρισιν, ἃς εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς· ὡς μία τῶν ἀνοήτων γυναικῶν ἐλάλησας. Διότι πόθεν τὸ τοιοῦτον δὲν θέλει φανῇ μωρότατον εἰς πάντα ἄνθρωπον, ὅστις ἔχει γνῶσιν, καὶ ἔχει ταύτην ἐν Θεῷ; Πόθεν τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο δὲν εἶναι εἰδωλοποιὸν, καὶ τὸ ἐγχείρημα διαβολικόν; διότι μὲ πρόφασιν δικαίου πάντοτε ἐμβαίνων κρυφίως ὁ διάβολος εἰς τὴν διάνοιαν τῶν ἀνθρώπων, θεοποιῶν τὴν θνητὴν φύσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, σχηματίζει ἀγάλματα ὅμοια μὲ ἄνδρας διὰ ποικιλίας τεχνῶν, καὶ ἀπίθανον μὲν οἱ προσκυνούμενοι, τὰ δὲ τούτων ἀγάλματα τὰ ὁποῖα δὲν ἔζησάν ποτε· διότι οὔτε νεκρὰ δύνανται νὰ γείνωσιν ὅσα δὲν ἔζησάν ποτε, παρεισάγουσιν ὡς προσκυνητὰ, διὰ διανοίας μοιχευσάσης ἀπὸ τȣ ἑνὸς καὶ μόνȣ Θεȣ· καθὼς πράττει ἡ πολύκοινος πόρνη, ἐρεθισθεῖσα εἰς πολλὴν ἀτοπίαν ἐπιμιξίας, καὶ ἀποτρίψασα τὸ σῶφρον τῆς εὐνομίας τοῦ ἑνὸς ἀνδρός. Ναὶ, τῷ ὄντι ἅγιον ἦτο τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, ὄχι ὅμως Θεός. Ναὶ βέβαια παρθένος ἦτον ἡ Παρθένος καὶ τετιμημένη, ἀλλὰ δὲν ἐδόθη εἰς ἡμᾶς εἰς προσκύνησιν, ἀλλ' ἐπροσκύνει (αὐτὴ) τὸν ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα γεγεννημένον ἀπ' οὐρανοῦ δὲ κατελθόντα ἐκ τῶν πατρῴων κόλπων. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον ἐπασφαλίζει ἡμᾶς λέγον, λόγια ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου λεχθέντα, τὰ ἑξῆς· « Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου· » ὥςε ἀπὸ τοῦ « γύναι, τί ἐμοὶ καὶ σοὶ », νὰ μὴ νομίσωσί τινες τὴν ἁγίαν Παρθένον ὅτι εἶναί τι περισσότερον· γυναῖκα ὠνόμασεν αὐτὴν, ὡς προφητεύων, χάριν τῶν μελλόντων νὰ συμβῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς σχισμάτων τε καὶ αἱρέσεων, διὰ νὰ μὴν ὑποπέσωσί τινες εἰς τȣτο τὸ αἱρετικὸν ληρολόγημα ἀπὸ ὑπερβολικοῦ θαυμασμȣ πρὸς τὴν ἁγίαν.

«Διότι χλεύης ἄξιον εἶναι τὸ πᾶν, καὶ γραώδης, οὕτως εἰπεῖν, μῦθος τὸ αἱρετικὸν τοῦτο διήγημα. Ποία δέ τις γραφὴ (ῥητὸν γραφῆς) διηγήθη περὶ τούτου; Ποῖος τῶν προφητῶν ἐπέτρεψε νὰ προσκυνῆται ἄνθρωπος διὰ νὰ μὴν εἴπω γυνή; Ἐξαίρετον μὲν εἶναι τὸ σκεῦος, ἀλλὰ γυνὴ, καὶ κατὰ τὴν φύσιν οὐδόλως παρηλλαγμένη, κατὰ δὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν αἴσθησιν ἐν τιμῇ τετιμημένη, καθὼς εἶναι τὰ σώματα τῶν ἁγίων, καὶ εἴτι ἄλλο ἠδυνάμην νὰ εἴπω πρὸς δοξολογίαν αὐτῆς· καθὼς ὁ Ἠλίας ἐκ μητρὸς παρθένος ὤν, καὶ μένων οὕτως εἰς τὸ διηνεκὲς, καὶ ἀναλαμβανόμενος, θάνατον δὲ μὴ ἰδών· καθὼς ὁ Ἰωάννης ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Κυρίου ἀναπεσὼν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· καθὼς Θέκλα ἡ ἁγία καὶ Μαρία ἡ ἔτι τιμιωτέρα ταύτης, διὰ τὴν ὁποίαν κατηξιώθη οἰκονομίαν· ἀλλ' οὔτε ὁ Ἠλίας εἶναι προσκυνητὸς, καίτοι μεταξὺ τῶν ζώντων ὤν, οὔτε ὁ Ἰωάννης εἶναι προσκυνητὸς, καί τοι δι' ἰδίας προσευχῆς καταστήσας ἐκπληκτικὴν τὴν ἑαυτοῦ κοίμησιν, μᾶλλον δὲ ἐκ Θεοῦ λαβὼν τὴν χάριν ταύτην· ἀλλ' οὔτε ἡ Θέκλα, οὔτε τις τῶν ἁγίων προσκυνεῖται· διότι δὲν θέλει κυριεύσει ἡμᾶς ἡ ἀρχαία πλάνη, ὥστε νά καταλιμπάνωμεν τὸν ζῶντα, καὶ νὰ προσκυνῶμεν τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγονότα. «Ἐλάτρευσαν γὰρ καὶ ἐσεβάσθησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν·» διότι ἂν ἄγγελοι δὲν θέλει νὰ προσκυνῶνται, πόσῳ μᾶλλον ἡ ἀπὸ Ἄννης γεγεννημένη, ἡ ἐκ τοῦ Ἰωακεὶμ εἰς τὴν Ἄνναν δεδωρημένη, ἡ δι' εὐχῆς καὶ πάσης ἐπιμελείας κατ' ἐπαγγελίαν δοθεῖσα εἰς πατέρα καὶ μητέρα, οὐχὶ ὅμως ἀλλέως παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν γεγεννημένη, ἀλλὰ καθὼς πάντες, ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ μήτρας γυναικός; διότι ἂν καὶ ἡ ἱστορία τῆς Μαρίας καὶ παραδόσεις περιέχουσιν, ὅτι

ἐλέχθη εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς Ἰωακεὶμ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι ἡ γυνή σου συνέλαβε, (δὲν σημαίνει) ὅτι ἔγεινε τοῦτο ἄνευ συζυγίας, οὐδὲ ὅτι ἔγεινε χωρὶς σπέρματος ἀνδρὸς, ἀλλὰ τὸ μέλλον νὰ συμβῇ προεθέσπιζεν ὁ ἄγγελος ἀποσταλεὶς, διὰ νὰ μὴ γείνῃ τις δισταγμὸς διὰ τὸ ἀληθῶς γεγενημένον, καὶ τὸ ἐκ Θεοῦ ἤδη διωρισμένον, καὶ εἰς τὸν δίκαιον συμβάν.

«Καὶ παντοῦ βλέπομεν τὰς Γραφὰς διηγουμένας· διότι ὁ Ἡσαΐας προκηρύττει περὶ τῶν μελλόντων νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, λέγων· «Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτȣ̃ Ἐμμανουήλ.» Καὶ ἐπειδὴ παρθένος ἦτον ἐκείνη, ἥτις ἐγέννησε, καὶ Θεὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἑρμηνεύετο μεθ' ἡμῶν ὅτι ἐκυοφορεῖτο εἰς γυναῖκα, διὰ νὰ μὴ γείνῃ δισταγμός τις εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ προφήτου περὶ τῆς ἀληθείας, βλέπει ὅραμα, καὶ διηγεῖται ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἀναγκαζόμενος ὁ Προφήτης, καὶ λέγει· «Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν προφῆτιν·» διηγούμενος περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς εἰσόδȣ τοῦ Γαβριὴλ, ὅστις ἀπεστάλη ὑπὸ Θεȣ̃ νὰ διηγηθῇ τȣ̃ μονογενοῦς υἱοῦ τȣ̃ Θεοῦ τὴν εἴσοδον εἰς τὸν κόσμον, καὶ γέννησιν ἀπὸ Μαρίας· «Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβε, λέγει, καὶ ἔτεκεν υἱόν· Καὶ εἶπε Κύριος πρός με, κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ταχέως - σκύλευσον - ὀξέως - προνόμευσον (1). Πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μετέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας,» καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ πάντα ταῦτα δὲν ἦσαν τετελεσμένα· ἔμελλε δὲ τοῦτο νὰ γείνῃ ἐν τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ πληρωθῇ μετὰ χίλια ἔτη καὶ ἑξακόσια περισσότερα ἢ ὀλιγώτερα· καὶ τὰ μέλλοντα μετὰ τοσαύτας γενεὰς ἔβλεπεν ὁ προφήτης ὡς ἤδη

(1) Ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ, Μαχὲρ - σαλὰλ - χὰς - βάς.

γενόμενα. Λοιπὸν ψεῦσμα ἦτον; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἀσφαλῶς τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ οἰκονομηθὲν ἐκηρύττετο ὡς ἤδη τετελειωμένον, διὰ νὰ μὴν ἀπιστηθῇ ἡ ἀλήθεια διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ εἰς δισταγμὸν ἢ ὑπόνοιαν τοῦ Προφήτου τὸ τοιοῦτον ἔκθαμβον καὶ ἐκπληκτικὸν μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ γείνῃ· ἢ δὲν βλέπεις αὐτὸ τὸ κήρυγμα τὸ ἐπιφερόμενον, ὅτι λέγει αὐτὸς ὁ ἅγιος Ἡσαΐας; « ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἐκ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἑξῆς. » Καὶ βλέπε, πῶς τὰ πρῶτα διηγεῖται ὡς ὕστερα, καὶ τὰ ὕστερα ὡς γεγονότα ἑρμηνεύει, εἰπὼν, « ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· » λέγεται δὲ ὅτι εἶναι παρελθόν· ἐπειδὴ δὲν εἶπεν ἄγεται, καὶ δὲν εἶχεν ἀχθῆ ἀκόμη ὁ κηρυττόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου. Ἐλέγετο δὲ ὑπὸ τοῦ προφήτου ὡς ἤδη γεγενημένον τὸ ἔργον· διότι τοῦ Θεοῦ ἡ μυσταγωγία ἦτον ἀπαράβατος· ἔπειτα δὲ προχωρῶν κατωτέρω, δὲν ἔλεγε πλέον αὐτὰ ὡς γενόμενα, διὰ νὰ μὴ προξενήσῃ πάλιν πλάνην· ἀλλὰ λέγει, αἴρεται ἐκ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τῶν δύο προτάσεων δεικνύει τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ ἤχθη ἦτον ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἤδη ἐτελειοῦτο, καὶ τὸ αἴρεται μὲ τὸ ἐπληροῦτο μετέπειτα, ὥστε ἀπὸ μὲν τοῦ παρελθόντος νὰ νοήσῃς τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ στερεὸν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ δὲ τοῦ μέλλοντος νὰ συμπεράνῃς τὸν χρόνον τῶν ἀποκαλυπτομένων μυστηρίων.

«Οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς Μαρίας ὁ ἄγγελος προέλεγεν ὅ,τι ἔμελλεν ὁ πατὴρ αὐτῆς ν' ἀπολαύσῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰσερχόμενος εἰς τὸν οἶκόν του, τὸ ζητηθὲν μετ' εὐχῆς διὰ

τῆς αἰτήσεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός· ὅτι ἰδοὺ ἡ γυνή σου συνειληφυῖα ἐν γαστρὶ, διὰ νὰ βεβαιώσῃ ἐντελῶς τὴν διάνοιαν τοῦ πιστοῦ ἐν τῇ εὐαγγελίᾳ· τοῦτο δὲ ἔφερέ τινας εἰς πλάνην· διότι ἀδύνατον νὰ γεννηθῇ τις ἐπὶ τῆς γῆς παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν· ἐπειδὴ εἰς μόνον αὐτὸν ἔγεινε διαφορὰ, εἰς μόνον αὐτὸν παρεχώρησεν ἡ φύσις. Οὕτως (οὗτος) ὡς πλάστης καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ πράγματος, ἀνέπλασεν ἑαυτὸν ἀπὸ παρθένου, καθὼς ἀπὸ τῆς γῆς, Θεὸς ἀπ' οὐρανῶν ἐλθὼν, σάρκα ἐνδυθεὶς ὁ λόγος ἐξ ἁγίας παρθένου, οὐχὶ ὅμως προσκυνουμένης τῆς παρθένου, οὐδὲ διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν Θεόν· οὐχὶ διὰ νὰ προσφέρωμεν εἰς ὄνομα αὐτῆς· οὐχὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ γυναῖκας πάλιν ἱερείας μετὰ τοσαύτας γενεάς. Δὲν εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ γείνῃ τοῦτο εἰς τὴν Σαλώμην, οὐχὶ εἰς αὐτὴν τὴν Μαρίαν· δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν νὰ δώσῃ βάπτισμα, οὐδὲ νὰ εὐλογήσῃ μαθητάς· δὲν διέταξε νὰ ἄρχῃ ἐπὶ τῆς γῆς, παρὰ μόνον νὰ ἦναι ἁγίασμα, καὶ νὰ καταξιωθῇ τῆς βασιλείας αὐτοῦ· οὔτε τὴν ὀνομαζομένην μητέρα Ῥούφου, οὔτε ἐκείνας, αἵτινες ἠκολούθησαν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, οὔτε τὴν Μάρθαν τὴν ἀδελφὴν τοῦ Λαζάρου καὶ τῆς Μαρίας, οὔτε τινὰ τῶν ἁγίων γυναικῶν αἵτινες κατηξιώθησαν ὑπὸ τῆς παρουσίας αὐτοῦ νὰ σωθῶσιν, ἀφοῦ ὑπηρέτησαν αὐτὸν ἐκ τῶν ἰδίων ὑπαρχόντων· οὔτε τὴν γυναῖκα τὴν Χαναναῖτιν· οὔτε τὴν αἱμοῤῥοοῦσαν καὶ σεσωσμένην· οὔτε ἄλλην τινὰ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γυναικῶν προσέταξε νὰ τελῇ τοῦτο τὸ ἀξίωμα. Πόθεν λοιπὸν πάλιν εἰς ἡμᾶς ὁ κυκλοδράκων; πόθεν ἀνανεόνονται τὰ σκολιὰ βουλεύματα; Ἄς τιμᾶται ἡ Μαρία· ὁ δὲ Πατὴρ, καὶ Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα ἃς προσκυνῆται· τὴν δὲ Μαρίαν μηδεὶς ἂς προσκυνῇ. Δὲν λέγω εἰς γυναῖκα, ἀλλ'

οὐδὲ εἰς ἄνδρα προσετάχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ μυστήριον. Οὔτε ἄγγελοι χωροῦσι δοξολογίαν τοιαύτην. Ἂς ἐξαλείφωνται τὰ κακῶς γραφέντα εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἠπατημένων. Ἂς ἀμαυρωθῇ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία τοῦ ξύλου· ἂς ἐπιστρέψῃ πάλιν τὸ πλάσμα πρὸς τὸν Δεσπότην. Ἂς τραπῇ ἡ Εὔα μετὰ τοῦ Ἀδὰμ νὰ τιμᾷ τὸν Θεὸν μόνον· ἂς μὴ σύρηται ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ ὄφεως, ἀλλ' ἂς ἐμμένῃ εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, «μὴ φάγῃς ἀπὸ τοῦ ξύλου.» Καὶ δὲν ἦτο τὸ ξύλον ἡ πλάνη, ἀλλὰ διὰ τοῦ ξύλου ἔγεινεν ἡ παρακοὴ τῆς πλάνης. Ἂς μὴ φάγῃ τις ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς (γινομένης) διὰ τὴν Μαρίαν τὴν ἁγίαν· διότι ἂν καὶ εἶναι ὡραῖον τὸ ξύλον, ἀλλὰ δὲν εἶναι διὰ φαγητόν· καὶ ἂν εἶναι καλλίστη ἡ Μαρία, καὶ ἁγία, καὶ τετιμημένη, ἀλλ' οὐχὶ διὰ νὰ προσκυνῆται.

«Αὗται δὲ πάλιν ἀνανεόνουσι τὸ κέρασμα εἰς τὴν τύχην, καὶ ἑτοιμάζουσι τὴν τράπεζαν εἰς τὸν δαίμονα καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Θεὸν, κατὰ τὸ γεγραμμένον· καὶ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, ὡς λέγει ὁ Θεῖος λόγος, καὶ αἱ γυναῖκες τρίβουσι σταῖς, καὶ οἱ υἱοὶ συλλέξουσι (συλλέγουσι) ξύλα ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. Ἂς χαλινῶνται ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου αἱ τοιαῦται γυναῖκες, καὶ ἂς μὴ ταράττωσι τὴν οἰκουμένην· ἂς μὴ λέγωσι, τιμῶμεν τὴν βασίλισσαν τοῦ οὐρανοῦ· διότι εἰξεύρει ὁ Ταφνὰς νὰ τιμωρῇ ταύτας· εἰξεύρουσιν οἱ τόποι τῶν Μαγδούλων νὰ ὑποδέχωνται τὰ σώματα τούτων εἰς σῆψιν. Μὴ πείθου, Ἰσραὴλ, εἰς γυναῖκα· ἀνάκυπτε ἀπὸ κακῆς συμβουλῆς γυναικός· διότι ἡ γυνὴ κυνηγᾷ τιμίας ψυχὰς ἀνδρῶν· διότι οἱ πόδες αὐτῆς φέρουσιν ὅσους τὴν μεταχειρίζονται μετὰ τοῦ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην. Μὴ πρόσεχε εἰς φαῦλον γυναικάριον· διότι μέλι

ἀποστάζει ἀπὸ τῶν χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἥτις προσωρινῶς γλυκύνει τὸν φάρυγγά σου ὕστερον ὅμως θέλεις τὸ εὕρει πικρότερον ἀπὸ χολὴν, καὶ ἠκονημένον περισσότερον ἀπὸ μάχαιραν δίστομον. Μὴ πείθου εἰς ταύτην τὴν γυναῖκα τὴν φαύλην· διότι πᾶσα αἵρεσις εἶναι φαύλη γυνή· περισσότερον δὲ ἡ αἵρεσις τῶν γυναικῶν, αὐτὴ καὶ ἡ αἵρεσις τοῦ ἀπατήσαντος τὴν πρώτην γυναῖκα. Ἂς τιμᾶται ἡ μήτηρ ἡμῶν Εὔα, ὡς ἐκ Θεοῦ πεπλασμένη· ἂς μὴ ἀκούηται δὲ διὰ νὰ μὴ πείσῃ τὰ τέκνα νὰ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ νὰ παραβῶσι τὴν ἐντολήν· ἂς μετανοῇ δὲ καὶ αὕτη ἀπὸ τὰς ἀνοήτους φωνάς· ἂς ἐπιστρέφῃ αἰσχυνομένη, καὶ ἐνδυομένη φύλλα συκῆς· ἂς ἐννοῇ δὲ αὐτὴν καὶ ὁ Ἀδὰμ, καὶ ἂς μὴ πείθηται πλέον εἰς αὐτήν· διότι ἡ πειθὼ τῆς πλάνης, καὶ τῆς γυναικὸς ἡ συμβουλὴ εἰς τὸ ἐναντίον, προξενεῖ θάνατον εἰς τὸν ἴδιόν της σύζυγον· ὄχι δὲ μόνον εἰς τοῦτον, ἀλλὰ εἰς τὰ τέκνα. Κατέστρεψε τὸ πλάσμα ἡ Εὔα διὰ τῆς παραβάσεως, ἐρεθισθεῖσα διὰ τῆς φωνῆς και ὑποσχέσεως τοῦ ὄφεως, πλανηθεῖσα ἀπὸ τοῦ κηρύγματος καὶ βαδίσασα εἰς ἄλλο φρόνημα.

«Διὰ τοῦτο ὁ πάντων Δεσπότης καὶ Σωτὴρ θέλων νὰ θεραπεύσῃ τὸν πόνον, καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ τὸ κατεστραμμένον, καὶ νὰ διορθώσῃ τὸ ἠλαττωμένον, ἐπειδὴ ἀπὸ γυναικὸς κατῆλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ θάνατος, ἐκ γυναικὸς παρθένου αὐτὸς ἐγεννήθη, διὰ ν' ἀποκλείσῃ τὸν θάνατον, καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον, καὶ νὰ τελειώσῃ τὸ ἠλαττωμένον. Στρέφεται δὲ πάλιν ἡ κακία εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ προαγάγῃ τὸ ἐλάττωμα εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλ' οὔτε νέοι οὔτε γέροντες πείθονται εἰς τὴν γυναῖκα, διὰ τὴν ἄνωθεν σωφροσύνην. Δὲν παίζει ἡ Αἰγυπτία τὸν σώφρονα Ἰωσὴφ, οὔτε παρεκτρέπει αὐτὸν, ἂν καὶ διὰ πολλῆς μηχα-

νουργίας ἐνήργησε τὸ δεινὸν τῆς συμβουλῆς πρὸς τὸν παῖδα. Ἀλλὰ δὲν παίζεται ἄνθρωπος, ἀφοῦ λάβῃ τὴν φρόνησιν ἐκ πνεύματος ἁγίου· δὲν ἀφανίζει τὴν σωφροσύνην, διὰ νὰ μὴν ἐξευτελίσῃ τὴν εὐγένειαν· παραιτεῖ τὰ φορέματα, καὶ δὲν καταστρέφει τὸ σῶμα· ἀποφεύγει τὸν τόπον, διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὴν παγίδα· πρὸς καιρὸν τιμωρεῖται, ἀλλ' εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύει· εἰς δεσμωτήριον ῥίπτεται, ἀλλ' εἶναι προτιμότερον νὰ καταμένῃ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς γωνίαν ὕπαιθρον, παρὰ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους. Καὶ πόσα εἶναι δυνατὸν νὰ λέγῃ τις; διότι ἢ ὡς αὐτὴν τὴν Μαρίαν προσκυνοῦντες, εἰς αὐτὴν προσφέρουσι τὴν κολλυρίδα αἱ ἀργαὶ αὗται γυναῖκες, ἢ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπιχειροῦσι νὰ προσφέρωσι τὴν προειρημένην ταύτην σαθρὰν κάρπωσιν· τὸ πᾶν εἶναι ἠλίθιον καὶ ἀλλότριον, καὶ ἐκ κινήσεως δαιμόνων, καὶ φρύαγμα καὶ ἀπάτη.

«Διὰ νὰ μὴ παρεκτείνω δὲ τὸν λόγον, ἀρκοῦσι τὰ εἰρημένα εἰς ἡμᾶς. Ἡ Μαρία ἂς ἦναι ἐν τιμῇ, ὁ Κύριος ἂς προσκυνῆται· διότι εἰς κανένα δὲν προξενοῦσι πλάνην οἱ δίκαιοι· διότι ἀπείραστος κακῶν εἶναι ὁ Θεός, δὲν πειράζει δὲ αὐτὸς κανένα, οὐδὲ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, πρὸς ἀπάτην, ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας του ἐπιθυμίας συρόμενος καὶ δελεαζόμενος· ἔπειτα ἡ ἐπιθυμία γεννᾷ ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἐκτελεσθεῖσα γεννᾷ θάνατον.

«Ἱκανῶς δὲ νομίσαντες ὅτι ἔχει περὶ πάντων τούτων, ἀγαπητοί, καὶ συντρίψαντες μὲ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ταύτην τὴν κανθαρίδα, διὰ νὰ εἴπω οὕτως, ἥτις κατὰ μὲν τὸ εἶδος χρυσίζει, εἶναι δὲ, οὕτως εἰπεῖν, πτερωτὴ, καὶ πετᾷ, ἰοβόλος οὖσα καὶ ἔχουσα ἐντὸς ἑαυτῆς δηλητήριον, ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν μίαν ἥτις ἔμεινεν ἀκόμη, ἐπικαλού-

μενοι τὸν Θεὸν νὰ παρασταθῇ διὰ νὰ ἰχνηλατήσωμεν τὰ μέρη τῆς ἀληθείας, καὶ κατὰ τῆς ἐναντιότητος νὰ καταστήσωμεν τὴν ἀποτροπὴν τελείαν.»

Ὁ ἄνω εἰρημένος «Εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις Κληρικῶν», ἀφοῦ μὲ κατηγόρησεν ὅτι τὴν ῥῆσιν τοῦ Ἐπιφανίου κατὰ Κολλυριδιανῶν «ἀκρωτηριάσας καὶ κολοβώσας» ἀντέγραψα, ἀνέφερεν ἄλλην τοῦ Ἐπιφανίου ῥῆσιν κατὰ τῶν Ἀντιδικομαριανιτῶν, ἀκρωτηριάσας καὶ κολοβώσας τῳόντι αὐτήν. Ἰδοὺ ἡ ῥῆσις πλέον ἐκτεταμένη.

«Ἀλλ' ἐπειδήπερ ῥᾴδιον καὶ εὐχερές ἐστιν ἐπὶ τὰ φαῦλα μᾶλλον τρέπεσθαι τὴν διάνοιαν, ἤπερ ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα, ὀλισθηροῦ ὄντος τοῦ ἡμετέρου ἀνθρωπίνου λογισμοῦ, καὶ οὐ τάχιον εὐθύνοντος αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ κλίναντος πῇ μὲν ἐπὶ τὰ δεξιά, πῇ δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, καὶ βαρέως πληροῦντος τὸ παρὰ τῷ Σολομῶντι εἰρημένον· μὴ κλίνῃς ἐπὶ τὰ δεξιά, μηδὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά· πάλιν ἄλλως ἡμῖν ςρεφομένης τῆς κακίας περὶ τοὺς αὐτοὺς λογισμούς, καὶ ὠθούσης ἡμῶν τὸ σῶφρον· ἐφ' ἑτέρας πάλιν ὁδοὺς βαδίζειν· ἀσφαλισώμεθα οὖν μήπως τὸ περισσοτέρως ἐγκωμιάσαι τὴν Παρθένον, γένηταί τινι εἰς ἄλλο πρόσκομμα φαντασίας.

«Οἱ μὲν γὰρ εἰς τὸν Υἱὸν βλασφημοῦντες, καθάπερ μοι ἄνω προδεδήλωται, φύσει ἀπαλλοτριοῦν αὐτὸν τῆς Πατρὸς Θεότητος ἐφιλοτιμήσαντο· ἄλλοι δὲ πάλιν ἑτέρως φρονήσαντες, ὡς δῆθεν τιμῆσαι περισσοτέρως προαχθέντες, τὸν αὐτὸν εἶναι Πατέρα εἶπον, καὶ τὸν αὐτὸν Υἱόν, καὶ τὸ αὐτὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐπὶ δὲ τοῖς μέρεσιν ἀμφο-

τέροις ἀνίατος ἡ πληγή· οὕτω περὶ τῆς ἁγίας ταύτης, καὶ μακαρίτιδος Ἀειπαρθένου, οἱ μὲν ἐξυβρίσαι τετολμήκασιν, ὡς συναφθεῖσαν αὐτὴν σαρκὶ μετὰ τὴν μεγίστην ἐκείνην, καὶ ἀκραφνῆ οἰκομίαν τοῦ Κυρίου, τῆς ἐνσάρκου αὐτοῦ παρουσίας. Καὶ ἔστι τοῦτο πάσης μοχθηρίας δυσεβέστατον· ὡς δὲ τοῦτό φαμεν ἐνηχηθῆναί τινας οὕτω τετολμηκέναι, ῥᾷστως ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς τῇ ἁμαρτίᾳ, οὕτω καὶ τὸ ἕτερον τεθαυμάκαμεν πάλιν ἀκηκοότες· ἄλλȣς γὰρ πάλιν ἀφραίνοντες εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἁγίας Ἀειπαρθένȣ ὑπόθεσιν, ἀντὶ Θεοῦ ταύτην παρεισάγειν ἐσπουδακότας, καὶ σπουδάζοντας, καὶ ἐν ἐμβροντήσει τινὶ, καὶ φρενοβλαβείᾳ φερομένους· διηγοῦνται γὰρ ὥς τινες γυναῖκες ἐκεῖσε ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ἀπὸ τῶν μερῶν τῆς Θρᾴκης, τοῦτό γε τὸ κενοφώνημα ἐνηνόχασιν, ὡς εἰς ὄνομα τῆς Ἀειπαρθένου κολλυρίδα τινὰ ἐπιτελεῖν, καὶ συνάγεσθαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Παρθένου ὑπὲρ τὸ μέτρον τὶ πειρᾶσθαι ἀθεμίτῳ, καὶ βλασφήμῳ ἐπιχειρεῖν πράγματα, καὶ εἰς ὄνομα αὐτῆς ἱερουργεῖν διὰ γυναικῶν· ὅπερ τὸ πᾶν ἐςιν ἀσεβὲς, καὶ ἀθέμιτον, ἠλλοιωμένον ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὥς τε εἶναι τὸ πᾶν διαβολικὸν ἐνέργημα, καὶ πνεύματος ἀκαθάρτου διδασκαλία. Πληροῦται γὰρ καὶ ἐπὶ τούτους τὸ, ἀποστήσονταί τινες τῆς ὑγειοῦς διδασκαλίας, προσέχοντες μύθοις, καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων· ἔσονται γάρ, φησί, νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν· καὶ ἡ τῶν ἁγίων κατὰ καιρὸν εἰς Θεὸν δόξα ἄλλοις γέγονε τοῖς μὴ ὁρῶσι τὴν ἀλήθειαν εἰς πλάνην.

« Ἐν γὰρ Σικίμοις, τουτέστιν ἐν τῇ νυνὶ Νεαπόλει, θυσίας οἱ ἐπιχώριοι τελοῦσιν εἰς ὄνομα τῆς Κόρης δῆθεν ἐκ προφάσεως τῆς θυγατρὸς Ἰεφθάε, τῆς ποτὲ προσενεχθεί-

σης τῷ Θεῷ εἰς θυσίας· καὶ τοῖς ἠπατημένοις τοῦτο γέγονεν εἰς βλάβην εἰδωλολατρίας, καὶ κενολατρίας. Ἀλλὰ καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Φαραὼ τιμήσασαν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Μωϋσέα, ἀνελομένην τε, καὶ ἀναθρέψασαν, διὰ τὸ περίφημον τότε τοῦ παιδίου, ὑπὲρ τὸ δέον τιμήσαντες Αἰγύπτιοι ἀντὶ Θεοῦ, καὶ τοῦτο εἰς κακὴν παράδοσιν τοῖς ἀνοήτοις παρέδωκαν εἰς θρησκείαν, καὶ προσκυνοῦσι τὴν Θέρμουτιν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀμενὼφ, ἕως τότε [τοῦ] Φαραὼ, ἐπειδὴ, ὡς προεῖπον, ἐνέθρεψε τὸν Μωϋσέα. Καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὅμοια γέγονεν ἐν κόσμῳ εἰς πλάνην τῶν ἠπατημένων, οὐ τῶν ἁγίων αἰτίων ὄντων τισὶν εἰς πρόσκομμα, τῆς διανοίας τῶν ἀνθρώπων μὴ ἠρεμούσης, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκτρεπομένης· ἤτοι γὰρ ἀπέθανεν ἡ ἁγία Παρθένος, καὶ τέθαπται, ἐν τιμῇ αὐτῆς ἡ κοίμησις, καὶ ἐν ἁγνείᾳ ἡ τελευτὴ, καὶ ἐν παρθενίᾳ ὁ στέφανος· ἤτοι ἀνῃρέθη, καὶ καθὼς γέγραπται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς διελεύσεται ῥομφαία, ἐν μάρτυσιν αὐτῆς τὸ κλέος, καὶ ἐν μακαρισμοῖς τὸ ἅγιον αὐτῆς σῶμα, δι᾽ ἧς φῶς ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ· ἤτοι δὲ ἔμεινε, καὶ γὰρ οὐκ ἀδυνατεῖ τῷ Θεῷ πάντα ποιεῖν, ὅσα περ βούλεται, τὸ τέλος γὰρ αὐτῆς οὐδεὶς ἔγνω, πέρα τοῦ δέοντος οὐ χρὴ τιμᾷν τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τιμᾷν τὸν αὐτῶν Δεσπότην· παυσάσθω τοίνυν ἡ πλάνη τῶν πεπλανημένων· οὔτε γὰρ Θεὸς ἡ Μαρία, οὔτε ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἔχουσα τὸ σῶμα, ἀλλ᾽ ἐκ συλλήψεως ἀνδρὸς, καὶ γυναικὸς, κατ᾽ ἐπαγγελίαν δὲ, ὥσπερ ὁ Ἰσαὰκ, οἰκονομηθεῖσα. Καὶ μηδεὶς εἰς ὄνομα ταύτης προσφερέτω· ἑαυτοῦ γὰρ ψυχὴν ἀπόλλει [ἀπολλύει], μήτε πάλιν ἐμπαροινείτω ἐξυβρίζων τὴν ἁγίαν Παρθένον· μὴ γὰρ γένοιτο, οὐ συνήφθη σαρκὶ μετὰ τὴν κύησιν, οὐδὲ πρὸ τῆς κυήσεως τοῦ Σωτῆρος. »

(Ἰδὲ Ἐπιφάν, Τόμ. ά. σελ. 1054—1056. ἐκδ. Παρισ. 1622.)

———————

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

« Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι εὔκολον καὶ εὐχερὲς νὰ τρέπηται ἡ διάνοια εἰς φαῦλα μᾶλλον παρὰ εἰς τὰ ἀναγκαῖα, διότι εἶναι ὀλισθηρὸς ὁ ἰδικός μας ἀνθρώπινος λογισμὸς, καὶ δὲν ἀπευθύνει ταχύτερον τὴν ὁρμήν του εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ κλίνει ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ, καὶ βαρέως ἐκπληροῖ τὸ εἰρημένον παρὰ τῷ Σολομῶντι· « Μὴ κλίνῃς ἐπὶ τὰ δεξιὰ μηδὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά· » καθότι ἄλλως πάλιν ἡ κακία στρέφεται εἰς ἡμᾶς περὶ τοὺς αὐτοὺς λογισμοὺς, καὶ ὠθεῖ τὴν σωφροσύνην ἡμῶν νὰ βαδίζῃ πάλιν εἰς ἄλλας ὁδούς· ἂς ἐξασφαλισθῶμεν λοιπὸν μήπως τὸ νὰ ἐγκωμιάσωμεν τὴν Παρθένον ὑπερβολικὰ γείνῃ εἴς τινα ἄλλο πρόσκομμα φαντασίας.

« Διότι οἱ μὲν βλασφημοῦντες εἰς τὸν υἱὸν, καθὼς ἀνωτέρω προεῖπον, ἐφιλοτιμήθησαν ν' ἀπαλλοτριώσωσιν αὐτὸν κατὰ φύσιν ἀπὸ τὴν Θεότητα τοῦ Πατρός· ἄλλοι δὲ πάλιν ἄλλως φρονήσαντες, παρακινηθέντες ὡς νὰ τιμήσωσι τάχα αὐτὸν περισσῶς, εἶπον ὅτι ὁ αὐτὸς εἶναι Πατὴρ, καὶ ὁ αὐτὸς Υἱὸς, καὶ τὸ αὐτὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ εἰς τὰ δύο δὲ μέρη εἶναι ἀνίατος ἡ πληγή. Οὕτω περὶ τῆς ἁγίας ταύτης καὶ μακαρίτιδος Ἀειπαρθένου, οἱ μὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐξυβρίσωσιν αὐτὴν, ὅτι τάχα συνήφθη αὐτὴ μὲ σάρκα μετὰ τὴν μεγίστην ἐκείνην καὶ ἀκραιφνῆ οἰκονομίαν τοῦ Κυρίου τῆς ἐνσάρκου αὐτοῦ παρουσίας. Καὶ τοῦτο εἶναι παρὰ πᾶσαν μοχθηρίαν δυσσεβέστατον. Καθὼς δὲ λέγομεν ὅτι ἐμάθομεν τοῦτο περί τινων ὅτι ἐτόλμησαν οὕτως εὐκόλως νὰ παραδώσωσιν ἑαυτοὺς

εἰς τὴν ἁμαρτίαν· οὕτω καὶ τὸ ἄλλο πάλιν ἀκούσαντες ἐθαυμάσαμεν· ὅτι δηλαδὴ ἄλλοι πάλιν ἀνοηταίνοντες εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἁγίας Ἀειπαρθένου, ἐσπούδασαν καὶ σπουδάζουσι νὰ παρεισάγωσι ταύτην ἀντὶ Θεοῦ, καὶ παραφέρονται ὡς ἐμβρόντητοι καὶ φρενοβλαβεῖς· διότι διηγοῦνται ὅτι γυναῖκές τινες ἔφερον ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀραβίαν ἀπὸ τῶν μερῶν τῆς Θρᾴκης τοῦτο τὸ κενοφώνημα, ὥστε εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀειπαρθένου νὰ ἐπιτελῶσι κολλυρίδα τινά, καὶ νὰ συναθροίζωνται εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Παρθένου νὰ δοκιμάζωσιν ὑπὲρ τὸ μέτρον νὰ ἐπιχειρῶσι πρᾶγμα ἀθέμιτον καὶ βλάσφημον, καὶ εἰς ὄνομα αὐτῆς νὰ ἱερουργῶσι διὰ γυναικῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι ὅλον ἀσεβὲς, καὶ ἀθέμιτον, ἠλλοιωμένον ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὥστε τὸ πᾶν εἶναι διαβολικὸν ἐνέργημα, καὶ διδασκαλία πνεύματος ἀκαθάρτου· διότι πληροῦται καὶ εἰς τούτους τὸ ῥητὸν, «Ἀποστήσονταί τινες τῆς ὑγιοῦς διδασκαλίας, προσέχοντες εἰς μύθους, καὶ διδασκαλίας δαιμονίων· ἔσονται γάρ, λέγει, νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν· καὶ ἡ κατὰ καιρὸν δόξα τῶν Ἁγίων εἰς τὸν Θεὸν ἔγεινεν εἰς ἄλλους, οἵτινες δὲν βλέπουσι τὴν ἀλήθειαν, ἀφορμὴ εἰς πλάνην.

«Διότι εἰς Σικίμους, τουτέστιν εἰς τὴν νῦν Νεάπολιν, οἱ ἐπιχώριοι κάμνουσι θυσίας εἰς ὄνομα τῆς Κόρης, ἐκ προφάσεως τάχα τῆς θυγατρὸς Ἰεφθάε, ἥτις προσεφέρθη ποτὲ ὡς θυσία εἰς τὸν Θεόν· καὶ εἰς τοὺς ἠπατημένους τοῦτο ἔγεινε πρὸς βλάβην εἰδωλολατρείας καὶ ματαιολατρίας. Καὶ τὴν θυγατέρα πρὸς τούτοις τοῦ Φαραὼ, ἥτις ἐτίμησε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Μωϋσέα, ἀναλαβοῦσα καὶ ἀναθρέψασα αὐτὸν, διὰ τὸ περίφημον τότε τοῦ παιδίου

τιμήσαντες ὑπὲρ τὸ δέον ἀντὶ Θεοῦ οἱ Αἰγύπτιοι, παρέδωκαν καὶ τοῦτο κατὰ κακὴν παράδοσιν εἰς τοὺς ἀνοήτους εἰς θρησκείαν, καὶ προσκυνοῦσι τὴν Θέρμουτιν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀμενὼφ, ἕως τότε Φαραὼ, ἐπειδὴ, ὡς προεῖπον, ἔθρεψε τὸν Μωϋσέα. Καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὅμοια ἔγειναν εἰς τὸν κόσμον πρὸς πλάνην τῶν ἠπατημένων, ὄχι ὅτι οἱ ἅγιοι εἶναι αἴτιοι προσκόμματος εἴς τινας, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἀνθρώπων ἡ διάνοια δὲν ἡσυχάζει, ἀλλὰ παρεκτρέπεται εἰς τὰ πονηρά· διότι ἢ ἀπέθανεν ἡ ἁγία Παρθένος καὶ ἐτάφη, καὶ ἡ κοίμησις αὐτῆς εἶναι ἐν τιμῇ, καὶ ἡ τελετὴ ἐν ἁγνείᾳ, καὶ ἐν παρθενίᾳ ὁ στέφανος· ἢ ἐφονεύθη, καὶ καθὼς εἶναι γεγραμμένον, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς διελεύσεται ῥομφαία, καὶ μεταξὺ τῶν μαρτύρων ὑπάρχει ἡ δόξα αὐτῆς, καὶ εἰς μακαρισμοὺς τὸ ἅγιον αὐτῆς σῶμα, διὰ τῆς ὁποίας φῶς ἀνέτειλεν εἰς τὸν κόσμον· ἢ ἔμεινε, διότι δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν Θεὸν νὰ ποιῇ πάντα, ὅσα θέλει· ἐπειδὴ τὸ τέλος αὐτῆς κανεὶς δὲν ἐγνώρισε· περισσότερον τοῦ δέοντος δὲν πρέπει νὰ τιμᾷ τις τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τὸν Δεσπότην αὐτῶν πρέπει νὰ τιμᾷ. Ἂς παύσῃ λοιπὸν ἡ πλάνη τῶν πεπλανημένων· διότι οὔτε Θεὸς εἶναι ἡ Μαρία, οὔτε ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔχει τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐκ συλλήψεως ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, κατ' ἐπαγγελίαν δὲ ᾠκονομήθη, καθὼς ὁ Ἰσαάκ. Καὶ μηδεὶς ἂς προσφέρῃ εἰς ὄνομα ταύτης· διότι χάνει τὴν ψυχήν του· μήτε πάλιν παραφρόνως ἂς ἐξυβρίζῃ τὴν Ἁγίαν Παρθένον· διότι μὴ γένοιτο· αὕτη δὲν συνήφθη μὲ σάρκα μετὰ τὴν γέννησιν, οὐδὲ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ὁ «Εἷς τῶν Κληρικῶν τῆς Ἑλλάδος» ἐν τῷ Ἀριθ. 594 τοῦ Αἰῶνος λέγει·

«Ὁ Θεῖος Ἐπιφάνιος ἀνακηρύττει τὴν Ἀειπάρθενον Θεοτόκον ἄχραντον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας (προαιρετικῆς), κ.λ. (Τόμ. α. σελ. 157, 352, 1042, 1049, 1050, 1051, 1056, 1038)· ὁ δὲ Κύριος Κὶγγ ταῦτα πάντα δὲν ὁμολογεῖ.»

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

Ὅλας τὰς ἄνω ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένας σελίδας ἀνέγνων, καὶ εὑρίσκω, ὅτι κακῶς ἀνέφερε καὶ οὐδόλως κατὰ τὴν ἀλήθειαν ὁ «Εἷς τῶν Κληρικῶν τῆς Ἑλλάδος·» ὡς πᾶς τις ἀναγνώσας τὸν Ἐπιφάνιον, δύναται νὰ πληροφορηθῇ. Ὁ λόγος τοῦ Ἐπιφανίου ἐν τῇ σελ. 352, ἦτον περὶ τῆς σαρκός, καὶ ὄχι περὶ «πάσης ἁμαρτίας προαιρετικῆς.»

Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Ἐπιφάνιος ἐν τῇ σελίδι 352· «Καὶ οὔτε ἡ σὰρξ πάλιν ἀκληρονόμητός ἐστι τῶν ἐπουρανίων. Καὶ μή τις λάθηται τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου εἰπόντος, σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν· οὐ γὰρ πᾶσαν σάρκα αἰτιᾶται. Πῶς γὰρ αἰτιαθήσεται σὰρξ, ἡ μὴ πράξασα τὰ προειρημένα; (1) καὶ ἐξ ἑτέρων δὲ ἀποδείξεων

(1) «Φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκός· ἅτινά ἐστι, μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, φαρμα-

παραστήσω τὸ ζητούμενον. «Τίς γάρ, φησιν, ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; πῶς οὐ κληρονομήσει Μαρία ἡ Ἁγία μετὰ σαρκὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἡ μὴ πορνεύσασα, μὴ ἀσελγήσασα, μὴ μοιχευθεῖσα, μηδέν τι τῶν ἀνηκέστων σαρκὸς ἔργων ἐργασαμένη, ἀλλὰ ἄχραντος μείνασα; οὐκ ἄρα τοίνυν περὶ σαρκὸς λέγει μὴ κληρονομεῖν βασιλείαν οὐρανῶν· ἀλλὰ περὶ σαρκικῶν ἀνθρώπων τῶν τὰ φαῦλα διὰ τῆς σαρκὸς πραττόντων· ἅτινά ἐστι πορνεία, εἰδωλολατρεία, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· καὶ ἐξάπαντος ἐλήλεγκταί σου ἡ σκευωρία, ὦ Μαρκίων πεπλανημένε, κτλ.!» (Ἐπιφάν. Τόμ. ά. σελ. 352 ἔκδοσ. Παρισ. 1622).

Καὶ ποῖος ποτὲ κατηγόρησε τὴν Μαρίαν τὴν Παρθένον τῶν τοιούτων «ἀνηκέστων σαρκὸς ἔργων;»

Οὐδείς, νομίζω, τῶν πιστευόντων εἰς τὸν ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα γεγεννημένον Σωτῆρα καὶ Κύριον αὐτῆς καὶ ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

Καὶ οὔτε ἡ σὰρξ πάλιν εἶναι ἀκληρονόμητος τῶν ἐπουρανίων. Καὶ ἂς μὴ παρεξηγήσῃ τις τὸν λόγον τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου, ὅστις εἶπε, Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι· διότι δὲν κατηγορεῖ πᾶσαν σάρκα·

κεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμαι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.» (*Πρὸς Γαλάτ.* έ. 19—21).

ἐπειδὴ πῶς θέλει κατηγορηθῇ σάρξ, ἥτις δὲν ἔπραξε τὰ προειρημένα; Καὶ ἐξ ἄλλων δὲ ἀποδείξεων θέλω παραστήσει τὸ ζητούμενον· διότι τίς, λέγει, θέλει ἐγκαλέσει κατὰ τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ; πῶς δὲν θέλει κληρονομήσει Μαρία ἡ Ἁγία μετὰ σαρκὸς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἥτις δὲν ἐπόρνευσε, δὲν ἠσέλγησε, δὲν ἐμοιχεύθη, δὲν ἔπραξε μηδὲν τῶν ἀθεραπεύτων ἔργων τῆς σαρκὸς, ἀλλ' ἔμεινεν ἀμόλυντος; Δὲν λέγει λοιπὸν περὶ σαρκὸς ὅτι δὲν κληρονομεῖ βασιλείαν οὐρανῶν· ἀλλὰ περὶ σαρκικῶν ἀνθρώπων, οἵτινες πράττουσι τὰ κακὰ διὰ τῆς σαρκός· τὰ ὁποῖα εἶναι πορνεία, εἰδωλολατρία, καὶ τὰ ὅμοια μὲ ταῦτα· καὶ ἐξάπαντος ἐξηλέγχθη ἡ σκευωρία σου, ὦ Μαρκίων πεπλανημένε. κλ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ὁ «Εἷς τῶν Κληρικῶν τῆς Ἑλλάδος», ἐν τῷ Ἀριθ. 594 τοῦ Αἰῶνος, λέγει· «ὁ Θεῖος Ἐπιφάνιος ἀνακηρύττει καὶ Θεοτόκον τὴν Ἀειπάρθενον τοῦ Κυρίου μητέρα, (Τόμ. β'. σελ. 81 κτλ.), ὁ δὲ Κύριος Κὶγγ οὐδαμοῦ τοῦτο λέγει», «ἀλλὰ πανταχοῦ λέγει μητέρα τοῦ Χριστοῦ.»

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ·

Ὁ Ἐπιφάνιος, εἰς τὸ Πανάριον, ἀναφέρει τὸ ὄνομά της πιθανὸν ἑκατοντάκις κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐγὼ τὸ ἀνέφερα, καὶ ποτὲ εἰς αὐτὸ δὲν τὴν ὀνομάζει Θεοτόκον. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο εὑρίσκεται μόνον μίαν φορὰν, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, εἰς τὰ συγγράμματά του, καὶ τȢτο ὄχι εἰς τὸ Πανάριον, ἀλλ' εἰς τὸν Ἀγκυρωτὸν λόγον.

Ἀλλ' εἰς τὸν Ἀγκυρωτὸν λόγον λέγει, *ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Υἱοῦ. « Τολμῶ λέγειν, οὐδὲ τὸ Πνεῦμά τις εἶδεν εἰμὴ ὁ Πατὴρ, καὶ ὁ Υἱὸς, παρ' οὗ ἐκπορεύεται καὶ παρ' οὗ λαμβάνει·»* καὶ πάλιν· *« Οὕτω τολμῶ λέγειν ὅτι οὐδὲ τὸ Πνεῦμά τις εἶδεν, εἰμὴ ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς παρ' οὗ ἐκπορεύεται, καὶ παρ' οὗ λαμβάνει, καὶ οὐδὲ τὸν Υἱὸν καὶ τὸν Πατέρα, εἰμὴ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ δοξάζον ἀληθῶς, τὸ διδάσκον τὰ πάντα, τὸ μαρτυροῦν περὶ τοῦ ΥἱȢ, ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, μόνος ὁδηγὸς ἀληθείας, κτλ.»* (*Τόμ. β'. σελ.* 16,78).

Καὶ εἶναι ἕτοιμος τάχα ὁ ἀνώνυμος Κληρικὸς νὰ πιστεύσῃ τοῦτο καθὼς πιστεύει ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία καὶ ἐναντίον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως; μοὶ φαίνεται ὄχι. Καὶ ἐὰν ἦναι ἕτοιμος αὐτὸς νὰ τὸ πιστεύσῃ, ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι· διότι πιστεύω, κατὰ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, καθὼς λέγει πολλάκις ὁ Ἐπιφάνιος εἰς τὸ Πανάριον, ἐκ τȢ ὁποίȢ ἀνέφερα τὴν ῥῆσιν ἐκείνην περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας.

Ὅποιος παραβάλῃ τὸν Ἀγκυρωτὸν λόγον μὲ τὸ χωρίον ἐξ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ αὐτὸς Ἐπιφάνιος ἀναφέρει εἰς τὸ

Πανάριον, Τόμ. ά. σελ. 887—899, εὐκόλως θέλει ἴδεῖ, ὅτι ὁ λόγος οὗτος ὑπὸ ξένης χειρὸς ποῦ καὶ ποῦ ἠλλοιώθη· ἰδὲ Dionis. Petav. Animadversiones ad ancoratum, τόμ. β', σελ. 369 N. VIII. « (Ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ) Multis hoc in opere locis Epiphanius Spiritum Sanctum à Patre, Filiòque procedere dissertissimè profitetur. Quod adversus Graeculos in promptu est habendum. »

Καὶ ὅτι εἰσήχθη αὐτὴ ἡ λέξις εἰς τὸν Ἀγκυρωτὸν λόγον ὑπὸ ξένης χειρὸς, εἶναι ἔτι πιθανώτερον, ἐπειδὴ εἶναι πασίγνωστον ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ὅτι ὅλοι οἱ σημαντικοὶ Πατέρες, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἐπιφανίυ, δηλαδὴ τετρακόσια ἔτη μετὰ Χριστὸν, οἷον Πολύκαρπος, Εἰρηναῖος, Ἰουςῖνος ὁ Μάρτυς, ὁ Κλήμης Ἀλεξανδρείας, ὁ Χρυσόστομος, ὁ Βασίλειος, εἰς τὰ γνήσια Συγγράμματά των, ὁπόταν ἀναφέρωσι τὸ ὄνομα αὐτῆς, τὴν ὀνομάζουσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, Μαρίαν, Μητέρα τοῦ Χριστοῦ, Μαρίαν Παρθένον, Ἁγίαν Μαρίαν, κτλ., ἀλλὰ ποτὲ (καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι) Θεοτόκον. Τοῦτο τὸ ἐπίθετον ἔγεινε συχνότατον ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς τρίτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς ἐν Ἐφέσῳ, (431 ἔτη μετὰ Χριστὸν) καὶ ἐφεξῆς.

Λέγω γνήσια συγγράμματά των, ἐπειδὴ πολλὰ συγγράμματα φέρουν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ὁμολογυμένως ὑπὸ πάντων τῶν πεπαιδευμένων θεωροῦνται, ὅτι συνεγράφησαν ὑπὸ ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ψευδῶς ἀπεδίδοντο εἰς αὐτούς· ὡς π. χ. ἡ ὀνομαζομένη « Λειτυργία τοῦ Ἁγίυ Βασιλείυ,» περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης τῶν τοῦ Βασιλείου εὑρισκομένων πάντων, λέγει· « Satis Constat inter eruditos, eam Liturgiam, quae nomen

Basilii praefert, magni illius viri non esse.» ἤγουν· «Ἀρκούντως εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων, ὅτι ἡ λειτουργία ἡ φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλείου δὲν εἶναι τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός.» (ἴδε Βασιλ. τομ. ϛ΄, σελ. 674, ἔκδ. Παρισ. 1722).

Καὶ παρομοίως ἡ ὀνομαζομένη «Θεία Ἱερουργία τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,» περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης τῶν τοῦ Χρυσοστόμου εὑρισκομένων πάντων, λέγει· «Liturgiam nomine Chrysostomi dedimus in fine duodecimi tomi, qualis diu post Chrysostomi aevum in usu fuit, in qua, ut notavit Savilius, multa habentur, quae infimi aevi notam prae se ferunt: quae nihil pene refert eorum quae variis locis Chrysostomus de sui temporis Liturgia commemorat.» ἤγουν· «Τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργίαν δίδομεν εἰς τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου τόμου, ὁποία ἦτον ἐν χρήσει πολὺν καιρὸν μετὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς ἐσημείωσεν ὁ Σαβίλιος, εὑρίσκονται πολλά, τὰ ὁποῖα δίδουσι μαρτυρίαν χρόνων πολὺ μεταγενεστέρων (κατωτέρου αἰῶνος), ἅτινα εἰς οὐδὲν σχεδὸν συμφωνοῦσι μὲ ὅσα ὁ Χρυσόστομος εἰς διάφορα τῶν συγγραμμάτων του μέρη περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ καιροῦ του ἀναφέρει» (ἴδε Χρυσοστ. τομ. ιγ΄. σελ. 183, ἔκδ. Παρισ. 1838).

Καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Χρυσοστόμου, ὅλοι οἱ πεπαιδευμένοι ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶναι Νόθα. Εἰς τὸν μεσαιῶνα, ὁ ὁποῖος ἤρχισεν ἀπὸ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, καὶ διήρκεσε περίπου χίλια ἔτη, πολλάκις συνεγράφησαν συγγράμματα, καὶ ἀπεδίδοντο,

ἢ εἰς ἀποστόλους, ἢ εἰς σημαντικοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ λάβωσι κύρος, καὶ νὰ γίνωσι πλέον εὐπρόσδεκτα εἰς τὸν ἀμαθῆ λαὸν, ὅστις δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀπάτην ταύτην, καὶ μόλις σήμερον τὴν γνωρίζει.

Εἰς τοὺς αἰῶνας τούτους, ὄχι μόνον ἐξέδιδαν ψευδώνυμα συγγράμματα, ἀλλὰ ἐφεῦρον καὶ ψευδῆ θαύματα διὰ νὰ ἐπιστηρίζωσι τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, στοχαζόμενοι πιθανὸν, ὅτι ἡ ἀπάτη αὕτη ἦτον εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ δὲν παύουσιν ἀκόμη εἴς τινα μέρη, νὰ πράττωσι τὰ ἴδια, αἰσχροῦ κέρδους χάριν, ἐμπορευόμενοι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων!

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος εἰς τὰ ὁμολογουμένως γνήσια συγγράμματά του πανταχοῦ ὀνομάζει τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὃν τρόπον τὴν ὠνόμασα ἐγώ. Ἰδοὺ χωρίον τι ἐκ τῶν Συγγραμμάτων αὐτοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ ἐκτεταμένως περὶ αὐτῆς.

« ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΝ. „

« ΟΜΙΛΙΑ μδ'. »

« Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι· εἶπε δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σȣ ἔξω ἑστήκασι ζητοῦντές σοι λαλῆσαι! ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου; καὶ τίνες ἀδελφοί μου; καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. » (Ματθ. ιβ'. 46—49).

«Ὅπερ πρώην ἔλεγον, ὅτι ἀρετῆς ἀπούσης ἅπαντα περιττά, τοῦτο καὶ νῦν μετὰ πολλῆς δείκνυται τῆς περιουσίας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλεγον, ὅτι καὶ ἡλικία, καὶ φύσις, καὶ τὸ ἔρημον οἰκεῖν, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀνόνητα, γνώμης οὐκ οὔσης ἀγαθῆς· σήμερον δὲ καὶ πλέον ἕτερόν τι μανθάνομεν, ὅτι οὐδὲ τὸ κυοφορῆσαι τὸν Χριστὸν, καὶ τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον τόκον τεκεῖν, ἔχει τι κέρδος, ἀρετῆς οὐκ οὔσης· καὶ τοῦτο μάλιστα ἐντεῦθεν δῆλον· ἔτι γὰρ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, φησὶ, εἶπέ τις αὐτῷ, ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ζητοῦσί σε· ὁ δὲ λέγει· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες οἱ ἀδελφοί μου; ταῦτα δὲ ἔλεγεν, οὐκ ἐπαισχυνόμενος ἐπὶ τῇ μητρὶ, οὐδὲ ἀρνούμενος τὴν γεγεννηκυῖαν· εἰ γὰρ ἐπῃσχύνετο, οὐδ' ἂν διῆλθε διὰ τῆς μήτρας ἐκείνης· ἀλλὰ δηλῶν ὅτι οὐδὲν αὐτῇ ὄφελος τούτου, εἰμὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἅπαντα. Καὶ γὰρ ὅπερ ἐπεχείρησε, φιλοτιμίας ἦν περιττῆς· ἐβούλετο γὰρ ἐνδείξασθαι τῷ δήμῳ, ὅτι κρατεῖ καὶ αὐθεντεῖ τοῦ παιδὸς, οὐδὲ οὐδέπω περὶ αὐτοῦ μέγα φανταζομένη· διὸ καὶ ἀκαίρως προσῆλθεν· ὅρα γοῦν καὶ αὐτῆς καὶ ἐκείνων τὴν ἀπόνοιαν· δέον γὰρ εἰσελθόντας ἀκοῦσαι μετὰ τοῦ ὄχλου, ἢ μὴ τοῦτο βουλομένους ἀναμεῖναι καταλῦσαι τὸν λόγον, καὶ τότε προσελθεῖν· οἱ δὲ ἔξω καλοῦσιν αὐτὸν, καὶ ἐπὶ πάντων τοῦτο ποιοῦσι, φιλοτιμίαν ἐπιδεικνύμενοι περιττὴν, καὶ δεῖξαι θέλοντες ὅτι μετὰ πολλῆς αὐτῷ ἐπιτάττουσι τῆς ἐξουσίας· ὅπερ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς δείκνυται ἐγκαλῶν· αὐτὸ γὰρ τοῦτο αἰνιττόμενος οὕτως εἴρηκεν· ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις· ὡσανεὶ ἔλεγε· μὴ γὰρ οὐκ ἦν καιρὸς ἕτερος; μὴ γὰρ οὐκ ἦν κατ' ἰδίαν διαλεχθῆναι; τί δὲ καὶ λαλῆσαι ἐβούλοντο; εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων, κοινῇ ταῦτα προθεῖναι ἐχρῆν, καὶ ἐπὶ

πάντων εἰπεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους κερδάναι· εἰ δὲ περὶ ἑτέρων τῶν αὐτοῖς διαφερόντων, οὐκ ἐχρῆν οὕτω κατεπείγειν· εἰ γὰρ πατέρα θάψαι οὐκ ἀφῆκεν, ἵνα μὴ διακόπτηται ἡ ἀκολούθησις, πολλῷ μᾶλλον τὴν αὐτοῦ δημηγορίαν καταλῦσαι οὐκ ἐχρῆν ὑπὲρ τῶν οὐδὲν προσηκόντων. Ὅθεν δῆλον ὅτι κενοδοξίᾳ τοῦτο μόνον ἐποίουν· ὃ καὶ Ἰωάννης δηλῶν ἔλεγεν· ὅτι οὐδὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· καὶ τὰ ῥήματα δὲ αὐτῶν ἀπαγγέλλει τὰ πολλῆς γέμοντα ἀνοίας, λέγων, ὅτι εἷλκον αὐτὸν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, δι' ἕτερον μὲν οὐδὲν, ἵνα δὲ αὐτοὶ δόξαν ἀπὸ τῶν ἐκείνου σημείων καρπώσωνται· εἰ γὰρ ταῦτα ποιεῖς, φησὶ, δεῖξον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ· οὐδεὶς γάρ τι ποιεῖ ἐν κρυπτῷ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς φανερὸς εἶναι· ὅτε καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἐπετίμησε, τὴν σαρκικὴν αὐτῶν αἰτιώμενος γνώμην. Ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι ὠνείδιζον, καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς, οὗ ἡμεῖς ἴσμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐχὶ παρ' ἡμῖν εἰσι; τὴν εὐτέλειαν βουλόμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ γένους ἀποκρούεσθαι, ἐπὶ τὴν τῶν σημείων αὐτοῦ ἐκάλουν ἐπίδειξιν· διὰ τοῦτο αὐτοὺς διακρούεται, τὸ πάθος αὐτῶν βουλόμενος ἰάσασθαι· ὡς εἴγε ἀρνήσασθαι ἤθελε τὴν μητέρα, ὅτε ἐκεῖνοι ὠνείδιζον, τότε ἂν ἠρνήσατο· νῦν δὲ φαίνεται τοσαύτην αὐτῆς ποιούμενος πρόνοιαν, ὡς καὶ πρὸς αὐτῷ τῷ σταυρῷ τῷ πάντων μάλιστα ποθουμένῳ μαθητῇ παρακαταθέσθαι αὐτὴν, καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπισκῆψαι· ἀλλ' οὐχὶ νῦν τοῦτο ποιεῖ, κηδόμενος αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν. Ἐπειδὴ γὰρ ὡς ἀνθρώπῳ προσεῖχον ψιλῷ, καὶ ἐκενοδόξουν, τὸ νόσημα ἐκβάλλει, οὐχ ὑβρίζων ἀλλὰ διορθούμενος. Σὺ δέ μοι μὴ τὰ ῥήματα ἐξέταζε μόνον τὰ ἐπιτίμησιν ἔχοντα σύμμετρον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν τόλ-

μην τῶν ἀδελφῶν, ἢ ἐτόλμησαν, καὶ τὸν ἐπιτιμῶντα τίς ἦν· ὅτι οὐχὶ ψιλὸς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ τί βουλόμενος ἐπετίμα· οὐδὲ γὰρ ἐξαπορῆσαι θέλων, ἀλλ' ἀπαλλάξαι τοῦ τυραννικωτάτου πάθους, καὶ κατὰ μικρὸν ἐναγαγεῖν εἰς τὴν προσήκουσαν περὶ αὐτοῦ ἔννοιαν, καὶ πεῖσαι ὅτι οὐχὶ υἱὸς αὐτῆς μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ δεσπότης· καὶ ὄψει σφόδρα πρέπουσαν καὶ αὐτῷ τὴν ἐπιτίμησιν, κἀκείνῃ λυσιτελοῦσαν, καὶ μετὰ τούτων πολὺ καὶ τὸ ἥμερον ἔχουσαν· οὐδὲ γὰρ εἶπεν, ἄπελθε, εἰπὲ τῇ μητρὶ, ὅτι οὐκ εἶ μου μήτηρ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀπόντα ἀποτείνεται λέγων· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου; μετὰ τῶν εἰρημένων καὶ ἕτερόν τι κατασκευάζων. Ποῖον δὴ τοῦτο; τὸ μήτε ἐκείνους, μήτε ἄλλους συγγενείᾳ θαῤῥοῦντας ἀρετῆς ἀμελεῖν· εἰ γὰρ ταύτην οὐδὲν ὠφελεῖ τὸ μητέρα εἶναι, εἰ μὴ ἐκεῖνο εἴη, σχολῇ γ' ἂν ἕτερός τις ἀπὸ συγγενείας σωθήσεται. Μία γὰρ εὐγένεια μόνη, τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιεῖν· οὗτος τῆς εὐγενείας ὁ τρόπος βελτίων ἐκείνου καὶ κυριώτερος.

« Ταῦτ' οὖν εἰδότες, μήτε ἐπὶ παισὶν εὐδοκίμοις μέγα φρονῶμεν, ἂν μὴ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἔχωμεν· μήτε ἐπὶ πατράσι γενναίοις, ἐὰν μὴ ὦμεν αὐτοῖς ὁμότροποι· ἔστι γὰρ καὶ τὸν γεννήσαντα μὴ εἶναι πατέρα, καὶ τὸν μὴ γεννήσαντα εἶναι· διὰ δὴ τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ γυναικός τινος εἰπούσης· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας· οὐκ εἶπεν, οὐκ ἐβάστασέ με κοιλία, οὐδὲ μαστοὺς οὐκ ἐθήλασα, ἀλλὰ τοῦτο· μενοῦνγε μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου· ὁρᾷς πῶς ἄνω καὶ κάτω οὐκ ἀρνεῖται τὴν κατὰ φύσιν συγγένειαν, ἀλλὰ προστίθησι τὴν κατ' ἀρετήν. Καὶ ὁ Πρόδρομος δὲ λέγων· γεννήματα ἐχιδνῶν, μὴ δόξηται λέγειν, πατέρα ἔχομεν

τὸν Ἀβραάμ, οὐ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅτι οὐδὲν αὐτοὺς ὠφελεῖ τὸ εἶναι ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, εἰ μὴ τὴν ἀπὸ τῶν τρόπων συγγένειαν ἔχοιεν· ὃ καὶ ὁ Χριστὸς δηλῶν ἔλεγεν, εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· οὐ τῆς συγγενείας αὐτοὺς ἀποστερῶν τῆς κατὰ σάρκα, ἀλλὰ παιδεύων τὴν μείζονα ταύτης καὶ κυριωτέραν ἐπιζητεῖν· τοῦτο δὴ καὶ ἐνταῦθα κατασκευάζει, ἀλλ' ἀνεπαχθέστερον καὶ ἐμμελέστερον. Καὶ γὰρ πρὸς μητέρα ἦν ὁ λόγος αὐτῷ. Οὐδὲ γὰρ εἶπεν, οὐκ ἔστι μȣ μήτηρ, οὐδὲ ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ οὐ ποιοῦσι τὸ θέλημά μου· οὐδὲ ἀπεφήνατο, καὶ κατεδίκασεν, ἀλλ' ἔτι κυρίȣς αὐτοὺς ἐποίει τοῦ βούλεσθαι, μετὰ τῆς αὐτῷ πρεπούσης ἐπιεικείας φθεγγόμενος· ὁ γὰρ ποιῶν, φησὶ, τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, οὗτός μου ἀδελφὸς, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐστίν· ὥστε εἰ βούλονται εἶναι, ταύτην ἐρχέσθωσαν τὴν ὁδόν· καὶ ἡνίκα δὲ ἐβόησεν ἡ γυνὴ λέγουσα, μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, οὐκ εἶπεν, οὐκ ἔςι μου μήτηρ, ἀλλ' εἰ βούλεται μακαρία εἶναι τὸ θέλημα ποιείτω τοῦ Πατρός μου· ὁ γὰρ τοιοῦτος, καὶ ἀδελφὸς, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐστίν. Βαβαὶ τῆς τιμῆς· βαβαὶ τῆς ἀρετῆς· εἰς ὅσην ἀνάγει κορυφὴν τὸν μετιόντα αὐτήν! Πόσαι γυναῖκες ἐμακάρισαν τὴν ἁγίαν παρθένον ἐκείνην, καὶ τὴν νηδὺν, καὶ ηὔξαντο τοιαῦται γενέσθαι μητέρες, καὶ πάντα προέσθαι· τί τοίνυν τὸ κωλύον; ἰδοὺ γὰρ εὐρεῖαν ἔτεμεν ἡμῖν ὁδὸν, καὶ ἔξεστιν οὐ γυναιξὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνδράσιν ἐπὶ τῆς τοιαύτης γενέσθαι τάξεως· μᾶλλον δὲ καὶ ἔτι πολλῷ μείζονος· τοῦτο γὰρ πολλῷ μᾶλλον μητέρα ποιεῖ, ἢ αἱ ὠδῖνες ἐκεῖναι· ὥστε εἰ μακαριστὸν ἐκεῖνο, πολλῷ μᾶλλον τοῦτο, ὅσῳ καὶ κυριώτερον· μὴ τοίνυν ἁπλῶς ἐπεθύμει· ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδὸν

τὴν φέρουσάν σε ἐπὶ τὴν ἐπιθυμίαν βάδιζε μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς. Ταῦτα τοίνυν εἰπὼν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας· εἶδες πῶς, καὶ ἐπέπληξε, καὶ ἐποίησεν ὅπερ ἐπόθει; ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τῷ γάμῳ ποιεῖ· καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐπετίμησεν ἀκαίρως αἰτούσῃ, καὶ ὅμως οὐκ ἀντεῖπεν· τῷ μὲν προτέρῳ διορθούμενος τὴν ἀσθένειαν, τῷ δὲ δευτέρῳ τὴν περὶ τὴν μητέρα εὔνοιαν ἐπιδεικνύμενος. Οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα, τῆς τε κενοδοξίας τὸ νόσημα ἰάσατο, καὶ τὴν πρέπουσαν τιμὴν τῇ μητρὶ ἀπέδωκε, καίτοι καὶ ἄκαιρα αἰτούσῃ.» (Ἴδε μδʹ. ὁμιλία Χρυσοστόμου, τόμ. ζʹ. σελ. 467—469, ἔκδ. Παρ. 1727).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

Ὅ,τι ἔλεγον πρὸ ὀλίγου, ὅτι ὅλα εἶναι περιττά, ὅταν ἐλλείπῃ ἡ ἀρετή, τοῦτο καὶ τώρα δεικνύει μετὰ πολλῆς ἀφθονίας· ἐπειδὴ ἐγὼ μὲν ἔλεγον, ὅτι καὶ ἡλικία, καὶ φύσις, καὶ ἔρημος οἴκησις, καὶ ὅσα τοιαῦτα, εἶναι ἀνωφελῆ, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ γνώμη ἀγαθή. Σήμερον δὲ μανθάνομεν καὶ ἄλλο τι περισσότερον, ὅτι οὐδὲ τὸ νὰ κυοφορήσῃ τις τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γεννήσῃ τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην γένναν ἔχει τι κέρδος, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀρετή. Καὶ τοῦτο εἶναι φανερὸν μάλιστα ἐντεῦθεν· διότι ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει πρὸς τοὺς ὄχλους, λέγει, εἶπέ τις πρὸς αὐτόν, ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου σὲ ζητοῦσιν· ἐκεῖνος δὲ λέγει· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες οἱ ἀδελφοί μου; Ταῦτα δὲ ἔλεγεν, ὄχι αἰσχυνόμενος διὰ τὴν μητέρα του, οὐδὲ ἀρνούμενος ἐκείνην, ἥτις ἐγέννησεν αὐτόν· ἐπειδὴ ἐὰν ᾐσχύνετο δι' αὐτήν, δὲν ἤθελε διέλθει διὰ τῆς μήτρας της· ἀλλὰ φανερόνων ὅτι δὲν εἶναι εἰς αὐτὴν οὐδὲν ὄφελος ἐκ τούτου, ἐὰν δὲν κάμνῃ ὅλα τὰ πρέποντα· διότι

ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησεν, ἦτον ἔργον περιττῆς φιλοτιμίας· διότι ἤθελε νὰ δείξῃ πρὸς τὸν δῆμον, ὅτι κυριεύει καὶ αὐθεντεύει τοῦ παιδὸς, μὴ φανταζομένη ἀκόμη μέγα τι περὶ αὐτȣ̃· διὰ τȣ̃το καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἀκαίρως· βλέπε λοιπὸν καὶ αὐτῆς καὶ ἐκείνων τὴν ἀνοησίαν· διότι ἐνῷ ἔπρεπε νὰ εἰσέλθωσι καὶ ν' ἀκούσωσι μετὰ τοῦ ὄχλȣ, ἢ ἂν δὲν ἤθελον τοῦτο, νὰ περιμείνωσι νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον, καὶ τότε νὰ προσέλθωσιν, ἐκεῖνοι καλοῦσιν αὐτὸν ἔξω, καὶ ἐνώπιον ὅλων πράττουσι τοῦτο, ἐπιδεικνύοντες φιλοτιμίαν περιττὴν, καὶ θέλοντες νὰ δείξωσιν ὅτι μὲ πολλὴν ἐξουσίαν ἐπιτάττουσιν εἰς αὐτόν· τὸ ὁποῖον δεικνύει καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης κατακρίνων· διότι αὐτὸ τȣ̃το αἰνιττόμενος εἶπεν, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ὡς ἐὰν ἔλεγε· Μήπως δὲν ἦτον ἄλλος καιρός; μήπως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συνομιλήσωσι κατ' ἰδίαν; καὶ τί δὲ ἤθελον νὰ λαλήσωσι; διότι ἐὰν μὲν ἤθελον νὰ λαλήσωσι περὶ τῶν δογμάτων τῆς ἀληθείας, ἔπρεπε νὰ προβάλωσι κοινῶς ταῦτα, καὶ ἐνώπιον πάντων νὰ ὁμιλήσωσιν, ὥςε νὰ ὠφεληθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι· ἐὰν δὲ περὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτοὺς διέφερον, δὲν ἔπρεπε νὰ βιάζωνται τόσον· διότι ἐὰν πατέρα δὲν ἄφησε νὰ θάψωσι, διὰ νὰ μὴ διακόπτηται ἡ ἀκολούθησις, πολλῷ μᾶλλον δὲν ἔπρεπε νὰ παύσωσι τὴν δημηγορίαν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν οὐδὲν προσηκόντων. Ὅθεν εἶναι φανερὸν, ὅτι ἀπὸ κενοδοξίαν ἔπραττον τοῦτο· τὸ ὁποῖον φανερόνων καὶ ὁ Ἰωάννης ἔλεγεν· ὅτι οὐδὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ἀναφέρει δὲ καὶ τὰ λόγια αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἔγεμον πολλῆς ἀνοησίας, λέγων, ὅτι ἔσυρον αὐτὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὄχι δι' ἄλλο τι, ἀλλὰ διὰ ν' ἀπολαύσωσιν αὐτοὶ δόξαν ἀπὸ τὰ θαύματα ἐκείνου· «Εἰ γὰρ ταῦτα ποιεῖς,» λέγει, «δεῖξον σεαυτὸν

τῷ κόσμῳ. Οὐδεὶς γάρ τι ποιεῖ ἐν κρυπτῷ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς φανερὸς εἶναι·» ὅτι καὶ αὐτὸ ἐπετίμησεν εἰς αὐτοὺς, μεμφόμενος τὴν σαρκικὴν γνώμην αὐτῶν· διότι ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ὠνείδιζον αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ τέκτονος, τοῦ ὁποίου γνωρίζομεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι μεταξὺ ἡμῶν; θέλοντες ν' ἀποτρίψωσι τὴν ποταπότητα τοῦ γένους των, ἐκάλουν εἰς τὴν ἐπίδειξιν τῶν σημείων αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἀποκρούει αὐτοὺς, θέλων νὰ θεραπεύσῃ τὸ πάθος αὐτῶν· ἐπειδὴ, ἂν βέβαια ἤθελε ν' ἀρνηθῇ τὴν μητέρα του, ὅτε ἐκεῖνοι τὸν ὠνείδιζον, τότε ἤθελεν ἀρνηθῇ αὐτήν· τώρα δὲ φαίνεται ὅτι εἶχε τοσαύτην πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτῆς, ὥςε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν σταυρὸν ὢν παρακατέθεσεν αὐτὴν εἰς τὸν μαθητὴν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα περισσότερον ἀπὸ ὅλους, καὶ παρήγγειλε πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς· ἀλλὰ τώρα δὲν πράττει τοῦτο, φροντίζων περὶ αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν· διότι ἐπειδὴ ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ἁπλοῦν καὶ ἐκενοδόξουν, ἐκβάλλει τὸ νόσημα αὐτῶν, οὐχὶ ὑβρίζων, ἀλλὰ διορθόνων αὐτούς. Σὺ δὲ μὴ ἐξετάζῃς μόνον τὰ λόγια τὰ ὁποῖα εἶχον μετρίαν ἐπίπληξιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν τόλμην τῶν ἀδελφῶν, τὴν ὁποίαν ἐτόλμησαν, καὶ τὸν ἐπιπλήττοντα ποῖος ἦτον· ὅτι δὲν ἦτον ἁπλοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ· καὶ τί θέλων ἐπέπληττε· διότι δὲν ἤθελε νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς ἀμηχανίαν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ τυραννικώτατον πάθος, καὶ κατ' ὀλίγον νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν πρέπουσαν ἔννοιαν περὶ αὐτοῦ, καὶ νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι δὲν εἶναι υἱὸς αὐτῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ δεσπότης· καὶ θέλεις ἰδεῖ τὴν ἐπίπληξιν καὶ εἰς αὐτὸν πολὺ πρέπουσαν, καὶ εἰς ἐκείνην ὠφέλιμον, καὶ μετὰ τούτων πολὺ ἥμερον· διότι οὐδὲ εἶπεν, ὕπαγε,

εἶπε εἰς τὴν μητέρα μου, ὅτι δὲν ἦτον μήτηρ μου, ἀλλὰ πρὸς τὸν λαλήσαντα εἰς αὐτὸν ἀποτείνεται λέγων· τίς ἐςιν ἡ μήτηρ μου; μετὰ τῶν λόγων τούτων κατασκευάζων καὶ ἓν ἄλλο. Ποῖον δὲ εἶναι τοῦτο; τὸ μήτε ἐκεῖνοι μήτε ἄλλοι θαῤῥοῦντες εἰς τὴν συγγένειαν ν' ἀμελῶσι τὴν ἀρετήν· διότι ἐὰν ταύτην δὲν ὠφελῇ ποσῶς τὸ νὰ ἦναι μήτηρ, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐκεῖνο, δυσκόλως βέβαια δύναται ἄλλος τις νὰ σωθῇ ἀπὸ συγγενείας· διότι μία μόνη εἶναι ἡ εὐγένεια, τὸ νὰ κάμνῃ τις τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Οὗτος ὁ τρόπος τῆς εὐγενείας εἶναι καλλείτερος ἀπὸ ἐκεῖνον καὶ κυριώτερος.

Ταῦτα λοιπὸν γνωρίζοντες, μήτε εἰς τέκνα εὐδόκιμα ἂς μεγαλοφρονῶμεν, ἂν δὲν ἔχωμεν τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, μήτε εἰς πατέρας γενναίους, ἐὰν δὲν ἔχωμεν τρόπους ὁμοίους μὲ αὐτούς· διότι εἶναι δυνατὸν καὶ ὁ γεννήσας νὰ μὴν ἦναι πατὴρ, καὶ ὁ μὴ γεννήσας νὰ ἦναι. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅτε γυνή τις εἶπε· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαςάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας· δὲν εἶπε δὲν μὲ ἐβάςασε κοιλία, οὐδὲ δὲν ἐθήλασα μαςοὺς, ἀλλὰ τοῦτο· «Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου.» Βλέπεις πῶς ἄνω καὶ κάτω δὲν ἀρνεῖται τὴν κατὰ φύσιν συγγένειαν, ἀλλὰ προσθέτει τὴν κατ' ἀρετήν. Καὶ ὁ Πρόδρομος δὲ λέγων, «γεννήματα ἐχιδνῶν, μὴ δόξητε λέγειν, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραὰμ,» δεικνύει ὄχι τοῦτο, ὅτι δὲν ἦσαν ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅτι δὲν ὠφελεῖ αὐτοὺς διόλου τὸ νὰ ἦναι ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ, ἐὰν δὲν ἔχωσι τὴν συγγένειαν, ἥτις προέρχεται ἐκ τῶν τρόπων· τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς φανερόνων ἔλεγεν, ἐὰν τέκνα ἦσθε τοῦ Ἀβραὰμ, θὰ ἐκάμνετε τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ, ὄχι ἀποστερῶν αὐτοὺς τὴν συγγένειαν τὴν κατὰ σάρκα, ἀλλὰ παιδεύων νὰ ἐπιζητῶσι τὴν μεγαλειτέραν καὶ κυριωτέραν.

ταύτης. Τοῦτο λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα κατασκευάζει, ἀλλὰ μὲ τρόπον περισσότερον ἀνεπαχθῆ καὶ εὔσχημον. Διότι πρὸς μητέρα ἀπέβλεπεν ὁ λόγος αὐτοῦ. Διότι οὐδὲ εἶπε, δὲν εἶναι μήτηρ μου, οὐδὲ ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ δὲν κάμνουσι τὸ θέλημά μου· οὐδὲ ἐγνωμοδότησε καὶ κατεδίκασεν, ἀλλ' ἔκαμνεν αὐτοὺς ἀκόμη κυρίους τοῦ νὰ θελήσωσιν, ὁμιλῶν μὲ τὴν πρέπουσαν εἰς αὐτὸν ἐπιείκειαν· διότι ὅστις, λέγει, κάμνει τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, οὗτος εἶναι ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ· ὥστε, ἐὰν θέλωσι νὰ ἦναι, ἂς βαδίζωσι ταύτην τὴν ὁδόν. Καὶ ὅτε δὲ ἐβόησεν ἡ γυνὴ λέγουσα, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, δὲν εἶπε, δὲν εἶναι μήτηρ μου, ἀλλὰ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἦναι μακαρία, τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου ἂς κάμνῃ· διότι ὁ τοιοῦτος εἶναι καὶ ἀδελφὸς, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ· Βαβαὶ τῆς τιμῆς! Βαβαὶ τῆς ἀρετῆς! Εἰς πόσην κορυφὴν ἀνυψόνει τὸν βαδίζοντα κατ' αὐτήν! Πόσαι γυναῖκες ἐμακάρισαν τὴν ἁγίαν Παρθένον ἐκείνην καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ ηὐχήθησαν νὰ γείνωσι τοιαῦται μητέρες, καὶ νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰ πάντα. Τί εἶναι λοιπὸν τὸ ἐμπόδιον; διότι ἰδοὺ ἡτοίμασεν ὁδὸν πλατεῖαν, καὶ εἶναι δυνατὸν ὄχι μόνον εἰς γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄνδρας νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν τοιαύτην τάξιν· μᾶλλον δὲ καὶ εἰς πολὺ μεγαλειτέραν ἀκόμη· διότι τοῦτο ἀποκαθιστᾷ μητέρα πολλῷ μᾶλλον, παρὰ αἱ ὠδῖνες ἐκεῖναι· ὥστε, ἐὰν ἐκεῖνο εἶναι μακαριστὸν, πολλῷ μᾶλλον εἶναι τοῦτο, ὅσον εἶναι καὶ κυριώτερον. Μὴ λοιπὸν ἐπιθυμεῖς ἁπλῶς· ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδὸν, ἥτις σὲ φέρει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, βάδιζε μετὰ πολλῆς σπουδῆς. Ταῦτα λοιπὸν ἀφοῦ εἶπεν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν· εἶδες πῶς, καὶ ἐπέπληξε, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπόθουν; Τοῦτο δὲ κάμνει καὶ

εἰς τὸν γάμον· διότι καὶ ἐκεῖ ἐπέπληξεν αὐτὴν, διότι ἀκαίρως ἐζήτει, καὶ ὅμως δὲν ἀντεῖπε· μὲ τὸ πρῶτον μὲν διορθόνων τὴν ἀδυναμίαν, μὲ τὸ δεύτερον δὲ ἐπιδεικνύων τὴν εὔνοιαν τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸς τὴν μητέρα του. Οὕτω λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα· καὶ τῆς κενοδοξίας τὸ νόσημα ἐθεράπευσε, καὶ τὴν πρέπουσαν τιμὴν ἀπέδωκεν εἰς τὴν μητέρα του, καὶ μολονότι ἐζήτει ἄκαιρα.»

Τὸ ἀκόλουθον εἶναι ἐκ τοῦ Μεγάλου καὶ Ἁγίου Βασιλείου.

«Ῥομφαίαν δὲ λέγει, τὸν λόγον τὸν πειραστικὸν, τὸν κριτικὸν τῶν ἐνθυμήσεων, τὸν διϊκνούμενον ἄχρι μερισμȣ̃ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικῶν ἐνθυμήσεων· ἐπειδὴ τοίνυν πᾶσα ψυχὴ παρὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάθους οἱονεὶ διακρίσει τινὶ ὑπεβάλλετο, κατὰ τὴν τȣ̃ Κυρίȣ φωνὴν εἰπόντος, ὅτι «πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ,» προφητεύει ὁ Συμεὼν καὶ περὶ αὐτῆς τῆς Μαρίας, ὅτι παρεστῶσα τῷ σταυρῷ, καὶ βλέπουσα τὰ γινόμενα, καὶ ἀκούȣσα τῶν φωνῶν, μετὰ τὴν τοῦ Γαβριὴλ μαρτυρίαν, μετὰ τὴν ἀπόῤῥητον γνῶσιν τῆς θείας συλλήψεως, μετὰ τὴν μεγάλην τῶν θαυμάτων ἐπίδειξιν, γενήσεταί φησί τις καὶ περὶ τὴν σὴν ψυχὴν σάλος· ἔδει γὰρ τὸν Κύριον ὑπὲρ παντὸς γεύσασθαι θανάτου, καὶ ἱλαστήριον γενόμενον τοῦ κόσμου, πάντας δικαιῶσαι ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι· καὶ σοῦ οὖν αὐτῆς τῆς ἄνωθεν δεδιδαγμένης τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἅψεταί τις διάκρισις, τουτέστιν ἡ ῥομφαία· ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἀπὸ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί· αἰνίττεται, ὅτι μετὰ τὸν σκανδαλισμὸν τὸν ἐπὶ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ γενόμενον, τοῖς τε μαθηταῖς,

καὶ αὐτῇ τῇ Μαρίᾳ, ταχεῖά τις ἴασις ἐπακολουθήσει παρὰ τοῦ Κυρίου, βεβαιοῦσα αὐτῶν τὴν καρδίαν, εἰς τὴν ἐπ' αὐτῷ πίστιν· οὕτω γὰρ εἴδομεν καὶ Πέτρον μετὰ τὸ σκανδαλισθῆναι, βεβαιότερον τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἀντισχόμενον· τὸ ἀνθρώπινον οὖν σαθρὸν διηλέγχθη, ἵνα τὸ ἰσχυρὸν τοῦ Κυρίυ διαδειχθῇ.» (Ἴδε τοῦ Ἁγίυ Βασιλείυ τὰ εὑρισκόμενα πάντα, ἐκδ. Παρισ. 1730, Τόμ. γ'. σελ. 400—401).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Ῥομφαίαν δὲ λέγει τὸν λόγον τὸν πειραστικὸν, τὸν κριτικὸν τῶν ἐννοιῶν, τὸν φθάνοντα ἕως εἰς μερισμὸν καὶ ψυχῆς καὶ πνεύματος, καὶ ἁρμῶν καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸν ἐννοιῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν πᾶσα ψυχὴ παρὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάθους ὑπεβάλλετο καὶ εἰς ἀμφιβολίαν τινὰ, κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου εἰπόντος, ὅτι «πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοί,» προφητεύει ὁ Συμεὼν καὶ περὶ αὐτῆς τῆς Μαρίας, ὅτι ἱσταμένη πλησίον τοῦ σταυροῦ, καὶ βλέπουσα τὰ γινόμενα, καὶ ἀκούουσα τὰς φωνὰς, μετὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γαβριὴλ, μετὰ τὴν ἀπόῤῥητον γνῶσιν τῆς θείας συλλήψεως, μετὰ τὴν μεγάλην τῶν θαυμάτων ἐπίδειξιν, θέλει γείνει, λέγει, καὶ εἰς τὴν ἰδικήν σου ψυχὴν ταραχή τις· διότι ἔπρεπεν ὁ Κύριος ὑπὲρ παντὸς νὰ γευθῇ θάνατον, καὶ γενόμενος ἱλαστήριον τοῦ κόσμου, νὰ δικαιώσῃ πάντας εἰς τὸ αἷμά του. Καὶ σὲ λοιπὸν αὐτὴν, τὴν ἄνωθεν δεδιδαγμένην τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, θέλει ἐγγίζει ἀμφιβολία τις, ἡ ῥομφαία· διὰ ν' ἀποκαλυφθῶσιν ἀπὸ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί· αἰνίττεται, ὅτι μετὰ τὸν σκανδαλισμὸν τὸν γενόμενον διὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Μαρίαν, θέλει ἐπακολουθήσει

ταχεῖά τις θεραπεία παρὰ τοῦ Κυρίου, βεβαιοῦσα τὴν καρδίαν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπ' αὐτῷ πίστιν· διότι οὕτως εἴδομεν καὶ τὸν Πέτρον, ὅτι, ἀφοῦ ἐσκανδαλίσθη, ἐνεκολπώθη βεβαιότερον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Τὸ ἀνθρώπινον λοιπὸν σαθρὸν ἐφανερώθη, διὰ νὰ δειχθῇ τὸ ἰσχυρὸν τοῦ Κυρίου.»

Ταῦτα λέγει ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος καὶ ὁ Ἅγιος Βασίλειος, δύο τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, οἵτινες ἑορτάζονται ὡς Ἅγιοι δὶς τοῦ ἔτους. Καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ κατηγορηθῶ ὡς αἱρετικὸς, ὡς βδελυρὸς, ὡς βλάσφημος, διότι τὴν ὀνομάζω Μαρίαν καὶ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ; Διὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, ὡς ἄνω ἐκφρασθεῖσαν, ἢ διὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, δὲν θέλω νὰ εἴπω τι ἐδῶ, οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατά. Τὴν ῥῆσιν ἀμφοτέρων ἀναφέρω διὰ νὰ ἴδωσιν ὅλοι οἱ Χριστιανοί, τί λέγουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ὅτι τὴν ὀνομάζουσι καθὼς ἐγὼ τὴν ὠνόμασα, καὶ καθὼς τὴν ὠνόμασεν ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως· «σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα·» ὡς ὁ ἅγιος Ἰουστῖνος τὴν ὀνομάζει εἰς τὸν πρὸς Τρύφωνα Διάλογόν του· ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Εἰρηναῖος, καὶ ὁ Κλήμης, καὶ ἄλλοι, «ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.»

Εἰς αὐτοὺς ὁ Χριστὸς, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἦτο τὸ πᾶν.

Λέγει ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ παιδαγωγῷ, βιβλίῳ α'·

«Ὁ δὲ Κύριος ὁ Χριστὸς, ὁ τῆς Παρθένου καρπὸς (1)

(1) Ἰδὲ Λουκ. Κεφ. ιά. 28 «Ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ

οὐκ ἐμακάρισε τοὺς γυναικείους μαστοὺς, οὐδὲ ἔκρινεν αὐτοὺς τροφεῖς· ἀλλὰ τοῦ φιλοστόργου καὶ φιλανθρώπου Πατρὸς ἐπομβρήσαντος τὸν λόγον, αὐτὸς ἤδη τροφὴ γέγονε πνευματικὴ τοῖς σώφροσιν. Ὢ θαύματος μυστικοῦ! εἷς μὲν ὁ τῶν ὅλων Πατήρ· εἷς δὲ καὶ ὁ τῶν ὅλων Λόγος· καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ· μία δὲ μόνη γὰρ μήτηρ Παρθένος· Ἐκκλησίαν ἐμοὶ φίλον αὐτὴν καλεῖν. ὁ Λόγος τὰ πάντα τῷ νηπίῳ, καὶ πατὴρ, καὶ μήτηρ, καὶ παιδαγωγὸς, καὶ τροφεύς· φάγεσθέ μου, φησὶ, τὴν σάρκα, καὶ πίεσθέ μου τὸ αἷμα· ταύτας ἡμῖν οἰκείας τροφὰς ὁ Κύριος χορηγεῖ, καὶ σάρκα ὀρέγει, καὶ αἷμα ἐκχεῖ· καὶ οὐδὲν εἰς αὔξησιν τοῖς παιδίοις ἐνδεῖ· ὢ τοῦ παραδόξου μυστηρίου! ἀποδύσασθαι ἡμῖν τὴν παλαιὰν καὶ σαρκικὴν ἐγκελεύεται φθορὰν, ὥσπερ καὶ τὴν παλαιὰν τροφήν· καινῆς δὲ ἄλλης τῆς Χριστοῦ διαίτης μεταλαμβάνοντας, ἐκεῖνον, εἰ δυνατὸν, ἀναλαμβάνοντας, ἐν ἑαυτοῖς ἀποτίθεσθαι, καὶ τὸν Σωτῆρα ἐνστερνίσασθαι· ἵνα καταρτίσωμεν τῆς σαρκὸς ἡμῶν τὰ πάθη. Ἀλλ' οὐ ταύτῃ νοεῖν ἐθέλεις, κοινότερον δὲ ἴσως· ἄκουε καὶ ταύτῃ· σάρκα ἡμῖν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀλληγορεῖ· καὶ γὰρ ὑπ' αὐτοῦ δεδημιούργηται ἡ σάρξ· αἷμα ἡμῖν τὸν Λόγον αἰνίττεται· καὶ γὰρ ὡς αἷμα πλούσιον, ὁ λόγος ἐπικέχυται τῷ βίῳ· ἡ κρᾶσις δὲ ἡ ἀμφοῖν, ὁ Κύριος. ἡ τροφὴ τῶν νηπίων πίνεται γὰρ ὁ Λόγος, ἡ τροφὴ τῆς ἀληθείας.» (Ἰδὲ Κλήμεντος Ἀλεξ. τὰ εὑρισκόμενα, ἔκδ. Venetiis 1757. Τόμ. ά. σελ. 123—125).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Ὁ δὲ Κύριος ὁ Χριστὸς, ὁ τῆς Παρθένου καρπὸς δὲν

μαστοὶ οὓς ἐθήλασας· αὐτὸς δὲ εἶπε· μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.»

ἐμακάρισε τοὺς γυναικείους μαστούς, οὐδ' ἔκρινεν αὐτοὺς τροφεῖς· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ φιλόστοργος καὶ φιλάνθρωπος πατὴρ ἐπέχυσε τὸν λόγον, αὐτὸς ἤδη ἔγεινε τροφὴ πνευματικὴ εἰς τοὺς σώφρονας. Ὦ θαύματος μυστικοῦ! Εἷς μὲν εἶναι ὁ τῶν ὅλων Πατήρ· εἷς δὲ καὶ ὁ τῶν ὅλων Λόγος· καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ· μία δὲ μόνη μήτηρ Παρθένος· Ἐκκλησίαν εἶναι εὐάρεστον εἰς ἐμὲ νὰ ὀνομάζω αὐτήν.... Ὁ Λόγος εἶναι τὰ πάντα εἰς τὸ νήπιον, καὶ πατήρ, καὶ μήτηρ, καὶ παιδαγωγός, καὶ τροφεύς· Φάγετέ μου, λέγει, τὴν σάρκα, καὶ πίετε τὸ αἷμά μου. Ταύτας τὰς τροφὰς οἰκείας πρὸς ἡμᾶς χορηγεῖ ὁ Κύριος, καὶ σάρκα προτείνει, καὶ αἷμα ἐκχέει, καὶ δὲν ἐλλείπει τίποτε εἰς αὔξησιν τῶν παιδίων. Ὦ τοῦ παραδόξου μυστηρίου! Διατάττει ν' ἀπεκδυθῶμεν τὴν παλαιὰν καὶ σαρκικὴν φθοράν, καθὼς τὴν παλαιὰν τροφήν· ἄλλην δὲ νέαν τὴν δίαιταν τοῦ Χριστοῦ, μεταλαμβάνοντες, ἐκεῖνον, εἰ δυνατόν, ἀναλαμβάνοντες, ν' ἀποθέσωμεν αὐτὸν ἐντὸς ἡμῶν, καὶ νὰ ἐνστερνισθῶμεν τὸν Σωτῆρα, διὰ νὰ τακτοποιήσωμεν τὰ πάθη τῆς σαρκὸς ἡμῶν. Ἀλλὰ δὲν θέλεις οὕτω νὰ ἐννοήσῃς ταῦτα, ἀλλὰ κοινότερον ἴσως. Ἄκουε καὶ οὕτω· Σάρκα εἰς ἡμᾶς ἀλληγορεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἐπειδὴ ὑπ' αὐτοῦ εἶναι δημιουργημένη ἡ σάρξ· αἷμα εἰς ἡμᾶς ὑπονοεῖ τὸν Λόγον· διότι ὡς αἷμα πλούσιον εἶναι ἐπικεχυμένος ὁ Λόγος εἰς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων· ἡ μίξις δὲ τῶν δύο εἶναι ὁ Κύριος, ἡ τροφὴ τῶν νηπίων· διότι πίνεται ὁ Λόγος, ἡ τροφὴ τῆς ἀληθείας.»

Τέλος ἂς μὴ φαντασθῇ τις ὅτι ἐξύβρισά ποτε ἢ ἐβλασφήμησα τὴν Μαρίαν, ἢ ὅτι ὡμίλησά ποτε ἐναντίον αὐτῆς. Δὲν ἐξυβρίζω οὐδένα πιστὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι

οἱ ἀληθεῖς χριστιανοί, οἵτινες εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ὀνομάζονται ἅγιοι, εἶναι ἀγαπητοὶ καὶ ἄξιοι τῆς τιμῆς, καὶ τὰ σώματά των ὀνομάζονται «ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος·» «ἢ οὐκ οἴδατε τὸ σῶμα ὑμῶν, ναός τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματός ἐστιν;» «οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν, μέλη Χριστοῦ ἐστιν;» (Α'. Κορινθ. ϛ'. 15—19). «Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς.» (Β'. Κορινθ. ϛ'. 16). «Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;» (Α'. Κορινθ. γ'. 16).

Πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ὑβρίζω; Μὴ γένοιτο νὰ ὑβρίζω, ὄχι μόνον τὴν Μαρίαν ἥτις ἦτον «Κεχαριτωμένη» καὶ «Εὐλογημένη ἐν γυναιξίν,» τῆς ὁποίας «ἡ ψυχὴ ἐμεγάλυνε τὸν Κύριον,» καὶ τῆς ὁποίας «τὸ πνεῦμα ἠγαλλιάσατο ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι αὐτῆς·» (Λουκ. ά. 46—47), ἥτις, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, προσεκαρτέρει τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ἁγίους· «οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξί. καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ» (Πράξ. ά. 14)· μὴ γένοιτο, λέγω, νὰ ὑβρίζω. ὄχι μόνον αὐτήν, ἀλλ' οὔτε κανένα ἄλλον ἅγιον, ἢ τὸν ἐλάχιστον πιστὸν δοῦλον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, καὶ Θεοῦ μου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέγω μόνον ὡς ὁ Ἐπιφάνιος, «Πέρα τοῦ δέοντος οὐ χρὴ τιμᾶν τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τιμᾶν τὸν αὐτῶν Δεσπότην.» (ἰδὲ Ἐπιφαν. κατὰ τῶν Ἀντιδικομαριανιτῶν, τομ. ά. σελ. 1055). Καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι πολλοὶ σήμερον εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας τιμῶσιν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς Ἁγίους, καὶ ὀλιγώτερον παρὰ τὸ δέον τὸν Δεσπότην αὐτῶν.

Λέγει ὁ Ἰωάννης· «Καὶ εἶδον ἄλλον Ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα Εὐαγγέλιον Αἰώνιον, εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ φυλὴν, καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν· λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβήθητε τὸν Θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν ὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.» (Ἀποκαλ. ιδ'. 6—7).

Αὐτὴ ἡ φωνὴ, εἴθε νὰ ἀκούηται εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ νὰ ὑπακούηται ὑπὸ παντὸς ἀνθρώπου. Δὲν ὑβρίζω οὔτε ἀνθρώπους, οὔτε ἁγίους εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ἀγγέλους, οὔτε Χερουβὶμ, οὔτε Σεραφὶμ, ἀλλὰ μεγαλύνω καὶ δοξάζω τὸν Δεσπότην τοῦ παντὸς, τὸν Θεὸν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ κτίσματα εἶναι ὡς μηδέν.

Καὶ αὐτὸν τὸν Χριστὸν δὲν πρέπει νὰ προσκυνῶμεν, ἐὰν δὲν εἶναι Θεός· καθὼς λέγει που ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος·

« Εἰ γὰρ κτιστός ἐστιν ὁ Υἱὸς, οὐ προσκυνητὸς, κατὰ τὸν ἐκείνων λόγον· μωρὸν γάρ ἐστι κτίσιν προσκυνεῖν, καὶ ἀθετεῖν τὴν πρώτην ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεός σου Κύριος εἷς ἐστιν· οὐ κτιστὸς τοίνυν ὁ Ἅγιος Λόγος, ὅτι προσκυνητός. Προσεκύνησαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· προσκυνοῦσιν αὐτῷ Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ· καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες Ἄγγελοι Θεοῦ· καὶ προσκυνησάτω σε, Κύριε, ἡ ἰσχύς μου· ἓν δὲ πρᾶγμά ἐστι ῥητὸν, καὶ σύντομον, καὶ ἀναντίθετον, ᾧ τις ἀντειπεῖν οὐ δύναται, εἰ ἔχουσι μαρτυρίαν οἱ ἐχθραίνοντες τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ δεῖξαι, ποῦ εἶπεν ὁ Πατὴρ, ὅτι ἔκτισά μοι υἱὸν, ἐν παλαιᾷ καὶ ἐν καινῇ διαθήκῃ· ἢ ποῦ εἶπεν ὁ Υἱὸς, ὅτι

ἔκτισέ με ὁ Πατήρ; τέσσαρα εἰσὶν Εὐαγγέλια, κεφαλαίων χιλίων ἑκατὸν ἑξήκοντα δύο, καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους ἐλάλησεν ὁ Υἱὸς, καὶ πρὸς αὐτον ὁ Πατήρ· καὶ οὐδαμοῦ εἶπεν ἔκτισέ με ὁ Πατήρ· οὐδὲ ὁ Πατὴρ ἔκτισά μοι Υἱὸν, ἢ ἔκτισα τὸν Υἱόν μου.

« Ἀλλὰ φησὶν ὁ φιλόνεικος, καὶ φιλόδοξος· τί οὖν λέγεις τὸ σῶμα ἀπὸ Μαρίας δηλονότι ἀνειλημμένον ; Μαρία δὲ τί; φησὶν, ἄκτιστος, ἢ κτιστός; κτιστὸς δηλονότι, καὶ αὐτοὶ λέγομεν, γεννηθεῖσα ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Τὸ ἀπὸ Μαρίας οὖν τί λέγεις; προσκυνεῖς τὸν Σωτῆρα ἐν σώματι, ἢ οὐ προσκυνεῖς; πῶς οὖν μὴ προσκυνήσω; ἐὰν γὰρ μὴ προσκυνήσω, οὐκ ἔχω ζωήν. Ἰδοὺ οὖν κτίσμα προσκυνεῖς τὸ σῶμα. Πολλὴ δὲ φρενοβλάβεια τῶν τὰ τοιαῦτα λεγόντων· καὶ γὰρ βασιλεὺς πορφύραν ἐνδεδυμένος, ὑπὸ πάντων προσκυνεῖται, ἄρα ἡ πορφύρα προσκυνεῖται, ἢ ὁ βασιλεύς; εὔδηλον ὅτι ὁ βασιλεύς· συμπροσκυνεῖται δὲ αὐτῷ καὶ ἡ πορφύρα φορουμένη· ἐκδυσαμένου δὲ ταύτην τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τόπον θεμένου, οὐκέτι προσκυνεῖται ἡ πορφυρίς· καθέζεται καὶ ἐν ναῷ πολλάκις βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου ἰδίου, καὶ οἱ προσκυνοῦντες προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα ἐν τῷ ναῷ τῷ ἰδίῳ, καὶ τῷ θρόνῳ· ἐξεγερθέντος δὲ τοῦ βασιλέως, οὐδεὶς οὔτε τὸν ναὸν, οὔτε τὸν θρόνον προσκυνεῖ, οὐδεὶς δὲ μεμηνὼς θέλων προσκυνῆσαι τὸν βασιλέα ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, λέγει τῷ βασιλεῖ, ἔξελθε ἐκ τοῦ ναοῦ σου, ἵνα σὲ προσκυνήσω· οὕτω γοῦν οὐδεὶς εἴπῃ τῷ μονογενεῖ, ἄφες τὸ σῶμα, ἵνα σὲ προσκυνήσω, ἀλλά προσκυνεῖ σὺν τῷ σώματι τὸν μονεγενῆ, ἄκτιστον σὺν ναῷ τῷ ἁγίῳ, ὃν ἔλαβεν ἐλθών· καὶ οὐδεὶς λέγει τῷ βασιλεῖ, ἀνάστα ἐκ τοῦ θρόνου σου, ἵνα σὲ προσκυνήσω δίχα τοῦ θρόνου· ἀλλὰ προσκυνεῖ τὸν βασιλέα σὺν τῷ θρόνῳ. Καὶ γοῦν καὶ

ὁ Χριστὸς προσκυνεῖται σὺν τῷ σώματι τῷ ταφέντι καὶ ἐγηγερμένῳ.» (Ἴδε Ἐπιφάν. Τόμ. β'. σελ. 54—55. ἔκδ. Παρισ. 1622).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Διότι ἐὰν ἦναι κτιστὸς ὁ Υἱός, δὲν εἶναι προσκυνητός, κατὰ τὸν λόγον ἐκείνων· διότι εἶναι μωρὸν νὰ προσκυνῇ τις κτίσιν, καὶ νὰ παραβαίνῃ τὴν πρώτην ἐντολήν, ἥτις λέγει· »Ἄκουε Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεός σου Κύριος εἷς ἐστιν.» Δὲν εἶναι λοιπὸν κτιςὸς ὁ Ἅγιος λόγος, διότι εἶναι προσκυνητός. Προσεκύνησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί του· προσκυνοῦσιν αὐτὸν Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ· καὶ ἂς προσκυνήσωσιν αὐτὸν ὅλοι οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂς σὲ προσκυνήσῃ, Κύριε, ἡ δύναμίς μου· ἓν δὲ πρᾶγμα εἶναι ῥητόν, καὶ σύντομον, καὶ ἀναντίῤῥητον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δύναταί τις νὰ ἐναντιωθῇ· ἐὰν ἔχουσιν οἱ ἐχθρευόμενοι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ νὰ δείξωσι μαρτυρίαν, ἂς μᾶς εἴπωσι ποῦ εἶπεν ὁ Πατὴρ, ὅτι ἔκτισά μοι Υἱόν, εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Νέαν Διαθήκην· ἢ ποῦ εἶπεν ὁ Υἱός, ὅτι μὲ ἔκτισεν ὁ Πατήρ; Τέσσαρα Εὐαγγέλια εἶναι κεφαλαίων χιλίων ἑκατὸν ἑξήκοντα δύο, καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους ἐλάλησεν ὁ Υἱός, καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Πατήρ· καὶ εἰς κἀνὲν μέρος δὲν εἶπε, μὲ ἔκτισεν ὁ Πατήρ· οὐδὲ ὁ Πατὴρ, ἔκτισά μοι Υἱόν, ἢ ἔκτισα τὸν Υἱόν μου.

«Ἀλλὰ λέγει ὁ φιλόνεικος, καὶ φιλόδοξος· τί λοιπὸν λέγεις τὸ σῶμα ἀπὸ Μαρίας δηλονότι ἀνειλημμένον; ἡ Μαρία δὲ τί; λέγει, ἄκτιστος εἶναι ἢ κτιστός; εἶναι κτιστὸς δηλονότι, λέγομεν καὶ ἡμεῖς, γεννηθεῖσα ἀπὸ ἄνδρα καὶ γυναῖκα. Τὸ ἀπὸ Μαρίας λοιπὸν τί λέγεις; προσκυνεῖς τὸν Σωτῆρα εἰς σῶμα, ἢ δὲν προσκυνεῖς; πῶς λοιπὸν νὰ μὴ

τὸν προσυνήσω; διότι ἐὰν δὲν προσκυνήσω αὐτὸν, δὲν ἔχω ζωήν. Ἰδοὺ λοιπὸν κτίσμα προσκυνεῖς τὸ σῶμα· πολλὴ δὲ εἶναι ἡ φρενοβλάβεια ἐκείνων, οἵ ὁποῖοι λέγουσι τὰ τοιαῦτα· διότι καὶ βασιλεὺς ἐνδεδυμένος πορφύραν, ἀπὸ ὅλους προσκυνεῖται· λοιπὸν ἡ πορφύρα προσκυνεῖται ἢ ὁ βασιλεύς; Εἶναι φανερώτατον ὅτι ὁ βασιλεὺς προσκυνεῖται· προσκυνεῖται δὲ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ ἡ πορφύρα, ἐνῷ φορεῖται. Ἀφοῦ δ' ἐκδυθῇ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν θέσῃ εἰς τὸν τόπον της, δὲν προσκυνεῖται πλέον ἡ πορφύρα. Καθίζει καὶ εἰς ναὸν πολλάκις ὁ βασιλεὺς εἰς θρόνον ἰδιαίτερον, καὶ οἱ προσκυνοῦντες προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα εἰς τὸν ναὸν τὸν ἰδικόν του καὶ τὸν θρόνον. Ἀφοῦ δὲ σηκωθῇ ὁ βασιλεὺς, κἀνεὶς, δὲν προσκυνεῖ οὔτε τὸν ναὸν οὔτε τὸν θρόνον· κἀνεὶς, ὅταν θέλῃ νὰ προσκυνήσῃ τὸν βασιλέα εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ, δὲν εἶναι τόσον τρελλὸς, ὥςτε νὰ λέγῃ πρὸς τὸν βασιλέα, ἔξελθε ἀπὸ τὸν ναόν σου, διὰ νὰ σὲ προσκυνήσω. Οὕτω λοιπὸν κἀνεὶς δὲν θὰ εἰπῇ εἰς τὸν μονογενῆ, ἄφησε τὸ σῶμα διὰ νὰ σὲ προσκυνήσω, ἀλλὰ προσκυνεῖ τὸν μονογενῆ μὲ τὸ σῶμά του, ἄκτιστον αὐτὸν μὲ τὸν ναὸν τὸν ἅγιον, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὅταν ἦλθε. Καὶ κἀνεὶς δὲν λέγει εἰς τὸν βασιλέα σηκώσου ἀπὸ τὸν θρόνον σου, διὰ νὰ σὲ προσκυνήσω χωριστὰ ἀπὸ τὸν θρόνον σου· ἀλλὰ προσκυνεῖ τὸν βασιλέα μὲ τὸν θρόνον του. Καὶ ὁ Χριστὸς λοιπὸν προσκυνεῖται μὲ τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐτάφη καὶ ἀνέστη.»

Καὶ τοῦτο συμφωνεῖ μὲ ὅσα λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς εἰς τὸ Πανάριόν του.

«Τί οὖν τὸ κτίσμα ὠφελήσειεν; ἢ ποίαν χρῆσιν ποιεῖται πρὸς τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, καὶ πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ

Λόγου ἔνσαρκον δοξολογίαν, καὶ τελείαν θεότητα; τί ὠφελεῖ ἡμᾶς τὸ λέγειν αὐτὸν κτίσμα; τί κτίσμα ταῖς κτίσεσιν ἐργάζεται; τί κτίσμα ὠφελεῖ τὰς κτίσεις; πῶς δὲ ἔκτισεν ὁ Θεὸς Θεὸν εἰς προσκύνησιν διδοὺς, ὁπότε λέγει· μὴ ποιήσῃς σεαυτῷ πᾶν ὁμοίωμα μήτε ἐπὶ γῆς, μήτε ἐν οὐρανῷ, καὶ μὴ προσκυνήσῃς αὐτῷ; πῶς οὖν ἔκτισεν ἑαυτῷ Υἱὸν, καὶ ἐπέταξε προσκυνεῖσθαι; μάλιστα τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· Καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν· μωρὸν γὰρ τὸ κτίσιν Θεολογεῖν, ἀθετεῖν δὲ πρώτην ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις· διὸ ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία οὐ κτίσμα προσκυνεῖ, ἀλλὰ Υἱὸν γεννητὸν, Πατέρα ἐν Υἱῷ, Υἱὸν ἐν Πατρὶ, σὺν Ἁγίῳ Πνεύματι.» (Ἰδὲ Ἐπιφάν. Τόμ. ά. σελ. 759. ἔκδ. Παρισ. 1622).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Τί λοιπὸν τὸ κτίσμα ἤθελεν ὠφελήσει; ἢ τί χρησιμεύει εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ εἰς τὴν ἔνσαρκον δοξολογίαν καὶ τελείαν θεότητα τοῦ Θεοῦ λόγου; τί μᾶς ὠφελεῖ τὸ νὰ λέγωμεν αὐτὸν κτίσμα; τί κάμνει τὸ κτίσμα εἰς τὰ κτίσματα; τί ὠφελεῖ τὸ κτίσμα τὰ κτίσματα; Πῶς δὲ ἔκτισεν ὁ Θεὸς Θεὸν δίδων αὐτὸν εἰς προσκύνησιν, ἀφοῦ λέγει· «Μὴ ποιήσῃς σεαυτῷ πᾶν ὁμοίωμα μήτε ἐπὶ γῆς μήτε ἐν οὐρανῷ, καὶ μὴ προσκυνήσῃς αὐτῷ.» Πῶς λοιπὸν ἔκτισεν εἰς τὸν ἑαυτόν του Υἱὸν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ προσκυνῆται; μάλιστα ἐνῷ ὁ Ἀπόστολος λέγει· «Καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ ἐμωράνθησαν·» διότι εἶναι μωρὸν πρᾶγμα τὸ νὰ θεολογῇ τις τὴν κτίσιν, νὰ παραβαίνῃ δὲ πρώτην ἐντολὴν, ἡ ὁποία λέγει· «Κύριον τὸν Θεόν σου

προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.» Διὰ τοῦτο ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία προσκυνεῖ ὄχι κτίσμα, ἀλλὰ Υἱὸν γεννητὸν, Πατέρα ἐν Υἱῷ, Υἱὸν ἐν Πατρὶ, σὺν Ἁγίῳ Πνεύματι.»

Καὶ πάλιν·

«Πῶς δὲ ἔτι προσκυνητὸς ἔσται, εἰ ἔσται ποιητός; ἄφελε γὰρ τὴν μέμψιν τὴν παρὰ τῷ ἁγίῳ Ἀποστόλῳ ἐπὶ τοῖς τὴν κτίσιν θεολογοῦσι, καὶ ἐπίδος μοι Θεὸν προσκυνούμενον κτιστὸν κατὰ τὴν εὐσεβῆ πίστιν, τὴν μηκέτι κτίσει προσκυνοῦσαν, ἀλλὰ τῷ κτίσαντι· καὶ ἔσται παρὰ σοὶ εὔλογος ἡ τοῦ πεπλανημένου σου λόγου ἀπὸ τῆς τῶν πατέρων εὐσεβείας ἀκολουθία· ἀλλ᾽ οὐ μὴν δύνασαι τοῦτο παραστῆσαι· εἰ δὲ καὶ ἐτόλμας ἀποσυλῆσαι πόθεν, καὶ βιάσασθαι, οὐδὲ ἐν τούτῳ τὸν εὔλογον λογισμὸν τῶν θεοσεβῶν παρεκτρέπειν εἰς τοιαύτην φαυλότητα, ὦ θέηλατε· ἀντιμάχεται γάρ σοι καὶ τὸ φρόνημα, καὶ ὁ λόγος· πᾶν γὰρ τὸ κτιστὸν, οὐ προσκυνητὸν, ὡς ἔφην· εἰ δὲ ὅλως, προσκυνητὸν, πολλῶν ἄλλων ὑπαρχόντων κτιστῶν, οὐδὲν ἂν διοίσει τὸ καὶ ἡμᾶς μετὰ τοῦ ἑνὸς κτιστοῦ τὰ ὅλα προσκυνεῖν σύνδουλα ὄντα. καὶ τῇ αὐτῇ ἀγωγῇ τῆς ὀνομασίας ὑποπεπτωκότα.» (Ἰδὲ Ἐπιφάν. Τόμ. ά. σελ. 532 ἔκδ. Παρισ. 1622).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Πῶς δὲ πλέον θὰ ἦναι προσκυνητὸς, ἐὰν θὰ ἦναι ποιητός; Διότι ἀφαίρεσε τὴν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἅγιος Ἀπόστολος κάμνει ἐναντίον ἐκείνων, ὅσοι θεολογοῦσι τὴν κτίσιν, καὶ δός μου Θεὸν κτιστὸν, ὅστις νὰ προσκυνῆται κατὰ τὴν εὐσεβῆ πίστιν, ἥτις δὲν προσκυνεῖ πλέον τὴν

κτίσιν, ἀλλ' ἐκεῖνον, ὅστις ἔκτισεν αὐτήν· καὶ τότε θὰ ἦναι εἰς ἐσὲ εὔλογος ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου σου, τοῦ ἀποπλανημένου ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν τῶν πατέρων· ἀλλὰ βέβαια δὲν δύνασαι νὰ παραστήσῃς τοῦτο· ἐὰν δὲ καὶ ἐτόλμας νὰ κλέψῃς ἀπὸ κανὲν μέρος καὶ νὰ βιάσῃς, οὐδὲ μὲ τοῦτο δύνασαι ν' ἀποπλανήσῃς τὸν εὔλογον λογισμὸν τῶν θεοσεβῶν εἰς τοσαύτην φαυλότητα, ὦ θεήλατε· διότι ἀντιμάχονται εἰς σὲ καὶ τὸ φρόνημα καὶ ὁ λόγος· διότι πᾶν πρᾶγμα κτιστὸν δὲν εἶναι προσκυνητὸν, καθὼς εἶπα· ἐὰν δὲ ἦναι καθόλου προσκυνητὸν, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι πολλὰ ἄλλα κτιστὰ, δὲν θὰ διαφέρει διόλου τὸ νὰ προσκυνῶμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὸ ἓν κτιστὸν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἶναι σύνδουλα, καὶ ὀνομάζονται μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα.»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Κατηγορήθην πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τοῦ ἀνωνύμου ἱερέως τῆς Σμύρνης, περὶ Μετουσιώσεως, (ἰδὲ ἀριθμὸν 588 τοῦ Αἰῶνος), μολονότι δὲν λέγω παρ' ὅ,τι εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν γνώμην σημαντικῶν Πατέρων τῆς 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας.

Λέγει 'Επιφάνιος·

«'Επειδὴ γὰρ καὶ θύρα κέκληται ὁ Χριστὸς, καὶ ὁδὸς, καὶ στύλος, καὶ νεφέλη, καὶ πέτρα, καὶ ἀρνίον, καὶ ἀμνὸς, καὶ χείμαρρος, καὶ μόσχος, καὶ λέων, καὶ πηγὴ, καὶ σοφία, καὶ λόγος, καὶ υἱὸς, καὶ Ἄγγελος, καὶ Χριστὸς, καὶ

Σωτὴρ, καὶ Κύριος, καὶ ἄνθρωπος, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου, καὶ λίθος ἀκρογωνιαῖος, καὶ ἥλιος, καὶ Προφήτης, καὶ Ἄρτος, καὶ Βασιλεὺς, καὶ οἰκοδόμος, καὶ γεωργὸς, καὶ Ποιμὴν, καὶ ἄμπελος, καὶ ὅσα τοιαῦτα, οὕτω, φασὶ, καὶ τὸ κτίσμα λέγομεν καταχρηστικῶς, δεῖ γὰρ ἡμᾶς ὁμολογεῖν.

« Φεῦγε τῆς τοιαύτης κακῆς ὑπονοίας καὶ πανουργίας, μὴ δῴη Κύριός τινι τῶν τῆς ἀληθείας υἱῶν ὑπαχθῆναι τῇ τοιαύτῃ εἰρωνείᾳ, ἵνα (καὶ) διὰ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων καὶ τὸ τοῦ κτίσματος ὄνομα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἰσδεξάμενον πεισθῆναι, καὶ οὕτως ὁμολογεῖν. Δότωσαν γὰρ ἡμῖν τούτου τὴν χρῆσιν καὶ τὴν τῶν λογισμῶν ἀπόδοσιν· πάντα γὰρ ἐκεῖνα καταχρηστικῶς εἴρηται, οὐδὲν εἰς τὴν θεότητα τοῦ υἱοῦ ἐνσκήπτοντα, οὔτε ἐλλιπῆ ποιούμενα πρὸς τὸν Πατέρα τῆς αὐτοῦ οὐσιότητος· κἄν τε θύρα λεχθείη, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ εἰσερχόμεθα· κἄν τε ὁδὸς, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ βαδίζομεν· κἄν τε στύλος, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐστὶν ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας· κἄν τε νεφέλη, ἐπειδὴ ἐσκέπασε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· κἄν τε στύλος, διὰ τὸ φωτεινὸν τοῦ πυρὸς, ὃ ἐφώτισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· κἄν τε μάννα, ἐπειδὴ ἠρνήσαντο αὐτὸν ἄρτον ἐπουράνιον· κἄν τε Ἄρτος, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ἰσχυροποιούμεθα· κἄν τε ἄγγελος, ἐπειδὴ μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος· ὁμώνυμον γάρ ἐστι τὸ τοῦ Ἀγγέλου ὄνομα· ἐδέξατο γὰρ ἡ Ῥαὰβ τοὺς ἀγγέλους, καὶ οὐκ ἦσαν Ἄγγελοι οἱ ἀπεσταλμένοι, ἀλλ' ἢ οἱ ἀναγγείλαντες περὶ τοῦ τόπου· οὕτω καὶ ὁ μονογενὴς, ἐπειδὴ ἀνήγγειλε τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς τοῖς ἀνθρώποις, μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος, ἐν τῷ κόσμῳ ἀναγγέλλων τὴν μεγάλην βουλήν· καὶ λίθος, οὐκ ἀναίσθητος ὁ λίθος, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, διὰ τὸ πρόσκομμα γεγονέναι Ἰουδαίοις,

ἡμῖν δὲ θεμέλιον σωτηρίας· καὶ ἀκρογωνιαῖος λίθος, διὰ τὸ ἐπισφίγξαι παλαιὰν καὶ νέαν διαθήκην· περιτομήν τε καὶ ἀκροβυστίαν εἰς μίαν ἕνωσιν· ἀμνὸς δὲ, διὰ τὸ ἄκακον, καὶ τὸ δι' αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἠφανίσθαι ἐν τῷ αὐτὸν τῷ Πατρὶ προσενηνέχθαι πρόβατον εἰς σφαγήν· ἐπειδὴ ἦλθεν ὑπὲρ ἡμῶν παθεῖν ὁ ἀπαθὴς, ἵνα ἡμεῖς σωθῶμεν· καὶ εἴ τί ἐστιν ἕτερον ταῖς αὐταῖς χρήσεσι συμβαλλόμενον, εἰς σωτηρίαν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, καταχρηστικῶς ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται.» (ἴδε Ἐπιφαν. τομ. ά. σελ. 758. ἔκδ. Παρ. 1622).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Διότι ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ὠνομάσθη καὶ θύρα, καὶ ὁδὸς, καὶ στύλος, καὶ νεφέλη, καὶ πέτρα, καὶ ἀρνίον, καὶ ἀμνὸς, καὶ χείμαῤῥος, καὶ μόσχος, καὶ λέων, καὶ πηγὴ, καὶ σοφία, καὶ λόγος, καὶ υἱὸς, καὶ Ἄγγελος, καὶ Χριστὸς, καὶ Σωτὴρ, καὶ Κύριος, καὶ ἄνθρωπος, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου, καὶ λίθος ἀκρογωνιαῖος, καὶ ἥλιος, καὶ Προφήτης, καὶ Ἄρτος, καὶ Βασιλεὺς, καὶ οἰκοδόμος, καὶ γεωργὸς, καὶ ποιμὴν, καὶ ἄμπελος, καὶ ὅσα τοιαῦτα· οὕτω, λέγουσι, καταχρηστικῶς λέγομεν καὶ τὸ κτίσμα· διότι πρέπει νὰ τὸ ὁμολογῶμεν.

«Φεῦγε ἀπὸ τοιαύτην κακὴν ὑπόνοιαν καὶ πανουργίαν· νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ Κύριος εἰς κανέναν ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀληθείας νὰ παραφερθῇ μὲ τὴν τοιαύτην εἰρωνείαν, ὥςε διὰ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων νὰ πεισθῇ νὰ δεχθῇ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτίσματος εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω νὰ ὁμολογῇ· διότι ἂς δώσωσιν εἰς ἡμᾶς τὴν χρῆσιν τούτου καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν λογισμῶν· ἐπειδὴ ὅλα ἐκεῖνα ἐλέχθησαν καταχρηστικῶς, τὰ ὁποῖα δὲν προσβάλλουσι διό-

λου τὴν θεότητα τοῦ Υἱοῦ, οὐδὲ κάμνουσιν αὐτὴν πρὸς τὸν πατέρα ἐλλειπῆ τῆς οὐσιότητος αὐτοῦ· καὶ θύρα ἐὰν ὀνομασθῇ, ἐπειδὴ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐμβαίνομεν· καὶ ὁδὸς, ἐπειδὴ διὰ μέσου αὐτοῦ περιπατοῦμεν· καὶ στύλος, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι στήριγμα τῆς ἀληθείας· καὶ νεφέλη. ἐπειδὴ ἐσκέπασε τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ στύλος, ἐξ αἰτίας τῆς λάμψεως τοῦ πυρὸς, ἥτις ἐφώτισεν εἰς τὴν ἔρημον· καὶ μάννα, ἐπειδὴ ἠρνήθησαν αὐτὸν ἄρτον ἐπουράνιον· καὶ Ἄρτος, ἐπειδὴ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐνδυναμούμεθα· καὶ Ἄγγελος, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος· διότι τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγγέλου εἶναι ὁμώνυμον· διότι ἐδέχθη ἡ Ῥαὰβ τοὺς ἀγγέλους ἤτοι ἀγγελιαφόρους, καὶ δὲν ἦσαν Ἄγγελοι οἱ ἀπεσταλμένοι παρὰ οἱ κοινοποιήσαντες περὶ τόπου· οὕτω καὶ ὁ μονογενὴς, ἐπειδὴ ἀνήγγειλε τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελος ἀναγγέλλων εἰς τὸν κόσμον τὴν μεγάλην βουλήν· καὶ λίθος, ὄχι ἀναίσθητος ὁ λίθος, ἀλλὰ καταχρηςικῶς, διότι ἔγεινεν εἰς τὺς Ἰυδαίυς πρόσκομμα, εἰς ἡμᾶς δὲ θεμέλιον σωτηρίας· καὶ ἀκρογωνιαῖος λίθος, διότι ἐπέσφιγξε τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν διαθήκην, καὶ περιτομὴν καὶ ἀκροβυστίαν εἰς μίαν ἕνωσιν· ἀμνὸς δὲ, διὰ τὸ ἄκακον, καὶ διότι διὰ μέσου αὐτοῦ ἠφανίσθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπυς ἡ ἁμαρτία, ἐπειδὴ προσεφέρθη αὐτὸς εἰς τὸν Πατέρα ὡς πρόβατον διὰ νὰ σφαγῇ· ἐπειδὴ ἦλθε νὰ πάθῃ ὁ ἀπαθὴς ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ νὰ σωθῶμεν ἡμεῖς· καὶ ὅ τι ἄλλο εἶναι σύμφωνον μὲ τὰς χρήσεις ταύτας, πρὸς σωτηρίαν τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, καταχρηστικῶς ἀναφέρεται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς Θείας Γραφῆς.»

Καὶ ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὸν Παιδαγωγὸν, λόγον πρῶτον, λέγει·

«Ἐπεὶ δὲ εἶπε, Καὶ ὁ ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστιν· σὰρξ δὲ αἵματι ἄρδεται· τὸ δὲ αἷμα, οἶνος ἀλληγορεῖται·... οὕτως πολλαχῶς ἀλληγορεῖται ὁ λόγος, καὶ βρῶμα, καὶ σὰρξ, καὶ τροφὴ, καὶ ἄρτος, καὶ αἷμα, καὶ γάλα· ἅπαντα ὁ Κύριος, εἰς ἀπόλαυσιν ἡμῶν τῶν εἰς αὐτὸν πεπιστευκότων.

«Μὴ δὲ οὖν τις ξενιζέσθω, λεγόντων ἡμῶν ἀλληγορεῖσθαι γάλα, τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου· ἢ γὰρ καὶ οὐχὶ οἶνος ἀλληγορεῖται; ὁ πλύνων, φησὶν, ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.» (ἴδε Κλημ. Ἀλεξανδ. τόμ. ά. σελ. 125—126 ἐκδ. Βεν. 1757.)

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Ἐπειδὴ δὲ εἶπε· Καὶ ὁ ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστίν· ἡ σὰρξ δὲ ποτίζεται μὲ αἷμα, τὸ δὲ αἷμα ἀλληγορεῖται οἶνος·... οὕτω κατὰ πολλοὺς τρόπȣς ἀλληγορεῖται ὁ λόγος, καὶ φαγητὸν, καὶ σὰρξ, καὶ τροφή. καὶ ἄρτος, καὶ αἷμα, καὶ γάλα· ὅλα ὁ Κύριος εἰς ἀπόλαυσιν ἡμῶν. οἵτινες ἐπιστεύσαμεν εἰς αὐτόν.

«Μηδὲ ἂς παραξενεύηται λοιπὸν κανεὶς, ὅταν ἡμεῖς λέγωμεν, ὅτι ἀλληγορεῖται γάλα τὸ αἷμα τοῦ Κυρίȣ· διότι μήπως δὲν ἀλληγορεῖται καὶ οἶνος; Ὁ πλύνων, λέγει, ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.»

Καὶ πάλιν λέγει ὁ Κλήμης·

«Ἀλλαχόθι δὲ καὶ ὁ Κύριος ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ, ἑτέρως ἐξήνεγκεν διὰ Συμβόλων· Φάγεσθέ μου τὰς σάρκας, εἰπὼν, καὶ πίεσθέ μου τὸ αἷμα· ἐναργὲς

τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπαγγελίας τὸ πότιμον ἀλληγορῶν, δι' ὧν ἡ Ἐκκλησία, καθάπερ ἄνθρωπος, ἐκ πολλῶν συνεστηκυῖα μελῶν, ἄρδεταί τε καὶ αὔξεται, συγκροτεῖταί τε καὶ συμπήγνυται ἐξ ἀμφοῖν· σώματος μὲν, τῆς πίστεως· ψυχῆς δὲ, τῆς ἐλπίδος· ὥσπερ καὶ ὁ Κύριος ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος· τῷ γὰρ ὄντι αἷμα τῆς πίστεως ἡ ἐλπίς.» (ἴδε Κλήμ. Ἀλεξανδ. τόμ. ά. σελ. 121 ἐκδ. Βενετ. 1757).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Εἰς ἄλλο δὲ μέρος καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, κατ' ἄλλον τρόπον ἐξέφρασε διὰ Συμβόλων, εἰπών· «φάγεσθέ μου τὰς σάρκας, καὶ πίεσθέ μȣ τὸ αἷμα» φανερῶς ἀλληγορῶν τὸ πότιμον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπαγγελίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἡ ἐκκλησία, καθὼς καὶ εἷς ἄνθρωπος, συνισταμένη ἀπὸ πολλὰ μέλη, καὶ ποτίζεται καὶ αὐξάνει, συγκροτεῖται καὶ συμπήγνυται ἀπὸ τὰ δύο, ἀπὸ σῶμα μὲν, τὴν πίστιν, ἀπὸ ψυχὴν δὲ. τὴν ἐλπίδα· καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἀπὸ σάρκα καὶ αἷμα· διότι τῷ ὄντι αἷμα τῆς πίστεως εἶναι ἡ Ἐλπίς.»

Καὶ πάλιν λέγει ὁ Κλήμης,

«Εὖ γὰρ ἴστε, μετέλαβεν οἴνου καὶ αὐτός· καὶ γὰρ ἄνθρωπος καὶ αὐτός· καὶ εὐλόγησέν γε τὸν οἶνον, εἰπὼν, λάβετε, πίετε· τοῦτό μου ἐςὶν τὸ αἷμα, αἷμα τῆς ἀμπέλȣ· τὸν λόγον τὸν περὶ πολλῶν ἐκχεόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εὐφροσύνης ἅγιον ἀλληγορεῖ νάμα· καὶ ὅτι μὲν σωφρονεῖν τὸν πίνοντα δεῖ, δι' ὧν ἐδίδασκεν παρὰ τὰς εὐωχίας ἔδειξεν σαφῶς· οὐ γὰρ μεθύων ἐδίδασκεν· ὅτι δὲ οἶνος ἦν τὸ εὐλογηθὲν, ἐπέδειξε πάλιν, πρὸς τοὺς

μαθητὰς λέγων· « Οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ταύτης, μέχρις ἂν πίω αὐτὸ μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρός μου. » (Ἴδε Κλήμ. Ἀλεξ. τόμ. ά. σελ. 186. ἐκδ. Βενετ. 1757).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Διότι καλῶς ἠξεύρετε, μετέλαβεν ἀπὸ οἶνον καὶ αὐτός· διότι ἄνθρωπος ἦτο καὶ αὐτός· καὶ εὐλόγησε μάλιστα τὸν οἶνον, εἰπών, λάβετε πίετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ αἷμα, αἷμα τῆς ἀμπέλου· τὸν λόγον τὸν ἐκχεόμενον διὰ πολλοὺς εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἀλληγορεῖ ἅγιον νάμα εὐφρονύνης· καὶ ὅτι μὲν πρέπει νὰ σωφρονῇ ὅστις πίνει, τὸ ἔδειξε καθαρὰ δι' ὅσων ἐδίδασκεν εἰς τὰ συμπόσια· διότι ἐδίδασκεν ὄχι μεθύων· ὅτι δὲ ἦτον οἶνος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εὐλογήθη, τὸ ἔδειξε πάλιν, λέγων πρὸς τοὺς μαθητάς του· « Οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ταύτης, μέχρις ἂν πίω αὐτὸ μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρός μου. »

Καὶ ὁ *Μέγας Βασίλειος τῆς Καισαρείας, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ῥητοῦ « κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, κτλ.» Ἰωάν. ς΄. 57, λέγει·*

« Καὶ ὁ τρώγων με, φησὶ, ζήσεται δι' ἐμέ· τρώγομεν γὰρ αὐτοῦ τὴν σάρκα, καὶ πίνομεν αὐτοῦ τὸ αἷμα, κοινωνοὶ γινόμενοι διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ τῆς αἰσθητῆς ζωῆς, τοῦ λόγου καὶ τῆς σοφίας· σάρκα γὰρ καὶ αἷμα, πᾶσαν αὐτοῦ τὴν μυστικὴν ἐπιδημίαν ὠνόμασε, καὶ τὴν ἐκ πρακτικῆς καὶ φυσικῆς καὶ θεολογικῆς συνεστῶσαν διδασκαλίαν ἐδήλωσε, δι' ἧς τρέφεται ψυχὴ, καὶ πρὸς τὴν τῶν ὄντων τέως θεωρίαν παρασκευάζεται. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐκ τοῦ ῥητοῦ ἴσως δηλούμενον. » (Ἴδε Βασιλ. τόμ. γ΄. σελ. 84 ἐκδ. Παρισ. 1730).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Καὶ ὁ τρώγων με,» λέγει, «ζήσεται δι' ἐμέ·» διότι τρώγομεν τὴν σάρκα αὐτοῦ, καὶ πίνομεν τὸ αἷμα αὐτοῦ, γινόμενοι κοινωνοὶ, διὰ μέσου τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ αἰσθητῆς ζωῆς, τοῦ λόγου καὶ τῆς σοφίας· διότι σάρκα καὶ αἷμα ὠνόμασεν ὅλην τὴν μυστικὴν αὐτοῦ ἐπιδημίαν, καὶ ἐφανέρωσε τὴν διδασκαλίαν, ἡ ὁποία συνίσταται ἀπὸ πρακτικὴν καὶ φυσικὴν καὶ θεολογικὴν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας τρέφεται ἡ ψυχὴ, καὶ προετοιμάζεται ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων, καὶ τοῦτο εἶναι ἴσως τὸ δηλούμενον ἀπὸ τὸ ῥητόν.»

Καὶ ὁ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, εἷς τῶν «ἑνὸς καὶ πεντήκοντα Ὑπομνηματιστῶν εἰς τὴν Ὀκτάτευχον καὶ τὰ τῶν Βασιλειῶν» σημαντικὸς πατὴρ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἷς τῶν 318 λεγομένων Θεοφόρων Πατέρων, τῶν εἰς τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ οἰκουμενικὴν Σύνοδον συναθροισθέντων, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Σύνοδος ἔδωκεν ἐξ ἀποκρίσεις εἰς τὰς ἀντιῤῥήσεις τοῦ ἐκ μέρους τοῦ Ἀρείου Φιλοσόφου (1), καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εὑρίσκεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου μεταξὺ τῶν σημαντικωτέρων πατέρων, οἵτινες ὑπέγραψαν τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως. «αἱ τῆς πίστεως ὑπογραφαὶ τῶν Ἐπισκόπων.... Μακάριος Ἱεροσολύμων σὺν Εὐσεβίῳ τῷ Παμφίλου Ἐπισκόπῳ Καισαρείας τῆς κατὰ Παλαιστίνην καὶ Ἀραβίαν καὶ Φοινίκην.... οὗτοι

(1) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. Τόμ. ά. σελ. 173—177. ἐκδ. Παρ. 1761.

πάντες οἱ Ἅγιοι καὶ Ἀποστολικοὶ Πατέρες κτλ.» (2) τὸν ὁποῖον ὁ Μέγας καὶ ἅγιος Βασίλειος, ὁ τῆς Καισαρείας Καππαδοκίας, ὀνομάζει «Ἀξιόπιστον διὰ πολυπειρίαν·» (3) τὸν ὁποῖον ὁ Μέγας καὶ ἅγιος Κωνσταντῖνος, ὁ λεγόμενος ἰσαπόστολος, προσαγορεύει εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν Ἐπιστολάς του «Ἀδελφὸν Ἀγαπητόν·» (4) διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος εἶπεν ὅτι· «τῇ τοῦ κόσμου παντὸς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, μαρτυρίᾳ, ἄξιος ἐκρίθη πάσης ἐκκλησίας ἐπίσκοπος εἶναι· (5) καὶ περὶ τοῦ ὁποίου, εἰς τὴν πρὸς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδον ἐπιστολήν του, λέγει· «*Εὐσέβιον τὸν ἱερώταταν ἐπίσκοπον τῆς Καισαρέων Ἐκκλησίας·*» (6) καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐπιστολήν του «*τῷ λαῷ Ἀντιοχέων*,» λέγει, «*Ὁμολογῶ γὰρ ἀνεγνωκέναι τὰ ὑπομνήματα, ἐν οἷς λαμπραῖς τ' εὐφημίαις καὶ μαρτυρίαις, αἷς εἰς Εὐσέβιον τῶν Καισαρέων ἐπίσκοπον ὄντα, ὃν καὶ αὐτὸς παιδεύσεώς τε καὶ ἐπιεικείας ἕνεκεν καλῶς τε ἐκ πολλοῦ γινώσκω·*» (7) μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος εἶχε στενὴν φιλίαν, μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του, καὶ ἀπέθανε μόνον

(2) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. α΄. σελ. 184. ἔκδ. Παρ. 1761.

(3) Ἴδε Βασίλ. τόμ. γ΄. Κεφ. κθ΄. σελ. 61 ἔκδ. Παρ. 1730. «Ἀπαρίθμησιν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαφανῶν, ὅσοι ἐχρήσαντο ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἑαυτῶν τῇ φωνῇ σύν.» Ἔγραψε τοῦτο πολλὰ ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Εὐσεβίου, διότι ὅταν ἀπέθανεν ὁ Εὐσέβιος, ὁ Μέγας Βασίλειος ἦτον μόνον 11 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, κατὰ δέ τινας δεκατεσσάρων.

(4) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. α΄. 1761.

(5) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. α΄. σελ. 200. ἔκδ. Παρ. 1761.

(6) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. α΄. σελ. 200 ἔκδ. Παρ. 1761.

(7) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. α΄. σελ. 199 ἔκδ. Παρ. 1761.

τρεῖς χρόνους πρὶν ἀποθάνῃ ὁ Εὐσέβιος· (8) περὶ τοῦ ὁποίου (Εὐσεβίου) Γαλάσιος ὁ Κυζικηνὸς, ὅστις ἤκμασε τεσσαράκοντα ἔτη περίπου μετὰ τὸν Εὐσέβιον, λέγει· « *Μόνος γὰρ Εὐσέβιος ὁ θαυμάσιος ὁ Παμφίλου ἀτρεπτὶ τῇ λεωφόρῳ τῆς ἀληθείας ἀπὸ τῆς τοῦ Κυρίου παρουσίας ἕως τῶν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου χρόνων διώδευσεν·* » (9) καί· « *ταῦτα ὁ πάντα ἄριστος συντέταχεν ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος·* » (10) καί· « *καθά φησιν ὁ φιλαληθέστατος Εὐσέβιος ὁ τοῦ Πανευφήμου Παμφίλου·* » (11) καί· « *ἀκούσωμεν δὴ τί ἐνταῦθα λέγει ὁ ἀροτὴρ ὁ κάλλιστος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς γεωργίας, ὁ φιλαληθέστατος Εὐσέβιος ὁ τοῦ Πανευφήμου Παμφίλου,* » (12) αὐτὸς, λέγω, ὁ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, εἰς τὸ ιά. καὶ ιβ'. Κεφ. τῆς τρίτης βίβλου του κατὰ Μαρκέλλου, λέγει·

ΚΕΦ. ιά.

« Οὐκ ἐπιστήσας τῇ διανοίᾳ τοῦ λόγου ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀθετεῖν τὴν σάρκα, ἣν ἀνείληφεν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου· εἶτ' ἐκ τούτου πειρᾶται κατασκευάζειν, ὡς μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ παντὸς, ἔρημον τῆς ἑαυτοῦ ἐνεργείας, ὁ ἐν τῷ Θεῷ λόγος καταλείψει τὴν σάρκα. Λέγει γοῦν αὐτοῖς ῥήμασι. Περὶ γὰρ τῆς σαρκὸς, ἣν ἔχω, ὡμίλει τοῖς μαθηταῖς, οὕτω λέγει· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπιόντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ πνεῦμα ζωποιεῖ, ἡ σὰρξ μηδὲν (οὐδὲν) ὠφε-

(8) Ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἀπέθανε 337 καὶ ὁ Εὐσέβιος Παμφίλου εἰς 340 κατὰ δέ τινας 339.

(9) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. ά. σελ. 154 ἔκδ. Παρ. 1761.

(10) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. ά. σελ. 157 ἔκδ. Παρ. 1761.

(11) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. ά. σελ. 159 ἔκδ. Παρ. 1761.

(12) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. τόμ. ά. σελ. 160 ἔκδ. Παρ. 1761.

λεῖ· εἰ οὖν ὁμολογεῖ τὴν σάρκα μηδὲν ὠφελεῖν αὐτὸν, πῶς ἐγχωρεῖ τὴν ἐκ γῆς τε οὖσαν, καὶ μηδὲν ὠφελοῦσαν, καὶ ἐν τοῖς μέλλουσιν αἰῶσιν (ὡσαύτως) αὐτῷ λυσιτελοῦσαν, συνεῖναι τῷ λόγῳ; ὁρᾷς ὅση κέχρηται τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου διαστροφῇ, διὰ τὸ μὴ συνιέναι τοῦ λόγου τὴν σωτήριον φωνὴν, ὅπως εἴρηται, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν.»

«*Ἑρμηνεία τῆς Εὐαγγελικῆς λέξεως.*»

ΚΕΦ. ιϛ'.

«Ἀλλὰ σύ γε ἀναλαβὼν τὴν εὐαγγελικὴν γραφὴν, θέα τὴν πᾶσαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν διδασκαλίαν, ὅπως οὐ περὶ ἧς ἀνείληφε σαρκὸς διελέγετο· περι δὲ τοῦ μυστικοῦ σώματός τε καὶ αἵματος· ἐπειδὴ γὰρ τοῖς πέντε ἄρτοις ἔθρεψε τὰ πλήθη· μέγα δὲ θαῦμα τοῦτο παρέσχε τοῖς ἑωρακόσιν. Ἰουδαίων δὲ οἱ πλεῖστοι ἐξευτελίζοντες τὸ γεγονὸς, ἔλεγον αὐτῷ, τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν; εἶτα παρέβαλλον τῷ μάννα τὸ ἐν τῇ ἐρήμῳ, λέγοντες· οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γεγραμμένον, ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Πρὸς ταῦτα ὁ Σωτὴρ ἀπεκρίνατο· ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον τὸν ἀληθινὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Εἶτ' ἐπιφέρει· ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· καὶ πάλιν· ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ αὖθις· ὁ δὲ ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, τὸ σῶμά μου ἐστί· καὶ πάλιν προστίθησιν, ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ

ἡμέρᾳ· ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστι πόσις· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.

«Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μυστικώτερον αὐτοῦ διεξιόντος, τινὲς τῶν αὐτοῦ μαθητῶν εἶπον, σκληρός ἐστιν ὁ λόγος, τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; πρὸς οὓς ἀπεκρίνατο ὁ Σωτὴρ λέγων, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα, ὅπου ἦν τὸ πρότερον· τὸ Πνεῦμα ἐστὶ τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν· δι' ὧν ἐπαίδευεν αὐτοὺς πνευματικῶς ἀκούειν τῶν περὶ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ λελεγμένων· μὴ γὰρ τὴν σάρκα, ἣν περίκειμαι, νομίσητέ με λέγειν, ὡς δέον αὐτὴν ἐσθίειν· μηδὲ τὸ αἰσθητὸν καὶ σωματικὸν αἷμα πίνειν ὑπολαμβάνετέ με προστάττειν· ἀλλ' εὖ ἴστε, ὅτι τὰ ῥήματά μου, ἃ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι· ὥστε αὐτὰ εἶναι τὰ ῥήματα καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ, τὴν σάρκα καὶ τὸ αἷμα, ὧν ὁ μετέχων ἀεὶ, ὡσανεὶ ἄρτῳ οὐρανίῳ τρεφόμενος, τῆς οὐρανίου μεθέξει ζωῆς· μὴ δὴ οὖν φησὶ σκανδαλιζέτω ὑμᾶς τοῦτο, ὃ περὶ βρώσεως τῆς ἐμῆς σαρκός, καὶ περὶ πόματος τοῦ ἐμοῦ αἵματος εἴρηκα· μηδὲ ταραττέτω ὑμᾶς ἡ πρόχειρος ἀκοὴ τῶν περὶ τῆς σαρκὸς καὶ αἵματος εἰρημένων μοι· ταῦτα γὰρ οὐδὲν ὠφελεῖ αἰσθητῶς ἀκουόμενα· τὸ δὲ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν τοὺς πνευματικῶς ἀκούειν δυναμένους. Ἀλλ' ὁ καινὸς ἐξηγητὴς τῶν Εὐαγγελικῶν μαθημάτων, μηδὲν τούτων συνιεὶς, ἐπάκουσον ὅπως γράφει λέγων αὐταῖς συλλαβαῖς· τοῦ ἀνθρωπίνου ἁψάμενος σώματος, καὶ δείξας αὐτὸ τοῖς ὁρῶσι, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἔφη· ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀθρώπου ἀνιόντα, ὅπου ἦν τὸ πρότερον· τὸ

πνεῦμα ζωοποιεῖ, ἡ σάρξ οὐδὲν ὠφελεῖ. Πρὸς ὃν ἦν εἰπεῖν· καὶ πόθεν σοι, ὦ γενναῖε, ἡ προσθήκη τῶν μὴ φερομένων ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ γραφῇ; τὸ γὰρ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἀψάμενον τὸν Σωτῆρα, καὶ δείξαντα αὐτὸ τοῖς ὁρῶσιν εἰρηκέναι, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; παρὰ σαυτῷ πλάττεις, καὶ τὴν προσθήκην ἀπὸ σαυτοῦ ποιεῖσθαι τολμᾷς· ὃ δὲ τόλμημα παρ' ἑαυτῷ λαβών, ἐντεῦθεν οἴεται παρασκευάζειν, ἔρημον τῆς ἐνεργείας τοῦ λόγου τὴν σάρκα τοῦ Σωτῆρος καταληφθήσεσθαι λέγων. Εἰ οὖν ὁμολογεῖ τὴν σάρκα μηδὲν ὠφελεῖν αὐτόν, πῶς ἐγχωρεῖ τὴν ἐκ γῆς τε οὖσαν καὶ μηδὲν ὠφελοῦσαν, καὶ ἐν τοῖς μέλλουσιν (ὡσαύτως) αἰῶσιν αὐτῷ λυσιτελοῦσαν, συνεῖναι τῷ λόγῳ οὕτω μὲν οὖν ἀμαθῶς καὶ ἀνεπιστημόνως τὴν εὐαγγελικὴν παρερμηνεῦσαι φωνὴν ὡρμήθη, καὶ τῶν Ἀποςολικῶν δὲ ὁμοίως ῥημάτων διαστρόφως ἐξηγήσεις ἐποιεῖτο.»

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου, ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸς ἀθετεῖ τὴν σάρκα, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν ἀπὸ τὴν ἁγίαν Παρθένον· ἔπειτα ἐξ αἰτίας τούτου ἐπιχειρεῖ νὰ κατασκευάσῃ, ὅτι μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ παντὸς ὁ ἐν τῷ Θεῷ λόγος θέλει ἀφήσει τὴν σάρκα ἔρημον τῆς ἐνεργείας του· Λέγει λοιπὸν μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις· διότι περὶ τῆς σαρκὸς, τὴν ὁποίαν ἔχων ὡμίλει πρὸς τοὺς μαθητάς του, οὕτω λέγει· «τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπιόντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ, ἡ σάρξ οὐδὲν ὠφελεῖ.» Ἂν λοιπὸν ὁμολογῇ ὅτι ἡ σάρξ δὲν ὠφελεῖ διόλου αὐτόν, πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτὴ, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἀπὸ τὴν γῆν,

καὶ ποσῶς δὲν ὠφελεῖ, νὰ συνευρίσκεται μὲ τὸν λόγον καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας χρησιμεύουσα εἰς αὐτόν; Βλέπεις πόσην διαστροφὴν μεταχειρίζεται τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ἐπειδὴ δὲν ἐνόησε τὴν σωτήριον φωνὴν τοῦ λόγου, πῶς ἐλέχθη, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν.

Ἑρμηνεία τῆς Εὐαγγελικῆς λέξεως.

ΚΕΦ. ιϐ'.

«Σὺ ὅμως ἀναλαϐὼν τὴν εὐαγγελικὴν γραφὴν, παρατήρει ὅλην τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅτι δὲν ὡμίλει περὶ τῆς σαρκὸς, τὴν ὁποίαν ἀνέλαϐεν, ἀλλὰ περὶ τοῦ μυστικοῦ καὶ σώματος καὶ αἵματος· διότι ἐπειδὴ μὲ τοὺς πέντε ἄρτους ἔθρεψε τὰ πλήθη, τοῦτο δὲ ἐπροξένησε μέγα θαῦμα εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸ εἶδον, οἱ περισσότεροι δὲ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐξευτελίζοντες τὸ γεγονὸς ἔλεγον εἰς αὐτόν· τί λοιπὸν σημεῖον κάμνεις σὺ, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ νὰ πιστεύσωμεν· ἔπειτα παρέϐαλλον τὸ μάννα τὸ εἰς τὴν ἔρημον, λέγοντες· οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ μάννα εἰς τὴν ἔρημον, καθὼς εἶναι γεγραμμένον, ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν. Εἰς ταῦτα ὁ Σωτὴρ ἀπεκρίθη· «Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ Πατήρ μȣ δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον τὸν ἀληθινὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·» ἔπειτα ἐπιφέρει· «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς·» καὶ πάλιν· «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος ὁ καταϐὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·» καὶ πάλιν· «Ὁ δὲ ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, τὸ σῶμά μȣ ἐστί·» καὶ πάλιν προσθέτει· «Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· ὁ τρώγων μου τὴν σάρ-

κα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμα μου ἀληθής ἐστι πόσις· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.»

«Ὅτε αὐτὸς ἐδιηγεῖτο ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μυστικώτερον, τινὲς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρὸς εἶναι ὁ λόγος· τίς δύναται ν' ἀκούῃ αὐτοῦ; εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεκρίθη ὁ Σωτὴρ λέγων· «Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα, ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ πνεῦμα ἐστὶ τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα, ἃ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι·» διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐδίδασκεν αὐτοὺς νὰ ἐννοῶσι πνευματικῶς τὰ λελεγμένα περὶ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ· διότι μὴ νομίσητε ὅτι λέγω ὅτι πρέπει νὰ τρώγητε τὴν σάρκα, τὴν ὁποίαν εἶμαι ἐνδεδυμένος· μηδὲ νομίζετε ὅτι προστάττω νὰ πίνητε τὸ αἰσθητὸν καὶ σωματικὸν αἷμα· ἀλλ' ἠξεύρετε καλῶς, ὅτι τὰ λόγιά μου, τὰ ὁποῖα σᾶς ἐλάλησα, εἶναι πνεῦμα καὶ ζωή· ὥστε αὐταὶ αἱ λέξεις καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἶναι ἡ σὰρξ καὶ τὸ αἷμα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅστις μετέχει, τρεφόμενος ὡσὰν μὲ οὐράνιον ἄρτον, θέλει μετέχει ἀπὸ τὴν οὐράνιον ζωήν· ἂς μὴ σᾶς σκανδαλίζῃ λοιπόν, λέγει, τοῦτο, τὸ ὁποῖον σᾶς εἶπον διὰ τὴν βρῶσιν τῆς ἰδικῆς μου σαρκός, καὶ διὰ τὴν πόσιν τοῦ ἐδικοῦ μου αἵματος· μηδὲ ἂς σᾶς ταράττῃ ἡ πρόχειρος ἀκοὴ τῶν ὅσα εἶπον περὶ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος· διότι ταῦτα δὲν ὠφελοῦν διόλου, ὅταν ἀκούωνται αἰσθητῶς· τὸ δὲ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ζωοποιεῖ ὅσους δύνανται νὰ τὸ ἀκούωσι πνευματικῶς. Ἀλλ' ὁ νέος ἐξηγητὴς τῶν Εὐαγγελικῶν μαθημά-

των μὴν ἐννοῶν κανὲν ἀπὸ ταῦτα, ἄκουσε πῶς γράφει λέγων μὲ αὐτὰς τὰς συλλαβάς· «Ἐγγίξας τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, καὶ δείξας αὐτὸ εἰς τοὺς θεατάς, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; εἶπεν· ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀνιόντα, ὅπου ἦν τὸ πρότερον· τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ· ἡ σὰρξ οὐδὲν ὠφελεῖ.» Πρὸς τὸν ὁποῖον ἠμποροῦσέ τις νὰ εἴπῃ· καὶ πόθεν, ὦ γενναῖε, ἡ προσθήκη τῶν λέξεων, αἵτινες δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν γραφήν; διότι τὸ «ἐγγίξας ὁ Σωτὴρ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, καὶ δείξας αὐτὸ εἰς τοὺς θεατάς, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει,» τὸ πλάττεις ἀφ' ἑαυτοῦ σου, καὶ τολμᾷς νὰ κάμῃς μόνος σου τὴν προσθήκην ταύτην. Αὐτὸς δὲ, ὅστις ἔλαβεν ἀφ' ἑαυτοῦ του τόλμην, ἀπὸ τοῦτο φαντάζεται ὅτι κατασκευάζει, ὅτι ἡ σὰρξ τοῦ Σωτῆρος θέλει καταληφθῇ ἔρημος τῆς ἐνεργείας τοῦ λόγου, λέγων· «Ἂν λοιπὸν ὁμολογῇ ὅτι σὰρξ δὲν ὠφελεῖ διόλου αὐτόν, πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτή, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἀπὸ γῆν, καὶ ποσῶς δὲν ὠφελεῖ, νὰ συνευρίσκεται μὲ τὸν λόγον καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας χρησιμεύουσα εἰς αὐτόν;» Τόσον ὅμως ἀμαθῶς καὶ ἀλόγως ἐκινήθη νὰ παρεξηγήσῃ τὴν Εὐαγγελικὴν φωνήν, καὶ τῶν ἀποστολικῶν δὲ λόγων ὁμοίως ἔκαμνε διαστρόφους ἐξηγήσεις.»

Σημείωσις ά. Ἐξεύρω ὅτι εἴς τινα συγγράμματα τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, τὰ ὁποῖα συνέγραψε πρὸ τῆς ά. ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, εὑρίσκονται φράσεις, τὰς ὁποίας ἐξέλαβον τινὲς ὡς ὑπὲρ τοῦ Ἀρειανισμοῦ· καὶ ἀναφέρουσι ῥητὰ ἐκ τῆς πρὸς Εὐφρατίωνα Ἐπιστολῆς του σύμφωνα κατὰ πάντα μὲ τὰ δόγματα τοῦ Ἀρείου.

Ἀλλ' ἐὰν τῳόντι συνέγραψεν ἐκείνην τὴν ἐπιστολήν, ἢ οὔ, δὲν ἐξεύρω. Ἂν ὅμως τὴν συνέγραψεν, ἡ συγγραφὴ

αὐτῆς πιθανὸν ὅτι ἔγεινε πρὸ τῆς ά. ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, ἐπειδὴ ὁ Εὐσέβιος εὑρέθη ἐκεῖ, καὶ ἔλαβε μέγα μέρος εἰς τὰς πράξεις αὐτῆς, καὶ αὐτὸς ἤνοιξε, τρόπον τινὰ τὴν Σύνοδον, «προσφωνήσας τῷ Βασιλεῖ» (1) καὶ ὑπέγραψε, καθὼς ἤδη ἀνεφέραμεν, τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, καὶ εὑρίσκετο πολλάκις μὲ τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε καὶ ἀλληλογραφίαν, καὶ στενὴν σχέσιν ἕως τέλους τῆς ζωῆς τοῦ Βασιλέως, τὸν ὁποῖον ὁ Εὐσέβιος ἐπέζησε μόνον τρία ἔτη. Καὶ εἰς τὸ Σύγγραμμά του κατὰ Μαρκέλλου, ἐξ οὗ ἔλαβα τὰ δύο ἄνω εἰρημένα κεφάλαια, ἂν καὶ εὑρίσκωνται φράσεις τινὲς, πρὸς διάκρισιν, νομίζω, τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὰς ὁποίας δύναταί τις τάχα νὰ ἐκλάβῃ ὡς Ἀρειανιζούσας, μ᾽ ὅλον τοῦτο ὀρθῶς ὀνομάζει τὸν Χριστὸν, Θεόν· ὁρᾷς λέγει, πῶς Υἱὸν Θεοῦ σαφῶς ἀνηγόρευε τὸν Σωτῆρα, καὶ διὰ τοῦτο Θεόν·» Καί· «Ἡμεῖς δὲ παναγίαν, καὶ τρισμακαρίαν τιμῶντες Τριάδα κλ.» Καί· «Ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος, ὁ ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεὸν, οὐ μόνον λόγος κεκλημένος, ὡς Μάρκελλος οἴεται, ἀπεδείχθη· ἀλλὰ καὶ Υἱὸς, καὶ μονογενὴς, καὶ Φῶς, καὶ Ἄρτος, καὶ Ἰησοῦς, καὶ Χριστὸς, καὶ Κύριος, καὶ Ἀρχιερεὺς, καὶ ἀπαύγασμα, καὶ χαρακτὴρ, καὶ εἰκὼν, καὶ πρωτότοκος πάσης κτίσεως, καὶ πηγὴ ζωῆς, καὶ ἀλήθεια, καὶ ποταμὸς, καὶ δικαιοσύνη, καὶ Ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ σοφία, καὶ ξύλον ζωῆς, καὶ Κύριος, καὶ Θεὸς, καὶ ἀγαπητὸς, καὶ Ἱερεὺς, καὶ βραχίων, καὶ σωτήριον, καὶ πάντα ταῦτα, ὧν καὶ προϋπάρχων τῆς σαρκὸς ὠνομάζετο, ὡς αἱ παρατεθεῖσαι γραφαὶ δεδηλώκασι.» καί·

(1) Ἴδε Ἐκκλ. Ἱστορ. Σωζομεν. Βιβλ. ά. Κεφ. ιθ΄. σελ. 353 τόμ. β΄, ἔκδ. Παρισ. 1686.

«πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ταύτην γὰρ ἡμῖν τὴν χάριν τῆς γνώσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος, μόνος αὐτὸς διὰ τῆς μυστικῆς δεδώρηται ἀναγεννήσεως.» Καί· «Θεὸν ἐκ Θεοῦ, Ἰησοῦν Χριστόν·» καί· «Ἰησοῦν Χριστόν Θεὸν ἐκ Θεοῦ, καὶ φῶς ἐκ φωτὸς, καὶ ζωὴν ἐκ ζωῆς.» καί· «οὐ μόνον λόγος, ἀλλὰ καὶ Θεὸς, καὶ φῶς, καὶ μονογενὴς πρὸ τῆς ἐνσάρκου παρουσίας ὑπάρχων, καὶ ὠνομασμένος.» (Ἴδε Εὐσεβ. κατὰ τοῦ Μαρκέλλου, σελ. 3—7, καὶ σελ. 57, 62, 66, 86 καὶ 100).

Σημείωσις β'. Ὁ Μάρκελλος, κατά τοῦ ὁποίου ἔγραψεν ὁ Εὐσέβιος, κατεκρίθη ὑπό τινος ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου, τὸ 335, ἢ 336.

Σημείωσις γ'. Πρέπει νὰ κάμῃ τις διάκρισιν μεταξὺ τοῦ Παμφίλου Εὐσεβίου, τοῦ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης καὶ ἄλλου Εὐσεβίου, τοῦ κατ' ἀρχὰς μὲν Βηρυττοῦ ὕστερον δὲ Νικομηδείας, τὸν ὁποῖον ἀπεκήρυξεν ἡ ἐν Νικαίᾳ α'. Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. (Ἴδε Ἐπιφάν. τόμ. α'. σελ. 723 ἔκδ. Παρισ. 1622, καὶ Πρακτ. τῆς α'. Οἰκουμ. Συνόδ. τόμ. α'. σελ. 150, 159, 160, καὶ 162).

Σημείωσις δ'. Ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας ἐνεγράφη Ἅγιος, καὶ ὁ Πάπας Γελάσιος (1) ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν Συγγραφέων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας· ὁ δὲ Πάπας Πελάγιος (2) ἐντίμως ὠνόμασεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν Ἱστορικῶν· καὶ τὸν ἀνεκήρυξε πάσης αἱρετικῆς κηλίδος ἐλεύθερον. (Ἴδε De Vita

(1) Τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα.

(2) Πρὸ τοῦ Σχίσματος τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Scriptisque Eusebii Caesariensis εἰς τὴν Ἐκκλ. Ἱστορ. Εὐσεβ. Παμφιλ. τόμ. ά. ἔκδ. Παρισ. 1678.

Ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀνωνύμου Ἱερέως τῆς Σμύρνης, (ἴδε σελ. 28—39) φαίνεται ὅτι ὁ Συγγραφεὺς αὐτῆς πολὺ σκιάζεται ἀπὸ τὴν Δευτέραν ἐντολήν! — Καὶ διατί δὲν κάμνει ὅ,τι ἔκαμε ἤδη ἡ Παπικὴ Ἐκλησία; ἥτις παρετόλμησε καὶ τὴν ἐξέβαλεν ὅλως διολου ἐκ τοῦ Δεκαλόγου καὶ τὴν δεκάτην ἐντολὴν ἐχώρισεν εἰς δύο, διὰ νὰ φανῇ ὁ Δεκάλογος ὅτι περιέχει δέκα ἐντολάς, καὶ οὕτω πως παρχμεμορφωμένος ὁ Δεκάλογος τυπόνεται εἰς τὰ βιβλία τῆς Προσευχῆς, τὰ ὁποῖα δίδει αὐτὴ ἡ Παπικὴ Εκκλησία εἰς τὰ τέκνα της· τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὅμως, ὅπου ευρίσκονται σῶαι αἱ δέκα Ἐντολαὶ, καθὼς ὁ Θεὸς τὰς ἔδωκεν, ἀπαγορεύει ἀπὸ τὸν κοινὸν λαὸν, ὁ ὁποῖος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δὲν γνωρίζει τὴν ἀπάτην ταύτην!!!

Ἐὰν ἡ Δευτέρα Ἐντολὴ, καθὼς εὑρίσκεται εἰς τὸ Κ΄. Κεφ. τῆς Ἐξόδου, ἦναι τωόντι ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, σημαίνει τι, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ φυλάττωμεν· καὶ ἐὰν δὲν σημαίνῃ ὅ,τι λέγει δὲν εἰξεύρω τί σημαίνει· Ὅτι σημαντικοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἐννοοῦσαν καθὼς ἐγὼ τὴν ἐννοῶ, ἔχω πολλὰς καὶ τρανωτάτας ἀποδείξεις.

Εἰς τὸ Πανάριον λέγει ὁ Ἐπιφάνιος· «Καρποκρατιανοὶ, ἀπὸ Καρποκράτους τινὸς τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὃς ἐδίδασκε πᾶσαν αἰσχρουργίαν ἐκτελεῖν, καὶ πᾶν ἐπιτήδευμα ἁμαρτίας τούτου γέγονεν ἡ ἐν Ῥώμῃ Μαρκελλίνα. Εἰκόνας δὲ ποιήσας ἐν κρυφῇ Ἰησοῦ, καὶ Παύλου, καὶ Ὁμήρου, καὶ Πυθαγόρου, ταύταις ἐθυμία καὶ προσεκύνει.» (Ἴδε Ἐπιφάν. Τόμ. ά. Σελ. 53.)

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Καρποκρατιανοὶ ἀπὸ Καρποκράτους τινὸς τῶν κατοικούντων εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅστις ἐδίδασκε νὰ ἐκτελῶσι πᾶσαν αἰσχρουργίαν, καὶ πᾶν ἐπιτήδευμα ἁμαρτίας τούτου ἦτον ἡ Μαρκελλίνα, ἡ ὁποία ἔζη εἰς τὴν Ῥώμην. Ποιήσας δὲ κρυφίως εἰκόνας Ἰησοῦ, καὶ Παύλου, καὶ Ὁμήρου, καὶ Πυθαγόρου, ἐθυμία καὶ ἐπροσκύνει αὐτάς.»

Καὶ πάλιν·

«Ἐν χρόνοις τοίνυν, ὡς ἔφημεν, Ἀνικήτου, ἡ προδεδηλωμένη Μαρκελλίνα ἐν Ῥώμῃ γενομένη, τὴν λύμην τῆς Καρποκρᾶ διδασκαλίας ἐξεμέσασα, πολλοὺς τῶν ἐκεῖσε λυμηναμένη ἠφάνισε· καὶ ἔνθα γέγονεν ἡ ἀρχὴ Γνωστικῶν τῶν καλουμένων· ἔχουσι δὲ εἰκόνας ἐνζωγράφυς διὰ χρωμάτων, τινὲς δὲ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ λοιπῆς ὕλης, ἅτινα ἐκτυπώματά φασιν εἶναι τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ταῦτα ὑπὸ Ποντίου Πιλάτου γεγενῆσθαι τὰ ἐκτυπώματα τοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ, ὅτε ἐνεδήμει τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει· κρύβδην δὲ τὰς τοιαύτας ἔχουσιν εἰκόνας. Ἀλλὰ καὶ φιλοσόφων τινῶν, Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους καὶ λοιπῶν· μεθ' ὧν φιλοσόφων καὶ ἕτερα ἐκτυπώματα τοῦ Ἰησοῦ τιθέασιν, ἱδρύσαντές τε προσκυνοῦσι, καὶ τὰ τῶν ἐθνῶν ἐπιτελοῦσι Μυστήρια· στήσαντες γὰρ ταύτας τὰς εἰκόνας, τὰ τῶν ἐθνῶν ἔθη λοιπὸν ποιοῦσι.» (Ἐπιφάν. τόμ. ά. σελ. 107—108).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Εἰς τοὺς χρόνους λοιπὸν, ὡς εἴπομεν, τοῦ Ἀνικήτου, ἡ προειρημένη Μαρκελλίνα ἐλθοῦσα εἰς Ῥώμην, ἐξεμέ-

σασα τὴν λύμην τῆς διδασκαλίας τοῦ Καρποκράτους, ἔβλαψε καὶ ἠφάνισε πολλοὺς τῶν ἐκεῖ· καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν ἡ ἀρχὴ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὠνομάζοντο Γνωστικοί· ἔχουσι δὲ εἰκόνας ἐζωγραφημένας μὲ χρώματα, τινὲς δὲ ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ ἄλλην ὕλην, τὰ ὁποῖα λέγουσιν ὅτι εἶναι ἐκτυπώματα τȣ̃ Ἰησοῦ· καὶ ὅτι ἔγειναν ὑπὸ Ποντίου Πιλάτου τὰ ἐκτυπώματα τοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ, ὅτε παρευρίσκετο εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Κρυφίως δὲ ἔχȣσι τὰς τοιαύτας οἰκόνας· καὶ προσέτι φιλοσόφων τινῶν, Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους καὶ ἄλλων· μετὰ τούτων τῶν φιλοσόφων βάλλουσι καὶ ἄλλα ἐκτυπώματα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ στήσαντες αὐτὰ τὰ προσκυνοῦσι, καὶ ἐπιτελοῦσι τὰ μυστήρια τῶν ἐθνῶν· διότι ἀφοῦ στήσωσι τὰς εἰκόνας ταύτας, ἀκολούθως πράττουσι τὰς συνηθείας τῶν ἐθνῶν.»

Τὸ ἴδιον λέγει ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος, «ὁ τῶν ἀποστόλων διάδοχος,» μαθητὴς τοῦ ἱερομάρτυρος Σμύρνης Πολυκάρπου εἰς τὸ ά. Βιβλίον του κατὰ αἱρέσεων· «Alii vero ex ipsis signant, cauteriantes suos discipulos in posterioribus partibus exstantiae dextrae auris. Unde et Marcellina quae Romam sub Aniceto venit, quum esset hujus doctrinae, multos exterminavit. Gnosticos se autem vocant: et imagines quasdam quidem depictas, quasdem autem et de reliqua materia fabricatas habent, dicentes formam Christi factam a Pilato, illo in tempore quo fuit Jesus cum hominibus. Et has coronant, et proponunt eas cum imaginibus mundi Philosophorum, videlicit cum imagine Pythagorae, et Platonis, et

Aristotelis (1), et reliquorum, et reliquam observationem circa eas similiter ut Gentes, faciunt. » (Ἴδε Εἰρηναῖον κατὰ Αἱρέσεων σελ. 104—105, ἐκδ. Βενετ. 1734).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Ἄλλοι δὲ ἐξ αὐτῶν σφραγίζουσι τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, καυτηριάζοντες αὐτοὺς εἰς τὰ ὄπισθεν μέρη τοῦ δεξιοῦ ὠτός. Ὅθεν καὶ Μαρκελλίνα, ἥτις ἦλθεν εἰς Ῥώμην ἐπὶ Ἀνικήτου, οὖσα τοῦ δόγματος τούτου, ἠφάνισε πολλούς. Ἀλλὰ ὀνομάζουσιν ἑαυτοὺς Γνωστικοὺς, ἔχουσι δὲ εἰκόνας τινὰς μὲν ἐζωγραφημένας, τινὰς δὲ ἀπὸ ἄλλην ὕλην πεποιημένας, λέγοντες ὅτι εἶναι εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, ποιηθεῖσα ὑπὸ Πιλάτου, ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καθ' ὃν ὁ Ἰησοῦς ἦτο παρ' ἀνθρώποις· καὶ αὐτὰς (τὰς εἰκόνας) στεφανόνουσι, καὶ προτιθεῖσιν αὐτὰς μετὰ εἰκόνων φιλοσόφων τοῦ κόσμου, δηλαδὴ μετὰ τῆς εἰκόνος Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ ἄλλων, καὶ πρὸς αὐτὰς τὴν ὑπόλοιπον περιποίησιν παρομοίως ὡς οἱ ἐθνικοὶ, ποιοῦσι.»

Καὶ πάλιν λέγει ὁ Ἐπιφάνιος.

«Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ Ἀραβίᾳ τῇ Πετραίων Ῥωκὼμ τε καὶ Ἐδὼμ καλουμένῃ, τὸν Μωϋσέα διὰ τὰ θεοσήμεια Θεὸν νομίζουσι, προσκυνοῦσί τε τὴν αὐτοῦ εἰκόνα, ἣν ἀνατυπωσάμενοι ἀπεπλανήθησαν· οὐ τοῦ δικαίου αὐτοῖς αἰτίου γενομένου, ἀλλὰ τῆς πλάνης αὐτοῖς διὰ τοῦ δικαίου ἐν τῇ ἀγνοίᾳ φαντασίαν πράγματος αὐτοῖς συναγούσης.» (Ἴδε Πανάρ. Ἐπιφαν. τόμ. ά. σελ. 469 ἐκδ. Παρισ. 1622).

(1) «Platonis et Aristotelis] Augustinus lib. De Haer. non Platonis et Aristotelis, sed Pauli et Homeri imagines memorat a Carpocratianis adoratas, turaque eis oblata.»

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Διότι οἱ μὲν κατοικοῦντες εἰς τὴν Ἀραβίαν τὴν Πετραίων Ῥωκώμ τε καὶ Ἐδὼμ ὀνομαζομένην, τὸν Μωϋσέα νομίζουσι θεὸν διὰ τὰ θεῖα σημεῖα, καὶ προσκυνοῦσι τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀνατυπώσαντες ἀπεπλανήθησαν· ὄχι ὅτι ὁ δίκαιος ἔγεινεν εἰς αὐτοὺς αἴτιος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πλάνη αὐτῶν συνήγαγεν εἰς αὐτοὺς διὰ τȣ̃ δικαίȣ φαντασίαν πράγματος διὰ τὴν ἄγνοιάν των.»

Καὶ ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ Στρωματεῖ, λέγει· «Πάλιν δ' αὖ, Δακτύλιον μὴ φορεῖν, μηδὲ εἰκόνας αὐτοῖς ἐγχαράσσειν Θεῷ, παρεγγυᾷ ὁ Πυθαγόρας· ὥσπερ Μωϋσῆς πρόπαλαι διαῤῥήδην ἐνομοθέτησεν, μηδὲν δεῖν γλυπτὸν, ἢ χωνευτὸν, ἢ πλαστὸν, ἢ γραπτὸν ἄγαλμά τε καὶ ἀπεικόνισμα ποιεῖσθαι· ὡς μὴ τοῖς αἰσθητοῖς προσανέχωμεν, ἐπὶ δὲ τὰ νοητὰ μετίωμεν· ἐξευτελίζει γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ σεμνότητα ἡ ἐν ἑτοίμῳ τῆς ὄψεως συνήθεια· καὶ τὴν νοητὴν οὐσίαν δι' ὕλης σεβάζεσθαι, ἀτιμάζειν ἐστὶν αὐτὴν δι' αἰσθήσεως.» (Ἴδε Κλήμ. Ἀλεξανδ. τόμ. β'. σελ. 662 ἔκδ. Βενετ. 1757).

Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου.

«Πάλιν δὲ παραγγέλλει εἰς αὐτοὺς ὁ Πυθαγόρας, νὰ μὴ φορῶσι δακτυλίδιον, μηδὲ νὰ ἐγχαράσσωσιν εἰκόνας τοῦ Θεοῦ· καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς τὸ πάλαι ἐνομοθέτησε καθαρὰ νὰ μὴ κάμνωσι κανὲν πρᾶγμα γλυπτὸν, ἢ χωνευτὸν, ἢ πλαστὸν, ἢ ζωγραφητὸν καὶ ἄγαλμα καὶ ἀπεικόνισμα· διὰ νὰ μὴ προσέχωμεν εἰς τὰ αἰσθητὰ, ἀλλὰ νὰ προσηλόνωμεν τὸν νοῦν εἰς τὰ νοητά· διότι ἐξευτελίζει τὴν σεμνότητα τοῦ Θεοῦ ἡ συνήθεια τῆς προχείρου ὄψεως·

καὶ τὸ νὰ σεβαζώμεθα διὰ μέσου τῆς ὕλης τὴν νοητὴν οὐσίαν, ἀτιμάζει αὐτὴν διὰ τῆς αἰσθήσεως.»

Εἶπον ἤδη ἱκανά, μοὶ φαίνεται, πρὸς ἀπολογίαν μου, εἰς τοὺς εὐαισθήτους καὶ εὐφρονοῦντας, περὶ τῆς ἐκ Σμύρνης κατ' ἐμοῦ κατηγορίας, ἥτις, διὰ τῶν Ἐφημερίδων, διεσαλπίσθη εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ μὴ εὐφρονοῦντες, «οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται·» ἱκανὰ εἶπον διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι δοξάζω περὶ τῆς κατὰ σάρκα Μητρὸς τοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς μετουσιώσεως, καὶ περὶ τῆς Δευτέρας Ἐντολῆς, ὅπως δοξάζουσι σημαντικοὶ Πατέρες, οἵτινες θεωροῦνται ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἅγιοι, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἑορτάζονται ὑπ' αὐτῆς πᾶν ἔτος· ἱκανὰ πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ πίστις μου εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως. καθὼς τὸ ἐσύνθεσεν ἡ Πρώτη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, καὶ συνεπλήρωσεν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Δευτέρα· σύμφωνος μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὡς περιέχεται εἰς τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, περὶ τῶν ὁποίων, ἀφ' οὗ τὰ ἐπαριθμεῖ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, λέγει· «Ταῦτα πηγαὶ τοῦ σωτηρίου, ὥστε τὸν διψῶντα ἐμφορεῖσθαι τῶν ἐν τούτοις λογίων· ἐν τούτοις μόνοις τὸ τῆς εὐσεβείας διδασκαλεῖον εὐαγγελίζεται· μηδεὶς τούτοις ἐπιβαλλέτω, μὴ δὲ τούτων ἀφαιρείσθω τι·» (ἴδε τὴν κανονικὴν Ἐπιστολήν του λθ'. ἐν Πρακτ. Συνόδ. σελ. 334 ἔκδ. Παρ. 1761) ὥστε οὐδεὶς ἀληθὴς Χριστιανὸς οὐδεμιᾶς Ἐκκλησίας εἰς ὅλην τὴν οὐκεμενην, δὲν ἔχει δίκαιον νὰ μὲ ὀνομάζῃ Αἱρετικόν! Ἐὰν ὅμως, μετὰ ταῦτα

ἐπιμένωσι τινὲς νὰ φωνάζωσι καὶ νὰ μὲ κατηγορῶσιν αἱρέσεως, ἀποκρίνομαι, ὡς ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Φήλικα· « ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις. » (Πράξ. κδ'. 14—16).

Ὁμολογῶ πρὸς τούτοις, ὅτι ἐντάλματα ἀνθρώπων οὐδενὸς ἔθνους δὲν δέχομαι εἰς τὴν θρησκείαν μου, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ῥητῶς μᾶς λέγει· « Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· Εἷς γάρ ἐστιν ὁ Πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί. Εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ Καθηγητὴς, ὁ Χριστός· » (Ματ. κγ'. 9—10)· καί· « Εἷς ἐστιν ὁ Νομοθέτης, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· » (Ἰακώβου, δ'. 12)· καί· « Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. » (Μάρκ. ζ'. 7).

Εἰς τὴν μίαν ἁγίαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν πιστεύω, καὶ ἔξω τῆς ὁποίας δὲν εἶναι σωτηρία, « οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος· Περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία· Βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος· Ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι ΧΡΙΣΤΟΣ· » (Πρὸς Κολασ. γ'. 11.)· καί· « ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ Καινὴ Κτίσις· καὶ ὅσοι τῷ ΚΑΝΟΝΙ τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοὶ μηδεὶς παρεχέτω. » (Πρὸς Γαλάτ. ς'. 15—16).

Ἐξήγησις δυσκόλων τινῶν λέξεων εὑρισκομένων εἰς τὴν ἀπολογίαν Ἰωνᾶ Κίνγ.

Σελ.
23 *Ἀναμφισβήτητος*=ἀναμφίβολος.
» *Ἐμβρίθειαν* = βαρύτητα, σταθερότητα.
32 *Ἀνηγγέλθη* = εἴδησις ἐδόθη.
» *Αὐθωρεὶ*=τὴν ἰδίαν ὥραν.
» *Δέξοιτο*=νὰ δεχθῇ.
» *Καιρίαν*=θανατηφόρον.
33 *Ἐθαυμαστώθη* = ἐφάνη ὡς θαῦμα.
» *Ἔγνωμεν* = ἀπεφασίσαμεν.
» *Ἐγκοσμήσωμεν*=ἂς στολίσωμεν.
36 *Οἶμαι* = νομίζω, στοχάζομαι.
37 *Παραστῆσαι*=νὰ ἀποδείξωσι.
» *Ἀποφαίνομαι* = φανερόνω, κηρύττω.
39 *Ἀπελάθετο*=ἐλησμόνησε
42 *Μηχανοῤῥαφίας*= δόλους, ἀπάτας, τὰς ὁποίας ἐφεῦρες.
» *Διακωλύοντα* = ἐμποδίζοντα.
43 *Αἰδοῦμαι* = ἐντρέπομαι.
» *Ἐμεθοδεύθη* = δολίως μετεχειρίσθη.
» *Ἐφικνεῖται*=ἐπιτυχαίνει.
44 *Ἐναβρυνόμενος* = καυχώμενος.
45 *Διαδύσει*=διαπεράσει.
48 *Κολλυριδιανῶν*= οἱ προσφέροντες κουλλούρια εἰς τὴν Μαρίαν.

Σελ.
49 *Φήσαντος*= εἰπόντος.
» *Ἧκει*=ἦλθεν, ἔφθασεν.
» *Κέκληκεν*= ὠνόμασε.
» *Χλεύης*= ἐμπαιγμοῦ, περιπαίγματος.
50 *Καταλιμπάνειν* = νὰ ἀφήσωμεν.
» *Διέπρεψεν* = ἔγεινε διαφορά.
98 *Πέφηνεν*= ἐφάνη.
» *Ὑπεμνήσαμεν* = ἀνεφέραμεν εἰς μνήμην.
» *Ἀνηνέχθη*=ἀνηγγέλθη.
» *Χλεύης ἔμπλεως* = πλήρης ἐμπαιγμοῦ.
» *Φωράσαι* = νὰ ἐρευνήσω νὰ εὕρω τὸν κλέπτην ἢ τὴν κλοπήν.
99 *Εὐόλισθον* = ὅ,τι ξεσύρεται ἢ πίπτει εὔκολα.
» *Ἐξεμεῖν*=νὰ ξερνᾷ.
» *Δίφρον* = κάθισμα εἰς ἅμαξαν, σκαμνίον.
» *Ὀθόνην* = πανίον λεπτὸν καὶ ἄσπρον.
100 *Ὑπισχνούμενα*=ὑποσχόμενα.
» *Κεπφούμενον* = κοῦφον καὶ μωρόν.
101 *Ἱεροφάντωρ* = διδάσκαλος τῶν ἐθίμων τῆς Θεολατρείας.
102 *Ἀρχηγέται*=ἀρχηγοί, ὁδηγοί.
103 *Ἐμβρόντητον* = μωρόν,

Σελ.
παράφρον, ἀναίσθητον.
103 *Ἀνδροείκελα* = ὅμοια μὲ ἀνθρώπους.
104 *Ληρολόγημα* = μωρολογία, φλυαρία.
» *Καταλιμπάνειν* = νὰ ἀφήσωμεν.
105 *Κυϊσκόμενος* = συλλαμβανόμενος.
» *Σκύλευσον* = λαφυραγώγησε.
106 *Μυσταγωγία* = εἰσαγωγὴ καὶ προετοιμασία εἰς τὰ μυστήρια.
» *Πάγιον* = στερεόν.
» *Ἀμαυρούσθω* = ἂς ὀλιγοστεύσῃ.
107 *Ἐγκίσσημα* = σφοδρὰ ἐπιθυμία.
108 *Σταῖς* = ζύμην.
» *Χαυῶνας* = (καυῶνες. χαυνῶνες) = κουλλούρια.
» *Ταφνὰς* = τόπος εἰς Αἴγυπτον.
» *Λιπαίνει* = ἀλείφει, μυρόνει.
110 *Κανθαρίδα* = εἶδος ζωϋφίου.
» *Ἰοβόλον* = φαρμακερόν.
» *Ἴωμεν* = ἂς ὑπάγωμεν.
» *Ἰχνηλατεῖν* = ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη τινός.
124 *Εὐχερὲς* = εὐκολομεταχείριστον.
» *Ὀλισθηροῦ* = κλίνοντος εἰς πτῶσιν, γλιστρώδους.
» *Ὠθάσης* = ἥτις σπρώχνει, ξεκουντᾷ.
125 *Συναφθεῖσαν* = ἑνωθεῖσαν.
» *Ἀκραιφνῆ* = καθαράν.

Σελ.
125 *Ἐνηχηθῆναι* = ἐδιδάχθησαν.
» *Ἀφραίνοντες* = ὄντες ἄφρονες, μωροί.
» *Ἐμβροντήσει* = μωρία, παραφροσύνη.
» *Κενοφώνημα* = ματαιολογία.
» *Ἐνηνόχασιν* = ἔφεραν.
126 *Ἠρεμούσης* = ἥσυχος, ἀσάλευτος.
130 *Αἰτιᾶται* = κατηγορεῖ.
131 *Ἀνηκέστων* = ἀνιάτων, ὀλεθριωτάτων.
» *Ἄχραντος* = ἀνέγγικτος, καθαρὸς, ἀμόλυντος.
137 *Κυοφορῆσαι* = ἐν γαστρὶ νὰ ἔχῃ.
» *Ἀνόνητα* = ἀνωφελῆ.
» *Ἀπόνοιαν* = ἀνοησίαν.
» *Ἐγκαλῶν* = κατηγορῶν.
138 *Καρπώσωνται* = νὰ ἀπολαύσωσι.
» *Αἰτιώμενος* = κατηγορῶν.
» *Ἴσμεν* = ἐξεύρομεν.
» *Ἀποκρούεσθαι* = νὰ διώξωσι, νὰ ἀναιρέσωσι.
» *Διακρούεται* = ἀποφεύγει ἀναβάλλων.
» *Ἰάσασθαι* = νὰ ἰατρεύσῃ.
» *Ἐπισκῆψαι* = παρήγγειλε, ἐπεφόρτισε.
» *Κηδόμενος* = φροντίζων.
139 *Ἐξαπορῆσαι* = νὰ φέρῃ εἰς ἀμηχανίαν, ἢ στενοχωρίαν.
» *Ἐναγαγεῖν* = νὰ φέρῃ μέσα.
» *Λυσιτελοῦσαν* = ὠφελοῦσαν.
» *Σχολῇ γ' ἂν* = πολὺ ὀλι-

Σελ.
γώτερον.
139 *Ἐθήλασας*=ἐβύζαξας.
„ *Μενοῦνγε*=μᾶλλον ἢ μάλιστα.
140 *Ἀνεπαχθέστερον* = ἐλαφρότερον,
„ *Ἐμμελέστερον*=τερπνότερον.
„ *Ἀπεφήνατο*=ἔκρινε, ἐξέφρασε τὴν γνώμην.
„ *Νηδὺν*=μήτραν.
„ *Προέσθαι* = νὰ δώσωσι, χαρίσωσι.
„ *Κωλύον*=ἐμποδίζον.
141 *Νόσημα*=νόσος, ἀσθένεια.
„ *Ἰάσατο*=ἰάτρευσε.
146 *Δικνούμενον*=διαπερνῶν
„ *Διακρίσει*=δισταγμοῦ, ἀμφιβολίαν.
„ *Σάλος* = τάραχος, κλονισμός.
„ *Ἄφεται*=θέλει ἐγγίζει.
147 *Ἀντισχόμενον* = βαστῶν στερεῶς.
149 *Ἐπομβρήσαντος*=ῥίπτοντος ῥαγδαίαν βροχήν.
„ *Ἐγκελεύεται*=προστάζει.
„ *Ἐνστερνίσασθαι* = νὰ ἐγκαλιασθῶσι.
„ *Καταρτίσωμεν* = νὰ φέρωμεν εἰς καλὴν κατάστασιν, νὰ διορθώσωμεν.
„ *Ἐπικέχυται* = ἐχύθη ἀφθόνως ἐπάνω.
153 *Καθίζεται*=κάθηται.
„ *Μεμηνὼς* = μαινόμενος, παραφρονῶν.
157 *Ἄφελε*=ἀφαίρεσε.
„ *Ἀποσυλῆσαι*=διαρπᾶσαι.
„ *Οὐδὲν ἂν διοίσει*=τίποτε δὲν θέλει διαφέρει, δὲν

Σελ.
βλάπτει.
158 *Κέκληται* = ὀνομάζεται, εἶναι ὠνομασμένος.
159 *Καταχρηστικῶς* = εἰς μὴ κυρίαν σημασίαν, μεταφορικῶς.
„ *Ὑπαχθῆναι* = νὰ φερθῇ μὲ ἀπάτην.
„ *Ἐνσκήπτοντα* = ἐμπίπτοντα.
160 *Προσενηνέχθαι* = προσεφέρθη.
162 *Ἄρδεται*=ποτίζεται, τρέφεται·
163 *Ἐξ ἀμφοῖν*=ἐκ τῶν δύο·
„ *Ἴστε*=ἐξεύρετε.
164 *Τέως*=ἕως τινὸς καιροῦ.
167 *Ἀτρεπτὶ*=ἀσάλευτα.
„ *Λεωφόρῳ* = βασιλικὴν ὁδόν.
„ *Ἀροτὴρ*=ὅστις ὀργόνει.
168 *Λυσιτελοῦσαν*=ὠφελοῦσαν
„ *Ἐγχωρεῖ*=ἠμπορεῖ νὰ γένῃ.
„ *Συνεῖναι*=συζῇ.
„ *Κέχρηται* = μετεχειρίσθη.
„ *Διαστροφὴ*=παραμόρφωσις, στράβωσις.
„ *Ἑωρακόσιν*=βλέποντες.
177 *Ἐξεμέσασα*=ξερνοῦσα.
„ *Λυμηναμένη*= διαφθείρασα.
„ *Κρύβδην*=κρυφᾶ.
„ *Τιθέασιν* = σταίνουσι, θέτουσι.
„ *Ἱδρύσαντες*=στήσαντες.
179 *Ἀνατυπωσάμενοι* = κάμνοντες μὲ φαντασίαν.
180 *Παρεγγυᾷ* = παραγγέλλει, προστάζει.
„ *Διαῤῥήδην*=ῥητῶς σαφῶς

Σελ.
180 *Προσανέχομεν* = προσέχομεν.
„ *Μετίωμεν*=νὰ ὑπάγωμεν.
181 *Ἐμφορεῖσθαι*=καταχορταίνει.

Σελ.
192 *Κόπους μοὶ μηδεὶς παρεχέτω* = κανεὶς ἂς μὴ μὲ δίδῃ ἐνόχλησιν.

ΤΕΛΟΣ, ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ Σελ. 153, στίχ. 19. ἀντὶ καθέζεται, ἀναγν. καθίζεται.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

Σελ.

Πρώτη ἐκ Σμύρνης Κατηγορία 23

Ἀπάντησις 28

Κατηγορία τοῦ Ν. Ἰωαννίδου μὲ μαρτυρικὸν τοῦ μητροπολίτου Σμύρνης Ἀθανασίου 30

Ἀπάντησις εἰς τὸν Ν. Ἰωαννίδην καὶ τὸν Σμύρνης Ἀθανάσιον 35

Κατηγορία τοῦ ἀνωνύμου Ἱερέως τῆς Σμύρνης . . . 38

Ἀπάντησις πρὸς αὐτόν 45

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Παναρίου τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας 49

Μετάφρασις τοῦ ἰδίου 51

Κατηγορία τοῦ Συντάκτου τῆς Ἐλπίδος 53

Δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Κ. Γεωργίου Λῆ πρὸς τὴν Κυρίαν Ἑλένην 55

Συνέχεια τῆς Κατηγορίας τοῦ Συντάκτου τῆς Ἐλπίδος. 60

Πιστοποιητικὸν τοῦ Ἰατροῦ, Κ. Καρόλου Βούδ . . . 62

Πιστοποιητικὸν τοῦ Ἰατροῦ, Κ. Παντ. Δρακοπούλου . . 64

Ἔγγραφον τοῦ Αἰδεσ. Κ. Λιουΐς Ἱερέως τοῦ Ἀγγλικοῦ Παρεκκλησίου Σμύρνης 67

Παρατηρήσεις τοῦ ἐκδότου τοῦ Αἰῶνος 71

Ἀπάντησις εἰς τὸν Ἐκδότην τοῦ Αἰῶνος, πρὸς ἀναίρεσιν τῆς κατηγορίας τοῦ Ἐκδότȣ τῆς Ἐλπίδος. 73

Τέλος τῆς Κατηγορίας τοῦ Συντάκτου τῆς Ἐλπίδος . . 76

Ἐπιϛολὴ τοῦ Κ. Ἄτκινσων πρὸς τὴν Κ. Ἑλένην Λῆ. 77

Ἐπιστολὴ πολλῶν Σμυρναίων πρὸς τὸν Ἐκδότην τῆς Ἐλπίδος 80

Ἀπάντησις εἰς τὸν Ἐκδότην τοῦ Αἰῶνος, μὲ ἔκθεσιν τῆς πίστεώς μου 82

Σελ.

'Απάντησις εἰς τὸν 'Εκδότην τῆς 'Ελπίδος, περιέχουσα μαρτυρικὰ ἐκ Σμύρνης ἀποδεικνύοντα τὴν τελείαν ἀθωότητά μυ, ὡς πρὸς τὴν ἐκ Σμύρνης Κατηγορίαν. 87
'Απόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ 'Ιατροῦ Κ. Καρόλου Βοὺδ. 88
'Απόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Αἰδεσ. 'Ιερέως Λούη . . 89
» » » Κ. Γεωργίου Λῆ 91
Μαρτυρικὸν τοῦ Κ. Νικολάου Ντελετόλα 93
» » Κ. Γεωργίου Καπότα 94
» » Κ. 'Ιωάννου Λῆ 95
» τῆς Κ. Τομμασίνας Λῆ 96
Κατηγορία «'Ενὸς τῶν ἐν 'Αθήναις Κληρικῶν» ὅτι ἠκρωτηρίασα καὶ ἐκολόβωσα τὴν ῥῆσιν τοῦ 'Επιφανίου περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας . . . 98
'Απάντησις μὲ τὸ ὁλόκληρον ἄρθρον τοῦ 'Επιφανίου κατὰ Κολλυριδιανῶν »
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 110
'Ρῆσις τοῦ ἁγίου 'Επιφανίου, ἐκ τοῦ κατὰ 'Αντιδικομαριανιτῶν, τὴν ὁποίαν ἐκολόβωσεν ὁ «Εἷς τῶν ἐν 'Αθήναις Κληρικῶν» 124
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 227
Κατηγορία τοῦ «ἑνὸς τῶν Κληρικῶν τῆς 'Ελλαδος» περὶ τοῦ «Ἄχραντον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας προαιρετικῆς» 130
'Απάντησις εἰς τὴν Κατηγορίαν τοῦ «'Ενὸς τῶν Κκληρικῶν τῆς 'Ελλάδος» »
Κατηγορία τȣ̃ «'Ενὸς τῶν Κληρικῶν τῆς 'Ελλάδος» περὶ τοῦ ἐπιθέτου Θεοτόκος 132
'Απάντησις, περιέχουσα παρατηρήσεις περὶ τοῦ 'Αγκυρωτοῦ λόγου, καὶ ῥήσεις τινὰς ἐκ τοῦ Χρυσοστόμου Βασιλείου, καὶ Κλήμεντος 'Αλεξανδρέως . . . 133
Παρατηρήσεις περὶ τῆς Λειτουργίας τοῦ 'Αγίȣ Βασιλείου. 134
Παρατηρήσεις περὶ τῆς Λειτουργίας τοῦ 'Αγίου Χρυσοστόμου 135

Σελ.
Περὶ ψευδωνύμων Συγγραμμάτων τοῦ Μεσαιῶνος . . 135
Περὶ ψευδῶν θαυμάτων τοῦ Μεσαιῶνος 136
Ἀπόσπασμα ὁμιλίας τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, περὶ τῆς μητρὸς τοῦ Χριστοῦ »
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 141
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου περὶ τῆς Μαρίας . 146
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 147
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως περὶ τοῦ Λόγου 148
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 149
Περὶ ὕβρεως κατὰ Ἁγίων 150
Περὶ τιμῆς τῶν Ἁγίων 151
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίȣ Ἐπιφανίου περὶ προσκυνήσεως κτιστοῦ , ... 152
Περὶ τοῦ σώματος τοῦ Χριϛοῦ, ἂν πρέπῃ νὰ προσκυνῆται. 153
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 154
Περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς παντὸς κτίσματος 155
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 156
Περὶ τοῦ ὅτι κἀνὲν κτίσμα δὲν πρέπει νὰ προσκυνῆται . 157
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου »
Κατηγορία περὶ Μετουσιώσεως 158
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν ὀνομάτων μεταφορικῶς διδομένων εἰς τὸν Χριστόν . »
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 160
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως περὶ τῆς ἀλληγορίας τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου 162
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου »
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου περὶ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ 164
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τοῦ ὅτι «ἡ σὰρξ οὐδὲν ὠφελεῖ» 167
Ἑρμηνεία Εὐσεβίȣ τοῦ Παμφίλου περὶ τοῦ μυστικοῦ σώματός τε καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου 168
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 170

Σελ.
Σημειώσεις περὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου 173
Παρατηρήσεις περὶ τῆς Δευτέρας Ἐντολῆς 176
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ Εἰκόνων τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Παύλου κλ. 177
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου »
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου περὶ Εἰκόνων τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Πλάτωνος, κλ. 178
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου 179
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῆς Εἰκόνος τοῦ Μωϋσέως »
Μετάφρασις τοῦ ἀτωτέρου 180
Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, περὶ χρήσεως παντὸς ὑλικοῦ καὶ αἰσθητοῦ εἰς τὴν λατρείαν.
Μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρου »
Γενικαὶ παρατηρήσεις 181
Ἀποστολικὸς ΚΑΝΩΝ 182
Ἐξήγησις δυσκόλων τινῶν λέξεων 183

ΛΟΓΟΣ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

ΕΝΩΠΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

Τῇ 11/23 Ἀπριλίου 1846,

Τυπωθεὶς ἐν Νέᾳ Ὑόρκ (New York) 1847, *καὶ ἐν Καντα6ριγίᾳ τῆς Νέας Ἀγγλίας* 1857.

ΛΟΓΟΣ ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ·

Σεβαστοὶ Δικασταί!

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρατηρήσας ὅτι τὸ Δικαστήριον τοῦτο ὑπερασπίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, μὲ θάῤῥος ἀπολογοῦμαι σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας, τὴν ὁποίαν τόσον συχνὰ ὑπερασπίσατε, τὸ ἔθνος ἀπέκτησε, τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου, τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ καύχημα παντὸς Ἕλληνος.

Εἰς τὰς πλάκας τοῦ Συντάγματος ὁ δάκτυλος τοῦ ἔθνους ἔγραψε τὸ 10ον ἄρθρον καὶ τὸ 103ον διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ αἰωνίως τὴν τελείαν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλάς, κατὰ μέγα μέρος, χρεωστεῖ τὴν ἀνεξαρτησίαν της.

Μέρος τοῦ 10ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος εἶναι τὸ ἀκόλουθον·

«*Ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος, καὶ λογοκρισία δὲν ἐπιτρέπεται.*» Καί, «*Πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύσῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου, τοὺς στοχασμούς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ κράτους.*» Καὶ τὸ 103ον ἄρθρον λέγει· «*Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ διατάγματα, καθ' ὅσον ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸ παρὸν Σύνταγμα, καταργοῦνται.*»

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Συντάγματος τούτῳ ἐδημοσίευσα

δια τοῦ τύπου βιβλίον περιέχον τοὺς στοχασμούς μου περί τινων θρησκευτικῶν δοξασιῶν, ἀποδείξας ἐν αὐτῷ ὅτι δοξάζω ἐγὼ περί τινων πραγμάτων, ὡς ἐδόξαζόν τινες σημαντικοὶ φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας· καὶ αὐτοὺς τοὺς στοχασμούς μου καὶ αὐτὰς τὰς δοξασίας μου ἐξέφρασα μὲ σεμνότητα, καὶ μάλιστα διὰ ῥήσεων αὐτολεξεὶ τῶν ἰδίων πατέρων, τοὺς ὁποίους ὅλοι εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν Δύσιν σέβονται καὶ θεωροῦν ὡς Ἁγίους.

Τί δὲ συνέβη;

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἀφ' οὗ εἰς ἄνομον καὶ ἄτοπον τρόπον, δημοσίως, δι' ἐγκυκλίου ἐγγράφου ἐσταλμένου εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ κράτους, ἐξύβρισεν ἐμὲ προσωπικῶς, ἀφ' οὗ ἐξύβρισεν εἰς ἄτοπον καὶ ἄνομον τρόπον τὴν θρησκείαν μου, ἀφ' οὗ μὲ κατεδίκασε, τρόπον τινά, εἰς θάνατον, (διότι ἂν ἐξετελεῖτο ὑπὸ πάντων κατὰ λέξιν ἡ διαταγή της δὲν ἐδυνάμην νὰ ζήσω,) ἀφ' οὗ ἐξέδωκε κατ' ἐμοῦ ἀφορισμόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἀφίνει κανένα ὁρκωτὸν ἐλεύθερον νὰ μὲ ἀθωώσῃ, κανένα δικαστὴν ἐλεύθερον νὰ μὲ δικαιώσῃ χωρὶς φόβον νὰ μεμφθῇ ὑπ' αὐτῆς, παρακαλεῖ τὸ ὑπουργεῖον νὰ μὲ καταμηνύσῃ εἰς τὸ δικαστήριον διὰ νὰ καταδιωχθῶ καὶ νὰ τιμωρηθῶ μὲ φυλακισμόν, καὶ τοιουτοτρόπως ἐναντίον τῆς νομοθεσίας παντὸς πεπολιτευμένου Ἔθνους, καὶ ἐναντίον τοῦ ΚΕ' τῶν λεγομένων Ἀποστολικῶν κανόνων, μὲ κάμνει νὰ ὑποφέρω καὶ κινδυνεύω δὶς διὰ τὸ αὐτό. «Λέγει γὰρ ἡ Γραφή.» κατὰ τοῦτον τὸν Ἀποστολικὸν λεγόμενον κανόνα, «οὐκ ἐκδικήσεις δὶς ἐπὶ τὸ αὐτό.» (1)

Ὅλα δὲ ταῦτα, διότι ἀνέφερα εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο, τὴν

(1) Ναοὺμ, ά. 9. Ἴδε Πηδαλ. σελ 14.

ἀπολογίαν μου, αὐτολεξεὶ ῥητὰ ἐκ τῶν ἁγίων Ἐπιφανίȣ, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, καὶ λοιπῶν, τοὺς ὁποίους θεωρεῖ ἡ Σύνοδος ὡς Ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἑορτάζει ὡς Ἁγίους, οἱ ὁποῖοι εἶναι πρὸ τόσων αἰώνων τὸ καύχημα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ ὅλα τὰ παράδοξα, τὰ ὁποῖα ἔγειναν εἰς τὰς ἡμέρας μας, αὐτὸ εἶναι τὸ παραδοξότατον. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς πράξεως ταύτης, ἀποκηρύττει τοὺς Πατέρας της, τοὺς λαμπροτέρους φωστῆρας τῆς Ἐκκλησίας της· τοὺς κατηγορεῖ βλασφημίας καὶ αἱρέσεως, τοὺς ἐνάγει εἰς τὸ δικαστήριον· διότι τὰ ῥητὰ ταῦτα, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποκηρύττει τὸ βιβλίον μου, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἐγκαλοῦμαι σήμερον ἐνώπιόν σας, δὲν τὰ εἶπα ἐγὼ, ἀλλὰ τὰ λέγει ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ μέγας Βασίλειος, ὁ Εἰρηναῖος, ὁ Κλήμης, ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος. Οὗτοι τὰ λέγουσι. Τὰ ἀνέφερα δὲ αὐτολεξεὶ, ἁπλῶς χωρὶς σχόλια, χωρὶς οὐδεμίαν ἐξήγησιν ἰδικήν μου. Ὁλόκληρον κεφάλαιον ἀνέφερα ἐκ τοῦ Πανάριου τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας, ὁλόκληρον κεφάλαιον ἐκ τοῦ Εὐσεβίου περὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ, ὡς τὰ συνέγραψαν ἐκεῖνοι οἱ περίφημοι ἄνδρες, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι παρεμόρφωσα, ἢ ἐστρέβλωσα αὐτά, ἢ κακῶς ἐξήγησα, διότι ἐγὼ ποσῶς δὲν τὰ ἐξήγησα.

Εἰς αὐτὰ δὲ τὰ ῥητὰ, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἀπολογίαν μου ἀνέφερα, ἐκ τῶν γνησίων συγγραμμάτων τῶν ἁγίων καὶ λαμπρῶν φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῆς Παρθένȣ Μαρίας, περὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ, καὶ περὶ τῶν εἰκόνων, εὑρίσκεταί τι τάχα βλάσφημον ἢ

ὑβριστικόν; Εἶναι τάχα δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ τι βλάσφημον ἢ ὑβριστικὸν εἰς τὰς ῥήσεις τῶν Ἁγίων, τοὺς ὁποίους σέβεσθε, τοὺς ὁποίους ὡς Ἁγίες ἑορτάζετε, τοὺς ὁποίους παρακαλεῖτε ὡς μεσίτας, καὶ πρεσβείαις τῶν ὁποίων καθ' ἑκάστην ἀναπέμπετε πρὸς τὸν ὕψιστον Θεὸν προσευχὰς καὶ ἱκεσίας; Εἶναι τάχα δυνατὸν νὰ συνέγραψαν ἐκεῖνοι οἱ Ἅγιοι πράγματα, τὰ ὁποῖα, διότι ἀναφέρει τις μόνον αὐτὰ, προστρίβουσιν εἰς τὸν ἀναφέροντα τὰς ἐπωνυμίας ἀσεβὴς καὶ βλάσφημος, τὸ δὲ βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιέχει αὐτὰ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀφορισθῇ καὶ ὡς βλάσφημον ἐπίσης νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ πῦρ, καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ νὰ καταδιωχθῇ, νὰ δικασθῇ, νὰ κινδυνεύσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς φυλακήν;

Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, κηρύξατέ το πρὸς πάντας ἀποῤῥίπτοντες τὴν ἀναίρεσίν μου, καὶ ἐν ταὐτῷ ἐκβάλετε, σᾶς παρακαλῶ, τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν Ἁγίων, καὶ ἐκβάλετε προσέτι τὸ πρῶτον ἄρθρον καὶ τὸ ἔννατον καὶ τὸ δέκατον καὶ τὸ ἑκατοστὸν τρίτον ἀπὸ τὸ λαμπρὸν Σύνταγμά σας, τὸ ὁποῖον ἀπεκτήσατε διὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου.

Εἰς ὅλον τὸ βιβλίον τοῦτο, τὴν ἀπολογίαν μου, δὲν εὑρίσκεται οὐδεμία φράσις, οὐδεμία λέξις βλάσφημος ἢ ὑβριστικὴ κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἢ κατὰ τῶν ἁγίων του δούλων, εἴτε εἰς τὸν οὐρανὸν, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ζητῶ ἀπὸ σᾶς ἐν ὀνόματι τῆς δικαιοσύνης, καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς τῆς συνταγματικῆς Ἑλλάδος νὰ ἀναιρέσητε τὴν ἄδικον ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ τῶν Ἐφετῶν.

Ἐὰν αὐτὰ τὰ ῥητὰ, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα εἰς τὴν ἀπολογίαν μου, εὑρίσκωνται εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Ἁγίων

καθὼς πραγματικῶς καὶ ἀναντιῤῥήτως εὑρίσκονται, διατὶ νὰ καταδιωχθῇ τὸ βιβλίον μου; Διώκοντες ἐμὲ, διώκετε τοὺς Ἁγίους οἵτινες τὰ συνέγραψαν.

Τὰ ὅσα ἔγραψα εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον εἶναι ἀλήθεια, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποδείξῃ κἀνὲν μέρος ἢ ῥητὸν ὅτι εἶναι βλάσφημον ἢ ὑβριστικόν, καὶ ὁ περὶ ἐξυβρίσεως νόμος, τὸν ὁποῖον τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ τῶν Ἐφετῶν ἐφήρμοσαν εἰς ἐμὲ, προσαρμόζεται μᾶλλον εἰς ἐκείνους, οἵτινες χωρὶς καμμίαν εὔλογον αἰτίαν ἐξύβρισαν ἐμὲ προσωπικῶς καὶ τὴν θρησκείαν μου, τὴν ὁποίαν προστατεύει τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην γνωστὴν θρησκείαν. Ναί, κατὰ τὸν νόμον ἐμποροῦσα νὰ ἐγκαλέσω εἰς κρίσιν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἐξυβρίσασαν τὴν θρησκείαν τὴν ἀληθινήν, τὴν ὁποίαν ἐπρέσβευον οἱ πρῶτοι Πατέρες, εἰς τὰς πρώτας ἑκατονταετηρίδας μετὰ Χριστόν.

Δύναταί τις ὅμως νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ 1ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ἂν καὶ προστατεύῃ πᾶσαν γνωστὴν θρησκείαν ἀπαγορεύῃ ὅμως ἐν ταυτῷ «τὸν προσηλυτισμὸν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπέμβασιν κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας.»

Ἀλλὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ δὲν ἐκατηγορήθην. Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπέμβασιν, εἶναι τάχα ἐπέμβασις τὸ νὰ δημοσιεύσῃ τις τοὺς στοχασμούς του; Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, πρὸς τί τάχα τὸ 10ον ἄρθον τοῦ Συντάγματος; Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, δὲν πρέπει ἀλλόθρησκος νὰ πατήσῃ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ἢ ἅμα πατήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, νὰ κοπῇ ἡ γλῶσσά του, νὰ κοπῇ ἡ δεξιά του χεὶρ, καὶ νὰ κλεισθῇ πρὸς αὐτὸν πᾶσα τυπογραφία, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ ποτὲ εἰς καμμίαν περίστασιν νὰ ἀποκριθῇ εἰς τοὺς ἐξυβρίζοντας αὐτὸν καὶ κατηγοροῦντας αὐτὸν αἱρέσεως· ὥστε νὰ

μὴ δυνηθῇ ποτὲ εἰς κάμμίαν περίστασιν «νὰ δημοσιεύσῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του·» καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ Σύνταγμα τὸ 10ον ἄρθρον αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ ἀπατηθῇ τις νομίζων ὅτι «δύναται πᾶς τις νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του.»

Πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ 9ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι «ἀργυρώνητος ἢ δοῦλος παντὸς γένους καὶ πάσης θρησκείας εἶναι ἐλεύθερος, ἅμα πατήσῃ ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους·» καὶ ἀντὶ τούτου πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα ὅτι, ἅμα πατήσῃ ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, εἶναι ὁ ἔσχατος δοῦλος τοῦ κόσμου, διότι δὲν συγχωρεῖται εἰς αὐτὸν νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ ὅταν κατηγορῆται αἱρέσεως, δὲν δύναται νὰ δημοσιεύσῃ τοὺς στοχασμούς του διὰ τοῦ τύπου χωρὶς κίνδυνον νὰ βληθῇ εἰς φυλακήν· ὅτι τὸ σῶμά του εἶναι ἐλεύθερον, ἀλλ' ὅτι τὸ πνεῦμα του δεσμεύεται χεῖρας καὶ πόδας. Τοιαύτη ὅμως ἐλευθερία δὲν ἀξίζει τὸ ὄνομα. Περισσοτέραν ἐλευθερίαν χαίρουν οἱ ῥαϊάδες εἰς τὴν Τουρκίαν.

Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, θέλω αἰσχύνεσθαι ὡς φιλέλλην, διότι πολλάκις ὑπεράσπισα τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα ὡς φιλελεύθερον, καὶ ὡς μὴ ὑποφέροντα τὴν δέσμευσιν τοῦ τύπου. Εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἀμερικήν, ποτὲ μὲν εἰς συναναστροφάς, ποτὲ δὲ ἐπ' ἄμβωνος ἐνώπιον χιλιάδων ἀκροατῶν, ποτὲ δὲ δι' ἀλληλογραφίας καὶ διὰ τοῦ τύπου, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς μεγαλητέρας δυστυχίας σας, ὅτε ὁ Ἰμπραΐμης ἠρήμονε τὸν τόπον σας, ὑπεράσπιζον τοὺς Ἕλληνας ὡς ἐλευθερόφρονας καὶ ἀνεξιθρήσκους. Θέλω αἰσχύνεσθαι

ἐνώπιον πάντων ἐκείνων, ὅταν ἀκούσωσιν ὅτι ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ δικάζομαι μόνον καὶ μόνον διότι ἐδημοσίευσα βιβλίον εὐσεβέστατον, σεμνότατον, ὀρθοδοξότατον κατὰ τὴν θρησκείαν μου, μόνον καὶ μόνον διότι ἐξέφρασε διὰ τοῦ τύπου τοὺς θρησκευτικοὺς στοχασμούς μου, καὶ διὰ ῥήσεων αὐτολεξεὶ τῶν Πατέρων τοὺς ὁποίους ὅλοι οἱ Ἕλληνες σέβονται, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὅλη ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπονέμει τιμητικὴν προσκύνησιν ὡς Ἁγίους καὶ ἱκετεύει ὡς μεσίτας πλησίον εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ κατηγορία μου εἶναι αὕτη·

« Α΄. Ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ Θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζηται Θεοτόκος ἀλλὰ μήτηρ Χριστοῦ· »

« Β΄. Ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς Ἁγίους καὶ εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν· »

« Γ΄. Ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὸ περὶ μετουσιώσεως δόγμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν. »

Ἀλλὰ ποῖαι εἶναι αἱ βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας; Δὲν εἶναι τάχα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη; Οὕτω λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὁ Βασίλειος, ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὅλοι οἱ πρῶτοι καὶ περιφημότεροι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας· καὶ οἱ ἐν Νικαίᾳ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ λεγόμενοι « Θεοφόροι Πατέρες » ἐσύνθεσαν τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, ὡς περιέχον ἐν συντομίᾳ τὰ κυριώτερα δόγματα τῆς Θείας Γραφῆς, τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, τὰς βάσεις τῆς τότε ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας.

Ἀλλ' εἰς αὐτὰς τὰς βάσεις δὲν εἶπα λόγον ἀντιβαίνοντα. Εἰς αὐτὰς τὰς βάσεις πιστεύω.

Πιστεύω εἰς ὅλα τὰ γεγραμμένα εἰς τὸν Νόμον καὶ εἰς τοὺς Προφήτας καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Παλαιὰν δηλαδὴ καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην.

Καὶ εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως πιστεύω ἀδιστάκτως, ἀπαραλλάκτως, καθὼς πιστεύει καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εὕρῃ τι εἰς τὸ βιβλίον μου, τὴν Ἀπολογίαν μου, ἀντιβαῖνον εἰς αὐτὰς τὰς βάσεις, καὶ τὴν κατηγορίαν ταύτην κηρύττω ἄδικον καὶ ψευδῆ.

Ἐὰν ἐννοῆτε βάσεις τὰ ὅσα ἐπρόσθεσαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τον μεσαιῶνα, ἀλλάζει ἡ ὑπόθεσις. Ἀλλ' ἐγὼ διϊσχυρίζομαι ὅτι τὸ σύμβολον τοῦτο περιέχει τὰς βάσεις καὶ ὅλας τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας. Ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα τινὲς θεωροῦν σήμερον ὡς δόγματα δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ἐποικοδομή, ἂν θέλετε, ἀλλ' ὄχι βάσεις. Διότι οὐδὲ αὐταὶ αἱ οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ προσθέσωσιν εἰς τὸ κοινὸν σύμβολον τοῦτο, ἢ ν' ἀφαιρέσωσί τι ἀπ' αὐτό, τὸ ὁποῖον, καθὼς λέγει τὸ Πηδάλιον (σελ. 68.) « Παρὰ πάσης τῆς Ἐκκλησίας καλεῖται ἡ χαρακτηριστικὴ σημαία καὶ τὸ φλάμπουρον τῶν ὀρθοδόξων, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου αὐτοὶ ὡς ἀληθεῖς στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ διακρίνονται ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ τοὺς ὑποκρινομένους μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὄντας δὲ ψευδαδέλφους καὶ κακοδόξους. Καὶ οἱ στρατιῶται γὰρ διὰ συμβόλων διακρίνουσι τοὺς συστρατιώτας αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ὑπεναντίους· ὅθεν καὶ ἐκ μεταφορᾶς τῶν στρατιωτικῶν συμβόλων ὠνομάσθη καὶ τὸ τῆς πίστεως σύμβολον. »

Μάλιστα μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀνεθεμάτισε τοὺς

προσθέτοντας εἰς αὐτὸ ἢ ἀφαιροῦντας ἀπ' αὐτό.

Καὶ ὁ ἕβδομος κανὼν τῆς ἐν Ἐφέσῳ τρίτης οἰκουμενικῆς Συνόδου (431 ἔτη μετὰ Χριστὸν) ῥητῶς λέγει· «Ὥρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος ἑτέραν πίστιν μηδενὶ ἐξεῖναι προσφέρειν, ἢ γοῦν συγγράφειν ἢ συντιθέναι παρὰ τὴν ὁρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν ἐν τῇ Νικαίων συναχθέντων πόλει σὺν ἁγίῳ πνεύματι· τοὺς δὲ τολμῶντας ἢ συντιθέναι πίστιν ἑτέραν, ἢ γοῦν προσκομίζειν ἢ προσφέρειν τοῖς θέλουσιν ἐπιστρέφειν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἢ ἐξ Ἑλληνισμοῦ ἢ ἐξ Ἰουδαϊσμοῦ, ἢ γοῦν ἐξ αἱρέσεως οἵας δήποτε, τούτους, εἰ μὲν εἶεν ἐπίσκοποι ἢ κληρικοὶ, ἀλλοτρίους εἶναι τοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαϊκοὶ εἶεν, ἀναθεματίζεσθαι.» (1)

«Ἡ μὲν γὰρ τρίτη Σύνοδος,» (λέγει τὸ Πηδάλιον, σελ. 98.) «ἀγκαλὰ καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτὸ ταύτας τὰς ἀναγκαιοτάτας λέξεις τόσον πρὸς τὸν παντελῆ ἀφανισμὸν τῆς τοῦ Νεστορίου αἱρέσεως, ὅσον καὶ πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος, τὴν καθ' ὑπόστασιν λέγω ἕνωσιν καὶ τὴν θεοτόκος, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀλλοιώσῃ τελείως τὸ Ἱερὸν Σύμβολον, κ. τ. λ.»

«Καὶ ἡ ἑβδόμη,» ἐξακολουθεῖ τὸ Πηδάλιον, «τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν ἀναγκάσθη νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτὸ διὰ τοὺς τἀναντία φρονοῦντας αἱρετικούς· τοῦτο ὅμως ποιῆσαι οὐκ ἐτόλμησαν, ἀλλ' ἀκαινοτόμητον ἐτήρησαν τὸ κοινὸν τῆς πίστεως Σύμβολον.»

Ὅθεν εἶναι δῆλον ὅτι τὸ Σύμβολον τοῦτο περιέχει τὰς

(1) Πηδάλ. σελ. 97.

βάσεις καὶ ὅλας τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ ἐὰν ἤθελα ἐγὼ σήμερον νὰ ἑνωθῶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν ἐμποροῦσε, χωρὶς παράβασιν τοῦ ἑβδόμου κανόνος τῆς τρίτης ἐν Ἐφέσῳ οἰκουμενικῆς Συνόδου, νὰ ζητήσῃ ἀπ' ἐμὲ ἄλλην πίστιν παρὰ τὴν περιεχομένην εἰς τὸ Σύμβολον.

Ἀλλ' ἐγὼ πιστεύω τὸ Σύμβολον τοῦτο, καὶ δὲν ὑπάρχει λέξις εἰς ὅλον τὸ βιβλίον μου, ἀντιβαίνουσα εἰς καμμίαν βάσιν τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας· καὶ εἶναι φανερὸν ὅτι οἱ συντάξαντες τὴν κατηγορίαν μου ταύτην δὲν γνωρίζουν τὰς βάσεις τῆς θρησκείας των.

Παρομοίως καὶ ἡ πρώτη κατηγορία δὲν ἀληθεύει. Δὲν εἶπα εἰς τὸ βιβλίον μου ὅτι ἡ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Θεοτόκος, ἀλλ' ὅτι οἱ πρῶτοι Πατέρες δὲν τὴν ὠνόμαζον οὕτω. Καὶ αὕτη εἶναι μία ἱστορικὴ ἀναντίῤῥητος ἀλήθεια. Εἶπα ὅτι τὴν ὀνομάζω καθὼς οἱ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ λεγόμενοι « Θεοφόροι Πατέρες » τὴν ὠνόμαζον εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας, εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, Μαρίαν τὴν Παρθένον.

Εἶπα ὅτι τὴν ὀνομάζω καθὼς τὴν ὀνομάζει ἡ Θεία Γραφή, τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, Μαρίαν. Ἠξεύρω ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰς τὸ συνοδικόν της ἔγγραφον πασχίζει νὰ προσάψῃ εἰς ἐμὲ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου λέγουσα « ὅτι ἔλεγεν ὑστερώτερον αὐτῶν ὁ Νεστόριος, καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ Κίνγ. »

Ἀλλὰ τοῦτο, μὲ συγχωρεῖτε, τὸ λέγω μὲ ὅλον τὸ ἀνῆκον σέβας, εἶναι πλάσμα ἰδικόν της. Ποῦ, εἰς ὅλον μου τὸ βιβλίον, τὴν εἶπα, ὡς ὁ Νεστόριος τὴν ἔλεγε, Χριστο-

τόκον; Πούποτε. Ποῖος μὲ ἤκουσε ποτὲ νὰ ὀνομάζω αὐτὴν Χριστοτόκον; Οὐδείς.

Οὔτε τὴν εἶπον, οὔτε τὴν λέγω Χριστοτόκον. Ἀλλὰ τὴν ἔλεγον καὶ τὴν λέγω καθὼς τὴν λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καθὼς τὴν εἶπαν οἱ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ καλούμενοι «Θεοφόροι Πατέρες» εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, «Παρθένον Μαρίαν» — «ἐκ Μαρίας τῆς Παρθένου,» καὶ λέγω ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριςὸς, τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἐγεννήθη ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα — «τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα,» λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. (Ῥωμ. ά. 3.)

Εἶπα ὅτι ἐγὼ τὴν ὀνομάζω οὕτω· καὶ δὲν εἶμαι ἐλεύθερος νὰ τὴν ὀνομάζω οὕτω; Ἔχομεν τάχα τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν εἰς τὴν Ἑλλάδα; τὸ auto da fé τῆς Ἱσπανίας; Ἐλπίζω ὄχι. Ὅπως καὶ νὰ ἔχῃ ἡ κατηγορία αὕτη πίπτει μὴ ἔχουσα βάσιν νὰ τὴν ὑποστηρίζῃ.

Καὶ παρομοίως περὶ προσκυνήσεως τῶν Ἁγίων εἶπα ὅ,τι εἶπε πρότερον ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ ὁποῖος ἑορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἅγιος· καὶ ἀντὶ νὰ μὲ διώξωσι διὰ τοῦτο ἔπρεπεν ἢ νὰ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἁγίων, ἢ νὰ γράψωσιν εἰς αὐτὸν τὸ ἰδικόν μου. Νὰ ἑορτάζουν τὸν ἕνα καὶ νὰ καταδιώκουν τὸν ἄλλον, ἐν ᾧ λέγουν τὸ ἴδιον περὶ τῆς ἰδίας ὑποθέσεως, δὲν εἶναι ἴδιον λογικῶν ἀνθρώπων.

Καὶ περὶ προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων δὲν εἶπα εἰς τὸ βιβλίον μου, μὴ προσκυνῆτε αὐτὰς, ἀλλ' εἶπα ὅ,τι λέγει ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Κλήμης περὶ αὐτῶν. Καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Κώδηκα εἶναι τάχα νόμος ἐμποδίζων νὰ δημοσιεύσῃ τις διὰ τοῦ τύπου, τὰ ὅσα λέγει ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ

ὁ Κλήμης περὶ τῶν εἰκόνων, διότι ἡ δοξασία των περὶ τῶν εἰκόνων δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν δοξασίαν τινῶν σήμερον;

Ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι ἄνδρες ἔζουσαν πρὶν εἰσαχθῶσιν αἱ εἰκόνες εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ θαυμάσῃ τις ὅτι οὕτω ἔγραψαν.

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι αὗται εἰσήχθησαν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν περίπου 783 ἔτη μετὰ Χριστὸν, καὶ ὅτι ὁ Ἀδριανὸς ὁ Α΄, πάπας πρεσβυτέρας Ῥώμης, συνεισέφερε πολλὰ εἰς τοῦτο διὰ τῶν προτροπῶν του, καὶ τῶν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην, πρὸς τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ταράσιον ἐπιστολῶν του, αἱ ὁποῖαι φυλάττονται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἑβδόμης Οἰκομενικῆς Συνόδου. Καὶ ποῖος θέλει μὲ ἐμποδίσει νὰ φρονῶ καθὼς θέλω περὶ τῶν εἰκόνων; Εἰς τὸ Σύνταγμά σας δὲν ἐκηρύξατε ἀνεξιθρησκείαν; Ἐλευθερία συνειδήσεως δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα; Εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, τὸν δέκατον ἔννατον αἰῶνα θέλετε συστήσει τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν;

Ἡ τρίτη κατηγορία μου εἶναι ὅτι « ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὸ περὶ μετουσιώσεως δόγμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. »

Τί δὲ ἐστὶ τὸ δόγμα τοῦτο σήμερον, τὸ μανθάνομεν ἀπὸ βιβλιάριόν τι ὀνομασθὲν « Ἔκθεσις τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως τῆς Ἀνατολικῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. » τυπωθὲν ἐν Ἀθήναις τὸ 1844, καὶ πρό τινων ἐτῶν εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

Εἰς τὸν δέκατον ἕβδομον ὅρον αὐτῆς τῆς Ἐκθέσεως λέγει·

« Πιστεύομεν ὅτι ἐν ἑκάστῳ μέρει καὶ τμήματι ἐλαχίστῳ τοῦ μεταβληθέντος ἄρτου καὶ οἴνου οὐκ εἶναι μέρος

τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ὅλον ὁλικῶς τὸν Δεσπότην Χριστὸν κατ' οὐσίαν μετὰ ψυχῆς, δηλονότι καὶ θεότητος, ἤτοι τέλειον Θεὸν, τέλειον ἄνθρωπον.» Καὶ, «Αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου τὸ ἐν τῷ τῆς εὐχαριστίας μυστηρίῳ ὀφείλειν τιμᾶσθαι ὑπερβαλλόντως καὶ προσκυνεῖσθαι λατρευτικῶς.» (Σελὶς 35.)

Ἐγὼ δὲ πιστεύω ὅτι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος εἰς τὴν εὐχαριστίαν εἶναι σύμβολον παριστάνον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐσταυρωμένον, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκχυθὲν διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· καὶ ὅτι «ὁσάκις ἂν ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνωμεν, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλομεν ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.» (Α' Κορινθ. ιά. 26.)

Καὶ διὰ τοῦτο ἐγκαλοῦμαι σήμερον ἐνώπιον σας. Διότι εἰς τὸ βιβλίον μου δὲν εἶπα εἰς ἄλλον, «Πίστευε καθὼς ἐγὼ πιστεύω,» ἀλλὰ μόνον ἀνέφερα ῥητὰ περὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἐπιφανίου, τοῦ Βασιλείου, καὶ τοῦ Κλήμεντος, καὶ ὁλόκληρον κεφάλαιον ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι φρονῶ περὶ τούτου ὅ,τι σημαντικοὶ Πατέρες καὶ Ἅγιοι ἐφρονοῦσαν.

Ἐδημοσίευσα διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς μου περὶ τούτου, καὶ διὰ ῥήσεων τῶν Πατέρων. Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ καταδιωχθῶ καὶ δικασθῶ εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα διὰ τοῦτο, καὶ νὰ κινδυνεύσω νὰ βληθῶ εἰς φυλακήν;

Ἡ κατηγορία μου αὕτη ὁμοιάζει μὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ Σωκράτους· Ἀ δ ι κ ε ῖ Σ ω κ ρ ά τ η ς ο ὓ ς μ ὲ ν ἡ π ό λ ι ς ν ό μ ι ζ ε ι θ ε ο ὺ ς ο ὐ ν ο μ ί ζ ω ν. (Ξενοφ. Ἀπομ.) Οὕτω κατηγόρησαν τὸν φιλαλήθη, τὸν δίκαιον, καὶ εὐ-

σεβῆ Σωκράτην ὁ Ἄνυτος καὶ Μέλιτος καὶ ὁ Λύκων. Καὶ ἐμὲ κατηγοροῦν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, ὁ Ἄνυτος καὶ Μέλιτος καὶ ὁ Λύκων τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος, ὅτι δὲν νομίζω ὅτι ἓν κομμάτιον ψωμίου δι' εὐχῶν ἱερέων μετουσιοῦται καὶ γίνεται Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὅστις ἔκτισε τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὥστε πρέπει νὰ προσκυνῆται λατρευτικῶς ὡς θεός· καὶ ἑπομένως ὅτι τὸν τρώγουν. Οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς ὁ Κὶνγ οὐ νομίζει. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δικασθῶ καὶ καταδικασθῶ καὶ πίω τὸ κώνειον.

Κατεδίκασαν τὸν Σωκράτην, διότι δὲν ἀπένεμεν εἰς ὅλους τοὺς νομιζομένους θεοὺς καὶ ἡμιθέους, νεκροὺς ἥρωας, τὴν τιμὴν καὶ τὴν προσκύνησιν, ἥτις, ἐνόμιζεν αὐτός, ἀνήκει εἰς μόνον τὸν θεόν· καὶ ἐμὲ παρομοίως, διότι δὲν ἀπονέμω εἰς τοὺς νεκροὺς Ἁγίους τὴν τιμὴν, ἥτις ἀνήκει, καθὼς νομίζω, εἰς τὸν Θεὸν μόνον.

Ἀλλ' ὀγλήγορα μετενόησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἔστησαν εἰς αὐτὸν ἀνδριάντα καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν κατηγόρων του, Ἀνύτου καὶ Μελίτου, καὶ τὸν μὲν Μέλιτον κατέκριναν εἰς θάνατον, ὁ δὲ Ἄνυτος διὰ νὰ μὴ θανατωθῇ αὐτοθελήτως ἐξωρίσθη.

Καὶ ἐὰν ἦτον συγχωρημένον νὰ χρησμῳδήσω καὶ ἐγὼ, ὡς ἐχρησμῴδησεν ὁ Σωκράτης ἐνώπιον τῶν δικαστῶν του, ἤθελον εἰπεῖ, ὡς ἐκεῖνος, ὅτι, ἐὰν μὲ καταδικάσητε, «τιμωρίαν ὑμῖν ἥξειν εὐθύς.... νῦν γὰρ τοῦτο εἴργασθε, οἰόμενοι ἀπαλλάξεσθαι τοῦ διδόναι ἔλεγχον τοῦ βίου· τὸ δὲ ὑμῖν πολὺ ἐναντίον ἀποβήσεται, ὡς ἐγώ φημι· πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ ἐλέγχοντες... καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται ὅσῳ νεώτεροί εἰσι, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσε-

τε . . . ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς καταψηφισομένοις μαντευσάμενος, ἀπαλάττομαι. » (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 75, 76.)

Ποίαν ἀπόφασιν θέλει δώσει τὸ σεβαστὸν δικαστήριον τοῦτο περὶ τῆς ὑποθέσεώς μου, ἀγνοῶ. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν θέλει μιμηθῆ τοὺς πεντακοσίους, οἵτινες κατεδίκασαν τὸν πρεσβεύσαντα τὴν ἀλήθειαν Σωκράτην.

Δὲν ἐμπορῶ νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ σεβαστοὶ, οἱ φιλελεύθεροι δικασταὶ τοῦ Ἀρείȣ Πάγȣ, τοῦ ἀνωτέρȣ δικαςηρίȣ τῆς Ἑλλάδος, οἱ πρὸ τόσων ἐτῶν προμαχῶνες τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου, θέλουν μὲ καταδικάσει μόνον καὶ μόνον διότι ἐδημοσίευσα διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς μου μὲ σεμνότητα καὶ μὲ εὐσέβειαν, χωρὶς νὰ ἐξυβρίσω κανένα ἄνθρωπον ζῶντα ἢ νεκρόν, καὶ μάλιστα ὑπερασπίσας ἐμαυτὸν ἐναντίον διαφόρων κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν ἐλευθέρως κατ' ἐμοῦ διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Ἂν ὅμως ἀπατῶμαι, καὶ ἐναντίον τῆς προσδοκίας μȣ ἀδίκως καταδικασθῶ, ὡς κατεδικάσθη καὶ ὁ Σωκράτης ὑπὸ τῶν πεντακοσίων, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν θέλει μὲ ἀθωώσει· καὶ εὔελπις εἶμαι καὶ πεπεισμένος ὅτι ἡ ἐπερχομένη γενεὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα θέλει μὲ δικαιώσει, καθὼς οἱ πρόγονοί των ἤδη ἐδικαίωσαν, διὰ εἴκοσι δύο αἰῶνας, τὸν Σωκράτην!

Σημ. Ὁ λόγος οὗτος διεκόπη δι' ἐπανειλημμένης διαταγῆς μετὰ βροντώδους φωνῆς τοῦ προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου Κ. ΚΛΟΝΑΡΗ· καὶ οὕτως ἤμην ἠναγκασμένος ἐπὶ ποινῇ φυλακίσεως νὰ παύσω πρὶν τελειώσω.

τες.» Ταῦτα μὲν εἰς ὑμᾶς τοὺς καταψηφισαμένους μου μαντευσάμενος, ἀπαλλάττομαι.» (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 75, 76.)

— Ποίαν ἀπόφασιν θέλει δώσει τὸ σεβαστὸν δικαστήριον τοῦτο παρὰ τῆς ὑποθέσεώς μου, ἀγνοῶ. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν θέλει μιμηθῆ τοὺς πεντακοσίους, οἵτινες κατεδίκασαν τὸν πρεσβεύσαντα τὴν ἀλήθειαν Σωκράτην.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ σεβαστοί, οἱ φιλελεύθεροι, δικασταὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾗ πρὸ πόσων ἐτῶν ἐκηρύχθη ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου, θέλουν μὲ καταδικάσει μόνον καὶ μόνον διότι ἐδημοσίευσα διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς μου μὲ σεμνότητα καὶ μὲ σεβασμόν, χωρὶς νὰ ἐξυβρίσω κανένα ἄνθρωπον ζῶντα ἢ νεκρόν, καὶ μάλιστα ὑπερασπίσας ἐμαυτὸν ἐναντίον διαφόρων κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν ἐλευθέρως κατ' ἐμοῦ διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Ἂν ὅμως ἀπατῶμαι, καὶ ἐναντίον τῆς προσδοκίας μου ἀδίκως καταδικασθῶ, ὡς κατεδικάσθη καὶ ὁ Σωκράτης ὑπὸ τῶν πεντακοσίων, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν θέλει μὲ ἀθωώσει καὶ ἐπαινέσει, εἶμαι καὶ πεπεισμένος ὅτι ἡ ἐπερχομένη γενεὰ εἰς τὴν Ἑ λ λ ά δ α θέλει μὲ δικαιώσει, καθὼς οἱ πρόγονοί των ἤδη ἐδικαίωσαν, διὰ εἴκοσι δύο αἰῶνας, τὸν Σωκράτην!

Σημ. Ὁ λόγος οὗτος διεκόπη δι' ἐπανειλημμένης διαταγῆς μετὰ βροντώδους φωνῆς τοῦ προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου Κ. ΚΛΟΝΑΡΗ· καὶ οὕτως ἤμην ἠναγκασμένος ἐπὶ ποινῇ φυλακίσεως νὰ παύσω πρὶν τελειώσω.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΥΠΟ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

Τυπωθεῖσα

ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Νέας Ἀγγλίας 1851, *καὶ* 1857.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Εἰς τοῦτον τὸν πεπλανημένον κόσμον ποῦ εὑρίσκεται ἡ ἀλήθεια;

Ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς παρατηρήσεως μανθάνομεν ὅτι οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὸ σκότος μᾶλλον ἢ τὸ φῶς· ὅτι εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν δὲν εὑρίσκουν θέλγητρα πολλά· καὶ ὅτι ἀντὶ αὐτῆς ἀντικαθιστταίνουν πολλάκις τὴν πλάνην, καὶ «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν.»

Εἰς τὰ τῆς θρησκείας οἱ ἄνθρωποι γενικῶς διαφωνοῦν. Ἕκαστον σχεδὸν ἔθνος ἔχει ἰδιαίτερον σύμβολον, ἰδιαίτερα δόγματα, ἰδιαιτέρας τελετάς. Καὶ ὅπου ἐπικρατεῖ ἐλευθερία, τὰ ἔθνη ὑποδιαιροῦνται πολλάκις εἰς διάφορα θρησκευτικὰ κόμματα· ἐκεῖ φυλὴ διαφέρει φυλῆς, οἰκογένεια οἰκογενείας, καὶ ἄτομον ἀτόμου. Ὅπου δὲ μεταχειρίζονται τὴν μάχαιραν εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἑνότητος, ὑπάρχει μὲν συμφωνία ὡς πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους, διαφωνία δὲ ἐσωτερικῶς. Οὔτε ἡ δύναμις τῶν αὐτοκρατόρων, οὔτε ἡ ῥομφαία τοῦ Μωάμεθ, οὔτε ἡ τρομερω-

τέρα τούτων Ἱερὰ Ἐξέτασις τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας ἐδυνήθησάν ποτε νὰ φέρουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως. Ἀνίσχυροι ἐπίσης ὑπῆρξαν καὶ ὅλοι οἱ ἀγῶνες τῶν ὀνομαζομένων Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων· ὅσον ἐπληθύνοντο αἱ Σύνοδοι καὶ οἱ Κανόνες, τόσον ηὐξάνοντο αἱ διχόνοιαι καὶ τὰ κακὰ εἰς τὰς ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων ἑκάστη ἀντεποιεῖτο τοῦ ἐπιθέτου Ὀρθόδοξος, ἐν ᾧ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνεθεματίζετο ὡς πεπλανημένη, κακόδοξος, αἱρετική.

Ποῦ λοιπὸν εὑρίσκεται ἡ θρησκευτικὴ ἀλήθεια;

Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Παρὰ νὰ μὴν ἔχῃ καμμίαν θρησκείαν ὁ ἄνθρωπος προτιμᾷ τὴν παραλογωτάτην, τὴν γελοιωδεστάτην, τὴν βδελυρωτάτην. Παρὰ νὰ μὴν ἔχῃ κανὲν ἀντικείμενον λατρείας, εὐχαριστεῖται νὰ προσκυνῇ κροκοδείλους, βόας, γαλᾶς, κρόμμυα, καὶ πράγματα τὰ ὁποῖα «αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν.» Καὶ εἶναι σημειώσεως ἄξιον ὅτι ὅσον ἐπιπολάζει τὸ τερατῶδες καὶ τὸ μυθῶδες εἰς μίαν θρησκείαν, τόσον προσκολλῶνται οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτήν, καὶ μάλιστα ὅταν οἱ μῦθοι εἰς τοὺς ὁποίους βασίζεται συνδέωνται μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ὀνομάζουν ἥρωας καὶ πολλάκις θεοποιοῦν.

Παρατηρεῖται ὅτι οἱ ἄνθρωποι γενικῶς σέβονται τὰ ἀρχαῖα, καὶ θεωροῦν τοὺς ἀρχαίους ὡς ταμίας ὅλων τῶν γνώσεων. Ὅ,τι βλέπουν εἰς τὴν ὁμίχλην τῆς ἀρχαιότητος, μεγαλόνεται θαυμασίως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των, ὥστε

καὶ ὁ πρὸ χιλίων ἐτῶν πυγμαῖος φαίνεται γίγας εἰς αὐτούς, καὶ τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖον παρεδέχθησαν αἱ παρελθοῦσαι γενεαί, γίνεται ἀδιαφιλονείκητον ἄρθρον ὀρθοδοξίας. Τὰ τέκνα πρὸς τούτοις φυσικὰ θεωροῦσι τοὺς γονεῖς των ὡς ὑπογραμμὸν εἰς ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ τὴν μέλλουσαν, καὶ ὅ,τι μάθωσιν ἀπ' αὐτοὺς εἰς τὴν νεότητά των τὸ θεωροῦν ὡς ἀναντίῤῥητον ἀλήθειαν.

Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοσαύτης πλάνης καὶ μὲ καρδίαν ῥέπουσαν φύσει εἰς τὸ κακόν, πῶς δύναταί τις νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν;

Τινὲς μαθόντες νὰ συλλογίζωνται ἐλευθέρως, καὶ ἀποῤῥίψαντες τὰς προλήψεις τῆς νεαρᾶς των ἡλικίας παρασύρονται ὅμως ἀπὸ τὴν παράδοξον ἰδέαν τῆς λεγομένης Ἀ π ο σ τ ο λ ι κ ῆ ς δ ι α δ ο χ ῆ ς, ἂν καὶ οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ὡς τοιοῦτοι, δὲν ἄφησαν διαδόχους.

Πολλοὶ φαντάζονται ὅτι τὸ θρησκευτικὸν σύστημα πρέπει νὰ ὀργανισθῇ συμφώνως μὲ τὸν τύπον τῆς πολιτικῆς κυβερνήσεως, καὶ οἱ κυβερνώμενοι ὑπὸ αὐτοκρατόρων, δεσποτῶν, καὶ σατραπῶν στοχάζονται ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔχωσιν ἀντιστοιχούσας ἀρχὰς καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἂν καὶ ὁ ἴδιος διδάσκει ῥητῶς τὸ ἐναντίον.

Ἄλλοι πάλιν θεωροῦν ὅλας τὰς θρησκείας ἰσαξίας, καὶ ἀναγκαίας μόνον διὰ τὸν χυδαῖον καὶ ἀμαθῆ λαόν.

« Τί ἐστιν ἀλήθεια; » ἠρώτησεν ὁ Πιλάτος Ἐκεῖνον ὅστις ἐδίδασκεν αὐτήν· χωρὶς ὅμως νὰ περιμείνῃ ἀπόκρισιν, ἐξῆλθε νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τοὺς μισοῦντας αὐτήν, τῶν

ὁποίων τὴν εὔνοιαν ἐπροτιμοῦσεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.

Ποῦ λοιπὸν εὑρίσκεται ἡ ἀλήθεια; καὶ ἂν εὑρεθῇ, ποῖος θέλει τολμήσει νὰ κηρύξῃ αὐτὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅπȣ ψευδοπροφῆται καὶ ψευδοδιδάσκαλοι εὑρίσκουν καλλιτέραν ὑποδοχὴν παρὰ οἱ διδάσκοντες τὴν ἀλήθειαν; ὅπου οὗτοι μὲν ὀνειδείζονται καὶ διώκονται, ἐκεῖνοι δὲ θαυμάζονται;

Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἀποδοκιμάσας πᾶσαν ἄλλην διδασκαλίαν προστρέχω εἰς τὴν Ἱερὰν Γραφὴν τὴν λεγομένην κατ' ἐξοχὴν Βιβλίον τοῦ Θεοῦ, ἔχων τελείαν πεποίθησιν ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη καθαρὰ πηγὴ τῆς θρησκευτικῆς ἀληθείας, ἡ μόνη διδασκαλία τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ἀσφαλῶς καὶ νὰ παραδεχθῶμεν χωρὶς φόβον καὶ δισταγμόν· ἡ πηγὴ τῶν ζώντων ὑδάτων, τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἐγκατέλιπον καὶ «ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκȣς συντετριμμένους,» τὸ μόνον θρησκευτικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καταστήσῃ εὐδαίμονας τοὺς παραδεχομένους αὐτὸ μὲ ἁπλότητα ψυχῆς χωρὶς προσθήκην ἢ ἀλλαγὴν, καὶ ἀγαπῶντας αὐτὸ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας.

Εἰς τὴν «Ἔκθεσιν» ταύτην ὅλας τὰς τεχνικὰς λέξεις καὶ φράσεις τὰς ἀποφεύγω ἐπίτηδες, καὶ περιορίζομαι μόνον εἰς τὴν ἁπλῆν διδασκαλίαν καὶ ἁπλῆν γλῶσσαν «τοῦ μόνου σοφοῦ Θεοῦ,» ὅστις μᾶς ἔδωκε τὰς Ἱερὰς Γραφὰς πρὸς διδασκαλίαν πάσης τάξεως ἀνθρώπων, μικρῶν καὶ μεγάλων, πλουσίων καὶ πτωχῶν, πεπαιδευ-

μένων καὶ ἀπαιδεύτων, νεανίσκων καὶ νεανίδων, γερόντων καὶ παιδίων.

Ἂν τυχόν τινες ἐκ τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς ἐκκλησίας ἀναγνώσωσιν αὐτὴν μὲ δυσαρέσκειαν, τοὺς παρακαλῶ νὰ μὴ μεταχειρισθῶσι κατ' ἐμοῦ τὰ συνήθη των ὅπλα, ἤγουν ὕβρεις, ἀναθέματα, ἀφορισμούς, ἀλλὰ νὰ ἐρευνήσουν ἀπαθῶς τὰς Γραφὰς διὰ νὰ ἴδωσιν ἂν ὅσα λέγω συμφωνοῦν μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἢ οὔ· καὶ ἐὰν οὔ, νὰ τὰ ἀναιρέσωσι διὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου. Συγχρόνως δὲ τοὺς παρακαλῶ νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὅλαι αἱ Χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, ἂν καὶ διαφωνῶσιν ὡς πρὸς τὸ θεόπνευστον τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων καὶ τὸ κῦρος τῶν Κανόνων αὐτῶν, παραδέχονται ὅμως ὁμοφώνως τὸ θεόπνευστον καὶ τὸ κῦρος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Μὲ τὸ φῶς τοῦ λόγου τούτου παρακαλῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξετάσωσι τὸ προκείμενον πρᾶγμα, μὴ προσέχοντες εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἐντάλματα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται τοὐλάχιστον εἰς ἀμφιβολίαν καὶ εἶναι πολλάκις ἐσφαλμένα καὶ ἑπομένως ἀνάξια τῆς πίστεως συνετῶν καὶ εὐσυνειδήτων ἀνθρώπων ἀναζητούντων τὴν ἀλήθειαν.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

ρέμων καὶ ἀπαιδεύτου, νεωτέρων καὶ [illegible], γερόντων καὶ παιδίων.

Ἂν τύχῃ τινὲς ἐκ τῶν [illegible] τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς ἐκκλησίας, ἀναγνώσωσιν αὐτὴν μὲ [illegible], τοὺς παρακαλῶ νὰ [illegible] τὰ [illegible] τῶν ὅσα [illegible] ὥρας, [illegible], ἀλλὰ νὰ [illegible] ἀπαιδεύτου [illegible] ὅσα λέγω συμφωνοῦν μὲ τὸν λόγον τοῦ [illegible] καὶ ἐὰν [illegible], νὰ τὰ ἀκολουθῶσι διὰ τὸ [illegible] χρόνους [illegible] ὅτι [illegible] αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, ἂν καὶ διαφωνῶσι πρὸς τὰ [illegible] τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων καὶ τὸ κῦρος [illegible] ὅμως ὁμοφώνως τὸ [illegible] καὶ τὸ κῦρος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ [illegible].

Μὲ τὸ φῶς τοῦ λόγου τούτου παρακαλῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξετάσωσι τὰ προκείμενα ζητήματα, [illegible] προσέχοντες εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἐντάλματα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα ὑπόκειται [illegible] [illegible] πολλάκις [illegible] τῆς πίστεως, [illegible] καὶ [illegible] τῶν ἀνθρώπων [illegible] τὴν ἀλήθειαν.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

1. Μέλη τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (1) καὶ ἀληθεῖς μαθηταὶ αὐτοῦ θεωροῦνται, ὅσοι διὰ τῆς ὁμολογίας τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως (2) καὶ διὰ τῆς καλῆς διαγωγῆς καὶ τῶν καλῶν ἔργων ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἶναι ἀναγεννημένοι ἐκ Θεοῦ (3).

(1) Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. Πρὸς Κορινθ. Α'. ιϐ'. 27.

Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. Πρὸς Ἐφεσ. έ. 30.

(2) Ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. Πρὸς Ῥωμ. ί. 9.

Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται. Μαρκ. ις'. 16.

(3) Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ. Ἰωάν. ή. 31.

Γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. Ἰωάν. Ἐπιστ. Α'. ϐ'. 29.

Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλ' ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. Πέτρ. Ἐπις. Α'. ά. 23.

Δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Ἰάκωϐ. ϐ'. 18.

Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. Λουκ. ϛ'. 44.

2. Τὰ μέλη ταῦτα δέχονται ὡς μόνον κανόνα τῆς πίστεως καὶ τῶν πράξεών των τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, καὶ οὕτως ἐποικοδομοῦνται «ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίυ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Πρὸς Ἐφεσ. β'. 20), καὶ ἑπομένως ἐξετάζουν καὶ σταθμίζουν ὅλα τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ συγγράμματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅλας τὰς πράξεις τῶν Συνόδων μὲ τὴν μόνην ἀλάνθαστον στάθμην, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ (4).

(4) Μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Μάρκ. ζ'. 7—9. Ἡσαΐας κθ'. 13.

Τί ὡς ζῶντες ἐκ κόσμῳ δογματίζεσθε; μὴ ἄψῃ, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς. . . . κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων. Πρὸς Κολ. β'. 20—22.

Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Πρὸς Τιμόθ. Β'. γ'. 14—17.

Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ· οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πραξ. ιζ'. 11.

Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν. Οὐ προσθέσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδ' ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ. Δευτερ. ιβ'. 32.

Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ. Δευτερ. δ'. 2.

Ἐάν τις ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ

3. Συνάθροισις δύο ἢ τριῶν ἢ πλειόνων τοιούτων ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐκκλησία (5), τῆς ὁποίας ἡ μόνη κεφαλὴ καὶ ὁ μόνος δεσπότης εἶναι ὁ Χριστός (6).

4. Ἡ ἐκκλησία αὕτη διοικεῖται ἀφ' ἑαυτῆς (7)· διὰ

ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. Ἀποκ. κβ'. 18, 19.

Ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστι, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. Τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; Ἱερεμ. κγ'. 28.

(5) Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ματθ. ιη'. 20.

Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ Νυμφᾶν καὶ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΑΥΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ. Πρὸς Κολ. δ'. 15.

Παῦλος Φιλήμονι καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. Πρὸς Φιλήμ. 2.

(6) Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς Κολασ. α'. 18. Πρὸς Ἐφεσ. α'. 22, 23, καὶ δ'. 15, 16.

(7) Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε Ἐσίγησε δὲ πᾶν *τὸ πλῆθος*, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου . . · Τότε ἔδοξε τοῖς Ἀποστόλοις καὶ Πρεσβυτέροις *σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ* ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν Πράξ. ιε'. 7—31.

πλειονοψηφίας τῶν μελῶν της δέχεται νέα μέλη, ἀποβάλλει τὰ ἄτακτα (8), ἐκλέγει ποιμένα (9) καὶ διακόνους (10), διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις μὲ ἄλλας τοιαύτας ἐκκλησίας, δίδει καὶ λαμβάνει ἀδελφικὰς συμβουλάς, τῶν

(8) Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ματθ. ιή. 17.

Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε.... καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Πρὸς Κορινθ. Α'. έ. 4, 5, καὶ 12, 13.

Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ *ὑπὸ τῶν πλειόνων*· ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταπωθῇ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Πρὸς Κορινθ. Β'. β'. 6—8.

(9) Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν· καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα Ἀποστόλων. Πραξ. ά. 26.

Χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, κτλ. Πρὸς Κορινθ. Β'. ή. 19.

(10) Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοὶ, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης.... Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως, κτλ. Πραξ. ς'. 2—6.

ἄλλων ὅμως ἐκκλησιῶν δὲν κυριεύει, οὔτε ὑπ᾽ αὐτῶν κυριεύεται (11). Ὁ μόνος δεσμὸς αὐτῶν εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη (12). Πασῶν δὲ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ἀποστολικῶν μήτηρ εἶναι ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ (13).

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας αἱ γυναῖκες δὲν λαμβάνουν μέρος (14).

5. Πᾶσα Ἐκκλησία ἐκλέγει ποιμένα κατὰ τὰς ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῇ τοῦ Παύλου ὁδηγίας (15).

(11) Μηδ᾽ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. Πέτρ. Α΄, ε΄, 3.

(12) Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. . . . ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ᾽ ἐνέργειαν ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. Πρὸς Ἐφεσ. δ΄, 3, 15, 16.

(13) Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. Πρὸς Γαλ. δ΄· 26.

(14) Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ᾽ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Πρὸς Τιμόθ. Α΄. β΄. 12.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν ἀλλ᾽ ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Πρὸς Κορινθ. Α΄. ιδ΄. 34.

(15) Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ᾽ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ, μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελὴ εἶναι;) μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ

6. Ἡ Ἐκκλησία κατ' ἀναλογίαν τῆς περιουσίας ἑκάστου μέλους χορηγεῖ εἰς τὸν ποιμένα αὐτῆς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα δι' αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ὥστε νὰ ἦναι ἐλεύθερος νὰ καταγίνεται ὅλως διόλου εἰς τὰ πνευματικὰ καθήκοντά του (16). Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς αὐτὸν νὰ ζητῇ πληρωμὴν δι' ὁποιανδήποτε θρησκευτικὴν τελετήν. Τὰ τοῦ Θεοῦ δὲν ἀγοράζονται οὔτε πωλοῦνται διὰ χρημάτων (17).

τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Πρὸς Τιμ. Α'. γ'. 2—7.

Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. Πρὸς Τίτ. ά, 5—9.

(16) Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Πρὸς Κορινθ. Α'. θ'. 14.

(17) Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. Πράξ. ή. 20—23.

Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ. Πέτρ. Α'. ά. 18, 19.

7. Τὸ κύριον ἔργον τοῦ ποιμένος εἶναι νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ (18), νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν δημοσίως καὶ κατ' οἶκον τὰ τοῦ Θεοῦ (19), νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ἀσθενεῖς, νὰ παρηγορῇ τοὺς τεθλιμμένους, νὰ προτρέπῃ καὶ παραινῇ πάντας, νὰ κοινωνῇ τοὺς πιστούς, νὰ βαπτίζῃ, νὰ στεφανόνῃ, νὰ θάπτῃ, νὰ προσεύχηται ὑπὲρ πάντων (20), καὶ νὰ γίνηται τύπος τοῦ ποιμνίου του κατὰ πάντα ἐν λόγῳ καὶ ἐν ἔργῳ (21). Ὀνομάζεται δὲ ἀδιαφόρως

(18) Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. Πρὸς Τιμόθ. Β'. δ'. 2.

Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκατερήσομεν. Πράξ. ς'. 4.

(19) Ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Πράξ. κ'. 18—21·

Καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ, κ. τ. λ. Πρὸς Τίτ. γ'. 8.

(20) Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, κ.τ.λ. Πρὸς Τιμόθ. Α'. β'. 1.

(21) Περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον· ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον. Πρὸς Τίτ. β'. 7, 8.

Ἱερεὺς, Προεστὼς, Πρεσβύτερος, Ἱεροκήρυξ, Ποιμὴν, Ἐπίσκοπος, Ὑπηρέτης τοῦ λόγου, ἢ Ὑπηρέτης τοῦ Χριστοῦ (22). Πομπώδεις τίτλους, ὅμως, ἢ ἐπίθετα ἀνήκοντα μόνον εἰς τὸν Χριστὸν, δὲν λαμβάνει (23). Ἐνδύεται δὲ ὅπως θέλῃ, ἢ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, μὲ σεμνότητα ὅμως καὶ ὄχι μὲ πολυτέλειαν, μὲ καθαριότητα καὶ ὄχι ῥυπαρῶς.

Ὅλοι οἱ ὑπηρέται τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ θεωροῦνται ὡς ἀδελφοὶ (24), καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς οὐδένα ἐξ

Ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς. Τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου. Πρὸς Τιμόθ. Α΄. δ΄. 12—16.

(22) Παῦλος καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη, κ.τ.λ. Πρὸς Φιλιπ. ά. 1, 2.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, κ.τ.λ. Πράξ. κ΄. 17, 18, 28.

Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην. Εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, κ.τ.λ. Πρὸς Τίτ. ά. 5—7.

(23) Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε Ῥαββὶ, εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός. Ματθ. κγ΄. 8—10.

(24) Πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. Ματθ. κγ΄. 8.

αὐτῶν νὰ κατακυριεύῃ τῶν ἄλλων (25).

8. Ἐὰν ἡ ἐκκλησία ἔχῃ κοσμικὰς ὑποθέσεις, ἐκλέγει, κατὰ τὴν προτροπὴν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων (26), ὅσους διακόνους χρειάζεται ἔχοντας τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα περιγράφονται εἰς τὴν πρώτην πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου (27).

9. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μεταλαμβάνουν τὴν εὐχαριστίαν ὁσάκις θελήσῃ ὁ ποιμὴν καὶ ἡ ἐκκλησία· διότι δὲν προσδιορίζει ὁ Χριστὸς τὸν καιρὸν τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ μόνον λέγει· «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν»

(25) Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται διάκονος ὑμῶν· καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῖν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Μάρκ. ί. 42—45.

Μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γενόμενοι τοῦ ποιμνίου. Πέτρ. Α'. έ. 1—4.

(26) Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Πράξ. ς'. 1—3.

(27) Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθω-

(Λουκ. κβ'. 19), καί· «Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ» (Πρὸς Κοριθ. Α'. ιά. 26).

10. Εἰς τὴν κοινωνίαν ὅλοι κάθηνται εἰς τὰ καθίσματα, ἤ, ἐὰν ἦναι ὀλίγοι, εἰς τράπεζαν, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν δώδεκα (28), ὅταν ἐσύστησε τὴν τελετὴν ταύτην. Τότε ὁ ἱερεὺς λαμβάνων τὸν ἄρτον ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ἐκφωνεῖ ἁρμόδιον προσευχὴν, καὶ ἔπειτα τὸν διανέμει πρὸς πάντας (29), ἢ ἀμέσως ἢ διὰ τῶν διακόνων. Μετὰ ταῦτα λαμβάνει τὸ ποτήριον καὶ πάλιν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, προσεύχεται μεγαλοφρόνως, καὶ ἔπειτα διανέμει πρὸς πάντας τὸν οἶνον (30), καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον

σαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πρὸς Τιμόθ. Α'. γ'. 8—13.

(28) Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα κ.τ.λ. Ματθ. κϛ'. 20.

(29) Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Ματθ. κϛ'. 26.

(30) Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ματθ. κϛ'. 27. Πρὸς Κορινθ. Α'. ιά. 23—26.

Λαβὼν δὲ ὁ Μωϋσῆς τὸ αἷμα κατεσκέδασε τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κ.τ.λ. Ἔξοδ. κδ'. 8. Πρὸς Ἑβρ. θ', 19, 20.

ψάλλεν ὕμνον, καὶ μετὰ τὸν ὕμνον γίνεται ἀπόλυσις (31).

11. Ἐὰν ἦναι παρόντα μέλη ἄλλων ἐκκλησιῶν, προσκαλῶνται φιλικῶς ὑπὸ τῶ ἱερέως νὰ συγκοινωνήσωσιν (32).

12. Ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος, ὄντα κτίσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ μόνον σύμβολα διὰ τῶν ὁποίων καταγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου (33), δὲν λατρεύονται οὐδὲ προσκυνοῦνται, ἀλλὰ μεταλαμβάνονται μὲ σεμνότητα καὶ εὐσέβειαν, διότι παριστάνουν τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου (34).

13. Μεταλαμβάνουσι νηστικοὶ ὄντες ἢ μὴ, κατὰ τὰς περιστάσεις, διότι ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐν ᾧ ἔτρωγον τὸ Πάσχα (35), τὸ ὁποῖον ἦτον ψητὸν ἀρνίον (36).

(31) Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλεῶν. Ματθ. κϛ'. 30.

(32) Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. Πρὸς Κορινθ. Α', ί, 17.

Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πρὸς Γαλατ. γ', 26.

Πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πρὸς Γαλατ. γ', 28.

Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων. Ἰωάν. Ἐπιστ. Α', ά, 7.

(33) Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Πρὸς Κορινθ. Α', ιά, 26—28.

(34) Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Πρὸς Κορινθ. Α', ιά, 29.

(35) Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, κ.τ.λ. Ματθ. κϛ'. 26—30.

(36) Λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν,

14. Οἱ ἀληθῶς πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον βαπτίζονται αὐτοὶ, ἀλλὰ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀφιερόνουσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν (37), ὡς ὁ Ἀβραὰμ τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ περιτομῆς· καὶ δι' αὐτῆς τῆς πράξεως ὑπόσχονται δημοσίως νὰ ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου.

15. Ἐν γένει οἱ γονεῖς θεωροῦνται οἱ φυσικοὶ ἀνάδοχοι τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ ἐν ὅσῳ ζῶσιν αὐτοὶ, ἡ ἐκκλησία δὲν ζητεῖ ἄλλους ἀναδόχους, ἐπειδὴ ἀνάμνησις τούτων δὲν γίνεται εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

16. Ὅσοι βαπτίζονται, βαπτίζονται μὲ καθαρὸν ὕδωρ, καθὼς ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη (38), καὶ ὁ εὐνοῦχος

ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν.... καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν . . . καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὀπτὰ πυρί . . . Πάσχα ἐστὶ Κυρίῳ. Ἔξοδ. ιβ'. 3—11.

Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε· εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχεσθε. Πρὸς Κορινθ. Α'. ιά. 33. 34.

(37) Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυροπῶλις, πόλεως Θυατείρων σεβομένη τὸν Θεὸν, ἤκουεν· ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μείνατε. Πράξ. ις'. 14, 15.

Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον. Πρὸς Κορινθ. Α. ά. 16.

Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί· καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. Πρὸς Κορινθ. Α'. ζ'. 14.

(38) Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Μάρκ. ά. 9.

(39), καὶ ὁ Κορνήλιος (40), καὶ ἐν γένει ὅλοι οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ, ὡς σημεῖον καθαρότητος ψυχῆς καὶ τύπον τῆς διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος παλιγγενεσίας (41).

17. Εἰς τὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος ὁ ἱερεὺς κάμνει τὰς ἁρμοδίας προσευχὰς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος νὰ βαπτισθῇ, διευθύνει προτρεπτικοὺς λόγους πρὸς αὐτὸν, ἂν ἔχῃ ἡλικίαν, ἢ πρὸς τοὺς γονεῖς, ἂν ἦναι βρέφος, καὶ ἔπειτα βαπτίζεται ὁ ἄνθρωπος ἢ μὲ κατάδυσιν ἢ ἄλλως πῶς, μὲ μίαν κατάδυσιν ἢ μὲ τρεῖς καταδύσεις, εἰς κολυμβήθραν ἢ εἰς ποταμὸν, κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ ἢ τῶν γονέων του, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκεται· διότι ὡς ἡ σημαία τινὸς ἔθνους, εἴτε μικρὰ εἴτε μεγάλη, παριστάνει τὸ αὐτὸ ἔθνος, οὕτω καὶ τὸ βάπτισμα, ὅπως καὶ ἂν γείνῃ, παριστάνει ἓν και τὸ αὐτὸ πρᾶγμα (42).

(39) Καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ, τί κωλύει με βαπτισθῆναι; καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅτε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Πράξ. ή. 36—38.

(40) Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Πράξ. ί. 47.

(41) Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ κα πυρί. Λουκ. γ'. 16.

(42) Ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τοῦτ' ἔστιν, ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος, ᾧ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, κ.τ.λ. Πέτρ. Α'. γ'. 20, 21.

Καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρισθήσεσθε

18. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὕδατος καμμία τελετὴ δὲν γίνεται πρὸς ἁγιασμὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ βάπτισμα ἐκτελεῖται ἄνευ λαμπάδων, θυμιάματος, ἐλαίου, χρίσματος, φυσήματος, τριχοκουρίας, ἢ ἄλλου τινὸς παρομοίου.

19. Εἰς τὰ βαπτισθέντα πιστῶν γονέων τέκνα δὲν διανέμεται ἡ εὐχαριστία, ἐπειδὴ θεωροῦνται μόνον ὡς κατηχούμενα, ἕως οὗ ἐκ καρδίας ἐναγκαλισθῶσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ αὐτοθελήτως ζητήσωσι νὰ ἑνωθῶσι μὲ τὴν ἐκκλησίαν, ἥτις ἀφοῦ λάβῃ τὰς ἁρμοδίας πληροφορίας περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐν Χριστῷ πίστεώς των καὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς, τὰ δέχεται ὡς τακτικὰ μέλη ἔχοντα δικαίωμα νὰ μετέχωσι τοῦ δείπνου τοῦ Κυρίου.

20. Πᾶσα ἐκκλησιαστικὴ παίδευσις τῶν ἀτάκτων ἀδελφῶν γίνεται κατὰ τὸν κανόνα τοῦ Χριστοῦ· (Ματθ. ιή.

ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν . . . καὶ καθαριῶ ὑμᾶς· καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην· καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε, καὶ ποιήσητε. Ἰεζεκ. λς´. 25—27.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· λάβε τὰς Λευΐτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς· καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· περιῤῥανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ, κ.τ.λ. Ἀριθμ. ή. 5—7.

Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ Ἐγένετο οὖν ζήτησις μεγάλη ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου μετὰ τῶν Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν Ἰωάν. γ´. 23—26.

15—18) «Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.»

Ἡ μόνη ποινὴ ὅμως τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ἡ ἐκκλησία εἰς ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν εἶναι ὁ ἀφορισμὸς ὅστις συνίσταται μόνον εἰς παῦσιν τῆς κοινωνίας τοῦ δείπνου τοῦ Κυρίου (43)· ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ τὴν ἀκρόασιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἀνάθεμα καὶ κατάρας δὲν ἐκσφενδονίζει ἡ Ἀποστολικὴ ἐκκλησία κατ' οὐδενός (44).

21. Αἱ προσευχαὶ γίνονται ἐξ αὐτοσχεδίου καὶ ἐκ καρδίας καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν καταλαμβάνει ὁ λαός. . . «Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ. . . ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ

(43) Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μ συνεσθίειν καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν Πρὸς Κορινθ. Α'. ε. 11—13.

Εἰδέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ ἵνα ἐντραπῇ. Καί μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. Πρὸς Θεσσαλ. Β'. γ'. 14, 15.

(44) Εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. Πρὸς Ῥωμ. ιβ'. 14.

τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; Ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε.» Πρὸς Κορινθ. Α'. ιδ'. 14—17.

Καὶ ὁ προσευχόμενος πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸν Θεὸν ὅστις εἶναι πανταχοῦ παρὼν (45), καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον πρὸς ποῖον μέρος ἔχει ἐστραμμένον ὁ προσευχόμενος τὸ πρόσωπόν του.

22. Ὅλαι αἱ προσευχαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν Θεὸν μόνον (46), καὶ διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (47).

(45) Μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει Κύριος. Ἱερεμ. κγ'. 24.

Οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα· ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Πράξ- ιζ'. 27, 28.

(46) Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, κτλ. Ματθ. ϛ'. 9.

Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν. Πρὸς Φιλιπ. δ'. 6.

Συναγωνίζεσθέ μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Πρὸς Ρωμ. ιέ. 30.

(47) Ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἰωάν. ιδ'. 14.

Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε. Ἰωάν. ιϛ'. 24.

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ . . . προσερχόμεθα μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν. Πρὸς Ἑβρ. δ'. 14—16.

Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Πρὸς Ἑβρ. ζ'. 25.

Δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα. Πρὸς Ἐφεσ. β'. 18.

23. Οἱ προσευχόμενοι στέκονται ἢ γονατίζουν κατὰ τὴν θέλησίν των. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅμως φαίνεται ἁρμοδιώτερον νὰ στέκωνται καθὼς ἦτον συνήθεια εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Χριστοῦ (48). Εἰς τὸν οἶκον ἄλλοι μὲν στέκονται, ἄλλοι δὲ γονατίζουν. Ὁ προφήτης Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον ἐγονάτιζεν (49), καὶ ὁ Παῦλος μὲ τοὺς φίλους του (50), καὶ ὁ Πέτρος (51), καὶ ὁ ἴδιος Χριστὸς (52) κατ' ἰδίαν ἐγονάτιζον.

24. Βαττολογίαι καὶ συχνὴ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς προσευχῆς ἀπαγορεύονται (53).

25. Νηστεία γίνεται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ κατὰ τὴν θέλησιν ἑκάστου ἀνθρώπου (54). Διάκρισις ὅμως

(48) Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴτι ἔχετε κατά τινος. Μάρκ. ιά. 25.

(49) Καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. Δαν. ς'. 10.

(50) Θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. Πράξ. κ'. 36.

(51) Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο. Πράξ. θ'. 40.

(52) Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο. Λουκ. κβ'. 41.

(53) Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Ματθ. ς'. 7.

(54) Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ. Πρὸς Κορινθ. Α'. ζ'. 5.

Ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί. . . . Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων

φαγητῶν θρησκευτικὴ θεωρεῖται ὄχι ὡς νηστεία ἀλλὰ μᾶλλον αἵρεσις παλαιὰ τῶν Μανιχαίων καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, καθὼς καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ γάμου εἰς δποιανδήποτε τάξιν ἀνθρώπων (55).

26. Διαζύγιον δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ δι' ἀφορμὴν πορνείας, καὶ οὐδέποτε διὰ χρήματα. (56).

27. Μάταιαι διασκεδάσεις, αἱ ὁποῖαι τείνουν εἰς τὸ νὰ σύρουν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν, οἷον δημόσιοι χοροὶ, θεατρικαὶ παραστάσεις κακοήθων δραμάτων, δὲν ἐγκρίνονται (57).

ἀλλὰ τῷ Πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Ματθ. ς'. 16—18.

(55) Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν· ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας μεταλαμβανόμενον. Πρὸς Τιμόθ. Α', δ'. 1—5.

Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Ματθ. ιέ. 11.

Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Πρὸς Ῥωμ. ιδ', 17.

Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ. Πρὸς Κορινθ. Α'. ή. 8.

(56) Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Ματθ. έ. 32.

(57) Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὸν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαν-

28. Ἡ Κυριακὴ ἡμέρα ἥτις εἶναι τὸ Σάββατον, ἤγουν ἡ ἀνάπαυσις τῶν Χριστιανῶν, ἀφιερόνεται εἰς τὸν Κύριον κατὰ τὴν τετάρτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου (58), πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ Πλάστου τοῦ παντὸς

τες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. Λουκ. ή. 14.

Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.. Πρὸς Κορινθ Α'. ιέ. 33.

Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου, καθότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. Ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία. Καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης· Ἐκκλησ. ζ'. 3—5. Ἤγουν κατὰ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν· Καλήτερον εἶναι νὰ ὑπάγῃ τις εἰς οἶκον πένθους παρὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς οἶκον συμποσίου· διότι τοῦτο εἶναι τὸ τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν θέλει βάλει αὐτὸ εἰς τὴν καρδίαν του. Καλήτερον εἶναι ἡ λύπη παρὰ τὸν γέλωτα· διότι ἐκ τῆς σκυθρωπότητος τοῦ προσώπου ἡ καρδία γίνεται ἀγαθωτέρα. Ἡ καρδία τῶν σοφῶν εἶναι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πένθους, ἀλλ' ἡ καρδία τῶν ἀφρόνων εἰς τὸν οἶκον τῆς εὐθυμίας.

Καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. Πρὸς Ἐφεσ. έ. 4.

Εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω. Ἰακωβ. έ. 13.

Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Πρὸς Ἐφεσ. έ. 19.

Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γεννήθητε. Πέτρ. Α'. ά. 15—17.

Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε· σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. Πέτρ. Α'. δ'. 7.

(58) Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν· ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ

(59), καὶ τοῦ Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου (60), καὶ ὡς τύπος τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦ σαββατισμοῦ ὁ ὁποῖος «ἀπολείπεται τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ,» ὅταν τελειώσῃ τὸ ἔργον του ἐπὶ τῆς γῆς (61).

29. Ἁγίους καὶ Ἀγγέλους ἡ Ἀποστολικὴ ἐκκλησία δὲν ἑορτάζει (62).

30. Ἔθιμά τινα Ἰουδαϊκὰ καί τινα ἐθνικὰ δὲν ἐπιτρέπονται (63), οἷα ἡ χρῆσις λαμπάδων ἐν καιρῷ ἡμέρας εἰς θρησκευτικὰς τελετὰς, θυμίαμα, προσφοραὶ, κόλυβα, ἀ-

τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί. Ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἑβδόμῃ. Διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν. Ἔξοδ. κ'. 8—11.

(59) Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν. Γέν. β'. 3.

(60) Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ. Ἀποκ. ά. 10.

(61) Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. Πρὸς Ἑβρ. δ', 9.

(62) Τίς οὖν ἐστι Παῦλος, τίς δ' Ἀπολλῶς ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν; ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. Πρὸς Κορινθ. Α'. γ'. 5—7.

Μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις. Πρὸς Κορινθ. Α', γ', 21.

(63) Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Πρὸς Τίτ. α'. 13, 14.

σπασμὸς εἰκόνων (64), ὁ λεγόμενος ἁγιασμὸς, προσκύνησις ἔργων τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων (65), εἴτε ἀγαλμάτων εἴτε εἰκόνων, ὁμοιωμάτων ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ (66), γονατισμὸς ἐνώπιον τῶν Ποιμένων (67), καὶ ἄλλαι

(64) Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσί με, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου. Ἔξοδ. κ'. 4—6.

(65) Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ΕΡΓΑ ΧΕΙΡΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐχ ὄψονται, ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται, χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν· ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Ψαλμ. ριγ', 12—16. Κατὰ δὲ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν, Ψαλμ. ριέ. 4—8.

(66 Καὶ) φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν μὴ ἀνομίσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ, κ.τ.λ. Δευτερ. δ'. 15, 16.

Καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν. Καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς. Ἡσαΐ. β', 8—9.

(67) Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν· ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λέγων, Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμί. Πράξ. ί. 25, 26.

δουλικαὶ προσκυνήσεις ἀνθρώπων, θεατρικὴ παράστασις τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἂν ἦτο ἀποθαμένος, ἐν ᾧ ζῇ καὶ κάθηται εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ Θεοῦ (68)· προσκύνησις κοκκάλων νεκρῶν ἀνθρώπων (69), ἀσπασμὸς σταυρῶν· τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὡς προφύλαξις κακῶν, ἢ κακῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ διαβόλου, ἢ ἀντὶ προσευχῆς εἰς τὴν τράπεζαν· φυλακτήρια, προσευχαὶ καὶ τελεταὶ ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα.

31. Τὰ λεγόμενα μυστήρια ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει, διότι τὰ τῆς σωτηρίας ἀπεκαλύφθησαν διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ μὲν Εὐχαριστία εἶναι πρᾶγμα φανερόν· ὁ τρώγων τὸν ἄρτον καὶ πίνων τὸν οἶνον καταγγέλει τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου. Τὸ δὲ Βάπτισμα εἶναι δημόσιος ὁμολογία καὶ σφραγὶς τῆς πίστεως, καὶ σύμβολον τῆς διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος παλιγγενεσίας· ὁ δὲ Γάμος, σύζευξις ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐνώπιον μαρτύρων κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου· ἡ δὲ Ἱερω-

(68) Αὐτὸς δὲ, μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ. Πρὸς Ἑβρ. ί, 12.

(69) Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν Κυρίου ἐμίανεν. Ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραήλ. . . . Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται. Ἀριθ. ιθ', 13—16. Ἤγουν κατὰ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν· Ὅστις ἐγγίζῃ νεκρὸν σῶμα ὁποιουδήποτε ἀποθαμμένου ἀνθρώπου καὶ δὲν καθαρισθῇ, μιαίνει τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἡ ψυχὴ ἐκείνη θέλει ἀποκοπῇ ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ. . . . Καὶ ὅστις ἐγγίζῃ εἰς τὴν πεδιάδα φονευμένον τινὰ μὲ μάχαιραν ἢ νεκρὸν σῶμα ἢ κόκκαλον ἀνθρώπου ἢ μνῆμα, θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτος ἑπτὰ ἡμέρας.

σύνη εἶναι τελετὴ διὰ τῆς ὁποίας, πρὸς εὐταξίαν καὶ προφύλαξιν ἀπὸ τοὺς ἀπαταιῶνας, ἀναγνωρίζεταί τις ὡς εὐαγγελιστὴς τοῦ λόγου, ἢ εἰσάγεται δημοσίως εἰς τὸν σύλλογον τῶν Ποιμένων τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ· τὸ δὲ Χρίσμα παντάπασι δὲν διετάχθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ Εὐχέλαιον εἶναι πρᾶγμα φανερόν· ἀλείφεται ὁ ἀσθενὴς μὲ ἔλαιον ἐπ' ἐλπίδι νὰ θεραπευθῇ· καὶ ἐθεραπεύοντο τῷ ὄντι τοιουτοτρόπως οἱ ἀσθενεῖς εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, «Καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος» (Ἰάκωβ. ε. 14, 15)· ἀλλὰ τὰ θαύματα ἔπαυσαν, οὔτε λαλοῦν ξένας γλώσσας οἱ σημερινοὶ χωρὶς νὰ τὰς μάθωσιν, οὔτε θεραπεύονται, καθὼς τότε, μὲ τὸ Εὐχέλαιον. Ἡ δὲ Ἐξομολόγησις εἶναι καὶ αὐτὴ πρᾶγμα φανερόν· ἐκμυστηριεύεταί τις πρὸς τὸν Ἱερέα τὰς ἁμαρτίας του καὶ λαμβάνει συμβουλάς· ἀλλ' οὔτε αὐτὴ διετάχθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος προστάζει τὸ «Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων ὅπως ἰαθῆτε» (Ἰάκωβ. ε, 16), δηλαδὴ ἀδελφὸς πρὸς ἀδελφόν, ἂν ἔσφαλέ τις κατά τινος ἢ τὸν ἔβλαψε καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον· δὲν λέγει «Ἐξομολογεῖσθε ἱερεῦσιν,» ἀλλὰ «Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις.» Ἐὰν θελήσῃ τις ὅμως νὰ εἴπῃ τὰς ἁμαρτίας του εἰς ἱερέα διὰ νὰ λάβῃ συμβουλὴν μόνον, κάμνει πρᾶγμα καλὸν μὲν ἀλλ' ὄχι ὡς ἐκ διαταγῆς τοῦ Κυρίου.

Ἐάν τις ὅμως ἁμαρτάνων φέρῃ δημόσιον σκάνδαλον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὄνειδος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, οἷον διὰ μέθης, ἢ ψεύδους, ἢ πορνείας, ἢ μοιχείας, ἢ πλεονεξίας, καὶ τῶν τοιούτων, τότε πρέπει καὶ δημοσίως ἐνώπιον πάσης τῆς ἐκκλησίας νὰ ἐξομολογηθῇ τὴν ἁμαρ-

τίαν του, ὑποσχόμενος καλητέραν ζωὴν καὶ παραίτησιν τῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσεν ἁμαρτίας.

« Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.» Πρὸς Τιμόθ. Α΄. ἐ. 20.

Καὶ ὅλας τὰς ἁμαρτίας, εἴτε γνωστὰς εἴτε κρυφὰς εἴτε ἐν ἔργῳ εἴτε ἐν λόγῳ εἴτε ἐν λογισμῷ, πρέπει πᾶς ἄνθρωπος νὰ ἐξομολογῆται εἰς τὸν Θεὸν πᾶσαν ἡμέραν, καὶ νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ συγχώρησιν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (70).

(70) Ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον, καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἰωάν. Ἐπιστ. Α΄. β. 1—2.

Καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἰωάν. Α΄. ά. 7.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Ἡ Ἀποστολικὴ ἐκκλησία ὁδηγουμένη ὑπὸ τῆς ἁγίας Γραφῆς πιστεύει καὶ ὁμολογεῖ·

Α. Ὅτι εἶναι εἷς καὶ μόνος Θεὸς (1), ποιητὴς καὶ συντηρητὴς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων (2)· ὅτι διοικεῖ τὰ πάντα κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ (3)· καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς προσκυνήσεως καὶ τῆς λατρείας (4)· καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀκατα-

(1) Ἄκουε, Ἰσραήλ· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστιν. Δευτερ. ϛ΄, 4. Μάρκ. ιβ΄. 29.

Ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς και οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ Θεός ἐπιστράφητε ἐπ' ἐμὲ καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς καὶ οὐκ ἐστιν ἄλλος. Ἡσαΐ. μέ. 5—22.

Ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. Πρὸς Γαλάτ. γ΄. 20.

(2) Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Πρὸς Ῥωμ. ιά. 36.

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Γεν. ά. 1.

Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε. Πρὸς Κολ. ά. 16, 17

Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Πράξ. ιζ΄. 28.

(3) Προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ. Πρὸς Ἐφεσ. ά. 11.

(4) Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Ματθ. δ΄. 10.

λήπτως ὡς Πατὴρ, Υἱὸς, καὶ ἅγιον Πνεῦμα (5).

Β. Ὅτι ἡ ἠθικὴ τελειότης συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾷ τις τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-

Ἄξιος εἶ, Κύριε, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ καὶ ἐκτίσθησαν. Ἀποκάλ. δ. 11.

Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα ἔπεσον προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα, καὶ λέγει μοι· Ὅρα, μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον. Ἀποκάλ. κβ΄. 8, 9.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν· λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβήθητε τὸν Θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. Ἀποκ. ιδ΄. 6, 7.

(5) Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε καὶ τὸν Πατέρα. Ἰωάν. ιδ΄. 9.

Πρὸς δὲ τὸν Υἱόν· Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ, Σὺ κατ᾽ ἀρχὰς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί. Πρὸς Ἑβρ. ά. 8—10.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, κτλ. Πρὸς Ἑβρ. ά. 1.

Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ᾽ ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι. Πέτρ. Β΄. ά. 21.

Βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ματθ. κή. 19.

Ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. Ἰωάν. ιδ΄. 26.

χῆς του καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας του καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς του, καὶ τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτόν (6).

Γ. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλασθεὶς τέλειος (7), ἐξέπεσεν ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ὀρθότητός του τὴν κατάστασιν φαγὼν ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν (8), καὶ ὅτι τώρα ὅλοι οἱ

Ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ματθ. ιϐ΄. 32.

Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος. Πρὸς Κορινθ. Β΄. ϛ΄. 16.

Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου Πνεύματός ἐστιν; Πρὸς Κορινθ. Α΄. ϛ΄. 19.

(6) Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Ματθ. κϐ΄. 37—40. Λουκ. ί. 27.

Πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Πρὸς Ῥωμ. ιγ΄. 10.

Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου. Πρὸς Τιμόθ. Α΄. ά. 5.

(7) Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. Γέν. ά. 27, 31.

Πλὴν ἴδε, τοῦτο εὗρον ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ, καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς. Ἐκκλ. ζ΄. 30. Ἤγουν, κατὰ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑϐραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν· Ἰδοὺ τοῦτο μόνον εὕρηκα, ὅτι ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον εὐθὺν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπεζήτησαν λογισμοὺς πολλούς.

(8) Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

ἄνθρωποι εἶναι φυσικῶς διεφθαρμένοι (9), καὶ δὲν δύνανται νὰ σωθῶσιν εἰμὴ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (10).

Δ. Ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς φανερωθεὶς ἐν σαρκὶ (11), ὅτι ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ἐκ τῆς Παρθένου

ζωῆς σου· ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ· ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. Γένεσ. γ΄. 17—19.

Δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος. Πρὸς Ῥωμ. ε΄. 12.

(9) Προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι· καθὼς γέγραπται· ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Πρὸς Ῥωμ. γ΄. 9—19.

Κρίναντες τοῦτο ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. Πρὸς Κορινθ. Β΄. ε΄. 15.

Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Ἰωάν. Ἐπιστ. Α΄. α΄. 8.

Πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Πρὸς Ῥωμ. γ΄. 23.

(10) Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ σωτηρία. Πράξ. δ΄. 12.

Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πρὸς Ῥωμ. γ΄. 24.

Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἰωάν. γ΄. 14, 15.

Καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. Πρὸς Ἑβ. θ΄. 22.

(11) Περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος Υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ Πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Πρὸς Ῥωμ. α΄. 3, 4.

Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ὑμῖν. Ἰωαν. α΄. 14.

Μαρίας διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος (12), ὢν μὲν ὡς ἄνθρωπος ἀπάτωρ, ὡς δὲ Θεὸς ἀμήτωρ (13).

Ε. Ὅτι ἐγεύθη θάνατον διὰ πάντα ἄνθρωπον (14) καὶ ὅτι πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον (15), καὶ δικαιόνεται δωρεὰν μὲ τὸ αἷμα αὐτοῦ (16) διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων (17).

(12) Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβίδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν ἁγίου. Ματθ. ά. 20. Λουκ. ά. 35.

(13) Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ Υἱῷ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Πρὸς Ἑβρ. ζ'. 3.

Οὗτός ἐστι πάντων Κύριος Πράξ. ί. 36.

(14) Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου. Πρὸς Ἑβρ. β'. 9.

(15) Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Ἰωάν. γ'. 15, 36.

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἰωάν. ς'. 47.

(16) Πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Πρὸς Ρωμ. έ. 9.

Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ. Πρὸς Ἐφεσ. ά. 7.

(17) Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως. Καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων ἵνα μή τις καυχήσηται· αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Πρὸς Ἐφεσ. β'. 8—10.

Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Πρὸς Γαλάτ. γ'. 11.

ΣΤ. Ὅτι χωρὶς τὴν πίστιν εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐαρεστήσῃ τις εἰς τὸν Θεὸν (18), καὶ ὅτι τῆς ἀληθοῦς πίςεως ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις εἶναι τὰ καλὰ ἔργα (19).

Ζ. Ὅτι ὁ ἀληθῶς πιστεύων εἰς αὐτὸν ἀνεγεννήθη ἐκ τοῦ Πνεύματος, καὶ οὕτως ἔγεινε τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμος αὐτοῦ (20).

Η. Ὅτι εἶναι εἷς μόνος μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀν-

Διότι οὐ δικαιωθήσηται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. Πρὸς Γαλάτ. β'. 16.

(18) Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι. Πρὸς Ἑβρ. ιά. 6.

(19) Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; Ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν. Ἰάκωβ. β'. 14—17, 22, 26.

(20) Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Ἰωάν. ά. 12, 13.

Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ· εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ. Πρὸς Ῥωμ. ή. 16, 17.

Ὅτι δέ ἐστε υἱοὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν κρᾶζον, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ· ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱὸς, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. Πρὸς Γαλάτ. δ'. 6, 7.

θρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς (21), καὶ δι' αὐτοῦ μόνου ἔχομεν εἴσοδον πρὸς τὸν Πατέρα (22), μεθ' οὗ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευομένυ (23) ὡς Θεὸς συμπροσκυνεῖται καὶ συνδοξάζεται (24).

Θ. Ὅτι αἱ ἅγιαι Γραφαὶ ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη οὖσαι θεόπνευστοι εἶναι ὁ μόνος ἀλάνθαστος κανὼν καὶ ὁδηγὸς τῆς πίστεως και τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων (25).

(21) Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς. Πρὸς Τιμ. Α'. β'. 5.

(22) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ. Ἰωάν. ιδ'. 6.

Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα. Πρὸς Ἐφεσ. β'. 18.

(23) Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, Ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. Ἰωάν. ιε. 26.

(24) Ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν Υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα· ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἰωάν. ε. 23.

Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀποκ. ε. 13.

Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Πρὸς Ἑβρ. α. 6.

(25) Ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. Ψαλ. ριή. 130, κατὰ δὲ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν, Ψαλμ. ριθ'. 130.

Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς· ἡ μαρτυρία Κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια· τὰ δικαιώματα Κυρίου εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν· ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς· ὁ φόβος Κυρίου ἁγνὸς διαμένων εἰς αἰ-

I. Ὅτι πᾶς ὁ πιστεύων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πρέπει νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ

ῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα Κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό· ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. Ψαλμ. ιη'. 8—12, κατὰ δὲ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν, Ψαλμ. ιθ'. 7—11.

Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Πρὸς Τιμόθ. Β'. γ'. 14—17.

Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία Γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται· οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι. Πέτρ. Β'. ά. 19—21.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Πρὸς Γαλάτ. ά. 8.

Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς. Ἰωάν. έ. 39.

Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς Γραφάς. Ματθ. κβ'. 29.

Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν Γραφῶν. Πράξ. ιζ'. 2.

Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς Γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πράξ. ιζ'. 11.

Πάντες μὲν λόγοι Θεοῦ πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. Μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἵνα

τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος (26).

ΙΑ. Ὅτι ἡ ψυχὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος εὑρίσκεται ἀμέσως, κατὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῆς κατάστασιν, ἢ εἰς τὸν παράδεισον, ἢ εἰς τὴν κόλασιν (27).

μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ. Παροιμ. κδ΄. 5, 6, τοῦ β΄. μέρους. Ἤγουν, κατὰ τὴν νέαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου μετάφρασιν· Πᾶς λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι δεδοκιμασμένος ὡς χρυσίον· εἶναι ἀσπὶς εἰς τοὺς πεποιθότας εἰς αὐτόν. Μὴ προσθέσῃς εἰς τοὺς λόγους του, μήπως σὲ ἐλέγξῃ καὶ εὑρεθῇς ψεύστης. Παροιμ. λ΄. 5, 6.

Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν· οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ. Δευτερ. ιβ΄. 32. δ΄. 2.

Ἐάν τις ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. Ἀποκάλ. κβ΄. 18, 19.

(26) Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Ματθ. κή. 19, 20.

Καὶ εὐθὺς ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε παραχρῆμα, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. Πραξ. θ΄. 18.

Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Πραξ. ί. 47, 48.

(27) Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐν βασάνοις ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ

ΙΒ. Ὅτι θέλει εἶσθαι ἀνάστασις νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων (28), καὶ ὅτι θέλουσι κριθῇ ἐν δικαιοσύνῃ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (29) ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ (30), καὶ ὅτι ἕκαστος θέλει λάβει κατὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἔπραξεν εἰς τὸ σῶμα, εἴτε ἀγαθὰ εἴτε κακὰ (31)· καὶ ὅτι οἱ

μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Λουκ. ις'. 22,23.

Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Λουκ. κγ'. 43.

Συνέχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον. Πρὸς Φιλιπ. ά. 23.

(28) Ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων. Πράξ. κδ'. 15.

(29) Διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Πράξ. ιζ'. 31.

(30) Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ματθ. κέ. 31—41.

(31) Ὃς ἀνταποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πρὸς Ρωμ. β'. 6—16.

Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ

μὲν τὰ φαῦλα πράξαντες καὶ ἀπειθήσαντες τῇ ἀληθείᾳ θέλουσιν ἀπέλθει εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον (32).

βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν. Πρὸς Κορινθ. Β'. έ. 10.

(32) Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν, καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη ὅ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκρούς. Καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς. Καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος. Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Ἀποκ. κ'. 12—15.

Τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικείᾳ θυμὸς καὶ ὀργὴ, θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακὸν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Πρὸς Ῥωμ. β'. 7—11.

Μὴ θαυμάζετε τοῦτο ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Ἰωάν. έ. 28, 29.

Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ματθ. κέ. 46.

Η ΙΕΡΑ ΒΙΒΛΟΣ.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὀνομαζόμενος καὶ Ἁγία Γραφὴ διαιρεῖται εἰς Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην.

Τὰ κανονικὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης βιβλία εἶναι ταῦτα· Γένεσις, Ἔξοδος, Λευϊτικὸν, Ἀριθμοὶ, Δευτερονόμιον, (τὰ ὁποῖα καὶ Πεντάτευχος ὀνομάζονται,) Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Κριταὶ, Ῥοὺθ, τέσσαρα βιβλία τῶν Βασιλειῶν (τῶν ὁποίων τὰ δύο πρῶτα Σαμουὴλ ὀνομάζουσιν οἱ Ἑβραῖοι), δύο τῶν Παραλειπομένων (τὰ ὁποῖα οἱ Ἑβραῖοι Α΄. καὶ Β΄. τῶν Χρονικῶν, ὀνομάζουσι), Ἔσδρας, Νεεμίας, Ἐσθὴρ, Ἰὼβ, Ψαλμοὶ, Παροιμίαι Σολομῶντος, Ἐκκλησιαστὴς, Ἆσμα Ἀσμάτων, Ἡσαΐας, Ἱερεμίας (συμπεριεχομένων καὶ τῶν θρήνων), Ἰεζεκιὴλ, Δανιὴλ, καὶ οἱ λοιποὶ δώδεκα προφῆται, (οἱ ὁποῖοι καὶ δωδεκαπρόφητον ὀνομάζονται), δηλαδὴ Ὠσηὲ, Ἰωὴλ, Ἀμὼς, Ἀβδιοὺ, Ἰωνᾶς, Μιχαίας, Ναοὺμ, Ἀβακοὺμ (κατὰ τὴν νέαν μετάφρασιν Ἀββακοὺμ), Σοφονίας, Ἀγγαῖος, Ζαχαρίας, καὶ Μαλαχίας.

Τῆς δὲ Νέας τὰ κανονικὰ εἶναι ταῦτα· τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, τὸ κατὰ Μάρκον, τὸ κατὰ Λουκᾶν, καὶ τὸ κατὰ Ἰωάννην (τὰ ὁποῖα καὶ τετραευάγγελον ὀνομάζονται). αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἡ Παύλου Ἐπιστολὴ πρὸς Ῥωμαίους, ἡ πρὸς Κορινθίους Α΄ καὶ Β΄, ἡ πρὸς Γαλάτας, ἡ πρὸς Ἐφεσίους, ἡ πρὸς Φιλιππησίους, ἡ πρὸς Κολασσαεῖς, ἡ πρὸς Θεσσαλονικῆς Α΄ καὶ Β΄, ἡ πρὸς Τιμόθεον Α΄ καὶ Β΄, ἡ πρὸς Τίτον, ἡ πρὸς Φιλήμονα, ἡ πρὸς Ἑβραίους· ἡ ἐπιστολὴ Ἰακώβου, ἡ ἐπιστολὴ Πέτρου Α΄ καὶ Β΄, ἡ ἐπιστολὴ Ἰωάννου Α΄ Β΄ καὶ Γ΄, ἡ ἐπιστολὴ Ἰούδα, καὶ ἡ Ἀποκάλυψις Ἰωάννου.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΕΝ ΤΗ ΕΚΘΕΣΕΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

	Σελ.
Προλεγόμενα	211
Ποῖοι εἶναι ἀληθεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	217
Ποῖον ὁδηγὸν δέχονται εἰς τὴν θρησκείαν .	218
Εἰς τί συνίσταται ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία .	219
Ποῖος εἶναι ἡ κεφαλὴ αὐτῆς	„
Πῶς διοικεῖται	„
Ποίας σχέσεις διατηρεῖ μὲ ἄλλας ἐκκλησίας .	220
Μὲ ποῖον δεσμὸν ἑνόνονται	221
Ποία εἶναι ἡ μήτηρ αὐτῶν ὅλων . . .	„
Ποῖός τις πρέπει νὰ ἦναι ὁ Ποιμὴν . . .	„
Πόθεν ἀπολαμβάνει τὰ πρὸς τὸ ζῆν . . .	222
Τὰ κυριώτερα καθήκοντά του	223
Ποῖα ὀνόματα ἢ τίτλους δύναται νὰ λάβῃ .	224
Πῶς ἐνδύεται	„
Ἰσότης τῶν Ποιμένων	„
Διάκονοι — ποῖοι καὶ πῶς καὶ ποῖα εἶναι τὰ χρέη των	225
Πότε καὶ πῶς μεταλαμβάνουν οἱ Χριστιανοὶ τὴν εὐχαριστίαν	225
Ποῖοι προσκαλοῦνται νὰ συγκοινωνήσωσιν . .	227
Πῶς θεωρεῖται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος εἰς τὴν κοι-	

Σελ.
νωνίαν 227
Ἐὰν πρέπει νὰ μεταλάβῃ τις νηστικός „
Εἰς τί συνίστατο τὸ Πάσχα „
Περὶ βαπτίσματος τῶν τέκνων τῶν πιστευόντων 228
Περὶ ἀναδόχων „
Μὲ τί βαπτίζονται οἱ χριστιανοί „
Ποία τελετὴ γίνεται εἰς τὸ βάπτισμα . . . 229
Πότε μεταλαμβάνουν τὰ τέκνα τῶν πιστῶν . 230
Περὶ ἐκκλησιαστικῆς παιδεύσεως καὶ ποινῆς . „
Περὶ ἀναθεμάτων καὶ κατάρας 231
Περὶ προσευχῶν — πῶς γίνονται καὶ εἰς ποίαν γλῶσσαν „
Πρὸς ποῖον μέρος πρέπει νὰ βλέπῃ τις ὅταν προσεύχεται 232
Πρὸς ποῖον πρέπει νὰ διευθύνῃ τὴν προσευχήν „
Διὰ ποίας μεσιτείας πρέπει νὰ προσφέρεται ἡ προσευχὴ „
Εἰς ποίαν θέσιν πρέπει νὰ ἦναι τὸ σῶμα ὅταν τις προσεύχεται 233
Περὶ βαττολογίας „
Περὶ νηστείας καὶ διακρίσεως φαγητῶν . . . „
Περὶ διαζυγίου — πότε ἐπιτρέπεται . . 234
Περὶ ματαίων διασκεδάσεων „
Περὶ τῆς Κυριακῆς ἡμέρας 235
Περὶ ἑορτῶν Ἁγίων καὶ Ἀγγέλων . . . 236
Περὶ χρήσεως λαμπάδων καὶ θυμιάματος . „
Περὶ προσφορῶν καὶ κολύβων „
Περὶ εἰκόνων 237
Περὶ τῆς πρὸς τοὺς Ποιμένας τιμῆς . . „

Σελ.
Περὶ παραστάσεως τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ . 238
Περὶ προσκυνήσεως λειψάνων „
Περὶ ἀσπασμοῦ εἰκόνων, σταυρῶν, καὶ περὶ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ 238
Περὶ φυλακτηρίων „
Περὶ προσευχῶν καὶ τελετῶν ὑπὲρ τῶν νεκρῶν „
Περὶ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων „
Ὁμολογία πίστεως 241
Περὶ τοῦ Θεοῦ „
Εἰς τί συνίσταται ἡ ἠθικὴ τελειότης τοῦ ἀνθρώπυ. 242
Περὶ τῆς πτώσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς αὐτοῦ 243
Περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ . 244
Περὶ τῆς δι' αὐτοῦ σωτηρίας 245
Περὶ πίστεως καὶ ἔργων 246
Περὶ τῆς παλιγγενεσίας „
Περὶ τῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ . . „
Περὶ τῶν ἱερῶν Γραφῶν 247
Εἰς ποῖον ὄνομα γίνεται τὸ βάπτισμα . . 248
Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον 249
Περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς κρίσεως αὐτῶν 250
Περὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ κολάσεως . . 251
Ποῖα εἶναι τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης 252

ΤΕΛΕΤΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΥΠΟ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

Τυπωθεῖσαι ἐν Ἀθήναις 1851.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Βαττολογίαν δὲν θέλει ὁ Θεὸς, καὶ τὴν ἀπαγορεύει ὁ Χριστὸς, λέγων· «προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήση-„τε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ „αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς.» (Ματθ. ς'. 7—8.)

Ὅταν ὁ Εὐνοῦχος ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἡ τελετὴ ἦτον, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποςόλων, σύντομος καὶ ἁπλῆ· «Καί φησιν ὁ Εὐνοῦχος· Ἰδοὺ „ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, „Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν· ἀποκριθεὶς δὲ „εἶπε· Πιςεύω τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χρι-„στόν. Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα· Καὶ κατέβησαν ἀμ-„φότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅτε Φίλιππος καὶ ὁ Εὐνοῦχος. Καὶ „ἐβάπτισεν αὐτόν. (1)» (Πράξεις ή. 36—38.)

Μετάφρασις.

(1) «Καὶ λέγει ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ; Καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν, Ἐὰν πιστεύῃς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σε, δύνασαι. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πιςεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ προσέταξε νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.»

Ἰδοὺ ὅλη ἡ τελετὴ, σύντομος, καὶ ἁπλῆ!

Λαμπάδας καὶ κηρία δὲν εἶχον, οὐδὲ ἱερεῖς πολλοὶ ἦσαν παρόντες!

Εἷς μόνον ἱερεὺς, ὁ Φίλιππος, καὶ ὁ βαπτισθεὶς, καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν μάρτυρες.

Καὶ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου τὸ πάλαι ἦτον ἐπίσης ἁπλῆ. Συνίστατο μᾶλλον εἰς ὑπόσχεσιν ἐνώπιον μαρτύρων, καὶ εὐχὴν, ἢ εὐλογίαν διδομένην ὑπὸ φίλων, καθὼς εἰς τὸν γάμον τοῦ Βοὸζ καὶ τῆς Ῥὺθ. (Ἴδε Ῥὺθ, Κεφ. δ'. 9—12).

Αὐτὴ δὲ ἡ τελετὴ τῆς εὐχαριστίας, ὡς ἔδωκεν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τὴν παραμονὴν τῆς σταυρώσεως αὐτοῦ, ἦτον ὁμοίως ἁπλῆ. (Ματθ. κς'. 26—27.)

Οὐδὲν ὅμως ἐμποδίζει τὸν ποιμένα νὰ ἀναγινώσκῃ, καὶ τὸν λαὸν ν' ἀκούῃ ῥητὰ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ λόγους προτρεπτικοὺς διὰ νὰ ἐννοήσωσι καλήτερα τὸν σκοπὸν τῶν τελετῶν, ὥστε νὰ τελέσωσιν αὐτὰς ἐν γνώσει καὶ μὲ σέβας.

Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ἀκολουθῇ τὴν τάξιν, ἥτις φαίνεται εἰς ἄλλον εὔλογος καὶ ἁρμόδιος· ἀλλὰ δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σχέδιον, διότι ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἐθέσπισέ τι περὶ τούτου.

Μόνον ἡ τελετὴ πρέπει νὰ ἦναι ἁπλῆ καὶ σύμφωνος μὲ τὸν ἀλάνθαστον λόγον τοῦ Θεοῦ.

ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ·

Καὶ πρῶτον μὲν ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ ἐξετάσῃ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, διὰ νὰ μάθῃ ἐὰν οἱ μέλλοντες νὰ συζευχθῶσιν, ἔχωσι τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἢ ἐὰν, ὄντες ἀνήλικες, ἔχωσι τὴν ἄδειαν ἢ τὴν συγκατάβασιν τῶν γονέων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἔπειτα δὲ, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κἀνὲν εὔλογον ἐμπόδιον, δηλαδὴ, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἤδη σύζυγον, οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος, καὶ ἂν παρουσιάζωνται αὐτοθελήτως νὰ ἑνωθῶσιν εἰς νόμιμον γάμον. Ἐκτὸς δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ ποιμένος, πρέπει νὰ ἦναι παρόντες τοὐλάχιστον καὶ δύω ἢ τρεῖς μάρτυρες.

Ἡ νύμφη ἵσταται ἐξ ἀριστερῶν τοῦ νυμφίου, οἱ δὲ μάρτυρες πλησίον αὐτῶν.

Πληροφορηθεὶς δὲ ὁ ποιμὴν περὶ τῆς νομιμότητος τῆς μελλούσης ἑνώσεως αὐτῶν, ἐκφωνεῖ ἁρμόδιον προσευχὴν, ἀνισταμένων ὅλων τῶν παρόντων.

Μετὰ δὲ τὴν προσευχὴν λέγει·

Ὁ πλάστης ἡμῶν ὁ Θεὸς, ἀφ' οὗ ἔπλασε τὸν Ἀδὰμ, εἶπεν·

« Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· Ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν· » Καὶ λαβὼν μίαν πλευρὰν τοῦ Ἀδὰμ ἔπλασε γυναῖκα, καὶ τὴν ἔφερε πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ Ἀδὰμ εἶπε·

« Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ „τῆς σαρκός μϐ· αὕτη κληθήσεται γυνὴ ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς „αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρω-„πος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολλη-„θήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύω εἰς „σάρκα μίαν. » (Γέν. β΄. 18—22.)

Καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέφερε τὸ ἴδιον, καὶ ἐπεκύρωσε τοῦτο τὸ ἐξ ἀρχῆς διωρισμένον, καὶ διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐτίμησε τὸν γάμον, καθὼς εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. (β΄. 1—11.)

« Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς „Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Ἐκλήθη δὲ „καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. »

Καὶ ἐκεῖ μετέϐαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον διὰ τοὺς προσκεκλημένους. « Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων „ὁ Ἰησϐς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δό-„ξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. »

Καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον λέγει διὰ τοῦ στόματος τοῦ Παύλου· « Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος. «Πόρνϐς δὲ καὶ μοιχϐς κρινεῖ ὁ Θεός. » (Πρὸς Ἑϐρ. ιγ΄. 4.)

Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρετε ἀμφότεροι ὅτι ἀφοῦ ἑνωθῆτε εἰς γάμον, δὲν θέλετε ἔχει ποτὲ τὸ δικαίωμα νὰ χωρισθῆτε, ἐκτὸς διὰ μίαν μόνην αἰτίαν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ· « Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λό-„γϐ πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυ-„μένην γαμήσῃ μοιχᾶται. (1) » (Ματθ. ε΄. 31—32.)

Μετάφρασις.

(1) « Ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, κάμνει αὐτὴν νὰ μοιχεύηται· καὶ ὅςις λάϐῃ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός. »

Ἀκούσατε καὶ τὰ χρέη τὰ ὁποῖα θέλετε ἔχει πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἶναι γεγραμμένα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν. (Κεφ. ε. 22—33.)

« (1) Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς „τῷ Κυρίῳ· ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ „ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτός ἐστι σω„τὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὥσπερ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται „τῷ Χριςῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν „παντί.

« Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ „ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέ„δωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λου„τρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ „ἔνδοξον, τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα, „ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως „ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ

Μετάφρασις.

(1) « Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἄνδρας σας, ὡς εἰς τὸν Κύριον· Διότι ὁ ἀνὴρ εἶναι κεφαλὴ τῆς γυναικός, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς εἶναι σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλὰ καθὼς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται εἰς τὸν Χριστὸν, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες ἂς ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῶν κατὰ πάντα. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκάς σας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς, Διὰ νὰ ἁγιάσῃ αὐτὴν, καθαρίσας μὲ τὸ λουτρὸν τοῦ ὕδατος, διὰ τοῦ λόγου· Διὰ νὰ παραστήσῃ αὐτὴν εἰς ἑαυτὸν ἔνδοξον ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν κηλίδα, ἢ ῥυτίδα, ἤ τι τῶν

„ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν „ἀγαπᾷ. Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' „ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκ- „κλησίαν. Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρ- „κὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τὸν ὀστέων αὐτοῦ. Ἀντὶ τούτου κατα- „λείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ „προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται „οἱ δύω εἰς σάρκα μίαν.

« Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς „Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' „ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑ- „αυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.»

Καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐπιστολὴν τοῦ Πέτρου, (Κεφ. γ'. 1—7.)

Μετάφρασις.

τοιούτων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἦναι ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτω χρε- ωστοῦσιν οἱ ἄνδρες νὰ ἀγαπῶσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· Διότι οὐδεὶς ἐμίσησε ποτὲ τὴν ἑαυτοῦ σάρκα, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ περιθάλπει αὐτὴν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν. Ἐπειδὴ μέλη εἴμεθα τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. « Διὰ τοῦτο θέλει ἀφήσει ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. » Τὸ μυστήριον τοῦτο εἶναι μέγα· ἐγὼ δὲ λέγω τοῦτο περὶ Χρι- στοῦ καὶ περὶ τῆς ἐκκλησίας. Πλὴν καὶ σεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἂς ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἂς σέβηται τὸν ἄνδρα.»

« (1) Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν-„δράσιν, ἵνα καὶ εἴτινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν „γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσωνται· ἐπο-„πτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναςροφὴν ἡμῶν· ὧν ἔςω „οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων, „ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας „ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾳέος καὶ ἡσύχου πνεύ-„ματος, ὅ ἐστι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές. Οὕτω γάρ „ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐ-„κόσμουν ἑαυτὰς ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ὡς „Σάῤῥα ὑπήκυσε τῷ Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα. Ἧς „ἐγεννήθητε τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι „μηδεμίαν πτόησιν.»

Μετάφρασις.

(1) «Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἄνδρας ὑμῶν, ἵνα καὶ ἐάν τινες ἀπειθῶσιν εἰς τὸν λόγον, κερδηθῶσιν ἄνευ τοῦ λόγου διὰ τῆς διαγωγῆς τῶν γυναικῶν· Ἀφοῦ ἴδωσι τὴν μετὰ φόβου καθαρὰν διαγωγήν σας. Τῶν ὁποίων ὁ στολισμὸς ἂς ἦναι οὐχὶ ὁ ἐξωτερικὸς, ὁ τοῦ πλέγματος τῶν τριχῶν καὶ τῆς περιθέσεως τῶν χρυσίων, ἢ τῆς ἐνδύσεως τῶν ἱματίων, Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς ἄνθρωπος τῆς καρδίας κεκοσμημένος μὲ τὴν ἀφθαρσίαν τοῦ πρᾴου καὶ ἡσυχίου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶναι πολύτιμον. Διότι οὕτω ποτὲ καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἐστόλιζον ἑαυτὰς ὑποτασσόμεναι εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. Καθὼς ἡ Σάῤῥα ὑπήκουσεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ, καλοῦσα αὐτὸν κύριον· τῆς ὁποίας σεῖς ἐγεννήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικεῖτε μὲ τὰς

« Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀ-
„σθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς
„καὶ συγκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι
„τὰς προσευχὰς ὑμῶν. »

Σὺ καὶ Σὺ βλέπετε τὰ χρέη τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς, ὁ πλάστης ἡμῶν ἐπιβάλλει εἰς ὑμᾶς, ἐὰν συζευχθῆτε εἰς νόμιμον γάμον, καὶ ὅτι δὲν δύνασθε νὰ χωρισθῆτε ποτὲ ἐνόσῳ ζῆτε, ἐκτὸς διὰ μίαν ἀφορμήν.

Ἀναλαμβάνετε εὐχαρίστως ταῦτα τὰ πρὸς ἀλλήλους χρέη;

Ὅταν δὲ εἴπωσι, Ναὶ, τότε λέγει ὁ ποιμήν·

Ἑνώσατε λοιπὸν τὰς δεξιὰς χεῖρας ὑμῶν.

Καὶ ἀφοῦ λάβωσι τὰς δεξιὰς χεῖρας, λέγει καὶ πάλιν·

Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν μαρτύρων τούτων, ὑπόσχεσθαι νὰ συζῆτε ὡς ἀνὴρ καὶ γυνὴ, εἰς τὴν ἁγίαν κατάστασιν τοῦ γάμου, κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ Θεοῦ, ἐν φόβῳ Κυρίου, ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ, ἕωσοῦ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς, ὁ πλάστης, διὰ θανάτου σᾶς χωρίσῃ;

Ὅταν δὲ ἀποκριθῶσι καταφατικῶς, τότε λέγει ὁ ποιμήν·

Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν μαρτύρων τούτων, σᾶς κηρύττω ἄνδρα καὶ γυναῖκα εἰς νόμιμον γάμον· « ὃ οὖν ὁ „Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. » (Ματθ. ιθ'. 6).

Καὶ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον, ὅς τις ἀπ' ἀρχῆς

Μετάφρασις.

γυναῖκάς σας ἐν φρονήσει, ἀποδίδοντες τιμὴν εἰς τὸ γυναικεῖον γένος ὡς εἰς σκεῦος ἀσθενέστερον, καὶ ὡς εἰς συγκληρονόμους τῆς χάριτος τῆς ζωῆς, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζωνται αἱ προσευχαί σας. »

ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς, (Ματθ. ιθ΄. 4.) εἴθε νὰ σᾶς εὐλογήσῃ κατὰ πάντα, ὥστε νὰ ἦσθε ἡνωμένοι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐν ἀγάπῃ πρὸς ἀλλήλους, καὶ εὐλογημένοι εἰς τὸν ἄλλον ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησῦ Χριστοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἐκφωνεῖ προσευχὴν ἁρμοδίαν μετὰ τὴν ὁποίαν λέγει· «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίꙋ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριϛοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἴη μεθ' ὑμῶν καὶ μετὰ πάντων ἡμῶν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.»

Παρατήρησις ά. Ὁ γάμος γινόμενος ἐνώπιον πολιτικῆς Ἀρχῆς μόνον, ἐπὶ παρουσίᾳ ἁρμοδίων μαρτύρων, θεωρεῖται ὡς ἔχων κῦρος. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι σπουδαία ὑπόθεσις, εἶναι πάντοτε καλήτερον νὰ γίνεται μὲ θρησκευτικὴν τελετήν.

Παρατήρησις β΄. Ἄνομοι θεωροῦνται οἱ γάμοι τῶν συγγενῶν, οἱ ἀπαγορευόμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ιή. Κεφ. τοῦ Λευϊτικοῦ.

ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Προεναρκτικαὶ Παρατηρήσεις.

Ἡ τελετὴ τοῦ Βαπτίσματος γίνεται κατὰ ῥητὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶπε πρὸς τοὺς Μαθητὰς αὐτοῦ· «Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.» (Ματθ. κη'. 8—20).

Ὅσοι δὲ ἔχοντες ἡλικίαν βαπτίζονται, φανερόνουσι διὰ τῆς πράξεως ταύτης, ὅτι πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν, ὡς τὸν μόνον Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα, καὶ ὅτι Αὐτὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἐτάφη, καὶ ὅτι ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν, καὶ ὅτι καθὼς αὐτὸς ἀνέστη, καὶ ζῇ. πρέπει νὰ περιπατήσωσι καὶ ἐκεῖνοι ἐν καινότητι ζωῆς, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου, καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐπιστολὴν τοῦ Πέτρου.

«(1) Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν „Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; Συνετάφη- „μεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα „ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ „Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατή- „σωμεν Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ „θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπι- „θυμίαις αὐτοῦ.

«Μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ „ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ὡς ἐκ „νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ „Θεῷ.» (Πρὸς Ῥωμ. ϛʹ. 3—13).

«(2) Ὢ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ „σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπε- „ρώτημα εἰς Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν

Μετάφρασις.

(1) «Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; Συνετάφημεν λοιπὸν μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα καθὼς ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς περιπατήσωμεν εἰς νέαν ζωήν. . . . Ἂς μὴ βασιλεύῃ λοιπὸν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, ὥστε κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ νὰ ὑπακούητε εἰς αὐτήν· Μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη σας ὅπλα ἀδικίας εἰς τὴν ἁμαρτίαν· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεὸν ὡς ζῶντας ἐκ νεκρῶν, καὶ τὰ μέλη σας ὅπλα δικαιοσύνης εἰς τὸν Θεόν.»

(2) «Τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ὂν τὸ βάπτισμα σώζει καὶ ἡμᾶς τὴν σήμερον, (οὐχὶ ἀποβολὴ τῆς ἀκαθαρσίας τῆς σαρκός, ἀλλὰ μαρτυρία τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως εἰς Θεόν,)

„ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων „αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.» (Πέτρ. Α'. „κεφ. γ'. 21—22).

Διάφορα βαπτίσματα εἶχον τὸ πάλαι οἱ Ἰουδαῖοι, ῥαντίσματα, πλυσίματα, καὶ λουτρὰ, ὅλα ὅμως ἐσήμαινον τὴν καθαριότητα τῆς ψυχῆς· καθὼς λέγει ὁ Δαβίδ· «Ῥαν- „τιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ „ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.» (Ψαλμ. ν'. 9).

Λέγει δὲ καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ· (κεφ. λς'. 25—27). «(1) Ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ, καὶ „καθαρισθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ „ἀπὸ πάντων εἰδώλων ὑμῶν, καὶ καθαριῶ ὑμᾶς. Καὶ „δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν „ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς „ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. Καὶ τὸ πνεῦμά „μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί με

Μετάφρασις.

διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὅστις εἶναι ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἰς ὃν ὑπετάχθησαν ἄγγελοι καὶ ἐξουσίαι καὶ δυνάμεις.»

(1) «Καὶ θέλω ῥάνει ἐφ' ὑμῶν καθαρὸν ὕδωρ, καὶ θέλετε καθαρισθῆ· ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν σας, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων σας, θέλω σᾶς καθαρίσει. Καὶ θέλω δώσει εἰς ἐσᾶς καρδίαν νέαν· καὶ πνεῦμα νέον θέλω ἐμβάλει ἐν ὑμῖν, καὶ, ἀποσπάσας τὴν λιθίνην καρδίαν ἀπὸ τῆς σαρκός σας, θέλω δώσει εἰς ἐσᾶς καρδίαν σαρκίνην. Καὶ θέλω ἐμβάλει ἐν ὑμῖν τὸ Πνεῦμά μου, καὶ σᾶς κάμει νὰ περιπατῆτε ἐν τοῖς διατάγμασί μου, καὶ νὰ φυλάττητε τὰς κρίσεις μου, καὶ νὰ ἐκτελῆτε (αὐτάς).»

„πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε, καὶ ποιή-
„σητε.»

Καὶ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἐβάπτιζεν ἐν ὕδατι, καὶ ἐκήρυττε τὸ βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. (Μάρκ. ά. 4, καὶ Λουκ. γ'. 3).

Καὶ οἱ ἐθνικοὶ εἶχον ὡσαύτως διάφορα βαπτίσματα εἰς τοὺς ναοὺς αὐτῶν, ὡς ῥαντίσματα καὶ λουτρὰ, πρὸς μίμησιν τάχα τῶν ὑπὸ τȣ͂ Θεοῦ διωρισμένων καθαρισμῶν.

Ἐκ τούτου δὲ πιθανὸν προῆλθεν ὅτι οἱ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, δεχόμενοι τὸν χριστιανισμὸν διέφερον εἰς τὸν τρόπον τοῦ βαπτίζειν, καθὼς καὶ σήμερον, ὅτε, τινὲς μὲν βαπτίζουσι διὰ ῥαντισμοῦ, τινὲς δὲ δι' ἐπιχύσεως, καὶ ἄλλοι διὰ καταδύσεως. Ὁ τρόπος ὅμως, ἂν καὶ διαφέρῃ, παριστάνει ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, δηλαδὴ, καθαρότητα ψυχῆς, καθαρισμὸν ἀπὸ τοῦ ῥύπου τῆς ἁμαρτίας.

Αὕτη δὲ ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν σημαίνει τὸ βάπτισμα, δὲν δύναται νὰ γείνῃ διὰ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τοῦτο «(1) Ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασι λέγων·
„Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς, ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός
„μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδη-
„μάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ
„καὶ πυρί.» (Λουκ. γ'. 16).

Μετάφρασις.

(1) «Ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης πρὸς πάντας, λέγων, Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι· ἔρχεται ὅμως ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί.»

Τὸ βάπτισμα τοῦτο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔλαβον τινὲς μὲν πρὶν βαπτισθῶσιν ἐν ὕδατι, τινὲς δὲ μετὰ ταῦτα· ἀλλὰ, πάντοτε ἦτο δῶρον τοῦ Θεοῦ. (Πραξ. ή. 15,16). Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, παρήγγειλε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, λέγων· « (1) Ἀπὸ „Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγ„γελίαν τοῦ Πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μȣ. Ὅτι Ἰωάννης μὲν „ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι „ἁγίῳ, οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας » (Πραξ. ά. 4-5).

Τὸ βάπτισμα τοῦτο τὸ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἔλαβον τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ Πέτρος·

« (2) Ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ Προφήτȣ „Ἰωήλ· Καὶ ἔςαι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις λέγει ὁ Θεὸς, „ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα „Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς „ἐσμὲν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε „ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ Πα-

Μετάφρασις.

(1) «Μὴ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ νὰ περιμένωσι τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς, τὴν ὁποίαν ἠκούσατε, εἶπε, παρ' ἐμοῦ. Διότι ὁ μὲν Ἰωάννης ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι, σεῖς ὅμως θέλετε βαπτισθῇ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, οὐχὶ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.»

(2) «Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· « Καὶ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεὸς, θέλω ἐκχέει ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, τοῦ ὁποίου πάντες ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες. Ἀφοῦ λοιπὸν ὑψώθη διὰ

„τρὸς, ἐξέχεε τοῦτο, ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε.»...

«Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ „ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ λήψε-„σθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίȣ Πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ „ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μα-„κρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσητε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.»

«Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ, „ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυ-„χαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.» (Πραξ. β΄. 16—17, 32—33 καὶ 38—39, 41).

Καὶ ὁ Εὐνοῦχος, ἀφοῦ ἐπίστευσεν, ἐβαπτίσθη ὡς μανθάνομεν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων, (κεφ. ή. 35—38).

«(1)Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξά-

Μετάφρασις.

τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐξέχεε τοῦτο τὸ ὁποῖον τώρα σεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε.

«Μετανοήσατε, καὶ ἂς βαπτισθῇ ἕκαστος ὑμῶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ θέλετε λάβει τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· Διότι πρὸς ἐσᾶς εἶναι ἡ ἐπαγγελία καὶ πρὸς τὰ τέκνα σας, καὶ πρὸς πάντας τοὺς εἰς μακρὰν, ὅσους προσκαλέσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

«Ἐκεῖνοι λοιπὸν μετὰ χαρᾶς δεχθέντες τὸν λόγον αὐτȣ̃, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς τρεῖς χιλιάδες ψυχαί.»

(1) «Καὶ ἀνοίξας ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο εἰς αὐτὸν

„μενος ἀπὸ τῆς Γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν „Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι „ὕδωρ. Καί φησιν ὁ Εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με „βαπτισθῆναι; Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης „τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν „Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἐκέλευσε „στῆναι τὸ ἅρμα. Καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, „ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ Εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.»

Καὶ ὁ Κορνήλιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἀφοῦ ἔλαβον τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἐβαπτίσθησαν ὡς μανθάνομεν ἐκ τῶν ἰδίων Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (ί. 44—48). «(1) Ἔτι „λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα „τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον . . . Τότε „ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μή τι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις „τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον

Μετάφρασις.

τὸν Ἰησοῦν. Καὶ καθὼς ἐξηκολούθουν τὴν ὁδὸν, ἦλθον εἴς τι ὕδωρ· καὶ λέγει ὁ Εὐνοῦχος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ; Καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν, Ἐὰν πιστεύῃς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, δύνασαι. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ προσέταξε νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.»

(1) «Ἐνῷ ἔτι ἐλάλει ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τούτους, ἐπῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.

«Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήπως δύναταί τις νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ὕδωρ, ὥστε νὰ μὴ βαπτισθῶσιν οὗτοι, οἵτινες

„ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆ-„ναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου.»

Ἐκ τούτων εἶναι φανερὸν ὅτι πάντες ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἤδη ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, εἴτε ἐκ τῶν Ἰουδαίων εἶναι εἴτε ἐκ τῶν ἐθνῶν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ πρέπει νὰ βαπτισθῶσι.

Καὶ ὁ γονεὺς ὁ πιστεύων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ προνόμιον νὰ ἀφιερώσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς τὸν Κύριον, διὰ τοῦ βαπτίσματος, ὡς ὁ Ἀβραὰμ ἀφιέρωσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ διὰ τῆς περιτομῆς (Γεν. ιζ΄. 23), καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Λυδίας, ἥτις ἀφοῦ ἐπίστευσεν εὐθὺς ἐβαπτίσθη, καὶ σὺν αὐτῇ ὁ οἶκος αὐτῆς, ὡς μανθάνομεν ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (ις΄. 14—15)· «(1) Καί τις γυνὴ „ὀνόματι Λυδία, πορφυροπῶλις πόλεως Θυατείρων, σεβο-„μένη τὸν Θεὸν, ἤκυεν. Ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν „προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβα-„πτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· Εἰ κε-„κρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν „οἶκόν μου μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.»

Μετάφρασις.

ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Καὶ προσέταξεν αὐτοὺς νὰ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.»

(1) «Καὶ γυνή τις Λυδία τὸ ὄνομα, πωλήτρια πορφύρας, ἐκ πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεὸν, ἤκουε· τῆς ὁποίας ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν διὰ νὰ προσέχῃ εἰς τὰ λαλούμενα ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα, Ἐὰν μὲ ἐκρίνατε ὅτι εἶμαι πιστὴ εἰς τὸν Κύριον, εἰσέλθετε εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ μείνατε· καὶ μᾶς ἐβίασεν.»

Ἡ Διαθήκη μὲ τὸν πιστὸν Ἀβραὰμ δὲν κατηργήθη, οὐδὲ θέλει καταργηθῇ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Καθὼς εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός·

«(1) Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον σου, „καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς „αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου Θεὸς, καὶ τοῦ „σπέρματός σου μετὰ σέ.» (Γένεσ. ιζ. 7).

«(2) Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι εἰσιν υἱοὶ „Ἀβραάμ.... Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ „σπέρμα ἐστὲ, καὶ κατ᾽ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.» (Πρὸς Γαλάτ. γ΄. 7, 29).

Καὶ ὡς κληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας εἶναι τὸ χρέος ἡμῶν, ὄχι μόνον ν᾽ ἀφιερόνωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς τὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

Συμφώνως δὲ μὲ τοῦτο, λέγει ὁ Παῦλος, εἰς τὴν πρώτην πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν· (Κεφ. ζ΄. 14).

«(3) Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικὶ, καὶ

Μετάφρασις.

(1) «Καὶ θέλω στήσει τὴν διαθήκην μου ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, διὰ νὰ ἦμαι Θεὸς εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ.»

(2) «Ἐξεύρετε λοιπὸν ὅτι οἱ ὄντες ἐκ πίστεως, οὗτοι εἶναι υἱοὶ τοῦ Ἀβραάμ.

«Ἐὰν δὲ ἦσθε τοῦ Χριστοῦ, ἄρα εἶσθε σπέρμα τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.»

(3) «Διότι ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἡγιάσθη διὰ τῆς γυναικός· καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἡγιάσθη διὰ τοῦ ἀνδρός· ἐπειδὴ

„ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα „ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστι.»

Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ὁ Χριστὸς καὶ ἔχυσε τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, δὲν ἀφιερόνομεν αὐτὰ πλέον διὰ τοῦ αἱματηροῦ σημείου τῆς περιτομῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐν ὕδατι, σημαίνοντος ὅμως τὸ ἴδιον, δηλαδὴ, καθαρότητα ψυχῆς.

Ἀκούσατε καὶ τί λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς περὶ τῶν παιδίων, εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον. (Κεφ. ι. 13—16).

« (1) Καὶ προσέφερον αὐτῷ (τῷ Ἰησοῦ) παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν.

« Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· „Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε „αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐςὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν „λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ „ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτὰ, ηὐλόγει αὐτά.»

Μετάφρασις.

ἄλλως τὰ τέκνα σας ἤθελον εἶσθαι ἀκάθαρτα· ἀλλὰ τώρα εἶναι ἅγια.»

(1) «Καὶ ἔφερον πρὸς αὐτὸν παιδία, διὰ νὰ ἐγγίσῃ αὐτά· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπληττον τοὺς φέροντας. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀφήσατε τὰ παιδία νὰ ἔρχωνται πρὸς ἐμὲ, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ὅστις δὲν δεχθῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, δὲν θέλει εἰσέλθει εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὰ ἔθετε τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ηὐλόγει αὐτά.»

ΤΕΛΕΤΗ.

Ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βαπτισθησομένου καί τινων φίλων, ἢ μαρτύρων, εἴτε ἐν Ἐκκλησίᾳ, εἴτε ἐν οἴκῳ, ἢ ἄλλῳ τόπῳ, λέγει ὁ Ποιμήν·

Συμφώνως μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ βαπτίσματος, καθὼς τὸ ἐθέσπισεν ὁ Χριστὸς, παρουσιάζεται ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ πιστεύων, (ἢ ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν, ἡ πιστεύουσα) εἰς αὐτὸν, διὰ νὰ ἀφιερωθῇ δημοσίως, (ἢ διὰ νὰ ἀφιερώσῃ δημοσίως τὸ τέκνον, ἢ τὰ τέκνα) εἰς τὸν Θεὸν, ὡς ὁ Ἀβραὰμ ἀφιερώθη, σὺν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, τοῦ ὁποίου τὴν ἡμέραν «εἶδεν ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἐχάρη», (Ἰωάν. ή. 56), καὶ τοῦ ὁποίου τὸ αἷμα μόνον δύναται νὰ καθαρίσῃ ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. (Ἐπις. Ἰωάν. Α΄. κεφ. ά. 7).

Ἐνταῦθα ὁ ποιμὴν ἀποτείνει, ἂν θελήσῃ, λόγους προτρεπτικοὺς πρὸς τὸν βαπτισθησόμενον, ἂν ἔχῃ οὗτος ἡλικίαν, ἢ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ἂν ἦναι βρέφος. Μετὰ ταῦτα δὲ βαπτίζει αὐτὸν (ἢ αὐτὴν) μὲ ὕδωρ, ἢ διὰ ῥαντίσματος, ἢ ἐπιχύσεως ἢ καταδύσεως, ἅπαξ ἢ καὶ τρὶς γινομένης, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, λέγων «. . . . σὲ βαπτίζω (*) εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν».

Τότε προσεύχεται ὁ ποιμὴν μεγαλοφώνως, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν γίνεται ἀπόλυσις.

(*) Ὁ Χριστὸς παρήγγειλε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ *βαπτίζωσι τοὺς ἀνθρώπους* («βαπτίζοντες αὐτοὺς») ὄχι νὰ εἴπωσιν ὅτι «*βαπτίζονται*» εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ,

ΗΤΟΙ ΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΔΕΙΠΝΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.

Πρῶτον ὁ ποιμὴν δύναται νὰ εἴπῃ μεγαλοφώνως τὰ ἀκόλουθα ῥητὰ τῆς Θείας Γραφῆς, ἢ μέρος αὐτῶν κατὰ θέλησιν.

Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθ. Α΄. ἐπιστολὴν αὐτοῦ (κεφ. ιά. 23—29)· « (1) Ἐγὼ γὰρ παρέ-„λαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίȣ ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος „Ἰησοῦς, ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐ-„χαριστήσας ἔκλασε, καὶ εἶπε, λάβετε, φάγετε· τοῦτό μȣ „ἐςι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς „τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ

Μετάφρασις.

(1) « Διότι ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ παρέδωκα εἰς ἐσᾶς, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ καθ' ἣν παρεδίδετο, ἔλαβεν ἄρτον, Καὶ εὐχαριςήσας ἔκοψε, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μȣ τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο κάμνετε εἰς τὴν ἀνάμνησίν

„δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη „ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε „εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον „τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ „Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὥστε ὃς ἂν „ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου „ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ „Κυρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ „τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Ὁ γὰρ „ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, „μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.»

Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλήτερα τὸν σκοπὸν τῆς τελετῆς ταύτης, ἂς ἀκούσωμεν τί λέγει ὁ ἴδιος Ἰησοῦς Χριστὸς περὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ὀνομάζει ἀληθινὴν τροφὴν ἥτις μένει εἰς ζωὴν αἰώνιον. (Ἰωάν. ϛ΄. 27. 32, 33. 35. 47—51. 53—58. 63).

Μετάφρασις.

μου. Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον, ἀφοῦ ἐδείπνησε, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον εἶναι ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου· τοῦτο κάμνετε, ὁσάκις πίνητε, εἰς ἀνάμνησίν μου. Διότι ὁσάκις τρώγητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ πίνητε τὸ ποτήριον τοῦτο, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, μέχρι τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ. Ὥστε ὅστις τρώγῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, θέλει εἶσθαι ἔνοχος τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου. Ἂς δοκιμάζῃ δὲ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος· καὶ οὕτως ἂς τρώγῃ ἐκ τοῦ ἄρτου· καὶ ἂς πίνῃ ἐκ τοῦ ποτηρίου. Διότι ὁ τρώγων καὶ πίνων ἀναξίως, τρώγει καὶ πίνει κατάκρισιν εἰς ἑαυτόν, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.»

(1) «Ἐργάζεσθε μὴ διὰ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, „ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ „υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ „ἐσφράγισεν ὁ Θεός.

«Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, „οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' „ὁ Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ „τὸν ἀληθινόν· Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων „ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ Κόσμῳ.

«Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με οὐ „μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ „πώποτε.

«Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει

Μετάφρασις.

(1) «Ἐργάζεσθε μὴ διὰ τὴν τροφὴν τὴν φθειρομένην, ἀλλὰ διὰ τὴν τροφὴν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, τὴν ὁποίαν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει σᾶς δώσει· διότι τοῦτον ἐσφράγισεν ὁ Πατὴρ ὁ Θεός.

«Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Δὲν ἔδωκεν εἰς ἐσᾶς τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Μωϋσῆς· ἀλλ' ὁ Πατήρ μου σᾶς δίδει τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. Διότι ὁ ἄρτος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δίδων ζωὴν εἰς τὸν κόσμον.

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὅστις ἔρχεται πρὸς ἐμὲ, δὲν θέλει πεινάσει· καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει διψήσει πώποτε.

«Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες

„ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες „ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον· „οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα „τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ „ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· Ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτȣ „τοῦ ἄρτου, ζήσετε εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ „δώσω ἡ σάρξ μου ἐστὶν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ „κόσμου ζωῆς.

«Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα „τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ „ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ „πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀνα- „στήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀλη- „θῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. „Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν

Μετάφρασις.

σας ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον. Οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ φάγῃ τις ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, θέλει ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα.

«Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐὰν δὲν φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε τὸ αἷμα αὐτοῦ, δὲν ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά μου, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Διότι ἡ σάρξ μου εἶναι ἀληθῶς τροφὴ, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς εἶναι πόσις. Ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά σου, μένει ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς μὲ ἀπέστειλεν ὁ ζῶν

„ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν „πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀ„κεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. Οὗτος ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐ„ρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ „μάννα καὶ ἀπέθανον. Ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσε„ται εἰς τὸν αἰῶνα.

«Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ „οὐδέν. Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ „ζωή ἐστιν.»

Ἀκούσατε καὶ τί λέγει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν, (κεφ. θ'. 12—28).

«(1) Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ „ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν „λύτρωσιν εὑράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων „καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους,

Μετάφρασις.

Πατὴρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, οὕτω καὶ ὅστις μὲ τρώγει, θέλει ζήσει καὶ ἐκεῖνος δι' ἐμέ. Οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· οὐχὶ καθὼς οἱ πατέρες σας ἔφαγον τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὅστις τρώγει τοῦτον τὸν ἄρτον, θέλει ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα.

«Τὸ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζωοποιεῖ, ἡ σὰρξ δὲν ὠφελεῖ οὐδέν· οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ πρὸς ἐσᾶς, πνεῦμα εἶναι καὶ ζωὴ εἶναι.»

(1(«Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἵματος εἰσῆλθεν ἅπαξ εἰς τὰ ἅγια, ἀποκτήσας αἰωνίαν λύτρωσιν. Διότι ἐὰν τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τράγων, καὶ ἡ σποδὸς τῆς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς μεμολυσμένους, ἁγιάζῃ πρὸς τὴν καθαρότητα τῆς σαρκὸς,

„ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς, καθαρότητα, πόσῳ μᾶλ-
„λον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου
„ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν
„συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν
„Θεῷ ζῶντι; Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐςὶν,
„ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ
„πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν
„οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. Ὅπου γὰρ δια-
„θήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. Δια-
„θήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία· ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε
„ζῇ ὁ διαθέμενος. Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος
„ἐγκεκαίνισται· Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ
„νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν
„μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ

Μετάφρασις.

Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὅστις διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ αἰωνίου προσέφερεν ἑαυτὸν ἄμωμον εἰς τὸν Θεὸν, θέλει καθαρίσει τὴν συνείδησίν σας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ νὰ λατρεύητε τὸν ζῶντα Θεόν; Καὶ διὰ τοῦτο εἶναι μεσίτης διαθήκης καινῆς, ἵνα, διὰ τοῦ θανάτυ, ὅστις ἔγεινε πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῆς πρώτης διαθήκης παραβάσεων, λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τὴν ἐπαγγελίαν τῆς αἰωνίου κληρονομίας. Διότι ὅπου εἶναι διαθήκη, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ θάνατος ἐκείνυ ὅςις ἔκαμε τὴν διαθήκην· Διότι ἡ διαθήκη ἐπὶ τεθνεώτων εἶναι βεβαία· ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἰσχύει ἐνόσῳ ζῇ ἐκεῖνος ὅςις ἔκαμεν αὐτήν. Ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη δὲν ἦτο ἐγκαινιασμένη χωρὶς αἵματος· Διότι, ἀφοῦ πᾶσα ἐντολὴ τοῦ νόμου ἐλαλήθη ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως πρὸς πάντα τὸν λαὸν, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν

„ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρ-„ράντισε, λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνε-„τείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός· Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα „τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐῤῥάντισε. „Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, „καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν „τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθα-„ρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια, κρείττοσι θυσίαις παρὰ „ταύτας· Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, „ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, „νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν. „Οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς „εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ. „(Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κό-

Μετάφρασις.

τράγων, μὲ ὕδωρ καὶ μαλλίον κόκκινον καὶ ὕσσωπον, ἐῤ-ράντισε καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν, λέγων, «Τοῦτο εἶναι τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, τὴν ὁποίαν διέταξεν εἰς ἐσᾶς ὁ Θεός.» Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς ὑπηρεσίας μὲ τὸ αἷμα ὁμοίως ἐῤῥάντισε. Καὶ σχεδὸν μὲ αἷμα καθαρίζονται πάντα κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς χύσεως αἵματος δὲν γίνεται ἄφεσις. Ἀνάγκη λοιπὸν ἦτο οἱ μὲν τύποι τῶν ἐπουρανίων νὰ καθαρίζωνται διὰ τούτων· αὐτὰ ὅμως τὰ ἐπουράνια μὲ θυσίας ἀνωτέρας παρὰ ταύ-τας. Διότι ὁ Χριστὸς δὲν εἰσῆλθεν εἰς χειροποίητα ἅγια, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ τώρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· Οὐδὲ διὰ νὰ προσφέρῃ πολλάκις ἑαυτὸν, καθὼς ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν μὲ ξένον αἷμα· (Διότι

„σμου)· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέ-„τησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ „καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, „μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· Οὕτως ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενε-„χθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου „χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις „εἰς σωτηρίαν.»

Η ΤΕΛΕΤΗ·

Ἀνιστάμενος ὁ ποιμὴν λέγει μεγαλοφώνως· Ἐνώπιον ἡμῶν ἀδελφοὶ κεῖται ἡ τράπεζα τοῦ Κυρίου. Ὅσοι λοιπὸν τῶν παρόντων εἶναι τῳόντι φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἔχουσι κοινωνίαν μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶναι τακτικὰ μέλη ἐκκλησίας τινὸς αὐτοῦ, προσκαλοῦνται φιλικῶς καὶ ἀδελφικῶς νὰ συμμεθέξωσι μεθ' ἡμῶν τοῦ Δείπνου τούτου, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντος, «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.» (Λουκ. κβ'. 19).

Κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτοῦ συνηθροίσθημεν ἐνταῦθα σήμερον, διὰ νὰ μεταλάβωμεν τῶν συμβόλων τοῦ σώ-

Μετάφρασις.

ἔπρεπε τότε πολλάκις νὰ πάθῃ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου·) τώρα δὲ ἅπαξ εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων ἐφανερώθη, διὰ νὰ ἀθετήσῃ τὴν ἁμαρτίαν διὰ τῆς θυσίας ἑαυτοῦ. Καὶ καθὼς εἶναι ἀποφασισμένον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἅπαξ νὰ ἀποθάνωσι, μετὰ δὲ τοῦτο εἶναι κρίσις· Οὕτω καὶ ὁ Χριςὸς, ἅπαξ προσφερθεὶς διὰ νὰ σηκώσῃ τὰς ἁμαρτίας πολλῶν, θέλει φανῇ ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας εἰς τοὺς προσμένοντας αὐτὸν διὰ σωτηρίαν.»

ματος αὐτοῦ συντεθλασμένου, καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθέντος διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, πιστεύοντες ὅτι ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος εἶναι μόνον διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· πιστεύοντες ὅτι εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπον ὅλαι αἱ θυσίαι τῆς Λευϊτικῆς οἰκονομίας, καὶ μάλιστα τὸ πάσχα, τὸ ἀρνίον τοῦ ὁποίου τὸ αἷμα ἐῤῥαντίσθη ἐπὶ τοὺς δύο παραστάτας καὶ ἐπὶ τὸ ἀνώφλιον τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐξολοθρευτοῦ Ἀγγέλου. (Ἔξ. ιβ΄. 3—23). Καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, «(1) Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα „τοῦτο τὸ Πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν.» (Λουκ. κβ΄. 15.)

«(2) Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔ„δωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ „ὑμῶν διδόμενον· Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνη„σιν.» (Λουκ. κβ΄. 19. Ματ. κϛ΄. 26—30 καὶ Μάρκ. ιδ΄. 22—26).

Κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτὸ, λαμβάνοντες καὶ ἡμεῖς τὸν ἄρτον, ἂς εὐλογήσωμεν.

Ἐνταῦθα ὁ ὑπηρέτης τοῦ Χριστοῦ λαμβάνει τὸν ἄρτον, προητοιμασμένον διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ προσεύχεται μεγαλοφώνως προσευχὴν ἁρμόδιον, καὶ τότε δίδει ἐξ αὐτοῦ ἢ ἀμέσως ἢ διὰ τῶν διακόνων εἰς ὅλους τοὺς παρόντας χριστιανούς. Καὶ ἐνῷ γίνεται τοῦτο, δύναται νὰ εἴπῃ με-

Μετάφρασις.

(1) «Πολὺ ἐπεθύμησα νὰ φάγω τὸ πάσχα τοῦτο μὲ σᾶς προτοῦ νὰ πάθω.»

(2) «Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων, Τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· Τοῦτο κάμνετε εἰς ἀνάμνησίν μου.»

γαλοφώνως ῥητά τινα τῆς θείας Γραφῆς ἀποβλέποντα εἰς τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, ἢ εἰς τὴν ἀγάπην αὐτοῦ, κτλ. ὡς τὰ ἀκόλουθα.

Ἡσαΐας νγ΄. 6. «(1) Πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς „πρόβατα· ἐστράφημεν ἕκαστος εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ „ὁ Κύριος ἔθεσεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν.»

Ἰωάν. γ΄. 16. «(2) Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κό„σμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα „πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν „αἰώνιον.»

Πρὸς Τιμόθ. Α΄. κεφ. ά. 15. «(3) Πιστὸς ὁ λόγος καὶ „πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς „τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ.»

Α΄. Ἰωάν. β΄. 1—2. «(4) Καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλη„τον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριςὸν δίκαιον. Καὶ „αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ „τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.»

Μετάφρασις.

(1) «Πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς πρόβατα· ἐστράφημεν ἕκαστος εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ὁ Κύριος ἔθεσεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν.»

(2) «Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.»

(3) «Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τῶν ὁποίων πρῶτος εἶμαι ἐγώ.»

(4) «Καὶ ἐάν τις ἁμαρτήσῃ, ἔχομεν παράκλητον πρὸς τὸν Πατέρα, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Δίκαιον· Καὶ αὐτὸς εἶναι ἱλασμὸς περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ οὐχὶ μόνον περὶ τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.»

Ματθ. ιά. 28. « (1) Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες „καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. »

Ἀφοῦ πάντα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας ματαλάβωσι τοῦ ἄρτου, τότε ὁ ποιμὴν λαμβάνει τὸ ποτήριον, καὶ λέγει·

« (2) Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν „αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ „αἷμά μου, τὸ τῆς Καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκ-„χυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. » Ματθ. κς'. 27—28.

Τότε προσεύχεται μεγαλοφώνως εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἔλεός του, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς μεγάλην ἀγάπην αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα δίδει ἢ ἀμέσως ἢ διὰ τῶν διακόνων τὸ ποτήριον εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας.

Καὶ ἐνῷ μεταλαμβάνουσι τοῦ οἴνου, ὁ ποιμὴν δύναται νὰ εἴπῃ ῥητά τινα τῆς θείας Γραφῆς, ὡς τὰ ἑξῆς·

Πρὸς Ἑβρ. θ'. 22. « Καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γί-„νεται ἄφεσις. »

Ἐπιστ. Πέτρου Α'. κεφ. ά. 18—24. « (3) Εἰδότες „ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς „ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλ' τιμίῳ

Μετάφρασις.

(1) « Ἔλθετε πρός με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς ἀναπαύσει. »

(2) « Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· Διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. »

(3) « Ἐξεύροντες ὅτι δὲν ἐλυτρώθητε ἀπὸ τῆς ματαίας πατροπαραδότου διαγωγῆς ὑμῶν διὰ φθαρτῶν, ἀργυρίου ἢ χρυσίου, Ἀλλὰ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ,

„αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, Χριστοῦ, προε-
„γνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος
„δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς δι' αὐτοῦ
„πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,
„καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίςιν ἡμῶν καὶ ἐλπίδα
„εἶναι εἰς Θεόν.»

Ἐπιστ. Ἰωάν. Α'. κεφ. ά. 6—7. «(1) Ἐὰν εἴπωμεν
„ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περι-
„πατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν.
«Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν
„ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων· καὶ τὸ
„αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς
„ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας».

Ἐπιστ. Ἰωάν. Α'. κεφ. β'. 9—10. «(2) Ὁ λέγων

Μετάφρασις.

ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου· Ὅστις ἦτο μὲν προωρισμένος πρὸ καταβολῆς κόσμου, ἐφανερώθη δὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς διὰ σᾶς, τοὺς πιστεύοντας δι' αὐτοῦ εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἀναστήσαντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόντα εἰς αὐτὸν δόξαν, ὥστε ἡ πίστις σας καὶ ἡ ἐλπὶς νὰ ἦναι εἰς τὸν Θεόν.

(1) «Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ περιπατῶμεν ἐν τῷ σκότει, ψευδόμεθα καὶ δὲν πράττομεν τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν ὅμως περιπατῶμεν ἐν τῷ φωτὶ καθὼς αὐτὸς εἶναι ἐν τῷ φωτὶ, ἔχομεν κοινωνίαν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.»

(2) Ὅστις λέγει, ὅτι εἶναι ἐν τῷ φωτὶ, καὶ μισεῖ τὸν

„ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ „σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.

«Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ „σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

«Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, „καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι „ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.»

Ἐπιστ. Ἰωάν. Α'. κεφ. δ'. 9—11. «(1) Ἐν τούτῳ „ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν Υἱὸν „αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, „ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.

«Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν „τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε „τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.

«Ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ „ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾷν.»

Μετάφρασις.

ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ σκότει εἶναι ἕως τώρα. Ὅστις ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, μένει ἐν τῷ φωτὶ, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ δὲν εἶναι.

«Ὅστις ὅμως μισεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ σκότει εἶναι, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατεῖ, καὶ δὲν ἐξεύρει ποῦ ὑπάγει, διότι τὸ σκότος ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.»

(1) «Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέςειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ εἶναι ἡ ἀγάπη, οὐχὶ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοὶ, ἐπειδὴ οὕτως

Ἰωάν. ιέ. 12—14. «(1) Αὕτη ἐστιν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, „ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

« Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυ-„χὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

«Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλ-„λομαι ὑμῖν.»

Ἰωάν. ιγ΄. 35. «(2) Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι „ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.»

Ἀφοῦ πάντα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας μεταλάβωσι τοῦ οἴνου, τότε ψάλλουσιν ὕμνον ἁρμόδιον, καὶ μετὰ τὸν ὕμνον γίνεται ἀπόλυσις.

Σημείωσις. Εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ ποιμὴν μεταλαμβάνῃ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου πρὸ τῶν ἄλλων, ἢ μετὰ τοὺς ἄλλους.

Μετάφρασις.

ἠγάπησεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.»

(1) «Αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή μου, νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς σᾶς ἠγάπησα. Μεγαλητέραν ταύτης ἀγάπην δὲν ἔχει οὐδεὶς, τοῦ νὰ βάλῃ τις τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Σεῖς εἶσθε φίλοι μου, ἐὰν κάμνητε ὅσα ἐγὼ σᾶς παραγγέλλω.»

(2) «Ἐκ τούτου θέλουσι γνωρίσει πάντες ὅτι εἶσθε μαθηταί μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους.»

ΣΥΝΘΗΚΗ.

Ὅταν πρόκηται λόγος νὰ δεχθῇ ἡ Ἐκκλησία νέον μέλος, εἰδοποιεῖται περὶ τούτου παρὰ τοῦ Ποιμένος, τοὐλάχιστον δεκαπέντε ἡμέρας πρότερον, καὶ συσκέπτεται, καὶ διὰ πλειονοψηφίας ἀποφαίνεται ἐὰν τὸν δέχεται ἢ οὔ.

Ὅταν δὲ γείνῃ δεκτὸς, παρουσιάζεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὁ ποιμὴν ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὴν ἔκθεσιν καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, καὶ τότε τὸν ἐρωτᾷ,

« Παραδέχεσαι ταῦτα ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὴν Ὁμολογίαν τῆς πίστεως; »

Καὶ ὅταν ἀποκριθῇ καταφατικῶς, τότε βαπτίζεται, ἐὰν εἶναι ἀβάπτιστος.

Μετὰ ταῦτα λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ποιμήν.

Ἀδελφὲ (ἢ Ἀδελφὴ)

Ἐνώπιον τοῦ Καρδιογνώστου Θεοῦ, καὶ τῶν μαρτύρων τούτων ἀποφαίνεσαι ὅτι ἔκλεξας τὸν Θεὸν ὡς τὸν Κύριόν σου, καὶ ὑπόσχεσαι νὰ τὸν δουλεύῃς μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ ἐκ καρδίας παραιτῶν τὰς ἁμαρτίας, φυλάττων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, διάγων βίον σεμνὸν, καθαρὸν, σώφρονα καὶ εὐσεβῆ, λαλῶν τὴν ἀλήθειαν μετὰ τοῦ πλησίον, φερόμενος μὲ δικαιοσύνην πρὸς πάντας, ἀγαπῶν τοὺς ἀδελφοὺς, πασχίζων κατὰ πάντα νὰ μιμῆσαι τὸν Χριστὸν, ἀφιερόνων εἰς αὐτὸν εὐσεβῶς τὴν ἡμέραν αὐτοῦ,

καὶ ἐνεργῶν τὸ κατὰ δύναμιν διὰ νὰ ἐκταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, συνεχῶς ἀναγινώσκων τὰς Ἱερὰς Γραφάς, (*) μὴ ἐγκαταλείπων τὴν εἰς ἁρμοδίους καιροὺς ἐπισυναγωγὴν τῶν ἀδελφῶν, μὴ ἀμελῶν τὰς ἐν κρυπτῷ προσευχάς, φανερόνων πρὸς πάντας διὰ λόγων καὶ ἔργων, ὅτι εἶσαι ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ; Ταῦτα διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ ὑπόσχεσαι;

Ὅταν εἴπῃ, ναί, τότε ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας σηκόνονται, καὶ ὁ Ποιμὴν λέγει πρὸς αὐτὸν (ἢ αὐτήν)·

Καὶ ἡμεῖς σὲ δεχόμεθα εἰς τὴν κοινωνίαν μας ὡς μέλος τῆς ἐκκλησίας ταύτης, καὶ ὡς μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὑποσχόμεθα νὰ φερώμεθα πρὸς σὲ ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀγαπητὸν (ἢ ἀδελφὴν ἀγαπητὴν) ἐν Κυρίῳ.

Τότε ὁ Ποιμὴν κάμνει σύντομον καὶ ἁρμόδιον προσευχήν, μετὰ τὴν ὁποίαν κατὰ καιροὺς ὡρισμένους ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μεταλαμβάνουσι τοῦ δείπνου τοῦ Κυρίου.

(*) Ἐὰν γνωρίζῃ γράμματα.

ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ (1).

Προεναρκτικαὶ παρατηρήσεις πρὸς ὁδηγίαν τῶν τελούντων τὴν χειροτονίαν.

Ὅταν πρόκηται λόγος περὶ καταστάσεως ποιμένων Ἐκκλησιῶν εἰς τόπον, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη τοιοῦτοι, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἦναί τις συνετὸς καὶ εὐσεβὴς Εὐαγγελιστὴς διὰ νὰ προτρέπῃ καὶ ὁδηγῇ ἑκάστην Ἐκκλησίαν εἰς τὸ νὰ ἐκλέγῃ Ἐπίσκοπον, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Τίτου, τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος κατέλιπεν ἐν Κρήτῃ διὰ νὰ

(1) Τὴν λέξιν χειροτονία ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τις κατὰ τὴν κοινὴν σημασίαν, καὶ οὐχὶ κατ' ἀκρίβειαν, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρχαίαν σημασίαν τῆς λέξεως, οὐδὲ καθὼς τὴν ἐξελάμβανον οἱ χριστιανοὶ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἑκατονταετηρίδα μετὰ Χριστὸν, ὅτε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ἐξελέγοντο τοὺς Ἐπισκόπους αὐτῶν, καὶ οἱ προεστῶτες τῶν ἐκκλησιῶν δὲν ἔκαμνόν τι χωρὶς τῆς γνώμης τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ, κατὰ τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀφ' οὗ ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ ὁ δεσποτισμὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀφῃρέθη ἀπὸ τὸν κοινὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκλέγῃ τοὺς πνευματικοὺς προεστῶτας αὐτοῦ, ὅτε ὠνόμασαν χειροτονίαν, τὴν τελετὴν τῆς χειροθεσίας, διὰ τῆς ὁποίας συνήθως ἐπεραιοῦτο ἡ χειροτονία, καὶ δημοσίως ἀποκαθίστατο ἐπίσκοπος ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ χειροτονηθεὶς, ἢ ἐκλεχθεὶς διὰ πλειονοψηφίας.

καταστήσῃ πρεσβυτέρους κατὰ πόλιν, (τοὺς ὁποίους ἐπισκόπους ὀνομάζει), ὡς τὸ διέταξεν, «Εἴ τις ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, κτλ.» (Πρὸς Τίτον ά. 5—9)· ἢ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα εἴς τινα μέρη τῆς Ἐλάσσονος Ἀσίας, ὅπου ἐχειροτόνησαν πρεσβυτέρους κατ' Ἐκκλησίαν· «χειροτονήσαντες „δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν προσευξάμενοι

Ὅτε Αὐτοκράτορες ἔλαβον τὰς ἡνίας τῆς Ἐκκλησίας, συνήθροιζον καὶ προέδρευον Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἐκύρονον κανόνας, διέταττον, κατὰ θέλησιν, περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἀπεφάσιζον περὶ αἱρέσεων καὶ θρησκευτικῶν φιλονεικιῶν, διώριζον, ἢ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως Ἐπισκόπους, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰς μὲν κατέσταινον δεσπότας καὶ σατράπας, τινὰς δὲ ἐτιμώρουν ἐξορίζοντες, φυλακίζοντες καὶ θανατόνοντες, μόνον καὶ μόνον διὰ θρησκευτικὰ ἐγκλήματα. Τότε ὁ λαὸς, ὅστις ἦτο πρότερον κεφαλὴ, ἔγεινεν οὐρά, ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ κατεδουλώθη σῶμα καὶ ψυχὴν, καὶ πνεῦμα, καὶ ἀντὶ νὰ διορίζῃ Ἐπισκόπους, Ἐπίσκοποι διώριζον αὐτόν· καὶ ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἐγεννήθη ὡς γνήσιον τέκνον τῆς πνευματικῆς ἐκείνης δουλοσύνης.

«Ἡ ἐπίθεσις των χειρῶν,» λέγει ὁ Κοραῆς, διαφέρει ἀπὸ τὴν χειροτονίαν ἂν καὶ συγχέεται πολλάκις μ' αὐτήν· χειροτονία λέγεται ἡ ἐκλογὴ εἰς ἱερατικόν τι ἀξίωμα, ἥτις ἐγίνετο, ὄχι κατὰ τὄνομά της, ὡς εἰς τὰς πολιτικὰς ἐκλογὰς τῶν παλαιῶν, διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν χειρῶν, ἀλλὰ διὰ ψηφοφορίας. Ὅταν ὁ Σουΐδας λέγῃ «χειροτονητέον, τὴν χεῖρα ἐκτατέον,» νοεῖ τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς. Ὅταν δὲ «χειροτονία, ἐκλογή», καὶ «χειροτονήσαντες, ἐκλεξάμενοι» πάντα τρόπον ἐκλογῆς, καὶ ἴσως ἐξηγῶν τὸ «χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν.» (Πράξ. ιδ'. 23) Μετὰ τὴν ἐκλογὴν (Election, ou nomination), ἐγίνετο ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν (Imposition des mains ou Ordination).
(Ἴδε Συνέκδημον Ἱεράτικὸν σελ. 164—165, ἔκδ. Παρ. 1831).

„μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πε-„πιστεύκεισαν.» (Πραξ. ιδ'. 23)· ἢ, καθὼς παρήγγειλεν ὁ Παῦλος τὸν Τιμόθεον, λέγων· «(1) Καὶ ἃ ἤκουσας „παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πι-„στοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους „διδάξαι.» (Πρὸς Τιμόθ. Β'. κεφ. β'. 2).

Ἀλλά, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁ Εὐαγγελιστὴς ἢ ἡ Ἐκκλησία, περὶ τῆς ἱκανότητός τινος νὰ διδάσκῃ ἄλλους τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἢ νὰ ποιμαίνῃ τινὰ ἐκκλησίαν, πρέπει νὰ γείνῃ ἐξέτασις αὐτοῦ, κατά τινα τρόπον, διὰ νὰ φανῇ ἂν ἔχῃ τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ὁ Θεός, καθὼς περιεγράφησαν εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον πρώτην ἐπιστολήν, (κεφ. γ'. 2—7), καὶ εἰς τὴν πρὸς Τίτον, (κεφ. ά. 6—9). «(2) Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει», λέγει ὁ Παῦλος, (Πρὸς Τιμόθ. Α'. κεφ. έ. 22)· δηλαδὴ πρέπει νὰ γείνῃ προλαβοῦσα ἀκριβὴς ἐξέτασις τῆς διαγωγῆς, τῆς πίστεως καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, ὥστε νὰ μὴ καταστήσῃ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν «λύκους βαρεῖς», ἀντὶ καλῶν ποιμένων. (Πράξ. κ'. 29).

Ἡ ἐξέτασις αὕτη δύναται νὰ γείνῃ διὰ τῆς βοηθείας ἑνὸς ἢ πλειόνων Εὐαγγελιστῶν, ἢ ποιμένων ἀπεσταλμένων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὑπὸ ἄλλων Ἐκκλησιῶν.

Ἐξετάζεται δὲ ὁ ὑποψήφιος περὶ γνώσεων, περὶ χαρακτῆρος, καὶ περὶ πίστεως. Ὡς πρὸς τὰς γνώσεις εὐ-

Μετάφρασις.

(1) "Καὶ ὅσα ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων. ταῦτα παράδος εἰς πιστοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες νὰ ἦναι ἱκανοὶ καὶ ἄλλους νὰ διδάξωσι.»

(2) "Μὴ χειροτόνει ταχέως μηδένα.»

κταῖον εἶναι νὰ γνωρίζῃ φυσικὰς ἐπιστήμας, καὶ τὰ ἐν γένει διδασκόμενα εἰς τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ὥστε νὰ μὴ φανῇ κατ' οὐδὲν κατώτερος τῶν ἄλλων· ἀλλ' εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ ἔχῃ ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ, τὴν ἐν αὐτῷ βιογραφίαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν χρονολογίαν, τὴν γεωγραφίαν, ἰδίως δὲ τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα, καὶ τὰ δόγματα τὰ ἀφορῶντα τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ὡς πρὸς τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα πρέπει νὰ ἔχῃ καλὰς μαρτυρίας ἀπὸ τοὺς γνωρίσαντας αὐτὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπȣ ἐγεννήθη, ἢ ἀνετράφη, ἢ διαμένει· «Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ „μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν κτλ.» (Πρὸς Τιμοθ. Α'. κεφ. γ'. 7).

Ἀλλ' ἐὰν ἔχῃ, «πᾶσαν τὴν γνῶσιν» καὶ «πᾶσαν τὴν πίςιν» ὥςε «ὄρη μεθιςάνειν», ἀγάπην δὲ μὴ ἔχῃ, οὐδέν ἐστι· (Πρὸς Κορινθ. Α'. κεφ. ιγ'. 2)· εἶναι δὲ καὶ ἀναρμόδιος νὰ γείνῃ ποιμὴν Ἐκκλησίας τοῦ Χριςȣ̃. Εἰς τὸ ἔργον τοῦ κηρύσσειν τὸν λόγον ἢ τοῦ ποιμαίνειν τινὰ χριςιανικὴν ἐκκλησίαν, πρέπει νὰ ἦναι κεκλημένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· τὸ ἅγιον Πνεῦμα, δηλαδὴ, πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὥστε, ὄχι μόνον νὰ παραδεχθῇ μὲ τὸν νοῦν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀγαπᾷ· νὰ ἔχῃ πίστιν, ἥτις ἐνεργεῖται διὰ τῆς ἀγάπης, ἥτις τὸν φέρει εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ κινούμενος ὑπὸ τῆς ἀγάπης, καὶ ὄχι αἰσχροῦ κέρδους, νὰ ἐπιθυμῇ νὰ διδάσκῃ ἄλλους τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὥστε ὄχι μόνον νὰ κηρύσσῃ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ νὰ γείνῃ ὁ ἴδιος «τύπος τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ

ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ.» (Πρὸς Τιμόθ. Α'. κεφ. δ'. 12).

Διὰ τοῦτο, λέγει ὁ Παῦλος, ὅτε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔθεσε τοὺς πρεσβυτέρους ἐν Ἐφέσῳ Ἐπισκόπους· «μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας» καὶ τοὺς λέγει· «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ κτλ.» (Πράξ. κ'. 17 καὶ 28).

Καὶ περὶ ἑαυτȣ̃ λέγει ὅτι ἔγεινε διάκονος τοῦ λόγȣ, καὶ κήρυξ, διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίȣ Πνεύματος· «(1) Τοῦ „Εὐαγγελίου, οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς „χάριτος τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν „τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων „τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγε„λίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ, καὶ „φωτίσαι πάντας τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπο„κεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα „κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρ„χαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς Ἐκ-

Μετάφρασις.

(1) «Τοῦ ὁποίου ἔγεινα ὑπηρέτης κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Εἰς ἐμὲ τὸν πλέον ἐλάχιστον πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, νὰ εὐαγγελίσω μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ, Καὶ νὰ φωτίσω πάντας, ποία εἶναι ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἐξ αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, ὅστις ἔκτισε τὰ πάντα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· Διὰ νὰ γνωρισθῇ τώρα διὰ τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις

„κλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ· κατὰ πρόθεσιν „τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ „ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν προαγωγὴν „ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ.» (Πρὸς Ἐφεσ. γ'. 7—12). Καί, « (1) Ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀπο- „ςολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη· καὶ „γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωϐος, καὶ Κη- „φᾶς, καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιᾶς ἔδω- „καν ἐμοὶ καὶ Βαρνάϐᾳ κοινωνίας· ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, „αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· κτλ.» (Πρὸς Γαλάτ. ϐ'. 8—9).

Οὕτως εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν, κεφ. δ'. 7—12. « (2) Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ „μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. Διὸ λέγει· Ἀναϐὰς εἰς „ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα

Μετάφρασις.

εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ· Κατὰ τὴν αἰώνιον πρόθεσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· Διὰ τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν εἴσοδον μὲ πεποίθησιν διὰ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως.»

(1) «Διότι ὁ ἐνεργήσας εἰς τὸν Πέτρον ὥστε ν' ἀποσταλῇ πρὸς τοὺς περιτετμημένους, ἐνήργησε καὶ εἰς ἐμὲ πρὸς τοὺς ἐθνικούς. Καὶ ἀφοῦ ἐγνώρισαν τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμέ, Ἰάκωϐος, καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ θεωρούμενοι ὅτι εἶναι στύλοι, δεξιὰς ἔδωκαν κοινωνίας εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Βαρνάϐαν, διὰ νὰ ὑπάγωμεν ἡμεῖς μὲν εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τοὺς περιτετμημένους.»

(2) « Εἰς ἕνα δὲ ἕκαστον ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο λέγει, « Ἀ-

„τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν, εἰ μὴ ὅτι καὶ „κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ κα„ταβὰς αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν „οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς „μὲν Ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ Εὐαγγελι„στὰς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν κα„ταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν „τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, κτλ.»

Καὶ εἰς τὴν πρώτην πρὸς Κορινθ. ἐπιστολὴν (κεφ. ιβ'. 3 —11 καὶ 28 καὶ 31)· Λέγει, «(1) Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν „Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ „χαρισμάτων εἰσι, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις δια„κονιῶν εἰσὶ καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργη„μάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτός ἐστι Θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν

Μετάφρασις.

ναβὰς εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε χαρίσματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.» Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί εἶναι, εἰμὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; Ὁ καταβὰς, αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἄλλους μὲν ἀποστόλους, ἄλλους δὲ προφήτας, ἄλδὲ εὐαγγελιστὰς, ἄλλους δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τελειοποίησιν τῶν ἁγίων, διὰ τὸ ἔργον τῆς διακονίας, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.»

(1) «Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ Κύριον Ἰησοῦν, εἰμὴ διὰ Πνεύματος Ἁγίου. Εἶναι δὲ διαιρέσεις χαρισμάτων, τὸ Πνεῦμα ὅμως τὸ αὐτό· Εἶναι καὶ διαιρέσεις διακονιῶν, ὁ Κύριος ὅμως ὁ αὐτός· Εἶναι καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων, ὁ Θεὸς ὅμως εἶναι ὁ αὐτὸς, ὁ ἐνεργῶν

„πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος „πρὸς τὸ συμφέρον. Ὧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δί„δοται λόγος σοφίας· ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ „αὐτὸ πνεῦμα· ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· „ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων· ἄλλῳ δὲ προφητεία, „ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, „ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν. Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ „τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς „βούλεται.... Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ „πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδα„σκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀν„τιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν.... ζηλοῦτε δὲ „τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα, καὶ ἔτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ὁδὸν

Μετάφρασις.

τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Δίδεται δὲ εἰς ἕκαστον ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Διότι εἰς ἄλλον μὲν δίδεται διὰ τοῦ Πνεύματος λόγος σοφίας, εἰς ἄλλον δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα· Εἰς ἄλλον δὲ πίστις διὰ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος· εἰς ἄλλον δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, διὰ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος· Εἰς ἄλλον δὲ ἐνέργειαι θαυμάτων, εἰς ἄλλον δὲ προφητεία, εἰς ἄλλον δὲ διακρίσεις πνευμάτων, εἰς ἄλλον δὲ εἴδη γλωσσῶν, εἰς ἄλλον δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διανέμον ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον καθὼς θέλει...... Καὶ ἄλλους μὲν ἔθεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα θαύματα, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, βοηθείας, κυβερνήσεις, εἴδη γλωσσῶν...... Ζητεῖτε δὲ

„ὑμῖν δείκνυμι.» Ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνήργει εἰς τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας πᾶν ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμον πρὸς οἰκοδομὴν ἀλλήλων.

Καὶ πᾶν μέλος αὐτῆς πρέπει νὰ πασχίζῃ νὰ γείνῃ ὠφέλιμον εἰς τὰ ἄλλα μέλη, καθὼς λέγει ὁ Πέτρος εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν (κεφ. δ'. 10—11)· «(1)Ἕκαστος „καθὼς ἔλαβε χάρισμα εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς „καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ. Εἴτις λαλεῖ, ὡς „λόγια Θεοῦ· εἴτις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ „Θεός, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, „ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-„ώνων, Ἀμήν.»

Μάλιστα ὁ Παῦλος, ἀφ' οὗ ἔγραψε πρὸς τοὺς Κορινθίους περὶ τῶν διαφόρων χαρισμάτων καὶ διαιρέσεων τῶν διακονιῶν, ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ὥστε ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ συνόλου αὐτῆς, διὰ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων, οἷα τῶν γλωσσῶν, τῆς προφητείας

Μετάφρασις.

μετὰ ζήλου τὰ καλήτερα χαρίσματα· καὶ ἔτι πολὺ ὑπερέχουσαν ὁδὸν σᾶς δεικνύω.»

(1) «Ἕκαστος κατὰ τὸ χάρισμα τὸ ὁποῖον ἔλαβεν, ὑπηρετεῖτε κατὰ τοῦτο εἰς ἀλλήλους, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι τῆς πολυειδοῦς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἐάν τις λαλῇ, ἂς λαλῇ ὡς λαλῶν λόγια Θεοῦ· ἐάν τις ὑπηρετῇ, ἂς ὑπηρετῇ ὡς ὑπηρετῶν ἐκ τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν χορηγεῖ εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, διὰ νὰ δοξάζηται ἐν πᾶσιν ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.»

κτλ. ὡς εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιστολὴν αὐτοῦ λέγει· « (1) Θέλω „δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφη-„τεύηται.» (Πρὸς Κορινθ. Α΄. κεφ. ιδ΄. 5).

« (2) Τί οὖν ἐςιν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαςος „ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀπο-„κάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν „γενέσθω... δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, „ἵνα πάντες μανθάνωσι, καὶ πάντες παρακαλῶνται... αἱ „γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ „ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν.... Πάντα εὐσχημόνως „καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.» (Πρὸς Κορινθ. Α΄. κεφ. ιδ΄. 26, 31, 34, 40). Μόνον τὰς γυναῖκας δὲν ἀφίνει νὰ ὁμιλήσωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐκ τούτων ὅλων γίνεται δῆλον, ὅτι ἀφοῦ ἐκκλησία τις ἐκλέξῃ καὶ χειροτονήσῃ προεςῶτα ἢ ποιμένα, δὲν πρέπει νὰ φαντασθῇ ὅτι αὐτὸς ὑποχρεοῦται νὰ ποιῇ τὰ πάντα, ἀλλ' ὅτι καὶ ὅλοι αὐτοὶ πρέπει νὰ συμβοηθῶσι καὶ συνερ-

Μετάφρασις.

(1) «Θέλω δὲ πάντες νὰ λαλῆτε γλώσσας, μᾶλλον δὲ νὰ προφητεύητε.»

(2) « Τί πρέπει λοιπὸν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχεσθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα ἂς γίνωνται πρὸς οἰκοδομήν·.... Διότι δύνασθε ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον νὰ προφητεύητε πάντες, διὰ νὰ μανθάνωσι πάντες, καὶ πάντες νὰ παρηγορῶνται.... Αἱ γυναῖκές σας ἂς σιωπῶσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις· διότι δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς αὐτὰς νὰ λαλῶσιν,.... Πάντα ἂς γίνωνται εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν.»

γῶσι κατὰ δύναμιν πρὸς οἰκοδομὴν ἀλλήλων, καὶ κατὰ τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεὸς εἰς ἕκαστον μέλος.

Ἀφ' οὗ δὲ πληροφορηθῶσιν ἀρκούντως περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑποψηφίου, καὶ τῆς ἄνωθεν κλήσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελίου, γίνεται δημόσιος τελετή, διὰ τῆς ὁποίας ἀναγνωρίζεται ὡς ποιμήν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς συμβοηθεῖ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν τελετὴν ταύτην.

Ὅταν δὲ πρόκηται λόγος περὶ χειροτονίας ποιμένος τινὸς ἐκκλησίας, εἰς τόπον ὅπου ὑπάρχουσιν ἤδη ἄλλαι ἐκκλησίαι ἔχουσαι ποιμένας, τότε ἡ καλὴ τάξις, καὶ ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη ἀπαιτοῦσι νὰ συνεννοηθῇ ἡ ἐκκλησία αὕτη μὲ τὰς ἄλλας πλησίον ἐκκλησίας.

Ἀφ' οὗ ἐκλέξῃ διὰ πλειονοψηφίας τὸν Ποιμένα, προσκαλεῖ αὐτὸν ἐγγράφως, ἐκφράζουσα πρὸς αὐτὸν καθαρῶς τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ χορηγῇ εἰς αὐτὸν πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὸ ζῆν, ὥστε ὁ βίος αὐτοῦ νὰ μὴ ἐξαρτᾶται οὔτε ἀπὸ τὸν δίσκον, οὔτε ἀπὸ τὰ τυχηρά, οὔτε ἀπὸ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς, οὔτε νὰ ἀναγκάζηται νὰ κάμνῃ κοσμικὰς ἐργασίας, ὅλην τὴν ἑβδομάδα, οὔτε νὰ γίνηται ἐπαίτης, οὔτε βάρος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἀφ' οὗ δεχθῇ τὰς προτάσεις τῆς ἐκκλησίας, τότε προσκαλεῖ αὕτη ἐγγράφως τινὰς ἄλλας πλησίον ἐκκλησίας, δύο, ἢ τρεῖς, ἢ πλείονας, κατὰ θέλησιν, νὰ πέμψωσι τοὺς ποιμένας αὐτῶν συνωδευμένους μὲ ἕνα ἢ δύο ἀδελφοὺς ἐκ τῶν λαϊκῶν, ὡς ἀντιπροσώπους αὐτῶν, διὰ νὰ παρευρεθῶσι καὶ νὰ συμβοηθήσωσιν εἰς τὴν τελετὴν τῆς χειροτονίας κατά τινα προσδιωρισμένην ἡμέραν.

Συναθροισθέντες δὲ ἐν Συνόδῳ οἱ ποιμένες, ὡς καὶ οἱ

συνοδεύοντες ἕκαστον αὐτῶν λαϊκοί, ὁμοῦ μέ τινας προσδιωρισμένους ἐπιτρόπους τῆς ἐκκλησίας, ἐκλέγουσί τινα τῶν ποιμένων, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, Πρόεδρον, καὶ ἕνα ἐκ τῶν νεωτέρων, Γραμματέα. Διοργανισθείσης οὕτω τῆς Συνόδου, ὁ πρόεδρος ἐκφωνεῖ σύντομον προσευχήν, μετὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ δέουσα ἐξέτασις περὶ τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὑποψηφίου, περὶ τῆς ἱκανότητος, τῆς παιδείας, τῆς πίστεως, καί, καθόσον εἶναι δυνατόν, περὶ τῆς ἄνωθεν κλήσεως αὐτοῦ εἰς τὸ κηρύσσειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ποιμαίνειν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Προσδιορίζουσι δὲ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἕκαστος θέλει λάβει εἰς τὴν τελετὴν τῆς χειροτονίας.

Μετὰ ταῦτα, κατὰ προσδιωρισμένην ὥραν, μεταβαίνει ἡ Σύνοδος αὕτη, ὁμοῦ μὲ τὸν μέλλοντα νὰ χειροτονηθῇ, εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἢ εἰς ἄλλον ὡρισμένον τόπον, ὅπου συναθροίζονται καὶ τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὅλος ὁ ἐνδιαφερόμενος λαός.

Η ΤΕΛΕΤΗ.

Ἀφοῦ συναθροισθῶσι, τότε εἷς τῶν ποιμένων ἐκθέτει μεγαλοφώνως, ὅτι ὁ δεῖνα προσεκλήθη ἁρμοδίως ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, νὰ γείνῃ ποιμὴν αὐτῆς· ὅτι ἐδέχθη τὴν πρότασιν αὐτῆς· ὅτι ἡ Σύνοδος ἐξέτασε δεόντως τὰ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἀφορῶντα ἔγγραφα καὶ περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ διὰ τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον ἐκλήθη, καὶ ὅτι ἐγκρίνει τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ ὡς ποιμένος τῆς ἐκκλησιας ταύτης.

Τότε, ἀνισταμένων πάντων, καὶ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου ἱσταμένων πλησίον εἰς τὸν μέλλοντα νὰ χειροτονηθῇ, ἱστάμενον καὶ τοῦτον, ὁ Πρόεδρος, ἢ ἄλλος τις

ποιμὴν ὑπὸ τῆς Συνόδου προσδιωρισμένος, ἐκφωνεῖ προσευχὴν, ἔχων τὴν χεῖρα ἐπικειμένην εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ὑποψηφίυ, κατὰ μίμησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτε ἀφιέρωσαν τοὺς Λευΐτας εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, (Ἀριθ. ή. 10.) καὶ καθὼς τινες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας, ἐπιθέντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, ἀπέλυσαν αὐτοὺς διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἴς τινα μέρη, καὶ κηρύξωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. (Πράξ. ιγ'. 1—5).

Ἐπικαλεῖται δὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Μετὰ τὴν προσευχὴν, ὁ Πρόεδρς, ἢ ἄλλος τις ὑπὸ τῆς Συνόδου προσδιωρισμένος ποιμὴν, ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὸ ἀκόλουθον ἐκ τῆς πρώτης πρὸς Τιμόθεον ἐπιςολῆς τοῦ Παύλου, (κεφ. γ'. 1—7) « (1) Πιστὸς ὁ λόγος, „εἴτις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ· Δεῖ ὖν „τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, „νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· μὴ „πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλ' ἐπιεικῆ, „ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστά„μενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνό-

Μετάφρασις.

(1) « Πιστὸς ὁ λόγος· Ἐάν τις ὀρέγηται ἐπισκοπὴν, καλὸν ἔργον ἐπιθυμεῖ. Πρέπει λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἦναι ἄμεμπος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, ἄγρυπνος, σώφρων, κόσμιος, φιλόξενος, διδακτικός· Οὐχὶ μέθυσος, οὐχὶ πλήκτης, οὐχὶ αἰσχροκερδής· ἀλλ' ἐπιεικὴς, ἄμαχος, ἀφιλάργυρος· Κυβερνῶν καλῶς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἔχων τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ὑποταγὴν μετὰ πάσης σεμνότητος· (Διοτι ἐάν τις δὲν ἐξεύρῃ νὰ κυβερνᾷ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, πῶς

„τητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, „πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;) μὴ νεόφυτον, ἵνα „μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. Δεῖ δὲ „αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα „μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.» Καὶ τοῦτο ἐκ τῆς πρὸς Τίτον, (κεφ. ά. 5—16, καὶ β́. 1—8). «(1) Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ ἵνα „τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃς, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν „πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀ„νέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ „ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπί„σκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, „μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, „ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον,

Μετάφρασις.

θέλει ἐπιμεληθῇ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ;) Νὰ μὴ ἦναι νεοκατήχητος, διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανευθῇ καὶ πέσῃ εἰς τὴν καταδίκην τοῦ διαβόλου. Πρέπει δὲ αὐτὸς νὰ ἔχῃ καὶ παρὰ τῶν ἔξωθεν μαρτυρίαν καλήν, διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.»

(1) «Διὰ τȣ̃το σὲ ἄφῆκα ἐν Κρήτῃ, διὰ νὰ διορθώσῃς τὰ ἐλλείποντα, καὶ νὰ καταςήσῃς ἐν πάσῃ πόλει πρεσβυτέρȣς, καθὼς ἐγὼ σὲ διέταξα· Ὅςις ἦναι ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, ἔχων τέκνα πιστά, μὴ κατηγορȣ́μενα ὡς ἄσωτα, ἢ ἀνυπότακτα. Διότι πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἦναι ἀνέγκλητος, ὡς οἰκονόμος Θεȣ̃· μὴ αὐθάδης, μὴ ὀργίλος, μὴ μέθυσος, μὴ πλήκτης, μὴ αἰσχοκερδής· Ἀλλὰ φιλόξενος, φιλάγαθος, σώφρων, δίκαιος, ὅσιος, ἐγκρατής· Προσκεκολλημένος εἰς τὸν πιςὸν λόγον τῆς διδασκαλίας, διὰ νὰ ἦναι

„ἐγκρατῆ· ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λό„γου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ „ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ „πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι. ματαιολόγοι, καὶ φρεναπάται, „μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς· οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες „ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσ„χροῦ κέρδους χάριν. Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν „προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες „ἀργαί. Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι᾿ ἣν αἰτίαν ἔ„λεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ „προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων „ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς „καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθα„ρὸν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.

Μετάφρασις.

δυνατὸς καὶ νὰ προτρέπῃ διὰ τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας, καὶ νὰ ἐξελέγχῃ τοὺς ἀντιλέγοντας. Διότι ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρενοπλάνοι, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς· Τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀποστομόνωμεν· οἵτινες ἀνατρέπουσιν ὁλοκλήρους οἴκους, διδάσκοντες ὅσα δὲν πρέπει, χάριν αἰσχροῦ κέρδους. Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν, προφήτης ἴδιος αὐτῶν, Οἱ Κρῆτες εἶναι πάντοτε ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Ἡ μαρτυρία αὕτη εἶναι ἀληθινή· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, διὰ νὰ ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει· Καὶ νὰ μὴ προσέχωσιν εἰς Ἰουδαϊκοὺς μύθους, καὶ ἐντολὰς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Εἰς μὲν τοὺς καθαροὺς πάντα εἶναι καθαρά· εἰς δὲ τοὺς μεμιασμένους καὶ ἀπίστους οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς αὐτῶν καὶ ἡ

„Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, „βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν „ἀδόκιμοι. Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ· „πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαί„νοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσβύτιδας „ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, „μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους· ἵνα „σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, „σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομέ„νας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ „βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει „σωφρονεῖν· περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον „καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα,

Μετάφρασις.

συνείδησις εἶναι μεμιασμένα. Ὁμολογοῦσιν ὅτι γνωρίζουσι τὸν Θεόν, μὲ τὰ ἔργα ὅμως ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.»

«Σὺ ὅμως λάλει ὅσα πρέπουσιν εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν· Οἱ γέροντες νὰ ἦναι ἄγρυπνοι, σεμνοί, σώφρονες, ὑγιαίνοντες ἐν τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· Αἱ γραῖαι ὡσαύτως νὰ ἔχωσι τρόπον ἱεροπρεπῆ, μὴ κατάλαλοι, μὴ δεδουλωμέναι εἰς πολλὴν οἰνοποσίαν, νὰ ἦναι διδάσκαλοι τῶν καλῶν, διὰ νὰ νουθετῶσι τὰς νέας νὰ ἦναι φίλανδροι, φιλότεκνοι, Σώφρονες, καθαραί, οἰκοφύλακες, ἀγαθαί, εὐπειθεῖς εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν ἄνδρας, διὰ νὰ μὴ βλασφημῆται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως νουθέτει νὰ σωφρονῶσι· Δεικνύων κατὰ πάντα σεαυτὸν τύπον τῶν καλῶν ἔργων, φυλάττων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, Λόγον ὑγιῆ

„λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, „μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον.»

Καὶ ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (κεφ. κ'. 17—28). «(1) Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, „μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ „παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς. Ὑμεῖς ἐπίστασθε, „ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς „μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ „Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, καὶ πολλῶν δα-„κρύων καὶ πειρασμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπι-„βουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν „συμφερόντων· τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς „δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους. διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε „καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν „εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ „δεδεμένος τῷ Πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ,

Μετάφρασις.

καὶ ἀκατάκριτον· διὰ νὰ ἐντραπῇ ὁ ἐναντίος, μὴ ἔχων νὰ λέγῃ διὰ σᾶς μηδὲν κακόν.»

(1) «Πέμψας δὲ ἀπὸ τῆς Μιλήτου εἰς Ἔφεσον, προσεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς αὐτὸν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σεῖς ἐξεύρετε, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπάτησα εἰς Ἀσίαν, πῶς ἐπέρασα μεθ' ὑμῶν ὅλον τὸν χρόνον, Δουλεύων τὸν Κύριον μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, καὶ μετὰ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν, οἵτινες μοὶ συνέβησαν ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· Ὅτι δὲν ὑπέκρυψα οὐδὲν τῶν συμφερόντων, ὥστε νὰ μὴ ἀναγγείλω αὐτὸ πρὸς ἐσᾶς, καὶ νὰ σᾶς διδάξω δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, Διαμαρτυρόμενος πρὸς

„τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς· πλὴν ὅτι τὸ „Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον, ὅτι „δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποι„οῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς „τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν „ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ „εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ „οἶδα ὅτι οὐκ ἔτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες „ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ „μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ „ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ „ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε

Μετάφρασις.

Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ τὴν πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ τώρα ἰδού, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι ὑπάγω εἰς Ἱερουσαλήμ, μὴ γνωρίζων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς ἐμὲ ἐν αὐτῇ, Πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μαρτυρεῖ ἐν πάσῃ πόλει, λέγον, Ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις μὲ περιμένουσι. Δὲν φροντίζω ὅμως περὶ οὐδενὸς τούτων, οὐδὲ ἔχω πολύτιμον τὴν ζωήν μου, ὡς τὸ νὰ τελειώσω τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, νὰ διακηρύξω τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ τώρα ἰδού, ἐγὼ ἐξεύρω ὅτι πλέον δὲν θέλετε ἰδεῖ τὸ πρόσωπόν μου σεῖς πάντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων διῆλθον κηρύττων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν μαρτύρομαι πρὸς ἐσᾶς ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι ἐγὼ εἶμαι καθαρὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· Διότι δὲν συνεστάλην νὰ ἀναγγείλω πρὸς ἐσᾶς πᾶσαν τὴν βου-

„οὖν ἑαυτοῖς, καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ῷ ὑμᾶς τὸ Πνεῦ-„μα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν „τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος.»

Μετὰ ταῦτα λέγει· «Ποίμανε τὰ πρόβατά μου,» «Βόσκε τὰ ἀρνία μου,» εἶπεν ὁ Ἰησῦς εἰς τὸν Πέτρον (Ἰωάν. κά. 15—17). Καὶ εἰς ὅλους τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παρήγγειλε μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, λέγων· «Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Καὶ ἰδὲ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τῦ αἰῶνος· ἀμήν.» (Ματθ. κή. 19—20).

Ἰδοὺ αἱ ὁδηγίαι παντὸς ποιμένος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Πρέπει νὰ διδάσκῃ ὅσα ἐπρόσταξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, πρέπει νὰ ποιμαίνῃ τὰ λογικὰ πρόβατα αὐτοῦ, νὰ βόσκῃ τὰ ἀρνία αὐτοῦ εἰς τὰς τρυφερὰς βοσκὰς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ· νὰ τὰ ὁδηγῇ εἰς τὰ νάματα τῆς ζωῆς, τὰ νάματα τῶν ζώντων ὑδάτων· εἰς τὸν «καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου» (Ἀποκάλυψις κϐ. 1), νὰ δεικνύῃ πρὸς πάντας τὸν «ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. ά. 29 καὶ 36), νὰ προσκαρτερῇ «τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου» (Πραξ. ϛ'. 4).

Μετάφρασις.

λὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε λοιπὸν εἰς ἑαυτοὺς, καὶ εἰς ὅλον τὸ ποίμνιον, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον σᾶς ἔθεσεν ἐπισκόπους, διὰ νὰ ποιμαίνητε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἵματος.»

« (1) Τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, „ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. » « Πρό-„σεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ „ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφη-„τείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. „Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φα-„νερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπί-„μενε αὐτοῖς. Τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ „τὲς ἀκέοντάς σε. » (Πρὸς Τιμόθ. Α'. κεφ. δ'. 12—16).

« (2) Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραςῆσαι τῷ Θεῷ, „ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀ-„ληθείας. » (Πρὸς Τιμόθ. Β'. κεφ. β'. 15).

« (3) Δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην

Μετάφρασις.

(1) « Ἀλλὰ γίνου τύπος τῶν πιστῶν εἰς λόγον, εἰς συναναστροφὴν, εἰς ἀγάπην, εἰς πνεῦμα, εἰς πίστιν, εἰς καθαρότητα. Ἕως νὰ ἔλθω, καταγίνε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, εἰς τὴν προτροπὴν, εἰς τὴν διδασκαλίαν. Μὴ ἀμέλει τὸ χάρισμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν σοὶ, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς σὲ διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. Ταῦτα μελέτα, εἰς ταῦτα ἐνασχολοῦ, διὰ νὰ ἦναι φανερὰ εἰς πάντας ἡ προκοπή σου. Πρόσεχε εἰς σεαυτὸν καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν· ἐπίμενε εἰς αὐτά. Διότι τοῦτο πράττων, καὶ σεαυτὸν θέλεις σώσει καὶ τοὺς ἀκούοντάς σε. »

(2) « Σπούδασον νὰ παραστήσῃς σεαυτὸν δόκιμον εἰς τὸν Θεὸν, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. »

(3) « Καὶ ζήτει τὴν δικαιοσύνην, τὴν πίστιν, τὴν ἀγά-

„μετὰ τῶν ἐπικαλȣμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.
„Τὰς μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς
„ὅτι γεννῶσι μάχας. Δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι,
„ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον, ἐν
„πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε δῷ
„αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ
„ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι
„ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.» (Πρὸς Τιμόθ. Β'.
κεφ. β'. 22—26).

« (1) Πᾶσα Γραφὴ θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς δι-
„δασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παι-
„δείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρω-
„πος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Διαμαρτύ-
„ρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησȣ̃

Μετάφρασις.

πην, τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους φιλονεικίας παραιτοῦ, ἐξεύρων ὅτι γεννῶσι μάχας· Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ μάχηται, ἀλλὰ νὰ ἦναι πρᾷος πρὸς πάντας, διδακτικὸς, ἀνεξίκακος, Διδάσκων μετὰ πρᾳότητος τοὺς ἀντιφρονοῦντας· μήποτε δώσῃ εἰς αὐτȣ̀ς ὁ Θεὸς μετάνοιαν, ὥςε νὰ γνωρίσωσι τὴν ἀλήθειαν, Καὶ νὰ ἀνανήψωσιν ἀπὸ τῆς παγίδος τοῦ διαβόλȣ, ὑπὸ τȣ̃ ὁποίου εἶναι πεπαγιδευμένοι εἰς τὸ θέλημα ἐκείνου.»

(1) «Ὅλη ἡ γραφὴ εἶναι θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς ἐκπαίδευσιν τὴν μετὰ δικαιοσύνης· Διὰ νὰ ἦναι τέλειος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· Διαμαρτύρομαι λοιπὸν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ

„Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ „τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κήρυξον „τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτί-„μησον, παρεκάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. „Ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ „ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς „ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν· καὶ „ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ „τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακο-„πάθησον, ἔργον ποίησον Εὐαγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σȣ „πληροφόρησον.„ (Πρὸς Τιμόθ. Β΄. Κεφ. γ΄. 16—17 καὶ δ΄. 1—5).

Τὰ καθήκοντά σου, ἀδελφὲ, ὡς ἱεροκήρυκος καὶ ὡς ποιμένος, καθαρῶς ἐξέφρασεν αὐτὸς ὁ Θεὸς, πρὸς τὸν ὁ-ποῖον θέλεις δώσει λόγον διὰ τὸ κήρυγμά σου, τὴν διδα-σκαλίαν σου καὶ διὰ τὰς ἀθανάτους ψυχὰς, τῶν ὁποίων

Μετάφρασις.

Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις μέλλει νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· Κήρυξον τὸν λόγον· ἐπίμενε ἐγκαίρως, ἀκαίρως· ἔλεγξον, ἐπίπληξον, πρότρεψον μετὰ πάσης μακροθυρίας καὶ δι-δαχῆς· Διότι θέλει ἐλθεῖ καιρὸς, ὅτε δὲν θέλουσιν ὑπο-φέρει τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν· ἀλλὰ θέλουσιν ἐπι-σωρεύσει εἰς ἑαυτοὺς διδασκάλȣς κατὰ τὰς ἰδίας (αὐτῶν) ἐπιθυμίας, γαργαλιζόμενοι τὴν ἀκοήν· Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας θέλουσιν ἀποστρέψει τὴν ἀκοὴν (αὐτῶν), εἰς δὲ τοὺς μύθους θέλουσιν ἐκτραπῇ. Σὺ δὲ ἀγρύπνει εἰς πάντα, κακοπάθησον, ἐργάσθητι ἔργον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου κάμε πλήρη.

τὴν ἐπισκοπὴν ἀναλαμβάνεις σήμερον ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. Εἰς αὐτὰ δὲν δυνάμεθα οὐδὲ νὰ προσθέσωμεν οὐδὲ ν' ἀφαιρέσωμέν τι.

Εὐέλπιδες ὄντες ὅτι θέλεις ποιμάνει τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ 'Αρχιποίμενος 'Ιησοῦ Χριστοῦ, ἡμεῖς τὰ μέλη τῆς Συνόδου καὶ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, σοὶ δίδομεν «δεξιὰς κοινωνίας», (πρὸς Γαλάτ. β'. 9.) ὡς πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ 'Αδελφῷ, (ἐδῶ ὁ ὁμιλῶν δίδει τὴν δεξιὰν), καὶ σὲ ἀναγνωρίζομεν ὡς συνεργάτην εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου καὶ ὡς συμπρεσβύτερον σὲ παρακαλοῦμεν, ὡς ὁ ἀπόςολος Πέτρος παρεκάλεσε τοὺς συμπρεσβυτέρους αὐτοῦ, εἰπών· « (1) Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ 'Αρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης στέφανον». (Α'. Πέτρ. ε. 2—4).

Ενταῦθα τὰ ἄλλα μέλη τῆς Συνόδου τῷ δίδωσι τὰς δεξιὰς τῆς κοινωνίας, φανερόνοντες διὰ τῆς πράξεως ταύτης, ὅτι ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς ποιμένα ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ὅλαι αἱ ἐκκλησίαι, καὶ ὅλοι οἱ ποιμένες αὐτῶν εἶναι ἡνωμένοι μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Μετάφρασις.

(1) «Ποιμάνατε τὸ μεταξύ σας ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστικῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· Μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τὴν κληρονομίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. Καὶ ὅταν φανερωθῇ ὁ ἀρχιποιμὴν, θέλετε λάβει τὸν ἀμαράντινον στέφανον τῆς δόξης.»

Μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τούτῳ προσδιωρισμένος, ἐκφωνεῖ σύντομον προσευχὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν λέγει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅλον τὸν Λαόν· « (1) Οἱ καλῶς προεςῶτες „πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κο- „πιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. Λέγει γὰρ ἡ γραφή. „Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καὶ, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ „μισθȣ̃ αὐτȣ̃.» (πρὸς Τιμόθ. Α'. κεφ. έ. 17—18.) «(2) Ὁ „Κύριος διέταξε τοῖς τὸ Εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ „Εὐαγγελίου ζῆν.» (Πρὸς Κορινθ. Α'. κεφ. θ'. 14).

« (3) Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, Ἀδελφοὶ, εἰδέναι τȣ̀ς κοπιῶν- „τας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊςαμένȣς ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθε- „τȣ̃ντας ἡμᾶς· καὶ ἡγεῖσθαι αὐτȣ̀ς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγά- „πῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν.» (πρὸς Θεσ. Α'. κεφ. έ. 12--13).

« (4) Κοινωνήτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κα- „τηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.» (Πρὸς Γαλάτ. ς'· 6.)

Μετάφρασις.

(1) « Οἱ καλῶς προϊστάμενοι πρεσβύτεροι ἂς ἀξιόνον- ται διπλῆς τιμῆς· μάλιστα ὅσοι κοπιάζουσιν εἰς λόγον καὶ διδασκαλίαν· Διότι λέγει ἡ γραφὴ, « Δὲν θέλεις ἐμφράξει τὸ στόμα βοὸς ἀλωνίζοντος· » καὶ, « Ἄξιος (εἶναι) ὁ ἐρ- γάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. »

(2) « Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξεν, οἱ κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον νὰ ζῶσιν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου. »

(3) « Σᾶς παρακαλοῦμεν δὲ, ἀδελφοὶ, νὰ γνωρίζητε τοὺς ὅσοι κοπιάζουσι μεταξύ σας, καὶ εἶναι προεστῶτές σας ἐν Κυρίῳ, καὶ σᾶς νουθετοῦσι· Καὶ νὰ τιμᾶτε αὐτȣ̀ς ἐν ἀγάπῃ ὑπερεκπερισσοῦ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. »

(4) « Ὁ δὲ κατηχούμενος τὸν λόγον, ἂς κάμνῃ τὸν κατηχοῦντα μέτοχον εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ (αὐτοῦ). »

Εἴθε ὁ Θεὸς πάσης χάριτος νὰ εὐλογήσῃ ὑμᾶς πάντας, καὶ τὸν ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον, καὶ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ὅστις ἔθεσε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων, νὰ γνωρίσῃ ὑμᾶς ὡς πρόβατα τῆς αὐλῆς αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἀκούουσι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ αὐτῷ ἀκολουθοῦσιν, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ. (Ἰωάν. Ι'. 1—19).

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίꙋ Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ἀμήν.

Σημ. 1. Ἐὰν εἰς τὴν Τελετὴν τῆς χειροτονίας γείνῃ ὁμιλία, δηλαδὴ, κήρυγμα, πρέπει νὰ γείνῃ ὑπό τινος προσκληθέντος προλαβόντως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τꙋ ὑποψηφίου.

Σημ. 2. Ἡ χειροτονία Εὐαγγελιστοῦ δὲν διαφέρει πολὺ τῆς τοῦ ποιμένος, παρὰ κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς δὲν ἔχει κάμμίαν ἰδιαιτέραν ἐκκλησίαν ὡς ποίμνιον αὐτοῦ, ἀλλ' ἀποστέλλεται ὑπό τινος Ἐκκλησίας, ἢ ἐκκλησιῶν τινων νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς ἄλλον τόπον, καθὼς ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐξεπέμφθησαν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, καὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας (Πράξ. ιγ'. 3—4.) καὶ εἰς τοὺς ὁποίους Ἰάκωβος, καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης «δεξιᾶς ἔδωκαν», διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ ἔθνη. (Πρὸς Γαλάτ. β'. 8—9).

Τὰ ῥητὰ ὅμως τὰ ἀνήκοντα ἰδίως εἰς ποιμένα παραλείπονται. Προσθέτονται δὲ ἄλλα ἁρμόδια, ὡς τὰ ἀκόλουθα· « (1) Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀ-

Μετάφρασις.

(1) «Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· Πα-

„λίγοι. Δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκ-„βάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.» (Ματθ. θ΄. 37—„38).καὶ «(1)Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίȣ „σωθήσεται. Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευ-„σαν; Πῶς δὲ πιστεύουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκȣ́-„σουσι χωρὶς κηρύσσοντος; Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ „ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν „εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγα-„θά.» (Πρὸς Ῥωμ. Ι΄. 13—15.) ἢ ἄλλα παρόμοια.

Σημ. 3. Διακόνȣς ἐκλέγει ἡ Ἐκκλησία διὰ πλειονοψηφίας, ἀδελφοὺς ἔχοντας τὰ προτερήματα, ἃ περιγράφονται εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Πρώτην Ἐπιστολὴν (Κεφ. γ΄. 8—12) καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (κεφ. ϛ΄. 3.). Ὁ ποιμὴν δὲ ἀφιερόνει αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν διὰ προσευχῆς καὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, κατὰ μίμησιν τῶν Ἀποστόλων. (Πράξ. ϛ΄. 6.)

Σημ. 4. Ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν, ἂν καὶ γινομένη κατ' ἔθος ἀρχαῖον, δὲν θεωρεῖται ὅμως ὡς ἀπολύτως ἀνα-

Μετάφρασις.

ρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.»

(1) «Διότι, πᾶς ὅστις ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θέλει σωθῇ. Πῶς λοιπὸν θέλουσιν ἐπικαλεσθῇ ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐπίϛευσαν; καὶ πῶς θέλȣσι πιϛεύσει εἰς ἐκεῖνον περὶ τοῦ ὁποίȣ δὲν ἤκȣσαν; καὶ πῶς θέλȣσιν ἀκούσῃ χωρὶς (νὰ ὑπάρχῃ) ὁ κηρύττων; Καὶ πῶς θέλȣσι κηρύξει, ἐὰν δὲν ἀποσταλῶσι; Καθὼς εἶναι γεγραμμένον· Πόσον ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά!»

γκαία, διότι δὲν διωρίσθη οὔτε ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὔτε ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων αὐτοῦ.

Εἰς τὴν παλαιάν Διαθήκην εὑρίσκομεν παράδειγμα τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰς Λευΐτας, καὶ ἐπί τινα ζῶα, τὰ ὁποῖα προσεφέροντο εἰς θυσίαν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν οὔτε Ἱερέως, οὔτε Ἀρχιερέως.

Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην εὑρίσκομεν παράδειγμα τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν εἰς τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, τὸν Τιμόθεον, τοὺς πρώτους ἑπτὰ Διακόνους καὶ εἰς ἄλλους τινάς, ἢ διὰ νὰ λάβωσι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἢ διὰ νὰ ἰατρεύωνται ἀπὸ τῶν νόσων.

Πρῶτον παράδειγμα, τὸ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα. Τινὲς ἀδελφοὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας, «ἐπιθέντες τὰς χεῖρας», ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, «ἀπέλυσαν αὐτούς» διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλον τόπον, νὰ ποιήσωσιν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον προσεκάλεσεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. (Πράξ. ιγ'. 1—4.)

Εἶναι φανερὸν ὅμως, ὅτι οὗτοι οἱ Ἀπόστολοι δὲν ἔλαβον καμμίαν πνευματικὴν χάριν διὰ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης τῶν χειρῶν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, μάλιστα ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος πρότερον ἐκαλέσθη ἀπόστολος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὁ ὁποῖος ἡρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ· ὁ ὁποῖος ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ ἔθνη· « (1) Γνωρίζω δὲ ὑμῖν,» λέγει, «ἀδελ„φοί, τὸ Εὐαγγέλιον τὸ Εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔςι „κατὰ ἄνθρωπον, οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέ-

Μετάφρασις.

(1) «Ἀλλὰ σᾶς γνωστοποιῶ, ἀδελφοί, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τὸ κηρυχθὲν ὑπ' ἐμοῦ δὲν εἶναι ἀνθρώπινον· Διότι οὐδ' ἐγὼ παρέλαβον αὐτὸ παρ' ἀνθρώπου, οὔτε ἐδιδά-

„λαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ „Χριστοῦ....... Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας „με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος „αὐτοῦ, ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγε„λίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· εὐθέως οὐ προσανεθέμην „σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, πρὸς „τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, „καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκὸν κτλ.» (Πρὸς Γαλάτ. ά. 11—17.)

Δεύτερον παράδειγμα, τὸ τῶν διακόνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν κληρικοί, ἀλλ' ἐξελέχθησαν διὰ κοσμικὰς ὑποθέσεις, ὅπως ἀπαλλαχθῶσιν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τοιαύτας ὑπηρεσίας, καὶ νὰ προσκαρτερήσωσι «τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου·» « (1) Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα „τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον, οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ὑμᾶς „καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις· „ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, κτλ.» (Πράξ. ς'. 1—4).

Μετάφρασις.

χθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. . . . Ὅτε δὲ ηὐδόκησεν ὁ Θεός, ὁ προσδιορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ νὰ κηρύττω αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, εὐθὺς δὲν συνεβουλεύθην σάρκα καὶ αἷμα· Οὐδὲ ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. »

(1) Τότε οἱ δώδεκα προσκαλέσαντες τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Δὲν εἶναι πρέπον ν' ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ διακονῶμεν εἰς τραπέζας. Σκέφθητε λοιπόν, ἀδελφοί, κτλ. »

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκλεχθέντες διάκονοι, καὶ πρὶν οἱ Ἀπόστολοι ἐπιθέσωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦσαν «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας,» (Πράξ. ς'. 3), μάλιστα ὁ Στέφανος, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ Γραφὴ λέγει. «Καὶ ἐξελέξατο Στέφανον ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου.» (Πράξ. ς'. 5). Φανερὸν λοιπὸν ὅτι οὔτε αὐτὸς ἔλαβε κἀμμίαν πνευματικὴν χάριν διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων.

Τρίτον παράδειγμα, τὸ τῶν ἀῤῥώστων. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπέθεσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ ἀῤῥώστους, καὶ ἐθεράπευσε· (Μάρκ. ς'. 5, καὶ Λουκ. δ'. 40).

Ἔδωκε δὲ καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐθεράπευον καὶ ἐκεῖνοι. (Μάρκ. ις'. 18, καὶ Πράξ. κή. 8).

Τέταρτον παράδειγμα, τὸ τῶν διαφόρων ἄλλων ἐκ τοῦ λαοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἀπόδειξιν ὅτι ἦσαν τῳόντι ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· καθὼς ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης καταβάντες ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Σαμάρειαν « προσηύξαντο περὶ αὐτῶν » „(τῶν πιστευσάντων) ὅπως λάβωσι Πνεῦμα ἅγιον.... „τότε ἐπετίθεν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα ἅγιον.» (Πράξ. ή. 14—17).

Παρομοίως καὶ ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ἔφεσον· «Καὶ „ἐπιθέντος αὐτοῖς τȣ Παύλȣ τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα „τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς· ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.» (Πράξ. ιθ'. 1—6).

Ὅτι τοιοῦτό τι ἔγεινε διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Πρεσβυτερίου ἐπὶ τὸν Εὐαγγελιστὴν

Τιμόθεον, τοῦτο ἐξάγουσί τινες ἀφ' ὅ,τι εἶπεν ὁ Παῦλος αὐτῷ· «Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ Πρεσβυτερίου.» (Πρὸς Τιμόθ. Α'.κεφ. δ'. 14)· καὶ ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου» (Πρὸς Τιμόθ. Β'. ά. 6). Πιθανὸν ὅμως εἶναι ὅτι τὸ «χάρισμα», τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἦτο «τὸ χάρισμα τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ.»

Ἔστω δὲ ὅτι ἔγεινε θαῦμα, καὶ ὅτι ὁ Τιμόθεος ἔλαβε δύναμιν νὰ λαλῇ γλώσσαις, γίνεται τοιοῦτό τι σήμερον; Διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν λαμβάνει τις Πνεῦμα ἅγιον; λαλεῖ τις γλώσσαις; προφητεύει; θεραπεύει; ἢ κάμνει κανὲν θαῦμα; Οὐδέν.

Τὰ θαύματα ἦσαν σημεῖα Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ γνωρίζωσιν ὅτι τὰ ῥήματα τὰ ὑπ' αὐτῶν λαληθέντα δὲν ἦσαν ῥήματα ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Ἤρχοντο λέγοντες· «Τάδε λέγει Κύριος.»

Μετὰ τοὺς Ἀποστόλους ὅμως, καὶ μάλιστα σήμερον, δὲν γίνεται κανὲν τοιοῦτον θαῦμα, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν.

Ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν εἰς τὸν ποιμένα σήμερον εἶναι μόνον μέρος Τελετῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαθίσταται ποιμὴν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, καθὼς διοικητής τις, ἢ δικαστής, ἢ ὑπουργός, ἀφ' οὗ διορισθῶσιν εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν δὲν ἀναλαμβάνουσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, πρὶν ἢ γείνῃ δημόσιός τις τελετή. Ἡ τελετὴ ὅμως αὐτὴ δὲν χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς κάμμίαν ἐπιτηδειότητα, ἢ χάριν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν· ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἀνα-

γνωρίζονται δημοσίως ὡς διοικηταὶ, δικασταὶ, ὑπουργοί.

Ἀπὸ ὅλα τὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἀνεφέραμεν ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης περὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, κἀνὲν δὲν ἔχει σχέσιν μὲ χειροτονίαν ποιμένος, πρεσβυτέρου, ἐπισκόπου, προεστῶτος, ἢ Εὐαγγελιστοῦ, ἐκτὸς ἐκείνου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Τιμοθέου, καὶ Παύλου καὶ Βαρνάβα. Καὶ ἐξ αὐτῶν, οὐδεὶς, καθὼς φαίνεται, δὲν ἔλαβε κἀμμίαν πνευματικὴν χάριν εἰμὴ ὁ Τιμόθεος. Καὶ ὁποῖον ἦτο τὸ «χάρισμα» ὃ ἔλαβε διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου καὶ τοῦ Παύλου, δὲν εἶναι τόσον σαφές. Ἀλλ' εἶναι πιθανὸν ὅτι ἦτο, «τὸ χάρισμα τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ,» ὡς λέγει ὁ Κοραῆς, (Συνέκδ. Ἱερατ. Σελ. 237) δηλαδὴ. ὁ Παῦλος καὶ τὸ πρεσβυτέριον, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν αὐτῶν, τὸν ἀνεγνώρισαν, ἢ τὸν ἀπεκατέστησαν δημοσίως Εὐαγγελιστὴν, Κήρυκα τοῦ λόγου, καὶ διὰ τοῦτο λέγει ὁ Παῦλος· «πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει. τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος.» (Πρὸς Τιμόθ. Α'. κεφ. δ'. 12—14)· καὶ «ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ», τουτέστι νὰ κηρύττῃς. (Πρὸς Τιμόθ. Β'. κεφ. ά. 6). «Μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν,» ἀλλὰ «κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως. ἀκαίρως κτλ.»

Ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Παύλου εἶχον ἔθιμά τινα ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, φαίνεται ἀφ' ὅ,τι λέγει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολὴν αὐτοῦ. (Κεφ. ς'. 1—2)· «(1) Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ „Λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέ-

Μετάφρασις.

(1) «Διὰ τοῦτο ἀφήσαντες τὴν ἀρχικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ἂς φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα, χωρὶς νὰ

„λιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ „πίστεως ἐπὶ Θεὸν, βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεως τῶν „χειρῶν, κ. τ. λ.»

Ἀλλ' ἡ ἐπίθεσις αὕτη δὲν ἀπέβλεπεν εἰς χειροτονίαν Ἀρχιερέως ἢ Ἱερέως. Τοὐλάχιστον δὲν εὑρίσκομεν τοιοῦτό τι εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην.

Καὶ ἐὰν ἐπέθεσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς τοὺς Ἱερεῖς ἢ Ἀρχιερεῖς αὐτῶν, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν εἰς ἡμᾶς νὰ κάμωμεν τὸ ἴδιον, διότι ἡ ἱερωσύνη τῶν Ἑβραίων κατηργήθη. « Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται.» (Πρὸς Ἑβρ. ζ'. 12).

Ἐάν τις θέλῃ νὰ ἴδῃ κατὰ ποῖον τρόπον ὁ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφιερώθησαν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἱερωσύνης, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν Ἔξοδον κεφ. κθ'. καὶ τὸ Λευϊτ. κεφ. ή. περὶ δὲ Λευϊτῶν, ἂς ἀναγνώσῃ τοὺς Ἀριθ. ή. 5—22.

Ἐπέθεσε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰ παιδία (Μάρκ. ί. 16.) καὶ ηὐλόγει αὐτὰ, ὡς ὁ Ἰακὼβ τοὺς δύο υἱοὺς Ἰωσὴφ, ἔχων τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπικειμένας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. (Γέν. μή. 14—20).

Ταῦτα πρὸς διασάφισιν τῆς Τελετῆς τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδουσί τινες θαυμαστήν τινα ἐπιῤῥοὴν, νομίζοντες ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀποκτᾶται δι' αὐτῆς. Καί τινες, ὡς ὁ Σίμων ὁ Μάγος, προσφέρουσι χρήματα διὰ νὰ χειροτονηθῶσι, λέγον-

Μετάφρασις.

βάλλωμεν ἐκ νέου θεμέλιον μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως εἰς Θεὸν, τῆς διδαχῆς τῶν βαπτισμῶν, καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν.»

τες ἐμπράκτως, ὡς ἐκεῖνος, «(1) Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον.» (Πράξ. ή. 19).

Σημ. 5. Ἡ Χειροτονία δὲν πρέπει νὰ γίνεται ποτὲ πρὸς χάριν προσωπικὴν οὐδενὸς οὔτε πρὸς ἀρέσκειαν πολιτικῶν ἀρχῶν. «(2) Μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλησιν,» (Πρὸς Τιμόθ. Α΄. κεφ. έ. 21), δηλαδὴ, κατὰ κλίσιν, ἢ φιλίαν, ἢ προσωποληψίαν.

Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ εἰδωλολατρεία, ἡ θρησκεία εἶναι καὶ ἦτο σχεδὸν πάντοτε ἡνωμένη μὲ τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν, καὶ πολλάκις ἔγεινε δούλη αὐτῆς. Ὡς ἐν τῇ Ῥώμῃ τὸ πάλαι, καὶ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς πολιτείας ἦτο καὶ Ἀρχιερεὺς (Pontifex Maximus) τῆς θρησκείας.

Κατὰ δυστυχίαν τοιοῦτό τι συνέβη καὶ εἰς τὸν χριστιανισμόν· καὶ τότε διωρίζοντο θρησκευτικοὶ ἄρχοντες κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοκρατόρων, καὶ κοσμοκρατόρων, καὶ κατὰ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα, καὶ ἐνίοτε διὰ νὰ βοηθήσωσιν αὐτοὺς καὶ νὰ ὑποδουλώσωσι τὸν λαόν. Τότε οἱ ὑποψήφιοι τῶν ἀρχόντων, καὶ ὄχι τοῦ λαοῦ, ὑπερίσχυον, καὶ κατὰ διαταγὴν ἢ πρὸς χάριν αὐτῶν ἐχειροτονοῦντο πολλάκις ἄνθρωποι ἀνάξιοι καὶ ἀσεβεῖς· καὶ ὡς τοιοῦτοι ἦσαν ἐπιτήδεια ὄργανα παντὸς κακοῦ, καὶ ἐμολύνθη ἡ ἐκκλησία, καὶ ἐφθάρη, καὶ παρήκμασε, καὶ οὕτως ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ κατεστάθη ὑπ᾽ αὐτῶν βασιλεία τοῦ

Μετάφρασις.

(1) «Δότε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ὥστε εἰς ὅντινα ἐπιθέσω τὰς χεῖρας, νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα ἅγιον»

(2) «Μηδὲν πράττων κατὰ χάριν.»

κόσμου τούτου, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου κατεκυρίευσεν αὐτὴν, καὶ δὲν διεκρίνετο πλέον ὡς ἡ ὡραία ἐκκλησία, « ἡ ἁγία καὶ ἄμωμος, καθὼς ἦτον κατ᾿ ἀρχὰς » « μὴ ἔχουσα σπῖλον, ἢ ῥυτίδα, ἤ τι τῶν τοιούτων » ἀλλὰ κατὰ μέγα μέρος, « ἐγένετο, » κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, " κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου, καὶ μεμισημένου· „ (Ἀποκάλ. ιή. 2.) ὥστε καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν προεστώτων αὐτῆς ἐθεώρουν αὐτὴν μᾶλλον ὡς ἐργαστήριον διὰ νὰ ἐμπορεύωνται τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς τὰ πρόβατα διὰ νὰ κείρωσι τὰ μαλλία αὐτῶν, καὶ νὰ τρώγωσι τὸ πάχος τῶν ἀρνίων, οὐχὶ δὲ νὰ βόσκωσιν αὐτὰ κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀρχιποίμενος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔθεσε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ποιμένες διωρισμένοι παρὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ " μισθωτοὶ „ αὐτῶν, ἐπιθυμοῦσι, φυσικῷ τῷ λόγῳ, νὰ ἀρέσκωσιν εἰς τοὺς μισθώσαντας αὐτούς. Οταν δὲ ἐκλέγωνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ τρέφωνται ἀπὸ τοῦ λαοῦ τότε ὁ λαὸς γίνεται πρῶτον ἀντικείμενον τῆς φροντίδος αὐτῶν, καὶ συνδέονται ἀμφότεροι μὲ τὰ δεσμὰ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης.

ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΤΑΦΗΣ.

Ἀφοῦ συναθροισθῶσιν οἱ φίλοι τοῦ τεθνεῶτος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου κεῖται τὸ λείψανον, ὁ ποιμὴν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ μεγαλοφώνως ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ τὰ ἀκόλυθα ῥητὰ, ἢ μέρος αὐτῶν, κατὰ θέλησιν ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις.

(1) "Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος, καὶ πλή„ρης ὀργῆς· ἢ ὥς περ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν· ἀπέδρα „δὲ ὥς περ σκιὰ, καὶ οὐ μὴ στῇ. Οὐχὶ καὶ τούτου λόγον „ποιήσω; καὶ τοῦτον ἐποίησας ἐν κρίματι εἰσελθεῖν ἐπὶ „σοῦ; Τίς γὰρ ἔσται καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου; οὐδὲ εἷς, ἐὰν „καὶ μιᾶς ἡμέρας γίνηται ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀ-

Μετάφρασις.

(1) «Ἄνθρωπος γεννημένος ἐκ γυναικὸς εἶναι ὀλιγόβιος, καὶ πλήρης ταραχῆς· ἀναβλαστάνει ὡς ἄνθος, καὶ κόπτεται· φεύγει ὡς σκιὰ, καὶ δὲν διαμένει. Καὶ ἐπὶ τοιοῦτον ἀνοίγεις τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ μὲ φέρεις εἰς κρίσιν μετὰ σοῦ; Τίς δύναται νὰ ἐξάξῃ καθαρὸν ἀπὸ ἀκαθάρτου; οὐδείς. Ἐπειδὴ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἶναι προσδιωρισμέναι, ὁ ἀριθμὸς τῶν μηνῶν αὐτοῦ εὑρίσκεται πα-

„ριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί· εἰς χρόνον γὰρ ἔθου „καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. Ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ „εὐδοκήσῃ αὐτοῦ τὸν βίον ὥς περ μισθωτός· Ἔστι γὰρ „δένδρῳ ἐλπίς· ἐὰν δὲ καὶ ἐκκοπῇ πάλιν ἀνθήσει, καὶ ὁ „ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ· ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ „ἡ ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτῦ, „ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει καὶ ποιήσει θερισμὸν ὥς περ „νεόφυτον· ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο, καὶ πεσὼν βροτὸς „οὐκ ἔτι ἐστί. Χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμὸς „δὲ ἐρημωθεὶς ξηρανθήσεται. Ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ „μὴ ἀναστῇ, καὶ οὐ μὴ συῤῥαφῇ, ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς πα- „λαιωθῇ. καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν.» (Ἰώβ. ιδ'. 1—12).

Μετάφρασις.

ρὰ σοί, καὶ σὺ ἔθεσας τὰ ὅρια αὐτοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ αὐτά, ἀπόστρεψον ἀπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἡσυχάσῃ, ἕωσοῦ χαίρων ἐκπληρώσῃ ὡς μισθωτὸς τὴν ἡμέραν αὐτοῦ. Διότι περὶ τοῦ δένδρου, ἐὰν κοπῇ, εἶναι ἐλπὶς ὅτι θέλει ἀναβλαστήσει, καὶ ὅτι ὁ τρυφερὸς αὐτοῦ βλαστὸς δὲν θέλει ἐκλείψει. Καὶ ἂν ἡ ῥίζα αὐτοῦ παλαιωθῇ ἐν τῇ γῇ, καὶ ὁ κορμὸς αὐτοῦ ἀποθάνῃ ἐν τῷ χώματι, ὅμως διὰ τῆς ὀσμῆς τοῦ ὕδατος θέλει ἀναβλαστήσει, καὶ θέλει ἐκβάλει κλάδους ὡς νεόφυτον. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει καὶ παρέρχεται· καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκπνέει καὶ ποῦ εἶναι; Καθὼς τὰ ὕδατα ἐκλείπουσιν ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ ποταμὸς στειρεύει καὶ ξηραίνεται, οὕτως ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ κοιμηθῇ, δὲν ἀνίσταται· ἕως οὗ οἱ οὐρανοὶ μὴ ὑπάρξωσι, δὲν θέλουσιν ἐξυπνήσει, καὶ δὲν θέλουσιν ἐγερθῇ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτῶν.»

"(1) Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· Σήμερον ἢ αὔριον πορευσό-
„μεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν
„ἕνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα. καὶ κερδήσομεν· οἵτινες οὐκ
„ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον.

"Ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλί-
„γον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη.„ (Ἰακώβ. δ΄. 13—14).

«(2) Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
„θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
„ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν
αἰῶνα.» (Πέτρ. Α΄. κεφ. ά. 24—25).

Ἀκούσατε δὲ καὶ τὸ ῥῆμα Κυρίου πρὸς τὸν Ἀδάμ.

«(3) Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν· ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς
„γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλȣ, οὗ ἐνετειλάμην
„σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔφαγες· Ἐπικα-

Μετάφρασις.

(1) "Ἔλθετε τώρα οἱ λέγοντες, Σήμερον ἢ αὔριον θέλομεν ὑπάγει εἰς ταύτην τὴν πόλιν, καὶ θέλομεν κάμει· ἐκεῖ ἕνα χρόνον, καὶ θέλομεν ἐμπορευθῇ καὶ κερδήσει. Οἵτινες δὲν ἐξεύρετε τὸ μέλλον τῆς αὔριον· διότι ποία εἶναι ἡ ζωή σας; εἶναι τῳόντι ἀτμὸς ὅστις φαίνεται πρὸς ὀλίγον, καὶ ἔπειτα ἀφανίζεται.„

(2) "Διότι πᾶσα σὰρξ εἶναι ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν· Ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.„

(3) Πρὸς δὲ τὸν Ἀδὰμ εἶπεν, Ἐπειδὴ ὑπήκουσας εἰς τὸν λόγον τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου προσέταξα εἰς σὲ λέγων, Μὴ φάγῃς ἀπ᾽

„τάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. Ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν „πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Ἀκάνθας καὶ τριβόλυς „ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ· ἐν ἱδρῶτι „τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀπο-„στρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ, καὶ „εἰς γῆν ἀπελεύσῃ.» (Γέν. γ'. 17—19).

« (1) Διὰ τοῦτο ὥςπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία „εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, „καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, „ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον.» (Πρὸς Ῥωμ. ἑ. 12).

« (2) Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε „τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιςεύων „εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.»(Ἰωάν. γ'. 16).

Μετάφρασις.

αὐτοῦ, κατηραμένη νὰ ἦναι ἡ γῆ ἐξ αἰτίας σου· μὲ λύπας θέλεις τρώγει τοὺς καρποὺς αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· καὶ ἀκάνθας καὶ τριβόλους θέλει βλαστάνει εἰς σέ· καὶ θέλεις τρώγει τὸν χόρτον τοῦ ἀγρῦ· μὲ τὸν ὕδρωτα τοῦ προσώπου σου θέλεις τρώγει τὸν ἄρτον σου, ἑωσοῦ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐλήφθης· ἐπειδὴ γῆ εἶσαι, καὶ εἰς γῆν θέλει ἐπιστρέψει.»

(1) "Διὰ τοῦτο καθὼς δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτω διῆλθεν ὁ θάνατος εἰς πάντας ἀνθρώπυς, ἐπειδὴ πάντες ἥμαρτον· „

(2) "Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. „

«(1) Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀ-
„κούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώ-
„νιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ
„τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.» (Ἰωάν. έ. 24).

«(2) Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ
„νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ
„τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Ὥς περ γὰρ ὁ
„Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ
„ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ
„κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί.»

«Μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες
„οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ· καὶ
„ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν
„ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάςασιν κρίσεως.»
(Ἰωάν. έ. 25—29).

Μετάφρασις.

(1) «Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὁ ἀκούων τὸν λόγον μου, καὶ πιστεύων εἰς τὸν πέμψαντά με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ δὲν ἔρχεται εἰς κρίσιν, ἀλλὰ μετέβη ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.„

(2) „Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη εἶναι, ὅτε οἱ νεκροὶ θέλουσι ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες θέλουσι ζήσει. Διότι καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκεν καὶ εἰς τὸν Υἱὸν νὰ ἔχῃ ζωὴν ἐν ἑαυτῷ· Καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν νὰ κάμνῃ καὶ κρίσιν, διότι εἶναι Υἱὸς ἀνθρώπου. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· διότι ἔρχεται ὥρα, καθ' ἣν πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσι ἀκούσει τὴν φωνὴν αὐτοῦ· Καὶ θέλουσιν ἐξέλθει οἱ πράξαντες τὰ ἀγαθὰ εἰς ἀνάςασιν ζωῆς· οἱ δὲ πράξαντες τὰ φαῦλα, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.»

« (1) Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων „εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πι„στεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. » (Ἰωάν. „ιά. 25—26).

« (2) Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν „κεκοιμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ „μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέ„θανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ „τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ.»

« Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου· ὅτι ἡμεῖς „οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυ„ρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας.

« Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγ„γέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ· „καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον. Ἔπειτα

Μετάφρασις.

(1) « Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ θέλει ζήσει. Καὶ πᾶς ὅστις ζῇ καὶ πιστεύει εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει ἀποθάνει εἰς τὸν αἰῶνα. „

(2) « Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, διὰ νὰ μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Διότι ἐὰν πιστεύωμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ θέλει φέρει μετ' αὐτοῦ. Διότι τοῦτο σᾶς λέγομεν διὰ τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες ὅσοι ἀπομένομεν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, δὲν θέλομεν προλάβει τοὺς κοιμηθέντας· Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Κύριος θέλει καταβῇ ἀπ' οὐρανοῦ μὲ κέλευσμα, μὲ φωνὴν ἀρχαγγέλου, καὶ μὲ σάλπιγγα Θεοῦ, καὶ οἱ ἀποθανόντες ἐν Χριστῷ θέ-

„ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρ-„παγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς „ἀέρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε πα-„ρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.» (πρὸς Θεσσαλ. Α'. κεφ. δ'. 13—18).

«(1) Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκον-„τες ἀπάρτι· Ναὶ, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ „τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' „αὐτῶν.» (Ἀποκάλ. ιδ'. 13).

«(2) Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, „ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν. „Καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς.

«Καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς „βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα

Μετάφρασις.

λουσιν ἀναστηθῆ πρῶτον· Ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες ὅσοι ἀπομένομεν, θέλομεν ἁρπαχθῆ μετ' αὐτῶν ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν ἀέρα· καὶ οὕτω θέλομεν εἶσθαι πάντοτε μετὰ τοῦ Κυρίου. Λοιπὸν παρηγορεῖτε ἀλλήλους μὲ τοὺς λόγους τούτους.„

(1) "Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἵτινες ἀποθνήσκουσιν ἐν Κυρίῳ ἀπὸ τοῦ νῦν. Ναὶ, λέγει τὸ Πνεῦμα, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ἀπὸ τῶν κόπων αὐτῶν· καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθοῦσι μὲ αὐτούς.„

(2) «Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους, ἱσταμένους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, και τὰ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνοίθη, τὸ ὁποῖον εἶναι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐ-

„τοὺς ἐν αὐτῇ νεκρούς· καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν „τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ „ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς „τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος. „Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμ„μένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.„ (Αποκ. κ'. 12—15).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τινῶν ῥητῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, λέγει ὁ ποιμὴν, ποῦ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ μας, (ἢ τῆς ἀδέλφῆς μας) δὲν γνωρίζομεν· ἐὰν ἀπέθανεν ἐν Κυρίῳ, ἔχων ἀληθῆ πίστιν ἐν Χριστῷ, τῷ Σωτῆρι τῶν ἁμαρτωλῶν, εἶναι μακάριος· εἶναι, καθὼς πιστεύομεν, μὲ τὸν Κύριον, μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔχει κατὰ πάντα ἀνάπαυσιν. Καὶ τὰ χρέη μας, ὡς πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἔπαυσαν, διότι, ἐὰν ἀναπαύηται μὲ τὸν Κύριον, δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας ἡμῶν· καὶ ἐὰν εἶναι εἰς τὰ βάσανα δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν βοηθήσωμεν.

Λοιπὸν ἂς παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν, ὄχι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ζώντων, τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ ἀποβιώσαντος (ἢ τῆς ἀποβιωσάσης), καὶ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν, διὰ νὰ γείνωμεν ἕτοιμοι διὰ τὴν ἰδικήν μας ἀποδημίαν, ὥστε νὰ ἐμφανισθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὲ χαρὰν καὶ ὄχι μὲ λύπην.

Μετάφρασις.

τῇ νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρὡς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαςος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐῤῥίφθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος. Καὶ ὅστις δὲν εὑρέθη γεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς, ἐῤῥίφθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.„

Τότε προσεύχεται ὁ ποιμὴν μεγαλοφώνως.

Μετὰ δὲ τὴν προσευχὴν σηκόνουσι τὸν νεκρὸν, ἤ, ἂν θελήσῃ, ὁ ποιμὴν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὸν ἀκόλουθον ψαλμόν.

«(1) Γνώρισόν μοι Κύριε, τὸ πέρας μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν „τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστιν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ. Ἰδοὺ „παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου „ὡσεὶ οὐδὲν ἐνώπιόν σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης „πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. Μέντοι γε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται „ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται, θησαυρίζει, καὶ οὐ „γινώσκει τίνι συνάγει αὐτά. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; „οὐχὶ ὁ Κύριος; καὶ ἡ ὑπόστασίς μȣ παρὰ σοί ἐστιν. Ἀπὸ „πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με, ὄνειδος ἄφρονι ἔδω„κάς με. Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ „ἐποίησάς με. Ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου· „ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον. Ἐν

Μετάφρασις.

(1) «Κάμε γνωστὸν εἰς ἐμὲ, Κύριε, τὸ τέλος μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου, τίς εἶναι, διὰ νὰ γνωρίσω πόσον ἔτι θέλω ζήσει. Ἰδοὺ, μέτρον σπιθαμῆς κατέστησας τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μου (εἶναι) ὡς οὐδὲν ἔμπροσθέν σου· ἐπ' ἀληθείας πᾶς ἄνθρωπος, καίτοι στερεὸς, (εἶναι) ὅλως ματαιότης. Βεβαίως ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ ἐν φαντασίᾳ· βεβαίως εἰς μάτην ταράττεται· θησαυρίζει, καὶ δὲν ἐξεύρει τίς θέλει συνάξει αὐτά. Καὶ τώρα, Κύριε, τί περιμένω; ἡ ἐλπίς μου εἶναι ἐπὶ σέ. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου λύτρωσόν με· μὴ μὲ κάμῃς ὄνειδος τοῦ ἄφρονος. Ἔγεινα ἄφωνος· δὲν ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ἐπειδὴ σὺ ἔκαμες (τοῦτο). Ἀπομάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ

„ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέ-
„τηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πλὴν μάτην πᾶς
„ἄνθρωπος. Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, Κύριε, καὶ
„τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι, τῶν δακρύων μου μὴ παρα-
„σιωπήσῃς· ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμὶ παρὰ σοὶ καὶ παρεπί-
„δημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου. Ἄνες μοι ἵνα ἀνα-
„ψύξω, πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ὑπάρξω.»
(Ψαλμ. λή. 5—14).

Ἢ τοῦτο.

«(1) Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γε-
„νεᾷ· πρὸ τῦ ὄρη γεννηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ
„τὴν οἰκυμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τῦ αἰῶνος σὺ
„εἶ ὁ Θεός. Μὴ ἀποςρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ
„εἶπας· ἐπιςρέψατε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· ὅτι χίλια ἔτη ἐν

Μετάφρασις.

τὴν πληγήν σου· ἀπὸ τῆς πάλης τῆς χειρός σου ἐγὼ ἀ-
πέκαμον. Ὅταν δι' ἐλέγχων παιδεύῃς ἄνθρωπον διὰ ἀνο-
μίαν, κατατρώγεις ὡς σκώληξ τὴν ὡραιότητα αὐτοῦ· τῷ
ὄντι ματαιότης πᾶς ἄνθρωπος. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς
προσευχῆς μου, καὶ δὸς ἀκρόασιν εἰς τὴν κραυγήν μου·
μὴ παρασιωπήσῃς εἰς τὰ δάκρυά μου· διότι πάροικος
εἶμαι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ πατέ-
ρες μου. Ἄφες με εἰς ἄνεσιν, διὰ νὰ ἀναλάβω δύναμιν,
πρὶν ἀποδημήσω, καὶ δὲν ὑπάρχω πλέον.» (Ψαλμ. λθ'.)

(1) «Κύριε, σὺ ἔγεινες εἰς ἡμᾶς καταφυγὴ εἰς γενεὰν
καὶ γενεάν. Πρὶν γεννηθῶσι τὰ ὄρη, καὶ πλάσῃς τὴν γῆν
καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος,
σὺ εἶσαι ὁ Θεός. Ἐπαναφέρεις τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν χῦν·
καὶ λέγεις, Ἐπιςρέψατε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. Διότι χίλια

„ὀφθαλμοῖς σου, Κύριε, ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθε, καὶ „φυλακὴ ἐν νυκτί. Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται· „τὸ πρωῒ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι· τὸ πρωῒ ἀνθήσοι καὶ πα„ρέλθοι, τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηραν„θείη. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου καὶ ἐν τῷ θυμῷ „σου ἐταράχθημεν. Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν „σου· ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. Ὅτι „πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐ„ξελίπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἀράχνη ἐμελέτων. Αἱ „ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν „δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν „κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπῆλθε πρᾳότης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παι„δευθησόμεθα. Τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου, καὶ „ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαριθμήσασθαι; Τὴν

Μετάφρασις.

ἔτη ἐνώπιόν σου εἶναι ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθὲς, ἥτις παρῆλθε, καὶ ὡς φυλακὴ νυκτός. Κατακλύζεις αὐτούς· εἶναι ὡς ὄνειρον τῆς αὐγῆς, ὡς χόρτος ὅστις παρέρχεται. Τὸ πρωῒ ἀνθεῖ καὶ παρακμάζει· τὸ ἑσπέρας κόπτεται καὶ ξηραίνεται. Διότι ἐκλείπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ταραττόμεθα. Ἔθεσας τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου, τὰ κρύφια ἡμῶν εἰς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν παρέρχονται ἐν τῇ ὀργῇ σου· διατρέχομεν τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς διανόημα. Αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς ἡμῶν εἶναι καθ' ἑαυτὰς ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐὰν, ἐν εὐρωστίᾳ, ὀγδοήκοντα ἔτη, πλὴν καὶ τὸ καλήτερον μέρος αὐτῶν εἶναι κόπος καὶ πόνος, διότι ταχέως παρέρχεται, καὶ ἡμεῖς πετῶμεν. Τίς γνωρίζει τὴν δύναμιν τῆς ὀργῆς σου, καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ἀναλόγως τοῦ φόβου σου; Δίδα-

„δεξιάν σου οὕτως γνώρισόν μοι, καὶ τοὺς πεπαιδευμένυς „τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. Ἐπίστρεψον, Κύριε, ἕως πότε; καὶ „παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. Ἐνεπλήσθημεν τὸ „πρωῒ τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράν- „θημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθείημεν· „ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἴδομεν „κακά. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλυς συ, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, „καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν· καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης „Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χει- „ρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.» (Ψαλμ. πθ'. 1—17).

Ἢ τοῦτο.

« (1) Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγ- „γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε,

Μετάφρασις.

ξον ἡμᾶς νὰ μετρῶμεν οὕτω τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ὥστε νὰ προσκολλῶμεν τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς τὴν σοφίαν. Ἐπίστρεψον, Κύριε· ἕως πότε; καὶ γενοῦ ἵλεως εἰς τοὺς δούλυς σου. Χόρτασον ἡμᾶς τοῦ ἐλέους σου ἀπὸ πρωΐας, καὶ θέλομεν ἀγάλλεσθαι καὶ εὐφραίνεσθαι κατὰ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν. Εὔφρανον ἡμᾶς ἀντὶ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἔθλιψας ἡμᾶς, τῶν ἐτῶν καθ' ἃ εἴδομεν κακά. Ἂς γείνῃ τὸ ἔργον σου φανερὸν εἰς τοὺς δούλους σου, καὶ ἡ δόξα σου εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν· Καὶ ἂς ἦναι ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν στερέονε ἐφ' ἡμᾶς· ναί, τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν, στερέονε αὐτό.» (Ψαλμ. Ϟ'.)

(1) «Σᾶς φανερόνω δέ, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον ἐκήρυξα πρὸς ἐσᾶς, τὸ ὁποῖον καὶ παρελάβετε, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἵστασθε· Διὰ τοῦ ὁποίου καὶ σώζεσθε,

„δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ „κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ „ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν „ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι „ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς „γραφάς· καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα. Ἔπειτα „ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ „πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν· ἔπει- „τα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. Ἔσχατον „δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. Ἐγὼ „γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς „καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ „Θεοῦ. Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ

Μετάφρασις.

τίνι τρόπῳ σᾶς ἐκήρυξα αὐτὸ, ἂν φυλάττητε αὐτό· ἐκτὸς ἐὰν ἐπιστεύσατε ματαίως. Διότι παρέδωκα εἰς ἐσᾶς ἐν πρώτοις, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ παρέλαβον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἀνέστη τὴν τρίτην ἡμέραν, κατὰ τὰς γραφάς· Καὶ ὅτι ἐφάνη εἰς τὸν Κηφᾶν, ἔπειτα εἰς τοὺς δώδεκα· Μετὰ ταῦτα ἐφάνη εἰς πεντακοσίους καὶ ἐπέκεινα ἀδελφοὺς διὰ μιᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλειότεροι μένουσιν ἕως τώρα, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν· Ἔπειτα ἐφάνη εἰς τὸν Ἰάκωβον, ἔπειτα εἰς πάντας τοὺς ἀποστόλους· Τελευταῖον δὲ πάντων, ἐφάνη καὶ εἰς ἐμὲ, ὡς εἰς ἔκτρωμα. Διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων· ὅστις δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι ἀπόστολος, διότι κατεδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ χάριτι Θεοῦ εἶμαι ὅ,τι εἶμαι· καὶ ἡ εἰς ἐμὲ χάρις αὐτοῦ δὲν ἔγεινε ματαία, ἀλλὰ

„ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν „πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τȣ̃ Θεȣ̃ ἡ σὺν „ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ „οὕτως ἐπιςεύσατε· Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νε-„κρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσι τινὲς ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάςασις „νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, „οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, „κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. „Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ ὅτι ἐμαρ-„τυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστὸν, ὃν „οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, εἰ γὰρ „νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ „Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ „ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χρι-

Μετάφρασις.

περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· πλὴν οὐχὶ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ μετ' ἐμοῦ. Εἴτε λοιπὸν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύττομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. Ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς κηρύττηται ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, πῶς τινὲς μεταξύ σας λέγουσιν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν δὲν εἶναι; Καὶ ἂν ἀνάστασις νεκρῶν δὲν ἦναι, οὐδ' ὁ Χριστὸς ἀνέςη· Καὶ ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, μάταιον ἄρα εἶναι τὸ κή-ρυγμα ἡμῶν, ματαία δὲ καὶ ἡ πίστις σας. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ· διότι ἐμαρτυρήσαμεν περὶ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀνέστησε τὸν Χριστόν· τὸν ὁποῖον δὲν ἀνέστησεν, ἐὰν καθ' ὑπόθεσιν δὲν ἀνασταίνωνται νεκροί. Διότι, ἐὰν δὲν ἀναςαίνωνται νεκροὶ, οὐδ' ὁ Χριςὸς ἀνέςη· Ἀλλ' ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη. ματαία ἡ πίστις σας· ἔτι εἶσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν

„στῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐλπικότες ἐσμὲν ἐν „Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. „Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κε„κοιμημένων ἐγένετο. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θά„νατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. Ὥς περ γὰρ „ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ „Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ „ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ „ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν „βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν „ἀρχὴν. καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν· δεῖ γὰρ αὐτὸν „βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ „τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θά„νατος· Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὅταν

Μετάφρασις.

Χριστῷ ἀπωλέσθησαν. Ἐὰν ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ μόνον ἐλπίζωμεν εἰς τὸν Χριςὸν, εἴμεθα ἐλεεινότεροι πάντων τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τώρα ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν· ἔγεινεν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. Διότι ἐπειδὴ ὁ θάνατος ἦλθε δι' ἀνθρώπου, οὕτω καὶ δι' ἀνθρώπου ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ἐπειδὴ καθὼς πάντες ἀποθνήσκουσιν ἐν τῷ Ἀδὰμ, οὕτω καὶ πάντες θέλουσι ζωοποιηθῆ ἐν τῷ Χριστῷ· Ἕκαστος ὅμως κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τάξιν· ὁ Χριςὸς εἶναι ἀπαρχὴ, ἔπειτα ὅσοι εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ· Ὕστερον θέλει εἶσθαι τὸ τέλος, ὅταν παραδώσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Διότι πρέπει νὰ βασιλεύῃ, ἕωσοῦ θέσῃ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ

„δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ „ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα, ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ „πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτά- „ξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν· „Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, „εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ „τῶν νεκρῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; „καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν ἣν „ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄν- „θρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ „νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ „ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' „ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·

Μετάφρασις.

θάνατος. Διότι πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι πάντα εἶναι ὑποτεταγμένα, φανερὸν ὅτι ἐξαιρεῖται ὁ ὑποτάξας εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς θέλει ὑποταχθῇ εἰς τὸν ὑποτάξαντα εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, διὰ νὰ ἦναι ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Ἐπειδὴ τί θέλουσι κάμει οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; ἐὰν τῳόντι οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, διὰ τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Διὰ τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, μὰ τὴν εἰς ἐσᾶς καύχησίν μου, τὴν ὁποίαν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἐὰν κατὰ ἄνθρωπον ἐπολέμησα μὲ θηρία ἐν Ἐφέσῳ, τί τὸ ὄφελος εἰς ἐμὲ, ἂν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται; ἂς φάγωμεν καὶ ἂς πίωμεν· διότι αὔριον ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσι τὰ καλὰ ἤθη αἱ κακαὶ συναναστροφαί.

„ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν „λέγω.

« Ἀλλ' ἐρεῖ τις, πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώ„ματι ἔρχονται; Ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται „ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενη„σόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι σίτου ἤ „τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς „ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ „πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώ„πων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ „πτηνῶν, καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· „ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν „ἐπιγείων. Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης,

Μετάφρασις.

Συνέλθετε εἰς ἑαυτοὺς κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· διότι τινὲς ἔχουσιν ἀγνωσίαν Θεοῦ· πρὸς ἐντροπήν σας λέγω τοῦτο.

Ἀλλὰ θέλει τις εἰπεῖ, Πῶς ἀνασταίνονται οἱ νεκροί; καὶ μὲ ποῖον σῶμα ἔρχονται; Ἄφρον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὺ σπείρεις, δὲν ζωογονεῖται, ἐὰν δὲν ἀποθάνῃ· Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σπείρεις, δὲν σπείρεις τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γείνῃ, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, σίτου τυχόν, ἢ τινὸς τῶν λοιπῶν. Ὁ δὲ Θεὸς δίδει εἰς αὐτὸ σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ εἰς ἕκαστον τῶν σπερμάτων τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ σῶμα. Πᾶσα σὰρξ δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ τῶν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ τῶν κτηνῶν, ἄλλη δὲ τῶν ἰχθύων, καὶ ἄλλη τῶν πτηνῶν. Εἶναι καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· πλὴν ἄλλη μὲν ἡ δόξα τῶν ἐπουρανίων, ἄλλη δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.

„καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν „δόξῃ. Οὕτω καὶ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν „φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐ„γείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυ„νάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ„ματικόν. Ἔστι σῶμα ψυχικὸν καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. Οὕτω καὶ γέγραπται, ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρω„πος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα „ζωοποιοῦν· Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ „ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος „ἐκ τῆς γῆς, χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ „οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ „ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέ„σαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα „τοῦ ἐπουρανίου.

Μετάφρασις.

Ἄλλη δόξα εἶναι τοῦ ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα τῆς σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα τῶν ἀστέρων· διότι ἀστὴρ διαφέρει ἀςέρος κατὰ τὴν δόξαν. Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἀνίσταται ἐν ἀφθαρσίᾳ· Σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἀνίςαται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἀνίςαται ἐν δυνάμει· Σπείρεται σῶμα ζωϊκόν, ἀνίςαται σῶμα πνευματικόν. Εἶναι σῶμα ζωϊκόν, καὶ εἶναι σῶμα πνευματικόν. Οὕτως εἶναι καὶ γεγραμμένον, Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ ἔγεινε εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ πνεῦμα ζωοποιοῦν. Πλὴν οὐχὶ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ζωϊκόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἶναι ἐκ τῆς γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Ὁποῖος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ ὁποῖος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· Καὶ κα-

„Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν „Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀ-„φθαρσίαν κληρονομεῖ. Ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω. Πάν-„τες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα· πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, „ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· „σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ „ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύ-„σασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθα-„νασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρ-„σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε „γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· Κατεπώθη ὁ θάνατος „εἰς νῖκος. Ποῦ σοῦ, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σοῦ, ᾅδη, „τὸ νῖκος; τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ

Μετάφρασις.

θὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, θέλομεν φορέσει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Τοῦτο δὲ λέγω, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ δὲν δύνανται νὰ κληρονομήσωσιν, οὐδὲ ἡ φθορὰ κληρονομεῖ τὴν ἀφθαρσίαν. Ἰδού, μυστήριον λέγω πρὸς ἐσᾶς· Πάντες μὲν δὲν θέλομεν κοιμηθῆ, πάντες ὅμως θέλομεν μεταμορφωθῆ, Ἐν μιᾷ στιγμῇ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· διότι θέλει σαλπίσει, καὶ οἱ νεκροὶ θέλουσιν ἀναστηθῆ ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς θέλομεν μεταμορφωθῆ. Διότι πρέπει τὸ φθαρτὸν τοῦτο νὰ ἐνδυθῆ ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο νὰ ἐνδυθῇ ἀθανασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδυθῇ ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδυθῇ ἀθανασίαν, τότε θέλει γείνει ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, «Κατεπώθη ὁ θάνατος ἐν νίκῃ.» «Ποῦ, θάνατε, τὸ κέντρον σου; ποῦ, ᾅδη, ἡ νίκη σου;»

„δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· τῷ δὲ Θεῷ χάρις, τῷ „διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ. „Ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακί- „νητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, „εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ἡμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.» (Πρὸς Κορινθ. Α΄. κεφ· ιέ. 1—58).

Μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ ποιμὴν ἐκφωνεῖ σύντομον προσευχὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι πλησιάζυσιν, ὅσοι θέλουσι διὰ νὰ ἴδωσι τὴν τελευταίαν φορὰν τὸν νεκρὸν. καὶ τότε τὸν σηκόνουσιν. Ὁ δὲ ποιμὴν καὶ οἱ φίλοι συντροφεύουσιν αὐτὸν σιωπηλῶς ἕως εἰς τὸν τάφον, εἰς τὸν ὁποῖον τίθεται τὸ λείψανον· πρὶν δὲ σκεπάσωσιν αὐτὸ, ὁ ποιμὴν λέγει·

«(1) Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς „καὶ ἀπελεύσομαι. Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο. „Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.» (Ἰώβ. ά. 21).

Μετάφρασις.

Τὸ κέντρον δὲ τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ἁμαρτία· καὶ ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. Ἀλλὰ χάρις εἰς τὸν Θεὸν, ὅστις δίδει εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, γίνεσθε στερεοὶ, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες πάντοτε εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, γινώσκοντες ὅτι ὁ κόπος σας δὲν εἶναι μάταιος ἐν Κυρίῳ.»

(1) «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ γυμνὸς θέλω ἐπιστρέψει ἐκεῖ· ὁ Κύριος ἔδωκε, καὶ ὁ Κύριος ἀφήρεσεν· εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.»

Ἢ τοῦτο.

« (1) Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον
„ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.»

« Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρ-
„κεσθησόμεθα.» (Πρὸς Τιμοθ. Α΄. κεφ. ς΄. 7—8).

Ἢ τοῦτο.

« (2) Καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς
„τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.» (Ματ. κδ΄. 44).

Τότε ὁ ποιμὴν ἐκφωνεῖ σύντομον προσευχὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἀπόλυσις, καὶ σκεπάζουσι τὸν νεκρόν.

Μετάφρασις.

(1) « Διότι δὲν ἐφέραμεν οὐδὲν εἰς τὸν κόσμον· φανερὸν ὅτι οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν οὐδέν.

Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, ἂς ἀρκούμεθα εἰς ταῦτα. »

(2) « Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι· διότι καθ' ἣν ὥραν δὲν στοχάζεσθε, ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. »

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΤΕΛΕΤΑΙΣ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Προλεγόμενα 259—260
Τελετὴ τοῦ γάμου 261—267
Τελετὴ τοῦ βαπτίσματος 268—278
Τελετὴ τῆς εὐχαριστίας 279—292
Συνθήκη 293—294
Τελετὴ τῆς χειροτονίας 295—328
Τελετὴ τῆς ταφῆς 329—349

ΠΕΡΙ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΩΝ

ΘΕΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ

ΥΠΟ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

Τυπωθείσης ἐν Ἀθήναις 1856.

Ἡ ἑρμηνευτικὴ [illegible] ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν
Θεολόγον [illegible] τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ τὰ ὑπα-
ρατικὸ [illegible]
δόγματα, καὶ τὴν ἀλήθειαν καθὼς εἶναι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Εἰς τὴν [illegible] τῆς ἐπιστήμης [illegible]
[illegible] νὰ [illegible]
κατά τινα [illegible], ὅτε [illegible]
νοοσαν [illegible] καὶ [illegible]
λάβωσιν [illegible] τὴν γνῶσιν.

Ὁ [illegible] τῶν
Ἰουδαίων, [illegible] χριστιανῶν
Πατέρων, [illegible] πολλὴν
βλάβην εἰς τὸν κόσμον, [illegible]
σιούσης [illegible] καὶ εἰς
μὴ προέσχον εἰς τὴν ἐκ Θεοῦ [illegible]
καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Εἶναι ἀξίωμα τῶν Ῥαββίνων ὅτι εἰς ἑκάστην λέξιν τῆς
Γραφῆς κρέμανται ὄρη ἀγγελιῶν. Τὸ Ταλμοὺδ λέγει ὅτι
ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν Νόμον εἰς τὸν Μωϋσῆν κατὰ τρόπον ὥστε
τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καθαρὸν καὶ ἀ-
κάθαρτον κατὰ τεσσαράκοντα ἐννέα διαφόρους τρόπους.
Καὶ ὁ Ὠριγένης ἔγραψεν εἰς [illegible]
τῆς [illegible] τοῦ κόσμου [illegible]
τοῦ, κ. λ. Καὶ [illegible]

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἡ ἑρμηνευτικὴ Ἐπιστήμη εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸν θεολόγον διὰ νὰ ἐννοῇ ὀρθῶς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ νὰ ὑπερασπίζῃ συνετῶς καὶ εὐστόχως τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα δόγματα, καὶ τὴν ἀλήθειαν καθὼς εἶναι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἀπαιτεῖται εἰλικρινὴς ἐπιθυμία νὰ μάθῃ τις τὴν ἀλήθειαν, παιδεία κατά τινα βαθμὸν, πολλὴ ἐπιμέλεια, ὑγιὴς κρίσις, ταπεινοφροσύνη, καὶ προθυμία εἰς τὸ νὰ δεχθῇ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν ἀφ' οὗ τὴν γνωρίσῃ.

Ὁ ἠλίθιος τρόπος τῆς ἑρμηνείας τῶν Ῥαββίνων τῶν Ἰουδαίων, καθὼς καὶ ὁ ἀλληγορικὸς τινῶν χριστιανικῶν Πατέρων, ἡγουμένου τοῦ Ὠριγένους, ἐπροξένησε πολλὴν βλάβην εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἀποδοκιμάζεται ὡς φαντασιώδης, μὴ ἔχων βάσιν τὴν ἀληθῆ φιλολογίαν, καὶ ὡς μὴ πρέπων εἰς τὴν ἐκ Θεοῦ ἀποκάλυψιν πρὸς φωτισμὸν καὶ ὁδηγίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Εἶναι ἀξίωμα τῶν Ῥαββίνων ὅτι εἰς ἑκάστην λέξιν τῆς Γραφῆς κρέμανται ὄρη σημασίας. Τὸ Ταλμοὺδ λέγει ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν Νόμον εἰς τὸν Μωϋσῆν εἰς τρόπον ὥςε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δύναται νὰ ἀποδειχθῇ καθαρὸν καὶ ἀκάθαρτον κατὰ τεσσαράκοντα ἐννέα διαφόρους τρόπους. Καὶ ὁ Ὠριγένης ἔτρεψεν εἰς ἀλληγορίαν τὴν περιγραφὴν τῆς ποιήσεως τοῦ κόσμου, τοῦ Ἀδὰμ, τῆς πτώσεως αὐτοῦ, κ. λ. Καὶ ἐσχάτως Ἰησουίτης τις ἐξήγησε τὴν πε-

ριγραφὴν τῆς ποιήσεως τοῦ μεγάλου φωτὸς, ὅτι σημαίνει τὸν Πάπαν, καὶ τοῦ ἐλάσσονος φωτὸς καὶ τῶν ἀστέρων, τὴν ὑποταγὴν τῶν Βασιλέων καὶ Ἡγεμόνων εἰς αὐτόν. Τοιαύτη Ἑρμηνεία τῆς Γραφῆς μᾶς φέρει εἰς χίλια ἄτοπα καὶ πολλὰς πλάνας, εἶναι ἐναντία εἰς τὸν κοινὸν νοῦν, καὶ πρέπει νὰ ἀποῤῥιφθῇ αἰωνίως ὑπὸ παντὸς συνετοῦ θεολόγου, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἁπλοῦ φοιτητοῦ τῆς φιλολογίας.

Προσθέτω δὲ μόνον ὅτι δὲν πρέπει νὰ στρεβλόνωμεν τὰς Ἱερὰς Γραφὰς, ὥστε νὰ τὰς κάμνωμεν νὰ λέγωσιν ὅ,τι ἡμεῖς πιστεύομεν, ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅ,τι λέγουσιν αὐταὶ, ἐξηγημέναι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀληθοῦς φιλολογίας, καὶ ὅτι ἐὰν ἐργώμεθα εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Γραφῶν τούτων μὲ σύστημα ἤδη ἐσχηματισμένον, δὲν θέλομεν εἶσθαι ποτὲ ἀληθεῖς θεολόγοι, δὲν θέλομεν φθάσει εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας καθὼς εἶναι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ι. Κ.

ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

ΚΑΝΩΝ Α΄.

Ὁ λόγος τοῦ Θεȣ̃ εἶναι ἀποκάλυψις, καὶ οὐχὶ ἐπικάλυψις· εἶναι ἀποκάλυψις τȣ̃ θελήματος αὐτοῦ, τȣ̃ χαρακτῆρος αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀνθρωπίνȣ χαρακτῆρος· ἀποκάλυψις ἐκείνȣ τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, τοῦ τρόπου τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τῆς σωτηρίας διὰ τῆς ἐν Χριστῷ πίςεως· ἀποκάλυψις μυστηρίων τὰ ὁποῖα εἰς ἡμᾶς εἶναι ἀκατάληπτα, καὶ τόσον ἀποκεκαλυμμένα, ὅσον εἶναι ἀναγκαῖον δι' ἡμᾶς νὰ γνωρίζωμεν. Παραβολαὶ, αἰνίγματα καὶ σκοτιναὶ ῥήσεις, ἐδόθησαν ἐνίοτε διὰ νὰ διεγείρωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τοὺς φέρωσιν εἰς τὸ νὰ ἐξετάσωσιν, ὥστε ὅταν εὑρεθῇ τὸ νόημα νὰ τοὺς κάμῃ περισσοτέραν ἐντύπωσιν, ἀφ' ὅ,τι ἤθελε κάμει ἁπλῆ φρασεολογία. « Τὰ κρυπτὰ ἀνήκουσιν εἰς Κύριον τὸν Θεὸν „ἡμῶν. Τὰ δὲ ἀποκεκαλυμμένα εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ τέκνα „ἡμῶν πάντοτε. διὰ νὰ κάμνωμεν ὅλους τοὺς λόγους τοῦ „νόμου τούτου. » (Δευτερον. κθ΄. 29). « Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ

ἐξουσίᾳ.» (Πραξ. ά. 7). «Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ „ὠφέλιμος, πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπα-„νόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος ᾖ „ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτι-„σμένος.» (Β'. Τιμόθ. γ'. 16, 17). Τὰ παλαιὰ μαντεῖα τῶν ἐθνικῶν ἐπίτηδες ἔθετον τὰς λέξεις εἰς τοιαύτην σχέσιν, ἢ σύνταξιν, ὥστε νὰ καταστήσωσι τὴν σημασίαν ἀμφίβολον. Αἱ θεῖαι Γραφαὶ ὅμως δὲν ὁμοιάζουσι τὰ μαντεῖα ἐκεῖνα. «Πᾶσα προφητεία γραφῆς — ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται· οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.» (Β'. Πέτρ. ά. 20, 21).

ΚΑΝΩΝ Β'.

Ὅταν ὁ Θεὸς λαλῇ εἰς ἄνθρωπον διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς αὐτὸν τὸ θέλημα αὐτοῦ, λαλεῖ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀνθρώπου· ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ὁμιλῶσι περὶ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου, ἢ ὅτι στέκεται, οὕτω καὶ αὐτός· ἐὰν οἱ ἄνθρωποι μεταδίδωσι διδασκαλίαν διὰ μεταφορῶν, οὕτω καὶ αὐτός· ὁμιλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ διδάσκουσιν εἰς τὸ πεζὸν ἢ εἰς τὴν ποίησιν, οὕτω καὶ αὐτός. Καὶ καθὼς διάφορα αἰσθήματα κάμνουσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ φέρωνται διαφόρως πρὸς ἀλλήλους, αὐτὰ τὰ ἴδια αἰσθήματα ἀποδίδονται εἰς τὸν Θεὸν κατὰ διαφόρους τρόπους, καθ' οὓς φέρεται πρὸς ἡμᾶς· ὡς μετάνοια, ἀπέχθεια, θυμός, ὀργή, χαρά, κτλ. Καθὼς οἱ ἄνθρωποι κάμνουσι πράγματα μὲ τὰς χεῖρας, περιπατοῦσι μὲ τοὺς πόδας, ἀκούουσι μὲ τὰ ὦτα, βλέπουσι μὲ τοὺς ὀφθαλμούς, ὀσφραίνονται μὲ τὴν μύτην, λαλοῦσι μὲ τὸ στόμα, τοιουτοτρόπως ὁ Θεὸς παρίσταται εἰς τὰς Γραφὰς ὡς ποιῶν

πράγματα μὲ τὰς χεῖρας καὶ μὲ τοὺς δακτύλους αὐτοῦ, ὡς βλέπων μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὡς ἀκούων μὲ τὰ ὦτα αὐτοῦ, ὡς ὀσφραινόμενος μὲ τὴν μύτην, ὡς σηκόνων τὸν βραχίονα αὐτοῦ πρὸς ὑπεράσπισιν κλ., τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν κατὰ γράμμα, διότι ἡ θεία Γραφὴ μᾶς βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα, ἄϋλος, ἀόρατος, πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.

ΚΑΝΩΝ Γ΄.

Πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν τὴν κατὰ γράμμα σημασίαν λέξεώς τινος ἢ φράσεως ἐὰν δὲν ἦναι φανερά τις αἰτία εἰς τὸ νὰ ἐκλάβωμεν αὐτὴν εἰς ἄλλην σημασίαν· καὶ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν μὲ προσοχὴν ἐὰν αἱ λέξεις ἔχωσι τὴν κατὰ γράμμα σημασίαν, ἢ τὴν τροπικήν. Ἡ τροπικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνεται φανερὰ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὡς π. χ. ὁ λέων τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀρνίον τοῦ πάσχα, ὁ Χριστὸς τὸ πάσχα ἡμῶν· ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πέτρα, βράχος, φρούριον, ποιμήν, ἀνήρ· ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἄμπελος, ὁδός, θύρα, ἀνάστασις, ζωή, φῶς, ἄρτος, κτλ. Ὅταν λέγωμεν, ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι θηρίον, λέων, ἀλώπηξ, ὄφις, εὐκόλως ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ σημασία εἶναι τροπική. καὶ ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ καλλιφώνου γυναικὸς καὶ λέγωμεν ὅτι εἶναι ἀηδών, ἢ περὶ πολιτικοῦ τινος ὅτι εἶναι στύλος τοῦ κράτους, εἶναι φανερὰ ἡ τροπικὴ σημασία. Τοιουτοτρόπως ὅταν ὀνομάζωμεν ἀκριβόν τινα φίλον ἢ εὐεργέτην, πατέρα ἢ μητέρα, ἀδελφὸν ἢ ἀδελφήν, εὐκόλως ἐννοοῦμεν ἐὰν ἡ σημασία τῆς λέξεως εἶναι κατὰ γράμμα, ἢ τροπική.

ΚΑΝΩΝ Δ΄.

Ὅλαι αἱ λέξεις καὶ ἑπομένως αἱ γλῶσσαι συνίστανται

ἐκ φωνῶν, ἢ σημείων τῶν ἰδεῶν κατὰ συμφωνίαν τῶν μεταχειριζομένων αὐτάς, (ἐκτὸς ἐπιφωνηματικῶν τινων, οἷα τὰ τῆς χαρᾶς ἢ τοῦ φόβου), καὶ ἡ κατὰ γράμμα, ἢ ἡ μεταφορικὴ σημασία αὐτῶν δύναται νὰ γνωρισθῇ μόνον ἐκ τῆς χρήσεως· εἰς μὲν τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, φερ' εἰπεῖν, τὸ Ναὶ εἶναι ἀρνητικόν, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν ὅλον τὸ ἐναντίον, καταφατικόν.

ΚΑΝΩΝ Ε'.

Μία λέξις δύναται νὰ ἔχῃ διαφόρους σημασίας, κατὰ τὰς διαφόρους σχέσεις, καὶ εἰς μίαν φράσιν, ἀλλ' οὐχὶ δύω σημασίας εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἐκτὸς τῶν ἐπὶ σκοπῷ διφορουμένων, ἢ αἰνιγμάτων, ἢ γρίφων.

Διϊσχυρίζοντό ποτέ τινες ὅτι ἡ θεία Γραφὴ ἔχει πρῶτον μὲν τὴν κατὰ γράμμα σημασίαν, ἔπειτα τὴν μεταφορικήν, τὴν μυστικήν, τὴν πνευματικὴν κτλ. Καὶ οἱ Μουσουλμάνοι λέγουσιν ὅτι πᾶν ῥητὸν τοῦ Κορανίου (ἀγιάτ) ἔχει δέκα τέσσαρας σημασίας. Μὲ τοιαύτην ἑρμηνείαν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ συνετιεῖ νηπίους, ἀλλὰ σκοτίζει καὶ τὰς σοφοὺς γέροντας. Ἡ ἀπόδοσις πολλῶν σημασιῶν, ἥτις ἔγεινεν ἐνίοτε ὑπό τινων Χριςιανῶν προῆλθε πιθανὸν ἀπὸ τὰς διαφόρας ἑρμηνείας διαφόρων ἀνθρώπων, τὰς ὁποίας οἱ μεταγενέστεροι θέλοντες νὰ τιμήσωσιν, ἢ φοβούμενοι νὰ ἐναντιωθῶσιν εἰς τὴν γνώμην αὐτῶν, ἐδέχθησαν ὅλας αὐτῶν τὰς ἑρμηνείας. Τινὲς διϊσχυρίσθησαν ὅτι ὅλαι αἱ δυναταὶ σημασίαι πρέπει εἰς τὴν θείαν Γραφὴν νὰ συμπεριληφθῶσι.

ΚΑΝΩΝ ΣΤ'.

Μία λέξις διὰ τῆς χρήσεως δύναται νὰ ἔχῃ εἰς μίαν

ἐποχὴν σημασίαν διάφορον, ἀφ' ὅ,τι ἔχει εἰς ἄλλην. Καὶ διὰ ν' ἀποφασίσωμεν τὴν ἐν χρήσει σημασίαν λέξεώς τινος πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συνεγράφη· προσέτι τὸ θρήσκευμα, τὸ πολιτικὸν σύστημα, τὴν αἵρεσιν, τὴν παιδείαν, τὴν φιλοσοφίαν τοῦ συγγραφέως. Τὴν αὐτὴν λέξιν μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι ἐνίοτε ὑπ' ἄλλην σημασίαν εἰς τὸν κοινὸν βίον, καὶ ὑπ' ἄλλην εἰς τὴν θρησκείαν, ὡς ἄρτος. δέσποινα· καὶ μία λέξις διὰ τῆς χρήσεως πολλάκις λαμβάνει βαθμηδὸν πολλὰς καὶ διαφόρους σημασίας, καθὼς, ἔχω, στάσις, κτλ. Ποία ὅμως εἶναι ἡ κυρία σημασία εἴς τινα φράσιν γίνεται φανερὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς συναφείας τοῦ λόγου. Πολλάκις οἱ ἄνθρωποι μεταχειρίζονται πολλὰς καὶ διαφόρους λέξεις δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀναφερομένας ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἴς τινα ἰδιότητα τοῦ πράγματος, ὡς ὁ διάβολος λέγεται Ἀπολλύων, Ἀβαδδὼν, Σατανᾶς, Δαίμων κτλ.

ΚΑΝΩΝ Ζ'.

Ὠφέλιμος εἶναι ἡ σπουδὴ τῶν κλασικῶν συγγραμμάτων, διότι αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἑρμηνείας εἶναι αἱ αὐταὶ εἴς τε τὴν ἱερὰν Γραφὴν καὶ εἰς τὰ κοινὰ συγγράμματα, καὶ αἱ αὐταὶ δυνάμεις τοῦ νοὸς ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῆς, ὁποῖαι καὶ εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῶν· ἡ μόνη δὲ διαφορὰ εἶναι ὅτι ἡ μὲν ἐμπεριέχει τὴν ἀλήθειαν, τὰ δὲ, δυνατὸν νὰ ἐμπεριέχωσιν αὐτὴν, ἢ ὄχι.

ΚΑΝΩΝ Η'.

Ἡ ἑρμηνεία τῶν ἱερῶν Γραφῶν πρέπει νὰ ἦναι κατ' ἀκρίβειαν γραμματικὴ καὶ φιλολογικὴ, οὐχὶ δὲ δογματική. Πᾶν δόγμα θρησκευτικὸν διδάσκεται εἰς τὸ ἁρμόδιον μέ-

ρος τῆς θείας Γραφῆς, ἀλλὰ πολλάκις δὲν διδάσκεται εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, τὰ ὁποῖα ἀναφέρουσι πολλοὶ ἑρμηνευταὶ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ Θ΄.

Ἀσαφῆ ῥητὰ δὲν πρέπει νὰ ἑρμηνευθῶσι τοιουτοτρόπως ὥστε νὰ σημαίνωσι τὸ ἐναντίον ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἶναι σαφῆ, καθὼς π. χ. ἡ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρία εἶναι πρᾶγμα σαφέστατον καὶ πολλάκις εἰς πολλὰ μέρη κηρυττόμενον· ἓν ἀμφίβολον ῥητὸν ἐξηγούμενον συμφώνως μὲ τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι γίνεται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως. Ἀλλ' ἀναλογία οἱασδήποτε πίστεως, ἥτις δὲν διδάσκεται εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀποῤῥιπτέα.

ΚΑΝΩΝ Ι΄.

Πραγματικὴ ἀντίφασις δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐκτὸς διὰ παροράματος ἀντιγραφέως τινὸς ἢ τυπογράφου.

ΚΑΝΩΝ ΙΑ΄.

Εἰς τοὺς παραλληλισμούς, ἐὰν τὸ ἓν μέρος ἦναι σκοτεινόν, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τοῦ ἄλλου, οὕτω καὶ εἰς τὰ ἀντιθετικά.

ΚΑΝΩΝ ΙΒ΄.

Τὰ ἀφῃρημένα εὑρίσκονται ἐνίοτε ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων, πρὸς ἔμφασιν, ἐπίτασιν, ἢ κόσμον, ὡς ἡ περιτομὴ ἀντὶ τῶν περιτετμημένων κτλ.

ΚΑΝΩΝ ΙΓ΄.

Μία παραβολὴ πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἔχουσα ἕνα

μόνον σκοπὸν, καθὼς ὁ μῦθος ἔχει ἓν ἐπιμύθιον, καὶ ὅταν εὑρεθῇ οὗτος ὁ σκοπὸς, ἡ ὑπόθεσις ἐξηντλήθη· ὡς εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ διδάσκῃ ὅτι εἶναι χαρὰ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅταν ἁμαρτωλὸς μετανοήσῃ, καὶ παραιτήσας τὰς ἁμαρτίας του ἐπιστρέψῃ. Τινὲς εὑρίσκουσι πνευματικὸν νόημα εἰς τὸν σιτευτὸν μόσχον, τὸ δακτυλίδιον, τὴν μουσικὴν, τὸν χορὸν κτλ., ἐνῷ ὅλος ὁ σκοπὸς εἶναι, καθὼς εἶπα ἀνωτέρω, νὰ φανερώσῃ ὅτι εἶναι χαρά. Καὶ πῶς φανερόνουσιν οἱ ἄνθρωποι συνήθως τὴν χαράν; μὲ συμπόσιον, μουσικὴν, καὶ χορούς. Οὕτω λέγει ὁ Χριστὸς, «Ἥξω ἐπὶ σὲ ὡς κλέπτης» (Ἀποκ. γ΄. 3), δηλ. ἀπροσδοκήτως, οὐχὶ ὅτι ὁμοιάζει μὲ κλέπτην εἰς ἄλλο τι, παρ' ὅτι, καθὼς ὁ κλέπτης ἔρχεται ἐξαίφνης ὅταν κοιμῶνται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀπροσδοκήτως, οὕτω καὶ ὁ Χριστός.

ΚΑΝΩΝ ΙΔ΄.

Τύπους, δηλαδὴ πράγματα τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος Θεὸς διώρισεν ὡς σημεῖα ἢ σύμβολα μελλόντων, ὁ ἴδιος ἔκαμεν εὐκαταλήπτης πρὸς πάντας, καὶ πρέπει νὰ περιορισθῶμεν ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὰ ὅσα μᾶς εἶπεν αὐτός· ὡς τὸ ἀρνίον τοῦ πάσχα ἦτο τύπος τοῦ Χριστοῦ, ἡ σκηνὴ, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, αἱ διάφοροι θυσίαι ἦσαν τύποι καθὼς ἡ θεία Γραφὴ σαφῶς λέγει, « — (ἴδε Ἑβρ. θ΄. 1 — 28)· τινὲς ὅμως εὑρίσκουσι τύπους τῆς Μαρίας εἰς τὴν διάβασιν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τὴν κλίμακα τοῦ Ἰακὼβ, τὴν καταφλεγομένην βάτον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Καὶ εἰς τὴν «ὄνον καὶ πῶλον ὄνου» (Ματθ. κά. 2.) τινὲς εὑρίσκουσι μυστήριόν τι καὶ τύπους, ἡ «ὄνος», λέγουσιν, εἶναι εἰς τύπον τοῦ ἐξ Ἰουδαίων παλαιοῦ λαοῦ, καὶ ὁ «πῶλος» εἰς

τύπον τοῦ ἐξ ἐθνῶν νέου λαοῦ, δηλ. τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, καὶ λοιπῶν, ἐνῷ ὁ Θεὸς εἶπεν ὅτι ὁ παλαιός του λαὸς ἦτο χειρότερος ἀπὸ ὄνον, «ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ Κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω, καὶ ὁ λαός με οὐ συνῆκεν.» (Ἡσαΐας ά. 3). Καὶ εἰς τί αἱ πρῶται Ἐκκλησίαι τῶν Ἑλλήνων, Ῥωμαίων καὶ λοιπῶν ὡμοίαζον μὲ πῶλον ὄνου, δύσκολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις. (Ἴδε Ἑρμηνείαν Εὐθυμίου Ζιγαβηνοῦ τόμ. ά. σελ. 407, 408. Ἔκδοσις Ἀθηνῶν 1842).

ΚΑΝΩΝ ΙΕ'.

Ἡ σημασία λέξεώς τινος ἢ παροιμίας, ὡς ἤδη εἶπα, γνωρίζεται ἀπὸ τὴν χρῆσιν, καὶ ἡ χρῆσις γνωρίζεται ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τοὺς ὁποίους διερμηνεύομεν, παραβάλλοντες διάφορα ῥητὰ καὶ χωρία, ἢ διὰ τῆς μαρτυρίας ἐκείνων, οἵτινες ἤκμαζον ὅτε ἐλαλεῖτο ἡ γλῶσσα καὶ ἦτο εἰς κοινὴν χρῆσιν, ἢ ἀπὸ ξένους οἵτινες εἶχον μάθει τὴν γλῶσσαν, καὶ ἀπὸ τὰς μεταφράσεις αὐτῶν· π. χ. ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁρίζει τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, Πίστις, εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν του κεφ. ιά., τῆς λέξεως Δικαιοσύνη, εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους κεφ. γ'., τῆς φράσεως, στοιχεῖα τοῦ κόσμου, εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας κεφ. δ'., τῆς λέξεως χάρις, δηλ. ἄφεσις ἁμαρτιῶν, καὶ σάρξ, πνεῦμα καὶ λοιπά, εἰς διάφορα μέρη.

ΚΑΝΩΝ ΙΣΤ'.

Καθὼς εἰς τὰ κλασικὰ βιβλία τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, τοῦ Ὁμήρου δηλ., Θουκυδίδου, καὶ ἄλλων, σχόλια γεγραμμένα ὑπὸ πεπαιδευμένων ἀνθρώπων ἐχόντων κα-

λὴν κρίσιν, δύνανται νὰ μᾶς βοηθήσωσιν εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωμεν αὐτά, τοιουτοτρόπως καὶ σχόλια εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, γεγραμμένα ὑπὸ πεπαιδευμένων ἀνθρώπων ἐχόντων καλὴν κρίσιν εἶναι ὠφέλιμα. Πρέπει ὅμως πάντοτε καὶ εἰς ἀμφότερα νὰ μεταχειριζώμεθα τὴν ἰδικήν μας κρίσιν. Προσέτι δὲν πρέπει νὰ βλέπωμεν τόσον τὴν ἀρχαιότητα τοῦ σχολιαστοῦ, ὅσον τὴν παιδείαν αὐτοῦ καὶ τὴν καλὴν κρίσιν.

ΚΑΝΩΝ ΙΖ΄.

Ἀρχαῖαι μεταφράσεις τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς χρησιμεύουσι μὲν εἰς τὴν ἑρμηνείαν αὐτῆς, πρέπει ὅμως νὰ μεταχειριζώμεθα αὐτὰς μὲ προσοχήν, καθὼς καὶ ὅλας τὰς νεωτέρας μεταφράσεις· μόνη ἡ ἀρχαιότης δὲν προσθέτει τινὰ ἀξίαν, ἐκτὸς ἐὰν οἱ παλαιότεροι μεταφρασταὶ ἦσαν ἄνθρωποι μᾶλλον πεπαιδευμένοι, εἶχον καλὴν κρίσιν, καὶ ἐγνώριζον καλήτερον τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν μετέφρασαν. Διὰ νὰ κρίνωμεν δὲ περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἀρχαίων μεταφραστῶν, πρέπει νὰ παραβάλλωμεν τὰς μεταφράσεις αὐτῶν μὲ τὸ ἀρχέτυπον· καὶ μὲ τὰ σήμερον ὑπάρχοντα βοηθητικὰ μέσα, δυνατὸν νὰ γείνῃ καλητέρα μετάφρασις τῆς Γραφῆς, παρὰ τὴν τῶν ἑβδομήκοντα, τὴν λεγομένην Βουλγάταν, τὴν Συριακήν, τὴν Χαλδαϊκὴν καὶ λοιπάς. Τὴν ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα γενομένην μετάφρασιν τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας τοῦ Δανιὴλ, ἀπέρριψαν οἱ Πατέρες δεχθέντες ἀντ' αὐτῆς τὴν τοῦ Θεοδοτίωνος, τοῦτο δὲ εἶναι ἀπόδειξις ὅτι οἱ Πατέρες δὲν ἐνόμιζον τοὺς ἑβδομήκοντα θεοπνεύστους.

ΚΑΝΩΝ ΙΗ΄.

Πολὺ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν εἰς ποῖον ἔθνος

ἀνῆκεν ὁ συγγραφεὺς, τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τȣ, καὶ τὴν τάξιν τῆς κοινωνίας εἰς ἣν ἔζησεν, ὅπως ἐννοήσωμεν ἀκριϐῶς τὴν σημασίαν ἣν ἀποδίδει εἴς τινας λέξεις.

ΚΑΝΩΝ ΙΘ΄.

Πρέπει νὰ λάϐωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τοῦ συγγράμματος, ἂν δηλ. ἦναι πεζὸν, ἢ ποίησις, ἱστορία, ἀλληγορία, κτλ. Εἰς ἁπλῆν πεζικὴν ἱστορίαν δὲν περιμένομεν νὰ εὕρωμεν ἀλληγορίαν, ἐνῷ εἰς τὴν ποίησιν περιμένομεν νὰ εὕρωμεν τὴν ἀλήθειαν περιϐεϐλημένην μὲ κόσμον καὶ ποικίλως κεχρωματισμένην, ὡς εἰς τὸν Ἡσαΐαν, τοῦ ὁποίȣ ἡ προφητεία εἰς τὸ ἀρχέτυπον εἶναι ποίησις ὑψηλή· «Ἔλαϐεν ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Κυρίου διπλάσιον δι' ὅλας τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς.» Καὶ κατὰ τοὺς Ο΄. «Ἐδέξατο ἐκ χειρὸς Κυρίȣ διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς.» (Ἡσαΐας μ΄. 2). Εἶναι βέϐαιον ὅτι ὁ Θεὸς δὲν τιμωρεῖ οὐδένα ἄνθρωπον περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ ποιητὴς διὰ νὰ φανερώσῃ τὰ μεγάλα πάθη τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, λέγει ποιητικῶς, ὅτι ἔλαϐε διπλᾶ.

ΚΑΝΩΝ Κ΄.

Πρέπει νὰ λάϐωμεν ὑπ' ὄψιν τὸν σκοπὸν τοῦ συγγραφέως, ἢ τὸν σκοπὸν τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ ἐν γένει, καθὼς καὶ τὰς περιστάσεις αἵτινες ἔδωκαν τὴν ἀφορμὴν αὐτῆς. Πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς ὁμολογούμενον ὅτι φρόνιμος καὶ συνετὸς συγγραφεὺς γράφει συμφώνως μὲ τὸν γενικὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ΚΑ΄.

Πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὴν συνάφειαν τοῦ λόγου, καὶ

τὴν ἄμεσον σχέσιν τῶν τε προηγουμένων καὶ ἑπομένων, ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς ἔχων γενικὸν σκοπὸν, δυνατὸν νὰ εἰσάξῃ κατὰ περίστασιν διάφορα ἐπιχειρήματα, καὶ διαφόρους ἀποδείξεις, καὶ ἐπεισόδια τρόπον τινὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁμιλίας του, διότι ὄχι μόνον δυνάμεθα ἐξ αὐτῆς νὰ μάθωμεν τὴν σημασίαν λέξεώς τινος, ἀλλὰ καὶ ὅλως διόλου ἂν λείπῃ λέξις τις δυνάμεθα ἐνίοτε νὰ εὕρωμεν τὴν ἀπαιτουμένην καὶ προσήκουσαν χωρὶς λάθος, ὡς συμβαίνει εἰς ἀρχαίας ἐπιγραφὰς καὶ χειρόγραφα.

ΚΑΝΩΝ ΚΒ'.

Δυνάμεθα νὰ λάβωμεν βοήθειαν ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶν συγγενικῶν γλωσσῶν, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή.

ΚΑΝΩΝ ΚΓ'.

Ἡ ἐτυμολογία δὲν εἶναι ἀσφαλὴς ὁδηγὸς, ἐπειδὴ ἡ γλῶσσα μεταβάλλεται πολλάκις, καὶ αἱ λέξεις δὲν ἔχουσι πάντοτε τὴν ἀρχικήν των σημασίαν, ὡς βλέπομεν εἰς τὰς λέξεις, καλὸς, ἀγαθὸς, καὶ πολλὰς ἄλλας.

ΚΑΝΩΝ ΚΔ'.

Πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἰδεῶν ἢ δοξασιῶν τὰς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς διδάσκει, ἵνα εὕρωμεν τὴν ἀληθῆ σημασίαν· καθὼς « Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν » κ. λ. (Ματθ. Ε'. 29).

ΚΑΝΩΝ ΚΕ'.

Πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὸν κοινὸν νοῦν, κρίνοντες περὶ τῆς σημασίας λέξεώς τινος ἢ φράσεως, ἐὰν δηλαδὴ πρέπῃ νὰ ἐκλαμβάνηται κατὰ γράμμα, ἢ μεταφορικῶς, ἢ

καθ' ὑπερβολὴν, ἢ ὑπαλλαγὴν, ἢ καταχρηστικῶς.

Κατάχρησις. «Καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιεν.» (Δεύτερον. λβ'. 14) «Ποταμοὶ κροτήσουσι χειρί.» (ψαλ. ϟζ. 8).

Ὑπαλλαγή. «Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ.» (Λουκ. ά. 64).

Ὑπερβολή. «Καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμ»μον τῆς γῆς· εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς »γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται.» (Γεν. ιγ'. 16).

ΚΑΝΩΝ ΚΣΤ'.

Ἐνίοτε τὸ ὅλον κεῖται ἀντὶ τοῦ μέρους καὶ τ' ἀνάπαλιν· ὡς, οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην (δηλαδὴ ἐμὲ), οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.» (Ψαλ. ιέ. 10) ὅπου, ψυχὴ κεῖται διὰ τὸ ὅλον, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ παραλληλισμοῦ, «τὸν ὅσιόν σου» (καὶ Πράξ. β'. 27). «Καὶ ἔλαβεν Ἄβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν Λὼτ... καὶ πᾶσαν ψυχὴν, ἣν ἐκτήσατο ἐκ Χαῤῥάν»· δηλ. τὰ τέκνα καὶ τοὺς δούλους (Γεν. ιβ'. 5). Τοιουτοτρόπως λέγομεν καὶ σήμερον «ὅλαι αἱ ψυχαὶ τόσαι,» δηλ. ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. (Ἴδε καὶ Λευΐτ. έ. 2. καὶ κβ'. 11).

ΚΑΝΩΝ ΚΖ'.

Αἱ ἀνατολικαὶ γλῶσσαι εἶναι κατὰ πολλὰ τροπικαὶ, μεταφορικαὶ, καὶ πλήρεις διαφόρων σχημάτων, π. χ. ὁ Ἱερεμίας περιγράφει μεγάλας θλίψεις οὕτω πῶς·

« Ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ, ἄμορφος καὶ ἔρημος· καὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ δὲν ὑπῆρχε τὸ φῶς αὐτῶν.

« Εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἰδοὺ, ἔτρεμον, καὶ πάντες οἱ λόφοι κατεσείοντο.

« Εἶδον, καὶ ἰδού, δὲν ὑπῆρχεν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἶχον φύγει.

« Εἶδον, καὶ ἰδού, ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτοῦ κατηδαφισμέναι ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἀπὸ τοῦ σκληροῦ θυμοῦ αὐτοῦ. „ (Ἱερεμ. δ΄. 23—26).

« Ἡ γῆ θέλει σεισθῇ ἔμπροσθεν αὐτῶν· οἱ οὐρανοὶ θέλουσι τρέμει· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη θέλουσι συσκοτάσει, καὶ τὰ ἄστρα θέλουσι σύρει ὀπίσω τὸ φέγγος αὐτῶν. „ (Ἰωὴλ β΄. 10).

« Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. » (Πράξ. β΄. 19. 20).

ΚΑΝΩΝ ΚΗ΄.

Τὰ ὁμώνυμα μεταχειρίζονται πολλάκις διὰ ποικιλίαν καὶ κόσμον, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς παραλληλισμούς, καὶ ὡς ἐκ τούτου, δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ τις διαφορὰν μεγάλην εἰς τὸ νόημα αὐτῶν.

ΚΑΝΩΝ ΚΘ΄.

Ἡ Νέα Διαθήκη ὡς πρὸς τὸ λεκτικόν, τὴν φρασεολογίαν καὶ τὸ σχῆμα τῆς γλώσσης δὲν εἶναι καθαρὰ Ἑλληνικὴ κλασικὴ, ἀλλὰ μετέχει Ἑβραϊκῶν ἰδιωτισμῶν περιέχουσα καὶ Λατινισμούς, ὡς σπεκουλάτωρ (Μάρκ. ς΄. 27), κουστωδία (Ματθ. κζ΄. 65. 66. κή. 11), Πραιτώριον (Ματθ. κζ΄. 27), καὶ Συριασμούς, ὡς Ἀββᾶ, (Ῥωμ. ή. 15. Γαλλ. δ΄. 6) Μαραναθὰ (Α΄. Κορινθ. ις΄. 22) καὶ Περσισμούς, ὡς Ἀγγαρεύω (Ματθ. ε. 41. κζ. 32)·

ΚΑΝΩΝ Λ'.

Ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐγράφη εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, καὶ ἡ Νέα Διαθήκη εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἀνάγκη πᾶσα ὁ Ἑρμηνευτὴς νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰς δύω ταύτας γλώσσας. Προσέτι, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, τὴν Γεωγραφίαν τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν πέριξ χωρῶν, τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν τῶν Ἑβραίων.

ΚΑΝΩΝ ΛΑ'.

Ὅπου τὸ ὕφος δὲν εἶναι καθαρὸν Ἑλληνικὸν πρέπει νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρὸς κατάληψιν ἢ διασάφισιν αὐτοῦ, διότι πολλοὶ ἰδιωτισμοὶ Ἑβραϊκοὶ εὑρίσκονται εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην καὶ εἰς τὴν τῶν Ο'. μετάφρασιν τῆς Παλαιᾶς.

ΚΑΝΩΝ ΛΒ'.

Ἡ μετάφρασις τῶν Ο'. δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις τοῦ Ἑβραϊκοῦ Ἑλληνικοῦ· ἡ τοῦ Ἀκύλα μετάφρασις ἔχει τὴν ἰδίαν φρασεολογίαν, ἡ δὲ τοῦ Συμμάχου εἶναι καθαρὰ Ἑλληνική, χρησιμεύουσα εἰς τὸ νὰ εὑρίσκωμεν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν. Τὰ ἀπόκρυφα βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης χρησιμεύουσιν εἰς τὴν Ἑρμηνείαν, ὡς μετέχοντα τοῦ Ἑβραϊκοῦ Ἑλληνικοῦ.

ΚΑΝΩΝ ΛΓ'.

Ἀλληγορία (ἐκ τοῦ ἄλλο ἀγορεύω) εἶναι ὅταν λέγων τις ἓν ἐννοῇ ἄλλο, ὡς ἡ Ἄγαρ ἀντὶ δουλείας. Μία ὡραία ἀλληγορία εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἐκκλησιαστὴν (Κεφάλ. ιβ'.

2—6), ὅπου τὸ γῆρας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ κατάλυσις τοῦ σώματος διὰ τοῦ θανάτου, περιγράφονται εἰς κατανυκτικὸν τρόπον. Τινὲς ὅμως εὑρίσκουσιν ἀλληγορίας πανταχοῦ καὶ καθιστῶσι τὴν θείαν Γραφὴν τρόπον τινὰ βιβλίον μυστικόν, ὡς τὰ μαντεῖα τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων· π. χ. εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου (Λουκ. ί. 30—37), τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μᾶς διδάσκῃ νὰ θεωρῶμεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς πλησίον μας, καὶ ν' ἀγαπῶμεν καὶ εὐεργετῶμεν αὐτούς. Τινὲς δὲ εὑρίσκουσιν ἐν αὐτῇ πολλὰ ἀλληγορούμενα, ἢ μυστικά· λέγουσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις « κατέβη ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, » ἦτο ὁ Ἀδὰμ καὶ πάντες οἱ ἐξ αὐτοῦ· ὅτι « ἡ κατάβασις » ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, σημαίνει τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς εἰς τὴν κακίαν· « οἱ λῃσταὶ, » τοὺς δαίμονας· « αἱ πληγαὶ, » ψυχικὰ τραύματα ἁμαρτιῶν· « ἐκδύσαντες αὐτὸν, » ἔκβαλον τὰ ἱμάτια τῆς ἀρετῆς· « ἀφέντες ἡμιθανῆ, » δηλ. τὸ σῶμα θνητὸν τὴν ψυχὴν ἀθάνατον· « ὁ Ἱερεὺς, » ὁ διὰ Μωϋσέως δοθεὶς νόμος· « ὁ Λευΐτης » σημαίνει τὸν λόγον τῶν Προφητῶν· « ὁ Σαμαρείτης, » τὸν Χριστόν· τὸ « κατέδησε τὰ τραύματα, » ἐδίδασκεν· « ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον. » ἡμερότητα καὶ στύψιν· ὅτι δηλ. ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ποτὲ μὲν ἡμέρως προβαίνει καὶ ἱλαρύνει, ποτὲ δὲ στύφει καὶ δάκνει· « τὸ κτῆνος, » τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ (*)· « τὸ πανδοχεῖον, » τὴν Ἐκκλησίαν· τὰ « δύω δηνάρια, » τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην· καὶ ὁ « Πανδοχεὺς, » πᾶς ἐπίσκοπος κ. λ. (ἴδε Ἑρμ. Εὐθυμίου Ζιγαβηνοῦ Τόμ. Β'. σε-

(*) Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην ὁ Χριστὸς εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ὁ Σαμαρείτης καὶ τὸ κτῆνος αὐτοῦ!

λὶς 248—250. Ἔκδοσις Ἀθην. 1842.) Μὲ τοιαύτην Ἑρμηνείαν ἡ θεία Γραφὴ γίνεται πανδοχεῖον ὅλων τῶν ἀλλοκότων καὶ παραλόγων ἰδεῶν, καὶ ἀναμφιβόλως ὡς τὰ μαντεῖα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

ΚΑΝΩΝ ΛΔ΄.

Πράγματα τὰ ὁποῖα φυσικῶς δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν εἰς ἓν ὑποκείμενον δὲν δύνανται νὰ γείνωσι κατηγορούμενα αὐτοῦ, καὶ ὅταν κατηγορῶνται, φυσικὰ πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν αὐτὰ ὡς τροπικά· αἱ πεδιάδες, φέρ' εἰπεῖν, μειδιῶσιν, αἱ πέτραι φωνάζουσιν, ὁ ἐξ οὐρανοῦ ἄρτος, σεῖς εἶσθε τὸ ἅλας, καὶ λοιπά. Τοιουτοτρόπως πολλὰ λέγονται περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἀνθρώπου τὰ ὁποῖα ὅλως ἀνήκουσιν εἰς τὴν θεότητα αὐτοῦ, καὶ τ' ἀνάπαλιν.

ΚΑΝΩΝ ΛΕ΄.

Ὅταν δύω χωρία θετικῶς ἀντιφάσκωσι, πρέπει τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν νὰ ἦναι σφαλερὸν, καὶ ὁ Ἑρμηνευτὴς πρέπει νὰ ζητήσῃ τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν· π. χ. εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον Κεφ. ιθ΄. τὸ 14 ἐδάφιον παραβαλλόμενον μὲ τὸ κατὰ Ματθ. Κεφ. κζ΄. 45 καὶ κατὰ Μάρκον Κεφ. ιέ. 25, φαίνεται ἀναντίῤῥητον λάθος. Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ β΄. βιβλίον τῶν βασιλειῶν Κεφ. ή. τὸ 26 ἐδάφιον παραβαλλόμενον μὲ τὸ Β΄. χρονικῶν Κεφ. κϛ΄. 2. Ἐνίοτε δὲ ἡ διαφωνία δύω χωρίων εἶναι κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ οὐχὶ πραγματικὴ, ὡς φέρ' εἰπεῖν φαίνεται ὅτι ὁ Παῦλος καὶ ὁ Ἰάκωβος διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν διὰ πίστεως σωτηρίαν, ἐνῷ πραγματικῶς δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς διαφωνία,

διότι ὁ εἷς παριστᾷ τὴν ἀρχὴν μᾶλλον, ὁ δὲ ἄλλος τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Τοιουτοτρόπως εἰς τὸ ῥητὸν « ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖν ». (Α΄. Κοριν. ζ΄. 38) ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι διαφωνεῖ μὲ τὸ, « οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, » (Γεν. β΄. 18) ἐνῷ δὲν ὑπάρχει οὐδεμία πραγματικὴ διαφωνία, διότι ὁ Παῦλος ἐσύστησε τὴν ἀποχὴν τοῦ γάμου μόνον εἴς τινας ἰδιαιτέρας περιστάσεις. « Τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν, » λέγει, « διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην. » (στίχ. 26).

Ὅταν τις ὁμιλῇ περί τινος δόγματος, ἢ ἀρετῆς ἰδιαιτέρως, δίδει ἐξοχότητά τινα εἰς αὐτὰ, τὴν ὁποίαν δὲν φαίνεται ὅτι ἔχουσιν ὅταν θεωρῶνται ὁμοῦ μὲ τ' ἄλλα· π. χ. ὅταν ὁμιλῇ περὶ ἐλεημοσύνης, χαλιναγωγίας τῆς γλώσσης, ἐπισκέψεως τῶν ὀρφανῶν, ἐλπίδος, πίστεως, καλῶν ἔργων κ. λ. Καὶ ὡς ἐκ τούτου φαίνεται ἐνίοτε εἰς τὸν ἐπιπολαίως ἐξετάζοντα, διαφωνία τις, ἐνῷ πραγματικῶς δὲν ὑπάρχει.

ΚΑΝΩΝ ΛΣΤ΄.

Πράγματά τινα δύνανται νὰ διαφέρωσι κατὰ τὸ φαινόμενον εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην, ἕνεκεν τοῦ διαφορετικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπιλάμψαντος φωτὸς, καθὼς ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, ἀγαθοεργία πρὸς τὰ ἔθνη, ἡ κατὰ δωρεὰν δικαίωσις, ἡ ἰσότιμος καὶ πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους παντὸς ἔθνους, φυλῆς, γλώσσης, καὶ παντὸς λαοῦ.

ΚΑΝΩΝ ΛΖ΄.

Εἰς τὴν ὑπὸ διαφόρων ἀνθρώπων διήγησιν συμβάντος τινὸς ἕκαστος δύναται νὰ διηγῆται διάφορα περιστατικὰ,

ὅλα ὅμως ἀληθῆ· π. χ. ὁ εἷς Εὐαγγελιστὴς λέγει ὅτι οἱ λῃσταὶ ὠνείδιζον τὸν Χριστόν, ἄλλος δὲ λέγει ὅτι ὁ εἷς τῶν λῃστῶν μετενόησεν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς καὶ οἱ δύο ὠνείδιζον τὸν Χριστόν, καὶ ὅτι ἑπομένως ὁ εἷς μετενόησε καὶ πιστεύσας εἶπε, «Μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.» (Λουκ. κγ'. 42).

ΚΑΝΩΝ ΛΗ'.

Ἀκριβὴς τάξις ὡς πρὸς τὸν καιρὸν καθ' ὃν συνέβησάν τινα πράγματα ἐνίοτε ἀμελεῖται, καὶ ὡς ἐκ τούτου γίνεται ἡ φαινομένη διαφωνία εἰς τὴν διήγησιν.

ΚΑΝΩΝ ΛΘ'.

Εἰς τὰ Εὐαγγέλια ὁ εἷς Εὐαγγελιστὴς ἐνίοτε διηγεῖται ἢ βεβαιοῖ πρᾶγμά τι ἐν γένει, καὶ ὁ ἄλλος λεπτομερῶς, ὅθεν διαφωνία κατὰ τὸ φαινόμενον.

ΚΑΝΩΝ Μ'.

Ἐνίοτε διαφέρουσιν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκφράσεως τῶν ἰδίων πραγμάτων, μεταχειριζόμενοι ποτὲ μὲν τὸν κοινὸν καὶ ἀσαφῆ τρόπον, ποτὲ δὲ τὸν ἀκριβέστερον. Ἡ σύνταξις τῶν λέξεων δὲν εἶναι πάντοτε τόσον ἀκριβὴς καὶ φιλοσοφική, ὥστε νὰ μὴ ἀφήσῃ ἀμφιβολίαν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου.

ΚΑΝΩΝ ΜΑ'.

Γεγονότα τινὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ εἷς Εὐαγγελιστής, ἐπειδὴ ἔχουσιν ὁμοιότητά τινα μὲ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ ἄλλος, ἐκλαμβάνονται ἐνίοτε ὡς τὰ αὐτά, ἐνῷ πραγματικῶς εἶναι διαφορετικά, καὶ τὸ ἐναντίον, ἀπὸ τὴν μικρὰν

διαφορὰν ἐκλαμβάνονται ἐνίοτε διαφορετικά, ἐνῷ εἶναι τὰ αὐτά.

ΚΑΝΩΝ ΜΒ'.

Παρατηρητέα ἡ ἰδέα μᾶλλον, παρ' ἡ ἐνδυμασία αὐτῆς ἥτις διαφέρει ὡς ὁ τρόπος τοῦ ἐνδύεσθαι εἰς διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους. Ὁ τρόπος τοῦ γράφειν διαφέρει εἰς τοὺς θεοπνεύστους συγγραφεῖς τόσον, ὅσον καὶ ὁ τῶν κοσμικῶν συγγραφέων, οἷον Ὁμήρου, Θουκυδίδου, Πλάτωνος, Δημοσθένους, Ξενοφῶντος καὶ λοιπῶν.

ΚΑΝΩΝ ΜΓ'.

Ὅλα τὰ ἀμφίβολα χωρία τῆς Θείας Γραφῆς καὶ ὅλα τὰ περιέχοντα κατὰ τὸ φαινόμενον διαφωνίαν τινά, δὲν εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ προξενήσωσι μεγάλην ζημίαν εἰς ὁποιονδήποτε δόγμα, ἢ ἠθικὴν παραγγελίαν. Τοιαῦτα ῥητὰ εὑρίσκονται εἰς ὅλα τὰ κλασικὰ βιβλία, καὶ μόλον τοῦτο, ποτὲ δὲν συλλογίζεταί τις νὰ ἀποβάλλῃ αὐτά, ἢ νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν τῶν βιβλίων.

ΚΑΝΩΝ ΜΔ'.

Οἱ ἀντιγραφεῖς τῶν ἱερῶν Γραφῶν εἶναι ὅλοι ἄνθρωποι ὑποκείμενοι εἰς λάθη καθὼς καὶ οἱ νῦν τυπογράφοι, καὶ οὐχὶ θεόπνευστοι, ἐνίοτε ἀναμφιβόλως ἔκαμαν λάθη, καὶ ἀξιοθαύμαστον μάλιστα εἶναι ὅτι ἔκαμαν τόσον ὀλίγα καὶ ὄχι περισσότερα. Ἀλλ' εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μεταφράσεις, καὶ εἰς τὰ μᾶλλον λανθασμένα ἀντίγραφα αὐτῶν εὑρίσκονται ὅλαι αἱ οὐσιωδέστεραι καὶ ἀναγκαιότεραι ἀλήθειαι καὶ τὰ κυριώτερα δόγματα.

ΚΑΝΩΝ ΜΕ΄.

Πράγματά τινα δὲν δύνανται νὰ μεταφρασθῶσι κατὰ λέξιν, ἀλλὰ κατὰ σημασίαν, καθὼς εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν τὸ Chateaux en Espagne καὶ εἰς τὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν τὸ, ἀέρα κοπανίζει, δηλ. πρᾶγμα φανταστὸν ἢ χωρὶς βάσιν.

ΚΑΝΩΝ ΜΣΤ΄.

Τινὰ πράγματα εἶναι ἀδύνατον νὰ μεταφράσῃ τις χωρὶς νὰ βλάψῃ τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν σημασίαν. Ἡ καλητέρα μετάφρασις τοῦ Ὁμήρου εἰς τὴν σημερινὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν χάνει πολὺ κατὰ τὴν ὡραιότητα, κομψότητα καὶ ἐνίοτε κατὰ τὴν σημασίαν. Οὕτως ἔχει καὶ εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς θείας Γραφῆς· ἀλλ' εἰς τὸν μὴ εἰδότα τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀρχετύπου, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία ἡ μετάφρασις πρὸς κατάληψιν τῶν ἰδεῶν, πρὸς ἀληθῆ πίστιν, καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν· διότι « ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ. » (Ῥωμ. ι΄. 17).

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑ ΑΡΙΑΝΙΖΟΝΤΑ ΚΑΙ ΛΕΓΟΝΤΑ ΕΑΥΤΟΝ "ΜΟΝΑΔΙΣΤΗΝ" ΔΗΛΑΔΗ, ΜΗ ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΙΑΔΑ, ΑΛΛ' ΕΙΣ ΕΝ ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΗΤΟΣ.

(*Μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.*)

ΜΑΤΘ. ΚΒ'. 45.

« Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; »

Κάρλεστων, τὴν 6 Ἀπριλίου 1820.

Ἀκριβέ μου Κύριε!

Τὸ φυλλάδιον τὸ ἐπιγραφόμενον « Ἐπίκλησις πρὸς τοὺς ἀμερολήπτους » τὸ ὁποῖον μοὶ ἀφήκατε, ἀνέγνων μετὰ πολλῆς προσοχῆς, οὐχὶ μόνον ἕνεκα τῆς πρὸς ὑμᾶς εἰλικρινοῦς μου φιλίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπάρχει ἐρεθισμός τις εἰς τὰ πνεύματά τινων ἕνεκα τῶν ὑμετέρων δοξασιῶν, αἵ ὁποῖαι, ὡς λέγετε, εἶναι « Μοναδιστικαί. » Ἀφοῦ ἀνέγνων αὐτὸ ἀπεσύρθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὸν « μόνον ζῶντα καὶ ἀληθῆ Θεὸν » ἵνα μοι χορηγήσῃ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Πνεύματος, ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὴν θεῖαν Γραφήν. Ἀνοίξας δὲ ἡ πρώτη ῥῆσις, τὴν ὁποίαν εἶδον, μὲ ἔκαμε πολλὴν ἐντύπωσιν. Ἦτο δὲ ἡ ἑξῆς, ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῇ Κεφ. ά. στίχ. 16

„Ὅτι ἐν αὐτῷ (ὁ λόγος περὶ Χριστοῦ) ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, κτλ.„

Μοὶ ἐπροξένησε τόσῳ πλειοτέραν ἐντύπωσιν ἡ ῥῆσις αὕτη, καθόσον εἶχον ἀναγνώσει εἰς τὴν πρώτην σελίδα τȣ ὑμετέρου φυλλαδίου, ὅτι οἱ Μοναδισταὶ „πιστεύουσιν αὐτὸν„ δηλαδὴ τὸν Θεὸν, „ὡς τὸ μόνον ἁρμόδιον ἀντι-„κείμενον θρησκευτικῆς λατρείας, διότι εἶναι τὸ ὑπέρ-„τατον ὂν, ὅστις ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν καὶ „τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.„ Ἐὰν δὲ τȣτο ἦναι ἀληθὲς (καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τȣτȣ· διότι οἱ προφῆται καὶ οἱ ἀπόστολοι πάντοτε ἀναφέρȣσι τȣτο ὡς τὴν μεγίστην ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ Ἰεοβὰ εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς καὶ προσκυνητὸς, δηλαδὴ, διότι ἐποίησε τὰ πάντα), ἄρα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς καὶ προσκυνητὸς, διότι ὁ ἀπόστολος ῥητῶς λέγει, ὅτι αὐτὸς ἔκτισε τὰ πάντα, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα.

Ἐπεχείρησα τότε νὰ ἐξετάσω ἐπιμελῶς ὅλα τὰ κεφάλαια, ὅπου ὁ χαρακτὴρ τοῦ Χριστοῦ διευκρινεῖται σαφῶς, καὶ ταχέως ἐνόησα ὅτι τὸ ὑμέτερον φυλλάδιον εἶναι ἐλλειπές· διότι αἱ Γραφαὶ τὰς ὁποίας ἀναφέρετε ἐν αὐτῷ ἀποβλέπουσιν εἰς μόνον ἓν μέρος τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

Καὶ ἀληθῶς, κύριε, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ Θεία Γραφὴ παριστάνει τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ΑΝΘΡΩΠΟΝ, κατὰ πάντα ὅμοιον μὲ ἡμᾶς πλὴν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ πρὸς τούτοις ὡς ΘΕΟΝ, ὡς τὸ ΟΝ ἐκεῖνο, ὅστις ἐποίησε τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν.

Ὀλίγαι τινες ῥήσεις τὰς ὁποίας ἀντιπαραθέτω θέλȣσιν δὲν ἀμφιβάλλω, καταπείσει ὑμᾶς περὶ τῆς ἀληθείας τῆς παρατηρήσεώς μου.

ΩΣ ΘΕΟΣ.	ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.
Ἰωάν. Α'. 1. « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. »	Ἰωάν. ά. 14. « Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. »
Α'. Ἰωάν. έ. 20. « Οὗτος ἐςὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. »	Ἰωάν. ιδ'. 28. « Ὁ Πατήρ μου μείζων μου ἐστί. »
Ἰωάν. κά. 17. « Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, σὺ πάντα οἶδας. »	Μάρκ. ιγ'. 32. « Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ Ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰμὴ ὁ Πατήρ. »
Κολοσ. β'. 8. 9. « Βλέπων μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς. »	Λουκ. β'. 52. « Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. » Ἰωάν. έ. 30. « Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. »
Ῥωμ. θ'. 5. « Καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. »	Ἡσαΐας νγ'. 3. « Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὤν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν. » (Κατὰ τὴν νέαν μετάφρασιν· « Ἄνθρωπος θλίψεων καὶ δόκιμος ἀσθενείας. »)
Ἰωάν. κ'. 28. « Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. »	
Ἑβρ. ά. 8. « Πρὸς δὲ	Ἑβρ. β'. 7. « Ἠλάττω-

τὸν υἱόν· ὁ θρόνος σου, ὁ Θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. »

Ἑβρ. ά. 6. « Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες Ἄγγελοι Θεοῦ. »

Ἀποκάλ. έ. 8-14. « Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν Ἁγίων.

« Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες· Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους,

" Καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς· καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς.

" Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν Ἀγγέλων πολλῶν κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων,

" Λέγοντες φωνῇ μεγά-

σες αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους. "

Ἑβρ. β'. 9. " Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, κ. λ. "

λη· Ἄξιόν ἐστι τὸ Ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.

" Καὶ πᾶν κτίσμα ὅ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ ἐστι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἤκουσα λέγοντας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

" Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, Ἀμήν· καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. "

Ἀποκάλ. ά. 8. 11. « Ἐγώ εἰμὶ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ Κύριος, ὁ Ὢν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, ὁ Παντοκράτωρ. »

Ἀποκ. κβ'. 13. 16. "Ἐγώ εἰμι τὸ Α, καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. Ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ. "

Ἑβρ. ά. 10. " Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί. "

Ἑβρ. β'. 17. " Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι. "

Ἑβρ. β'. 14. 16. " Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν. "

Ῥωμ. ιδ΄. 10. 11. "Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. Γέγραπται γάρ· Ζῶ Ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ."

Κολοσ. ά. 16. 17. "Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα. τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαὶ, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε."

"Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται."

Πράξ. ιζ΄. 31. "Μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε."

Λουκ. γ΄. 23. "Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος."

Εὐκόλως ἐδυνάμην νὰ παραπέμψω ὑμᾶς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ῥήσεις τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι ἱκανὰ ἀνεφέρθησαν ἵνα καταπείσωσι πάντα ἄνθρωπον ἀναγινώσκοντα τὴν Γραφὴν καὶ ἔχοντα λόγον καὶ τὸν κοινὸν νοῦν βοηθὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι καὶ ΘΕΟΣ καὶ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Ἐὰν ἐννοῶ τὴν ὑπόθεσιν, ὁ Σωκινιανὸς πιστεύει μόνον ΕΝ ΜΕΡΟΣ τῆς Γραφῆς, μόνον τὰς ῥήσεις, αἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ Χριστοῦ ὡς ἀνθρώπου· ὁ δὲ Ἀριανὸς ἢ Μοναδιστὴς ὡς ὑμεῖς προτιμᾶτε νὰ ὀνομάζεσθε οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο πιστεύει — δηλαδὴ δὲν πιστεύει ὅτι ὁ

Χριστὸς εἶναι Θεός, μηδὲ ὅτι εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι εἶναι εἶδος ὄντος ὑπεραγγελικοῦ· ἐν ᾧ οἱ Τριαδισταὶ πιστεύουσιν ἀμφότερα — πιστεύουσι τὰς ῥήσεις ἐκείνας αἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ, ὡς καὶ ἐκείνας αἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ, ὡς ἀνθρώπου.

Ἐὰν λέγετε (ἂν καὶ πιστεύω ὅτι δὲν λέγετε) ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ψυχὴν, ἡνωμένα μετὰ ὑπεραγγελικοῦ πνεύματος, εἰσάγετε μυςήριον τόσον μέγα ὅσον οἱ πιστεύοντες αὐτὸν « Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί. » Ἐὰν λέγετε ὅτι δέν ἔχει δύο φύσεις καὶ ὅτι εἶναι ὑπεραγγελικὸν ὂν, πῶς ἐξηγεῖτε τὰς ῥήσεις ἐκείνας, αἵτινες παριστάνουσιν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον, ὡς υἱὸν Δαβὶδ, ὡς μὴ ἔχοντα φύσιν ἀγγέλων, ἀλλ' ὡς ἠλαττωμένον βραχύ τι παρ' αὐτούς;

Περὶ δὲ τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ ὑμετέρου φυλλαδίου, παρακαλῶ μόνον ὑμᾶς, ὅ,τι καὶ ἂν εἴπητε « κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου » νὰ προσέχητε νὰ μὴ εἴπητε « λόγον κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου. »

Ἐπὶ τέλους, κύριε, αἰσθάνομαι ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι περιβεβλημένη φόβου. Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦναι Θεὸς, καὶ μεταχειρίζεσθε τὴν ἐπιῤῥοὴν ὑμῶν, ἵνα ἐξευτελίζητε αὐτὸν, δὲν ἤθελον νὰ ἦμαι εἰς τὴν ὑμετέραν θέσιν διὰ τὸν κόσμον ὅλον. Οὐχί! οὐδὲ ἀντὶ ἑκατομμυρίων κόσμων, δὲν ἤθελον ἀφαιρέσει οὐδὲ μόριον δόξης ἀπ' αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον πάντες οἱ ἐν οὐρανῷ προσκυνοῦσι. Ἀκριβέ μοι φίλε, ἔσο προσεκτικός. Ἐὰν ἐγὼ σφάλλω λατρεύων τὸν Σωτῆρα μου ὑπὲρ τὸ δέον, παρακαλῶ καὶ προσεύχομαι τοῦτο νὰ ἐννοήσω.

Ἀλλ' εἰς τὴν ἱστορίαν χιλίων ὀκτακοσίων ἐτῶν, οὐδὲ ἕνα οὐδέποτε ἤκουσα, ὅστις ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θα-

νάτου νὰ ἐξέφρασε τὴν ἐλαχίστην λύπην ὅτι εἶχεν ὑψώσει τὸν Χριστὸν ὑπὲρ τὸ δέον.

Ὑποτεθέντος ὅτι ὑπήγετε εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἴδετε τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ἁγίων καὶ ἀγγέλων βαλόντων τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τῶν ποδῶν τοῦ Αρνίου καὶ ψαλλόντων, « τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος » — καὶ ἠρχίσατε νὰ εἴπῆτε αὐτοῖς, ὅτι « τὸ νὰ προσκυνῶσι τὸν Χριστὸν εἶναι εἰδωλολατρία, » ποίαν ἀποδοχὴν τάχα ἠθέλετε εὑρεῖ; Ἡ ὑμετέρα κιθάρα καὶ ἡ τοῦ Γαβριὴλ, δὲν ἤθελον εἶσθαι ἀσύμφωνοι καὶ παράφωνοι;

Ὁ ὑμέτερος κ. τ. λ.

Ι. Κ.

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ

ΜΕΤΑ ΤΙΝΩΝ ΣΚΕΨΕΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ,

Συγγραφεῖσα περὶ τὰ τέλη τοῦ 1826 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1827 ἔτους,

ΥΠΟ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Κάτωθι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ῥαγκαβᾶ

Ὁδὸς Κυρίςϐ ἢ Νέων Λϐτρῶν ἀριθ. 872.

1859.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Τὸ 1821 ἔτος μετέβην εἰς Παρισίους ἵνα σπουδάσω ἰδίως τὴν Ἀραβικήν. Ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἀπὸ τῆς πατρίδος μου, τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, διωρίσθην ἔν τινι τῶν ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Νέας Ἀγγλίας καθηγητὴς τῆς Ἀνατολικῆς φιλολογίας, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ διατρίψω τρία ἔτη ἐν Εὐρώπῃ ἵνα τελειοποιηθῶ εἰς ὅ,τι ἔμελλον νὰ διδάξω πρὸς ἄλλους.

Ἐλθὼν εἰς Παρισίους ἤκουσα τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων τοῦ Κ. Κωσσὰν καὶ τοῦ περιωνύμου βαρῶνος Κ. Σιλβέστρου δὲ Σασύ. Μετά τινων δὲ μηνῶν διατριβὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἠσθένησα· καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑγεία μου κατήντησεν εἰς δεινοτάτην κατάστασιν, εἷς τῶν συμπολιτῶν μου ἐξελέξατο καὶ τὸν τόπον ὅπου ἔμελλεν, ὡς ἐνόμιζε, ν' ἀποθέσῃ τὸ θνητόν μου σῶμα· ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Θεοῦ ἄλλως πως ἀπεφάσισε.

Μετὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν μου διαρκέσασαν ἐπί τινας ἑβδομάδας, καὶ ἀφοῦ ἐπανέλαβον τὰς σπουδάς μου, ἔλαβον ἐπιστολὴν ἕνεκα τῆς ὁποίας μετέβαλον τὰ σχέδιά μου. Ἐστέλλετο δὲ παρὰ φίλου, τοῦ Κ. Φῖσκ, Ἀμερικανοῦ καὶ αὐτοῦ, ὅστις εἶχε σταλῆ, ὡς καὶ ὁ προσφιλὴς ἡμῶν συμπολίτης Κ. Πάρσωνς, ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν Εὐαγγε-

λικῶν ἀποστολῶν εἰς τὴν δυτικὴν Ἀσίαν. Μοὶ ἔδιδε δὲ τὴν λυπηρὰν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ Κ. Πάρσωνς, καὶ θρηνῶν διὰ τὴν στέρησιν ταύτην ὁ Κ. Φῖσκ ἐζήτει ἐπιμόνως νὰ ὑπάγω παρ' αὐτῷ εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀποδημήσαντος ἡμῶν φίλου.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδίσταζον ἐὰν ἡ Ἀμερικανικὴ Ἑταιρία συγκατανεύσῃ νὰ μὲ διορίσῃ ἀπόστολον αὐτῆς, διότι οἱ ὑπ' αὐτῆς ἀπεσταλμένοι ἐν γένει ἀνελάμβανον τρόπον τινὰ ἰσόβιον ὑποχρέωσιν, ἐνῷ ἐγὼ μόνον δύο ἢ τρία ἔτη ἐδυνάμην νὰ διαθέσω, μετὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἵνα ἐκπληρώσω τὰ καθήκοντα, εἰς ἃ εἶχον προσδιορισθῇ.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλος τις λόγος σπουδαιότερος μὲ ἀνεχαίτιζεν, ἤτοι ὁ φόβος μὴ δὲν ἐκπληρώσω κατ' ἀξίαν ἔργον τοσούτῳ ἱερόν. Ἀλλὰ μετὰ σκέψιν ὥριμον, ἐνόμισα ὅτι δὲν ἔπρεπε ν' ἀποποιηθῶ εἰς τὸν φίλον μου τὴν βοήθειαν τῶν ἀσθενῶν μου μέσων, ἕως οὗ ἄλλος ἱκανώτερος καὶ ἐμπειρότερος σταλῇ ἐκ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ὡς διάδοχος τοῦ Κ. Πάρσωνς. Διάφοροι φίλοι ἐξωμάλυναν διὰ γενναίων προσφορῶν τὰς δυσκολίας ἄλλης φύσεως, αἵτινες ἐκώλυον τὴν ἀναχώρησίν μου. Ἔγραψα λοιπὸν πρὸς τὴν ἐν Βοστῶνι Ἑταιρίαν προτείνας αὐτῇ νὰ μεταβῶ παρὰ τῷ Κ. Φῖσκ, καὶ νὰ συμβοηθήσω αὐτὸν ἐν τῷ διαστήματι τῶν τριῶν ἐτῶν, ἅτινα εἶχον προσδιορίσει ἵνα σπουδάσω ἐν Παρισίοις τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ περιμείνω ἐπὶ πολὺ τὴν ἐκ Βοστῶνος ἀπάντησιν· ὁ δὲ Κ. Φῖσκ ἐπέμενεν, αἱ περιστάσεις ἐβίαζον, καὶ ᾐσθανόμην τὴν ἀνάγκην ταχείας ἀποφάσεως. Ἐν τούτοις ἐσυστήθη τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1822, ἡ Ἑταιρία τῶν ἱερῶν ἀποστολῶν ἐν Παρισίοις, μὲ προσεκάλεσε ν' ἀπέλ-

θω εἰς Ἱεροσόλυμα, ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς διεύθυνσιν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, καὶ ἐψήφισε πεντακόσια φράγκα εἰς ἔξοδα τῆς μεταβάσεώς μου.

Τὴν πρότασιν ταύτην ἐδέχθην εὐχαρίστως, καὶ ἀνέλαβον ἐτήσιον ὑποχρέωσιν ἐλπίζων ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἤθελον λάβει ἀπάντησιν καὶ διαταγὰς ἐκ τῆς πατρίδος μου. Ἔδωκα λόγον τῶν γενομένων μοι προσφορῶν ὑπὸ τῶν φίλων μου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεταβάσεώς μου, καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους αἱ προσφοραὶ αὗται κατελογίσθησαν μετὰ τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐν Παρισίοις Ἑταιρίας.

Πέντε δὲ ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ Παρισίων ἀναχωρήσεώς μου, ἔμαθον ὅτι καὶ ἡ Ἑταιρία τῶν Ὀλλανδικῶν ἀποστολῶν ἐψήφισε πεντάκοσια φράγκα κατ' ἔτος, διὰ δύο ἔτη, πρὸς βοήθειαν τῆς ἀποστολῆς μου, καὶ μὲ προσεκάλεσε νὰ διευθύνω πρὸς αὐτὴν εἰδήσεις περὶ τῶν ἔργων μου.

Τὴν δὲ ἐκ Βοστῶνος ἀπάντησιν ἔλαβον μῆνάς τινας μετὰ τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἄφιξίν μου, διὰ τῆς ὁποίας ἔμαθον ὅτι αἱ προτάσεις μου ἐγένοντο δεκταί. Ὅθεν εὑρέθην κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνδεδεμένος μετὰ τριῶν Ἑταιριῶν, πρὸς τὰς ὁποίας διεύθυνον τακτικῶς κοινοποιήσεις ἐφ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατριβῆς μου, εἰ καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος μόνον εἶχον ταχθῆ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς τῶν Παρισίων.

Αἱ ὁπωσοῦν μακραὶ αὗται ἐξηγήσεις μοὶ ἐφάνησαν ἀναγκαῖαι, διότι μετὰ τὴν ἐπάνοδόν μου εἰς τὴν Γαλλίαν μοὶ ἐγένοντό τινες ἐρωτήσεις· καὶ ταῦτα πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ἐρωτησάντων με.

Τέσσαρα ἔτη ἤδη παρῆλθον, ἀφοῦ χάριτι θείᾳ, εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ στέκω ἐν ταῖς πύλαις τῆς Ἱερουσα-

λήμ· κατῴκησα ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπου μοὶ ἐπετράπη νὰ κηρύξω τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ διανείμω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Διῆλθον μετὰ τοῦ φίλου μου Κ. Φῖσκ τὴν ἱερὰν γῆν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις· ἐπεσκέφθην τὰς κυριωτέρας πόλεις ἀπὸ τῆς ἐρήμου μέχρι τῆς Αἱμὰθ, καὶ ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων μέχρις Ἀντιοχείας καὶ Ἀλέπης· καὶ νῦν ὅτε ἐπανῆλθον, ὁ εὐγενὴς πρόεδρος, ὁ ναύαρχος κόμης Κ. Βὲρ Χούλλ, (1) μὲ προτρέπει νὰ ἐκθέσω τὰ περὶ τῶν χωρῶν, τὰς ὁποίας περιῆλθον. Δύναμαι νὰ εἴπω ὡς οἱ κατάσκοποι τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ Μωυσῆς ἵνα κατασκεφθῶσι τοὺς τόπους τούτους, « τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ὑπερμήκεις καὶ ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες. » (2) Ἀλλ' εἰ καὶ τρομερὸς ὁ λαὸς οὗτος, θέλω προσθέσει μετὰ τοῦ Χάλεβ· « Ἀναβάντες ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτήν. » διότι ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ βεβαίως « δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς. »

Προτίθεμαι νὰ περιγράψω ἐν συντομίᾳ τὰς διαφόρους φυλὰς καὶ αἱρέσεις τὰς κατοικούσας τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν. τὴν γλῶσσαν τὴν θρησκείαν καὶ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα ἑκάστης αὐτῶν, τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν. καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν θεσιν ὡς πρὸς τὰς σχέσεις αὐτῆς τὰς πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Θέλω προσπαθήσει νὰ καταδείξω τὰς ἀναγκαιοτέρας τοῖς εὐαγγελι-

(1) Mons. l' Amiral Comte Ver Huell.

(2) Ἀριθ. ιγ'. 17—33.

κοῖς ἀποστόλοις ἰδιότητας, καὶ τὰ μέρη ὅπου συμφέρει μᾶλλον νὰ διατρίβωσι· ν' ἀπαντήσω εἴς τινας ἐνστάσεις γενομένας κατὰ τῶν παρὰ τοῖς ξένοις ἱερῶν ἀποστολῶν, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ δώσω περίληψίν τινα τῶν ἀσθενῶν μου ἐργασιῶν μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀφῆκα τὴν Συρίαν.

Ἐὰν τὸ δοκίμιον τοῦτο δὲν ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν ὠφέλειαν, δὲν θέλω ἀπορήσει, διότι ὁμολογῶ τὴν ἀνικανότητά μου εἰς τὸ νὰ πραγματευθῶ τοιαύτην ὑπόθεσιν, καὶ μάλιστα εἰς γλῶσσαν ξένην· ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας θεωρηθῇ ὥς τις προσπάθεια ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὡς τοιαύτη οἰκοδομήσῃ τινὰς τῶν ἀδελφῶν, θέλω χαρῇ, προσφέρων αὐτὸ τῷ Κυρίῳ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐπικαλοῦμαι γράφων πνεῦμα ἀληθείας καὶ ἀπροσωποληψίας. Ἐὰν δὲ γείνῃ ἀντικείμενον αὐστηρᾶς ἐπικρίσεως, θέλω κύψει τὴν κεφαλὴν, διαλογιζόμενος ὅτι μετ' ὀλίγον καὶ τοῦ ἐπικριτοῦ καὶ τοῦ συγγραφέως ἡ χεὶρ θέλουσι κεῖσθαι ἀκίνητοι ἐν τῷ τάφῳ.

Τὸ ἔργον τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν εἶναι τὸ εὐγενέστερον ὅλων ὅσα ποτὲ ἐνησχόλησαν τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, διότι σκοπὸν ἔχει νὰ διαδώσῃ καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην τὴν ἀγαθὴν ἀγγελίαν τῆς ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ σωτηρίας, καὶ τῆς ἀφέσεως τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς, ὁ Ἅγιος, καὶ ὁ Οἰκτίρμων, χάριν αὐτοῦ χορηγεῖ ἡμῖν εἰς αἰῶνας.

Ἡ γνῶσις τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἴδιον ἔργον τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν εἶναι νὰ διαδίδωσι, τείνει εἰς τὸ νὰ καθαρίζῃ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς φυσικῆς διαφθορᾶς, καὶ ἀνοίγει αὐτῇ πηγὴν ἀνεξαντλήτου χαρᾶς, ὑποβάλλουσα εἰς τὰς μελέτας αὐτῆς ὑψηλοὺς λογισμοὺς καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα. Ὁ ἀθάνατος καὶ πεπτωκὼς ἄνθρωπος εὑρίσκει ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τὴν πεποίθησιν τῆς πτώσεως αὐτοῦ

χωρὶς ν' ἀθυμήσῃ, καὶ τῆς θείας αὐτοῦ καταγωγῆς, χωρὶς νὰ ἐπαρθῇ. Ἐκ τούτου ἐννοεῖ ὅτι ὁ βίος δὲν περιορίζεται εἰς ἀπολαύσεις προσκαίρους, οὐδὲ εἰς φροντίδας σώματος μετ' ὀλίγον φθαρησομένου, καὶ σπεύδει πρὸς ἀτελεύτητον εὐδαιμονίαν, ἀναγνωρίζων οἴκοθεν τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ ταύτην ἐξ ἑαυτοῦ.

Τὸ Εὐαγγέλιον προσφέρει ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀνάπαυσιν πρὸς πάντας τοὺς πεφορτισμένους· χέει βάλσαμον παραμυθίας εἰς πάσας τὰς συντετριμμένας καρδίας· διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀγαπῶνται ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀμοιβαίας αὐτῶν εὐδαιμονίας, καὶ δίδει πρὸς πάντας τὴν εἰρήνην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος οὔτε ἔδωκέ ποτε, οὔτε ν' ἀφαιρέσῃ ποτὲ δύναται.

Τὸ ἀντικείμενον τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν εἶναι ἄξιον νὰ ἑλκύσῃ τὴν προσοχὴν παντὸς ἀνθρώπου, καὶ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν, καὶ τῶν σοφῶν καὶ τῶν συνετῶν, καὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, διότι ἐνησχόλησε τὸν νοῦν τοῦ Παντοκράτορος, ὅςις εἶναι ὁ μόνος τῷόντι ἰσχυρὸς, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ Κύριος τῶν κυρίων.

Ἵνα σώσῃ τὴν ἐκπεσοῦσαν ψυχὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατέβη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, θεῖος ἀπόςολος ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀφεὶς τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν εἶχε παρὰ τῷ Πατρὶ πρὸ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου, ἐνεδύθη φύσιν ἀνθρώπου, εἰργάσθη, ἔπαθε καὶ ἀπέθανεν. Ἐκεῖνος ἐνώπιον τοῦ ὁποίου τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφὶμ βάλλουσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πᾶσα ἡ ἐν οὐρανοῖς στρατιὰ πίπτει καὶ προσκυνεῖ, ἀσχολεῖται εἰσέτι εἰς τὸ ἔργον τοῦτο· διότι οἱ τελευταῖοι λόγοι τοὺς ὁποίους ἀπέτεινε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἰσὶν οὗτοι· «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον

πάσῃ τῇ κτίσει· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (1). Οἱ κηρύσσοντες λοιπὸν τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι συνεργάται τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πρέπει νὰ ἔχωσι πεποίθησιν περὶ τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ἔργου τούτϐ, διότι ὑπεσχέθη ταύτην ὁ Παντοκράτωρ.

Ἴσως τινὲς ἐκ τῶν Ῥωμαίων καθολικῶν νομίζουσι χρέος αὐτῶν νὰ ἀντιϛαθῶσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὡς διευθυνόμενον ὑπὸ διμαρτυρομένων. Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσί τινες τοιαῦτα φρονοῦντες, ἂς ἐνθυμηθῶσι τὰ λόγια ταῦτα τοῦ Ἀποστόλϐ Παύλου· «Τινὲς δὲ καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. . . . Πλὴν παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.» (2)

Ἀλλ' ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ σκοπὸς τῶν εὐαγγελικῶν ἀποϛόλων, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι κηρύττϐσι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἂς ζητήσωμεν καὶ ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι πάντες οἱ ἀποσταλησόμενοι, εἰς ὁποιονδήποτε ἔθνος καὶ εἰς ὁποιονδήποτε θρήσκευμα καὶ ἂν ἀνήκωσι, θέλουσι κηρύττει αὐτὸν ἐν εἰλικρινείᾳ, καὶ ὅτι ὡς ὁ ἀπόϛολος Παῦλος, δὲν θέλϐσι κρίνει «τοῦ εἰδέναι τι ἐν τοῖς λαοῖς, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριϛόν, καὶ τοῦτον ἐσταρωμένον·» (3) ὅτι δὲν θέλουσιν ἔχει ἄλλον σκοπόν, πλὴν τοῦ νὰ ἐμφυτεύσωσι τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλας τὰς καρδίας, καὶ νὰ κάμψωσι πᾶν γόνυ ἐνώπιον ἐκείνου ὅστις εἶναι πνεῦμα, καὶ ὅστις πρέπει νὰ προσκυνῆται ἐν πνεύματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ. Καὶ ὅλοι ἂς ἐνθυμῶνται ὅτι εἶναι γεγραμμένον·

(1) Ματθ. κή. 19—20, καὶ Μαρκ. ιϛ'. 15. (2) Πρὸς Φιλιπ. ά. 15—18. (3) Α'. Κορινθ. ϐ'. 2.

«Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.» (1)

Ὑπάρχουσι καὶ διαμαρτυρόμενοι φέροντες ἐνστάσεις κατὰ τῶν παρὰ τοῖς ξένοις ἀποστολῶν, καὶ λέγοντες· «Διὰ τί νὰ στέλλωνται μακρὰν ἡμῶν ἱεραπόστολοι, ἐνῷ ἔχομεν τόσα νὰ πράξωμεν παρ' ἡμῖν, οἵτινες καλούμεθα χριστιανοί;» Μοὶ φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν ἔχει βάσιν.

Ἐὰν οἱ ἀπόστολοι δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων μέχρι τῆς τελείας ἐπιστροφῆς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ἔμενον ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἕως οὗ ἅπαντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐναγκαλισθῶσι τὸν χριστιανισμὸν, ὁ λοιπὸς κόσμος ἤθελεν ἔτι προσκυνεῖ τὰ εἴδωλα.

Λέγουσι δέ· «Διὰ τί νὰ μὴ δίδηται πρὸς τοὺς πλησίον ἡμῶν ἐνδεεῖς, τάς τε χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ, τῶν ὁποίων τὰ δυστυχήματα λυποῦσιν ἀδιακόπως τὸν βίον ἡμῶν, τὸ ἀργύριον τό ὁποῖον δαπανᾶται εἰς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίꙋ εἰς ἀπώτατα ἔθνη; Ἀνίσχυρος ὅμως καὶ ὀλίγον χριστιανικὴ ἡ ἔνστασις! Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη δὲν ἐξαντλεῖται ἐνεργꙋμένη· δὲν περιορίζεται ὑπὸ τῶν ἀποστάσεων. Προσκαλεῖται ἐπίσης παρ' ὅλων τῶν στεναγμῶν τῶν ἀναπεμπομένων καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ αἰτία αὐτῶν· καὶ πᾶσαν πληγὴν προσπαθεῖ νὰ θεραπεύῃ. Αἱ φωναὶ τοῦ καταδυναστευομένου ἀφρικανοῦ δούλου, αἱ τῶν ὀρφανῶν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν τῶν περικυκλούντων τὴν πυρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ῥίπτεται ζῶσα ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ ἀποθανόντος αὐτῶν πατρὸς, διεγείρουσι τὴν συμπάθειαν τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης χωρὶς νὰ

(1) Πρὸς Γαλ. ά. 8—9.

ἀποσπάσωσι τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῶν δυςυχημάτων, τὰ ὁποῖα βλέπει πλησίον αὐτῆς. Ὅστις λαμβάνει συμπάθειαν πρὸς μεμακρυσμένα δεινὰ, καὶ θυσιάζει τὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ ἵνα θεραπεύσῃ αὐτὰ, δὲν ἀρνεῖται βεβαίως τὴν βοήθειαν αὐτοῦ πρὸς τὸν πτωχὸν, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔθεσε πλησίον αὐτοῦ. Ὅ,τι λέγω περὶ τούτου δύναται νομίζω νὰ ἀποδειχθῇ διὰ πολιτειογραφικῶν γεγονότων. Ἐξετάζοντες ἠθέλομεν ἰδεῖ, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν ἐρχομένων εἰς ἀνακούφισιν τῶν μεμακρυσμένων δυςυχημάτων, εὑρίσκονται μᾶλλον τῶν ἄλλων εἰς τοὺς καταλόγȣς τῶν βοηθούντων τοὺς πλησίον δυστυχεῖς. Πᾶσα ἀρετὴ εἶναι γόνιμος. Ὅστις ἔδωκε παρακινεῖται ὑπὸ τῆς γλυκείας συγκινήσεως τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθη δίδων, νὰ δώσῃ καὶ πάλιν· καὶ ἀντὶ νὰ λυπῆται τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ, ταχέως ἐννοεῖ ὅτι αὗται εἶναι ἡ καλητέρα αὐτοῦ ἰδιοκτησία.

Καὶ δὲν εἶναι ὠφέλιμος ἀγάπη, ἥτις παρακινεῖ τοὺς χριστιανοὺς νὰ διαδίδωσι πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὴν ἀλήθειαν, ἥτις πολεμεῖ πᾶσαν ἀδικίαν, διδάσκει τοὺς πλουσίους νὰ βοηθῶσι τοὺς πτωχούς; Καὶ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον βλέπει τις μόνον ἀόριστόν τινα ὠφέλειαν, διότι διέρχεται μεγάλας ἀποστάσεις, καὶ ἀποβλέπει μέγαν ἀριθμὸν ἀνθρώπων ἀντὶ νὰ ἀποτείνηται εἰς ἕνα μόνον;

Λέγουσί τινες, ὅτι αἱ εὐαγγελικαὶ ἀποστολαὶ ἐγένοντο ἐν πνεύματι φατρίας, καὶ ὅτι ἀποβλέπουσιν εἴς τινα πολιτικὸν σκοπόν. Ἐγὼ δὲ ἀποκρίνομαι, ὅτι εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ τρεῖς ἑταιρίαι μεθ' ὧν εἶχον σχέσιν, ὡς προεῖπον, οὐδὲν ἔχουσι πνεῦμα φατρίας, καὶ οὐδένα πολτικὸν σκοπόν. Πλὴν τούτου, ποία πολιτικὴ εὐγενεστέρα καὶ συνετωτέρα ἐκείνης, ἥτις ἑνόνει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ νὰ ἐρ-

γάζωνται πρὸς τὸ καλὸν ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας; Εἰς ποίαν καλητέραν φατρίαν δύναταί τις νὰ ἑνωθῇ πλὴν ἐκείνης ἥτις σημαίαν ἔχει τὸν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος; Εἴθε νὰ ταχθῶσιν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς οἰκουμένης εἰς ταύτην τὴν φατρίαν!

Εἶπόν τινες καὶ ἐπαναλαμϐάνυσιν εἰσέτι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ταράσσωμεν τὴν ἡσυχίαν τῶν ἐθνικῶν φέροντες αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τοῦτο διὰ τὸν φόϐον μὴ διαδώσωμεν μεταξὺ αὐτῶν τὰς πανουργίας τὰς ὁποίας πολλὰ χριςιανικὰ ἔθνη πολλάκις ἔπραξαν ἐν ὀνόματι τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ δῆθεν ὑπερασπίζοντες αὐτόν. Ἀλλ᾽ ἐρωτῶ, ταράττει τις τὴν ἡσυχίαν τῶν ἀνθρώπων, δίδων εἰς αὐτοὺς ἐλπίδα καλητέρας ζωῆς ἐν τῷ μέλλοντι; ἐλπίδα αἰωνίυ χαρᾶς ἐν τοῖς οὐρανοῖς; δίδων εἰρήνην καὶ παρηγορίαν ἐν ὥρᾳ θανάτου; ἀναγγέλλων τὴν ἀγαθὴν ἀγγελίαν τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας; διὰ τοῦ ἐλθόντος εἰς τὸν κόσμον ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός;

Καὶ ποία ἡ ἀνάπαυσις τόσων λαῶν εἰδωλολατρῶν ζώντων ἐν τῇ δουλείᾳ τῆς ἁμαρτίας, καιόντων τὰς χήρας αὐτῶν, φονευόντων τὰ τέκνα αὐτῶν, θυσιαζόντων τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, ζώντων ἐν ἀκαθαρσίᾳ ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν ὅλων τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπλήρωσαν τὸν κόσμον θρήνων καὶ δακρύων ἐπὶ ἓξ σχεδὸν χιλιάδας ἐτῶν; Θέλουσι τάχα φθάσει εἰς τὴν ἀληθῆ ἀνάπαυσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅσοι ἐκζητοῦσιν αὐτὴν εἰς τὰς ἀπολαύσεις τὰς ὁποίας ὁ κόσμος δίδει; Ἐὰν ἔχῃ οὕτως, ἂς λησμονήσωμεν ἡμεῖς αὐτὴν τὴν αὐστηρὰν θρησκείαν τοῦ σταυροῦ· ἂς καταστρέψωμεν τοὺς ναοὺς τοῦ Θεοῦ· ἂς ἐκθέσωμεν τὰ τέκνα ἡμῶν ὡς πράττουσιν ἐν τῇ Κίνᾳ· ἂς ἀναμιχθῶμεν εἰς τὰς Βακχικὰς τελετὰς τῆς ἀκαθαρσίας, κράζοντες· Ζήτω ὁ Ἄρχων

τοῦ σκότους! καὶ ἂς εἴπωμεν πρὸς τοὺς κηρύσσοντας ἡμῖν τὸ Εὐαγγέλιον, μὴ ταράττητε πλέον τὴν ἡμετέραν ἀνάπαυσιν!

Ἀλλ' αἱ κακουργίαι αἱ γενόμεναι ἐν ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελίου ἀπέδειξαν μόνον τὴν ὑπόκρισιν, τὴν μωρίαν καὶ τὴν κακίαν τῶν λεγομένων ὑπερασπιστῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Πᾶς τις κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, κρατῶν εἰς μὲν τὴν χεῖρα τὴν μάχαιραν, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ ἔχων μισαλλοδοξίαν, δὲν εἶναι μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἰπόντος· « Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὴν ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι.» (1) Δύνανται οἱ ἄνθρωποι νὰ βαπτίζωσι τὰ ἀρχαῖα εἴδωλα δίδοντες νέα ὀνόματα καὶ ὀνομάζοντες αὐτὰ χριςιανικά· μένουσιν ὅμως τὰ αὐτὰ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα. Δύνανται νὰ ἐκτελῶσιν ἐθνικὰς τελετὰς, καλοῦντες ταύτας χριστιανικάς· μένουσιν ὅμως πάντοτε ἐθνικαί. Ὁ πεφωτισμένος κόσμος σήμερον δὲν ἀπατᾶται κατὰ τοῦτο.

Φιλόσοφοί τινες εἶπον ὅτι ἡ ἐπιστήμη πρέπει νὰ προηγῆται τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ προετοιμάζῃ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Ἐξετάζοντες ὅμως τὴν ἱστορίαν βλέπομεν ὅλον τὸ ἐναντίον, δηλαδὴ ὅτι ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ὁ πολιτισμὸς παρηκολούθησαν τὸ κήρυγμα τῆς ἀληθοῦς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πολλάκις εὑρίσκεται πολλὴ ἐπιστήμη ἄνευ τῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας τὸ Εὐαγγέλιον μόνον δύναται νὰ προάγῃ. Τὰ γεγονότα τῶν τελευταίων τριάκοντα ἐτῶν μαρτυροῦσι τοῦτο. Ἡ ἀπιστία, ἐξωπλισμένη δι' ὅλων τῶν θελγήτρων τῆς ἐπιςήμης, περιεστοιχισμένη δι' ὅλης τῆς λαμπρότητος τῆς μεγαλοφυΐας, ὡς ὁ ἰοβόλος ὄφις ὁ εἰσαχθεὶς ἐντὸς κανύστρου ἀνθέων εἰς

(1) Λουκ. θ'. 56.

τοὺς κόλπους τῆς Κλεοπάτρας, προήγαγε μὲν ἀναισθησίαν, ἀπονάρκωσιν καὶ θάνατον, οὐχὶ ὅμως τοὺς ὡραίους ἐκείνους καρποὺς, τοὺς ὁποίους τὸ ἁπλοῦν κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου προήγαγεν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου.

Δοθέντος δὲ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἀσχολῶνται εἰς τὸ ἔργον τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν, γίνεται ἡ ἐρώτησις· Ποῦ πρέπει νὰ σταλῶσιν οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου μὲ ἐλπίδα ἐπιτυχίας; Τοῦτο μὲ ἠρώτησεν ὁ εὐγενὴς πρόεδρος τῆς ἑταιρίας τῶν ἐν Παρισίοις Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν.

Ἡ Τουρκία καὶ ἡ Κίνα κατὰ τὸ παρόν, παρέχουσιν ὡς φαίνεται, ὀλιγωτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Μέγισται μεταβολαὶ ἐγένοντο ὅμως ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ περιμένωμεν ἐντός τινων ἐτῶν καὶ ἄλλας σπουδαιοτέρας. Ὁ Θεὸς ὁ βασιλεύων ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Οὐρανῷ στρατευμάτων, καὶ μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ κόσμου τούτου, διέταξεν ἡμᾶς, πορευθέντες νὰ κηρύξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει, καὶ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὰ ἔθνη εἰς κληρονομίαν, καὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς κατάσχεσιν, καὶ θέλει βεβαίως ἑτοιμάσει τὴν ὁδὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως ταύτης. (1)

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχουσι τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου· ὅθεν ἡ ἐλπὶς ὡς πρὸς αὐτοὺς εἶναι πανταχοῦ σχεδὸν ἡ αὐτή.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀφρικανοὶ ἀπαιτοῦσι τὴν φροντίδα τῶν Εὐαγγελικῶν Ἑταιριῶν. Οἱ χριστιανοὶ ὀφείλουσι πολλὰ πρὸς τοὺς Ἀφρικανοὺς, καὶ πολλὰ πρέπει νὰ πράξωσιν

(1) Ψαλμ. β'. 8.

ὑπὲρ τῶν λαῶν τοὺς ὁποίους ἄτιμον ἐμπόριον σύρει εἰς δουλείαν. Πρὸ πάντων δέ πρέπει νὰ φέρωσιν εἰς αὐτοὺς τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον διδάσκει τοὺς ἀδικουμένους νὰ συγχωρῶσι τοὺς καταδυναστεύοντας αὐτούς. Ἂν καί τινες πεφωτισμένοι νομομαθεῖς παραδέχονται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναβολῆς τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας ἕως οὗ ἐννοήσωσιν οἱ δοῦλοι τά καθήκοντα τῶν ἡμετέρων κοινωνιῶν, δὲν δύναταί τις ὅμως ν' ἀρνηθῇ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν χριστιανῶν νὰ ἐργάζωνται ἀδιακόπως ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς αὐτῶν ἀγωγῆς, μέχρις οὗ ἔλθῃ ὁ χρόνος τῆς ἀφέσεως. Μοὶ φαίνεται λοιπὸν ἀνάγκη νὰ στείλωμεν εὐαγγελικοὺς ἱεροκήρυκας πρὸς ἐκείνους, οἵτινες τοσούτους αἰῶνας ὑπῆρξαν θύματα ἀπλήστου καὶ κατὰ πάντα ἀξιοκατακρίτου πλεονεξίας.

Ἐκ δὲ τῶν τόπων τῶν Μουσουλμάνων μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ Περσία παρέχει πλείονας ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Οἱ Πέρσαι εἶναι πλέον πεφωτισμένοι, πλέον ἐλεύθεροι κατὰ τὰ φρονήματα αὐτῶν, ἔχουσι γλυκύτερον χαρακτῆρα, καὶ μᾶλλον τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἀράβων διάθεσιν νὰ ἐρευνῶσι τοὺς λόγους τῆς πίστεως αὐτῶν, καὶ νὰ δέχωνται πνευματικωτέρας ἰδέας περὶ τῆς θρησκείας. Ἔν τισιν ὑπομνήμασι πρὸς τὸν Πάπαν Ἰνοκέντιον τὸν ΙΑ' περὶ Περσίας, (1) ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς· «Ὑπάρχουσιν εἰς Σιρὰς, πόλιν μεγά-
„λην καὶ ἀρχαίαν δώδεκα ἡμέρας ἀπέχουσαν τῆς Ἰσπα-
„χὰν πρὸς ἀνατολὰς, μοναχοὶ ἀνυπόδητοι. Οἱ Πατέρες

(1) Mémoires pour notre saint père Innocent XI, touchant l'état présent de la religion Romaine dans toutes les parties du monde. Par M. Urbano Cerri, secrétaire de la Congrégation De propaganda fide. Page. 159. Amsterdam 1716.

„ἔχουσιν ἀξιόλογον οἰκίαν, οἰκοδομηθεῖσαν ἐκ θεμελίων ὡς „ἀληθὲς μοναστήριον μετὰ μικρᾶς ἐκκλησίας. Ἐν τῇ πό„λει ταύτῃ οἱ Πέρσαι καταγίνονται πολὺ εἰς τὰς ἐπιστή„μας, καὶ πάντες οἱ χριστιανοὶ, μηδὲ τῶν μοναχῶν ἐξαι„ρουμένων, εἰσὶν ἐλεύθεροι συζητοῦντες νὰ φέρωσιν ἐν„στάσεις κατὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωάμεθ, κλ.»

Ὁ εὐσεβὴς Ἑρρῖκος Μᾶρτιν ἐν Σιρᾶς μετέφρασε τὴν Νέαν Διαθήκην εἰς τὴν Περσικὴν γλῶσσαν, καὶ ἐκεῖ ἔγραψε κατὰ τοῦ Κορανίου, καὶ συνεζήτησε δημοσίᾳ μετὰ τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τοῦ τόπου. Ὁ καρτερικὸς ἱεραπόστολος Ἰωσὴφ Οὐόλφ περιηγήθη πρὸ ὀλίγου τὴν αὐτὴν χώραν, καὶ ἐξ ὅσων ἤκουσα περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐνισχύεται ἔτι μᾶλλον ἡ ἰδέα τὴν ὁποίαν ἐξέφρασα. Ἐν τῇ Ἀφρικῇ οἱ Κοβεϊλεῖς τῶν ὀρέων εἰσί μὲν Μουσουλμάνοι, ἐνθυμοῦνται ὅμως τι οἱ πρόγονοι αὐτῶν ἦσαν χριστιανοὶ, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὕτη ἴσως θέλει εὐκολύνει τὸ ἔργον τῶν πρὸς αὐτοὺς μελλόντων νὰ σταλῶσιν Εὐαγγελικῶν Ἀποστόλων. Εἶδον δὲ καί τινας τῶν Κοβεϊλέων τούτων ἐν Ἀλγερίᾳ. Νομίζω δὲ ὅτι οὐδεὶς εὐαγγελικὸς ἀπόστολος ἐπεσκέφθη αὐτοὺς μέχρι τοῦδε.

Ἀξιόπιστοί τινες μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ χωρίον, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι εἰσὶ κατὰ τὸ φαινόμενον Μουσουλμάνοι, ἔχοντες μὲν τζαμίον, καὶ ἰμάμιδας, λέγοντες τὰς προσευχὰς τοῦ Κορανίου, καὶ περιτέμνοντες τὰ τέκνα αὐτῶν, κρυφίως ὅμως βαπτίζουσι ταῦτα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου πνεύματος. Τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου τούτου δὲν ὀνομάζω, ἵνα μὴ βλάψω τοὺς κατοίκους. Ἀναφέρω ὅμως τὸ πρᾶγμα ὡς ἄξιον τῶν ἐρευνῶν τῆς ἑταιρίας· διότι ἐάν ποτε βεβαιωθῇ, οἱ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀπεσταλμένοι θέλουσιν ἀναμφιβόλως θεω-

ρήσει καθῆκον αὐτῶν νὰ ἐνθαῤῥύνωσι τὴν δειλὴν πίστιν τῆς μικρᾶς ταύτης κοινωνίας. Περὶ δὲ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν τὰς ἀκριβεστέρας πληροφορίας δύνανται νὰ δώσωσιν οἱ ἐν Βομβάῃ καὶ Κεϋλὸν Ἱεραπόςολοι. Ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ ὑπάρχουσι διάφοροι τόποι τοὺς ὁποίους δύναταί τις νὰ ἐπισκεφθῇ μετ' ἐλπίδος ἐπιτυχίας. Τινὰς τούτων θέλω ὀνομάσει ἀφοῦ ὁμιλήσω περὶ τῶν ἐν αὐταῖς διαφόρων λαῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ.

Οἱ κάτοικοι τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας εἰσὶν ὅλοι Ἰουδαῖοι, Μωαμεθανοὶ, ἢ Χριςιανοί. Αἱ τρεῖς αὗται θρησκεῖαι διαιρούμεναι εἰς πολλὰς αἱρέσεις, συγκροτοῦσι τὰς διαφόρους φυλλάς. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν περὶ ἑκάστης αὐτῶν παρατηρήσεών μου, θέλω ἀναφέρει ἐκείνας μόνον ὅσαι μοὶ φαίνονται ἔχουσαί τινα σπουδαιότητα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΘΝΩΝ.

Εὑρίσκονται εἰς τὰς χώρας ἐκείνας πολλοὶ Εὐρωπαῖοι, διακρινόμενοι ἐν γένει ὑπὸ τὸ ὄνομα Φράγκοι· καὶ περὶ τούτων πρῶτον θέλω ὁμιλήσει. Διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἤτοι προξενικοὺς πράκτορας, ἐμπόρȣς, καὶ κληρικούς.

ά) Οἱ πρόξενοι, ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, ἵνα ὑπερασπίζωσι τοὺς ὑπηκόους καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῶν,διατρίβȣσιν ἐν Ἰόπῃ, Σιδῶνι, Βηρυτῷ, Τρίπολει, Λαοδικείᾳ, καὶ Ἀλέπῃ καὶ ἔχουσι πράκτορας

ἐν Ἄκκᾳ, Τύρῳ, Ἀλεξανδρέττῃ, Ἀντιοχείᾳ, καὶ Δαμασκῷ. Τὸν προξενικὸν πράκτορα σέβονται οἱ Τοῦρκοι ἐν γένει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κατὰ τὴν δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν φανερόνει ὑπερασπίζων τὰ κατὰ τὰς συνθήκας δικαιώματα. Καὶ ὅμως ὅσον καὶ ἂν ἦναι δραστήριοι οἱ Πρόξενοι, δὲν εἶναι πάντοτε ἐξησφαλισμένοι κατὰ προσβολῶν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων. Ἐν ᾧ ἤμην ἐν Ἀλέπῃ τὸ 1824 ἔτος, ὁ πασᾶς ἐφέρετο πρὸς τοὺς προξένους τοσούτῳ αὐθαδῶς, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποβάλωσι παράπονα ὑπ' ὄψιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβεων αὐτῶν. Οἱ περισσότεροι τῶν Φράγκων τῶν ἐμπορευομένων κατοικοῦσιν ἐν Ἀλέπῃ καὶ Βηρυτῷ. Τινὲς δὲ εὑρίσκονται καὶ ἐν Ἄκκᾳ, καὶ Σιδῶνι, καὶ Τριπόλει, καὶ Λαοδικείᾳ καὶ ἐν Ἀλεξανδρέτῃ. Καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν ἀπαντᾷ τις Φράγκους μετερχομένους τὴν ἰατρικήν. Ἡ δὲ γλῶσσα ἡ πλέον ἀναγκαία κατὰ τοὺς τόπους τούτους εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις μεταξὺ τῶν Φράγκων, εἶναι ἡ Ἰταλικὴ, διότι παρεδέχθησαν ταύτην οἱ Φράγκοι παντὸς ἔθνȣς. Ἀναμιγνύουσι πολλάκις μετ' αὐτῆς διάφορα ἰδιώματα, καὶ τὸ κρᾶμα τοῦτο ἔλαβε τὸ ὄνομα «Lingua Franca,» ἢ "γλῶσσα Φραγκική." Ὅλας ὅμως τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν διαπραγματεύονται ἰταλιστί.

β') Οἱ ἐκ τῶν Φράγκων ἔμποροι ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν προξένων, ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν ὁποίων δὲν παραδίδονται, (δὲν παραδίδονται δηλαδὴ νομίμως) εἰς τὴν δικαιοσύνην τῶν Τούρκων. Μεταβαίνȣσι δὲ ἐλευθέρως ἀπὸ τόπȣ εἰς τόπον χωρὶς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τέλη. Ὅταν προσβάλλωνται, ἱκανοποιοῦσιν ἀμέσως αὐτοὺς οἱ πασάδες ἢ οἱ διοικηταὶ κατ' αἴτησιν τῶν προξένων, ἢ καὶ ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῶν τῶν περιηγητῶν· ἐν ἑνὶ λόγῳ χαί-

ρουσι περισσοτέραν ἐλευθερίαν τῆς χορηγουμένης πρὸς τοὺς ξένους καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

γ) Ἡ τρίτη κλάσις τῶν Φράγκων ὅλως σχεδὸν σύγκειται ἐξ Ἱσπανῶν καὶ Ἰταλῶν μοναχῶν. Ἔχουσι δὲ τὰ μοναςήρια ἐν Ἱερουσαλὴμ, Ἰόππῃ, Ναζαρὲτ, Ἄκκᾳ, Βηρυτῷ, Ἀρισᾷ, Ἀντούρᾳ, Τριπόλει, Δαμασκῷ καὶ Ἀλέπῃ· τὰ πλεῖστα δὲ τούτων ὀνομάζονται Μοναστήρια τῆς Ἁγίας Γῆς, τὰ δὲ λοιπὰ, Μοναστήρια τῶν Καπουκίνων. Τὸ ἐπὶ τοῦ Καρμηλίου ὄρους κατεστράφη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Ἀβδ-Ἀλὰ, πασᾶ τῆς Ἄκκας, ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1822 ἔτους· νομίζω δὲ ὅτι δὲν ἀνεκαινίσθη.

Καὶ ἡ μὲν λειτουργία αὐτῶν ἐκτελεῖται λατινιστί· οἱ δὲ μοναχοὶ διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις· εἰς Φραγκισκανοὺς, πολυαριθμοτέρους ὄντας, καὶ εἰς Καπουκίνους, οἵτινες ἐν γένει χαίρουσι περισσοτέραν ὑπόληψιν παρὰ τῷ λαῷ. Ὁ ἀποθανὼν γενικὸς τοποτηρητὴς τοῦ Πάπα ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ Κ. Γονδόλφης, ἦτο δίκαιος, πεφωτισμένος, καὶ σεβαστὸς παρά τε τοῖς Φράγκοις καὶ τοῖς αὐτόχθοσι Χριστιανοῖς.

Περὶ δὲ τῆς ὑπολήψεως, τὴν ὁποίαν χαίρουσιν, ἐν γένει, οἱ ἱερεῖς τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ μοναστηρίων, προτιμῶ νὰ σιωπήσω. ὡς καὶ περὶ τῶν ὅσα ἤκουσα περὶ αὐτῶν. Θέλω δὲ εἰπεῖ ὅσα μόνον μοὶ φαίνονται ἀναγκαῖα ἵνα γνωρίσωσιν οἱ μέλλοντες νὰ περιέλθωσι τὴν Ἀνατολὴν Εὐαγγελικοὶ ἀπόςολοι, καὶ ὅσα οὐδὲ οἱ πατέρες αὐτοὶ δύνανται ν' ἀρνηθῶσι. Μεγαλείτερα ἐμπόδια ἀπαντᾷ τις ἐκ μέρους αὐτῶν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ἢ ἐκ μέρους τῶν Μουσουλμάνων· καὶ τὸ 1824 ἔτος ἀπηγόρευσαν ῥητῶς εἰς πάντα τὰ μοναστήρια αὐτῶν τὸ νὰ δέχωνταί τινα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διανέμοντα.

Εἰς οὐδένα Φράγκον ἐπιτρέπεται νὰ ἀποκτήσῃ ἀκίνητα

κτήματα· δύναται δὲ μόνον νὰ ἔχῃ τοιαῦτα ἐπὶ συμφωνίᾳ διά τινα προσδιωρισμένον καιρόν.

Πάντες οἱ μοναχοὶ προςατεύονται ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ λαμβάνουσι παρὰ τῆς Ἱσπανίας ἱκανὴν χρηματικὴν βοήθειαν, ὅπως δι' αὐτῆς ἀποκτήσωσι τὴν ὑπόληψιν τῶν Τούρκων καὶ στερεώσωσι τὴν ἐπ' αὐτοὺς ἐπιῤῥοήν. Ἡ δὲ ἐπιῤῥοὴ αὕτη φοβίζει τοὺς αὐτόχθονας χριστιανοὺς, διότι οἱ μοναχοὶ οὗτοι, ὅταν δυσαρεστῶνται ἀπὸ τοὺς αὐτόχθονας, προκαλοῦσι ταχέως κατ' αὐτῶν προσβολὰς, ἐξορίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ θάνατον.

ΠΕΡΙ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

Εὑρίσκονται Ἰϐδαῖοι εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Παλαιςίνης καὶ τῆς Συρίας. Ἐκ δὲ τῶν πόλεων τούτων θεωροῦσι τέσσαρας μᾶλλον ἱεράς· ἤτοι, τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν Χεϐρὼν, τὴν Σαφὲδ, καὶ τὴν Τιϐεριάδα. Καὶ ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων συμποσοῦται εἰς πέντε ὡς ἔγγιςα χιλιάδας ψυχῶν· ἐν δὲ Χεϐρὼν εἰς τριακοσίας· ἐν Σαφὲδ εἰς δύο ἢ τρεῖς χιλιάδας, (τινὲς δὲ καὶ μέχρι πέντε ἢ ἓξ χιλιάδων ἀναϐιϐάζϐσιν αὐτάς·) καὶ ἐν Τιϐεριάδι εἰς περίπϐ ἑξακοσίας. Ὑπάρχϐσι καὶ περὶ τὰς δύο χιλιάδας ἐν Ἀλέπῃ, τρεῖς ἄλλαι ἐν Δαμασκῷ καὶ εὐάριθμοί τινες ἐν Σιδῶνι, Βηρυτῷ, Δὲρ ἐλ-Κάμαρ, Ναϐλοὺς, Τριπόλει, Λαοδικείᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ. Ὅλος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς ταύτας τὰς ἐπαρχίας συμποσοῦται ἴσως εἰς δώδεκα μέχρι δεκατέσσάρας χιλιάδας. Διαιροῦνται δὲ εἰς Σεφαρτὶμ καὶ Ἀσκιναζίμ. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ὁμιλοῦσι τὴν Ἱσπανικὴν, οἱ δὲ ἄλλοι τὴν Γερμανικήν. Οἱ ῥαϐϐῖνοι (σοφοὶ) τῶν δύο τούτων κοινοτήτων ὁμιλοῦσι τὴν Ἑϐραϊκὴν, τινὲς δὲ τὴν Ἀραβι-

κὴν, καὶ τινὲς τὴν Ἰταλικήν. Διαιροῦνται πρὸς τούτοις οἱ Ἰουδαῖοι καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν εἰς Ταλμουδιστὰς καὶ Καραΐμ. Οἱ μὲν Ταλμουδισταὶ τηροῦσι τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων αὐτῶν, οἱ δὲ Καραΐμ ἀποῤῥίπτουσι ταύτας, μόνον ὁδηγὸν ὁμολογοῦντες τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας. Ὀνομάζονται δὲ Καραΐμ ἀπὸ τῆς Ἑβραϊκῆς λέξεως κ α ρ ὰ σημαινούσης τὸ ἀ ν α γ ι ν ώ σ κ ε ι ν. Εἰσὶν εὐάριθμοι καὶ ἔχουσι μίαν μόνην Συναγωγὴν ἐν Ἱεροσολύμοις.

Ἡ θρησκεία τῶν Ταλμουδιστῶν φαίνεται σχεδὸν ἡ αὐτὴ τῶν Φαρισαίων τῶν ἐπὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ· κρατοῦσι τὰς ἐξωτερικὰς τελετάς, καὶ ἀθετοῦσι τὸν νόμον διὰ τῶν παραδόσεων αὐτῶν· προσδοκῶσι τὸν Μεσσίαν, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἐπίγειον βασιλείαν.

Ὁ γενικὸς χαρακτὴρ τῶν Ἰουδαίων, καθόσον παρετήρησα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, μοὶ φαίνεται μίγμα ὑπερηφανίας, πανουργίας καὶ ὑπερβολικῆς φιλαργυρίας. Καταφρονοῦνται καὶ μισοῦνται ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν Μουσουλμάνων, καί τινες μεταχειρίζονται τὸ ὄνομα Ἰουδαῖος πρὸς ἔκφρασιν μεγίστης καταφρονήσεως. Ἐνῷ διηρχόμεθα διὰ τῆς ἐρήμου, Δερβίσης τις ἐκ τῆς ἡμετέρας συνοδίας ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ ὄνου αὐτοῦ, ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ πολλὰς ὑβριστικὰς λέξεις, καὶ ἐπὶ τέλους ὠνόμασεν αὐτὸν Ἰουδαῖον.

Ξένοι ὄντες ἐν τῷ τόπῳ τῶν πατέρων αὐτῶν, κάθηνται ἐπὶ τοῦ χώματος ἐν τῇ ὁδῷ καὶ στενάζουσιν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς παρελθούσης αὐτῶν δόξης. Εἶναι ἀπηγορευμένον αὐτοῖς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀβραάμ, εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Μαχπελὰχ, ἢ εἰς τὸν τάφον τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Σολομῶντος ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιὼν, καὶ εἶναι ἀπηγορευμένον αὐτοῖς ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ βάλωσι τὸν πόδα ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ὅπου οἱ πατέρες

αὐτῶν προσεκύνουν τὸν Θεόν. Ἀπέρχονται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος πλησίον τοῦ τζαμίου τοῦ Ὀμάρ, τὸ ὁποῖον ἀνηγέρθη εἰς τὴν θεσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ, καὶ ἐκεῖ, ἔξω τῆς περιοχῆς, κλίνοντες γόνυ ἐπὶ τοῦ χώματος, εἰς τὰς ὁδοὺς, προσεύχονται στρέφοντες τὰ πρόσωπα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὑποθέτουσιν ὅτι ὁ Σεκῖνα, ἢ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφαίνετο ἄλλοτε εἰς τοὺς πατέρας αὐτῶν. Καὶ διὰ τὸ προνόμιον τοῦ νὰ προσεύχωνται τοιουτοτρόπως εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀναγκάζονται νὰ δίδωσι χρηματικήν τινα ποσότητα, ἀγνοῶ πόσην, πρὸς τὸν Τοῦρκον διοικητὴν !!

« Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ Κύριος τὴν θυγατέρα Σιὼν, κατέῤῥιψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ· ἐν ἡμέρα ὀργῆς αὐτοῦ. κατεπόντισε Κύριος, οὐ φεισάμενος..... ΕΚΑΘΙΣΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΗΝ, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιὼν,..... Ἀπώσατο Κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς » (1).

ΠΕΡΙ ΣΑΜΑΡΕΙΤΩΝ.

Εἰς οὐδεμίαν πόλιν τῆς Παλαιστίνης ἢ τῆς Συρίας εἶναι συνηγμένοι εἰς κοινωνίαν οἱ Σαμαρεῖται πλὴν εἰς Ναβλοὺς, τὴν ἀρχαίαν Σιχὲμ ἢ Σιχὰρ, ὅπου εὑρίσκονται περὶ τοὺς διακοσίους. Εὑρίσκονται δὲ καί τινες ἐν Ἰόππῃ. Καὶ ὁμιλοῦσι μὲν τὴν ἀραβικὴν, ἀναγινώσκουσι δὲ τὸν Νόμον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τῶν Σαμαρειτῶν. Ἡ θρησκεία αὐτῶν θεμελιοῦται ἐπὶ τὰ πέντε βιβλία τοῦ Μωϋσέως. Ποιοῦνται δὲ περὶ πολλοῦ καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἀλλὰ δὲν θεωροῦσιν αὐτὸ θεόπνευστον. Μετα-

(1) Θρῆνοι Β'. 1—10.

βαίνουσιν ἅπαξ κατ' ἔτος εἰς τὸ ὄρος Γαριζὶν, τὸ ὁποῖον θεωροῦσιν ὡς τόπον ἱερὸν, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν τὸν Θεόν, καὶ ἐκεῖ θυσιάζουσιν ἀρνία ἐπὶ λιθίνου βωμοῦ.

Οἱ Σαμαρεῖται πιστεύουσιν ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, καὶ ὑποθέτουσιν ὅτι θέλει εἶσθαι τὸ πνεῦμα τοῦ Μωϋσέως, ὅστις θέλει καταβῇ ἐξ οὐρανοῦ, ἐνσαρκωθῇ, καὶ βασιλεύσει ἐφ' ὅλων τῶν ἐθνῶν. Λέγουσι δὲ ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τοῦ Νόμου αὐτῶν ἐγράφη πρὸ τριῶν χιλιάδων τετρακοσίων καὶ πεντήκοντα ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Ἀαρών. Ἡ Συναγωγὴ αὐτῶν κεῖται παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρυς Γαριζίν. Ὁ μέγας ἱερεύς, Σαλαμέ, μοὶ εἶπεν ὅτι εὑρίσκονται εἰσέτι μέγας ἀριθμὸς Σαμαρειτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ ποῦ ἀγνοεῖ.

ΠΕΡΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΩΝ.

Οἱ Ἄραβες θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς ἀπογόνους τοῦ Ἰσμαήλ· εἶναι δὲ ὅλοι ἢ Μωαμεθανοὶ ἢ Χριστιανοί. Ἐνταῦθα δὲ θέλομεν ὁμιλήσει περὶ μόνων τῶν Ἀράβων, δηλαδὴ περὶ τῶν Μωαμεθανῶν διαιρουμένων εἰς Βεδουΐνους καὶ εἰς Ἄραβας ἐλ-Βάλαδ.

Καὶ οἱ μὲν Βεδουῖνοι οὐδεμίαν ἔχουσι μόνιμον κατοικίαν, ἀλλὰ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ὅπου εὑρίσκουσι καλητέρας νομὰς διὰ τοὺς ἵππους, τὰς καμήλους, τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας αὐτῶν. Συνήντησα πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀρχαίων Φιλισταίων, πέριξ τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Ἱεριχώ, εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Ἐσδραελὼν καὶ Σαρὼν, εἰς τὴν Κοίλην Συρίαν, εἰς τὴν μεταξὺ Λαοδικείας καὶ Τριπόλεως χώραν καὶ μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Ἀλέπης. Εὑρίσκονται δὲ καὶ πλησίον τῆς πηγῆς τοῦ Ἰορδάνου καὶ εἰς τὸ Χουράν.

Οἱ δὲ Ἄραβες-ἐλ-Βαλὰδ, ἤτοι Ἄραβες τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, κατοικοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ὀρεινὴν χώραν τῆς Ἰεδαίας, τὴν Χεβρὼν, τὴν Ἰόπην, τὴν Σαμάρειαν καὶ τὴν Γαλιλαίαν· εὑρίσκονται δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας κυριωτέρας πόλεις τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας. Παρατηρεῖται δὲ ὅτι ὑπάρχει τις διαφορὰ μεταξὺ τῆς Ἀραβικῆς, τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦσιν οἱ Βεδουῖνοι, καὶ τοῦ ἰδιώματος τῶν Ἀράβων-ἐλ-Βαλὰδ μάλιστα κατὰ τὴν προφορὰν στοιχείων τινῶν. Οἱ Βεδουῖνοι νομίζουσιν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους τῶν κατὰ τὰς πόλεις ἀδελφῶν αὐτῶν, διὰ τὴν κομψότητα καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς ἐκφράσεως τῶν ἰδεῶν.

Φαίνεται ὅτι οἱ Βεδουῖνοι τηροῦσιν ὀλιγώτερον αὐστηρῶς ἢ οἱ Ἄραβες-ἐλ-Βαλὰδ τὰς παραγγελίας τοῦ Κορανίου, δι᾽ ὃ καὶ ὀνομάζονται ὑπὸ τούτων ἀνάξιοι Μουσουλμάνοι. Οἱ Ἄραβες, ἂν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἔχωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πνεῦμα ἥσυχον, ὑπόκεινται ὅμως ἐν γένει εἰς σφοδροτάτας συγκινήσεις, τὰς ὁποίας φανερόνουσι μάλιστα αἱ γυναῖκες διὰ κραυγασμῶν φοβερῶν, τύπτουσαι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθη, καὶ σύρουσαι τὰ μαλλία τῶν πλοκάμων. Πλὴν δέ τινων ἐξαιρέσεων, δὲν εὗρόν τι παρ᾽ αὐτοῖς δικαιοῦν τὴν περὶ φιλοξενίας φήμην, τῆς ὁποίας ἀπολαύουσιν ἐν Εὐρώπῃ. Ναὶ μὲν συχνάκις ἐπαναλαμβάνουσι τὸ «Ὁ οἶκός μου οἶκός σου,» ἢ «ὅτι ἔχω εἶναι ἰδικά σου,» καὶ μάλιστα προθύμως προσφέρουσιν εἰς τὸν ξένον ὅ,τι πρᾶγμα αὐτὸς ἐπαινεῖ, ἀλλὰ ἐὰν δεχθῇ αὐτὸ, πάντοτε περιμένουσι παρ᾽ αὐτοῦ δῶρόν τι πολυτιμότερον, Καὶ ἐὰν δὲν δώσῃ, δὲν δυσκολεύονται νὰ προσκαλέσωσιν εἰς τοῦτο τὴν προσοχήν του. Ὁ συνήθης τρόπος τοῦ ν᾽ ἀποκτήσῃ τις τὴν ἀγάπην Ἄραβος εἶναι νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν Μέσλαχα, ἢ ἄλλο τι ἔνδυμα, καὶ τὸ δῶρον τοῦτο πρέ-

πει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἀνανεόνηται. Χάριν δὲ τοῦ δώρου τούτου, θέλει ὀνομάζει αὐτὸν ἀδελφὸν, καὶ ὁδηγεῖ αὐτὸν ἀσφαλῶς ἐν μέσῳ τῆς ἰδίας αὐτοῦ φυλῆς. Λέγεται ὅτι ὁ Βεδουῖνος εἶναι πιστὸς εἰς τὸν φαγόντα μετ' αὐτοῦ ἄρτον καὶ ἅλας. Τοῦτο πιστεύω, ἀλλὰ δὲν προφθάνει τις πάντοτε ἀκινδύνως νὰ φάγῃ μετ' αὐτοῦ ταῦτα.

Οἱ Βεδουῖνοι εἶνα τολμηροὶ καὶ ἀνεξάρτητοι. «Εἶμαι υἱὸς τῆς ἐρήμου, μοὶ εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν· ἐκεῖ εἶμαι ἐλεύθερος, ἀγαπῶ αὐτὴν καὶ ἐκεῖ θέλω νὰ μένω.»

Τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Μουλάδων, τῶν δικαστῶν, τῶν Ἰμάμιδων, ἐν ἑνὶ λόγῳ πᾶσαν τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ἀναγομένην εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν θρησκείαν, ἐκπληροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ Ἄραβες. Οἱ δὲ διοικηταὶ καὶ πασάδες ἐκλέγονται σχεδὸν πάντοτε μεταξὺ τῶν Τούρκων. Οἱ ἀξιοῦντες ὅτι ἔχουσι συγγένειάν τινα μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μωάμεθ φέρουσι πράσινον κεφαλοδέσμιον, καὶ ὀνομάζονται Σερίφαι ἢ εὐγενεῖς· ἀλλ' οὔτε ἡ εὐγένεια οὔτε ἡ θρησκεία αὐτῶν ἰσχύουσι νὰ προφυλάξωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς καταπιέσεως τῶν Τούρκων. Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐξ Ἱεροσολύμων ἀναχωρήσεώς μου, ὁ Μουσταφὰ πασᾶς τῆς Δαμασκοῦ, ἐφυλάκισε τὸν Ὀμὰρ ἐφέντην, ἀρχηγὸν τῶν πρασινοφορούντων, καὶ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς πόλεως, ὡς καὶ τῶν Ἀβδ-ἐλ-Ῥαχμὰν, ἀδελφὸν τοῦ Ἀβȣ̀ Γκοὺς, ἰσχυροτάτȣ Σεΐκȣ τῆς Ἰȣδαίας.

Οἱ Ἄραβες φέρουσι μετὰ κόπου τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων. Εἷς ἐξ αὐτῶν, θέσιν κατέχων διακεκριμένην, μοὶ εἶπε· «Διὰ τί δὲν ἔρχεσθε νὰ κυριεύσητε τὴν πατρίδα ἡμῶν καὶ νὰ ἐλευθερώσητε ἡμᾶς; Ἂς ἔλθωσιν οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἕλληνες αὐτοὶ νὰ ἀπαλλάξωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοσαύτης καταδυναστείας καὶ ταλαιπωρίας.»

ΠΕΡΙ ΔΡΟΥΖΩΝ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Δρούζων εἶναι περίπου ὀγδοήκοντα χιλιάδες· κατοικοῦσι δὲ οἱ πλεῖστοι τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, διακρίνονται εὐκόλως διὰ τοῦ ἐνδύματος αὐτῶν· τὸ κεφαλοδέσμιον εἶναι διάφορον τοῦ τῶν γειτόνων αὐτῶν, τῶν Μαρωνιτῶν, καὶ φέρουσι χιτῶνα ἢ μανδύαν σειρὰς ἔχοντα λευκάς, λευκοφαίους ἢ μελαίνας. Ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἀραβικήν, καὶ τὰ βιβλία αὐτῶν εἰσὶ γεγραμμένα εἰς τὴν αὐτὴν γλῶσσαν. Διαιροῦνται δὲ εἰς δύο, εἰς Οὐκκὰλ (νοήμονας) καὶ εἰς Γουχὰλ (ἀμαθεῖς). Καὶ λέγονται μὲν μουσουλμάνοι· καὶ ὅταν καταβαίνωσιν εἰς τὰς πόλεις, πηγαίνουσιν εἰς τὰ τζαμία· ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἠρώτησα περὶ τούτου μοὶ ἀπερκίθησαν ὅτι πιστεύουσιν εἰς ἕνα Θεόν, καὶ ὅτι θεωροῦσι τὸν Μωάμεθ προφήτην αὐτοῦ· οἱ Ἄραβες ὅμως μουσουλμάνοι, καὶ οἱ Χριστιανοὶ οἱ ζῶντες πλησίον αὐτῶν φρονοῦσιν αὐτοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ ὅτι προσκυνοῦσιν ὁμοίωμα ταύρου. Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῆς γνώμης ταύτης μοὶ εἶπον ὅτι εὑρίσκοντο παρὰ τοῖς Δρούζοις χρυσοχόοις μικρὰ ἀργυρᾶ ὁμοιώματα δαμάλεων. Εἰς οὐδένα ἑτερόδοξον συγχωρεῖται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοὺς ναοὺς αὐτῶν. Χριστιανοὶ δὲ κατοικοῦντες μεταξὺ Δρούζων, ἐπὶ τοῦ ὄρους Λιβάνου, μοὶ ὡμολόγησαν ὅτι δὲν ἐνόουν τὴν θρησκείαν αὐτῶν. «Ὁμοιάζει, μοὶ εἶπον, συγκεχυμένον κρᾶμα διαφόρων δοξασιῶν ἐξαχθεισῶν ἐκ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, ἐκ τοῦ Μωάμεθ καὶ ἐκ τοῦ Χακίμ-Βί-Ἀμάρ-Ἀλλάχ, τὸν ὁποῖον θεωροῦσιν ὡς θεμελιωτὴν τῆς αἱρέσεως αὐτῶν, καὶ τοῦ ὁποίου προσδοκῶσι νέαν ἐπιφάνειαν. Ὁ ἡγούμενός τινος μοναστηρίου μοὶ εἶπεν ὅτι μετὰ πολλὰς ἐρεύνας περὶ τούτου, ἐπίστευεν ὅτι οἱ

Δροῦζοι προσκυνοῦσι τὸ Φῶς καὶ τιμῶσιν ὁμοίωμα ταύρου, ὡς παριστάνοντος τὴν ἰσχύν. Ὁ δὲ λαὸς μοὶ ἐφάνη προσηνὴς καὶ εὐπροσήγορος. Κατηγοροῦνται ἐπὶ ἀπιστίᾳ. "Ἐμπιστεύθητι, μοὶ εἶπον, εἰς Βεδουῖνον, ἀφοῦ φάγῃς ἄρτον καὶ ἅλας μετ' αὐτοῦ, εἰς Δροῦζον ὅμως μὴ ἐμπιστευθῇς ποτέ." Εἰς πόλεμον δεικνύονται πολλάκις τολμηροὶ καὶ γενναῖοι. Εἰσὶν ὑπήκοοι τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβυ, ἡγεμόνος τοῦ ὄρους Λιβάνου, ὅστις ὑπόκειται εἰς τὸν Ἀβδ-Ἀλλάχ, Πασᾶν τῆς Πτολεμαΐδος.

Τὸ 1825 ἔτος πολλοὶ Δροῦζοι βοηθούμενοι ὑπὸ πολλῶν χριστιανῶν Μαρωνιτῶν, καὶ ὑπό τινων Ἐμίριδων ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Βυσὶρ Σεχάβυ, ἡνώθησαν ἵνα ἀποσείσωσι τὸν ζυγὸν αὐτῶν, καὶ ἐδοκίμασαν νὰ παραλάβωσι τὴν διοίκησιν τῶν Ὀρέων· ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα ἀπέτυχε δι' ἔλλειψιν ταχύτητος. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀνταρσίας ταύτης ἔφυγε μετὰ διακοσίων στρατιωτῶν εἰς τὸ Χουράν, ὅπου ἐστάλησάν τινες ἵνα ἐξαπατήσωσιν αὐτὸν διὰ ψευδῶν ὑποσχέσεων, καὶ κατέπεισαν αὐτὸν ἵνα μεταβῇ εἰς Δαμασκὸν ὅπως λάβῃ τὴν προστασίαν τοῦ πασᾶ. Ἀλλ' ἅμα φθάσας εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἐγυμνώθη καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, καὶ ὡδηγήθη ἐνώπιον τοῦ πασᾶ. Καὶ πολλοὶ μὲν ἐσφάγησαν ἀμέσως, οἱ λοιποὶ δὲ ἔφυγον, καὶ ὁ Σεῒχ Βουσὶρ αὐτός, ὁ ἄρχων τῶν Δρούζων, συλληφθεὶς ἐνῷ ἔφευγε παρεδόθη τῷ Ἀβδ-Ἀλλάχ, ὅστις κρατήσας ἐπί τινα χρόνον, ἔπνιξεν αὐτόν, καὶ ἔῤῥιψε τὸ σῶμα ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Συγχρόνως ὁ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβυ συνέλαβε τρεῖς τῶν ἀνεψιῶν αὐτοῦ, Ἐμίρας καὶ αὐτούς, οἵτινες εἶχον ἐνθαῤῥύνει τὴν ἀνταρσίαν τῶν Δρούζων, ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου, ἀπέκοψε τὰς

γλώσσας αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἔστειλεν εἰς τον αὐθέντην αὐτοῦ Ἀβδ-Ἀλλάχ, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἔσπευσεν οὗτος νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀνταρσίαν. Τρεῖς ἄλλοι ἀνεψιοὶ αὐτοῦ εἶχον πάθει πρότερον τὸ αὐτὸ, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός!!! Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ Δροῦζοι φαίνονται ὑποτεταγμένοι, καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν διωρίσθησαν Σέκ-ἐλ-Βάλαδ, ἢ ἀρχηγοὶ χωρίων.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΥΑΛΛΙΔΩΝ.

Οἱ Μετουαλλίδαι ἔχουσιν ἐμίρην ἢ ἡγεμόνα κατοικοῦντα ἐν Ἡλιουπόλει (Balbec) ὑπήκοον τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβυ. Οἱ πλεῖστοι τῶν Μετουαλλιδῶν κατοικοῦσιν ἐν Ἡλιουπόλει καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Κοίλης Συρίας· εὑρίσκονται δὲ καί τινες ἐν Τύρῳ καὶ κατὰ τὰ περίχωρα τῆς πόλεως ταύτης. Καὶ ὁμιλοῦσι μὲν Ἀραβιστὶ καὶ εἶναι μωαμεθανοί· διαφέρουσιν ὅμως τῶν μωαμεθανῶν Τούρκων καὶ Ἀράβων, ὡς ὄντες, ὡς καὶ οἱ Πέρσαι, ὀπαδοὶ τοῦ Ἀλῆ. Λέγονται δὲ δόλιοι καὶ σκληροί. Ἐν ᾧ ἤμην ἐν Ἡλιουπόλει συνέβη τι πολὺ δόλιον. Ὁ Ἐμίρης τῶν Μετουαλλιδῶν ἐφιλιώθη μετὰ τοῦ θείου αὐτοῦ, ὅστις, ἕνεκα σφοδρῶν διενέξεων εἶχε καταφύγει εἰς πλησιόχωρον χωρίον. Ὁ νέος Ἐμίρης κατώρθωσε διὰ δολίων ὑποσχέσεων νὰ καταπείσῃ τὸν γέροντα ἵνα ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν Ἡλιούπολιν, καὶ ἐξελθὼν προϋπήντησεν αὐτὸν ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ συνώδευσεν αὐτὸν μετὰ μεγάλης πομπῆς· ἐν ἑνὶ λόγῳ ἀπέδωκεν αὐτῷ ὅλας τὰς τιμὰς τὰς γινομένας κατὰ τὴν ἔλευσιν ἀνδρὸς διακεκριμένου. Ἀπό τινος δώματος εἶδον αὐτοὺς εἰσερχομένους εἰς τὴν πόλιν. Ὁ λαὸς ἐκραύγαζεν εἰς ἔνδειξιν χαρᾶς. Ἀλλὰ δέκα λεπτὰ τῆς

ὥρας μετὰ ταῦτα, στρατιώτης τις μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ Ἐμίρης συνέλαβε τὸν θεῖον, ἔδεσε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας μὲ ἅλυσιν καὶ περιέβαλε τὸν τράχηλον μὲ ἅλυσιν σιδήρου, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὸν εἰς φυλακήν.

Ἵνα ἐπισκεφθῇ τις ἀσφαλῶς τὰ ἐρείπια τῆς Ἡλιουπόπόλεως, πρέπει νὰ φέρῃ ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβου, καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ στρατιώτην εἰς συνοδίαν.

ΠΕΡΙ ΑΝΣΑΡΙΩΝ.

Οἱ Ἀνσαρίαι κατοικοῦσι τὰ ὄρη τὰ κείμενα μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἀβρὰς καὶ τοῦ ἀρχαίου Ὀρόντου· ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἀραβικήν. Ὅταν καταβαίνωσιν εἰς τὰ χωρία, ὑπάγωσιν εἰς τὰ τζαμία. Καὶ ὅμως οἱ Ἄραβες δὲν θεωροῦσιν αὐτοὺς ὡς ἀληθεῖς πιστούς. Μεταβαίνων ἐκ Λαοδικείας εἰς Τρίπολιν διέτριψα μίαν νύκτα μεταξὺ αὐτῶν. ἔν τινι μικρῷ χωρίῳ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ὁ οἰκοδεσπότης παρ' ᾧ κατέλυσα, ἦτο γέρων χριστιανὸς τὸ Ἑλληνικὸν πρεσβεύων δόγμα. Καὶ ἂν καὶ εἶχε συζήσει πολλὰ ἔτη, καθ' ὅλον μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ, μετὰ τῶν Ἀνσαριῶν, εἶπεν ὅμως ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ ἀκριβῶς ποῖον εἶναι τὸ θρήσκευμα αὐτῶν· ἐνόμιζεν ὅμως ὅτι παρομοιάζει τὸ τῶν Δρούζων, ἂν καὶ ἔλεγον ἑαυτοὺς καθαροὺς Μωαμεθανούς. Πιστεύουσι δὲ ὅτι, ἵνα σωθῇ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, πρέπει νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σώματος διὰ τοῦ στόματος· ὅθεν προτιμῶσι καὶ τὰ τρομερώτερα βασανιστήρια, καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ τῆς ἀνασκολοπίσεως, τοῦ δι' ἀγχόνης ἢ τοῦ στραγγαλισμοῦ θανάτου. Ὅ,τι λέγει ὁ Βόλνεϋ περὶ τῆς ἀκαθαρσίας τῆς λατρείας αὐτῶν συνομολογοῦσι καὶ πολλοὶ Ἄραβες. Γενικὴ δὲ γνώμη ἐπικρατεῖ ὅτι οἱ Ἀνσαρίαι εἶναι

ἀφιλόξενοι καὶ βάρβαροι, καὶ ὅτι ὁ ὁδοιπόρος μεταξὺ αὐτῶν κινδυνεύει κατὰ διαφόρους τρόπους. Εἰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων, δυσκόλως ὅμως τηροῦσιν αὐτοὺς οἱ Τοῦρκοι εἰς ὑποταγήν. Οἱ Ἀνσαρίαι ἔρχονται πολλάκις εἰς ἔριδας μετὰ τῶν κυρίων αὐτῶν καθὼς καὶ μετὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν Ἰσμαϊλιδῶν.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Λαοδίκειαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1824 ἔτους, Τοῦρκοί τινες ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἀνέβησαν εἴς τινα χωρία τῶν Ἀνσαριῶν, ἐφόνευσαν τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἄνδρας, συνέλαβον τὰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν, καὶ ὡδήγησαν ἕως εἰς Λαοδίκειαν, ὅπου ἐπώλησαν ἑκάστην αὐτῶν ἀνὰ δεκαπέντε ἕως τριάκοντα φράγκα! τινὲς δὲ ἐστάλησαν εἰς Δαμασκὸν ἵνα πωληθῶσιν ἐκεῖ.

ΠΕΡΙ ΙΣΜΑΙΛΙΔΩΝ.

Ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν Ἀνσαριῶν, μίαν περίπου ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ταρτοὺς ἢ τῆς ἀρχαίας Τορτόσης, εὑρίσκεται ἡ φυλὴ τῶν Ἰσμαϊλιδῶν, ἐκ δύο ἢ τριῶν χιλιάδων ψυχῶν συγκροτουμένη. Ὅταν ἔρχωνται εἰς τὰς πόλεις, ὑπάγουσιν ὡς Μουσουλμάνοι εἰς τὰ τζαμία, καί, ὡς αὐτοί, νυμφεύονται πολλὰς γυναῖκας. Περὶ δὲ τῆς θρησκείας αὐτῶν διηγοῦνται τινὲς πράγματα τοσούτῳ ἀκάθαρτα καὶ βδελυρά, ὥστε καὶ τὸ νὰ ἀναφέρῃ τις ταῦτα εἶναι αἶσχος· φαίνεται δὲ ὅτι ἔχει τινὰ σχέσιν πρὸς τὴν ἀρχαίαν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης. Οἱ Ἰσμαϊλῖδαι πολεμοῦσι πολλάκις κατὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν, καὶ περιήγησις μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἐπικίνδυνος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΖΙΔΩΝ.

Ὀλίγον μακρὰν τῶν Ἰσμαϊλιδῶν, πρὸς ἄρκτον, εὑρί-

σκεται ἡ φυλὴ τῶν Γεζιδῶν· εἶναι δὲ οὗτοι εὐάριθμοι, καὶ γλῶσσαν ἔχουσι τὴν Ἀραβικήν. Μοὶ εἶπον ὅτι εὑρίσκονταί τινες τῶν ὁμοθρήσκων αὐτῶν εἰς Ἀλέπην. Ὁ Βόλνεϋ λέγει ὅτι εὑρίσκοντο ἄλλοτε ἐν Πτολεμαΐδι. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ὀλίγον εἶναι γνωστή· γνωστὸν δὲ μόνον ὅτι σέβονται τὸν διάβολον, καὶ δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ εἴπῃ τις κακὸν περὶ αὐτοῦ.

ΠΕΡΙ ΝΟΥΡΙΔΩΝ Η ΝΟΥΑΡΩΝ.

Ἡ φυλὴ τῶν Νουριδῶν εἶναι ἐλεεινὴ καὶ νομὰς ὡς ἡ τῶν Γύφτων· ἀπήντησα δὲ ἐξ αὐτῶν εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας· οἱ πλείονες ὅμως εὑρίσκονται μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Ἀλέπης. Φέρουσι δέ συνήθως μεθ' ἑαυτῶν ὄργανα μουσικά, τὰ ὁποῖα παίζουσί τινες, ἐνῷ ἄλλοι ἐξ αὐτῶν χορεύουσι πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν θεατῶν, παρ' ὧν ζητοῦσι παράδας. Ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἀραβικὴν καὶ ἄλλην τινὰ γλῶσσαν, ἀλλὰ ὁποίαν ἀγνοῶ. Οἱ χριστιανοὶ Ἄραβες μοὶ εἶπον ὅτι οἱ νομάδες οὗτοι λαοὶ οὐδεμίαν ἔχουσι θρησκείαν· ἀλλ' οἱ Νουρίδαι ἐκεῖνοι, μεθ' ὧν συνδιελέχθην, μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι πιστεύουσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Μωάμεθ ὡς προφήτην αὐτοῦ. Τινὲς δὲ μοὶ διηγήθησαν περὶ αὐτῶν, ὡς πρᾶγμα παράδοξον, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τις πῶς καὶ ποῦ ἐνταφιάζουσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. Πλανῶνται ἔνθεν κἀκεῖθεν ἀνὰ ἕξ, ὀκτώ, ἢ δέκα, καί, ὡς πιστεύεται, ἔχουσιν ἀρχηγόν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ὑποτεταγμένοι. Ἡ πτωχεία αὐτῶν προφυλάττει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καταπιέσεων τῶν Τούρκων, διότι ὅλα αὐτῶν τὰ κτήματα συνίστανται εἰς ἕνα ὄνον φέροντα τὰ σκεύη αὐτῶν, συγκείμενα ἔκ τινων ῥακῶν ἅτινα χρησιμεύουσιν ἀντὶ ἐνδύματος, ἔκ τινων

μαγειρικῶν σκευῶν, καὶ ἐκ σκεπάσματος εὐτελοῦς, τὸ ὁποῖον ἐξαπλοῦσιν ἐπὶ ῥάβδων ἐν εἴδει σκηνῆς. Οἱ Νουάροι εἶναι, νομίζω, οἱ ἐλεεινότεροι ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Συρίας.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΡΚΟΜΑΝΩΝ ΚΑΙ ΚΟΥΡΔΩΝ.

Αἱ νομάδες αὗται φυλαὶ καταβαίνουσι περὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωμβρίου εἰς τὰς μεταξὺ Ἀντιοχείας καὶ Ἀλέπης πεδιάδας ἵνα διαχειμάσωσι. Τὸ δὲ θέρος ἀναβαίνουσιν εἰς τὰ ὄρη αὐτῶν πρὸς ἄρκτον, ὅπου εὑρίσκουσι καλὰς νομὰς διὰ τὰς ἀγέλας αὐτῶν. Διάγουσι δὲ βίον σκηνιτῶν, καὶ κατασκευάζουσιν ὡραίους τάπητας μαλλίνους, τοὺς ὁποίους πωλοῦσιν εἰς τὰς πόλεις. Αἱ φυλαὶ αὗται μοὶ ἐφάνησαν καθαρώτεραι κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, παρὰ τοὺς Ἄραβας Βεδουΐνους.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΡΚΩΝ.

Ἂν καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲν ἀπαρτίζουσιν ἴσως τὸ ἕβδομον μέρος τῶν κατοίκων τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας, εἶναι ὅμως κύριοι αὐτῶν, διότι φέρουσι τὴν ῥομφαίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατοικοῦσι δὲ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς παραλίας, καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, Ναβλοὺς, Ναζαρὲτ, Σαφὲδ, Δαμασκῷ, Χοὺμς, (Ἔμεσα) Αἱμὰθ, Ἀντιοχείᾳ, καὶ Ἀλέπῃ. Οἱ πλεῖστοι ὅμως αὐτῶν, ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδες ἴσως καὶ ἐπέκεινα, κατοικοῦσιν ἐν Δαμασκῷ. Καὶ ὁ μὲν λαὸς ὁμιλεῖ μόνον τὴν Τουρκικὴν, οἱ δὲ ἐγκριτότεροι γινώσκουσι μᾶλλον ἢ ἧττον καὶ τὴν Ἀραβικήν. Ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ ἐννοοῦντες ταύτην προσεύχονται ἀραβιστί. Ἡ αἵρεσις αὐτῶν εἶναι ἡ καλουμένη

Σουννὶ, ἤτοι ὀρθόδοξοι, καὶ διακρίνονται ἀπὸ τῶν Σιὰχ ἢ ὀπαδῶν τοῦ Ἀλὶ, ὡς καὶ οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Περσίας. Ἵνα γείνῃ τις Μουσουλμάνος ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ· « Οὐκ ἔστι Θεὸς εἰμὴ ὁ Θεὸς, καὶ ὁ Μωάμεθ ἐστὶν ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ, » καὶ νὰ περιτμηθῇ. Μετὰ δὲ τοῦτο οὐσιωδέστατον μέρος τῆς θρησκείας εἶναι τὸ νὰ ἐπαναλαμβάνωσι πεντάκις καθ' ἑκάστην βραχεῖαν προσευχὴν, ἀφοῦ νιφθῶσι κατά τινα τύπον, νὰ νηστεύωσι τὸν μῆνα τοῦ ῥαμαζανίου, νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ τζαμίον κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν, ν' ἀπέχωσι ἀπὸ χοιρείου κρέατος, καὶ ἀπὸ οἴνου, καὶ τῶν θνησιμαίων, νὰ μὴ παίζωσι παιγνίδια τυχηρὰ, καὶ εἰ δυνατὸν νὰ ἐπισκέπτωνται τὴν Μέκκαν. Ἵνα γείνῃ τις τέλειος πρέπει νὰ μελετᾷ καὶ νὰ τηρῇ ὅλα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ Κορανίῳ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἱερὸν αὐτῶν βιβλίον, ὡς ἡ θεία Γραφὴ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν. Πιστεύουσιν ὅτι μετὰ θάνατον μεταβαίνουσιν εἰς οὐρανίους παραδείσους, ποτιζομένους δι' ὑδάτων ῥεόντων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὅτι κάθηνται ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ἀνακλίντρων (καναπέδων) μεταξωτῶν, ὅτι ἔχουσι παντὸς εἴδους καρποὺς καλοὺς εἰς βρῶσιν, νέους ἀθανάτους προσφέροντας αὐτοῖς ποτήριον ἵνα πίωσι· τέλος δὲ πλῆθος νεανίδων ὡραίων, μελανοφθάλμων, περικαλλῶν ὡς τὸ κοράλλιον, οἱ πολύτιμοι λίθοι καὶ οἱ μαργαρῖται. Ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ὑπεσχέθη τὸ Κοράνιον πρὸς πάντας τοὺς ἀληθεῖς πιστοὺς, καὶ οὐδ' ἕνα μουσουλμάνον ἀπήντησα ἐν Παλαιστίνῃ, ἢ ἐν Συρίᾳ, μὴ προσδοκῶντα τὴν ἐντελῆ ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως ταύτης. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ Μωάμεθ, καθὸ ἔξοχος προφήτης, θέλει ἔχει τὴν παρθένον Μαρίαν. Προσφέρουσι τὰς προσευχὰς αὐτῶν μόνῳ τῷ Θεῷ, ἄνευ μεσίτου, καὶ παρ' αὐτοῦ μόνου, ἕνεκα τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀγαθότητος

προσδοκῶσι τὸ ἔλεος ἄνευ ἱλαστηρίου θυσίας· θεωροῦσι δὲ τὴν εἰδωλολατρείαν ἐκ τῶν μεγαλητέρων ἁμαρτημάτων. Πιστεύουσιν ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῇ αἰωνίᾳ αὐτοῦ βουλῇ διέταξε καὶ ὥρισε πᾶν πρᾶγμα· ὅτι ἔδωκε τοῖς Ἰουδαίοις ἱερὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον διέφθειραν· ὅτι ἔστειλεν αὐτοῖς πλῆθος προφητῶν, ἵνα καθοδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας· ὅτι ἔπεμψε κατόπιν αὐτῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον διέφθειραν οἱ Χριστιανοί. Πιστεύουσι πρὸς τούτοις ὅτι ὁ κόσμος κατῳκήθη κατ' ἀρχάς, ὑπὸ δαιμονίων (génies), τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς κακίας αὐτῶν ἐδιώχθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἢ ἐξωλοθρεύθησαν, καὶ ὅτι ἔπειτα ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον· ὅτι ἔπλασε τὸν Ἀδὰμ ἐκ χώματος, καὶ ὅτι ὁ διάβολος, ὅστις ἦτο τότε ἄγγελος φωτός, θεωρήσας ἑαυτὸν εὐγενέστερον τοῦ Ἀδάμ, ὡς πλασθεὶς ἐκ πυρός, δὲν ἤθελε νὰ προσκυνήσῃ αὐτόν, καὶ ἕνεκα τῆς ὑπερηφανίας αὐτοῦ ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Πιστεύουσιν ὅτι ὁ κόσμος κατεστράφη ὑπὸ κατακλυσμοῦ, καὶ ὅτι ὁ Νῶε ἐσώθη ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ· ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἀφῆκε τὴν θρησκείαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅστις ἦτον εἰδωλολάτρης, καὶ ἐγένετο ἀληθὴς Μουσουλμάνος καὶ ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Θεοῦ· ὅτι τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα ἐξωλοθρεύθησαν ἐκ θαύματος ἕνεκα τῆς ἀκαθαρσίας τῶν κατοίκων αὐτῶν. Πιστεύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰωσήφ, ὡς εὑρίσκεται ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ, εἰς τὴν τοῦ Φαραώ, τὰ ὄνειρα αὐτῷ, τὴν καταδυναστείαν τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ Μωϋσέως, εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ψευδῶν θαυμάτων τὰ ὁποῖα ἔκαμον οἱ μάγοι, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸν ὄλεθρον τοῦ Φαραὼ καὶ τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν νόμον

ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ διέταξε τὴν τήρησιν τῆς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου. Πιστεύουσι πρὸς τούτοις εἰς τὰ θαύματα τοῦ μάννα, τῶν ὀρτύγων καὶ τῶν ὑδάτων ἅτινα ἀνέβλυσαν ἐκ τοῦ βράχου. Ἀναγνωρίζουσι πολλὰ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα διηγοῦνται αἱ ἱεραὶ ἡμῶν Γραφαὶ περὶ Ἀαρὼν, Βαλαάμ, Μαδιανιτῶν, Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, Γεδεὼν, Σαμουὴλ, Δαβὶδ, Σολομῶντος καὶ ἄλλων. Πιστεύουσιν ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τῷ Δαβὶδ τοὺς ψαλμοὺς, τῶν ὁποίων ἀντίγραφον ἐπρομηθεύθην ἐν Παλαιστίνῃ, ὁ ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν εἶναι ἴσος πρὸς τὸν τῶν ἡμετέρων ψαλμῶν. Πιστεύουσιν ὅτι ὁ Σολομῶν εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τὰ δαιμόνια (les génies)· καὶ ὅτι ἐνόει τὴν γλῶσσαν τῶν πτηνῶν, τῶν θηρίων, τῶν ἑρπετῶν καὶ αὐτῶν τῶν μυρμήκων. Ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ Ἰὼβ τοῦ δικαίου, καὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ, καὶ ἀναφέρουσι τὸν Ἡσαΐαν καὶ τοὺς λοιποὺς προφήτας. Πιστεύουσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς συνελήφθη καὶ ἐγεννήθη ἐκ θαύματος ὑπὸ τῆς παρθένου Μαρίας· ὅτι ἐποίει θαύματα, ὅτι εἶχε μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέλαβον αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν, ἀλλ' ὅτι ὁ Ἰούδας μεταμορφωθεὶς ἐκ θαύματος κατ' εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἐσταυρώθη ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ὅτι θέλει ἐλθεῖ περὶ τὰ τέλη τοῦ κόσμου ἵνα βασιλεύσῃ ἐπί τινα χρόνον ἐπὶ τῆς γῆς. Πιστεύουσιν ὅτι ὑπάρχει ἐν οὐρανῷ δένδρον πλῆρες φύλλων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι γεγραμμένα τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπων, καὶ ὅτι ὅταν πίπτῃ ἓν φύλλον ἀποθνήσκει ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα· ὅτι ἀφοῦ ταφῇ, ἀνακρίνεται μετ' αὐστηρότητος καὶ ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ θανάτου. Ὅθεν ὅταν ἐνταφιάζωσί τινα, ἀπαγ-

γέλλουσι τί πρέπει νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν φρικτὸν τοῦτον ἄγγελον, ἰδίως δὲ παραγγέλλουσιν αὐτῷ νὰ μὴ λησμονήσῃ νὰ εἴπῃ· «Οὐκ ἔστι Θεός, εἰμὴ ὁ Θεὸς καὶ Μωάμεθ ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ.»

Πιστεύουσιν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, εἰς τὴν τελευταίαν κρίσιν παντὸς τοῦ κόσμου, εἰς τὴν αἰωνίαν εὐδαιμονίαν τῶν ἀγαθῶν μουσουλμάνων, καὶ εἰς τὰ αἰώνια βάσανα ὅλων τῶν εἰδωλολατρῶν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, καὶ θεωροῦσι τοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἀνατολῆς, τοὺς ἔχοντας ὁμοιώματα γλυπτὰ ἢ εἰκόνας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν, ὡς ἀληθεῖς εἰδωλολάτρας.

Πιστεύουσιν ὅτι ὑπάρχει τις τόπος ἐν τῷ μέσῳ, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ᾅδου, προσδιωρισμένος εἴς τινας ἀνθρώπους οἵτινες θέλουσιν ἀκούει τὰ ᾄσματα τῶν μακαρίων εἰς τοὺς οὐρανίους παραδείσους, καὶ θέλουσιν ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ θέλουσιν ἀποκλεισθῇ. Εὔχονται ὑπὲρ τοῦ Μωάμεθ καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, ὑπὲρ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προφητῶν, ὡς φαίνεται ἔν τινι τῶν πολυτίμων αὐτῶν βιβλίων τῷ καλουμένῳ Δαλὶλ ἢ Δαλάγελ ἐλ Χαϊράτ. Προσφέρουσι θυσίας ἐν Μέκκᾳ καὶ ἐκτελοῦσι πολλὰς τελετάς, τὰς ὁποίας δὲν ἔχω καιρὸν τώρα ν' ἀναφέρω. Ἐπὶ τέλους πιστεύουσιν ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι τὸ ἐξαιρετώτερον πάντων τῶν πλασμάτων τοῦ Θεοῦ· ὅτι ἦτο ἡ σφραγὶς τῶν προφητῶν, δηλαδὴ ὁ τελευταῖος τῶν προφητῶν, καὶ ὅτι ὅλοι ἦσαν ἀναμάρτητοι· ὅτι ὁ Μωάμεθ ἔχει πολλὴν ἰσχὺν παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν ἐνίοτε Μουσαφία ἀντ ἐλ Μουσαφά (ὡς φαίνεται εἰς τὰ καθίσματα τοῦ Χαρίρι), ἤτοι “Μεσίτην παρ' ἐκείνῳ, ὅστις δέχεται μεσιτείας.»

Ὅσα εἶπον ἐξήγαγον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ Κορανίου· ἐφαρμόζονται δὲ εἰς πάντας τοὺς ἀληθεῖς Μουσουλμάνους εἴτε ἐν Παλαιστήνῃ καὶ Συρίᾳ, εἴτε καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἐπαινοῦνται οἱ Τοῦρκοι ὑπό τινων διὰ τὸν ζῆλον αὐτῶν εἰς τὴν τήρησιν τῆς νηστείας τοῦ Ῥαμαζανίου. Καὶ τῳόντι οὐδὲν τρώγουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου· ἀλλὰ κοιμῶνται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ἀγρυπνοῦσι τὴν νύκτα ἵνα τρώγωσι καὶ εὐφραίνωνται.

Πολλοὶ Τοῦρκοι ἀπέχονται οἴνου, ἀλλὰ μεθύουσι διὰ ῥουμίου ἢ ῥακῆς ἐπὶ προφάσει ὅτι μόνος ὁ οἶνος ἀπαγορεύεται.

Ἐπισκέπτονται τὴν Μέκκαν ἕνεκα εὐλαβείας, ἀλλ' ἐπανέρχονται πολλάκις ἐκεῖθεν ὡς «τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα,» τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Χριστὸς, ὅταν ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, «διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον ὑποςρέφει καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ τὰ ἔσχατα» ἐκείνων μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται «γίνονται χείρονα τῶν πρώτων.» (Λουκ. ιά. 24—26)

Εἶναι μὲν εὔκαμπτοι καὶ δουλικοὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους αὐτῶν, ἀλαζόνες δὲ καὶ ὀργίλοι πρὸς τοὺς κατωτέρους, καὶ ὅταν ἐξάπτωνται, ὁρμῶσι πρὸς ἐκδίκησιν χωρὶς νὰ συλλογίζωνται περὶ τῶν συνεπειῶν. Δύνανται ὅμως νὰ κρύπτωσιν ὑπὸ πρόσωπον ἱλαρὸν καὶ γλυκεῖς λόγους τοὺς τρομερωτέρους σκοπούς. Εὐκόλως ἠδυνάμην νὰ ἀναφέρω εἰς ἐνίσχυσιν τούτου πολλὰ γεγονότα, ἅτινα εἶδον ἐγὼ αὐτὸς, ἢ τὰ ὁποῖα μοὶ ἐδιηγήθησαν ἄλλοι.

Τοῦρκός τις ἀπαντήσας Ἕλληνα, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε, πλησιάζει αὐτὸν φιλικῶς, καὶ κενόνει τὸ πιστόλιον αὐτοῦ κατὰ τῆς καρδίας ἐκείνου, μετὰ δὲ ταῦτα ἐκάθησε πλησίον

τοῦ νεκροῦ, ἥναψε τὸ τσιμπούκιον αὐτοῦ, καὶ ἐκάπνιζε μετὰ μεγίςης ἀδιαφορίας. Ἄλλος τις, κατέχων τὴν ὥραν ταύτην ὑψηλὴν θέσιν, διετάχθη νὰ φονεύσῃ τινὰ πασᾶν· καὶ ἐπί τινας μὲν ἡμέρας ἐφύλαξε μυςικὴν τὴν διαταγὴν, ἔπειτα προσεκάλεσε τὸν πασᾶν εἰς γεῦμα· περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ γεύματος, προσποιηθεὶς ὅτι αἰσθάνεται πόνους, ἐδάκρυσε καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἀποχωρήσῃ. Καὶ ἀμέσως σωρὸς στρατιωτῶν ὥρμησεν εἰς τὴν αἴθουσαν· ὁ δὲ πασᾶς ἐνοήσας τὴν προδοσίαν ἐζήτησε καιρὸν ἵνα προσευχηθῇ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ προσευχήν. Ἐνῷ δὲ προσεκύνει, ἔδραξε λαθραίως τὰ δύο πιστόλια τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ, ἐπλήγωσε δύο ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ στρατιωτῶν, καὶ γυμνώσας τὸ ξίφος διέρχεται διὰ τῶν ἐξεστηκότων στρατιωτῶν, καὶ πηδᾷ διὰ παραθύρȣ, ἐλπίζων νὰ φθάσῃ πρός τινα συνοδίαν Ἀλβανῶν προσμένουσαν αὐτὸν ὀλίγον μακράν· ἀλλὰ καταπεσὼν ἐπὶ τȣ̃ ἐδάφους καὶ τραυματισθεὶς, κατελήφθη ὑπὸ τῶν διωκόντων αὐτὸν καὶ ἀπεκεφαλίσθη.

Γνωστὸς εἶναι ὁ πρόσφατος φόνος τοῦ πασᾶ τῆς Σμύρνης, ὅστις προσεκλήθη εἰς πλοῖον ἐπὶ προφάσει φιλίας, ἢ ὅπως ἀποδοθῶσιν αὐτῷ τιμαί. Ὁ πρώην πασᾶς τῆς Δαμασκοῦ Μουσταφᾶς, δυσαρεστηθεὶς κατά τινος τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, διέταξε καὶ ἐσφάγη αὔτη ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἀδελφοῦ. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1823 ἔτȣς, οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ διοικητοῦ τῆς Χαΐφας (πλησίον τῆς Πτολεμαΐδος) καθήμενοι εἰς τόπον δημόσιον, εἶδον διερχομένην νέαν τῆς ὁποίας τὸ κάλλος κατέπληξεν αὐτούς· ἦλθον δὲ ἕνεκα αὐτῆς εἰς ἔριδας περὶ αὐτῆς, καὶ ὁ νεώτερος ἐκμανὴς γενόμενος ἐκένωσε τὰ πιστόλια αὐτοῦ κατὰ τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν· καὶ ὁ μὲν εἷς ἐξέπνευσεν ἀμέσως, ὁ δὲ ἄλλος

μετ' ὀλίγον χρόνον. Ὁ δὲ φονεὺς συλληφθεὶς μετεφέρθη εἰς Ἄκκαν καὶ ἐκαρατομήθη.

Βδελυρὰ πράγματα κατὰ τῶν ἠθῶν πράττονται συνεχῶς ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Οἱ πασάδες, οἱ διοικηταί, καὶ οἱ ἀγάδες ἐκλέγονται συνήθως μεταξὺ τῶν Τούρκων· ὑπάρχουσιν ὅμως καί τινες ἐξαιρέσεις, καὶ ἐνίοτε, ὡς εἶπον ἤδη, Ἄραβες ὀνομάζονται καὶ διοικηταὶ καὶ πασάδες. Αἱ δημόσιαι θέσεις δίδονται κατὰ χάριν εἰς ἀνθρώπους ἐκ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν τε μεταπρατῶν, τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἐμπόρων. Ἐπειδὴ δὲ ὀλίγον καιρὸν μόνον κατέχουσι τὰς θέσεις ταύτας σπεύδουσι νὰ πλουτήσωσι διὰ φορολογιῶν καταθλιπτικῶν καὶ παρανόμων. Κατὰ τὴν τριετῆ ἐν Παλαιστίνῃ διατριβήν μου, εἶδον πέντε διοικητὰς διαδεχθέντας ἀλλήλους ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων, δύο πασάδας ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἐὰν ἐνθυμῶμαι καλῶς, τρεῖς ἐν Τριπόλει ἐντὸς ἑνὸς ἔτους. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν Λαοδικείᾳ, ὅπου οἱ πασάδες τῆς Τριπόλεως διατρίβουσι μέρος τοῦ ἔτους· ὁ δὲ δεύτερος ἐδηλητηριάσθη. Ἐννοεῖται εὐκόλως ὅτι αἱ συνεχεῖς ἀλλαγαὶ τῶν ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας ἀπεσταλμένων, γίνονται πηγὴ καταπιέσεως τοῦ λαοῦ· διότι ἔρχονται εἰς τὰ δημόσια ὡς ξένοι, οὐδεμίαν σχέσιν ἀγάπης ζητοῦσι νὰ συνάψωσι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν διοικουμένων, καὶ σπεύδοντες νὰ πλουτήσωσιν ἀπογυμνοῦσι τὸν λαόν, καὶ μεταδίδουσιν ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἐξουσίαν εἰς ἄλλους καταχρωμένους ἐπίσης αὐτὴν καὶ μισουμένους ὡς καὶ ἐκεῖνοι.

Ἐνίοτε οἱ διοικηταὶ ἐκδίδουσι διαταγὰς ἀπαγορευούσας τοῖς Χριστιανοῖς νὰ φορῶσι κεφαλοδέσμιά τινα, ἢ ἐνδύματα ἢ σανδάλια τοιόνδε ἢ τοιόνδε σχῆμα ἢ χρῶμα ἔχοντα,

τὰ ὁποῖα συνήθως φοροῦσι· διὸ ἀναγκάζονται ν' ἀλλάσσωσι τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, ἢ νὰ πληρόνωσι ποσότητά τινα χρηματικὴν πρὸς τὸν διοικητὴν ὅπως ἀποφύγωσι τὴν ἀλλαγὴν ταύτην. Τοιοῦτο διάταγμα ἐξεδόθη ἐν ᾧ ἤμην ἐν Ἱεροσολύμοις· μ' ἐβεβαίωσαν δὲ ὅτι συνεχῶς ἐξεδίδοντο τοιαῦτα.

Ὁ πασᾶς τῆς Ἄκκας, Ἀβδ-Ἀλλὰχ, κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, δίδων μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας πρὸς τὸν Σουλτάνον, ἵνα ἐξαγοράζῃ τὴν ἀπειλουμένην ζωὴν αὐτοῦ. Ἂς κρίνῃ πᾶς τις ἐὰν αἱ ποσότητες αὗται ἐδόθησαν ἑκουσίως ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῦ διοικουμένων λαῶν. Εἶδον καὶ μουσουλμάνους στενάζοντας ἕνεκα τῆς τυραννικῆς αὐτῶν κυβερνήσεως· ἤκουσα αὐτοὺς λέγοντας μετὰ δακρύων·—Πότε θέλει φθάσει τὸ τέλος τῆς καταπιέσεως ταύτης!

Δὲν ἀγνοεῖ τις τὰς λεπτομερείας τῆς ἀποστασίας τοῦ Ἀβδ-Ἀλλὰχ πασᾶ καὶ τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβυ κατὰ τῆς Πόρτας τὸ 1822, καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἄκκας, ἥτις ὑπῆρξε συνέπεια ἐκείνης, τὴν εἰς Αἴγυπτον φυγὴν τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ, καὶ τὴν χρηματικὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Σουλτάνον. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπικυροῦσι τὴν πρὸ πολλοῦ διαδεδομένην γνώμην περὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως κατὰ τὰς ἐπαρχίας τὰς μεμακρυσμένας ἀπὸ τῆς πρωτευούσης.

Ἡ ὑπακοὴ, ἥτις διὰ τῆς ῥάβδου καὶ τῆς ῥομφαίας τοῦ Σουλτάνου ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπαρχίας, δὲν ἐξασφαλίζεται μετὰ στερεότητος ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ· ἡ δὲ ἱεραρχία τῆς τυραννικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας θεμελιοῦται ἐπὶ μόνου τοῦ στιγμιαίου καὶ εὐμεταβλήτου συμφέ-

ροντος τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ. Ὁ μὲν Σουλτάνος ἐπιβάλλει ἐπὶ τοὺς πασάδας τὴν πληρωμὴν χρηματικῆς τινος ποσότητος, οἱ δὲ πασάδες ἀπαιτοῦσι παρὰ τῶν διοικητῶν ποσότητα ἀκόμη μεγαλειτέραν· οἱ δὲ διοικηταὶ ἁρπάζουσι παρὰ τοῦ λαοῦ, τὰ πλούτη τὰ ὁποῖα ὑποθέτουσιν ὅτι ἔχει, καὶ ὁ λαὸς στενάζει! Ὁ τόπος εἶναι ὡραῖος καὶ καρποφόρος· ἀλλὰ πρὸς τί νὰ καλλιεργήσωσιν οἱ κάτοικοι τοὺς ἀγρούς; Ποία ἐνίσχυσις δίδεται εἰς τὴν ἐργασίαν; ὁ μᾶλλον κερδαίνων, καὶ μᾶλλον κινδυνεύει νὰ γείνῃ θῦμα τῆς πλεονεξίας τῶν κυρίων αὐτοῦ. Ἄραψ τις ζῶν ἐν Ἄκκᾳ ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ Γεζὰρ πασᾶ μοὶ εἶπέ ποτε· « Μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων ἐθεώρει ὁ Γεζὰρ τὸν πλοῦτον, καὶ ἐπειδὴ ἤμην τότε πτωχὸς, δὲν εἶχον τί νὰ φοβηθῶ.» Ὡς δὲ πρὸς τὰς ἐμπορικὰς καὶ χρηματικὰς ὑποθέσεις, οἱ ἔμποροι καὶ ὁ λαὸς ἔχουσιν ἱκανὴν εὐθύτητα· εἶναι δὲ καὶ μεταδοτικοὶ κατά τινας περιστάσεις, καὶ δίδουσιν ἐλεημοσύνας· μοὶ ἐφαίνετο ὅμως ἐνίοτε ὅτι εἶναι εὐσπλαγχνότεροι πρὸς τοὺς σκύλους ἢ πρὸς τοὺς Χριστιανούς.

Περιηγηταί τινες, ἐκλαμβάνοντες ἴσως ὡς τούρκους ὅλους ὅσους ἀπήντων εἴτε Ἄραβας, εἴτε Χριστιανοὺς, διατρέχοντες ταχέως τὴν χώραν χωρὶς νὰ ἐννοῶσι τὴν γλῶσσαν αὐτῆς, καὶ σχεδὸν μηδένα τρόπον ἔχοντες ὅπως κρίνωσι τὸν χαρακτῆρα τῶν κατοίκων, συνέλαβον γνώμην διάφορον τῆς ἐμῆς. Οἱ περιηγηταὶ οὗτοι θαυμάζουσι τὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας προάγει τὸ Κοράνιον, διότι ἴσως ἐδέχθη φιλοφρόνως αὐτοὺς πασᾶς τις, καὶ ἀγανακτοῦσι διὰ τὰ ἐλαττώματα, δι' ὧν ἡ δουλεία μολύνει τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἑλλήνων, διότι ἠπατήθησαν ὑπό τινος καπήλου οἴνου ἢ καπνοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ.

ΠΕΡΙ ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ

Οἱ Μαρωνῖται ἢ Μουᾶρνοι ἔχουσι τὸ ὄνομα τοῦτο παρά τινος Ἰωάννου Μαρῶνος ἐκ Χούμς (ἡ ἀρχαία Ἔμεσα) ἀκμάσαντος τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα. Οἱ πλεῖστοι δὲ αὐτῶν κατοικοῦσι τὸ ὄρος Λιβάνου· εὑρίσκονται δὲ καὶ ἐν Ναζαρὲτ, Βηρυτῷ, Λαοδικείᾳ, Δαμασκῷ καὶ Ἀλέπῃ. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀναβαίνει κατὰ τὰς χώρας ταύτας μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων ὡς ἔγγιςα· ἔχουσι δὲ καὶ μοναστήρια πλείονα τῶν ἑξήκοντα. Ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν αἱ ἱεραὶ Γραφαὶ ἀναγινώσκονται Ἀραβιστὶ καὶ Συριστὶ, ἡ δὲ γλῶσσα ἡ καλουμένη Καρσοὺν, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ἐνίοτε γράφοντες, εἶναι ἡ Ἀραβικὴ γραφομένη διὰ χαρακτήρων Συριακῶν. Οἱ Μαρωνῖται, εἰ καὶ κατὰ πολλὰ κεχωρισμένοι ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἧττον ὅμως θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς ὑπηκόους τοῦ Πάπα. Πρὸς τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν συγχωρεῖται νὰ ἔρχωνται εἰς γάμον πρὸ τῆς χειροτονίας, ποτὲ ὅμως μετ᾽ αὐτήν. Μόνον πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ἔπαυσαν μεταλαμβάνοντες τῆς εὐχαριστίας ὑπὸ τὰ δύο εἴδη· μεταχειρίζονται δὲ τὸν συνήθη ἄρτον, δηλαδὴ ἔνζυμον. Ἔρις τις περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνζύμου ἄρτου ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ ἐγένετο μεγίςη ἀφορμὴ τῆς ἀποχωρίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς Συριακῆς ἐκκλησίας. Ὑποτάσσονται δὲ ἀπ᾽ εὐθείας εἰς πατριάρχην διαμένοντα ἐν Κανοβίνῃ ἐπὶ τȣ̃ ὄρȣς Λιβάνȣ, καὶ φέροντα τίτλον πατριάρχου Ἀντιοχείας· σύγκειται δὲ τὸ πατριαρχεῖον αὐτοῦ ἐξ ἕνδεκα ἢ δώδεκα ἐπισκοπῶν. Οἱ Μαρωνῖται σέβονται μεγάλως τὸν Μὰρ-Ἐφραὶμ-Σῦρον, καὶ με-

ταχειρίζονται τὰς παρ' αὐτοῦ γραφείσας εὐχὰς, μετὰ προσθήκης ἐπικλήσεως πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν καὶ τοὺς ἁγίους. Σέβονται δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεμελιωτȣ αὐτῶν, Ἰωάννȣ Μαρῶνος. Συριακή τις γραμματικὴ, ἥτις κατὰ παραγγελίαν μου ἀντεγράφη Ἀραβιστὶ, τελειόνει οὕτω· « Δόξα τῷ Θεῷ καὶ τῷ Ἰωάννῃ Μαρῶνι, κτλ. » Ὁ Μαρωνιτικὸς λαὸς μοὶ ἐφάνη ἱκανῶς ἀνεκτικὸς ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ ἰδέας· καὶ ἂν δὲν ἐναντιοῦντο πολλοὶ τῶν ἱερέων αὐτῶν, ἤθελον λαμβάνει μετὰ χαρᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, πολλάκις καὶ ἔλαβον αὐτὸν ἀψηφίσαντες τὴν ἐναντιότητα ταύτην. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν ἱερέων εὑρίσκονταί τινες ἱκανῶς πεφωτισμένοι, οἵτινες μοὶ ἐφάνησαν εὐδιάθετοι ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν.

Οἱ Μαρωνῖται εἶναι νοήμονες, φιλόξενοι, καὶ ὑπομένȣσι τοὺς κόπους μεθ' ὑπομονῆς. Ἀγαπῶσι δὲ τὰ ὄρη καὶ ἔχουσι πνεῦμα τολμηρὸν καὶ ἀνεξάρτητον. Ὁ Γεζὰρ πασᾶς, καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δὲν κατώρθωσε νὰ ὑποτάξῃ αὐτοὺς ἐντελῶς εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ.

Εἶναι δὲ καὶ αὐτοὶ ὡς οἱ Δροῦζοι ὑπήκοοι τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβου, ὅστις φορολογεῖ αὐτοὺς καθ' ὑπερβολήν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶναι γραμματεῖς τοῦ Ἐμὶρ ἢ Σεΐκαι τῶν πόλεων. Ὁ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβου, ὅστις ἀνήκει εἰς ἔγκριτον Ἀραβικὴν οἰκογένειαν, καὶ κατάγεται ἀπ' αὐτῆς τῆς οἰκογενείας τοῦ Μωάμεθ, εἰ καὶ μουσουλμάνος κατ' ἐπιφάνειαν, ἐν τῷ κρυπτῷ ὅμως εἶναι, ὡς μοὶ εἶπον, χριστιανὸς καὶ ἐβαπτίσθη.

ΠΕΡΙ ΣΥΡΩΝ.

Χριστιανοὶ καλούμενοι Σῦροι ὀλίγιστοι εὑρίσκονται ἐν

Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ. Εὑρίσκονται ἴσως τριακόσιοι ἐν Δαμασκῷ, ἑκατὸν ἐν Αἱμάθ, ὀλίγοι τινὲς ἐν Νεδούκ, δέκα περίπου ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ μία οἰκογένεια ἐν Ἀλέπῃ. Μοὶ εἶπον ἐν Χοὺμς, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν ἔρημον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Παλμύρας, μίαν ἡμέραν περίπου ἀπὸ τῆς Χοὺμς, μικρὸν χωρίον κατοικούμενον ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ Σύρων. Ἐπὶ δὲ τῶν ὀρέων, εἰς Μεσοποταμίαν ἢ πέριξ, κατοικοῦσιν, ὡς μοὶ εἶπον, διακόσιαι χιλιάδες χριστιανῶν Συρίων, ὁμιλούντων τὴν Συριακὴν γλῶσσαν. Δὲν ἐπιτρέπουσι δὲ οὔτε εἰς οὐδένα καθολικὸν ῥωμαῖον οὔτε εἰς μυσουλμάνον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν.

Οἱ Σύριοι ἐν Συρίᾳ ὀνομάζονται Ἰακωβῖται. Καὶ ὑπόκεινται μὲν εἰς πατριάρχην διαμένοντα ἐν Μερδίνῃ, οὐδένα ἀρχηγὸν ὅμως τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν ἀναγνωρίζουσιν εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐκεῖνοι μετὰ τῶν ὁποίων εἶχον συνεντεύξεις, μοὶ ἐφάνησαν εὐδιάθετοι ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν. Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ Σύριοι εὑρίσκονται, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν καθολικῶν Ῥωμαίων, εἰς τὴν αὐτὴν πλάνην ὡς πρὸς τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων, καὶ τὸ εἶδος τῆς λατρείας τῆς ἀπονεμομένης εἰς τὰς εἰκόνας αὐτῶν καὶ τὴν τῆς Παρθένου. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶναι πολὺ προσηλωμένοι εἰς τὴν λατρείαν ταύτην, καὶ δὲν μοὶ φαίνεται πολὺ δύσκολον τὸ νὰ φωτισθῶσι περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου. Ὁ πατριάρχης αὐτῶν ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Συρίαν, ἐν ᾧ διέτριβον ἐκεῖ. Μέλος τῆς ἐκκλησίας ταύτης, Ἀθανάσιος τὸ ὄνομα, τὸν ὁποῖον εἶδον ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐχειροτονήθη τότε ἐπίσκοπος τῶν κατὰ τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας Σύρων· ἀλλ' ἡ ὄψις αὐτοῦ ἦτο τοιαύτη, ὥστε μοὶ ἐνέπνεε ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ· μοὶ ἔδειξεν ὅμως τὴν

σφραγίδα τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, καὶ μοὶ ἔδωκεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατριάρχην διατρίβοντα τότε ἐν Δαμασκῷ.

Ἐπροσπάθησα νὰ δείξω εἰς αὐτὸν πόσον ἀναγκαῖον ἦτο νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν μεταῤῥύθμισιν τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ μετ' ὀλίγον τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ νὰ ἐξαλείψῃ, εἰ δυνατὸν, τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων καὶ τόσας ἄλλας καταχρήσεις, αἵτινες εἰσχωρήσασαι ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς χριςιανικὰς ἐκκλησίας, ἐμάκρυναν αὐτὰς ἀπὸ τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἁπλότητος τοῦ Εὐαγγελίου. Μὲ ἤκουσε δὲ, ὡς ἐφαίνετο, μετὰ προσοχῆς καὶ ἄνευ ἀποστροφῆς καὶ ἐπείσθη μάλιστα ἐν μέρει ὅτι ἡ προσκύνησις τῶν εἰκόνων εἶναι ἐναντία τῶν Ἱερῶν Γραφῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν πρώτων Χσιστιανῶν.

Μοὶ εἶπε δὲ ὅτι οἱ Σύριοι ἐκαλοῦντο κατ' ἀρχὰς Ἰακωβῖται, διότι ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ μετὰ ταῦτα ὀνομασθέντος καὶ Ἰσραήλ· ἀκολούθως ὅμως ἔλαβον τὸ ὄνομα ἀπ' ἀνδρὸς ἐλευθερώσαντος αὐτὲς ἐν καιρῷ διωγμȣ.

Σύριοί τινες ἑνωθέντες μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ἀναγνωρίζουσιν ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν Πάπαν. Εὑρίσκονται δὲ ὀλίγοι μὲν ἐπὶ τοῦ Λιβάνȣ, ἑξήκοντα δὲ περίπου ἐν Δαμασκῷ, καὶ πεντακόσιοι ἴσως ἐν Ἀλέπῃ. Ἔχουσι δὲ καὶ δύο μοναστήρια, τὸ τοῦ Σαρφὲ καὶ τὸ τοῦ Μὰρ-Ἐφραΐμ, ἀμφότερα ἐπὶ τοῦ ὄρους Λιβάνου. Καὶ ὁμιλοῦσι μὲν Ἀραβιστὶ, ἀλλ' εἰς τὰς ἐκκλησίας μεταχειρίζονται, ὡς καὶ οἱ Μαρωνῖται, τὴν Συριακὴν, τὴν ὁποίαν οἱ σοφοὶ αὐτῶν καὶ γράφουσι καὶ ὁμιλοῦσιν. Ὑπόκεινται δὲ εἰς πατριάρχην ἐπονομαζόμενον « Πέτρον Σύριον Πατριάρχην Ἀντιοχείας, » καὶ ἔχοντα ἑπτὰ ἐπισκόπους, δύο μὲν ἐν Σαρφὲ ἐπὶ τοῦ Λιβανου, ἕνα δὲ ἐν Βηρυτῷ, δύο ἐν Ἀλέπῃ καὶ δύο ἐν Μεσοποταμίᾳ.

Οἱ Σύριοι ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ, εἰσὶν ὑπήκοοι τῶν Τούρκων, οἱ δὲ τοῦ λιβάνου ὑποτάσσονται ἀμέσως εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἐμὶρ Βουσὶρ Σεχάβυ· ὄντες δὲ εὐάριθμοι καὶ πτωχοὶ δὲν διεγείρουσι τὴν πλεονεξίαν τῶν Τούρκων, τῶν Κυρίων αὐτῶν. Καταδυναστεύονται δὲ, καθὼς μοὶ ἐφάνη, ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ἐν Συρίᾳ Χριστιανικῶν αἱρέσεων.

ΠΕΡΙ ΑΡΜΕΝΙΩΝ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ Ἀρμενίων δὲν εἶναι πολύς. Ἔχουσι δὲ τρία μοναστήρια ἐν Ἱεροσολύμοις, δύο ἐν τῇ πόλει, καὶ ἓν ἐκτὸς τῶν τειχῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών, ἓν ἐν Βηθλεὲμ, ἓν ἐν Ἀριμαθείᾳ, ἓν ἐν Ἰόπῃ, καὶ ἓν ἐν Λαοδικείᾳ. Τὸ μεταξὺ ἀντιοχείας καὶ Λαοδικείας χωρίον Κασάβ, ἐπὶ τῶν ὀρέων, κατοικεῖται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ Ἀρμενίων.

Ὁλόκληρος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Εὐρώπῃ Ἀρμενίων λογίζεται μέχρις ἑξακοσίων χιλιάδων, ἐξ ὧν ἑκατὸν περίπου χιλιάδες εἰσὶ καθολικοὶ Ῥωμαῖοι. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ ζῶσιν εἰρηνικῶς μᾶλλον μετὰ τῶν Τούρκων. Ἐν δὲ Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκονται περὶ τὰς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας, τῶν ὁποίων εἴκοσι χιλιάδες ὑποτάσσονται εἰς τὸν Πάπαν. Οἱ Ἀρμένιοι ἔχουσι πλέον τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα μοναστηρίων, τῶν ὁποίων τὰ δύο τρίτα κεῖνται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βάν. Ὁμιλοῦσι δὲ συνήθως τὴν Τυρκικὴν καὶ τὴν Ἀρμενιακήν· ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὅμως μεταχειρίζονται τὴν Ἀρμενιακήν. Ἔχουσι δὲ τέσσαρας Πατριάρχας, διαμένοντας ἐν Ἐτσμιαζὶν, ἐν Σὶς, ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Καὶ οἱ μὲν δύο τελευταῖοι ὑπάγονται πνευματικῶς εἰς τὸν ἐν Ἐτσμιαζίν· ὁ

δὲ ἐν Σὶς δὲν ἐξαρτᾶται παρ' οὐδενὸς, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μικρὸς Ἀρμένιος Πάπας. Ἀναγνωρίζουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς μόνην κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ μεταλαμβάνουσι καὶ ἄρτου καὶ οἴνου. Θεωροῦσι δὲ τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸν οἶνον ὡς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Σωτῆρος. Κατευθύνουσι προσευχὰς εἰς τὴν Παρθένον καὶ τοὺς Ἁγίους, εὔχονται ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, καὶ ἀντὶ τούτȣ λαμβάνουσι χρήματα παρὰ τῶν συγγενῶν ἢ τῶν φίλων τῶν ἀποθανόντων. Καθ' ἑκάστην δὲ τριετίαν στέλλονται δώδεκα ἄνδρες εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπην ὅπως συνάξωσιν ἐλεημοσύνας διὰ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐνδεεῖς ἱερεῖς τῶν Ἀρμενίων, οἵτινες προσεύχονται ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, εἰ καὶ δὲν πιστεύουσιν εἰς τὸ Καθαρτήριον. Βαπτίζουσι δὲ τὰ τέκνα αὐτῶν τὴν ὀγδόην ἢ τὴν δεκάτην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῶν, ποιοῦντες τρεῖς καταδύσεις, καὶ θέτοντες εἰς τὸ στόμα αὐτῶν ἄρτον καὶ οἶνον. Ἐπικρατεῖ δὲ καὶ ἡ ἐξομολόγησις παρ' αὐτοῖς, καὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν διπλῆν φύσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ 1820 ἔτος μεγάλαι συζητήσεις περὶ τούτου ἠγέρθησαν μεταξὺ τῶν θεολόγων αὐτῶν, ἀλλὰ σήμερον φαίνονται σύμφωνοι κατὰ τοῦτο. Ὁ ἔχων γυναῖκα δύναται νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς, ἀλλ' ὁ ἱερεὺς δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον. Ἐὰν ἀποθάνῃ ἡ σύζυγος ἱερέως, οὗτος δύναται νὰ χειροτονηθῇ καὶ ἐπίσκοπος καὶ πατριάρχης. Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ὁ μᾶλλον τιμώμενος παρ' αὐτοῖς ὡς ἅγιος, ἀπέπεμψε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς μοναστήριον, ὅπως γείνῃ πατριάρχης. Ὅλοι παραδέχονται εὐμενῶς τὴν διανομὴν τῶν ἁγίων Γραφῶν.

Οἱ Ἀρμένιοι εἰσὶν ἐπιχειρηματίαι καὶ ῥωμαλέοι, ἱκανοὶ

νὰ προοδεύσωσιν εἰς πάντα. Ἐὰν ἡ ἀληθὴς θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνεζωπυρεῖτο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, ἤθελον ἐγερθῇ ἐξ αὐτῆς καὶ ἀναδειχθῇ Εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι πολὺ ἄξιοι καὶ ἐπίμονοι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίȣ.

Οἱ ἐν Παλαιςίνῃ καὶ Συρίᾳ Ἀρμένιοι, οἱ πρεσβεύοντες τὸ Καθολικὸν Ῥωμαϊκὸν δόγμα, δὲν εἶναι πολυάριθμοι. Εὑρίσκονται δὲ καί τινες ἐν Λιβάνῳ, ἐν Βηρυτῷ καὶ ἐν Ἀλέπῃ· ἔχȣσι δὲ καὶ δύο μοναστήρια ἐν Λιβάνῳ, τὸ μὲν ἐν Κρίμῃ ἢ Κρέμῃ, τὸ δὲ ἐν Ἰβζεμάρ· ἐπεσκέφθην καὶ τὰ δύο. Ὁ Πατριάρχης διαμένει ἐν Ἰβζεμάρ, καὶ ἔχει τέσσαρας ἐπισκόπȣς κατοικοῦντας, τὸν μὲν παρ' αὐτῷ, τὸν δὲ ἐν Κρίμῃ, καὶ τὸν τρίτον ἐν Ἀλέπῃ· τὸ μοναστήριον τοῦ Ἰβζεμὰρ εἶναι εἶδος γυμνασίου (Collége) ἐν ᾧ διδάσκονται ἕως εἴκοσι μαθηταί. Ἐν δὲ Κρίμῃ εὑρίσκονται παρὰ τῷ Ἐπισκόπῳ εἴκοσι πέντε μοναχοί, δώδεκα ἱερεῖς καί τινες μαθηταί! Τῶν ἱερέων τινὲς ἠγόρασαν παρ' ἡμῶν πολλὰ ἀντίτυπα τῶν Ἁγίων Γραφῶν τῆς τε Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης. Τινὲς δὲ ἀνεγίνωσκον τὰ βιβλία ταῦτα μετ' ἐμοῦ, ἂν καὶ εἶχον εἰπεῖ πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὁ Πάπας ἐναντιοῦται εἰς τὴν διανομὴν αὐτῶν.

ΠΕΡΙ ΡΟΥΜΙ.

Τὸ ὄνομα Ῥοὺμ, ἢ Ῥουάμ, καθὼς μεταχειρίζονται αὐτὸ οἱ Ἄραβες, ἀνήκει ἰδίως εἰς τοὺς Ἕλληνας· δίδουσι δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο, Ῥούμι καὶ πρὸς τοὺς Οὐλὰδ-ἐλ-Ἄραβ, δηλαδὴ τοὺς ἰθαγενεῖς, οἵτινες πρεσβεύουσι τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων. Περὶ τῶν τελευταίων τούτων ὁμιλῶ ἐνταῦθα. Εὑρίσκονται δὲ καθ' ὅλας τὰς κυριωτέρας πόλεις, καὶ εἰς πολλὰ χωρία τοῦ Λιβάνου, ὡς καὶ ἐν Ἱερουσολύ-

μοις, Βηθλεὲμ, 'Ράμ-'Αλλά, Ναβλοὺς, 'Αριμαθαίᾳ, Λύδδῃ, Γάζᾳ, Ἄκκᾳ, Τύρῳ, Βηρυτῷ, Τριπόλει, Λαοδικείᾳ, Χοὺμς, Αἰμάθ, 'Αλέπῃ, 'Αντιοχείᾳ, 'Ασβάϊα, 'Ρασάϊα, καὶ πέραν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Δὲν ἔμαθον ὅμως ὁλόκληρον τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν εἰσὶν ἔγγαμοι· ἐξ αὐτῶν ἐγνώρισά τινας ἀξιοσεβάστους.

Εἶναι πανταχοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱερῶν Γραφῶν, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀγοράζουσιν αὐτὰς μετὰ προθυμίας. Ὅτε ὡμίλουν αὐτοῖς κατὰ τὴν συνείδησίν μου περὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν δοξασιῶν, μοὶ ἐφαίνοντο εὐδιάθετοι ὡς οἱ Βεροιαῖοι, τῶν ὁποίων ποιεῖται ἔντιμον μνείαν ὁ 'Απόστολος Παῦλος, «τὸ καθ' ἡμέραν ν' ἀνακρίνωσι τὰς Γραφὰς, εἰ ἔχει ταῦτα οὕτως.» (1)

ΠΕΡΙ ΛΑΤΙΝΩΝ.

Λατῖνοι ὀνομάζονται οἱ Οὐλάδ-ἐλ-Ἄραβ, οἱ ὑποκείμενοι εἰς τοὺς Φράγκους πατέρας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀποδίδεται ἐπίσης συνεχῶς τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλὰ συνήθως τὸ Πάδρι Φρᾶγκοι (Padri Franki.) 'Ο ἀριθμὸς αὐτῶν ἀναβαίνει ἴσως μέχρι τεσσάρων ἢ πέντε χιλιάδων· ὁμιλοῦσι δὲ τὴν 'Αραβικὴν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις μεταχειρίζονται τὴν Λατινικήν. Διδάσκουσι δὲ τὴν γλῶσσαν ταύτην εἰς τοὺς νέους, ὅπως συμβοηθῶσιν εἰς τὴν λειτουργίαν· οἱ πλεῖστοι ὅμως ἀναγινώσκουσι χωρὶς νὰ ἐνοῶσιν αὐτήν. 'Εν Ναζαρὲτ ἐπεσκέφθην ἓν σχολεῖον αὐτῶν περιέχον τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα μαθητὰς, οἵτινες εὐκόλως ἀνεγίνωσκον τὴν Λατινικήν. 'Εζήτησα δὲ παρά τινων τὴν ἐξήγησιν λέξεών τινων, ἀλλὰ δὲν ἐνόουν οὐδεμίαν.

(1) Πράξ. ιζ'. 11.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατευθύνουσι τὰς προσευχὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν, ὅστις εἶπε διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ· «Ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.» (1) Ὁποία εὐτυχία δι' αὐτοὺς νὰ γινώσκωσι καὶ νὰ ἀναγινώσκωσιν οὕτω τὴν ἱερὰν γλῶσσαν ταύτην τὴν Λατινικήν!

Οἱ Λατῖνοι εἰσὶν ἐν γένει πεπεισμένοι περὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Πάπα, καὶ τρέμουσιν ἀναλογιζόμενοι τοὺς κεραυνοὺς, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ ἐκσφενδονίσῃ κατ' αὐτῶν. Οἱ φράγκοι ἱερεῖς, μεθ' ὧν συνδέει αὐτοὺς τὸ κοινὸν θρήσκευμα, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἰδίων αὐτῶν ἱερέων, κρατοῦσιν αὐτοὺς εἰς τούτυς τοὺς φόβους. Πολλοὶ ὅμως μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι εἶχον βαρυνθῆ τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν διαφθορὰν τῶν πνευματικῶς διοικούντων αὐτοὺς, καί τινες ἔλαβον τὸ Εὐαγγέλιον ἐναντίον τῆς σφοδρᾶς ἐναντιότητος τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ὁδηγῶν.

Οἱ Λατῖνοι ὑπόκεινται εἰς τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν· καταπιέζονται δὲ ἧττον τῶν ἄλλων, διότι ἡ ἐπιῤῥοὴ τῶν φράγκων πατέρων προστατεύει αὐτοὺς κατὰ τῆς βίας τῶν Τούρκων διοικητῶν. Οἱ ἱερεῖς οἱ Ἰταλοὶ ἢ Ἱσπανοὶ συνηγοροῦσι συγχνάκις ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ, ὡς νομίζω, βοηθοῦσιν αὐτοὺς διὰ συνδρομῆς χρηματικῆς.

ΠΕΡΙ ΚΟΠΤΩΝ.

Οἱ Κόπται ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ εἰσὶν ὀλίγοι, καὶ συνηγμένοι ὁμοῦ εἰς ἓν μοναστήριον ἐν Ἱεροσολύμοις. Ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἀραβικὴν, τὴν δὲ Κοπτικὴν μεταχειρί-

(1) Α'. πρὸς Κορινθ. ιδ'. 19.

ζονται εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν. Ὁ πατριάρχης αὐτῶν κατοικεῖ εἰς τὸ μέγα Καΐρον. Συντρέχουσι δὲ παῤῥησίᾳ τὴν διανομὴν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, καὶ ἀναγνωρίζουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς τὴν μόνην κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας.

ΠΕΡΙ ΑΒΥΣΣΙΝΩΝ.

Χριστιανοί τινες, γεννηθέντες ἐν Ἀβυσσινίᾳ, ἔχουσι μοναστήρια ἐν Ἱεροσολύμοις πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίȣ Τάφου. Ὀνομάζουσι δὲ αὐτοὺς οἱ Ἄραβες Ἅβασι. Ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατριάρχου τῶν Κοπτῶν, κατοικοῦντος εἰς τὸ μέγα Καΐρον.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Οἱ Ἕλληνές εἰσι πολυάριθμοι ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ καὶ ἔχουσι δεκατρία ἢ δεκατέσσαρα μοναστήρια ἐν Ἱεροσολύμοις, ἓν ἐν Βηθλεὲμ, ἕτερον πρὸς δυσμὰς τῆς Ἱερȣσαλὴμ καλούμενον μοναστήριον τοῦ Σταυροῦ, ἄλλο ἐν Ἁγίῳ Σάββᾳ παρὰ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν, ἄλλο ἐν Γάζῃ, ἄλλο ἐν Δαμασκῷ, καὶ δέκα ἢ δώδεκα ἐπὶ τοῦ ὄρους Λιβάνου ἢ κατὰ τὰ πέριξ. Εὑρίσκονται δὲ Ἕλληνες εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν τούτων. Ἡ αὐλὴ τῆς Ῥώμης κατώρθωσε νὰ ἑλκύσῃ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς μέγαν ἀριθμὸν χριστιανῶν ἐντοπίων, οἵτινες ἦσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ δόγματος. Οὗτοι δὲ ἔχουσιν εἴκοσι περίπου μοναστήρια ἐπὶ τοῦ Λιβάνου. Συμποσοῦται δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν μὲν Δαμασκῷ εἰς ἓξ περίπου χιλιάδας, ἐν δὲ Ἀλέπῃ εἰς πέντε χιλιάδας, ἐν Τύρῳ εἰς πεντακοσίους, ἐν Βηρυτῷ εἰς τετρακοσίους, καὶ εἰς διακοσίους ἐν Τιβεριάδι, καὶ ὑποτάσσονται εἰς πατριάρχην διαμένοντα ἐν Μὰρ-Μιχαῒλ ἐπὶ τοῦ Λιβάνȣ. Τηροῦσι δὲ εἰσέτι τὸ πνεῦ-

μα τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰσὶ πολὺ πλέον ἐλεύθεροι τῶν ἄλλων καθολικῶν Ῥωμαίων τῶν κατοικούντων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Πολλοὶ μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι ἐὰν ὁ Πάπας ἐναντιοῦτο εἰς τὴν διανομὴν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἤθελον νομίσει χρέος αὐτῶν νὰ παρακούσωσιν. Ἐνθυμοῦνται δὲ μετὰ πλείονος σεβασμοῦ τοὺς Ἰησουΐτας, ἢ τοὺς ἄλλους ἱεραποστόλους τῆς Ῥώμης.

Οὗτοι δὲ οἱ Ἑλληνο-καθολικο-ῥωμαῖοι ὀνομάζονται καὶ Μελεκίαι, ἤτοι βασιλικοί. Μ' ἐφάνησαν δὲ ἐν γένει φιλάνθρωποι καὶ φιλόξενοι. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν εἶναι τόσῳ μέγας, ὅσῳ ὁ τῶν Μαρωνιτῶν, τῶν ὁποίων φοβοῦνται τὴν παρὰ τῷ ἡγεμόνι αὐτῶν ἐπιῤῥοήν. Μοὶ διηγήθησαν ὅτι τὸ ἔτος 1825 ὁ πατριάρχης τῶν Μαρωνιτῶν ἀπηγόρευσεν εἰς ὅλας τὰς θυγατέρας τῆς αἱρέσεως ταύτης τὸ νὰ ἔρχωνται εἰς γάμον μετὰ τῶν ἄνω εἰρημένων Ἑλληνο-καθολικο-ῥωμαίων.

Οἱ δὲ κυρίως λεγόμενοι Ἕλληνες, συνήθως ὁμιλοῦσι τὴν ῥωμαϊκὴν, ἤτοι τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν, καὶ πολλοὶ τούτων ὁμιλοῦσι τὴν Τουρκικὴν, τινὲς δὲ καὶ τὴν Ἀραβικήν. Ἐν δὲ ταῖς Ἐκκλησίαις μεταχειρίζονται τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικήν. Ἔχουσι τέσσαρας Πατριάρχας, τὸν μὲν πρῶτον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅστις καλεῖται οἰκουμενικὸς, τὸν δὲ δεύτερον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τὸν δὲ τρίτον ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ τὸν τέταρτον ἐν Ἱεροσολύμοις. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς καθιδρύσεως αὐτῶν ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἦτο πρῶτος, καὶ δεύτερος ὁ τῆς Ἀντιοχείας. Οἱ δὲ δύο ἄλλοι ἀνεδείχθησαν μετὰ ταῦτα. (1) Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας διαμένει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Δαμασκῷ, ὁ δὲ

(1) Οὐδεὶς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ὠνομάζετο Πατριάρχης πρὸ τοῦ 381 ἔτους μετὰ Χριστόν.

τῶν Ἱεροσολύμων ἐν Κωνσταντινουπόλει. Οἱ Ἕλληνες ἀναγνωρίζουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς μόνην κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας· δὲν πιστεύουσιν εἰς τὸ καθαρτήριον· δὲν δέχονται οὐδὲν γλυπτὸν ὁμοίωμα εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν· ἀλλ' ἔχουσιν εἰκόνας παριστώσας τὴν Παρθένον καὶ τοὺς ἁγίους καὶ αὐτὸν τὸν Πατέρα Θεὸν ὡς γέροντα βαθυπώγωνα, ἐνώπιον τῶν ὁποίων κατευθύνουσι τὰς προσευχὰς αὐτῶν· χαράσσουσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ αὐτῶν μικρὰ ὁμοιώματα. Καὶ σέβονται μὲν κατ' ἐξαίρεσιν τὰς ἑπτὰ πρώτας οἰκουμενικὰς Συνόδους, δὲν ἀποδίδουσιν ὅμως εἰς αὐτὰς κῦρος ἴσον πρὸς τὸ τῶν Θείων Γραφῶν. Ἐξομολογοῦνται διὰ ζώσης φωνῆς εἰς πνευματικούς, ἀλλὰ δὲν χορηγοῦσιν ὅσον καὶ οἱ καθολικοὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀφιέναι ἁμαρτίας· βαπτίζουσι τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ τριῶν καταδύσεων, καὶ μεταλαμβάνουσιν ὑπὸ τὰ δύο εἴδη. Νηστεύουσι δὲ καὶ δύο ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα. Ὁ γάμος δὲν εἶναι ἀπηγορευμένος πρὸς τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν, πλὴν πρὸς τοὺς ἐπισκόπυς καὶ τοὺς πατριάρχας, διότι ὑποθέτουσι τούτους τοσοῦτον ἐνησχολημένους περὶ τῶν ποιμνίων αὐτῶν ὥστε δὲν εὐκαιροῦσι νὰ ἐνασχολῶνται καὶ εἰς τὰ τῶν οἰκογενειῶν καθήκοντα. Μετὰ τὴν χειροτονίαν ὅμως οὐδεὶς ἱερεὺς ἔρχεται εἰς γάμον.

Οἱ Ἕλληνες δέχονται προθύμως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Γνωρίζω τρεῖς ἐκ τῶν σημερινῶν πατριαρχῶν ἐξ ὧν οὐδεὶς μοὶ ὡμίλησε κατὰ τῆς διανομῆς τῶν Θείων Γραφῶν.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι φύσει φιλόξενοι, ζωηροὶ τὸ πνεῦμα, ὀξυδερκεῖς, τὴν φαντασίαν λαμπροὶ καὶ γόνιμοι, ὁρμητικοὶ ὁσάκις ὀργίζωνται, πολλάκις δὲ καὶ δόλιοι κατὰ τὰς ἐκδικήσεις, ἀλλὰ πιστοὶ πρὸς τοὺς φίλυς καὶ ἀτρόμητοι πρὸ τῶν ἐχθρῶν, γενναῖοι τε καὶ ἀνεξάρτητοι καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν

δουλείαν· ἀνευρίσκεται δὲ παρ' αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τῶν προγόνων αὐτῶν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐὰν εἶχον τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὲρ ἧς στενάζουσιν, ἤθελον καταταχθῇ ἐντὸς πεντήκοντα ἐτῶν μεταξὺ τῶν πρώτων ἐθνῶν τῆς γῆς. Ὅπως ὁ λέων δὲν ἐπλάσθη ἵνα φέρῃ χαλινὸν, νὰ καλλιεργῇ τοὺς ἀγροὺς καὶ νὰ γεωργῇ τὰς κοιλάδας, οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν ἐπλάσθησαν νὰ φέρωσι τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας. Ἡ τυραννία πιέζει σήμερον αὐτοὺς ὡς ὄρος· ἀλλ' ὡς ὑφαίστειον πῦρ ἀεὶ φλέγονται, καὶ εἰσὶν ἕτοιμοι νὰ διαῤῥήξωσι τὸ ὄρος, καὶ νὰ ἀποτινάξωσι ῥοιζηδὸν καὶ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν πᾶν βάρος.

Ἀποδίδουσι δὲ κατ' ἔτος ἐκ συνθήκης οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἕλληνες πρὸς τὸν πασᾶν τῆς Δαμασκοῦ ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα περίπου χιλιάδας φράγκων· ἀλλὰ τὸ 1825 ὁ πασᾶς, παραβαίνων τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας· στρατιῶται Τοῦρκοι ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸ κυριώτερον αὐτῶν μοναστήριον! μητροπολῖται περιεκλείσθησαν ὑπὸ φρουρᾶς, τινὲς δὲ καὶ ἐξυλίσθησαν, καὶ τρόμος ἐπεκράτει πανταχοῦ. Εἶδον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὅλους σχεδὸν τοὺς Ἕλληνας ὠχροὺς ἐκ τοῦ φόβου καὶ δεδακρυσμένους ἔχοντας τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ Τοῦρκοι ὑποπτευθέντες τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ὅτι ἔκρυψεν ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου κεφαλοδέσμια πολύτιμα ἀνήκοντα εἰς γυναῖκας τῆς Βηθλεὲμ καὶ τοῦ Εὐφραθᾶ, κατέφερον πεντακοσίους ῥαβδισμοὺς ἐπὶ τῶν ταρσῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας κατὰ γῆς γυμνὴν ἔχοντα τὴν κεφαλὴν, μὴ ἐπιτρέποντες νὰ δίδεται αὐτῷ ἄλλο πλὴν ὀλίγου ὕδατος. Μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας ὁ πασᾶς ἐπέτρεψε νὰ μεταφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὴν μονὴν

ἐντὸς τῆς πόλεως, ὅπου ἐπεσκέφθην αὐτὸν πολλάκις. Ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὁ εἷς εἶχεν ἐπὶ τοσοῦτον κατασπαραχθῆ, ὥστε ἐφαίνοντο σχεδὸν τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ νεῦρα, ὡς ἂν ἦτον ἀνατετμημένος! Ἐκτὸς τῆς ποσότητος τῆς ζητȣμένης παρὰ τοῦ πασᾶ, οἱ Ἕλληνες ὑποχρεοῦνται πολλάκις νὰ δίδωσι πρὸς τοὺς διοικητὰς τὰς λεγομένας *ἀβανίας*. Δὲν δύνανται νὰ ἐνταφιάσωσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἄνευ ἀδείας τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν, τὴν ὁποίαν ἐκδίδουσι λαμβάνοντες χρήματα. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπίσης εἰς ὅλους τοὺς ῥαγιάδας χριστιανούς. Καί ποτε ἡ ποσότης ἡ ἐπιβληθεῖσα ἐν Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν ὑπῆρξε τόσῳ ὑπέρογκος, ὥστε οἱ πτωχοὶ τῶν χριστιανῶν πολλάκις προετίμησαν ν' ἀφήσωσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν νὰ σήπωνται ἐντὸς τῶν οἰκειῶν ἢ πρὸ τῆς εἰσόδȣ αὐτῶν, ἕως οὗ ἐβιάζοντο οἱ μȣσȣλμάνοι ὑπὸ τῆς δυσωδίας νὰ σηκώσωσιν αὐτούς. Κατήντησε δὲ τοσούτῳ ἀποτρόπαιον τὸ θέαμα, καὶ τοσούτῳ μεγάλη ἡ δυσαρέσκεια τοῦ λαȣ̃ ὥςε, γενομένων παραπόνων ἐν Κωνςαντινουπόλει, ἐξεδόθη εἰδικὸν φιρμάνιον, τοῦ ὁποίου εἶδον ἀραβικὴν μετάφρασιν, διατάττον τὰς ἐν τῇ Ἁγίᾳ πολει Τȣρκικὰς ἀρχὰς, νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν ταφὴν τῶν τεθνεώτων χριστιανῶν ἄνευ φορολογίας! Ἔκτοτε οἱ διοικηταὶ δὲν τολμῶσι νὰ πράττωσιν ἀναφανδὸν ἐναντίον τοῦ φιρμανίȣ τούτȣ· ἀλλ' ἐὰν χριστιανός τις ἀρνηθῇ νὰ πληρώσῃ τὴν ζητȣμένην ποσότητα, εὑρίσκουσι πάντοτε τρόπον νὰ εἰσπράξωσιν αὐτήν. Γνωστὸν εἶναι ἐν Ἱεροσολύμοις ὅτι προτιμότερον νὰ δώσῃ ὁ ῥαγιὰς ὅ,τι καὶ ἂν ἔχῃ, παρὰ νὰ δυσασαρεστήσῃ Τοῦρκον διοικητήν.

Ἂν καὶ σκοπὸν δὲν ἔχω νὰ συνηγορήσω ἐνταῦθα ἰδίως ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ἄς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ καλέσω ἐπ' αὐ-

τῶν τὴν προσοχὴν τῶν συμπολιτῶν μου καὶ ὅλων τῶν χριστιανικῶν κοινωνιῶν.

Ἐὰν οἱ λαοὶ τῆς Ἀμερικῆς ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὴν ταλαίπωρον Ἑλλάδα, ἐν τῇ κόνει, ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου, καὶ ἠδύναντο ν' ἀκούσωσι τὰς φωνὰς καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῶν μυριάδων ἀδελφῶν αὐτῶν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ, καὶ νὰ ἴδωσι τὰ δάκρυα αὐτῶν, ἀναμφιβόλως ἤθελον τείνει πρὸς αὐτοὺς χεῖρα βοηθείας. Ἀλλ' οἴμοι! τὰ μεμακρυσμένα παθήματα μικρὰν προξενοῦσιν ἐντύπωσιν. Οἱ στεναγμοί, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνεμος τῆς Ἀνατολῆς φέρει διὰ τοῦ ἀχανοῦς ἀτλαντικοῦ, ἀποθνήσκουσι πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὰς χώρας τῆς δύσεως, ἢ μόλις φθάνωσιν εἰς τοὺς εὐδαίμονας ἡμῶν συμπολίτας, ἀναπαυομένους ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν καρποφόρων δένδρων αὐτῶν, χωρὶς νὰ τοὺς φοβίζῃ τις ἢ νὰ ταράττῃ τὴν ἡσυχίαν αὐτῶν.

Πολλάκις ἐῤῥέθη ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι πειραταί· δὲν δύναμαι δυστυχῶς ν' ἀρνηθῶ ὅτι ὑπάρχουσιν Ἕλληνες πειραταί, διότι ἔμαθον αὐτὸ ἐκ πείρας, ὑπ' αὐτῶν γυμνωθεὶς τῶν πραγμάτων μου· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν κατηγορῶ τὸ ἔθνος. Οἱ Ἕλληνες ἀγωνίζονται ἀδιακόπως ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν· δύνανται λοιπὸν νὰ ἀποσπάσωσι πλοῖον ἐκ τοῦ μικροῦ αὐτῶν ναυτικοῦ ἵνα ὑπάγωσιν εἰς καταστροφὴν τῆς πειρατείας; Κατηγορεῖ τις τάχα τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν ὅτι σύγκειται ἐκ ληστῶν, διότι λυμαίνονται τοιοῦτοι ἐνίοτε τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ὁδοιπόρους; Ἀποβάλλουσί τινες πᾶσαν συμπάθειαν πρὸς τὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων, ἢ μᾶλλον δικαιολογοῦνται διὰ τὴν μικρὰν αὐτῶν συμπάθειαν, κατηγοροῦντες αὐτοὺς ὅτι εἰσὶ πάντες καὶ πάντοτε διῃρημένοι. Ἀναμφιβόλως λυπηρὸν εἶναι τὸ νὰ μὴ εὑρί-

σκωνται πάντοτε ἡνωμένοι, ὅσον ἀπαιτοῦσι τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος καὶ τῆς συνειδήσεως αὐτῶν· ἀλλὰ δὲν εὑρίσκουσιν οὐδεμίαν ἕνωσιν μεταξὺ λαοῦ πρὸ πέντε ἐτῶν ἀμυνομένου ἐναντίον τοσούτων ἐχθρικῶν δυνάμεων; Ἀλλὰ καὶ δοθέντος ὅτι οἱ Ἕλληνές εἰσι κακοὶ, ἐρωτῶ, τί δύναταί τις νὰ περιμένῃ παρ' ἔθνους ἐπὶ τετρακόσια ἔτη ὑποταχθέντος εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγόν; Ἐξ ἐναντίας θαυμάζω πῶς διεσώθησαν τόσαι ἀρεταὶ αὐτῶν. Τοὐλάχιστον ἔχουσιν εὐφυΐαν, καὶ ὡραῖα προτερήματα, καὶ ἕτοιμοί εἰσι νὰ δεχθῶσι τὰ δύο μεγάλα μέσα, ἢ μᾶλλον τὰ μόνα μέσα, ἅτινα καθιστῶσιν οἱονδήποτε ἔθνος εὐγενὲς καὶ εὔδαιμον, δηλαδὴ τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Οἱ Ἕλληνές εἰσι πανταχοῦ εὐδιάθετοι εἰς τὸ νὰ δέχωνται τὰς Ἁγίας Γραφὰς, καὶ νὰ συνιστῶσι σχολεῖα διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων αὐτῶν. «Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσι.» Τί λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἐντὸς εἴκοσιν ἢ τριάκοντα ἐτῶν παρ' ἔθνους τοσαύτην ἔχοντος εὐφυΐαν, τοσαῦτα προτερήματα, τοσαύτην κλίσιν πρὸς τὴν παιδείαν, καὶ τοσαύτην προαίρεσιν εἰς τὸ νὰ δέχηται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ἀπολαύσῃ ἐλευθερίαν; Ἆ! ἂς μὴ ἀμφισβητῶσι τοὐλάχιστον τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης τὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας διέσωσεν ἡ Ἑλλὰς ἐν τῷ μέσῳ πολυχρονίου δουλείας· ἂς μὴ προτείνωσιν αὐτῇ ὡς ὅρον εὐσπλαγχνίας τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δώσῃ εἰς λαοὺς πρὸ πολλοῦ ἐλευθέρους τὸ παράδειγμα ὅλων τῶν ἀρετῶν, τῶν ὁποίων αὐτοὶ οὗτοι οἱ λαοὶ ἐστερήθησαν πολλάκις. Χρηματίσαντες ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας δοῦλοι λαοῦ τυράννων, οἱ Ἕλληνες ἀφοῦ διέσεισαν τὸν ζυγὸν ἐμόλυναν ἐνίοτε δι' ὠμοτήτων πρὸς τοὺς δυνάστας αὐτῶν τὸν χα-

ρακτῆρα αὐτῶν. Ἀπατηθέντες παρ' ἐκείνων, οἵτινες ὑπέσχοντο αὐτοῖς ἐλευθερίαν, δυσπιστοῦσι πρὸς ἐκείνους, οἵτινες λέγονται ἐλευθερωταὶ αὐτῶν· προδοθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν συμπολιτῶν, ἐξετάζουσιν ἀλλήλους πρὶν ἢ ἑνωθῶσιν. Ὅλαι αὗται αἱ συνέπειαι πρέπει ἄρα νὰ φέρωσιν εἰς ἀπορίαν ἔθνη, τὰ ὁποῖα δυστυχήματα ὀλίγων μόνον ἐτῶν διέσεισαν ἐκ θεμελίων, καὶ τὰ ὁποῖα ἐμόλυναν διὰ τοσούτων ἐγκλημάτων τὰ προοίμια τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν;

Ποῖος ἄλλος λαὸς, ἀφοῦ ὑπέστη τόσας δοκιμασίας, ἤθελε τολμήσει νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι δὲν ἤθελε καταβληθῇ; Οἱ Ἕλληνες διέσωσαν τὸ πνεῦμα αὐτῶν· τί λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν παρ' ἀνθρώπων τοσούτῳ εὐφυῶν καὶ τοσούτῳ γενναίων; Ἕτοιμοί εἰσι νὰ λάβωσι τὰ μόνα εὐεργετήματα ἅτινα καθιστῶσιν ἔθνος εὔδαιμον καὶ ἐνάρετον, ἤτοι τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ποῦ ἤθελον ἀνθήσει κάλλιον αἱ ὡραῖαι τέχναι ἢ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, ὑφ' ὃν ἐγεννήθησαν; Ποῦ ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἤθελεν εὑρεῖ εἴσοδον εὐκολώτερον, παρὰ εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, καί τοι ὑποπεσόντες εἴς τινας πλάνας θρησκευτικὰς, εἰσὶ πάντοτε ἕτοιμοι ν' ἀποθάνωσιν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ; Ἵνα γείνῃ ἐλεύθερος καὶ νὰ συγχωρηθῇ ὁ Ἕλλην, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπῃ· «Οὐκ ἔςι Θεὸς εἰμὴ ὁ Θεὸς καὶ Μωάμεθ ὁ ἀπόστολος αὐτοῦ.» Καὶ ὅμως ὁ Ἕλλην προτιμᾷ νὰ κύψῃ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ Μουσουλμάνου, παρὰ ν' ἀρνηθῇ τὸν Σωτῆρα αὐτοῦ. Οὐδὲν λοιπὸν εὐγενὲς ἔχει τὸ ἔθνος τοῦτο; Οὐδὲν ἱκανὸν νὰ κινήσῃ εἰς συμπάθειαν τοὺς Χριςιανοὺς, καὶ εἰς εὐσπλαγχνίαν τοὺς φιλανθρώπους; Ὁ σοφὸς, ὁ ζωγράφος, ὁ λιθοξόος, ὁ ποιητὴς,

ὁ ῥήτωρ, ὁ κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, δύνανται νὰ βλέπωσιν ἀτάραχοι σφαζομένην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλουσι τοσαῦτα; Εὐάριθμοι ὄντες, κακῶς ἐφωδιασμένοι, κακῶς ὡπλισμένοι, ἄνευ πειθαρχίας, ἀντέστησαν ἐπὶ πενταετίαν εἰς τὴν τρικυμίαν τοῦ πολέμου! καὶ ἀπόφασιν ἔχουσι ν' ἀντισταθῶσιν ἔτι. Εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν εὑρίσκεται ἡ γενναιότης τοῦ Λεωνίδου καὶ ἡ σταθερότης τῶν πρώτων μαρτύρων! «Τὰ νήπια καὶ τὰ θηλάζοντα λειποψυχοῦσιν ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως. Ζητοῦσιν ἄρτον παρὰ τῶν μητέρων αὐτῶν καὶ δὲν ὑπάρχει!» (1) Αἱ γυναῖκες αὐτοκτονοῦνται ἢ παρακαλοῦσι τοὺς συζύγους αὐτῶν νὰ φονεύσωσιν ἰδίαις χερσὶν αὐτὰς μᾶλλον παρὰ νὰ πέσωσιν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, τῶν ὁποίων τὰ ἐνδύματα εἰσὶ μεμολυσμένα ὑπὸ τοῦ αἵματος τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Τίς ὀφθαλμὸς δὲν ἔκλαυσε διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν, τῆς Χίου καὶ τοῦ Μεσολογγίου; Ποία καρδία δὲν ᾐσθάνθη οἶκτον βλέπουσα μυριάδας ὡραίων Ἑλληνίδων συρομένων ἐκτὸς τῆς προσφιλοῦς αὐτῶν πατρίδος, καὶ ἀπερχομένων μετὰ θλίψεως νὰ διελθωσι βίον τεταλαιπωρημένον ἐντὸς τῶν αἰσχρῶν χαρεμίων τῶν Μουσουλμάνων. Καὶ ὅμως τὰ ἔθνη βλέπουσι ταῦτα ἀπαθῶς, καὶ καυχῶνται διὰ τὴν ἀπροσωποληψίαν αὐτῶν! Ἐὰν πέσῃ ἡ Ἑλλὰς, θέλει εἶσθαι εἰς ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη αἰώνιον αἶσχος!

Δὲν ζητῶ πόλεμον, ἀλλὰ παῦσιν πολέμου· ζητῶ εἰρήνην. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ῥεύσωσιν εἰσέτι χείμαῤῥοι ἀνθρωπίνου αἵματος ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς ταύτης γῆς· ἀλλὰ νὰ κλεισθῶσιν αἱ ἤδη ἀνοιχθεῖσαι πηγαί. Βεβαίως τὸ Εὐ-

(1) Θρῆν. δ'. 11—12.

αγγέλιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπαιτεῖ εἰρήνην. Ἀλλὰ μήπως ἀπαιτεῖ καὶ ν' ἀφήσω τὸν ἀδελφόν μου νὰ σφαγῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὑπὸ δολοφόνου χωρὶς νὰ προσπαθήσω νὰ σώσω αὐτόν; Σήμερον οἱ Ἕλληνες πρέπει ἢ νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἢ νὰ σφαγῶσιν. Καὶ δὲν δύναται τάχα κυβέρνησίς τις νὰ σώσῃ αὐτοὺς διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς αὐτῆς ἀπὸ τοῦ θανάτου;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ.

Ἐπεχείρησα νὰ δώσω συντόμους τινὰς εἰδήσεις περὶ εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα αἱρέσεων διεσκορπισμένων κατὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν, καὶ διαφερουσῶν κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ τὰ ἤθη. Ἐν τῷ διαστήματι τῶν τριῶν ἐτῶν, καθ' ἃ διέτριψα μεταξὺ αὐτῶν, συνήγαγον πολλὰς πληροφορίας· ἀλλὰ σκοπὸν δὲν ἔχω νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα λεπτομερείας εὑρισκομένας ἢ εὑρεθησομένας εἰς τὰ βιβλία τῶν πλείςων περιηγητῶν. Ζητῶ πρὸ πάντων νὰ κατασταθῶ ὠφέλιμος πρὸς τοὺς εὐαγγελικοὺς ἀποστόλους, μεταδίδων αὐτοῖς πληροφορίας τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν μοὶ ἀπέδειξεν αὐτὴ ἡ πεῖρα. Ὡς περιηγητὴς διαβὰς κακῶς ἐφωδιασμένος τὴν ἔρημον καὶ πολλὰ παθὼν ἕνεκα στερήσεων, ἐπεθύμουν ὥστε οἱ ὀπίσω μου ἐρχόμενοι νὰ προλάβωσι καὶ νὰ πάθωσιν ὀλιγώτερα. Ἐάν, ὅπως ἐπιτύχω τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἠναγκάσθην ἐνίοτε νὰ καταδείξω τὸ ἀξιόμεμπτον τῆς διαγωγῆς τῶν ἀδελφῶν μου τῶν διαφόρων θρησκευμάτων, δὲν ἔπραξα τοῦτο, καθ' ὅσον ἐγὼ τοὐλάχιστον ἐννοῶ, οὔτε ἐκ μνησικακίας οὔτε ἐκ μισαλλοδοξίας. Προσθέτω δὲ καὶ τοῦτο χάριν τοῦ ἀναγνώστου, ὅτι δὲν ἠθέλησα νὰ ἐνδιατρίψω πολὺ εἰς τὰ περὶ τῶν

Φράγκων τῶν μὴ ἐντοπίων. Φρονῶ δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν ἰθαναγενῶν ὑπάρχουσιν ἴσως πολλαὶ ἔντιμοι ἐξαιρέσεις, τὰς ὁποίας ἀναμφιβόλως ἤθελον ἀνακαλύψει, ἐὰν ἐγίνωσκον ἀκριβέστερον τούς τε ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα. Θέλω ἐκθέσει τὰς παρατηρήσεις μου χωρὶς ἴσως νὰ τηρήσω ἀκριβῶς τὴν τάξιν, τὴν ὁποίαν ἤθελον ἀκολουθήσει, ἐὰν εἶχον πλείονα καιρόν· ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ που ἔλλειψις κατὰ τοῦτο, αἰτῶ ἀπὸ τοῦδε συγγνώμην. Κατὰ πρῶτον θέλω δείξει τὰ μέρη, ὅπου μοὶ φαίνεται ἁρμοδιώτερον νὰ συστηθῶσιν εὐαγγελικαὶ ἀποστολαὶ κατὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν. Θέλω δὲ ὀνομάσει δώδεκα μέρη, ἅτινα διὰ πολλοὺς λόγους μοὶ φαίνονται προτιμότερα.

Πρῶτος σταθμός.

Ἱεροσόλυμα, ὅθεν δυνατὸν νὰ ἐκταθῶσι τὰ ἔργα μέχρι τῆς Βηθλεὲμ, Εὐφραθᾶ, Χεβρὼν, Ῥὰμ-Ἀλλὰχ, Βηθανίας, Ἰεριχὼ καὶ τῆς ἐπέκεινα τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης χώρας.

Τὰ Ἱεροσόλυμα περιέχουσιν ὡς ἔγγιστα εἴκοσι χιλιάδας κατοίκων, ἤτοι δέκα μὲν περίπου χιλιάδας Μουσουλμάνων, πέντε δὲ Ἰουδαίων, καὶ πέντε Χριστιανῶν. Θεωροῦσι δὲ πάντες τὴν πόλιν ταύτην ὡς ἱεράν. Ἐντός αὐτῆς ᾠκοδομήθη ὁ ἱερὸς ναὸς, ὅπου αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἤρχοντο νὰ προσκυνῶσι τὸν Θεόν· ἐκεῖ ἐσυστήθη ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία, καὶ ἐκεῖ τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς ἀποστολῆς ἀνετέθη εἰς τοὺς ἀποστόλους.

Βεβαίως δὲν ὑπάρχει ἁγιότης ἰδιάζουσα εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς τὰ ἐπ' αὐτῆς μνημεῖα, οὐδὲ εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, ἥτις ἔφερεν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τὸν Σωτῆρα· τινὲς ὅμως ἐκ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀπατῶνται νομίζοντες ὅτι

εἶναι ἁγιώτεροι διότι ἐπεσκέφθησαν τοὺς τόπους τοὺς καλουμένους ἁγίους. Ἀλλ' εὑρίσκονται καὶ ἄλλοι οἵτινες, ἀποφεύγοντες τὴν πλάνην ταύτην, ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ἐναντίαν, κατακρίνοντες ὡς δεισιδαίμονα τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα συγκινοῦσιν ἡμᾶς ἐπισκεπτομένους τοὺς τόπους ἐκείνους.

Μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν δύναταί τις ν' ἀρνηθῇ, καθὼς μηδὲ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἰσχὺν, τὴν ὁποίαν ἔχουσι τὰ ἀντικείμενα εἰς τὸ νὰ διεγείρωσι ζωηρὰ αἰσθήματα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μᾶλλον γαληνίους ψυχάς.

Ἕκαστος αἰσθάνεται συγκίνησιν ψυχικὴν βλέπων ἐκ νέου τοὺς τόπους, ὅπου διεπέρασε τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν· ἕκαστον δὲ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀντικειμένων παρέχει εἰς αὐτὸν θέλγητρον ἰδιαίτερον. Καὶ ὅμως οὐδὲν τῶν ἀντικειμένων τούτων ἔχει καθ' ἑαυτὸ ἴδιόν τι ἔξοχον, ἀλλὰ ὅλα ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τὰς ἡδονὰς, τὰς ὁποίας ᾐσθάνθη ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ πλησίον αὐτῶν. Ἐνίοτε μάλιστα αἱ ἀναμνήσεις τῆς ἀμερίμνου καὶ ἀλύπου ἐκείνης ἡλικίας ἀνακουφίζουσι τὴν ψυχὴν καὶ προσκαίρως ἀπαλλάττουσιν αὐτὴν ἀπὸ θλίψεων ἀληθινῶν.

Ὁ πολεμιστὴς συγκινεῖται ἐπισκεπτόμενος τὸ θέατρον μεγάλης μάχης. Πῶς λοιπὸν ἡ πίστης τοῦ χριστιανοῦ στρατιώτου νὰ μὴ ἀναφλέγηται, ὅταν οὗτος διέρχηται τὰς πύλας τῆς Ἱερουσαλήμ; Ἐκεῖ τὰ πάντα προσηλοῦσι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Θεῖον αὐτοῦ Ἀρχηγόν. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπολέμησε κατὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου, συνέτριψε τὰς πύλας τοῦ ᾅδου, καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ τάφου αἰχμαλωτεύσας αὐτὴν τὴν αἰχμαλωσίαν! (1).

Πρέπει λοιπὸν νὰ ὀνομάσωμεν δεισιδαίμονα ἐντύπω-

(1) Ἐφεσ. δ'. 8.

σιν τοσούτῳ γενικὴν καὶ τοσούτῳ ἰσχυράν; Πρέπει νὰ ἐκριζώσωμεν ἀπὸ τῆς φύσεως ἡμῶν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐνεφύτευσε;

Τὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι χώρα προσφιλὴς οὐχὶ μόνον πρὸς τὸν Εὐαγγελικὸν ἀπόστολον ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα χριστιανόν. Ἄλλος λόγος προτιμήσεως τῆς πόλεως ταύτης εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιῤῥοὴ αὐτῆς. Ὁποίαν σχέσιν ἔχουσιν οἱ Παρίσιοι πρὸς τὴν λοιπὴν Γαλλίαν, τοιαύτην καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ πρὸς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Ἱερουσαλὴμ πολλάκις ἔχει τις εὐκαιρίαν νὰ διανείμῃ τὰς Ἁγίας Γραφὰς καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ βιβλία μεταξὺ τῶν πανταχόθεν ἐκεῖ συῤῥεόντων κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, καὶ διαμενόντων ἕνα μῆνα ἢ δύο, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν κυκλοφοροῦσι τὰ βιβλία ταῦτα εἰς ἀπώτατα μέρη τοῦ κόσμου.

Οἱ Εὐρωπαῖοι δύνανται νὰ κατοικήσωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα χωρὶς φόβου ἐκ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ κλίματος ἐπὶ ὀκτὼ ἢ ἐννέα μῆνας τοῦ ἔτους· τοὺς δὲ λοιποὺς τρεῖς ἢ τέσσαρας δύνανται νὰ διατρίβωσιν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου ἢ εἰς τὴν ἄνω Γαλιλαίαν.

Δεύτερος Σταθμός.

Ἰόππη, ὅθεν τὰ ἔργα δύνανται νὰ ἐκταθῶσιν εἰς Γάζαν, Λύδδαν, Ἀριμαθείαν καὶ πολλὰ ἄλλα χωρία εὑρισκόμενα εἰς τὴν πεδιάδα Σαρών.

Τρίτος Σταθμός.

Ναζαρὲτ ἢ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, δύο ὥρας ἀπέχουσα ἐκείνης, ὅθεν ὁ εὐαγγελικὸς ἀπόστολος δύναται νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Σαφὲδ, Τιβεριάδα, Ναβλοὺς, Ἄκκαν, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων.

Τέταρτος Σταθμός.

Τύρος μετὰ Σαρέπτων τῆς Σιδῶνος, καὶ πολλῶν χωρίων πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὰ ὄρη.

Πέμπτος Σταθμός.

Βηρυτὸς, μετὰ Ζοὺκ-Μιχαῒλ, Χάδετ καὶ δεκαπέντε ἢ εἴκοσιν ἐκ τῶν πέριξ χωρίων.

Ἕκτος Σταθμός.

Δὲρ-ἐλ-Κάμαρ, μετὰ τριάκοντα περίπου χωρίων κατοικουμένων ὑπὸ Δρούζων καὶ Χριστιανῶν.

Ἕβδομος Σταθμός.

Ἀσβάϊα ἢ Ῥασάϊα, μετὰ τῆς Δαμασκοῦ καὶ τῶν χωρίων τῶν ἐπὶ τοῦ Ἀντιλιβάνου, τοῦ πεδίου τῆς Κοίλης Συρίας καὶ τοῦ Χουρὰν, ἤτοι Αὐρανίτιδος.

Ὄγδοος Σταθμός.

Χοὺμς, μετὰ τῆς Αἱμὰθ καὶ τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ παρὰ τὴν Παλμύραν Συρίου χωρίου, ὡς καὶ μετὰ πολλῶν χωρίων πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δαμασκοῦ, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν ὀρέων τῶν Ἀνσαριῶν.

Ἔννατος Σταθμός.

Τρίπολις, μετὰ τῶν χωρίων τῶν ἀπεχόντων ὀκτὼ ἢ δέκα ὥρας πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς ἄρκτον ἐπὶ τοῦ Λιβάνου μέχρι τῶν Κέδρων.

Δέκατος Σταθμός.

Λαοδίκεια, ὅθεν ὁ Εὐαγγελικὸς Ἀπόστολος δύναται

νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ πρὸς τὴν χώραν τῶν Ἀνσαριῶν, τῶν Ἰσμαϊλιδῶν καὶ τῶν Γεζιδῶν.

Τῆς ἐν Λαοδικείᾳ διατριβῆς θεωρουμένης ὡς ὀλίγον ἁρμοδίας εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ξένων ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας τοῦ θέρους, ὁ Εὐαγγελικὸς Ἀπόστολος δύναται νὰ διατρίψῃ κατὰ τοὺς μῆνας τούτους εἰς Καζὰλ, ἢ εἴς τινα χωρία ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἀνσαριῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων μοὶ φαίνεται ἀναγκαῖον νὰ συστηθῇ, εἰ δυνατὸν, σταθμός. Ὑποθέτω ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶναι τὸ ἧττον γνωστὸν ὅλου τοῦ τόπου. Εὗρον δὲ εἰς ἓν τῶν χωρίων αὐτῶν τρεῖς ἢ τέσσερας οἰκίας χριστιανῶν.

Ἑνδέκατος Σταθμός.

Ἀλέπη, καὶ πολλὰ τῶν πέριξ χωρίων.

Ἐνταῦθα δύναταί τις νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ὠφελείας τῶν σκηνητῶν Κούρδων καὶ Τυρκομάνων.

Δωδέκατος Σταθμός.

Ἀντιόχεια, καὶ πολλὰ χωρία κατὰ τὰ πέριξ.

Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ὠνομάσθησαν κατὰ πρῶτον Χριστιανοί. Τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο ἡ πόλις αὕτη ὁ ὀφθαλμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς· σήμερον δὲ, νομίζω, εἶναι ὁ μόνος τόπος τῆς Συρίας, ὅπου δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς τοὺς χριστιανοὺς νὰ οἰκοδομήσωσιν Ἐκκλησίαν. Οἱ κατοικοῦντες ἐκεῖ, πεντακόσιοι περίπου, ἐξ ἀνάγκης τελοῦσι τὰ τῆς θρησκείας αὐτῶν εἰς μικρὸν σπήλαιον ἐντὸς βράχου ὀλίγον μακρὰν τῆς πόλεως.

Τοιαύτη ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς ὁποίας τόσον ἐπαίρονται εἰσέτι οἱ ὀνομαζόμενοι πατριάρχαι!

τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, ἥτις ἀπήλαυσε κατὰ πρῶτον τὸ κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων, ἥτις ἔσχε μέγαν ἀριθμὸν εὐσεβῶν καὶ πεφωτισμένων ποιμένων, καὶ ἤκου σε τοὺς λόγους ἐκείνου, ὅστις ἐπωνομάσθη Χρυσόστομος!

Οἱ δώδεκα σταθμοὶ, τοὺς ὁποίους ὑπέδειξα, μοὶ φαίνονται οἱ μᾶλλον ἄξιοι λόγου. Εἴς τινας ἐξ αὐτῶν οἱ Εὐαγγελικοὶ Ἀπόστολοι δὲν θέλουσιν ἀπολαύει προστασίας προξένων, διότι οὗτοι κατοικοῦσι μακράν· ἐν γένει δὲ καθ' ὅλον τὸν τόπον πεποίθησιν πρέπει νὰ ἔχωσιν εἰς μόνην τὴν προστασίαν τοῦ Κυρίου, τοῦ ὄντος πιςοῦ, καὶ εἰπόντος· «Ὑπάγετε, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον.» Ὅστις δὲν ἀκούει μετὰ πίστεως τὴν φωνὴν ταύτην, «Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος,» δὲν πρέπει νὰ ὑπάγῃ νὰ κατοικῇ μεταξὺ βαρβάρων λαῶν. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐμποδίων, ἅτινα θέλει ἀπαντήσει μεταξὺ αὐτῶν, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀπαντήσει καὶ μεταξὺ τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων λαῶν τῆς γῆς, δηλαδὴ ἡ ἀποςροφὴ φύσει ἐνυπάρχȣσα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν κατὰ πάσης διδασκαλίας τεινȣ́σης εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ τὰς εὐτελεῖς καὶ γηΐνους αὐτῆς κλίσεις, εἰς ἐλπίδας καθαρὰς καὶ ὑψηλάς. Τοιαύτη εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀπιστίας καὶ πάσης ψευδοῦς θρησκείας· ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ νὰ εὕρῃ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν αὐτȣ̃· διὸ πολλάκις ἡ θρησκεία αὐτȣ̃ εἶναι ἐκδήλωσις τῶν πνευματικῶν ἀσθενειῶν αὐτοῦ. Ἵνα ἐργασθῇ τις ὑπὲρ τῆς ἐπιςροφῆς τȣ̃ ἁμαρτωλοῦ μεταξὺ τῶν διεφθαρμένων ἐθνῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῶν βαρβάρων τῆς Ἀμερικῆς χωρῶν ἢ τῶν μᾶλλον πεφωτισμένων λαῶν τῆς Εὐρώπης, ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ἀναθέσῃ τὴν πίστιν αὐτοῦ εἰς τὸν Θεὸν, νὰ ἐγκαρτερῇ καὶ νὰ προσεύχηται.

Ἂς κηρύττωμεν τὸ Εὐαγγέλλιον ἐν τῇ καθαρότητι αὐτοῦ· ἂς πιστεύωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εὐαγγελιζόμεθα· ἂς προσευχώμεθα, οὐχὶ ὅπως ἀποκτήσωμεν τὴν δόξαν τοῦ νὰ φέρωμεν εἰς ἐπιστροφὴν τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ὅπως οἱ ἄλλοι ἐπιςρέψωσι· καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν, θέλει ζωογονήσει ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἐντὸς τῶν καρδιῶν, τὰς λόγȣς τοὺς ὁποίους σπείρομεν ἐν αὐταῖς. Ἂς γείνωμεν πρόθυμοι, ὅπως καλλιεργήσωμεν τὴν ἄμπελον τοῦ Κυρίου, καὶ μεθ' ὑπομονῆς περιμένωμεν τοὺς καρποὺς τοὺς ὁποίους αὐτὸς μόνος προάγει.

Περὶ ἐμποδίων.

Πλὴν τῆς γενικῆς ταύτης δυσκολίας, ὁ Εὐαγγελικὸς Ἀπόστολος θέλει εὑρεῖ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἄλλα ἐμπόδια, ἰδιάζοντα εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν λαῶν, καὶ διαφέροντα κατὰ πολλά. Ἐὰν δὲ πρόκειται ν' ἀναζητήσωμεν κοινόν τινα ὅρον ὁμοιότητος μεταξὺ λαῶν τοσούτῳ διαφερόντων, ὁμολογῶ ὅτι ὅλοι μοὶ ἐφάνησαν ἐξίσου κατεχόμενοι ὑπὸ τοῦ ῥυπαροῦ αἰσθήματος τῆς πλεονεξίας. Εἰς ὅλα τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθην καὶ οἱ τρίουροι πασάδες καὶ οἱ ἔσχατοι χωρικοὶ θεωροῦσι τὸ ἀργύριον ὡς μοχλὸν ὅλων τῶν πράξεων καὶ σκοπὸν ὅλων τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὅπως ἀποκτήσωσιν αὐτό, οἱ μὲν Πασάδες, οἱ Ἐμίριδες, καὶ οἱ Διοικηταὶ ῥίπτουσιν ἀνθρώπους εἰς τὴν φυλακὴν· ὀνειδίζουσιν αὐτοὺς καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτῶν τὴν ζωήν, οἱ δὲ Δικασταὶ καταφρονοῦσι πᾶσαν δικαιοσύνην, καὶ οἱ λῃσταὶ ἐνεδρεύουσι κατὰ τῶν ὁδοιπόρων. Αἱ δημόσιαι θέσεις, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν διαφόρων θρησκευμάτων, ἀπο-

κτῶνται, διατηροῦνται καὶ ἀφαιροῦνται δυνάμει τοῦ ἀργυρίυ· ἑνὶ λόγῳ οἱ πτωχοὶ καταπιέζουσι τοὺς πτωχοτέρυς καὶ καθίστανται ὡς βροχὴ καταστρέφουσα τὰς χθαμαλὰς γαίας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς ἀληθείας εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων ἰδιοτήτων τοῦ χαρακτῆρος τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολήν! Μουσουλμάνος τις μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι οὐδένα ἄνθρωπον φιλαλήθη ἐγνώριζεν, εἰς ὃν ν' ἀναθέσῃ ὁλόκληρον τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ. Προσέθετο δὲ ὡς αἰτίαν ὅτι «Ὁ λαὸς ἡμῶν εἶναι ἀμαθὴς καὶ δὲν ἀναγινώσκει, ὡς ὀφείλει, τὸ Κοράνιον.» Τὸ ἐλάττωμα δὲ τοῦτο εἶναι κοινὸν καὶ εἰς τοὺς σοφωτέρους ὀπαδοὺς τοῦ Κορανίου. Ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ οἱ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν εἰσὶ δυστυχῶς ἀπηλλαγμένοι αὐτῦ.

Οἱ Ἀνατολικοὶ λαοὶ τόσον ἐσυνείθισαν νὰ κρύπτωσι τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, ὥστε πράττουσι τοῦτο καὶ ὅταν ἡ εἰλικρίνεια ἤθελεν εἶσθαι μᾶλλον ὠφέλιμος πρὸς τοὺς σκοποὺς αὐτῶν.

Ἀλλὰ καὶ πολιτικός τις λόγος συντελεῖ ἴσως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐλαττώματος τούτου.

Διῃρημένοι εἰς ἀντιζήλους καὶ πρὸς ἀλλήλας δυσπιςούσας αἱρέσεις, ὑποτεταγμένοι εἰς πλεονεκτικὴν καὶ δεσποτικὴν ἐξουσίαν, πρόθυμον πάντοτε εἰς τὸ ν' ἀκούῃ κατηγορίας ὅπως ἀπογυμνόνῃ τοὺς πλυσίους καὶ καταπιέζῃ τοὺς πτωχούς, φοβοῦνται μὴ προσελκύσωσι τὴν πλεονεξίαν ἢ τὴν καταφρόνησιν τῶν δεσποτῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο, ὅπως ὑπερασπίσωσι τὴν θέσιν καὶ τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, ἐκφράζουσιν ἄλλους ἀντὶ τῶν ἀληθῶν.

Οὐδεὶς δεσμὸς φιλίας ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαφόρων Χριςιανικῶν αἱρέσεων, ὐδὲ μεταξὺ ἐκείνων, αἵτινες ὀλίγον διαφέρουσι κατὰ τὴν πίστην καὶ τὴν θρησκείαν. Ἡ παρα-

τήρησις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς Μωαμεθανικὰς αἱρέσεις.

Οἱ Τοῦρκοι θεωροῦσιν ὡς εἰδωλολάτρας τοὺς Δρούζους, τοὺς Μετουαλλίδας, τοὺς Ἀνσαρίας καὶ πολλοὺς ἄλλους· καὶ οὗτοι πάλιν μισοῦσι τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Μουσουλμάνους Ἄραβας.

Οἱ Μουσολμάνοι κατακρίνουσιν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς ὡς εἰδωλολάτρας, καταφρονοῦσι δὲ τοὺς Ἰουδαίους ἔτι πλέον, ἐνῷ οἱ Ἰουδαῖοι θεωροῦσιν ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς ὡς τελώνας καὶ ἁμαρτωλούς.

Ὁ λαὸς εἶναι μῖγμα, ὁποῖον δὲν εὑρίσκεται εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου. Ὁμοιάζει δὲ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εἶδε κατ' ὄναρ ὁ Ναβουχοδονόσορ, μέρος μὲν σιδηρᾶν, μέρος δὲ ἀργυρᾶν καὶ μέρος χαλκίνην μετὰ χώματος, ἐλάχιστον μέρος ὅμως ἐκ χρυσοῦ.

Τὸ μῖγμα τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς ἀναμιμνήσκει προσέτι ὅ,τι ὁ Πλάτων ἔλεγε περὶ τῶν μορίων τῆς ὕλης πρὶν ἢ ὁ Θεὸς «εἰς τάξιν αὐτὰ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας.» Ἀνάμικτα ὅλως καὶ ἄτακτα, περιέχοντα τὸν σπόρον ὅλων τῶν κακῶν, φερόμενα ἀτάκτως καὶ βιαίως ἵνα συναρμόσωσι τὰ μέρη αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἀρχαὶ καταστρεπτικαὶ ἀμέσως διεχώριζον, δεχόμενα μὲν πᾶσαν μορφὴν οὐδεμίαν δὲ τηροῦντα· ἀναρχία πανταχοῦ ἐπεκράτει.

Ὁποίαν ἀνεκλάλητον εὐεργεσίαν ἤθελε προξενήσει εἰς τοὺς ἐν σκότει πλανωμένους τούτου λαοὺς ἡ ἀληθὴς γνῶσις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ! ἤθελεν εἰπεῖ καὶ πάλιν πρὸς αὐτούς, «Γενηθήτω φῶς,» καὶ τὸ φῶς ἤθελε γενῆ.

Τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον πνέει εἰρήνην καὶ εὐδοκίαν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἤθελε διδάξει τὰ διῃρημένα ταῦτα πλήθη ν' ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, νὰ ἀγαπῶσι τοὺς ἐ-

χθρὺς αὐτῶν, καὶ νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τῶν καταδιωκόντων αὐτούς. Τὸ Εὐαγγέλιον ἤθελε διδάξει τοὺς μὲν κυβερνῶντας νὰ ἐκζητῶσι τὸ καλὸν τῶν ὑπηκόων αὐτῶν, τὺς δὲ ὑπηκόους νὰ ὑπακούωσι τὺς κυβερνῶντας· ἤθελεν ἑνώσει τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς διὰ δεσμοῦ ἀδελφότητος ὡς ὄντας μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος, οὗτινος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλή. Ἀλλ' οἱ ταλαίπωροι λαοὶ στεροῦνται σήμερον τῶν βοηθειῶν αἵτινες περικυκλοῦσιν ἡμᾶς. Τὸ δημόσιον κήρυγμα, μέσον τοσούτῳ σωτήριον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη καὶ συνέστησεν ὁ κύριος ὅλων τῶν Ἀποστόλων, εἶναι σχεδὸν ἄγνωστον παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, καὶ ὀλίγον ἐν χρήσει κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν αἱρέσεων. Οἱ Μουσουλμάνοι ἔχουσι λόγους γραπτοὺς καλουμένυς Χούτουβ δι' ἕκαστον μῆνα τοῦ ἔτους· νομίζω ὅμως ὅτι εἰς οὐδὲν τζαμίον ἀναγινώσκονται, πλὴν μόνον κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ μεγάλου Βαϊραμίου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀνεγίνωσκον αὐτοὺς συνεχῶς, ἐδυνάμεθα τάχα νὰ προσδοκῶμεν παρ' αὐτῶν καρποὺς δικαιοσύνης, εἰρήνης καὶ εὐδοκίας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους;

Οἱ χριστιανοὶ ἱερεῖς ἀπαγγέλλουσιν ἐνίοτε λόγους εἰς τὰς ἐκκλησίας περὶ τῆς ἀνάγκης τινῶν ἐξωτερικῶν πράξεων, ἀλλὰ σπανίως περὶ τῶν Χριστιανικῶν ἀρετῶν· πολλάκις δὲ καὶ ἀποτείνωνται πρὸς τὸν λαὸν ὁμιλοῦντες γλῶσσαν τὴν ὁποίαν οὗτος δὲν ἐννοεῖ. « Νυκτὶ ὡμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν » (1)· διότι καίτοι μηδεμίαν ἔχοντες κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, καίτοι μηδεμίαν αἰσθανόμενοι εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν Σωτῆρα, ἢ καὶ ζῶντες ἐν ταῖς μεγαλειτέραις ἁμαρτίαις, δὲν ἀμφιβάλ-

(1) Ὠσηέ· δ'. 6.

λουσιν ὅμως περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ὡς φοιτῶντες τακτικῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀπέχοντες δὶς τῆς ἑβδομάδος κρέατος, καὶ ἐξομολογούμενοι διὰ λόγων τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἐννοοῦσιν ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ « οὐκ ἔστι βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ» (1).

Ναὶ μὲν οἱ λειτουργοὶ αὐτῶν ἐπαγγέλλονται πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀλλὰ «ἐπὶ τὸ θεμέλιον τοῦτο ἐπῳκοδόμησαν τόσα ξύλα, χόρτον καὶ καλάμην,» ὥστε δὲν φαίνεται πλέον ὁ ὡραῖος «ἀκρογωνιαῖος λίθος» τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἔθεσε θεμέλιον. (2) Εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτῦ· «Πορευθέντες κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον.» Οὐδὲν λοιπὸν καθῆκον ἐπιβάλλεται ἐναργέστερον πρὸς πάντα λειτυργὸν τοῦ Εὐαγγελίου παρὰ τὸ τοῦ κηρύγματος.

«Ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ» (3). Ἡ πίστις ἄρα γίνεται ἐξ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀκούει τις, καὶ ἀκούει τις ὅταν κηρύττηται ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστῦ.

Ἀλλὰ καὶ τὸ πεπαλαιωμένον μῖσος τῶν μοναχῶν τῆς Ἁγίας Γῆς κατὰ πάντων τῶν διανεμόντων τὸ Εὐαγγέλιον, παρεμβάλλει ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποστόλων, καὶ παρασκευάζει δι' αὐτοὺς μεγάλους κινδύνους. Οἱ μοναχοὶ θεωροῦσιν ἡμᾶς ὡς ἐχθρούς· ἐνεργοῦσι καθ' ἡμῶν διὰ παντοίων ἀπειλῶν, δι' ἀφορισμῶν, ἴσως δὲ καὶ διὰ χρηματικῶν προσφορῶν πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους ἵνα ἐρεθίσωσι καὶ διεγείρωσιν αὐτοὺς καθ' ἡμῶν. Ἀλλ' οἱ μοναχοὶ δὲν εἶναι παντοδύναμοι ἐν Τουρκίᾳ· θεωροῦνται ἐκεῖ ἐν γένει ὡς εἰδωλολάτραι, καὶ μόνον διὰ χρημάτων

(1) Ῥωμ. ιδ'. 17. (2) Ἐφεσ. γ'· 10—13.
(3) Ῥωμ. ι. 17.

καὶ διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τῆς προςατευούσης αὐτοὺς κυβερνήσεως ἀποκτῶσιν ἰσχύν.

Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο ἐμπόδιον παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς λαοῖς, ἡ προσήλωσις αὐτῶν εἰς τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα· ἀλλὰ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο ὑπῆρχε καὶ πρὸ χιλίων ὀκτακοσίων ἐτῶν ἰσχυρὸν ὅπως καὶ σήμερον, καὶ ὅμως τὸ Εὐαγγέλιον ἐγένετο δεκτόν.

Ἡ νάρκωσις, κοινὴ εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν θερμῶν κλιμάτων, τοσούτῳ δὲ ἐναντία εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ νοὸς, φέρει καὶ ἄλλο ἐμπόδιον πρὸς τοὺς Εὐαγγελικοὺς ἀποστόλους· ὅπως δὲ κατανικήσωσιν αὐτὸ, πρέπει νὰ τηρῶσιν ἄκραν ἐγκράτειαν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν· τȣτο δὲ εἶναι ἀναγκαῖον, κατ' ἐμὲ, καὶ ὅπως προφυλάσσωνται ἀπὸ τῶν πυρετῶν, κοινοτάτων ὄντων εἰς τὰς χώρας ἐκείνας, πολλάκις δὲ καὶ ὀλεθρίων πρὸς τοὺς ξένους. Ἄκρα λοιπὸν ἐγκράτεια περὶ τὸ ζῆν, μοὶ φαίνεται ἀναγκαιοτάτη διά τε τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς τὴν ὑγείαν.

Ἡ δεινοτέρα ὅλων τῶν δυσκολιῶν μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων μοὶ φαίνεται, ὁ διὰ τοὺς δεχομένους καὶ ὁμολογοῦντας παῤῥησίᾳ τὴν ἀλήθειαν σχεδὸν βέβαιος θάνατος.

Διέδωκαν οἱ ἀπόστολοι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς χώρας, ὅπου οἱ νόμοι κατεδίκαζον εἰς θάνατον τοὺς γινομένους Χριστιανούς; Ἀναμφιβόλως ἐκήρυττον αὐτὸ ἐν μέσῳ διωγμῶν, τοὺς ὁποίους αὐτοί τε καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῶν ὑπέφερον. Ἀλλ' οἱ διωγμοὶ οὗτοι δὲν ἦσαν, νομίζω, γεγραμμένοι ἐν τῷ κώδηκι οὐδενὸς λαοῦ· δὲν ὠνομάζοντο νόμος τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἐξηρτῶντο ἀπὸ τῆς μᾶλλον ἢ ἧττον ἰδιαιτέρας θελήσεως τοῦ ἡγεμόνος· δὲν ἐδύναντο νὰ θεωρήσωσι τὸν ἀπόςολον καὶ τὸν μαθητὴν ὡς ἀποστάτας κατὰ

τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ Κύριος εἶπεν· «Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην.» (1).

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀπελπιζώμεθα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀπίστων τούτων λαῶν· διό, καίτοι προσδοκῶντες νὰ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, ὀφείλομεν ὅμως νὰ ἐργαζώμεθα πρὸς ἐξομάλυνσιν αὐτῆς· μέγα ἔργον θέλει εἶσθαι, ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ μετριάσωμεν τὰς κατὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν προλήψεις, παριστάνοντες αὐτοῖς τὰ γνήσια ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα προάγει. Πολλάκις περιστοιχίζεται ὑπὸ παθῶν καὶ τελετῶν δουλικῶν καὶ ἐθίμων εἰδωλολατρῶν. Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ δείξωμεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς καθ' ὅλον τὸ πρότερον αὐτῆς κάλλος.

Ὅτε ὁ Μωάμεθ ἐκήρυξε τὸ δόγμα ἑνὸς μόνου Θεοῦ ἀθανάτου πρὸς εἰδωλολάτρας Ἄραβας, νέον φῶς ἔλαμψεν ἐπ' αὐτῶν. Εἰ καὶ πολλοὶ ἐνόμιζον ὅτι λαμβάνουσι δῶρον παρὰ τοῦ Μωάμεθ, καὶ ὁ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνθουσιασμὸς ὑπῆρχεν ἡ μόνη αὐτῶν πίστις, εἰ καὶ ἐδέχθησαν τὸ δῶρον τοῦτο φοβούμενοι τὸν θάνατον, ἄλλοι ἀναμφιβόλως ἐννόησαν τὸ ὕψος τοῦ δόγματος τούτου καίτοι μεμιγμένου μετὰ πλάνης καὶ ψεύδους. Ἴσως τὸ ὑψηλὸν δόγμα ἑνὸς μόνου Θεοῦ, ὑπῆρξεν ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς ταχείας προόδου τοῦ Ἰσλαμισμοῦ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων Ἀράβων εἰδωλολατρῶν. Διὰ τί φῶς ζωογονητικώτερον ἅμα δὲ καὶ γλυκύτερον, τὸ δόγμα δηλαδὴ τοῦ «Θεοῦ ἐν Χριστῷ κόσμον καταλάσσοντος ἑαυτῷ,» δὲν ἤθελεν ἑλκύσει σήμερον τοὺς ἀπογόνους τῶν ἰδίων τούτων λαῶν;

Ὅλαι αἱ δυσκολίαι αὗται, τὰς ὁποίας ἀνεφέρομεν, δὲν θέλουσιν ἐμποδίσει τὸν ἀληθῆ εὐαγγελικὸν ἀπόστολον· ἐξ

(1) Ματθ. ί. 23.

ἐναντίας θέλει διπλασιάσει τὰς προσπαθείας αὐτοῦ πεποιθὼς εἰς τὸν μόνον Κύριον, εἰς τὸν μόνον φίλον, τὸν μηδέ ποτε ἐγκαταλείποντα τοὺς ὑπηρετοῦντας καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. « Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας » (1). Θέλει εἴπει πρὸς αὐτούς· « Εὖ, δοῦλοι ἀγαθοί, εἰσέλθετε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ὑμῶν. » (2).

Ὅσοι θελήσωσι νὰ παλαίσωσι πρὸς τὸν Ἰσλαμισμὸν πρέπει νὰ ὑπάγωσιν ὡς ςρατιῶται πρὸς τὰ τείχη ἰσχυρᾶς ἀκροπόλεως· γινώσκοντες ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν θέλουσιν ἀπολεσθῇ πρὸ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ· δεικνύουσιν ὅμως εἰς ἄλλους τὴν ὁδόν, καὶ ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν νίκην παραμυθεῖ αὐτούς, ἂν καὶ δὲν προσδοκῶσι ν' ἀπολαύσωσι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Αἱ ἀμοιβαὶ τὰς ὁποίας ἐπηγγείλατο ὁ Θεὸς εἰς τὴν πίστιν ἡμῶν εἰσὶν ἔτι πλουσιώτεραι παρ' ὅσας προσδοκᾷ ὁ στρατιώτης· οὗτος ἀπολαύει τοὺς ἐπαίνους τοῦ κόσμου. Οἱ δὲ μέλλοντες αἰῶνες θέλουσι ψάλλει τοὺς ἀγῶνας, καὶ θριάμβους τῶν ἡρώων. Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς μάρτυς, ἅμα ἀποθάνῃ, λαμβάνει ἀθάνατον στέφανον, οὐράνιον βασιλείαν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτινος τοὺς θριάμβους ὅλαι τοῦ οὐρανοῦ αἱ στρατιαὶ θέλουσι ψάλλει εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι μεγάλαι δυσκολίαι, ὑπάρχουσιν ὅμως καί τινες εὐκολίαι ἐλαφρόνουσαι ἐκείνας. Τινὰς δὲ ἐξ αὐτῶν θέλω ἀναφέρει ἐνταῦθα.

Περὶ εὐκολιῶν.

Τόσῳ μεγάλος ἀριθμὸς αἱρέσεων εὑρίσκονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὥστε οἱ λαοὶ δὲν θέλουσιν ἀπορήσει πολύ,

(1) Λουκ. ιβ'. 37. (2) Ματθ. κέ. 21.

ἐὰν ἀκούσωσι κηρυττομένην νέαν αἵρεσιν, ὡς ὀνομάζουσιν αὐτήν· τόσῳ ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου παρεμορφώθη μεταξὺ αὐτῶν.

Συνειθισμένοι νὰ βλέπωσι τὰς αἱρέσεις ταύτας προσπαθούσας νὰ σύρωσιν ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν μαθητὰς, θέλεσιν εἶσθαι ἴσως μᾶλλον συγκαταβατικοὶ πρὸς τὰ ἔργα τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποστόλων· καὶ δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι θέλεσι ταραχθῆ πολὺ ἕνεκα τῶν προσπαθειῶν, κατὰ παντὸς θρησκεύματος ἐκτὸς τοῦ ἑαυτῶν.

Οἱ Μουσουλμάνοι Ἄραβες εἰσὶν ὀλιγώτερον θρησκομανεῖς τῶν Τούρκων, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις ἐξασθενεῖται καθ' ἑκάστην.

Τὰ πολιτικὰ συμβεβηκότα τῶν τελευταίων ἐτῶν συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τοὺς Φράγκους πολὺ πλέον σεβαστοὺς κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Σήμερον σπανίως ἐξυβρίζεται ὁ περιηγητὴς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων· ἐνίοτε μάλιστα οὗτοι δεικνύουσι διάθεσιν εἰς τὸ ν' ἀκούσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Μεταβαίνων μετά τινος καραβανίου ἐκ Δαμασκοῦ εἰς Ἀλέπην, συνδιελεγόμην ἐνίοτε ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους μετ' αὐτῶν περὶ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ σωτηρίας διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ περί ἀντικειμένων περιεχομένων εἰς τὸ Κοράνιον. Καί τις ἐξ αὐτῶν μίαν ἡμέραν μοὶ εἶπεν· «Ἐὰν εὑρισκώμεθα εἰς πλάνην, τί δυνάμεθα νὰ πράξωμεν; τίς θέλει διδάξει ἡμᾶς περὶ τούτου; Βιβλία δὲν ἔχομεν, ἀπειλοῦσιν ἡμᾶς, τὸ ξίφος κρέμαται ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἡμῶν, καὶ ἀπαγορεύουσιν ἡμῖν τὴν ἔρευναν.» Μετὰ πολλὰς συνομιλίας ἐφανέρονε εὐχαρίστησιν βλέπων με καὶ συνδιαλεγόμενος μετ' ἐμοῦ. Καὶ ὅτε ἀπεχωρίσθημεν, μὲ προσεκάλεσε νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐὰν ἐπανηρχόμην εἰς Δαμασκόν.

Κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ὁδοιπορίαν ὁμοία τις ὁμιλία μὲ ἐξέθεσεν εἴς τινας κινδύνους. Ἀποταθεὶς πρός τινας μουσουλμάνους ὡμίλουν περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς δημιουργοῦ παντὸς πράγματος, ὡς κριτοῦ τοῦ κόσμου, καὶ μάλιστα ὡς Θεοῦ, ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐκ ἔστι σωτηρία, καὶ ἐτελείωσα λέγων· «Οὐκ ἔστι σωτηρία εἰμὴ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ.» Ἀλλά τινες ὠργίσθησαν καὶ ἐφώναζον «ἄπαγε! ἄπαγε!» καὶ μὲ ἠρώτησαν· «Διὰ τί δὲν θέλεις νὰ γείνῃς μουσουλμάνος;» Ἡ δὲ ἐρώτησις αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ μακρᾶς συζητήσεως, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐλθόντες μὲ περιεκύκλωσαν· εἷς δὲ ἐπαναλαβὼν κατὰ τρόπον ἐντονώτατον πλῆθος περικοπῶν τοῦ Κορανίου, μοὶ εἶπεν ἐπὶ τέλους· «Θέλεις ἀποδείξεις τῆς ἀληθοῦς πίστεως, ἰδού· ἰδοὺ ἀποδείξεις, καὶ ὅμως δὲν θέλεις νὰ πιστεύσῃς· «Οὐκ ἔστι Θεὸς εἰμὴ ὁ Θεός, καὶ Μωάμεθ ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ.» Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, «Οὐκ ἔστι Θεὸς εἰμὴ ὁ Θεός, καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶ Θεός.» Τότε μοὶ εἶπεν, «Εἶσαι εἰδωλολάτρης· εἶδον τὰ εἴδωλά σας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.» Τῇ ἀληθείᾳ ἐφοβήθην· ἀλλ' ἀπέκρουσα τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους κατεπραΰνθη. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐν ὅσῳ διήρκεσε ἡ ὁδοιπορία, δὲν ἔδειξαν κατ' ἐμοῦ ὀργήν. Καί ποτε εὑρισκόμενος παρά τινι ἄρχοντι μουσουλμάνῳ ἐπὶ τοῦ Λιβάνου, συνεζήτησα ἐλευθέρως τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Αὐτὸς δὲ μοὶ ἀπέτεινεν ἐρωτήσεις καὶ μὲ ἤκουσε μετὰ προσοχῆς, ὡς καὶ ἄλλοι μουσουλμάνοι ὄντες μετ' αὐτοῦ· τέλος δὲ μὲ προσεκάλεσε νὰ γευθῶ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐφέρετο πρὸς ἐμὲ μετὰ πολλῆς εὐγενείας. Διαβαίνων διὰ τῆς ἀρχαίας Συχάρ, ἐπεσκέφθην τὸν διοικητὴν ὅπως ζητήσω παρ' αὐτοῦ τινά, ἵνα μὲ συνοδεύσῃ εἰς Σαμάρειαν,

εἰπὼν αὐτῷ ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸν τόπον τοῦτον, διότι πολλάκις ἐγίνετο αὐτοῦ μνεία εἰς τὸ ἱερὸν ἡμῶν βιβλίον. Ἐκ τούτȣ λαβόντες ἀφορμὴν ὡμιλήσαμεν περὶ θρησκείας, καὶ διαρκούσης τῆς συνδιαλέξεως πολλοὶ μουσουλμάνοι ἦλθον εἰς τὴν θύραν καὶ ἤκουσαν ἡμᾶς μετὰ προσοχῆς. Ἕως πεντήκοντα ἦσαν περίπȣ οἱ παρεστῶτες. Ὡμίλησα δὲ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ φανερωθέντος ἐν σαρκὶ, περὶ τῆς φυσικῆς διαφθορᾶς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποθανόντος ἵνα ἐξαγοράσῃ ἡμᾶς, καὶ περὶ τοῦ ἀδυνάτου νὰ σωθῶμεν εἰμὴ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἐξῆλθον ἐκεῖθεν μὲ ἔστειλε πρόσκλησιν νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὸν τὴν ἐπιοῦσαν, διότι ἐπεθύμει, μὲ εἶπε, νὰ μὲ ἴδῃ κατὰ μόνας. Ἐπειδὴ ὅμως ἔμελλον νὰ ἀναχωρήσω αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀπὸ πρωΐας εἰς Ἱερουσαλὴμ, δὲν ἐδυνήθην νὰ δεχθῶ τὴν πρόσκλησιν. Εἴς τινα μέρη, καὶ μεταξὺ τινῶν αἱρέσεων, δυνατὸν εἶναι νὰ συστηθῶσι σχολεῖα πρὸς διδασκαλίαν τῆς νεολαίας, χρησιμεύοντα ὡς κέντρα ἐκ τῶν ὁποίων νὰ διαδίδηται τὸ φῶς εἰς τοὺς λαοὺς τούτους.

Περὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων, τὰ ἔργα τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀποστόλȣ Οὐόλφ, προητοίμασαν τὴν ὁδὸν πρὸς τοὺς θέλοντας ν' ἀκολουθήσωσιν αὐτόν. Μοὶ φαίνεται δὲ ὅτι σήμερον ἢ ἄλλοτε εἰσὶ μᾶλλον εὐπρόσιτοι.

Οἱ Ἕλληνες δέχονται εὐμενῶς πάντας τοὺς διανέμοντας τὰς ἱερὰς Γραφάς.

Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, διδασκομένη κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῆς, « ἄνευ τῶν μικρολογιῶν τὰς ὁποίας προσέθεντο οἱ ἄνθρωποι », ἀπαρέσκει ὀλιγώτερον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Μουσουλμάνους, ἢ ὅπως συνήθως διδάσκεται εἰς τὰς διαφόρους ἐκκλησίας τῆς Ἀ-

νατολῆς, διὰ τὸν ἁπλοῦν λόγον ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον οὐδεμίαν λατρείαν εἰκόνων, οὐδεμίαν προσευχὴν πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ ἀγγέλους ἀναγνωρίζει. Οἱ μεταχειριζόμενοι ταῦτα θεωροῦνται ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ὡς ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτραι. Ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι εἰσὶ πεπεισμένοι ὅτι τὸ Κοράνιον καὶ τὰ διεφθαρμένα συστήματα τῶν πλείστων χριστιανῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν, προάγουσι διαφθορὰν, καταδυναστείαν, ψεῦδος, πλεονεξίαν, δόλον καὶ πᾶν εἶδος ἀνομίας, τὰ ὁποῖα τὸ Εὐαγγέλιον καταδικάζει. Πιθανὸν ἄρα νὰ δεχθῶσιν αὐτὸ, ἐὰν μάλιστα ἴδωσιν ὅτι οἱ κηρύττοντες αὐτὸ διάγουσι βίον εὐπρεπέστερον τοῦ βίου τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Οἱ Εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι θέλουσιν ὡσαύτως εὐκολυνθῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν, ἐὰν εἰς πράγματα ἀδιάφορα συμμορφῶνται κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὰ ἔθιμα τοῦ τόπυ ὅπου εὑρίσκονται, οὕτω δεικνύοντες σέβας πρὸς τοὺς ἐντοπίους εὐάρεστον. Τοῦτο δὲ ἐνίοτε εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ἵνα μὴ προσβληθῶσι τὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλων κινδύνων.

Περὶ ἐνδυμασίας.

Παρατηρητέον ὅτι αἱ διάφοροι αἱρέσεις διακρίνονται ἐν γένει κατὰ τὴν ἐνδυμασίαν, εἴτε κατὰ τὸ σχῆμα εἴτε κατὰ τὸ χρῶμα αὐτῆς. Τινὰ χρώματα ἀπαγορεύονται εἰς τοὺς χριστιανοὺς, παραδείγματος χάριν, τὸ λευκὸν κεφαλοδέσμιον, τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ φορῶσιν εἰμὴ οἱ κάτοικοι τοῦ ὄρους Λιβάνου.

Οὐδεὶς χριστιανὸς, εἴτε ἐντόπιος, εἴτε φράγκος, δύναται νὰ φορῇ πράσινον, διότι μόνον οἱ καταγόμενοι, ἢ λεγό-

μενοι ὅτι κατάγονται ἀπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μωάμεθ κατ᾽ ἐξαίρεσιν φοροῦσι τοῦτο· ὅθεν θεωρεῖται ὡς ἱερόν. Ἔμαθον δὲ ὅτι νεᾶνίς τις, θυγάτηρ τινὸς φράγκου, ἐν Αἰγύπτῳ, πρό τινων ἐτῶν ἐσφάγη ὑπὸ στρατιώτου Τούρκου, διότι ἐφόρει ἔνδυμά τι πράσινον.

Οὐδεὶς δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Δαμασκὸν, ἐὰν δὲν φορῇ τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἀνατολικῶν· πάντες δὲ οἱ χριστιανοὶ, καὶ αὐτοὶ οἱ φράγκοι, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ εἰσέλθωσι πεζοί.

Συμβουλεύω πάντας νὰ φορῶσι τὴν τοῦ τόπου ἐνδυμασίαν, ἥτις θεωρεῖται πολὺ ἁρμοδιωτέρα παρὰ τὴν ἡμετέραν, καὶ προφυλάττει ἀπὸ προσβολῶν, τὰς ὁποίας Εὐρωπαϊκὴ ἐνδυμασία ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ.

Ἐν Βηρυτῷ καὶ Ἀλέπῃ ὑπάρχει περισσοτέρα ἐλευθερία ὡς πρὸς τοῦτο. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγόμενον περὶ τῶν γυναικῶν, προσευχομένων ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καὶ τρεφουσῶν τὴν κόμην αὐτῶν δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὁδηγὸς εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὸ ἔνδυμα· δηλαδὴ, πρέπει νὰ συμμορφώμεθα κατὰ τοῦτο πρὸς τὰς προλήψεις καὶ τὰ ἔθιμα τῶν λαῶν ὁσάκις δὲν προσβάλλεται ἡ κοσμιότης. Τὸ δὲ ἀνατολικὸν ἔνδυμα μοὶ φαίνεται πολὺ κοσμιώτερον τῶν ἡμετέρων. Ἀλλ᾽ ὁπωσδήποτε οἱ ἀνατολικοὶ θεωροῦσιν αὐτὸ τοιοῦτον· καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Παλαιστίνης, πλὴν τοῦ μέρους ὅπου διατρίβουσιν οἱ Φράγκοι, ἐάν τις φέρων ἔνδυμα εὐρωπαϊκὸν πλησιάσῃ εἰς οἰκίαν, τὰ παιδία τρομάζουσιν ὡς ἐὰν ἔβλεπον ἄρκτον ἢ λύκον.

Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κάθησθαι.

Γνωστὸν ὅτι καθ᾽ ὅλην τὴν χώραν δὲν ὑπάρχουσι θρα-

νία (καθέκλαι) ὡς τὰ ἡμέτερα. Ὁ τρόπος καθ᾽ ὃν καθήμεθα ἡμεῖς φαίνεται εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς ἄσεμνος. Εἶδόν ποτε δύο Ἄγγλυς δεινῶς προσβληθέντας ὑπὸ Τούρκων διὰ τὸ κάθισμα αὐτῶν.

Οἱ ἀνατολικοὶ θεωροῦσιν ὡς σημεῖον καταφρονήσεως τὸ νὰ ἀποποιηθῇ τις νὰ καπνίσῃ ἢ νὰ πίῃ μετ᾽ αὐτῶν καφέν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ δηλητήριον εἶναι ὅπλον σύνηθες παρ᾽ αὐτοῖς, ἐκλαμβάνουσι τὴν ἀποποίησιν ὡς δυσπιστίαν.

Περὶ εὐγενείας πρὸς τὰς γυναῖκας.

Ἡ πρὸς τὰς γυναῖκας Εὐρωπαϊκὴ εὐγένεια ἤθελε φανῇ πρὸς αὐτοὺς γελοία· ἐὰν δέ τις γυνὴ ἔλθῃ μεταξὺ ἀνδρῶν, οὐδεὶς ἐγείρεται. Ἐν καιρῷ γεύματος ἢ δείπνου, πρῶτον μὲν τρώγουσιν οἱ ἄνδρες, ἔπειτα δὲ αἱ γυναῖκες, καὶ τὰ περισσεύματα δίδονται πρὸς τοὺς ὑπηρέτας. Σπανίως βλέπει τις γυναῖκα ἄνευ καλύμματος, διότι οἱ Τοῦρκοι θεωροῦσι τοῦτο ὡς ἁμάρτημα. Εἰς τὺς Μουσουλμανικοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ λέγεται· "ὦ Δαβὶδ, ἐὰν διέλθῃ πλησίον σου ὡραία γυνή, ἀπόστρεψον ἀπ᾽ αὐτῆς τὰ βλέμματά σου, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θέλω σοὶ δώσει αὐτὴν ἐν οὐρανῷ εἰς γυναῖκα."

Μοὶ διηγήθησαν δὲ ὅτι πολλοὶ ἄνδρες ἀπώλεσαν τὴν ζωὴν αὐτῶν, διότι εἶδον γυναῖκας ἄνευ καλύμματος ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν.

Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ὁδοιπορεῖν.

Πρέπει νὰ εἴπω καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ὁδοιπορεῖν, ὅστις δὲν εἶναι πολὺ ἄνετος. Οὐδὲ μία ἅμαξα εὑρίσκεται καθ᾽ ὅλην τὴν χώραν. Οἱ Τοῦρκοι ἀφίνουσι τὰς ὁδοὺς ὁποίας ἡ φύσις καὶ αἱ πολυάριθμοι ὁδοιπορίαι κατέ-

στησαν αὐτάς. Καὶ εἰς μὲν τὰς πεδιάδας εἰσὶν ὁπωσοῦν καλαὶ, εἰς τὰ ὄρη ὅμως εἰσὶ πετρώδεις, ἀπότομοι, πολλάκις δὲ καὶ ἐπικίνδυνοι.

Οἱ δὲ ἀγροὶ ἐν γένει, μένουσιν ἄφρακτοι καὶ προσιτοὶ εἰς τοὺς ὁδοιποροῦντας.

Γίνονται δὲ αἱ ὁδοιπορίαι ἐπὶ καμήλων, ἵππων, ἡμιόνων ἢ καὶ ὄνων· καὶ πάντοτε εὑρίσκονται τοιαῦτα ὑποζύγια εἰς ἐκμίσθωσιν, ἐκτὸς μόνον ὅταν οἱ τάταροι ἢ ταχυδρόμοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔρχωνται, διότι τότε ἕκαστος κρύπτει τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν, ἵνα μὴ ζητηθῶσιν εἰς ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις οὐδεμίαν πρόφασιν δέχεται. Εὑρίσκονται δὲ ἐνίοτε ταχταραβάνια ἢ φορεῖα σκεπαστὰ, χωρητικὰ δύο ἀνθρώπων, ἅτινα ἔχουσιν δύο ῥυμοὺς, καὶ φέρονται ὑπὸ δύο ἡμιόνων, τῆς μὲν οὔσης πρὸ τοῦ φορείου, τῆς δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ. Τὰ ταχταραβάνια ταῦτα μεταχειρίζονται συνήθως αἱ γυναῖκες καὶ οἱ πασάδες. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος φορείου ἀνοικτοῦ, ὁμοιάζοντος δύο κάνιστρα κρεμάμενα εἰς ἡμίονον· καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ κάθηται εἰς τὸ ἓν μέρος, ἡ δὲ γυνὴ μετὰ τῶν παιδίων εἰς τὸ ἄλλο. Μεταχειρίζονται καὶ τρίτον εἶδος φορείȣ κλειστοῦ, πολὺ μικροῦ, θετομένȣ ἐπὶ νώτων καμήλȣ· σπανίως ὅμως εἶδον τοιοῦτον εἰς τὰς ἐπαρχίας δι' ὧν διῆλθον.

Ἕκαστος ὁδοιπόρος πρέπει νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ, πλὴν τῆς συνήθους σκευῆς, τάπητα ἵνα κατακλίνηται ἐπ' αὐτοῦ, σκεύη μαγειρικὰ καὶ ἰατρικὰ, τροφὴν διὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἀσκὸν ὕδατος, διότι ὕδωρ δὲν εὑρίσκεται πάντοτε καθ' ὁδόν. Μία ἡμίονος ἀρκεῖ νὰ φέρῃ ταῦτα πάντα. Ἄλλη δὲ ἡμίονος εἶναι ἀναγκαία διὰ τὸν ὑπηρέτην καὶ τρίτη δι' αὐτὸν τὸν ὁδοιπόρον. Ὁ ὀρεοκόμος (μουλαρᾶς) βαδίζει πεζὸς, φροντίζει περὶ τῶν ὑποζυ-

γίων, καὶ περιποιεῖται τοὺς ὁδοιπόρους, ἀφ' ὧν προσδοκᾷ μικράν τινα δωρεὰν, πλὴν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, πρὸς τὸ τέλος τῆς ὁδοιπορίας.

Χάριν δὲ ἀσφαλείας πρέπει νὰ συνοδεύωνται οἱ ὁδοιπόροι καὶ ὑπὸ δύο ἢ τριῶν στρατιωτῶν. Εἴς τινας μάλιςα τόπους, οἵτινες θέλουσιν ὑποδειχθῇ πρὸς αὐτοὺς, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἀπὸ Δαμασκοῦ εἰς Ἀλέπην, εἶναι ἀσύνετον τὸ νὰ ὁδοιπορήσῃ τις ἄλλως ἢ μετὰ συνοδίας. (caravane.) Εἶναι δύσκολον νὰ δώσῃ τις μακρόθεν συμβουλὰς περὶ τοῦ δεῖνα ἢ δεῖνα μέρους, διότι οἱ κίνδυνοι μεταβάλλονται κατὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ τόπȣ, συνήθως πολλὰ ὀλίγον σταθεράν. Ἡ ὁδὸς ἥτις σήμερον εἶναι ἀσφαλεστάτη, αὔριον λυμαίνεται ὑπὸ Βεδουΐνων ἢ κλεπτῶν.

Περὶ ξενοδοχείων.

Εἰς τὰ μοναστήρια εὑρίσκει ὁ ὁδοιπόρος ἐν γένει, κατάλυμα ἱκανῶς ἄνετον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ μοναχοὶ προσδοκῶσι δῶρον μᾶλλον ἢ ἧττον ἀξιόλογον, κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ὁδοιπόρου. Εἶπον ἤδη ὅτι δι' ἡμᾶς ὑπάρχει ἐξαίρεσις, καὶ ὅτι οἱ πράκτορες τῆς βιβλικῆς ἑταιρίας δὲν γίνονται δεκτοὶ εἰς τὰ τῶν Λατίνων μοναστήρια τῆς Ἁγίας Γῆς. Τὰ δὲ καραβανσεράϊα ἢ χάνια, πλὴν τῶν ἐν Δαμασκῷ, εἰσὶν ἐν γένει μεγάλα κτίρια λίθινα, ἔχοντα αὐλὴν καὶ κοιτῶνας, ἐὰν κοιτῶνας δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν δωμάτια ἄνευ κραββάτων καὶ θρανίων, ἐνίοτε μάλιστα χρησιμεύοντα ἐνταυτῷ πρός τε τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τὰ ὑποζύγια. Τὰ χάνια δὲν φυλάττονται παρ' οὐδενὸς, καὶ διὰ τοῦτο εἰσέρχεται ὅςις θέλει εἰς αὐτὰ δωρεάν. Χρησιμεύȣσι δὲ ὡς ἄσυλον κατὰ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἡλίου, τοῦ ἀνέμȣ καὶ τῆς βροχῆς· ἀλλὰ δὲν ἀναπαύεται πάντοτε ἐν αὐταῖς

ὁ ὁδοιπόρος ἐν εἰρήνῃ. Ὁ ὕπνος αὐτοῦ ταράσσεται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ γογγυσμοῦ τῶν ἄλλων ὁδοιπόρων, ὑπὸ ὀχληρῶν ἐντόμων, καὶ ὑπὸ τῶν φωνῶν διαφόρων ζώων, ἅτινα συγκατοικοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καταλύματι. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁμιλῶ μόνον περὶ τῶν χανίων τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας, διότι εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν εὑρίσκονται διαφορετικώτερα.

Ἐνίοτε δὲ δύναταί τις νὰ καταλύσῃ καὶ εἰς ἰδιωτικὴν οἰκίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐτὴν δὲν εὑρίσκει ἔπιπλα, πρέπει νὰ φέρῃ καὶ τὴν κλίνην, ἢ τὸν τάπητα μεθ' ἑαυτοῦ. Αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, τὰ μοναστήρια, ἢ τὰ χάνια δὲν εὑρίσκονται πάντοτε εἰς τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα θέλει νὰ διατρέξῃ ὁ ὁδοιπόρος ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας· διὸ ἐὰν δὲν φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ σκηνὴν, ἀναγκάζεται νὰ παρατείνῃ τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας.

Πρέπει δὲ νὰ λησμονήσῃ τὸ ἄνετον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ βίου, καὶ νὰ εὐχαριστῆται μ' ὀλίγον ὀξυνόγαλα, ἄζυμον ἄρτον, σκληρὸν τυρίον, ἢ τεμάχιον κρύου προβείου κρέατος καὶ κρόμμυα.

Περὶ διαβατηρίων.

Εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις ὁ ὁδοιπόρος ἔχει ἀνάγκην σουλτανικοῦ φιρμανίου· συνήθως ὅμως ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τεσκερὲν πασᾶ τινος ἢ καὶ διοικητοῦ, ἀποτεινόμενον εἰς ἄλλους διοικητάς. Οἱ τεσκερέδες δὲ οὗτοι ἢ διαβατήρια λαμβάνονται εὐκόλως διὰ τοῦ προξένου ἢ τοῦ πράκτορος αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου διατελεῖ ὁ ὁδοιπόρος. Εἰς δὲ τὰ πασαλίκια ὅπου δὲν εὑρίσκεται πρόξενος ἢ πράκτωρ, εἶναι ἴσως ἀναγκαῖον νὰ δείξῃ φιρμάνιον ὅπως λάβῃ τεσκερὲν, τὸν ὁποῖον οἱ εἰσπράκτο-

ρες τῶν φόρων σέβονται πολλάκις πλέον καὶ αὐτοῦ τοῦ φιρμανίου.

Περὶ δώρων.

Ὁ ὁδοιπόρος ἐνίοτε ἐνοχλεῖται δι' αἰτήσεων δώρων (βαχσὶς,) τοιαύτη εἶναι ἡ πρώτη λέξις τὴν ὁποίαν μανθάνει καὶ ἄκων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Πρέπει δὲ νὰ δίδῃ δῶρα, ἀπὸ τοῦ θαλάμου τοῦ τριούρου πασᾶ, μέχρι τοῦ σταύλου τοῦ ἡμιονηγοῦ· καὶ ὅπως τιμῶσιν αὐτὸν οἱ πασάδες πρέπει νὰ δίδῃ πρὸς αὐτοὺς ὅπλα, ἵππους, ὡρολόγια ἢ τηλεσκόπια. Εἰς τὸν μὴ ζητοῦντα ἰδιαιτέρας περιποιήσεις καθ' ὁδὸν, ἀρκεῖ νὰ προσφέρῃ μικρᾶς ἀξίας δῶρα πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τῶν πασάδων καὶ τῶν διοικητῶν· ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως πως. Ὁ διερμηνεὺς αὐτοῦ θέλει πληροφορήσει αὐτὸν τὶ πρέπει νὰ πράττῃ ὡς πρὸς τοῦτο.

Περὶ Ἰατρῶν.

Ἐὰν ὁ Εὐαγγελικὸς Ἀπόστολος ἔχῃ γνώσεις τινὰς ἰατρικῆς, θέλει ὠφεληθῇ μεγάλως ἀπ' αὐτῶν· διότι δι' αὐτῶν θέλει εὐκόλως σχετισθῇ μεθ' ὅλων τῶν κλάσεων τοῦ λαοῦ. Ἐν περιπτώσει ἐπαναστάσεως προτιμῶ καὶ τῆς προστασίας πασᾶ τὴν προστασίαν ἰατροῦ τιμωμένου παρὰ τοῦ λαοῦ. Καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τις ὄνομα ὡς ἰατρὸς, δὲν ἔχει ἀνάγκην μεγάλων γνώσεων. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει πεπαιδευμένος ἰατρὸς μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν οὐδὲ εἷς. Εἷς τῶν ἰατρῶν τούτων μοὶ ὡμολόγησέ ποτε ὅτι κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου αὐτοῦ οὐδὲν ἐγίνωσκεν. "Ἰουδαῖός τις, μοὶ εἶπεν, ἀσθενὴς καὶ ἐστερημένος βοηθείας μ' ἐκάλεσεν· ἐπειδὴ δὲ ἦτον Ἰουδαῖος, καὶ ἑπομένως ἄνθρωπος μέλλων

νὰ κολασθῇ, ταχύτερον ἢ βραδύτερον ἀδιάφορον, ἐδοκίμασα ἰατρικὸν τὸ ὁποῖον κατὰ τύχην ἐπέτυχεν. Ὁ Ἰουδαῖος θεραπευθεὶς μοὶ ἔδωκεν ἀποδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἐνθαῤῥυνθεὶς ἐκ τούτου ἐξακολουθῶ ἔκτοτε μετερχόμενος τὴν ἰατρικήν.»

Οἱ κουρεῖς ἐνεργοῦσι συνήθως τὰς φλεβοτομίας. Πολλοὶ τούτων θεωροῦνται ὡς ἰατροί, καὶ δίδουσι περίαπτα (φυλακτά.) εἰς τὰ ὁποῖα ἡ δεισιδαιμονία ἀποδίδει πολλὰς ἀρετάς.

Εἰς τὸ Λιβάνιον ὄρος πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου Μὰρ-Ἀντωνίου-Κοζχάϊα διώκουσι τὰ δαιμόνια, θεραπεύουσι τοὺς παράφρονας, καὶ καθιστῶσι γονίμους τὰς στεῖρας γυναῖκας. Πολλάκις δὲ ὁ ἰατρὸς πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὴν θεραπείαν, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς εἰς αὐτὸν δοθησομένης χρηματικῆς ἀμοιβῆς, κατὰ τὴν ὑποτιθεμένην σπουδαιότητα τῆς νόσου. Εἶναι ἐνίοτε ἐπικίνδυνος ὁ προσδιορισμὸς ἰατρικῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὀδυνηρόν. Ἐνῷ ἤμην εἰς Ἰόπην ἀσθενής τις μουσουλμάνος προσεκάλεσε τὸν ἰατρόν, μουσουλμάνον καὶ τοῦτον ὄντα· οὗτος δὲ διώρισεν ἰατρικὰ ἅτινα ἐπέφεραν ἐπί τινας ὥρας σφοδροὺς πόνους· τὴν δὲ ἐπιοῦσαν, ὅτε ἦλθεν ὁ ἰατρός, ἀνεγερθεὶς ὡς μαινόμενος ὁ ἀσθενὴς ἐπυροβόλησε διὰ πιστολίου, καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἀπέφυγεν ὁ ἰατρὸς τὸ τραῦμα· τότε ἁρπάσας οὗτος (ὁ ἀσθενής) λόγχην, κατεδίωξε τὸν ἰατρὸν τόσον εὐστόχως, ὥστε διεπέρασε τὴν κνήμην αὐτοῦ ἐνῷ ἐξήρχετο τῆς οἰκίας. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ ἦτον ὅτι ἠναγκάσθη ὁ ταλαίπωρος ἰατρὸς ἀντὶ νὰ τύχῃ δικαιοσύνης, ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἀριμαθείαν καὶ νὰ κρυβῇ ἐκεῖ, διότι ὁ ἀσθενὴς ἦτο φίλος τοῦ διοικητοῦ.

Πολλάκις οἱ Ἄραβες ὑποχρεοῦσι τοὺς ἰατροὺς αὐτῶν νὰ γεύωνται τὰ ἰατρικὰ τὰ ὁποῖα διορίζουσιν· ἐνίοτε μάλιστα καὶ νὰ πίωσι δόσιν ἴσην πρὸς τὴν διδομένην πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς.

Περὶ μακροβιότητος.

Καὶ ὅμως, τοσαύτης οὔσης τῆς ἀμαθείας τῶν ἰατρῶν, καὶ τῆς δυσπιστίας τῶν ἀσθενῶν, καὶ τοσοῦτον ὄντων τῶν κινδύνων τῶν ἐκ τῶν πυρετῶν καὶ τῶν ἄλλων νόσων, τὰ παραδείγματα τῆς μακροβιότητος δὲν εἶναι σπάνια. Ὁ πατὴρ τοῦ ἐν Ἰόπῃ Ἄγγλου προξένου, γεννηθεὶς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἔφθασε μέχρι τῆς ἡλικίας ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὅστις ἔζη ἐνῷ διέτριβον ἐν Παλαιστίνῃ, ἦτον ὀγδοηκοντούτης καὶ ἵππευε μετ' εὐκολίας. Μὲ ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι ὑπηρέτης τις, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἡμᾶς κατὰ τὸ γεῦμα, εἶχε συμπληρώσει πρὸ μικροῦ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὑπηρέτει τὴν οἰκογένειαν ὀγδοήκοντα ἔτη.

Περὶ τοῦ κλίματος

Τὰ παραδείγματα δὲ ταῦτα τῆς μακροβιότητος ὀφείλονται εἰς τὸ ὑγιεινὸν κλίμα. Ἐπὶ ἐννέα μῆνας τοῦ ἔτους ὁ οὐρανὸς εἶναι τόσῳ γαλήνιος, ὥστε σχεδὸν ποτὲ δὲν ἀκούει τις ὡς εἰς τὴν Εὐρώπην, παρατήρησιν περὶ τοῦ ὡραίου καιροῦ. Ἐξ ἐναντίας, ἀντὶ τούτου, εἰς ἄλλο ἀντικείμενον περιστρέφεται ἡ ὁμιλία. Ἀντὶ νὰ λέγωσί τι περὶ τῆς ὡραιότητος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς λάμψεως τῶν ἀστέρων, ὁμιλοῦσι περὶ τῆς λάμψεως τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου καὶ τῶν πολυτίμων λίθων. Τὸ ψῦχος εἶναι δριμὺ μόνον κατὰ

τὰ ὄρη· αἱ δὲ κορυφαὶ τοῦ Λιβάνου καὶ τοῦ Ἀντιλιβάνου εἰσὶ χιονοσκέπαστοι δι' ὅλου τοῦ ἔτους.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ὑπάρχουσι σχεδὸν ἄλλαι ἑστίαι πλὴν τῶν μαγειρείων· τὰ ὑελωτὰ παράθυρα εἰσὶ σπανιώτατα, καὶ οἱ ποιμένες βόσκουσι τὰ ποίμνια αὐτῶν καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἀπὸ τῆς δευτέρας δεκαπενθημερίας τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου ἡ βροχὴ εἶναι σπανιωτάτη. Τὸν Ἰανουάριον ὅμως καὶ Φεβρουάριον πίπτει ῥαγδαίως. Τότε οἱ ποταμοὶ πλημμυροῦσιν, καὶ αἱ πεδιάδες κατακλύζονται, καὶ οἱ ὁδοιπόροι ἐκτίθενται εἰς πολλὰς δυσκολίας καὶ εἰς κινδύνους.

Ἐνίοτε ὁ καύσων ἐν ὥρᾳ θέρους εἶναι πνιγηρὸς, ἀλλὰ συγκερᾶται κατὰ τὰ παράλια ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τοῦ πνέοντος περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς πρωΐας. Αἱ νύκτες μάλιστα ἐπὶ τοῦ Λιβάνου εἰσὶ δροσεραὶ καὶ εὐάρεστοι.

Τὸ ὕδωρ τῶν ὀρέων καὶ τὸ τῶν παρακειμένων πηγῶν εἶναι ἀξιόλογον. Εἰς δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα μεταχειρίζονται ὕδωρ τῆς βροχῆς, τὸ ὁποῖον φυλάττουσιν ἐντὸς δεξαμενῶν.

Περὶ νόσων.

Ἐνίοτε ἡ πανώλης μαστίζει δεινῶς τὸν τόπον, φοβοῦνται δὲ μάλιστα τὴν ἐρχομένην ἐκ Δαμασκοῦ. Δοξάζουσι δὲ ἐν γένει εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ὡς πολλάκις μοὶ ἐγένετο ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ φρικτὴ αὕτη νόσος εἶναι, μᾶλλον ἢ ἧττον ὀξεῖα καὶ κολλητικὴ κατὰ τὸ μέρος ὅθεν ἔρχεται. Εἰς Σμύρνην παραδείγματος χάριν δὲν φοβοῦνται σχεδὸν τὴν πανώλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διότι προσβάλλει μέν τινας ἀλλὰ δὲν διαδίδεται· ἡ τῆς Αἰγύπτου ὅμως

πληροῖ τρόμου τὸν κόσμον ὅλον, διότι φέρει ὄλεθρον καὶ καταστροφήν. Οἱ διαλείποντες πυρετοὶ εἰσὶ συνήθεις μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν· ἐνίοτε δὲ προσβάλλονται ὑπ' αὐτῶν καὶ οἱ ξένοι, ὅτε καὶ φαίνονται λαμβάνοντες χαρακτῆρα κακοήθη. Τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐν Παλαιστίνῃ διατριβῆς μου, πολλοὶ ξένοι ἀπέθανον ἐξ αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτῶν ὁ φίλτατος φίλος μου Κ. Φῖσκ.

Ἐκ τῶν κοινοτέρων νόσων κατὰ τὴν Ἀνατολὴν εἶναι καὶ ἡ ὀφθαλμία· προσβάλλονται δὲ μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τὰ παιδία, ἀλλὰ δὲν εἶναι πανταχοῦ ἐπικίδυνος ὡς ἐν Αἰγύπτῳ. Σπανίως ὅμως φέρει τὴν τύφλωσιν. Εὑρίσκονται δὲ πολλοὶ τυφλοί, τὸ ὁποῖον πρέπει μᾶλλον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὴν ὑγρασίαν τῶν νυκτῶν, διότι οἱ πλεῖστοι κοιμῶνται ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας τὸ ἔτος.

Ἡ λέπρα εἶναι σήμερον ὀλίγον γνωστή· καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἀπήντησα καθ' ὅλην τὴν χώραν πλέον τῶν εἴκοσι πασχόντων ὑπὸ ταύτης τῆς νόσου.

Τὸ φῦμα (σπυρίον) τῆς Ἀλέπης εἶναι τόσῳ γνωστόν, ὥστε εἶναι περιττὸν καὶ νὰ λαλήσω περὶ αὐτοῦ. Ἕκαστος ἰθαγενὴς εἶναι βέβαιος ὅτι θέλει πάθη τὴν νόσον ταύτην ἐν τῇ νεότητι καὶ συνήθως κατὰ τὸ πρόσωπον, ὅπου μένει οὐλὴ μᾶλλον ἢ ἧττον μεγάλη. Εἶδον οὐλὰς ἴσας πρὸς πεντάδραχμον, καὶ ἐνίοτε κατὰ τὰς δύο παρειάς. Κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐξάνθησιν, τὸ φῦμα τοῦτο εἶναι μικρόν, καὶ αὐξάνει ἐπὶ ἓξ μῆνας· μετὰ δὲ ταῦτα ἄρχεται νὰ παρακμάζῃ, καὶ θεραπεύεται ὅλως ἕως τοῦ τέλους ἑνὸς ἔτους· διὰ τοῦτο οἱ Ἄραβες ὀνομάζουσιν αὐτὸ Χάβ-Ἐς-Σάνα, ἤτοι "Κομβίον τοῦ ἔτους," δηλαδὴ φῦμα ἐνιαύσιον. Τῆς νόσου ταύτης οὐδεμία εὑρέθη μέχρι τῆς σήμερον θεραπεία. Εἶναι δὲ ὠφέλιμον τὸ νὰ πλύνηται συνεχῶς τὸ φῦμα

δι' ὕδατος σαπωνίου. Διακρίνεται ἡ νόσος αὕτη εἰς δύο· εἰς φῦμα ἄῤῥεν καὶ θῆλυ· καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι μόνον ἕν, τὸ δὲ δεύτερον σύγκειται ἐκ πολλῶν μικρῶν. Λέγεται ὅτι ὅλοι οἱ ξένοι, ὅσον ὀλίγας ἑβδομάδας καὶ ἂν διατρίψωσιν εἰς Ἀλέπην, ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν νόσον ταύτην. Ἐγὼ δὲ ὅτε ἔφθασα εἰς Ἀλέπην, τοσούτῳ ἤμην πεπεισμένος ὅτι αἰτία αὐτῆς ἦτο τὸ ὕδωρ, ὥστε κατὰ τοὺς τρεῖς μῆνας τῆς εἰς τὴν πόλιν ταύτην διατριβῆς μου δὲν ἔπινα σχεδόν ποτε ὕδωρ, ἐὰν πρῶτον δὲν διυλίζετο. Ὁ Κ. Φῖσκ, ὅστις ἦτο μετ' ἐμοῦ, ἔπινεν ἐξ ἐναντίας ὕδωρ τῆς Ἀλέπης χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν προφύλαξιν, καὶ τρεῖς μῆνας περίπου μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἡμῶν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, τὸ φῦμα ἀνεφάνη εἰς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι ἐσώθην ἀπ' αὐτοῦ, διότι ἤδη παρῆλθον δύο ἔτη καὶ ἥμισυ ἀφ' οὗ ἀφῆκα τὴν Ἀλέπην, καὶ εἰσέτι δὲν ἐφάνη. Ἐν τοσούτῳ οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι πολλάκις ἀνεφαίνετο καὶ μετά τινα ἔτη· ὁ δὲ Κ. Δυρυγέλλης πρόξενος τῆς Ἱσπανίας μοὶ εἶπεν ὅτι ἔπαθε τὴν νόσον ταύτην μετὰ διαμονὴν εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ἐν Ἀλέπῃ.

Οἱ παραλυτικοὶ εἰσὶ σπάνιοι· εὗρον δὲ ἕνα μόνον εἰς Ἱερουσαλήμ.

Περὶ τῆς ὥρας τοῦ γάμου.

Αἱ γυναῖκες ὑπανδρεύονται συνήθως ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Ὁ Ἀβοὺ Γοὺς, περίφημος Σέχης Ἄραψ, μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ τετάρτη αὐτοῦ σύζυγος, (διότι εἶχε τέσσαρας) ἦτον ἐννεαετής. Ἡ δὲ δυσαναλογία τῆς ἡλικίας εἶναι πολλὰ κοινὴ μεταξὺ τῶν συζύγων. Μοὶ διηγήθησαν ὅτι Ἄραψ τις

μουσουλμάνος ἐν καιρῷ τοῦ Τζεζὰρ πασᾶ, ἔχων ἑκατὸν καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἡλικίαν, ἐνυμφεύθη νέαν δεκαπενταετῆ. Καὶ ἐπειδὴ τὰ μεγάλα αὐτοῦ πλούτη ἠρέθισαν τὴν πλεονεξίαν τοῦ πασᾶ, οὗτος ἔκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸν γάμον.

Κατάστασις τῆς παιδείας.

Ἡ κατάστασις τῆς παιδείας μεταξὺ τῶν μουσουλμάνων καὶ αὐτῶν τῶν χριστιανῶν εἶναι τῷόντι ἐλεεινή· καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ παιδεία τῶν μουσουλμάνων περιορίζεται εἰς τὸ Κοράνιον καὶ τὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ, τὸ Χαδὶθ καὶ τὸ Σοῦννα. Ὅστις ἀνέγνω αὐτὰ καὶ ἐσπούδασε τὴν γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας ἀραβικῆς, θεωρεῖται πεπαιδευμένος. Σπανίως δὲ εὑρίσκει τις γυναῖκα γινώσκουσαν νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ πλὴν μεταξὺ τῶν ἐγκρίτων, φέρ' εἰπεῖν, τῶν ἡγεμόνων· ἐνίοτε δὲ εὑρίσκει τοιαύτας καὶ εἰς τὰς κατωτέρας κλάσεις· μουσουλμάνος τις ἐλθὼν ἐζήτησε παρ' ἡμῶν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ διά τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Εἰς Δὲρ-Ἐλ-Κάμαρ ἀπήντησα νέαν ἥτις εἶχεν ἀναγνώσει τὰ Καθίσματα τοῦ Χαρίρη καὶ τὴν γραμματικὴν τοῦ Ἴβν-Ἀκίλ. Ἦτο δὲ θυγάτηρ τυφλοῦ ποιητοῦ, καὶ ἐνίοτε ἐστιχούργει καὶ αὐτή.

Μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων εὑρίσκονται ἄνδρες πολλοὶ γινώσκοντες τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν· τινὲς δὲ γνωρίζουσι καὶ τὴν γραμματικὴν, καὶ ὀλίγην λογικὴν καὶ ἀστρονομίαν. Ὅλη ἡ παιδεία τῶν πλείστων ἱερέων καὶ μοναχῶν περιορίζεται εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ βιβλίου τοῦ περιέχοντος τὰς προσευχὰς αὐτῶν· τινὲς δὲ ἔχουσι καί τινας γνώσεις τῆς λεγομένης πολεμικῆς θεολογίας· ἄλλοι δὲ γι-

νώσκουσιν ὁπωσοῦν καὶ τοὺς κανόνας τῶν συνόδων καὶ τὰ συγγράμματα τῶν πατέρων.

Περὶ τῶν εἰς Εὐαγγελικὸν Ἀπόστολον ἀναγκαίων προσόντων.

Ἀλλ᾽ ἂν καὶ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμαθεῖς, ὁ παρ᾽αὐτοῖς ὅμως εὐαγγελικὸς ἀπόστολος ὀφείλει νὰ ἦναι πολὺ πεπαιδευμένος· διότι ἡ παιδεία τιμᾶται ὑπὸ τῶν βαρβάρων ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Ἡ ἐλευθέριος ἀγωγὴ ἀναπτύσσει τὸν νοῦν, ἀπαλάσσει αὐτὸν ἀπὸ προλήψεων, καὶ προετοιμάζει αὐτὸν εἰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μονη ἡ παιδεία· ἀνάγκη νὰ ἔχῃ συγχρόνως καὶ βαθεῖαν εὐσέβειαν. Ἡ παιδεία ἄνευ εὐσεβείας δὲν φέρει τοὺς καρποὺς τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, τὴν ὑπομονὴν, τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας, κτλ. ἀναγκαίους εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τὸν ἄνθρωπον εὐδαίμονα εἴς τε τὸν κόσμον τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον. Πολλάκις ὅμως ἡ ὑπό τινων λεγομένη εὐσέβεια μετὰ τῆς ἀμαθείας, καθίσταται ἄφθονος πηγὴ δεισιδαιμονίας, ὑποκρισίας, θρησκομανίας, μίσους πρὸς τὸν πλησίον, καὶ πάσης κακίας εἰς τὴν κοινωνίαν. Ὅταν τις ἔχῃ πολλὰς γνώσεις καὶ ἀληθῆ εὐσέβειαν, ὁμοιάζει μᾶλλον τὸν Δημιουργὸν αὐτοῦ, ὅστις ἔχει ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας, καὶ τῆς γνώσεως, καὶ εἶναι συγχρόνως ἀγαθὸς καὶ ἅγιος. Ὅ,τι δὲ θεωρῶ ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς τὸν εὐαγγελικὸν ἀπόστολον τὸν ὄντα εἴτε μεταξὺ σοφῶν εἴτε μεταξὺ ἀμαθῶν εἶναι, τὸ νὰ ἔχῃ κατὰ τὰς θρησκευτικὰς συζητήσεις πολλὴν πρᾳότητα καὶ ὑπομονήν. Πρέπει ν᾽ ἀκούῃ μέχρι τέλους τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἀντιπάλου, καὶ νὰ παραδέχηται ὅλην τὴν δύναμιν αὐτῶν.

Προτιμότερον πολλάκις νὰ σιωπᾷ καὶ νὰ λογίζηται ἡττηθεὶς, ἢ νὰ νικᾷ μετ' ὀργῆς· διότι τότε ἡ νίκη ἀποτέλεσμα ἄλλο δὲν ἔχει εἰμὴ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς φιλαυτίας, καὶ ἐν συνειδήσει δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἧττα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Δὲν πρέπει πώποτε νὰ λησμονῇ ὅτι ἐκεῖνο δὲν ὑπερασπίζει ἰδίαν αὐτοῦ ὑπόθεσιν, ἀλλὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅςις τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους (1).

«Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον, ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνύψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.» (2)

Ὑπάρχουσί τινες πιστεύοντες ὅτι πρὸς τὸν ἔχοντα πνεῦμα εὐσεβείας, περιττὴ εἶναι ἡ μάθησις· ἀλλ' ἐσφαλμένη εἶναι ἡ κρίσις αὕτη· ναὶ μὲν πᾶσα γνῶσις ἀληθὴς καὶ ἀδιάφθορος περιλαμβάνεται ἐν τῇ γνώσει τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' αἱ ἀνθρώπινοι γνώσεις εἰσὶν ὠφέλιμοι ἵνα φθάσωμεν εἰς ἐκείνην, ὁσάκις μεταχειριζώμεθα καλῶς αὐτάς. Καὶ δὲν προάγουσι μὲν αὗται μόναι οὔτε τὴν ἀρετὴν οὔτε τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, συντελοῦσιν ὅμως εἰς τὸ νὰ ἀφαιρῶσι τὸ κάλυμμα τὸ σκεπάζον τὴν ἀλήθειαν ἥτις εἶναι τὸ πᾶν. Ἡ γνῶσις τῶν πλασμάτων βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ κάλλιον τὸν Πλάστην αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα γνῶσις ἀνθρωπίνη πρέπει νὰ ἀφιεροῦται εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀληθειας.

(1) Ματθ. ἑ. 45.

(2) Β'. Τιμόθ. β'. 24—25.

Ὁ εὐαγγελικὸς ἀπόστολος πρέπει νὰ ἔχῃ σύνεσιν ὅπως διαγινώσκῃ τὴν ἁρμοδίαν ὥραν καὶ τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς παρουσιάσεως τῆς ἀληθείας. Καὶ ἵνα γνωρίζῃ ποῖαι εἰσὶν αἱ ἀλήθειαι αἱ ἀναγκαιότεραι εἰς παρουσίασιν, πρέπει νὰ ἀναγινώσκῃ συνεχῶς καὶ μελετᾷ τὰς ἱερὰς Γραφάς. Ἡ βαθεῖα γνῶσις τῶν Ἁγίων Γραφῶν Ἑλληνιστὶ καὶ Ἑβραϊστὶ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, ὅπως ἐπιδιορθοῖ μόνος τὰ σφάλματα τῶν εἰς διαφόρους γλώσσας μεταφράσεων αὐτῶν.

Ἐπιθυμητὸν εἶναι νὰ γείνῃ μετάφρασις τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ εἰς τὸ Ἀραβικὸν, παραβαλλομένη μὲ τὸ Συριακὸν κείμενον. Ὅπως δὲ κατορθωθῇ ἐντελεστέρα αὕτη, πρέπει νὰ συνεργασθῶσιν εἷς Μαρωνίτης ὁμιλῶν τὴν Ἀραβικὴν καὶ τὴν Συριακὴν, εἷς Ἰουδαῖος ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὁμιλῶν τὴν Ἀραβικὴν καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν, καὶ εἷς Εὐρωπαῖος ἐγκρατὴς τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ ἄλλων γλωσσῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Ἀραβικῆς. Οὕτω πως θέλει κατορθωθῇ ἀξιόλογος μετάφρασις. Μοὶ φαίνεται δὲ ὅτι τοῦτο εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τῶν βιβλικῶν Ἑταιριῶν τῆς Εὐρώπης.

Μυσυλμάνος τις Σέχης μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι σώζεται εἰς τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ τζαμίον τοῦ Ὀμὰρ, ἀρχαῖον χειρόγραφον τῆς παλαιᾶς Διαθήκης εἰς τὴν Ἀραβικήν. Ἄλλην ἀπόδειξιν δὲν ἔχω εἰμὴ τὸν λόγον αὐτοῦ· καλὸν νὰ γείνῃ περὶ τύτου ἔρευνα.

Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι πρέπει νὰ γνωρίζωσι κατὰ βάθος τὴν Ἀραβικὴν, ἥτις εἶναι ἡ ἀπὸ Χεβρὼν μέχρις Ἀλέπης ὁμιλουμένη γλῶσσα. Ἡ ἀρχαία Ἀραβικὴ θέλει εἶσθαι πρὸς αὐτοὺς μεγίστης ὠφελείας πρόξενος, οὐ μόνον διὰ τὰς μετὰ μουσουλμάνων

ἀλλὰ καὶ διὰ τας μετὰ Χριστιανῶν σχέσεις αὐτῶν. Ἐὰν οἱ ἀπόστολοι γνωρίζωσι τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ τὴν Ἀραβικὴν, ταχέως θέλουσι μάθει τὴν Συριακὴν ἥτις καὶ αὐτὴ θέλει εἶσθαι πρὸς αὐτοὺς ὠφέλιμος.

Ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ ὁ εὐαγγελικὸς ἀπόστολος τὸ Κοράνιον ἐν πρωτοτύπῳ, ἵνα ἀναφέρῃ συχνάκις πρὸς τοὺς μουσουλμάνους ἐκ τῶν ῥητῶν αὐτοῦ. Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει ἀξιόλογα πράγματα. Ὁ ἀδάμας εἶναι πάντοτε ἀδάμας ὅπως καὶ ἂν δεθῇ, καὶ ὅταν εὑρίσκεται μεταξὺ ἀκαθαρσιῶν. Εἶναι καλὸν νὰ δεικνύωμεν ὅτι δὲν ἀποφεύγομεν τὴν ἔρευναν θρησκείας ἄλλης πλὴν τῆς ἡμετέρας, καὶ ὅτι δὲν φοβούμεθα μὴ πέσῃ ἡ ἡμετέρα ἐνώπιον τῶν προσβολῶν τῶν ἀντιπάλων αὐτῆς.

Σχέσις τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀποστόλου μετὰ τῆς εταιρίας.

Νομίζω ὅτι παρέστησα ἀποχρώντως ὅτι γνώσεις ὅλως εἰδικαί εἰσιν ἀναγκαῖαι εἰς τὴν ἐπωφελῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς αὐτῆς εὐσεβείας νὰ ἔχωσιν ἐπίσης καὶ τὰς αὐτὰς ἰδιότητας· τὰ ὠφέλιμα εἰς τοὺς Ὀττεντότους δὲν εἶναι ἴσως ὠφέλιμα καὶ εἰς τοὺς ἀγρίους υἱοὺς τοῦ Ἰσμαήλ. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἔχωσιν αἱ ἑταιρίαι ἐντελῆ γνῶσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς παιδείας ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀποστέλλουσι. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι πολλάκις ἡ φρόνησις τῶν ἀνθρώπων ἐνδίδει εἰς τὰς δυσκολίας, καὶ ἔτι ἐνίοτε οἱ καταλληλότεροι συνδυασμοὶ ματαιοῦνται ἕνεκα ἀοράτων αἰτίων. Ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται ἐνίοτε μέσα, τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελε παραδε-

θῇ ἡ φρόνησις τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἐκτελέσῃ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ.

Ὅτε ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Σωτὴρ, ἐὰν τὰ μέσα τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἀνετίθεντο εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀνθρωπίνης φρονήσεως, δὲν ἤθελε βεβαίως ἐμπιστευθῇ αὕτη τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀληθείας εἰς ἁπλοῦς ἁλιεῖς· ἀλλὰ τὸ ἀνεπαρκὲς τῆς ἡμετέρας φρονήσεως δὲν εἶναι λόγος ὅπως καταφρονήσωμεν τὴν βοήθειαν αὐτῆς· ἀμοιβαία πίστις μεταξὺ τῶν διευθυνόντων τὴν ἑταιρίαν καὶ τῶν πρακτόρων αὐτῆς εἶναι ἀναγκαία, ὅπως ἐνεργῶσιν οὗτοι ἐλευθέρως. Ὁ εὐαγγελικὸς ἀπόστολος δύναται νὰ ἀπαντήσῃ περὶ τὸ τέλος τῆς πορείας αὐτοῦ περιστάσεις πολλὰ διαφόρους ἐκείνων τὰς ὁποίας προέβλεπε πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ· καὶ ἂν, ὅπως ἐνεργήσῃ, ἀναγκάζηται νὰ περιμένῃ τὰς διαταγὰς τῆς ἑταιρίας αὐτοῦ, ὁ χρόνος καὶ αἱ ἀποστάσεις θέλουσι παραλύει τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ.

Πρὸς τούτοις εἶναι ἀναγκαία ἡ διατήρησις ἀνταποκρίσεως συνεχοῦς καὶ λεπτομεροῦς μεταξὺ τῆς ἑταιρίας καὶ τῶνπρακτόρων αὐτῆς. Δὲν εἶναι τάχα ἐπωφελὲς ἐὰν, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ εὐαγγελικὸς ἀπόστολος, ἐπισκεφθῇ τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας ἀφ' ὧν θέλει περιμένει βοηθείας, γυμναζόμενος εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου; Ἤθελεν οὕτω προκαλέσει τὴν συμπάθειαν καὶ τὰς προσευχὰς τῶν ἀδελφῶν, καὶ προαποκτήσει πλειοτέραν πίστιν περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ, βλέπων πόσαι χριστιανικαὶ ψυχαὶ συντελοῦσιν εἰς τοῦτο.

Ὁ πτωχὸς χωρικὸς, οὗτινος ζητοῦσι τὸν ὀβολὸν διὰ τὸ ἔργον τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν, ἀγνοεῖ εἰς ποίας χεῖ-

ρας ὑπάγει ὁ ἔρανος αὐτοῦ· ὅταν ὅμως βλέπῃ καὶ ἀκούῃ τὸν ἀπόστολον αὐτὸν, ἢ ὅταν εἶδε καὶ ἤκουσεν αὐτὸν ὁ γείτων αὐτοῦ, αἰσθάνεται πλείονα ἐμπιστοσύνην, καὶ δίδει μετὰ χαρᾶς τὴν μικρὰν αὐτοῦ οἰκονομίαν.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστόλων οἵτινες πρέπει νὰ στέλλωνται ὁμοῦ.

Μοὶ φαίνεται δὲ ὅτι οἱ εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι πρέπει νὰ στέλλωνται «δύο δύο.»

Ὅτε ὁ θεμελιωτὴς τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν ἔστειλε κατὰ πρῶτον τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔστειλεν αὐτοὺς «δύο δύο» (1). «Ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστὶν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς, ἐν μόχθῳ αὐτῶν· ὅτι ἐὰν πέσωσιν ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνὶ, ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾖ δεύτερος ἐγεῖραι αὐτόν» (2). Πολλάκις καὶ ὁ ἰσχυρότερος νοῦς καταβάλλεται καὶ ἡ εὐσεβεστέρα καρδία ταράσσεται. Αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει· «Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου» (3). Ὅλοι εἴμεθα πήλινα ἀγγεῖα, ἐμπεριέχοντα ὅμως πολύτιμον θησαυρόν· ἀλλ' ὁπωσδήποτε, εἴμεθα πάντοτε πήλινα ἀγγεῖα, ἐκτεθειμένα εἰς κινδύνους καὶ ἀδιακόπως ὑποκείμενα εἰς συντριβήν. Εὑρίσκομεν δὲ ἀληθὲς ὑποστήριγμα εἰς τὴν μετὰ Θεοῦ οἰκείαν κοινωνίαν· ἐνίοτε ὅμως εὑρίσκομεν τοιοῦτο, κατὰ θέλησιν αὐτοῦ, καὶ

(1) Μάρκ. ς'. 7
(2) Ἐκκλησ. δ'. 9—10.
(3) Β' Κορινθ. β'. 12—13

εἰς τὰς φιλικὰς σχέσεις,καθὼς καὶ εἰς συμβουλὰς καὶ προσευχάς.

Ἀλλ' ὅπως διάγωσιν ἐν ἁρμονίᾳ, πρέπει νὰ ἦναι πρᾷοι καὶ ταπεινοί. Ἄλλως θέλουσιν εἶσθαι διῃρημένοι, καὶ ἡ ἔλλειψις ὁμονοίας μεταξὺ δύο εὐαγγελικῶν ἀποστόλων τὴν αὐτὴν ἐχόντων ἐντολὴν, ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ ὀλεθριώτατα ἀποτελέσματα. Ἡ ὑπερηφάνεια τῆς ἐξουσίας ἥτις ἐπείραξε καὶ αὐτοὺς τοῦ πρᾴου καὶ ταπεινοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοὺς μαθητὰς, δύναται νὰ φέρῃ αὐτοὺς, εἰς τὸ νὰ ἐρωτήσωσι τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἥτις τοσάκις ἐτάραξε τὴν εἰρήνην τῶν ἐκκλησιῶν· « Τίς ἔσται μείζων ἐξ ἡμῶν; » Ὅπως ἀποφύγῃ τοιαῦτα ὀλέθρια ἀποτελέσματα ὁ ἀπόστολος πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐργασίας, ἀπόφασιν ἔχων νὰ μὴ ζητήσῃ μηδεμίαν ἐπίγειον τιμὴν, νὰ εὐχαριστῆται βλέπων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μᾶλλον αὐτοῦ τιμώμενον, νὰ μὴ ἀπαρνῆται μόνον τὴν πατρίδα καὶ τοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτόν. Ἡ ἑταιρία πρέπει νὰ φροντίζῃ νὰ ἐμπνέῃ εἰς τοὺς εὐαγγελικοὺς ἀποστόλους τὴν πεποίθησιν ὅτι ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐδέχθησαν νὰ συμπράξωσιν εἰς ἔργα τοσούτῳ ἱερὰ, ἀνέλαβον τὸ χρέος τελείας αὐταπαρνήσεως, καὶ ὅτι ὅσῳ πλέον ταπεινοὶ εἰσὶ, τόσῳ ἀληθεστέρα θέλει εἶσθαι ἡ δόξα αὐτῶν. Μελετῶν τὰ χριστιανικὰ ἀρχεῖα, φρίττει τις βλέπων τὰ κακὰ καὶ τὰ σκάνδαλα τὰ ὁποῖα προὐξένησεν ἡ διχόνοια μεταξὺ τῶν λειτουργῶν τοῦ Κυρίου, τῶν ἀποσταλέντων εἰς τὸ κήρυγμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνώσεως ὅλων τῶν ἀνθρώπων!

Πολυάριθμα παραδείγματα προειδοποίησαν ἡμᾶς περὶ τῶν τοιούτων κινδύνων. Εἴς τινα σύντομον ἔκθεσιν γενομένην ὑπὸ τοῦ Οὐρβάνου Τσέῤῥη (Urbani Cerri,) γραμματέως τῆς propaganda fide, καὶ ἐπιγεγραμμένην,

«Ὑπομνήματα διὰ τὸν Ἅγιον ἡμῶν πατέρα Ἰννοκέντιον τὸν ΙΑ', περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς θρησκείας καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου,» ἀναγινώσκομεν ταῦτα περὶ Συρίας· «Δὲν ἤθελεν εἶσθαι κακὸν τὸ νὰ σταλῇ ἐπίσκοπος ἵνα διατρίβῃ εἰς Ἀλέπην, ὅπως ἐπιβλέπῃ ὅλους τοὺς μοναχοὺς οἵτινες ἔχουσι πάντοτε ἔριδας μεταξὺ αὐτῶν.»

Ἀναγινώσκομεν δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ αὐτὰ ὑπομνήματα· «Ὁ ἐν ἁγίᾳ τῇ μνήμῃ Ἀλέξανδρος ὁ Η'. ἀνέδειξε τρεῖς „ἐπισκόπους in Partibus (ἐν τόποις ἀπίστων.) ἵνα ἀπο„στείλῃ αὐτοὺς εἰς Κίναν, καὶ εἰς ἄλλα πλησιόχωρα βασί„λεια, φέροντας τὸν τίτλον ἀποστολικῶν τοποτηρητῶν, καὶ „συνοδευομένους ὑπὸ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἱερέων· ἔφθασαν δὲ „εὐτυχῶς εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας· ἀλλ' ὁ ἱερὸς σύλλογος „δὲν ἀγνοεῖ ὅλα τὰ ἐμπόδια ὅσα παρενέβαλον αὐτοῖς οἱ „Ἰησουῖται, οἵτινες, ὡς οἱ πρῶτοι ἀποσταλέντες εἰς τὰ μέρη „ταῦτα, δὲν κατεπείθοντο νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τοὺς ἀπο„στολικοὺς τοποτηρητάς. Ἐνόμισαν ὅτι ἤθελον στερηθῇ „κατὰ πολλὰ τῆς ὑπολήψεως τῆς ὁποίας ἀπέλαυον, καὶ ὅτι „δὲν ἤθελον δύνασθαι πλέον νὰ κυβερνῶσιν, ὅπως ἕως τό„τε, τὰ πνεύματα τῶν Ἰνδῶν· διότι οἱ λαοὶ οὗτοι ἐθαύμα„ζον τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν τῶν τοποτηρητῶν. „Οἱ λόγοι οὗτοι παρεκίνησαν τοὺς Ἰησουίτας νὰ διασύρω„σιν αὐτοὺς εἰς τὰς δημοσίας συνελεύσεις καὶ εἰς αὐτὰς „τὰς ἐκκλησίας· καὶ διεγείραντες βδελυρὸν σχίσμα προέ„τρεπον τοὺς πιστοὺς δι' ἐγκυκλίων νὰ μὴ ἀναγνωρίζωσι „τὴν ἐξουσίαν τῶν τοποτηρητῶν, μηδὲ νὰ ὑπακούωσιν αὐ„τούς, ὑπαινιττόμενοι ἐπιτηδείως ὅτι ἦσαν σφετερισταὶ καὶ „ἐπίσκοποι αἱρετικοί, καὶ ὅτι ὅλα τὰ διὰ τῶν ἱερέων αὐτῶν „τελούμενα μυστήρια ἦσαν ἄκυρα. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ

„ταύτῃ ἀνενέουν ἀδιακόπως τὰ μυστήρια, κηρύττοντες ὅτι „προτιμότερον ἦτο νὰ μὴ μεταλαμβάνωσιν αὐτῶν καὶ ἀποθνήσκοντες, παρὰ νὰ δέχωνται αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν τῶν „ἱερέων ἐκείνων. Ὅθεν οἱ νέοι ἀπόστολοι καταδιωκόμενοι „καὶ διασυρόμενοι ὑπὸ τῶν Ἰησυϊτῶν, οἱ μὲν μετεφέρθη„σαν εἰς τὸ ἐν Γόᾳ Ἱεροδικεῖον (Ἱερὰν ἐξέτασιν,) οἱ δὲ ἀ„πεδιώχθησαν βαρβάρως ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἡγεμόνων. „Προσελάμβανον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν κακούργυς καὶ „ἀποςάτας, καὶ ἔδιδον τὰς καλητέρας θέσεις εἰς τοὺς χρι„στιανοὺς ἐκείνους, οἵτινες ὑπερασπίζοντο μετὰ πλείονος „εὐγλωττίας τὰ ὑποτιθέμενα δικαιώματα τοῦ στέματος τῆς „Πορτογαλλίας, καὶ τὰ προνόμια τῆς ἑταιρίας αὐτῶν κατὰ „τῆς ἐξουσίας τῆς ἁγίας καθέδρας. Οἱ τοποτηρηταὶ προ„σθέτουσιν ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἠλαττοῦτο καθ' ἑκάστην „ἕνεκα τῶν μεγάλων δολοπλοκιῶν τῶν Ἰησυϊτῶν καὶ τῶν „συμπατριαστῶν αὐτῶν, προσπαθούντων ν' ἀποδιώξωσιν „αὐτοὺς, γραφόντων κατ' αὐτῶν πολλὰς συκοφαντίας πρὸς „τοὺς χριςιανοὺς ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης, καὶ τὸ πᾶν κι„νούντων ἐν γένει ἵνα ἐκπληρώρωσι τοὺς σκοποὺς αὐτῶν. „Ἐν τούτοις οἱ ἀποςολικοὶ τοποτηρηταὶ ἔςειλαν δεύτερον „πράκτορα εἰς Ῥώμην, ἵνα παρακαλέσωσιν ἐκ νέου νὰ „γείνῃ φροντὶς περὶ τῆς θεραπείας τοῦ σχίσματος τούτυ, „τῆς ἐπιμόνου ταύτης ἀντενεργείας τῶν Ἰησυϊτῶν, ἢ νὰ „ἀνακαλέσῃ αὐτοὺς ἡ ἱερὰ καθέδρα, διότι ὅ,τι ἔπραττον „εἰς λειτουργίαν τοῦ Θεοῦ συνετέλει εἰς τὸ νὰ προσελκύῃ „κατ' αὐτῶν τὴν κατάφρονησιν καὶ τὴν κακὴν μεταχείρισιν, „ἀδυνάτου οὔσης τῆς ἐν εἰρήνῃ συμβιώσεως μετὰ τῶν „πατέρων τούτων, εἰ καὶ πολλάκις εἶχον ζητήσει τὴν φι„λίαν αὐτῶν. Ἐπὶ τέλους ὁ ἱερὸς σύλλογος μετεχειρίσθη „μέτρα πολλὰ ὅπως πνίξῃ, εἰ δυνατὸν, τὸ σχίσμα. Ἀλλὰ

„ταῦτα εἰσὶ πράγματα τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ „γείνῃ μνεία ἐνταῦθα, διότι ἡ ὑμετέρα μακαριότης διέταξε „νὰ μείνωσιν ἐν τῷ κρυπτῷ.»

Οἱ εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι πρέπει νὰ φυλάττωνται καλῶς ἀπὸ τοιούτων διαιρέσεων καὶ ἐρίδων. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑπάρχει πολὺς κίνδυνος, διότι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι μικρός. Ἀλλ' οἱ κίνδυνοι θέλουσιν αὐξήσει ὅταν ἀποκτήσωμεν πολλοὺς συνεργάτας στελλομένους ὑπὸ διαφόρων ἑταιριῶν καὶ διαφόρων ἐθνῶν. Ἂς ἐνθυμώμεθα ὅτι ὅλοι οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν θυσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἀποδεικνύουσι δι' ἀγαθῶν ἔργων ὅτι ἀγαπῶσιν αὐτόν, εἰσὶν ἀδελφοὶ καὶ μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος, οὗτινος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλή. Ἂς ἐνθυμώμεθα ὅτι ἡ ἐν πνεύματι ἑνότης πρέπει νὰ ἐπικρατῇ τῆς κατὰ τύπους ἑνότητος· ὅτι δὲν πρέπει νά τείνωμεν χεῖρα ὀργῆς ἵνα στηρίξωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἐὰν δὲν δυνάμεθα ν' ἀγαπήσωμεν τὴν πίστιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, πρέπει νὰ ἀγαπήσωμεν αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀδελφόν. Θεωρῶ ὠφελιμωτάτην τὴν ἕνωσιν ὅλων τῶν χριστιανικῶν προσπαθειῶν τῶν διαφόρων θρησκευμάτων, ὡς πρὸς τὸ ἔργον τῶν εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν, ὡς καὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, τῶν τοῦ αὐτοῦ θρησκεύματος, εἰ δυνατόν, εἰς τὰ αὐτὰ μέρη. Ὡς πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν τριετῆ διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας μου ὑπῆρξα πολὺ εὐτυχής. Ὡς προεῖπον, ὑπέστην μετὰ τοῦ μακαρίτου φίλου μου Κ. Φῖσκ τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας ἐργαζόμενος εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Κυρίου. Ἤμεθα ἀμφότεροι τοῦ αὐτοῦ θρησκεύματος, τῆς αὐτῆς πατρίδος, καὶ εἴχομεν τὰ αὐτὰ θρη-

σκευτικὰ αἰσθήματα, καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐργάζεσθαι ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῶν ἄλλων· μετ᾽αὐτοῦ ἐπεχείρησα τὰς πλείστας τῶν ὁδοιποριῶν μου, καὶ ἐξετέλεσα τὰς ἐργασίας περὶ ὧν μένει νὰ εἴπω τι ἐν συντόμῳ.

Σύντομος περιγραφὴ τῆς ὁδοιπορίας μου καὶ περίληψις τῶν ἐργασιῶν μου.

Ἀνεχώρησα ἐκ Παρισίων τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1822, καὶ τὴν 12 Νοεμβρίου εὗρον ἐν Μελίτῃ τὸν Κ. Φῖσκ, μεταβάντα ἐκεῖ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κ. Πάρσωνς καὶ περιμένοντά με. Τὴν 27 ὁ Κ. Οὖλφ, ἀποστελλόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἦλθεν ἐπίσης, καὶ ἀνεχωρήσαμεν καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἐφθάσαμεν τὴν 10 Ἰανουαρίου 1823. Ἐκεῖ δὲ ἠρχίσαμεν διανέμοντες τὴν Ἱερὰν Γραφὴν ὁσάκις εὑρίσκομεν εὐκαιρίαν, καὶ κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον εἰς διαφόρους γλώσσας. Ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας μετέβημεν εἰς Ῥοζέτην, ὅπου ἐπεσκέφθημεν τὸν μουσουλμάνον διοικητὴν, εἰς ὃν ἀφήκαμεν τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως, τοὺς Ψαλμοὺς καὶ τὴν Νέαν Διαθήκην εἰς τὴν Ἀραβικὴν γλῶσσαν· ἀνταπέστειλεν ὅμως ἀμέσως ταῦτα πρὸς ἡμᾶς εἰπὼν, Ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα δὲν εἶναι διὰ τοὺς μουσουλμάνους.

Ἀπὸ τῆς Ῥοζέτης μετέβημεν εἰς Κάϊρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θήβας, ἐπισκεπτόμενοι ἐν τοσούτῳ ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Νείλου, διανέμοντες τὰς Ἁγίας Γραφὰς καὶ κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον καθ᾽ ὅσον εὑρίσκομεν εὐκαιρίας. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, ἐλάβομεν ἐπιστολὰς ἐκ Καΐρου, δι᾽ ὧν διηγοῦντο πρὸς ἡμᾶς τὴν ὀργὴν τοῦ διοικητοῦ τῆς Ῥοζέτης μετὰ τὴν ἡμετέραν ἀναχώρησιν· ὅτι ἀνεζήτει τὰ διανεμηθέντα παρ

ἡμῶν βιβλία ἵνα στείλῃ αὐτὰ πρὸς τὸν Μωάμεθ Ἀλῆ πασᾶν καὶ κατηγορήσῃ ἡμᾶς, καὶ ὅτι ἠπείλει ἡμᾶς μὲ θάνατον ἐάν ποτε μᾶς ἀπήντα. Ἐπιστολὴ παρά τινος ἐπισήμου φίλου κατοικοῦντος εἰς Κάϊρον εἰδοποίησεν ἡμᾶς ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνεργῶμεν μετὰ μεγίστης περισκέψεως· ἄλλως ἠθέλομεν περιπλεχθῆ εἰς δυσκολίας ἀφ' ὧν ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ σωθῶμεν.

Αἱ εἰδήσεις αὗται ἐφόβησαν ἡμᾶς πολὺ, καὶ ἐπεράσαμεν ὁλοκλήρους νύκτας εἰς δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν, ἐπικαλούμενοι τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ· καὶ Αὐτὸς δὲν ἐπέτρεψεν εἰς οὐδένα ἵνα βλάψῃ ἡμᾶς, ἂν καὶ ἐξηκολουθοῦμεν περιοδεύοντες ἄνευ ὅπλων καὶ ἄνευ στρατιωτῶν. Ἀπὸ τῆς ἄνω Αἰγύπτου ἐπανήλθομεν εἰς Κάϊρον. Κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἡμῶν ταύτην διενείμαμεν περὶ τὰ ἐννεακόσια ἀντίτυπα τῶν Ἱερῶν Γραφῶν.

Ἵνα ὑπάγωμεν δὲ εἰς Ἰουδαίαν, διεπεράσαμεν τὴν μεγάλην ἔρημον, καὶ ὁδοιποροῦντες εὕρομεν ἐνίοτε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἑρμηνεύωμεν τὴν πίστιν ἡμῶν πρὸς τοὺς συνοδοιπόρους ἡμῶν μουσουλμάνους. Ὁ Σέχης τοῦ κερβανίου, ὅστις ἦτον Ἄραψ, ἐδέχθη, ὅτε ἀπεχωρίσθημεν, ἀντίτυπον τῆς Νέας Διαθήκης. Ἀφοῦ δὲ ἐπεσκέφθημεν τὴν Γάζαν, τὴν Ἄζωτον, τὴν Ἰόπην, τὴν Ἀριμαθείαν καί τινα ἄλλα μέρη καθ' ὁδὸν, ἐφθάσαμεν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν 25 Ἀπριλίου, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα τῶν Ἑλλήνων. Διετρίψαμεν δὲ ἐκεῖ σχεδὸν δύο μῆνας, καθ' οὓς ἐπεσκεπτόμεθα τὴν Βηθλεὲμ, τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὴν Βηθανίαν, τὴν Ἱεριχὼ, τὸν Ἰορδάνην, τὴν Νεκρὰν θάλασσαν καὶ ἄλλους τόπους.

Ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπανήλθομεν, ὁ Κ. Φὶσκ καὶ ἐγὼ, εἰς Ἰόπην, μετέβημεν διὰ θαλάσσης εἰς Πτολεμαΐδα,

καὶ ἐκεῖθεν διὰ ξηρᾶς εἰς Τύρον, Σιδῶνα, Βηρυτὸν καὶ τὰ ὄρη τοῦ Λιβάνου, ὅπου διετρίψαμεν δύο ἢ τρεῖς μῆνας. Ἐπεσκέφθημεν μετὰ ταῦτα τὴν Ἡλιούπολιν καὶ πολλὰ χωρία εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Κοίλης Συρίας, καὶ ἐπανήλθομεν εἰς Βηρυτὸν, ὅπου ἐχωρίσθημεν· ὁ μὲν Κ. Φὶσκ ἀπήρχετο εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁ δὲ Κ. Οὔλφ εἰς Δαμασκὸν, ἵνα μεταβῇ ἀκολούθως εἰς Ἀλέπην καὶ Περσίαν. Ἐγὼ δὲ, διατρίψας χρόνον τινὰ εἰς Βηρυτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ Λιβάνου, ἐπανέλαβον τὴν πρὸς Ἱεροσόλυμα ὁδὸν ἐπισκεφθεὶς τὴν Ναζαρὲτ, τὸ ὄρος Θαβὼρ, τὴν ἀρχαίαν Συχὰρ, τὴν Σαμάρειαν καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη. Ἔφθασα δὲ τὸ δεύτερον εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1824 ἔτους.

Ἀντίστασις τῶν Λατίνων ἱερέων καὶ τῶν Τούρκων εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ἔργον τῆς διανομῆς τῶν Ἱερῶν Γραφῶν κατεπολεμήθη ὑπὸ τῶν δύο δυνάμεων, ὧν ἑκάστη κάθηται ἐπὶ ἑπτὰ ὀρέων (Ἀποκάλ. ιζ΄. 9). Ἐπιστολαὶ ἐστάλησαν ἐκ Συρίας καὶ ἀπειλαὶ μετεδόθησαν ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον, κατ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους ὠνόμαζον βιβλικοὺς καὶ κατηραμένους· ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ κατεδικάσθη εἰς τὸ πῦρ. Ἐπρομηθεύθησαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως Σουλτανικὸν φιρμάνιον, τὸ ὁποῖον ἔφερε τρόμον πανταχοῦ. Εἴς τινα μέρη αἱ Ἀρχαὶ ἐνήργουν κατ' οἶκον ἐρεύνας ἵνα εὕρωσι τὰς Ἱερὰς Γραφὰς, τὰς ὁποίας οἱ λαβόντες ἔκρυψαν· εἰς ἓν μέρος οἱ στρατιῶται εἰσῆλθον εἰς ἐκκλησίαν, ἥρπασαν τὰ βιβλία αὐτῆς, ἔφερον αὐτὰ πρὸς τοὺς δικαστὰς ἵνα ἐξετάσωσιν αὐτὰ, καὶ πάντες ἐφοβοῦντο δι' ἐκείνους, ὅσοι εἶχον λάβει ἐκ τῶν βιβλίων ἡμῶν. Ἀλλ' οὔτε βουλαι, οὔτε φιρμάνια, οὔτε θανάτου

ἀπειλὴ ἴσχυσαν ἐν γένει νὰ ἀποσπάσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῶν χειρῶν ἐκείνων, οἵτινες εἶχον αὐτόν. Εἰς Ἀλέπην, ὅπου εἶχον γενεῖ πολυάριθμοι διανομαί, ὁ Μουλᾶς, εἰ καὶ μετεχειρίσθη πολλὰς ἀπειλάς, μόνα τέσσαρα ἀντίτυπα κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ λαοῦ.

Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας ὅπου αἱ χεῖρες ἡμῶν ἦσαν οὕτως εἰπεῖν δεδεμέναι, καὶ δὲν ἐδυνάμεθα νὰ διανείμωμεν ὅσον ἐπεθυμοῦμεν ἐλευθέρως τὸν γραπτὸν λόγον, ἐξηκολουθήσαμεν νὰ κηρύττωμεν αὐτόν. Ἐνίοτε εἰσηρχόμεθα εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν Ἀράβων μουσουλμάνων καὶ συνδιελεγόμεθα μετ' αὐτῶν περὶ τῶν παραγγελμάτων τοῦ Εὐαγγελίου, περὶ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπηγγείλατο εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, περὶ τῆς διαφθορᾶς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ μετανοήσῃ καὶ πιστεύσῃ ὅπως ἀπολαύσῃ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ἐνίοτε δὲ ἤρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου ἀνεγίνωσκον καί ἡρμήνευον εἰς αὐτοὺς τὰς Γραφάς.

Ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων μετέβην εἰς Ἰόπην ὅπυ διέτριψα δύο περίπου μῆνας· μετὰ δέ ταῦτα ἀνεχώρησα μετὰ τοῦ Κ. Φῖσκ καὶ τοῦ Κ. Κούκ, εὐαγγελικοῦ ἀποστόλου ἐλθόντος πρὸ μικροῦ ἐν Παλαιστίνῃ. Διήλθομεν δὲ τὴν παραλίαν μέχρι Βηρυτοῦ, καὶ ἐντεῦθεν διευθύνθημεν διὰ τοῦ Λιβάνου εἰς Δαμασκόν. Διερχόμενοι δὲ τὸν Λίβανον συνδιελέχθημεν ἐλευθέρως μετὰ τῶν Δρούζων καὶ Μαρωνιτῶν, τοὺς ὁποίυς συνηντῶμεν, περὶ τῆς θρησκείας, προσπαθοῦντες νὰ σπείρωμεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν σπέρματά τινα ἀληθείας, τὰ ὁποῖα ἡ χάρις ἤθελεν, ὡς ἠλπίζομεν, ἀναπτύξει. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἀπηριθμήσαμεν ἕως πεντήκοντα, πρὸς οὓς ἀπευθύναμεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν λόγον.

Ἀνάθεμα τοῦ Πατριάρχου τῶν Μαρωνιτῶν ἐκδοθὲν καθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τῶν βιβλίων ἡμῶν.

Μετά τινος χρόνου διατριβὴν εἰς Δαμασκὸν, μετέβημεν, ὁ Κ. Φῖσκ καὶ ἐγὼ, διὰ Χοῦμς καὶ Αἰμὰθ εἰς Ἀλέπην, ὅπου ἐμείναμεν τρεῖς περίπου μῆνας. Ἐπανήλθομεν δὲ μετὰ ταῦτα δι' Ἀντιοχείας, διὰ τῆς παραλίας τῆς Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου διετρίψαμεν περὶ τοὺς δύο μῆνας, καὶ εὕρομεν ἐκεῖ τοὺς Κυρίους Δάλτων καὶ Λούϊς, ἄλλους εὐαγγελικοὺς ἀποστόλους ἐξ Ἀγγλίας. Ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ μετέβημεν εἰς Ἀριμαθείαν, Λύδδαν, Ναζαρὲτ, Κανᾶν τῆς Γαλιλαίας, τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος καὶ Σαφὲδ, καὶ διελθόντες τὰ ὄρη τῆς ἄνω Γαλιλαίας ἤλθομεν εἰς Τύρον, Σιδῶνα, Βηρυτὸν καὶ Δὲρ-ἐλ-Κάμαρ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Μαρωνίτης πατριάρχης ἐπέστειλεν ἐγκύκλιον πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, περιέχουσαν ἀναθέματα καθ' ἡμῶν, κατὰ τῶν βιβλίων καὶ τῶν δογμάτων ἡμῶν, καὶ βεβαιῶν ὅτι ὁ διάβολος εἶχε παρακινήσει ἡμᾶς ἵνα ἐλθόντες σπείρωμεν ζιζάνια καὶ δηλητήριον μεταξὺ αὐτῶν.

Ἡμεῖς δὲ ἀπεκρίθημεν, οὐχὶ εἰς τὰς ὕβρεις, ἀλλ' εἰς τὰ δόγματα αὐτοῦ, ἐξηγήσαντες τὰ ἡμέτερα δι' ἐπιστολῆς διανεμηθείσης καθ' ὅλην τὴν χώραν. Ἔχομεν αἰτίαν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὸ κίνημα τοῦτο· διότι ἔκτοτε, ἀνεζήτουν καὶ ἐπηρώτων ἡμᾶς πλέον ἢ ἄλλοτε. Παρατηρητέον πρὸς τούτοις ὅτι τῶν Μαρωνιτῶν τις, ἐκ τῶν πρὶν σφόδρα ἐχθρικῶς καθ' ἡμῶν φερομένων, συγκατετέθη νὰ μὲ διδάξῃ τὴν Συριακὴν γλῶσσαν· ὅθεν πολλάκις ἔλαβον εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσω πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς

ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας. Ἐάν ποτε εἰσέλθῃ εἰς τὴν καρδίαν του ἡ θεία χάρις, πιστεύω ὅτι θέλει γενεῖ πολὺ ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἄλλους. Ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐξ Ἰουδαίας, ὀλίγας ὥρας μακρὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ εὑρέθην μετά τινος Σέχου μουσουλμάνου, εἰς ὃν εἶχον κηρύξει πολλάκις τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τὸν ὁποῖον ἠγάπησα· ἀπετάθην δὲ πρὸς αὐτὸν ὡς ἑφεξῆς· «Μετ' ὀλίγον θέλω σὲ ἀφήσει· εἶναι δὲ πιθανὸν ὅτι δὲν θέλομεν πλέον ἰδεῖ ἀλλήλυς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἀλλὰ θέλομεν συναντηθῇ μετ' ὀλίγον ἐνώπιον τοῦ βήματος τοῦ Θεοῦ ἵνα δικασθῶμεν. Αἰσθάνομαι μεγάλην λύπην περὶ σοῦ, διότι ἐὰν ἀποθάνῃς εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασίν σου, δὲν ἔχω ἐλπίδα νὰ σὲ ἴδω εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄνευ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Ἀναγίνωσκε συνεχῶς τὰς ἱερὰς Γραφάς. Θέλεις εὑρεῖ αὐτὰς ὑπερτερούσας τὸ Κοράνιον, ὅσον τὸ φῶς ὑπερτερεῖ τὸ σκότος. Τὸ ἱερὸν ἡμῶν βιβλίον δὲν ὑπόσχεται, ὡς τὸ ὑμέτερον, οὐρανὸν σαρκικῶν ἡδονῶν, ἀλλ' οὐρανὸν εἰρήνης, καθαρότητος, ἀγάπης, χαρᾶς, καὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ παντὸς κακοῦ· ἀλλ' ἵνα ἀπολαύσῃ τις τοῦ οὐρανοῦ τούτου, ἀνάγκη νὰ γεννηθῇ ἄνωθεν, καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.»

Ἀφοῦ δὲ ὡμίλησα ἐπί τινα ὥραν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ἠρώτησα αὐτὸν ἐάν, πρὶν χωρισθῶμεν, ἤθελε νὰ κλίνῃ τὸ γόνυ μετ' ἐμῦ καὶ νὰ συμπροσευχηθῇ. Ἔτρεμον ἀκύων τοὺς ἰδίους μου λόγους. Αὐτὸς ὅμως μοὶ ἀπεκρίθη· «Εὐχαρίστως.» Τότε ἐγονυπετήσαμεν, καὶ ἐγὼ προσευχήθην ἀραβιστὶ εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακὼβ, ἐξομολογηθεὶς τὴν κοινὴν ἡμῶν διαφθορὰν, καὶ τὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν ἀμφότεροι εἴχομεν ἐπίσης ἵνα

λουσθῶμεν ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ παρακαλέσας αὐτὸν νὰ χορηγήσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ, ἵνα πιστεύσωμεν εἰς Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθῆ προφήτην, καὶ νὰ ἀναγεννηθῶμεν ὅπως ἑνωθῶμεν τέλος ἀμφότεροι μετὰ τῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν προφητῶν, ψάλλοντες ὁμοῦ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, τὴν ᾠδὴν τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀρνίου. Μετὰ δὲ ταῦτα προσευχήθην ἰδίως δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλα ἐπὶ τέλους τὴν Κυριακὴν προσευχήν· καὶ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης φράσεως ὁ Σέχης ἔλεγεν· «Ἀμήν.» Ὅτε δὲ ἐσηκώθη μοὶ ἐφάνη συγκεκινημένος· ἐγὼ δὲ ἀπεχαιρέτησα αὐτὸν καὶ ἐχωρίσθημεν.

Ἐπὶ τῆς τρίτης διατριβῆς μου ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ Κ. Φῖσκ καὶ ἐγὼ προσηυχόμεθα ποτὲ μὲν ἀραβιστὶ ποτὲ δὲ ἑλληνιστὶ χάριν τῶν ἡμετέρων ὑπηρετῶν, καὶ ὅλων ὅσοι ἤθελον νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν προσευχήν. Καὶ ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου εἰς ὃ κατελύομεν ἤρχετο συνεχῶς. Ἑσπέραν τινὰ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἷς ἐξ ἡμῶν ἐπέφερε τινὰς παρατηρήσεις περὶ τῆς φύσεως τῆς προσευχῆς καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, καὶ κατὰ τῆς συνηθείας πολλῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων τοῦ ν' ἀποτείνωσι τὰς προσευχὰς αὐτῶν εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν καὶ τοὺς Ἁγίους, ἀποδιδομένης οὕτω εἰς τούτους δυνάμεως, ἥτις εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἀνήκει. Ὁ ἡγούμενος ἤκουε μετὰ προσοχῆς τοὺς λόγους τούτους, ἐπὶ τέλους δὲ στραφεὶς πρὸς ἐμὲ εἶπε· «Πόσον εἶναι ὡραῖοι εἰς τὸ τὸ ὄρος οἱ πόδες τοῦ εὐαγγελιζομένου ἀγαθά!» (1) «Τοιαῦτα δυνάμεθα, προσέθετο, νὰ εἴπωμεν σήμερον περὶ ὑμῶν.» Μετὰ ταῦτα ὡμίλησε περὶ τοῦ Κ. Πάρσωνς, τὸν

(1) Ἡσ. νβ'. 7.

ὁποῖον ὠνόμαζε Λευΐ καὶ εἶπεν· «Ἐγνώρισα αὐτὸν εἰς Ἀριμαθείαν· καί ποτε ἠρώτησα αὐτὸν πῶς δύναμαι νὰ μάθω τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς οὐρανόν; Ὁ δὲ Λευΐ λαβὼν τὴν Νέαν Διαθήκην ἀπεκρίθη· «Τοῦτο θέλει σὲ δείξει αὐτήν· ζήτησε αὐτὴν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ θέλεις εὑρεῖ αὐτήν.» Φαίνεται ὅτι ἠγάπα εἰς ἄκρον τὴν μνήμην τοῦ Κ. Πάρσωνς. «Ὅταν ἐπανέλθετε, μοὶ εἶπεν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, στείλατε εἰς ἡμᾶς πεντήκοντα εὐαγγελικοὺς Ἀποστόλους ὁμοίους τοῦ Λευΐ.» Πρὶν ἀναχωρήσω ἐκ Συρίας, εἶδον εὐχαρίστως συστηθέντα πολλὰ σχολεῖα ὑπὸ Εὐαγγελικῶν Ἀποστόλων, πρὸς διδασκαλίαν χριστιανικῶν παιδίων τοῦ τόπου ἀνηκόντων εἰς διαφόρους αἱρέσεις. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι διενείμαμεν εἰς Παλαιστίνην, Συρίαν καὶ ἄλλα μέρη, τέσσαρας περίπου χιλιάδας πλήρεις ἢ ἐν μέρει, ἀντιτύπων τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, καὶ εἴκοσι περίπου χιλιάδας θρησκευτικῶν φυλλαδίων, εἰς Ἰουδαίους, Ἕλληνας, Ἀρμενίους, Μαρωνίτας καί τινας Μουσουλμάνους.

Εἰς ταῦτα καταριθμῶ καὶ τὰ ἀντίτυπα τὰ ὁποῖα ὁ Κ. Πάρσωνς ὡς καὶ ἄλλοι εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι συνδεδεμένοι μεθ' ἡμῶν διένειμαν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα οἱ πράκτορες τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ βιβλικῆς ἑταιρίας εἶχον διανείμει, ἅτινα ἀνέβαινον εἰς πολλὰς χιλιάδας.

Ἀναχώρησίς μου ἐκ Παλαιστίνης καὶ Συρίας.

Κατὰ τὸ τέλος τῶν τριῶν ἐτῶν, δι' ἃ ἀνέλαβον ὑποχρέωσιν, εὑρισκόμην εἰς Βηρυτὸν, ὅπου ἀποχαιρέτησα τὸν φίλον μου Κ. Φῖσκ, τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1825, καὶ μετέβην διὰ θαλάσσης εἰς Ταρσόν. Διατρίψας δὲ ἐκεῖ ἕνα σχεδὸν μῆνα, ἀπῆλθον εἰς Ἄδανα, εἰς Ἰκόνιον, καὶ

εἰς Σμύρνην, ἐπισκεφθεὶς καθ' ὁδὸν καὶ τὰς Σάρδεις, καὶ τὴν Φιλαδελφίαν. Εἶχον δὲ παρέλθει ἐνενήκοντα ἡμέραι ἀφ' οὗ εἶχον ἀφήσει τοὺς ἐν Βηρυτῷ φίλους μου. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς εἰς Σμύρνην ἀφίξεώς μου ἔμαθον ὅτι ὅλα τὰ διὰ θαλάσσης σταλέντα σκεύη μου εἶχον διαρπαγῇ ὑπὸ Ἑλλήνων πειρατῶν.

Ὅλα τὰ Ἀραβικά μου χειρόγραφα, ἓν ἡμερολόγιον πολλῶν μηνῶν τὸ ὁποῖον ἐσκόπουν νὰ στείλω εἰς διαφόρους ἑταιρίας, καὶ μέγας ἀριθμὸς σημειώσεων περὶ τῆς Ἀνατολῆς εὑρίσκοντο μεταξὺ τῆς ἀποσκευῆς μου ταύτης. Ὁ κομίσας μοι τὴν λυπηρὰν ταύτην εἴδησιν μ' ἐνεχείρισε καὶ ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Φὶσκ, ὅστις τότε ἔχαιρε τελείαν ὑγείαν. Δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ ἐμαυτῷ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα περικοπάς τινας τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

« Βηρυτὸς, 2 Ὀκτωβρίου 1825.

« Ἀκριβὲ ἀδελφὲ Κίνγ.

« Ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ἀποδείξω ὅσον τάχιστα ὅτι ἡ ἀνα-„χώρησίς σου κατὰ τὸ σῶμα δὲν θέλει εἶσθαι τέλειος „χωρισμὸς, οὐδὲ θέλει ἀποκόψει τὰς σχέσεις ἡμῶν. Δέχθητι „λοιπὸν τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τῆς ἀγάπης, τῆς ὑπολή-„ψεως καὶ τῶν εὐχῶν ἀδελφοῦ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας σου. „Πάντες ἡμεῖς αἰσθανόμεθα ὅτι ἡ ἀναχώρησίς σου εἶναι διὰ „τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν ζημία· ἀλλ' ἐπειδὴ ἤμην περισσό-„τερον μετὰ σοῦ καὶ στενώτερα συνδεδεμένος, καὶ τώρα „ἐγκαταλελειμμένος τρόπον τινὰ μόνος, δύνασαι νὰ φαν-„τασθῇς ὅτι ἡ ἀναχώρησίς σου καθίσταται μᾶλλον ἐπαι-„σθητὴ εἰς ἐμὲ ἢ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς ἡμῶν. Ἔγρα-„ψες πρὸς ἐμὲ ἐκ Παρισίων, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, (διότι

„δὲν ἔχω τὴν ἐπιστολήν σου πλησίον μου,) Ἀπεφασί-„σθη· ἔρχομαι νὰ περάσω τρία ἔτη μετὰ σοῦ διατρέχων „τὰ ὄρη τῆς Ἰουδαίας καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον.» Τὰ „ἔτη ταῦτα παρῆλθον. Φρίττω συλλογιζόμενος τῦτο, ὡς „ἐξυπνῶν ἐξ ὀνείρου. Εἴθε ὁ Κύριος νὰ συγχωρήσῃ ὅλας „τὰς ἀπιστίας ἡμῶν, καὶ καταστήσῃ γόνιμον τὸν πολύτι-„μον σπόρον, τὸν ἐσπαρμένον! Ἀληθῶς ἐλάβομεν πολλὰ „ἐλέη, καὶ ἐκ πολλῶν κινδύνων ἠλευθερώθημεν, διὰ τὰ „ὁποῖα πρέπει νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον, καὶ τὰ „ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ἐν ὅσῳ ζῶμεν.

«Ὀκτωβρίου 3.

«Ὁ Ἐμὶρ Φάρης ἐζήτησε σήμερον παρ' ἡμῶν διὰ τῦ „Ἀσαὰδ τὴν ἱερὰν Γραφὴν, ὅπως ἀναγνώσῃ αὐτὴν καὶ „ἴδῃ, μέχρι τίνος αὕτη καὶ τὸ Οὐδαὰ (1) εἶναι σύμφωνα. „Ἔλαβον ἐσχάτως ἐκ Λαοδικείας ἐπιστολὴν τοῦ Μοῦσα-„Ἠλία, δι' ἧς μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι ἔλαβεν ἀντίγραφον τῆς „ἡμετέρας ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Πατριάρχην. Λέγει δὲ, „ὅτι ἔδειξε ταύτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Φράγκους „καὶ τοὺς Μαρωνίτας, καὶ ὅτι εἶναι ἀληθῶς ὡραῖον „πρᾶγμα.»

Τελειόνει δὲ οὕτω πως τὴν ἐπιστολήν· «Εἴθε ὁ εὐλο-„γητὸς ἡμῶν Σωτὴρ νὰ ἦναι πλησίον σου, νὰ σοὶ δώσῃ „ἀφθόνως τὴν χάριν αὐτοῦ, καὶ σὲ καταστήσῃ ἅγιον, τα-„πεινὸν, σοφὸν καὶ ὠφέλιμον!

«Ὁ φιλόστοργος ἀδελφός σου.

ΠΛΙΝΙΟΣ ΦΙΣΚ.„

Ὀλίγον μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης,

(1) Ἀραβιστὶ τὸ Ἀποχαιρετιστικὸν Γράμμα πρὸς τοὺς φίλῦς μου ὅτε ἀνεχώρησα ἐκ Παλαιστίνης καὶ Συρίας.

τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἔλαβον καὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν τοῦ ἡμετέρου ἀδελφοῦ Γούδελλ. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην τὴν ὁποίαν μὲ προὐξένησε.

«Βηρυτός, τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1825.

«Ἀκριβέ μοι ἀδελφὲ Κίνγ.

«Τὴν 11 τοῦ τρέχοντος ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ „Γρηγορίου, ἐκείνην δὲ τῆς 9 τοῦ τρέχοντος πρὸς τὸν Κ. „Φῖσκ ἐλάβομεν σήμερον. Εἰδοποίησες ἡμᾶς ὅτι ὁ Θεὸς „ἐπεσκέφθη τινὰς τῶν ἡμετέρων συντρόφων μὲ νόσον. „Πάντες ἡμεῖς συνησθάνθημεν πολλὴν ἀνησυχίαν περὶ „σοῦ καὶ παρεκαλέσαμεν τὸν Θεὸν νὰ διαφυλαχθῇς ἀπὸ „ὄλεθρον.

„Ὅτε πρὸ δέκα περίπου ἡμερῶν ἐλάβομεν διὰ τοῦ „Κ. Βάρκερ τὴν ἐπίσημον εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ Κ. „Βρόμχεδ, ὁ Κ. Φῖσκ ἐξέφρασε περὶ τῆς ὑγείας σου πολ„λὴν ἀνησυχίαν, καὶ φόβους μὴ δὲν ζήσῃς ὅπως ἴδῃς „καὶ πάλιν τὴν Ἀμερικήν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐδεήθη „ὑπὲρ σοῦ· ἀλλὰ.... δὲν θέλει δεηθῇ ὑπὲρ σοῦ πλέον! «Ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ σου προέτρεπες αὐτὸν νὰ „ἦναι πιστός, καὶ προσέθετες· «Σήμερον οἱ ἀδελφοὶ ἡ„μῶν εὑρίσκονται ἐδῶ· αὔριον ἀπέρχονται.» Ὀλίγον ὅμως „ἐσυλλογίσθης ὅτι τόσον ταχέως σὺ καὶ ἡμεῖς ἠθέλομεν „ἐκ πείρας εὑρεῖ τοῦτο ἀληθές.

„Σὺ δὲ ἐὰν ζῇς θέλεις λάβει ἔτι μίαν ἐπιςολὴν ἀπ' αὐ„τοῦ, ἐπιςολὴν πλήρη σπȣδαίων προτροπῶν· ἀλλὰ.... „αὕτη θέλει εἶσθαι ἡ τελευταία. Ναί, ἀδελφὲ Κίνγ, ὁ „σύντροφος τῶν ἔργων, τῶν σπουδῶν καὶ τῶν ὁδοιποριῶν „σου εἰς τὴν Συρίαν, ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Φῖσκ ἀ„πῆλθεν! ἀλλ' ἀπῆλθε, δὲν ἀμφιβάλλομεν, εἰς «κρείττονα

„πατρίδα ἤτοι ἐπουράνιον!» Ἡμεῖς ἐξηλείψαμεν τὸν ψυ„χρὸν ἱδρῶτα ἀπὸ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἐνῷ εἰσήρχετο εἰς „τὴν ζοφερὰν κοιλάδα τῆς σκιᾶς τοῦ θανάτου. Οὐδὲν κα„κὸν ἐφοβεῖτο, διότι ὁ Θεὸς ἦτο μετ' αὐτοῦ. Τὸ τέλος αὐ„τοῦ ἦτο εἰρήνη.

„Τὴν 11 Ὀκτωβρίου, ἡμέραν Τρίτην, ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν „Φῖσκ ἠσθένησεν. Εἶχε πυρετόν. Ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο ἐπί„φοβος ἕως τῆς 19, ἡμέραν Τετάρτην, ὅτε ἀνεπτύχθη μετὰ „τρομερᾶς ὁρμῆς, καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ „ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον αὐτοῦ· καὶ τὴν 23, ἡμέραν Κυ„ριακήν, τὴν 3 ὥραν τῆς πρωΐας, ἐτελείωσεν ἡ ἐπίγειος „αὐτȣ̃ ὕπαρξις.

„Τὴν 20 (Πέμπτην), οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡμεῖς ἠλπίζομεν „ὅτι ἤθελε ζήσει ἄλλην νύκτα. Ὡμίλησεν ἀταράχως „περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔδωκέ τινας ὁδηγίας περὶ τῶν „ὑποθέσεων αὐτοῦ, διέταξε τὰ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἀνεγνώ„ρισε τὴν ἀναξιότητα αὐτοῦ, ἐξέφρασε τὴν εἰς τὸν Θεὸν „ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ, ἔστειλε προσρήσεις ἀγάπης πρὸς „τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ ὑπηγόρευσε τρεῖς ἐπιστολάς· τὴν „μὲν μίαν πρὸς τὸν γέροντα αὐτοῦ πατέρα, ἑτέραν δὲ πρὸς „τὸν ἀδελφὸν ἡμων Τέμπελ, καὶ τὴν ἑπομένην πρὸς σέ."

“Βηρυτός, Πέμπτη, 20 Ὀκτωβρίου 1825.

„Ἀγαπητέ μοι ἀδελφὲ Κίνγ.

„Ὅτε ἐχωρίσθημεν ὀλίγον ἐσυλλογίσθημεν ὅτι ἡ πρώ„τη, ἢ σχεδὸν ἡ πρώτη εἴδησις περὶ ἐμοῦ ἤθελεν εἶ„σθαι ἡ τοῦ θανάτου μȣ. Τοῦτο ὅμως κατὰ τὸ παρὸν φαί„νεται πιθανόν. Σοὶ γράφω ὡς ἐκ τῆς κλίνης τοῦ θανάτȣ. „Ὁ Σωτήρ, τὸν ὁποῖον τόσῳ ἀτελῶς ὑπηρέτησα, μοὶ

„χορηγεῖ, εἶμαι πεπεισμένος, τὴν βοήθειαν αὐτοῦ· καὶ εἰς „τὴν πιστὴν αὐτοῦ ἐπιστασίαν παραδίδω τὴν ἀθάνατον „ψυχήν μου. Εἴθε ἡ ὑμετέρα ζωὴ νὰ παραταθῇ καὶ νὰ „κατασταθῇ πολὺ ὠφέλιμος. Ζῆ ζωὴν προσευχῆς. Τὸ „πολίτευμά σȣ ἂς ἦναι ἐν οὐρανοῖς. Κοπίαζε πολλὰ ὑπὲρ „του Χριστοῦ. Ὅπως καὶ ἂν φέρωνται οἱ ἄνθρωποι πρὸς „σὲ, ὁποίας δυσκολίας καὶ ἂν ἀπαντήσῃς, εἰς ὁποιασδή-„ποτε θλίψεις καὶ ἂν ὑποπέσῃς, καὶ ἐξ ὁποιασδήποτε πη-„γῆς καὶ ἂν προέρχωνται, ἐν τῇ ὑπομονῇ τήρησε τὴν ψυ-„χήν σου. Ναὶ, ἡ ὑπομονὴ ἂς ἔχῃ ἔργον τέλειον. Συλλο-„γίζομαι περὶ σοῦ τώρα ἐνῷ ἀποθνήσκω, καὶ ἐνθυμοῦμαι „πολλὰς εὐτυχεῖς ὥρας, τὰς ὁποίας ἐπεράσαμεν ὁμȣ̃. Καὶ „ἀποθνήσκω ἔχων τὴν ἔνδοξον ἐλπίδα νὰ σὲ ἀπαντήσω „ἐκεῖ ὅπου θέλομεν εἶσθαι ἀπηλλαγμένοι πάσης ἁμαρ-„τίας. Ἕως τῆς μακαρίας ταύτης ἀπαντήσεως, φίλτατε „ἀδελφὲ, χαῖρε!

Π. ΦΙΣΚ.„

Ὁ Κ. Γούδελλ ἐξακολουθεῖ ὡς ἑξῆς· “Εἴμεθα τοσούτῳ „ἐνησχολημένοι ἑτοιμάζοντες ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κύριον „Εὔαρτς, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ σοὶ δώσω τὰς λεπτομε-„ρείας. Ἀλλ' οἴμοι ἀδελφὲ Κὶνγ, «ἐν παντὶ θλιβόμεθα!» „Γνωρίζεις τὴν ἀδυναμίαν καὶ τοὺς κινδύνους ἡμῶν· καὶ „θέλεις προσεύχεσθαι ὑπὲρ ἡμῶν. Δὲν ἔχομεν τώρα „μεθ' ἡμῶν οὐδένα ἱκανὸν νὰ συμβουλεύσῃ ἡμᾶς· οὐδένα „γινώσκοντα ἀρκούντως τὸν τόπον, τὸν λαὸν καὶ τὴν γλῶσ-„σαν. Οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν πληθύνονται, καὶ ἀπειλοῦσι νὰ „μᾶς καταπίωσι.

“Φορτίον ἐῤῥίφθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ ὁποῖον δὲν προσεδοκῶ-„μεν· βάρος εὐθύνης, τὸ ὁποῖον μᾶς καταβάλλει ἕως εἰς

„τὴν γῆν. Εἴθε νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπιῤῥίψωμεν πᾶσαν τὴν „μέριμναν ἡμῶν ἐπὶ τὸν Κύριον! Εἴθε ν' ἀνατείλῃ λάμ-„ψις ἐκ τοῦ ζόφου καὶ φῶς ἐκ τοῦ σκότους, καὶ ἡ θλῖψις „αὕτη ν' ἁγιασθῇ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους!

«Ἄραβές τινες ἱστάμενοι περὶ τὴν νεκρικὴν αὐτοῦ κλί-„νην βαθέως συνεκινοῦντο· ἐξεπλήττοντο θεωροῦντες τὴν „εἰρήνην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Δὲν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶ-„σιν ὅτι ἠδύνατό τις ν' ἀποθάνῃ τοσοῦτον εὐχαρίστως. „Ἔκλαιον! Ἐξηγήσαμεν πρὸς αὐτοὺς τὴν αἰτίαν τῆς γα-„λήνης, καὶ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ, καὶ διηγήθημεν τὰς θρη-„σκευτικὰς θεωρίας καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ, καὶ ὡμιλή-„σαμεν πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ οὐρανοῦ. „Ἐνίοτε δὲ συνῃσθανόμεθα ὡσὰν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ οὐρα-„νὸς νὰ ἦσαν παρόντες! Ἐφαίνετο εἰς ἡμᾶς ὅτι ἓν μόνον „βῆμα διεχώριζεν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρό-„νου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρνίου, ἐκεῖ ὅπου ὁ Θεὸς αὐτὸς ἐξαλεί-„φει πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν (1).

«Μὴ παύσῃς προσευχόμενος ὅπως αἱ ἐντυπώσεις τῆς „κατανυκτικῆς ταύτης σκηνῆς γείνωσι γόνιμοι, καὶ διὰ τῆς „ἐπιῤῥοῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατασταθῶσι τὰ μέσα „τοῦ νὰ ὁδηγήσωσι πολλοὺς πρὸς τὸν Θεόν.

«Ὁ διδάσκαλός σου Ἀσαὰδ εὑρίσκεται τώρα εἰς σπου-„δαίαν κατάστασιν ψυχῆς. Ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ πατριάρ-„χης (τῶν Μαρωνιτῶν) ἔγραψαν αὐστηρῶς πρὸς αὐτόν, „μεταχειριζόμενοι καὶ ἀπειλάς· αὐτὸς ὅμως μένει σταθε-„ρός, καὶ κατὰ τὸ παρὸν φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ ἀκο-„λουθήσῃ τὴν ἀλήθειαν ὅπου καὶ ἂν φέρῃ αὐτόν „Δέχθητι παρ' ἡμῶν πάντων τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς „σὲ ἀγάπης. Συνιστῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν ἀποστολὴν

(1) Ἀποκάλ. ζ'. 17.

„ἡμῶν εἰς τὰς προσευχάς σου. Ὁ Κύριος εἴη μετὰ σοῦ, „ὡς ἦτο καὶ μετὰ Μωϋσέως.

„Ὁ τεθλιμμένος ἀδελφός σου.
«ΟΥ. ΓΟΥΔΕΛΛ."

Φίλτατε Φῖσκ, φίλτατε Πάρσωνς! «ἠγαπημένοι καὶ ἐράσμιοι ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ εἰς τὸν θάνατον ἐπὶ πολὺ δὲν ἐχωρίσθησαν!» Ὦ! δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἀπολαύουσι σήμερον τῆς αἰωνίου δόξης ὑμνοῦντες ὁμοῦ τὴν αγάπην, ἥτις ἐξηγόρασεν ἡμᾶς. Τὰ ἔργα καὶ αἱ δοκιμασίαι αὐτῶν παρῆλθον. Θεωροῦσιν ἄνευ καλύμματος τὴν δόξαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ!

Μακάριαι ψυχαί, ἡνωμέναι ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ! εἴθε ὅταν τελειώσω τὴν παροικίαν μου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ εὑρεθῶ ἄξιος νὰ συναντήσω ὑμᾶς πάλιν ἐν τῇ «Νέᾳ Ἱερουσαλήμ!»

'Αναχωρῶν ἐκ Παλαιστίνης καὶ Συρίας ἀπέτεινα πρὸς τοὺς ἐκεῖσε φίλους μου 'Αραβιστὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν ὑπὸ τὸν τίτλον, Γράμμα ἀποχαιρετιστικὸν 'Ιωνᾶ Κὶνγ, τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1825, ἀποστείλας τεσσαράκοντα ἀντίγραφα αὐτοῦ πρὸς αὐτούς.

'Η ἐπιστολὴ αὕτη μετεφράσθη μὲν ἐκ τοῦ ἀρχετύπου 'Αραβικοῦ, ἐν Σμύρνῃ τῷ 1826, κατὰ τὴν ἐκεῖ τότε καθομιλουμένην, διορθώθη δὲ κατὰ τὴν νῦν εὐχρηστοτέραν γλῶσσαν ἐν 'Αθήναις, τῷ 1859.

ΓΡΑΜΜΑ

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΙΚΟΝ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

ΠΡΟΣ

ΤΟΥΣ ΕΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝῌ ΚΑΙ ΣΥΡΙᾼ

ΦΙΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥ.

Τὴν ε. Σεπτεμβρίου τῷ 1825.

Ἐπειδὴ [illegible] ἔγραψα [illegible] κατὰ [illegible] τὰ περίχωρα [illegible] ἄγγελοι [illegible] θεραπείαν, καὶ ἂν πιστεύσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο μυστήρια, τὸ βάπτισμα [illegible] καὶ τὸν μυστικὸν δεῖπνον, [illegible] ἐπιθυμῶ [illegible] νὰ προσφέρω πρὸς ὑμᾶς [illegible] τῆς πίστεώς μου, καὶ νὰ [illegible] ἀκολούθως [illegible] τινὰς τοῦ ὅτι δὲν [illegible] νὰ ἦναι Καλβινιστὴς [illegible]

Α΄. Πιστεύω [illegible] εἷς μόνος Θεός, Δημιουργός, καὶ συντηρητὴς ὅλων τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ὑπάρχει [illegible] τρία πρόσωπα, Πατήρ, Υἱός, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τὸν ὁποῖον ἂς ἦναι δόξα, τιμὴ καὶ δύναμις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Β΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον τέλειον, καὶ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ δόξαν, καὶ ὅτι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ἦναι [illegible] παντὸς λογικοῦ κτίσματος.

Γ΄. Πιστεύω, ὅτι ἡ ὑψηλὴ τελειότης τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται, εἰς τὸ ν' ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ [illegible] αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν.

ΓΡΑΜΜΑ ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

Φίλοι μου περιπόθητοι!

Ἐπειδὴ συχνάκις ἠρωτήθην κατὰ ταῦτα τὰ περίχωρα ἂν ἔχωσιν ἄρα οἱ Ἄγγλοι τινὰ θρησκείαν, καὶ ἂν πιστεύωσιν εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο μυστήρια, τὸ βάπτισμα δηλαδὴ, καὶ τὸν μυστικὸν δεῖπνον, ἁρμόδιον ἔκρινα, πρὶν ἀπομακρυνθῶ, νὰ προσφέρω πρὸς ὑμᾶς ἐν συντόμῳ ἀρχικά τινα ἄρθρα τῆς πίστεώς μου, καὶ νὰ παραστήσω ἀκολούθως ἀποδείξεις τινὰς τοῦ διατὶ δὲν δύναμαι νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμαῖος.

Α΄. Λοιπόν· Πιστεύω ὅτι ἐστὶν εἷς μόνος Θεὸς, Δημηουργὸς, καὶ συντηρητὴς ὅλων τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀκαταλήπτως ὁ εἷς Θεὸς εἰς τρία πρόσωπα, Πατὴρ, Υἱὸς, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τὸν ὁποῖον ἂς ἦναι δόξα, τιμὴ καὶ δύναμις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Β΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον τέλειον, καὶ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ δόξαν, καὶ ὅτι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς παντὸς λογικοῦ κτίσματος.

Γ΄. Πιστεύω, ὅτι ἡ ἠθικὴ τελειότης τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται, εἰς τὸ ν' ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν.

Δ΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἔφαγεν ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ὀρθότητος τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι τώρα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐκ φύσεως διεφθαρμένοι καὶ ἠχρειωμένοι ὑπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει λύτρωσις ἀπ' αὐτὴν, εἰμὴ διὰ τοῦ θανάτου, καὶ τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ὅσοι ἀληθῶς πιστεύουσιν εἰς αὐτὸν, δικαιόνονται δωρεὰν μὲ τὸ αἷμα αὐτοῦ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ε΄. Πιστεύω, ὅτι αἱ Ἅγιαι Γραφαὶ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, καθὼς παρεδέχθησαν αὐτὰς οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ, εἶναι ὁ μόνος κανὼν τῆς πίστεως καὶ τῶν πράξεών μας.

ΣΤ΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὅστις ἦτον ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν, καὶ ὅτι ἡ εἰς αὐτὸν πίστις εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν, καὶ ὅτι τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ὁ καρπὸς, καὶ αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀληθινῆς πίστεως.

Ζ΄. Πιστεύω, ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος οὐδέποτε ἔχει τὴν ἀληθινὴν πίστιν, οὐδὲ κάμνει τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶναι εὐάρεστα εἰς τὸν Θεὸν, πρὶν ἀναγεννηθῇ διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γεννηθῇ δηλαδὴ ἄνωθεν, οὐχὶ κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, καὶ ὅτι αὕτη ἡ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα παλιγγενεσία δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ βάπτισμα, ἀλλ' εἰκονίζεται ὑπ' αὐτοῦ.

Η΄. Πιςεύω, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον, διὰ σημεῖον καὶ σφραγῖδα τῆς πίστεώς μας, τὸ νὰ βαπτισθῶμεν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Θ΄. Πιστεύω, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ με-

ταλαμβάνωσιν ἐκ τοῦ ἄρτου, καὶ ἐκ τοῦ οἴνου, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου αὐτῶν. Καὶ ὅτι ὁσάκις τρώγωσι τοῦτον τὸν ἄρτον καὶ πίνουσι τοῦτο τὸ ποτήριον, φανερόνουσι τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου, ἕως νὰ ἔλθῃ.

Ι΄. Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ μόνη κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶναι ἀδελφοί.

ΙΑ΄. Πιστεύω, ὅτι ὅταν σαλπίσῃ ἡ ὑστερινὴ σάλπιγξ, ὅλοι ὅσοι εἶναι εἰς τὰ μνήματα, θέλουσιν ἐγερθῆ καὶ ὅτι καθεὶς θέλει κριθῆ καὶ ἀνταμειφθῆ, κατὰ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν εἰς τὸ σῶμα.

ΙΒ΄. Πιςεύω, ὅτι ὅλοι ὅσοι ἀποθάνουσιν ἀμετανόητοι, θέλουσιν ὑπάγει εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Προχωρῶ δὲ τώρα εἴς τινας ἀποδείξεις, τῶν ὅσα μὲ ἐμποδίζουσιν ἀπὸ τὸ νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμαῖος. Δὲν δύναμαι νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμαῖος διὰ πολλὰς μὲν αἰτίας, μάλιστα δὲ τὰς ἀκολούθους·

Α΄. Διότι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι ὁ Πάπας εἶναι διδάσκαλος καὶ κεφαλὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῷ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ, καθὼς φαίνεται καθαρῶς εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίυς ἐπιστολὴν, ὅπου λέγει· «Ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ.» (Ἐφεσ. Κεφ. ά. 20—23.)

Ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν λέγει· «Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ, ἐν ἀγάπῃ.» (Ἐφεσ. Κεφ. δ'. 14—16.) Ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολήν του· «Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως· Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων.» (Κολ. Κεφ. ά. 15—18.) Εἰς δὲ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκομεν· «Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐςιν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός.» (Ματθ. Κεφ. κγ'. 8—10.) Ὁ Ἀπόςολος Πέτρος λέγει· «Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαςῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου.» (Α'. Πέτρ. Κεφ. έ. 2,3.)

Ὁ Πάπας ὅμως κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπίγειον μάχαιραν καὶ διοικεῖ, ὡς οἱ ἡγεμόνες τοῦ Κόσμου. Δι' ἀρκετοὺς αἰῶνας μετὰ Χριστὸν ὑπῆρχεν Ἐπίσκοπος εἰς τὴν Ῥώμην, πλὴν οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ βλασφημήσῃ καὶ νὰ

ὀνομάσῃ ἑαυτὸν Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ οὐδέποτε ἐστοχάσθησαν νὰ ὀνομάσωσί τινα Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, εἰμὴ τὸν Χριστόν.

Β΄. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν αὐτοῦ λέγει· «Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα.» (Α΄. Τιμ. Κεφ. γ΄. 2.) Καὶ εἰς τὸ ἀκόλουθον κεφάλαιον λέγει· «Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν.» (Α΄. Τιμ. δ΄. 1, 2, 3.)

Ὅμως ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία διδάσκει ἐναντία τούτου, ἤγουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὁ Ἐπίσκοπος μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, καὶ ἐμποδίζει διόλου τὸ νὰ νυμφευθῇ αὐτός.

Γ΄. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον πρώτην ἐπιστολήν του, λέγει· «Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς.» (Α΄· Τιμ. Κεφ. β΄. 5.) Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει· «Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ." (Ἰωάν. Κεφ. ιδ΄. 6.)

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης κάμνει Μεσίτας τὴν Παρθένον Μαρίαν, καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς Ἀγγέλους.

Δ΄. Ἡ δευτέρα ἐντολὴ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔγραψεν εἰς τὰς λιθίνους δύο πλάκας εἶναι· «Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐ δὲ παντός ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς, οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.» κ.τ.λ. (Ἔξοδ. Κεφ. κ΄. 4, 5.)

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῶν Λατίνων κάμνει λεγεῶνας εἴ-

δώλων, καὶ ὁμοιωμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ προσκυνεῖ.

Ε΄. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος λέγει· «Καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.» (Α΄. Ἰωάν. Κεφ. ά. 7.)

Ἡ δὲ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι τὸ καθαρτήριον πῦρ εἶναι ἀναγκαῖον ἐνίοτε διὰ νὰ καθαρίζῃ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ἂν ἦναι οὕτως, ἡ σωτηρία δὲν εἶναι τελεία διὰ τῶν παθῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΣΤ΄. Οἱ παλαιοὶ Πατριάρχαι, ὡς ὁ Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, προσηύχοντο εἰς τὸν Θεὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι οἱ προφῆται προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει· «γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.» (Ματθ. δ΄. 10.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶπεν· «Ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν.» (Φιλιπ. Κεφ. δ΄. 6.) Ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι προσηύχοντο εἰς τὸν Θεὸν, καὶ αὐτὸν μόνον ἐλάτρευον. Ὁ Πέτρος δὲν ἐσυγχώρησε τὸν Κορνήλιον νὰ τὸν προσκυνήσῃ. (Πράξ. Κεφ. ί. 25, 26.) Καὶ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν ἀναγινώσκομεν· «Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· Καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα ἔπεσον προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. Καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον.» (Αποκ. κβ΄. 8. 9.)

Αὐτὸς ὁ Χριστὸς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· «ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» (Λυκ. Κεφ. ιά. 2.)

Ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης διδάσκει τὰ τέκνα αὐτῆς νὰ λατρεύωσιν Ἁγίους, καὶ Ἀγγέλους, καὶ νὰ προσεύχωνται πρὸς αὐτὸς, καὶ νὰ λέγωσιν, Ἁγία Μαρία, μῆτερ τοῦ Θεοῦ, Ἅγιε Πέτρε, Ἅγιε Ἀντώνιε, Ἅγιε Μιχαὴλ, κτλ. ἐνῷ μηδεμία ὑπάρχει προςαγὴ, μηδὲ ἐντολὴ, μηδὲ ἄδεια, εἰς ὅλην τὴν Ἁγίαν Γραφὴν, ἵνα προσεύχηταί τις εἴς τινα ἄλλον, παρὰ εἰς τὸν Θεὸν, μηδὲ εὑρίσκεται παράδειγμα εἰς ὅλας τὰς Ἱερὰς Γραφὰς, προσευχῆς τινος προσφερομένης εἴς τινα Ἅγιον, παρὰ ἓν καὶ μόνον, ἤγουν τοῦ εἰς τὴν κόλασιν πλουσίου, τοῦ εἰς τὰ βάσανα εὑρισκομένου, ὁ ὁποῖος ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ φωνήσας εἶπε· «Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.» (Λουκ. Κεφ. ιϛ΄. 33—24.)

Ζ΄. Ὁ Χριστὸς ἐπρόσταξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, οὐχὶ μόνον νὰ τρώγωσιν ἄρτον ἀλλὰ νὰ πίνωσι καὶ οἶνον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ σώματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκλάσθη, καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξεχύθη δι' ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ὁ Παῦλος λέγει· «Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν· ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν πίνητε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.» (Α΄ Κορ. Κεφ. ιά. 23—26.)

Ὅμως ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία, ἐναντίον τῆς προσταγῆς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς συνηθείας τῶν πρώτων χριστιανῶν, δὲν δίδει ἄλλο εἰς τὸν δεῖπνον τοῦ Κυρίου, παρὰ τὸν Ἄρτον μόνον, καὶ προσέτι στοχάζεται, ὅτι εἶναι κατὰ γράμμα, καθημερινὴ θυσία.

Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει, περὶ τοῦ Χριστοῦ· «οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· οὕτως ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεκγεῖν ἁμαρτίας κ.λ.» (Ἑβρ. Κεφ. θ'. 25—28.)

Η'. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλεῖ φανερώτατα κατὰ τῆς χρήσεως τῶν γλωσσῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰς ὁποίας οἱ ἀκροαταὶ δὲν καταλαμβάνουσι, λέγων· «Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι.» «Ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτȣ πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε;» «Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ μȣ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν, ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ.» (Α'. Κεφ. 14—25.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην προσεύχεται Λατινιςὶ, καὶ αὐτὸς ὁ κλάδος αὐτῆς οἱ ὀνομαζόμενοι Μαρωνῖται, καὶ Σύριοι, προσεύχονται Συριςὶ, τὰς ὁποίας γλώσσας ὁ λαὸς δὲν καταλαμβάνει.

Θ'. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, «ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον·» (Ἰωάν. Κεφ. γ'. 36.) Καὶ πάλιν λέγει· «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα.» (Ἰωάν. Κεφ. ια'. 25, 26.) Καὶ ὁ Πέτρος προσέτι· «Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.» (Πράξ. Κεφ. ι. 43.) Ὁ κατεπτοημένος φύλαξ εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν· «Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;» Οἱ δὲ εἶπον· «Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.» (Πράξ. Κεφ. ιϛ'. 30, 31.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ὅμως λέγει, ὅτι δὲν ὑπάρχει σωτηρία διὰ ἡμᾶς, ἐὰν δὲν πιστεύσωμεν εἰς τὸν Πάπαν.

Ι'. Ἡ Ἁγία Γραφὴ μᾶς παριστάνει ὡς λαμβάνοντας ἄφεσιν, μόνον διὰ τῶν ἀξιομισθιῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία νομίζει, ὅτι ἔχει θησαυρισμένην μεγάλην ποσότητα τῶν ἀξιομισθιῶν τῶν ἁγίων, διὰ τῶν ὁποίων δύναται νὰ δίδῃ συγχωροχάρτια, καὶ ἐξαιρέτως ὅταν ἦναι πληρώνηται καλὰ δι' αὐτά.

ΙΑ'. Βεβαίως ὁ Χριστὸς δὲν ἐπρόσταξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, νὰ μεταχειρίζωνταί ποτε μήτε διωγμοὺς, μήτε νὰ χύνωσιν αἷμα, εἴτε Ἰουδαίων, εἴτε Χριστιανῶν, εἴτε Ἐθνικῶν, ἐξ ἐναντίας αὐτὸς τοὺς εἶπεν ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔμελλον νὰ καταδιωχθῶσι. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται.» (Β'. Τιμοθ. Κεφ. γ'. 12.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία μετεχειρίσθη πολλάκις τρομερωτάτους διωγμοὺς, ἐναντίον τῶν εἰς τὴν Εὐρώπην Προτεσταντῶν (ἤγουν τῶν Διαμαρτυρομένων). Ὑπάρχει γνώ-

μὴ ὅτι αὐτὴ ἔκαυσεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐλάχιστον διακοσίας τριάκοντα χιλιάδας, οἵτινες ἐπίστευον μὲν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐδέχοντο τὰς Θείας Γραφὰς, ὡς ὁδηγὸν, καὶ κανόνα τῆς πίστεως, καὶ τῶν πράξεων αὐτῶν, δὲν ἐπίςευον ὅμως εἰς τὸν Πάπαν. Ἐφόνευσε δ' αὕτη προσέτι πλήθη διὰ μαχαίρας, διὰ φυλακισμῶν, διὰ στρεβλωτηρίων, διὰ βασάνων τόσον τρομακτικῶν, ὥστε εἶναι φρικτὸν, καὶ τὸ νὰ ἀναφέρῃ τις ταῦτα, εἰς τὰ καταχθόνια οἰκήματα τῆς ἐξετάσεως αὐτῆς, τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Σάντ Ὀφφίτζιο, (τὸ ἱεροδικεῖον.) Τριάκοντα χιλιάδες ἐσφάγησαν εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς μίαν ἡμέραν, ἡ ὁποία ὀνομάζεται ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου· οὕτως δὲ τὰ φορέματα αὐτῆς εἶναι βεβαμμένα εἰς τὸ αἷμα τῶν Ἁγίων.

ΙΒ'. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ, οὐχὶ μόνον πρὸς τοὺς κληρικοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι συνίσταντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ χυδαίων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν βέβαια οὔτε ἐκ τῶν σοφωτάτων, οὔτε ἐκ τῶν εὐγενεστάτων τοῦ λαοῦ. Ὁ αὐτὸς εἶπε κατὰ λέξιν· «Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί· ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά.» (Α'. Κορινθ. Κεφ. ά 26, 27.). Πρὸς τούτους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Παῦλος διεύθυνε τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι ὁ κοινὸς λαὸς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς χεῖράς του, οὐδὲ πρέπει νὰ ἀναγινώσκῃ αὐτόν. Ὁ δὲ Θεολόγος Ἰωάννης λέγει· «Γράφω ὑμῖν, πατέρες, νεανίσκοι, παιδία.» (Α'. Ἰωάν. Κεφ. β'. 13.)

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης στοχάζεται ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνον πρᾶγμα γενικῶς τὸ νὰ δίδωνται αἱ Θεῖαι Γραφαὶ εἰς τὰς χεῖρας τῶν παιδίων. Ὁ Παῦλος γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον ὅστις ἀπὸ νηπιότητος εἶχε συνειθίσει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν· «Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.» (Β'. Τιμοθ. Κεφ. γ'. 15, 16, 17.)

Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία στοχάζεται ὅτι δὲν εἶναι ὠφέλιμος, ἐὰν δὲν συνοδεύηται μὲ σχόλια τινὸς ἐκ τῶν πεπαιδευμένων αὐτῆς ἀνδρῶν. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος διεύθυνε τὴν δευτέραν του ἐπιστολὴν πρὸς πάντα ἀληθινὸν πιστὸν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον λέγει· "Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον, τὸν προφητικὸν λόγον· ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ.» (Β'. Πέτρ. Κεφ. ά. 19.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει ὅτι κάμνετε καλὰ νὰ ἀφίνητε ταῦτα τὰ βιβλία, καὶ νὰ ἔχητε τὸν νοῦν σας εἰς ὅ,τι λέγουσιν οἱ ἱερεῖς καὶ νὰ πληρώνητε τὰ δέκατά σας.

Ὁ Χριστὸς εἶπεν· «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς.» (Ἰωάν. Κεφ. έ. 39.)

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει εἰς τὰ περισσότερα τέκνα αὐτῆς, μὴ τὰς ἐξετάζετε. Εἶπεν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας· «Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν· ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, βεβαίως δὲν εἶναι φῶς ἐν αὐτοῖς.» (Ἡσ. Κεφ. ή. 20.) Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία λέγει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν Πάπαν, καὶ εἰς τὰς συ-

νόδους, καὶ ὅτι ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὰς ἀποφάσεις τούτων, δὲν ὑπάρχει φῶς εἰς αὐτούς.

Ὁ ὕψιστος καὶ εὐλογημένος Θεὸς κατέπεμψε τὴν Θείαν Γραφὴν εἰς τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, πρὸς διδασκαλίαν, καὶ ὁδηγίαν, καὶ παρηγορίαν αὐτῶν· εἰς αὐτὴν ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν, καὶ ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία κάμνει ὅλα της τὰ δυνατὰ ἵνα ἐμποδίζῃ τὴν διάδοσιν αὐτῆς. Ὁ Ἄγγελος «ἔχων Εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαὸν, ἐπέτα ἐν μεσουρανήματι.» (Ἀποκ. ιδ'. 6). Ἀλλ' ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νὰ κουρεύσῃ τὰ πτερά του, καὶ νὰ ἁρπάξῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς αὐτοῦ τὸν ἱερὸν τόμον, καὶ νὰ τὸν καύσῃ εἰς τὸ πῦρ! Ἔχων τοῦτο τὸ βιβλίον ἠνοιγμένον ἔμπροσθέν μου, οὐδέποτε δύναμαι νὰ ἦμαι Καθολικὸς Ῥωμαῖος. Ἐξεύρω καλὰ, ὅτι πολλοὶ εἰς ταύτην τὴν χώραν, μὲ ὀνομάζουσιν αἱρετικὸν καὶ διασπορέα ψευδῶν διδασκαλιῶν· καὶ ἐξομολογοῦμαι μετὰ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, «Ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις.» (Πράξ. κδ'. 14.) Ἐὰν δύνανται ν' ἀποδείξωσι, διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὅτι αἱ διδασκαλίαι μου εἶναι ψευδεῖς, ἢ διεφθαρμέναι, κηρύττω φανερὰ ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὰς παραιτήσω. «Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν· ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, βεβαίως δὲν εἶναι φῶς ἐν αὐτοῖς.» (Ἡσ. Κεφ. η'. 20.) Ἀλλ' ἐὰν δὲν δύνανται νὰ τὰς ἀποδείξωσι ψευδεῖς, καθὼς τῷόντι δὲν δύνανται, ἂν αἱ διδασκαλίαι, τὰς ὁποίας κηρύττω, εἶναι καθαραὶ, διδασκόμεναι κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἄρα πρέπει νὰ τὰς ἐναγκαλισθῶσι, καὶ νὰ γείνωσιν ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ, καὶ ἂν ἤθελον

περιπέσει εἰς τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸ περιγέλασμα ὅλου τοῦ λαοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κόσμȣ· καὶ ἂν ἤθελε τοῦτο συνοδευθῇ μὲ τὴν στέρησιν τοῦ ἀξιώματος καὶ τοῦ κέρδους, καὶ ὅλων τῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν· καὶ ἂν ἤθελον ἀποβληθῇ ἀπὸ συναγωγάς, καὶ θεωρηθῇ ὡς περικαθάρματα καὶ περίψημα παρὰ πάντων ὑπὸ παντὸς ἀνδρὸς καὶ πάσης γυναικὸς ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἂν ἤθελον μισηθῇ ὑπὸ τῶν πλησιεστάτων συγγενῶν, καὶ παραδοθῇ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον. «Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.» (Ματθ. Κεφ. ί. 37—39.)

Δὲν ἐπιθυμῶ τοῦτο, τὸ νὰ ὀνομασθῶσι δηλαδὴ Ἄγγλοι κατὰ τὴν θρησκείαν, ὄχι· οὐδὲ ἐπιθυμῶ τοῦτο ἀπὸ σᾶς, ἀλλὰ ἐπιθυμῶ ὥστε οὐχὶ μόνον ἐκεῖνοι καὶ σεῖς, ἀλλ' ἐπίσης ὅλοι οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ ἦναι χριστιανοὶ ἀληθινοὶ, καὶ ἄδολοι, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἀξιολατρεύτου ἡμῶν Κυρίου, τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἤδη περίπου τρία ἔτη ἀφοῦ ἦλθον εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ γνωρίζετε ὁποία ὑπῆρξεν ἡ διαγωγή μου ἀναμέσον ὑμῶν. Οὐδένα ἠδίκησα. οὐδένα ἐπλεονέκτησα· ὅτε εἶχον εὐκαιρίαν, ἐγὼ διεμαρτυρόμην εἰς τοὺς Ἰουδαίους, εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ εἰς τοὺς Καθολικοὺς, μετάνοιαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ πίστιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ δὲν συνεστάλην νὰ σᾶς εἴπω ὅλην τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἢ ἐνδυμασίαν οὐδενὸς ἀνθρώπου ἐπεθύμησα· οὐδὲ προσέφερόν

ποτε ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἢ ἐνδυμασίαν ἐπὶ σκοπῷ νὰ σᾶς ἐπισύρω εἰς τὴν πίστιν μου, ἐνῷ καὶ ἐθελουσίως ἐῤῥιψοκινδύνευσα και ὑγείαν καὶ ζωὴν, καὶ εἰς τοῦ πλήθους τὸ μῖσος, ἵνα βάλλω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τώρα, φίλοι μου, "παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.»

Ἀναχωρῶ τώρα εἰς γῆν μακρυνὴν, καὶ ἴσως δὲν ἴδομεν ποτὲ πλέον τὸ πρόσωπον ἀλλήλων εἰς τοῦτον τὸν κόσμον· ἀλλὰ θέλομεν συναπαντηθῇ ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ συναπαντηθῶμεν ἐν εἰρήνῃ διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἑνωθῶμεν ὁμοῦ εἰς τὴν Χαναάν· εἰς τὴν νέαν Ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιὼν, ὥστε νὰ ψάλλωμεν ἐπαίνους πρὸς τὸ ἀρνίον, τὸ ὁποῖον ἐσφάγη, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὸ αἷμά αὐτοῦ· καὶ ἑνωθῶμεν μὲ ὅλα τὰ οὐράνια πλήθη, λέγοντες· «Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῷ Ἀρνίῳ, ἡ εὐλογία, καὶ ἡ τιμή, καὶ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.» Ἀμήν.

Θέλω δ' ἐνθυμεῖσθαι πάντοτε τὴν εὐγένειαν, καὶ τὴν εὔνοιαν, καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν σας. Πιστεύετε χωρὶς δισταγμοῦ ὅτι οὐδέποτε θέλετε λησμονηθῇ ὑπὸ τοῦ φίλου καὶ δούλȣ σας,

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ.

Πρὸς τοὺς εἰς Ἱερασόλυμα, Ἀριμαθείαν, Ἰόππην, Τύρον, καὶ Σιδῶνα, Βηρυτὸν, Δὲρ-Ἐλ-Κάμαρ, Δαμασκὸν, Χαλέππιον, Τρίπολιν, καὶ Ἀντιόχειαν φίλους μου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Τὸ γράμμα τοῦτο ἐγράφη διὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν, ὅπου εὑρίσκονται μοναχοὶ Ἰταλοὶ καὶ Ἱσπανοὶ, ἰσχυρῶς τηροῦντες τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι αὕτη ἐν Ῥώμῃ· καὶ ἴσως περιέχει πράγματα τινὰ μὴ ἁρμόζοντα ὅλως εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἄρθρον 6 τοῦ Ἀποχαιρετιστικοῦ γράμματος.

Ἵν' ἀποδείξω ὅ,τι εἶπον, ἔλαβον βιβλίον προσευχῆς, τὸ τυχὸν ἔμπροσθέν μου, Le petit Paroissien Romain, ἐκδεδομένον ἐν Λὶλ, (Lille) ὅπου εὑρίσκομεν τί ἐννοεῖ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς λέξεως ΛΑΤΡΕΥΩ, καὶ ποῖον εἶδος σέβας ἀπονέμει εἰς τὴν Παρθένον καὶ τοὺς Ἁγίους. Ἰδὲ ἐν σελίδι 9, ὅπȣ λέγει περὶ τοῦ Θεοῦ ταῦτα· «Ὀφείλομεν, καθὸ πλάσματα αὐτοῦ, νὰ λατρεύωμεν αὐτὸν, δηλαδὴ νὰ αἰνῶμεν, νὰ δοξάζωμεν, νὰ τιμῶμεν, νὰ ἀπονέμωμεν σέβας πρὸς αὐτὸν, κ.τ.λ. Ἰδοὺ τί ἐστι ΛΑΤΡΕΥΕΙΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.»

Ἂς ἴδωμεν τώρα τί λέγει καὶ περὶ τῆς Παρθένου, τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Ἀγγέλων ἐν σελίδι 159 καὶ 160. «Ὦ „Μαρία! ὦ βασίλισσα τῶν ἀγγέλων! Δέχθητι τὸ σέβας „καὶ τὰς εὐχάς ἡμῶν. Τίς δύναται νὰ σὲ αἰνέσῃ „ἀποχρώντως; Ἁγία Παρθένος, προμήθευσόν μοι τὴν „χάριν τοῦ νὰ σὲ αἰνέσω ἀξίως.»

Σελ. 161. «Σὲ χαιρετῶμεν, ὦ βασίλισσα! Μήτηρ οἰ„κτιρμῶν, ζωὴ ἡμῶν, γλυκύτης ἡμῶν, καὶ ἐλπὶς „ἡμῶν, σὲ χαιρετῶμεν.— Τὴν φωνὴν ἡμῶν ὑψώνω-

„μεν πρὸς σὲ, ὡς ἐξωρισμένα καὶ ταλαίπωρα τέκνα τῆς „Εὔας. Ἀναπέμπομεν πρὸς σὲ τοὺς στεναγμοὺς καὶ τοὺς „γόους ἡμῶν εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ κλαυθμῶνος. „Πρέσβευε λοιπὸν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ῥίψον ἐφ' ἡμᾶς βλέμ„ματα εὐσπλαγχνίας.»

Σελ. 162. «Παρθένε ἄσπιλε, ἄχραντε Μαρία, λαμπρὰ „πύλη τῶν οὐρανῶν, προσφιλὴς μῆτερ τοῦ Ἰησοῦ Χρι„στοῦ, συγκατάβηθι νὰ ἀκούσῃς τοὺς εὐσεβεῖς ἡμῶν ὕμνυς. „Ἐνέργησον ἵνα γεννηθῇ ἐν ἡμῖν ἡ ἀθωότης τὴν ὁποίαν „ζητοῦμεν τὴν ἡμέραν ταύτην παρὰ σοῦ. Καταπράϋνον „τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Θεοῦ, κτλ.» Καὶ μετὰ ταῦτα· —«Ὦ „Μαρία! ἥτις ἐγένεσο μήτηρ μὴ παύσασα νὰ ἦσαι παρ„θένος ἀγνοῶ διὰ τίνων αἴνων ἐδυνάμην νὰ τι„μήσω τὸ μεγαλεῖόν σου.»

Σελ. 160. «Ὦ Μαρία, ἁγία Παρθένε! Εἶσαι μακαριω„τάτη καὶ ἀξία παντὸς ἐπαίνου.»

Σελ. 505. «Εἶσαι εὐλογημένη καὶ ἀξία παντὸς σεβα„σμοῦ, ὦ Παρθένε Μαρία.» — «Πόσον εἶσαι μακαρία, Ἁγία Παρθένε, καὶ ἀξία παντὸς αἴνου.»

Σελ. 508. «Σύντριψον τὰς ἁλύσεις τῶν ἁμαρτω„λῶν, ἀπόδος πρὸς τοὺς τυφλοὺς τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἀ„πώλεσαν ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀπώθησον τὰ „κακὰ, τὰ ὁποῖα περιστοιχίζουσιν ἡμᾶς πανταχόθεν, καὶ „προμήθευσον ἡμῖν διὰ τῶν πρεσβειῶν σου πᾶν εἶδος „ἀγαθῶν, κτλ.»

Σελ. 591 καὶ 592. «Ὦ Χριστὲ, κτλ. ψάλλομεν ἐκ „καρδίας καὶ ἐκ στόματος τοὺς αἴνους σου, κτλ. Πλή„ρεις εὐσεβείας, αἰνοῦμεν πάντας τοὺς ἀγγέλους „τῆς ἐπουρανίου στρατιᾶς· ἀλλ' ὁ Ἡγεμὼν αὐτῶν „εἶναι μάλιστα σεβαστὸς, ὁ Ἅγιος Μιχαὴλ, κτλ.»

Σελ. 593. «Ἔνδοξε Ἡγεμὼν, Ἅγιε Μιχαὴλ, ἀρχάγ-„γελε, μνήσθητι ἡμῶν, κτλ.»

Σελ. 663. «Ἁγία Μαρία, μήτηρ τῆς θείας χάριτος, „μήτηρ θαυμαστὴ, παρθένε ἀξία τιμῆς, παρθένε „ἀξία αἴνων, παρθένε κραταιὰ, θρόνε τῆς αἰωνίου „σοφίας—Πηγὴ τῆς ἀγαλλιάσεως ἡμῶν—Σκεῦος τῆς „ἀληθοῦς εὐσεβείας.—Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, πύλη τοῦ „οὐρανοῦ—Καταφύγιον τῶν ἁμαρτωλῶν—Βοήθεια τῶν „Χριστιανῶν—Βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων, τῶν Πατριαρ-„χῶν, πάντων τῶν Ἁγίων, κτλ.»

Αἱ ἐκφράσεις αὗται, δεικνύουσι, μοὶ φαίνεται, ὅτι δὲν ἔχω ἄδικον λέγων, ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία διδάσκει τὰ τέκνα αὐτῆς νὰ λατρεύωσι τὴν Παρθένον, δηλαδὴ νὰ αἰνῶσι, νὰ δοξάζωσι, νὰ τιμῶσι καὶ νὰ απονέμωσι πρὸς αὐτὴν σέβας.

Ἐὰν ὅσα προανέφερον δὲν σημαίνωσι τὸ ΛΑΤΡΕΥΕΙΝ, ἀγνοῶ τί ἐστι ΛΑΤΡΕΥΕΙΝ. Τί πλέον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν τὸν ΘΕΟΝ, πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, πρὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα;

Ἄρθρον 11 τοῦ ἀποχαιρετιστικοῦ γράμματος.

Ἄλλαι αἱρέσεις μετεχειρίσθησαν διωγμοὺς κατ' ἀλλήλων, ἀλλ' οὐχὶ ὡς Ἐκκλησίαι· ἐνῷ τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπαιτεῖ τὸν διωγμὸν τῶν Αἱρετικῶν.

Τὸ 1826 ἔτος ὑπῆρχε, καὶ εἶναι πιθανὸν ὅτι εἰσέτι ὑπάρχει, εἰκὼν εἰς τὴν πρὸ τῆς Σιξτινῆς ἐκκλησίας αἴθουσαν, παριστάνουσα τὴν σφαγὴν τὴν καλουμένην τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, καὶ ἔψαλλον εἰς Ῥώμην ἐπίσημον

λειτουργίαν εὐχαριστήσεως, εἰς μνήμην τῆς ὀλεθρίου ἐκείνης ἡμέρας!!!

Ἄρθρον 12 τοῦ ἀποχαιρετιστικοῦ γράμματος.

Ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος ἀπαγορεύει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν εἰς γλῶσσαν κοινήν.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙΣΑ ΤΟ 1859.

Εἰς τὸ ἀποχερετιστικὸν γράμμα ἐγράφη ἀπάντησις Ἀραβιστὶ ὑπό τινος Ἐπισκόπου ἐν Συρίᾳ, καὶ ἐτυπώθη τῷ 1830 ἔτος ἐν Ῥώμῃ. Ἐτέθη δὲ εἰς τὸ index ἐν Ῥώμῃ τὸ γράμμα τοῦτο, καὶ ἀπηγορεύθη δὶς, ὡς ἔμαθον πρό τινων ἐτῶν, ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ εἰς τοὺς πιστοὺς Καθολικοὺς, καὶ ὑπὸ δύο Παπῶν, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίȣ ΙΣΤ', καὶ ὑπὸ τοῦ Πίου Νόνου. Καὶ ὅμως, ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης, χιλιάδες ἀντιτύπων εἰς τὴν Ἰταλικὴν διενεμήθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰταλίας, πολλὰ δὲ καὶ Ἀραβιστὶ εἰς τὸ Λιβάνιον ὄρος καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης.

Μετεφράσθη δὲ καὶ ἐτυπώθη εἰς διαφόρους γλώσσας.

Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκ Συρίας ἀναχώρησίν μου. Μαρωνίτης τις ὀνόματι Ἀσαὰδ-Ἐς-Σιδιὰκ, ὅστις μὲ ἐδίδαξεν ἐπὶ δύο μῆνας τὴν Συριακὴν, ἀνὴρ διακεκριμένος ἐπὶ παιδείᾳ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, φίλος τοῦ Πατριάρχου καὶ ἐπί τινα χρόνον γραμματεὺς αὐτοῦ, ἐπεχείρησε νὰ γράψῃ Ἀραβιστὶ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἀποχαιρετιστικὸν γράμμα μȣ. Ἀλλ' ἐνῷ ἔγραφεν ἐπείσθη περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὅσα ἔγραψα· ὅθεν ἕνεκα τῆς πίστεως παρεδόθη ὑπὸ τῆς μη-

τρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐν Κανοβίνῳ Μαρωνίτου Πατριάρχου, ἐφυλακίσθη καὶ ἐδέθη μὲ ἁλύσεις, ὑπεβλήθη εἰς πᾶν εἶδος προσβολῶν καὶ σκληροτήτων, ὑβρίσθη, ἐνεπτύσθη, καὶ κατὰ προςαγὴν τῦ Πατριάρχυ ἐδέρετο καθ' ἑκάςην, πολλάκις δὲ καὶ ἕως οὗ ἐλυποθύμει· ἐστερεῖτο σχεδὸν τροφῆς, ἔχων διὰ τροφὴν μόλις τὸ ἕκτον τοῦ ἀναγκαίου ἄρτου, ἀφηρέθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ καπνοσύριξ (τὸ τζιμποῦκι τοῦ ὁποίυ ἡ στέρησις πρὸς τὸν συνειθίσαντα τὸ καπνίζειν ἐκ νεότητος εἶναι βάσανος μεγάλη)· ἀφηρέθη τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἐπόθει ἵνα ἀναγινώσκῃ· ἀφηρέθη καὶ μέρος τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ· καὶ ἀντὶ στρώματος εἶχε μόνον μίαν ψάθαν, ἄνευ σκεπάσματος, καὶ μάλιστα ὅτε ἡ γῆ ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ χιόνος· κατοικίαν εἶχε κελλίον μικρὸν πέντε πόδας τὸ μῆκος καὶ τέσσαρας τὸ πλάτος μὲ μικρὰν ὀπὴν ἀντὶ παραθύρου. Ἔκειτο μίαν φορὰν, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, εἰς ῥυπαρὰν εἱρκτὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἔβαλον αὐτὸν, κλείσαντες τὴν θύραν μὲ λίθους καὶ ἄσβεστον, καὶ ἀφήσαντες μικρὰν μόνον ὀπὴν, δι' ἧς ἐδίδετο αὐτῷ ἡ ἀθλιεστάτη αὐτοῦ τροφὴ καὶ μικρὸν ποτήριον ὕδατος τὴν ἡμέραν, ἐνίοτε δὲ κατεκλείετο ὅλως εἰς τὰ σκότη, ἀποθνήσκων σχεδὸν τῆς πείνης!

Τοιαύτας φρικώδεις θλίψεις ἐκλήθη νὰ ὑποφέρῃ πολὺν χρόνον! ἀλλὰ πόσον, ἀκριβῶς δὲν γνωρίζομεν· φαίνεται ὅμως πολλὰ ἔτη. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐφυλακίσθη τὸ ἔαρ τοῦ 1826 ἔτους, καὶ τὸ 1830 ἠκούσθη ὅτι ἔζη ἔτι· ἔχομεν μάλιστα λόγον νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἔζη μέχρι τοῦ 1832.

Τὸ ἔτος τοῦτο 1832, ὁ Κ. Τὸδ, Ἄγγλος ἢ Σκῶτος ἔμπορος ἐν Βηρυτῷ, λαβὼν συμπάθειαν διὰ τὰ τοιαῦτα παθήματα, μετέβη εἰς τὸ ἐν Πτολεμαΐδι στρατόπεδον τοῦ

Ἰβραὴμ Πασᾶ, ὅπου ἔφθασε τὴν 30 Μαΐου, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξ ἐφόδου ἅλωσιν τῆς πόλεως ταύτης, διηγήθη αὐτῷ τὰς περιστάσεις τῆς φυλακίσεως τοῦ Ἀσάδ-Ἐς-Σιδιὰκ, καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς Κανοβῖνον μετὰ φρουρᾶς στρατιωτικῆς νὰ ζητήσῃ αὐτὸν πανταχοῦ εἰς τὸ μοναστήριον ἵνα εὕρῃ, εἰ δυνατὸν, καὶ ἐλευθερώσῃ αὐτόν.

Ὁ νικητὴς τῆς Συρίας ἤκουσε μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως τὴν ἱστορίαν τῆς τραγικῆς ταύτης ὑποθέσεως, καὶ ἔδωκεν ἀμέσως τῷ Κ. Τὸδ ὅ,τι ἐζήτει.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. Τὸδ ἔμεινεν εἰς Πτολεμαΐδα ἓξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἠργοπόρησε καθ' ὁδὸν μέχρι Κανοβίνȣ ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡμέρας, ὁ Πατριάρχης εἶχε καιρὸν νὰ μάθῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ τὴν 13 Ἰουνίου, καὶ νὰ λάβῃ μέτρα ὅπως κρύψῃ τὸν δέσμιον ἢ φονεύσῃ αὐτόν.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ Κ. Τὸδ, εἶπον αὐτῷ ὅτι ἦτο ἐλεύθερος νὰ ἐξετάσῃ πανταχοῦ εἰς τὸ μοναστήριον ἵνα εὕρῃ τὸν Ἀσαάδ-Ἐς-Σιδιὰκ, ἀλλ' ὅτι ἀπέθανεν! ὅτι εἶχεν ἀποθάνει τὸ 1830! Καὶ ἠρεύνησε μὲν ὁ Κ. Τὸδ πανταχοῦ πλὴν τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν εὗρεν αὐτόν. Βεβαίως εἶχεν ἀποθάνει! ἀλλὰ τίνι τρόπῳ, μένει ὑπὸ πέπλον ἀδιαπέραστον. Ἐὰν ἀπέθανε συνεπείᾳ τῶν τρομερῶν παθημάτων αὐτοῦ ἐντὸς τῆς ἄνευ θύρας καὶ παραθύρȣ εἱρκτῆς, ἢ ἐντὸς τοῦ κελλίου τοῦ ἔχοντος πέντε ποδῶν μῆκος καὶ τεσσάρων πλάτος καὶ ὀπὴν ἀντὶ παραθύρου, ἢ ἐσφάγη ὑπὸ τῶν ἀνηλεῶν καταδιωκτῶν αὐτοῦ, ἐχθρῶν τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς τὸ ὁποῖον λέγουσιν ὅτι πιστεύουσιν, εἶναι ἄγνωστον. Ὁπωσδήποτε, ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ἀληθὴς μάρτυς, καὶ ἔμεινε μέχρι τέλους σταθερὸς εἰς τὴν

πίστιν αὐτοῦ. Πολλάκις ἔφεραν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου, καὶ προέτειναν νὰ ἐλευθερώσωσιν αὐτὸν ἐὰν μόνον ἤθελε ν' ἀποκηρύξῃ τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ δόξας· ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ ἐλευθερίαν ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ.

Ἐν μέσῳ δὲ τῶν μεγάλων αὐτοῦ παθημάτων ἀνέκραξεν· «Ὑπομονή! πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν διὰ τὸν Κύριον.» Καὶ ὅτε ἐῤῥάπιζον τὴν μίαν τῶν σιαγόνων αὐτοῦ ἔστρεφε τὴν ἑτέραν, κατὰ γράμμα ὅπως παραγγέλλει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἄλλοτε δὲ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀγωνίας, ὕψονε τὴν φωνὴν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἀνέκραζεν· «Ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καθὼς αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν. Συλλογίσθητε περὶ ἐμοῦ, ὑμεῖς, οἱ διαβαίνοντες! Εὐσπλαγχνίσθητέ με καὶ ἐλευθερώσατέ με ἀπὸ τῶν βασάνων τούτων!»

Ἀπέθανε! καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἶναι ἐν οὐρανῷ μετὰ τοῦ ἀξιολατρεύτου Σωτῆρος, ὅστις τόσα ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν! μετὰ τῶν μακαρίων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ποιεῖται μνείαν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν· «Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου» (1).

Ὅτε ἐφυλακίσθη τὸ 1826 ἔτος, εἶχεν ἡλικίαν 27—28 περίπου ἐτῶν, καὶ ἐπειδὴ εἶχε σῶμα ῥωμαλέον, δὲν κατεβλήθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν φρικτῶν αὐτοῦ παθημάτων.

Ἦτο ἐγκρατὴς τῆς Ἀραβικῆς γλώσσης καὶ τῆς Συριακῆς, ἐγίνωσκεν ὀλίγα Λατινικά, ἐσπούδασεν ἐπὶ ἓν καὶ

(1) Ἀποκ. ζ. 13, 14.

ἥμισυ ἔτος εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Αἰν-Οὐάρκα, καὶ ἐπὶ δύο ἔτη ἐδίδαξε τοὺς μοναχοὺς εἰς μοναστήριον πλησίον τῆς Χαδὲτ, τὴν θεολογίαν. Ἔγραφε δὲ τὴν Συριακὴν καὶ τὴν Ἀραβικὴν μετὰ μεγίστης εὐκολίας καὶ μετὰ σπανίας καλλιγραφίας, συνέταττε δὲ καὶ στίχους Συριστί.

Ἐπιτομή τις τοῦ ἀπομνημονεύματος αὐτοῦ ἐξεδόθη (νομίζω τὸ 1832 ἢ 1833) ὑπὸ τῆς ἐν Βοστῶνι Ἑταιρίας τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν μετὰ τῆς ὁποίας ἔχω σχέσεις, καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον « Missionary Paper No. VIII.»

Ἄλλο ἀξιοσημείωτον ἀποτέλεσμα τοῦ ἀποχαιρετιστικοῦ τούτου γράμματος μεταξὺ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρμενίων, περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Αἰδεσίμου Δόκτορος Χ. Γ. Ο. Δουάϊτ, εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ ἐπιγραφόμενον "Christianity Revived in the East," ὡς ἐφεξῆς· «Ὁ „Κ. Κὶνγ ἀναχωρῶν ἐκ Συρίας τὸ 1825, ἀπέτεινε γράμ„μα ἀποχαιρετιστικὸν πρὸς τοὺς Καθολικοὺς Ῥωμαίους, „καταδεικνύων τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἐδύνατο νὰ ἦναι „Καθολικός. Τὸ γράμμα τοῦτο μετεφράσθη Ἀρμενιστὶ „ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Διονυσίου, καὶ ἀντίγραφον αὐτοῦ „ἐστάλη πρός τινας ἐγκρίτους Ἀρμενίους εἰς Κωνσταν„τινούπολιν. Ἀξιοσημείωτον ἀποτέλεσμα προήχθη εἰς τὰ „πνεύματα ὅλων ὅσοι ἀνέγνωσαν αὐτό· καὶ μετ' ὀλίγον συ„νέλευσις συνεκαλέσθη εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Ἐκκλησίαν „τῶν Ἀρμενίων, εἰς τὴν ὁποίαν λέγεται ὅτι, τὸ γράμμα „τοῦτο ἀνεγνώσθη, ὅτι αἱ μαρτυρίαι ἐκ τῶν Ἁγίων Γρα„φῶν ἐξετάσθησαν, καὶ ὅτι ὡς ἐκ κοινῆς συναινέσεως ἀπε„φάνθησαν ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶχεν ἀνάγκην μεταρρυθμί„σεως. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἀμέσως τὸ περιώνυμον σχο„λεῖον τοῦ Πεστιμαλγιάν. Συνεστήθη δὲ ἐντὸς τῶν ὁρίων

„τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχείου, καὶ ἴδιον ἀντι-„κείμενον εἶχε τὴν παιδείαν τοῦ Κλήρου, ὁρισθέντος διὰ „Κανονισμοῦ ὅτι οὐδεὶς τοῦ λοιποῦ ἐδύνατο νὰ χειροτο-„νηθῇ ἱερεὺς ἐν τῇ πρωτευούσῃ πρὶν ἢ τελειώσῃ τα-„κτικῶς τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ.» (Ὅ-ρα Dwight' s Christianity Revived in the East, page 12—13, Edit.New-York, 1850.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ,

γραφεὶς τὸ 1859 μετὰ τὴν ἔναρξιν καὶ τὸ τέλος σχεδὸν τῆς τυπώσεως τοῦ συγγράμματος τούτου.

Διὰ τί ἐτύπωσας σήμερον καὶ οὐχὶ πρότερον τὸ βιβλίον τοῦτο; δύναταί τις νὰ μὲ ἐρωτήσῃ. Ἀποκρίνομαι·

Ἀφοῦ ἔγραψα αὐτὸ εἰς Γαλλίαν, διάφοροι τῶν ἐν Παρισίοις φίλων μου, διακεκριμένοι διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν αὐτῶν, ἀνέγνωσαν καὶ ἔκριναν αὐτὸ ἄξιον δημοσιεύσεως. Ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ πράξω τότε τοῦτο, καὶ σπεύδων νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἵνα ἀναλάβω τὰ καθήκοντά μου ὡς καθηγητοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Φιλολογίας, ἀφῆκα αὐτὸ εἰς χεῖρας ἐγκρίτου τινὸς ἵνα ἐπιφέρῃ διορθώσεις εἰς τὸ λεκτικὸν ὥστε νὰ τυπωθῇ.

Ἐλθὼν δὲ εἰς Ἀμερικὴν, ἐνέδωκα εἰς τὰς παρακλήσεις προσωπικῶν μου τινῶν φίλων καὶ φίλων τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν, καὶ ἐπεχείρησα περιήγησιν εἰς τὴν πατρίδα μου, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρουσιάσω εἰς τοὺς λαοὺς, εἰς διάφορα μέρη, τὸ ἔργον δι' ὃ κατέτριψα τέσσαρα ἔτη εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ὅθεν τοσούτῳ ἤμην ἐνησχολημένος εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὥστε δὲν εἶχον σχεδὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶ οὔτε περὶ τῆς ἀνατολικῆς φιλολογίας, οὔτε περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις χειρογράφου μου. Ὤφειλον νὰ ὁμιλῶ δημοσίᾳ τετράκις ἢ πεντάκις καθ' ἑβδομάδα ἐνώπιον χιλιάδων ἀκροατῶν.

Διαρκούσης τῆς περιηγήσεως ταύτης, τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησα χάριν τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποςολῶν ἔλαβον πολλάκις ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσω ἰδιαιτέρως καὶ δημοσίᾳ περὶ τῆς ὀδυνηρᾶς καταςάσεως τῶν ἐν Τȣρκίᾳ Χριςιανῶν, καὶ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἠγωνίζοντο τότε ὑπὲρ ἐλευθερίας, καὶ νὰ προκαλέσω ὑπὲρ αὐτῶν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν βοήθειαν τῶν συμπολιτῶν μου Χριστιανῶν. Ἐπὶ τούτῳ συνδιελέχθην μετὰ πολλῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν ἐν Οὐασιγκτῶνι, μελῶν τοῦ Συμβουλίου, γραμματέων τῆς Κυβερνήσεως, κτλ. οἷον μετὰ τοῦ Δανὴλ Οὐέβστερ, Ἑῤῥίκου Κλαίυ, Οὐΐλλιαμ Οὐΐρτ, Συνταγμ. Βέντον, Στρατ. Βὰν-Ῥένσαλαερ, κλ. καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ προέδρȣ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν.

Τὸ αὐτὸ εἶχον πράξει καὶ τὸ προηγούμενον ἔτος εἰς Γαλλίαν, εἴς τε τὰς ἐκκλησίας καὶ κατὰ τὰς συνδιαλέξεις μου μετὰ διακεκριμμένων ἀνδρῶν, οἷον τοῦ Δουκὸς Δὲ Βρόλη, τοῦ κόμητος Σὰντ-Ὠλαὶρ, τοῦ στρατηγοῦ Λαφαγὲτ, αὐτοῦ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, ὄντος τότε δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων κατά τε τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ὁμιλῶν περὶ Ἑλλήνων ἐσπούδαζον νὰ μετριάσω τὰς προλήψεις, τὰς ὁποίας εἶχον πολλοὶ κατ' αὐτῶν, καὶ νὰ προκαλέσω ὑπὲρ αὐτῶν τὴν συμπάθειαν ὅλων τῶν Χριστιανῶν ὅλων τῶν δοξασιῶν. Ὅθεν ὅλοι ἐγνώριζον τὰ ὑπὲρ Ἑλλήνων αἰσθήματά μου, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου τοῦ νὰ συντελέσω κατά τινα τρόπον, ὅσον τὸ δυνατὸν, εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ὠφέλειαν.

Κατὰ τὴν τετραετῆ ἐν Τουρκίᾳ διατριβήν μȣ, συνανεστράφην πολὺ αὐτούς. Ἐν δὲ Ἱεροσολύμοις εἶχον σειρὰν δωματίων εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐπὶ τρία

ἔτη, καὶ ὅλος σχεδὸν ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος ἐδέχετο εὐχαρίστως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μ' ἐβοήθει νὰ διανέμω αὐτὸν μεταξὺ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτῶν.

Ἡ διήγησις τούτου τοῦ γεγονότος ἤρκεσε νὰ διεγείρῃ μεγίστην συμπάθειαν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων μεταξὺ τῶν εὐσεβῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ ἰδέα μου ἦτο, καὶ πολλάκις εἶπον τοῦτο, ὅτι ἔθνος ἀγαπῶν τὴν παιδείαν καὶ δεχόμενον πανταχοῦ εὐχαρίςως τὰς Ἁγίας Γραφάς, ὡς τὸ τῶν Ἑλλήνων, δὲν θέλει βραδύνει νὰ ὑψωθῇ, καὶ νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν πρώτων ἐλευθέρων καὶ πεπολιτισμένων λαῶν τῆς γῆς.

Καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι τὸ καλήτερον μέρος τῶν συμπολιτῶν μου πρεσβεύει ὡς δόγμα ὅτι τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ φῶς τῶν Ἁγίων Γραφῶν εἰσὶ τὰ δύο μόνα μέσα, δι' ὧν ἔθνος ὁποιονδήποτε δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς εὐδαιμονίας, καὶ νὰ κερδήσῃ, νὰ φυλάξῃ καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν τοσαῦτα ἔθνη ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλ' ἀγνοοῦσι πῶς ν' ἀποκτήσωσι.

Γνωρίζων ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐδέχοντο καὶ τὰ δύο ταῦτα μέσα, ἐδέχθην τὴν πρόσκλησίν τινων ἵνα μεταβῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἴδω ἐὰν ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν κηρυχθέντα ἐλεύθερον τοῦτον τόπον ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν κλίσις. τὴν ὁποίαν εἶχον ἀπαντήσει μεταξὺ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων.

Εἶχον πρὸς τούτοις συλλάβει τὴν ἰδέαν νὰ ἔλθω εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ συστήσω Γυμνάσιον ἢ Πανεπιστήμιον πρώτης τάξεως καὶ νὰ μεταχειρισθῶ, εἰ δυνατόν, ὡς καθηγητὰς τὸν Οἰκονόμον, τὸν Βάμβαν, τὸν Κούμαν, τὸν Καΐρην καὶ πολλοὺς ἄλλους ὀνομαστοὺς τότε μεταξὺ τῶν

Ἑλλήνων διὰ τὰς γνώσεις αὐτῶν. Τὴν ἰδέαν μου ταύτην διεκοίνωσα πρὸς διαφόρους τῶν πλουσίων φίλων μου τῶν ὄντων ἱκανῶν νὰ συνδράμωσι τὸν σκοπόν μου καὶ εὐδιαθέτων πρὸς τοῦτο, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ. Τινὲς δὲ καὶ μοὶ ἔδωκαν τὴν ἄδειαν νὰ στείλω εἰς Ἀμερικὴν τεσσαράκοντα ὀκτὼ νέους Ἕλληνας ἵνα ἐκπαιδευθῶσι δαπάνῃ ἐκείνων εἰς τὰ ἡμέτερα ἐκπαιδευτήρια.

Ἡ εἴδησις τῆς ἐν Νεοκάστρῳ ναυμαχίας ἔφθασεν εἰς Νεοβόρακον τὴν 16 Δεκεμβρίου 1827, ἡμέραν Κυριακὴν, καὶ ἐκίνησεν εἰς δάκρυα χαρᾶς καὶ εἰς εὐλογίαν ἐκείνου ὅστις ἠλευθέρωσεν ἄλλοτε τοὺς Ἰσραηλίτας, καταποντίσας εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν.

Ἰδοὺ τί ἔγραφον τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸ ἡμερολόγιόν μου.

“Μετὰ μεσημβρίαν μετέβην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ „Cedar-Street, καὶ ἤκουσα κηρύττοντα τὸν αἰδέσιμον „Κ. Βάλδουϊν.

“Μετὰ δὲ τὴν ἀκολουθίαν μοὶ ἔδειξεν ἐπιστολὴν διευ„θυνθεῖσαν πρὸς τὸν αἰδέσιμον Κ. Μάσων ὑπὸ τοῦ Κ. „Λὰνγ συντάκτου τινὸς ἐφημερίδος δι' ἧς ἐδίδετο ἡ πλη„ροφορία ὅτι ἡ ἐπίσημος εἴδησις τῆς τελείας καταστρο„φῆς τοῦ Τουρκικοῦ στόλου ὑπὸ τῶν ἡνωμένων ναυτικῶν „δυνάμεων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας εἶχε φθάσει „ἐκ Λίβερπουλ.

“Δάκρυα χαρᾶς ἔχυσα ἐνῷ ἐπανηρχόμην εἰς τὴν οἰ„κίαν μου συλλογιζόμενος ὁποῖα ἀποτελέσματα μεγάλα „ἤθελον γεννηθῇ, ἂν ἡ εἴδησις αὕτη ἦτον ἀληθινή. Ἡ „ὁδὸς τῆς Ἀνατολῆς θέλει ἀνοιχθῇ εἰς τὴν ἐλευθερίαν „καὶ τὴν ἀληθῆ θρησκείαν, καὶ πρέπει νὰ εἰσέλθω καὶ

„πάλιν εἰς τὸν Ἀγρὸν, Θεοῦ θέλοντος, ἐπί τινα χρόνον.
"Δευτέρα 17. Αἰσθάνομαι ὅτι ἡ εἴδησις τῆς καταστροφῆς τοῦ Τουρκικοῦ στόλου εἶναι αἰτία εὐγνωμοσύνης „πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ ὀφθαλμοί μου καταῤῥέουσι δάκρυα ὅταν συλλογίζωμαι περὶ τῶν παθημάτων „τοῦ γενναίου ἐκείνου λαοῦ, ὅστις τοσοῦτον χρόνον ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ζωῆς.»

Ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπάθεια ηὔξανεν ἀδιακόπως, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν Ἀμερικῇ, μητέρες τε καὶ θυγατέρες, ἔῤῥαπτον δακρύουσαι ἐνδύματα διὰ τὰς Ἑλληνίδας, αἵτινες ἐπλανῶντο εἰς τὰ ὄρη διωκόμεναι ὑπὸ τῶν ἀδυσωπήτων αὐτῶν ἐχθρῶν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ δόκτωρ Χάου (Howe) συμπολίτης μου καὶ φιλέλλην γνωστὸς κατά τε τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνήργησε πολλὰ ἵνα κινήσῃ καὶ ἐπαυξήσῃ τὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων συμπάθειαν.

Ἐπὶ τέλους ὅτε ἐφορτώθη πλοῖον μὲ ἐνδύματα καὶ τροφὰς διὰ τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας, Κυρίαι τινὲς φιλελλήνων ἐν Νεοϐοράκῳ (New-York,) μὲ προσεκάλεσαν νὰ συνοδεύσω τὸ πλοῖον τοῦτο μετὰ δύο ἄλλων πρακτόρων, ἵνα διανείμωμεν αὐτὰ, καὶ μένω ἐγὼ ἐπί τινα χρόνον, ἓν ἢ δύο ἔτη, εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἴδω τί ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ περὶ τῆς παιδείας τῶν δύο φύλων, καὶ μάλιστα τῶν παρθένων, καὶ περὶ τῆς διανομῆς τῶν Ἱερῶν Γραφῶν μεταξὺ τοῦ λαοῦ, καὶ ἑνὶ λόγῳ, περὶ τοῦ πνευματικοῦ καλοῦ τοῦ ταλαιπώρου τούτου λαοῦ, τὸν ὁποῖον ἐθεωροῦμεν ὡς ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς, τυραννουμένους καὶ καταπιεζομένους ὑπὸ ἀδυσωπήτου καὶ βαρϐάρου ἐχθροῦ, ἐχθροῦ ἐνταυτῷ καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Λαϐὼν τὴν πρόσκλησιν ταύτην παρῃτήθην ἀμέσως τῆς

θέσεως τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀνατολικῆς φιλολογίας, καὶ ἐδέχθην τὴν πρόσκλησιν τῶν φιλελλήνων ἵνα μεταβῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀνεχώρησα δὲ ἐκ Νεοβοράκου τὴν 28 Μαΐου 1828, καὶ ἔφθασα εἰς Πόρον τὴν 26 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξίν μου παρουσίασα πρὸς τὸν Κόμητα Κ. Ἰωάννην Α. Καποδίστριαν, πρόεδρον τότε τῆς Ἑλλάδος, διαφόρους συστατικὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας ἔφερα πρὸς αὐτὸν παρὰ διαφόρων ἔκ τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Μίαν δὲ τούτων ἔστειλεν αὐτῷ ὁ ἔντιμος Ἄλβερτ Γάλλαταν, γνωστὸς εἰς Ἀμερικήν, τὸν ὁποῖον ὁ κόμης Καποδίστριας ἐγνώριζεν αὐτοπροσώπως, διατελέσαντα πρέσβυν τῆς Ἀμερικῆς εἴς τε τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν.

Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης παραθέτω ἐνταῦθα ἀντίγραφον, οὐ μόνον ὡς διαλαμβανούσης περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς εἰς Ἑλλάδα μεταβάσεώς μου, ἀλλὰ καὶ ὡς περιεχούσης παρατηρήσεις ἀνδρὸς ἐμπείρου περὶ τοῦ δανείου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

«Νεοβόρακον, τὴν 26 Μαΐου 1828.

«ΚΥΡΙΕ ΚΟΜΗ!

«Ἀφῆκα τὸ Λονδῖνον ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ὑμετέ„ραν ἀναχώρησιν, καὶ τόσῳ αἰφνιδίως ὥστε δὲν ἔλαβον „καιρὸν νὰ σᾶς γράψω. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν ἀμφιβάλ„λετε περὶ τῆς ζωηρᾶς συμπαθείας, τὴν ὁποίαν δὲν θέ„λω παύσει λαμβάνων εἰς τὰς ἐπιτυχίας σας, καὶ εἰς τὸν „ὡραῖον ἀγῶνα εἰς ὃν τόσῳ εὐγενῶς καὶ τόσῳ ὁλοσχερῶς „ἀφιερώθητε. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα συμμερίζονται ἐν γέ„νει οἱ συμπολῖταί μου, οἵτινες ζητοῦσι διὰ πολλῶν τρό-

„πων νὰ δώσωσιν ἀποδείξεις τινὰς τῆς ἀγάπης αὐτῶν εἰς „τὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐλευθερίας.

«Ὁ Κ. Ἰωνᾶς Κὶνγ, λειτουργὸς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, „καὶ ἄξιος νὰ ἦναι τοιοῦτος, ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς, ἑνόνων „τὰ φῶτα πρὸς ἀφιλοκερδέστατον ζῆλον, θέλει λάβει τὴν „τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσῃ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Ζητεῖ „νὰ ἐκπληρώσῃ σχέδιον τὸ ὁποῖον συνέλαβον πολλοὶ Ἀ-„μερικανοὶ ἀξιοσέβαστοι, διὰ τὴν ἀνατροφὴν ἀριθμοῦ τινος „νέων Ἑλλήνων. Δὲν γνωρίζω τὰς λεπτομερείας τοῦ „σχεδίου τούτου· ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ὁ σκοπὸς „εἶναι πολὺ ἀξιέπαινος, καὶ ὅτι ὁ Κ. Κὶνγ εἶναι ἄξιος πά-„σης ἐμπιστοσύνης. Λαμβάνω ἑπομένως τὸ θάῤῥος νὰ τὸν „συστήσω εἰς τὴν καλοκἀγαθίαν σας, καὶ νὰ σᾶς παρακα-„λέσω νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ χορηγήσητε αὐτῷ τὴν προστα-„σίαν σας, καὶ νὰ τὸν βοηθήσητε διὰ τῶν συμβουλῶν σας.

«Δὲν θέλω σᾶς παρενοχλήσει μὲ σκέψεις περὶ τῶν γε-„γονότων, ἅτινα διαδέχονται ἄλληλα μετὰ τοσαύτης τα-„χύτητος, καὶ τοσούτῳ μακρὰν ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου. „Θέλω εἰπεῖ μόνον ὅτι τηρῶ τὴν πρώτην μου γνώμην, „ὅτι μετρία τις χρηματικὴ χορηγία εἶναι ὑπηρεσία τὴν „ὁποίαν ἔχετε σχεδὸν δικαίωμα νὰ περιμένητε ἀπὸ τὰς „Δυνάμεις. Τοῦτο εἶναι ἀναντιῤῥήτως τὸ οἰκονομικώτερον „μέσον εἰς αὐτὰς, ἐκεῖνο διὰ τοῦ ὁποίου μὲ ὀλιγώτερα „χρήματα θέλουσιν ἀποφέρει μέγιστα ἀποτελέσματα, στε-ρεόνουσαι τὴν ἐξουσίαν σας, καὶ διὰ τούτου κυβέρνησιν „διαρκῆ καὶ σεβαστὴν, καὶ διευκολύνουσαι τὸν ὀργανι-„σμὸν ἐθνικῆς δυνάμεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ βάλλῃ τις „βάσιν.

«Ἀμφιβάλλω κατὰ πολλὰ ἐὰν ἐπιτύχωσι δάνεια, εἰμὴ „μόνον ἐπὶ ὅρων τόσῳ ἀπαχθῶν ὥστε θέλετε εὑρεθῆ ἠναγ-

„κασμένοι νὰ ἀθετήσητε τὰς ὑποχρεώσεις σας, ἢ νὰ συν-„τριβῆτε ἐκ τῆς γεννήσεώς σας αὐτῆς ὑπὸ φορτίον ἀνώ-„τερον τῶν πόρων σας. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀνάγκη σᾶς ὑπο-„χρεώσῃ νὰ προστρέξητε καὶ αὖθις εἰς τὸ μέσον τοῦτο, „φροντίσατε τοὐλάχιστον νὰ πληρώσητε τὸ ἀρχαῖον δά-„νειον δι' ἐλλόγου πληρωμῆς (25 ἢ 30 τοῖς 0/0).

« Δέχθητε, παρακαλῶ, τὴν διαβεβαίωσιν τῶν εὐχῶν „μου διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τὴν τῆς „μεγίστης ὑπολήψεως τὴν ὁποίαν μοὶ ἐνεπνεύσατε καὶ „τοῦ διακεκριμμένου σεβασμοῦ μου.

« Ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος θεράπων,

(ὑπογεγραμμένος) ΑΛΒΕΡΤ ΓΑΛΛΑΤΑΝ.

« Τῷ ἐξοχωτάτῳ

« Κυρίῳ Κόμητι Καποδίστριᾳ προέδρῳ τῆς Κυβερνή-„σεως τῆς Ἑλλάδος κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ. »

Ὁ πρόεδρος, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κόμης Βιάρος, μ' ἐδέχθη μετὰ πολλῆς εὐγενείας, καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ἤμην ἐλεύθερος νὰ συστήσω εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅσα σχολεῖα ἐδυνάμην νὰ διατηρήσω, καὶ προσέθετο ὅτι ἐὰν ἤθελον καὶ ἐκκλησίας ἐδυνάμην νὰ οἰκοδομήσω.

Μετά τινας μῆνας ἐσυμφώνησε νὰ γείνωσιν αἱ Ἱεραὶ Γραφαὶ δεκταὶ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος· αὐτὸς δὲ ἢ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κόμης Βιάρος εἰσήγαγε κατ' αἴτησίν μου, ὀγδοήκοντα ἀντίτυπα τοῦ Εὐαγγελίου μεταφρασθέντα εἰς κοινὴν Ἑλληνικὴν Διάλεκτον, εἰς τὸ ἐν Αἰγίνῃ Ὀρφανοτροφεῖον, τὸ ὁποῖον διετέλει ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ διεύθυνσιν· πρὸς τούτοις εἰσήγαγε καὶ εἴκοσι ψαλτήρια εἰς τὴν αὐτὴν Διάλεκτον, εἰς τὸ αὐτὸ κατάστημα· ἤ-

θελε δὲ εἰσαγάγει καὶ πλείονα ἐὰν εἴχομεν πρόχειρα νὰ δώσωμεν.

Ὅθεν εὑρὼν τὴν ὁδὸν ἀνοικτὴν ἵνα ἐργασθῶ κατὰ τὰς ἰδέας μου πρὸς τὸ καλὸν τῆς Ἑλλάδος τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, καί, ὡς τότε ἐφαίνετο, τῇ ἐγκρίσει ὅλου τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ ὑπὲρ τῆς παιδείας τῆς νεολαίας καὶ τῆς διανομῆς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ὀλίγιστοι εἶχον τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπεφάσισα νὰ μείνω ἐνταῦθα ἔτη τινά, ἂν καὶ ἐπεθύμουν σφοδρῶς νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου εἶχον πολλοὺς φίλους, καὶ ὅπου ἐδυνάμην νὰ ζήσω μᾶλλον ἀνέτως ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις ἦτον ὅλη, οὕτως εἰπεῖν, ἐρείπια.

Κατὰ συμβουλὴν τοῦ Κυβερνήτου Καποδίστρια, ἐπεχείρησα διεξοδικὴν περιήγησιν εἰς τὴν Πελοπόννησον ὅπως ἴδω τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ κρίνω ἐξ ἐμαυτοῦ περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἵνα εὐκολύνῃ τὴν περιήγησίν μου, μοὶ ἔδωκεν ἐπίσημον ἐπιστολὴν πρὸς πάσας τὰς ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀρχάς. Ἰδοὺ αὕτη·

Ἀριθ. 6653.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Πρὸς τοὺς καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν ἐκτάκτους Ἐπιτρόπους καὶ λοιπὰς Ἀρχάς.

Ὁ φιλελληνικώτατος Ἀμερικανὸς Κ. Ἰωνᾶς Κὶνγ, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα φέρων βοηθήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς μας, τὰ ὁποῖα ἐχορήγησαν ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ φιλανθρωπία τῶν συμπολι-

τῶν του, μεταβαίνει περιηγήσεως χάριν εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐπικρατείας. Τούτου χάριν ἡ Κυβέρνησις σπεύδει νὰ τὸν ἐφοδιάσῃ μὲ τὴν παροῦσαν, προσκαλοῦσα ὅλας τὰς Ἀρχὰς νὰ τὸν ὑποδεχθῶσι φιλοφρόνως, καὶ νὰ συνδράμωσιν εἰς τοὺς φιλανθρώπυς σκοπούς του, παρέχοντες πᾶσαν ἀπαιτουμένην σύμπραξιν.

Ἐν Πόρῳ τῇ 29 7βρίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας

Σ. Τρικούπης.

Κατὰ τὴν περιήγησιν ταύτην διαρκέσασαν δύο σχεδὸν μῆνας, ἐπεσκέφθην πανταχοῦ τὰ σχολεῖα, καὶ διένειμα πρὸς τοὺς μαθητὰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἄλλα βιβλία, τῶν ὁποίων εἶχον μεγάλην ἀνάγκην, διότι δὲν ὑπῆρχον σχεδὸν βιβλία καθ' ὅλον τὸν τόπον· ἐκεῖνα δὲ τὰ ὁποῖα ἔδιδον ἐγένοντο πάνταχοῦ δεκτά, ὑπό τε τῶν διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν, ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ τοῦ λαοῦ μετὰ μεγίστης χαρᾶς, καὶ πολλάκις ἐπεκαλέσθησαν τὰς εὐλογίας τοῦ οὐρανοῦ ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἔθνος μου, οὐ μόνον ἕνεκα τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν τροφῶν τὰ ὁποῖα εἶχον στείλει οἱ συμπολῖταί μου διὰ τοὺς πένητας καὶ τοὺς πάσχοντας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ βιβλία ταῦτα. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤμην μεταξὺ ἀδελφῶν, καὶ ᾐσθανόμην μεγίστην εὐχαρίστησιν ἐργαζόμενος πρὸς τὸ καλὸν αὐτῶν, καθ' ὃν τρόπον ἤθελον ἐργασθῇ ἐὰν ἤμην εἰς τὴν ἰδίαν μου πατρίδα.

Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς περιηγήσεως ταύτης εἰς Αἴγιναν, ἥτις ἦτο τότε καθέδρα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀνέφερα πρὸς τοὺς συμπολίτας μου τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα περὶ τῆς μεγάλης ἐπιθυμίας τὴν ὁποίαν ἐδείκνυον πανταχοῦ τοῦ νὰ ἔχωσι σχολεῖα καὶ τὰς Ἱερὰς Γραφάς.

Αἱ ἀπαντήσεις τῶν συμπολιτῶν μου ὑπῆρξαν εὐνοϊκαί, καὶ ἤρχισα συνιστῶν σχολεῖα εἰς Τῆνον, Ἀθήνας, Ἐλευσῖνα, καὶ εἰς Μενίδιον· παρεκάλεσα δὲ καὶ τὸν Θεόφιλον Καΐρην νὰ μεταβῇ εἰς Ἀθήνας, ἵνα διδάξῃ, καὶ θέσῃ οὕτως εἰπεῖν τὸν πρῶτον λίθον τοῦ Γυμνασίου ἢ τοῦ Πανεπιστημίου, περὶ οὗ ἀνέφερα, καὶ τὸ ὁποῖον ἐσκόπευον νὰ συστήσω· προσέφερα δὲ αὐτῷ ἑπτακόσια γρόσια κατὰ μῆνα (μεγίστην ποσότητα τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἐχορήγει πρὸς τοὺς καλητέρους καθηγητὰς εἰς τὸ ἐν Αἰγίνῃ Γυμνάσιον πεντακόσια μόνον γρόσια.) ἀλλ' ἠρνήθη εἰπὼν ὅτι ἔμελλε νὰ ἀνοίξῃ εἰς Ἄνδρον σχολεῖον διὰ τὰ ὀρφανά.

Ἔγραψα καὶ εἰς τὸν Βάμβαν· ἀλλὰ εἶχεν ἔργον εἰς Κέρκυραν. Διὰ δὲ τοῦ πενθεροῦ μου ἔγραψα εἰς τὸν Κούμαν· ἀλλὰ καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος κωλυόμενοι δὲν ἦλθον. Ἀπέτεινα ἐπὶ τέλους πρότασιν πρὸς τὸν Γεννάδιον, εἶπον αὐτῷ τὸ περὶ πανεπιστημίου σχέδιόν μου· συνεφωνήσαμεν δὲ διὰ ζώσης νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ διδάξῃ κατὰ τὴν πρότασίν μου. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐπανεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Αἰγίνῃ γυμνάσιον, καὶ ἐπὶ πολὺ αἱ προσπάθειαί μου εἰς τὸ νὰ εὕρω καθηγητὰς καταλλήλους, κατὰ τὸ σχέδιόν μου, ἔμειναν ὅλαι ἀτελεσφόρητοι.

Ἐπὶ τέλους κατώρθωσα νὰ συστήσω ἀνώτερον Γυμνάσιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιδάσκοντο ἑξήκοντα ἕως ἑβδομήκοντα

μαθηταὶ ἔχοντες ἀπὸ ὀκτὼ, δέκα, μέχρι τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἡλικίαν, ὑπὸ δύο ἢ τριῶν καλῶν καθηγητῶν, καὶ ὑπὸ ἄλλων κατωτέρων, πάντοτε ὅμως ἐκ τῶν καλητέρων τοὺς ὁποίους ἐδυνήθην νὰ εὕρω.

Περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Γυμνασίου τούτου καὶ τῆς σειρᾶς τῶν μαθημάτων, ἴδε τὴν ἐφημερίδα Ἀθηνᾶν, ἀρ. 146, τῆς 9 Σεπτεμβρίου (21 ν. ε.) 1833, καὶ τὴν ἀναφορὰν τῆς Ἑταιρίας τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν Ἀμερικῇ τὸ 1834, σελ. 43—44.

Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων, πολλοὶ κατέχουσιν εἰς τὴν κοινωνίαν ἀξίας λόγου θέσεις· τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐγένοντο καθηγηταὶ, εἷς ἄλλος Γυμνασιάρχης, πολλοὶ διδάσκαλοι ἑλληνικῶν καὶ ἀλληλοδιδακτικῶν σχολείων, ἄλλοι ἀξιωματικοὶ, δικηγόροι καὶ ὑπάλληλοι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ὅτε δὲ ἤνοιξε τὸ ἐν Ἀθήναις πανεπιστήμιον, τὸ τρίτον σχεδὸν μέρος ἐκείνων οἵτινες ἐνεγράφησαν κατὰ πρῶτον, ἦσαν ἐκ τοῦ Γυμνασίου μου· τέσσαρες δὲ μετέβησαν εἰς Ἀμερικὴν ἵνα συμπληρώσωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν μετάβασιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἀθήνας, παρήτησα τὸ σχέδιόν μου τοῦ νὰ συστήσω πανεπιστήμιον εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Δύο ἔτη μετὰ τὴν ἄφιξίν μου εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἑταιρία τις Εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν γνωστοτάτη καὶ ἐκτεταμένη εἰς τὰς Ὁμοσπόνδους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, "The American Board of Commissioners for Foreign Missions," ἑδρεύουσα ἐν Βοστῶνι, μοὶ προέτεινε νὰ λάβω σχέσεις μετ' αὐτῆς, ὡς ἀπόστολος αὐτῆς, ἐξακολουθῶν τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον εἶχον ἀρχίσει, δηλαδὴ τὴν σύστασιν σχολείων ἀῤῥένων καὶ θηλέων, τὴν τύπωσιν βι-

βλίων, τὴν διάδοσιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν, καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τοὺς θέλοντας ν' ἀκούσωσιν αὐτό.

Ἐδέχθην δὲ τὴν πρότασιν ταύτην, ἐπὶ ὅρῳ ὅμως τοῦ νὰ ἦμαι ἐλεύθερος νὰ ἀναχωρήσω, ὁπόταν ἤθελον, εἰδοποιῶν τὴν Ἑταιρίαν ἓξ μῆνας πρίν.

Ὢν εἰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ἥτις ἔχει μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐκ τῶν μᾶλλον πεφωτισμένων καὶ φιλανθρώπων τῆς Ἀμερικῆς, προέτεινα αὐτῇ τὴν τύπωσιν πολλῶν βιβλίων οὐ μόνον ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν, ἀλλὰ καὶ στοιχειωδῶν διὰ τὰ σχολεῖα. Καὶ τῳόντι δαπάνῃ αὐτῆς, κατὰ πρότασιν ἐμοῦ ἢ τινων ἄλλων εὐαγγελικῶν ἀποστόλων, ἐτυπώθησαν νεοελληνιστὶ τὰ ἑξῆς·

1. Σύστημα Ἀγγλικὸν διὰ τὰ σχολεῖα (ἀλληλοδιδακτικά.)

2. Ἐγχειρίδιον εἰς χρῆσιν τῶν Νηπιακῶν Σχολείων·

3. Τὸ Θέλγητρον, ἤγουν Εὐάρεστος Μέθοδος τοῦ παραδίδειν τὰ στοιχειώδη μέρη τῆς Γραμματικῆς, εἰς δύο μέρη καὶ ἐν εἴδει διαλόγου· (τὸ πρῶτον μέρος ἐγένετο δεκτὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θηλέων εἰς τὸ Ἀμαλίειον Ὀρφανοτροφεῖον).

4. Στοιχεῖα τῆς Γεωγραφίας μετὰ εἰκονογραφιῶν.

5. Ἄτλας.

6. Γεωγραφία τῶν παιδίων, μετὰ ἑπτὰ Γεωγραφικῶν πινάκων καὶ ἑβδομήκοντα τριῶν εἰκονογραφιῶν.

7. Χάρτης τῆς Ἑλλάδος.

8. Ἀριθμητικὴ κατ' ἐπαγωγὴν καὶ κατὰ σύνθεσιν.

9. Ἀριθμητικῆς Στοιχειώδης μαθήματα πρὸς χρῆσιν τῶν παιδίων τῆς Ἑλλάδος.

10 Ἑξήκοντα πίνακες Ἀναγνώσεως διὰ τὰ ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα.

11. Ἀλφαβητάριον.

12. Ὁ Ἀναγνώστης.

13. Περίληψις τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπό τινος μέλους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλήρου, πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων.

14. Περίληψις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, διὰ τὰ σχολεῖα.

15. Ἀποδείξεις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

16. Ἱστορία τοῦ Ἰωσήφ.

17. Βίος Μωϋσέως.

18. » Ἀβραάμ.

19. » Σαμουήλ.

20. » Δαβίδ.

21. » Ἐσθήρ.

22. » Δανιήλ.

23. » Ἡλία καὶ Ἐλισσαίου.

24. Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

25. » τῆς Ῥώμης.

26. » τῆς Γαλλίας.

27. » τῆς Ἀγγλίας.

28. » τοῦ Μεσαιῶνος.

29. Ἀποθήκη τῶν ὠφελίμων γνώσεων, εἰς ἑπτὰ τόμους, καὶ ἄλλα.

Κατ' αἴτησίν μου, τέσσαρες ἄλλοι εὐαγγελικοὶ ἀπόστολοι ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὁ αἰδέσιμος Ἠλίας Ῥίγας, ὁ αἰδέσιμος Νάθαν Βενιαμὶν, ὁ αἰδέσιμος Σαμουὴλ Ρ. Χούστων, καὶ ὁ αἰδέσιμος Γεώργιος Οὐ. Λεΐβουρν. Οἱ μὲν δύο τελευταῖοι κατεστάθησαν εἰς τὴν ἐν Μάνῃ Ἀρεόπολιν, οἱ δὲ δύο ἄλλοι εἰς Ἄργος, καὶ ἐσύστησαν σχολεῖα διά τε τὰ ἄῤῥενα καὶ τὰ θήλεα.

Ὅτε ἔφθασεν ὁ Κ. Ῥίγας, ἔμεινε μετ' ἐμοῦ ὡς συν-

εργάτης ἐπὶ ἓν ἔτος καί τινας μῆνας εἰς 'Αθήνας· (ἀπὸ 28 'Ιανουαρίου 1833 μέχρις 25 'Ιουνίου 1834)· μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς 'Ελλάδος τὸ 1838, ἔμεινε συνεργάτης μου εἰς 'Αθήνας ὁ Κ. Βενιαμὶν μέχρι τοῦ 1844, δηλαδὴ ἐπὶ ἓξ σχεδὸν ἔτη.

Πλὴν τῶν ἑπτά, ἢ ἑπτὰ καὶ ἡμίσεως τούτων ἐτῶν, ἤμην πάντοτε μόνος εἰς 'Αθήνας ἄνευ συνεργάτου, καὶ ἄνευ οὐδενὸς βοηθοῦ εἰς τὸ ἔργον μου.

'Ο Κ. Βενιαμὶν, ἐνόσῳ συνειργάζετο μετ' ἐμοῦ ἐφρόντισε καὶ μετεφράσθησαν καὶ ἐτυπώθησαν βιβλία τινὰ νεοελληνιστὶ, τὰ ἑξῆς·

1. 'Αναλογία τῆς Θρησκείας.
2. Πρακτικὴ Ἔρευνα.
3 Ψυχολογία πρὸς διδασκαλίαν τῶν παίδων.
4. Φυσικὴ Θεολογία.
5. Γραφικαὶ Διηγήσεις.
6. Ἄπιστοι ἐνστάσεις, καὶ ἄλλα.

'Αλλὰ καὶ ὁ Κ. 'Ρίγας παρεσκεύασεν εἴτε ἐν 'Ελλάδι εἴτε ἐν Σμύρνῃ πολλὰ τὰ ὁποῖα ἐτυπώθησαν νεοελληνιστὶ, καὶ διενεμήθησαν εἰς τὴν 'Ελλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν·

1. 'Εγχειρίδιον τῆς μητρός.
2. 'Ερωτήσεις εἰς τὰ 'Ιστορικὰ τῆς Νέας καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης βιβλία, κ.τ.λ.

Καὶ ἐγὼ δὲ μετέφρασα ἢ ἐφρόντισα νὰ μεταφρασθῶσι καὶ τυπωθῶσι νεοελληνιστὶ τὰ ἑξῆς·

1. Μήτηρ Οἰκουροῦσα.
2. 'Ανάπαυσις τῶν Πιστῶν.
3. Περὶ 'Ακρασίας.
4. Παραίνεσις.

5. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τὰ περὶ τῆς Ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν.

6. Συνοπτικὴ Ἱστορία τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (ὑπὸ τοῦ Αἰδ. Κ. Γ. Βάρθ.)

7. Τέσσαρες πραγματεῖαι γραφεῖσαι ὑπὸ τῆς Κ. Κομήσσης Ἀγήνωρ δὲ Γασπαρέν.

8. Αἱ ἀδελφαί.

9. Ἱερὰ μαθήματα, ἐκ τῶν Ἁγίων Γραφῶν· ἡ μία ἔκδοσις εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν καθομιλουμένην.

10. Αἱ προσευχαὶ τῶν Ἁγίων, (ἐρανισθεῖσαι ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν μετάφρασιν τὴν οὖσαν ἐν χρήσει ὅτε ἐτυπώθησαν).

11 Πέντε τόμοι ἐπιγραφόμενοι· «Συλλογὴ ὠφελίμων καὶ ψυχαγωγῶν ἀναγνωσμάτων.» Εἶναι δὲ συλλογὴ ἐκ διαφόρων βιβλίων καὶ πραγματειῶν θρησκευτικῶν, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν μὲν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀλλ' εἰς ὕφος ὀλίγον ἁρμόζον εἰς τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας, τὸ ὁποῖον ἐφρόντισα νὰ διορθωθῇ ἁρμοδιώτερον καὶ νὰ τυπωθῇ. Τοὺς πέντε τούτους τόμους ἐτύπωσα καὶ ἐδημοσίευσα τὸ 1853—1856.

Τινῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω βιβλίων ἐδημοσίευσα δύο ἐκδόσεις.

Πλὴν δὲ τῶν δεκαπέντε τούτων τόμων συνέγραψα καὶ ἐδημοσίευσα νεοελληνιστὶ τὰ ἑξῆς·

1. Τὴν Ἀπολογίαν μου ἐν εἴδει ἀπαντήσεως εἰς διαφόρους κατηγορίας ὡς πρὸς τὰς ἐργασίας μου, καὶ περί τινων θρησκευτικῶν δογμάτων.

2. Ἔκθεσιν Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

3. Τελετὰς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

4. Ἑρμηνευτικὴν τῶν θείων Γραφῶν.

5. Τὸν λόγον μου ἐνώπιον τοῦ Ἀρείϐ Πάγϐ. Τὸ ὅλον εἴκοσι τόμοι, μεγάλοι καὶ μικροί.

Ἐτύπωσα πρὸς τούτοις φυλλάδιά τινα νεοελληνιστὶ, οἷα τὴν ἀπάντησιν τοῦ Νεοφύτου Βάμϐα, διάλογον γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Βλαχούτση, τοὺς λόγους τοῦ Κ. Π. Καλλιγᾶ καὶ Σπ. Τριανταφύλλου, ἐγκρίτων δικηγόρων τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κτλ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν συγγραμμάτων, τῶν μεταφρασθέντων νεοελληνιστὶ καὶ ἐκδοθέντων ἐν Μελίτῃ, Σμύρνῃ καὶ Ἀθήναις ὑπὸ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστόλων τῆς Ἑταιρίας μεθ' ἧς ἔχω σχέσεις, ἀναϐαίνει εἰς ἑ κ α τ ὸ ν περίπϐ· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν σελίδων ὑποθέτω, εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα ἑκατομμύρια, ἢ καὶ περιπλέον.

Ἐγὼ αὐτὸς ἐτύπωσα, νομίζω, ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ τοὐλάχιςον ἑκατομμύρια σελίδων. Ἀπὸ τοῦ 1853 ἕως τοῦ 1856, ἐτύπωσα δύο ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακοσίας ἐννενήκοντα δύο χιλιάδας σελίδων (2,892,000.)

Ἡ Ἑταιρία ἔστειλε δι' ἐμοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος χιλιάδας πλακῶν καὶ κονδυλίων, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Κυϐερνήτης τῆς Ἑλλάδος Καποδίστριας ἐξέφρασεν ἐγγράφως ζωηροτάτας εὐχαριστήσεις.

Τὸ πρῶτον σχολεῖον κορασίων τὸ ὁποῖον ἠνοίγη εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ Ἀμερικανῶν, ἠνοίγη ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῆς γυναικός μου εἰς τὴν νῆσον Τῆνον, τὴν 31 Αὐγούστου (Ν. Ε.) 1829· καὶ τὸ πρῶτον σχολεῖον ἀῤῥένων καὶ κορασίων τὸ ὁποῖον ἠνοίγη ὑπὸ Ἀμερικανῶν ἐν Ἀθήναις, ἠνοίγη ὑπ' ἐμοῦ τὴν 22 Ἀπριλίου (Ν. Ε.) 1831. Ὁ πρῶτος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν ἵνα καταγραφῇ ἐν Ἀθήναις

ὠνομάζετο Σωτὴρ, ἡ δὲ πρώτη νέα ἡ παρουσιασθεῖσα τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὠνομάζετο Εἰρήνη.

Τὴν πρώτην ἡμέραν εἶχον 24 μαθητὰς, ἄῤῥενα καὶ κοράσια· τὴν τετάρτην 58, ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν 100, καὶ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς πλέον τῶν 150.

Εἰς τὸ ἐν Τήνῳ σχολεῖόν μου ἐφοίτων πλέον τῶν ἐννενήκοντα κορασίων (93 ἢ 95.)

Ἐν Ἀθήναις τά τε ἄῤῥενα καὶ τὰ κοράσια ἐδιδάσκοντο ὁμοῦ δύο μῆνας περίπου.

Τὴν 15 Ἰουνίου (Ν. Ε.) ἐχωρίσθησαν, καὶ τότε εἰς τὸ σχολεῖον τῶν κορασίων ὑπῆρχον τεσσαράκοντα δύο.

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐσύστησα τρία ἄλλα σχολεῖα εἰς Ἀθήνας διὰ τὰ ἄῤῥενα, ἓν ἄλλο εἰς Ἐλευσῖνα, καὶ ἓν ἄλλο εἰς Λεωνίδιον διὰ τὰ ἄῤῥενα καὶ τὰ κοράσια.

Εἰς τὴν Ἐλευσῖνα ἦσαν ὀγδοήκοντα μαθηταὶ περίπου.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον σκοπὸν εἶχον οὐ μόνον Γυμνάσιον ἢ Πανεπιστήμιον νὰ συστήσω εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ ἀνώτερον Σχολεῖον τῶν κορασίων. Καὶ διὰ τοῦτο ᾠκοδόμησα κατάστημα κατάλληλον, ὡς ἐφρόνουν, δι᾽ ἑκατοντάδα μαθητριῶν.

Ἀλλὰ τὸ προσφιλὲς τοῦτο σχέδιόν μȣ, τὸ ὁποῖον εἶχον συλλάβει πολὺ πρὶν ἔλθω εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἤμην εἰς ἀνταπόκρισιν μετὰ διαφόρων ἐγκρίτων ἀνδρῶν, παρήτησα ἐπὶ τέλους, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα. Ἀρκεῖ νὰ εἴπω, ὅτι αἰτία δὲν ἦτον ἐναντιότης ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ, ἢ τοῦ κλήρου ἢ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος!

Παρήτησα τὸ Γυμνάσιον διότι ἡ Ἑταιρία δὲν ἐνόμιζεν ἁρμόδιον νὰ δαπανήσῃ ἐπὶ τούτῳ τόσα χρήματα ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα εἰς διατήρησιν τεσσάρων καθηγητῶν, καὶ

εἰς πληρωμὴν ἐνοικίου καταλλήλου καταστήματος.

Ὁ Κ. Ῥίγας παρήτησε τὰ ἐν Ἄργει σχολεῖά του, διότι ἐνόμισεν ὅτι ἐδύνατο νὰ γείνῃ ὠφελιμώτερος εἰς Τουρκίαν.

Τὰ ἐν Ἀρεοπόλει Σχολεῖα ἐγκατελείφθησαν, διότι δὲν ἠθέλομεν νὰ διδάξωμεν τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Ἑλληνικῆς κατηχήσεως, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς μὲν δὲν ἐνομίζομεν σύμφωνα πρὸς τὰς Ἁγίας Γραφὰς, ἀπήτησεν ὅμως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ διδάσκωμεν. Ἑπομένως ὅλοι οἱ Ἀμερικανοὶ Ἀπόστολοι, οἱ σχέσιν ἔχοντες μετὰ τῆς Ἑταιρίας μου, ἐκτὸς ἐμοῦ, ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Τελευταῖος ἀνεχώρησεν ὁ Κ. Βενιαμὶν τὸ 1844.

Ἐγὼ δὲ περιωρίσθην ἀπό τινων ἐτῶν, εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς μετάφρασιν, διόρθωσιν καὶ ἔκδοσιν βιβλίων, καὶ εἰς διανομὴν τῶν Θείων Γραφῶν, βιβλίων ἠθικῶν, θρησκευτικῶν καὶ στοιχειωδῶν, ὡς προεῖπον.

Τὸ 1833 ἔλαβον παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπίσημον ἄδειαν βιβλιοπώλου, καὶ τὸ 1835 ἄδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας, νὰ διανέμω βιβλία εἰς ὅλα τὰ χωρία ὅλου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ὡς βιβλιοπώλης ἤνοιξα ἐργαστήριον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κήπου μου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀδριανοῦ, τὸ ὁποῖον διατηρῶ μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐκ τοῦ Ἐργαστηρίου μου τούτου καὶ ἐκ τῆς οἰκίας μου ἐξῆλθον καὶ διενεμήθησαν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς γειτνιαζούσας χώρας τῆς Τουρκίας, εἰς τὴν Σάμον, τὴν Πάτμον, Μιτυλήνην καὶ ἄλλας Ἑλληνικὰς νήσους, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Παλαιστίνην καὶ Συρίαν, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν, καὶ Ἤπει-

ρον καὶ ἄλλα μέρη ὅπου κατοικοῦσιν Ἕλληνες, πλείονα ἴσως τῶν τετρακοσίων χιλιάδων ἀντιτύπων βιβλίων, δηλαδὴ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν καὶ μερῶν αὐτῶν, βιβλίων στοιχειωδῶν διὰ τὰ σχολεῖα καὶ διαφόρων ἄλλων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν.

Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν ἐν Ἑλλάδι σχολείων ἐπρομηθεύθησαν ἐκ τῶν βιβλίων τούτων διὰ πολλὰ ἔτη. Ἐντὸς ἑνὸς μόνου ἔτους ὀγδοήκοντα σχολεῖα ἔλαβον ἐξ αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1842 μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1843, ἑκατὸν ὀκτὼ σχολεῖα ἐπρομηθεύθησαν βιβλία ἐκ τοῦ ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλείου μου· ἤτοι·

Ἐν Πελοποννήσῳ	20	Σχολεῖα
Ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι	60	»
Ἐν τοῖς νήσοις	7	»
Ἐν Τουρκίᾳ (Κρήτῃ, Μακεδονίᾳ, Θεσσαλίᾳ, κτλ.)	21	»
Τὸ ὅλον	108	»

Ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1835 δὲν ἐκράτησα τακτικὸν λογαριασμὸν ὅλων τῶν βιβλίων τὰ ὁποῖα ἐπώλησα καὶ διένειμα δωρεὰν, δὲν δύναμαι νὰ σημειώσω ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· δύναμαι ὅμως νὰ εἴπω ὅτι ἀνέβαινον εἰς περίπου ἑξήκοντα χιλιάδας ἀντιτύπων.

Ἰδοὺ ὅμως ἀκριβὴς ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ὅσα διενεμήθησαν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ 1835 μέχρι τέλους τοῦ 1845, ἤτοι ἐντὸς ἕνδεκα ἐτῶν.

Τὸ 1835, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ἀνέβη εἰς	25,593
» 1836	48,009
» 1837	38,379
» 1838	32.067
» 1839	52,285

»	1840	21,077
»	1841	22,692
»	1842	17,295
»	1843	13,675
»	1844	3,668
»	1845	6.359
	Τὸ ὅλον	281,398

Σχεδὸν τριακοσίας χιλιάδας ἀντιτύπων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ διαφόρων μερῶν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ὁ διανεμηθεὶς ἐντὸς ἑνὸς μόνου ἔτους, ἀνέβη εἰς 6,847.

Καί ποτε ἀπέστειλα ἱερέα Ἕλληνα ἐπὶ ἓξ μῆνας, ἵνα διανείμῃ τὴν Νέαν Διαθήκην εἰς τὴν νεοελληνικὴν κατὰ τὴν Σπάρτην καὶ τὴν Μάνην· εἰδοποιήθην δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι διένειμε μέχρι 1400 ἀντιτύπων. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἤρχοντο ζητοῦντες παρ' ἐμοῦ τοιαῦτα, ἢ καὶ μὲ ἐζήτουν ἐγγράφως.

Διὰ τὰ βιβλία ταῦτα ἔλαβον εὐχαριστηρίους ἐπιστολὰς παρὰ πολλῶν ἐκ τῶν τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, διοικητῶν νήσων καὶ ἐπαρχιῶν, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Πρέπει δὲ νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ὅτι διὰ τὴν διανομὴν τῶν βιβλίων τούτων, εἶχον ἐπίσημον ἄδειαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Οὐδὲν ἔπραξα ἐν τῷ κρυπτῷ. Ὅλαι αἱ πράξεις μου ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν πάντοτε φανεραί, ὅλαι κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, καὶ ὅλαι γνωσταὶ εἴς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν λαόν.

Ἐξ ὅσων εἶπον ἐννοεῖ τις εὐκόλως ὅτι τοσοῦτον ἤμην ἐνησχολημένος εἰς τὰ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου σχολεῖα,

εἰς μετάφρασιν βιβλίων νεοελληνιστὶ, εἰς τύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὰ σχολεῖα, καὶ εἰς προετοιμασίαν τῶν Ὁμιλιῶν μου εἰς γλῶσσαν Ἑλληνικὴν διὰ πᾶσαν Κυριακὴν, ὥστε δὲν εἶχον σχεδὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις συγγράμματός μου.

Τέλος τὸ 1843, ἀπελθὼν εἰς Εὐρώπην χάριν τῆς ὑγείας μου, μετέβην καὶ εἰς Παρισίους, καὶ λαβὼν τὸ ἐκεῖ χειρόγραφόν μου τὸ ἔφερα μετ' ἐμοῦ εἰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ ἐσυλλογίσθην ὅτι ὁ κατάλληλος εἰς δημοσίευσιν αὐτοῦ καιρὸς εἶχε παρέλθει. Φίλος μου ὅμως μοὶ εἶπεν ὅτι καλὸν ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐξέδιδον ἐπιτομὴν ἢ ἀποσπάσματα αὐτοῦ. Ὅθεν ἡτοίμασα τὴν παροῦσαν Συνοπτικὴν Ἐπιθεώρησιν. Ἀλλ' ἑτοιμάσας ἔβαλον αὐτὴν κατὰ μέρος μετ' ἄλλων ἐγγράφων, ὅπου ἔμεινε μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε τακτοποιῶν διάφορα ἔγγραφα, ὡς προετοιμαζόμενος διὰ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀποδημίαν, τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἔχων τὴν ἡλικίαν μου πρέπει νὰ περιμένῃ, ἤνοιξα αὐτὴν καὶ ἀνέγνων σελίδας τινάς. Καὶ ὅτε ἀνεγίνωσκον αὐτὰς μοὶ ἔκαμον ἐντύπωσιν ὅσα εἶχον γράψει περὶ Τουρκίας καὶ Κίνας, αἵτινες ἦσαν τότε κλεισταὶ εἰς σχεδὸν πᾶσαν προσπάθειαν ὑπὲρ διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων καὶ εἰδωλολατρῶν· τὰς ὁποίας ὅμως ὁ Θεὸς, ἐν τῇ θείᾳ αὐτοῦ προνοίᾳ, καὶ διὰ μέσων τὰ ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐδύναντο νὰ προΐδωσιν, ἤνοιξεν εἰς τὰς προσπαθείας ὅλων τῶν Χριστιανῶν τοῦ κόσμου· καὶ διὰ τῆς ἑνώσεως διαφόρων ἐθνῶν, διαφόρων δοξασιῶν, καὶ διὰ φοβεροῦ πολέμου ἔδωκεν εἰς ὅλους σχεδὸν ἐν Τουρκίᾳ θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν πολλὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἐν Εὐρώπῃ δὲν ἀπέκτησαν εἰσέτι· καὶ διὰ τῆς ἑνώσεως δια-

φόρων ἐθνῶν, διαφόρων θρησκευμάτων, ἔδωκεν εἰς ὅλους ἐν Κίνᾳ τελείαν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἄδειαν πρὸς πάντας τοὺς Χριστιανοὺς ὅλων τῶν δοξασιῶν νὰ ἐργάζωνται ἐκεῖ, καὶ μάλιστα νὰ ποιῶσιν ἐλευθέρως προσηλύτους εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν! (Ἰδὲ σελ. 23 τοῦ παρόντος πονήματος.)

Ἡ Ἀλγερία εἶναι ἀνοικτή· καὶ ἡ Ἰαπωνία αὐτὴ, ὅπου ἐπὶ διακόσια ἔτη κατεπάτουν τὸν Σταυρὸν εἰς σημεῖον καταφρονήσεως τῶν ὀπαδῶν τοῦ Χριστοῦ, ἠνοίγη εἰς τὰ ἔργα τῶν Χριστιανῶν Ἀποστόλων.

Τὰ γεγονότα ταῦτα τὰ ὁποῖα πρὸ μικρȣ̃ συνέβησαν, προάγοντα ἀποτελέσματα ὅλως σύμφωνα πρὸς ὅ,τι ἔγραψα πρὸ τριάκοντα δύο ἐτῶν, καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς ἔλεγον τότε, ἐδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν διὰ τῆς πίστεως κατὰ τὰς ἐν ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς ἐπαγγελίας τȣ̃ Θεȣ̃, μὲ ἔπεισαν νὰ ἐκδώσω ὅ,τι εἶχον γράψει περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν.

Εἶχον δὲ καὶ ἄλλους λόγους πρὸς τοῦτο. Ἐσυλλογίσθην ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδύνατο νὰ γείνῃ ὠφέλιμον εἰς τὰ τέκνα μου καὶ εἴς τινας φίλους χριστιανοὺς, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀποδημίαν μου, ὅταν ἀναγινώσκωσι τὰς περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν ἰδέας μου, αἵτινες, καὶ μετὰ τριάκοντα δύο ἐτῶν ἐργασίαν, μένουσιν αἱ αὐταὶ, ὁποῖαι ἦσαν τὸ 1826 καὶ 1827.

Μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους δὲν ἔλαβον σχεδὸν ποτὲ καιρὸν νὰ ἐκδώσω τὴν ἐπιθεώρησιν ταύτην. Πρέπει δὲ νὰ παρατηρήσω ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὰ συνήθη ἔργα μου, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα ἀνωτέρω, προσετέθησαν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη καὶ καθήκοντα Προξένου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς 18 Μαρτίου 1851 μέχρι 18 Μαρτίου 1858.

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἔγραψα πλέον τῶν ἑκατὸν ἐπισήμων κοινοποιήσεων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν (ἐννενήκοντα ἑπτὰ μόνον εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας, καί τινες ἐξ αὐτῶν συνωδεύοντο καὶ μὲ διάφορα ἔγγραφα ἀρκούντως διεξοδικά,) ἄλλας τινὰς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, εἰς τοὺς διαφόρους Προξένους καὶ Προξενικοὺς Πράκτορας, εἰς τοὺς Πρέσβεις τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, ἀξιωματικοὺς τοῦ ναυτικοῦ, πλοιάρχους κλ. Τὰς πλείστας δὲ τῶν κοινοποιήσεων τούτων ἤμην ἠναγκασμένος νὰ ἀντιγράφω μόνος μου.

Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἀναφέρω καὶ ἄλλο ἐμπόδιον, ἱκανῶς σπουδαῖον, μόνον τὸ ὁποῖον ἤρκεσε νὰ μὲ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκδώσω τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα μετὰ τὴν ἐκ Παρισίων ἐπιστροφήν μου τὸ 1843 ἔτος.

Ὀλίγον καιρὸν ἀφοῦ προητοίμασα αὐτά, διωγμὸς ἀρκετὰ δεινὸς ἠγέρθη κατ' ἐμοῦ, διαρκέσας πολλὰ ἔτη, καὶ ἐμποδίσας με ἀπὸ τοῦ νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦ συγγράμματός μου περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν. Ἔπρεπε νὰ ὑπερασπίζωμαι ἐγγράφως ἐμαυτὸν ἐναντίον παντὸς εἴδους ψεύδους, καὶ ἐναντίον κατηγοριῶν τόσῳ βαναύσων, ὥστε ἐφαίνετο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ πιστευθῶσιν εἰς πεπολιτισμένον τόπον. Ἀνεθεματίσθην, ἀφωρίσθην, ἐνήχθην πολλάκις εἰς τὰ δικαστήρια, ἠπειλήθην ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἠναγκάσθην νὰ φύγω ἵνα σωθῶ ἀπὸ τῆς βίας τοῦ λυσσῶντος λαοῦ, διότι ἐπίστευσαν τὰ ψεύδη τὰ ὁποῖα ἄνθρωποι, τινὲς μὲν ζῆλον ἔχοντες, « ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν, » τινὲς δὲ ἴσως προσποιούμενοι ζῆλον ὑπὲρ τῆς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶχον διασπείρει προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, καὶ δημοσιεύσει διὰ τῶν ἐφημε-

ρίδων. Ἐπὶ τέλους ἐδικάσθην ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ κατεδικάσθην εἰς φυλακὴν καὶ εἰς ἐξορίαν!

Δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω ἐδῶ τὰς λεπτομερείας τῆς κατ' ἐμοῦ δίκης, οὐδὲ εἶναι ἀναγκαῖον, διότι ἡ κυβέρνησις τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐξέτασεν αὐτά, καὶ ἡ περὶ αὐτῶν ἔκθεσις ἐτυπώθη τὸ 1854 κατὰ διαταγὴν τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι Ἄνω Βουλῆς.

Δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω οὐδὲ τὸ ὄνομα τινὸς ἐκ τῶν πεπλανημένων ἐκείνων, οἵτινες ἐνόμιζον ἴσως ὅτι ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶσι ψεύδη καὶ συκοφαντίας, ἵνα ἐμποδίσωσι τὰ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους φιλικά μου ἔργα.

Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐκαλέσθησαν ἤδη εἰς τὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ, ὅστις θέλει κρίνει πάντας ἀπροσωπολήπτως, ζῶντας καὶ νεκρούς.

Δὲν αἰσθάνομαι εἰς τὴν καρδίαν μου οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν νὰ βλάψω καὶ κατ' ἐλάχιστον τοὺς ἔτι ζῶντας· ἀλλὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν τοῦ ἐλέους νὰ δωρήσῃ πρὸς αὐτοὺς μετάνοιαν, συγχώρησιν ἁμαρτιῶν καὶ ζωὴν αἰώνιον.

Τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θέλουσιν ἰδεῖ ὅλοι ὅτι ἐπροσπάθησα ἐν εἰλικρινείᾳ καρδίας νὰ ἐργασθῶ πρὸς τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν, κοσμικόν τε καὶ πνευματικόν, διά τε τὸν κόσμον τοῦτον καὶ τὸν μέλλοντα· ὅτι ἐπροσπάθησα νὰ γνωστοποιήσω πρὸς πάντας διὰ τῆς παιδείας, διὰ τῶν καλῶν βιβλίων, καὶ διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τὰς ἀληθείας τὰς ἀναγκαίας νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ δεχθῇ πᾶς ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον ἵνα σωθῇ, καὶ ἕκαστον ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα καταστῇ εὐδαιμον καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν· καὶ ὅτι οὔτε εἶπον οὔτε ἐκήρυξά τι μὴ σαφῶς περιεχόμενον ἢ ἀποκαλυπτόμενον εἰς τὸν Θεῖον Λόγον, εἰς τὰ βιβλία, ἅτινα θέλουσιν ἀνοιχθῇ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν, καὶ κατὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἅπαντες θέλομεν κριθῇ.

Ἀθῆναι τὴν 15 (27) Αὐγούστου 1859.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ.

Εἰς τὸ παράρτημα τοῦτο δημοσιεύω ἐπιστολάς τινας τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου καὶ ἄλλων διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἵνα ἀποδείξω διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων ὅ,τι εἶπον εἰς τὸν ἐπίλογόν μου περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὑπεδέχθησαν ἐμὲ καὶ τὰ βιβλία μου ἐπὶ πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄφιξίν μου.

Δημοσιεύω πρὸς τούτοις ἐπιστολάς τινας τῶν Ἀμερικανίδων πρὸς τὰς Ἑλληνίδας, ἵνα δείξω τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε, καὶ τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν ἐν γένει εἶχον εἰς τὰς Ὁμοσπόνδους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ὅτε ἔφθασα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐπιστολαὶ ὅσας ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη μοὶ διεύθυνον πολλοὶ ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ Ἑλλήνων ἵνα ζητήσωσι βιβλία, ἢ ἵνα μ' εὐχαριστήσωσι διὰ τὴν ἀποστολὴν βιβλίων, εἰσὶ πολυάριθμοι, καὶ δὲν εἶναι εὔκολον νὰ δημοσιευθῶσιν, ἀναγκάζομαι μόνον νὰ ἐκλέξω τινὰς μόνον ἐξ αὐτῶν, ἐκείνας αἵτινες μοὶ φαίνονται μᾶλλον ἄξιαι λόγου.

Α΄.

Ἀριθ. 3421.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Σαμουὴλ Οὔωδροφφ· πρὸς τὸν σεβάσμιον Ἰωνᾶν Κὶγγ, καὶ πρὸς τὸν Κύριον Ἰωάννην Στάϊβεσαντ.

Σπεύδω νὰ Σᾶς διευθύνω τὴν ἐπισυναπτομένην ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν χρεωστῶ εἰς τὴν ἐν Νέᾳ Ὑόρκᾳ Φιλελληνικὴν ἑταιρείαν. Ἀναβάλλω τὴν πρὸς τὰς Κυρίας τῆς πόλεως ἀπόκρισίν μου, ἕωσοῦ δυνηθῶ, κατὰ τὰς μαρτυρίας Σας, νὰ φανερώσω εἰς αὐτὰς ὁλόκληρον τὸ μέτρον τοῦ καλοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ φιλανθρωπία των ἤθελε προξενήσει, καὶ τὸ τῆς εὐγνωμοσύνης, τὴν ὁποίαν ἤθελον ὁμολογήσει εἰς αὐτὰς, ὅσαι δυστυχεῖς οἰκογένειαι ἤθελον δεχθῇ τὰς εὐεργεσίας των.

Διὰ νὰ δικαιώσω τὴν ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν οἱ συμπολῖται Σας μὲ τιμοῦν, ἐπαναλαμβάνω ἐδῶ ἐν συντομίᾳ, τὰς ὁποίας ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς κάμω διὰ ζώσης παρατηρήσεις, ὡς πρὸς τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλετε δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσετε τὰς Χριστιανικὰς καὶ ἀγαθοεργοὺς ἐπιθυμίας τῶν ἐγχειρισάντων εἰς ὑμᾶς τὰ βοηθήματα ταῦτα.

Καὶ πρὸ πάντων Σᾶς προτρέπω νὰ μεταβῆτε αὐτοπροσώπως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα πλεον τῶν ἄλλων ὑπέφερον τὸν πόλεμον, τὴν ἀναρχίαν, καὶ τὴν ἀδιάλειπτον παρουσίαν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὕτω νὰ

λάβετε πληροφορίας εντελεῖς περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ πλήθους τῶν καταπιεζόντων τοὺς κατοίκους των δυστυχημάτων. Θέλετε παρατηρήσει ἐπιτοπίως τὴν ἔνδειαν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται, θέλετε ἐπιθεωρήσει διὰ νὰ εἴπω οὕτω, τὰς οἰκογενείας τὰς μὴ ἐχούσας οὔτε κατοικίαν, οὔτε σκέπην, ἀλλ' οὔτε μέσα διὰ ν' ἀποκτήσωσι· τότε θέλετε κρίνει μόνοι Σας περὶ τῆς ὁποίας δύνασθε νὰ κάμετε χρήσεως τῶν βοηθημάτων τῶν ὁποίων εἶσθε οἱ φύλακες. Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ταύτην, θέλετε ἀποφασίσει τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀκολουθήσετε εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων. Χρείας τυχούσης θέλω Σᾶς δώσει τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, καθὼς καὶ σήμερον, διὰ ν' ἀποπερατώσετε τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον.

Ἐξ ὁλοκλήρου ἐρημώθησαν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ἡ Πελοπόννησος, ἡ Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ Ἑλλάς· ἐκτὸς ὀλίγων ἐπαρχιῶν, εἰς τὰς πρωτίστας, καὶ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἐβάσταξαν τὸν πόλεμον, δὲν φαίνεται εἰμὴ σωρὸς ἐρειπίων ἀντὶ πόλεων καὶ κωμῶν αἱ ὁποῖαι διέπρεψαν ἄλλοτε.

Σᾶς προτρέπω λοιπὸν εἰς τὸ νὰ ἀναλάβετε τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν μερῶν τούτων, εἰς τὰ ὁποῖα ὅταν ἀποφασίσετε διὰ νὰ μεταβῆτε θέλω Σᾶς ἐφοδιάσει κατὰ χρέος μὲ ὁδηγίας, μὲ συνοδίαν καὶ μὲ γράμματα, διὰ τῶν ὁποίων θέλετε εὐκολυνθῇ τόσον εἰς τὴν ὁδοιπορίαν Σας, ὅσον καὶ εἰς τὰς φιλανθρώπους παρατηρήσεις Σας, ἀντικείμενον τῶν ὁποίων αὐτὴ ὑπάρχει.

Ἐν Πόρῳ τῇ 21 Ἰουλίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας
Σ. Τρικούπης.

Β'.

'Αριθ. 1914.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Κύριον 'Ιωνᾶν Κὶγγ.

Εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τὸν Κύριον Ἄνδερσων διὰ τὴν ὁποίαν, δι' Ὑμῶν, ἐσχάτως μᾶς διεύθυνεν ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἔκφρασιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου αἰσθήματος ὀφείλομεν καὶ πρὸς τὴν Ἑταιρίαν, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος, καὶ πρὸς τὴν Φιλελληνικὴν κατὰ τὸ Νιουγιὸρκ Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ νέα βοηθήματα, τὰ ὁποῖα ἐχορήγησαν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματά μας.

Τὸ διπλοῦν τοῦτο χρέος ἐκπληροῦμεν διὰ τῆς ἐγκλείστου, τὴν ὁποίαν ἀφίνομεν ἀσφράγιστον, ὅπως, ἂν εὐαρεστῆσθε, γνωρίσετε τὰ εἰς αὐτὴν, καὶ εἰς τὰ ἐπισυναπτόμενα ἔγγραφα ἐνδιαλαμβανόμενα, προτοῦ τὴν διευθύνητε εἰς τὸν Κύριον Ἄνδερσων.

Ὅσον διὰ τὰ ἀβάκια, καὶ τὰ πετροκόνδυλα τὰ ὁποῖα εὐηρεστήθητε νὰ φυλάξητε πλησίον σας, εἰς παρακαταθήκην, ἀπείρους ἠθέλαμεν σᾶς ὀφείλει χάριτας, ἂν διὰ τῆς πρώτης ἀσφαλοῦς εὐκαιρίας τὰ ἐξαποστείλητε εἰς τὸν διοικητὴν Σύρας, ὁ ὁποῖος θέλει διαταχθῇ νὰ σᾶς δώσῃ ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς.

Εὐγνωμονοῦμεν καὶ πρὸς Ὑμᾶς, Κύριε, διὰ τὰς ἐνθέρμους εὐχὰς τὰς ὁποίας κάμνετε διὰ τὴν εὐδαιμονίαν

τῆς Ἑλλάδος, καὶ σᾶς ἀνανεόνομεν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς Ὑμᾶς Ὑπολήψεώς μας.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 8 Φευρουαρίου 1831.

Ὁ Κυβερνήτης

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματέως τῆςΚυβερνήσεως,

Β. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Γ'.

Ἀριθ. 2245.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΥΡΑΣ ΚΑΙ ΜΥΚΩΝΟΥ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωνᾶν Κὶγκ.

Ὁ Ὑποπλοίαρχος Κύριος Γεώργιος Φράγκος μὲ παρέδωκε τὰ εἰς τὸ πλοῖον του φορτωθέντα κατὰ διαταγὴν Σας ἐκ τῆς νήσου Τήνου δώδεκα κιβώτια καὶ ἓν βαρέλι μὲ Ἀββάκια καὶ πετροκόνδυλα περὶ ὧν πραγματεύεται ἡ πρὸς Ὑμᾶς ὑπ' ἀριθ. 1914 τοῦ Ἐξοχωτάτου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ἐπιστολή.

Περὶ τούτων ἀναφέρομαι συγχρόνως πρὸς τὴν αὐτοῦ Ἐξοχότητα καὶ θέλω ἀναμείνει τὰς διαταγάς του. Ἐντοσούτῳ σπεύδω νὰ σᾶς ἀποςείλω τὴν παροῦσαν, ἥτις χρησιμεύει ὡς ἀπόδειξις τῆς παραλαβῆς τῶν εἰρημένων

Ἀββακίων καὶ πετροκονδυλίων. Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα τῆς ὑπὲρ Ὑμῶν τιμῆς καὶ ὑπολήψεως τῆς Διοικήσεως.

Τὴν 6 Μαρτίου 1831. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου.

Ὁ Διοικητὴς
(Τ. Σ.) Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Δ'.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3/15 Ἰουνίου 1831.

Εὐαρεστήθητε νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, Κύριε, νὰ θέσω ὑπὸ τὰς εὐμενεῖς φροντίδας σας μίαν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ὀφείλω πρὸς τὸν Κ. Ῥ. Ἄνδερσων.

Τὴν ἀφίνω ἀνοικτὴν διὰ νὰ τὴν ἀναγνώσετε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι θέλει φθάσει εἰς αὐτὸν συνωδευμένη μὲ τὰς παρατηρήσεις σας, αἱ ὁποῖαι θὰ συντελέσωσι, δὲν ἀμφιβάλλω, εἰς τὸ νὰ διατηρήσωσι τὰ εὐγενῆ καὶ γενναῖα αἰσθήματα τῶν συμπατριωτῶν σας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Σᾶς ἀνανεόνω, Κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου μου ὑπολήψεως.

(ὑπογρ.) Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Τῷ Κ. Κὶγκ, κλ.
Εἰς Τῆνον.

Ε'.

'Αριθ. 329.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον Κύριον 'Ιωνᾶν Κἶγκ.

Εὐχαρίστως ἀπεδέχθη ἡ Γραμματεία αὕτη τὰ 678 ἀντίτυπα τῶν Παιδαγωγικῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἡ μὲν φιλάνθρωπος 'Εταιρία τῆς πατρίδος σας προσδιώρισε διὰ τὰ σχολεῖα τῆς 'Ελλάδος, 'Υμεῖς δὲ, Αἰδεσιμώτατε Κύριε, ὡς ἐπίτροπος τῆς σεβαστῆς 'Εταιρίας ταύτης, εὐαρεστήθητε νὰ διευθύνητε πρὸς τὴν Γραμματείαν διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ὅσα σχολεῖα ἤθελεν ἐγκρίνει.

Τὰ βιβλία ταῦτα, συνιστάμενα εἰς

50 'Αλφαβητάρια,
100 'Αριθμητικὰς,
50 'Ιστορίας τῆς 'Ελλάδος,
20 'Ιστορίας τῆς 'Ρώμης,
100 Βίους τοῦ προφήτου Δανιὴλ,
30 Βίους τοῦ 'Ιωσὴφ ἀντὶ 120,
10 'Ιστορίας τοῦ Μωϋσέως,
100 Περιλήψεις τοῦ Εὐαγγελίου,
100 Βοηθοὺς τοῦ Τέκνου,
20 Τοῦ βιβλιαρίου ἐπιγραφομένου ὁ μικρὸς φιλόσοφος, καὶ
8 'Ιστορίας τῆς μικρῆς Ἄννας,

588, ἤτοι πεντακόσια ὀγδοήκοντα ὀκτὼ τὰ πάντα, πα-

ραλαβοῦσα, Αἰδεσιμώτατε Κύριε, ἡ Γραμματεία αὕτη, ἐν ᾧ σᾶς πληροφορεῖ ὅτι θέλουν χρησιμεύσει πρὸς τὸν ὁποῖον ἐχορηγήθησαν σκοπὸν, ἀποδίδει συγχρόνως πρὸς τὴν φιλάνθρωπον φροντίδα σας τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον, καὶ τὰς ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας εὐχαριστίας, πρὸς φωτισμὸν τῆς ὁποίας ἀγωνίζεσθε μὲ τόσον ζῆλον, Αἰδεσιμώτατε, ἐπαληθεύοντες διὰ τῶν ἔργων τὴν Ἱεράν σας κλῆσιν, καὶ πραγματοποιοῦντες τὰς θείας τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχὰς, τὰς ὁποίας πρεσβεύετε.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 12 Ἰουλίου 1832.

Ὁ Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) Ι. ΡΙΖΟΣ.

Υ. Γ. Ἐλήφθησαν προσέτι καὶ 50 σώματα τῆς Περιλήψεως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα εὐηρεστήθητε, Κύριε, νὰ διευθύνητε ἀρτίως πρὸς τὴν γραμματεῖαν ταύτην.

ΣΤ'.

Ἀριθ· 751.

ΕΛΛΗΛΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωνᾶν Κίγκ.

Ἡ Γραμματεία θέσασα ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως τὰς εἰς τὴν ἐσχάτην σας ἀπὸ 7 Νοεμβρίου ἐπισυναπτομένας

ἀναφορᾶς τῶν διδασκάλων τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ διεύθυνσίν σας ἀλληλοδιδακτικῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς Ἀθήνας, εὐχαρίστως σπεύδει νὰ σᾶς ἐκφράσῃ τῆς Κυβερνήσεως τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τοὺς ὁποίους μετὰ φιλέλληνος ζήλου καταβάλλετε κοινωφελεῖς κόπους, προθυμούμενοι νὰ συντρέξητε τὸ ἀπὸ μέρους σας εἰς τὴν διὰ τῆς παιδείας εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Γραμματεία δράττουσα εὐχαρίστως τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, ἐκφράζει πρὸς ὑμᾶς, Κύριε, τὰς βεβαιώσεις τῆς ἐξαιρέτου τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

Ναύπλιον, τὴν 18 Νοεμβρίου 1832.

Ὁ Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) Ι. ΡΙΖΟΣ.

Ζ'.

Ἀριθ. Πρ. 1920, 2145.

Ἀριθ. Διεκ. 160.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωνᾶν Κίγκ.

Διετάχθη ἤδη ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου νὰ

διευθύνῃ εἰς παραλαβήν σας 30 ἀντίτυπα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης κατὰ τὴν ἀπὸ 1/13 Νοεμβρίου αἴτησίν σας. Τῆς δὲ παρ' ὑμῶν ἐκδοθείσης ἁπλο-Ἑλληνικῆς γραμματικῆς τοῦ Κυρίου Βενθύλου, καὶ τῆς μικρᾶς Γεωγραφίας διὰ παῖδας ἐκδιδομένης εἰς Μελίτην ὑπὸ Πέτρου Ὁμιλητοῦ, παρακαλεῖσθε νὰ πέμψητε εἰς τὸν ῥηθέντα Διευθυντὴν ἀνὰ 100 ἀντίτυπα πρὸς χρῆσιν τῶν Ὀρφανῶν. Τὸν λογαριασμὸν αὐτῶν θέλετε διευθύνει πρὸς τὴν Γραμματείαν ταύτην.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 18 Ἰανουαρίου 1834.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλ.
Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

(Τ. Σ.) ΚΩΝΣΤ. Δ. ΣΧΙΝΑΣ.

Σημ. Κατὰ λάθος ὁ Κ. Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἀπέδωκεν εἰς ἐμὲ τὴν ἔκδοσιν τῆς γραμματικῆς τοῦ Κ. Βενθύλου.

Η΄.

Ἀριθ. 2172.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον Ἰωνᾶν Κίγκ.

Κατὰ διαταγὴν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Β. Γραμματείας εἰδοποιεῖσθε ὅτι, δυνάμει Υ. Β. Διατάγματος, Σᾶς δίδεται ἡ διὰ τῆς Νομαρχίας καὶ τοῦ Διευθυντηρίου τῶν Δημοτικῶν σχολείων ζητηθεῖσα παρ' ὑμῶν ἄδεια, νὰ διδάσκητε ὁ ἴδιος ἄνευ προηγουμένης ἐξε-

τάσεως, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διπλωμάτων σας, εἰς τὸ παρ' ἡμῶν συστηθὲν καὶ διατηρούμενον κατ' ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως Σχολεῖον. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ περὶ κατηχήσεως, χρεωστεῖτε νὰ συμμορφωθῆτε μὲ τὸ 1ον καὶ 3ον ἄρθρ. τοῦ περὶ Δημοδιδασκαλίας Νόμου, καὶ ὑπόκεισθε κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Διευθυντηρίου τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ἰουλίου 1834.

Ὁ Νομάρχης
(Τ. Σ.) Σ. ΣΚΟΥΦΟΣ.

Ὁ Γραμ. καὶ ἀντ' αὐτοῦ
ὁ Βοηθός του
Ι. Π. Μισαραλιώτης.

θ'.

Ἀριθ. Πρ. 9287.

Ἀριθ. Διεκ. 3467.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωνᾶν Κίγκ.

Παραλαβοῦσα ἡ Γραμματεία τὰ ἑκατὸν (100) σώματα τοῦ χάρτου τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα τῇ ἐπροσφέρατε, διετάχθη συγχρόνως νὰ σᾶς ἐκφράσῃ τὴν διὰ τὸ χρήσιμον τοῦτο δῶρον ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν τῆς Κυβερνήσεως.

Συγχρόνως Σᾶς ἀναγγέλλει ἡ Γραμματεία ὅτι συμφώνως μὲ τὴν ἐπιθυμίαν σας οἱ χάρται οὗτοι διευθύνονται εἰς τὰ Δημοτικὰ καὶ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, τὸ δὲ δώρημα θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Δεκεμβρίου 1836.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

(Τ. Σ.) Ι. ΡΙΖΟΣ

Γ.

Αριθ. Πρωτ. 10644.

Ἀριθ. Διεκ. 255.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Ι. Κίγχ.

Ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως τὰ σώματα τῆς ὑφ' ὑμῶν τυπωθείσης Γεωγραφίας τὰ ὁποῖα τῇ ἐπροσφέρατε καὶ διέταξεν ἤδη νὰ διατεθῶσιν ἀνηκόντως. Ἐπαινεῖ δὲ ἰδίως τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐκδόσεως τοιούτων ἀληθῶς ἐπωφελῶν συγγραμμάτων καὶ τὴν ἀφιλοκερδῆ αὐτῶν διάδοσιν εἰς τὸ ἔθνος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἰανουαρίου 1837.

Ὁ Γραμματεὺς
Ι. ΡΙΖΟΣ.

ΙΑ'.

'Αριθ. Πρ. 300.

'Αριθ. Διεκ. 253.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον Κύριον 'Ιωνᾶν Κίγγ.

Αἰδεσιμώτατε Κύριε!

Εὐγνωμόνως ἐδεξάμεθα τὰ χίλια ἀντίτυπα τῶν «Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν θείων Γραφῶν» χωρίων τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἅπερ εὐηρεστήθητε νὰ προσφέρητε εἰς τὸ καθ' ὑμᾶς Ὑπουργεῖον, ἵνα διανεμηθῶσιν εἰς ἀπόρους μαθητὰς τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Κράτους, κατὰ τὴν ἀπὸ 15/27 Σεπτεμβρίου Π. Ε. ὑμετέραν 'Επιστολὴν, τὴν συνοδεύουσαν τὴν προσφορὰν ταύτην, ὑπὲρ τῆς ὁποίας εὐχαριστοῦντες Ὑμᾶς, Κύριε, διὰ τοῦ παρόντος, Σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι ἐσπεύσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτὴν ἐνεργὸν, συνιστῶντες τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ τῆς ἀπὸ 19 τοῦ λήγοντος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀρθ. 191 ἡμετέρας 'Εγκυκλίου, τῆς ὁποίας διευθύνομεν πρὸς Ὑμᾶς ἐπισυνημμένον ἓν ἀντίτυπον πρὸς πληροφορίαν Σας.

'Εν 'Αθήναις, τῇ 28 'Ιανουαρίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς
Γ. ΨΥΛΛΑΣ.

Μ. Καλλιφρονᾶς.

ΙΒ'.

Ἀριθ. Πρωτ. 191.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τὰς δημοδιδασκαλίσσας.

Ὅτι οὐδὲν οὕτω συντελεῖ πρὸς ῥύθμισιν τῶν ἠθῶν καὶ ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου πρός τε τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ὅσον ἡ ἀνάγνωσις τῶν θείων Γραφῶν, τὸ ἀποδεικνύει διὰ πολλῶν ὁ θεῖος Χρυσόστομος πολλαχοῦ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων.

Τὰ χωρία ταῦτα τοῦ θείου πατρὸς, φιλοπόνως συλλεγέντα, μετφράσθησαν ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον, καὶ ἐκδοθέντα διανέμονται δωρεὰν πρὸς χρῆσιν τῶν ἀναγινωσκόντων. Τῆς συλλογῆς ταύτης, τῆς ὁποίας ἱκανὰ ἀντίτυπα ἐστάλησαν ἤδη πρὸς τοὺς Κυρίους Νομάρχας, ἵνα διανεμηθῶσιν ἀναλόγως τῆς πληθύος τῶν μαθητῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, τὴν ἀνάγνωσιν συνιστῶντες εἰς ὑμᾶς, καὶ διὰ τὸ εὔληπτον τοῦ ὕφους, καὶ διὰ τὸ σωτήριον τῆς ἐννοίας, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι, ἐφαρμόζοντες τὴν πρᾶξιν τῇ θεωρίᾳ, θέλετε καταστήσει ἐνεργὸν τὴν παραγγελίαν τοῦ θείου πατρὸς, ἐμπνέοντες εἰς τοὺς παρ' ὑμῖν φοιτῶντας παῖδας τὴν πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν προθυμίαν, ὥστε, διδασκόμενοι αὐτοὶ, νὰ ἐπαναλαμβάνωσι καὶ κατ' οἶκον εἰς ἐπήκοον τῶν παρ' αὐτοῖς τὰ Ἱερὰ μαθήματα, πολλαπλασιαζομένης οὕτω τῆς ἀπ'

αὐτῶν ὠφελείας καὶ πληρουμένου τοῦ «Ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους.»

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Ἰανουαρίου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς
Γ. ΨΥΛΛΑΣ.

ΙΓ΄.

Ἐλάβομεν παρὰ τοῦ εὐγενοῦς καὶ φιλέλληνος Ἀμερικανοῦ Ἰωνᾶ Κὶγκ

Ἀλφαβητάρια	μέρος Α΄	30
	μέρος Β΄	30
Τὰ πάντα κομμάτια		60

καὶ ἐναποθέσαντες αὐτὰ εἰς χρῆσιν τῶν ὑποτρόφων Ὀρφανῶν, δεδώκαμεν τῇ εὐγενείᾳ του τὸ παρὸν εἰς εὐγνωμοσύνης ἔνδειξιν.

Τῇ 11 Ἰουνίου Ν. Ε. 1829
ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ.

Ὁ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ Ὀρφανοτροφείου
Γρηγόριος Κωνσταντᾶς.

ΙΔ΄.

'Αριθ. Πρ. 626.

'Αριθ. Διεκ. 1588.

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν 'Αθήναις Φιλεκπαιδ. Ἑταιρίας

Πρὸς τὸν ἐν 'Αθήναις Κύριον 'Ιωνᾶν Κὶγκ κλ.
Μέλος αὐτῆς.

Ἡ Ἑταιρία λαβοῦσα τὸ δώρημά Σας εἰς ἀντίτυπα 1000, ὀνομαζόμενον «Αἱ δύο 'Αδελφαὶ» πρὸς χρῆσιν τῆς Νεολαίας, σπεύδει νὰ ἐκφράσῃ τὴν πρὸς Ὑμᾶς βαθεῖαν εὐχαρίστησίν της, ἐπαινοῦσα τὴν φιλογένειάν Σας, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας εἰς τὸ ἔθνος εὐγενῆ ζῆλόν Σας, καὶ ἀναγνωρίζουσα 'Υμᾶς ὡς συντελεστικὸν μέλος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινωφελοῦς αὐτῆς σκοποῦ.

'Εν 'Αθήναις, τὴν 7 Μαρτίου 1841.

Ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης.

Ὁ Γραμματεὺς
Δ. Ν. Φωτίλας.

ΙΕ΄.

Κύριε!

Ὁ 'Επίτροπος τῆς κατὰ τὸ χωρίον 'Αρνάδου καὶ πέριξ Ἀλληλοδιδακτικῆς Σχολῆς μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι πα-

ρέλαβε τὰ κάτωθεν τῆς παρούσης καταγεγραμμένα βιβλία, ἅπερ ἡ ὑμετέρα ἐλλογιμότης ἐπρόσφερε δωρεὰν εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην.

Οἱ ὑποφαινόμενοι Ἐπιστάται τῆς Σχολῆς ταύτης Σᾶς εἰδοποιοῦν κατὰ χρέος, ὅτι σημειώσαντες ὀνομαστὶ τὰ ῥηθέντα βιβλία εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Σχολῆς κατέταξαν τὸ ὄνομά σας εἰς τὴν σειρὰν τῶν Συνδρομητῶν καὶ εὐεργετῶν τούτου τοῦ καταστήματος εἰς μνήμην αἰώνιον τῆς ἀνθρωποφελοῦς πράξεώς σας.

Δέχθητε, Κύριε, τὰς διαβεβαιώσεις τῆς ὑπολήψεώς μας κτλ.

Ἐν Τήνῳ, τῇ 4 Νοεμβρίου 1829.

Οἱ Ἐπιστάται τῆς Σχολῆς
Δρ. Ν. Δρόσος.
Γ. Πόμερ.
Νικόλαος Στεργίου.

Πρὸς τὸν Ἐλλογιμώτατον Διδάσκαλον Κύριον Ι. Κὶγκ.
Εἰς Τῆνον.

Βίβλία
50 Εὐαγγέλια διπλᾶ.
50 Ἀλφαβητάρια.
50 Κατηχήσεις.
50 Λυχνείας.
50 Προόδους τῆς ἁμαρτίας.
50 Ἐμπνεύσεις τῆς Ἁγίας γραφῆς.
50 Ἐξηγήσεις τῆς Κυριακῆς προσευχῆς.
50 Ἁγία Βίβλος.

ΙΣΤ'.

Πρὸς τὸν Ἐλλογιμώτατον Κύριον Κίγκ.

Τὰ βιβλία, κύριε, τὰ ὁποῖα παρ' ὑμῶν ἐπροσφέρθησαν δωρεὰν εἰς τὸ νεοσύστατον Ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖόν μας τῆς Κωμοπόλεως Πύργου, ἐλήφθησαν παρὰ τῶν Ἐπιτρόπων αὐτῆς, καὶ ἐσημειώθησαν ὀνομαςὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον κατάλογον.

Ἡ συνδρομή σας αὕτη, κύριε Κὶγκ, θέλει μείνει εἰς μνημόσυνον αἰώνιον· ἡ δὲ εὐγνωμοσύνη τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφεληθέντων θέλει ἐγχαραχθῇ εἰς τὰς ψυχάς των.

Προσέτι, κύριε, θέλομεν ἱκετεύει τὸ ὑπέρτατον Ὂν, ἵνα καθιστηρίζῃ τὸ ὑπέρτατον Κράτος τῆς Ἀμερικῆς. Διὰ ἐμπίστωσιν δὲ τῆς ἄκρας εὐγνωμοσύνης, δέχθητε ὡς δῶρον τὸ παρὸν εὐχαριστήριον, καὶ ἔῤῥωσθε.

Τῇ 4 Δεκεμβρίου 1829·

Οἱ Ἐπίτροποι τῆς ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς τῆς Κωμοπόλεως Πύργου

(Τ. Σ.) Ὁ Οἰκονόμος Μιχαὴλ Ἱερεύς.
Παπαγεώργιος Σάγας.
Γαβρίλης Μουρεζίνης.
Γεώργιος Κοντονικολάου.

ΙΖ΄.

'Αριθ. 702.

ΈΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΑΜΟΥ

δηλοποιεῖ,

Ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Ἱερέως Κυρίου Ἰωνᾶ Κὶγκ Ἀμερικανοῦ διευθυνθέντα διὰ τοῦ Κυρίου Μ. Παρίση μὲ τὸν Κ. Παναγιώτην Ψάθαν πεντακόσια τριάντα βιβλιάρια Νο. 530 εἰς τὸ Ἀλληλοδιδακτικὸν Σχολεῖον τῆς Κωμοπόλεως χώρας Σάμου, ἐλήφθησαν ἀσφαλῶς καὶ ἐδόθησαν εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον.

Τὴν 11 Αὐγούστου 1830. Ἐκ Βαθέος Σάμου.

Ὁ Διευθυντὴς Σάμου.

(Τ. Σ.) Λ. Λυκοῦργος.

ΙΗ΄.

'Αριθ. 2166.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ ΝΑΞΟΥ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἰωνᾶν Κὶγκ τὸν Αἰδεσιμώτατον.

Εὐγνωμονοῦντες διὰ τὴν πεμφθεῖσαν μὲ τὸν Κύριον Εὐστράτιον Παρίσην προσφοράν σας τῶν βιβλίων πεντακοσίων

τεσσαράκοντα τριῶν, ἀριθ. 543, εἰς χρῆσιν τῶν εἰς τὴν νῆσον ταύτην προπαιδευτικῶν καταστημάτων, ὁμολογοῦμεν ἀπείρως τὰς χάριτας.

Τὸ φιλόκαλον δῶρόν σας, Κύριε, διενεμήθη πρὸς τοὺς διδασκάλους, τοὺς ὁποίους μετὰ τῆς Νεολαίας ἔχετε εὐγνωμονουντας.

Δέχθητε, Κύριε, τὴν ἐξαίρετον περὶ ὑμῶν ὑπόληψιν καὶ εὐλάβειαν.

Ἐν Νάξῳ, τὴν 13/25 Αὐγούστου 1830.

Ὁ Προσωρινὸς Διοικητὴς
(Τ. Σ.) Στάμος Δασκαλόπουλος.

ΙΘ΄.

Τζαγγαράδα, τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1832.

Εὐλαβέστατε, Σοφολογιώτατε καὶ Αἰδεσιμώτατε ἐν Ἱερεῦσι, παπᾶ Κύριε Ἰωνᾶ, τὴν ἁγίαν σας δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπαζόμενοι τοῦ Ἐπουρανίου Θεοῦ δεόμεθα τοῦ σκέπειν καὶ διαφυλάττειν αὐτὴν πανοικεὶ ὑγιᾶ καὶ ἀνενόχλητον εἰς πολλὰς ἐτῶν περιόδους, Ἀμήν.

Μεγίστην καλοκαγαθίαν ἐφανέρωσεν εἰς ἐκείνους οἵτινες εἰσὶ χρεῶσται παντοτινοί· δὲν εἶναι ὅμως ἀρκετὴ τῶν χαρακτήρων ἡ δύναμις νὰ εὐχαριστήσῃ πρεπόντως μίαν τόσην ἐλευθερωτάτην εὐγένειαν τῆς ψυχῆς της· τολμῶ εἰπεῖν οὐδ' ὁ κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου ἀρκεῖ διὰ νὰ σημειώσῃ τὸ χρέος τὸ ὁποῖον μᾶς βιάζει διὰ

τὰς ὅσας χάριτάς τε καὶ δωρεὰς ἐλάβομεν (διὰ μέσου τοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Ἀποστολίδου) ἀπὸ τὴν εἴτε ἑταιρικὴν εἴτε πατρικήν της ἀγάπην. Ἔπρεπε μὲ ἄλλους ὅρους νὰ γνωρίσωμεν μίαν τοιαύτην ἀγαθωσύνην· πλὴν τίς δύναται ἰσοτίμῳ ἀναλογίᾳ ἀνταποκριθῆναι εἰς μίαν καρδίαν, ἥτις δὲν ἔμαθεν ἄλλο εἰμὴ καθ' ἑκάστην εὐεργετεῖν τοὺς πτωχοὺς Ἕλληνας, τοὺς ὁμογενεῖς, τοὺς καταρεχομένους, καὶ ἡμιθανεῖς ὄντας ἐκ τῶν ἀμέτρων καιρίων πληγῶν (κατὰ τὸν σοφὸν Βενιαμίν)· τὰ δῶρα της εἰσὶ χάριτες δεδομένα ἀπὸ μίαν πηγὴν τῶν χαρίτων, διὸ πρὸς πληροφορίαν καὶ εὐχαρίστησιν τῆς Σοφολογιότητός της ὑποσημειόνομεν τὰ ὅσα ἀναγκαῖα ἀπελαύσαμεν ἀπὸ τὴν αἰδεσιμωτάτην καὶ εὐεργετικωτάτην ψυχήν.

	Σωμ.	
Εὐαγγέλια Ἑλλ. καὶ ἁπλᾶ	12	
Σύστημα τῆς Ἀλλ. Σχ. τῆς Ἀγγλίας	1	
Ἀλφαβητάρια	25	
Ἀναγνώστης	12	
Περίληψις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης	12	
Ἡ τῆς μητρὸς κατήχησις	12	
Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος	12	
Ἱστορία τῆς Ῥώμης	6	
Μικρὸς Φιλόσοφος	6	
Τοῦ τέκνου ὁ Βοηθὸς	2	(*)
Ἀριθμητικὴ	12	
Θέλγητρον	12	
Ἱστορία τοῦ Πατριάρχου Ἰωσὴφ	12	
Περίληψις τοῦ Εὐαγγελίου	20	

(*) Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Κ. Κωνστ. Ἀποστ. ἔγεινε λάθος καὶ ἐγράφη, ἀντὶ 2, 12.

Κυριακή	12
Βίος τοῦ Νομοθέτου Μωϋσέως	10
Ἱστορία τῆς Βασιλίσσης Ἐσθὴρ	10
	188

Ἕν σῶμα Πίνακες τῆς ἀναγνώσεως.
Ἕν σῶμα Πίνακες τῆς ἀριθμητικῆς.
Ἕν σῶμα Πίνακες τοῦ συλλαβισμοῦ.
Καὶ ἄλλοι ἀναγκαῖοι πίνακες.

Τώρα μὲ συστολὴν γράφομεν ὅτι, ἑνὸς εὐγενοῦς ὑποκειμένου ἡ λαμπρότης τοῦ αἵματός του ἄλλο δὲν ἑρμηνεύει, παρὰ νὰ εὐεργετῇ, καὶ νὰ ἀκούῃ μὲ χαρὰν τὰς παρακλήσεις τῶν φίλων. Καὶ καθὼς ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ζωγράφος Ἀπελλῆς ἐνόμιζε ἡμέραν ἀνήμερον καὶ ἀφώτιστον, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔσυρε τοὐλάχιστον δύο γραμμάς, οὕτως ἡ ἐλευθεριότης της ὅταν δὲν εὑρίσκῃ ἀφορμὴν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν Εὐποιΐαν· ταῦτα μᾶς παρακινοῦν καὶ ἡμᾶς τούς τε Δημογέροντας καὶ τοὺς τῷ σκότει τῆς ἀμαθείας βεβυθισμένυς ῥαγιάδες τῆς Τζαγγαράδος αὖθις νὰ προστρέξωμεν εἰς τὴν βρύσιν τῶν χαρίτων της, παρακαλοῦντες διὰ νὰ δώσῃ τέλος καλὸν εἰς τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἀρχήν· (καὶ ἂν προξενῇ βάρος, μὴ τὸ κρίνει ὡς ἀποτέλεσμα αὐθαδείας, ἀλλὰ φιλικοῦ θάῤῥους)· δηλαδὴ νὰ μᾶς στείλῃ ἑξῆντα ἀβδάκια καὶ ἑκατὸν πετροκόνδυλα, καὶ ἂν ἦναι δυνατὸν καμπόσα βιβλιάρια νέα ὁποίου εἴδους, καὶ καμπόσα παράσημα εἴτε πιττακώματα. Ἰδοὺ καὶ ἡμεῖς σᾶς προσφέρομεν δύο ζευγάρια τζουράπια καὶ εἰκοσιπέντε ὀκάδες σῦκα· αὐτὴ ἡ προσφορὰ ὄντως δὲν ἦτον ἀξία νὰ σᾶς τὴν ἀφιερώσωμεν, μ'ὅλον τοῦτο ἂς δεχθῇ τὴν ὀλίγην μας προσφορὰν ὡσὰν τὴν προσφορὰν τῆς εὐαγγελικῆς χήρας· διὰ νὰ εὔχωνται

οἱ πτωχοὶ Ἕλληνες· καὶ ποτὲ κανὲν ἀριστερὸν συνάντημα ἢ καμμία πικρότης νὰ μὴν διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἡμερῶν σας. Καὶ ἐκείνη ἡ χαλεπὴ Λάχεσις νὰ μὴν κόψῃ τὸ κλῶσμα τῆς ζωῆς σας, ἕως οὗ νὰ φθάσητε καὶ νὰ ἀποπληρώσητε τοὺς χρόνους τοῦ μακροβίου Νέστορος.

Τῆς ὑμετέρας φιλογενοῦς διαθέσεως, ὅλως ἐξηρτημένοι, καὶ ὑπόχρεοι Δημογέροντες τῆς Τζαγγαράδος τῆς Μαγνησίας.

Κ'.

Πρὸς τὸν Αἰδεσιμώτατον Κύριον, Κύριον Ἰωνᾶν Κὶγκ, μέλος τῆς φιλανθρωπικῆς ἑταιρίας τῶν Ἀμερικανῶν.

Αἰδεσιμώτατε Κύριε!

Οἱ συμπατριῶται, καὶ συνεπαρχιῶταί μας Κύριοι, Κ. Ν. Φανδρίδης, καὶ Κ. Δ. Χρυσαφόπουλος, πρὸς τοὺς ὁποίους εἴχομεν γράψει προλαβόντως διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσουν τινὰ εἴδη διὰ τὸ Ἀλληλ. Σχολεῖόν μας, διὰ βοηθείας τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν, μᾶς ἐξαπέστειλαν κατ' αὐτὰς διάφορα βιβλιάρια χρησιμώτατα εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀλληλοδιδασκομένων, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τέσσαρα τὸν ἀριθ. 184, ἀναγγέλλοντες ἡμῖν ἐνταυτῷ, ὅτι ἡ ὑμετέρα Αἰδεσιμότης πληροφορηθεῖσα παρ' αὐτῶν, τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην σύστασιν ἐκ νέου ἀλληλοδιδ. σχολ. καὶ τὴν ἐκ τῶν ὀργανικῶν μέσων στέρησίν του, εὐηρεστήθη ὡς φιλάνθρωπος καὶ φιλομαθὴς, ἵνα προσφέρῃ ταῦτα δῶρον τῇ ἐν αὐτῷ ἐκπαιδευομένῃ νεολαίᾳ μας.

Σπεύδοντες λοιπὸν διὰ τῆς ταπεινῆς μας, νὰ ἀποδώσωμεν ὑμῖν τοῖς δωρηταῖς ὡς ἀπὸ μέρους τῆς νεολαίας, τὰς μετὰ πολλῆς τῆς εὐγνωμοσύνης εὐχαριςίας μας, γνωςοποιῦντες συνάμα καὶ τὴν περιλαβήν των, ἔχομεν τὴν τιμὴν καὶ νὰ γνωρισθῶμεν εἰς τὸ σεβάσμιον ὑποκείμενόν Σας, ὡς ἐπίτροποι καὶ διευθυνταὶ τοῦ σχολείου τούτου· ἑπομένως διὰ νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν ὅτι τὸ προπαιδευτικὸν τοῦτο κατάστημα χρήζει τῆς τῶν φιλανθρώπων καὶ φιλομούσων συνδρομῆς τε καὶ βοηθείας, μὲ τὸ νὰ ἦναι οἱ μαθηταὶ, οἱ μὲν τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος σφαγιασθέντων παῖδες, οἱ δὲ πτωχῶν γεννητόρων, διὰ τὰς παρελθούσας δεινὰς περιστάσεις καὶ δεινοπαθείας των, διὰ τοῦτο καὶ δὲν δύνανται νὰ τὸ ὑποβαστάσουν καθ' ὅλα ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων.

Ὅθεν αἰσθανόμενοι τὴν ὁποίαν οἱ φιλάνθρωποι Ἀμερικανοὶ σώζουν εὔνοιαν εἰς τὸ ἔθνος μας, καὶ τὴν ὁποίαν μάλιστα ἔχουν εὐχαρίστησιν εἰς τὸ νὰ μεταδίδωνται τὰ φῶτα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς καθὸ μέλος τῆς φιλανθρωπικῆς ἑταιρείας, ἵνα εὐδοκήσητε εἰς τὸ νὰ ἀναπληρώσητε καὶ τὴν ἔλλειψιν ἣν ἔχει τὸ σχολεῖόν μας ἀπὸ πλάκας καὶ πετροκύνδυλα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐγκρίνετε ἀπὸ τὰ χρειαζόμενα εἰς ἀλληλοδιδ. σχολεῖον.

Ἐστὲ δὲ βέβαιοι, Κύριε! ὅτι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Μίνωος ὀρφανοὶ καὶ πτωχοὶ οὗτοι παῖδες, ὠφελούμενοι ἐκ τούτων τῶν δωρημάτων σας, καὶ φωτιζόμενοι τὸν μακάριον φωτισμὸν τῆς μαθήσεως, θέλουσιν ἔχειν ἀνεξάλειπτα αἰσθήματα τῆς πρὸς τὴν φιλανθρωπικὴν ταύτην ἑταιρείαν εὐγνωμοσύνης των, ἐξαιρέτως δὲ πρὸς τὴν ὑμετέραν Αἰδεσιμότητα, διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐεργετικὴν καὶ πλουσιόδωρον διάθεσίν Σας καὶ εὐγένειαν.

Μὴν ἀμφιβάλλοντες δὲ ὅτι, ἀφοῦ εὐαρεστήθητε νὰ χορηγήσετε καὶ εἰς τὸ πτωχικὸν τοῦτο σχολεῖόν μας τὰ φιλανθρωπικά σας βοηθήματα, ἕπεται, ὅτι θέλετε καὶ τὸ καταχωρήσειν εἰς τὸν κατάλογον τῶν παρ' ὑμῶν βοηθουμένων σχολείων· διὰ τοῦτο καὶ σᾶς σημειοῦμεν ὅτι τὸ σχολεῖον τοῦτο εἶναι συστημένον εἰς τὴν δυτικωτέραν ἐπαρχίαν τῆς Κρήτης, ἐπονομαζομένην Κίσσαμον κατὰ τὸ χωρίον Σπηλιά, χωρητικὸν ἑκατὸν μαθητῶν, (σπουδαζόντων δὲ ἤδη πεντήκοντα) ἐφορεύεται ἀπὸ μίαν πενταμελῆ ἐπιτροπὴν, τῆς ὁποίας πρόεδρος ἦν ὁ θεοφιλέστατος καὶ λογιώτατος Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Κισσάμου, Κ. Ἀρτέμιος· λοιπὰ δὲ μέλη αὐτῆς οἱ μένοντες εὐγνώμονες καὶ εὐχάριστοι διὰ βίου, πρὸς τὴν φιλανθρωπικὴν σεβαστὴν ἑταιρείαν τῶν Ἀμερικανῶν ὑποσειούμενοι δὲ καὶ μὲ τὸ πρὸς τὴν σεβασμιότητά της, ὀφειλόμενον βαθὺ σέβας ἡμῶν, καὶ ἐξαίρετον ὑπόληψιν.

Ἐν Σπηλιᾷ τῆς Κισσάμου, τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1832.

Οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Σχολείου
Παρθένιος ἡγούμενος Γωνίας.
Γεώργιος Φρουδάκης.
Ἀντώνιος Καγιογιάκης.
Στέφανος Ψαρουδάκης.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀλληλοδιδ.
Ἰωάννης Ξάνθης.

ΚΑ΄.

Σεβάσμιε Κύριε!

Μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἔλαβον τὰ σταλέντα μοι βιβλία παρὰ τῆς Σεβασμίας προνοίας Της σῶα, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν περισσότερον εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Ῥόδου, εἰς τὴν ὁποίαν τώρα διδάσκω ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ἀλληλοδιδακτικῆς διδαχῆς, παρὰ εἰς τὴν τοῦ Καστελλορίζυ, διότι αἱ περιστάσεις οὕτω τὸ ἐπέτρεψαν· ἡ δὲ Ῥοδικὴ αὕτη Νεολαία διὰ τὸ τοιοῦτον βοήθημά σας πρὸς αὐτὴν, αἴρει ἱκέτιδας χεῖρας πρὸς τὸν Ὕψιστον, καὶ ἐλπίζει ἔτι καὶ μεγαλήτερα παρὰ τῆς καλοκἀγάθου Της συνδρομῆς. Ἐγκάρδιος λύπη καὶ ἀθυμία μὲ κυριεύει, Κύριε! διότι σήμερον μόνον ἠξιώθην διὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσω, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσητε μᾶλλον εἰς τὰς καιρικὰς περιστάσεις, παρὰ εἰς τὴν ἀμέλειάν μου, καὶ ἀκαταδεξίαν τῶν χρησιμωτάτων βιβλίων σας εἰς τὰ Σχολεῖά μας διὰ τὸ ἠθικὸν εἰς αὐτὰ ἐμπεριεχόμενόν των, καὶ διὰ τὸ εὔκολον καὶ ἁπλοῦν ὕφος των, τὸ ὁποῖον παροτρύνει τὴν Νεότητα εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν. Κατ᾽ αὐτὰς ἐσυστήθη καὶ εἰς τὴν πλησίον μας νῆσον Χάλκην σχολεῖον ἀλληλοδιδακτικὸν, καὶ ἐλπίζομεν ἔτι καὶ εἰς ἄλλας κωμοπόλεις τῆς νήσου ταύτης νὰ συστήσωμεν· καθὼς εἰς τὴν Λίνδον τὴν πατρίδα τοῦ περιφήμου φιλοσόφου τῆς ἀχαιότητος Κλεοβούλου, καὶ ἀλλαχοῦ· καὶ τοῦτο τὸ ἐλπίζω, ἂν λάβω βοηθείας καὶ συνδρομὰς παρὰ τῆς Ὑμετέρας αἰδεσιμότητος ἡ ὁποία βέβαια ὡς ἐλπίζω δὲν θέλει λείψει ἀπὸ τὸ νὰ κινήσῃ πάντα λίθον ὑπὲρ τῆς παιδείας τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς φιλάνθρωπος φύσει καὶ ἤθει.

Ἀπόδειξις δὲ ὅτι τὰ βιβλία σας ἐχρησίμευσαν εἰς τὰς Σχολάς μας καὶ θέλουν χρησιμεύουσιν ἔτι, ἰδοὺ σᾶς γράφει ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ῥόδου Κύριος Παΐσιος ὡς ἔφορος γενικὸς τῶν σχολείων τούτων· καὶ ταπεινοπροσκυνῶντας σοι μένω τῇ προσδοκίᾳ καὶ ἐλπίδι τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ συνδρομῆς σας. Παρακαλῶ νὰ ἐκφρασθῆτε εἰς τὸν διδάσκαλον Κύριον Ν. Νικητόπουλον τὰς φιλικάς μου προσαγορεύσεις.

1834 Μαΐου ά. ἐν Ῥόδῳ.

Ὁ διδάσκαλος τῆς Ῥόδου

(Τ. Σ.) Ἐμμ. Ζ. Κισσήνης.

Ὁ Γενικὸς Ἔφορος τοῦ τε Ἑλληνικοῦ καὶ Ἀλληλοδιδακτικοῦ Σχολείου Ῥόδου.

Ο ΡΟΔΟΥ ΠΑΙΣΙΟΣ, βεβαιοῖ.

Ὅσα χρειαζόμεθα, καὶ εἶναι τὰ πλέον ἀναγκαῖα, διὰ ἀριθμὸν 100 περίπου Μαθητῶν τῶν δύο σχολείων· Ἀβάκια καὶ πλακοκόνδυλα 80. Πίνακες ἀριθμητικῆς καὶ ἀναγνώσεως, ὁ Ἀναγνώστης, Ἀριθμητικαί, τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς συνόψεις τοῦ Κυρίου Νικητοπούλου, ἀλφαβητάρια, ἱςορία τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ῥώμης, ὁ Βοηθὸς τοῦ τέκνου, Θέλγητρον γραμματικῆς, ὁ Μικρὸς φιλόσοφος, κλ. ὅσα ἡ καλοκάγαθος συνδρομὴ τοῦ Κυρίου Ἰωνᾶ Κὶγκ θέλει προσφέρει εἰς τὴν σχολήν μας.

Τούτων ἁπάντων τὴν ἀποστολὴν θέλετε τὴν διευθύνει πρὸς τὸν ἐν Σύρᾳ δημογέροντα Ῥόδιον Κύριον Σταματάκην Κωνσταντίνου, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλετε πληροφορηθῆ τὴν λαβὴν καὶ τὴν εἰς ἐδῶ ἀποστολήν των.

Ὁ ἴδιος διδάσκαλος

Ἐμμ. Ζ. Κισσήνης.

ΚΒ'·

Αἰδεσιμώτατε Κύριε Κύριε Ἰωνᾶ Κίγκ. τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην καὶ εὐεργετικωτάτην ἡμῖν Σοφολογιότητα ἐδαφιαίως ταπεινοπροσκυνοῦντες, μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἡμῖν εὐλαβείας τὴν Ἱερὰν καὶ χαριτόβρυτον ἡμῖν αὐτῆς δεξιὰν καταφιλοῦσι.

Καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὀφειλομένων ἡμῖν ταπεινοδουλικοπροσκυνήσεων, εἰδοποιοῦμεν εὐγνωμόνως τῇ ὑμετέρᾳ σεβασμιωτάτῃ καὶ εὐεργετικωτάτῃ ὑμῖν αἰδεσιμοσοφολογιότητι, ὅτι πρότριτον μὲ ἄκραν ἡμῶν εὐχαρίστησιν και ἀπερίγραπτον τῆς ψυχῆς μας ἀγαλλίασιν ἐκομισάμεθα ἓν κιβώτιον ἐμπεριέχον 902 ἐννεακόσια δύο διάφορα βιβλία ἀπὸ στάλσεως τοῦ ἡμετέρου σεβαστοῦ πατριώτου, τοῦ τῶν καλῶν ζηλωτοῦ, καὶ τῆς Νεολαίας προστάτου, Κυρίου Δούκα Παπᾶ Κώνστα, ὅστις ἀναγγείλας ἡμῖν ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν εἶναι εὐεργεσία πρὸς τὴν δυστυχῆ ἡμῶν Πατρίδα, καὶ ταπεινὴν μὲν, εὐγνώμονα δὲ νεολαίαν αὐτῆς, τῆς ὑμετέρας αἰδεσίμου καὶ γενναιοτάτης ὑ μ ῶ ν ψυχῆς, δὲν λείπομεν διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ταπεινωτικοῦ ἀπὸ τοῦ νὰ παρασταθῶμεν εἰς τὰ ἱερὰ, φιλάνθρωπα, καὶ φιλελεήμονα ὑμῶν κάγκελα, ἐν οἷς ἐμφανισθέντες νοερῶς, ὁμολογοῦμεν, βροντοφώνῳ τῇ φωνῇ, τὴν γεγονυῖαν ἡμῖν ἀπερίγραπτον χάριν, κηρύττομεν τὸ ἔλεος, οὐ κρύπτομεν τὴν εὐεργεσίαν, καὶ ἀνίκανοι ὄντες εἰς τὸ νὰ δείξωμεν πραγματικῶς τὴν ἐλαχίστην ἀμοιβὴν εἰς τὴν ὑμετέραν εὐεργετικωτάτην ἡμῖν αἰδεσιμότητα, προστρέχομεν εἰς τὸν Παντοδύναμον καὶ ἀντιβραβευτὴν τῶν ἀγαθοεργιῶν, Ὕψιστον Θεὸν, καὶ αἴροντες χεῖρας ἱκέτιδας πρὸς αὐτὸν μεθ' ὅλης ἡμῶν τῆς

νεολαίας παρακαλοῦμεν ἐκ βάθους ψυχῆς τὴν ὑπέρμετρον αὐτοῦ ἀγαθότητα ἵνα ἀνταποδώσῃ τῇ ὑμετέρᾳ φιλανθρώπῳ αἰδεσιμότητι, καὶ τοῖς προστάταις καὶ εὐεργέταις τῆς ἀνθρωπότητος πλούσια τὰ ἐλέη του ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι μὲ ζωὴν μακροχρόνιον, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἵνα καταξιώσῃ ἡμᾶς τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παραστάσεως ἀκούοντας γηθοσύνως παρὰ τῆς θείας καὶ ἀνεκλαλήτου αὐτοῦ φωνῆς τὸ « Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἧς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου. » Ἀμὴν, Ἀμὴν, Ἀμήν.

Εἰς μακρὰν ἔνδειξιν τῆς ἀπεριγράπτου ἡμῶν εὐγνωμοσύνης, ἂς δεχθῇ μετ' εὐμενείας ἡ ἀπαραδειγμάτιστος ὑμῶν ἀγαθοεργία, χάριν περιεργείας της, ἓν φυλλάδιον τοῦ Κοινοῦ μας συστήματος, ὁμοῦ καὶ δύο καταλόγους τῶν τε ἐν τῷ ἑλληνικῷ καθ' ἡμᾶς γυμνασίῳ σπουδαζόντων μαθητῶν, καὶ τῆς ἐν τῷ Δουκικῷ ἀλληλοδιδακτικῷ σχολείῳ γυμναζομένης νεολαίας. Ταῦτα ἐν τοσούτοις ταπεινοπροσκυνητῶς, και λίαν εὐγνωμόνως, ἅμα δὲ καὶ παρακλητικῶς εἰς τὸ νὰ ἐπιχέῃ καὶ τοῦ λοιποῦ ἡ ὑμετέρα ἀμίμητος φιλανθρωπία τὰς οὐρανίους δρόσους τῶν ψυχοφελῶν βιβλίων καὶ εἰς τὸ δυστυχὲς μὲν, φιλόμουσον δὲ ἡμῶν πολίχνιον, καὶ προσφέροντες ὑμῖν τὰ μετ' ἄκρας εὐγνωμοσύνης τῆς ψυχῆς μας αἰσθήματα, καὶ δουλικὰ μας ταπεινὰ σεβάσματα μένομεν

Ἐν Μελενίκῳ, τὴν 16/28 7βρίου 1834,

Τῆς ὑμετέρας αἰδεσιμοτάτης καὶ εὐεργετικωτάτης ἡμῖν σοφολογιότητος ἐλάχιστοι καὶ ταπεινότατοι δοῦλοι

Οἱ ἐπίτροποι τῆς Δουκικῆς ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς

Κωνσταντῖνος Μανόλτζου.
Ἀναστάσιος Χ. Λασκάρεως.
Μιχαὴλ Ν. Γερμάνης.

Ο ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐπιβεβαιοῖ.

Οἱ ἔφοροι τοῦ κοινοῦ καὶ ἐπίτροποι

„*Σταμάτης Θωμᾶς.*

„*Κωνσταντῖνος Μανουὴλ Καρύδας.*

„*Γεώργιος Παπαπαναγιώτου.*

„*Μιχαλάκης Βαγγέλης.*

„*Ἰωάννης Κ. Ζλαβάνου.*

„*Κωνσταντῖνος Μ. Πατκούσης.*

ΚΓ΄.

Σεβαστὲ Κύριε Κὶγκ!

Διὰ τοῦ προέδρου τοῦ Σώματός μας Κ. Λυκούργου Ι. Κρεστενίτου ἐλάβομεν ὅσα βιβλία προθύμως μᾶς ἐπέμψατε συντείνοντα εἰς φωτισμὸν τῆς νεολαίας μας. Εὐγνωμονοῦντες ὅθεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς ὑπερασπίζοντας φιλοκάλους αὐτὸ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον, ἀναπέμπομεν διὰ τοῦ παρόντος μας ἀπείρους εὐχαριστήσεις ἐπευχόμενοι πολλαπλασίονα καρπὸν ὠφελείας. Κρίνομεν δὲ χρέος μας νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν διὰ τȣ͂ παρόντος μας νὰ λάβητε τὴν ἐπαρχίαν μας Ἠλείαν ὑπὸ τὴν φροντίδα σας· διότι ἐκτὸς τῆς καταπιέσεως τῶν βαρβάρων Τούρκων Λαλαίων ἐπιπολάζει ἄκρα ἀμάθεια, καὶ ἐκ τῶν κακουχιῶν τὰ ὁποίας ὡς πεδινοὶ ὑπέφερον οἱ λαοί μας ἀπὸ τὸν Ἰβραΐμην, ἀδυνατοῦν νὰ ἀνεγείρουν, καὶ διατηρήσουν Σχολεῖα, τὰ ὁποῖα θέλουν παράξει τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ. Εὐχαρίστως ὅθεν, μακάριε κύριε, θέλομεν ἰδεῖ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πρωτεύουσάν μας ταύτην

διὰ δαπάνης τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος σχολεῖον, τὸ ὁποῖον θέλει ἐπιφέρει μεγάλας τὰς ὠφελείας. Δέχθητε δὲ τὴν δι' ἡμῶν εὐγνωμοσύνην τῶν λαῶν μας, καὶ ἔῤῥωσθε, προβαίνοντες γιγαντιαίως εἰς τὸν Ἱερὸν ὃν τρέχετε δρόμον.

Ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας, τὴν 8 Αὐγούστου 1839.

Τὰ μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Λετρίνων

Ὁ Πρόεδρος

Λυκοῦργος Ι. Κρεστενίτης.
Γεώργιος Μῆτσος.
Παναγιώτης Π. Ἄχολος.
Σπυρίδων Οἰκονόμου.
Κ. Μποσποτίνης.
Νικόλαος Μπεγιόγιος.
Ἀναστάσιος Κοτοῦλα.
Διονύσιος Π. Λεονταρίτης.

ΚΔ'.

Ἀριθ. Πρ. 525.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ

Πρὸς τὸν Αἰδέσιμον Κύριον Ἰωνᾶν Κίγκ.

Ἐλάβομεν, Αἰδέσιμε Κύριε, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ἐνταῦθα κατάλογον παρεδώσατε βιβλία εἰς τὸν συμπολίτην μας κύριον Παναγιώτην Παπαδημητρίου. Σπεύδομεν δὲ νὰ σᾶς ἐκφράσωμεν ἀπὸ καρδίας τὴν

εὐγνωμοσύνην μας καὶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσωμεν ὅτι θέλομεν κάμει χρῆσιν αὐτῆς ἀξίως τῶν ἀγαθοεργῶν σκοπῶν τῶν φιλελλήνων καὶ φιλανθρώπων συμπολιτῶν σας, οἵτινες δὲν παύουν νὰ ἐπιδαψιλεύωσι διοφόρυς εὐεργεσίας εἰς τὴν πατρίδα μας. Ἐκ τῶν ὁποίων διενείμαμεν κατὰ τὴν παραγγελίαν σας, μέρος εἰς τοὺς φιλομούσους συμπολίτας μας.

Ἐκ Καλλίστης (Ζυγοβύστυ), τὴν 20 Ἀπριλίου 1837.

Ὁ Δήμαρχος Καλλίστης
Σταμ. Οἰκονόμου.

Τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου.
Ὁ Πρόεδρος
Ἀναγνώστης Σταυρόπουλος.

Τὰ μέλη
Νικολὸς Οἰκονομόπουλος.
Παῦλος Φωτεινόπουλος.
Γεώργος Σχολαρίκος.
Σταῦρος Τζακονόπουλος.

Ὅσα βιβλία μᾶς παρέδωκεν ὁ Κύριος Παναγιώτης Παπαδημητρίου τὰ ὁποῖα τοῦ ἐγχείρισεν ὁ αἰδέσιμος Κύριος Ἰωνᾶς Κὶγκ δωρεὰν διὰ τὸ σχολεῖον Ζυγοβυστίου.

100 Εὐαγγέλια.
99 Ἡσαΐα προφήτου.
25 Περίληψις Παλαιᾶς Γραφῆς ὑπὸ Νικητοπούλου.
41 Νέα Καλυβίτης.
25 Ἀπάντησις Βάμβα.
16 Πίστις Ἀβραάμ.
52 Πρόοδος ἁμαρτίας.
100 Ἱστορία τοῦ Σαμουήλ.

100 Ἰωσήφ Βενετοῦ.
100 Ἱστορία Ἐσθήρ.
100 Βραχεῖς Ἱστορίαι.
10 Περὶ Σανδουΐκῶν Νήσων.
25 Βοήθημα Ἱερογραφικόν.
40 Ἐντολαι.
78 Μικρὸς Ἐρρίκος.
25 Ἱστορία τῆς Ἀγγλίας.
25 Ἀριθμητική.
25 Μαθήματα Ἱερογραφικά.

Ἐν Καλλίστῃ (Ζυγοβυστίῳ), τῇ 20 Ἀπριλίου 1837.

Ὁ Δήμαρχος Καλλίστης

[Τ. Σ.] *Στάμος Οἰκονόμου.*

ΚΕ΄.

Ἀριθ. 278.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΜΟΡΓΟΥ

Πρὸς τὸν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πληρεξούσιον ἐπίτροπον τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας.

Παραλαβόντες τὰ παρ' ὑμῶν σταλέντα καὶ πρὸς τὴν νῆσον ταύτην διάφορα βιβλία διὰ τοῦ συνδημότου μας Κ. Ἰωάν. Ν. Βλαβιανοῦ καὶ Νικήτα Δ. Βλαβιανοῦ, σπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς ὑμᾶς, Κύριε, τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ ὅλων τῶν συνδημοτῶν μας καὶ νὰ σᾶς ὁμολογήσωμεν ἀπείρους τὰς χάριτας διὰ τὰ ὁποῖα

ἐκτρέφετε εἰς τὴν ψυχήν σας φιλόκαλα αἰσθήματα ἀποβλέποντα τὸν φωτισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας, καὶ τὴν ἀληθῆ διόρθωσιν τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἁπαξαπάντων.

Ἐν Ἀμοργῷ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1838.

Ὁ Δήμαρχος

(*Τ. Σ.*) *Δ. Γαβράς.*

ΚΣΤ΄.

Ἀριθ. 190.

Κύριε Κίγγ!

Διὰ τῆς διδασκαλίσσης μας Κυρίας Βαμβοῦς Ἰωάννου ἐλάβομεν τὰ δωρεὰν προσφερθέντα εἰς τὴν ἡμετέραν τῶν κορασίων σχολὴν βιβλία, κατὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπέμπετε κατάλογον, καὶ εὐγνωμονοῦμεν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸν μέγαν φιλελληνισμόν Σας, τοῦ ὁποίου τρανὰ δείγματα ὑπάρχουν αἱ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μεγάλαι καὶ διάφοροι εὐεργεσίαι σας, καὶ τὸ πρὸς τὴν φίλην ἡμῶν Πατρίδα τιμαλφὲς τοῦτο δῶρόν Σας· δῶρον, τὸ ὁποῖον, ὡς πρὸς ἡμᾶς, εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον πολύτιμον, ὅσῳ συντείνει εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν διάπλασιν τοῦ γυναικείου φύλου τῆς Μιτυλήνης, και τὴν ἐκ τούτου πρόοδον καὶ ἀναγέννησιν τῆς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀπαιδεύσεως πλανωμένης τοσούτους ἤδη αἰῶνας Πατρίδος μας.

Δέχθητε λοιπὸν, Κύριε, τὰς εὐγνωμοσύνας 60 χιλιάδων ψυχῶν Μιτυληναίων, οἵτινες διψῶντες τὴν παιδείαν, καὶ πρὸς αὐτὴν ὀργῶντες, ἐγνώρισαν καὶ διὰ παντὸς θέ-

λουν γνωρίζει καθ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας Σας.

Ἔῤῥωσθε!

Ἐν Μιτυλήνῃ, τὴν 23 Ἰουνίου 1842.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος,

Γεωργάκης Κατζιμάλλης.
Σύμος Σωτεινοῦ.
(Τ. *Σ.*) *Μαρῖνος Κουραματζῆ.*
Ἀπόστολος Λουκᾶς.
Παναγιώτης Κοῦμπα.

Πρὸς τὸν φιλέλληνα Κύριον Κὶγκ, εἰς Ἀθήνας.

ΚΖ'.

Ἀριθ. Πρ. 145.
Ἀριθ. Διεκ. 64.

Πρὸς τὸν σοφολογιώτατον σεβ. διδάσκαλον Κ. Κίγκ.

Διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου μας Κ. Ν. Ι. Σουρβάλη ἐλάβαμεντὰ παρὰ πόδας σημειούμενα σταλέντα παρὰ τῆς σοφολογιότητός της εἰς ἡμᾶς βιβλία διὰ τὴν νεολαίαν τοῦ Δήμου μας.

Σεβαστὲ Διδάσκαλε! μένομεν κατὰ πάντα εὐγνωμονέστατοι, καὶ εἴμεθα διὰ βίου ὑπόχρεοι, διὰ τὴν καλοσύνην ἣν ἐδείξατε εἰς τὴν δυστυχῆ νεολαίαν μας, ἡ ὁποία

θὰ εὔχεται ὑπὲρ ὑμῶν ἀδιαλείπτως διὰ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τοῦ ἀγαθοῦ μέλλοντός Σας.

Κύκλα, τὴν 20 Μαρτίου 1844.

Τῆς Σοφολογιότητός της Εὐπειθέστατος

Ὁ Δήμαρχος Πλαταιῶν

(*Τ. Σ.*) *Π. Φίλης.*

3 τῆς Ἀγγλικῆς Ἱστορίας.
2 τῆς Γαλλικῆς.
1 Ὁ Βοηθὸς τοῦ Τέκνου.
6 Ἰωσὴφ Ἱστορία.
10 Δαβὶδ „
4 Λόγοι περὶ Ἀκρασίας.
5 Ψυχολογία τῶν παίδων.
9 Βίος Μωϋσέως.
15 Περὶ Κυριακῆς.
15 Καινὴ Διαθήκη.
1 Ἰὼβ Ἱστορία.

ΚΗ΄.

Αἰδεσιμώτατε!

Ἔλαβον καὶ τὸ ἀπὸ 19/31 Αὐγούστου γράμμα σας· ἐνεχείρησα ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὸ πρὸς τὸν Κύριον Χ. Βάφαν. Αὐτὸς μοὶ εἶπεν ὅτι σᾶς ἔγραψε πρὸ τοῦ να λάβῃ τὸ γράμμα σας ὅτι, ἐπειδὴ, οἱ μαθηταί του στέργουν νὰ ἔλθωσιν εἰς Ἀθήνας, καὶ νὰ ἐξακολουθήσωσιν αὐτόθι τὰ μαθήματά των, ἔρχεται καὶ αὐτὸς τὸ ταχύτερον ἢ ὅσον ἔλεγε καὶ ἐφρόνει. Θέλει σᾶς γράψει βέβαια καὶ ὁ ἴδιος

τὸν σκοπόν του, ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ γράμμα σας. Εὔχομαι ἀπὸ ψυχῆς τὴν εὐόδωσιν καὶ προκοπὴν τοῦ ὑπὸ τὴν φροντίδα σας σχολείου. Γνωρίζετε, αἰδεσιμώτατε, τὴν ἐκ τοῦ πολέμου ἐλεεινὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ καθ' ὅσον δύνασθε συντρέξατε καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως τὴν ταχυτέραν ἀπὸ τῆς ἀμαθείας ἀπαλλαγήν. Οἱ συμπολῖταί σας ἔχουν ὅλην τὴν καλὴν προαίρεσιν εἰς τὸ νὰ βοηθήσωσι τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας, φθάνει μόνον νὰ παρακινηθῶσιν εἰς τοῦτο παρ' ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους αὐτοὶ δίδουν πίστιν, καὶ μεταξὺ τούτων εἶσθε καὶ σεῖς, αἰδεσιμώτατε, καὶ μὴ παύσητε ἀπὸ τοῦ νὰ συνιστᾶτε εἰς τὴν βοήθειαν τῶν χρηστῶν συμπολιτῶν σας τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι ἄλλο δεν δύνανται νὰ πράξωσιν εἰμὴ νὰ εὐγνωμονῶσι διὰ παντὸς πρὸς τοὺς εὐεργέτας των. Εἶσθε χριστιανὸς καὶ διάκονος τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τὰ δύο σᾶς ἐπιβάλλουσι χρέη φιλάνθρωπα, καὶ πληρώσατε τὰ χρέη ταῦτα πιστῶς, διὰ νὰ ἀξιωθῆτε καὶ τοῦ πρὸς τοὺς εὖ ποιοῦντας γινομένου παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μακαρισμοῦ. Δὲν ἔχετε χρείαν τῆς παρακινήσεώς μου εἰς τὸ εὖ ποιεῖν, καὶ ζητῶ συγνώμην περὶ ὅσων σᾶς γράφω.

Προστάξατέ μοι καθ' ὅ,τι μὲ κρίνετε ἄξιον ἐλευθέρως, καὶ θέλετε μὲ ἔχει ἕτοιμον ἐκτελεστὴν τῶν διαταγῶν σας.

Εὐδαιμονεῖτε πανοικεί.

Ἐξ Αἰγίνης, 1832 Αὐγ. 24/5 Σεπτ.

Ὁ φίλος σας
Θ. Φαρμακίδης.

Τῷ Αἰδεσιμωτάτῳ Κυρίῳ Ἰωνᾶ Κὶγκ τῷ Ἀμερκανῷ κ. τ. λ. Εἰς Ἀθήνας.

ΚΘ'.

Αἰδεσιμώτατε Κύριε!

Ἔλαβον προχθὲς τὸ ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου ν. ε. γράμμα σας, καὶ μετ' αὐτοῦ 45 βιβλιάρια διαφόρων λογιῶν. Τοῦτο ἦτον παραπολύ. Ἐν ᾧ σᾶς ἀπονέμω μυρίας τὰς χάριτας διὰ τὴν ἀποστολὴν τόσων βιβλιαρίων, ἱκανῶν καὶ εἰς διδασκαλίαν τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς εἰς μικρὰ παιδία, σᾶς λέγω ἐνταυτῷ ὅτι ἔπεμψα ὅλα τὰ βιβλιάρια πρὸς τὸν Κύριον Τρικούπην, καὶ ἔγραψα πρὸς αὐτὸν ὅτι εἶναι δῶρόν σας, καὶ ἂν χρειάζητε καὶ ἄλλα τοιαῦτα βιβλιάρια διὰ τὰ παιδία του, ἠμπορεῖ νὰ τὰ λαμβάνῃ παρ' ὑμῶν.

Ἀσπάζομαι δ' ὑμῶν τὸν Κύριον Νικητόπουλον, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω ἰδιαίτερόν τι νὰ γράψω.

Εὐδαιμονεῖτε, Κύριε, πανοικεί.

Ἐξ Αἰγίνης, $\frac{\text{1832 Δεκεμβρίου 26.}}{\text{1833 Ἰανουαρίου 7.}}$

Ὁ φίλος σας
Θ. Φαρμακίδης.

Λ'.

Ἐν Κερκύρᾳ τὴν 1 Φευρουαρίου ἔτ. ν. 1332.

Αἰδέσιμε Κύριε!

Ἔλαβα τὸ ἴσον τῆς ἐπιστολῆς σας τῆς ἀπὸ 3/15 Ἰου-

νίου· εἶχα λάβειν καὶ τὸ πρωτόγραφον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἴσως ὑποπτεύεσθε ὅτι ἦτο χαμένον (θαῤῥῶ ὅτι δὲν ἠθέλετε ςοχασθῆν ὅτι λαβὼν αὐτὸ ἠμέλησα νὰ κάμω ἐν καιρῷ τὴν ἀπόκρισιν). Ἡ αἰτία δὲ, διὰ τὴν ὁποίαν ἀνέβαλα νὰ ἀποκριθῶ, ἦτον ἡ κατάστασις τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρέμεται ἡ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης κρίσις μυ. Ἐπρόσμενα πάντοτε νὰ ἴδω, ὡς ἐκηρύττετο, βεβαίαν τινὰ ἀποκατάςασιν εἰς τὸ δυςυχὲς ἔθνος μου, καὶ οὕτω νὰ ἀποφασίσω μὲ βάσιν τινά· ἀλλ' ἀντὶ τούτου συνέβησαν ἄλλα δεινὰ, καὶ δὲν ἠξεύρει κανεὶς ὁποῖον θέλει εἶσθαι τὸ τέλος. Πλὴν τέλος πάντων, εὐχόμενος εἰς τὴν κοινὴν Πατρίδα ταχεῖαν παρὰ Θεοῦ τὴν ἀντίληψιν, σᾶς ἀποκρίνομαι ὅτι ἤθελεν εἶσθαι δι' ἐμὲ τὸ ἄκρον τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν ἵνα ἴδω Ἀκαδημίαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐλευθέρας, καὶ ν' ἀξιωθῶ νὰ ἦμαι εἰς αὐτὴν εἷς τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Βιασθεὶς ἀπὸ τὰς τότε δυστυχεῖς περιστάσεις ν' ἀφήσω τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, δὲν ἀνεχώρησα παρὰ μὲ εὐχὰς καὶ μὲ ἀπόφασιν, ἀφοῦ ἡ θεία ἀγαθότης ἤθελεν εὐδοκήσει νὰ στερεώσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ, νὰ ἐπιστρέψω καὶ νὰ περάσω τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου ἐξακολουθῶν, ὅσον δύναμαι, τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἐξ ἀρχῆς ἐπαγγέλματός μου. Ὅθεν καὶ δὲν ἀπέβλεψα εἰς καμμίαν ἄλλην προσφερομένην τύχην. Καὶ ἤδη πλησιάζοντος τοῦ τέλους τῆς τετραετίας, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθην νὰ ἐκπληρώσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Κερκύρας, θέλω ζητήσειν τὴν παραίτησίν μου, ἐὰν ἴδω τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος ὅτι λαμβάνουν τὴν εἰς τὸ κρεῖττον μεταβολήν. Μὴν ἀμφιβάλλετε λοιπὸν περὶ τῆς θελήσεώς μου, φθάνει μόνον τὰ ἄλλα νὰ συντρέχωσιν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ κοινωφελοῦς καὶ ἐνδόξου σκοποῦ

σας. Περὶ δὲ τῆς τιμῆς, ἐπειδὴ ζητεῖτε καὶ περὶ ταύτης ἀπόκρισιν, ἐδῶ μὲν λαμβάνω ἐννενῆντα δίστυλα, ἔχων καὶ κατοικίαν δημόσιον· εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ὅμως τῶν Ἀθηνῶν ἤθελα στέρξειν εἰς μόνα τὰ ἑξῆντα, καὶ ταῦτα, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ζῶ καὶ ἐγὼ καὶ οἱ συγγενεῖς ἐκ τῶν κόπων μου.

Σᾶς στέλλω διπλῆν τὴν παροῦσαν ἐπιστολὴν κατὰ τὴν αἴτησίν σας, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ φανερώσετε τὴν ἐπίκρισίν σας, προσθέτοντες, εἰ δυνατὸν, καὶ πλατυτέραν τινὰ διασάφισιν περὶ τῆς σκοπουμένης Ἀκαδημίας.

Χαίρω διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Σχολείου σας. Εἴθε ὁ Πανάγαθος Κύριος νὰ σᾶς ἐνισχύῃ πάντοτε εἰς τὸ ἀγαθοποιὸν ὑπούργημά σας, καὶ νὰ εὐλογῇ τοὺς ἀγῶνάς σας!

Ὁ φίλος σας
Ν. Βάμβας.

Πρὸς τὸν Αἰδέσιμον Κύριον Ἰωνᾶν Κὶγκ Ἀμερικανόν,
Εἰς Ἀθήνας ἢ Σμύρνην.

ΛΑ΄.

Αἰδεσιμώτατε Κύριε!

Κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ ὑπόσχεσίν μου, δὲν ἔλλειψα νὰ γράψω ἀνυπερθέτως πρὸς τὸν ἐν Βιέννῃ διδάσκαλον Κούμαν, τοῦ ὁποίου ἔχετε κατωτέρω ἀντιγεγραμμένην τὴν ἀπάντησιν, κατὰ τὴν ὁποίαν διασκεπτόμενος γράφετε πρὸς αὐτὸν τὴν τελείαν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀπόφασίν σας, ἢ δι' ἐμοῦ, ἢ κατ' εὐθείαν διὰ τῆς Σύρας.

Ὑγιαίνετε καὶ εὐημερεῖτε πράττων ἀείποτε τὰ καλά.

Ἐκ Σμύρνης, τῇ 16 Μαρτίου 1831. ε. π.

Ὁ φίλος καὶ δοῦλός σας
Π. Σκυλίτσης Ὁμηρίδης.

Ἴσον ἀπαράλλακτον.

Ἐκ Βιέννης, 16 Μαρτίου 1832. ν. ε.

Γλυκύτατέ μοι Πέτρε!

Πρὶν σφραγίσω τὴν πρὸς τὸν φίλον Κ. ἐπιστολὴν, ἔλαβα ἀντίγραφον τῆς ἀπὸ 2 Φευρουαρίου φιλικῆς σου διὰ Τεργέστης. Ἡ πόστα κλείεται, καὶ ὁ καιρὸς δὲν ἀρκεῖ νὰ σὲ εἴπω ὅσα στοχάζομαι. Τὸ ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν ποθηνότατον, οἱ Ἀγγλαμερικανοὶ σεβασμιώτατοι καὶ φιλάνθρωποι, καὶ τὰ πάντα αἴσια. Ἐγὼ δὲ ὁ ἀσθενὴς ζητοῦμαι ἤδη καὶ ἀπὸ Τεργέστης. Εἰπὲ τὸν φιλέλληνα Ἱερέα ἂν ἀγαπᾷ νὰ μὲ γράψῃ τὰ προβλήματά του, καὶ ἂν ἦναι πρόσφορα εἰς τὰς περιστάσεις μου, καλήτερον ἔργον δι' ἐμὲ ἄλλο δὲν εἶναι, εἰ δὲ μὴ συνιστῶ ἄλλον ἀντ' ἐμοῦ καὶ ἐλλόγιμον καὶ καλόν. Ὁ Ἱερεὺς εἰμπορεῖ νὰ ἠξεύρῃ καλήτερά μου, τί δύναται νὰ ἐξαρκέσῃ ἐκεῖ εἰς ἄνθρωπον ὅστις ἔζησεν ὄχι σαρδαναπαλικῶς, ἀλλ' ἀστενοχωρήτως. Ἔχω δὲ παρὰ τοῦτο νὰ φροντίσω καὶ διὰ γηραιὰν μητέρα, καὶ δι' ἕνα σωρὸν ἐγγονίων θηλυκῶν καὶ ἀρσενικῶν. Ταῦτα κατεσπευσμένως· εὔχομαι νὰ μὴ χαθῇ καὶ ἡ παροῦσα καὶ ἀδημονῇς κατ' ἐμοῦ· ἐφεξῆς σὲ γράφω πλατύτερον διὰ Τεργέστης.

Ὑγίαινε καὶ εὐθύμει.

Ὁ παλαιός σου φίλος
Κωνσταντ. Μ. Κούμας.

ΛΒ'.

(Ἡ ἑπομένη ἐπιστολὴ μοὶ ἐγράφη παρὰ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰωακεὶμ, πνευματικοῦ τοῦ Κυβερνήτου Ι. Α. Καποδιςρίυ).

Φίλε Κύριε Ἰωνᾶ Κίγκ!

Ἀναχωρῶν ἀπὸ τ' αὐτόθι, σᾶς εἶπον ὅτι μετὰ τὴν εἰς Αἴγιναν μετάβασίν μου, θελω σᾶς γράψει. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐναντίαι περιστάσεις μὲ ἐμπόδισαν ἀπὸ τὸν εἰς τὸν ἐκεῖσε σκοπόν μυ, δὲν σᾶς ἔγραψα μέχρι τοῦδε. Ἠξεύρετε ὅμως, ἀδελφὲ ποθεινότατε, ὅτι σᾶς ἔχω γεγραμμένον μέσα εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου, καὶ καθ' ἑκάστην μεθ' ἡσυχίας φέρω εἰς νοῦν τὸν ὡς ἀληθῶς φιλόχριστον καὶ φιλόθεον βίον Σας· καὶ ὁσάκις καὶ τὰ παρὰ τῆς ἀδελφικῆς σας ἀγάπης δωρηθέντα μοι δύο βιβλία λαμβάνω εἰς χεῖράς μου, τοσάκις ἐναγκαλίζομαι καὶ συσφίγγομαι πνευματικῶς μετὰ τῆς ἀδελφικῆς σας ἀγάπης· διότι τί ἄλλο πλέον καλὸν, ἢ πλέον τερπνὸν εἰς φιλόθεον ψυχὴν ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν φιλοθέων ἀνδρῶν; Ἀδελφὲ, ὅταν φέρω εἰς νοῦν ἐκείνας τὰς ὁποίας μὲ ὑμᾶς διέτριψα ὀλίγας ὥρας, δὲν ἠξεύρετε πόσον εὐτυχῆ νομίζω ἐμαυτόν· καὶ εἰ οὕτως ἔχει, πόσον ἄρά γε ἤθελον νομίζει ἐμαυτὸν πλέον εὐτυχῆ, ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὸ νὰ διατρίβω πλησίον τοιούτων, ἔχων συναναστροφὴν πολλῶν τοιούτων ὡρῶν; Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ περίστασιν, ἴσως κατὰ τὸ παρὸν, ὑστεροῦμαι τούτου τοῦ ἀμέσου καλοῦ, λέγω τῆς προσωπικῆς καὶ προφορικῆς γλυκυτάτης σας συναναστροφῆς, παρακαλῶ διὰ τὸ φιλόχριστον καὶ φιλάδελφον τῆς γνώμης σας, νὰ μὴ μὲ ὑστερήσητε κἂν τῆς ἐμμέσου Σας, τῆς διὰ ποθητῶν σας γραμμάτων, καὶ ἂν ὁ ἅγιος Θεὸς δώσῃ, καὶ εὐ-

κωλυνθῶ, διὰ τὴν ἀδελφικὴν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἔνθερμον ἀγάπην μου, ἑπομένως ἔρχομαι πρὸς ταὐτόθι, καὶ σᾶς ἀπολαμβάνω ὡς εἰκὸς κατὰ τὸν ἐν Χριστῷ πόθον μου· ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως παρακαλῶ νὰ ἔχω σεβαστοπόθητόν σας, καὶ μένω μ' ὅλον τὸ σέβας καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Τῇ 16 Μαΐου 1834 ἐν Χαλκίδι.

Ὁ γνώριμος καὶ φίλος
Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακεὶμ Κωνσταντᾶς.

Θέλετε δὲ ἀσπασθῇ τὸν ἐν Χριστῷ ὡς εἰκὸς ἀσπασμὸν ἐκ μέρους μου τὴν εὐγενεστάτην σύζυγόν σας καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὴν Κυρίαν Ἄνναν, ἂν δὲν λανθάνωμαι κατὰ τοὔνομα.

Πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Κ. Ἰωνᾶν Κὶγκ Ἀμερικανὸν
Εἰς Ἀθήνας.

Ἐπιστολαὶ τῶν Ἀμερικανίδων σταλεῖσαι δι' ἐμοῦ πρὸς τὰς Ἑλληνίδας, καὶ δημοσιευθεῖσαι διὰ τῆς ἐν Αἰγίνῃ ἐκδιδομένης τότε Γενικῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος, ἀριθ. 55 καὶ 56 τῆς 1 καὶ 4 Αὐγούστου 1828.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐγράφησαν πρὶν ἢ γείνῃ γνωστὸς ὁ σκοπὸς τῆς εἰς Ἑλλάδα μεταβάσεώς μου.

Α'.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Τὴν 12 Ἀπριλίου 1828.

Αἱ Κυρίαι τοῦ Νεολονδίνου ἐν Κοννέκτικουτ, πρὸς τὰς Ἑλληνίδας.

Ἀδελφαὶ Χριστιαναὶ καὶ φίλαι!

Μετ' ἀγωνίας ἠκολουθήσαμεν τὰς κατὰ τὸ ἑπταετὲς διάστημα τῆς δεινῆς πάλης περιπετείας τῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος. Πᾶσαι αἱ ἐλπίδες καὶ τὰ αἰσθήματα ἡμῶν διεγείροντο ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῆς γῆς ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθημεν ἐκ νεότητός μας, ὡς πατρίδα τινῶν ἐκ τῶν περιφημοτέρων σοφῶν καὶ ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ὡς τὸ πρῶτον στάδιον τῶν κόπων τῶν Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ἀλλ' ἀπέκειτο εἰς τὸν φιλάνθρωπον ἡμῶν συμπατριώτην, τὸν δόκτορα Χάου, νὰ διεγείρῃ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν συμπάθειαν διὰ τῆς ζωηρᾶς περιγραφῆς τῶν σχεδὸν ἀπαραδειγματίστων δυστυχιῶν σας. Οἱ στεναγμοὶ καὶ οἱ θρῆνοί σας ἠκούσθησαν πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκλαύσαμεν μαθοῦσαι τὰ παθήματά σας. Δέχθητε τὴν προσφορὰν τὴν ὁποίαν σᾶς στέλλωμεν εἰς ἔνδειξιν ὅτι οἰκτείρομεν τὰς θλίψεις σας. Οἱ μὲν πλούσιοι ἐξ ἡμῶν ἔδωκαν ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν, οἱ δὲ πτωχοὶ συνεισέφερον τὸ λεπτὸν αὐτῶν εἰς παραμυθίαν σας.

Ἀδελφαὶ Χριστιαναί! χαίρομεν ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν θλίψεών σας διετηρήσατε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν αἵτινες ἐμπρέπουσιν εἰς τὸ ἡμέτερον φῦ-

λον. Προσκαρτερήσατε, σᾶς παρακαλοῦμεν, εἰς τὴν ἀγαθὴν ταύτην ὁδόν. Ἐνσταλάξατε εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων σας τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἐνθυμούμεναι ὅτι ἐκ τούτου κατὰ μέγα μέρος ἐκρέμαται ἡ μέλλουσα τῆς Ἑλλάδος εὐδαιμονία.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους, ὅτι μετὰ νύκτα ἠθικοῦ σκότους καὶ δουλείας σχεδὸν τετρακόσια ἔτη διαρκέσασαν, ὁ ἀστὴρ τῆς ἐλευθερίας ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν καταδυναστευομένην πατρίδα σας.

Εἴθε νὰ ταχύνῃ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς μὴ καταπατουμένη πλέον ὑπὸ τοῦ ποδὸς τῆς Τουρκικῆς τυραννίας, θέλει ἐγερθῇ καὶ δείξει εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀρετὴν, ὡς ἤδη ἔδειξε καὶ τὴν δόξαν, τῶν ἀρχαίων αὐτῆς ἡμερῶν!

Ἐλπίζοντες ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλουσιν ἀνταμειφθῇ ὅλοι οἱ ἀγῶνές σας διὰ τῆς σωτηρίας τῆς ἀγαπητῆς ὑμῶν πατρίδος, συνιστῶμεν ὑμᾶς πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν Σωτῆρα, ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ ὁποίου σήμερον πάσχετε.

Β'.

ΔΟΡΤΣΕΣΤΕΡ ΟΜΟΣΠΟΝΔΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Τὴν 24 Ἀπριλίου 1828.

Φίλαι Ἑλληνίδες ἔῤῥωσθε!

Μὲ λύπην ἠκούσαμεν τὰς συμφορὰς σας. Οἱ ἄνεμοι ἔφεραν εἰς τὰ ὦτά μας τοὺς θρήνους ὑμῶν διὰ τοὺς ἀποθανόντας φίλους καὶ συγγενεῖς. Ἐμάθομεν ὅτι αἱ μητέ-

ρες καὶ ἀδελφαί σας δὲν ἀπολαύουσι πλέον τὴν γλυκύτητα τῆς κοινωνίας ὑπὸ τὴν ἄλλοτε εὐτυχῆ σκέπην τῶν οἴκων αὐτῶν· ὅτι τὰ βρέφη δὲν χαίρουσι τὰς ἀγκάλας τῶν μητέρων αὐτῶν, καὶ ὅτι ἡ ἡρωϊκὴ ἀνδρία τῶν γονέων αὐτῶν δὲν δύναται πλέον νὰ τὰ ὑπερασπίσῃ. Αἱ καρδίαι μας σπαράσσονται ἐνθυμούμεναι ὅτι εὑρίσκονται αὐτὰ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀπίστου καὶ ἀπανθρώπου ἐχθροῦ. Πρὸς τούτοις μανθάνομεν, μητέρες καὶ θυγατέρες τῆς Ἑλλάδος, ὅτι μ' ὅλας τὰς δυστυχίας καὶ ταλαιπωρίας, τὰς ὁποίας ὁ παρὼν πόλεμος ἐπεσώρευσεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς κατοίκυς τῆς Ἑλλάδος, ὑμεῖς μὲ μεγάλην προσκαρτερίαν καλλιεργεῖτε τὴν ἀρετὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει ἕως τῆς σήμερον τὰς Ἑλληνίδας, δηλαδὴ προκρίνετε ἔντιμον θάνατον παρὰ ζωὴν ἄτιμον. Εὖγε, εὐγενεῖς ἀδελφαί! Ἡ εἴδησις τῶν δυστυχιῶν σας διήγειρεν εἰς τὰ στήθη μας τὴν πλέον εἰλικρινῆ συμπάθειαν. Σταθῆτε σταθεραὶ, σᾶς παρακαλοῦμεν, εἰς τὴν πίστην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν αἱ μητέρες σας ἐπλήρωσαν μὲ λόγον καὶ ἔργον. Ἐλπίσατε εἰς ἐκεῖνον τὸν ἠγαπημένον Σωτῆρα, τοῦ ὁποίου αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ παραδείγματα εἶναι ἄξια μιμήσεως. Μ' ὅλον ὅτι ὁ ἐχθρὸς σᾶς ἐστέρησεν ἀπὸ ἄνδρας καὶ υἱοὺς, σᾶς ἄφησε τὰ σπήλαια μόνον δι' οἰκίας, καὶ τοὺς κλάδους τῶν ἐλαιῶν διὰ σκεπάσματα, ἐκεῖνος, ὅστις σᾶς ἠγάπησε καὶ ἐθυσίασε τὸν ἑαυτόν του δι' ὑμᾶς, θέλει σᾶς συνάξει πάλιν ὑποκάτω εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ τὴν συκῆν σας. Ἐλπίζομεν ὅτι πλησίον εἶναι ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἡ Ἑλλὰς θριαμβεύουσα θέλει ἀποτεινάξει τὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας, ὅτε ἡ μὲν ἀρχαία αὐτῆς σημαία θέλει ὑψωθῇ εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους λόφους, ἡ δὲ φωνὴ τῆς ἐλευθερίας θέλει ἀντηχήσει ἀπὸ ὄρους εἰς ὄρος.

Ἔντιμοι καὶ ἠγαπημέναι Ἑλληνίδες, δέχθητε τὴν μικρὰν προσφοράν μας· εἶναι δῶρον συμπαθείας· εἶναι φορέματα τὰ ὁποῖα ἐῤῥάφησαν ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἤκουσαν τοὺς πατέρας αὐτῶν νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῶν δυστυχιῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ νὰ λέγωσιν ὅτι, ὅταν ἡ πατρίς των ἠγωνίζετο διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν της, χεὶρ ἄλλου ἔθνους ἐξετάθη εἰς βοήθειάν της· εἶναι δῶρον ὑπὸ ψυχῶν αἱ ὁποῖαι ἐνθυμοῦνται τὰς παρελθούσας βοηθείας, καὶ εἶναι περικυκλωμέναι μὲ παρούσας εὐτυχίας καὶ εὐλογίας.

Αἱ φιλελληνίδες τοῦ Δόρτσεστερ σᾶς ἀσπάζονται.

Εἴθε νὰ ὑπερασπίσῃ ὑμᾶς ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης!

Δι' ἐπιταγῆς τῆς Ἑταιρίας τῶν φιλελληνίδων τοῦ Δόρτσεστερ

Καρολίνα Κούκ.

Γ'.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Τὴν 12 Μαρτίου 1828.

Αἱ Κυρίαι τοῦ Χάρτφορδ ἐν Κοννέκτικουτ πρὸς τὰς Ἑλληνίδας.

Ἀδελφαὶ καὶ φίλαι!

Ἐκ νεότητός μας ἡ πατρίς σας ἐστάθη τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ μας. Ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ

συζύγων, ἐμάθομεν ἐνωρὶς ν' ἀγαπῶμεν τὴν πατρίδα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ἀριστείδους, τοῦ Σόλωνος, καὶ τοῦ Σωκράτους. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τὸν ὁποῖον ἡ δόξα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἧναψεν εἰς τὰ στήθη μας, διετήρησεν ἔνθερμον φιλίαν πρὸς τοὺς ἀπογόνους αὐτῆς. Ἴδομεν μετὰ βαθείας συμπαθείας τὴν φρικώδη τουρκικὴν καταδυναστείαν, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα, τοσοῦτον ἱερὸν καὶ τοσοῦτον εὐγενῆ διατηρούμενον ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν κοινοποιήσεων τοῦ δόκτορος Χάου, μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπὸ τὴν πατρίδα σας, ἐμάθομεν λεπτομερέστερον τὰς προσωπικάς σας ταλαιπωρίας. Μετὰ ζωηρᾶς περιγραφῆς παρέστησε πολλὰς ἐξ ὑμῶν ζητούσας καταφύγιον εἰς τὰ σπήλαια καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους τῶν ἐλαιῶν, ἀκροαζομένας μήπως ἀκούσωσι τὰ βήματα τοῦ ἐξολοθρευτοῦ, καὶ θρηνούσας τὰ φίλτατά σας σφαγέντα εἰς τὸν πόλεμον.

Ἀδελφαὶ καὶ φίλαι! αἱ καρδίαι μας σπαράσσονται δι' ὑμᾶς· στερηθεῖσαι τοὺς προστάτας ὑμῶν ἕνεκα τοῦ πολέμου, καὶ ἀκαταπαύστως φοβούμεναι δεινὰ χείρονα καὶ τοῦ θανάτου, ἔχετε τὰς εὐχὰς ἡμῶν καθ' ὅλας τὰς περιπλανήσεις, τὰς στερήσεις καὶ τὰς θλίψεις σας.

Διὰ τοῦ πλοίου τούτου (τὸ ὁποῖον εἴθε νὰ καθοδηγήσῃ ὁ Θεὸς ἀσφαλῶς εἰς τὰ παράλιά σας!) θέλετε λάβει μέρος τῶν ἀγαθῶν μὲ τὰ ὁποῖα αὐτὸς μᾶς εὐλόγησεν. Οἱ πτωχοὶ ἐξ ἡμῶν συνεισέφεραν κατὰ δύναμιν, καὶ τὰ μικρά μας παιδία ἱλαρῶς ἐβοήθησαν ὅπως τινὲς ἐξ ὑμῶν ἔχωσιν ἄρτον ἵνα φάγωσι, καὶ ἐνδύματα ἵνα φορέσωσιν. Ἐὰν ἐδύνασθε νὰ ἴδετε πῶς τὰ πρόσωπα τῶν μικρῶν ἡμῶν λάμπουσι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἀκτινοβολοῦσιν ὑπὸ χαρᾶς, παραιτούντων τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτῶν ἵνα ἐργασθῶσι

μὲ τὰς βελόνας των ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος· ἐὰν ἐδύνασθε νὰ ἴδητε τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι διὰ τῶν κόπων αὐτῶν κερδαίνουσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, βαλλούσας εὐχαρίστως τὸ λεπτὸν αὐτῶν εἰς τὸ ταμεῖόν σας, καὶ ὑπεξαιρούσας ὥρας ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσεώς των ἵνα προσθέσωσιν ἔνδυμά τι δι' ὑμᾶς· ἐὰν ἐδύνασθε νὰ ἴδητε τὸ δραστήριον πνεῦμα τὸ ὁποῖον διεδόθη εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας μας, τοῦτο ἤθελεν ἀνακουφίσει πρὸς στιγμὴν τὰς ταλαιπωρίας σας.

Εἴμεθα κάτοικοι ἑνὸς τόπου ἐκ τῶν μικροτέρων τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, καὶ τὰ δῶρά μας ἐξ ἀνάγκης εἰσὶ πλέον περιωρισμένα τῶν δώρων τῶν μεγαλειτέρων καὶ πλουσιωτέρων πόλεων. Ὅ,τι ἔχομεν ὅμως τὸ δίδομεν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν Σωτῆρος μετὰ τῶν εὐλογιῶν καὶ τῶν εὐχῶν ἡμῶν.

Ὡς γνωρίζουσαι τὴν ἰσχὺν τῆς συμπαθείας, πόσον ὁπλίζει τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ ὑπομένῃ, πόσον ἀποσπᾷ τὸ κέντρον ἀπὸ τῆς ὀδύνης, ἐγράψαμεν τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἵνα βεβαιώσωμεν ὑμᾶς ὅτι εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη τοῦ τόπου ἡμῶν, ὡς καὶ εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐνθυμοῦνται ὑμᾶς μὲ οἶκτον καὶ φιλοστοργίαν.

Ἀδελφαὶ καὶ φίλαι, τείνομεν τὰς χεῖράς μας πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλοῦμεν ὅπως ὁ Σταυρὸς Αὐτοῦ καὶ ἡ σημαία τῆς πατρίδος σας ὑψωθῶσιν ὁμοῦ ὑπὲρ τὴν ἡμισέληνον καὶ τοὺς μιναρέδας, ὅπως οἱ υἱοὶ ὑμῶν χαιρετήσωσιν ἀνορθωθεῖσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ ἀνοικοδομήσωσι τὰ ἐρείπια τὰ ὁποῖα ὁ καταδυνάστης κατεπάτησε, καὶ ὅπως ὑμεῖς ἐπανερχόμεναι πάλιν εἰς τὴν οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν δρέψητε ἐκ τῶν παρελθόντων κινδύνων καὶ συμφορῶν

λαμπρότερον στέφανον διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ.

Λύδια Χ. Σίγουρνυ,
Γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας
τοῦ Χάρτφορδ ἐν Κοννέκτικουτ.

Δ΄.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΤΑΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Αἱ Κυρίαι τῆς Τρωάδος (ἐν τῇ Πολιτείᾳ Νεοβοράκου) στέλλουσι πρὸς τοὺς συμπατριώτας ὑμῶν, ἵνα διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν ἔχοντας ἀνάγκας μᾶλλον κατεπειγούσας, τρία κιβώτια περιέχοντα τὰ ἑξῆς εἴδη· 1310 ἐνδύματα, 200 ἢ 300 περίπου ζεύγη ὑποδημάτων, 180 πήχεις λινοῦ διὰ σινδόνας, 31 παπλώματα, 1 κομμάτιον πανίου, καὶ μέγαν ἀριθμὸν μεταλλικῶν εἰδῶν, οἷον ψαλίδας, κομβία, κλ. κλ. ὡς καὶ ποσότητα τινα βελονῶν, κλωστῆς καὶ σειρητίων.

Ἡ κατάστασις τῆς πατρίδος ὑμῶν διεγείρει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Ἀμερικῆς θλίψιν καὶ ζωηροτάτην συμπάθειαν. Χαίρομεν ὅταν μανθάνωμεν τὰς ἐπιτυχίας σας, καὶ κλαίομεν διὰ τὰς ἐκπορθουμένας νήσους καὶ πόλεις ὑμῶνκαὶ διὰ τοὺς κατοίκους αὐτῶν διασκορπιζομένους εἰς τὴν ἐρημίαν.

Ἡ εἴδησις τῆς καταστροφῆς τοῦ Τουρκικοῦ στόλου, καὶ ἡ ἐσχάτως ληφθεῖσα πληροφορία περὶ τῶν ἐπιθετικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Ῥωσσία κατὰ τῶν ἀπίςων τῶν καταδυναστευόντων ὑμᾶς, δίδει πρὸς ἡμᾶς τὴν ἐλ-

πίδα ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος ἔφθασε τέλος πάντων, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ὁποῖον ἀμφότεροι λατρεύομεν, ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀνταμείψει τοὺς κόπους ὑμῶν, χορηγῶν εἰς τὴν πατρίδα ὑμῶν τὴν ἀπόλαυσιν πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Ε'.

Η ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΤΗΣ ΤΡΩΑΔΟΣ ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΒΟΡΑΚΟΥ

Πρὸς τὰς κατοίκους τῆς Ἑλλάδος.

Ἂν καὶ ἄγνωστοι πρὸς ὑμᾶς, δὲν εἴμεθα ὅμως ξέναι εἰς τὰ παθήματά σας. Ὁ Παντοκράτωρ σᾶς ποτίζει τὸ πικρὸν ποτήριον τῶν θλίψεων. Οἱ πατέρες, οἱ σύζυγοι καὶ οἱ υἱοί σας φονεύονται εἰς τὰς μάχας, σφάζονται ἀνηλεῶς ἢ ἐκθέτουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Τινὲς ἐξ ἡμῶν, αἵτινες σᾶς στέλλομεν ταύτην τὴν ἐπιστολὴν, ἐστερήθημεν ὑπὸ τοῦ θανάτου τοὺς ἄνδρας μας, ἀλλ' ἐπετράπη εἰς ἡμᾶς νὰ ἐπαγρυπνήσωμεν ἐπ' αὐτῶν ἀσθενούντων καὶ συμπροσηυχήθημεν μετ' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως ἡμῶν πέραν τοῦ τάφου. Ἐδέχθημεν τοὺς τελευταίους αὐτῶν στεναγμούς· νῦν δὲ ἀπολαύομεν τὴν θλιβερὰν εὐχαρίστησιν τοῦ νά βλέπωμεν τὰς χλοερὰς ἰτέας τὰς φυτευθείσας ὑπὸ τῶν χειρῶν ἡμῶν, ἐξαπλούσας τοὺς κλάδους αὐτῶν ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ἀναπαύεται

ἡ κόνις αὐτῶν. Ἀλλὰ σεῖς, φεῦ! οὐδεμίαν τῶν παραμυθιῶν τούτων ἔχετε· ἀλλ' ἐκαλέσθητε νὰ ὑποφέρητε πολυαρίθμους καὶ πολυπληθεῖς λύπας, τὰς ὁποίας εἰς τὴν εὐτυχῆ πατρίδα μας μόλις ἐννοοῦμεν.

Θρηνοῦμεν τὰς συμφοράς σας καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ συνεισφέρωμεν εἰς ἀνακούφισίν σας. Σᾶς κάμνομεν μίαν προσφορὰν ἥτις, ἂν καὶ μικρὰ ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας σας, θέλει δυνηθῇ ἴσως νὰ συνεισφέρῃ κατά τινα βαθμὸν εἰς ἀνακούφισιν τῶν παθημάτων σας. Ἐλπίζομεν ὅτι θέλομεν δυνηθῇ νὰ στείλωμεν πάλιν ἐκ τοῦ μέρους τούτου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν καὶ ἄλλα βοηθήματα εἰς ἐνδύματα καὶ ζωοτροφίας κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα, διότι αἱ γυναῖκες διαφόρων τόπων πέριξ ἡμῶν καταγίνονται νὰ συνάξωσι συνδρομὰς, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἑτοιμάσωσιν ἐγκαίρως διὰ τὴν παροῦσαν εὐκαιρίαν. Ὅλαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας μας αἰσθάνονται ἐπιθυμίαν νὰ συνεισφέρωσί τι εἰς βοήθειάν σας. Ἐκ τῶν ἐνδυμάτων τὰ ὁποῖα στέλλομεν, 120 κατεσκευάσθησαν εἰς σχολεῖον κορασίων ἐνταῦθα, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη εὐχαρίστως ἀφιέρωσαν πολλὰς ὥρας τῶν διασκεδάσεών των εἰς τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἔργον. Τὰ τέκνα μας ἔκλαυσαν ἀκούσαντα τὴν διήγησιν τῶν συμφορῶν σας, καὶ χείλη βρεφῶν ἐψέλλισαν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ λειτουργοὶ τῆς θρησκείας εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἐδεήθησαν τοῦ Κυρίου ὑπὲρ ὑμῶν. Ἀδελφαὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ πίστει, συνιστῶμεν ὑμᾶς και τὰ ὀρφανά σας εἰς τὸν Θεὸν ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν, εἰς ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ὁ ἀνὴρ τῆς χήρας, ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ ὁ ἐκδικητὴς τῶν καταδυναστευομένων. Εἰ δὲ καὶ δὲν θέλομεν συναπαντηθῇ ποτὲ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, θέλομεν ὅμως συναπαντηθῇ εἰς ἐκεῖνον τῆς ἀϊδίου

μακαριότητος, ὅπου λύπη ποτὲ δὲν εἰσέρχεται, καὶ ὅπου ὁ Θεὸς θέλει ἐξαλείψει τὰ δάκρυα ἀπὸ πάντων τῶν ὀφθαλμῶν.

Τρφὰς, 20 Ἀπριλίου 1828.

Ἡ Γραμματεὺς
Ἀλμίρα Χ. Λίγκολν.

ΣΤ΄.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

26 Ἀπριλίου 1828.

Αἱ Κυρίαι τοῦ Ῥίτσμονδ ἐν Μασσατσούσετς πρὸς τὰς ἐν Ἑλλάδι πασχούσας.

Αἱ ἀπαραδειγμάτιστοι συμφοραὶ τῆς ἀγαπητῆς ὑμῶν πατρίδος κατέθλιψαν ἐπὶ πολὺν χρόνον πᾶσαν καρδίαν δυναμένην νὰ συγκινῆται ὑπὲρ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Χαίρομεν ὅτι χριστιανικὰ ἔθνη ἐγείρονται τέλος πάντων εἰς βοήθειαν τοῦ εὐγενοῦς καὶ πολυπόνου ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Ἡ λεπτομερὴς διήγησις τῶν προσωπικῶν σας παθημάτων ὑπὸ τοῦ φίλου σας καὶ συμπολίτου μας Δόκτορος Χάου, διέγειρεν εἰς τὰς καρδίας μας τρυφερωτάτην συμπάθειαν· μᾶς ἔκαμε νὰ κλαύσωμεν ἐν κρυπτῷ, καὶ μᾶς παρεκίνησε νὰ ἐξετάσωμεν τί ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἡμεῖς πρὸς ἀνακούφισιν τοιούτων ταλαιπωριῶν. Εὐχαρί-

στως ἠθέλαμεν διαμοιρασθῆ μεθ' ὑμῶν τοὺς ἀναπαυτικοὺς οἴκους καὶ τὰς εἰρηνικὰς ἑστίας μας. Εὐχαρίστως ἠθέλομεν τρέξει εἰς βοήθειάν σας ὡς ἄγγελοι ἐλέους, καὶ ὑπηρετοῦσαι τὰς ἀνάγκας τοῦ θνητοῦ σώματος, ἠθέλομεν ὁδηγεῖ τὴν ἀθάνατον ψυχὴν πρὸς ἐκεῖνον τὸν παντοδύναμον φίλον, ὅστις εἶναι πλησίον ὅλων ὅσοι ζητοῦσιν αὐτὸν ἐν μετανοίᾳ καὶ πίστει· ἀλλ' ὁ Ὠκεανὸς μᾶς χωρίζει. Μόνον δυνάμεθα νὰ προσευχώμεθα πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν πατέρα ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ νὰ παρακαλῶμεν αὐτὸν νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς ὅλας τὰς θλίψεις σας, νὰ χαλινώσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ καταθλίβοντος, καὶ νὰ κάμῃ ὅπως ἀντηχήσῃ ἡ φωνὴ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν αἴνων εἰς τοὺς εὐδαίμονας οἴκους σας.

Μαθοῦσαι ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ναυλωθῆ πλοῖον διὰ τὰ παράλιά σας, ἐνεθυμήθημεν τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος· «Ὅσα ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς,» καὶ εὐχαρίστως σᾶς στέλλομεν τὸ λεπτὸν ἡμῶν, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν ὅτι εἶναι πολὺ μικρὸν ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας σας καὶ τὰς συνεισφορὰς τῶν ἄλλων. Κάτοικοι μικρᾶς πόλεως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς πολιτείας, στερούμεθα τὰς ὁποίας ἀπολαύουσιν εὐκολίας οἱ συμπατριῶταί μας εἰς ἄλλους πλουσιωτέρους καὶ πολυανθρωποτέρους τόπους, διὰ τὸ ὁποῖον σχεδὸν φθονοῦμεν αὐτούς.

Κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν καὶ ὀλίγον καιρὸν εἴχομεν, καὶ κακοκαιρία ἐπεκράτει, καὶ αἱ προσπάθειαί μας ἐγένοντο ἄνευ συστήματος· τοῦτο δὲ λέγομεν πρὸς ἀπολογίαν τῆς ἐλλείψεως τάξεως καὶ καλῆς διαθέσεως τῶν ἐν τῷ κιβωτίῳ πραγμάτων. Ἀλλὰ τοιοῦτον ὁποῖον εἶναι, παρακαλοῦμεν νὰ τὸ δεχθῆτε ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τριῶν ἢ

τεσσάρων ἡμερῶν ἄνευ τάξεως προσπαθειῶν, αἰσθανόμεναι ὅτι εἶναι προσφορὰ καρδιῶν ἐνθέρμων ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος, καρδιῶν ἀκαταπαύστως δεομένων ὅπως ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ταχέως ἐπιστρέψῃ ὑμᾶς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐπιτρέψῃ εἰς ὑμᾶς νὰ ἀναπαυθῆτε ὑποκάτω τῶν ἀμπέλων καὶ συκιῶν ὑμῶν, χωρὶς οὐδεὶς νὰ σᾶς ἐκφοβίζῃ.

Μητέρες καὶ θυγατέρες τῆς Ἑλλάδος! ἐξωρισμέναι ἀπὸ τὰς οἰκίας καὶ τὰς ἀναπαύσεις, στερημέναι τῶν συνήθων ἐνασχολήσεών σας, τί σᾶς μένει παρὰ νὰ προσεύχησθε, ὅπως αὗται αἱ θλίψεις ἁγιαζόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποφέρωσιν ἐν ὑμῖν τοὺς καρποὺς τῆς δικαιοσύνης, καὶ οὕτω κατεργασθῶσιν ἐν ὑμῖν «καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης,» ἐν οὐρανῷ.

Θαρσεῖτε, ἀγαπηταὶ φίλαι! Ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης θέλει ἀνατείλει ἐντὸς ὀλίγου ἐπὶ τὴν ἐσκοτισμένην γῆν σας, διὰ τῆς ζωοποιοῦ ἐπιῤῥοῆς τοῦ μακαρίȣ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἐφυτεύθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων τοῦ Κυρίȣ ἡ μ ῶ ν τε καὶ ὑ μ ῶ ν, ἀνεπτύχθη δὲ εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἐπεσφραγίσθη ὑπὸ τοῦ θανάτου τῶν πρώτων χριστιανῶν καὶ μαρτύρων, τῶν προγόνων ὑμῶν.

Ἡ ἑπομένη συνδρομὴ τὴν ὁποίαν ἐνήργησα ἐν Ἀμερικῇ ἕνα μῆνα πρὶν ἢ ἀκούσω τὴν εἴδησιν τῆς ἐν Νεοκάστρῳ (Ναυαρίνῳ) ναυμαχίας, ἀποδεικνύει, ὡς καὶ αἱ προηγηθεῖσαι ἐπιστολαὶ, τὰ αἰσθήματα ἅτινα ὑπῆρχον τότε, καὶ τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν εἶχον ἐν γένει εἰς τὰς

Ὁμοσπόνδους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καθὼς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὁποίαν ᾐσθάνοντο ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς παιδείας, καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΥΠΕΡ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΥΩΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι, ἐπιποθοῦντες τὴν πρόοδον τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ πεπεισμένοι ὅτι ἓν τῶν δραστηριωτέρων μέσων δι' ὧν αὕτη δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις νέων Ελλήνων ἐν Ἀμερικῇ, οἵτινες ἀφοῦ διανύσωσιν ἐντελῶς τὴν τακτικὴν σειρὰν τῶν σπουδῶν εἰς τὰ διάφορα ἡμῶν ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πάτριον αὐτῶν γῆν, καὶ ἔχοντες πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν αἰδέσιμον Ἰωνᾶν Κὶνγ, ὅπως ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν νέων Ἑλλήνων ὁποίους νομίσει καταλληλοτέρους καὶ στείλῃ αὐτοὺς ἐνταῦθα, γινόμεθα ὑπόλογοι πρὸς τὴν μετὰ ταῦτα ὀργανισθησομένην ἐπιτροπὴν, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοσούτου ἀριθμοῦ νέων Ἑλλήνων, ὁποῖος κεῖται πλησίον εἰς τὸ ὄνομα ἑκάστου ἡμῶν, ὑποτιθεμένου ὅτι ἡ ἀναγκαία ποσότης διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἑκάστου νέου θέλει εἶσθαι ἀπὸ ἑκατὸν πεντήκοντα μέχρι διακοσίων ταλλήρων κατ' ἔτος. Ἐννοεῖται πρὸς τούτοις ἐκ μέρους τῶν ὑποφαινομένων ὅτι οἱ νέοι οὕτω διδαχθέντες, θέλουσιν εἶσθαι ἐλεύθεροι νὰ μετέλθωσιν ὁποῖον ἐπάγγελμα ἤθελον ἐκλέξει, εἴτε τὴν Νομικὴν, εἴτε τὴν Ἰατρικὴν εἴτε τὴν Θεολογίαν.

Τὴν 14 Νοεμβρίου 1827.

Ὀνόματα τῶν Συνδρομητῶν.	Ἀριθμὸς τῶν νέων Ἑλλήνων.
Rev. John H. Rice, D. D. Union Seminary, Pr. Edward C. H. Virginia . .	6
Wm James Esq—Albany	1
Rev. Eliphalet Nott, D. D. Union College, Schenectady, for their Collegiate Course only	6
Prof. Halsey, Princeton, N. J.	5
Rev. John Dickson, Prof. Mor. Philosophy, Charleston So. Ca.	5
Josiah Bissel Jr. Esq, Rochester, Monroe County, New York	12
Rev. Elias Cornelius, Andover, Mass . .	12
Rev. Prof. Hall, Washington College, Hartford, (or Baltimore)	1
Τὸ ὅλον	48.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Νῦν δὲ ἀπολείπεται νὰ εἴπω τὸν λόγον δι' ὃν ἐγράφη τὸ παρὸν σύγγραμμα, περὶ οὗ ἀνέφερα μὲν εἰς τὴν σελ. 7, ὅστις ὅμως θέλει φανῆ σαφέστερον ἐκ τῆς ἑπομένης ἐπιστολῆς, διευθυνθείσης πρός με ὑπὸ τοῦ μακαρίτυ Κόμητος Κ. Βερ-Χοὺλλ (Ver-Huell) Ὁμοτίμου τῆς Γαλλίας, Ἀντιναυάρχου, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη προέδρου τῆς ἑταιρίας τῶν ἐν Παρισίοις εὐαγγελικῶν ἀποστολῶν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐστάλην εἰς Παλαιστίνην καὶ Συρίαν. Ἐκ ταύτης γίνεται εἰσέτι γνωστὸν ὅτι γράφων τὴν Συνοπτικὴν ταύτην Ἐπιθεώρησιν ἠκολούθησα σχεδὸν κατὰ γράμμα τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον μοὶ διέγραψεν ὁ κόμης Κ. Βερ-Χοὺλλ (Ver-Huell).

ΜΑΣΣΑΛΙΑ, τὴν 30 Νοεμβρίου 1826.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν φιλικῶς μοὶ ἐγράψατε μοὶ ἐπροξένησεν εὐχαρίστησιν. Μὲ κρίνετε ὅμως ὑπὲρ τὸ δέον εὐμενῶς.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οἱ ἐν Νὶμ καὶ Μιλῶ (Nismes καὶ Milhau) πιςοὶ λίαν ᾠκοδομήθησαν ἐξ ὅσων εἴπατε αὐτοῖς ἐπ' ἄμβωνος κατὰ τὰς συναθροίσεις αὐτῶν διὰ προσευχὴν, τὴν πρώτην δευτέραν τοῦ μηνὸς τούτυ. Οἱ ὑμέτεροι λόγοι θέλουσι μείνει ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν, καὶ θέλουσι διεγείρει ἐν ἑαυτοῖς ζωηρότερον αἴσθημα ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Ἀποστολῶν. Αἱ εἰδήσεις, τὰς ὁποίας ἀναγγέλλετε εἶναι φύσεως τοιαύτης, ἡ ὁποία πολὺ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς πάντας, καὶ δίδουσιν ὕλην εἰς βαθείας σκέψεις περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῶν θρησκευτικῶν ἡμῶν συμφε-

ρόντων. Εἶναι ὡραῖον καὶ εἰς ἄκρον ἀξιοπαρατήρητον ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Μεταῤῥύθμισιν νὰ κηρύττῃ διὰ τῶν λειτουργῶν της τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ καθαρότητι αὐτοῦ, εἰς τὰς χώρας τὰς πρὸ τόσων αἰώνων πεσούσας εἰς εἰδωλολατρείαν. Ἠγωνίσθητε ἤδη ἀνδρείως ὑπὲρ τῆς θείας πίστεως τὴν ὁποίαν πρεσβεύομεν, καὶ τὴν ὁποίαν ἐκ καρδίας ἐπιθυμοῦμεν τόσον νὰ διαδώσωμεν μεταξὺ τῶν ὁμοίων ἡμῶν, ὅσοι δὲν κατέχουσιν ἔτι τὸν πολύτιμον τοῦτον θησαυρὸν, ἢ ἐστερήθησαν αὐτοῦ ἕνεκα τῶν περιπετειῶν τῶν ἀνθρωπίνων περιστάσεων. Ἠνοίξατε ἐκ νέυ εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀπεράντου τούτου σταδίου, τὸ ὁποῖον μέλλουσι νὰ διατρέξωσιν οἱ Ἱεραπόστολοι κατὰ τοὺς τόπους τοὺς φωτισθέντας πάλαι ὑπὸ ζωηροτάτου φωτός. Οἱ κίνδυνοι εἰς οὓς ἐξετέθητε, αἱ δυσκολίαι πρὸς ἃς ἐπαλαίσατε, αἱ θλίψεις καὶ αἱ στερήσεις ἃς ὑπεφέρατε εἶναι τοσοῦτοι τίτλοι δόξης εἰς ὑμᾶς. Ὑπεφέρατε δὲ ταῦτα πάντα διὰ τὴν ἀγάπην ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἡμεῖς πάντες λατρεύομεν, καὶ ὅστις θέλει σᾶς ἀνταμείψει.

Τώρα δὲ ἀφοῦ ἡ παντοδύναμος αὐτοῦ θέλησις σᾶς ἐπανέφερε μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν σας, μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ συμφέρον τῆς ἱερᾶς ταύτης ὑποθέσεως ἐμπνέει εἰς ἡμᾶς τὴν ἐπιθυμίαν, ἀγαπητέ μοι ἀδελφὲ, νὰ ὠφεληθῶμεν ἐξ ἐκείνων ὅσα ἐπράξατε, καὶ ὅσα παρετηρήσατε. Ἡ πεῖρά σας θέλει μᾶς χρησιμεύσει ὡς πεῖρα φρονίμου κυβερνήτου πλοίου διαπλεύσαντος ἄγνωστον θάλασσαν, καὶ καταδεικνύοντος τοὺς βράχους καὶ τοὺς δυσκόλους πόρους πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ ἀκολουθήσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ταύτην.

Δὲν μοὶ λέγετε τίποτε περὶ τῆς ὑγείας σας, φίλτατέ μοι κύριε. Ἡ ἐν Νὶμ (Nismes) διατριβὴ σᾶς ὠφελεῖ; Εἶ-

σθε ἀποφασισμένος νὰ περάσητε ἐκεῖ τὸν χειμῶνα; Ἐπεθύμουν νὰ ἀποκριθῆτε πρὸς ἡμᾶς περὶ τούτου. Φοβοῦμαι μὴ ὁ ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς ἀὴρ τῶν Παρισίων σᾶς βλάψῃ. Νομίζω καλὸν νὰ μείνητε εἰς τὴν μεσημβρίαν μέχρι τοὐλάχιστον τοῦ Φεβρουαρίου μηνός.

Εὐηρεστήθητε νὰ ζητήσητε τὴν γνώμην μυ πῶς πρέπει νὰ διαιρέσητε τὸ σύγγραμμα περὶ τῆς σπουδαίας ἀποστολῆς σας. Ἤδη ἔλαβον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνομιλήσω περὶ τούτου μεθ' ὑμῶν, καὶ δύναμαι μόνον νὰ ἐπαναλάβω τὸ πῶς μοὶ ἐφαίνετο κατ' ἀρχὰς ὅτι δύνασθε νὰ τὸ συντάξητε.

1. Διήγησις σύντομος τῆς ὑμετέρας ἀποστολῆς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὅτε ἐπανήλθετε εἰς τὴν Γαλλίαν. Νὰ περιλάβητε εἰς τὴν διήγησιν ὅ,τι ἔχει ἄμεσον σχέσιν, καὶ εἶναι ἐπωφελὲς εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἱερῶν ἀποστολῶν. Νὰ καταδείξητε τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἐπ' ἐκείνων πρὸς οὓς τὸ ἐγνωστοποιήσατε. Καὶ αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι περὶ τούτυ θέλουσι χρησιμεύσει εἰς ἡμᾶς ὅπως γνωρίσωμεν τὴν διάθεσιν τοῦ πνεύματος τῶν ἀνθρώπων τούτων· (ἐπειδὴ δὲ ἐχάσατε τὸ ἡμερολόγιόν σας, θέλει σᾶς εἶναι δύσκολον νὰ σημειώσητε τὴν χρονολογίαν ἑκάστου γεγονότος· ἀλλ' ἡ διήγησίς σας θέλει ἴσως εἶσθαι ἡδυτέρα πρὸς πολλοὺς ἀναγνώστας, οἵτινες βαρύνονται εὐκόλως ἀναγινώσκοντες ἐκθέσεις ἐν εἴδει ἡμερολογίου).

2. Περιγραφὴ τῶν λαῶν τοὺς ὁποίους ἐπεσκέφθητε. (Ἴσως εἴπητε ὅτι εἶναι ἀρκετὰ γνωστοὶ ἕνεκα τῶν τόσων περιηγητῶν οἵτινες τοὺς ἐπεσκέφθησαν πρὸ ὑμῶν)· ἀλλ' οὐδεὶς πρὸ ὑμῶν ἐπεσκέφθη αὐτοὺς ἐπὶ τῷ θρησκευτικῷ σκοπῷ, δι' ὃν ὑμεῖς ὑπήγετε μεταξὺ αὐτῶν. Ποτὲ οἱ

διαμαρτυρόμενοι δὲν ἔστειλαν ἱεραποστόλους. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσωμεν τὸν βαθμὸν τῆς παιδείας τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ὡς πρὸς τὰ τῆς θρησκείας.

3. Περιγραφὴ τῶν διαφόρων αἱρέσεων τῶν χριστιανῶν οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν, καὶ ποῖος εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς γνώσεως τὴν ὁποίαν ἔχουσι τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ποία εἶναι ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐπιῤῥοὴ τῶν ἱερέων αὐτῶν. Ἐὰν ἐφάνησαν πολὺ πεφοβημένοι ὅτε εἶδον διαμαρτυρομένους ἐλθόντας ἵνα ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ δεχθῶσι τὴν καθαρὰν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ποῖος εἶναι ὁ τόπος ὅπου νομίζετε ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀπόστολοι δύνανται νὰ κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ πλείονος ἐλπίδος ἐπιτυχίας. Ποῖαι εἶναι αἱ γνώσεις εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλουσι νὰ ἀσχοληθῶσι, ποῖα εἶναι τὰ ἔθιμα τῶν λαῶν τούτων, μὲ τὰ ἁποῖα οἱ ἀπόστολοι πρέπει νὰ συμμορφόνωνται.

Ἰδοὺ αἱ γενικαὶ ἰδέαι, φίλτατέ μου κύριε, περὶ τοῦ πῶς νομίζω ὅτι τὸ ὑμέτερον σύγγραμμα δύναται νὰ ὠφελήση ἡμᾶς πλειότερον.

Ὡμίλησα τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἑταιρίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐν τῇ ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἀνήγγειλα αὐτῇ ὅτι ἔλαβον ἰδίαν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἴδω. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι τὰ μᾶλλον ἐμοῦ πεπαιδευμένα μέλη. θέλουσι σᾶς ὑποβάλει τὰς ἰδέας αὐτῶν ὡς πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ πρέπει ν' ἀκολουθήσητε ὅλως τὰ ἴδια ὑμῶν φῶτα καὶ νὰ γράψητε ὅ,τι ἐκεῖνο τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ὡδήγει ὑμᾶς μέχρι τοῦδε, θέλει σᾶς ἐμπνεύσει. Συγχρόνως δὲ ἐζήτησα παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ἀναγκῶν σας ἕως οὗ λάβητε χρήματα ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν. Σᾶς παρακαλῶ νὰ ἦσθε πάντῃ ἥσυχος ὡς πρὸς τοῦτο.

Ἔῤῥωσθε, φίλτατέ μοι κύριε. Ἡ σύζυγος καὶ ὁ υἱός μου ἀσπάζονται ὑμᾶς. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω δὲ μετὰ εὐχαριστήσεως τὴν ἐπιβεβαίωσιν ὅλων τῶν αἰσθημάτων τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ἀγάπης μου.

Ὁ ἀφωσιωμένος φίλος σας

[*Ὑπογεγρ.*] *Ὁ Κόμης Βερ-Χοὺλλ.*

ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ ΜΟΥ

ΚΑΙ

ΤΟΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΦΙΛΟΙΣ

ΤΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩ͂Ν ΑΠΟΣΤΟΛΩ͂Ν.

Ἀθῆναι 2/14 *Ὀκτωβρίου* 1859.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Σελὶς

'Αναχώρησις ἀπὸ τῶν 'Ομοσπόνδων Πολιτειῶν εἰς τὴν Γαλλίαν 387

Αἰτία τῆς ἀποστολῆς μου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ . 387

Σχέσεις μετὰ τῆς ἐν Παρισίοις Ἑταιρίας τῶν Εὐαγγελικῶν 'Αποστολῶν 388

Σχέσεις μετὰ τῆς ἐν Βοστώνῃ καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ Ἑταιρίας τῶν Εὐαγγελικῶν 'Αποστολῶν . . . 389

Αἰτία τοῦ συγγράμματος τούτου 390

Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἐν γένει 390—391

Παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν 'Αποστολῶν 391—392

'Ενςάσεις κατὰ τῶν 'Αποστολῶν εἰς ξένους τόπους 393—398

Τόποι ὅπου δύναταί τις νὰ συςήσῃ ἀποστολὰς μετ' ἐλπίδος ἐπιτυχίας 398—401

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν κατοίκων τῆς Παλαιςίνης καὶ τῆς Συρίας 402

Σελίς
Περὶ τῶν Εὐρωπαίων ἐκ διαφόρων ἐθνῶν . . . 402—405
Περὶ Ἰουδαίων 405—407
Περὶ Σαμαρειτῶν 407—408
Περὶ Μωαμεθανῶν , . . . 408—410
Περὶ Δρούζων 411—413
Περὶ Μετουαλλιδῶν 413—414
Περὶ Ἀνσαριῶν 414—415
Περὶ Ἰσμαϊλιδῶν 415
Περὶ Γεζιδῶν 415—416
Περὶ Νουριδῶν ἢ Νουάρων 416—417
Περὶ Τουρκομάνων καὶ Κούρδων 417
Περὶ Τούρκων 417—426

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ.

Περὶ Μαρωνιτῶν 527—428
Περὶ Σύρων 428—431
Περὶ Ἀρμενίων 431—433
Περὶ Ῥοὺμ 433—334
Περὶ Λατίνων 434—435
Περὶ Κοπτῶν 435—436
Περὶ Ἀβυσσινῶν 436
Περὶ Ἑλλήνων . . . , ... 436—445

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν πρὸς τοὺς Εὐαγγελικοὺς Ἀποσόλας ἁρμοδίων σταθμῶν 446—453
Περὶ ἐμποδίων 453—460
Περὶ εὐκολιῶν 460—464
Περὶ ἐνδυμασίας 464—465
Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κάθησθαι 465—466
Περὶ εὐγενείας πρὸς τὰς γυναῖκας 466
Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ὁδοιπορεῖν 466—468
Περὶ Ξενοδοχείων 468—469
Περὶ διαβατηρίων , ... 469

Σελίς

Περὶ δώρων 470
Περὶ Ἰατρῶν , ... 470—472
Περὶ μακροβιότητος 472
Περὶ τοῦ κλίματος 472—473
Περὶ νόσων 473—475
Περὶ τῆς ὥρας τοῦ Γάμου 475—476
Κατάστασις τῆς παιδείας 476
Περὶ τῶν εἰς Εὐαγγελικὸν Ἀπόστολον ἀναγκαίων προσόντων 477—480
Σχέσεις Εὐαγγελικοῦ Ἀποστόλου μετὰ τῆς Ἑταιρίας 480—482
Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστόλων, οἵτινες πρέπει νὰ στέλλωνται ὁμοῦ 482—487
Σύντομος περγραφὴ τῆς ὁδοιπορίας μου καὶ περίληψις τῶν ἐργασιῶν μου 487—489
Ἀντίστασις τῶν Λατίνων Ἱερέων καὶ τῶν Τούρκων εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ 489—490
Ἀνάθεμα τοῦ Πατριάρχου τῶν Μαρωνιτῶν ἐκδοθὲν καθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τῶν βιβλίων ἡμῶν . . 491—494
Ἀναχώρησίς μου ἐκ Παλαιστίνης καὶ Συρίας . 494—495
Ἐπιστολὴ τοῦ Αἰδεσίμου Κ. Πλινίου Φῖσκ . . 495—496
Ἐπιστολὴ τοῦ Αἰδεσίμου Κυρίου Οὐ. Γούδελλ. . 497
Δευτέρα καὶ τυλευταία ἐπιστολὴ τοῦ Αἰδεσίμου Κυρίου Πλινίου Φῖσκ 498—499
Γράμμα Ἀποχαιρετιστικὸν Ἰωνᾶ Κίνγ 502—518
Παρατηρήσεις ἐπὶ τῦ Ἀποχαιρετιςικοῦ Γράμματος 519—522
Σημείωσις προστεθεῖσα τὸ 1859 522
Διωγμὸς κατὰ Ἀσαὰδ-Ἐς-Σιδιὰκ 522—526
Ἀποτέλεσμα τοῦ Ἀποχαιρετιστικοῦ Γράμματος ἐπὶ τῶν Ἀρμενίων ἐν Κωνσταντινουπόλει . . 526—527

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Περιήγησίς μου ἐν Ἀμερικῇ ὑπὲρ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἀποστολῶν 528

Σελὶς
Προσπάθειαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων . . . 529
Οἱ Ἕλληνες εὐχαρίστως δέχονται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ 530
Σχέδιόν μου περὶ Γυμνασίου ἢ Πανεπιστημίου 530
Εἴδησις περι τῆς καταστροφῆς τοῦ Τουρκικοῦ Στόλου ἐν Νεοκάστρῳ 531
Προσπάθειαι τοῦ Ἀμερικανοῦ Δόκτορος Χάου 532
Πλοῖον φορτωμένον μὲ ἐνδύματα καὶ τροφὰς διὰ τοὺς Ἕλληνας 532
Ἀναχώρησίς μου ἀπὸ τοῦ Νεοβοράκου καὶ ἄφιξις εἰς τὴν Ἑλλάδα 533
Ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Ἀλβέρτου Γάλλαταν πρὸς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος 533—535
Ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου Ι. Α. Καποδιστρίου 535
Περιήγησίς μου εἰς τὴν Πελοπόννησον . . 536
Διάταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἐκτάκτους Ἐπιτρόπους καὶ λοιπὰς Ἀρχὰς . 536—537
Διανομὴ βιβλίων 537
Σχολεῖα συστηθέντα εἰς Ἀθήνας καὶ ἀλλοῦ . . 538
Γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις 538—539
Σχέσις μετὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀποστολῶν ἐν Ἀμερικῇ 539
Βιβλία Τυπωθέντα 540—544
Πλάκες καὶ κονδύλια σταλέντα ἀπὸ Ἀμερικῆς διὰ τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος 544
Τὸ πρῶτον σχολεῖον Κορασίων συστηθὲν ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι . . . 544
Παραίτησις τῶν Σχολείων, τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ σχεδίου ἀνωτέρου Σχολείου τῶν Κορασίων . 545—546
Ἄδεια Βιβλιοπώλου καὶ διὰ διανομὴν βιβλίων ἐν Ἑλλάδι 546
Βιβλία διανεμηθέντα 546—548
Αἰτία τῆς τυπώσεως τοῦ βιβλίου τούτου . 549—550
Διωγμὸς κατ' ἐμοῦ 551—552

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ.

'Επιστολαὶ πρὸς 'Ιωνᾶν Κίγγ.

	Σελὶς
Α'. 'Επιστολὴ τοῦ Κυβερνήτου τῆς 'Ελλάδος Ι. Α. Καποδιστρίου	554—555
Β'. 'Επιστολὴ τοῦ αὐτοῦ	556—557
Γ'. » τοῦ διοικητοῦ Σύρυ καὶ Μυκώνου .	557—558
Δ'. » τοῦ Κυβερνήτου τῆς 'Ελλάδος .	558
Ε'. » τοῦ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως Γραμματέως Κ. Ι. 'Ρίζυ	559—560
ΣΤ'. 'Επιστολὴ τοῦ αὐτοῦ	560—561
Ζ'. » τοῦ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως Γραμματέως Κωνστ. Δ. Σχινᾶ	561—562
Η'. 'Επιστολὴ τοῦ Νομάρχου 'Αττικῆς καὶ Βοιωτίας Σ. Σκούφου	562—563
Θ'. 'Επιστολὴ τοῦ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως Γραμματέως, Κ. Ι. 'Ρίζου	563--564
Ι'. 'Επιστολὴ τοῦ αὐτοῦ	564
ΙΑ'. 'Επιστολὴ τοῦ 'Υπουργοῦ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως,Κ. Γ. Ψύλλα	565
ΙΒ' 'Εγκύκλιος τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τὰς δημοδιδασκαλίσσας τῆς 'Ελλάδος.	566
ΙΓ'. 'Επιστολὴ τοῦ Κυρίου Γρηγορίου Κωνςαντᾶ.	567
ΙΔ'. 'Επιστολὴ τοῦ Προέδρου τῆς ἐν 'Αθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς 'Εταιρίας, Κυρίυ Γεωργίου Κυντουριώτου	568
ΙΕ'. 'Επιςολὴ τῶν 'Επιςατῶν τῆς σχολῆς ἐν Τήνῳ.	568—569
ΙΣΤ'. 'Επιστολὴ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἀλληλοδιδα-	

Σελίς

κτικῆς σχολῆς τῆς κωμοπόλεως Πύργου . 570
ΙΖ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Διοικητικῶν πραγμάτων Σάμου, Κυρίου Λ. Λυκούργου . 571
ΙΗ'. Ἐπιστολὴ τοῦ προσωρινοῦ Διοικητοῦ Νάξου, Κ. Στάμου Δασκαλοπούλου . . . 571—572
ΙΘ'. Ἐπιστολὴ τῶν δημογερόντων τῆς Τζαγγαράδος τῆς Μαγνησίας 572—575
Κ'. Ἐπιστολὴ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ σχολείου ἐν Σπηλιᾷ τῆς Κισσάμου τῆς Κρήτης . . 575—577
ΚΑ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου Ἐμμ. Στ. Κισσήνη Διδασκάλου τῆς Ῥόδου, καὶ τοῦ Μητροπολίτου Ῥόδου, Κυρίου Παϊσίου 578—579
ΚΒ'. Ἐπιστολὴ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Δουκικῆς Ἀλληλοδιδακτικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Μελενίκου Γρηγορίου ἐν Μακεδονίᾳ . . . 580—582
ΚΓ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Λετρίνων, ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας . . . 582—583
ΚΔ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Δημάρχου Καλλίστου (Ζυγοβύστου) 583—585
ΚΕ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Δημάρχου Ἀμοργοῦ . . . 585
ΚΣΤ'. „ τῆς Κοινότητος ἐν Μιτυλήνῃ . 586
ΚΖ'. „ τοῦ Δημάρχου Πλαταιῶν . . 587
ΚΗ'. „ τοῦ Ἀοιδίμου Κ. Θ. Φαρμακίδου 588—589
ΚΘ'. „ τοῦ αὐτοῦ 590
Λ'. „ τοῦ Κυρίου Νεοφύτȣ Βάμβα . 590—592
ΛΑ'· „ τοῦ Κυριου Κωνσταν. Μ. Κούμα 593
ΛΒ'· „ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰωακεὶμ πνευματικοῦ τοῦ Κυβερνήτου Ι. Α. Καποδιστρίου . 594—595
Ἐπιστολαὶ *Ἀμερικανίδων πρὸς τὰς Ἑλληνίδας* . 596—607
Συνδρομὴ ὑπὲρ ἐκπαιδεύσεως Νέων Ἑλλήνων . 607—609
Ἐπιστολὴ τοῦ ἀντιναυάρχȣ Κόμητος Βὲρ-Χοὺλλ (L'Amiral Comte Ver-Huell) 610—614

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΙΚΑΙ

ΙΩΝΑ ΚΙΝΓ,

ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΑΥΤΩΝ.

Ἕνεκα τῆς ἀπολογίας μου, (ἴδε σελίδα 21—190) ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀκόλουθος Ἀφορισμός, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει «Μεγάλης Ἐκκλησίας.»

Ἐκ τοῦ πρώτου ἐτυπώθησαν, ὡς ἐπληροφορήθην, χίλια ἀντίτυπα, ἵνα σταλῶσιν εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ἐστάλησαν, ὡς ἤκουσα, εἰς ὅλας τὰς ἀνατολικὰς ἐκκλησίας καθ' ὅλον τὸ κράτος τῆς Τουρκίας.

Ἀριθ. Πρ. 13,469.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανούς.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ὁ παμπόνηρος διάβολος ἐπιβουλεύει καὶ καταταράττει τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, φθονῶν αὐτῇ διὰ τὴν ὀρθότητα τῶν αὐτῆς δογμάτων, κρατούσῃ καὶ τὴν σήμερον ἣν παρέλαβεν ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης

τοῦ χριστιανισμοῦ ἀρχῆς παρὰ τῶν ἀποστόλων πίστιν. Καὶ νῦν μὲν Ἰησουῖται, κατ' ἐξαίρεσιν οὕτως ἐπικαλούμενοι μοναχοὶ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τοῦ σατανᾶ ταγμάτων, ὡς μονιοὶ ἄγριοι κατανέμονται τὴν ἄμπελον τοῦ Κυρίου· νῦν δὲ νέου εἴδους ἀπόστολοι, *Ἱεραπόστολοι* ἐπικαλούμενοι, ἄλλοθέν τε καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς ἐξερχόμενοι, ἐπεισέρχονται ὡς λύκοι βαρεῖς εἰς τὸ ποίμνον αὐτοῦ, καὶ κατασπαράττουσι τὰ πρόβατα. Ἂν οἵτε Ἰησουῖται καὶ λοιποὶ ψευδαπόστολοι τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ οἱ κατ' ἀντίφρασιν Ἱεραπόστολοι καλούμενοι τῶν ἀπ' αὐτῆς ἀποσπαθεισῶν ἐκκλησιῶν, τῆς τε λουθηρανικῆς καὶ τῆς καλβϊνικῆς, ἐπεθύμουν τῳόντι καὶ εἰλικρινῶς τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, εἶχον στάδιον εὐρύχωρον καὶ ἔνδοξον τὰ κατά τε τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν, καὶ αὐτὴν τὴν Ἀμερικὴν ἰουδαΐζοντα καὶ μωαμεθανίζοντα ἔθνη καὶ ἄλλα εἰσέτι εἰδωλολατροῦντα. Τὸ στάδιον τοῦτο τρέχοντες, ἤθελον ποιεῖ ἔργον θεάρεστον, καὶ διωκόμενοι καὶ ἀποκτεινόμενοι ἤθελον λογίζεσθαι μάρτυρες τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' αὐτοὶ, οἱονεὶ αἰσθανόμενοι τὸ ψευδὲς καὶ τὸ σαθρὸν πολλῶν καὶ αὐτῶν τῶν κυρίων δογμάτων καὶ μυστηρίων τῆς ἑαυτῶν πίστεως, καὶ ἐντρεπόμενοι διὰ τοῦτο, μυριοτρόπως ζητοῦσι ν' ἀπαγάγωσιν εἰς τὴν ἑαυτῶν κακοδοξίαν καὶ τοὺς ὀρθῶς δοξάζοντας, διὰ νὰ καλύψωσιν οὕτω τὴν ἑαυτῶν αἰσχύνην· καὶ διὰ τοῦτο προκρίνουσι νὰ περιάγωσι τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ὀθωμανικὴν θάλασσαν καὶ ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, ὄχι ἐξ Ἰουδαίων, ὄχι ἐξ Ὀθωμανῶν ἢ ἐξ ἐθνικῶν, ἀλλ' ἐκ χριστιανῶν, καὶ τούτων ὀρθοδόξων· ἀλλ' οὐαὶ δι' ὧν τὸ σκάνδαλον ἔρχεται!

Τοιοῦτός τις ψευδαπόστολος, Ἰωνᾶς Κὶνγ, ὀνομαζόμενος ἐκ τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς καταγόμενος, ἐνεφώλευσεν ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν εἰς Ἀθήνας, ἄνθρωπος ἐξησκημένος εἰς ἄκρον εἰς τὴν ὑπόκρισιν, ἀληθινὸς γόης καὶ ἀπαταιὼν, πορισμὸν

ποιούμενος τὴν εὐσέβειαν. Τοῦ μιαροῦ τούτου καὶ βδελυροῦ ἀνθρώπου ἡ δολιότης καὶ ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως ἐγένετο πρὸ πολλοῦ γνωστὴ εἰς τὴν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου, καὶ αἱ συχναὶ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παρασυναγωγαὶ αὐτοῦ δὲν ἦσαν ἄγνωστοι εἰς αὐτήν· ἀλλὰ τῇ ἰδιαζούσῃ τῆς ὀρθοδόξȣ ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας μετριότητι καὶ ἐπιεικείᾳ κινȣμένη αὕτη, ἀνείχετο, τὴν ἐπὶ τὸ ὀρθὸν καὶ πρέπον ἐπαναγωγὴν αὐτοῦ ἀναμένουσα. Ἀλλὰ τό σκεῦος τοῦτο τοῦ σατανᾶ, ὄχι μόνον ἐμμένει εἰς τὴν αὐτοῦ κακίαν καὶ κακοήθειαν, ὑποχέων ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς διδαχῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ἰὸν τῆς αὐτοῦ κακοδοξίας εἰς τὰς ψυχὰς κοινῶν ἀνθρώπων, παρεξηγῶν αὐτοῖς τὰ εἰς δόγματα καὶ μυστήρια καὶ ἱερὰς τελετὰς ἀναφερόμενα ῥητὰ τῆς καινῆς Διαθήκης κατὰ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν· ἀλλὰ καὶ, καταχρώμενος τῇ μετριότητι καὶ ἐπιεικείᾳ, ἐθρασύνθη ἐσχάτως εἰς τόσον, ὥστε νὰ ἐκδώσῃ κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας καὶ βιβλιάριον, ἐκ 220 σελίδων συνιστάμενον, ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων κτλ.»

Ἀπολογία ἐπιγράφεται τὸ βιβλιάριον τοῦ ψευδαποστόλου· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπολογία· εἶναι ἔκθεσις τῆς αὐτοῦ κακοδοξίας, εἶναι κακολογία κατὰ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένȣ Μαρίας κατὰ πρῶτον λόγον, καὶ κατὰ τῶν ἁγίων, κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ τῆς τιμητικῆς αὐτῶν προσκυνήσεως, κατὰ τῆς εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἐν τῷ φρικτῷ τῆς μεταλήψεως μυστηρίῳ.

Κατηγορήθη ὁ ἱεραπόστολος διὰ τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ὡς θελήσας νὰ κατηχήσῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ κακοδοξίαν ἐν Σμύρνῃ γυναῖκά τινα Ἑλληνίδα ὀρθόδοξον, καὶ ἀπελογήθη διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην. Τὸ πρᾶγμα ἐσιωπήθη, καὶ νέας ἀπλογίας χρεία

δὲν ὑπῆρχεν· ἀλλὰ δόλιος ὢν ὁ ἱεραπόστολος, συνάψας εἰς ἓν τὰ κατ' αὐτοῦ παρ' ἄλλων καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας γραφέντα, ἐποίησε χωρὶς τινὸς ἀνάγκης τὴν ἀπολογίαν. Πλὴν δὲν ἠρκέσθη εἰς τὰ γραφέντα εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐξέτεινε μάλιστα παραπολὺ ὅσα πρότερον ἐφλυάρησε κατὰ τῆς Θεοτόκου· καὶ ἔδειξεν ἐκ τούτου, ὅτι ἡ κατὰ ταύτης βλασφημία ἦτον ὁ κύριος αὐτοῦ σκοπός. Ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχε χρείαν ἀπολογίας ἐκ νέυ πρὸς ἀθώωσιν ἑαυτοῦ, ἐδύνατο, ἂν ἦτο εἰλικρινής, νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, καὶ νὰ μὴ ζητῇ ἢ μᾶλλον νὰ μὴ πλάττῃ ἀφορμὰς εἰς τὸ νὰ χύσῃ τὸν ἰὸν τῆς κακοδοξίας κατὰ τῶν δογμάτων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας ἀλλ' αὐτὸς, ποιῶν δολίως καὶ ἐπιβούλως πάρεργον τὸ ἔργον, ἐπιμελεῖται κυριωτέρως ν' ἀποδείξῃ κατὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίυ χριστοτόκον τὴν Θεοτόκον, ἐναντίον τῶν παρὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐν ἔτει 431 συγκροτηθείσης γ'. οἰκουμενικῆς Συνόδυ ὁρισθέντων. Παραλείπων δὲ, ὄχι ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας, ἀλλ' ἐκ πονηρίας καὶ δολιότητος, τόσους καὶ τόσυς κατὰ τὸν β'. καὶ γ'. καὶ δ'. αἰῶνα ἀκμάσαντας θείους Πατέρας, διαῤῥήδην καλοῦντας καὶ πιστεύοντας Θεοτόκον τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸν τὸν Ὠριγένην, καὶ, τὸ παράδοξον, αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα Ἰουλιανὸν τὸν παραβάτην, Θεοτόκον αὐτὴν ἀποκαλοῦντας καὶ αὐτούς· παραλείπων, ὅτι τ' ὄνομα Θεοτόκος ἀναφέρεται εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀποστόλους, ὡς ῥητῶς λέγει τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, γράφων «Τῶν πάλαι καὶ πρόπαλαι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως κηρύκων κατὰ τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν Θεοτόκον διδαξάντων ὀνομάζειν καὶ πιστεύειν τὴν τοῦ Κυρίου μητέρα·» φέρει μάρτυρα τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας ἕνα μόνον Πατέρα τῆς ἐκκλησίας, τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον, ἐπίσκοπον Κύπρου, ἐκ τοῦ κατὰ τῶν αἱρέσεων συγγράμματος αὐτοῦ· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι ἐξ ἑνὸς μόνου Πατρὸς τῆς μαρτυρίας δύ-

ναται νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἐπὶ τῶν μαρτυριῶν τόσων καὶ τόσων πρὸ τῆς γ'. οἰκουμενικῆς Συνόδȣ ἀκμασάντων Πατέρων ςηριζομένην δόξαν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο δύναται νὰ μάθῃ ὁ ἱεραπόςολος, ἂν θελήσῃ ν' ἀναγνώσῃ εἰλικρινῶς καὶ ἀπαθῶς προτεσταντῶν ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα. Ἀλλὰ μήπως ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος λέγει ὅ,τι λέγει ὁ ψευδαπόστολος; μήπως λέγει, ὅτι ἁπλῶς Μαρίαν ἢ ἁπλῶς μητέρα τοῦ Χριςοῦ ὀφείλομεν νὰ καλῶμεν καὶ πιστεύωμεν τὴν Θεοτόκον; Οὐδὲν τοιοῦτον!

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπιφάνιος ἐν ἄλλῳ συγγράμματι αὐτοῦ καλεῖ ῥητῶς Θεοτόκον τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν, ἀποκηρύττει ὁ ἱεραπόςολος παρὰ πάντα λόγον ὡς νόθον τὴν ῥῆσιν ἐκείνην τοῦ Ἐπιφανίου, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἄλλος μέχρις αὐτοῦ ἐποίησε, διὰ νὰ λάβῃ ἐκ τούτου ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ κηρύξῃ δολίως νόθας τὰς θείας λειτουργίας Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Μετὰ δὲ τὸν Ἐπιφάνιον φέρει μάρτυρας τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας ποίους; Βασίλειον τὸν μέγαν καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον! Καὶ καθιστάνει τούτους συμμετόχους τῆς αὐτοῦ νεστοριανῆς αἱρέσεως, λέγων «Ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος καὶ ὁ ἅγιος Βασίλειος, δύο τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, οἵτινες ἑορτάζονται ὡς ἅγιοι δὶς τοῦ ἔτους· καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ κατηγορηθῶ ὡς αἱρετικὸς, ὡς βδελυρὸς, ὡς βλάσφημος, διότι τὴν ὀνομάζω Μαρίαν καὶ μητέρα τȣ Χριςȣ:» Καὶ τί λέγει ὁ Βασίλειος; τί λέγει ὁ Χρυσόστομος; Λέγουσιν, ὅ,τι ἔλεγεν ὑστερώτερον αὐτῶν ὁ Νεστόριος, καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ Κίνγ; Ἄπαγε! Δὲν ὀνομάζει ὁ Βασίλειος Θεοτόκον τὴν μητέρα τοῦ Κυρίȣ, δὲν ὀνομάζει αὐτὴν οὕτως ὁ Χρυσόςομος, εἰς ἃς φέρει ἐξ αὐτῶν ῥήσεις ὁ ψευδαπόςολος· ἀλλὰ δὲν ὀνομάζȣσι καὶ δὲν πιςεύȣσιν αὐτὴν ἀλλαχȣ τῶν ἑαυτῶν συγγραμμάτων Θεοτόκον; ἢ λέγουσί που, ὅτι δὲν πρέπει

νὰ καλῆται καὶ πιστεύηται Θεοτόκος ἢ Θεοτόκος; Οὐδαμῶς! Ψεύδεται ἄρα προδηλότατα ὁ ἱεραπόστολος· διότι ἀμφότεροι οἱ φωστῆρες τῆς ἐκκλησίας Θεοτόκον καλοῦσι καὶ πιστεύουσι τὴν μητέρα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καὶ μάρτυρες τούτου τὰ συγγράμματα αὐτῶν, μάρτυς τούτου ἀψευδέστατος καὶ Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἔν τε τῇ πρὸς τὰς βασιλίσσας ἐπιστολῇ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον, τὸν Βεροίας ἐπίσκοπον.

Ἐκ ῥήσεων λοιπὸν τοῦ Ἐπιφανίου, τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, ἐν αἷς δὲν ὀνομάζεται ῥητῶς Θεοτόκος ἡ Θεοτόκος, διότι δὲν ἐκάλει τοῦτο ὁ λόγος, ἐξάγει ὁ ψευδαπόστολος, ὅτι οἱ Πατέρες αὐτοὶ τῆς ἐκκλησίας εἶναι ὁμόφρονες αὐτῷ!

Ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς Ἱστορίας, ὅτι Θεοτόκος ἐκαλεῖτο καὶ ἐπιστεύετο καὶ πρὸ τῆς γ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου ἡ Θεοτόκος· καὶ οὐδεὶς τῶν Πατέρων πρὸ τοῦ Νεστορίου εἶπεν ὅ,τι οὗτος ἐφλυάρει. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἐφρόνει ἕκαστος αὐτῶν πρὸ τῆς Συνόδου, μετ' αὐτὴν δὲν δύναται κἀνεὶς νὰ φρονήσῃ καὶ δοξάσῃ ἄλλως ἢ ὅπως ὥρισεν αὐτή, καὶ κατ' αὐτὴν λέγομεν μετὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κληδόνιον ἐπιστολῇ «Εἴτις οὐ Θεοτόκον τὴν Μαρίαν ὑπολαμβάνει, χωρίς ἐστι θεότητος.»

Παρεξηγῶν δὲ καὶ διαστρέφων τὴν Β'. τῶν δέκα τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν, τὴν ἀπαγορεύουσαν τὴν εἰδωλολατρίαν καὶ ὅλους τοὺς ἀθεμίτους τρόπους τῆς θείας λατρείας, χύνει δολίως τὸν ἰὸν τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας κατά τε τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ τῆς τιμητικῆς αὐτῶν προσκυνήσεως· καὶ διότι τιμῶμεν καὶ προσκυνοῦμεν τούς τε ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατὰ τὴν ἐξήγησιν καὶ διδασκαλίαν τῆς Ζ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐλέγχει πλαγίως τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὡς κτιστολάτρας.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ πιστεύει κατὰ τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς μεταλήψεως μέ-

νουσι καὶ μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἄρτος καὶ οἶνος, ὡς σύμβολα μόνον θεωρούμενα, καὶ μήτε τρεπόμενα, μηδὲ μεταβαλλόμενα εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου, ἐλέγχει καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς· διότι δοξάζουσι μεταβολὴν ἢ μετουσίωσιν.

Τοιαύτας λοιπὸν καὶ τοσαύτας βλασφημίας περιέχουσα ἡ ἐν Ἑλλάδι δολίως καὶ ἐπιβούλως συγγραφεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα, καὶ πρὸς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἀποτεινομένη ἀπολογία τοῦ κακόφρονος καὶ κακοδόξȣ Ἀμερικανȣ̃ ἱεραποστόλȣ Ἰωνᾶ Κὶνγ, κατεμυνήθη εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπȣργεῖον, διὰ νὰ παραπεμφθῇ ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κατὰ τὸ ἄρθ. Α΄. τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ἄρθρον ΙΑ΄. τȣ̃ ἀπὸ 23 Ἰουλίȣ 1833 ἔτȣς Β. διατάγματος. Ἀλλ' ἡ Σύνοδος, κηδομένη τῆς ψυχικῆς σωτηρίας παντὸς τȣ̃ εὐσεβȣ̃ς πληρώματος της ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ οὐδενὸς τῶν μερῶν αὐτῆς τὴν βλάβην ἀνεχομένη, ἀποκηρύττει ὡς βλάσφημον καὶ ἀσεβῆ τὴν ἀπολογίαν τȣ̃ Καλουΐνου καὶ Νεστοριανȣ̃ Ἰωνᾶ Κὶνγ καὶ ἀπαγορεύει εἰς πάντα ὀρθόδοξον χριστιανὸν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, καὶ προσκαλεῖ ἕνα ἕκαστον, νὰ παραδώσῃ αὐτὴν ἀμέσως εἰς τὸ πῦρ. Ἀπαγορεύει δὲ καὶ πᾶσαν τȣ̃ λοιπȣ̃ καὶ ὁποιανδήποτε σχέσιν πρὸς τὸν ἀσεβέστατον αὐτὸν αἱρετικὸν, καὶ μήτε καθ' ὁδὸν νὰ ἀσπάζηταί τις καὶ χαιρετᾷ αὐτὸν, μηδ' εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ νὰ εἰσέλθῃ ποτὲ, ἢ συμφάγῃ ἢ συμπίῃ μετ' αὐτȣ̃. Ὅστις δὲ ἀπειθήσῃ καὶ παρακούσῃ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ταύτην διαταγὴν, θεωρεῖται ὡς ὀπαδὸς τῆς αἱρέσεως αὐτȣ̃, ὀπαδὸς τȣ̃ Νεστορίου, ὑβριστὴς τῆς Παναχράντου και ὑπερευλογημένης δεσποίνης ὑμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐχθρὸς τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ ἀνάξιος τῆς κοινωνίας τȣ̃ σώματος καὶ αἵματος τȣ̃ Κυρίου καὶ Θεȣ̃ ἡμῶν Ἰησȣ̃ Χριστȣ̃.

Ταῦτα γινώσκετε, καὶ οὕτω ποιήσατε, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χά-

ρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Αὐγούστου 1845.

† ΕΥΒΟΙΑΣ ΝΕΟΦΥΤΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ. † Ο Π. ΣΑΜΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ. † Ο ΠΡΩΗΝ ΗΛΕΙΑΣ ΙΩΝΑΣ. † Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΣ. † Ο ΑΧΑΪΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ. †

(Τ. Σ.) Ὁ Γραμματεὺς

Θ. Φαρμακίδης.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

Οἱ τῷ *καθ'* ἡμᾶς ἁγιωτάτῳ Πατριαρχικῷ Ἀποστολικῷ, καὶ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ ὑποκείμενοι Ἱερώτατοι Μητροπολῖται καὶ ὑπέρτιμοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἀρχιεπίσκοποί τε καὶ Ἐπίσκοποι, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὶ Ἀδελφοὶ καὶ Συλλειτουργοί, καὶ ἐντιμότατοι Κληρικοί, Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, καὶ τίμιοι Προεστῶτες καὶ Πρόκριτοι, καὶ λοιποὶ ἁπαξάπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος χάρις εἴη ὑμῖν, καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Πολλὰ μὲν καὶ ποικίλα κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀνεφάνησαν τοῦ ἀρχεκάκου Διαβόλου τὰ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ πονηρὰ βουλεύματα, ἀκάθεκτοι καὶ μανιώδεις ἐπηνέχθησαν αἱ ὁρμαί, καὶ πολυμήχανοι ἐμεθοδεύθησαν αἱ παγίδες, πρὸς βλάβην τῶν ὀρθοδόξων αὐτῆς τέκνων, ἀλλὰ τῶν ὀλεθρίων αὐτοῦ σκοπῶν ἡ

ἐπιμονὴ οὐδέποτε ἄλλοτε ἐφάνη τοσοῦτον ἠγριωμένη καὶ ἀφηνιάζουσα, ὅσον ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις καθ' ἡμᾶς χρόνοις, καθ' οὓς εὑρίσκων ὄργανα προσφορώτερα, καὶ πρὸς διάδοσιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ κακίας ἐπιτηδειότερα, κακόφρονάς τινας καὶ τῶν παλαιῶν δυσωνύμων αἱρέσεων ὀπαδοὺς, τὸν μὲν τρόπον ὑπούλους καὶ ὑποκριτὰς, τὴν δὲ διάνοιαν ἐσκοτισμένους, καὶ τὴν συνείδησιν κεκαυτηριασμένυς, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, ἐξελαύνει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων τῆς Οἰκουμένης περάτων, οἵτινες γῆν καί θάλασσαν περιάγοντες, ἐπιτίθενται κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως, καὶ σπεύδουσι διαφόροις σατανικοῖς τρόποις, ὅπως μεταδώσωσι τὴν λύμην τῆς κακοδοξίας καὶ τῶν ψυχολέθρων αὐτῶν ἑτεροδιδασκαλιῶν εἰς τὸ εὐσεβὲς καὶ ὀρθόδοξον πλήρωμα. Τὰς τολμηρὰς καὶ ἀναιδεῖς τῶν τοιούτων κατὰ τῆς εὐσεβείας ἀντιστρατεύσεις, καὶ τὸν συνεχῶς ἐγειρόμενον κλύδωνα εἰς τὴν γαληνιῶσαν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ κατάστασιν, βλέπουσα ἡ κοινὴ αὕτη Μήτηρ τῶν εὐσεβῶν ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, οὐχ ὅπως ἀθυμίᾳ βαρυτάτῃ, ἀλλὰ καὶ ἀπορίᾳ συνέχεται οὐ μικρᾷ, πῶς οἱ τοσαῦτα τεκταινόμενοι κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως, καὶ τοσαύτας συστησάμενοι ἐφόδους τε ἐκ τοῦ προφανοῦς, καὶ ἐνέδρας ὑπούλους, μήτε ἐνόησαν τὸ ἀτελεσφόρητον τῶν κινημάτων αὐτῶν καὶ κενοσπουδιῶν, μήτε παρῃτήθησαν τῶν ὀλεθρίων σκοπῶν οὓς εἶδον τοσάκις μεματαιωμένους ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων· καθότι πρῶτον αὐτὰς τὰς βάσεις τοῦ στηρίγματος τῆς κακοφροσύνης αὐτῶν ἐξελέγχουσι σαθρὰς καὶ ἀνυποστάτους αἱ Ἱεραὶ Γραφαὶ, καὶ τῶν θείων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων οἱ ἱεροὶ ὅροι καὶ κανόνες· ἑτέρωθεν δὲ πάλιν ἡ κοινὴ προστάτις τῶν εὐσεβῶν ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὑψοῦσα τὴν φωνὴν κατὰ τῶν αὐθαδῶς κατεπαιρομένων, καὶ στηρίζουσα διὰ παντὸς τὰ πνευματικὰ αὐτῆς τέκνα ἐν οἷς ἀπ' ἀρχῆς παρέλαβε παρ' αὐτοῦ

τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τοῦ τῆς πίστεως ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ, καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Ἀποστόλων, ἃ καὶ αἱ οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι θεοπνεύστως ἐθέσπισαν καὶ ἐκύρωσαν, ἀπέδειξε πάντοτε τὰ βέλη ἐκείνων, βέλη νηπίων, καὶ διέλυσε τὰς σατανικὰς πλεκτάνας ὡς ἀραχνιώδη ὑφάσματα· καὶ ὅμως οἱ θρασεῖς οὗτοι διῶκται τῆς εὐσεβείας, οὐ παύονται σκιαμαχοῦντες μονονὴ, καὶ πολιορκοῦντες ἀνωφελῶς τὸ ἀπόρθητον τῆς ὀρθοδοξίας τεῖχος· μόλις εἴδομεν πρὸ μικροῦ τὰς ἀπὸ δύσεως συνιστωμένας παγίδας κακοφρόνων τινῶν κανονισμῶν λεγομένων, μηχανῶν δηλαδὴ πονηρῶν καὶ ἐπιβούλων κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὧν τὸ δόλιον σχέδιον καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἐφημερίδων κατεφάνη δημοσιευόμενον ἀνακεκαλυμμένῃ τῇ κεφαλῇ· μόλις ἔφθημεν ἐκδόντες ἐκκλησιαστικὰ κηρύγματα κατὰ τῆς προσβολῆς ταύτης, καὶ δι' ἐγκυκλίων ἡμῶν ἐπιστολῶν ἐπιστήσαντες τὴν περὶ τούτου προσοχὴν τῶν κατὰ τόπους πνευματικῶν ποιμένων, καὶ αἴφνης ἀπροσδόκητον ἄλλο σατανικὸν θεομάχου πνεύματος ἀποκύημα ἀπὸ τῶν καταχθονίων μυχῶν ἐκφρασθὲν, βιβλιάριον, φαμὲν, μιαρὸν, Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶγγ ἐπιγραφόμενον, καὶ περιέχον φρικτὰς καὶ ἀνοσίους βλασφημίας κατὰ τῶν θειοτέρων τῆς εὐσεβείας δογμάτων ἀνεφάνη ἐν τύποις ἐκδεδομένον, καὶ διασπειρόμενον μεταξὺ τῶν εὐσεβῶν, δι' οὗ ὁ ἀσύνετος αὐτοῦ συγγραφεὺς τῶν ἐξ Ἀμερικῆς ἱεραποστόλων λεγομένων, ἀπολογούμενος δῆθεν πρὸς ἄλλας ἐπίσης σκανδαλώδεις καὶ κατακρίτους αἰτίας, εὗρεν εὐκαιρίαν ἵνα ἐκχύσῃ τὸν ἰὸν τῆς κακολογίας, καὶ τῶν αἱρετικῶν αὐτοῦ βλασφημιῶν κατὰ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, κατὰ τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, καὶ τῆς τιμητικῆς αὐτῶν προσκυνήσεως, καὶ τελευταῖον φεῦ! κατ' αὐτῶν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ὡς μετὰ φρίκης καὶ ταραχῆς ἀνεκφράστου παρετηρήσαμεν, ἐπεξελθόντες τὸ βλάσφημον

τοῦτο βιβλιάριον. Καὶ ὅτι μὲν αἱ ἐν αὐτῷ ἀποτρόπαιοι φλυαρίαι, γεννήματα σατανικῆς πλάνης, καὶ παλαιῶν αἱρέσεων ἀναμηρυκίσματα ἐφέλκονται μᾶλλον καταφρόνησιν, καὶ αποσκυβαλισμὸν, ὑπάρχει ἀναντίῤῥητον· ποία ποτὲ χριστιανικὴ ψυχὴ καὶ ἀκοὴ ἀνέχεται χωρὶς τρόμου καὶ φρίκης τοιαύτας ἀντιθέους βλασφημίας, καὶ ἀνοσίους λαυροστομίας κατὰ τῶν ἱερωτέρων τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως Δογμάτων; ἢ τί ἄλλο κρίνει πᾶς ἐχέφρων περὶ τοῦ τολμήσαντος τοξεῦσαι τοιαύτας ἐρεσχελίας ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς ὀρθοδοξίας, εἰ μὴ ἢ ὅτι τυφλώττει πρὸς τῆς ἀληθείας τὸ φῶς ὁ ἄθλιος ἢ ὅτι πρὸς ἐπικάλυψιν τοῦ αἴσχους τῆς ἰδίας πλάνης βούλεται παρασῦραι εἰς αὐτὴν τινὰς τῶν ἁπλουστέρων υἱῶν τῆς ὀρθοδοξίας; τούτου λοιπὸν τοῦ βεβήλου βιβλιαρίου τὰ παραληρήματα κατεξελέγχονται μὲν καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ ἀναγνώσεως ἀσεβῆ καθ' ἑαυτὰ, καὶ ἐναντία τῇ τε θείᾳ Γραφῇ καὶ τῇ κοινῇ ὁμολογίᾳ τῶν ἁγίων Πατέρων· αὐτοὶ γὰρ οἱ τῆς ἀληθείας θεόπνευστοι κήρυκες, καὶ τῆς Θεοτόκου τὴν κλῆσιν ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς ἱερᾶς Γραφῆς λαβόντες ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ γ'. οἰκουμενικῇ ἁγίᾳ Συνόδῳ ἐκύρωσαν Θεοτόκον λέγεσθαι καὶ πιστεύεσθαι τὴν τοῦ Κυρίου μητέρα εὐσεβῶς δογματίσαντες, καὶ τὰς πρὸς Θεὸν μεσιτείας τῶν ἁγίων ἐβεβαίωσαν ὡς εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ, καὶ τοὺς εἰκονομάχους ἀναθεματίσαντες τὴν τιμητικὴν προσκύνησιν τῶν ἱερῶν Εἰκόνων ἐθέσπισαν, καὶ πρὸ πάντων τὴν διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος μετουσίωσιν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὡς δόγμα τῆς Πίστεως παρὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Ἀποστόλων παραλαβόντες διεκήρυξαν συμφώνως τῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν διατάξει, « Τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμά μου· » τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ οὕτω πρεσβευομένων ἀραρότως ὑπὸ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, περιττὴν ἡγησά-

μεθα τὴν λεπτομερεστέραν ἀνασκευὴν τῶν τοῦ εἰρημένου βιβλιαρίου ἀσεβειῶν, ἄλλως τε οὐδὲ φόβου προκειμένου ἀπό γε τῆς ἀσημάντου αὐτοῦ συῤῥαφῆς, εἰς ἀνατροπὴν, ἢ τὴν παραμικρὰν ἀλλοίωσιν τῶν οὐρανίων ἀληθειῶν, εἰς ἃς ἐμμένει ἀπαρασαλεύτως ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία· χρέος μέν τοι προνοίας ἐκκλησιαστικῆς ἐκπληροῦντες, καὶ σπεύδοντες ἀποδεῖξαι ματαίαν καὶ ταύτην τοῦ πονηροῦ Διαβόλου τὴν ψυχόλεθρον ἀπόπειραν, ἵνα μή τις τῶν ἁπλουστέρων ἀποπλανηθῇ, ἔγνωμεν συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν καὶ περιποθήτων ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐκδοῦναι τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Γράμμα, δι' οὗ ἐκσυρίττομεν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, καὶ κατακρίνομεν ὡς ἀσεβὲς καὶ ἀντίθεον, καὶ ὅλως ψυχόλεθρον τὸ ῥηθὲν βιβλιάριον τῆς ἀπολογίας τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ· καὶ τὸν μὲν κακόφρονα αὐτοῦ συγγραφέα παραπέμπομεν τῷ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν ἁγίων Συνόδων κατὰ τῶν ὁμοιοφρόνων αὐτοῦ αἱρεσιαρχῶν ἐκφωνηθέντι ἀναθέματι, καὶ ἄν ποτε ἐν τοῖς κλίμασι τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου φανῇ, παραγγέλλομεν πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι τὸ τοῦ Ἀποστόλου, μήτε χαίρειν αὐτῷ λέγειν, μήτε εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀποδέχεσθαι, ἀλλὰ φεύγειν, ὡς μιάστορα καὶ λυμεῶνα· περὶ δὲ τῶν βλασφήμων βιβλιαρίων αὐτοῦ προτρεπόμεθα καὶ συμβουλεύομεν ἐκκλησιαστικῶς πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις λαοῖς, ἵνα ὅπου ποτὲ ἐφάνησαν ἢ φανήσονται ἐξ αὐτῶν ἀντίτυπα πολλὰ ἢ ὀλίγα, παραδίδωνται εἰς τοὺς κατὰ τόπον Ἀρχιερεῖς, ἐπὶ τῷ παραπέμπεσθαι εἰς τὸ πῦρ, ὡς πυρὸς καὶ ἀφανισμοῦ ἄξια, καὶ ἵνα ἕκαστος τῶν ὀρθοδόξων βεβαιωθέντες τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταδίκην αὐτῶν, ἀποφεύγωσι καὶ ἀποβάλλωσιν αὐτὰ ὡς ἁμάρτημα καὶ κόλασιν ἐπιφέροντα, εἴτε ἀναγινωσκόμενα, ἢ καὶ παρ' ἄλλων περιθρυλλούμενα εἰς χριστιανικὰς ἀκοάς. Ἐὰν δέ τις ἀ-

θετήσας τὴν ἐκκλησιαστικὴν ταύτην ἐντολὴν, θελήσῃ ἔχειν καὶ κρύψαι τὸ κατάκριτον αὐτὸ βιβλιάριον τοῦ ἀναθεματισθέντος τούτȣ Ἰωνᾶ Κὶνγ, καὶ ὡς ἀνάγνωσμα ἀνὰ χεῖρας λαβεῖν ἢ πρὸς ἄλλους δοῦναι τῶν εὐσεβῶν, ὁ τοιοῦτος ὡς ὀπαδὸς τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ, καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ αἱρετικῶν, ὑβριστὴς τῆς Παναχράντου Θεοτόκου, πολέμιος τῶν Ἁγίων, καὶ τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, καὶ ἀνάξιος τῆς κοινωνίας τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ἔνοχος ἔσται τῷ πυρὶ τῆς Γεέννης, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπεύθυνος. Ποιήσατε τοίνυν καθὼς ἐκκλησιαστικῶς ὑμῖν γράφοντες ἐντελλόμεθα, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεȣ̃ χάρις εἴη πᾶσιν ὑμῖν. 1845.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Δ'.

† Ο ΕΦΕΣΟΥ ΑΝΘΙΜΟΣ. † Ο ΚΥΖΙΚΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ. † Ο ΧΑΛΚΙΔΟΝΟΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ. † Ο ΔΥΔΙΜΟΤΕΙΧΟΥ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ. † Ο ΠΟΣΝΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ. † Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ. † Ο ΣΤΡΟΜΝΙΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. † Ο ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. † Ο ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. † Ο ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ. † Ο ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ. † Ο ΔΡΑΜΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. † Ο ΚΑΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΙΑΚΩΒΟΣ.

Ὁ ἀφορισμὸς τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἑλλάδος ἀνεγνώσθη ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πρωτευούσης τὴν 15/27 Αὐγούστου 1845, τὴν ἡμέραν τὴν λεγομένην, «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.»

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡτοίμασα τὴν ἑπομένην πρὸς τὴν «Ἱερὰν Σύνοδον» ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔστειλα εἰς τέσ-

σαρας ἐκδότας διαφόρων ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠθέλησε νὰ καταχωρήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ. Ὅθεν ἔστειλα αὐτὴν εἰς τὸν τυπογράφον, ὅστις εἶχε τυπώσει δι' ἐμὲ διάφορα βιβλία· ἀλλ' οὗτος ἐπέστρεψεν αὐτὴν πρός με μὲ τὸ ἀκόλουθον.

«Κύριε Ἰωνᾶ Κίνγ,

«τῇ 19 Αὐγούστου 1845.

«Σᾶς ἐπιστρέφω ἐσώκλειστον τὸ ἔγγραφόν σας διὰ τοῦ ἐπιφέροντος. Εἰς τὸ τυπογραφεῖόν μου δὲν εἶναι δεκτόν.»

(Ὑπογ.) «Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ.»

Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησίς μου αὕτη.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ ΤΗ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΩ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Εἶδον τὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολήν, ἢ Συνοδικὸν ἔγγραφόν σας, ὑπ' ἀριθ. 13469, ἐκδοθὲν ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούςυ, «πρὸς ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξυς χριςιανὺς», ἐν ᾧ μὲ κηρύσσετε *«ψευδαπόστολον»*, καὶ *«ἄνθρωπον ἐξησκημένον εἰς ἄκρον εἰς τὴν ὑπόκρισιν, ἀληθηνὸν γόην καὶ ἀπατεῶνα»*, *«μυαρὸν,»* καὶ *«βδελυρὸν,»* καὶ *«σκεῦος τῦ Σατανᾶ·»* τὸ δὲ βιβλίον μυ ἐπιγραφόμενον *«Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίνγ»* λέγετε ὅτι εἶναι *«ἔκθεσις τῆς αὐτῦ κακοδοξίας, κακολογία κατὰ τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, κατὰ πρῶτον λόγον, καὶ κατὰ τῶν ἁγίων, κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ τῆς τιμητικῆς αὐτῶν προσκυνήσεως, κατὰ τῆς εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἐν τῷ φρικτῷ τῆς μεταλήψεως μυστηρίῳ,»* καὶ τέλος

ἀποκηρύσσετε «*ὡς βλάσφημον καὶ ἀσεβῆ τὴν ἀπολογίαν μου,*» καὶ «*ἀπαγορεύετε εἰς πάντα ὀρθόδοξον χριστιανὸν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς,*» καὶ «*προσκαλεῖτε ἕνα ἕκαστον νὰ παραδώσῃ αὐτὴν ἀμέσως εἰς τὸ πῦρ,*» καὶ ἑπομένως «*ἀπαγορεύετε πᾶσαν τοῦ λοιποῦ καὶ ὁποιανδήποτε σχέσιν πρὸς ἐμὲ,*» τὸν ὁποῖον λέγετε «*ἀσεβέστατον αἱρετικὸν*» καὶ «*μήτε καθ' ὁδὸν νὰ μὲ ἀσπάζηταί τις καὶ χαιρετᾷ, μηδὲ εἰς τὴν οἰκίαν μου νὰ εἰσέλθῃ ποτὲ, ἢ συμφάγῃ ἢ συμπίῃ μετ' ἐμοῦ,*» καὶ "*ὅστις δὲ ἀπειθήσῃ καὶ παρακούσῃ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ταύτην διαταγὴν, θεωρεῖται ὡς ὀπαδὸς τῆς αἱρέσεώς μου, ὀπαδὸς τοῦ Νεστορίου, ὑβριστὴς τῆς παναχράντου καὶ ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐχθρὸς τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ ἀνάξιος τῆς κοινωνίας τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.*»

Ὅλα δὲ ταῦτα ἐπὶ τίνος λόγου; ἂς τὸ μάθωσιν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τῆς Ἀμερικῆς — ἐπὶ τοῦ λόγου ὅτι ἀνέφερα εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο, τὴν Ἀπολογίαν μου, αὐτολεξεὶ ῥητὰ ἐκ τῶν ἁγίων, Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, κτλ. τοὺς ὁποίους θεωρεῖτε ὡς ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἑορτάζετε ὡς ἁγίους, οἱ ὁποῖοι εἶναι πρὸ τόσων αἰώνων τὸ καύχημα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ! ! !

Ἀπὸ ὅλα τὰ παράδοξα, τὰ ὁποῖα ἔγειναν εἰς τὰς ἡμέρας μας, αὐτὸ εἶναι τὸ παραδοξότατον ! Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος ἀποκηρύττει τοὺς πατέρας αὐτῆς! τοὺς λαμπροτέρους φωστῆρας τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς ! ! !

Ἂς ἐξεύρῃ τὸ νοῆμον τῆς Ἑλλάδος κοινὸν, ἂς γενῇ γνωστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι τὰ ῥητὰ ταῦτα, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποκηρύττει τὸ βιβλίον μου, δὲν τὰ

εἶπα ἐγώ, ἀλλὰ τὰ λέγει ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Εἰρηναῖος, ὁ Κλήμης, ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος, κτλ. οὗτοι τὰ λέγουσι ! ! ! Τὰ ἀνέφερα δὲ αὐτολεξεί, ἁπλῶς, χωρὶς σχόλια, χωρὶς οὐδεμίαν ἐξήγησιν ἰδικήν μου. Ὁλόκληρον κεφάλαιον ἀνέφερα ἐκ τοῦ Παναρίου τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῆς παρθένου Μαρίας, ὁλόκληρον κεφάλαιον ἐκ τοῦ Εὐσεβίου περὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ ὡς τὰ συνέγραψαν ἐκεῖνοι οἱ περίφημοι ἄνδρες, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι παρεμόρφωσα, ἢ ἐστρέβλωσα αὐτά, ἢ κακῶς ἐξήγησα, διότι ἐγὼ ποσῶς δὲν τὰ ἐξήγησα.

Εἰς αὐτὰ δὲ τὰ ῥητά, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ἀπολογίαν μου ἀνέφερα ἐκ τῶν γνησίων συγγραμμάτων τῶν ἁγίων καὶ λαμπρῶν φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς παρθένου Μαρίας, περὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ περὶ τῶν εἰκόνων, εὑρίσκεταί τι τάχα βλάσφημον; Εἶναι τάχα δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ βλάσφημόν τι εἰς τὰς ῥήσεις τῶν ἁγίων, τοὺς ὁποίους σέβεσθε, τοὺς ὁποίους ὡς ἁγίους ἑορτάζετε, τοὺς ὁποίους παρακαλεῖτε ὡς Μεσίτας, καὶ πρεσβείαις τῶν ὁποίων καθ' ἑκάστην ἀναπέμπετε πρὸς τὸν ὕψιστον Θεὸν προσευχὰς καὶ ἱκεσίας; Εἶναι τάχα δυνατὸν ὅτι συνέγραψαν ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι πράγματα, τὰ ὁποῖα, διότι ἀναφέρει τις μόνον αὐτά, προστρίβουσιν εἰς τὸν ἀναφέροντα τὰς ἐπωνυμίας «ἀσεβής» καὶ «βλάσφημος», τὸ δὲ βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιέχει αὐτά, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀφορισθῇ, καὶ ὡς βλάσφημον ἐπίσης νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ πῦρ; Ἐὰν ἔχῃ οὕτω κηρύξατέ το, σᾶς παρακαλῶ, πρὸς πάντας, καὶ ἐκβάλλετε τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἁγίων, καὶ τότε ἐμπο-

ρῶ νὰ παύσω ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναφέρω τι ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν.

Ἀνέφερα ῥητὰ ἐκ τῶν γνησίων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Ἀθανασίου, καὶ Κλήμεντος καὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, καὶ δι' αὐτὰ τὰ ῥητὰ φαίνεται ὅτι κηρύσσετε τὸ βιβλίον μου βλάσφημον, καὶ παραδίδετε αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ.

Ἐπειδὴ ὅθεν ἐθεατρίσατε τὸ βιβλίον μου τοῦτο, ὡς βλάσφημον, ζητῶ ἀπὸ σᾶς ὡς χριστιανοὺς νὰ εἰπῆτε φανερὰ καὶ δημοσίως, ποῦ εἰς ὅλον τὸ βιβλίον τοῦτο εὑρίσκεται μία μόνη φράσις, ἢ μία μόνη λέξις βλάσφημος κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἢ κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δούλων εἴτε εἰς τὸν οὐρανόν, εἴτε ἐπὶ γῆς. Ἐὰν δὲ δὲν ἐμπορῆτε νὰ δείξητε τοιαύτην βλάσφημον λέξιν, ἀπαιτῶ ἀπὸ σᾶς ἐν ὀνόματι τῆς δικαιοσύνης, καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ νὰ ἀναιρέσητε δημοσίως τὸν ἄδικον ἀφορισμόν σας, ὄχι ὅτι φοβοῦμαι μήπως δεθῇ τι ἀπὸ τὸν τοιοῦτον ἀφορισμὸν εἴτε εἰς τὸν οὐρανὸν, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν θέλει εἶσθαι δεδεμένος ὁ ἄδικος ἀφορισμὸς, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ ἡ κοινὴ γνώμη θέλει τὸν λύσει.

Ὁ ἄδικος ἀφορισμὸς μᾶλλον ἐπιστρέφει εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀφορίζοντος, ὡς λέγει ὁ Κύριος Θ. Φαρμακίδης εἰς τὴν ἀπολογίαν του· «Ὅστις λοιπὸν ἀδίκως ἀφορίζῃ ἢ ἀναθεματίζῃ τινὰ, ἀφορίζεται, ἢ ἀναθεματίζεται αὐτὸς δικαίως, καὶ παναγιώτατος ἂν ἦναι Πατριάρχης.» (Ἴδε Ἀπολ. Θ. Φαρμακίδου σελ. 142 ἐν Ἀθήναις 1840.)

Εἶναι εὔκολον νὰ «διαῤῥήξῃ τις τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων· ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ·» ἀλλὰ νὰ δείξῃ εἰς τί ἐβλασφήμησε, δὲν εἶναι πάντοτε τόσον εὔκολον.

Ἐγὼ ζητῶ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, νὰ ἀποδείξητε ποῦ, καὶ πῶς, καὶ εἰς τί καὶ κατὰ τίνος ἐβλασφήμησα! «Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις;» (Ἰωαν. ιή. 23).

Παρακαλῶ ὡσαύτως ὅλους τοὺς σεβασμίους Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ὅλους τοὺς πεπαιδευμένους τοῦ ἔθνους νὰ μαρτυρήσωσιν ἂν δὲν συνέγραψεν ὁ Ἐπιφάνιος, ὁ Χρυσόστομος, ὁ Βασίλειος, ὁ Εἰρηναῖος, ὁ Ἀθανάσιος, ὁ Κλήμης, ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος, κ.λ. ἐκεῖνα τὰ ῥητά, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα εἰς τὴν ἀπολογίαν μου· ἂς μαρτυρήσῃ ὁποιοσδήποτε εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἂν δὲν εὑρίσκωνται αὐτὰ τὰ ῥητὰ εἰς τὰ ὑπὸ πάντων τῶν πεπαιδευμένων ὁμολογουμένως γνήσια συγγράμματα τῶν ἄνω εἰρημένων ἁγίων.

Ἂς μαρτυρήσωσιν ὡσαύτως, ἂν οἱ ἄνω εἰρημένοι ἅγιοι εἶπον τὶ εἰς ὅλα τὰ γνήσια συγγράμματά των ἐναντίον ἐκείνων τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῶν ἀνέφερα. Εἰς ποῖον τόμον, εἰς ποῖον κεφάλαιον, καὶ εἰς ποίαν σελίδα εὑρίσκεται, διὰ νὰ τὸ ἴδωμεν ἡμεῖς, διὰ νὰ τὸ ἴδωσιν ὅλοι.

Εἰς τὸ Συνοδικὸν ἔγγραφόν σας, θέλετε νὰ προσάψητε εἰς ἐμὲ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου, λέγοντες· «ὅ,τι ἔλεγεν ὑστερώτερον αὐτῶν ὁ Νεστόριος, καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ Κὶνγ» — ἀλλὰ τοῦτο, μὲ συγχωρεῖτε, τὸ λέγω μὲ ὅλον τὸ ἀνῆκον σέβας, εἶναι πλάσμα ἰδικόν σας! ποῦ, εἰς ὅλον μου τὸ βιβλίον τὴν εἶπα Χριστοτόκον; πούποτε. Ποῖος μὲ ἤκουσε ποτὲ νὰ ὀνομάζω αὐτὴν Χριστοτόκον; οὐδείς. Οὔτε τὴν εἶπον, οὔτε τὴν λέγω Χριστοτόκον· ἀλλὰ τὴν ἔλεγον καὶ τὴν λέγω, καθὼς τὴν λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καθὼς τὴν εἶπον οἱ τριακόσιοι δεκαοκτὼ καλούμε-

νοι θεοφόροι Πατέρες εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως· Παρθένον Μαρίαν — «ἐκ Μαρίας Παρθένου,» καὶ λέγω ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, τέλειος Θεὸς, καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἐγεννήθη ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα — «τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα.» (Πρὸς Ῥωμ. ά. 3).

Εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον λέγετε περὶ ἐμοῦ, ὅτι, «ἐὰν ἦτον εἰλικρινὴς ἐδύνατο νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, κ. τ. λ.»

Καὶ ποῖον κυριώτερον θέμα, σᾶς παρακαλῶ, ἐμπορῶ νὰ ἔχω, παρὰ νὰ δείξω ὅτι εἶμαι Χριστιανὸς ὅταν μὲ κατηγορῶσιν ὡς αἱρετικόν;

Εἶμαι χριστιανὸς κατὰ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον πιστεύω, τὸ ὁποῖον ἐθέσπισαν οἱ τριακόσιοι δεκαοκτὼ καλούμενοι θεοφόροι πατέρες εἰς τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ καὶ οἱ εἰς τὴν δευτέραν οἰκουμενικὴν σύνοδον, καὶ ἀπαιτῶ διὰ τοῦτο, δικαιωματικῶς ἀφ' ὑμῶν νὰ ὁμολογήσητε ὅτι εἶμαι χριστιανὸς, ὡς πρὸς τὴν πίστιν, ἂν καὶ δὲν πρεσβεύω τινὰ, τὰ ὁποῖα εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας μετὰ Χριστὸν, δὲν ἐδόξαζον οἱ ὀρθοδοξότατοι, οἱ κάλλιστοι, οἱ ἅγιοι ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἔζων καὶ πρὶν ἀκόμη ὑπάρξῃ «Λειτουργεία τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου,» πρὶν συντεθῇ τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, (1) πρὶν ὑπάρξωσιν οἱ ἀποστολικοὶ καὶ ἄλλοι

(1) Καὶ τοῦτο λέγω ὡς μίαν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐχὶ πρὸς ἐξύβρισιν, διότι ἐγὼ, καθὼς εἶπον, πιστεύω τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως ἀπαραλλάκτως καθὼς πιστεύει ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, καὶ τοῦτο ἐπειδὴ εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἀναγνωρίζω ὡς μόνον ὁδηγὸν εἰς τὰ τῆς Θρησκείας. Συνετέθη ὅμως τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως 325 ἔτη μετὰ Χριστόν.

κανόνες, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὸ Πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας, οἱ μὴ ἔχοντες ἄλλο πηδάλιον εἰμὴ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην, ἀπαιτῶ, λέγω, ἀφ' ὑμῶν δικαιωματικῶς κατὰ τὸ σύμβολον τῆς πίςεως, νὰ ὁμολογήσητε, ὅτι εἶμαι χριστιανὸς, καὶ χριστιανὸς ὀρθοδοξότατος. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν μὲ θεωρῆτε, εἴτε ὡς χριστιανὸν, εἴτε ὡς αἱρετικὸν, ἐὰν εὑρίσκωνται αὐτὰ τὰ ῥητὰ, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα, εἰς τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων, καθὼς πραγματικῶς καὶ ἀναντιῤῥήτως εὑρίσκονται, διὰ τί νὰ ἀφορίσητε τὸ βιβλίον μου; ὁ ἀφορισμός ὑμῶν πίπτει οὐχὶ ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν μȣ, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, Εὐσεβίου, κ. λ. τῶν ὁποίων τὰ ῥητὰ ἀνέφερα αὐτολεξεὶ, καὶ χωρὶς ἐξήγησιν!!

Τὰ ὅσα ἔγραψα εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον εἶναι ἀλήθεια, καὶ ἐὰν δὲν ἐμπορῆτε νὰ ἀποδείξητε κανὲν μέρος, ἢ ῥητὸν, ὅτι εἶναι βλάσφημον, θέλει φανῆ οὐχὶ εἰς ἐμὲ μόνον, ἀλλ' εἰς ὅλον τὸν πεπαιδευμένον κόσμον, ὅτι ὁ ἀφορισμὸς ὑμῶν ἐναντίον τοῦ βιβλίου μου τούτου εἶναι ἄδικος, καθὼς ὁ ἀφορισμὸς τῶν Φαρισαίων ἐναντίον τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλȣ, ἀφ' οὗ ὁ Χριςὸς ἤνοιξε τȣς ὀφθαλμȣς τȣ, καὶ ὡμολόγησεν οὗτος τὴν ἀλήθειαν! (Ἰωαν. θ'.) καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὁ ἀφορισμὸς τρέπεται εἰς εὐλογίαν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ· «Μακάριοί ἐςε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσιν, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν, ὡς πονηρὸν, κλ.» (Λουκ. ϛ'. 22). Καὶ ἑπομένως ἔχω αἰτίαν μᾶλλον νὰ χαίρω ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας «κατηξιώθην ἀτιμασθῆναι.» (Πραξ. έ. 41).

Ὡς πρὸς τὰ ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα ἐπεδαψιλεύσατε εἰς ἐμὲ, λέγοντές με «ψευδαπόστολον» «ἄνθρωπον ἐξη-

σκημένον εἰς ἄκρον εἰς τὴν ὑπόκρισιν, ἀληθινὸν γόην, καὶ ἀπατεῶνα,» «μυαρὸν» καὶ "βδελυρὸν", καὶ «σκεῦος τοῦ Σατανᾶ», τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐχρημάτισα ἤδη δεκαεπτὰ ἔτη, θέλει κρίνει ἂν τῳόντι ἀνήκουν εἰς ἐμὲ, ἢ σῦ. Δὲν θαυμάζω ὅμως νὰ τὰ ἀκούω, διότι εἶναι γεγραμμένον, «οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν Κύριον αὐτοῦ.... εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ;»(Ματθ. ί. 24—25). Ὁ Διδάσκαλός μου, καὶ Οἰκοδεσπότης δὲν μὲ ἐπιτρέπει, οὐδὲ ἔχω τινὰ ἐπιθυμίαν, νὰ ἀνταποδώσω λοιδωρίαν ἀντὶ λοιδωρίας, ἀλλὰ κατὰ τὴν παραγγελίαν καὶ παράδειγμα αὐτοῦ, "πάσχων ἀδίκως' παραδίδομαι «τῷ κρίνοντι δικαίως.» (Πέτρ. Α'. κεφ. β'. 19—23).

Ἔῤῥωσθε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15/27 Αὐγούστου 1845.

Ἀριθ. 1541.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελιοδίκαις Ἀνακριτής.

Ἰδόντες τὰ ἄρθρα 187, 188 καὶ 190 τῆς Ποιν. Δικονομίας καλοῦμεν τὸν Κ. Ἰωνᾶν Κίνγ, κάτοικον Ἀθηνῶν, νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Γραφείῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ὁδὸν Ἱέρειαν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς παρούσης κλήσεως διὰ νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀπολογηθῇ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ ἐξυβρίσει κατηγορίαν.

Ἡ παροῦσα κλῆσις ὑπεγράφη παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ Δικ. Γραμματέως καὶ ἐσφραγίσθη μὲ τὴν ἐπίσημον ἡμῶν σφραγῖδα.

Ἡ παροῦσα θέλει μᾶς ἐγχειρισθῆ ἀπὸ τὸν κλητευόμενον.

Ἐν *Ἀθήναις*, τὴν 21 *Αὐγούστου* 1845.

(Τ. Σ.) Ὁ Ἀνακριτὴς
Ι. Μπονισέρης.

Ὁ Δικ. Ὑπογραμματεὺς
Ἀχιλλεὺς Θ. Χοϊδᾶς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Αὐγούστου 1845.

Ἐξέτασις τοῦ κατωτέρω κατηγορουμένου ἐμφανισθέντος συνεπείᾳ κλήσεως ἐνώπιον τοῦ ὑποφαινομένου προσωρινοῦ ἀνακριτοῦ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀνακρίσεως παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ἀχ. Θ. Χοϊδᾶ.

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κτλ.

Ἀπ. Ἰωνᾶς Κὶνγ, ἐγεννήθην εἰς Χόλην πόλιν τῶν Ὁμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατοικῶ εἰς Ἀθήνας, ἐτῶν 53, Εὐαγγελιστής, ἤτοι κήρυξ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, θρησκεία ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤτοι χριστιανὸς Ὀρθοδοξότατος.

Κατηγορεῖσαι ὅτι διὰ τῆς ἀπολογίας σου ἐπιγραφομένης ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεων τινῶν καὶ προσθηκῶν ἀπὸ τὰ συγγράμματα Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, καὶ ἄλλων φωστήρων τῆς ἐκκλησίας διαπρεψάντων πρὸ τῆς πέμτης ἑκατονταετηρίδος μετὰ Χριστὸν, ἐξυβρίζεις τὴν κυρίαν θεοτόκον καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν, μέμφεσαι τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, ἀποδοκιμάζεις τὰς ἱερὰς Συνόδους, ἀποφαίνεσαι νόθους τὰς θείας λειτουργίας Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ κατακρίνεις

τὴν εἰς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ μεταβολὴν ἢ μετουσίωσιν τοῦ ἄρτου καὶ οἴνου ἐν τῷ φρικτῷ τῆς μεταλήψεως μυστηρίῳ, τί ἀπολογεῖσαι;

'Απ. 'Απολογοῦμαι ὅτι ἐκεῖνα τὰ ῥητὰ περὶ τῆς Μαρίας, περὶ τῆς μετουσιώσεως, καὶ περὶ τῶν Εἰκόνων, δὲν τὰ εἶπον ἐγὼ, ἀλλὰ τὰ λέγουν οἱ λαμπρότεροι φωστῆρες τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος 'Επιφάνιος, ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ ἅγιος καὶ μέγας Βασίλειος, ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος, ὁ Κλήμης καὶ ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος.

'Ερ. Τὴν ἀνωτέρω ἀπολογίαν Σας τὴν ἐδημοσιεύσατε;

'Απ. Ναὶ καὶ ἐδῶ, καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ εἰς ἄλλα διάφορα μέρη.

'Ερ. Ἔχετε νὰ προσθέσητε ἄλλο τι;

'Απ. Ὄχι·

'Ερ. ἠξεύρετε γράμματα;

'Απ. Ναί.

'Ανεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη

Ὁ κατηγορούμενος	Ὁ Πρ. 'Ανακριτὴς
'Ιωνᾶς Κὶνγ	Ι. Μπονισέρης

Ὁ Ὑπογγραμματεὺς
'Αχ. Θ. Χοϊδᾶς.

'Αριθ. 5748.

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν 'Αθήναις Πλημμελειοδικῶν.

Συγκείμενον ἀπὸ τοὺς δικαστὰς Γ. Γρυπάρην προεδρεύοντα, κωλυομένου τοῦ προέδρου Α. Βούλγαρη, 'Εμ. Βλαχάκην καὶ 'Ιωαν. Μπονισέρην ἀνακριτήν·

Συνελθὸν τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1845 ἐν τῷ δωματίῳ τῶν

διασκέψεων τοῦ δικαστικοῦ καταστήματος, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως Δ. Μ. Μιτσάκη καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ἀχ. Θ. Χοϊδᾶ, κωλυομένου τοῦ Γραμματέως Κ. Λεκάτου, διὰ ν ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως·

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου δι' ἐγγράφου της ὑπὸ χρονολογίαν 7 Αὐγούστου ε. ε. ἀνέφερε πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργεῖον, ὅτι ὁ Ἀμερικανὸς Ἰωνᾶς Κὶνγ ἐξέδωκε φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεών τινων καὶ προσθηκῶν, κ.τ.λ.» ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς ἀπολογούμενος δῆθεν ἐξυβρίζει τὴν Κυρίαν ἡμῶν Θεοτόκον, μέμφεται τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, καὶ ἀποδοκιμάζει τὰς ἱερὰς Συνόδους, κ. λ. π. ὅτι ἡ Σύνοδος θέλει ἀποκηρύξει τὸ βιβλίον τοῦτο κατὰ τὰ ἱερὰ αὐτῆς καθήκοντα· παρακαλεῖ δὲ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ καταμηνύσῃ τὸν συγγραφέα εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, διὰ νὰ καταδιωχθῇ καὶ τιμωρηθῇ κατὰ τὸν νόμον.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐγγράφου τούτου διευθυνθέντος εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα, ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ ὑπεβλήθη εἰς ἀνάκρισιν, τῆς ὁποίας περαιωθώσης, ὁ εἰσαγγελεὺς καθυποβαλὼν ἤδη τὴν δικογραφίαν εἰς τὸ δικαστικὸν τοῦτο συμβούλιον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 52439 ἐγγράφου του ἐπρότεινεν, ὅτι «Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως ἐξάγεται, ὅτι τὸ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων» συνεγγράφη καὶ ἐδημοσιεύθη παρὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ·—Ἐπειδὴ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐκφράσεων δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος προέθετο σκοπὸν νὰ ἐξυβρίσῃ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν, νὰ μεμφθῇ τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ ἱερῶν εἰκόνων, ἀποδοκιμάσῃ τὰς ἱερὰς Συνόδους κλπ. ἀλλ' ἐξά-

γεται ὅτι οὗτος προεκαλέσθη ἀπὸ τὰς κατ' αὐτοῦ διατριβὰς εἰς τὴν ἔκθεσιν τούτων, αἵτινες δὲν εἶναι πρωτότυποι τοῦ συγγραφέως ἰδέαι, ἀλλὰ τῶν λαμπροτέρων φωστήρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμȣ τοῦ ἁγίου καὶ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, τοῦ Κλήμεντος καὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τὰ ῥητὰ ταῦτα ἑρμηνεύονται παρὰ τοῦ μηνυομένου ἐσφαλμένως, οὔτε δὲν ἐνδείκνυται κακὴ πρόθεσις αὐτοῦ διὰ νὰ προσβάλῃ τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ δὲ τοσούτων εἰκασιῶν καὶ ὑποθέσεων δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐγκληματικότης· — Ἐπειδὴ ἑπομένως ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσι τὰ παρὰ τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου ὁριζόμενα στοιχεῖα·

Ν' ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ ἐπὶ προσβολῇ κατὰ τῶν Δογμάτων τῆς Θρησκείας κλπ·

Ἀκοῦσαν τὸν εἰσαγγελέα ἐπιμένοντα ἐν τῷ Συμβουλίῳ εἰς τὴν ἀνωτέρω πρότασίν του,

Ἀποχωρήσαντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ Συμβουλίου·

Διελθὸν τὴν Δικογραφίαν·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον·

Ἐπειδὴ ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ διὰ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ συγγραφὲν, ἐκδοθὲν καὶ δημοσιευθὲν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος βιβλίον, ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεών τινων καὶ προσθηκῶν ἀπὸ τὰ συγγράμματα Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, καὶ ἄλλων φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας, διαπρεψάντων πρὸ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος μετὰ Χριστὸν» ἐν Σελίδι 45—53, 126, 161, 162, 164, 173, 175, 178, 180, 181, 186 καὶ 206, καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἑξῆς περικοπῶν "Τέλος πάντων (λέγει σελ. 45)

ἐπειδὴ ἐκατηγορήθην ἤδη δύο ἢ τρεῖς φοράς, ὅτι ἠσέβησα καὶ ὡμίλησα ἐναντίον τῆς ἁγίας Μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μαρίας, νομίζω εὔλογον νὰ εἴπω πῶς τὴν θεωρῶ, διὰ νὰ κρίνῃ ἕκαστος ἑπομένως ἂν ἦμαι ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος τούτου· » « Τὸ πῶς θεωρῶ τὴν Μητέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν δύναμαι νὰ παραστήσω καλήτερα εἰμὴ δι' αὐτῶν τῶν λέξεων τοῦ περιφήμȣ πατρὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, Ἐπισκόπου Κύπρου » (Σελ. 175) " Ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος καὶ ὁ ἅγιος Βασίλειος, δύω τῶν τριῶν ἱεραρχῶν, οἵτινες ἑορτάζονται ὡς ἅγιοι δὶς τοῦ ἔτους, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ κατηγορηθῶ ὡς αἱρετικὸς, ὡς βδελυρὸς, ὡς βλάσφημος, διότι τὴν ὀνομάζω Μαρίαν καὶ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ; Διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου, ὡς ἄνω ἐκφρασθεῖσαν, ἢ διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Βασιλείου, δὲν θέλω νὰ εἴπω τι ἐδῶ, οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατά. Τὴν ῥῆσιν ἀμφοτέρων ἀναφέρω διὰ νὰ ἴδωσιν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ, τὶ λέγουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ὅτι τὴν ὀνομάζουσι, καθὼς ἐγὼ τὴν ὠνόμασα, καὶ καθὼς τὴν ὠνόμασεν ἡ Πρώτη ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως· " σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα· » ὡς ὁ ἅγιος Ἰουστῖνος τὴν ὀνομάζει εἰς τὸν πρὸς Τρύφωνα διάλογόν του· ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Εἰρηναῖος καὶ ὁ Κλήμης καὶ ἄλλοι, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς· (σελ. 178—181) « Τέλος ἂς μὴ φαντασθῇ τις, ὅτι ἐξύβρισά ποτε ἢ ἐβλασφήμησα τὴν Μαρίαν, ἢ ὅτι ὡμίλησά ποτε ἐναντίον αὐτῆς. Δὲν ἐξυβρίζω οὐδένα πιστὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ, οἵτινες εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὀνομάζονται ἅγιοι εἶναι ἀγαπητοὶ καὶ ἄξιοι τιμῆς, καὶ τὰ σώματά των ὀνομάζονται "ναὸς τοῦ ἁγίου πνεύματος· » " ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστι; » « οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν, μέλη Χριστοῦ

ἐστιν;» (Κορινθ. Α΄. Κεφ. ς΄. 15—19) "ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς·" (Κορινθ. Β΄. Κεφ. ς΄. 16) "οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;» (Κορινθ. Α΄. κεφ. γ΄. 16) "Πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ὑβρίζω; Μὴ γένοιτο νὰ ὑβρίζω ὄχι μόνον τὴν Μαρίαν, ἥτις ἦτο «Κεχαριτωμένη καὶ εὐλογημένη ἐν γυναιξί,» τῆς ὁποίας "ἡ ψυχὴ ἐμεγάλυνε τὸν Κύριον» καὶ τῆς ὁποίας, "τὸ πνεῦμα ἠγαλλιάσατο ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι αὐτῆς,» (Λουκ. ά. 46—47) ἥτις, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ προσεκαρτέρει τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ἁγίους· "οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ Μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ·» (Πράξ. ά. 14) μὴ γένοιτο, λέγω, νὰ ὑβρίζω ὄχι μόνον αὐτὴν, ἀλλ' οὔτε κανένα ἄλλον ἅγιον, ἢ τὸν ἐλάχιστον πιστὸν δοῦλον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, καὶ Θεοῦ μου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέγω μόνον ὡς ὁ Ἐπιφάνιος, «Πέρα τοῦ δέοντος οὐ χρὴ τιμᾶν τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τιμᾶν τὸν αὐτῶν Δεσπότην.» (ἴδε Ἐπιφ. κατὰ τῶν Ἀντιδικομαριανιτῶν τομ. ά. σελ. 1055). Καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι πολλοὶ σήμερον εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας τιμῶσιν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς ἁγίους, καὶ ὀλιγώτερον παρὰ τὸ δέον τὸν Δεσπότην αὐτῶν» (σελ. 186) «Κατηγορήθην πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τοῦ ἀνωνύμου ἱερέως τῆς Σμύρνης περὶ Μετουσιώσεως, (ἴδε ἀριθ. 588 τοῦ Αἰῶνος), μολονότι δὲν λέγω παρ' ὅ,τι εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν γνώμην σημαντικῶν πατέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·» (Κατόπιν δὲ τούτου εἰς τὸ αὐτὸ μέρος φέρει μαρτυρίας ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου, ἐκ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρείας, ἐκ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, καὶ ἐκ τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι κακῶς δοξάζομεν μετουσίωσιν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἐν τῷ μυ-

στηρίῳ τῆς μεταλήψεως). Ἐκφράζει δόξας καὶ ἀρχὰς ἀντικειμένας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν, 1ον) διότι παρὰ τὰ ὁρισθέντα καὶ παραδεχθέντα εἰς τὴν Γ΄. ἐν Ἐφέσῳ τῷ 431 ἔτει συγκροτηθεῖσαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ὀνομάζηται μήτηρ τοῦ Χριστοῦ καὶ οὐχὶ Θεοτόκος. 2ον) διότι παρὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον συγκροτηθείσης Ζ΄. Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν. 3ον) διότι κατακρίνει τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς μετουσιώσεως·

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Βιβλίον ἐξεδόθη ὑπὸ Ἰωνᾶ Κὶνγ ἐπὶ προσχήματι δῆθεν ἀπολογίας, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς διάδοσιν τὰς κακοδόξους αὐτοῦ ἀρχάς, ἐνῷ μάλιστα ἑτερόδοξος ὢν δὲν εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ δικαιολογήσῃ τὰς περὶ ὧν πραγματεύεται ἀντικειμένας δόξας του·

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ παρεβίασε τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κλπ. Νόμου ὁρίζοντος οὕτω . . . «Ὅστις διὰ δημοσίου ὁμιλίας, διδασκαλίας, συγγράμματος, ἢ συμβολικῆς παραστάσεως ἐκφράζηται εἰς πρόσκομμα ἄλλων μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντός· ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχάς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς Θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν Θρησκείαν, ἢ εἰς τὰ ἤθη· ὅστις προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ πράξεις, χαρακτιριζομένας ὡς πλημμελήματα ἢ κακουργήματα παρὰ τοῦ νόμου, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν.»

Διὰ ταῦτα καὶ

Ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθ. 251 ἀριθ. 4 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ τὸ ἄρθ. 93 τοῦ Συντάγματος·

Ἀποφαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐτῶν 53, γεννηθέντος εἰς Χόλην πόλιν τῶν Ὁμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατοικοῦντος εἰς Ἀθήνας, Εὐαγγελιστοῦ, καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον, ἵνα δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος, ὅτι διὰ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ συγγραφὲν, ἐκδοθὲν καὶ δημοσιευθὲν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐν Ἀθήναις Βιβλίον, ἐπιγραφόμενον « Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεών τινων καὶ προσθηκῶν κλπ. ἐν σελίδι 45—53, 126, 161, 162, 164, 173, 175, 178, 180, 181, 186, καὶ 206, καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τοῦ παρόντος βουλεύματος ἐκτεθεισῶν περικοπῶν· 1ον) ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ Θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζηται Θεοτόκος, ἀλλὰ Μήτηρ Χριστοῦ· 2ον) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν· 3ον) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὸ δόγμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ μετουσιώσεως, ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν.

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Νοεμβρίου 1845.

Οἱ Δικασταὶ
Γ. ΓΡΥΠΑΡΗΣ.
ΕΜ. ΒΛΑΧΑΚΗΣ.
Ι. ΜΠΟΝΙΣΕΡΗΣ.

Ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφὴ αὐθημερὸν — Ὁ Ὑπογραμματεὺς Ἀχιλ. Θ. Χοϊδᾶς.

(Τ. Σ.) — Ὁ Γραμματεὺς *Κ. Λεκάτης.*

ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, μὲ παρέπεμψε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5748 βουλεύματος νὰ δικασθῶ ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν κακουργιοδικείου, ὅτι διὰ τοῦ συγγράμματός μου ἐπιγραφομένου «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ,» καὶ ἐκδοθέντος κατὰ τὸ 1845, ἐξέφρασα ἀρχὰς καὶ ἰδέας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν·

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο διακρίνει τρεῖς περιπτώσεις,

α') Ὅταν προσβάλληται τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντός·

β') Ὅταν ἐκφράζωνται ἀρχαὶ ἀντιβαίνουσαι ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη·

γ') Ὅταν προσπαθῇ τις νὰ δικαιολογήσῃ πράξεις ἀξιοποίνους·

Ἐπειδὴ ἡ πρώτη καὶ τρίτη περίπτωσις προφανῶς δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ συγγράμματός μου, οὔτε περὶ αὐτῶν ἀποφαίνεται τὸ Συμβούλιον·

Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα περίπτωσις ὑπὸ τὴν ὁποίαν φαίνεται τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὑπάγει τὸ σύγγραμμά μου, ἐννοεῖ προσβολὰς κατὰ τῶν βάσεων τῆς θρησκείας ὡς τοιαύτης, τουτέστι πάσης θρησκείας, διὰ τῶν ὁποίων σκανδαλωδῶς ἐμπαίζεται ἡ θρησκεία, ἢ διδάσκεται ἡ ἀθεΐα· ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιτρέπεται δογματικὴ συζήτησις γινομένη μετ' εὐσχημοσύνης καὶ ὁδηγουμένη ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ἀληθείας·

Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἀποδεικνύεται ὅτι παρεξηγεῖ τὸν νόμον, διότι εἰς τὸ διατακτικὸν τοῦ βουλεύματός του προσθέτει ἔννοιαν μὴ ἐμπεριεχομένην εἰς τὸν Νόμον, ὅτι δῆθεν προσβάλλονται αἱ βάσεις «τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας," ἐνῷ ὁ νομοθέτης ὁμιλεῖ μόνον περὶ θρησκείας ἐν γένει καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πρεσβεύηται δημοσίως ἄλλη θρησκεία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἅμα δὲν εἶναι καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, τὸ σύγγραμμά μου καὶ ἰδίως τὰ κατηγορούμενα μέρη ἐμπεριέχουν μόνον ῥήσεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία παραδέχεται·

Διὰ ταῦτα ἀνακόπτω τὸ ὑπ' ἀριθ. 5748 Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Νοεμβρίου, 1845, καὶ ἐξεδόθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, καὶ ἐξαιτοῦμαι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Συμβουλίȣ τῶν Ἀθήναις Ἐφετῶν νὰ ἐξαφανίσῃ τοῦτο τὸ Βούλευμα καὶ ν' ἀποφανθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ κατηγορίας κατ' ἐμοῦ διὰ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν παρεπέμφθην νὰ δικασθῶ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Νοεμβρίου 1845.

11 Δεκεμβρίου

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

Ἀριθ. 1278.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Δικαστῶν Ἰω. Α. Σωμάκη, Προέδρου, Γεωρ. Μ. Καραμάνου, Ἰω. Σακελλαροπούλου, Ἀλεξ. Φωκᾶ, καὶ Χριστ. Ν. Δεμάθα, παρόντων τοῦ τε Ἀντεισαγγελέως Μ. Χ. Σκαλιστήρη, καὶ τοῦ Γραμματέως Γεωρ. Ιω. Βαλτινοῦ·

Συνελθὸν τὴν 26 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκέψεων τοῦ Δικαστηρίου τούτου, διὰ ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως·

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος· τοῦ Βασιλείου δι' ἐγγράφου της ἀπὸ 7 Αὐγούστου 1845 ἀνέφερε πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργεῖον, ὅτι ὁ Ἀμερικανὸς Ἰωνᾶς Κίνγ ἐξέδωκε φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεών τινων, καὶ προσθηκῶν, κτλ.» ἐνῷ ὁ συγγραφεὺς ἀπολογούμενος δῆθεν, ἐξυβρίζει τὴν Κυρίαν ἡμῶν Θεοτόκον, μέμφεται τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, καὶ ἀποδοκιμάζει τὰς ἱερὰς Συνόδους κλπ. ὅτι ἡ Σύνοδος θέλει ἀποκηρύξει τὸ βιβλίον τοῦτο κατὰ τὰ ἱερὰ αὐτῆς καθήκοντα· Παρακαλεῖ δὲ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ καταμηνύσῃ τὸν συγγραφέα εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, διὰ νὰ καταδιωχθῇ καὶ τιμωρηθῇ κατὰ τὸν νόμον·

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐγγράφου τούτου διευθυνθέντος εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέα, γενομένης ἀνακρίσεως, καὶ ὑποβληθείσης ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῶν αὐτῶν Πλημμελειοδικῶν, τοῦτο διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5748 Βουλεύματός του ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς· «Ἀποφαίνεται, ὅτι ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, ἐτῶν 53, γεν-

νηθέντος εἰς Χόλην, πόλιν τῶν Ὁμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατοικοῦντος εἰς Ἀθήνας Εὐαγγελιστοῦ, καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον, ἵνα δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος, ὅτι διὰ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὸ παρ' αὐτῶ συγγραφὲν, ἐκδοθὲν, καὶ δημοσιευθὲν, κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐν Ἀθήναις βιβλίον, ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, μετὰ παρατηρήσεών τινων, καὶ προσθηκῶν κλπ. ἐν σελίδι 45—53, 126, 161, 162, 164, 173, 175, 178, 180, 181, 186 καὶ 206, καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τοῦ παρόντος Βουλεύματος ἐκτεθεισῶν περικοπῶν·

1) Ἰσχυριζόμενος, ὅτι ἡ θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζηται Θεοτόκος, ἀλλὰ μήτηρ Χριστοῦ· 2) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν· 3) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξȣ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, περὶ μετουσιώσεως, ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δοξασίας, ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν·»

Τὸ Βούλευμα τοῦτο, ἀνέκοψεν ὁ παραπεμφθεὶς Ἰωνᾶς Κὶνγ κατὰ τὴν 29 9βρίου 1845, ἐξαιτούμενος τὴν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὸ ἄρθρ. 18 ἐδ. 2 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου ἐννοεῖ προσβολὰς κατὰ τῶν βάσεων τῆς θρησκείας, διὰ τῶν ὁποίων σκανδαλωδῶς ἐμπαίζεται ἡ θρησκεία, ἢ διδάσκεται ἡ ἀθεΐα, καὶ δὲν ἀπαγορεύεται ἡ δογματικὴ συζήτησις, γενομένη μετ' εὐσχημοσύνης, καὶ ὁδηγουμένη ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ἀληθείας, ὅτι τὸ Συμβούλιον εἰς τὸ διατακτικὸν τοῦ Βουλεύματός του ἐπρόσθεσεν «τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας,» ἐν ᾧ ὁ Νομοθέτης ὁμιλεῖ μόνον περὶ θρησκείας ἐν γένει κλπ.

Ἑπομένως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καθυπέβαλλεν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὁ παρ' αὐτῷ ἀντεισαγγελεὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10744 ἐγγράφου ἐκθέσεώς του, δι' ἧς ἐπρότεινε τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀνακοπῆς, καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀνακοπέντος Βουλεύματος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου, δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς σύστασιν τῆς παρ' αὐτοῦ προνοουμένης πράξεως νὰ ἐκφράσῃ τις προσβολὰς κατὰ τῶν βάσεων τῆς θρησκείας, καὶ νὰ ἐμπαίζῃ δι' αὐτῶν τὴν θρησκείαν, ἢ νὰ διδάξῃ τὴν ἀθεΐαν, ὡς ὁ ἀνακόπτων διϊσχυρίζεται, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ἐκφράσῃ δημοσίως ἀρχὰς ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ προκείμενον ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος· καὶ ὀρθῶς διέλαβε τὸ προσβαλλόμενον Βούλευμα, διότι ἂν καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 18 ἐδ. 2 ἀναφέρεται ἐν γένει «ἐκφράζει δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, τὸ δὲ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ διακριτικὸν τοῦ Βουλεύματός του, ὅτι ὁ ἀνακόπτων ἐξέφρασεν ἀρχὰς ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, δὲν ἔπραξεν ὅμως εἰμὴ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, διότι ὥρισε ποίας θρησκείας αἱ ἀρχαὶ προσεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος·

Ἀκοῦσαν τὸν ἀντεισαγγελέα ὑποστηρίξαντα καὶ προφορικῶς τὴν ἀνωτέρω πρότασίν του·

Διεξελθὸν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Συμβουλίου ἀποχώρησιν αὐτοῦ τὴν Δικογραφίαν, καὶ

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον,

Διὰ τοὺς εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ ἀντεισαγγελέως περιεχομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται καὶ τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὡς συμφώνους μὲ τὰ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προκύψαντα περιστατικά, καὶ μὲ τὸν Νόμον, καὶ ἰδὸν τὸ ἄρθρ. 268 καὶ ἑπομ. τῆς Ποιν. Δικονομίας·

Ἀποῤῥίπτει τὴν ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1845, ἀνακοπὴν τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγκ κατὰ τοῦ ἀπὸ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ὑπ' ἀριθ. 5748 Βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, καὶ ἐπικυροῖ τὸ Βούλευμα αὐτὸ καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις, τὴν ἐννάτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἕκτου ἔτους.

Ὁ Πρόεδρος Ι. Α. ΣΩΜΑΚΗΣ. Γ. Μ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ. ΙΩ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ. Α. ΦΩΚΑΣ. Χ. Ν. ΔΕΜΑΘΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Γ. Ι. ΒΑΛΤΙΝΟΣ.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Μαρτίου 1846.

Ὁ Γραμματεὺς
(Τ. Σ.) Γ. Ι. ΒΑΛΤΙΝΟΣ.

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν στηριζόμενον εἰς τὸ Ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, μὲ παρέπεμψε διὰ τοῦ ὑπ' Ἀριθ. 5748 βουλεύματος νὰ δικασθῶ ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν κακουργιοδικείου, ὅτι διὰ τοῦ συγγράμματός μου, ἐπιγραφομένου, «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ», καὶ ἐκδοθέντος κατὰ τὸ 1845, ἐξέφρασα ἀρχὰς καὶ ἰδέας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν·

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο διακρίνει τρεῖς περιπτώσεις·

α΄) Ὅταν προσβάλληται τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός·

β΄) Ὅταν ἐκφράζωνται ἀρχαὶ ἀντιβαίνουσαι ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη·

γ΄) Ὅταν προσπαθῇ τις νὰ δικαιολογήσῃ πράξεις ἀξιοποίνους·

Ἐπειδὴ ἡ πρώτη καὶ τρίτη περίπτωσις προφανῶς δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ Συγγράμματός μου, οὔτε περὶ αὐτῶν ἀποφαίνεται τὸ Συμβούλιον·

Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα περίπτωσις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν φαίνεται τὸ συμβούλιον, ὅτι ὑπάγει τὸ σύγγραμμά μου, ἐννοεῖ προσβολὰς κατὰ τῶν βάσεων τῆς θρησκείας, ὡς τοιαύτης, τουτέστι πάσης θρησκείας, διὰ τῶν ὁποίων σκανδαλωδῶς ἐμπαίζεται ἡ θρησκεία, ἢ διδάσκεται ἡ ἀθεΐα, ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιτρέπεται δογματικὴ συζήτησις γινομένη μετ' εὐσχημοσύνης καὶ ὁδηγουμένη ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ἀληθείας·

Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἀποδεικνύεται ὅτι παρεξηγεῖ τὸν νόμον, διότι εἰς τὸ διατακτικὸν τοῦ βουλεύματός του προσθέτει ἔννοιαν μὴ ἐμπεριεχομένην εἰς τὸν νόμον, ὅτι δῆθεν προσβάλλονται αἱ βάσεις «τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας», ἐν ᾧ ὁ νομοθέτης ὁμιλεῖ μόνον περὶ θρησκείας ἐν γένει, καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πρεσβεύηται δημοσίως ἄλλη θρησκεία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἅμα δὲν εἶναι καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τούτου, τὸ σύγγραμμά μου, καὶ ἰδίως τὰ κατηγορούμενα μέρη ἐμπεριέχουν μόνον ῥήσεις τῶν πα-

τέρων τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία παραδέχεται·

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὁμολογοῦν ὅτι τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων ἐν γένει νόμου ἄρθ. 18. ἐδ. 2, εἰς τὴν λέξιν θρησκείας, καὶ τὸ εἶδος αὐτῆς, τουτέστι τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, μ' ὅλα ταῦτα ἐθεώρησεν ὅτι ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὸν νόμον, ἀλλὰ διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, ἀντιποιηθὲν ἔργα νομοθέτου·

Ἐπειδὴ θεωρῶ ὅτι εἶναι μεγίστη ἀδικία, τὸ νὰ διώκηται πολίτης φιλικοῦ ἔθνους, μόνον καὶ μόνον διότι ἐξέφρασεν ἢ ἰδιαιτέρως, ἢ διὰ τύπου, τὴν θρησκευτικὴν δοξασίαν του, δοξασίαν τοῦ ἔθνους του, τῶν Ὁμοσπόνδων Πολειτιῶν τῆς Ἀμερικῆς, δοξασίαν μιᾶς τῶν τριῶν προςατίδων δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀγγλίας, δοξασίαν τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων κατοίκων ἄλλης μιᾶς τῶν προςατίδων δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Γαλλίας, δοξασίαν τόσων φιλικῶν ἐθνῶν, οἷα τῆς Ἑλβετίας, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Προυσσίας, κ. λ., καὶ μάλιστα,

Ἐπειδὴ ἐξέφρασε τὴν δοξασίαν τȣ ταύτην διὰ ῥήσεων αὐτολεξεὶ τῶν σημαντικωτέρων καὶ λαμπροτέρων Φωστήρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ θεωρῶ τὸν διωγμὸν τοῦτον ἐναντίον τοῦ α΄. ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον προστατεύει πᾶσαν γνωστὴν θρησκείαν εἰς τὴν Ἑλλάδα·

Ἐπειδὴ θεωρῶ τὸν διωγμὸν τȣ̃τον ἐναντίον τοῦ δεκάτȣ ἄρθρȣ τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον λέγει· « πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς τε ἐγγράφως καὶ διὰ τȣ τύπου τοὺς στοχασμούς του, τηρῶν

τοὺς νόμυς τοῦ κρατους», καὶ «ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος, καὶ λογοκρισία δὲν ἐπιτρέπεται·»

Ἐπειδὴ δὲν γνωρίζω κανένα νόμον κωλύοντα τὸ νὰ δημοσιεύω προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς μου· κανένα νόμον κωλύοντα τὸ νὰ τυπώσῃ τις ἀποσπάσματα ἐκ τῶν Συγγραμμάτων τῶν λαμπροτέρων Φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας·

Καὶ ἐπειδὴ, καὶ, ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτος νόμος πρὸ τοῦ Συντάγματος, ἤδη κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ργ΄, (103) ἄρθρυ τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον λέγει· «ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καθ' ὅσον ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸ παρὸν Σύνταγμα, καταργοῦνται·»

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ὅσους ἄλλους ἐπιφυλάττομαι νὰ προσθέσω ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀνακόπτω τὸ ὑπ' ἀριθ. 1278 Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ὥστε νὰ μεταῤῥυθμισθῇ παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15/27 Μαρτίου 1846.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

Ἀριθ. 23Γ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Εἰσαγγελεύς.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 15 ὑπερμεσοῦντος μηνὸς ἀναιρέσεως ἔκθεσιν, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνταῦθα κατοικοῦντος Ἰωνᾶ Κίγκ ἀναιρεσιβαλόντος τὸ ἀπὸ 9 τοῦ παρόντος μηνὸς, ὑπ'

ἀριθ. 1278, βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, δι' οὗ ἀπεῤῥίφθη ἡ ἀπὸ 27 Νοεμβρίου 1845, ἀνακοπὴ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγκ κατὰ τοῦ ἀπὸ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ὑπ' ἀριθ. 5748, βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, καὶ ἐπεκυρώθη τὸ βούλευμα αὐτὸ καθ' ὁλοκληρίαν·

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 488,489,163 καὶ 164. τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, καὶ τὸ ἀπὸ 22, Ἰανουαρίου 1837, Β. Διάταγμα·

Κλητεύομεν τὸν ῥηθέντα ἀναιρεσείοντα, Ἰωνᾶ Κὶγκ, κάτοικον ἐνταῦθα, νὰ παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου του, διοριζομένου κατὰ τὰς ἐν γνώσει διατάξεις τῆς Δικονομίας, εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὴν πρώτην πέμπτην τῆς ἑβδομάδος, μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κοινοποιηθῇ ἡ παροῦσα πρὸς αὐτὸν, τὴν ἑνδεκάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας, ὅτε θέλει δικασθῇ ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως αὐτοῦ· ἄλλως θέλει ὑποκύψει εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 492, τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ἡ πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα κοινοποίησις τῆς παρούσης κλήσεώς μας, ὑπογεγραμμένης παρ' ἡμῶν, καὶ φερούσης τὴν ἐπίσημον τῆς ὑπηρεσίας μας σφραγίδα, θέλει ἐνεργηθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 190 καὶ 191, τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Μαρτίου 1846.

(Τ. Σ.) Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς
Μ. ΚΑΣΣΙΝΗΣ.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΓΑ

ὑπὲρ τῆς ἀναιρέσεως, ἐκφωνηθεῖσα τὴν 11/23 *Ἀπριλίῳ* 1846.

Κύριοι!

Διὰ βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, παραπεμφθεὶς ὁ Κύριος Ἰωνᾶς Κὶγγ νὰ δικασθῇ ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων περὶ προσβολῆς κατὰ τῆς θρησκείας, δὲν ἤθελε ζητήσει ν' ἀποφύγῃ τοὺς φυσικούς του δικαστάς, ἂν ἐπὶ τῆς καταδιώξεως ταύτης δὲν προηγεῖτο ζήτημα καθαρῶς νομικόν, ἀνῆκον ὁλοσχερῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητά σας. Τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι μέγα, ὡς ἀποτελοῦν μέρος τοῦ δημοσίου δικαίου, καὶ ἀποβλέπον δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ Χάρτης μας ἐξησφάλισεν, εἶναι δὲ τὸ περὶ ἀνεξιθρησκείας.

Ποσῶς δὲν θέλω καταγίνει ἐνταῦθα νὰ σᾶς ἀναπτύξω τὴν σωτήριον ἀρχὴν τῆς ἀνεξιθρησκείας. Πρώτη βάσις τοῦ πολιτισμοῦ, ἀχώριστος ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέρος, εἶναι ἀλήθεια, περὶ τῆς ὁποίας ἕκαστος ἡμῶν κατὰ μέρος εἶναι πεπεισμένος.

Ἔργον μου θέλει εἶσθαι νὰ σᾶς ἀποδείξω, ὅτι ἡ περὶ αὐτῆς ἀρχὴ εἶναι καθιερωμένη εἰς τὴν νομοθεσίαν, καὶ αὐτὴ ἰδίως διὰ τοῦ βουλεύματος τῆς παραπομπῆς προσβάλλεται.

Περὶ τίνος κατηγορούμεθα; ὅτι παρεβιάσαμεν τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει, καὶ περὶ τύπου νόμου, τὸ ὁποῖον λέγει· «ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχάς, ἢ δόξας, „ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὰς βά-

„σεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβὴ „εἰς τὴν θρησκείαν, ἢ εἰς τὰ ἤθη. κτλ.»

Ἂν ἡ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰσχύσασα νομοθεσία περιεῖχε μόνον αὐτὴν τὴν διάταξιν, δὲν ἤθελε μὲ εἶναι δύσκολον νὰ σᾶς ἀποδείξω, ὅτι καὶ αὐτὴ εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπολύτου ἀνεξιθρησκείας. Ἀλλὰ συνάπτων αὐτὴν μὲ ὅσα μέχρι τοῦδε περὶ θρησκείας ἐνομοθετήθησαν, εὑρίσκω ἐναργεστέραν τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν.

Ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀφ' ὅτου τὸ ἔθνος συνηθροίσθη εἰς ἐθνικὰς συνελεύσεις, ἔδειξε πάντοτε, ὅτι πρεσβεύει πλήρη περὶ τὰ θρησκευτικὰ ἀνοχήν, ὅπως τὰ ἔθνη τὰ πλέον φιλελεύθερα καὶ μισοῦντα τὰς θρησκευτικὰς καταδιώξεις. Ἤδη τὸ πρῶτον Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἡ πρώτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις ἀνηγόρευσεν ἐν Ἐπιδαύρῳ, θεσπίζει ὅτι «ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξȣ τȣ̃ Χριςοῦ ἐκκλησίας· ἀνέχεται ὅμως ἡ διοίκησις τῆς Ἑλλάδος πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν, καὶ αἱ τελεταὶ καὶ ἱεροπραξίαι ἑκάστης αὐτῶν ἐκτελοῦνται ἀκωλύτως.» Ἡ αὐτὴ διάταξις ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸ πολίτευμα τῆς ἐν Ἄστρει Β'. συνελεύσεως.

Τί ἐξάγεται ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης; ἡ ἀπόλυτος ἀνεξιθρησκεία; ἡ ἄδεια εἰς ἕκαστον νὰ πρεσβεύῃ ὁπωσδήποτε κατ' ἰδίαν καὶ δημοσίως τὰ τῆς θρησκείας του, καὶ ἡ ἰσότης πασῶν τῶν θρησκειῶν ἐνώπιον τοῦ νόμου; ὄχι· διότι ἡ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀποκαλεῖται ἡ ἐπικρατοῦσα. Αὕτη λοιπὸν ἔχει τὴν προτίμησιν, καὶ τρόπον τινὰ πρεσβεύεται ἀπὸ τὸ κράτος αὐτό, ἀπολαμβάνουσα τὴν πλήρη προστασίαν του. Αἱ λοιπαὶ μόνον δὲν κωλύον-

ται, καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτὰς νὰ τελῇ τὰ τῆς θρησκείας του ἐλευθέρως. Εἶναι λοιπὸν σύστημα μικτὸν ἀνοχῆς καὶ περιορισμοῦ.

Ἠδύνατο νὰ φρονῇ τις, ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης διατάξεως ἴσως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κηρύττῃ τις δημοσίως δόγμα διαφέρον τοῦ τῆς ἐπικρατούσης ἐκκλησίας. Θέλομεν ἐννοήσει καθαρῶς τὴν περίστασιν ταύτην, βοηθούμενοι ἀπὸ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις. Τί ἐστι μισαλλοθρησκεία, ἤτοι σύστημα ἀντικείμενον εἰς τὴν ἀνοχήν; Μία θρησκεία βασιλεύει· αὕτη μόνη δύναται νὰ πρεσβεύηται, καὶ εἶναι ἔλλειψις θρησκείας ἡ ἑτεροδοξία. Ἀποθεῖται λοιπὸν ὁ ἑτερόθρησκος, ἢ πρέπει νὰ κρύπτεται. Ἃς μεταβῶμεν τώρα εἰς τὸ σύστημα τῆς ἀνοχῆς. Εἶναι φανερὸν, ὅτι δύναται νὰ ἔχῃ διαφόρους βαθμοὺς, ἤτοι νὰ ἦναι ἀτελὴς, ἢ ἐντελής. Ὁ πρῶτος βαθμὸς θέλει εἶναι ἡ παῦσις τῆς καταδιώξεως ἕνεκα ἑτεροθρησκείας. Εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του ἐπιτρέπεται νὰ λατρεύῃ τις τὸν Θεὸν ἄλλως παρὰ ὅπως ἡ ὁλομέλεια τοῦ ἔθνους, καὶ τοῦτο δύναται νὰ ἦναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, χωρὶς νὰ ἔχῃ συνεπείας. Ἀπολαμβάνει τις ἁπλῶς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἀπρόσβλητον τοῦ προσωπου του ἕνεκα τῆς δοξασίας του· ἀλλὰ ἡ ἀνοχὴ αὕτη εἶναι πολὺ ἀτελὴς, διότι ἀπαγορεύει μόνον τὴν ἐπέμβασιν εἰς τὸ ἀπόῤῥητον τῆς συνειδήσεως. Ἡ θρησκεία δὲν εἶναι, καθὼς τινες δοξάζουν, ἁπλῶς θεωρία, ἡ λεγομένη ἔλλογος θρησκεία (religion raisonnée,) ἀλλὰ κυρίως σχέσις πραγματικὴ πρὸς τὸν Θεὸν (Sensu eminentiori,) ἅπαξ ἐπισφραγισθεῖσα δι' ἀποκαλύψεως καὶ στερεωθεῖσα διὰ τῆς παραδόσεως, ὡς κοινῶς παραδεδεγμένη ἰδέα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀποτελοῦσα τὴν συνείδησιν ἐθνικοῦ ὅλου.

Συνίσταται λοιπὸν πρὸ πάντων εἰς τὴν λατρείαν καὶ εἰς ἐξωτερικὰς τελετάς. Συναθροιζόμενοι οἱ ὁμόθρησκοι καὶ ὁμολογοῦντες τὸ αὐτὸ, ἀπολαμβάνουν τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἡ δοξασία των εἶναι πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς, ἢ καθὼς λέγει σήμερον ἡ φιλοσοφικὴ γλῶσσα κατ' ἀντικείμενον (Objective.) Τὸ νὰ ἐπιτρέπῃ λοιπὸν εἰς τὸν ἄλλον, μόνον ἐντὸς τῆς καρδίας νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν ὅπως φρονεῖ, δὲν εἶναι πλήρης ἀνοχὴ, ἀλλὰ πολὺ σχετικὴ καὶ περιωρισμένη.

Ὁ δεύτερος βαθμὸς τῆς ἀνοχῆς θέλει εἶναι ἄρα νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς αὐτὸν νὰ τελῇ τὰ τῆς θρησκείας του ἀκωλύτως. Οἱ ὁμόθρησκοι δύνανται νὰ συνέρχωνται ἐπὶ τὸ αὐτὸ, διὰ νὰ προσεύχωνται κατὰ τὸ δόγμα των.

Δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμη εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον. Ἐπετρέψαμεν εἰς τοὺς ἑτεροθρήσκους, εἰς τοὺς Καθολικοὺς, εἰς τοὺς Εὐαγγελικοὺς, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἔχουν τὴν ἐκκλησίαν, ἢ τὴν συναγωγήν των. Ἀλλὰ ἔχθν ἀνάγκην βιβλίων θρησκευτικῶν, ἢ τῶν κειμένων τῆς παραδόσεως, ἢ ἄλλων θρησκευτικῶν διδαχῶν, ἐξηγητικῶν συγγραμμάτων, σχολίων. Σήμερον ὁ γραπτὸς λόγος τυπόνεται· ὁ τύπος ὅμως συνεπάγεται τὴν δημοσίευσιν.

Ἂν ἡ ἀνοχή μας ἦναι πλήρης, θέλει ἐπιτρέψει καὶ τοῦτο· διότι ἄλλως στερεῖ τὸν ἑτερόθρησκον τῶν μέσων τοῦ νὰ φωτίζεται εἰς τὰ τῆς θρησκείας του καὶ νὰ καταμανθάνῃ ὅσα εἰς αὐτὴν ἀνήκουν.

Ἐδῶ θέλω διακόψει ὀλίγον τὴν σειρὰν τῶν ἰδεῶν μου, διὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ κείμενον τῆς διατάξεως τοῦ Α'. Ἑλληνικοῦ πολιτεύματος. Μέχρι τίνος βαθμοῦ φθάνει ἡ καθιερωμένη ἀνοχή; Βεβαίως μέχρι τοῦ δευτέρου, διότι ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τῶν τῆς ἀλλοτρίου θρησκείας ἀ-

κωλύτως. Ὁ τρίτος βαθμὸς ὅμως τουτέστι καὶ ἡ διὰ τύπου δημοσίευσις τῶν βοηθητικῶν βιβλίων δὲν ἐξάγεται ἐντελῶς.

Κατὰ τὸ παρὸν ἀρκεῖ μόνη ἡ παρατήρησις αὕτη. Ἂς ἐξακολουθήσωμεν πάλιν τὰς ἰδέας μας περὶ ἀνοχῆς. Τρίτου βαθμοῦ εἶναι ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν δημοσίευσιν βοηθητικῶν βιβλίων. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τέταρτος βαθμός. Διὰ τῆς δημοσιεύσεως γίνονται γνωστὰ διάφορα δόγματα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τόπου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οὗτος ὀνομάζει λευκὸν, ὁ ἕτερος τὸ ἀποκαλεῖ μέλαν. Ἄρα ἀντίθεσις, σύγκρουσις.

Δὲν ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα ὅ,τι λέγει ὁ Corneille, Tous les monstres d' Egypte ont leur temple dans Rome.

Ὁ Γάλλος ποιητὴς ἐννοεῖ τὸ πολύμορφον τῆς πολυθεΐας, ἥτις ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον, ὅταν ὅλαι αἱ λατρεῖαι τοῦ γνωστοῦ κόσμου συνέῤῥευσαν εἰς τὸ πάνθεον τῆς Ῥώμης.

Εἰς τοιοῦτό τι δὲν φέρει ἡ ἀπόλυτος ἀνοχὴ, ἀλλὰ εἰς πολεμικὰς συζητήσεις. Ἕκαστον χριστιανικὸν δόγμα προηγεῖται ἢ ἕπεται τῶν ἄλλων κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀνεφάνη, καὶ ἀποτόμως διαχωρίζεται ἀπὸ τὰ λοιπά. Μάλιστα εἰς τὴν διάκρισίν του ταύτην συνίσταται ὅλη ἡ δύναμίς του. Ἐν ᾧ λοιπὸν ἐξηγεῖ τὴν παραδεδεγμένην παρ' αὐτοῦ ἀλήθειαν, ὡς πλάνην ἀποθεῖ τὴν ἐναντίαν ἐξήγησιν, καὶ ἀποτρέπει τοῦ νὰ τὴν παραδεχθοῦν οἱ ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ἰδὲ εἰς τὴν καθαράν της ἔκφρασιν ἡ Ἐκκλησιαστηκὴ πολεμικὴ, ἥτις κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγωνιζομένου εἶναι ἐπιδεκτικὴ περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας πικρίας.

Ὅταν μόνον εἰς τὴν ἐπικρτοῦσαν Ἐκκλησίαν ἐπιτρέπηται νὰ φέρῃ δημοσίως τὸν λόγον περὶ δογματικῶν ἀντικειμένων, καὶ νὰ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἑτεροθρήσκων δογμάτων, εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἀνοχὴ δὲν εἶναι τελεία. Βέβαια ἡ ἐπικρατοῦσα Ἐκκλησία ἀνέκαθεν καὶ ἐκ προοιμίου καταδικάζει πᾶν ἐναντίον δόγμα. Ἀλλὰ καθαυτὸ διὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἔχει ἄδικον, διότι χρεωστεῖ τὴν νίκην της εἰς τὴν κατηναγκασμένην σιωπὴν τῶν ἄλλων. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου τοιοῦτος περιορισμὸς ὄχι μόνον εἶναι ἄδικος, ἀλλ᾽ ἀδικεῖ καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν Ἐκκλησίαν, διότι ἀφαιρεῖ ἀπ᾽ αὐτῆς τὰ μέσα τοῦ νὰ ἔχῃ δίκαιον, ἐν ᾧ τὴν δεικνύει ἄτολμον ν᾽ ἀντιπαραταχθῇ μέτωπον πρὸς μέτωπον καὶ χρήζουσαν τῆς κοσμικῆς χειρός. Ὁ ἐρήμην λέγων δικαιοῦται μόνος του ὡς ὁ αὐτάρεσκος.

Ἀλλ᾽ ἂς ἀφήσωμεν τὴν ἀφῃρημένην ἐξέτασιν τοῦ πράγματος. Οἱ δύο τελευταῖοι βαθμοὶ τῆς ἀνοχῆς, τοὺς ὁποίους ἀναφέραμεν, νὰ δημοσιεύῃ διὰ τοῦ τύπου ἡ ἑτερόθρησκος Ἐκκλησία τὰ βοηθητικὰ βιβλία, καὶ νὰ ἀναδέχεται ἀγῶνα πολεμικῆς συζητήσεως, ὁποῖον ἐζήτησαν οἱ πρῶτοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς, αὐτοὶ λοιπὸν οἱ δύο βαθμοὶ τῆς ἀνοχῆς ἐνυπάρχουν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ πολιτεύματος τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἐν Ἄστρει Συνελεύσεων; — Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι καθαρὸν, καὶ κλίνω μᾶλλον πρὸς τὴν ἀποφατικὴν λύσιν, διότι ὅστις περιορίζει μόνον τὴν ἀνοχὴν εἰς τὸ ἀκώλυτον τῆς τελέσεως τῶν θρησκευτικῶν, φαίνεται ὅτι προσδιορίζει καὶ περιορίζει τὸ μέτρον αὐτῆς.

Ἀλλὰ ἡ ἑρμηνεία αὕτη μὲ βοηθεῖ νὰ σᾶς καταδείξω τὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους ἐν βραχεῖ διαστήματι. Ἰδοὺ τί λέγει τὸ Σύνταγμα τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως τὸ 1827.

«Ὁ καθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπαγγέλλεται τὴν θρησκείαν του ἐλευθέρως, καὶ διὰ τὴν λατρείαν αὐτῆς ἔχει ἴσην ὑπεράσπισιν. Ἡ δὲ τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι θρησκεία τῆς ἐπικρατείας.» —Ἐδῶ εὑρίσκομεν ὅσα προηγουμένως ἐζήτησαμεν διὰ τὸ σύστημα τῆς πληρεστάτης ἀνοχῆς. Ἐλευθερίαν τοῦ ἐπαγγέλλεσθαι (de professer), τουτέστι τοῦ πρεσβεύειν δημοσίως, καὶ ἰσότητα κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀναγνωρίζεται ἐπικρατοῦσα θρησκεία· ἀλλὰ κατόπιν ἐκείνων τῶν διατάξεων τοιαύτη διάκρισις εἶναι ἁπλῶς τιμητικὴ (honoris causa). Ἡ ἰσότης δὲν συμβιβάζεται μὲ προνόμοια.

Κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ἐνταῦθα ἀνήκει νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, διότι ἐπέρχεται εἰς τὰ πρῴην νομοθετηθέντα, καὶ ἂν δὲν ἦναι εἰς ἀντίθεσιν μετ' αὐτῶν, δὲν τὰ καταργεῖ.

Ἂν καὶ αἱ Κυβερνήσεις αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων παρῆλθον ὡς ἐξ συμβάντος (de fait), αἱ ἀρχαὶ ὅμως, τὰς ὁποίας ἐθέσπισαν, μέχρι καταργήσεως μένουν καὶ ἀποτελοῦν τὸ δημόσιον δίκαιον τῶν Ἑλλήνων· εἶναι ἀρχαί, ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὸ σχῆμα τῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες ἔκτοτε δὲν ἔπαυσαν νὰ ἰσχύουν, ὁποία π.χ. ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος, ἡ ἀρχὴ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει δοῦλος. Ὅ,τι ἐν γένει ἄλλοτε ἀπεκάλουν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου (les droits de l' homme.) Τί λέγει λοιπὸν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18;

«Ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχάς, δόξας, καὶ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει» ἀκούετε, Κύριοι; ἐν γένει·—εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας.» —Ποίας θρη-

σκείας; τάχα τῆς ἐπικρατούσης Ἐκκλησίας; ὁ νόμος σιωπᾷ. Τὰ Συμβούλια τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ τῶν Ἐφετῶν, ἀντιποιούμενα ἔργον νομοθέτου, τὸ προσθέτουν, ἀποκαλοῦντα ἐπεξήγησιν τὴν προσθήκην· ἐξακολουθῶ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου — «τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν θρησκείαν, ἢ εἰς τὰ ἤθη.» Πολὺ καθαρῶς, πολὺ σαφῶς ἐκφράζεται ὁ νομοθέτης. Μήπως ἀγνοεῖ τὴν ἐπικρατοῦσαν Ἐκκλησίαν, ὅστις ῥητῶς τὴν ὀνομάζει εἰς τὸ προγενέστερον ἄρθρον 17; «ὅστις — προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως.» Δὲν εἶναι δυνατὸν ἐναργέστερον νομόθέτης νὰ μᾶς ἐκθέσῃ τὴν τάξιν τῶν ἰδεῶν του. Δύο εἴδη θρησκευτικῶν προσβολῶν εἶναι ἐνδεχόμενα, ἢ ἰδικῶς κατὰ τῆς δεῖνα θρησκείας, ἢ ἐν γένει, κατὰ πάσης θρησκείας. Τὸ πρῶτον εἶδος προβλέπεται παρὰ τοῦ ἄρθρ. 17, τὸ δεύτερον παρὰ τοῦ ἄρθ. 18.

Τοῦτο λοιπόν, περὶ οὗ κατηγορούμεθα, ἔχει ἀντικείμενον νὰ τιμωρήσῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀθεΐας, τὸν ἐμπαιγμὸν πάσης ἐν γένει θρησκείας, π. χ. τὸν βάναυσον καὶ παχυλὸν ὑλισμόν. Ἄλλως ἠθέλαμεν ἔχει ἄσκοπον καὶ ἀκατανόητον ἐπανάληψιν (redondance), τὸ ἄρθρ. 18, ἤθελεν εἶναι παράφρασις τοῦ ἄρθρ. 17. Ἢ λοιπὸν δὲν ἔχει τὸ ἄρθρον 18 καμμίαν νέαν ἔννοιαν, ἢ ἐννοεῖ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγω. Αὐτὸ τὸ ἄρθρ. 18 δὲν λέγει προηγουμένως «ὅστις ἐκφράζεται — μὲ τρόπον, προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιυργὸν τοῦ παντός;» — καὶ ποία θρησκεία δὲν λατρεύει Δημιουργὸν τοῦ παντός, ἢ δὲν ἔχει

κοσμογονικὴν βάσιν; Θέλετε τρανωτέραν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ νόμος παραδέχεται τὴν ἀπόλυτον ἀνεξιθρησκείαν; Αὐτὸ τὸ ἄρθρ. 17, τί λέγει; Τιμωρεῖται ὅστις προσβάλλει τὰ δόγματα ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβρνήσεως. Ὄχι μόνον λοιπὸν ἡ ἑτεροδοξία δημοσίως πρεσβευομένη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ καὶ προστατεύεται ῥητῶς ἀπὸ τὸν νόμον. Ἂς προσέξωμεν να μὴ φανῶμεν ὀλιγώτερον ἀνεξίθρησκοι ἀπὸ τοὺς νόμους μας, ὀλιγώτερον πεπολιτισμένοι.

Θέλω νὰ εἶμαι πληρέστερος ἀπὸ τὰ βουλεύματα τῶν κατωτέρων δικαστηρίων. Δὲν ἐπαρκοῦμαι εἰς ὅσα σᾶς εἶπον. Ἐξετάζω καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματός μας, περὶ τοῦ ὁποίου τὰ Συμβούλια ταῦτα ἐσιώπησαν.

Τὸ 1ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος λέγει·

«Ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πᾶσα δὲ ἄλλη γνωςὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτὴ καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἀπαγορευομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ, καὶ πάσης ἄλλης ἐπεμβάσεως κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας.»

Ἴσως θέλουν μὲ παρατηρήσει, ὅτι τὸ Σεπτεμβριανὸν Σύνταγμά μας ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σύστημα τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐπιδαύρου, εἰς τὴν μικτὴν καὶ ἀτελῆ ἀνεξιθρησκείαν. Ὄχι! τὸ λέγω μὲ θάῤῥος, ὄχι! Τί ἐννοεῖ. . .«Πᾶσα δὲ ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτή;» Εἶναι ἀνεκτὴ ἐν γένει καὶ δυνάμει τοῦ νόμου. Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου ἔλεγεν, ὅτι «ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος ἀνέχεται πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν.» Εἰς τὴν Διοίκησιν ἦτο ἐναποτιθεμένον τὸ μέτρον τῆς ἀνοχῆς, τώρα ὅμως ἡ ἀνοχὴ, καθὼς εἶπον, ὑπάρχει δυνάμει τοῦ νόμου, καὶ ὑπάρ-

χει μὲ ὅλα τὰ ἐπακόλουθά της. Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἐπεξήγησις αὕτη; ὁ νόμος ἐπεξηγεῖ ἑαυτὸν μόνος. Τί ἀπαγορεύεται; ὁ προσηλυτισμὸς, ἡ ἐπέμβασις κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας. Τί ἐστι προσηλυτισμός; Εἶναι βεβαίως ὡρισμένη ἐνέργεια πρὸς ἐφέλκυσιν ἀτόμων πρεσβευόντων ἄλλο δόγμα. Ὅστις ὅμως ἐκθέτει τὸ ἴδιον δόγμα, ἢ τὸ ὑπερασπίζεται, δὲν προσηλυτίζει, μάλιστα ὅταν δὲν μέμφηται τὸ δόγμα τοῦ ἄλλου, καὶ περὶ τούτου θέλομεν λαλήσει κατόπιν. Ὁ προσηλυτισμὸς δὲν γίνεται, οὔτε πώποτε ἐγένετο διὰ τῆς δημοσιότητος, ἀλλὰ κρυφίως, διὰ θωπευτικῶν μέσων, ἐνεδρευομένης τῆς ἀσθενοῦς καὶ στερουμένης ἕρματος συνειδήσεως.

Τί ἐστιν ἐπέμβασις; ὁ καθολικὸς ἐκθέτων τὴν κατήχησίν του ἐπεμβαίνει τάχα εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας μας; ὄχι, βέβαια. Ἐπέμβασιν λέγομεν τὴν εἰσχώρησιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς ἄλλου. Ὅταν π. χ. τὰ ἀνατεθειμένα εἰς τὸν κλῆρόν μας ἔργα, ἀντιποιεῖται κλῆρος ἄλλου δόγματος. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἂν δὲν ἦσαν ἀληθῆ, ποίαν χρῆσιν θέλετε κάμει τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος (Ἄρθρ. 10)· « Πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τούς στοχασμούς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ κράτους; » Μήπως ἐξαιροῦνται οἱ θρησκευτικοὶ στοχασμοί; καὶ ποίους νόμους ὀφείλομεν νὰ τηρήσωμεν; φανερόν, ὅτι τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου.

Αὐταὶ μόναι σήμερον μᾶς διέπουν, διότι αὐταὶ μόναι ἐπιβάλλουν ποινήν.

Διὰ μίαν στιγμὴν ὑποθέτω, ὅτι τὸ Σύνταγμα περιορίζει τὴν ἀνεξιθρησκείαν. Στερούμενον ποινικῆς κυρώσεως (Sanction pénale), δὲν ἔχει δι' ἡμᾶς κάμμίαν συνέπειαν·

Δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς διὰ τὸ μέλλον εἰς τὸν νομοθέτην, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ποινὴ μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸν νόμον.

— Nulla poena sine lege.

Ἀφ' οὗ ἀνέπτυξα, Κύριοι, τὴν κακὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, μὲ μένει ἀκόμη νὰ πραγματευθῶ καὶ τὴν κακὴν ἐφαρμογήν του.

Περίεργον φαινόμενον. Ὅστις ἀκούει τὰς αἰτιάσεις τοῦ βουλεύματος, φρονεῖ βεβαίως ὅτι τὸ Σύγγραμμα τοῦ Κ. Κὶγγ γέμει αἱρετικῶν δοξασιῶν, ἀξίων νὰ θορυβήσουν τὴν ψυχὴν ἑκάστου εὐσεβοῦς τέκνου τῆς Ἀνατολικῆς μας Ἐκκλησίας. Εἰς μάτην διατρέχων τὸ βούλευμα ζητῶ τοιαύτην ὕλην. Τί συνέβη; Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀφώρισε τὸ πόνημα τοῦ Κ. Κὶγγ, καταδεικνύουσα ἑτεροδοξίαν. Οἱ πλημμελειοδίκαι καὶ ἐφέται ἀντέγραψαν τὴν περὶ ἀφορισμοῦ πρᾶξιν. Ἐννοῶ πολὺ καλά, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ὡς ἄγρυπνος φύλαξ τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προειδοποιῇ τὰ τέκνα της ἀπὸ τοῦ ν' ἀποφεύγουν τὸ μίασμα τῆς ἑτεροδοξίας. Δὲν ἐξετάζω ἂν ἀπὸ ὑπερβολικὸν ζῆλον ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἀποστολῆς της, ἀλλὰ τὰ δικαστήρια ὑπόκεινται εἰς ἄλλους κανόνας, διότι ἐφαρμόζουν ῥητοὺς νόμους.

Περὶ τίνος κατηγορεῖται ὁ Κ. Κὶγγ; « 1ον διότι, παρὰ τὰ ὁρισθέντα καὶ παραδεχθέντα εἰς τὴν Γ'. ἐν Ἐφέσῳ τῷ 431 ἔτει συγκροτηθεῖσαν οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ὀνομάζηται μήτηρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐχὶ Θεοτόκος· 2ον διότι, παρὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον συγκροτηθείσης Ζ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην

τιμητικὴν προσκύνησιν· 3ον) διότι κατακρίνει τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς μετουσιώσεως.»

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον·

«Ἐπειδὴ ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ διὰ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ συγγραφὲν, ἐκδοθὲν καὶ δημοσιευθὲν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος Βιβλίον, ἐπιγραφόμενον «Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεων τινῶν καὶ προσθηκῶν ἀπὸ τὰ συγγράμματα Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος καὶ ἄλλων φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας, διαπρεψάντων πρὸ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος μετὰ Χριστὸν, ἐν Σελίσι 45—53, 126, 161, 162, 164, 173, 175, 178, 180, 181, 186, καὶ 206, καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἑξῆς περικοπῶν· «Τέλος πάντων (λέγει Σελ. 45) ἐπειδὴ ἐκατηγορήθην ἤδη δύο ἢ τρεῖς φορὰς, ὅτι ἠσέβησα, καὶ ὡμίλησα ἐναντίον τῆς ἁγίας μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Μαρίας, νομίζω εὔλογον νὰ εἴπω πῶς τὴν θεωρῶ, διὰ νὰ κρίνῃ ἕκαστος ἑπομένως ἂν εἶμαι ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος τούτου.» «Τὸ πῶς θεωρῶ τὴν μητέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν δύναμαι νὰ παραστήσω καλήτερα εἰμὴ δι' αὐτῶν τῶν λέξεων τοῦ περιφήμου πατρὸς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἐπισκόπου Κύπρου.» (Σελ. 175) «Ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, καὶ ὁ ἅγιος Βασίλειος, δύο τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, οἵτινες ἑορτάζονται ὡς ἅγιοι δὶς τοῦ ἔτους, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ κατηγορηθῶ ὡς αἱρετικὸς, ὡς βδελυρὸς, καὶ βλάσφημος, διότι τὴν ὀνομάζω Μαρίαν, καὶ μητέρα τοῦ Χριστοῦ;»

«Διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου, ὡς ἄνω ἐκφρασθεῖσαν, ἢ διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Βασιλείου,

δὲν θέλω νὰ εἴπω τι ἐδῶ, οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατά. Τὴν ῥῆσιν ἀμφοτέρων ἀναφέρω, διὰ νὰ ἴδωσιν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τί λέγουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ὅτι τὴν ὀνομάζουσι καθὼς ἐγὼ τὴν ὠνόμασα, καὶ καθὼς τὴν ὠνόμασεν ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος, εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, «Σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου καὶ ἐνανθρωπίσαντα·» ὡς ὁ ἅγιος Ἰουστῖνος τὴν ὀνομάζει εἰς τὸν πρὸς Τρύφωνα διάλογόν του, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Εἰρηναῖος καὶ ὁ Κλήμης, καὶ ἄλλοι, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.» (Σελ. 178—182.) «Τέλος ἂς μὴ φαντασθῇ τις, ὅτι ἐξύβρισα ποτὲ ἢ ἐβλασφήμησα τὴν Μαρίαν, ἢ ὅτι ὡμίλησα ποτὲ ἐναντίον αὐτῆς. Δὲν ἐξυβρίζω οὐδένα πιπιστὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ, οἵτινες εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὀνομάζονται ἅγιοι, εἶναι ἀγαπητοὶ καὶ ἄξιοι τιμῆς, καὶ τὰ σώματά των ὀνομάζονται "ναὸς τοῦ ἁγίου πνεύματος·» «οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματος ἐστί;» (Κορινθ. Α΄. Κεφ. ς΄. 15—19.) «ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς». (Κορινθ. Α΄. κεφ, ς΄, 15.) «οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;» (Κορινθ. Α΄. Κεφ. γ΄, 16.) «Πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ὑβρίζω; Μὴ γένοιτο νὰ ὑβρίζω, ὄχι μόνον τὴν Μαρίαν, ἥτις ἦτο «Κεχαριτωμένη καὶ εὐλογημένη ἐν γυναιξὶ,» τῆς ὁποίας «ἡ ψυχὴ ἐμεγάλυνε τὸν Κύριον.» καὶ τῆς ὁποίας «τὸ πνεῦμα ἠγαλλιάσατο ἐπὶ τὸ Θεῷ τῷ Σωτῆρι αὐτῆς·» (Λουκ. ά, 46—47), ἥτις μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ προσεκαρτέρει τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ἁγίυς· «οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ Μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ,

καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ·» (Πράξ. ά, 14.) μὴ γένοιτο, λέγω, νὰ ὑβρίζω ὄχι μόνον αὐτὴν, ἀλλ' οὔτε κανένα ἄλλον ἅγιον, ἢ τὸν ἐλάχιστον πιστὸν δοῦλον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, καὶ Θεοῦ μου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.»

Ὁ Κ. Κὶγγ λοιπὸν ἀπεκάλεσε μόνον τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν μητέρα Χριστοῦ. Ἡ ἐκκλησία μας τὴν θεωρεῖ καὶ μητέρα Θεοῦ, ἐν τούτοις δὲν ἀπαγορεύει νὰ ὀνομάζηται μήτηρ Χριστοῦ, μάρτυρες οἱ ἐπικαλούμενοι πατέρες. Διότι ἀπεσιώπησε τὴν δευτέραν ἰδιότητα ὁ Κ. Κὶγγ, προσβάλλει τὸ δόγμα μας; Κατηγορεῖται ὄχι δι' ὅσα ἐδημοσίευσεν, ἀλλὰ δι' ὅσα ἔχει ἐν τῷ νῷ, δι' ὅσα δοξάζει εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας τυ. Ἀλλὰ τότε ἔπαυσε πᾶσα ἀνεξιθρησκεία, τότε πλέον δὲν ἔχομεν οὔτε τὴν ἀνεξιθρησκείαν τοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαύρου. Τί ἀνεχόμεθα, ὅταν καταδικάζωμεν καὶ ἐκεῖνον, ὅστις φρονῶν ἄλλως πως σιωπᾷ;

Τὸ αὐτὸ, Κύριοι, καὶ ὡς πρὸς τὴν δευτέραν αἰτίασιν, περὶ τῆς λατρείας τῶν ἁγίων εἰκόνων· Ἰδοὺ αἱ λέξεις τοῦ συγγράμματος, τὰς ὁποίας θεωροῦν τὰ συμβούλια ἐπιληψίμους, ὅπως τὰς ἀναφέρουν.

«Λέγω μόνον, ὡς ὁ ἐπιφάνιος, «Πέρα τοῦ δέοντος, οὐ χρὴ τιμᾷν τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τιμᾷν τὸν αὐτῶν Δεσπότην.» (Ἴδε Ἐπιφ. κατὰ τῶν ἀντιδικομαριανιτῶν, τόμ. ά. σελ. 1055.) Καὶ μοὶ φαίνεται, ὅτι πολλοὶ σήμερον εἰς διαφόρους ἐκκλησίας τιμῶσιν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς ἁγίους, καὶ ὀλιγώτερον παρὰ τὸ δέον τὸν Δεσπότην αὐτῶν»

Τί λέγει ὁ Κ. Κίγγ; οὐδέν. Δημοσιεύει τὰς μαρτυρίας τῶν Πατέρων, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης αἰτιάσεως περὶ τῆς μετουσιώσεως — (Σελὶς 186). «Κατηγορήθην περὶ μετουσιώσεως, (ἴδε ἀριθ. 588 τοῦ Αἰῶνος), μολονότι δὲν λέγω παρ' ὅ,τι εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,

καὶ μὲ τὴν γνώμην σημαντικῶν Πατέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.» (Κατόπιν δὲ τούτου, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, φέρει μαρτυρίας ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου, ἐκ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐκ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ ἐκ τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Παμφύλου, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι κακῶς δοξάζομεν μετουσίωσιν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς μεταλήψεως).

«Ἐκφράζει δόξας καὶ ἀρχὰς, ἀντικειμένας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν.»

Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ μὲ τὸ συμπέρασμά των, τὰ συμβούλια τῶν κατωτέρων δικαστηρίων δὲν λέγουν ἄλλο, εἰμὴ ὅτι, γνωρίζομεν, Κ. Κὶγγ, ὅτι εἶσαι ἑτερόδοξος, ὅτι δὲν πρεσβεύεις τὸ δόγμα μας. Αὐτὸ μᾶς ἀρκεῖ.

Ὅτι καὶ ἂν δημοσιεύσῃς, καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν διαθήκην, εἶσαι ἀξιόποινος, διότι, καὶ ἂν δὲν ἐκφράζεσαι, φρονεῖς ἄλλως πως. Τί διαφέρουν αὐταὶ αἱ σκέψεις ἀπὸ τὴν ἱεροκρισίαν, ὅταν χαρακτηρίζουν ὡς ἔγκλημα τὴν ἀποσιώπησιν; Δὲν ἐπεμβαίνουν εἰς τὸ ἄδυτον τῆς συνειδήσεως, εἰς τὸ ἱερὸν καταφύγιον, ὅθεν ὁ ἄνθρωπος ἀντλεῖ τὰς πεποιθήσεις του, διότι ἐκεῖ συνέρχεται ἀπολύτως μὲ τὸν ἑαυτόν του; καὶ περὶ αὐτῶν χρεωστεῖ τις εἰς ἄλλον λόγον παρὰ εἰς τὸν Θεόν;

Λυποῦμαι, λυποῦμαι βλέπων τὴν εὐσέβειαν ὑπὸ τοιοῦτο σχῆμα, μὲ τοιαύτας ἀξιώσεις. Πῶς σὺ, ἄνθρωπε! τολμᾷς νὰ ἐξετάσῃς τὸ βάθος τῆς καρδίας τοῦ πλησίον σου, καὶ εἰκάζων τί δύναται νὰ φρονῇ, νὰ τὸν καταδικάσῃς; καὶ πότε μᾶς ἔδειξες τὴν ἰδικήν σου καρδίαν;

Ἡ ἀλληλουχία τῶν πραγμάτων μὲ ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην ἱστορικὸν συμβάν. Ὁ Νεστόριος πρῶτος ὠνόμασε

τὴν ἀειπάρθενον χριστοτόκον. Ἐνθυμεῖσθε, Κύριοι! Πατριάρχης ὢν ἐν Κωνσταντινουπόλει, διεκόπη ἐν τῷ μέσῳ τῆς διδασκαλίας του, ἅμα ἐπρόφερε τὴν λέξιν χριστοτόκος, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐξηγηθῇ.

Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη πολὺς θόρυβος, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπελήφθη ἡ ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδος τοῦ πράγματος. Τί ἀπεφάσισεν αὕτη; Κατηράσθη μὲν τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς καταδίκης ταύτης ἔπεμψε πρὸς τὸν Νεστόριον ἁπλῶς νὰ τὸν φανερώσουν, ὅτι εἶναι ἔκπτωτος τοῦ βαθμοῦ καὶ καθαιρεῖται τῆς ἱερωσύνης.

Ἰδοὺ αἱ ἀληθεῖς ἀρχαὶ τῆς ἐπὶ τοῦ κλήρου δικαιοδοσίας τοῦ κλήρου. Καταδικάζεται ἡ πλάνη καὶ ὁ ἐπιμένων εἰς αὐτὴν ἀποκλείεται τοῦ ποιμνίου, διὰ νὰ μὴ τὸ βλάπτῃ πλέον. Ἦτο μακρὰν ἡ τότε ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμοιάζῃ, ὅ, τι σήμερον θέλουν νὰ τὴν καταστήσουν· καὶ ἐκεῖναι αἱ ὑπερβολαί, τὰς ὁποίας σήμερον συσταίνουν ὡς τὸν ἀληθῆ ὑπογραμμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς δόξης καὶ δυνάμεως, δὲν ἔχουν παράδειγμα. Ἐγένοντο ἐν τούτοις αἱ ὑπερβολαὶ τῆς καταδιώξεως, ἀλλ' ἐνηργοῦντο παρὰ τῆς κοσμικῆς Ἀρχῆς, ἥτις ἔφθασε τὰ ἔσχατα ὅρια τῆς τυραννικῆς ἀπανθρωπίας. Ἡ κοσμικὴ Ἀρχὴ ἐξώρισε πρῶτον εἰς τὴν Πέτραν τῆς Ἀραβίας τὸν Νεστόριον, καὶ μὴ ἐπαρκεσθεῖσα εἰς τοῦτο τὸν μετέφερεν εἰς Ὄασίν τινα τῆς Αἰγύπτου. Ἐκεῖ ἐφώρμησε βάρβαρος φυλὴ ἐθνικῶν, οἱ Βλέμμυοι, οἵτινες μολαταῦτα εὐσπλαγχνίσθησαν τὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἠδύναντο ἄλλο ν' ἁρπάσουν παρὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς ταλαιπωρημένου βίου.

Τὸν ἐσυμβούλευσαν ὅμως ν' ἀναχωρήσῃ, διότι κατόπιν αὐτῶν ἤρχετο ἄλλο ἀγριώτερον στῖφος, καὶ τὸν μετέφε-

ραν εἰς τὴν Πανόπολιν τῆς Αἰγύπτου. Ὁ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου δὲν τὸν ἐπέτρεψε νὰ διαμείνῃ, καὶ πλέον δὲν γνωρίζομεν τί ἀπέγινε.

Σήμερον, ὅτε τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀναγεννᾶται ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης, χειραγωγούμενον παρ' αὐτῆς, τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς θρησκευτικῆς καταδιώξεως θέλομεν μιμηθῇ, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνεται μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ ἱστορία θέτει τελευταῖον ὅριον βαρβαρότητος;

Καὶ τί; θέλομεν παραπέμψει νὰ δικασθῇ καὶ νὰ καταδικασθῇ ἑτερόθρησκον, ὄχι δι' ὅσα ἐξέφρασεν, ἀλλὰ δι' ὅσα τυχὸν φρονεῖ, καὶ ἀπεσιώπησε; Μὴ γένοιτο! Ἂς μὴ ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην τῶν ἐθνῶν τὰς σκηνὰς, τὰς ὁποίας μὲ τὰ πλέον στυγερὰ χρώματα ἀπεικόνισαν, ὅταν συνῃσθάνθησαν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἂς μὴ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν, ὅταν μὲ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς βασάνους ἐπέμβαινεν ἡ ἱεροκρισία ἐπὶ τῆς συνειδήσεως, διὰ νὰ ἀφαρπάσῃ ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἀναπνοὴν τοῦ θύματός της τὸ ἀπόῤῥητον τῆς πεποιθήσεώς του. Στοχασθῆτε ἐν τούτοις, ὅτι ἦτο συνεπεστέρα τῆς ἐξουσίας ἐκείνης, ἥτις καταδικάζει τὴν ἀποσιώπησιν.

Ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ πραγματευθῶ τὸ περὶ φιλανθρωπίας ζήτημα, ἀφ' οὗ ἔδειξα, ὅτι τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα καὶ κακῶς ἑρμηνεύει καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόζει τὸν νόμον, καὶ τότε ὀφείλετε νὰ τὸν ἀναιρέσητε.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗ

ὑπὲρ τῆς ἀναιρέσεως ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν 11|23 *Ἀπριλίου* 1846.

Ἡ μεγάλη συντομία καὶ ἡ γενικότης, μὲ τὴν ὁποίαν ἠγόρευσεν ὁ Κ. Εἰσαγγελεὺς ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα συνάδελφόν μου, ἀποκαθιστῶσι δυσκολώτατον τὸ ἔργον μου. Νὰ ἐπαναλάβω ὅσα ὁ συνάδελφός μου ἀνέφερε μὲ τόσην εὐφυΐαν καὶ εὐκρίνειαν, εἶναι δυσχερές. Νὰ ἀντικρούσω τὸν Κ. εἰσαγγελέα, θεωρήσαντα τόσον γενικῶς τὸ ζήτημα, εἶναι ὡσαύτως δύσκολον. Διὰ ταῦτα θέλω περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν κακὴν ἑρμηνείαν τοῦ Νόμȣ, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπεσαν ἀμφότερα τὰ Δικαστικὰ συμβούλια τῶν τε Πρωτοδικῶν καὶ τῶν Ἐφετῶν, ἐφαρμόζοντα τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου, καὶ τοῦτο μὲ τὴν μεγαλητέραν συντομίαν, βέβαιος ὤν, ὅτι δὲν θέλω προσθέσει μέγα τι εἰς τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ σοβαρὰ ἀγόρευσις τοῦ συναδελφοῦ μου.

Ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμου προσβάλλει τὰς βάσεις τῶν καθεστώτων Νόμων ἐν γένει, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἄρθρου, ἀλλὰ

καὶ ἀπὸ τὸ κεφάλαιον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται, καθ' ὅσον τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ τύπου Νόμου ἀντιστοιχεῖ, καὶ εἶναι ἀντιγεγραμμένον κατὰ λέξιν ἀπὸ τὸ ἄρθρον 152 τοῦ Ποινικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ἀκυρώθη, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μέρος τοῦ κεφαλαίου Δ'. τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται «περὶ πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὰς βάσεις τῶν καθεστώτων Νόμων.» Καὶ τῷ ὄντι διὰ τῶν γενικῶν διατάξεων αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου τιμωρεῖται ἐκεῖνος, ὅστις ὁπωσδήποτε προσβάλλει τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντός, ἢ προσβάλλει τὰς βάσεις τῆς θρησκείας ἐν γένει, ἢ προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ πλημμελήματα ἢ κακουργήματα, καὶ τοιουτοτρόπως προσβάλλει τὰς βάσεις τῶν καθεστώτων Νόμων.

Ἀπ' ἐναντίας, Κύριοι, τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου ἀφορᾷ εἰδικὰς διατάξεις, ἀφορώσας ἰδίως τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ πάσης ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῷ Κράτει, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τὰς εἰδικὰς διατάξεις αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, ὅπου δὲν γίνεται πλέον λόγος περὶ τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ Παντός, καὶ περὶ τῆς θρησκείας ἐν γένει, καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ἄρ. 196 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου, ἀποτελοῦντος μέρος τοῦ κεφαλαίου Η'. § Β τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἐπιγραφομένου «διατάραξις τῆς εἰρήνης τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἡσυχίας αὐτῆς.» Δι' αὐτῶν τῶν διατάξεων τιμωροῦνται οἱ ταράττοντες τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, οἱ προσβάλλοντες διὰ χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας, οἱ Ἱεροκήρυκες ἢ

Συγγραφεῖς, οἵτινες διὰ λοιδωριῶν ἢ ἄλλως πως προσπαθοῦν νὰ διεγείρωσι θρησκευτικὸν μῖσος μεταξὺ τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ὑφισταμένων θρησκειῶν, κτλ. κτλ.

Τούτων τεθέντων, ἂς ἴδωμεν τί ἔπραξαν τὰ Δικαςικὰ Συμβούλια, τὰ παραπέμψαντα ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων τὸν Κ. Ι. Κίγγ. Ἰδοὺ τὸ διατακτικὸν τοῦ Βουλεύματος « ἀποφαίνεται, ὅτι ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγγ, ἐτῶν 53, γεννηθέντος εἰς Χόλην, πόλιν τῶν Ὁμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατοικοῦντος εἰς Ἀθήνας, Εὐαγγελιστοῦ, καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον, ἵνα δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος, ὅτι διὰ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφὲν, ἐκδοθὲν, καὶ δημοσιευθὲν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐν Ἀθήναις βιβλίον, ἐπιγραφόμενον, Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίγγ ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν Ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεών τινων καὶ προσθηκῶν ἐν σελ. 45 . . . καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τοῦ παρόντος Βουλεύματος ἐκτεθεισῶν περικοπῶν 1ον) διϊσχυριζόμενος ὅτι ἡ Θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζηται Θεοτόκος, ἀλλὰ Μήτηρ Χριστοῦ, 2ον) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν, 3ον) ἀποδοκιμάζων καὶ κατακρίνων τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ μετουσιώσεως, ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν. »

Τὸ βούλευμα τοῦτο βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Κ. Κὶγγ ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ

ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἡ πρᾶξις αὕτη, Κύριοι, δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ τύπου Νόμου. Ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, αἱ διατάξεις αὐτῦ τοῦ ἄρθρου εἶναι γενικαὶ καὶ προβλέπουσι τὰς περιστάσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ἐκφράζεταί τις μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντὸς, ἢ ἐκφράζει ἀρχὰς, δόξας, καὶ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, εἰς τρόπον ὥστε τὸ Συμβούλιον ὑπερέβη τὰ καθήκοντά τυ καὶ ἑρμήνευσε κακῶς τὸ ἄρθρ. 18 καθ' ὅσον παρένειρεν εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 καὶ τὴν Ἀνατολικὴν θρησκείαν ἰδίως, ἐνῷ ὁ Νομοθέτης περὶ τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας ἐνομοθέτησεν εἰδικῶς εἰς τὸ ἄρθρ. 17. Τοιουτοτρόπως τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον συνεχώνευσεν εἰς ἓν τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ ἄρ. 18 μὲ τὰς εἰδικὰς τοῦ ἄρθ. 17, καὶ οὕτως ἐδημιούργησεν ἓν νέον ἄρθρον Ποινικοῦ ὅρου, μίαν νέαν πρᾶξιν, περὶ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἐν τῷ Ποινικῷ Νόμῳ γίνεται λόγος.

Ὅτι δὲ, Κύριοι, κακῶς ἡρμήνευσε τὸν Νόμον τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον, καὶ ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, ἐξάγεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα, ἀλλὰ ἰδίως καὶ ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῶν ἐκφράσεων, τὰς ὁποίας ὁ νομοθέτης μετεχειρίσθη εἰς τὴν σύνταξιν τῶν δύο αὐτῶν ἄρθρων ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς προσβολῆς. Καὶ εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθ. 18 τιμωρεῖ ἐκεῖνον ὅστις ἐκφράζεται μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας εἰς τὸν Δημιουργὸν, ἢ ἐκφράζοντα φρονήματα καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις ἐν γένει τῆς θρησκείας, εἰς δὲ τὴν περίστασιν τοῦ ἄρθ. 17 προκειμένου περὶ εἰδικῶν διατάξεων τιμωρεῖ τὸν διὰ συμβολικῶν πα-

ραστάσεων, περιφρονητικῶν χλευασμῶν, καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων προσβάλλοντα τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ τούτων ἐξάγεται, Κύριοι, ὅτι σκοπὸς καὶ θέλησις τοῦ νομοθέτου εἶναι ἡ ἀνεξιθρησκεία. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸν δημιουργὸν τοῦ Παντὸς δὲν ἐπέτρεψεν οὐδὲ τὸ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενον σέβας νὰ προσβάλλῃ τις· καθόσον ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν ἐν γένει, οὐδὲ δόξας, οὐδὲ φρονήματα νὰ μὴ δημοσιεύῃ τις, τὰ ὁποῖα νὰ ἀντιβαίνωσιν εἰς τὰς βάσεις της· ἀλλ' εἰδικῶς καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀνοτολικὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑφισταμένην ἐν τῷ Κράτει, ἐμπόδισε τὴν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων προσβολήν.

Ἄλλως τε, Κύριοι, ἡ δημοσία τέλεσις τῶν ἱεροπραξιῶν τῆς Μωαμεθανικῆς, τῆς Ἰσραηλιτικῆς, ὡς καὶ ἄλλων θρησκειῶν, δὲν εἶναι δόξαι καὶ φρονήματα καὶ πράξεις ἀντιβαίνουσαι εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Θρησκείας; Ἐν τούτοις ἂν καὶ ἀντιβαίνωσιν αἱ δόξαι τῶν θρησκειῶν αὐτῶν εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας εἰδικῶς, δὲν προσβάλλουσι τὰς βάσεις τῆς θρησκείας ἐν γένει, οὐδὲ προσβάλλουσιν ὁπωσδήποτε τὸ πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς ὀφειλόμενον σέβας.

Ἓν ἐκ τῶν δύο λοιπόν· ἢ διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 18 ὤφειλε νὰ δικασθῇ ὁ Κ. Κὶγγ, καὶ τότε τὸ βούλευμα ἦτον ἑπόμενον νὰ παραπέμπῃ αὐτὸν κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐκφρασθέντα μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς ὀφειλόμενον σέβας, ἢ ὡς ἐκφράσαντα δόξας, ἀρχὰς, καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας (καὶ αὐταὶ εἶναι αἱ

λέξεις τοῦ Νόμου), ἢ διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθ. 17, καὶ τότε τὸ Βούλευμα ὤφειλε νὰ παραπέμπῃ αὐτὸν ὡς προσβάλλοντα διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων, ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. (Λέξεις τοῦ Νόμου.)

Ἀπ' ἐναντίας τὸ Δικαστικὸν συμβούλιον δὲν ἐφήρμοσεν ἓν τῶν δύο αὐτῶν ἄρθρων, ἢ ἂν θέλητε, καὶ τὰ δύο συνάμα, ἀλλ' ἀπὸ μὲν τὸ ἄρθρ. 18 ἔλαβε τὸ εἶδος τῆς προσβολῆς (ἀρχὰς καὶ δόξας, ἀντιβαινούσας.) ἀπὸ δὲ τὸ ἄρθρ. 17 τὸ ἀντικείμενον τῆς προσβολῆς (τὴν Ἀνατολικὴν θρησκείαν,) καὶ τοιουτοτρόπως ἔδωκεν ὕπαρξιν εἰς ἓν νέον ἄρθρον Νόμου, τὸ ὁποῖον ἀντίκειται προφανῶς εἰς τὰς βάσεις τῆς καλῶς ἐννοουμένης ἀνεξιθρησκείας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν συνειδήσεων.

Συμπεραίνω διὰ ταῦτα, Κύριοι, ὅτι τὸ Βούλευμα εἶναι ἀναιρετέον διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 500 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ἢ ἐφαρμόζει ὀρθῶς αὐτὸ τὸ ἀνῆκον ἄρθρον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἢ ἂν δὲν ὑπάρχῃ κολάσιμος πρᾶξις ἀθωόνει τὸν καταδικασθέντα ἢ παραπεμφθέντα, συγχωρήσατέ με νὰ σᾶς εἴπω δύο μόνον λέξεις ὡς πρὸς τὰ θεωρηθέντα κολάσιμα χωρία τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ὁ Κ. Κὶγγ ἐδημοσίευσε.

Δὲν θέλω ἐξετάσει, Κύριοι, θεολογικῶς τὰ ζητήματα ταῦτα, καθότι τοῦτο οὐδὲ ἀντικείμενον τοῦ λόγου μου, οὐδὲ τῶν δυνάμεών μου εἶναι. Θέλω ἐξετάσει μόνον, ἂν

ὁ Κ. Κὶγγ παραβιάζῃ δι' ὅσων ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσε ποινικόν τινα ὅρον ἐκ τῶν προβλεπομένων ἰδίως ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων καὶ περὶ τύπου Νόμου. Ἰσχυρίζεται, λέγουσι, « α'.) ὅτι ἡ θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Θεοτόκος, ἀλλὰ μήτηρ Χριστοῦ· β'.) Ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν· καὶ γ'.) ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὸ δόγμα τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ μετουσιώσεως.» Ὄχι μόνον, Κύριοι, κανὲν τούτων δὲν εἶναι ἀληθές· ἀλλὰ καὶ νομίζω ὅτι, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθ. 17. καὶ 18. τοῦ περὶ ἐξυβρίσεων καὶ περὶ τύπου Νόμου, καὶ τοῦ ἄρθ. 10. τοῦ Συντάγματός μας, δύναται πᾶς τις νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τὰς δόξας καὶ τὰ φρονήματά του τηρῶν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους ἐν γένει, καὶ ἰδίως τοὺς ὅρους τῶν ἄνω μνησθέντων ἄρθ. 17 καὶ 18. τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ τύπου Νόμου ὁσάκις πρόκειται περὶ τῶν θείων. Προσβάλλει ὁ Κ. Κὶνγ τὸ πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντὸς ὀφειλόμενον σέβας; προσβάλλει τὰς βάσεις τῆς Θρησκείας ἐν γένει.; προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, συμβολικῶν παραστάσεων καὶ δυσμενῶν αἰτιάσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς Θρησκείας, ἢ ἄλλης τινὸς ὑφισαμένης ἐν τῷ κράτει; Αὐτὰ εἶναι τὰ πραγματικὰ ζητήματα εἰς τὰ ὁποῖα χρεωστοῦμεν νὰ περιστείλωμεν τὰς ἐρεύνας μας.

Σᾶς εἶπον, Κύριοι, πρὸ ὀλίγου, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς κἂν ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶπε ποτὲ ὅτι ἡ Θεομήτωρ δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Θεοτόκος· ἡ κατηγορία, Κύριοι, εἶναι σαφεστάτη, καὶ ἴδατε πῶς ἐκφράζεται τὸ προσβαλλόμενον βούλευμα ὅτι ἡ Θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέ-

πει νὰ ὀνομάζεται Θεοτόκος, ἀλλὰ Μήτηρ Χριστοῦ· ἀλλά, σᾶς παρακαλῶ, δείξατέ μου εἰς ποῖον μέρος τοῦ Συγγράμματός τυ λέγει τοῦτο; εἰς ποίαν σελίδα; Ἰδού, Κύριοι, αἱ λέξεις του· «Τέλος πάντων ἐπειδὴ ἐκατηγορήθην ἤδη δύο ἢ τρεῖς φορὰς ὅτι ἠσέβησα καὶ ὡμίλησα ἐναντίον τῆς ἁγίας μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Μαρίας, νομίζω εὔλογον νὰ εἴπω πῶς τὴν θεωρῶ, διὰ νὰ κρίνῃ ἕκαστος ἑπομένως ἂν εἶμαι ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος τύτυ.»

«Τὸ πῶς θεωρῶ τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν δύναμαι νὰ παραστήσω καλήτερα, εἰμὴ δι' αὐτῶν τῶν λέξεων τοῦ περιφήμυ πατρὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἁγίου Ἐπισκόπου Κύπρου.» Καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρονται οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἑπομένως Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου τοῦ μεγάλου.

Ἐζήτησα λοιπὸν καὶ δὲν εὗρον, Κύριοι, καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς κἀνὲν μέρος τοῦ κατηγορουμένου βιβλίου ἡ ἀποδιδομένη κατηγορία· δὲν ἐννοῶ δέ, Κύριοι, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προσβάλλῃ τις τὴν Θρησκείαν ἐν γένει, ἢ εἰδικῶς τὴν ἀνατολικήν, ἀναφέρων καὶ βασιζόμενος εἰς γνώμας τῶν λαμπροτέρων φωστήρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, οἷοί εἰσιν ὁ μέγας Βασίλειος, ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καὶ ὁ Ἐπιφάνιος.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν, Κύριοι, κατηγορίαν, εὑρισκόμεθα εἰς τὰ ἴδια. Τὸ Βούλευμα λέγει, ὅτι τὸ Σύγγραμμα ἢ ὁ Κ. Κὶγγ «ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν.» Ἀπ' ἐναντίας ἀναγνώσατε τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν σελίδα 180

τοῦ Συγγράμματος, καὶ θέλετε ἴδῃ τὸ ἐναντίον. «Δὲν ἐξυβρίζω οὐδένα πιστὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ·» — λέγει ὁ συγγραφεύς· — «ὅλοι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοί, οἵτινες εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ λέγονται ἅγιοι, εἶναι ἀγαπητοὶ καὶ ἄξιοι τῆς τιμῆς, καὶ τὰ σώματά των ὀνομάζονται Ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ὑβρίζω κτλ. κτλ. Λέγω μόνον ὡς ὁ Ἐπιφάνιος «πέρα τοῦ δέοντος οὐ χρὴ τιμᾷν τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ τὸν αὐτῶν Δεσπότην. (Ἴδε Ἐπιφ. τόμ. ά. σελ. 1055).»

Ὡς πρὸς τὴν Γ'. κατηγορίαν, περιορίζεται ὁ Συγγραφεὺς καὶ ἀναφέρει μόνον τεμάχια ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν Πατέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Ἐπιφανίου, Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, μεγάλου Βασιλείου καὶ λοιπῶν.

Ἀναφέρων τὰς ῥήσεις τῶν Πατέρων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ὁ Κ. Κὶγγ καὶ παραδεχόμενος αὐτὰς δὲν προσβάλλει ποινικήν τινα διάταξιν, καὶ μάλιστα τὴν τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ τύπου Νόμου, τοῦ προβλέποντος ἰδίως τὰ κατὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τολμήματα. Ἐλπίζω διὰ ταῦτα ὅτι τὸ Δικαστήριόν σας θέλει ἀθωώσει τὸν Κ. Κίγγ.

Ἐνταῦθα ἀνήκει ὁ λόγος μου ὁ εὑρισκόμενος ἐν Σελ. 191—207.

'Αριθ. 58.

'Αποφ. Ποιν. τοῦ ἔτους 1846.

Τὸ δικαστήριον τοῦ 'Αρείου Πάγου

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Δικαστῶν Κ. Κ. Χ. Κλονάρη Προέδρου, Α. Πολυζωΐδου ἀντιπροέδρου, Β. Κουρουσοπούλου, Α. Πάλμα, Α. Βούλγαρη, Π. Τυπάλδου παρέδρου, Ν. 'Ιωαννίδου δικηγόρου, ἀπόντων τῶν λοιπῶν δικαστῶν Κ. Κ. Εδ. Μάσσωνος καὶ Π. Σπηλιάδου καὶ τοῦ παρέδρου Ν. Παντολέοντος, τοῦ δ' ἑτέρȣ Χ. Κρασᾶ κωλυομένȣ, καὶ παρόντων τοῦ ἀντεισαγγελέως Κ. Μ. Κασσιέρȣ καὶ τȣ̃ Γραμματέως 'Ιωάννȣ Δ. Φέξα·

Συνελθὸν εἰς δημοσίαν Συνεδρίασιν τὴν 11 'Απριλίου 1846 διὰ νὰ δικάσῃ τὴν ἑξῆς αἴτησιν ἀναιρέσεως τοῦ 'Ιωνᾶ Κίνγ παρασταθέντος διὰ τῶν ἐπὶ ἀκροατηρίου διορισθέντων πληρεξουσίων δικηγόρων του Π. Καλλιγᾶ καὶ Σ. Τριανταφύλλη·

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν 'Αθήναις Πλημμελειοδικῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 5748 Βουλεύματός του, παρέπεμψεν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον τὸν 'Ιωνᾶ Κίνγ, διὰ νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος ὅτι διὰ τοῦ περιεχομένου εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ συγγραφθὲν καὶ δημοσιευθὲν φυλλάδιον τὸ ὀνομαζόμενον "ἀπολογία 'Ιωνᾶ Κίνγ" ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ θεοῦ πρέπει ν' ὀνομάζεται μήτηρ τοῦ Χριστοῦ καὶ οὐχὶ Θεοτόκος, ὅτι ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τὰς 'Αγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν καὶ κατακρίνει τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας περὶ τῆς μετουσιώσεως ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, τουτέστιν ὅτι διὰ τοῦ εἰρημένου παρ' αὐτοῦ συγγράμματος καὶ δημοσιευθέντος βιβλίου ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ δοξασίας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν 'Ελλάδι ἐπικρατούσης ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου

θρησκείας ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν. Τὸ βούλευμα τοῦτο ἀνέκοψεν ὁ Ἰωνᾶς Κίνγ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 1278 Βουλεύματός του, ἀπέρριψε τὴν ἀνακοπὴν ταύτην καὶ ἐπεκύρωσε τὸ προσβαλλόμενον Βούλευμα. Τοῦ Βουλεύματος δὲ τούτου τῶν Ἐφετῶν ἐζήτησεν ὁ παραπεμφθεὶς τὴν ἀναίρεσιν διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· 1) Διότι τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον διὰ νὰ δικασθῇ, ὅτι διὰ συγγράματός τȣ "Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίνγ« ἐξέφρασεν ἀρχὰς καὶ ἰδέας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν· 2) Διότι τὸ ἄρθ. τοῦτο διακρίνει τρεῖς περιπτώσεις· α') ὅταν προσβάλλεται τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός· β') ὅταν ἐκφράζωνται ἀρχαὶ ἀντιβαίνουσαι ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη· γ') ὅταν προσπαθῇ τις νὰ δικαιολογήσῃ πράξεις ἀξιοποίνους· 3) Διότι ἡ πρώτη καὶ τρίτη περίπτωσις προφανῶς δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ συγγράμματός του, οὔτε περὶ αὐτῶν ἀποφαίνεται τὸ συμβούλιον· 4) Διότι ἡ δευτέρα περίπτωσις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν φαίνεται τὸ συμβούλιον, ὅτι ὑπάγει τὸ Σύγγραμμά του, ἐννοεῖ προσβολὰς κατὰ τῶν βάσεων τῆς θρησκείας ὡς τοιαύτης, τουτέστι πάσης θρησκείας, διὰ τῶν ὁποίων σκανδαλωδῶς ἐμπαίζεται ἡ θρησκεία ἢ διδάσκεται ἡ ἀθεΐα, ἐκ τούτου δ' ἕπεται, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιτρέπεται δογματικὴ συζήτησις, γινομένη μετ' εὐσχημοσύνης, καὶ ὁδηγουμένη ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ἀληθείας· 5) Διότι καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἀποδεικνύεται, ὅτι παρεξηγεῖ τὸν νόμον καθότι εἰς τὸ διατακτικὸν τοῦ Βουλεύματός του προσθέτει ἔννοιαν μὴ ἐμπεριεχομένην εἰς τὸν νόμον ὅτι

δῆθεν προσβάλλονται αἱ βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, ἐνῷ ὁ νομοθέτης ὁμιλεῖ μόνον περὶ θρησκείας ἐν γένει, καὶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πρεσβεύεται ἄλλη θρησκεία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἅμα δὲν εἶναι καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ τὰς βάσεις τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· 6) Διότι ἐκτὸς τούτου τὸ σύγγραμμά του καὶ ἰδίως τὰ κατηγορούμενα μέρη ἐμπεριέχουν μόνον ῥήσεις τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους καὶ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία παραδέχεται· 7) Διότι τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὁμολογοῦν ὅτι τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει Νόμου ἄρθ. 18 ἐδ. 2. εἰς τὴν λέξιν θρησκείαν, καὶ τὸ εἶδος αὐτῆς, τουτέστι τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, μολαταῦτα ἐθεώρησεν ὅτι ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὸν Νόμον, ἀλλὰ διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, ἀντιποιηθὲν ἔργα νομοθέτου· 8) Διότι θεωρεῖ ὅτι εἶναι μεγίστη ἀδικία, τὸ νὰ διώκεται πολίτης φιλικοῦ ἔθνους μόνον καὶ μόνον, ἐπειδὴ ἐξέφρασεν ἢ ἰδιαιτέρως ἢ διὰ τοῦ τύπου τὴν θρησκευτικὴν δοξασίαν του κλ· 9) Διότι ἐξέφρασε τὴν δοξασίαν του ταύτην διὰ ῥήσεων αὐτολεξεὶ τῶν σημαντικωτέρων καὶ λαμπροτέρων φωστήρων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· 10) Διότι θεωρεῖ τὸν διωγμὸν αὐτὸν ἐναντίον τοῦ ά. ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον προστατεύει πᾶσαν γνωστὴν θρησκείαν εἰς τὴν Ἑλλάδα· 11) Διότι ἀντιβαίνει καὶ εἰς τὸ 10 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον λέγει, «Πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, τηρῶν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους,» καὶ «ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος καὶ λογοκρισία δὲν ἐπιτρέπεται·„ 12) Διότι δὲν γνωρίζει κανένα νόμον κωλύοντα τὸ νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τύπου τοὺς στοχασμοὺς

του, κανένα νόμον κωλύοντα τὸ νὰ τυπώσῃ καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν λαμπροτέρων φωστήρων τῆς ἐκκλησίας· καὶ 13) Διότι καὶ ἂν ὑπῆρχε τοιοῦτος νόμος πρὸ τοῦ Συντάγματος ἤδη κατηργήθη ὑπὸ τᾶ 103 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον λέγει «Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καθόσον ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸ παρὸν Σύνταγμα καταργοῦνται.»

Ἀκοῦσαν τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ Κ. Α. Βούλγαρη, τοὺς δικηγόρους τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τὸν Ἀντεισαγγελέα·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ τὸ 18 ἄρθρ. τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου δὲν ἀπαγορεύει μόνον τὴν δημοσίευσιν ἀρχῶν διὰ τῶν ὁποίων σκανδαλωδῶς ἐμπαίζεται ἡ θρησκεία γενικῶς θεωρουμένη, ἢ διδάσκεται ἡ ἀθεΐα, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν μεταξὺ τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κράτει ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ τῶν ἄλλων ἀνεκτῶν ἐν αὐτῷ θρησκειῶν ἀπαγορεύει γενικῶς τὴν δημοσίευσιν ἀρχῶν, δοξασιῶν καὶ φρονημάτων, δι' ὧν προσβάλλονται αἱ βάσεις πάσης θρησκείας, εἴτε τῆς ἀναμφισβητήτως πρώτην τάξιν ἐχούσης ἐν τῷ Κράτει ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου πίστεως, εἴτε τῶν ἄλλων ἀνεκτῶν θρησκειῶν, τὸ δὲ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐκτιμῶν κυριαρχικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ παρὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ ἐκδοθέντος βιβλίου ἀπεφάσισεν ὅτι ἐκφράζει ἀρχὰς καὶ δοξασίας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐπικρατούσης ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, ἑπομένως δὲν παρεξήγησε τὸν νόμον·

Ἐπειδὴ τὸ ά. ἄρθρον τοῦ Συντάγματος παραγγέλλει τὴν ἀνοχὴν ὅλων τῶν γνωστῶν θρησκειῶν, ἀλλὰ δὲν προκαλεῖ οὐδὲ προστατεύει τὴν κατ' οὐδεμιᾶς αὐτῶν προσβολὴν τῶν ἑτεροδόξων, τὸ δὲ 10 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος διατάττει μὲν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ τοῦ τύπου, δὲν ὑπερασπίζεται ὅμως καὶ

τὴν ἀπεριόριστον αὐτῶν χρῆσιν, ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα ὑποβάλλει ῥητῶς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην εἰς τὴν τήρησιν τῶν νόμων τοῦ κράτους, ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου, τὸν ὁποῖον ἐφήρμοσε τὸ Συμβούλιον τῶν ἐφετῶν, ἐπομένως τὸ 103 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος δὲν ἔχει χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου·

Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι τὸ σύγγραμμα περιέχει μόνον ῥήσεις τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας δὲν στηρίζεται εἰς ψευδῆ ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου εἰς κακὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου, οὐδὲ εἰς ἔλλειψιν παραθέσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου διὰ τὰ ὁποῖα μόνον δύναται τὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις ἐναντίον βουλεύματος, ἄλλως τε ἡ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ ἐξήγησις τῶν ἐγγράφων διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου·

Ἐπειδὴ ἐπομένως οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζει ὁ ἀναιρεσείων τὴν αἴτησίν του δὲν εἶναι βάσιμοι καὶ κατὰ συνέπειαν καθίσταται ἀποῤῥιπτέα ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησίς του·

Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τὸ ἄρθρον 493 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ τὸν ἀπὸ 10/22 Αὐγούστου 1838 νόμον, ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, κατοίκου Ἀθηνῶν, ἥτις ἔγεινε κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1278 τῆς 9 Μαρτίου 1846 βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ καταδικάζει τὸν αἰτήσαντα τὴν ἀναίρεσιν εἰς τὸ πρόστιμον τῶν πεντήκοντα δραχ. καὶ εἰς τὰ τῆς παρούσης δίκης τέλη τῆς σημάνσεως, δραχμὰς 34.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἀπριλίου τοῦ 1846 ἔτους.

Ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος Χ. Κλονάρης, Α. Πολυζωΐδης, Α. Πάλμας, Β. Κουρουσόπουλος, Α. Βούλγαρης, Π. Τυπάλδος, Ν. Ἰωαννίδης.

Ὁ Γραμ. Ἰω. Δ. Φέστας.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Σταλεῖσα κατ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐν Σύρῳ Κακουργειοδικεῖον.

Ἀρ. 11648

Τὴν 31 Μαΐου 1846.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Ἐφέταις Εἰσαγγελεὺς

Ἐκθέτει ὅτι τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845, ὑπ' ἀριθ. 5748. βουλεύματός του, ἐπικυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Μαρτίου 1846, ὑπ' ἀριθ. 1278, Βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Εφετῶν, ἀποφηνάμενον ὅτι ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, γεννηθέντος εἰς Χόλην, πόλιν τῶν Ὁμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ καταικῆντος εἰς Ἀθήνας, ἡλικίας ἐτῶν 53, εὐαγγελιστοῦ, ὡς ὑπαιτίου πλημμελήματος προνοουμένου καὶ τιμωρουμένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 18, τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, παρέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον διά νὰ δικασθῇ κατὰ τὸν νόμον.

Εἰς τὰς γενομένας ἀνακρίσεις προκύπτουν τὰ ἑξῆς·

Ὁ Ἰωνᾶς Κίνγ διὰ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ συγγραφὲν καὶ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1845 δημοσιευθὲν βιβλίον, ἐπιγραφόμενον Ἀπολογία Ἰωνᾶ Κίνγ ἐρανισθεῖσα ἔκ τινων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων μετὰ παρατηρήσεων καὶ προσθηκῶν ἐξαχθεισῶν ἀπὸ τὰ συγγράμματα Ἐπιφανίου, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, καὶ ἄλλων τῆς ἐκκλησίας φωστήρων, διαπρεψάντων πρὸ τῆς πέμπτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, εἰς τὰς σελίδας 45, 53, 126, 161, 162, 164, 173, 175, 178, 180, 181, 186 καὶ 206, ἐκφράζει δόξας καὶ

ἀρχὰς ἀντικειμένας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, αἵτινες εἰσὶν ἐπιβλαβεῖς εἰς αὐτήν, 1) διότι παρὰ τὰ ὁρισθέντα καὶ παραδεχθέντα εἰς τὴν Γ'. ἐν Ἐφέσῳ τὸ 431 ἔτος συγκροτηθεῖσαν οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ ὀνομάζηται μήτηρ τοῦ Χριστοῦ καὶ οὐχὶ Θεοτόκος, 2) διότι παρὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον συγκροτηθείσης Ζ'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τὴν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν, καὶ 3) διότι κατακρίνει τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας περι μετουσιώσεως·

Διὰ ταῦτα ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐφέταις Εἰσαγγελεὺς κατηγορεῖ τὸν εἰρημένον Ἰωνᾶν Κίνγ, ὡς ὑπαίτιον τοῦ ὅτι, διὰ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀνωτέρω συγγράμματός του εἰς τὰς προσημειωθείσας σελίδας ἐξέθεσεν ἀρχὰς καὶ δόξας ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ εἰς αὐτὴν ἐπιβλαβεῖς, διϊσχυριζόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὅτι ἡ Θεομήτωρ Μαρία δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Θεοτόκος, ἀλλὰ μήτηρ Χριστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποδοκιμάζων καὶ ἀντικρούων τήν τε εἰς τοὺς ἁγίους καὶ ἁγίας εἰκόνας ἀπονεμομένην τιμητικὴν προσκύνησιν, καὶ τέλος τὰ περὶ μετουσιώσεως δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος.

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς

(Τ. Σ.) Μ. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

'Αριθ. 11758.

'Εν 'Αθήναις τὴν 5 'Ιουνίου 1846.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ο ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΦΕΤΑΙΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

'Ιδόντες τὸ ἄρθρον 274 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας προσκαλοῦμεν τὸν 'Ιωνᾶν Κίνγ κάτοικον 'Αθηνῶν νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως τὴν δεκάτην 'Ιουλίου 1846 ἡμέραν τετράδην, ὥραν 9. Π. Μ. εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ ἐν Σύρῳ δικαστηρίου τῶν Κακουργιοδικῶν διὰ νὰ δικασθῇ κατὰ τὸν νόμον ὡς ὑπαίτιος προσβολῆς κατὰ τῶν βάσεων τῆς ὀρθοδόξου ἐν Ἑλλάδι θρησκείας συμφώνως μὲ τὸ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 ὑπ' ἀριθ. 5748. Βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν 'Αθήναις Πλημμελειοδικῶν.

Καὶ μὲ τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτου συνταχθὲν ἐγκλητήριον τῆς 31 Μαΐου 1846 ὑπ' ἀριθ. 11648.

Ὁ 'Αντεισαγγελεὺς

(Τ. Σ.) Μ. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

Τὸν ἀκόλουθον λόγον ἡτοίμασα ἵνα ἐκφωνήσω ἐνώπιον τοῦ Κακουργοδικείου ἐν Σύρῳ τὴν 10/22 'Ιουλίου 1846, ἀλλὰ φθάσας δι' Αὐστριακοῦ 'Ατμοπλοίου εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρου, τὴν προσδιωρισμένην ἡμέραν τῆς δίκης, ἔμαθον ὅτι ἦτο μεγάλη ταραχὴ μεταξὺ τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀσφάλεια τῆς ζωῆς μου, ἂν ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ πλοίου ἵνα δικασθῶ· ὅτι ὁ Διοικητὴς εἶπεν ὅτι δὲν εἶχε στρατιωτικὴν δύναμιν ἱκανὴν, ὅπως μὲ προφυλάξῃ ἀπὸ τοῦ λιμένος ἕως εἰς τὸ δικαστήριον· καὶ ἕνεκα τούτου κατὰ συμβουλὴν καὶ προτροπὴν τῶν Δικηγόρων μου, καὶ συγκατάνευσιν τοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Σύρου, δὲν

ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἐπέστρεψα ἀδίκαστος εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἡ αἰτία τῆς μεγάλης κινήσεως ταύτης καὶ τοῦ θορύβου τοῦ λαοῦ ἦτο φυλλάδιόν τι ἐπιγραφόμενον «ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ, πρὸς «ὅσα κατὰ τῆς εὐσεβείας ἐβλασφήμησεν ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ αὐ«τοῦ ὁ ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ, ὑπὸ τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις Κ. Σιναΐτου, «ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, κατὰ »τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215, 1846,» τοῦ ὁποίου ἱκανὰ ἀντίτυπα ἐστάλησαν εἰς τὴν Σύρον ὀλίγον πρὸ τῆς προσδιωρισμένης ἡμέρας τῆς δίκης, καὶ διενεμήθησαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα τῶν κατωτέρων τάξεων μὲ συγκατάθεσιν, ὡς ἤκουσα, τοῦ ἀρχιερέως Σύρου, καὶ ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐρεθίσῃ τὸν λαὸν κατ' ἐμοῦ, καὶ νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα δι' ἐμὲ ἀπευκταῖα καὶ ὀλέθρια

Πρὸς δὲ τούτοις ἔμαθον παρ' ἀξιοπίστου πηγῆς, ὅτι οἱ περισσότεροι ἔνορκοι ἐν Σύρῳ ἦσαν προκατειλημμένοι καὶ προαποφασισμένοι νὰ μὲ καταδικάσωσι κατὰ τὸ θέλημα τῶν κατηγόρων μου.

Ἰδοὺ ὁ προειρημένος λόγος, ὃν ἡτοίμασα.

Κύριοι ἔνορκοι!

Συναισθάνομαι ὅτι ἡ θέσις μου εἶναι δύσκολος!

Ἐγκαλούμενος ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, κατ' αἴτησιν τῆς ἀνωτάτης θρησκευτικῆς ἀρχῆς τῆς ἐπικρατείας, ἐν τῷ νῷ ἴσως τινῶν κατεδικάσθην ἤδη ὡς παραβάτης τοῦ νόμου.

Κρίνοντες κατὰ τὸν ἀφορισμὸν τῆς "Ἱερᾶς Συνόδου." φυσικῶς πρέπει νὰ νομίζητε ὅτι εἶμαι ἄπιστος, φθορεὺς τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ἄθεος, "βλάσφημος», «σκεῦος τοῦ Σατανᾶ,» καὶ ἄξιος, οὐχὶ μόνον τῆς τιμωρίας τοῦ πολιτικοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός!

Συγχωρήσατέ με όμως, νὰ εἴπω ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις μέλλει νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, ὅτι πιστεύω εἰς ὅλα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, τὸ ὁποῖον σεῖς οἱ ἴδιοι πρεσβεύετε, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ γ΄. ἐν Ἐφέσῳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὥρισε νὰ ἦναι τὸν μόνον Σύμβολον τῆς πίστεως, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἕως τέλους τοῦ κόσμου· τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ προσφερθῇ ποτὲ εἰς ὁποιονδήποτε ἄνθρωπον, εἴτε ἐθνικὸν, εἴτε Ἰουδαῖον εἴτε αἱρετικὸν ὁποιασδήποτε αἱρέσεως, ὅστις ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐννοῶ τὸν ζ΄. κανόνα τῆς γ΄. Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν Ἐφέσῳ τὸ 431 ἔτος μετὰ Χριστὸν, ὅστις λέγει· «ὥρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος ἑτέραν πίστιν μηδενὶ ἐξεῖναι προσφέρειν, ἢ γοῦν συγγράφειν, ἢ συντιθέναι, παρὰ τὴν ὁρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν ἐν τῇ Νικαέων συναχθέντων πόλει, σὺν ἁγίῳ Πνεύματι· τοὺς δὲ τολμῶντας, ἢ συντιθέναι πίστιν ἑτέραν, ἢ γοῦν προσκομίζειν, ἢ προσφέρειν τοῖς θέλουσιν ἐπιστρέφειν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἢ ἐξ Ἑλληνισμοῦ, ἢ ἐξ Ἰουδαϊσμοῦ, ἢ γοῦν ἐξ αἱρέσεως οἱασδήποτε, τούτους, εἰ μὲν εἶεν ἐπίσκοποι, ἢ κληρικοὶ, ἀλλοτρίους εἶναι τοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαϊκοὶ εἶεν, ἀναθεματίζεσθαι·» (ἴδε Πηδαλ. Σελ. 97).

Καὶ ἐὰν ἐγὼ, σήμερον, ἤθελον νὰ ἑνωθῶ μὲ τὴν Ἀ-

νατολικὴν Ἐκκλησίαν, οὐδεὶς Ἐπίσκοπος, οὔτε ἱερεὺς, οὔτε λαϊκὸς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρ' ἐμοῦ ἄλλην τινὰ πίστιν, εἰμὴ τὴν περιεχομένην εἰς τὸ σύμβολον, χωρὶς νὰ στερηθῇ τὴν ἐπισκοπήν του, ἢ τὸν κλῆρόν του, ἢ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἀνάθεμα ἐκείνης τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἀλλ' ἐγὼ εἰς ἐκεῖνο τὸ Σύμβολον πιστεύω, καὶ κατ' αὐτὸ, εἶμαι χριστιανὸς ὀρθοδοξότατος.

Καὶ ὅσοι ἐσπούδαζον νὰ πείσωσι τὸ κοινὸν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι εἶμαι βλάσφημος καὶ ἄπιστος, ἔχουσι ν' ἀποδώσωσι λόγον φρικτὸν τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅταν καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ, καὶ ὅλαι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ, καὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὅλοι οἱ βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, καὶ κριταὶ τῆς γῆς, καὶ ὅλα τὰ ἔθνη κληθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τοῦ μεγάλου καὶ δικαίου Κριτοῦ τῶν πάντων, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι προσωποληψία, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. (Πρὸς Ῥωμ. β'. 6—11.)

Κύριοι! Ἐγεννήθην εἰς τόπον ἐλεύθερον, ὅπου ἡ ἐλευθερία ὄχι μόνον εἶναι γεγραμμένη ἁπλῶς εἰς τὸ Σύνταγμα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς χαίρομεν αὐτὴν,—ἐλευθερίαν νὰ ἐκφράζωμεν καὶ νὰ δημοσιεύωμεν διὰ τοῦ τύπου, τοὺς στοχασμοὺς ἡμῶν, πολιτικούς τε καὶ θρησκευτικοὺς, χωρὶς φόβου νὰ ῥιφθῶμεν διὰ τοῦτο εἰς τὴν φυλακήν! Καὶ δημοσιεύσας τὸ βιβλίον μου, δὲν ἔπραξά τι περισσότερον παρ' ὅ,τι πᾶς Ἕλλην ἤθελεν εἶσθαι ἐλεύθερος νὰ πράξῃ εἰς τὰς Ὁμοσπόνδους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Εἶναι ἤδη περίπου 18 ἔτη, ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς Φιλέλλην, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο οὐδένα ἠδίκησα, οὐδένα ἠπάτησα· «ἀργυρίου, ἢ χρυσίου, ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα·» οὔτε ἐβλασφήμησα τὸν Θεὸν, οὔτε ἐξύβρισα οὐδένα τῶν ἁγίων αὐτοῦ, εἴτε ἐν τῷ

Οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς. Δὲν θέλω δὲ νὰ ἐξυβρίσω οὐδὲ αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς μου.

Καὶ ὄχι μόνον δὲν προσέβαλον τὰς βάσεις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἀλλὰ τοὐναντίον, καὶ ἠγωνίσθην κατὰ δύναμιν, νὰ διανέμω πανταχοῦ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος διδάσκει τὴν θρησκείαν ταύτην.

Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν, ἀπροσδοκήτως προσεβλήθην μὲ τρόπον μανιώδη, διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς Ἑλλάδος.

Συναισθανόμενος ὅτι ἤμην μεταξὺ ἐλευθέρου λαοῦ, ἀπεκρίθην μὲ θάῤῥος.

Προσβολὴν κατ' οὐδενὸς δὲν ἔκαμα, ἀλλὰ μόνον ἠμυνόμην, ὅτε προσεβαλλόμην ὑπὸ τῶν ἄλλων.

Κατηγορήθην διὰ αἵρεσιν. Κατηγορήθην διὰ τὰς δοξασίας μου περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων, περὶ τῶν εἰκόνων, καὶ περὶ μετουσιώσεως.

Ἀπεκρίθην, ἀναφέρων ἐκ τῶν Συγγραμμάτων τῶν περιφήμων πατέρων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Ἐπιφανίου, Εἰρηναίου, Κλήμεντος, Ἀθανασίου, καὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, ῥήσεις, τὰς ὁποίας, κατὰ δυστυχίαν, τινὲς ἐξέλαβον ὡς βλασφημίαν! καὶ ἐμὲ ἐθεώρουν ἐπίσης ὡς βλάσφημον διότι ἀνέφερα αὐτάς· καὶ διότι ἀνέφερα αὐτὰς ἐγκαλοῦμαι σήμερον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου! ἀδίκως δὲ, ὡς νομίζω, διότι ἂν ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι ἐδόξαζον περί τινων πραγμάτων, διαφόρως ἀφ' ὅ,τι δοξάζουσι τινὲς σήμερον, τοῦτο δὲν εἶναι ἴδιον ἐμοῦ σφάλμα! Καὶ ἐν ᾧ θεωροῦνται ἐ κ ε ῖ ν ο ι ὡς ἅγιοι, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τιμωρηθῶ ἐ γ ὼ, διότι δοξάζω καθὼς ἐκεῖνοι ἐδόξαζον, ἢ διότι ἀνέφερα ῥήσεις ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν!!!

Ὅ,τι εἰς τὸ βιβλίον μου θεωρεῖται τάχα χειρότερον

πάντων, τὸ περὶ τῆς παρθένου Μαρίας, συνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ πεπαιδευμένοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀπονέμουσιν ἰδίαν τιμήν.

Καὶ ὅτε ἀνέφερα αὐτὸ, εἶπον εἰς τὸ βιβλίον μου· «διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου, ὡς ἄνω ἐκφρασθεῖσαν, ἢ διὰ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Βασιλείου, δὲν θέλω νὰ εἴπω τι ἐδῶ, οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατά. Τὴν ῥῆσιν ἀμφοτέρων ἀναφέρω, ἵνα ἴδωσιν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ, τὶ λέγουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ὅτι τὴν ὀνομάζουσι καθὼς ἐγὼ τὴν ὠνόμασα, κ. λ. » (Ἀπολ. Ἰωνᾶ Κίνγ, σελὶς 175.)

Ἀλλ' ἂν ὁ Χρυσόστομος ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὅ,τι πραγματικῶς εἶπε, καὶ ἐντοσούτῳ νὰ θεωρῆται ὡς ἅγιος, καὶ ὡς ἄξιος ἰδίας τιμῆς, διὰ τὶ νὰ διωχθῶ ἐγὼ, διότι ἀνέφερα ἁπλῶς ὅ,τι ἐκεῖνος εἶπε;

Τὴν καταδίωξιν ταύτην διακηρύττω ἄδικον καὶ ἀνάρμοστον εἰς ἐλεύθερον καὶ φιλελεύθερον λαόν.

Καὶ ἐὰν μὲ καταδικάσητε, αἱ ῥήσεις τοῦ Χρυσοστόμου θέλουσι μείνει αἱ αὐταὶ, καὶ παρομοίως ὅλαι αἱ ῥήσεις, τὰς ὁποίας ἀνέφερα ἐκ τῶν Συγγραμμάτων τοῦ Βασιλείυ, καὶ Ἐπιφανίου, τοῦ Εἰρηναίου καὶ Κλήμεντος, τοῦ Ἀθανασίου καὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων, περὶ τῶν εἰκόνων, καὶ περὶ τῆς μετουσιώσεως, καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει μείνει ἐλευθέρα, καὶ ἡ αὐτή. ἕως συντελείας τοῦ κόσμου· καὶ ὅλα τὰ ἐλεύθερα ἔθνη εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν θέλουσι καταδικάσει τοὺς καταδικάσαντας ἐμὲ, καὶ θέλετε καταδικασθῆ καὶ εἰς τὸ κριτήριον ἐκείνου, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸν

κόσμον, ἵνα μαρτυρήσῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔθεσε τὴν ζωήν του· καὶ ἡ ὁποία μόνη δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ ὁποιονδήποτε ἔθνος ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ πνευματικοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς τυραννίας.

«Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς,» εἶπεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, καὶ εἰς αὐτὴν μόνην ἀποβλέπω, ὡς τὸ μέσον νὰ ἐλευθερώσῃ διάφορα ἔθνη τοῦ κόσμου ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἁμαρτίας, διὰ τῶν ὁποίων τοσαῦτα ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας εἶναι δεδεμένα.

Ἐάν τις δὲν δύναται ἐλευθέρως νὰ ἐκφράσῃ τὰς δοξασίας του, νὰ δημοσιεύσῃ ἐλευθέρως προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου, τοὺς στοχασμούς του, περιττὸν τὸ Σύνταγμα, περιττὸν τὸ ὄνομα τῆς ἐλευθερίας· πρέπει τότε ν᾽ ἀφήσωμεν τὴν πρόοδον τοῦ ιθ'. αἰῶνος, καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν μεσαιῶνα, ὅπου ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ θρησκευτικὸς δεσποτισμὸς ἐδέσποζον ἀνεμποδίστως, καὶ νὰ κηρύττωμεν πρὸς πάντας, ὅτι τὸ Συνταγματικὸν φῶς ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, «ἀλλ᾽ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς.» (Ἰωάν. γ'. 19.)

Τὴν 23 Μαΐου (4. Ἰουνίου Ν. Ε.) 1847, ἔλαβον πάλιν κλῆσιν νὰ ἐμφανισθῶ αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ Κακουργοδικείου τὴν 25 Ἰουνίου 1847, ὥραν 9, Π. Μ. ἵνα δικασθῶ ὡς ὑπαίτιος προσβολῆς κατὰ τῶν βάσεων τῆς ὀρθοδόξου ἐν Ἑλλάδι θρησκείας.

Τὴν 30 Μαΐου (11 Ἰουνίου Ν. Ε.) ὅμως *ἀνεκλήθη ἡ κλῆσις*, χάρις εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, Κύριον Κωνςαν-

τῖνον Κολοκοτρώνην, καὶ τὸν πρωθυπεργὸν, Κ. Ἰωάννην Κωλέτην, οἵτινες ἐννόουν καλῶς τὸ προφανὲς ἀδίκημά του νὰ πεμφθῶ εἰς τόπον, ὅπου δὲν ἠδυνάμην νὰ ἔχω ἀσφάλειαν ζωῆς.

ΤΑ ΟΡΓΙΑ.

Τὴν 16/28 Ἰουλίου 1847, ἐφάνη εἰς τὴν ἐφημερίδα ὁ «ΑΙΩΝ,» ἄρθρον ἐπιγραφόμενον *τὰ Ὄργια*, τελούμενον δῆθεν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Γάμου καὶ τοῦ Βαπτίσματος, ὑπογεγραμμένον ὑπό τινος, ὀνομαζομένυ *Κωνσταντίνου Σιμωνίδου*, ὅςις εἶχε διατρίψει τινὰ ἔτη μετὰ τῶν μοναχῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος· ἔλεγε δὲ ὅτι ἦτον αὐτόπτης τῶν Ὀργίων τούτων εἰς τὸν οἶκόν μυ, καὶ ὅτι ἦτον ἕτοιμος, καθὼς διεβεβαίονεν ὁ ἐκδότης τοῦ Αἰῶνος, «πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἐνώπιον πάσης ἀνακρίσεως.»

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

«Τὴν 14 Δεκεμβρίυ 1846, ἡμέραν Σάββατον ὥραν 11 μ.μ. συνελθόντες ἅπαντες οἱ πιστοὶ προσήλυτοι, 25 τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν 5 ἄρρενες οἱ δὲ λοιποὶ θηλεῖαι, περὶ τὴν τράπεζαν, καὶ προσευχηθέντες κατὰ τὴν συνήθειάν των, ἐσηκώθησαν μετὰ τὴν προσευχὴν, πλὴν τοῦ Κὶνγ καὶ τῶν 5 ἀῤῥένων, και λαβοῦσαι τὰς ἐπὶ τὴν τράπεζαν κειμένας ταινίας εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον. Μετὰ δέκα λεπτὰ ἐξῆλθον μὲ στολὰς λευκὰς καὶ μὲ κόμην λυτὴν, ἐζωσμέναι μὲ ταινίας ἐρυθρὰς καὶ γυμνοὺς βραχίονας. Ἐκτὸς μιᾶς, ἥτις ἦτον γυμνὴ μέχρι ζώνης, καὶ ἐσκεπασμένη μὲ ἐρυθρὸν διαφανέστατον ἔνδυμα, μὲ γυμνοὺς τοὺς πόδας καὶ κε-

καλυμμένη τὴν κεφαλὴν μὲ χρυσοῦν πέπλον ἐφέρετο μὲ βήματα ἀργὰ ὑπὸ δύο νεανίδων σιωπηλῶς, αἱ λοιπαὶ παρηκολάθουν αὐτάς, κρατοῦσαι εἰς τὴν ἀριστερὰν λαμπάδας ἀναμμένας καὶ καλῶς κεκοσμημένας, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν τεμάχιον εἰκόνων συνθλασμένων. Ἐλθοῦσαι ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ Κὶνγ καὶ τῶν ἄλλων πέντε προσευχομένων ἕως λεπτὰ πέντε· εἶτα γονατίσασαι ἔβαλον τὰς κεφαλάς των εἰς τὰς κόλπας των. Τότε ὁ Κὶνγ σηκωθεὶς ἠσπάσθη αὐτάς, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν λαμβάνων ἀνὰ μίαν ἐσήκωσεν, ἕως ὅτου ὅλαι ἐσηκώθησαν. Πλησιάσας πρὸς τὴν χρυσοῦν τὸ πέπλον ἔχουσαν, ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ ἔφερεν εἰς τὴν ἱερὰν ταινίαν. Ἠσπάσθησαν αὐτὴν ἀμφότεροι, καὶ μετὰ ταῦτα γονατίσαντες προσηυχήθησαν λεπτὰ δέκα· πάλιν δὲ ἐσηκώθησαν καὶ ἵσταντο γαστριμυθοῦντες. Αἱ λοιπαὶ ὕψωσαν τὴν ἀριστεράν των μὲ ἀναμμένας λαμπάδας, ἄφησαν τὰ τεμάχια τῶν συνθλασμένων θείων εἰκόνων ἀπὸ τὴν δεξιάν των πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐπάτουν μὲ τὸν δεξιὸν πόδα, μετ' ὀργῆς δεικνύουσαι αὐτὰ πρὸς τὴν χρυσόπεπλον νέαν. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐσηκώθησαν, καὶ οἱ Κύριοι ἀσπασθέντες τὸν Κὶνγ καὶ τὰς Κυρίας ἔμενον ἱστάμενοι πλησίον τῆς ταινίας. Ὁ Κὶνγ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν τράπεζαν, λαβὼν ἕνα χρυσοῦν μανδύαν. Πλησιάσας εἰς τοὺς νέους, ἐκάλυψε τὸν μεσαῖον, καὶ πάλιν ἐπιστρέψας ἔλαβε τὴν νέαν ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος. Ὁ νέος προχωρήσας εἰς τὸν δεξιὸν θάλαμον, ἐξῆλθε μὲ χιτῶνα ἐρυθροῦν κροσσωτὸν καὶ ζώνην πρασίνην, ἀσκεπὴς καὶ ἀνυπόδητος· Πλησιάσαντα τὸν ἔλαβεν ὁ Κὶνγ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὸν ἔφερεν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου συνάμα μὲ τὴν νέαν. Τότε αἱ λοιπαὶ καὶ λοιποὶ ἔπεσον κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν ἐκτὸς δύο, αἵτινες ἐκυμβάλευον ἐρεθεστικὸν ὕμνον. Ὁ Κὶνγ λαβὼν τὴν παρακειμένην λαμπάδα (ἥτις ἦτο τῆς νέας) μετὰ τὴν προσευχὴν ἐγονάτισε καὶ μεγαλοφώνως εἶπε· «Θεὲ

μέγιστε σῶσον αὐτούς.» Τὸ κύμβαλον ἐσύγχιζε τὴν φωνήν. Ἔπειτα ἐσηκώθησαν ἅπαντες λαβόντες τὰς λαμπάδας καὶ τὰς συντεθλασμένας εἰκόνας· ἐπλησίασαν χορεύοντες εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ ψάλλοντες ὡς μαινόμενοι. Ἐνῷ δὲ ἔψαλλον, εἶδον αἴφνης τὸν Κὶνγ νὰ ὑψώσῃ τὰς χεῖράς του, κρατῶν ἓν τεμάχιον συντεθλασμένης εἰκόνος, ἔπειτα νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ χύσας ἐπ' αὐτὸ οἰνόπνευμα νὰ πλησιάσῃ λαμπάδα ἀναμμένην· εἶδον τότε νὰ φλέγηται ἡ εἰκὼν διὰ τοῦ οἰνοπνεύματος, καὶ αὐτὸν ἤκουσα νὰ ἀναθεματίζῃ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτάς. Μετὰ δύο στιγμὰς ἔρριψαν καὶ αἱ ἄλλαι, μὲ ἕν του νεῦμα, τὰ τεμάχια, ἃ ἐκράτουν, ἀναθεματίζουσαι καὶ αὐταί, ὡς αὐτός, μὲ τόνον· ὁ δὲ Κὶνγ ὑψώσας τὴν φωνήν του ἔλεγε· «Τοιουτοτρόπως θέλει κατακαύσει ὁ Θεὸς τοὺς προσκυνοῦντας αὐτάς.» Εἶτα ἐπῆρεν ἔλαιον, καὶ χρίσας μίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, πολλὰ μικρήν, εἶπε· «Ἂς ἁγιάσωμεν αὐτήν, ὡς οἱ μωροὶ πατέρες σας, καὶ ἂς ἴδωμεν ἂν δὲν καῇ.» Εὐθὺς τὴν ἔρριψεν εἰς τὰς φλόγας, καὶ ἤρχισεν ὁ κυμβαλισμός. Ὁ Κὶνγ γελῶν εἶπε τότε εἰρωνικῶς· «Ἰδοὺ ἡ γυνή, ἡ παρὰ τῶν πατέρων σας λεγομένη Θεοτόκος, πῶς κατεκάη, καί τοι ἁγιασθεῖσα· πάντες θέλουν κατακαῇ οἱ τὰ τοιαῦτα πιστεύοντες.» Τότε ἔρχεται μία νέα δωδεκαέτης, φέρει εἰς δίσκον ἄρτον καὶ οἶνον, καὶ τοῦ τὰ προσφέρει. Λαβὼν τὸν ἄρτον ὁ Κὶνγ τὸν κατέκοψε, καὶ ἔχυσεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν οἶνον. Γονατίσας δὲ μὲ τὸν δίσκον εἰς τὰς χεῖρας, μετὰ πέντε λεπτὰ ἐσηκώθη καὶ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου περιελθὼν δίς, ἔρριψε μέρος ἐξ αὐτοῦ εἰς τὰς φλόγας καὶ εἶπε· «Κατάκαυσον τοὺς πιστεύοντας, ὅτι τοῦτο εἶναι σῶμα καὶ αἷμα·» ἔπειτα ῥίψας μέρος εἰς τὴν γῆν εἶπε· «Δὸς ὑποχειρίους τοὺς πιστεύοντας ὡς σῶμα καὶ αἷμα τοῦτο εἰς ἀλλοφύλους, ἵνα συνέλθουν,» ἔπειτα ῥίψας μέρος εἰς τὸν αἰθέρα, εἶπε· «Ἀφάνισον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, διότι ἡ ἀσέβειά των ἀνέβη

μέχρις οὐρανοῦ·» μὲ τὸ ὑπόλοιπον δὲ χρίσας τὰς παρειὰς τῶν προσηλύτων εἶπε·—«Σῶσον καὶ διαφύλαξον τούτυς τοὺς γνωρίσαντας τὴν ἀλήθειάν σου.» Εὐθὺς ἤρξατο χορὸς περὶ τὸ θυσιαστήριον, μετὰ τὸν χορὸν βλασφημίαι κατὰ τῶν ὀρθοδόξων, καὶ μετὰ τὰς βλασφημίας ὥρκισεν ὁ Κὶνγ τὸν ἀνυπόδητον νέον καὶ τὴν χρυσόπεπλον νέαν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ταινίας, ἵνα μένωσι στερεοὶ μέχρι τοῦ τέλυς τῆς ζωῆς των· διότι, ἂν ἀλλέως πράξωσι, θέλουσι τιμωρηθῇ μὲ θάνατον Θεοῦ. Ἐν ᾧ ὡρκίζοντο οὗτοι, οἱ ἄλλοι προσηύχοντο. Μετὰ τοὺς ὅρκους ἔφερεν ὁ Κὶνγ τὸν νέον καὶ τὴν νέαν εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἔλαβε τὴν δεξιὰν χεῖρα τῦ νέου καὶ τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν μαστὸν τῆς νέας, τὴν δὲ ἀριστερὰν τῆς νέας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νέου· ἔθεσεν εἰς τοὺς πόδας των εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν κατὰ προσταγήν τυ κατεπάτουν αὐτοὶ, ὁ μὲν μὲ τὸν ἀριστερὸν πόδα, ἡ δὲ μὲ τὸν δεξιόν. Ὁ Κὶνγ μὲ τοὺς ἄλλους πιστούς του ἠσπάσθη τούτους εἰς τὰς παρειάς· ἐχόρευσαν ἕως δέκα λεπτὰ κύκλῳ αὐτῶν ψάλλοντες καὶ κυμβαλίζοντες, καὶ μετὰ τὸν χορὸν ἔλαβεν ὁ Κὶνγ δύο ταινίας ἐρυθρὰς καὶ ἔθεσεν τὴν μὲν μίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νέου κυκλοειδῶς, τὴν δὲ ἄλλην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νέας τετραγωνικῶς, λέγων· «Ἑνόνω ὑμᾶς κατὰ σάρκα, ὡς θέλετε, »ἵνα δώσητε σπέρμα πρὸς δόξαν Θεοῦ,» καὶ εὐθὺς ἤρχισεν ὁ κυμβαλισμὸς, οἱ ὕμνοι καὶ ὁ χορὸς, διαρκέσαντες ὡς ἡμίσειαν ὥραν. Μετὰ ταῦτα ἀνεπαύθησαν, πίνοντες οἶνον εὐωδέστατον, καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν πόσιν ὡδήγησαν τὴν μὲν νέαν ὅλαι αἱ νέαι χορεύουσαι εἰς τὸν θάλαμον, τὸν δὲ νέον ὁ Κὶνγ μὲ τοὺς ἄλλους, καὶ τοὺς ἐκάθισεν εἰς τὴν παρακειμένην κλίνην μὲ κραυγάς. Ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν αἴθουσαν ἔψαλον καὶ ἐχόρευον ἕως ἡμίσειαν ὥραν· καὶ, ἐνῷ εἰσέτι ἐχόρευον, εἰσέρχεται ὁ Κὶνγ εἰς τὸν θάλαμον μόνος, ἐνέδυσε τόν τε νυμφίον καὶ νύμφην ξανθὰ ἐνδύματα καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Λαβόντων αὐτῶν τὸ

Εὐαγγέλιον, ὁ Κὶνγ ἐξήγει καὶ διεσάφιζε τοῦτο. Μετὰ ταῦτα ἐκάθησαν εἰς τὴν παρακειμένην τράπεζαν τρώγοντες τὰ γαμήλια, καὶ ἀνεχώρησαν ἀσπαζόμενοι τὸν Κίνγ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν σκεπτόμενον, περὶ ὅσων εἶδον καὶ ἤκουσα, μὲ πλησιάζει ὁ Κὶνγ καὶ ὅλος χαρὰν μοὶ λέγει· «Πόσον εὐχαριστεῖται ἡ ψυχή μου διὰ τὸ θεῖον συνοικέσιον τοῦτο! ἆ πόσον ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω καὶ ἐσὲ εἰς τὴν κλίνην μετά τινος νύμφης! Τὰ πάντα θέλω θυσιάσει δι' ἐσέ· τὸν κόσμον μοὶ φαίνεται ὅτι θέλω κερδήσει, ἂν σὲ πείσω καὶ σὲ φέρω εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.» Τότε ἐσιώπησα· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἠρώτησα, ἂν οἱ νυμφευθέντες ἔχουν γονεῖς ἐκ πλαγίου, πῶς ὀνομάζονται, καὶ ἂν ἔχουν εἴδησιν· ὁ δὲ λέγει μοι, «γονεῖς μόνον ὁ νέος ἔχει· ἀλλά, πῶς ὀνομάζονται, δὲν δύναμαι νὰ εἴπω, ἂν δὲν δεχθῇς τὸν ὅρκον.» Αὐτὰ εἴπομεν καὶ ἀνεχώρησα. Ἀναχωροῦντα δὲ μὲ παρεκάλεσε νὰ ἔλθω καὶ τὴν ἐπιοῦσαν, διὰ νὰ ἦμαι παρὼν καὶ εἰς ἓν ἄλλο του μυστήριον. Μὲ λόγους γλυκεῖς καὶ μὲ χρημάτων δόσιν ἐζήτει νὰ μὲ ἀποπλανήσῃ. Τότε τὸν ἀπεχαιρέτησα, χωρὶς νὰ δείξω ψυχρότητα, καὶ ἀνεχώρησα.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ.

Τὴν ἐπιοῦσαν, ἤτοι 15 Δεκεμβρίου 1846, εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν του (διότι ἔκαμον ἀπόφασιν νὰ μὴ λείψω ἡμέραν, ἂν δὲν μάθω ὅλα τα τὰ ἀπόρρητα). Ὥρα 2 μ. μ. εὗρον ἐκ τῶν κατηχουμένων τριάκοντα καθημένους καὶ τὸν Κὶνγ ἱστάμενον καὶ ἔχοντα εἰς χεῖράς του Εὐαγγέλιον καὶ παρεξηγοῦντα αὐτὸ κατὰ τὴν συνήθειάν του. Ἀκούων μετὰ προσοχῆς τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῦ, ἐσημείουν αὐτὰ καὶ ἐσιώπων, ἕως ὅτου ἔπαυσε διδάσκων. Παυσάσης τῆς διδαχῆς καὶ ἀναχωρησάντων τῶν περισσοτέρων, μὲ πλησιάζει καὶ εἰρωνικῶς μὲ λέγει, «Διατί σήμερον εἶσαι τόσον

»σκεπτικός; μήπως σὲ ἐρέθισαν τὰ κάλλη τινὸς νεάνιδος;» Τότε ἐξηγριώθην εἰπὼν αὐτῷ, «Περιορίσου καὶ μὴ μὲ συγχίζεις·» αὐτὸς ἤρχισε νὰ μὲ κολακεύῃ, ἕως ὅτου μὲ ἡσύχασε, μὲ διαφόρους ὁμιλίας διασκεδάσας με μέχρι τετάρτης ὥρας, ἕως ὅτου ἀνεχώρησα διὰ τὴν οἰκίαν μου.

Κατὰ τὴν 9 ὥραν μ. μ. ὑπῆγον πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν τȣ κατ' αἴτησιν τȣ, καὶ ἀνάμενα νὰ ἴδω καὶ ἄλλο τι ἀπόρρητον, ὡς ἤκουσα ἀπὸ τὸν ἴδιον. Παρῆλθον 12 λεπτὰ, καὶ ἰδοὺ ἔρχονται 16 νεάνιδες ὡραιοτάτης ὄψεως, ἐξ ὧν αἱ τρεῖς ἐφαίνοντο ἔγκυοι, καὶ δύο νέοι· μεταξὺ δὲ τούτων ἦτον καὶ ἓν βρέφος ἕως ἓξ μηνῶν, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας της ἐσκεπασμένον, καὶ ἐχαϊδεύετο ἀπὸ τὸν Κίνγ. Τότε λαμβάνει τὸν κώδωνα καὶ κωδωνίζει· συνάζονται ἅπαντες οἱ προσήλυτοι καὶ καθίζουν περὶ τὴν τράπεζαν ἀναγινώσκόντες καὶ προσευχόμενοι· εἶτα σηκόνονται καὶ ἀσπάζονται τὸν Κὶνγ τρίς· ὁ δὲ Κὶνγ γονατίζει καὶ προσεύχεται· μετὰ τὴν προσευχὴν ἐνδύεται χιτῶνα λευκὸν, καὶ ζώνεται μὲ δερματίνην ζώνην· εἰσέρχεται εἰς τὸν δεξιὸν θάλαμον τῆς οἰκίας του, καὶ φέρει χόρτα ξηρὰ, τὰ ὁποῖα καὶ διασκορπᾷ εἰς τὴν αἴθουσάν του· εἰσέρχεται ἐκ δευτέρου, καὶ φέρει κολυμβήθραν ἑξάγωνον παφφύλινον, χύνει ἐν αὐτῇ οἰνόπνευμα, πλησιάζει κηρὸν ἀναμμένον, καὶ ἀφίνει νὰ φλέγηται, ἕως ὅτου ἔπαυσεν ἡ φλόξ· λαμβάνει τότε τὸ βρέφος ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του, καὶ τὸ δίδει εἰς ἄλλην νέαν καὶ αὐτὴ εἰς ἄλλην, ἕως ὅτȣ τὸ ἔλαβον ὅλαι· ἡ μήτηρ τȣ ἔδεσε τὴν μέσην τȣ μὲ τὴν λευκὴν ταινίαν, ἀφ' οὗ τὸ ἐγύμνωσε καὶ τὸ ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Κὶνγ γονατίζȣσα καὶ λέγȣσα, «φώτισον τὴν ψυχὴν τοῦ βρέφȣς·» Τότε τὸ ἔλαβεν ὁ Κὶνγ, τὸ ἠσπάσθη, ἔκοψε τὴν κόμην, καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα τȣ λέγων. «Καῦσον αὐτὴν, καὶ ὁρκίσου ἐπ' αὐτῆς »εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ὅτι θέλεις ἀναθρέψει καὶ διδάξει τοῦτο τὸ ἀθῶον βρέφος, ὡς σὲ ἐδίδαξα.» Ἡ δὲ λαβοῦσα

τὴν κόμην ἔῤῥιψεν εἰς τὴν παρακειμένην πυρὰν, καὶ ὡρκίσθη οὕτω, κανοναρχοῦντος τοῦ Κίνγ· «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τϋ μεγάλου Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν καὶ τὰ θαυμάσια ἔμαθον „διὰ τοῦ θείου λόγου, ὅτι θέλω παραδώσει καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βρέ- „φος, ὅσα ἐδιδάχθην παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου Κίνγ· ὅτι θέλω „τὸ ἀναθρέψει μὲ τὴν αὐτὴν θείαν διδασκαλίαν, μὲ τὴν ὁποίαν „καὶ ἐγὼ ἀνετράφην· δὲν θέλω τὸ ἀφήσει νὰ εἰσέρχεται εἰς ναὺς „εἰδώλων, καὶ νὰ προσκυνῇ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· δὲν θέλω „τὸ ἀφήσει νὰ ἐξομολογῆται εἰς πεπλανημένους ἱερεῖς καὶ νὰ „μεταλαμβάνῃ παρ' αὐτῶν τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, ἃ σῶμα καὶ „αἷμα λέγουσι καὶ θέλουσι νὰ ἦναι· τέλος θέλω φυλάξει ἁπάσας „τὰς παραγγελίας σϋ καὶ, ἂν ἤθελον παραβῇ τι, ἄς κατακαῶ, ὡς „κατακαίεται ἡ κόμη τοῦ βρέφους τούτϋ, καὶ ἂς καταδικασθῶ „εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ.»

Μετὰ τὸν ὅρκον ἔλαβεν ὁ Κὶνγ μίαν μεγάλην φιάλην, ἥτις ἦτο γεμάτη ἀπὸ εὐώδη πνεύματα, καὶ ἔχυσεν αὐτὰ περὶ τὴν κολυμβήθραν, ἀνάψας αὐτὰ διὰ τοῦ πυρός· τὸ δὲ βρέφος ἐπότισε ποτόν τι γλυκὺ, τὸ ὁποῖον καὶ παρευθὺς ἐκοιμήθη. Μετὰ ταῦτα τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ προσευχήθη λέγων· «Φώ- »τισον Θεὲ τὸ βρέφος τοῦτο, ἵνα γνωρίσῃ τὸν θεῖον λόγον, διὰ „νὰ προσκυνῇ σὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ οὐχὶ τὰ κτίσματα.» Τετράκις τὸν λογον τοῦτον εἰπὼν, φέρει τὸ παιδίον πεντάκις περὶ τὴν κολυμβήθραν μὲ ταχύτητα, ἄνωθεν τοῦ πυρός. Τότε τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις τὸ ἐκράτει μὲ σέβας καὶ θαυμασμὸν ἱσταμένη. Ὁ δὲ Κὶνγ γονατίσας ὕψωσε τὰς χεῖράς του, ἔκυψε τὴν κεφαλήν του, καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ἔλεγεν· «Εὐχαριστῶ σοι, Θεέ μου, διότι εἰσήκουσάς μου.» Εὐθὺς σηκωθεὶς ἔλαβε τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τϋ, τὸ ἐφίλησεν εἰς τὸ στόμα, καὶ τὸ ἐπότισεν ἓν ἄλλο ποτὸν, ἔχον γεῦσιν λεμονάδας· χρίσας δὲ τὴν κεφαλήν τϋ μὲ ἓν χρῶμα χρυσοειδὲς καὶ εὐωδέστατον,

ἔτριβε τὴν κεφαλὴν τοῦ βρέφους, ἕως οὗ τὸ ἐξύπνησε. Τότε τὸν περιεκύκλωσαν ὅλοι οἱ προσήλυτοι, καὶ ἠσπάσθησαν τὸ βρέφος ἀνὰ μία. Μετὰ ταῦτα ἔνδυσαν αὐτὸ αἱ τρεῖς ἔγκυοι καὶ παρέδωσαν εἰς τὴν μητέρα του, ἀσπαζόμεναι καὶ αὐτὴν εἰς μὲν τὸ μέτωπον ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ στῆθος τετράκις. Εἶτα ἐκάθησαν περὶ τὴν τράπεζαν εὐωχούμεναι, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Κὶνγ ἐπεγυμνώθη τοῦ ἱεροῦ φορέματος, καὶ ἀκολούθως ἀνεχώρησαν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης καὶ ἐσυλλογιζόμην· ἀπεφάσισα νὰ ἀναχωρήσω χαιρετήσας τὸν Κὶνγ ψυχρῶς· ὁ δὲ Κὶνγ παρατηρήσας τὴν ψυχρότητά μου, ζητεῖ νὰ μὲ ἐπιστρέψῃ, ὡς θέλων τάχα νὰ μὲ ὁμιλήσῃ· ἀλλ' ἐγώ, ἐπειδὴ εἶχον πλέον προχωρήσει ἕως τὴν ἔξω πύλην, τοῦ εἶπον, ἄλλοτε, διότι ὁ ὕπνος μὲ κατέλαβε, καὶ οὕτως ἀνεχώρησα.»

Κ. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ.»

Ἕνεκα τοῦ ἄρθρου τούτου περὶ τῶν Ὀργίων, ὅλη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν τοσοῦτον ἐταράχθη, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἔκρινεν εὔλογον νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὴν ἀστυνομίαν, καὶ νὰ στείλῃ ςρατιώτας τινὰς πρὸς φύλαξίν μου. Τέλος ὅμως τοσοῦτον διεθορυβεῖτο ὁ λαός, ὥστε μὲ ἐμήνυσεν ἡ Κυβέρνησις διά τινος διπλωμάτου, ὅτι δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἴσως δυνατὸν νὰ μὲ φυλάξῃ ἄνευ αἱματοχυσίας· καὶ ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτου ἀπευκταίου συμβάντος, μὲ προέτρεπε νὰ ἐξέλθω καιρόν τινα εἰς ὁδοιπορίαν, ἕως οὗ καταπραϋνθῶσι τὰ ἐξημμένα πνεύματα, καὶ παύσῃ ἡ ταραχή, καὶ ὅτι τότε ἠδυνάμην νὰ ἐπιστρέψω.

Λαβὼν τὴν προτροπὴν ταύτην, τὴν αὐτὴν ἡμέραν (Σάββατον 31 Ἰουλίου 1847) ἀνεχώρησα ἐξ Ἀθηνῶν· μετέβην δὲ εἰς τΤεργέστην, καὶ περάσας τὰς Ἄλπεις, εἰς Ἑλβετίαν, Σαρδηνίαν, Τοσκάνην, Ῥώμην, Νεάπολιν, Σικελίαν, καὶ Μελίτην, ὅπου διέμεινα μῆνάς τινας.

Ὀλίγας δ' ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχώρησίν μου, ἐξεδόθη κατ' ἐμοῦ τὸ ἑξῆς ἔνταλμα συλλήψεως.

Ἀριθ. 1086.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Κατασχετήριον.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτής,

Ἰδόντες τὰ ἄρθρα 221 καὶ 214 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ τὸ ἄρθ. 208 § 3 τῆς αὐτῆς·

Ἐπειδὴ ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ ἀλλοδαπὸς κάτοικος Ἀθηνῶν, κατηγορούμενος ὅτι αἱρεσιώτης ὢν πρὸ ἐτῶν καὶ μέχρι τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου ε. ε. ἐν Ἀθήναις ἐπροσπάθει δι' ἀθεμίτων μέσων καὶ διακηρύξεων ἐπὶ δημοσίων τόπων νὰ καταστήσῃ ἐπικρατεῖς τὰς θρησκευτικάς του δόξας, καὶ ὅτι συνεχῶς ἐξέφραζεν εὐχὰς καὶ δόξας ἀντικειμένας εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς θρησκείας, πράξεις προβλεπόμεναι ἀπὸ τὸν Ποινικὸν Νόμον ὡς πλημμελήματα, ἔφυγεν, (ἢ εἶναι ἀπὼν) καὶ ἀγνοεῖται ὁ τόπος τῆς διατριβῆς του·

Παρακαλοῦμεν ἁπάσας τὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχὰς καθόσον ἐκτείνεται ἡ ἁρμοδιότης των νὰ κατάσχωσι καὶ διὰ τῆς βίας προσάγωσι (συμμορφούμενοι μὲ τὸν νόμον) ἀνυπερθέτως ἐνώπιον ἡμῶν, ἐν τῷ ἡμετέρῳ Γραφείῳ, κειμένῳ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ὁδὸν τὸν εἰρημένον, τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ εἶναι κάτωθεν σημειωμένα.

Τὸ παρὸν κατασχετήριον ὑπογεγραμμένον παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ Δ. ὑπογραμματέως, καὶ σφραγισμένον μὲ τὴν ἐπίσημον σφρα-

γίδα ἡμῶν, θέλει τοιχοκολληθῆ καὶ δημοσιευθῆ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 194 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 13 Αὐγούστου 1847.

Ὁ Ἀνακριτὴς
Ε. ΒΛΑΧΑΚΗΣ.

Ὁ Δικ. Γραμματεὺς
Στ. Ταβανάκης.

Χαρακτηριστικά.

Ἐπάγγελμα	ἱεροκῆρυξ	Τρίχες	ξανθαὶ
Ἡλικία	53	Μύτη	μετρία
Πατρὶς	Ἀμερικὴ	Μέτωπον	»
Πρόσωπον	ἰσχνὸν	Ἐνδύματα	εὐρωπαϊκὰ
Στόμα	—	Γλῶσσα	
Μύστακα	ἄνευ	Ἰδιαίτερα σημεῖα	
Ὀφθαλμοὶ	γαλανοὶ		
Ἀνάστημα	μέτριον		

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείαν τῆς Ἑλλάδος.

Μὲ μεγάλην μου ἀπορίαν ἐπληροφορήθην ὅτι ἐξεδόθη ἐναντίον μου ἔνταλμα συλλήψεως, ἐν ᾧ οὔτε φυγάς εἰμι οὔτε ἀποφεύγω τὴν νόμιμον δίκην, ἀπ' ἐναντίας εἰμὶ πρὸ χρόνων ἀποκαταστημένος ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἔχων καὶ τέκνα, καὶ σύζυγον, καὶ κτήματα, καὶ ζητῶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς κατ' ἐμοῦ ἐνεργουμένης ἀνακρίσεως, καὶ ἀποπεράτωσιν αὐτῆς, ὥστε νὰ ἰδῶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν δικαστικῶν ἐρευνῶν, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν μὲ ἀπεμάκρυναν ἐγκλήματα, ἀλλὰ ἡ ἰδία αὐτὴ κυβέρνησις διὰ τῶν ὑπαλλήλων της.

Ἐν Μελίτῃ τὴν 23 Δεκεμβρίου 1847
4 Ἰανουαρίου Ν. Ε. 1848.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

Τὸ αὐτὸ ἐκοινοποίησα καὶ πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν.

Τὴν 8/20 Ἰουνίου 1848, ἐπέστρεψα εἰς Ἀθήνας.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ.

Ἀριθ. 8625.

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν,

Συγκείμενον ἀπὸ τοὺς Δικαστὰς Π. Διάγγελην Προεδρεύοντα (κωλυομένου τοῦ Προέδρου,) Εὐστάθιον Δ. Ἠλιόπουλον, Κ. Παπασπυρίδωνα Ἀνακριτὴν καὶ Ἰωάννην Μπονισέρην·

Συνελθὸν ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκέψεων τοῦ Δικαστικοῦ καταστήματος τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαΐου 1849, παρόντων τῶν Εἰσαγγελέως Δ. Μ. Μητζάκη καὶ τοῦ Ὑπογραμματέως Κ. Α. Οἰκονόμου, κωλυομένου τοῦ Γραμματέως Κ. Γεωργιάδου, διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως·

Ὁ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελεύς, πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Ἰωνᾶς Κίνγ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐζήτει νὰ εἰσάξῃ ἐν Ἑλλάδι νέαν αἵρεσιν, ἀντιβαίνουσαν τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν νόμων, παρήγγειλε καὶ ἐνηργήθη ἀνάκρισις, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας καθυποβαλὼν τὴν σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 100479 ἐγγράφου του ἐξέθεσε ταῦτα·

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως προκύπτουσι μὲν ἐνδείξεις τινὲς κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, ὅτι διὰ συμβολικῶν παραστάσεων, περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων ἠθέλησε νὰ προσβάλῃ τὰ δόγματα καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ἀλλ' αὗται δὲν εἶναι ἱκαναὶ διὰ νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῶν κατηγορία, διὰ ταῦτα εἶμαι γνώμης νὰ παύσῃ πρὸς καιρὸν ἡ περαιτέρω κατ' αὐτοῦ καταδίωξις·

Ἀκούσαν τὸν Εἰσαγγελέα ὑποστηρίξαντα καὶ προφορικῶς ἐν Συμβουλίῳ τὴν ἀνωτέρω πρότασίν του·

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ·

Διελθὸν τὴν Δικογραφίαν·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Διὰ τοὺς λόγους τοῦ Εἰσαγγελέως, τοὺς ὁποίους τὸ Συμβούλιον παραδέχεται ὡς συμφώνους μὲ τὴν ἐνεργηθεῖσαν ἀνάκρισιν καθ' ἣν αἱ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου Ἰωνᾶ Κὶνγ αἰτιάσεις δὲν σχηματίζουσιν ἱκανὰς καὶ ἀποχρώσας ἀποδείξεις διὰ νὰ στηριχθῇ κατηγορία· καὶ

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 251 §. 2. τῆς Ποινικῆς Δικονομίας,

Παύει πρὸς καιρὸν τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κίνγ, κατηγορουμένου, ὅτι διὰ συμβολικῶν παραστάσεων, περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων, ἠθέλησε νὰ προσβάλῃ τὰ δόγματα καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας.

Ἐγένετο καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Ἰουνίου 1849.

Οἱ Δικασταὶ Π. Διάγγελης, Εὐστ. Δ. Ἠλιόπουλος, Κ. Παπασπυρίδων, Ἰω. Μπονισέρης· Ὁ ὑπογραμματεὺς
Κ. Α. Οἰκονόμου.

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν
Ἐν Ἀθήναις τὴν 16 Μαρτίου 1860.

Ὁ Ὑπογραμματεὺς
(Τ. Σ.) Δ. Καρύδας.

Τὴν 17]29 Μαρτίου 1851, ἡ «ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ» διεύθυνε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς θρησκείας καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως νέαν κατ' ἐμοῦ Κατηγορίαν.

Ὅρα τὴν Ἐφημερίδα «Ὁ ΑΙΩΝ,» Ἀριθ. 1147, τῇ 24 Μαρτίου 1851.

Συνεπείᾳ τῆς κατηγορίας ταύτης, ἔλαβον τὴν ἑξῆς Κλῆσιν.

Ἀριθ. 928.
―――――
34

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1851.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτής.

Ἰδόντες τὰ ἄρθρα 187, 189 καὶ 190 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, καλοῦμεν τὸν Κύριον Ἰωνᾶ Κίγκ, κάτοικον Ἀθηνῶν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ γραφείῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς ἀριθ. 24 τὴν 4 Μαΐου ε. ε. νὰ ἐξετασθῇ ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ προσηλυτισμῷ κλ.

Εἰδοποιοῦμεν δὲ αὐτὸν, ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως θέλει καταδικασθῇ εἰς πρόστιμον καὶ διαταχθῇ ἡ διὰ τῆς βίας προσαγωγή του.

Ἡ παροῦσα θέλει μᾶς ἐγχειρισθῇ ἀπὸ τὸν κλητευόμενον.

(Τ. Σ.) Ὁ Ἀνακριτὴς Ὁ δικ. γραμματεὺς

Μ. Ι. Οἰκονομίδης Ν. Βρόσκος.

Ἐπεδόθη τὴν τρίτην Μαΐου 1851 ἐν Ἀθήναις.

Ὁ Κλητὴρ

Ν. Α. Κάππος.

―――――

Μαρτυρία Δημητρίου Δημάκη.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 31 Μαρτίου 1851, ἡμέραν Σάββατον ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς ἀνακρίσεως ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἀνακριτοῦ, Κ. Οἰκονομίδου παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Αρ. Λιβεροπούλη, ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς·

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κτλ;

Ἀπ. Δημήτριος Δημάκης, ἐγεννήθην εἰς Σίτωνα τῆς Κυνουρίας, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 20 μαθητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Κίνγ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(ἔδωκε τὴν διὰ τῆς χειραψίας ὑπόσχεσιν).

Ἐρ. Συχνάζετε κατὰ Κυριακὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κατηγορουμένου καὶ πόθεν ἐλάβατε ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο;

Ἀπ. Πρὸ ἓξ ἤδη μηνῶν συνοικοῦσα μετά τινος μαθητοῦ Καλαποθάκη· οὗτος μίαν Κυριακὴν μὲ εἶπεν ἐὰν θέλω νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς ἀμερικανοῦ, ὅστις ἐξηγεῖ τὸ Εὐαγγέλιον πολὺ ὀρθά· ἐγὼ καί τοι γνωρίζων ὅτι ὁ ἀμερικανὸς Κὶνγ εἶχεν ἐξορισθῇ ἄλλοτε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἕνεκα ἑτεροδιδασκαλίας, διότι ἐβλασφήμει κατὰ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, ἔλαβον τὴν περιέργειαν καὶ μετέβην διὰ νὰ πεισθῶ καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως περὶ τῆς διδασκαλίας του, ἐντεῦθεν ἤρχισα νὰ συχνάζω κατὰ Κυριακὴν ἔκτοτε καὶ μέχρι πρὸ ὀλίγου.

Ἐρ. Τί λοιπὸν παρετηρήσατε εἰς τὴν διδασκαλίαν του;

Ἀπ. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς διδασκαλίας του ἤκουσα αὐτὸν πάντοτε καταφερόμενον κατὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων λέγων ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὰς σεβώμεθα, διότι καὶ αὐτὸν μετὰ τὸν θάνατόν τε δύνανται καὶ οἱ συμπολῖται εἴτε οἱ ἕλληνες νὰ τὸν κατατάξουν μεταξὺ τοῦ Βασιλείε καὶ Χρυσοστόμου, κατὰ τῶν πατέρων διατεινόμενον ὅτι αἱ ἑρμηνεῖαι τὰς ὁποίας ἔδωκαν εἰς τὰς γραφὰς δὲν εἶναι ὀρθαί, ὅτι τὰς γραφὰς μόνος ὁ Θεὸς δύναται νὰ τὰς ἑρμηνεύσῃ, αὐτὸς δὲ μολαταῦτα ἔκαμεν ἑρμηνείας, τὰς ὁποίας νομίζει ὀρθάς, καὶ διὰ τοῦτο τὰς διδάσκει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καταφερόμενος κατὰ τῶν ἱερῶν συνόδων ἔλεγεν ὅτι αὗται ἐσυστήθησαν ἀπὸ τοὺς τότε αὐτοκράτορας οὐχὶ διὰ σκοποὺς θρησκευτικούς, ἀλλὰ διὰ πολιτικὰ συμφέροντα, καὶ ὅτι τὰς

πνευματικοὺς τοὺς μετεχειρίζοντο οἱ αὐτοκράτορες διὰ νὰ μανθάνουν τὸ πνεῦμα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ λαοῦ. Τέλος μίαν φορὰν εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον, ὅςις τὸν ἠρώτησα τί φρονεῖ περὶ τῆς Θεοτόκου, μὲ εἶπε τόσον αὐτὸς ὡς καὶ ἡ σύζυγός του ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν ὀνομαζωμεν μητέρα τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν ἔμεινε παρθένος, διότι ἐγέννησε καὶ ἄλλα τέκνα, ἐστηρίζετο δὲ εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον κεφ. ϛ΄. στιχ. 3. Κατεφέρετο ἐπίσης κατὰ τῶν νηστειῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ νηςεύωμεν, διότι αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμνομεν ἡμεῖς εἶναι ἀλλαγὴ βρωμάτων καὶ ὄχι νηςεία· ὁμιλῶν περὶ τῆς ἱερᾶς μεταλήψεως ἔλεγεν ὅτι, ὁ οἶνος καὶ ὁ ἄρτος δὲν μετουσιοῦνται ὡς ἡμεῖς φρονοῦμεν εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος εἰς πᾶσαν περίςασιν δύναται νὰ μεταλαμβάνῃ ἀκωλύτως· ὁμιλῶν δὲ περὶ τοῦ βαπτίσματος εἶπεν ὅτι κακῶς δοξάζομεν ὅτι διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐξαλείφονται αἱ ἁμαρτίαι τοῦ ἀνθρώπȣ, καὶ ἐν γένει διὰ τῆς διδασκαλίας του διαστρέφει τὰ τῆς ἡμετέρας θρησκείας δόγματα.

Ἐρ. Ἁπλῶς περιορίζεται εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς διδασκαλίας, ἢ προσπαθεῖ νὰ κατηχήσῃ μετ' ἐπιμονῆς εἰς τὰ δόγματά του;

Ἀπ. Νομίζω ὅτι ὁ σκοπός του δὲν εἶναι ἄλλος εἰ μὴ τȣ̃ προσηλυτισμοῦ· διότι πρὸς τί ἡ τακτικὴ αὕτη τῆς διδασκαλίας εἰς προσδιωρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τȣ οἰκίαν πρὸς ἀνθρώπους μηδεμίαν σχέσιν καὶ γνωριμίαν ἔχοντας μὲ αὐτόν; πρὸς τί αἱ ἰδιαίτεραι κατὰ πᾶσαν Πέμπτην παραδόσεις καὶ διδασκαλίαι πρὸς τοὺς μᾶλλον ἀφοσιωμένους πρὸς αὐτὸν, οἵτινες εἶναι ὁ Ἰωάννης Παιονίδης, Δ. Σακελλάριος, Ι. Πατάκης, Μιχαὴλ Καλαποθάκης, ἀπὸ τῆς 8 μέχρι τῆς 10 ὥρας Μ. Μ; Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου περιστατικοῦ δύναται νὰ σᾶς πληροφορήσῃ ὁ Σταυριανὸς Κουτούπης μαθητὴς τῆς ά. τάξεως τȣ̃ σχολείου. Εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον εἶπε μίαν φορὰν, ἀφοῦ μὲ εἶδε ὅτι συχνάζω τακτικώτατα καὶ προσέχω εἰς τὰς παραδόσεις του καὶ

δεικνύω ἀφοσίωσιν, ὅτι θέλει μὲ ἀνταμείψει, ἐπειδὴ ὡς παρατηρεῖ παραδέχομαι τοὺς λόγους του, καὶ μὲ προέτρεψε νὰ διαδίδω τὰ δόγματά του καὶ εἰς ἄλλους· μὲ εἶπε μάλιστα ὅτι ἀντέμειψε καὶ τοὺς Ἰω. Παιονίδην καὶ Δ. Σακελλάριον περὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἰδέα ὅτι μισθοδοτοῦνται ἀπὸ αὐτόν· καὶ ἀπὸ δέ τινα φοιτητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Σύντυχον καλούμενον ἐπληροφορήθην ὅτι μισθοδοτεῖται ὁ Ἰωάννης Γουγούσης μαθητὴς τῆς ά. τάξεως τοῦ Γυμνασίου.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχετικὸν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως;

Ἀπ. Γνωρίζω ὅτι οἱ προειρημένοι Παιονίδης, Σακελλάριος, Μιχαὴλ Καλαποθάκης, ὄχι μόνον προσπαθοῦν καὶ παρακινοῦν νὰ συχνάζουν εἰς τὸ μάθημα τοῦ Κὶνγ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ Παιονίδου συναθροίζουν ἄλλους μαθητὰς καὶ τοὺς ἐξηγοῦν τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ Κὶνγ, κατὰ παρακίνησιν αὐτῶν ἐπῆγα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς τὰς διδασκαλίας των καὶ τοὺς ἤκουσα νὰ διδάσκουν τὰ αὐτὰ ἀντιθρησκευτικὰ δόγματα ὅσα σᾶς ἀνέφερα ἀνωτέρω ὅτι διδάσκει καὶ ὁ Κὶνγ, περὶ τούτων ἂς ἐξετασθοῦν οἱ Σταυριανὸς Κουτούπης, Γεώργιος Δημάκης καὶ Ἐλευθέριος Θωμόπουλος μαθητὴς τῆς ἰατρικῆς σχολῆς.

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη ὁ ἀνακριτὴς

Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

Ὁ ὑπογραμματεὺς Αρ Λιβερόπουλος. ὁ ἐξετασθεὶς

Δημήτριος Δημάκης.

Ὅτι ἀκριβῶς ἀντεγράφη.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἰουλίου 1852.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπογραμματεὺς Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Μαρτυρία Γεωργίου Γλίνη.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Μαρτίου 1851 ἡμέραν Σάββατον, ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀνακρίσεως ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἀνακριτοῦ Κ. Οἰκονομίδου παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ἀρ Λιβερπούλου, ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς·

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κλπ;

Ἀπ. Γεώργιος Γλίνης, ἐγεννήθην εἰς Ναύπλιον, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 20, ἐργάτης εἰς τὸ Πολυτεχνικὸν Σχολεῖον ἐνταῦθα καὶ χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Κίγκ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

Ἐρ. Τὴν 11 Μαρτίου τοῦ τρέχοντος μηνὸς περὶ τὴν μεσημβρίαν μετέβης εἰς τὴν ἐνταῦθα κατοικίαν τοῦ Κὶγκ καὶ μὲ ποίους ἄλλους;

Ἀπ. Μάλιστα μετέβην μόνος.

Ἐρ. Πόθεν ἔλαβες ἀφορμὴν νὰ μεταβῇς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;

Ἀπ. Πρὸ πολλοῦ εἶχα ἀκούσει παρὰ διαφόρων καὶ ἰδίως παρὰ τοῦ Λεωνίδα Κυριακούλη τυπογράφου εἰς τὸ Βασιλ. Τυπογραφεῖον, ὅτι ὁ Κὶγκ τακτικῶς κατὰ Κυριακὴν διδάσκει εἰς τὴν οἰκίαν του ὅπου συνήρχοντο πολλοὶ ἀκροαταί, ἀναπτύσσων τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Ἱερὰν γραφὴν καὶ ὅτι διὰ τῆς διδασκαλίας του αὐτῆς ἐκφράζεται κατὰ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, θελήσας λοιπὸν νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν διαφημιζομένων ἤρχισα καὶ ἐγὼ νὰ συγχνάζω εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἡ κατὰ τὴν 11 Μαρτίου ἐκεῖσε μετάβασίς μου ἦτον ὀγδόη.

Ἐρ. Οἱ ἀκροαταὶ ἦσαν τακτικοὶ πάντοτε;

Ἀπ. Μέχρι τῶν ἀποκρέω ἐφαίνοντο εἴκοσιν ἕως τριάκοντα

ἀκροαταὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων πέντε ἓξ διεκρίνοντο ὡς τακτικοί, ἀλλὰ κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν αὔξησε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀκροατῶν μέχρι καὶ ἑκατὸν τριάκοντα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν πάντοτε οἱ πέντε ἓξ τακτικοὶ καὶ ἕως δέκα ἄλλοι τακτικώτερον φαινόμενοι εἰς τὰς ἀκροάσεις.

Ἐρ. Ποῖα εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν τακτικῶν αὐτῶν ἀκροατῶν;

Ἀπ. Ὅλων τὰ ὀνοματεπώνυμα δὲν γνωρίζω, ἠξεύρω μόνον ὅτι μεταξὺ αὐτῶν εἷς ὀνομάζεται Καταχανᾶς πιλοποιός, ἕτερος Παιονίδης μαθητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἄλλου ὄνομα δὲν γνωρίζω, ἐξ ὄψεως ὅμως δύναμαι νὰ γνωρίσω καὶ ἄλλους, προσέτι ἐνθυμήθην ὅτι εἷς ἄλλος ὀνομάζεται Μπαρπασταυράκης κατοικῶν ἀπέναντι τοῦ Καταχανᾶ ὅστις μάλιστα μὲ εἶπεν ὅτι παρευρέθη μετὰ τοῦ Καταχανᾶ καὶ εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ διδασκαλίαν.

Ἐρ. Ὅλοι οἱ συνερχόμενοι ἐκεῖ συνεμερίζοντο τὰς ἀρχὰς τοῦ Κίγκ, ἢ συνήρχοντο χάριν περιεργείας;

Ἀπ. Μόνον οἱ δεκα δώδεκα τακτικοὶ περὶ τῶν ὁποίων σᾶς ἀνέφερον συνεμερίζοντο τὰς ἀρχὰς τῆς διδασκαλίας του ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὲν ἀπαντοῦν εἰς τὴν διδασκαλίαν του κανὲν ἐναντίον, καθόσον αὐτὸς τὰ λεγόμενά του στηρίζει ἐπὶ τῶν γραφῶν, ὁ Παιονίδης μάλιστα, καθόσον ἔμαθον ἀπὸ τὸν Κυριακούλην, μαθὼν δὲ τοῦτο ἀπό τινα Τζαξήρην μαθητὴν τοῦ Γυμνασίου διδάσκει κατ' οἶκον ὡς ὁ Κὶγκ τὸν ὑπηρέτην τοῦ Τζαξήρη καὶ ἄλλους τινὰς καὶ ὅτι προσεύχεται ὡς ὁ Κὶγκ δηλαδὴ χωρὶς νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔχων ἰδίας αὐτοῦ προσευχὰς συντεταγμένας καὶ οὐχὶ τὰς παραδεδεγμένας ἀπὸ τὴν θρησκείαν ἡμῶν.

Ἐρ. Κατὰ τὰς ἀκροάσεις εἰς τὰς ὁποίας παρευρέθης ἤκουσες τὸν Κὶγκ διδάσκοντα δόγματα ἀντιθρησκευτικὰ ἢ ἄλλην

διδασκαλίαν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰς ἱερὰς παραδόσεις καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας μας;

'Απ. Καὶ πρὸ δύο τριῶν ἐτῶν εἶχον ἀκούσει ἅπαξ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κίγκ, ἀλλὰ τότε δὲν ἔλεγε τι οὐσιῶδες κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, ἴσως τότε ἡ μετάβασίς μου εἰς τὴν οἰκίαν τυ συνέπεσε νὰ γενῇ ὅτε εἶχεν ἀναθεματισθῇ καὶ φαίνεται εἶχε περισταλῆ· εἰς τὰς ἐφετεινὰς ὅμως ἀκροάσεις καταφέρεται ἀσυστόλως καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὰν προφύλαξιν κατὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, κατὰ τῶν ἱερῶν Συνόδων, κατὰ τῆς Παρθενίας τῶν 'Αρχιερέων καὶ μοναχῶν καὶ ἐκ τοῦ κόσμου ἀποχωρήσεως τῶν μοναχῶν καὶ κατὰ τῆς Θεοτόκου· κατὰ δὲ τὴν προτελευταίαν διδασκαλίαν του ἥψατο ἀκροθιγῶς πῶς καὶ τῆς μετουσιώσεως, καὶ κατὰ μὲν τῶν εἰκόνων καὶ τοῦ σταυροῦ ἔλεγεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκυνῶνται· κατὰ τῶν Συνόδων εἰς τρία μαθήματα ὅτι αἱ πράξεις αὐτῶν δὲν ἔχουν κἀμμίαν ἰσχὺν καὶ κἀνὲν κῦρος· κατὰ τῆς παρθενίας τῶν ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀποχωρήσεως αὐτῶν ἔλεγεν ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὸ ῥητὸν αὐξάνεσθαι καὶ πληθύνεσθαι· κατὰ δὲ τῆς μετουσιώσεως ὅτι αὕτη δὲν παρουσιάζει ὅ,τι ἡμεῖς ἐννοοῦμεν τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ 'Ιησοῦ Χριςοῦ· καὶ διάφορα ἄλλα τῶν ὁποίων ἐκράτησα σημειώσεις ἀλλὰ τὰς ὁποίας φαίνεται ἀπώλεσα (ὁ μάρτυς ἠρεύνησεν εἰς τὸ πορτοφόλιόν του ἀλλὰ δὲν τὰς εὗρεν), ἐπίσης κατεφέρθη κατὰ τῶν νηστειῶν λέγων ὅτι δὲν πρέπει νὰ νηστεύωμεν, στηριζόμενος εἰς τὸ «οὐ τὸ εἰσερχόμενον ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον.»

'Ερ. 'Ο λόγος αὐτὸς (τῷ ἐπεδείχθη τὸ εἰς τὴν δικογραφίαν ὑπάρχον χειρόγραφον ἀρχόμενον ἀπὸ τὸ "ἔρχομαι Κύριε» καὶ λῆγον εἰς τὸ «ἐξήλθομεν τοῦ σκηνώματος τοῦ σατανᾶ») εἶναι ἔργον σας;

'Απ. Μάλιστα, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν παρεφθάρη ὑπογραφικὰ λάθη.

'Ερ. Ὅλα λοιπὸν ὅσα εἰς αὐτὸ ἀναφέρατε τὰ ἠκούσατε ἀπὸ τὸν Κίγκ;

'Απ. Μάλιστα τὸν ἤκουσα διδάσκοντα αὐτὸν αὐτά, καὶ προτιθέμενος νὰ τοῦ ἀπευθύνω ἐρωτήσεις διὰ νὰ τὸν καταψεύσω συνέταξα τὸ ὑπόμνημα, οὕτως εἰπεῖν αὐτό, καὶ μετέβην κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν ἀκρόασιν· ἀλλὰ πρὸ ἐμοῦ ἔχων φαίνεται τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ ὁ 'Αλέξανδρος Θεαγένης φοιτητῆς τῆς θεολογικῆς σχολῆς ἐπρόλαβε καὶ ἀπεύθυνεν εἰς τὸν Κὶγκ ἐρωτήσεις τινὰς σχετικῶς μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ὅθεν ἐγὼ ἐσιώπησα παραμένων τὸν Θεαγένην νὰ τὸν βοηθήσω ἂν λάβῃ ἀνάγκην· ὁ Κὶγκ ἐδέχθη ν' ἀπαντήσῃ μόνον ἂν ἐπρόκειτο περὶ τῆς διδασκαλίας ἐκείνης τῆς ἡμέρας (τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε τι ἐπιλήψιμον) ἄλλως τε ἦτον καλὸν νὰ ὁμιλήσῃ ἰδιαιτέρως εἰς ἄλλην ἡμέραν· ὁ Θεαγένης ἐδέχθη τοῦτο καὶ εὐσχημόνως ἤρξατο τῆς συζητήσεως, ἑνὸς παραδείγματος (τὸ ὁποῖον) κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχε φέρει ὁ Κίγκ, ὀνομάσας ἑαυτὸν μὲ πολλὴν λεπτότητα Ἄβελ ὡς λέγοντα τὴν ἀλήθειαν, ἡμᾶς δὲ ὡς τὸν Κάϊν θέλοντας διὰ τοῦτο νὰ τὸν κακοποιήσωμεν· ἐντεῦθεν δὲ προὔβη καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν παρελθουσῶν ἀκροάσεων, ὅτε παρενέβη καὶ ἡ σύζυγός του εἰς τὸ μέσον ἐλθοῦσα ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ ἄλλο δωμάτιον, διότι μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης δὲν ἦτο παροῦσα καὶ ἐμπόδιζε τὸν Θεαγένην ἀπὸ τοῦ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του, ὡς ἐκ τούτου ἤρχισαν οἱ ἀκροώμενοι νὰ ἐπιμένουν ὅτι πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὁ δὲ Κίγκ προφασιζόμενος ὅτι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφίνει ἡ σύζυγός του. Ὅθεν ἐγένετο μικρὸς θόρυβος καὶ διελύθημεν.

'Ερ. Μετὰ τὸ περιστατικὸν τοῦτο γνωρίζεις ἂν ἐξακολούθησε τὰς Κυριακὰς διδασκαλίας του ὁ Κίγκ;

'Απ. Μάλιστα ἐξηκολούθησεν ἀλλ' ἐγὼ δὲν μετέβην πλέον.

'Ερ. Ἐκτὸς τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα μᾶς ἀνέφερες ποῖοι ἄλλοι δύνανται νὰ μᾶς δώσουν ἄλλας πληροφορίας περὶ τοῦ ἂν ὁ κατηγορούμενος αὐτὸς ἐκτὸς τῆς δημοσίου αὐτοῦ διδασκαλίας του μετεχειρίσθη τρόπους καταπειστικοὺς διὰ προσηλυτισμὸν, καὶ ἂν πρὸς τοῦτο ἐπλήρωσεν ἢ ἔχῃ ὑπομισθίους;

'Απ. Ὁ Δημάκης νομίζω μαθητὴς τοῦ Πανεπιστημίου γνωρίζει καὶ τοὺς προσηλύτους αὐτοὺς, καθόσον ὑπεκρίθη, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸν προσύλητον, ὁ Δημήδης Ἐμμανουὴλ μαθητὴς τῆς Α'. τάξεως τοῦ Γυμνασίου, ὁ Ἐπαμεινώνδας Σκαρβούλης μαθητὴς τῆς αὐτῆς τάξεως, καὶ ὁ Παντελὴς Τζιτζιμπάκος μαθητὴς τῆς αὐτῆς τάξεως.

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη. ὁ ἀνακριτὴς
Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

ὁ ὑπογραμματεὺς ὁ ἐξετασθεὶς
Ἀρ. Λιβερόπουλος Γεώργιος Γλίνης.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπογραμματεὺς
Ἀρ. Λιβερόπουλος

Ἀνάκρισις Ἰωάννου Παιονίδου.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 25 Ἀπριλίου 1851 ἡμέραν τετάρτην μ. μ. ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πλημμελειοδίκαις ἀνακριτοῦ Κ. Ι. Οἰκονομίδου καὶ τοῦ δικαστ. Γραμματέως Ν. Βρόσκυ ὁ κάτωθι μάρτυς, ὅστις ἐξετάζεται ὡς ἀκολούθως·

'Ερ. Πῶς ὀνομάζεσαι κτλ.;

'Απ. Ἰωάννης Παιονίδης, ἐγεννήθην εἰς Βοδινὰ τῆς Μακε-

δονίας, κατοικῶ ἐνταῦθα, φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, ἐτῶν 28, Χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Ἰωνᾶν Κὶγκ καὶ συγγενεύεις μετ' αὐτοῦ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

Ἐρ. Συχνάζετε εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κίνγ;

Ἀπ. Μάλιστα ἀπὸ τὰ 1848 ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη.

Ἐρ. Συνήθως κατὰ ποίας ἡμέρας καὶ ὥρας;

Ἀπ. Ἐξ ὅσων εἶχον συμβῆ δι' αὐτὸν κατὰ τὸ 1846 ἢ 47 νομίζω ἔλαβον τὴν περιέργειαν νὰ τὸν γνωρίσω τὸν Αὔγουστον καὶ ν' ἀκούσω τὴν διδασκαλίαν του, ὅθεν μεταβαίνω κατὰ τὰς κυριακὰς περὶ τὴν 11 ὥραν καὶ μετὰ τὸ γεῦμα κατὰ τὴν 5 ὥραν, δὲν ἐξακολουθῶ ὅμως τακτικῶς πᾶσαν Κυριακὴν ἀλλὰ ἐκ διαλειμμάτων.

Ἐρ. Τί παρετηρήσατε εἰς τὰς ἐπισκέψεις αὐτὰς τῆς διδασκαλίας του;

Ἀπ. Παρετήρησα ὅτι συνέρχονται διάφοροι ἄνθρωποι εἰς ἓν δωμάτιον τὸ αὐτὸ πάντοτε ὅπου ὁ Κὶγκ ἱστάμενος λαμβάνει ὡς θέμα ἓν μέρος τῆς Γραφῆς ἢ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸ ἑρμηνεύει παρόντων τῶν ἀκροατῶν, τοῦτο γίνεται πρὸ τοῦ γεύματος, μετὰ δὲ τὸ γεῦμα δηλ. περὶ τὴν 5 ὥραν συνέρχονται ὀλιγώτεροι ἄνθρωποι εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο δωμάτιον, ὅπου ὅλοι καθήμενοι ἀκροῶνται τὸν Κὶγκ ἀναγινώσκοντα ἓν ὁλόκληρον κεφάλαιον τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς καὶ μετὰ τοῦτο ἐκφωνεῖ μίαν προσευχήν.

Ἐρ. Ἠκούσατε αὐτὸν ποτὲ εἰς τὴν διδασκαλίαν του αὐτὴν νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τῶν βάσεων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας ἢ κατὰ τῶν κανόνων καὶ τῶν παραδόσεων τῶν ὀρθοδόξων ἡμῶν Συνόδων;

Ἀπ. Ὁμιλῶν γενικῶς καὶ οὐχὶ ἰδίως διὰ τὴν Ἀνατολικὴν

ἐκκλησίαν λέγει ὅτι πᾶσα ἐκκλησία εἴτε εἰς τὴν ἀνατολὴν εἴτε εἰς τὴν δύσιν μὴ στηριζομένη εἰς μόνας τὰς ἱερὰς γραφὰς εἶναι ἐσφαλμένη.

Ἐρ. Ἐλάλησε ποτὲ ἰδίως περὶ τῆς θεοτόκου, περὶ τῶν ἁγίων, περὶ τῶν εἰκόνων, περὶ τῆς παρθενίας τῶν ἀρχιερέων καὶ περὶ τῆς απομονώσεως τῶν μοναχῶν, περὶ τῆς μετουσιώσεως καὶ τῶν τεσσαρακοστῶν καὶ τί φρονεῖ περὶ αὐτῶν;

Ἀπ. Περὶ τῆς Παναγίας δοξάζει ὅτι αὕτη ἐγέννησε τὸν Χριστὸν καὶ κατὰ σάρκα μὲν ὡς ἄνθρωπον κατ' οὐσίαν δὲ οὐχί, διατεινόμενος ὅτι ὁ Χριστὸς κατὰ μὲν τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ἀπάτωρ, κατὰ δὲ τὴν θεότητα ἀμήτωρ, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα συνέζησε μετὰ τοῦ Ἰωσὴφ ὡς γυνή. Δὲν ἐγκρίνει δὲ τὴν εἰς αὐτὴν ἀποδιδομένην λατρείαν. Τοῦτο τὸ ἤκουσα εἰς μίαν μετὰ τὸ γεῦμα ὁμιλίαν· ἐπίσης δὲν ἐγκρίνει καὶ τὰς ἀποδιδομένας εἰς τὰς εἰκόνας τιμάς· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἁγίους τοὺς παραδέχεται μὲν ὡς ὄντας εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀλλὰ δὲν ἐγκρίνει τοῦ νὰ τοὺς θεωρῶμεν καὶ ὡς μεσίτας πρὸς τὸν Χριστόν· ὅτι τὸ νὰ μὴν νυμφεύωνται οἱ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ ν' απομακρύνωνται ἐκ τοῦ κόσμου οἱ μοναχοί, ὄχι μόνον δὲν τὸ απήντησεν εἰς κανὲν μέρος τῶν Γραφῶν, ἀλλ' ἀντιβαίνει εἴς τινας ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου πρὸς Τιμόθεον καὶ Τίτον· ὅτι ἡ μετουσίωσις δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἁπλῶς τύπος πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ κυριακοῦ δείπνου καὶ ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ὡς σῶμα καὶ αἷμα αὐτοῦ· περὶ τῶν τεσσαρακοστῶν λέγει ὅτι δὲν εἶναι εἰμὴ ἀλλαγὴ βρωμάτων· αἱ δὲ νηστεῖαι ὡς τὰς ἐννοεῖ αὐτὸς δύνανται νὰ γίνωνται οὐχὶ εἰς προσδιωρισμένας ἡμέρας, ἀλλὰ κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις εἰς ἃς εὑρίσκεται ὁ χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν ἐπροσπάθησε νὰ κάμῃ προσηλύτους εἰς τὰ δόγματά του αὐτά;

Ἀπ. Δὲν γνωρίζω οὔτε νὰ ἔχῃ τινὰ τοιοῦτον, οὔτε νὰ κατέγεινεν ἰδίως πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν, ἤλθομεν μάλιστα εἰς ὁμιλίαν μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας του αὐτῆς, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ὁ σκοπός του δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ νὰ διανείμῃ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ νὰ συστήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν γραφῶν καὶ ν' ἀφήσῃ ἕνα ἕκαστον νὰ κρίνῃ κατὰ τὴν ἰδέαν του τὸν λόγον.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν συντρέχῃ τινὰ ἐκ τῶν ἀκροατῶν του χρηματικῶς;

Ἀπ. Ὄχι, ἀπεναντίας ἠξεύρω ὅτι τινὲς ἐζήτησαν χρηματικὴν συνδρομὴν παρ' αὐτοῦ καὶ ἀπέτυχον, δὲν ἐνθυμοῦμαι δὲ τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

Ἐρ. Εἰς τὴν οἰκίαν σου συνειθίζεις νὰ δέχεσαι φίλους πρὸς τοὺς ὁποίους νὰ κάμνῃς θρησκευτικὸν λόγον;

Ἀπ. Ἀπὸ τὸ 1847 συνειθίζω κατὰ πᾶν Σάββατον τὸ ἑσπέρας ν' ἀναγινώσκω μέρη τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς καὶ ἡ συνήθεια αὕτη μὲ ἔμεινεν, διότι ἀπὸ τὸ 1835 ἤρχισα νὰ κάμνω ἀτάκτως τὰς μελέτας αὐτὰς εἰς τὴν πατρίδα μου ἀκόμη ὢν, διότι ἔχω πατέρα ἱερέα. Ἂν συμπέσῃ λοιπὸν νὰ ἔλθουν φίλοι εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐμβαίνω εἰς θρησκευτικὰς (μετ') αὐτῶν μελέτας· προσδιωρισμένα ὅμως πρόσωπα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον (δὲν εἶναι), ἐκ τῶν προσερχομένων ὅμως ἄλλοι μὲν ἤρχοντο ἁπλῶς καὶ ἄλλοι ἐν γνώσει τῆς τοιαύτης μελέτης.

Πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω συνετάχθη ἡ παροῦσα ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη παρ' ἡμῶν ὅλων. Ὁ ἀνακριτὴς

K. I. Οἰκονομίδης.

Ὁ δικ. Γραμματεὺς N. Βρόσκης Ὁ ἐξετασθεὶς

Ἰω. Παιονίδης.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ὑπογραμματεὺς

Ἀρ. Λιβερόπουλος

Μαρτυρία Λεωνίδου Κυριακούλη.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 30 Μαρτίου 1851 ἡμέραν Παρασκευὴν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς ἀνακρίσεως ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἀνακριτοῦ Κ. Οἰκονομίδου, παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ἀρ. Λιβεροπούλου ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς·

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κτλ.;

Ἀπ. Λεωνίδας Κυριακούλης, ἐγεννήθην εἰς Τρίπολιν, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 26, τυπογράφος καὶ χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Κίγκ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

Ἐρ. Συχνάζεις εἰς τὴν διδασκαλίαν τούτου;

Ἀπ. Ἀπὸ α΄. Ὀκτωβρίου μέχρι γ΄. Δεκεμβρίου π. ἔτους ἐσύχναζα τακτικά, ἔκτοτε ἔπαυσα νὰ πηγαίνω πλέον.

Ἐρ. Διὰ ποίαν αἰτίαν ἔπαυσες ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξακολουθῇς;

Ἀπ. Ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς ἐγνώριζον ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶχεν ἀποδιωχθῆ ἄλλοτε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἕνεκα ἑτεροδιδασκαλίας καὶ εἶχα τὴν ἰδέαν ὅτι ἔλειπε· μίαν Κυριακὴν διέβαινον ἀπὸ τὴν οἰκίαν του μετά τινος φίλου μου, ὅστις μοὶ εἶπεν ἂν θέλω νὰ ὑπάγωμεν ν' ἀκούσωμεν τὸν Κίγκ· τὸν ἠρώτησα ἂν ἐπανῆλθε, καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ἐπανῆλθε καὶ διδάσκει, καὶ ἰδοὺ οἱ ἀκροαταὶ ὅπου διαλύονται· καὶ τῷ ὄντι εἶδα ὅτι ἐξήρχοντο μερικοὶ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Τὴν ἐπομένην λοιπὸν Κυριακὴν μετέβην περιεργείας ἕνεκα, διότι προτιθέμενος καὶ ἐγὼ νὰ δοθῶ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, ὅταν τελειώνω τὸ ἔργον μου μελετῶ τὰς θείας Γραφάς, ἐξηκολούθησα λοιπὸν ν' ἀκροάζωμαι τακτικῶς κατὰ Κυριακὴν καὶ νὰ κρατῶ σημειώσεις ἑκάστου μαθήματός του, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν τελευταίαν μετάβασίν μου ἠθέλησα νὰ τοῦ ζητήσω λόγον καὶ νὰ τὸν ἀντικρούσω ἐπὶ τῆς

ἑτεροδιδασκαλίας του μὲ ἀπέβαλε χωρὶς νὰ μὲ δώσῃ οὐδ' ἀπάντησιν ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεών μου, ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν ἔπαυσα πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ πηγαίνω.

'Ερ. Δύνασαι νὰ μᾶς προσδιορίσῃς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς διδασκαλίας του, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἱερᾶς μας θρησκείας καὶ εἰς τὰς παραδόσεις τῶν ἱερῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων;

'Απ. Μάλιστα, σᾶς εἶπον ὅτι ἐσημείονα πάντοτε ὅ,τι κατὰ Κυριακὴν ἐδίδασκε, καὶ διὰ νὰ μὴ ἐκτεινώμεθα σᾶς παραδίδω τὸ ὑπ' ἀριθ. 1129 ἀπὸ 17 'Ιαννουρίου τρ. ἔτους φύλλον τῆς ἐφημερίδος ὁ Αἰών, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι καταχωρημένη ἀναφορά μου τῆς 8 Δεκεμβρίου 1850 πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρω ἐν ἐκτάσει ἐν γένει τὸ περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κὶγκ, τὰ ὁποῖα καὶ βεβαιόνω. Πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῶν λεγομένων μοι αὐτῶν σᾶς παραδίδω τὸ ὑπ' ἀριθ. 1130 τῆς 20 'Ιαννουαρίου ἕτερον φύλλον τοῦ Αἰῶνος, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐπιβεβαίωσις τῶν λεγομένων μου ὑπογεγραμμένη ἀπὸ τὸν Δ' Τζιαξίρην. Μετὰ τοῦτο ἄλλοι ἐκ τῶν ἀκροατῶν τε μαθηταὶ τοῦ γυμνασίου ἀκούσαντες ἐπίσης εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν τὰς ἀντιθρησκευτικὰς παραδόσεις τοῦ κατηγορουμένου ἀνεφέρθησαν καὶ οὗτοι δι' ἀναφορᾶς των πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1851 ἐκθέσαντες ἐν αὐτῇ ἀκριβῶς πᾶν ὅ,τι ἤκουσαν. Εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν εἶμαι προσυπογεγραμμένος ἐγώ τε καὶ ὁ 'Ιωάννης Καλομοίρης σχετικῶς ὡς πρὸς τὰ δι' αὐτοῦ ἀναφερόμενα διά τὸ σχολεῖον τῆς Κὸρκ περὶ τοῦ ὁποίου ἴσως σήμερον δὲν πρόκειται.

'Ερ. Δύνασαι νὰ μᾶς πληροφορήσῃς ἂν ὁ κατηγορούμενος αὐτὸς διδάσκῃ ἁπλῶς μόνον ἢ καὶ ἂν προσπαθῇ καὶ κατὰ ποῖον τρόπον νὰ προσηλυτίσῃ τοὺς ἀκροατὰς εἰς τὸ δόγμα του;

'Απ. Ὁ Δημήτριος Δημάκης μὲ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐσύχναζε

τακτικώτατα εἰς τὰς ἀκροάσεις τοῦ Κἰγκ καὶ ἐδείκνυε τρόπον τινὰ ἀφοσίωσιν, τοῦ ἐξέφραζεν ὁ Κἰγκ συνεχῶς τὰς εὐχαριστήσεις του καὶ τὸν ἐπαινοῦσε λέγων εἰς αὐτὸν ὅτι εἶναι καλὸς νέος, διότι ἀκούει μετ' ἀφοσιώσεως τὴν διδασκαλίαν του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ διαδίδῃ αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους λέγων εἰς αὐτὸν ὅτι θέλει τὸν ἀνταμείψῃ καθὼς ἀντήμειψεν καὶ τὸν Ἰωάννην Παιονίδην, Ἰωάννην Πατάκην, Δημήτριον Σακελλάριον καὶ Μηχαὴλ Καλοποθάκην· αὐτοὶ εἶναι κυρίως οἱ προσήλυτοί του.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι δυνάμενον νὰ μᾶς φωτίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου;

Ἀπ. Δὲν γνωρίζω ἄλλο τι, καθόσον ὡς σᾶς εἶπον πρὸ πολλοῦ ἔπαυσα ἀπὸ τοῦ νὰ πηγαίνω.

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη.

Ὁ Ἐξετασθεὶς Ὁ Ἀνακριτὴς

Λεωνίδας Κυριακούλης. Κ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

Ὁ Ὑπογραμματεὺς

Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

(Τ. Σ.) Ὁ Ὑπογραμματεὺς

Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Ἀνάκρισις Ἰωάννου Ρεσταμοπούλου.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 2 Ἰουνίου 1851 ἡμέραν Σάββατον Μ. Μ. ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πλημμελειοδίκαις ἀνακριτοῦ Κ. Ι. Οἰκονομίδου καὶ τοῦ δικαστικοῦ γραμματέως Ν. Βρόσκυ ὁ κάτωθι μάρτυς ὅστις ἐξετάζεται ὡς ἀκολούθως.

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κλπ;

Απ. Ἰωάννης Ῥεσταμόπουλος, ἐγεννήθην εἰς Καλάβρυτα, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 24, τυπογράφος καὶ χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Ἰωνᾶ Κίγκ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

Ἐρ. Συχνάζετε εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ κατὰ ποίας ἡμέρας καὶ ὥρας;

Ἀπ. Τώρα ὄχι, μόνον κατὰ τὸν Ὀκτώβριον μετέβην δύο Κυριακὰς ὅτε ἤμουν εἰσέτι στρατιωτικὸς μουσικός.

Ἐρ. Πῶς ἔλαβες ἀφορμὴν νὰ ὑπάγῃς;

Ἀπ. Προτροπῇ ἑνὸς φίλου μου τυπογράφου Λεωνίδα Κυριακούλη λεγομένου.

Ἐρ. Διὰ ποῖον λόγον σᾶς παρεκίνησε νὰ ὑπάγετε;

Ἀπ. Ἐκ περιεργείας διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν ἂν τῷ ὄντι ἡ διδασκαλία του ἦναι στρεβλή.

Ἐρ. Τί ἤκουσες λοιπόν;

Ἀπ. Κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν εἶχεν ὡς θέμα τὸ ἅγιον βάπτισμα· εἶπε λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ εἰς ὅλους τοὺς ποταμοὺς ἂν πλυθῇ δὲν δύναται νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του· ἑπομένως εἶναι ὀρθότερον κατὰ τὴν ἰδέαν του ὅ,τι παρεδέχθη ὅλη ἡ Εὐρώπη τὸ ῥάντισμα, ἀπὸ τὸ βάπτισμα ἢ καὶ τὸ καθόλου νὰ λείψῃ εἶναι ἀδιάφορον, ὡς ἐν παραδείγματι δὲ ἀνέφερεν, ὅτι καθὼς εἶναι ἀδιάφορον ἂν εἷς στρατηγὸς ἔχῃ μικρὰν ἢ μεγάλην σημαίαν οὕτως ἐπίσης εἶναι ἀδιάφορον ἄν τις βαπτισθῇ ἢ ῥαντισθῇ. Τὴν δευτέραν Κυριακὴν δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς ποῖον θέμα εἶχε, ἐνθυμοῦμαι ὅμως ὅτι μετὰ ταῦτα μίαν ἡμέραν μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ δώσῃ μίαν Καινὴν Διαθήκην τυπωμένην εἰς τὴν Κανταβριγίαν, κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα, ἀλλ' αὐτὸς πρῶτον μὲ ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρω μίαν ἀπόδειξιν ἀπὸ τὸν διδάσκαλον

Κωνσταντινίδην· ἐγὼ τὸν ἀπεκρίθην ὅτι δὲν εἶμαι μαθητής, ἀλλ' οὔτε τὸν γνωρίζω. Πάλιν μὲ ἐπρόσθεσεν ὅτι αὐτὰ τὰ βιβλία δὲν εἶναι θεόπνευστα καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ λόγου του ἀνέφερε τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ὅστις μνημονεύει ποῖα εἶναι τὰ κανονικὰ καὶ μὲ ἐπρότεινε ἂν θέλω νὰ μὲ δώσῃ ἀπὸ τὰ ἐδικά του ὅπου εἶναι καλά· συγχρόνως μὲ ἠρώτησεν ἂν πηγαίνω εἰς τὴν διδασκαλίαν του· ἐγὼ δὲ τοῦ εἶπον ὅτι πηγαίνω. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἦλθε τρίτος τις καὶ μᾶς διέκοψε καὶ ἀνεχώρησα.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν ὁ Κὶγκ ἔχῃ ἢ προσπαθῇ νὰ κάμῃ προσηλύτους, ἢ ἂν πρὸς τοῦτο πληρόνῃ χρήματα;

Ἀπ. Ἐξ ἀκοῆς μόνον γνωρίζω ὅτι ἔχει προσηλύτους τοὺς υἱοὺς τοῦ Γέροντος, καὶ ὅτι ἔχει καὶ ἄλλους κρυφοὺς τοὺς ὁποίους πληρόνει, ἐξ ἰδίας ὅμως ἀντιλήψεως δὲν γνωρίζω.

Πρὸς βεβαίωσιν συνετάχθη καὶ ὑπεγράφη ἡ παροῦσα παρ' ἡμῶν ὅλων.

Ὁ ἀνακριτὴς
Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

Ὁ Δικ. γραμματεὺς Ν. Βρώσκης

Ὁ ἐξετασθεὶς
Ἰω. Ῥεσταμόπουλος.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ὑπογραμματεὺς
(Τ. Σ.) Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Μαρτυρία Ἐμμανουὴλ Δημάδου.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 26 Μαρτίου 1851 ἡμέραν Δευτέραν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς ἀνακρίσεως, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἀνακριτοῦ Κ. Οἰκονομίδου παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ἀρ. Λιβεροπούλου ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς·

'Ερ. Πῶς ὀνομάζεσαι κλπ.;

'Απ. 'Εμμανουὴλ Δημάδης, ἐγεννήθην εἰς Ναύπλιον, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 19, μαθητὴς τοῦ γυμνασίου καὶ Χριστιανός.

'Ερ. Γνωρίζεις τὸν Κίγκ;

'Απ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

'Ερ. Συνειθίζεις νὰ συγχνάζῃς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;

'Απ. Πρό τινος καιροῦ ἀναγνώσας εἰς τὸν Αἰῶνα ἀναφοράν τινα τοῦ Λεωνίδα Κυριακούλη διὰ τῆς ὁποίας ἀνέφερε περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κὶγκ ἔλαβα περιέργειαν καὶ διὰ τοῦτο μετέβην καὶ ἐγὼ ἓξ ἢ ἑπτὰ Κυριακὰς καὶ ἠκροάσθην τὸ κήρυγμά του κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

'Ερ. Εἰς τί κυρίως περιεστρέφετο ἡ διδασκαλία του;

'Απ. Συνήθως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς λαμβάνει ῥητὰ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου ἢ τῶν 'Αποστόλων, τὰ ὁποῖα ἐξηγῶν μετὰ μεγίστης ὑποκρισίας διαστρέφει τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔννοιαν καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνων ἀφορμὴν καταφέρεται κατὰ τῶν 'Ιερῶν κανόνων καὶ παραδόσεων τῆς θρησκείας μας. π. χ. ἐπὶ τοῦ συλλογισμοῦ τυ οὐδεὶς προσκυνητὸς εἰμὴ μόνος ὁ Θεὸς κατεφέρθη κατὰ τῶν 'Αγίων καὶ τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς παρθενίας αὐτῆς, κατὰ τῆς μεσιτείας τῶν 'Αγίων· ἔφερε δὲ ὡς παράδειγμα ἓν τεμάχιον τοῦ 'Επιφανίυ εἰς τὸ ὁποῖον λέγει «μηδεὶς προσκυνείτω τὴν Μαρίαν·» ἄλλοτε λαβὼν ὡς βάσιν τὸ ῥητὸν «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε» κατεφέρθη κατὰ τῆς παρθενίας τῶν ἀρχιερέων καὶ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κόσμου τῶν μοναχῶν, καλῶν αὐτοὺς ἀποστάτας τοῦ Εὐαγγελίου· εἰς μίαν ἄλλην διδασκαλίαν λαβὼν ὡς θέμα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου νομίζω, δι' ἧς ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς 'Αθηναίους ἔλεγεν, ὅτι ὁρᾷ αὐτοὺς ὡς μᾶλλον δεισιδαιμονεστέρους, κατεφέρθη κατὰ τῶν 'Ιερῶν εἰκόνων ἐξηγῶν τὸ εἰρημένον τεμάχιον ὅτι τοῦτο ἐννοεῖ, θεωρεῖ δηλονότι τοὺς

Ἀθηναίους δεισιδαίμονας ὡς ἔχοντας πολλὰ ἀντικείμενα λατρείας· ἐλάλησε κατὰ τῶν νηστειῶν, ὅτι δηλ. δὲν πρέπει νὰ νηστεύωμεν καὶ δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ ἐστήριξε τὸν λόγον του αὐτόν, ἐπίσης κατεφέρθη καὶ κατὰ διαφόρων ἄλλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας παραδόσεων, προσπαθῶν ὅμως νὰ καλύπτεται πάντοτε ὁ πρὸς τοῦτο σκοπός του καὶ δεικνύων ὡς κύριον σκοπόν του τὸνφωτισμὸν τῶν πεπλανημένων ἐθνῶν.

Ἐρ, Γνωρίζεις ἂν ὁ κατηγορούμενος ἐπροσπάθησε νὰ κάμῃ προσυλήτους τῶν δογμάτων του:

Ἀπ. Καθόσον ἤκουσα ἀπὸ τοὺς φίλους μου Δημάκην καὶ Λεωνίδαν Κυριακούλην ὁ κατηγορούμενος ἐκτὸς τῆς κατὰ Κυριακὴν φανερᾶς κηρύξεως διδάσκει καὶ τὸ ἑσπέρας μερικοὺς οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ὡς προσήλυτοι καὶ οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς ἡμέρας φαίνονται πάντοτε προσεκτικώτεροι καὶ ἀφοσιωμένοι, καὶ καθὼς λέγει ὁ Δημάκης φαίνεται ὅτι καὶ πρὸς τοῦτο μισθοδοτεῖ ὁ κατηγορούμενος.

Ἐρ. Ποίους σοῦ ὠνόμασαν ὡς προσηλήτους;

Ἀπ. Μοῦ ὠνόμασαν Παιονίδην τινά, ὅστις καθὼς ἀκούω μιμούμενος τὸν διδάσκαλόν του διδάσκει καὶ αὐτὸς ἰδιαιτέρως εἰς τὴν οἰκίαν του, τὸν Καλοποθάκην καὶ τὸν Καταχανᾶν καὶ τὸν Γεωρ. Σταυράκην.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι δυνάμενον νὰ μᾶς φωτίσῃ πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἂν ὁ κατηγορούμενος αὐτὸς κάμνῃ προσηλύτας εἰς τὴν ἑτεροδιδασκαλίαν του;

Ἀπ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἐνθυμοῦμαι κανὲν ἄλλον περιστατικόν.

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη.

Ὁ ἐξετασθεὶς	ὁ ἀνακριτὴς	ὁ ὑπογραμματεὺς
Ἐμ. Δημάδης.	*Κ. Ι. Οἰκονομίδης.*	Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπογραμματεὺς

Ἀρ. Λιβερόπουλος.

Ἀνάκρισις Δ. Σακελλαρίου.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 3 Μαΐου 1851 ἡμέραν Πέμπτην Μ. Μ. ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πλημμελειοδίκαις ἀνακριτοῦ Κ. Ι. Οἰκονομίδου καὶ τοῦ δικαστ. γραμματέως Ν. Βρώσκου ὁ κάτωθι μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἀκολούθως·

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κλπ;

Ἀπ. Δημήτριος Σακελλάριος, ἐγεννήθην εἰς Σαμαρίναν τῆς Μακεδονίας, κατοικῶ ἐνταῦθα, τυπογράφος, ἐτῶν 32 καὶ χριστιανός.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Ἰωνᾶ Κὶγκ καὶ συγγενεύεις μετ' αὐτοῦ;

Ἀπ. Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς.

(ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν.)

Ἐρ. Συχνάζεις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωνᾶ Κίγκ;

Ἀπ. Ὁσάκις ἔχω καιρὸν μεταβαίνω τὰς κυριακὰς κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν.

Ἐρ. Πρὸ πόσου καιροῦ μεταβαίνετε καὶ διὰ ποῖον σκοπόν;

Ἀπ. Τὸν ἄνθρωπον ἐγνώρισα πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ὅτε ἐργαζόμενος εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Ἀντωνιάδου, τοῦ ἐτύπωσα ἓν βιβλίον, καὶ χάριν τῶν διορθώσεων ἔλαβα ἀφορμὴν νὰ μεταβαίνω εἰς τὴν οἰκίαν του· ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἔλλειψα ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν πατρίδα μου· ἐξηκολούθησα δὲ νὰ πηγαίνω, διότι μετὰ ταῦτα εἶχον πληροφορηθῆ, ὅτι τὰς Κυριακὰς κατὰ τὴν εἰρημένην ὥραν ἐκήρυττε τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ κήρυγμά του αὐτὸ εἶχον λάβει εὐχαρίστησιν ἐξηκολούθουν νὰ πηγαίνω.

Ἐρ. Σὲ ἔκαμε λόγον ὁ ἴδιος διὰ νὰ πηγαίνῃς;

Ἀπ. Ὅταν τὴν πρώτην Κυριακὴν μετέβην τὸν ἠρώτησα ἂν δύναταί τις ἐλευθέρως νὰ πηγαίνῃ ν' ἀκροᾶται, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι δὲν ἐμποδίζει, ἀλλὰ δέχεται τὸν τυχόντα.

'Ερ. Εἰς τὸ κήρυγμά του αὐτὸ ἔκαμε λόγον ποτὲ περὶ τῆς θεοτόκȣ, περὶ τῶν ἁγίων, περὶ τῶν εἰκόνων, περὶ τῶν Συνόδων, περὶ τῆς παρθενίας τῶν ἀρχιερέων, περὶ τῆς μετουσιώσεως καὶ περὶ τῶν τεσσαρακοστῶν;

'Απ. Τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ δὲν τὰ ἔλαβε ποτὲ ὡς θέμα τοῦ κηρύγματός του, πολλάκις ὅμως ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ βήματος ὡμίλησε καὶ περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων, καὶ περὶ μὲν τῆς θεοτόκου ἔλεγε, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν ὀνομάζωμεν θεοτόκον, διότι εἰς οὐδὲν μέρος τῆς Γραφῆς ἀναφέρεται τοῦτο, ἀλλὰ μητέρα τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ, περὶ δὲ τῶν ἁγίων ἔλεγεν ὅτι δὲν προσφέρομεν εἰς αὐτοὺς λατρείαν ἣν ὀφείλομεν μόνον εἰς τὸν Θεὸν, ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκυνοῦμεν τὰς εἰκόνας, αἵτινες μάλιστα προσβάλλονται καὶ ἀπὸ τὴν δευτέραν ἐντολήν· ὁμιλῶν περὶ τῶν Συνόδων ἐνίοτε ἔλεγεν ὅτι ἡ πρώτη Σύνοδος ὑπεστήριζε τὸν χριστιανισμὸν ἀρκετὰ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξώκειλον χαριζόμεναι εἰς τοὺς αὐτοκράτορας ἢ διαπληκτιζόμεναι. 'Ομιλῶν περὶ ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν ἔλεγεν ὅτι ἡ ἀγαμία τῶν μὲν καὶ ἡ ἀπομόνωσις τῶν δὲ δὲν διατάττεται ἀπὸ τὰς Γραφὰς, ἀλλὰ μάλιστα ἀντίκειται εἰς τὸν χριστιανισμὸν, ὑποστηρίζων τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἦναι ἔγγαμοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου, καὶ οὐχὶ ἀπομεμακρυσμένοι, καὶ τέλος ὁμιλῶν περὶ τῆς μετουσιώσεως δὲν δοξάζει ὅτι ὁ ἄρτος καὶ οἶνος μεταβάλλεται εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὅτι ὁ 'Ιησοῦς Χριστὸς ἔδωκε τὴν ἐντολὴν αὐτὴν πρὸς ἁπλῆν ἀνάμνησιν τῶν παθῶν.

'Ερ. 'Εξ ὅσων ἀνωτέρω μᾶς εἴπετε φαίνεται ὅτι ὁ κατηγορούμενος διδάσκει πολλὰ μὴ συμβιβαζόμενα μὲ τὰς βάσεις καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, πῶς λοιπὸν μᾶς εἴπετε ἀνωτέρω, ὅτι εὑρόντες εὐχαρίστησιν εἰς τὴν διδασκαλίαν, ἐνῷ αὐτὸς προσβάλλει τὰ τῆς θρησκείας μας, ἐξηκολουθήσατε νὰ πηγαίνητε;

Ἀπ. Ἐγὼ ἠξηκολούθησα διὰ δύο λόγους, πρῶτον, διότι εἶδον ὅτι τὸ κήρυγμά του εἶναι χριστιανικὸν καὶ ἠθικὸν καὶ ὡμολογῶ ὅτι ὠφελήθην κατὰ τοῦτο, καὶ δεύτερον, διότι ἔλαβα ἀφορμὴν νὰ μελετήσω καὶ ἐγὼ τὰς Γραφάς.

Ἐρ. Μόνον τὴν 11 μεταβαίνετε ἐκεῖ ἢ καὶ περὶ τὸ ἑσπέρας;

Ἀπ. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν μόνον πρὸ ἑνὸς ἔτους μετέβαινα ἐνίοτε χάριν τῆς συναναστροφῆς, ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ὁποίας ἐγίνοντο καὶ θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι.

Ἐρ, Γνωρίζεις ἂν ἐπροσπάθησε εἰς τὸ δόγμα του νὰ κάμῃ προσηλύτους;

Ἀπ. Δὲν γνωρίζω τοιοῦτον τι· ὅ,τι κηρύττει τὸ λέγει δημοσίως.

Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν μισθοδοτῇ πρὸς τὸν σκοπὸν προσηλυτισμοῦ;

Ἀπ. Ὄχι δὲν γνωρίζω ἀπεναντίας ἤκουσα ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον ἄλλοτε ὅτι διάφοροι πτωχοὶ τοῦ ἐζήτησαν τὴν συνδρομήν του, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς τοὺς εἶπε ὅτι ὑλικὴν συνδρομὴν δὲν δύναται νὰ τοὺς κάμῃ εἰμὴ μόνον ἠθικήν.

Πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω συνετάχθη ἡ παροῦσα ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη παρ' ἡμῶν ὅλων. Ὁ ἀνακριτὴς

Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

Ὁ δικ. γραμματεὺς Ὁ ἐξετασθεὶς

Ν. Βρόσκης. Δ. Σακελλάριος.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπογραμματεὺς

Ἀρ. Λιβερόπουλος.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ.

'Αριθ. 401.

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν.

Συγκείμενον ἀπὸ τοὺς δικαστὰς Κ. Ι. Οἰκονομίδην, προεδρεύοντα, κωλυομένου τοῦ προέδρου Κ. Ι. Κάππε, Σ. Γ. Βελίνην, ἀνακριτὴν καὶ Μ. Ἄννινον·

Συνεδριάσαν ἐν τῷ πρὸς διασκεψιν δωματίῳ τοῦ δικαστικοῦ καταστήματος τὴν 16 Ἰουλίου 1851, παρόντος τοῦ ἀντεισαγγελέως Ν. Γεωργιάδου καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Δ. Ν. Βασιλάκου, κωλυομένου τοῦ γραμματέως Ἀρ. Ματακίδη, ἵνα ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ὑπ. ἀρθ. 7193 προτάσεως τοῦ παρ' αὐτῷ εἰσαγγελέως ἐχούσης οὕτως·

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος πληροφορηθεῖσα, ὅτι ὁ ἐνταῦθα διαμένων Ἀμερικανὸς Ἰωνᾶς Κὶνγ ἐξαπόστολος, ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης, ὅπου ἄλλοτε εἶχε καταφύγει, φυγὼν ἐντεῦθεν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐξηκολούθει ἑτεροδιδασκαλίας καὶ προσηλυτισμοῦ, καὶ τῆς ὁποίας κατὰ συνέπειαν ἔμελλε νὰ ὑποστῇ ποινικῆς καταδιώξεως δυνάμει τῶν Νόμων, ἤρξατο αὖθις νὰ ἐξακολουθῇ διδάσκων ἐν τῇ οἰκίᾳ του δημοσίως δόγματα, ἀρχὰς καὶ φρονήματα, ὅλως ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Θρησκείας, καὶ προσβάλλοντα καιρίως τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, κατήγγειλεν αὐτὸν ἁρμοδίως καὶ ἐξητήσατο τὴν καταδίωξιν καὶ τιμωρίαν αὐτοῦ, ὡς κατασταθείσης σκανδαλώδους τῆς διαγωγῆς του ἐνταῦθα εἰς Ἀθήνας κτλ. Τῆς καταγγελίας ταύτης καὶ διαφόρων ἄλλων ἐγγράφων τῆς τε Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου καὶ τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἀναγομένων ἁπάντων εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος

ἑτεροδιδασκαλίαν τοῦ εἰρημένου ἐξαποστόλου Ἀμερικανοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, περιελθουσῶν εἰς γνῶσιν τῆς Εἰσαγγελίας, διετάχθη καὶ ἐνεργήθη τακτικὴ ἀνάκρισις, ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ οὗτος, ἐξαπόστολος Ἀμερικανὸς, εὑρισκόμενος ἐνταῦθα εἰς Ἀθήνας, ἐξακολουθεῖ ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ μέχρι τοῦδε νὰ διδάσκῃ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ δημοσίως καὶ εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν προσερχομένων, καὶ νὰ ὁμιλῇ περὶ θρησκευτικῶν δοξασιῶν, ἐκφραζόμενος εἰς πρόσκομμα τῶν ἀκροατῶν δόξας, ἀρχὰς καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Θρησκείας καὶ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἔχοντα ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοὴν εἰς αὐτὴν, καταφερόμενος κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, ὡς λατρευόντων ἐσφαλμένως τὸ Θεῖον, καὶ χλευάζων καὶ βλασφημῶν τὰ δόγματα τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως, καὶ τὰς παραδόσεις καὶ ἔθιμα καὶ πᾶν ὅ,τι τίμιον καὶ σεβαστὸν ὑπάρχει ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ὡς τὸ τῆς μετουσιώσεως κτλ. παρεξηγῶν τὰς θείας καὶ ἱερὰς Γραφὰς, καὶ ἐξυβρίζων τὰ Μυστήρια αὐτῆς καὶ τὰς τελετὰς, τὸ τοῦ θείου Βαπτίσματος καὶ ἄλλα· ἰδίως δὲ ἀποκαλεῖ ὡς εἰδωλολατρίαν τὴν προσκύνησιν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ τῶν Ἁγίων, θέλων τὴν μὲν πρώτην ὡς μὴ ἀειπάρθενον καὶ θεοτόκον, τοὺς δὲ ὡς ἁπλοῦς ἀνθρώπους· ἀποκαλεῖ ἐπίσης αἱρεσιώτας καὶ εἰδωλολάτρας τοὺς ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὲν παραδέχεται τὰς ἱερὰς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς· διὰ δὲ τῆς ἑτεροδιδασκαλίας του ταύτης κατέστη σκάνδαλον ἐν Ἀθήναις, προκαλέσας καὶ θόρυβόν τινα ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν κατὰ τὴν ὥραν τῆς διδαχῆς του. Καθόσον δ' ἀφορᾷ

τὸν ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἐνεργούμενον προσηλυτισμὸν προέκυψαν μὲν ἐνδείξεις τινὲς ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ἀλλ' αὗται δὲν εἶναι ἱκαναὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ νὰ στηρίξωσι κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν.

Ὁ κατηγορούμενος ἐξετασθεὶς καὶ ἀπολογηθεὶς δὲν ἠρνήθη, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ διδασκαλίαν, ἀλλ' ἰσχυρίσθη, ὅτι διδάσκει ὀρθῶς πᾶν ὅ,τι φρονῇ καὶ δοξάζῃ ὡς τοιοῦτον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀξιόποινος πρᾶξις τῆς ἑτεροδιδασκαλίας τοῦ διαληφθέντος κατηγορουμένου Ἰωνᾶ Κὶνγ προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. Νόμου, Διὰ ταῦτα προτείνομεν ν' ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον ὅτι ὑπάρχει κατ' αὐτοῦ ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν καὶ νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν πρὸς ἐκδίκασιν ὡς ὑπαίτιον τοῦ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας του διδάσκων καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ εἰς διαφόρους ὥρας ἐξηγῶν δῆθεν τὰς ἱερὰς Γραφὰς καὶ διάφορα ἄλλα θεῖα ῥητά, παρεξηγεῖ ταῦτα καὶ ἐκφράζεται δόξας ἀρχὰς καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας καὶ ἔχοντα ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοὴν εἰς αὐτήν τε καὶ τὴν ἀνατολικὴν καὶ ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν καὶ τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς καὶ τὰ ἔθιμα αὐτῶν, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κλπ. Νόμου. Νὰ παύσῃ δὲ προσωρινῶς τὴν περαιτέρω κατ' αὐτοῦ καταδίωξιν ἐπὶ τῇ πράξει τοῦ προσηλυτισμοῦ·

Ἀκοῦσαν τὸν αὐτὸν Εἰσαγγελέα ἀναπτύξαντα προφορικῶς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν καὶ ἐμμένοντα εἰς αὐτήν·

Ἀποχωρήσαντος αὐτοῦ·

Διελθὸν τὴν Δικογραφίαν·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Εἰσαγγελέως, τοὺς ὁποίους καὶ τὸ Δικαστικὸν τοῦτο Συμβούλιον παραδέχεται ὁλοσχερῶς ὡς στηριζομένους εἰς τὰ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως προκύψαντα γεγονότα καὶ εἰς τὸν Νόμον, προκύπτουσιν ἱκαναὶ καὶ ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις κατὰ τοῦ κατηγορουμένου Ἰωνᾶ Κὶγκ ὡς ὑπαιτίου ἑτεροδιδασκαλίας.

Καί, Ἰδὸν τὸ ἄρθρον 251 § 4 καὶ 2 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, παραδέχεται τὴν ἄνω ἐκτεθεῖσαν πρότασιν τοῦ Εἰσαγγελέως, καὶ παραπέμπει εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν τὸν Ἀμερικανὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ, διὰ νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος τοῦ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ ἐνεστὼς ἔτος κηρύττων ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας του δημοσίως κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς Γραφῆς,

Ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ῥαντισθῇ τις ἢ βαπτισθῇ,

Ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἰσὶν ἀνόητοι, φρονοῦντες, ὅτι θέλουν σωθῇ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης,

Ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος,

Ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτήν, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς θείας εἰκόνας, εἰσὶν εἰδωλολάτραι,

Ὅτι δὲν παραδέχεται τὰς ἱερὰς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς,

Ὅτι οἱ Πατέρες καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους αἱρέσεις,

Ὅτι τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὴ ἕν τι σημεῖον ἐξωτερικὸν διὰ τοὺς Χριστιανούς,

Ὅτι οἱ τελοῦντες τὰς Τεσσαρακοστάς εἰσιν ἀνόητοι,

Ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς καὶ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λέγοντες, ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, καλὸν εἶναι νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς, διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινὰς, τοὺς ὁποίους λέγουν Ἁγίους, διὰ νὰ μεσιτεύσουν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κτλ,

Προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα, ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. νόμου ὁρίζοντος οὕτως·

17) «Φυλάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν ἐγγράφως ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων προσβαλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. . .»

18) «Ὅστις διὰ δημοσίας ὁμιλίας, διδασκαλίας, συγγράμματος ἢ συμβολικῆς παραστάσεως, ἐκφράζεται εἰς πρόσκομμα ἄλλων μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός. Ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχὰς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας ἢ τῆς ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν.»

Παύει πρὸς καιρὸν τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν καὶ καταδίωξιν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πράξει τοῦ προσηλυτισμοῦ.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Αὐγούστου, 1851.

Οἱ Δικασταὶ Κ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, Σ. Γ. ΒΕΛΙΠΝΗΣ, Μ. ΑΝΝΙΝΟΣ.

Ὁ Ὑπογραμματεὺς
Δ. Ν. ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ

ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΕΦΕΓΩΝ.

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν στηριζόμενον εἰς τὸ Ἄρθρον 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, μὲ παρέπεμψε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 βουλεύματος εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου νὰ δικασθῶ, ὅτι «διδάσκων ἐν τῇ οἰκίᾳ μου δημοσίως δόγματα, ἀρχὰς καὶ φρονήματα ὅλως ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἱερᾶς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας, καὶ προσβάλλοντα καιρίως τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς καὶ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας:»

Ἐπειδὴ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, Ἄρθρ. 10, «Πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύσῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ κράτους·»

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ Ἄρθρ. 1 τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύεται μὲν ὁ Προσηλυτισμὸς, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν γίνεται κατ' ἐμοῦ κατηγορία, ἐπιτρέπεται ὅμως ἀκωλύτως ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας·

Ἐπειδὴ πολίτης ὢν τῶν Ὁμοσπόνδων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν πρεσβεύω θρησκείαν γνωστοτάτην ὡς ἐπικρατοῦσαν μάλιστα εἰς τὴν Νέαν Ἀγγλίαν, καὶ δοξαζομένην ὑπὸ οὐχὶ εὐκαταφρονήτου μέρους τῆς Μ. Βρετανίας·

Ἐπειδὴ τελῶν τὰ τῆς θρησκείας μου ἐν τῇ ἰδίᾳ μου οἰκίᾳ καὶ ἑρμηνεύων κατ' ἀλήθειαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δὲν ἐνεργῶ πρᾶξιν προβλεπομένην ἀπὸ τὰ Ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἀξυβρίσεως νόμου, διότι κατὰ τὸ Ἄρθρ. 17 τιμωρεῖται ὅστις μὲ σκοπὸν ὑβριστικὸν προσβάλλει τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν, τοιοῦτος δὲ σκοπὸς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν διδά-

σκοντα τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς βάσεις τῆς θρησκείας του, ἢ ἑρμηνεύοντα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς Ἱερὰς Γραφὰς, καί τοι ἀσυμφώνου οὔσης τῆς ἑρμηνείας ταύτης πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ βούλευμα ἤθελεν ἀπαγορεύεσθαι ἡ διδασκαλία πάσης ἄλλης θρησκείας ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐκτὸς τῆς Ἀνατολικῆς, ἢ ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῶσιν ὅλοι μὲ τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς περιστάσεως ὅτι κατηγοροῦμαι μόνον ὅτι προσβάλλω τὰ τῆς Ἀνατολικῆς, καὶ οὐχὶ τὰ τῆς θρησκείας ἐν γένει, ὅθεν ὅλη ἡ κατηγορία περιστρέφεται εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶμαι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὲν πρεσβεύω συμφώνως μὲ αὐτήν·

Ἐπειδὴ ἄρα κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπιτρεπομένης ἀκωλύτως τῆς λατρείας πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας, τὸ Ἄρθρ. 17 ἐννοεῖ μόνον προσβολὴν κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας γινομένην δημοσίως μὲ σκοπὸν ἁπλοῦν ἐξυβρίσεως, οὐχὶ δὲ τὴν ἀσύμφωνον πρὸς τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν τῶν μὴ πρεσβευόντων τὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης·

Ἐπειδὴ οὐδόλως ἐφαρμόζεται τὸ Ἄρθρ. 18 διότι οὐδὲν ἀναφέρει τὸ βούλευμα πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι προσβάλλω τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς, ἢ ἐκφράζω ἀρχὰς, δόξας, ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὴν θρησκείαν, ἢ τὴν ἠθικήν·

Ἐπειδὴ θεωρῶ ὅτι εἶναι μεγίστη ἀδικία, τὸ νὰ διώκηται πολίτης φιλικοῦ ἔθνους, μόνον καὶ μόνον διότι κηρύττει ἐν τῇ οἰκίᾳ του τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον

αἱ Ὁμοσπόνδοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς χρεωστοῦν ὅλα τὰ ἀγαθὰ ὅσα χαίρουν, καὶ αὐτὴν τὴν ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν αὐτῶν·

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ δι' ὅσους ἐξέθεσα εἰς τὴν ἀνάκρισίν μου, ἀνακόπτω τὸ ὑπ' ἀριθ. 401 Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Αὐγούστου 1851, καὶ ἐξεδόθη τὴν 23 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ ἔτους, καὶ ἐξαιτοῦμαι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, νὰ ἐξαφανίσῃ τοῦτο τὸ Βούλευμα, καὶ ν' ἀποφανθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ κατηγορίας κατ' ἐμοῦ διὰ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν παρεπέμφθην νὰ δικασθῶ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Αὐγούστου (8 Σεπτεμβρίου Ν. Ε.) 1851.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ

Πολίτης τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ.

Ἀριθ. 2485.

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν,

Τμῆμα Αον,

Συγκείμενον ἐκ τῶν δικαστῶν Ἀρ. Μωραϊτίνη, προέδρου, Ἰω. Σακελλαροπούλου, Ν. Σαϊτοπούλου, Ἰω. Λ. Μεσσινέζη καὶ Π. Κιάππε, παρόντων τοῦ τε ἀντισαγγελέως Γ. Πραιτούνη καὶ τοῦ γραμματέως Κ. Γεωργιάδου·

Συνελθὸν ἐν τῷ πρὸς διάσκεψιν δωματίῳ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1851 ἵνα διασκεψάμενον ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως·

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 ἀπὸ 23 Αὐγούστου ε. ε. Βουλεύματός του, πα-

ρέπεμψεν εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν αὐτῶν τὸν Ἰωνᾶ Κὶγκ Ἀμερικανὸν, διὰ νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τὸ ἐνεστὼς κηρύττων ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας τε δημοσίως κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἂν ῥαντισθῇ τις ἢ βαπτισθῇ, ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἰσὶν ἀνόητοι, φρονοῦντες, ὅτι θέλουν σωθῆ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης, ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος, ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτὴν καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς θείας εἰκόνας εἰσὶν εἰδωλολάτραι, ὅτι δὲν παραδέχεται τὰς ἱερὰς συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ὅτι οἱ πατέρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους ἐφευρέσεις, ὅτι τὸ ἅγιον βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ ἕν τι σημεῖον ἐξωτερικὸν διὰ τοὺς χριστιανοὺς, ὅτι οἱ τηροῦντες τὰς τεσσαρακοστὰς εἰσὶν ἀνόητοι, ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς καὶ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λέγοντες, ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος καλὸν εἶναι νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς διὰ νὰ συγχωρέσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινὰς, τοὺς ὁποίους λέγουν ἁγίους διὰ νὰ μεσιτεύσωσιν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κ.τ.λ, προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν φράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ· ἤτοι κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18. τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμου.

Τὸ Βούλευμα τοῦτο ἀνέκοψεν ὁ κατηγορούμενος ἐμπροθέσμως διὰ τῆς ἀπὸ 27 παρελθ. μηνὸς ἀνακοπῆς τε, ἀξαιτούμενος παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους λόγους, Νὰ ἐξαφανισθῇ τὸ ἀνακοπὲν Βούλευμα, καὶ ἀπολυθῇ οὗτος τῆς κατηγορίας, ἀποφαινομένου τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὅτι δὲν ὑπάρχει κατ' αὐτοῦ ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν.

Ἑπομένως τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν καθυποβαλὼν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὁ παρ' αὐτῷ Ἀντεισαγγελεὺς, ἐπρότεινε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24,646 προτάσεώς του, Νὰ ἀποῤῥιφθῇ ἡ κατὰ τοῦ μνησθέντος Βουλεύματος ἀνακοπὴ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ ἔχῃ αὐτὸ πλήρη τὴν ἰσχύν του, *διότι* ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 10. τοῦ Συντάγματος ἐπιτρέπῃ εἰς ἕκαστον νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς τε ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, ἀλλ' ἐπίσης τὸ ἴδιον Σύνταγμα ὑποχρεοῖ ἕκαστον θέλοντα νὰ δημοσιεύῃ τοὺς στοχασμούς του, νὰ τηρῇ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους· Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ κατηγορούμενος ἐναντίον τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου ἐν τῇ ἐνταῦθα οἰκίᾳ του ἐξηγῶν δημοσίως τὰς ἱερὰς Γραφὰς κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐνεστὼς ἔτος προσέβαλε διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ συγχρόνως ἐξέφρασε τοιαύτας ἀρχὰς, δόξας καὶ φρονήματα τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν μέρει εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας καὶ εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς αὐτήν·

Ἀκοῦσαν τὸν αὐτὸν καὶ προφορικῶς ἀναπτύξαντα τὴν ἀνωτέρω πρότασίν του καὶ ἐμμείναντα εἰς αὐτήν·

Μετὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ Συμβουλίου ἀποχώρησιν αὐτοῦ·

Διελθὸν τὴν Δικογραφίαν, καὶ

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Συντάγματος πᾶς τις δύ-

ναται νὰ δημοσιεύσῃ προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ τηρῇ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες σκοπὸν ἔχουσι τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Συντάγματος τοῦ νὰ μὴν ἐπεμβαίνῃ κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας· Ἑπομένως δὲν ἐπιτρέπεται ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας διὰ δημοσίας διδασκαλίας καὶ χλευασμῶν περιφρονητικῶν τῶν δογμάτων καὶ ἐθίμων της, οὔτε ἡ ἔκφρασις ἀρχῶν ἀντιβαινουσῶν εἰς τὰς βάσεις τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας·

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὰ βεβαιωθέντα διὰ τῆς ἀνακρίσεως πραγματικὰ περιστατικὰ, ὁ κατηγορούμενος σκοπὸν προθέμενος νὰ παραπείσῃ τοὺς ἀκροασαμένους τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ὀπαδοὺς τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας, ὅτι διάκειται εἰς πλάνην, δημοσίως διὰ δημοσίας διδασκαλίας ἐχλεύασε περιφρονητικῶς τὰ δόγματά της, τὰς διατάξεις καὶ ἔθιμά της, ἐκφράζων ἀρχὰς, ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, ἐπὶ τούτῳ προσκαλῶν εἰς τὴν οἰκίαν του δημοσίαν συναγωγήν· ἑπομένως παραβιάσαντα τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18. τοῦ ποιν. Νόμου, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ τηρήσῃ ζῶν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ· Διὰ ταῦτα καὶ διὰ τοὺς ἐν τῷ ἀνακοπέντι Βουλεύματι καὶ τῇ προτάσει τοῦ εἰσαγγελέως διαλαμβανομένους λόγους,

Ἀποῤῥίπτει τὴν ἀνακοπὴν τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401. Βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικῶν.

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν δεκάτην Σεπτεμβρίου 1851, καὶ ἐξεδόθη τὴν δωδεκάτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους.

Ὁ Πρόεδρος Α. ΜΩΡΑΙΤΙΝΗΣ, ΙΩ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥ-

ΛΟΣ, Ν. Δ. ΣΕΙΔΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. Λ. ΜΕΣΣΙΝΕΖΗΣ, Π. Ι. ΚΙΑΠΠΕ.

Ὁ Γραμματεὺς Κ. Γεωργιάδης.

Διὰ τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιγραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Νοεμβρίου 1851.

Ὁ Παρ. Ἐφέταις Δικ. Γραφεὺς.

Θ. Κορομάδιος.

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2485, καὶ ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου ε.ε. Βουλεύματός τε, ἐπεκύρωσε τὸ ὑπ' ἀριθ. 401 Βέλευμα τε Συμβελίε τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, δι' οὗ παραπέμπομαι ἐνώπιον αὐτῶν νὰ δικασθῶ κατὰ τὰ ἄρθ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, ὡς διδάσκων ἐν τῇ οἰκίᾳ μου δημοσίως δόγματα, ἀρχὰς καὶ φρονήματα ὅλως ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς ἱερᾶς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας, καὶ προσβάλλοντα καιρίως τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς καὶ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθ. 1^{ον} τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύεται μὲν ὁ προσηλυτισμὸς, περὶ οὗ δὲν γίνεται κατ' ἐμε κατηγορία, ἐπιτρέπεται ὅμως ἀκωλύτως ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας·

Ἐπειδὴ πολίτης ὢν τῶν Ὁμοσπόνδων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν πρεσβεύω θρησκείαν γνωστοτοτάτην, ὡς ἐπικρατοῦσαν μάλιστα εἰς τὴν Νέαν Ἀγγλίαν, καὶ δοξαζομένην ὑπὸ οὐχὶ εὐκαταφρονήτου μέρους τῆς Μ. Βρεττανίας·

Ἐπειδὴ τελῶν δημοσίως τὰ τῆς θρησκείας μου τὰς Κυριακὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, καὶ ἑρμηνεύων κατ' ἀλήθειαν

τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δὲν παραβιάζω τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, διότι κατὰ τὸ ἄρθ. 17 τιμωρεῖται ὅστις μὲ σκοπὸν ὑβριστικὸν καὶ (χωρὶς ἄλλην ἀφορμὴν), προσβάλλει τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν, —τοιοῦτος δὲ σκοπὸς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν διδάσκοντα, ἐν ὥρᾳ λατρείας, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς βάσεις τῆς θρησκείας του, ἢ ἑρμηνεύοντα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἤτοι τὰς Ἱερὰς Γραφὰς κατ' αὐτήν, καί τοι ἀσυμφώνου οὔσης τῆς ἑρμηνείας του ταύτης πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία θρησκείας γνωστῆς ἐν Ἑλλάδι ἐν ὥρᾳ λατρείας εἰς τὸν πρὸς τοῦτο προσδιωρισμένον τόπον, (δηλ. ἐν τῇ οἰκίᾳ μου), διότι δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν, δὲν ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς αὐτήν, διότι ἄλλως θέλομεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν λατρείαν πάσης γνωστῆς θρησκείας τὴν διδασκαλίαν τῶν ἰδίων δογμάτων, καὶ ἀντὶ νὰ ἦναι κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀκώλυτος ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας, ἤθελεν ἐπιτρέπεσθαι μόνον ἡ λατρεία πάσης ἄλλης θρησκείας, καθ' ὅσον συμφωνεῖ μὲ τὰ δογματα, τὰς δοξασίας καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

Ἐπειδὴ ἐὰν τὸ Ἀρθ. 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου περιεῖχε τοιαύτην ἔννοιαν, μετὰ τὸ Σύνταγμα ὅμως δυνάμει τῶν Ἄρθ. 1ου καὶ 103ου ἔπαυσε νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν ταύτην·

Ἐπειδὴ οὐδόλως ἐφαρμόζεται τὸ Ἄρθ. 18, καθ' ὅσον δὲν κατηγοροῦμαι ὅτι προσβάλλω τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς σέβας, ἢ ἐκφράζω ἀρχάς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὴν θρησκείαν ἢ τὴν ἠθικήν·

Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τούτων ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ κακὴ ἐφαρμογὴ νόμων, ἐξαιτοῦμαι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2485, βουλεύματος τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4/16 Ὀκτωβρίου, 1851.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ
Πολίτης τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν
τῆς Ἀμερικῆς.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ,

Κατὰ δύο βιβλίων μου ἐπιγραφομένων «Ἔκθεσις Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας», καὶ «Ἀποχαιρετιστικὸν Γράμμα.»

(*Ὅρα σελίδα* 3=19 καὶ 209—255.)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Οἱ κατὰ τὸ θεοφρούρητον Κράτος τῆς Ἑλλάδος διατελοῦντες σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, εὐλαβέστατοι κληρικοὶ πάσης τάξεως, καὶ ἁπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοί! χάρις εἴη ἡμῖν ἅπασι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος!

Ἐφάνη καὶ αὖθις βιβλιάριόν τι, ἐξ ἐκείνων ἅτινα πολλάκις ἑτερόδοξοι ἢ αἱρετικοί, συγγράφοντες, ἢ καὶ μεταφράζοντες ἐπίτηδες εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, διανέμουσιν εἰς τὸν λαόν, ὅπως, παγιδεύσαντες διὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐρεσχελιῶν τε καὶ σοφισμάτων τινὰς τῶν ἁπλουστέρων καὶ ἀστηρίκτων, πρὸς τὴν ἑαυτῶν πλάνην ἀπὸ τῆς πατρῴας εὐσεβείας ἀποστήσωσι.

Τὸ βιβλιάριον τοῦτο ἐπιγράφεται «Ἔκθεσις Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Ἰωνᾶ Κὶνγ, ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς νέας Ἀγγλίας, ἐν ἔτει 1851 εἰς σχῆμα ις'.»

Καὶ μόνον τὸ τοῦ συγγραφέως ὄνομα ἀρκεῖ καταδεῖξαι παντὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων τὸ σαθρὸν καὶ βλάσφημον τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων· πασίγνωστον γάρ ἐστιν ἐν Ἑλλάδι, ὅτι ὁ πρὸ ἱκανῶν ἐτῶν, κακῇ μοίρᾳ, παροικήσας ἐν Ἀθήναις Ἰωνᾶς οὗτος ὁ Κὶνγ, Ἀμερικανὸς τὴν πατρίδα, ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν λεγομένων πρεσβυτεριανῶν, ἐκηρύχθη ἀπ' ἀρχῆς πολέμιος μέχρι μανίας τῆς ἁγίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλησίας, μυρίας ἐξεμῶν κατ' αὐτῆς βλασφημίας ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ συγκροτουμέναις παρασυναγωγαῖς, καὶ βιβλία βλάσφημα καὶ ἀνόσια εἰς χεῖρας τῶν ἁπλουστέρων ὀρθοδόξων διαδιδοὺς, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀργύριόν τι εἰς τοὺς πενεστέρους διανέμων, καὶ πάντα μηχανώμενος, ἵνα ποιήσῃ ἕνα προσήλυτον, υἱὸν γεέννης χειρότερον αὐτοῦ. Καὶ ἀρτίως δὲ ἐτόλμησε καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Βουλευτὰς καὶ Γερουσιαστὰς ἀποστεῖλαι μετὰ πολλῆς δολιότητος, ἀλλ' οὐχ' ἧττον βλάσφημον βιβλιάριον, τὸ *Ἀποχαιρετιστικόν του Γράμμα*, ὡς ὁ ἴδιος ἐπιγράφει αὐτὸ, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν, ἵνα διαδοὺς τὰς ἑαυτοῦ κακοδοξίας, πολεμῇ δι' αὐτοῦ τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἐξυβρίζῃ τὴν ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν, καὶ σκανδαλίζῃ διηνεκῶς τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν. Τίς γὰρ αὐτὸν ἐρωτᾷ περὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ δοξασιῶν; μᾶλλον δὲ τίς ἐν ἡμῖν ἀγνοεῖ, ὅτι αὐτὸς οὐκ ἔστι μέλος τῆς ἁγίας ἡμῶν καθολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας; Ἄρα οὐδὲ διαφέρει τινὶ τὸ γινώσκειν τί αὐτὸς φρονεῖ καὶ πιστεύει.

Καὶ ἡ μὲν ὀρθόδοξος ἐκκλησία, ἑδραία ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως ἱσταμένη, οὐδόλως πτοεῖται τὰς τοῦ ὑλακομώρου τούτου κενοφωνίας, ἀπρὶξ ὃ ἔχει κατέχουσα, εἰδυῖα παρὰ τίνος ἔχει λαβοῦσα. Ἡ δὲ Σύνοδος κηδομένη, κατὰ τὸ ἑαυτῆς ἱερώτατον καθῆκον, τῆς σωτηρίας πάντων ἐν γένει τῶν τῆς ὀρθοδόξου

ἐκκλησίας μελῶν, ἵνα μή τις ἐξ ἀπειρίας, καὶ ἁπλότητος παραῤῥυῇ ὑπὸ τούτου τοῦ λαοπλάνου. οὐ διέλιπε καὶ πρότερον ἐξελέγχουσα τὰ τοιαῦτα, καὶ διεγείρουσα τὴν προσοχὴν τῶν ὀρθοδόξων, καὶ παραινοῦσα ἀπέχεσθαι τῆς ἀναγνώσεως τῶν τοιούτων βιβλίων, καὶ νῦν αὖθις τὴν, ἣν ὡς δέλεαρ περιτίθησι τῷ εἰρημένῳ βιβλιαρίῳ, ψευδῆ ἐπιγραφὴν θεωροῦσα, καὶ προνοοῦσα, μή τις ὑπ' αὐτῆς δελεαζόμενος, ἀποῤῥοφήσῃ ἐξ αὐτοῦ τὸν τῆς πλάνης ἰὸν, τὸν ψυχικὸν ἐπάγοντα θάνατον, προλαμβάνουσα διακηρύττει, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ ἐκτεθειμένη ὁμολογία τυγχάνει ὅλως καὶ ἀπ' εὐθείας ἀντίθετος τῇ ὄντως ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ὀρθοδόξων, ὡς δυσεβῶς τε καὶ βλασφήμως καταργοῦσα πάντα τὰ θεῖα μυστήρια τοῦ ἡμετέρου ἁγιασμοῦ καὶ πάσας τὰς ἱερὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας, ἃς ἀπὸ τῶν θεοπνεύστων ἀποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων πατέρων παραλαβοῦσα ἡ ἐκκλησία ἡ ὀρθόδοξος διακρατεῖ, καὶ πάντας τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς, καὶ τὴν τῶν Ἁγίων Γραφῶν διάνοιαν διαστρέφουσα, ἔνθα ἂν ἐλεγκτικὴ τῆς αὐτῶν πλάνης εἴη, καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν ἐξυβρίζουσα.

Τοιαῦτα τοίνυν περιέχοντα βλάσφημα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος βιβλιδάρια, οὐδενὶ τῶν πιστῶν συγχωρεῖται ἀναγινώσκειν αὐτὰ, ἢ φέρειν ἀνὰ χεῖρας, καὶ προσέχειν τοῖς ἐν αὐτοῖς λεγομένοις, ἵνα μὴ ἑκουσίως εἰς πειρασμὸν ἐμπέσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Σύνοδος ἐντέλλεται πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ παραινεῖ, ὅπως μηδεὶς μήτε τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα βιβλιάρια, μήτε ἄλλο μηδὲν οἱονδήποτε ἐκ τῆς αὐτῆς τεθολωμένης ἀποῤῥέον πηγῆς, εἰς χεῖρας λαμβάνῃ μηδ' ἀναγινώσκῃ, ἀλλ' ἀποῤῥιπτέτωσαν πάντες ταῦτα ὡς βλάσφημα καὶ μιάσματος κακοδοξίας καὶ αἱρέσεως μεστὰ, ἀποφεύγοντες ἅμα καὶ πᾶσαν αὐτοῦ διδασκαλίαν καὶ πάντα λόγον, καὶ ὅλως πᾶσαν πρὸς αὐτὸν σχέσιν, ἵνα μὴ ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ, καθὼς λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος (Κολ. β'. 4.)

φησὶ γὰρ «εἴτις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, *καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ*, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραὶ, παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας! Ἀφίστασθε λέγει ἀπὸ τῶν τοιούτων» (Τιμ. Α. 6, 4.) ἵν' οὕτως ἀμόλυντον καὶ ἀδιάφθορον τηρήσητε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἣν παρὰ τῶν μακαρίων ἡμῶν πατέρων τε καὶ προγόνων, ὡς πολυτιμοτάτην παραλαβόντες κληρονομίαν, ὁσίως τε καὶ θεοφιλῶς περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας διατηροῦμεν. Οὕτω γὰρ ποιοῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῆς ἑτεροδιδασκαλίας μὴ κλυδονιζόμενοι μηδὲ σαλευόμενοι, σωθήσεσθε, δικαιούμενοι ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου τοῦ 1851

† Ὁ Ἀθηνῶν ΝΕΟΦΥΤΟΣ πρόεδρος.
† Ὁ Κυνουρίας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.
† Ὁ Λωκρίδος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.
† Ὁ Καλαβρύτων ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ.

Ὁ Γραμμματεὺς
(Τ. Σ.) Ἀρχιμανδρίτης *Μισαὴλ Ἀποστολίδης*.

Ἀριθ. 6062

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Εἰσαγγελεύς,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου ε. ε. ἀναιρέσεως ἔκθεσιν, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῶν ἐν Ἀθήναις

'Εφετῶν, κατ' αἴτησιν τοῦ 'Ιωνᾶ Κὶγγ, ἀναιρεσιβαλόντος τὸ ὑπ' ἀριθ. 2425 τῆς 12 Σεπτεμβρίου ε. ε. Βούλευμα τοῦ Συμβουλίȣ τῶν ἐν 'Αθήναις 'Εφετῶν, διὰ τοῦ ὁποίȣ ἐπεκυρώθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 401 Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν 'Αθήναις Πλημμελειοδικῶν, παραπέμψαντα αὐτὸν εἰς τὸ ἀκροατήριον νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος ἐξυβρίσεως ἐπὶ παραβιάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου·

Καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 488, 489, 163, καὶ 164 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας,

Κλητεύομεν τὸν ῥηθέντα ἀναιρεσείοντα, 'Ιωνᾶν Κὶγγ, κάτοικον ἐνταῦθα, νὰ παρουσιασθῇ διὰ πληρεξίου του διοριζομένȣ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Δικονομίας ἢ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δικαστηρίου τοῦ 'Αρείου Πάγου, τὴν πρώτην Πέμπτην τῆς ἑβδομάδος μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κοινοποιηθῇ ἡ παροῦσα πρὸς αὐτὸν, τὴν 11 ὥραν π. μ. ὅτε θέλει δικασθῇ ἡ προκειμένη ἀναιρέσεως αἴτησις τούτου, ἄλλως θέλει ὑποκύψει εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 492 τῆς ποιν. Δικονομίας.

'Η πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα κοινοποίησις τῆς παρούσης κλήσεώς μας ὑπογεγραμμένης παρ' ἡμῶν, καὶ φερούσης τὴν ἐπίσημον τῆς παρούσης μας σφραγῖδα, θέλει ἐνεργεθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1901 καὶ 191 τῆς αὐτῆς Δικονομίας.

'Εν 'Αθήναις τὴν 24 Νοεμβρίου 1851.

'Ο Εἰσαγγελεὺς

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΣΩΜΑΚΗΣ.

Ἀριθ. 117

Ἀπόφ. Ποινικὴ.

Τὸ Δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου

Συγκείμενον ἐκ τῶν Δικαστῶν Γ. Α. Ῥάλλη Προέδρου, Α. Πολυζωΐδου ἀντιπροέδρου, Β. Κουρουσοπούλου, Π. Σπηλιάδου, Α. Βούλγαρη, Π. Παππαῤῥηγοπούλου καὶ Β. Τ. Οἰκονομίδου, παρόντων δὲ τοῦ τε Εἰσαγγελέως Ἰωάννου Ἀν. Σωμάκη καὶ τοῦ γραμματέως Γ. Κοντοπούλου·

Συνελθὸν εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν τὴν 13 Δεκεμβρίου 1851 διὰ νὰ δικάσῃ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ ἀναιρεσείοντος Ἰωνᾶ Κὶγγ Ἀμερικανοῦ ἐξαποστόλου κατοίκου Ἀθηνῶν, παρασταθέντος διὰ τῶν νομίμων αὐτοῦ πληρεξουσίων Σπυρίδωνος Πήληκα, καὶ Σπυρίδωνος Τριανταφύλλη Δικηγόρων, κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2485 καὶ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1851 Βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν διὰ βουλεύματος αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 καὶ ἀπὸ 23 Αὐγούστου ε. ε. ἐπικυρωθέντος καὶ διὰ τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν παρέπεμψε τὸν εἰρημένον Ἰωνᾶν Κὶγγ εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν αὐτῶν Πλημμελειοδικῶν διὰ νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τὸ ἐνεστὼς κηρύττων ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας του δημοσίως κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἂν ῥαντισθῇ τις ἢ βαπτισθῇ, ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἶσιν ἀνόητοι φρονοῦντες ὅτι θέλουσι σωθῇ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης, ὅτι ἡ ὑπεραγία θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος, ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτὴν καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς θείας εἰκονας εἰσὶν εἰδωλολάτραι, ὅτι δὲν

παραδέχεται τὰς ἱερὰς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς, ὅτι οἱ πατέρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς ὀρθοδόξȣ ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους αἱρέσεις, ὅτι τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὴ ἕν τι σημεῖον ἐξωτερικὸν διὰ τοὺς Χριστιανοὺς, ὅτι οἱ τηροῦντες τὰς Τεσσαρακοστὰς εἰσὶν ἀνόητοι, ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς διαφόρους αἱρέσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λέγοντες, ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, καλὸν εἶναι νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς, διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινὰς, τοὺς ὁποίους λέγουν ἁγίους, διὰ νὰ μεσιτεύσουν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ συγχωρῆθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κτλ, προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα, ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ, ἤτοι κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμου· τὸ βούλευμα τοῦτο ἀνέκοψεν ὁ κατηγορούμενος Ἰωνᾶς Κὶγγ ἐνώπιον τοῦ συμβουλίȣ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ἐξαιτούμενος παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀπὸ 27 Αὐγούστου ε. ε. ἀνακοπῇ αὐτοῦ ἀναφερομένους λόγους, νὰ ἐξαφανισθῇ τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα, ν' ἀπολυθῇ οὗτος τῆς κατηγορίας, καὶ ν ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον ὅτι δὲν ὑπάρχει κατ' αὐτοῦ ἀφορμὴ περὶ κατηγορίας·

Τὸ δὲ Συμβούλιον τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν ἐνώπιον τοῦ ὁποίȣ εἰσήχθη ἡ εἰρημένη ἀνακοπὴ ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελέως ἀναφερθὲν, καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ ἀνακοπέντι βουλεύματι καὶ τῇ προτάσει τοῦ Εἰσαγγελέως διαλαμβανομένους λόγους, ἀπέρ-

ριψε τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγγ γενομένην ἀνακοπὴν κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 ε. ε. βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν καὶ ἐπεκύρωσεν αὐτὸ καθολοκληρίαν·

Τοῦ δὲ βουλεύματας τούτου τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν τὴν ἀναίρεσιν ἐξῃτήσατο ὁ Ἰωνᾶς Κὶγγ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· 1ον. διότι τὸ προσβαλλόμενον τοῦτο βούλευμα κακῶς ἐπεκύρωσε τὸ τῶν Πλημμελειοδικῶν βούλευμα, δι' οὗ παραπέμπεται ὁ ἀναιρεσείων νὰ δικασθῇ κατὰ τὰ ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου ὡς διδιδάσκων ἐν τῇ οἰκίᾳ του δημοσίως δόγματα, ἀρχὰς καὶ φρονήματα ὅλως ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς ἱερᾶς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας καὶ προσβάλλοντα κυρίως τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς καὶ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· 2ον. διότι κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος ἀπαγορεύεται μὲν ὁ προσηλυτισμὸς, περὶ οὗ δὲν γίνεται κατ' αὐτοῦ κατηγορία, ἐπιτρέπεται ὅμως ἀκωλύτως ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας· 3ον. διότι πολίτης ὢν τῶν Ὁμοσπόνδων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν πρεσβεύει θρησκείαν γνωστοτάτην καὶ ἐπικρατοῦσαν μάλλιστα εἰς τὴν νέαν Ἀγγλίαν, καὶ δοξαζομένην ὑπὸ οὐχὶ εὐκαταφρονήτου μέρους τῆς μεγάλης Βρεττανίας· 4ον. διότι τελῶν δημοσίως τὰ τῆς θρησκείας του τὰς Κυριακὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ ἑρμηνεύων κατ' ἀλήθειαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δὲν παραβιάζει τὰ ἀναφερθέντα 17 καὶ 18 τοῦ εἰρημένου νόμου· 5ον. διότι κατὰ τὸ 17 ἄρθρον τιμωρεῖται ὅστις μὲ σκοπὸν ὑβριστικὸν (καὶ χωρὶς ἄλλην ἀφορμὴν) προσβάλλει τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν καὶ πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν, τοιοῦτος δὲ σκοπὸς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν διδάσκοντα ἐν ὥρᾳ λατρείας τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς βάσεις τῆς θρησκείας του, ἢ ἑρμηνεύοντα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἤτοι τὰς ἱερὰς Γραφὰς κατ' αὐτὴν καίτοι ἀσυμφώνου οὔσης τῆς ἑρμηνείας του ταύτης πρὸς τὴν ἑρ-

μηνείαν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· 6ον. διότι ἡ διδασκαλία θρησκείας γνωστῆς ἐν Ἑλλάδι ἐν ὥρᾳ λατρείας εἰς τὸν πρὸς τοῦτο προσδιωρισμένον τόπον (δηλ. εἰς τὴν οἰκίαν του) διότι δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν, δὲν ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς αὐτὴν, διότι ἄλλως θέλομεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν λατρείαν πάσης γνωστῆς θρησκείας τὴν διδασκαλίαν τῶν ἰδίων δογμάτων της, καὶ ἀντὶ νὰ ἦναι κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀκώλυτος ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρεισκείας, ἤθελεν ἐπιτρέπεσθαι μόνον ἡ λατρεία πάσης ἄλλης γνωστῆς θρησκείας καθόσον συμφωνεῖ μὲ τὰ δόγματα, τὰς δοξασίας, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· 7ον. διότι ἂν τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου περιεῖχε τοιαύτην ἔννοιαν, μετὰ τὸ Σύνταγμα ὅμως δυνάμει τῶν ἄρθρ. 1ου καὶ 10ου ἔπαυσε νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν ταύτην· 8ον διότι οὐδόλως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 18 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθόσον δὲν κατηγορεῖται ὅτι προσβάλλει τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς σέβας, ἢ ἐκφράζει, ἀρχὰς, δόξας, ἢ φρονήματα τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὴν θρησκείαν, καὶ τὴν ἠθικὴν, καὶ διότι ὡς ἐκ τούτων ὑπάρχει ψευδὴς ἑρμηνεία, καὶ κακὴ ἐφαρμογὴ νόμων·

Ἀκοῦσαν τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ Δικαστοῦ Α. Βούλγαρη, τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τὸν Εἰσαγγελέα·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ τὸ πρῶτον τοῦ Συντάγματος ἄρθρον κηρύττει ἐπικρατοῦσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Θρησκείαν, καὶ μόνον παραγγέλλει τὴν ἀνοχὴν τῶν ἄλλων γνωστῶν θρησκειῶν, ἀπαγορεῦον ὅμως ταὐτοχρόνως πᾶσαν ἐπέμβασιν κατὰ τῆς Θρησκείας τοῦ Κράτους· Τὸ δὲ 10 τοῦ ἰδίου Συντάγματος ἄρθρον καθιεροῖ μὲν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἀλλ' ὑπὸ

τοὺς ὅρους τοῦ νὰ τηρῶνται οἱ νόμοι τοῦ Κράτους· ἑπομένως ἂν καὶ τὸ Σύνταγμα ἀνέχεται τὴν λατρείαν ξένων θρησκειῶν, δὲν ἐπιτρέπει ὅμως τὴν κατάκρισιν τῶν ἀρχῶν, ἐθίμων, δογμάτων καὶ διατάξεων τῆς ἐπικρατούσης ἐν Ἑλλάδι θρησκείας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ἐκτιμῶν ἐντὸς τῆς κυριαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας τὰ κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγγ ἐν τῇ ἀνακρίσει βεβαιωθέντα πραγματικὰ γεγονότα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, παραδέχεται διὰ τῆς δευτέρας σκέψεως τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, καὶ διὰ τοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους ἐν τῷ βουλεύματι τοῦ Πλημμελειοδικείου, καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως προταθέντας, τοὺς ὁποίους ἐπίσης παραδέχεται, ὅτι ὁ Ἰωνᾶς Κὶγγ δημοσίως, διὰ δημοσίας διδασκαλίας ἐχλεύασε περιφρονητικῶς τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξȣ Ἐκκλησίας, ἐκφράζων ἀρχὰς ἀντιβαινούσας εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς, προσκαλῶν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν οἰκίαν του δημοσίαν συναγωγὴν, καταφερόμενος κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ὡς λατρευόντων ἐσφαλμένως τὰ θεῖα, χλευάζων καὶ βλασφημῶν τὰ δόγματα τῆς ἐθνικῆς πίστεως καὶ τὰς παραδόσεις, ἐξυβρίζων τὰ μυστήρια καὶ τὰς τελετὰς, ἀποκαλῶν εἰδωλολατρίαν τὴν προσκύνησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων, αἱρεσιώτας καὶ εἰδωλολάτρας τοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας Πατέρας, τουτέστι τὸ Ἐφετεῖον παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν πράξεως ῥητῶς ἀπηγορευμένης παρὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τιμωρουμένης κατὰ τὸ 17 ἄρθρον τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου, τὸ ὁποῖον ὀρθῶς ἐφήρμοσεν· ἡ δὲ ἐν τῷ βουλεύματι παράθεσις τοῦ ἄρθ. 18 τοῦ ἰδίου νόμου δὲν εἶναι ὀρθὴ, καθότι ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ διατακτικοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἀποδιδομένη ἐγκληματικὴ πρᾶξις περιστρέφεται γε-

νικῶς εἰς τὸ ὅτι οὗτος δημοσίως εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, ἐξυβρίσεων καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων προσέβαλε τὰς βάσεις, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἐθνικῆς τοῦ Κράτους Θρησκείας, ἤτοι εἶναι πρᾶξις προβλεπομένη, ὡς ἐῤῥέθη ῥητῶς, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ ἄρθρον 17, τὸ ὁποῖον καὶ ἐφηρμόσθη. Ἄρα, μὴ βεβαιουμένης διὰ τοῦ Βουλεύματος πράξεως προβλεπομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 18, δὲν ὤφειλε τὸ Συμβούλιον νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο τὸ βούλευμα καθίσταται ἀναιρετέον·

Διὰ ταῦτα

Ἀναιρεῖ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2485 καὶ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1851 βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθρον 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, καὶ ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ κατὰ τοῦ ἰδίου βουλεύματος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 17. Διατάσσει νὰ ἐπιστραφῇ πρὸς τὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ τὸ κατατεθὲν παράβολον, καὶ ἐπιβάλλει εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου τὰ τέλη τῆς σημάνσεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη, καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τὴν εἰκοστὴν Δεκεμβρίου 1851.

Ὁ Πρόεδρος Γ. Α. Ῥάλλης
Α. Πωλυζωΐδης.
Β. Κουρουσόπουλος.
Π. Σπηλιάδης.
Α. Βούλγαρης.
Π. Παπαρηγόπουλος.
Β. Τ. Οἰκονομίδης.

Ὁ Γραμματεὺς Γ. Κοδόπουλος.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἀθῆναι τῇ 2 Ἰανουαρίου 1852.

Ὁ ὑπογραμματεὺς
(Τ. Σ.) Ρ. Β. Κουρουσόπουλος.

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΘΕΣΠΙΣΜΑ.

Ἀριθ. 1496.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελεύς

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1851 καὶ ὑπ' ἀριθ 401 βούλευμα τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 2485 Βούλευμα τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 117 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι' ἧς ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ κάτοικος Ἀθηνῶν ἐπαγγέλματος Ἀμερικανὸς παράπεμπεται εἰς τὸ Ἀκροατήριον τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν ἵνα δικασθῇ ὡς κατηγορούμενος ὅτι κατὰ τὸ 1850 καὶ 1851 ἔτος κηρύττων ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας του δημοσίως κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, «ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ῥαντισθῇ τις, ἢ βαπτισθῇ, ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἰσὶν ἀνόητοι, φρονοῦντες ὅτι θέλουν σωθῇ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης, ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος, ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτὴν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰς θείας εἰκόνας, εἰσὶν εἰδωλολάτραι, ὅτι δὲν παραδέχεται τὰς ἱερὰς Συνόδους, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς, ὅτι οἱ Πατέρες, καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους αἱρέσεις, ὅτι τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ ἕν τι σημεῖον ἐξωτερικὸν διὰ τοὺς Χριστιανούς, ὅτι οἱ τελοῦντες τὰς τεσσαρακοστὰς εἰσὶν ἀνόητοι, ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς διαφόρους αἱρέσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λέγοντες ὅτι ἐὰν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος καλὸν εἶναι

νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινὰς τοὺς ὁποίους λέγουν ἁγίους, διὰ νὰ μεσιτεύσωσιν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κλπ, Προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν, διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 17 περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ τύπου Νόμου·

Δυνάμει τῶν ἄρθρων 257, 162 καὶ 163 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καλοῦμεν τὸν εἰρημένον Ἰωνᾶν Κὶγκ ἐξαπόστολον Ἀμερικανὸν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ Ἀκροατήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ μηνὸς Φευρουαρίυ τοῦ ἔτους 1852 ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10 π. μ. διὰ νὰ δικασθῇ κατὰ τὸν Νόμον ἕνεκα τῆς ἄνω σημειουμένης πράξεως, ἄλλως δὲ θέλει δικασθῆ ἐρήμην κατὰ τὸ ἄρθρον 403 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Εἰς πίστωσιν δὲ τούτου συνετάχθη ἡ παροῦσα κλῆσις, ὑπεγράφη παρ' ἡμῶν, καὶ ἐσφραγίσθη μὲ τὴν ἡμετέραν ἐπίσημον σφραγῖδα.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31 Ἰαννουαρίου 1852.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΤΥΠΑΛΔΟΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

«Αὔριον ἡμέραν παρακευὴν 22 Φευρουαρίου, θέλει δικασθῇ „τελος πάντων καὶ ὁ περιβόητος ψευδαπόστολος *Ἰωνᾶς Κὶνγ* „ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν. Ὅθεν ὅσοι φιλό-„χριστοι ἐπιθυμοῦσι νὰ παρευρεθῶσι εἰς τὴν περίεργον αὐτὴν „δίκην, δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ εἰρημένον δικαστήριον κατὰ „τὴν 10 ὥραν π. μ., καὶ νὰ ἀκούσωσιν ἐξελεγχόμενον τὸν ψευ-„δαπόστολον εἰς ὅσα ἐφλυάρησε κατὰ τῆς Θεοτόκου, κατὰ τῶν „Ἁγίων, κατὰ τῶν Εἰκόνων, καὶ ἐν γένει καθ' ὅλων τῶν Μυ-„στηρίων καὶ δογμάτων καὶ παραδόσεων τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκ-κλησίας.»

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Φευρουαρίου 1852.

Τὴν παραμονὴν τῆς Δίκης μου μαθὼν ὅτι ἡ ἄνω Εἰ δ ο π ο ί η σ ι ς ἐτοιχοκολλήθη εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως, ἔκαμα ἐπίσημον κοινοποίησιν περὶ τούτου πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἀσφάλειάν μου ἐν καιρῷ τῆς Δίκης.

Τῆς ἐπισήμου ταύτης κοινοποιήσεως ἀντίγραφον ἔστειλα καὶ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν.

ΔΙΚΗ·

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΕΥΡΟΥΑΡΙΟΥ 1852 ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ.

Δικασταί.	Κατηγορούμενος.	ἔγκλ.
Βασίλειος Νικολόπουλος Πρόεδρος.	Ἰωνᾶς Κὶγκ, παρέστη αὐτοπροσώπως μετὰ τῶν Συνηγόρων του Σπυρίδωνος Τριανταφύλλη καὶ Σπυρίδωνος Πήλικα Δικηγόρων.	ἐξύβρισις
Κωνσταντῖνος Παππασπυρίδης.		
Νικόλαος Καλλισπέρης.		
Ἰωάννης Μπονισιέρης, καί		
Κωνσταντῖνος Οἰκονομίδης.		
Ἰωάννης Τυπάλδος Εἰσαγγελεύς.		
Ἀρ. Ματακίδης Γραμματεύς.		

Κατὰ τὴν ἄνωθι δημοσίαν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ Δικαστικοῦ καταστήματος συνεδρίασιν προσήχθη ὁ ἄνωθι κατηγορούμενος, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται Ἰωνᾶς Κὶγκ, ἐγεννήθη εἰς Χόλην τῆς Ἀμερικῆς, κατοικεῖ ἐν Ἀθήναις, ἐτῶν 59, προσωρινῶς ἐκπληροῖ χρέη Προξένου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν καὶ Εὐαγγελικὸς τὴν θρησκείαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος τὸν εἶπεν ὅτι κατηγορεῖται, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν ἔχῃ συνήγορον πρὸς ὑπεράσπισίν του· ὁ δὲ κατηγορούμενος ἀπήντησεν, ὅτι ἔχει συνηγόρους του τοὺς παρόντας Δικηγόρους Σπυρ. Τριανταφύλλην καὶ Σπυρίδωνα Πήλικα, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Πρόεδρος ὑπέμνησε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 376 τῆς Ποιν. Δικονομίας, τὸν δὲ κατηγορούμενον παρήγγειλε νὰ προσέχῃ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς συζήτησιν.

Ἀκολούθως ὁ Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν λόγον ἀπήγγειλε συνοπτικῶς τὸ περιεχόμενον τῆς κατηγορίας σύμφωνα μὲ τὸ ἐγκλητήριον αὐτοῦ. καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Πρόεδρον κατάλογον τῶν κλητευθέντων μαρτύρων τῆς κατηγορίας·

1) Δημήτριος Δημάκη. 2) Γεωρ. Γλίνη. 3) Ἰω. Παιονίδου. 4) Λεωνίδας Κυριακούλη. 5) Ἰω. Ῥεσταμοπούλου. 6) Ἐμμ. Δημήδου. 7) Δημ. Σακελαρίου. 8) Ἀλ. Λυκούργου. 9) Γεώργ. Μηλιδόνη. 10) Δημ. Τσαχτίρη. 11) Παντελῆς Τσιτσιμπάκου. 12) Ἀλέξανδρος Π. Θεογένους καὶ 13) Ἐμμ. Ἀρτίου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐξεφωνήθησαν ὑπὸ τοῦ κλητῆρος καὶ εὑρέθησαν παρόντες ἐκτὸς τῶν τεσσάρων τελευταίων· καὶ οἱ Συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου ἐνεχείρησαν ἐπίσης τῷ Προέδρῳ κατάλογον μαρτύρων ὑπερασπίσεως 1) Γεώργιον Παράσχου. 2) Δημοσθένην Παλαμπάνον. 3) Ἀναστ. Κιτζάνην. 4) Μιχ. Καλοποθάκην. 5) Ἐμμ. Ἰωαννίδου. 6) Ἀνδρ. Πατούσα. 7) Ἰω. Παππαβασιλοπούλου. 8) Κωνστ. Πατάκη. 9) Δημ. Βρατζάνου. 10) Ναπολέοντα Σερουΐου. 11) Μαρκὴν Μηλαΐτου. 12) Στάμον Τρικαλιώτου. 13) Ὀδυσσέα Κυνηγὸν. 14) Μάρκον Φραγκογιαννάκη. 15) Πέτρον Ῥαζέλου. 16) Γ. Λαμπεάτη. 17) Ζανετάκην καὶ 18) Τατζέλον Μαυρομάτη, τῶν ὁποίων μαρτύρων τὰ ὀνόματα ἐξεφωνήθησαν ὑπὸ τοῦ κλητῆρος καὶ εὑρέθησαν παρόντες ἐκτὸς τῶν ἓξ τελευταίων.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν λόγον ὡς πρὸς τοὺς μὴ ἐμφανισθέντας μάρτυρας τῆς κατηγορίας, εἶπεν ὅτι παραιτεῖται τῆς καταθέσεως αὐτῶν καὶ ἐζήτησε νὰ προβῇ ἡ δίκη μὲ τὰς καταθέσεις τῶν παρόντων μαρτύρων, καθότι οἱ μάρτυρες Δ. Τζαχτίρης, Π. Τσιτσιμπάκος καὶ Ἀλέξ. Θεαγένης δὲν εὑρέθησαν ὅπως τοῖς ἐπιδοθῇ ἡ κλῆσίς των· ὁ δὲ Ἐμμ. Ἀρτίος καί τοι νομίμως κλητευθεὶς ὡς ἐκ τοῦ ἐν τῇ Δικογραφίᾳ ἐπιδοτηρίου βεβαιοῦται δὲν ἀνεφανίσθη ἐξ ἀπειθείας, καὶ ὡς πρὸς τοῦτον

επρότεινε νά τῷ ἐπιβάλῃ τὸ Δικαστήριον χρηματικὴν ποινὴν δραχμὰς εἴκοσι καὶ τὰ τέλη τῆς σημάνσεως. Οἱ Συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου λαβόντες τὸν λόγον εἶπον ὅτι δὲν ἔχουν νὰ ἐπιφέρουν ἀντίῤῥησίν τινα εἰς τὴν πρότασιν ἐν γένει τοῦ Εἰσαγγελέως, παρῃτήθησαν δὲ τῶν μὴ ἐμφανισθέντων μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, ὡς πρὸς τὴν παραίτησιν τῶν ὁποίων ὁ Εἰσαγγελεὺς δὲν ἀντεῖπεν· τὸ δὲ Δικαστήριον σκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του νομίμως, ἀπήγγειλε διὰ τοῦ Προέδρου ἀπόφασιν δημοσίως δι' ἧς δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως περὶ ἐπιβολῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα μάρτυρα τῆς κατηγορίας Ἐμμ. Ἀρτίον ὡς μὴ τακτικῶς κλητευθέντα· τὰ δὲ τέλη τῆς σημάνσεως ἐπεβλήθησαν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου. Ἑπομένως τῇ διαταγῇ τοῦ Προέδρου ἀπεχώρησαν ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου οἱ μάρτυρες τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως εἰς χωριστὰ δωμάτια καὶ ἔμεινε πρὸς ἐξέτασιν εἷς τῶν τῆς κατηγορίας μαρτύρων, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 1) Δημήτριος Δημάκης, ἐγεννήθη εἰς Κυνουρίαν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 22, Φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημείου καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν ἔχει συγγένειαν ἢ ἔχθραν μετ' αὐτοῦ, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς περὶ τῆς προκειμένης κατηγορίας, κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς τῆς κατηγορίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 2) Γεώργιος Γλίνης, ἐγεννήθη εἰς Ναύπλιον, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 26, καλλιτέχνης καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν ἔχει συγγένειαν ἢ ἔχθραν μετ' αὐτοῦ, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγ-

γελίου κατὰ τὸ 121 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ· διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς τῆς κατηγορίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 3) Ἰωάννης Παιονίδης, ἐγεννήθη εἰς Μακεδονίαν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 28 μαθητὴς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 121 τῆς Ποινικ. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσαν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντες εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς τῆς κατηγορίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 4) Λεωνίδας Κυριακούλης, ἐγεννήθη εἰς Τρίπολιν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 27, τυπογράφος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ 121 ἄρθ. τῆς Ποινικ. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς τῆς κατηγορίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 5) Ἰωάννης Ῥεσταμόπουλος, ἐγεννήθη εἰς Καλάβρυτα, κατοικεῖ ἐνταῦθα, τυπογράφος, ἐτῶν 27 καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει ἁπλῶς τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ, κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 6) Ἐμμ. Δημάδης, ἐγεννήθη εἰς Ναύπλιον, κατοικεῖ εἰς Ἀθήνας μαθητής, ἐτῶν 22 καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, γνωρίζει ἁπλῶς τὸν

κατηγορούμενον καὶ ὁρκισθεὶς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ 121 ἄρθρ. τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 7) Δημήτριος Σακελλάριος, ἐγεννήθη εἰς Μακεδονίαν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, τυπογράφος, ἐτῶν 32 καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποινικ. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ, κατέθεσεν ὅσα καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν· μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος τῆς κατηγορίας μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 8) Ἀλέξανδρος Λυκοῦργος, ἐγεννήθη εἰς Σάμον, κατοικεῖ εἰς Ἀθήνας ἐτῶν 25, φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει ἁπλῶς τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ, κατέθεσεν ὅτι ἄλλοτε ἦτο φίλος τοῦ κατηγορουμένου καὶ εἶχε σχέσιν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἠξεύρει ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἐναντίος τῆς ἡμετέρας θρησκείας καὶ ἔκτοτε ἔπαυσε τὰς μετ᾽ αὐτοῦ σχέσεις, ἤκουσε δὲ παρ᾽ ἄλλων πολλῶν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος διδάσκων δῆθεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου ἐλευθέρως προσέρχονται ἀκροαταὶ πολλοί, ἐβλασφήμησε κατὰ τῆς Θεοτόκου, εἰπὼν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται τοιαύτη, ἀλλὰ μήτηρ τοῦ Χριστοῦ, προσέτι κατὰ τοῦ βαπτίσματος, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι μυστήριον καὶ ἑπομένως δὲν βλάπτει ἐὰν βαπτισθῇ τις ἢ μή, ὅτι παρεξήγει τὴν ἀγαμίαν τῶν κληρικῶν καὶ τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων τῶν Ἁγίων, καὶ ἤκουσεν ὅτι ταῦτα πάντα δημοσίως ἐδίδασκε κατὰ τὰ ἔτη 1849 καὶ 1851 εἰς τὸν οἶκόν

του, ὅπου προσεκάλει τοὺς φίλους καὶ γνωρίμους του μαθητὰς νὰ τὸν ἀκροάζωνται μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς κάμῃ προσηλύτους, καὶ ὅτι τέλος διὰ τῆς διδαχῆς ταύτης ὁ κατηγορούμενος προσέβαλε καὶ κατ' εὐθεῖαν ἐξέλεγξε τὴν θρησκείαν μας· μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθε καὶ ὁ τελευταῖος μάρτυς τῆς κατηγορίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνόμαζεται 9) Γεώργιος Μηλιδόνης, ἐγεννήθη εἰς Κρήτην, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 67 ἐμπειρικὸς ἰατρὸς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ 121 ἄρθ. τῆς Ποιν. Δικονομ. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι ἄλλοτε ἦτο σχετικὸς τοῦ κατηγορουμένου, ὅστις τὸν εἶπε νὰ γείνῃ μεσιονάριος, δηλ. ν' ἀλλάξῃ τὴν θρησκείαν τȣ τὴν ἀνατολικὴν καὶ νὰ γείνῃ Εὐαγγελιστής, ἔκτοτε δὲ ἔπαυσε τὰς σχέσεις μὲ τὸν κατηγορȣ́μενον καὶ πρὸ πέντε ἐτῶν δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ οἴκημα τȣ̃ κατηγομȣρένȣ. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἤρξατο ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῇ διαταγῇ τȣ̃ Προέδρȣ προσῆλθεν εἷς αὐτῶν, ὅςις ἐρωτηθεὶς περὶ τȣ̃ ὀνόματός τȣ κτλ. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 1) Γεώργιος Παράσχος, ἐγενήθη εἰς Χῖον, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 28, ὑπάλληλος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, γνωρίζει τὸν κατηγορȣ́μενον ἁπλῶς, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τȣ̃ ἱερȣ̃ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθ. 121 τῆς Πολ. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ τεθέντος ἀπὸ τοὺς συνηγόρȣς τοῦ κατηγορȣμένου, κατέθεσεν ὅτι πέρισυ ἐκ διαλειμμάτων εὑρέθη εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ κατηγορουμένου γενομένας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δημοσίως, ὅστις ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς, καθόσον ἐδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ, καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἐναντίας δοξασίας τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας, ὅτι ὅμως χλευασμὸν κατὰ τῆς θρησκείας μας δὲν ἤκουσε ποτὲ

καὶ παραδόσεις τε ὅμως ἦσαν ἐλεύθεροι εἰς τὸν θέλοντα νὰ προσέλθῃ. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτε, διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητος του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 2) Δημοσθένης Παλαπάνης, ἐγεννήθη εἰς Καρύταιναν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 27, φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθ. 121 τῆς Π. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, δύο ἢ τρεῖς Κυριακὰς ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν τοῦ κατηγορουμένου, ὅστις ὡς βάσιν αὐτοῦ εἶχε τὰς Γραφάς, χλευασμὸν ὅμως κατὰ τῆς θρησκείας μας δὲν ἤκουσεν ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον διδάσκοντα.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 3) Ἀναστάσιος Κιτζάνης, ἐγεννήθη εἰς Πρέβεζαν, κατοικεῖ εἰς Ἀθήνας, ἐτῶν 29, λοχίας τοῦ πεζικοῦ καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον ἁπλῶς, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν, ὅτι ὑπῆγε δὶς ἢ τρὶς εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν ἤκουσε νὰ προσβάλῃ κατ' αὐτὰς τὴν θρησκείαν μας. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του κτλ. ἀπεκρίθη, ὅτι ὀνομάζεται 4) Μιχαὴλ Καλοποθάκης, ἐγεννήθη εἰς Ἀρεούπολιν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 26, φοιτητὴς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει ἁπλῶς τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, ἤκουσε δὶς τὸν κατηγορούμενον διδάσκοντα τὸ Εὐαγγέλιον, ὅπως αὐτὸς (ὁ καταγορούμενος) ἐφρόνει

δὲν ἤκουσεν ὅμως νὰχλευάζῃ τὴν θρησκείαν μας, ἀλλ' ἐστήριζε τὴν διδαχήν του εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφήν.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦ ὀνόματός του κτλ. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 5) Ἐμμ. Ἰωαννίδης, ἐγεννήθη εἰς Ἀμουργὸν, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 28, διδάσκαλος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορ ούμενον, ὁρκισθεὶς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθ. 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι τετράκις ἤκουσε τὴν διδαχὴν τοῦ κατηγορουμένυ, καὶ ποτὲ δὲν ἤκουσε νὰ ἐκφράζῃ χλευασμὸν κατὰ τῆς θρησκείας μας. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦ ὀνόματός του κτλ, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 6) Ἀνδρέας Πατούνας, ἐγεννήθη εἰς Ψαῤῥᾶ, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 40, διδάσκαλος τῆς Γαλλικῆς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον ἁπλῶς; ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποινικ. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, τέσσαρας ἢ πέντε φορὰς ἤκουσε τὴν διδαχὴν τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν ἤκουσε κατ' αὐτὰς χλευασμὸν κατὰ τῆς θρησκείας μας.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦ ὀνόματός του κτλ. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 7) Ἰωάννης Παππαβασιλόπουλος, ἐγεννήθη εἰς Ἤπειρον, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 23, μαθητὴς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ἁπλῶς γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον καὶ ὁρκισθεὶς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, ἤκουσε δὶς τὸν κατηγορούμενον διδάσκοντα, καὶ δὲν ἤκουσέ τι ἀντιβαῖνον εἰς τὴν θρησκείαν μας.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦ ὀνόματός τε κλπ. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 8) Κωνστ. Πατάκης, ἐγεννήθη εἰς Βῶλον τῆς Θεσσαλίας, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 27, φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅστις γνωρίζει ἁπλῶς τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121. τῆς Ποινοιχ. Δικον. καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ, κατέθεσεν ὅτι, πέντε ἢ ἓξ φορὰς ἤκουσε τὴν διδαχὴν τοῦ κατηγορουμένου, ἰδιαιτέρως δ' ἤκουσε παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων δὲν πρέπει νὰ τὰς πιστεύωμεν, διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφήν.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦ ὀνόματός του κλπ. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 9) Ἰωάννης Μαρκῆς Μηλαΐτης, ἐγεννήθη εἰς Ψαββᾶ, κατοικεῖ εἰς Χαλκίδα, ἐτῶν 66, τοῦ Ναυτικοῦ ἀξιωματικὸς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι γνωρίζει ἁπλῶς τὸν κατηγορούμενον, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς ποιν. Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, ἤκουσε μίαν Κυριακὴν τὸν κατηγορούμενον διδάσκοντα τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ δὲν ἤκουσε χλευασμὸν κατὰ τῆς θρησκείας μας.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, διαμείναντος εἰς τὸ ἀκροατήριον, προσῆλθεν ἄλλος μάρτυς, ὅστις ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ταυτότητός του, ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται 10) Δημοσθένης Βρατζάνος, ἐγεννήθη εἰς Ψαββᾶ, κατοικεῖ ἐνταῦθα, ἐτῶν 26, γραμματεὺς τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι τὸν κατηγορούμενον γνωρίζει ἁπλῶς, ὁρκισθεὶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς ποινικ. Δικονομίας, καὶ ἐξετασθεὶς ὡς καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατέθεσεν ὅτι, ὀλίγας φορὰς ἤκουσε τὴν διδαχὴν τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν ἤκουσε χλευ-

ασμόν τινα κατὰ τῆς θρησκείας μας. Μετὰ τὴν ἐξέτασίν του διέμεινεν καὶ ὁ μάρτυς οὗτος εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑκάστου τῶν ἄνωθι μαρτύρων τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως, ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὸν κατηγορούμενον καὶ τοὺς συνηγόρους του, ἂν ἔχουν τὶ νὰ παρατηρήσουν ἢ νὰ ὑπομνήσουν κατὰ τῆς μαρτυρίας, οὗτοι δ' ἀπήντησαν ἀποφατικῶς.

Ἐνταῦθα οἱ συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου παρητήθησαν τῶν λοιπῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, ὁ δὲ Εἰσαγγελεὺς δὲν ἀντεῖπεν· ἑπομένως ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὸν κατηγορούμενον ἂν ἔχῃ νὰ εἴπῃ τι, οὗτος δὲ ἀπελογήθη εἰπὼν ὅτι, ἡ κατηγορία ἥτις τῷ ἀποδίδεται περὶ χλευασμοῦ τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας εἶναι ψευδὴς καὶ εἶναι ῥαδιουργία τῶν ἐχθρῶν του. Περαιωθείσης οὕτω τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας ὁ Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν λόγον ἀνέπτυξε τὴν κατηγορίαν, ζητήσας ὅπως κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος συμφώνως μὲ τὸ ἐγκλητήριον, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, οἱ δὲ συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου ἀνέπτυξαν τὴν ὑπεράσπισιν ζητήσαντες τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπαναλαβὼν καὶ ἀντικρούσας τὴν ὑπεράσπισιν ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου, οἱ δὲ συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου εἰς οὓς ἐδόθη ὁ λόγος εἶπον ὅτι δὲν ἔχουν νὰ προσθέσωσί τι, ὁ δὲ κατηγορούμενος εἰς ὃν ἐδόθη ὁ λόγος ἐλάλησεν ὑπὲρ τῆς ἀθωότητός του ζητήσας τὴν ἀπαλλαγήν του, καὶ οὕτως ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε περαιωμένην τὴν συζήτησιν καὶ ἀπεσύρθη μετὰ τῶν λοιπῶν δικαστῶν καὶ τοῦ Γραμματέως εἰς τὸ πρὸς διάσκεψιν δωμάτιον πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀποφάσεως.

Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε καὶ κατέλαβε μετὰ τῶν λοιπῶν Δικα-

στῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἕδρας, ὅπου παρουσίᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ συνηγόρου του Σπυρίδωνος Τριανταφύλλη, ἀπήγγειλε δημοσίως ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ Ἰωνᾶς Κὶγκ, τοῦ ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851 ἐνταῦθα εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν καὶ διδασκαλίαν προσέβαλε διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐξέφρασεν ἀρχὰς, δόξας καὶ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς αὐτήν.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν λόγον ἐζήτησε νὰ καταδικασθῇ ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ τέλη τῆς σημάνσεως, διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, νὰ διαταχθῇ δὲ ἡ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπέλασίς του, ὡς ἀλλοδαποῦ, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 34 καὶ 37 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ὁ Συνήγορος τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου εἰς ὃν ἐδόθη ὁ λόγος ὡς πρὸς τὴν ποινὴν δὲν ἀντέτεινεν, ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ὅμως περὶ τῆς πέραν τῶν ὁρίων ἀπελάσεως τοῦ πελάτου του ἀντέτεινε ζητήσας τὴν ἀπόῤῥιψίν της εἰπὼν μόνον ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δὲν εἶναι ἐφαρμοστέα· ὁ δὲ κατηγορούμενος εἰς ὃν ἐδόθη ὁ λόγος δὲν εἶπέ τι, καί,

Τὸ Δικαστήριον σκεφθὲν νομίμως ἀπήγγειλε διὰ τοῦ Προέδρου δημοσίως, παρουσίᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως, τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ συνηγόρου του, ἀπόφασιν δι' ἧς κατεδικάσθη ὁ Ἰωνᾶς Κὶγκ εἰς δεκαπέντε ἡμερῶν φυλάκισιν καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ τέλη τῆς σημάνσεως διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, διετάχθη δὲ καὶ ἡ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπέλασις αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Β. Κ. Νικολόπουλος.
Κωνς. Παππασπυρίδης.
Ν. Καλλισπέρης.
Ἰω. Μπονισέρης.
Ι. Ν. Οἰκονομίδης.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Ματακίδης.

Ὅτι ἀκριβὴς ἡ ἀντιγραφή.
Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ὑπογραμματεὺς
(Τ. Σ.) Α. Βασιλάκος.

Ἀριθ. 704.

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν

Συγκείμενον ἀπὸ τὸν Πρόεδρον Β. Κ. Νικολόπουλον, τοὺς δικαστὰς Κωνστ. Παπασπυρίδην, Νικόλ. Καλλισπέρην, Ἰωάννην Μπονισέρην καὶ Κωνστ. Ἰ. Οἰκονομίδην, παρόντος τοῦ εἰσαγγελέως Ἰω. Τυπάλδου, καὶ τοῦ Γραμματέως Ἀρ. Ματακίδου·

Συνεδριάσαν δημοσίως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ δικαστικοῦ καταστήματος τὴν εἰκοστὴν δευτέραν φεβρουαρίου 1852, διὰ νὰ δικάσῃ τὸν ἐπὶ ἐξυβρίσει κατηγορούμενον Ἰωνᾶν Κὶγκ, ἐμφανισθέντα καὶ ἔχοντα συνηγόρους του τοὺς Σπ. Τριανταφύλλην, καὶ Σπ. Πήλληκαν δικηγόρους παρόντας·

Τὸ συμβούλιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 401 τῆς 23 αὐγούστου 1851 βουλεύματός του, παρέπεμψε τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦτο διὰ νὰ δικασθῇ ὅτι, κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851, κηρύττων ἐντὸς τῆς

ἐνταῦθα οἰκίας του δημοσίως κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδίαφορον ἂν ῥαντισθῇ τις ἢ βαπτισθῇ, ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον, καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἶναι ἀνόητοι, φρονοῦντες ὅτι θέλουν σωθῆ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης, ὅτι ἡ ὑπεραγία θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος, ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτὴν, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς θείας εἰκόνας, εἰσὶν εἰδωλολάτραι, ὅτι δὲν παραδέχεται τὰς ἱερᾶς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ὅτι οἱ πατέρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους αἱρέσεις·

Ὅτι τὸ ἅγιον βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ ἕν τι σημεῖον ἐξωτερικὸν διὰ τοὺς χριστιανοὺς, ὅτι οἱ τηροῦντες τὰς τεσσαρακοστὰς εἰσὶν ἀνόητοι, ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς καὶ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους λέγοντας, ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος καλὸν εἶναι νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς διὰ νὰ συγχωρήρῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινὰς τοὺς ὁποίους λέγουν ἁγίους, διὰ νὰ μεσιτεύουν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τοῦ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κτλ. Προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κ. τ. λ. νόμου.

Κατὰ τοῦ βουλεύματος τούτου ὁ παραπεμφθεὶς ἔκαμεν ἀνακοπὴν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 10 7βρίου 1851 ὑπ' ἀριθ. 2485

βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν, δι' οὗ ἀπερ-ρίφθη ἡ ἀνακοπὴ, ἐπεκυρώθη τὸ ἀνακοπὲν βούλευμα, καὶ ἐ-φηρμόσθησαν τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. νόμου. Καὶ τοῦ βουλεύματος τούτου ὁ αὐτὸς παραπεμφθεὶς ἐζητήσατο τὴν ἀναίρεσιν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξέδοτο τὴν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1851 ὑπ' ἀρθ. 117 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀνήρεσε τὸ μνησθὲν ὑπ' ἀριθ. 2485 βούλευμα τῶν ἐφε-τῶν καθόσον δι' αὐτοῦ ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθ. 18, καὶ ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἰδίου βουλεύ-ματος, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρ. 17. Πρὸς ἐκ-τέλεσιν ὅθεν τούτων, ὁ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ εἰσαγγε-λεὺς, διὰ κλητηρίου θεσπίσματός του προσεκάλεσε τὸν μνη-σθέντα κατηγορούμενον νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου σή-μερον διὰ νὰ δικασθῇ κατὰ τὸν νόμον·

Ἐξετάσαν τὸν κατηγορούμενον περὶ τῆς ταυτότητός του·

Ἀκοῦσαν τὸν Εἰσαγγελέα ἀπαγγέλοντα τὴν ἔννοιαν τῆς κα-τηγορίας· ἐξετάσαν ἐνόρκως τοὺς μάρτυρας, 1) τῆς κατηγορίας Δημήτριον Δημάκην, Γεώργιον Γλίνην, Ἰωάννην Παιονίδην, Λεωνίδαν Κυριακούλην, Ἰωάννην Ῥεσταμόπουλον, Ἐμμανουὴλ Δημίδην, Δημήτριον Σακελλάριον, Ἀλέξανδρον Λυκοῦργον, Γεώρ. Μελιδόνην· 2) τῆς ὑπερασπίσεως, Γεώργιον Παράσχον, Δημο-σθένην Παλαπάνην, Ἀναστάσιον Κιτζάκην, Μιχαὴλ Καλοπο-θάκην, Ἐμμανουὴλ Ἰωαννίδην, Ἀνδρέαν Πατούναν, Ἰωάννην Παππαβασιλόπουλον, Κωνσταντῖνον Πατάκην, Ἰωάννην Μαρ-κὴν Μιλαΐτην καὶ Δημοσθένην Βρατσάνον·

Ἀκοῦσαν τὸν κατηγορούμενον ἀπολογηθέντα·

Τὸν Εἰσαγγελέα ἀναπτύξαντα τὴν κατηγορίαν, καὶ προτεί-ναντα νὰ κηρυχθῇ ὁ κατηγορούμενος ἔνοχος κατὰ τὸ κλητή-ριον θέσπισμα, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κ. τ. λ. νόμου·

Τοὺς συνηγόρους τοῦ κατηγορουμένου ἀναπτύξαντας τὴν ὑπεράσπισιν, καὶ αἰτησαμένους τὴν ἀθώωσιν τοῦ πελάτου των·

Τὸν Εἰσαγγελέα ἐπαναλαβόντα καὶ ἐπιμείναντα εἰς τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου·

Τὸν κατηγορούμενον λαλήσαντα ὑπὲρ τῆς ἀθωότητός του, καὶ αἰτησάμενον τὴν ἀπαλλαγήν του·

Διελθὸν τὴν δικογραφίαν·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐνόρκους καταθέσεις τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, τὴν ὁμολογίαν τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τὸ σύνολον τῆς συζητήσεως προέκυψαν τὰ ἑξῆς γεγονότα·

Ὅτι ἰδίως κατὰ τὸ 1850 καὶ 1851, ὁ κατηγορούμενος τακτικῶς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν, καὶ εἰς ῥητὰς καὶ προσδιωρισμένας ὥρας, τὴν 11 Π. Μ. ἐδέχετο δημοσίως εἰς τὴν οἰκίαν του πάντα εἰσερχόμενον, καὶ εἰς ἐπήκοον αὐτῶν, λαμβάνων ὡς θέμα ἓν ῥητὸν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸ ἐξήγει, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν δημοσίαν αὐτὴν διδασκαλίαν, κήρυγμα ἐπονομασθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, δὲν περιωρίζετο εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ θέματός του κατὰ τὸ θρήσκευμά του, ἀλλ' ἐξερχόμενος μὲ σκοπὸν τοῦ κύκλου του, ἐξεφράζετο δυσμενῶς κατὰ τῶν θείων κανόνων καὶ παραδόσεων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, μὴ παραδεχόμενος ὡς μυστήρια τὸ βάπτισμα καὶ τὴν μετουσίωσιν, καὶ ὀνομάζων τὸ μὲν βάπτισμα ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἂν γείνῃ διὰ καταδύσεως ἢ ῥαντίσματος, (ὅπερ θεωρεῖ ὡς ὀρθότερον,) διότι δι' αὐτοῦ δὲν καθαρίζεται ὁ βαπτιζόμενος ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ οἱ φρονοῦντες τοὐναντίον εἶναι ἀνόητοι, ἡ δὲ μετάληψις δὲν εἶναι εἰμὴ ἄρτος καὶ κρασὶ, καὶ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἄλλο τι εἰμὴ ἁπλοῦς τύπος πρὸς ἀνάμνησιν, ὅτι ἡ θεοτόκος εἶναι Χριστοτόκος καὶ ἁπλῆ γυναῖκα, καὶ δὲν ἔμεινε

μετὰ τόκον παρθένος, ἀλλ' ἐγέννησε καὶ ἄλλα τέκνα, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν προσκυνοῦμεν· ὅτι ἡ προσκύνησις τῶν ἁγίων εἰκόνων εἶναι εἰδωλολατρεία, καθὼς ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ προσκυνοῦμεν τοὺς ἁγίους διότι ἦτον ἁπλοῖ ἄνθρωποι, καὶ οὔτε αὐτοί, οὔτε ἡ Θεοτόκος δύνανται νὰ μεσιτεύσουν ὑπὲρ ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν, καὶ οἱ πρεσβεύοντες τοὐναντίον εἶναι ἀνόητοι, ὅτι καὶ αἱ νηστεῖαι καὶ αἱ παρθενίαι τῶν Μοναχῶν καὶ ἀρχιερέων ἀντιβαίνουν εἰς τὰς θείας ἐντολάς, καὶ ὅτι ἐκτὸς τῆς Α'. Συνόδου, αἱ λοιπαὶ ἦσαν ἐφεύρεμα τῶν αὐτοκρατόρων πρὸς πολιτικοὺς σκοπούς, καὶ διὰ τοῦτο αἱ πράξεις των δὲν ἔχουσι κῦρος, ὅτι εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν γενομένην, ὡς προεξετέθη, εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε ἡμέραν καὶ ὥραν δὲν εἶχεν ἄλλους ἀκροατάς, εἰμὴ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τέκνα, καὶ δὲν περιωρίζετο εἰς τὴν ὁμιλίαν του νὰ ἐξηγήσῃ τὸ εὐαγγέλιον κατὰ τὸ φρόνημα αὐτοῦ, ἀλλὰ μὲ σκοπὸν ἐπέμβαινεν εἰς ἀντίκρουσιν τῶν δογμάτων καὶ κανόνων τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, προσβάλλων ταῦτα, ὅτι ὡς ἐκ τῆς διδασκαλίας του ταύτης ἐγεννήθη σκάνδαλον μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν του, καὶ Κυριακάς τινας ἐπεχείρισέ τις τῶν ἀκροατῶν του νὰ τὸν ἀναιρέσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποστῇ τὸν ἀγῶνα, καὶ διὰ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ ν'ἀναχωρήσωσιν, ὕψωσεν εἰς τὴν οἰκίαν του Ἀμερικανικὴν σημαίαν, ὅτι, ἐκτὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Κυριακῆς, κατὰ τὴν 11 ὥραν, ἐδέχετο καὶ τὸ ἑσπέρας ἑκάστης Κυριακῆς εἰς ῥητὴν ὥραν ἐκλεκτούς του τινάς, πρὸς οὓς ἐλάλει περὶ θρησκείας, καὶ τέλος ὅτι, μὴ ἰδὼν ἐπί τινας Κυριακὰς τὸν μάρτυρα Γ. Μελιδονάκην, τὸν παρήγγειλε διὰ τί δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἀκροᾶται, καὶ τὸν παρεκίνησε νὰ πηγαίνῃ, ἐπίσης καί τινα μάρτυρα τῆς ὑπερασπίσεως παρεκίνησεν εἰς τοῦτο, καὶ ἐν γένει εὐχαριστεῖτο ὅταν ἔβλεπε πολλοὺς ἀκροατάς·

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν συνόψει ἐκτεθέντων καὶ τῆς ἀλληλουχίας

αὐτῶν πρὸς ἄλληλα, ἀποδεικνύεται ἀρκούντως καὶ τὸ δικαστήριον πείθεται ὅτι ὁ κατηγορούμενος Ἰωνᾶς Κὶνγ κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851, ἐνταῦθα, εἰς δημοσίας ὁμιλίας καὶ διδασκαλίας προσέβαλε *διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων*, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε τοιαύτας ἀρχὰς, καὶ δόξας, καὶ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, καὶ εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἤθη, *δυσμενεῖς δὲ ἐκφράσεις εἶναι ἀναντιῤῥήτως, ἡ ἀποκάλεσις τῆς θεοτόκου ὡς ἁπλῆς γυναικὸς, καὶ ὅτι ἐγέννησεν αὐτὴ καὶ ἄλλα τέκνα, ὅτι ἡ μετάληψις ἤτοι τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ψωμὶ καὶ κρασὶ*, ἀρχαὶ δὲ, δόξαι καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν θρησκείαν εἶναι τὸ σύνολον τῆς διδασκαλίας του, ὡς προεξετέθη ἀνωτέρω, καὶ αὕτη ἔχει ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἤθη. Τὰ δὲ ὑπό τινων τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως κατατεθέντα, ὅτι δὲν ἤκουσάν τι ἀντιβαῖνον ὁσάκις δημοσίως ἐλάλει, δὲν δύνανται ν' ἀναιρέσουν τὰ ῥητὰ καὶ σαφῆ γεγονότα τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, καὶ καθόσον οἱ τῆς ὑπερασπίσεως κατέθεσαν, ὅτι ἄλλος ἅπαξ παρευρέθη, καὶ ἄλλος δὶς ἢ τετράκις εἰς τὴν διδασκαλίαν του, καὶ ἐπομένως ἐνδέχεται τότε ἵνα μὴν εἰπέ τι ὁ κατηγορούμενος κατὰ τῆς ἀνατολικῆς θρησκείας, ἢ νὰ μὴν ἤκουσαν οὗτοι τοῦτο, ὁ δὲ δισχυρισμὸς τῶν συνηγόρων τοῦ κατηγορουμένου ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ πλέον τὸ ἄρθ. 18, διότι ὁ Ἄρειος Πάγος δι' ἀποφάσεώς του ἀνῄρεσε κατὰ τοῦτο τὸ βούλευμα τῶν Ἐφετῶν, εἶναι ἀνίσχυρος διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη, θεωρουμένη ὡς τελεσίδικον βούλευμα, δὲν δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὸ δικαστήριον, καθότι ἡ ῥηθεῖσα τροποποίησις ἐγένετο, διότι δὲν εὗρεν ἐν τῷ βουλεύματι τῶν Ἐφετῶν περιστατικὰ περιεχόμενα εἰς τὸ ἄρ. 18, ἀλλὰ τοιαῦτα ἀνεφάνησαν εἰς τὸ ἀκροατήριον'

καὶ ἑπομένως τὸ δικαστήριον δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ σταθμίσῃ ταῦτα καὶ δικάσῃ ἐπὶ αὐτῶν, καθόσον δι' αὐτοῦ δὲν μεταβάλλεται οὐδαμῶς ἡ βάσις τῆς κατηγορίας, δι' ἣν παρεπέμφθη ὁ κατηγορούμενος νὰ δικασθῇ·

Διὰ ταῦτα·

Κηρύττει τὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ γεννηθέντα εἰς Χόλην τῆς Ἀμερικῆς, κατοικοῦντα εἰς Ἀθήνας, ἐτῶν 59, Εὐαγγελικὸν, ἔνοχον ὅτι, κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851, ἐνταῦθα εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν καὶ διδασκαλίαν, προσέβαλε, διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασεν ἀρχὰς, δόξας καὶ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας, καὶ εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς αὐτήν.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Πρόεδρος
Β. Κ. Νικολόπουλος.
Κωνστ. Παππασπυρίδης.
Ν. Καλλισπέρης.
Ι. Μπονισέρης.
Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Ματακίδης.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης,

Ἀκοῦσαν τὸν Εἰσαγγελέα ζητήσαντα νὰ καταδικασθῇ ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς, εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ τὰ τέλη τῆς σημάνσεως, κτλ. καὶ νὰ διαταχθῇ ἡ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπέλασίς του ὡς ἀλλοδαποῦ·

Τὸν συνήγορον τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου μὴ ἀντιτείναντα ὡς

πρὸς τὴν ποινὴν, ἀντιτείναντα δὲ ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ Εἰσαγγελέως, τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἀπέλασιν τοῦ πελάτου του, καὶ αἰτησάμενον τὴν ἀπόῤῥιψιν αὐτῆς·

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν δικογραφίαν·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις, ἧς ὁ κατηγορούμενος Ἰωνᾶς Κὶνγ ἐκηρύχθη ἔνοχος, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου ἔχοντος οὕτως·

17 «Φυλάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν, ἐγγράφως, καὶ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν, ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας ἢ ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως.»

18 «Ὅστις διὰ δημοσίου ὁμιλίας, διδασκαλίας, συγγράμματος, ἢ συμβολικῆς παραστάσεως, ἐκφράζεται εἰς πρόσκομμα ἄλλων μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός· ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχὰς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη, ὅστις προσπαθῇ νὰ δικαιολογήσῃ πράξεις χαρακτηριζομένας ὡς πλημμελήματα ἢ κακουργήματα παρὰ τοῦ Νόμου, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν·»

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ νὰ διαταχθῇ συνάμα καὶ ἡ ἐκ τῆς χώρας ἀπέλασις τοῦ κατηγορουμένου, ὡς ἀλλοδαποῦ, στηρίζεται εἰς τὸν Νόμον, (ἄρθρ. 34 καὶ 37

τοῦ Ποινικοῦ νόμου) διότι ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος, καταφερόμενος, ὡς προεξετέθη, τοσοῦτον σκανδαλωδῶς κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς θρησκείας, τῶν κανόνων, παραδόσεων καὶ ἐθίμων αὐτῆς εἶναι ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν δαγωγὴν κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὰ ἤθη τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ βάσις τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ἀνατολικῆς ταύτης θρησκείας·

Διὰ ταῦτα ἰδὸν καὶ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καὶ 82 τῆς Ποιν. Δικονομίας·

Κακαδικάζει τὸν κηρυχθέντα ἔνοχον Ἰωνᾶν Κὶνγ, εἰς δεκαπέντε ἡμερῶν φυλάκισιν, εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης, καὶ τέλη τῆς σημάνσεως, εἰσπρακτέα καὶ διὰ προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως·

Διτάττει τὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας ἀπέλασιν αὐτοῦ, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς.

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Πρόεδρος.
Β. Κ. Νικολόπουλος.
Κων. Παππασπυρίδης.
Ν. Καλλισπέρης.
Ι. Μπονισέρης.
Κ. Ι. Οἰκονομίδης.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Ματακίδης.

Διὰ τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιγραφῆς.
Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ ὑπογραμματεὺς
(Τ. Σ.) Χ. Α. Ἀναστασόπουλος.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΙΣΕΩΣ.

Πιστοποιῶ ὁ ὑποφαινόμενος ὑπεπιστάτης τῶν ἐνταῦθα ἐξεταστικῶν καὶ ποινικῶν φυλακῶν ὅτι ὁ καταδικασθεὶς εἰς δεκαπέντε ἡμερῶν φυλάκισιν ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Πλημμελειοδικείου Ἰωνᾶς Κὶγκ ὑπάρχει ἐν ταῖς ἐνταῦθα ἐξεταστικαῖς καὶ ποινικαῖς φυλακαῖς, καὶ εἰς ἔνδειξιν

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ ὑπεπιστάτης τῶν ἐξετ. φυλακῶν.
Γ. Πιτζότης.

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

Καταθέτων τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ δεσμοφύλακος δι' οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἤρχισεν ἤδη ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ποινῆς μου, καὶ 50 δραχμὰς λόγῳ προστίμου,

Ζητῶ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 704 ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1852 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικείου, δι' ἧς κατεδικάσθην ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ τύπου νόμου εἰς δεκαπενθήμερον φυλάκισιν κτλ., διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐχλεύασα ἢ περιὕβρισα τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἢ ὅτι προσέβαλον τὸ πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντὸς ὀφειλόμενον σέβας· προσέτι δὲ δι' ὅσους ἄλλους λόγους θέλω προτείνει κατὰ τὴν δικάσιμον, ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Φευρουαρίου (9 Μαρτίου Ν. Ε.) 1852.

Ἰωνᾶς Κίνγ.

ΚΛΗΣΙΣ.

'Αριθ. 6742.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Εἰσαγγελεύς

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου ε. ε. ἀναιρέσεως ἔκθεσιν, κατατεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, κατ' αἴτησιν τοῦ τῶν ἐν ταῖς ἐνταῦθα ἐξεταστικαῖς φυλακαῖς κρατουμένου καταδίκου Ἰωνᾶ Κὶγκ, ἀναιρεσιβαλόντος τὴν ὑπ' ἀριθ. 704 τῆς 24 Φεβρουαρίου ε. ε. ἀπόφασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικείου, διὰ τῆς ὁποίας κατεδικάσθη οὗτος, ἕνεκεν ἐξυβρίσεως εἰς δεκαπενθήμερον φυλάκισιν, καὶ εἰς τὴν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλλην. κράτους ἀπέλασίν του·

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 488, 489, 163, καὶ 164 τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ τὸ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1837 Βασιλ. Διάταγμα·

Κλητεύομεν τον ῥηθέντα ἀναιρεσείοντα, νὰ παρουσιασθῇ διὰ πληρεξουσίου του διοριζομένου κατὰ τὰς ἐν γένει διατάξεις τῆς Δικον., εἰς τὸ ἀκροατήριον τȣ Δικαστηρίȣ τȣ Ἀρείȣ Πάγȣ τὴν πρώτην Δευτέραν τῆς ἑβδομάδος μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κοινοποιηθῇ ἡ παροῦσα πρὸς αὐτὸν, τὴν 11 ὥραν π. μ. ὅτε θέλει δικασθῇ ἡ προκειμένη ἀναιρέσεως αἴτησις τούτου· ἄλλως θέλει ὑποκύψει εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθ. 492 τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ἡ πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα κοινοποίησις τῆς παρούσης κλήσεώς μας, ὑπογεγραμμένης παρ' ἐμοῦ καὶ φερούσης τὴν ἐπίσημον τῆς ὑπηρεσίας μας σφραγίδα θέλει ἐνεργηθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 190, καὶ 161 τῆς αὐτῆς Δικονομίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς

(Τ. Σ.) Ι. Α. ΣΩΜΑΚΗΣ.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ.

'Αριθ. 18.

'Απόφ. Ποιν.

Τὸ Δικαστήριον τοῦ 'Αρείου Πάγου

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Δικαστῶν Γ. Α. 'Ράλλη, Προέδρου, Α. Πολυζωΐδου, ἀντιπροέδρου, Π. Σπηλιάδου, Α. Βούλγαρη, Π. Παππαῤῥηγοπούλου, Ι. Γ. Ν. Μαυρομάτου, Β. Ι. Οἰκονομίδου, παρόντων τοῦτε Εἰσαγγελέως 'Ιω. Αν. Σωμάκη, καὶ τοῦ Γραμματέως Γ. Κοντοπούλου·

Συνελθὸν εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν τὴν 10 Μαρτίου ε. ε, ἵνα δικάσῃ τὴν ἑξῆς αἴτησιν ἀναιρέσεως τοῦ 'Ιωνᾶ Κὶγκ, παρασταθέντος διὰ τῶν πληρεξουσίων του Δικηγόρων Μ. 'Ρενιέρη, Α. Μπαλάνου, Σ. Πήλληκα, Διομ. Κυριακοῦ, Γ. Βελλίου καὶ Σπυρ. Τριανταφύλλη·

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν 'Αθήναις Πλημμελειοδικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 τῆς 23 Αὐγούστου 1851 Βουλεύματός του παρέπεμψε τὸν 'Ιωνᾶν Κὶγκ εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν αὐτῶν Πλημμελειοδικῶν, ἵνα δικασθῇ, ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851 κηρύττων ἐντὸς τῆς ἐνταῦθα οἰκίας του, δημοσίως καθ' ἣν ὥραν ἐξήγει τὴν 'Ιερὰν Γραφήν, ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἁπλοῦν σύμβολον, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ῥαντισθῇ τις ἢ βαπτισθῇ· ὅτι οἱ τρώγοντες ὀλίγον ἄρτον καὶ πίνοντες ὀλίγον κρασίον εἰσὶν ἀνόητοι, φρονοῦντες ὅτι θέλουν σωθῇ διὰ τῆς μεταδόσεως ταύτης· ὅτι ἡ 'Υπεραγία Θεοτόκος δὲν εἶναι ἀειπάρθενος· ὅτι οἱ προσκυνοῦντες αὐτήν, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς θείας εἰκόνας, εἰσὶν εἰδωλολάτραι· ὅτι δὲν παραδέχεται τὰς ἱερὰς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θρησκευτικῶς νομοθετηθέντα καὶ παραδοθέντα τοῖς μεταγενεστέροις 'Ορθοδό-

ξοις Χριστιανοῖς· ὅτι οἱ Πατέρες καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἦσαν πλάνοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσῆξαν διαφόρους αἱρέσεις· ὅτι τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὴ ἐξωτερικόν τι σημεῖον τοῖς Χριστιανοῖς· ὅτι οἱ τηροῦντες τὰς τεσσαρακοστὰς εἶναι ἀνόητοι· ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ πλάνοι εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες εἰσῆξαν πολλὰς καὶ διαφόρους αἱρέσεις τοῖς ἀνθρώποις, λέγοντες ἂν ἁμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, καλὸν εἶναι νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς, διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ παρακαλῇ καὶ ἀνθρώπους τινάς, οὓς λέγουν Ἁγίους, ἵνα μεσιτεύωσι τῷ Θεῷ, νὰ τοῦ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι κλπ., προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τα ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. Νόμου.

Κατὰ τοῦ Βουλεύματος τούτου ὁ παραπεμφθεὶς ἔκαμεν ἀνακοπήν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 10 7βρίου 1851 ὑπ' ἀριθ. 2485 Βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν, δι' οὗ ἀπεῤῥίφθη ἡ ἀνακοπή, ἐπεκυρώθη τὸ ἀνακοπὲν Βούλευμα καὶ ἐφηρμόσθησαν τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. Νόμου.

Κατὰ τοῦ Βουλεύματος τούτου ὁ αὐτὸς παραπεμφθεὶς ἐξητήσατο τὴν ἀναίρεσιν· ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἐξέδοτο τὴν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1851 ὑπ' ἀριθ. 117 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀνῄρεσε τὸ μνησθὲν ὑπ' ἀριθ. 2485 Βούλευμα τῶν Ἐφετῶν, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἐφηρμόσθη τὸ 18 ἄρθρον τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου, καὶ ἀπέῤῥιψε τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Βουλεύματος τούτου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου

17 τοῦ, ὡς εἴρηται, νόμου. Πρὸς ἐκτέλεσιν ὅθεν τούτων εἰσήχθη ἡ προκειμένη ὑπόθεσις ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν κατὰ τὴν 22 Φεβρουαρίου ε. ε., καὶ συζητήσεως γενομένης εἰς τὸ μνησθὲν Δικαστήριον διὰ τῆς αὐθημερὸν ἐκδοθείσης ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 704 ἐκήρυξε τὸν προαναφερθέντα Ἰωνᾶν Κὶνγ, γεννηθέντα εἰς Χόλην τῆς Ἀμερικῆς καὶ κατοικοῦντα εἰς Ἀθήνας, ἔνοχον παραβάσεως τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμου. Ἑπομένως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεώς του κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς 15 ἡμερῶν φυλάκισιν, εἰς τὰ τῆς δίκης ἔξοδα, εἰσπρακτέα καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως, καὶ διέταξε τὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας ἀπέλασιν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ καταδικασθεὶς Κὶνγ ἐξητήσατο τὴν ἀναίρεσιν διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐχλεύασεν, ἢ περιύβρισεν, ἢ ἐξέφρασεν δυσμενεῖς ἐκφράσεις κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας· καὶ ὅτι δὲν προσέβαλε τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὴν θρησκείαν ἐν γένει σέβας, ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως νόμου. Οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν προτάσεων προσέθηκαν καὶ τοὺς ἑξῆς λόγους ἀναιρέσεως·

1) Διότι εἰς τὸ διατακτικὸν τῆς ά. ἀποφάσεως δὲν ἀναφέρονται αἱ ὡς ἀξιόποινοι θεωρούμεναι ἐκφράσεις, οὔτε αἱ δόξαι καὶ τὰ φρονήματα τὰ αντιβαίνοντα εἰς τὴν ἐν γένει θρησκείαν·

2) Διότι ὡς πρὸς τὸ ά. μέρος τῆς ἐνοχῆς τὸ Δικαστήριον ῥητῶς ἀναφέρει, ὅτι δυσμενεῖς ἐκφράσεις εἶναι «ἡ ἀποκάλεσις τῆς Θεοτόκυ ὡς ἁπλῆς γυναικὸς καὶ ὅτι ἐγέννησεν αὐτὴ καὶ ἄλλα τέκνα, καὶ ὅτι ἡ μετάληψις, ἤτοι τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ψωμὶ καὶ κρασί·» αἱ δὲ ἐκφράσεις αὗται προφανῶς δὲν εἶναι δυσμενεῖς, ἀλλ' ἁπλῶς εἶναι ἐναντίαι τῶν

δογμάτων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Θρησκείας, ὅπερ ὅμως δὲν ἀποτελεῖ ἀξιοποίνους τὰς ἐκφρά σεις ταύτας, ὡς μὴ περιεχούσας δυσμένειάν τινα κατὰ τῶν παραδόσεων καὶ δογμάτων ἡμῶν· ὥστε ἐσφαλμένως τὸ Πρωτοδικεῖον, ὡς Πλημμελειοδικεῖον, ἐφήρμοσε τὸ 17 ἄρθρον τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. νόμου, ἐκλαβὸν, ὅτι ὑπάρχει δυσμενὴς ἔκφρασις κατὰ τῶν δογμάτων κλπ. τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅταν ἁπλῶς ἐκθέτῃ τις ἀρχὰς ἐναντίας τῶν διὰ τῶν δογματων καθιερωμένων·

3) Διότι εἰς τὴν ἔρευναν ταύτην δύναται νὰ ἐπεμβῇ ὁ Ἄρειος Πάγος, καθόσον δὲν πρόκειται νὰ ἐκτιμηθῶσι πραγματικὰ γεγονότα, ἀλλὰ νὰ χαρακτηρίσῃ νομικῶς τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν στηριζόμενον τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἔδωκε τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα χαρακτῆρα.

Ὡς πρὸς τὸ β'ον μέρος τῆς ἐνοχῆς·

4) Διότι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 117 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγυ ἀνηρέθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 2485 Βούλευμα τῶν ἐνταῦθα Ἐφετῶν, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθρον 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, καθόσον ὁ Ἄρειος Πάγος παρεδέχθη ὅτι τὸ ἀναιρεθὲν Βούλευμα δὲν ἐβεβαιοῦσε πρᾶξιν προβλεπομένην ἀπὸ τὸ 18 ἄρθρον, καὶ ἐπεκυρώθη τὸ Βούλευμα καθ' ὅσον ἀπέβλεπε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 17 ἄρθρου· ὥστε δὲν ἐδύνατο πλέον οὔτε κατηγορία νὰ γείνῃ, οὔτε καταδίκη νὰ ἐπέλθῃ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 18, α'.) ἕνεκα τοῦ δεδικασμένου· καὶ β'.) ἕνεκα μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς κατηγορίας, διότι ἡ κατηγορία δὲν ἐστηρίζετο, ὡς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ, εἰμὴ εἰς τὴν παραβίασιν τοῦ 17 ἄρθρου· ἄρα δὲν ἠδύνατο τὸ δικαστήριον νὰ παραδεχθῇ παραβίασιν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ὅλως ἀδιάφορον πρᾶξιν προβλέποντος·

5) Διότι τὸ Δικαστήριον παρεδέχθη ὡς παραβιασθὲν τὸ 18 ἄρθρον ὡς ἐκ περιστατικῶν νέων, μὴ ἀναφερομένων εἰς τὸ Βού-

λευμα καὶ προκυψάντων κατὰ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἀλλὰ διότι τὸ Δικαστήριον δὲν ἀναφέρει ὁποῖα τὰ νέα ταῦτα περιστατικά, καὶ δὲν λέγει, πόθεν ἐξήγαγε ταῦτα, ἐν ᾧ ἐκ τῶν πρακτικῶν ἐξάγεται, ὅτι οὐ μόνον δὲν ἐῤῥέθη τι σχετικὸν μὲ τὴν κατηγορίαν, ἀλλ' οἱ μάρτυρες κατέθεσαν, ὅσα ἐν τῇ ἀνακρίσει· ἐκ δὲ τῆς συμπαραβολῆς τῶν Βουλευμάτων μὲ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐξάγεται προφανῶς, ὅτι τὸ Δικαστήριον ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν αὐτῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν καὶ τὰ Συμβούλια· ὥστε, ὡς τότε ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν εὗρεν ἐν τοῖς Βουλεύμασι γεγονότα τιμωρούμενα ἀπὸ τὸ 18 ἄρθρον, ὡσαύτως καὶ ἤδη δὲν θέλει εὕρει τοιαῦτα·

6) Διότι τὸ ἄρθρον 18 προβλέπει τὴν ἔκφρασιν ἀρχῶν, δοξῶν καὶ φρονημάτων ἀντιβαινόντων εἰς τὰς βάσεις ἐν γένει τῆς θρησκείας, ἐν ᾧ ἅπασαι αἱ βεβαιούμεναι διὰ τοῦ Βουλεύματος πράξεις ἀφορῶσιν ἐκφράσεις σχετικὰς μὲ τὰ δόγματα κ. τ. λ. τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Θρησκείας, ὥστε κακῶς ἐφηρμόσθη τὸ ἄρθρον τοῦτο.

7) Διότι, εἴτε θεωρηθῇ ἐσφαλμένη ἡ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ἀμφοτέρων τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18, εἴτε τοῦ ἑνὸς τούτων μόνον, πάντοτε θέλει ἀναιρεθῇ ἡ ὅλη ἀπόφασις, καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἡ ἀναίρεσις ἀφορᾷ τὴν ὅλην ἀπόφασιν, ἐπὶ κεφαλαιου ἔχουσαν τὸ διατακτικὸν τῆς δευτέρας καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ στηριζομένης τῆς ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικεῖυ ἐπιβληθείσης ποινῆς εἰς ἀμφοτέρας τὰς παραβάσεις τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18, καὶ μὴ δυναμένου τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ ὁρίσῃ τὸ μέτρον τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς διὰ τὴν παραβίασιν τοῦ ἑνὸς τῶν ἄρθρων τούτων, μόνου τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ὄντος περὶ τούτου ἁρμοδίου ἐν περιπτώσει ἐναντίᾳ.

Ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀποφάσεως δι' οὗ διετάχθη ἡ ἐκ τῆς χώρας ἀπέλασις·

8) Διότι τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ μέτρον τοῦτο, ἔπρεπε νὰ καθιεροῦνται διὰ τῆς πρώτης ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν ἐνοχὴν, καθ' ὅσον μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν δύναται νὰ γείνῃ λόγος εἰμὴ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς καὶ οὐχὶ πλέον περὶ τῆς παραδοχῆς, ἢ μὴ, γεγονότων ἐπηρεαζόντων τὸ εἶδος τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐ μόνον διὰ τοῦ διατακτικοῦ τῆς πρώτης ἀποφάσεως δὲν καθιεροῖ τὸ Πλημμελειοδικεῖον, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὰ ἤθη ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν διαγωγὴν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὸ διασκεπτικὸν τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀποφάσεως κάμνει λόγον τινὰ περὶ τούτου·

9) Διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἡμεδαποὺς, (ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὴν ἐκ τῆς χώρας ἀπέλασιν τῶν ἀλλοδαπῶν,) ὅταν κατά τε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν διαγωγὴν ἤθελεν εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὰ ἤθη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ Πλημμελειοδικεῖον δὲν βεβαιοῖ, Αον) ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ διὰ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ὅπερ ἀναγκαίως ἀπῃτεῖτο, ἀπαιτουμένων καὶ τῶν τριῶν στοιχείων τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένων πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ συμπλεκτικοῦ ΤΕ, διά ΤΕ τὸν τρόπον, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν διαγωγήν· Βον) ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἐπικίνδυνος *εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν*, ἀπαιτοῦντος τοῦ Νόμου νὰ ἦναι ὁ καταδικασθεὶς ἐπικίνδυνος *εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὰ ἤθη*·

10) Διότι εἰς τὴν πρώτην ἀπόφασιν τοῦ Πλημμελειοδικείου δὲν γίνεται λόγος ὅτι ὁ Κὶνγ προσέβαλε τὰ ἤθη ὥστε νὰ ἠδύνατο τὸ Δικαστήριον νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐνοχὴν, διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀπέλασιν, ἀλλ' οὐδὲ γίνεται λόγος περὶ *χρηστῶν ἠθῶν*, οἷα ἐννοεῖ ὁ νόμος·

11) Διότι ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ α΄.) ὡς Ἀμερικανὸς καὶ β΄.) ὡς Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπελασθῇ τῆς χώρας δυνάμει συνθήκης μεταξὺ Ἀμερικῆς καὶ Ἑλλάδος 10/22 Δεκεμβρίου 1837·

Ἄκουσαν τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ Κ. Α. Βούλγαρη, τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τὸν εἰσαγγελέα·

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον·

Ἐπὶ τοῦ πρώτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου·

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀναφέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀξιοποίνου πράξεως τῆς προβλεπομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου, καὶ κηρύττει τὸν ἀναιρεσείοντα ἔνοχον τῆς πράξεως ταύτης, ἐν δὲ τῷ σκεπτικῷ σημειοῖ ἀκριβῶς τὰ γεγονότα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμόρφωσε τὴν πεποίθησίν του, τὰ ὁποῖα δὲν ὤφειλεν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ ἐπαναλάβῃ ἐν τῷ διατακτικῷ, ἐν ᾧ ἀρκεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνηται τὸ πόρισμα τῶν ἐν τῷ διασκεπτικῷ ἐκτεθειμένων·

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου·

Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν σταθμίσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ του τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἐπείσθη ὅτι αὐτὰ ἀπαρτίζουσι τὸ παρὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 17 προβλεπόμενον πλημμέλημα, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν γεγονότων τούτων, ἀφ' οὗ ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως ὀρθῶς ὑπάρχει προσδιωρισμένος·

Ἐπὶ τοῦ τρίτου, τετάρτου καὶ πέμπτου λόγου·

Ἐπειδὴ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 117 π. ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ παρεπέμφθη νὰ δικασθῇ ὡς ὑπαίτιος τῆς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου προβλεπομένης ἀξιοποίνου πράξεως, τὸ δὲ ἄρθρον 18 δὲν ἀφορᾷ ἁπλῶς ἐπιβα-

ρυντικὴν περίπτωσιν τῆς παρὰ τῶ ἄρθ. 17 ὁριζομένης πράξεως, ἀλλὰ προβλέπει ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον πλημμέλημα· ἑπομένως τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν δὲν ἐδύνατο νὰ δικάσῃ τὸν Κὶνγ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 18 καθότι ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὗτος κατηγορήθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου μεταῤῥυθμισθέντος Βουλεύματος τῶν Ἐφετῶν· ὁ δὲ λόγος ἐφ' οὗ στηρίζει τὸ Δικαστήριον τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι τὰ περιστατικὰ, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπείσθη περὶ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 18, ἀνεφάνησαν εἰς τὸ ἀκροατήριον, εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐσφαλμένος, καθότι τὰ Δικαστήρια δύνανται μὲν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν περιστατικὰ προκύφαντα ἐκ τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ μόνον ὅταν ταῦτα ἐπιβαρύνωσιν ἢ ἐλαφρύνωσι τὴν κατηγορουμένην πρᾶξιν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ταῦτα ἀποτελῶσιν ἰδίαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, περὶ τῆς ὁποίας δὲν ὑπῆρχεν ἡ παρὰ τῶ νόμου ὁριζομένη προδικασία, ἑπομένως οὔτε ὑποχρέωσις πρὸς ὑπεράσπισιν. Ἄρα κατὰ τοῦτο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα.

Ἐπὶ τοῦ ἕκτου·

Ἐπειδὴ, καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις, ὡς ἐῤῥέθη, εἶναι ἐσφαλμένη ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶ ἄρθρω 18, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ὀρθὴ ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 17, διότι ἡ ἐνοχὴ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦτο στηρίζεται εἰς πραγματικὰ διακεκριμένα γεγονότα, καὶ χαρακτηρίζεται ὀρθῶς κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου. Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἀναιρεθῇ ἡ ὅλη ἀπόφασις, ἀλλ' ὀφείλει ὁ Ἄρειος Πάγος, παραδεχόμενος αὐτὴν ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 17 καὶ μὴ ἐπιβληθείσης ἰδίας ποινῆς ἕνεκα τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 17, νὰ ἐφαρμόσῃ συμφώνως μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 500 τῆς Ποιν· Δικονομίας τὴν ἀνάλογον καὶ παρὰ τοῦ νόμου προσδιωρισμένην ποινήν.

Ἐπὶ τοῦ ἑβδόμου·

Ἐπειδὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθ. 37, συνδυασμένη μὲ τὸ ἄρθ. 34 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν ἀφορᾷ στοιχεῖον τῆς ἐγκληματικότητος, τῆς εἰς κατηγορούμενόν τινα ἀποδιδομένης ἐγκληματικῆς πράξεως, ἀλλ' ἐν συνεπείᾳ τῆς κηρύξεως τῆς ἐνοχῆς, ὁσάκις τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας πείθεται ὅτι ὁ ἤδη κηρυχθεὶς ἔνοχος εἶναι ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, τοῦ χαρακτῆρος ἢ τῆς διαγωγῆς του, κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἢ εἰς τὰ ἤθη· ἄρα τὸ περὶ ἀπελάσεως ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας ὀρθῶς ἐπροτάθη καὶ ἐσυζητήθη μὲ τὴν κήρυξιν τῆς ἐνοχῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς, καὶ ὀρθῶς προσδιωρίσθησαν ἐν τῇ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς ἀποφάσει τὰ προκύψαντα γεγονότα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστήριξε τὸ Δικαστήριον τὴν πεποίθησίν του, περὶ τοῦ ὅτι ὑπῆρχε νόμιμος περίπτωσις ἀπελάσεως τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ἐπὶ τοῦ ὀγδόου·

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς λογικῆς καὶ νομικῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθ. 34 τοῦ Ποιν. Νόμου προκύπτει ἀδιστάκτως, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ἦναι ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν καὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς διαγωγῆς του κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ ἤθη, τουτέστι νὰ συντρέχωσιν ὅλα ὁμοῦ τὰ περιστατικὰ ταῦτα, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ συντρέξῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος νὰ ἦναι κατ' ἐξοχὴν ἢ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, ἢ ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, ἢ ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς του, ἐπικίνδυνος εις τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν, ἢ εἰς τὰ ἤθη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς βεβαιοῖ τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ὁ ἀναιρεσείων εἶναι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ τὴν διαγωγήν του κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὰ ἤθη· ἄρα ὀρθῶς ἐφηρμόσθη ὁ Νόμος.

Ἐπὶ τοῦ ἐννάτου·

Ἐπειδὴ ἐν τῇ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς ἀποφάσει, ὅπου καὶ ἀπαιτεῖτο, γίνεται λόγος, ὅτι ὁ Κὶνγ «προσέβαλε τὰ ἤθη·» τοῦτο δὲ προδήλως σημαίνει «τὰ χρηστὰ ἤθη.»

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου λόγου·

Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως, ὅτι ὁ Κὶνγ εἶναι Ἀμερικανὸς καὶ Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς, δὲν ἀνεπτύχθη ἐπὶ ἀκροατηρίου, καὶ ἑπομένως ἔπρεπε νὰ παραδεχθῇ ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων παρῃτήθη τοῦ λόγου τούτου. Ἀλλὰ, καὶ τοὐναντίου ὑποτιθεμένου, ὁ λόγος οὗτος ἀφορᾷ πραγματικὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα καθὸ τοιαῦτα, ἔπρεπε νὰ προταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας. Ἐκ δὲ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 22 Φεβρουαρίου 1852 τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐπρότεινε τὸν λόγον τοῦτον. Ἄρα εἶναι ἀπαράδεκτος, προτεινόμενος ἤδη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Διὰ ταῦτα ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 34 καὶ 37 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καὶ τὸ ἄρθρ. 82 τῆς Ποιν. Δικονομίας,

Ἀναιρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 704 τοῦ 1852 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, μόνον καθ ὅσον δι' αὐτῆς ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ Ἰωνᾶς Κὶνγ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου νόμου. Ἀποῤῥίπτει τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, καθόσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ, καὶ ἐπικυροῖ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, περὶ τοῦ ὅτι οὗτος κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851 ἐνταῦθα εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν καὶ διδασκαλίαν προσέβαλε διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀθροδόξου Ἐκκλησίας, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου· καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζοντος «Φυλάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑπο-

τροπὴ τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν ἐγγράφως ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἢ ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως,»

Καταδικάζει τὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ εἰς δεκατεσσάρων ἡμερῶν φυλάκισιν καὶ εἰς τὰ ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικεἰυ ἔξοδα, εἰσπρακτέα καὶ διὰ προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως.

Ἐπικυροῖ τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν τοῦ Πλημμελειοδικείου ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτῆς περὶ τῆς ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπελάσεως τοῦ ἰδίου Ἰωνᾶ Κὶνγ, καθὸ ἀλλοδαποῦ.

Διατάττει νὰ γραφῇ ἡ παροῦσα ἀπόφασις εἰς τὸ περιθώριον τοῦ πρωτοτύπου τῆς ἀναιρεθείσης, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἀναιρεθὲν μέρος, καὶ νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλει τὰ τέλη τῆς σημάνσεως.

Διατάττει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κατατεθέντος προστίμου εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τὴν 13 Μαρτίου 1852 ἔτους.

Ὁ Πρόεδρος Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.
Α. ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ.
Διὰ τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιγραφῆς Π. ΣΠΗΛΙΑΔΗΣ.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαρτίυ 1852. Π. ΠΑΠΑΡΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ.
Ὁ Ὑπογραμματεὺς Ι. Γ. Ν. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ.
(Τ.Σ.) Εὐς. Κωνσταντηνίδης. Β. Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.
Α. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

Ὁ Γραμματεὺς Γ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΙΣ.

ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τὴν 13/25 Μαρτίου 1852.

Κύριε,

Μαθὼν ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπεκύρωσε τὴν ἀπὸ 5 Μαρτίου (22 Φευρουαρίου Ν. Ε.) 1852 ἀπόφασιν τοῦ ἐνταῦθα Δικαστηρίου τῶν Πλημμελειοδικῶν κατ' ἐμοῦ, καθ' ἣν πρέπει νὰ φυλακισθῶ καὶ ἀπελασθῶ ἐκ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν νὰ εἰδοποιήσω τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα, ὅτι ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙ κατὰ τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως τῶν Πλημμελειοδικῶν τῆς ἄνω εἰρημένης, καὶ κατὰ τῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῆς ἐπικυρωσάσης αὐτήν· ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙ δὲ προσέτι κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τούτων.

Ὁ ὑμέτερος μετὰ σεβασμοῦ
ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ

Ἐκτελῶν χρέη Προξένου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. κ. τ. λ.

Πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα Α. Παΐκον, Ὑπουργὸν τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου, καὶ τῶν ἐξωτερικῶν, κ. τ. λ. κ. τ. λ.

ΓΝΩΜΗ ΔΩΔΕΚΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ.

« *Πρὸς τὸν αἰδεσιμώτατον Κύριον Ι. Κίγκ.*

«Κύριε.

« Μᾶς ἐκάματε τὴν τιμὴν νὰ ζητήσητε τὴν γνώμην μας ἐπὶ τῆς περὶ ὑμῶν ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἂν τοῦτο δὲν μᾶς ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν νόμον, ἢ τὴν δικαστικὴν πειθαρχίαν.

« Μολονότι τὸ δεδικασμένον θεωρεῖται ὡς αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, εἶναι ὅμως συγχωρημένον νὰ παραβάλῃ τις τὰς ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου πρὸς τὰς ἀναλλοιώτους ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καὶ νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον συμμορφοῦνται μὲ αὐτάς· τοῦτο δὲ μὲ τὴν αὐτὴν παῤῥησίαν, μὲ τὴν ὁποίαν κρίνομεν πᾶν ἄλλο πόνημα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Διὰ τοῦτο βλέπομεν καθ' ἡμέραν, εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Γάλλων νομοδιδασκάλων, τὰς ἀποφάσεις τοῦ σοφοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου ἀντικείμενα γινομένας ἐπιστημονικῆς συζητήσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐστηρᾶς ἐπικρίσεως.

« Καθ' ἡμᾶς, ἡ προκειμένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἐσφαλμένη, διὰ τὸν ἑξῆς λόγον·

« Τὸ δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν, ἐν τῇ ϛ'. αἰτιολογίᾳ τῆς ἀποφάσεώς του, ἀπεφάνθη, ὅτι δυσμενὴς ἔκφρασις, προσβάλλουσα τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Θρησκείας, εἶναι ἡ ἁπλῆ ἄρνησις τῶν δογμάτων ταύτης περὶ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς μεταλήψεως· καὶ τοιουτοτρόπως ἐφήρμοσε καθ' ὑμῶν τὸ 17 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὸ τιμωροῦν τὰς διὰ δυσμενοῦς ἐκφράσεως προσβολὰς τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας.

« Οἱ δικηγόροι σας ἐστήριξαν ἐπὶ τούτῳ λόγον ἀναιρέ-

σεως, ἰσχυρισθέντες εὐλόγως, ὅτι μόνη ἡ ἄρνησις ἑνὸς δόγματος δὲν εἶναι δυσμενὴς ἔκφρασις, καὶ ὅτι, ἂν τὸ ἐναντίον καθιερωθῇ διὰ τῆς νομολογίας, τότε καμμία ἄλλη θρησκεία δὲν θέλει εἶσθαι ἀνεκτὴ ἐν Ἑλλάδι· καθότι πᾶσα θρησκεία, θεωροῦσα ἑαυτὴν ὡς τὴν ἀπόλυτον ἀλήθειαν, ἀρνεῖται καὶ ἀποκρούει τὰ δόγματα τῶν ἄλλων. Ce serait violer la liberté des cultes λέγει ὁ Δοὺξ τοῦ Βρογλὺ, que d' interdire à telle, ou telle religion le droit de lancer l' anathème sur toute autre, et de se proclamer exclusivement vérité. (Chassan des délits de laparole. T. I. p. 276.)

«Τί ἀπαντᾷ εἰς τὸν λόγον τοῦτον ὁ Ἄρειος Πάγος; Ὅτι ἀφ' οὗ τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν σταθμίσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ του τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἐπείσθη, ὅτι αὐτὰ ἀπαρτίζουσι τὸ παρὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 17 προβλεπόμενον πλημμέλημα, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν γεγονότων τούτων. Καὶ ἡ αἰτιολογία αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ὀρθή, ἂν τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἤθελεν ἀναφέρει, ὅτι ἡ ἄρνησις τῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς θρησκείας ἐκ μέρους ἡμῶν συνωδεύετο ἀπὸ δυσμενεῖς ἐκφράσεις κατὰ τῆς θρησκείας ταύτης. Ὅταν ὅμως τὸ Πλημμελειοδικεῖον θεωρῇ ὡς δυσμενῆ ἔκφρασιν ἁπλῶς τὴν ἔκφρασιν τῆς μὴ παραδοχῆς τῶν δογμάτων ταύτης ὑπὸ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, τοῦ ἀνήκοντος εἰς ἄλλην χριστιανικὴν θρησκείαν, τότε τὸ Πλημμελειοδικεῖον δημιουργεῖ ὡς ἔγκλημα πρᾶξιν μὴ τιμωρουμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ἠδύνατο νὰ ἀναιρέσῃ ἀπόφασιν καθιεροῦσαν τοιαύτην

παράλογον ἀρχὴν, καὶ ψεύδεσαν τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐντέτοις ὁ νομοθέτης μας ἐννοεῖ ὡς ἰσχύον παρ᾽ ἡμῖν. On peut dire qu'aujurd'hui la liberté de discussion et de critique, en matière religieuse, est invulnerable. (Chassan. I. e. p. 282.)

«Σᾶς προσκυνοῦμεν.

«Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1. Μαΐου 1852.

«Οἱ φίλοι σας

«*Διομήδης Κυριακοῦ, Π. Στροῦμπος, Μ. Ῥενιέρης. Ι. Μ. Δαμιανὸς, Σπ. Τριανταφύλλης, Α. Κ. Μπαλάνος, Ἐμμ. Κόκκινος, Ν. Ι. Σαρίπολος, Γ. Δ. Σταματάρας, Γ. Π. Τριανταφύλλης, Γ. Βέλιος, Ν. Στεφανίδης.*»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1852.

Ὁ Αἰὼν δὲν ἔπαυσε γράφων κατὰ τῶν δώδεκα δικηγόρων, τῶν γνωμοδοτησάντων ὑπὲρ τοῦ Κὶγκ, τοσοῦτον δὲ ἐναντίον αὐτῶν παρεφέρθη, ὥστε ἐθεώρησεν ὡς ἀνοσιούργημα καὶ αὐτὰς τὰς κοινωνικὰς καὶ συνήθεις φιλοφρονήσεις τῶν ἐκφράσεων τῆς τιμῆς, τοῦ φίλου, τοῦ αἰδεσιμωτάτου κτλ.

Ἡμεῖς περὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων οὐδεμίαν ὀφείλομεν ἀπάντησιν, ἀλλὰ θέλομεν γράψει ὀλίγα τινὰ πρὸς φωτισμὸν τοῦ κοινοῦ περὶ τοῦ κυρίου ζητήματος τῆς γνωμοδοτήσεως, καὶ θέλομεν δι᾽ αὐτῶν καταδείξει τὴν ἀκρισίαν τοῦ Αἰῶνος καὶ τῶν ὑποβολέων τȣ. Νομίζομεν δὲ καὶ τὰ ὀλίγα ἀρκοῦντα, διότι ἐν αὐτῷ τῷ ἐγγράφῳ τῆς γνωμοδοτήσεως ὑπάρχει ἀποχρώντως αἰτιολογημένη ἡ περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῆς κρίσις, καὶ οὐδεμία πε-

ραιτέρω ἀνάπτυξις ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία, ἂν τὸ ψεῦδος καὶ ἡ στρεψοδικία δὲν ἐπροσπάθουν νὰ διαστρέψωσι τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν τῶν πραγμάτων.

Καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου παρατηροῦμεν, ὅτι ἐναντίον τῶν δογμάτων τοῦ Αἰῶνος, ὁ δικηγόρος, ὡς δικηγόρος, ὄχι παραβαίνων, ἀλλ' ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντά του, ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ καὶ αὐτὰς τὰς ἀμετακλήτους τῶν δικαστηρίων ἀποφάσεις, οὐ μόνον διότι καὶ κατ' αὐτῶν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ἔνδικα ἐνίοτε μέσα, ὡς τὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐλευθέρα ἡμῶν νομοθεσία, στηριζομένη εἰς τὸ ὅτι καὶ αἱ ἀμετάκλητοι αὐταὶ ἀποφάσεις, ὡς ἔργα ἀνθρώπινα, δύνανται νὰ ἦναι ἀποτελέσματα τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, οὐ μόνον δὲν ἠθέλησε νὰ δεσμεύσῃ τὴν κρίσιν τοῦ πολίτου ὡς πρὸς τὰς ἀμετακλήτους ταύτας ἀποφάσεις, ἀλλὰ τῷ ἐχορήγησε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλῃ αὖθις τὴν ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων κρίσιν του εἰς τὴν ἐπίκρισιν ἄλλων δικαστῶν. Ὅταν μάλιστα ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα δόλου ἢ ἀσυγνώστου ἀμελείας, ἐχορήγησεν ἡ νομοθεσία μας τῷ διὰ τῆς ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ζημιωθέντι τὸ δικαίωμα ἀγωγῆς κακοδικείου κατὰ τοῦ ζημιώσαντος αὐτὸν δικαστοῦ, καὶ ἑπομένως ὁ ζημιωθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα αὐτὴν τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν κρίσιν δικηγόρου, χρεωστοῦντος κατὰ τὸν νόμον νὰ συμβουλεύῃ τὸν πελάτην του, ἂν ἡ ἀπόφασις ἦναι ἢ οὔ ἄδικος, καὶ ἂν ἡ ἀδικία αὕτη προέρχεται ἀπὸ δόλον ἢ ἀσύγνωστον ἀμέλειαν, ἢ ἀπὸ ἄλλην τινὰ αἰτίαν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δικηγόρος, ἐντὸς τοῦ νόμου ἐνεργῶν, δύναται νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὰς ἀμετακλήτους ἀποφάσεις, καὶ τὰς ἐρεύνας του αὐτὰς νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ δικαστήριον, ὑποστηρίζων, ὅτι ἡ δεῖνα ἀμετάκλητος ἀπόφασις τοῦ δεῖνα δικαστηρίου εἶναι ἄδικος καὶ προέρχεται ἀπὸ δόλον ἢ ἀσύγνωστον ἀμέλειαν τοῦ δικαστοῦ,

πολὺ μᾶλλον ὁ δικηγόρος δύναται, ἐντὸς τοῦ νόμου μένων, νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἀμετάκλητον ταύτην ἀπόφασιν, καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν του περὶ τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

Δὲν παρηνόμησαν λοιπὸν οἱ δώδεκα δικηγόροι, ὑποβαλόντες εἰς λογικὴν ἔρευναν τὴν κατὰ τοῦ Κἰνγ ἀμετάκλητον ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀλλ' ἔπραξαν ἆρά γε ἔργον ἀντεθνικὸν, ἐκδόσαντες τῷ κυρίῳ Κὶγκ τὸ ἀποδεικτικὸν, περὶ οὗ τοσοῦτος ἐγένετο λόγος;— Ὁ Κὶγκ, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος κάτοικος τῆς Ἑλλάδος, δικαιοῦται ἀναντιῤῥήτως νὰ προστατεύηται ὑπὸ τῶν νόμων· ἑπομένως δικαιοῦται συνεπείᾳ τούτου νὰ ζητήσῃ παρὰ δικηγόρων τὴν γνώμην των, ἂν οἱ νόμοι τὸν προστατεύουν ἢ οὔ, εἰς συγκεκριμένην τινὰ περίστασιν, καὶ οἱ δικηγόροι ὀφείλουν νὰ ἐκθέσουν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην των, ὁποιαδήποτε αὐτὴ καὶ ἂν ἦναι, ὅταν μάλιστα οὔτε οἱ δικηγόροι ἔχουν πλάγιόν τινα σκοπὸν, ἐκθέτοντες τὴν γνώμην των, οὔτε αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς προκαλεῖται ἡ γνώμη των εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ φέρωσι πολιτικόν τινα χαρακτῆρα.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πρὸ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως τοῦ Κὶγκ, οὗτος προσεκάλεσε πέντε δικηγόρους τῆς πρωτευούσης, ὅπως, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπόφασιν τῶν Πλημμελειοδικῶν, τῷ ἐκθέσωσιν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην των, ἂν ἡ ἀπόφασις κατ' αὐτοὺς ἦναι ἢ οὔ ἀναιρετέα. Οἱ δὲ δικηγόροι, βασανίσαντες αὐτὴν, παμψηφεὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι εἶναι ἀναιρετέα.

Ἡ ὑπόθεσις ἐσυζητήθη, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος παραδόξως ἀνήρεσε τὴν ἀπόφασιν ἐν μέρει μόνον. Ὁ δὲ Κὶγκ προσεκάλεσεν ἐκ νέου τοὺς αὐτοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς ἠρώτησεν, ἂν ἐνέμενον εἰς τὴν γνώμην των. Οὗτοι δὲ, μὴ πεισθέντες εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν σκέψεων τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου,

ώς καὶ ἀκόμη ἤδη δὲν ἐπείσθησαν, μ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν ὑποστηριζόντων διὰ τοῦ τύπου τὰ ἐναντία, ἐξέθεσαν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην των, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου κατ' αὐτοὺς εἶναι ἐσφαλμένη. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ κύριος Κὶγκ, ἐζήτησε παρὰ τῶν δικηγόρων αὐτῶν νὰ ἐκθέσωσιν ἐγγράφως τὴν γνώμην των. Τότε οἱ πέντε δικηγόροι, μὲ τὸ θάῤῥος καὶ τὴν παῤῥησίαν ἐκείνου, ὅστις ἐνεργεῖ ἐν πεποιθήσει, ἐξέδωκαν τὸ πιστοποιητικὸν, περὶ οὗ σήμερον πρόκειται, καὶ τὸ ὁποῖον προσυπέγραψαν ἕτεροι ἑπτὰ ἐκ τῶν δικηγόρων τῆς πρωτευούσης, ἐν ᾧ οὐδένα εἶχε λάβει διπλωματικὸν χαρακτῆρα ἡ σήμερον ἀκανθώδης αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις.

Κατὰ τί λοιπὸν οἱ δώδεκα δικηγόροι παρεβίασαν τὰ πρὸς τὸ ἔθνος καθήκοντά των; Ἂν οἱ δικηγόροι ἠρνοῦντο τῷ κυρίῳ Κὶγκ νὰ ἐκθέσωσιν ἐγγράφως ὅ,τι προφορικῶς εἶπον αὐτῷ, δὲν ἤθελον κατορθώσει ἄλλο τι, εἰ μὴ ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι ἐν Ἑλλάδι οὐδεὶς ὑπάρχει ἀνὴρ ἀνεξάρτητος, ὅστις παῤῥησίᾳ νὰ ἐνεργῇ ὅ,τι κατ' ἰδίαν σκέπτεται.

Ἀλλὰ μήπως ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ἤθελεν ἐκτιμηθῇ δεόντως ὑπὸ σοφῶν νομομαθῶν ἐθνῶν ἄλλων; Μήπως δὲν ἤθελον ἀληθεύσει οἱ ἀξιομνημόνευτοι ἐκεῖνοι λόγοι, τοὺς ὁποίους οἱ ὑπερασπισταὶ τοῦ κυρίου Κὶγκ ὑπέμνησαν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως; Οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτοὶ εἶπον, ὅτι τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἅπασαν τὴν προσοχήν του κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, οὐ μόνον διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἴχνος τι βαρβαρισμοῦ ἐν τῇ παρούσῃ ἐποχῇ, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις θέλει μεταφρασθῇ εἰς πολλὰς ξένας γλώσσας, καὶ παρὰ πολλῶν νομομαθῶν θέλει ἐπικριθῇ ἡ νομικὴ αὐτῆς ἀξία.

Ἤδη ἐρωτῶμεν· Ἂν τῷ ὄντι ἡ παρανομία ὑπάρχῃ εἰς τὴν

ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὄχι εἰς τὸ πιστοποιητικὸν τῶν δικηγόρων, τίς εἶναι ὁ πταίων; Τίς ὁ προκαλέσας νέα πολιτικὰ σκάνδαλα, ἡ ἀπόφασις, ἢ τὸ πιστοποιητικόν;

Ὅτι δὲ ὑπὲρ τοῦ πιστοποιητικοῦ ὑπάρχει τὸ δίκαιον καὶ νόμιμον, ἐξάγεται ἐκ μιᾶς καὶ μόνης ἁπλουστάτης παρατηρήσεως, τῆς ἀκολούθου. Διατί οἱ σφόδρα νομομαθεῖς ὑπερασπισταὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ἐξῆλθον διαῤῥήδην εἰς τὸ στάδιον τῆς συζητήσεως, ὑπογραφόμενοι εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις των, καὶ προκαλοῦντες οὕτως ἀληθινὴν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν, ἐν ᾧ μάλιστα ἡ γνώμη των συμφωνεῖ καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Ἑλλάδος, καὶ μὲ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον; Διατί αὐτοὶ οἱ κύριοι νὰ ὑπορύπτωνται εἰς ἀνωνύμους διατριβὰς, ἂν τὸ δίκαιον ἦναι ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ κατὰ τῶν δώδεκα δικηγόρων; Ἂν διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ νομίζωσιν, ὅτι ὑπερασπίζουσι τὴν πατρίδα, τοῖς ἀπαντῶμεν, ὅτι ἡ πατρὶς δὲν δέχεται τὴν διὰ τοῦ ψεύδους, ἀλλὰ τὴν διὰ τῆς ἀληθείας ὑπεράσπισιν.

Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πιςοποιητικοῦ, ὅπως ἴδωμεν, ἂν τοῦτο στηρίζεται εἰς τὸν νόμον καὶ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ νόμος, τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν πλημμελειοδικῶν παρεβίασεν ὁ Ἰωνᾶς Κὶγκ λέγει· «Ὅστις προσβάλλει „διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ *δυσμενῶν ἐκφράσεων* τὰ „δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλη„σίας, ἢ ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν „τῆς κυβερνήσεως, τιμωρεῖται κτλ.»

Τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ἀποφάσεώς του κατὰ τοῦ Ἰωνᾶ Κὶνγ, παρεδέχθη ἁπλῶς καὶ καθαρῶς, ὅτι *δυσμενὴς ἔκφρασις*, προσβάλλουσα τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι καὶ μόνη ἡ ἑτεροδοξία τοῦ κυρίου Κὶνγ, καὶ ἡ ἐκ μέρους αὐτοῦ γενομένη ἄρνησις τῶν περὶ τῆς Θεοτόκου

καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς μεταλήψεως δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἰδοὺ πρωτοτύπως καὶ αὐτολεξεὶ αἱ περὶ τούτου σκέψεις τῶν Πλημμελειοδικῶν.

«Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐν συνόψει ἐκτεθέντων καὶ τῆς ἀλληλου-„χίας αὐτῶν πρὸς ἄλληλα ἀποδεικνύεται ἀρκούντως, καὶ τὸ „δικαστήριον πείθεται, ὅτι ὁ κατηγορούμενος Ἰωνᾶς Κὶνγ, κατὰ „τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851, ἐνταῦθα εἰς δημοσίας ὁμιλίας καὶ „διδασκαλίας προσέβαλε *διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων* τὰ δόγ-„ματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλη-„σίας· *δυσμενεῖς δὲ ἐκφράσεις* εἶναι ἀναντιῤῥήτως ἡ ἀποκά-„λεσις τῆς Θεοτόκου ὡς ἁπλῆς γυναικὸς, καὶ ὅτι ἐγέννησεν „αὐτὴ καὶ ἄλλα τέκνα· ὅτι ἡ μετάληψις, ἤτοι τὸ σῶμα καὶ „αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ψωμὶ καὶ κρασί.„ (ὅρα ἀπόφασιν πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν ὑπ' ἀριθ. 704 τοῦ ἔτους 1852.)

Ὁ νόμος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἡ ἀναίρεσις τῆς ἀποφάσεως, λέγει· «Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κολάσιμος πρᾶξις, ὁ Ἄρειος „Πάγος, ζητουμένης ἀναιρέσεως, ἀθωόνει ἐντελῶς τὸν κατα-„δικασθέντα.»

Ἐρωτῶμεν τώρα, οὐχὶ τὰς νομικὰς γνώσεις τοῦ Αἰῶνος καὶ τῶν ὑποβολέων του, ἀλλὰ τὸν ἔχοντα ἁπλῶς τὸν κοινὸν νοῦν, νὰ μᾶς εἴπῃ, μόνη ἡ ἄρνησις τῶν δογμάτων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, γενομένη παρ' ἑνὸς ἑτεροδόξου, ἢ τἀνάπαλιν, μόνη ἡ ἄρνησις τῶν δογμάτων ἄλλης οἱασδήποτε θρησκείας, ὑφισταμένης ἐν Ἑλλάδι μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, γενομένη παρ' ἑνὸς ὀρθοδόξου, εἶναι δυσμενὴς ἔκφρασις, καὶ δύναται ν' ἀπαρτίσῃ τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατεδικάσθη ὁ Ἰωνᾶς Κίγκ; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! Καὶ τότε, ὄχι μόνον ὅλοι οἱ ἑτερόδοξοι χριστιανοὶ, ὅλοι οἱ

Μωαμεθανοί, όλοι οἱ Ἰσραηλῖται, ὅλοι ἐν γένει οἱ ἑτερόδοξοι, τῶν ὁποίων τὴν θρησκείαν ἀνέχεται ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς λατρείαν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ εἴμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν ποινικὴν καταδίωξιν καὶ εἰς τὴν θετικὴν καταδίκην, ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀμοιβαίας προσβολῆς τῶν ἑτεροδόξων ἀλλήλαις θρησκειῶν, διότι ἀρκεῖ νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ἀρνούμεθα ἀλλήλοις ἕκαστος τὰ δόγματα τῆς θρησκείας τοῦ ἄλλου, καὶ ἡ ἁπλῆ αὐτὴ ἄρνησις ἀρκεῖ νὰ μᾶς καταστήσῃ ἐνόχους *δυσμενοῦς ἐκφράσεως* κατὰ τῆς θρησκείας τοῦ ἄλλου.

Ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος (λέγουσι) δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς κατηγορίας. Τοῦτο εἶναι ἀναντίῤῥητον. Καὶ τίς ἰσχυρίσθη τὸ ἐναντίον; Τίς εἶπεν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, Ἐξέτασον τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰπὲ, ὅτι ὁ Ἰωνᾶς Κὶγκ δὲν ἠρνήθη τὰ περὶ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς μεταλήψεως δόγματα τῆς ἀνατολικῆς θρησκείας; Ἐξ ἐναντίας ἡ ὑπεράσπισις τοῦ Κὶγκ εἶπε συμφώνως μὲ τὸν νόμον εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, Δέχθητι ἀκριβῶς ὡς ὁμολογούμενον, ὡς θετικὸν, ὅτι ὁ Ἰωνᾶς Κὶγκ ἠρνήθη τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν πλημμελιοδικῶν, ἀλλὰ τοῦτο δεχόμενος, κρίνον ἂν ἡ *ἄρνησις* αὕτη ἀποτελῇ δυσμενῆ ἔκφρασιν, καὶ ἑπομένως, ἂν παραβιάζεται ὁ νόμος, τοῦ ὁποίου πρόκειται ἡ ἐφαρμογή. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἄρα δὲν ἐζητήθη ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσῃ τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' ἐζητήθη νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ὀρθῆς ἢ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Ἀντὶ δὲ τούτου, ἀπαντᾷ, ὅτι α' Ἀφ' οὗ τὸ πλημμελιοδικεῖον Ἀθηνῶν, σταθμίσαν ἐν τῇ „κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ τα τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἐπείσθη, ὅτι „αὐτὰ ἀπαρτίζουσι τὸ παρὰ τοῦ ἄρθρου 17 προβλεπόμενον „πλημμέλημα, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς

τὴν ἐξέλεγξιν τῶν γεγονότων τούτων.» Ποίων γεγονότων; Ὅτι ἡ *ἄρνησις τῶν δογμάτων* εἶναι ἢ δὲν εἶναι *δυσμενὴς ἔκφρασις*! Γεγονὸς εἶναι αὐτὸ, ἢ πόρισμα πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου; Καὶ διατί δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ πορίσματος τούτου; Ἐὰν πρὸς στιγμὴν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐνώπιον δικαστηρίου τινὸς ἐκατηγορήθη τις ἕνεκα ἀνθρωποκτονίας, καὶ κηρυχθεὶς ἔνοχος κατεδικάσθη ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ εἰς θάνατον, τὰ δὲ στοιχεῖα τῆς κατηγορίας καὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ ἀπόφασις, εἶναι, ὅτι ὁ κατηγορούμενος, θέλων νὰ κορέσῃ τὰ πάθη του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του, τεθνηκότος ἤδη ἐξ ἄλλης τινὸς φυσικῆς αἰτίας ἢ νόσου, καὶ ἰδὼν τὸ νεκρὸν πτῶμα τοῦ ἐχθροῦ τούτου ἐκτεθειμένον, ὥρμησε ξιφήρης, καὶ διὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεχθέντων τραυμάτων ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν. Κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως ζητεῖται ἀναίρεσις ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ὡς λόγος ἀναιρέσεως προτείνεται τὸ μὴ κολάσιμον τῆς πράξεως ταύτης. Τί νομίζετε, νομολόγοι φίλοι τοῦ Αἰῶνος, εἰς τοιαύτην περίστασιν, ὡς ἐκ τῆς ταυτότητος τῶν ζητημάτων, θέλει ἀπαντήσει μὲ τὴν αὐτὴν αἰτιολογίαν ὁ Ἄρειος Πάγος; «Ἀφ' οὗ τὸ δικάσαν δικαστήριον, σταθμίσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ του τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἐπείσθη ὅτι αὐτὰ (τουτέστι τὰ κατὰ νεκροῦ σώματος ἐπενεχθέντα τραύματα) ἀπαρτίζουσι τὸ παρὰ τοῦ ἄρθρου 288 προβλεπόμενον τῆς ἀνθρωποκτονίας κακούργημα, ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν γεγονότων τούτων.» Τουτέστι δὲν δύναται ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ ἐξελέγξῃ, ἂν τὰ κατὰ τοῦ νεκροῦ σώματος ἐπενεχθέντα τραύματα ἀπαρτίζουσι τὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας κακούργημα;

Ἐφέραμεν τὸ παράδοξον καὶ φρικῶδες τοῦτο παράδειγμα, ἀντὶ ἄλλων πολλῶν, διὰ νὰ καταδείξωμεν ἀκριβέστερον καὶ

ἐναργέστερον τὸ μέγα ἀτόπημα τῆς θεωρίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθιεροῦντος, ὅτι ἡ στάθμισις τῶν ἐκ τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἐξηγμένων πορισμάτων διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητά του, ὡς πρὸς τὴν ἔρευναν τῆς συγκρίσεως αὐτῶν, ἀπέναντι τῶν ὅρων τοῦ νόμου, πρὸς ἐφαρμογήν του.

Ἀλλ' ἴσως μᾶς εἴπωσιν ἐνταῦθα οἱ τὰ ἐναντία φρονοῦντες, ὅτι τὸ πλημμελιοδικεῖον Ἀθηνῶν, σταθμίσαν ἐν τῇ κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ του τὰ πραγματικὰ γεγονότα, τουτέστιν αὐτὴν τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κίγκ γινομένην ἄρνησιν τῶν δογμάτων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἐπείσθη, ὅτι ἡ ἄρνησις αὕτη εἶναι δυσμενὴς ἔκφρασις, ἀπαρτίζουσα τὸ παρὰ τοῦ ἄρθρου 17 προβλεπόμενον πλημμέλημα. Τίς ὅμως δύναται εὐλόγως ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ πεποίθησις αὕτη δὲν εἶναι πραγματικὸν γεγονὸς, ἀλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου πόρισμα ἀναγκαῖον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος, ἤτοι τῆς τῶν δογμάτων ἀρνήσεως; Τί ἀπαντᾶτε εἰς τοῦτο, ἀξιότιμοι διδάσκαλοι καὶ ὑποβολεῖς τοῦ Αἰῶνος;

Ἰδοὺ τί ἀπεφάσισε τὸ σοφὸν ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα παραδέχεται ὡς ἀποδεδειγμένα τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας.

Ledru-Rollin, εἰς τὴν λέξιν Cassation. (Mat. crim.)

Ἄρθρον 465—Cependant il est du devoir de la cour de Cassation de rectifier les fausses inductions et les conséquences erronées tirées par les cours criminelles des faits déclarés constans par les arrêts attaqués.— Cass., 22 août 1806, Riva.

Ἄρθρον 466—Aussi quoiqu' un accusé ne soit pas recevable à contester devant la cour de Cassation l' existence ou l' exactitude des faits reconnus par l' arrêt dénoncé, il est recevable à contester en droit la conséquence que l'arrêt en a tirée.— Cas, 23 nov. 1827, Ruault.

Ἄρθρον. 475.—Mais il n' en faut pas moins tenir pour constant comme point de doctrine que la qualification donnée, soit par la chambre d' accusation, soit par les tribunaux correctionnels, aux faits incriminés tombe sous la censure de la cour suprême.— Cass., 2 avr. 1825. Rory; 7 fev. 1833, Garnier; 5 juin 1841 (t. 1er 1852, p. 653.) Kitcheu.

Ἄρθρον. 478—. . . Que la cour de Cassation peut déclarer qu' il y a outrage envers un magistrat dans des propos qu' une cour royale n' a regardés qu' comme une injure envers ce magistrat.—Cass., avr. 1826, Bory.— V. contrà Cass., 29 mai 1813, Hudebert.

Ἄρθρον 478.— . . . Que l' arrêt qui declare que tels faits reconnus constans ne constituent pas un delit d' outrage prévu par la loi, peut être annulé par la cour suprême.— Cass., 5 août 1831, Robert.

Ἂν τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ὀρθῶς διέλαβον ἐν τῇ γνωμοδοτήσει των οἱ δώδεκα δικηγόροι, ἔλεγε τοὐλάχιστον ἐν τῇ ἀποφάσει του, ὅτι ἡ ἄρνησις τῶν δογμάτων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐσυνοδεύετο ἐκ μέρους τοῦ Ἰωνᾶ Κὶγκ ἀπὸ δυσμενεῖς ἐκφράσεις, ἔστω καὶ ἀορίστως, τότε μάλιστα ἠδύνατο κάλλιστα ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν γεγονότων τούτων, ἤτοι τῶν δυσμενῶν ἐκφράσεων, διότι αἱ ἐκφράσεις αὗται, ἂν καὶ ἀόριστοι, εἶναι ἀντικείμενον πραγματικῆς ἐρεύνης, καὶ ἡ πραγματικὴ ἔρευνα τῶν γεγονότων τούτων ἀληθῶς διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητά του. Ἀλλ' ἀφ' οὗ τὸ Πλημμελειοδικεῖον, διὰ τῆς προειρημένης σκέψεως αὐτοῦ ῥητῶς ἀναφέρει, ὅτι αἱ δυσμενεῖς ἐκφράσεις συνίσταντο εἰς ἁπλῆν καὶ μόνην τὴν ἄρνησιν τῶν δογμάτων, εἶναι ἀναντίῤῥητον, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος, κατὰ

τὰς προειρημένας σκέψεις, ὤφειλε νὰ ἀναιρέσῃ τὴν ἀπόφασιν χωρὶς ἐπεμβάσεως εἰς τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως.

Ταῦτα εἰς πρώτην καὶ τελευταίαν ἀπάντησιν, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν, ἂν οἱ νομομαθεῖς τοῦ Αἰῶνος θελήσωσι ν' ἀντικρούσωσι τὴν παροῦσαν δι' ὑπογεγραμμένης διατριβῆς, καὶ ἂν ὁ ὑπογράψας θεωρηθῇ ἄξιος ἀντικρούσεως.

ΕΙΣ

ἐκ τῶν δώδεκα.

Πρὸς τὸν Κύριον Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

Ἔχων ἀνάγκην νὰ λάβω ἀντίγραφα τῶν καταθέσεων διαφόρων μαρτύρων ἐξετασθέντων εἰς τὴν προανάκρισιν ἐπὶ τῆς κατ' ἐμοῦ κατηγορίας ἐπὶ ἐξυβρίσει, ἥτις ἐξεδικάσθη ἤδη, σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ λάβω ἀντίγραφα τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις 17|29 Ἰουλίου 1852.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

τοῦ Πρέσβεως τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Κυρίου ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΜΑΡΣ,

πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος Κύριον Α. ΠΑΙΚΟΝ.

Ἀθῆναι, τὴν 13 Μαΐου 1853.

Εἰς ἰδιαιτέραν συνέντευξιν μετὰ τῆς Αὐτοῦ ἐξοχότητος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ κατὰ τὸν παρελ-

θέντα μῆνα Αὔγουστον, ὁ ὑποφαινόμενος, Πρέσβυς τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ εἴπῃ ὅτι παρηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς νὰ μεταβῇ εἰς Ἀθήνας, νὰ ἐρευνήσῃ περὶ δυσκολιῶν τινων μεταξὺ τῶν Ἀρχῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Αἰδεσίμου Ἰωνᾶ Κὶγκ, πολίτου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, πρὸ πολλοῦ κατοικοῦντος εἰς Ἀθήνας, καὶ νὰ ἀναφέρῃ περὶ αὐτῶν εἰς τὴν Κυβέρνησίν του.

Ἐκπληρώσας τὴν ἐντολὴν ταύτην ὁ ὑποφαινόμενος παρηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ταύτην, καὶ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος τὰς σκέψεις τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν προκειμένων δυσκολιῶν, καὶ τὸ χρέος τοῦτο ἐπιχειρεῖ σήμερον νὰ ἐκπληρώσῃ.

Τὰ ζητήματα περὶ ὧν ὁ λόγος περιλαμβάνουσι δύο διακεκριμένα καὶ ἀνεξάρτητα ἀντικείμενα· τὸ μὲν, ποινικὴν καταδίωξιν καὶ καταδίκην τοῦ δόκτορος Κὶγκ διά τινα λεγομένην παράβασιν τῶν νόμων τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ ἀπαίτησιν ἐκ μέρους αὐτοῦ διά τινα λεγομένην παρεμπόδισιν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ εἰς χρῆσιν, ἀπόλαυσιν καὶ διάθεσιν γαιῶν τινων ἰδιοκτήτων αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.

Διὰ λόγους εὐκολίας ὁ ὑποφαινόμενος θέλει περιορισθῇ ἐν τῇ διακοινώσει ταύτῃ, εἰς τὸ πρῶτον τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων ἀντικειμένων, τὴν ποινικὴν, λέγω, καταδίωξιν, τὸ δὲ ἄλλο θέλει γενεῖ ὑπόθεσις μελλούσης διακοινώσεως.

Σημειωτέον, ὅτι ἡ πρώτη ποινικὴ κατηγορία κατὰ τοῦ

δόκτορος Κὶγκ ὑπῆρξεν ὅτι παρέβη τὰ Ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει καὶ περὶ τύπου Νόμου.

Τὸ Βούλευμα περιεῖχε διάφορα διακεκριμένα Κεφάλαια κατηγορίας, ὅλα ἀποβλέποντα δημόσιον προφορικὸν κήρυγμα θρησκευτικῶν τινων δοξασιῶν, μᾶλλον ἢ ἧττον διαφερουσῶν ἀπὸ τῆς πίστεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ ὁποίου κηρύγματος, ὡς συμπεραίνει τὸ Βούλευμα, «προσέβαλεν εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν διὰ περιφρονιτικῶν χλευασμῶν καὶ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκλησίας, καὶ ἐξέφρασε δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν ἐπιβλαβῆ, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθων 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. Νόμου.»

Παρατηρητέον, ὅτι τὸ Βούλευμα δὲν ἐγκαλεῖ τὸν δόκτορα Κὶνγ ὡς διαδίδοντα τὰ ἑτερόδοξα φρονήματά του, ἢ προσβάλλοντα τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον, παρὰ διὰ δημοσίου κηρύγματος ἐπιβλαβῶν δοξασιῶν, καὶ τοῦτο ἔχει τι σπουδαῖον· διότι μὲ ὅλας τὰς ἐνστάσεις τῶν Δικηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως, ὁ εἰσαγγελεὺς, ὡς θέλει ἀκολούθως φανῆ, ἔλαβεν ἀτόπως παρὰ τοῦ Πλημμελειοδικείου τὴν ἄδειαν, μετὰ τὸ τέλος τῶν μαρτυριῶν, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λόγου του, νὰ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ σχολιάσῃ, ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐγκαλουμένου, ἔντυπά τινα βιβλία, ἡ δημοσίευσις τῶν ὁποίων δὲν περιελαμβάνετο εἰς τὸ Βούλευμα, οὐδ' ἀπεδείχθη εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ δίκην.

Διὰ τοῦ 17 Ἄρθρου τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως κτλ. Νόμου, «Ὅστις εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν, ἐγγράφως, ἢ διὰ συμβολι-

„κῶν παραφάσεων προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευ-„ασμῶν, ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατά-„ξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἄλλης „θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερ-νήσεως,» καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν, καὶ διὰ τοῦ 18 Ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ Νόμου, "Ὅστις ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχὰς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιβαίνουσιν ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἢ ἄλλως εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν θρησκείαν ἢ εἰς τὰ ἤθη,» τιμωρεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Τὸ Βούλευμα δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν φράσιν τῆς τελευταίας ταύτης περιόδου, οὐδ' ἐγκαλεῖ τὸν κατηγορούμενον ὅτι διέδωκεν "ἀρχὰς, δόξας ἢ φρονήματα ἀντιβαίνοντα ἐν γένει εἰς τὰς βάσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς,» ἀλλ' ὅτι ἐξέφρασε «δόξας καὶ φρονήματα ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς βάσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔχοντα ἐπιβλαβῆ ἐπιῤῥοήν.»

Τὸ 18 Ἄρθρον τοῦ προκειμένου Νόμου, προφανῶς δὲν ἀποβλέπει ἰδίως τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὴν τῶν θεμελιωδῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, κοινῶν εἰς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς αἱρέσεις, καὶ ἡ προσβολὴ τὴν ὁποίαν τὸ Βούλευμα ὑπάγει εἰς τὸ Ἄρθρον τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως παράβασις τοῦ γράμματος ἢ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὸ τελικὸν δὲ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης τοῦ δόκτορος Κὶνγ, τὸ πρᾶγμα τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἀσήμαντον· διότι ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῄρεσε τὸ κατ' αὐτοῦ Βούλευμα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἄρθρου τούτου· ἀλλ' ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι περιστάσεις τῆς δίκης ἡ καταδίκη του ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου δυνάμει τούτου τοῦ Ἄρθρου, εἶ-

ναι σημαντική, γενικῶς θεωρουμένου τοῦ πράγματος, ὡς ἀναπτύσουσα τὴν διηνεκῆ ὀλιγωρίαν τοῦ Νόμου καὶ τῆς δικαιοσύνης, τὴν χαρακτηρίσασαν καθ' ὅλην τὴν δίκην τὴν διαγωγὴν τοῦ Δικαστηρίου.

Τὸ συμβούλιον τῶν Ἐφετῶν, ζητηθείσης ἀνακοπῆς τοῦ Βουλεύματος τοῦ Πλημμελειοδικείου, ἐπεκύρωσε τὸ Βούλευμα· ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐφέρθη τὸ ζήτημα, ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετίου ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 18 Ἄρθρου τοῦ Νόμου, καὶ τῷ ὄντι διέταξε νὰ τροπολογηθῇ τὸ Βούλευμα δι' ἀφαιρέσεως τῆς κατηγορίας, ὅτι ὁ ὑπόδικος παρέβη τὸ Ἄρθον τοῦτο, καὶ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον ὅπως δικασθῇ ἐπὶ παραβάσει μόνου τοῦ 17 Ἄρθρου.

Τὸ Πλημμελειοδικεῖον εὗρε τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον ἐπὶ παραβάσει οὐ μόνον τοῦ 17 Ἄρθρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ 18, παρακοῦον οὕτω τὴν ἐπίσημον ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ πρόδηλον πράττον ἀνομίαν, καὶ τοῦτο ἐπὶ λόγῳ δῆθεν ὅτι πρόσθετος ἀπόδειξις εἰς ἐνίσχυσιν τῆς καταδίκης κατὰ τοῦτο τὸ Ἄρθρον εἰσήχθη κατὰ τὴν δίκην, ἐνῷ πράγματι οὐδεμία νέα μαρτυρία τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀποβλέπουσα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ Δικαστήριον.

Ὁ κατηγορούμενος κατεδικάσθη λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου εἰς δεκαπενθήμερον φυλάκισιν, καὶ δυνάμει τῶν Ἄρθρων 34 καὶ 37 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἰς ἀπέλασιν ἀπὸ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ὡς ξένος «κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος κατά τε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ τὴν διαγωγὴν καὶ τὰ ἤθη.»

Αἱ μαρτυρίαι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἦσαν ἐν γένει ὑπόπτου χαρακτῆρος. Πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μόνον ἐξ ἀκοῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν μαρτυ-

ρίαι ἀνθρώπων ἀμαθῶν, καὶ νέων ἐξημμένων καὶ ἀπείρων, ἐξ ὧν τινες ὑπῆρξαν πασιγνώστως δραστηριώτατα ὄργανα εἰς τὸ νὰ ὑποθάλψωσι τὸν ἐρεθισμὸν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ὑποκινῶσι τὴν καταδίωξιν αὐτοῦ· καὶ ὡς αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ὡμολόγησαν εἶχον προσποιηθῆ ὅτι ἐγένοντο προσήλυτοι τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ φανερῷ σκοπῷ τοῦ νὰ παρασύρωσιν αὐτὸν εἰς ἀπερίσκεπτον ὁμιλίαν· ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ ἱκαναὶ μαρτυρίαι ἐναντίον χαρακτῆρα ἔχουσαι, τοὐλάχιστον τόσον πιστευταὶ καὶ σεβασταὶ ὅσον αἱ τῆς κατηγορίας. Τὸ Πλημμελειοδικεῖον ᾐσθάνθη προδήλως ὅτι αἱ μαρτυρίαι δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν καταδίκην τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, ἐμπεριλαμβάνον εἰς τὸ αἰτιολογικὸν μέρος τὸ περιέχον τὰ κεφάλαια τῆς κατηγορίας τὴν παρὰ τοῦ κατηγορουμένου ἔκφρασιν πολλῶν ἐπιβλαβῶν φρονημάτων, τὰ ὁποῖα ὅτι ἐπρόφερεν αὐτὸς οὐδὲ σκιὰ ἀποδείξεως εὑρίσκεται εἰς τὰς μαρτυρίας· τὸ αἰτιολογικὸν μέρος δὲν περιέχει διόλου οὐδεμίαν μαρτυρίαν τείνουσαν εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ δόκτωρ Κὶγγ συνόδευέ ποτε τὴν ἔκφρασίν τινος τῶν φρονημάτων, τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ παρὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ μέρους τῆς ἀποφάσεως, μὲ λόγους χλευασμοῦ, λοιδορίας ἢ δυσμενείας κατὰ τῶν δογμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἢ τῶν πρεσβευόντων αὐτά· καὶ ὁ λόγος τοῦ Δικαστηρίου ὅτι ὠνόμασεν «ἀνοήτους» τοὺς πρεσβεύοντάς τινα δόγματα καὶ εἰδωλολατρείαν τὴν προσκύνησιν τῶν Εἰκόνων, ἢ ἐλήφθη ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Εἰσαγγελέως, ἢ τὸ πιθανώτερον ἦτο καθαρὰ ἐφεύρεσις τοῦ Δικαστηρίου, τὴν ὁποίαν οὐδὲ μόριον ἀποδείξεως ὑποστηρίζει, προδήλως εἰσαχθεῖσα εἰς τὸν καταλογισμὸν ὅπως ἐπικα-

λύψῃ τὸ ἄδικον καὶ ἄνομον τῆς μελλούσης ἀποφάσεως. Συγχρόνως δὲ τὸ Πλημμελειοδικεῖον δὲν ἐτόλμησε νὰ στηρίξῃ τὴν καταδίκην τοῦ δόκτορος Κὶγκ ἐπὶ τῶν ὑποτιθεμένων τούτων γεγονότων ὡς ἐπὶ νομίμων βάσεων, διότι ἤθελε φανῇ εὐθὺς ὅτι δὲν ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν μαρτυριῶν· ἀλλ' ἐξελέξατο δύο ἄλλα ἀνεξάρτητα γεγονότα, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ στηρίξῃ τὴν ἀπόφασίν του, καὶ τὰ ὁποῖα μόνα πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἱ νόμιμοι βάσεις αὐτῆς, τῶν λοιπῶν ὄντων ἁπλῶς ἐπιβαρυντικῶν. Εἶναι δὲ ταῦτα·

Πρῶτον ὅτι «ὠνόμασε τὴν Θεοτόκον ἁπλῆν γυναῖκα καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐγέννησε καὶ ἄλλα τέκνα,» καὶ δεύτερον ὅτι ἐδίδασκεν «ὅτι ἡ Μετάληψις, δηλαδὴ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἄρτος καὶ οἶνος.»

Τὸ Πλημμελειοδικεῖον προβαίνει σπουδαίως εἰς τὸ νὰ δικάσῃ ὡς ὑπόθεσιν Νόμου καὶ ὡς βάσιν καταδίκης, ὅτι ἡ δημοσία ἔκφρασις τῶν δοξασιῶν τούτων εἰς ὁμιλίαν ὑπὸ κληρικοῦ αἱρέσεως πιστευούσης αὐτάς, καὶ ἂν δὲν συνοδεύεται μὲ ὕφος χλευασμοῦ, δυσμενείας ἢ περιφρονήσεως, ἢ μὲ ἄλλην τινὰ ῥητὴν ἀναφορὰν εἰς τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (διότι οὐδὲν τοιοῦτον ἀναφέρεται εἰς τὸ Βούλευμα, οὐδὲ ἀπεδείχθη διὰ μαρτύρων, οὐδὲ ἀξιοῖ τὸ δικαστήριον ὅτι μετεχειρίσθη τι τοιοῦτον ὁ κατηγορούμενος ἐκφράζων τὰς δοξασίας ταύτας), εἶναι αὐτὴ καὶ μόνη πρᾶξις δυσμενὴς καὶ ἀποτελεῖ κατὰ νόμον τὸ ἔγκλημα «ὅτι προσέβαλε διὰ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας,» ἐναντίον τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμου.

Περὶ τῶν δύο γεγονότων τῶν οὕτω συνιστώντων τὴν

οὐσίαν τοῦ πλημμελήματος εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως, ὡς πλείων διαδήλωσις τοῦ πνεύματος τοῦ δικαστηρίου, εἰ καὶ ἄλλως εἶναι κατὰ σύγκρισιν ἀσήμαντον τοῦτο, ὅτι ἡ μόνη ἄμεσος ἀπόδειξις ὅτι ὁ Δόκτωρ Κὶνγ ἐξέφρασέ ποτε τὸ πρῶτον τῶν προσβλητικῶν τούτων φρονημάτων εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ παιδίου Δημάκη, εἰπόντος, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ὄχι διὰ δημοσίου λόγου, ἀλλ' εἰς ἰδιαιτέραν συνομιλίαν, καὶ ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν τοῦ μάρτυρος, ἐξέφρασε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος γνώμην. Τὸ ἄλλο δὲ γεγονός, ἤτοι ἡ βεβαίωσις ὅτι τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἄρτος καὶ οἶνος, μόλις ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Βουλεύματος, οὐδὲ καὶ μετὰ τοσαύτης νομικῆς βεβαιότητος, ὥστε νὰ ἦναι ἱκανὴ βάσις καταδίκης, καὶ ἂν ἦτο ἐγκληματικὴ ἡ πρᾶξις.

Ἐν καιρῷ τῆς δίκης οἱ ἔμπειροι δικηγόροι τῆς ὑπερασπίσεως, ἐκτὸς τῆς γενικῆς ἀρνήσεως τῶν ἐγκληματιτικῶν κατηγοριῶν, εἰσήγαγον διαφόρους μάρτυρας, τῶν ὁποίων ἡ μαρτυρία, εἰ καὶ ἀποφατική, ἔτεινε κατά τινα βαθμὸν τὸ νὰ ἀναιρέσῃ τὴν γενικὴν ἀλήθειαν τῶν κατηγοριῶν τοῦ Βουλεύματος· ἐστηρίχθησαν δὲ ἐπὶ τοῦ πρώτου Ἄρθρου τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 ἔτους, τὸ ὁποῖον παραδέχεται τὴν ἀνοχὴν «πάσης γνωστῆς θρησκείας,» καὶ ἐγγυᾶται τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου εἰς τὴν λατρείαν (ἐμπεριλαμβανομένου, ἐννοεῖται, καὶ τοῦ κηρύγματος, ἐὰν τοῦτο ἀποτελῇ μέρος τακτικὸν τῆς θείας Λειτουργίας τῶν αἱρέσεων τούτων) ὅλων ἐπίσης· τοῦ δεκάτου Ἄρθρου, τὸ ὁποῖον λέγει, ὅτι «Πᾶς τις δύναται νὰ δημοσιεύσῃ προφορικῶς τε, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, (δοξασίας ἢ γνώμας,) τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους,» καὶ τοῦ ἑκατοστοῦ

τρίτου Ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἀκυροῖ ὅλους τοὺς Νόμους καὶ τὰ διατάγματα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸ Σύνταγμα.

Διϊσχυρίσθησαν πρὸς τούτοις ὅτι ὁ φανερὸς σκοπὸς καὶ ἡ ἔννοια τοῦ Νόμου, ὁ ὁποῖος ἐγένετο ἀναναντιῤῥήτως ὅπως προστατεύῃ καὶ ὄχι περιστέλλῃ τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ἦτο τὸ νὰ τιμωρῆται ὄχι ἡ ἁπλῆ δημοσία ἔκφρασις τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν, εἰς τόπον ὅπου ὅλαι αἱ θρησκευτικαὶ αἱρέσεις, μηδὲ τῆς τῶν Μωαμεθανῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων ἐξαιρουμένης, ἀπολαύουσι διὰ νόμου ἴσης ἐλευθερίας φρονήματος καὶ λόγου, ἀλλ' ἡ διατάραξις τῆς δημοσίας ἡσυχίας διὰ βιαίων καὶ δυσμενῶν προσβολῶν κατ' ἀντιθέτων δογμάτων, καὶ ὅτι ἑπομένως ἡ δυσμένεια εἶναι ἀναγκαῖον συστατικὸν τοῦ ἐγκλήματος, καὶ οὐσιῶδες γεγονὸς ἵνα ἀποδειχθῇ· ἡ σκέψις αὕτη ὑποστηρίζεται ἰσχυρῶς ὑπὸ τῆς φράσεως τοῦ Νόμου τοῦ 1822 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδηκος, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ Ἑλληνικὸς ἐξήχθη οὐσιωδῶς, καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου τοῦ δημοσιευθέντος ἐπισήμως τὸ 1834 (τὸ ὁποῖον θεωρεῖται πράγματι ὡς πρωτότυπον τοῦ μεταπεφρασμένου Ἑλληνικοῦ,) ὅπου ἡ φράσεις « δυσμενεῖς ἐκφράσεις» ἑρμηνεύεται διὰ « Ausdrüke des Hasses.» Καὶ ὅμως τὸ Δικαστήριον ἀνέτρεψε τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα, καὶ ἐδίκασεν ὡς ἀνωτέρω ἐῤῥέθη.

Δημοσιευθείσης τῆς ἀποφάσεως, καταχωρισθείσης εἰς τὸ βιβλίον καὶ ὑπογραφείσης ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ὁ Εἰσαγγελεὺς προέτεινε νὰ καταδικασθῇ ὁ κατηγορούμενος εἰς φυλάκισιν, εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ εἰς ἀπέλασιν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὡς ξένος, « κατά τε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν διαγωγὴν κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὰ ἤθη »

κατὰ τὰ Ἄρθρα 34 καὶ 37 τοῦ Ποινικοῦ Κώδηκος. Οὐδεμία νέα ἀπόδειξις προσεφέρθη εἰς ὑποστήριξιν τῆς προτάσεως περὶ ἀπελάσεως τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἑπομένως αὕτη ἠδύνατο νομίμως νὰ στηριχθῇ μόνον ἐπὶ γεγονότων ἐφ' ὧν τὸ Δικαστήριον ἐθεμελίωσε τὴν καταδίκην. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἠναντιώθησαν οἱ Δικηγόροι τῆς ὑπερασπίσεως, ἐπὶ λόγῳ παντελοῦς ἐλλείψεως ἀποδείξεως ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦτο "κατά τε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, τὸν χαρκτῆρα καὶ τὴν διαγωγὴν κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ ἤθη·» καὶ πρὸς τούτοις διϊσχυρίσθησαν ὅτι, ἐπειδὴ τὸ Δικαστήριον ἐκδίδον τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀπόφασιν, δὲν ἔκρινε τὸν κατηγορούμενον ὡς ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ ἤθη, δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀναπληρωθῇ ἡ ἔλλειψις τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἔκδοσιν νέας διακεκριμένης ἀποφάσεως. Καὶ ὅμως τὸ Δικαστήριον ἀπέῤῥιψε τὴν ἔνστασιν, καὶ ἄνευ ἄλλης ἀποδείξεως ἐξέδοτο δευτέραν καὶ ἀνεξάρτητον ἀπόφασιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶχε τὸν χαρακτῆρα τὸν προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ 37 ἄρθρου τοῦ Ποινικοῦ Κώδηκος, καὶ τοῦτο ὄχι ἐπὶ τῷ ὡρισμένῳ λόγῳ τῶν «δυσμενῶν ἐκφράσεων» δι' ἃς κατεδικάσθη, ἀλλ' ἐπὶ τῇ γενικῇ φράσει, ὅτι «προσέβαλε σκανδαλωδῶς τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, τοὺς Κανόνας, τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἔθιμα αὐτῆς·» κατηγορίᾳ μὴ ὑποστηριζομένη ὑπὸ εἰδικῶν ἀποδείξεων, μηδὲ ἐμπεριεχομένη εἰς τὰ γεγονότα τὰ εὑρεθέντα πρὶν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

Ἐῤῥέθησαν ἤδη ἱκανὰ ὥστε νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ Δόκτορος Κὶγκ ἦτο ἄδικος καὶ παράνομος, τῶν γεγονότων ἅτινα εὑρέθησαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, μὴ στηριχθέντων ὑπὸ τῆς μαρτυρίας, καὶ τοῦ νομίμου αὐτοῦ

συμπεράσματος μὴ θεμελιουμένου ἐπὶ τοῦ Νόμου καὶ τῶν εὑρεθέντων γεγονότων· ἀλλ' εἶναι χρέος τοῦ ὑποφαινομένου νὰ παρατηρήσῃ πρὸς τούτοις πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν, εἰς ἀπόδειξιν τούτου ὅτι ἡ Σύνοδος (ἡ Ἱερὰ) ἐπετράπη νὰ διεγείρῃ τὰ χείριστα πάθη τοῦ πλήθους κατὰ τοῦ Δόκτορος Κὶγκ, ἀποκηρύττουσα καὶ ἀναθεματίζουσα αὐτὸν καὶ τὰ φρονήματάτου μὲ φράσεις κακῶς ἁρμοζούσας εἰς εὐγενεῖς ἀνθρώπους ἢ χριστιανοὺς διδασκάλους· ὅτι μέτρα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν καταδιωκτῶν αὐτοῦ, ἵνα ἐρεθίσωσι τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ κατ αὐτοῦ τοιχοκολλῶντες καὶ διαδίδοντες φλογερὰ καὶ ὑβριστικὰ ἔγγραφα, καὶ δι' ἄλλων μέσων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ συῤῥεύσῃ εἰς τὴν δίκην· πολέμιον πλῆθος, ὥστε νὰ ἐπηρεασθῇ τὸ δικαστήριον καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ὑπεράσπισις· ὅτι ἑπομένως πολὺς καὶ μαινόμενος ὄχλος, ὁδηγούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων ἱερέων καί τινων ἐκ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας συνήχθη εἰς τὴν δίκην· ὅτι ὁ Προεδρεύων Δικαστὴς ἐσυγχώρησεν εἰς τοὺς ἀτάκτους τούτους νὰ προσβάλλωσι τὸν κατηγορούμενον καὶ τοὺς Δικηγόρους του, νὰ καταπλήττωσι καὶ νὰ ἐκφοβῶσι τοὺς μάρτυρας τῆς ὑπερασπίσεως καὶ νὰ ἐπευφημῶσι καὶ χειροκροτῶσι τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας, καὶ ὅτι αἱ προσποιηταὶ αὐτοῦ προσπάθειαι εἰς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας ἦσαν τοσούτῳ ἀσθενεῖς ὥστε φανερῶς ἠρέθιζε μᾶλλον καὶ ἐνεθάῤῥυνεν ἢ ἐφόβιζε καὶ συνέστελλε τοὺς ταραξίας· ὅτι ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα νὰ ἀφιερώσῃ μέγα μέρος τοῦ καιροῦ, τοῦ καταναλωθέντος εἰς τὸν λόγον του, εἰς ἀνάγνωσιν καὶ σχολίασιν συγγραμμάτων τινῶν θρησκευτικῆς διδασκαλίας δημοσιευθέντων ἐν μέρει εἰς ξένους τόπους ἐν ὀνόματι τοῦ Δόκτορος Κὶγκ. ἀλλὰ χωρὶς

νὰ ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν δίκην τακτικῶς ὅτι ἐδημοσιεύθησαν ἢ διεδόθησαν παρ' αὐτοῦ, ἢ ἄλλως πως νὰ ὑποβληθῇ τοῦτο ἁρμοδίως εἰς τὸ δικαστήριον· ὅτι ἐπετίμησε τοὺς Δικηγόρους τῆς ὑπερασπίσεως ὅτι ὑπέβαλον ἔνστασιν κατὰ τῆς ἀταξίας ταύτης· ὅτι δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν κατηγορούμενον καὶ τοὺς Δικηγόρους αὐτοῦ πλήρη ἐλευθερίαν νὰ ὁμιλήσωσιν εἰς ὑπεράσπισίν του· καὶ ὅτι καθ' ὅλην τὴν δίκην ἐπεδείκνυε πρόδηλον ἀπόφασιν νά ὑποστηρίζῃ τὴν κατηγορίαν καὶ νὰ παρεμποδίζῃ τὴν ὑπεράσπισιν.

Τὰ γεγονότα ταῦτα καὶ ἄλλα ἐπίσης δυσφημοῦντα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, κατεδείχθησαν ὑπὸ μαρτύρων ἀναντιῤῥήτου συνέσεως, ἀπροσωποληψίας καὶ ἀκεραιότητος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦναι κατά τινα βαθμὸν πράγματα γνώμης καὶ δύνανται νὰ διαφιλονεικηθῶσιν, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐπενήργησαν εἰς τὴν προαποφασισμένην καταδίκην ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀσήμαντα πρὸς τὸ ψηλαφητῶς παράλογον τῶν νομίμων αὐτῆς συμπερασμάτων, καὶ ἑπομένως μόνον ὡς συντελοῦντα εἰς χαρακτηρισμὸν τοῦ πνεύματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀναφέρονται ἐδῶ μᾶλλον ὡς ἔνδειξις τοῦ πνεύματος τῶν κατὰ τοῦ Δόκτορος Κὶγκ νομίμων μέτρων, ἢ ὡς οὐσιώδης βάσις ἀπαιτήσεως ἐπανορθώσεως.

Γενομένης τῆς φυλακίσεως κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὑπόθεσις ἐφέρθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου χάριν ἀναιρέσεως, καὶ διάφορα νομικὰ σφάλματα κατεδείχθησαν ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων Δικηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως. Οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως τοὺς ὁποίους προέτειναν ἦσαν ὅλοι εὐλογοφανεῖς καί τινες ἐξ αὐτῶν

προφανῶς ἀποδεικτικοί, τοῦ προκειμένου παριστάνοντος καθαρὰν περίστασιν «ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς καὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.» Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ κατωτέρου Δικαστηρίου ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 18 Ἄρθρου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ μέρος τοῦ Βουλεύματος, τὸ ὁποῖον κατηγόρει ἐπὶ παραβάσει τοῦ Ἄρθρου τούτου δὲν ἦτο πλέον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, διότι τὸ Βούλευμα εἶχε τροπολογηθῇ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ Ἄρθρου ἐκείνου· ἀλλ' εἶπεν ὅτι δὲν εἶχε δικαιοδοσίαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ 17 Ἄρθρου· καὶ εἰ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι οὐσιωδῶς τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῶν ἀνωτάτων Δικαστηρίων τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, περιῆλθεν ὅμως εἰς τὸ παράδοξον συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ κατωτέρου Δικαστηρίου ἐπὶ τοῦ καθαροῦ νομικοῦ ζητήματος, ἐὰν τὰ παρὰ τοῦ δικαστηρίου εὑρεθέντα γεγονότα ἀπαρτίζωσιν ἢ ὄχι πλημμέλημα κατὰ τὸν νόμον. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπεκύρωσε πραγματικῶς τὴν γενικὴν ἀρχὴν ὅτι, ὅταν κατώτερον δικαστήριον τὸ Πλημμελειοδικεῖον, ἀποφασίζῃ ὅτι ὡρισμένα τινὰ γεγονότα ἀποτελοῦσι πλημμέλημά τι, καὶ, ὁρίζον τὸ πλημμέλημα, μεταχειρίζεται τὰς λέξεις τῆς ἀπαγορευούσης αὐτὸ διατάξεως, αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀναιρετέαι, καὶ ἑπομένως οἱ Δικασταὶ αὐτοῦ εἶναι οἱ ἀνώτατοι Δικασταὶ τοῦ Νόμου καθὼς καὶ τοῦ γεγονότος.

Ἂν καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀποφάσεις περὶ τοῦ καταδειχθέντος πρώτου καὶ δευτέρου σφάλματος Ἄρθρ. 18, 13 Μαρτίυ, 1852) ἐκφράζεται μετ' ἀσαφείας μεμελετημένης, δὲν ἐπιδέχεται ὅμως ἄλλην ἑρ-

μηνείαν πλὴν τῆς ἀνωτέρω· καὶ ἡ πρόφασις, ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὗται τῶν Δικηγόρων εἶναι ὥς τις ἀπόπειρα τοῦ νὰ διεγερθῇ ἀμφισβήτησις περὶ τὴν ἰσχύος τῆς ἀποδείξεως τῶν γεγονότων, εἶναι ἁπλῆ ὑπεκφυγή.

Εἶναι δύσκολον νὰ εἴπωμεν ποία τῶν ἀποφάσεων τείνει περισσότερον εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ τὸν θαυμασμὸν εἰς τὸν νοῦν συνετῶν Νομομαθῶν, ἡ παχυλὴ ἀνομία τῆς ἀποφάσεως τοῦ κατωτέρου Δικαστηρίου ὅτι, ἐπὶ Συντάγματος ἐγγυουμένου γενικὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἐλευθερίαν λατρείας καὶ λόγου, καὶ ἐπὶ Νόμων γενομένων ἐπίτηδες πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας ταύτης, ἡ ἁπλῆ ἔκφρασις εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν δοξασιῶν πρεσβευομένων ὑπὸ μεγίστου μέρους τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, καί τοι ἀντικειμένων εἰς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, μὴ συνοδευομένη ὑπὸ χλευαστικῶν, ὑβριστικῶν, ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων, τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος μὲ φυλάκισιν καὶ ἐξορίαν ὡς «δυσμενὴς ἔκφρασις.» ἢ ἡ ἐπίσημος ἀπόφασις τοῦ ἀνωτάτου νομίμου Δικαστηρίου τοῦ Κράτους, ὅτι δὲν ἔχει ἐξουσίαν νὰ διορθώσῃ τὰ λάθη τῶν κατωτέρων Δικαστηρίων εἰς ὑποθέσεις προσβαλλούσας τὸν χαρακτῆρα, τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ζωὴν αὐτήν, ὡς καὶ ὅταν τὰ λάθη ταῦτα εἶναι προφανῆ εἰς τὴν ἀπόφασιν.

Ἦτο ἀναξία ὑπεκφυγὴ ἡ προσποίησις, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ἐκλήθη ἵνα ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν ἁπλῶν γεγονότων· ἐπειδὴ τοιαύτη ἔκτασις ἐξουσίας ἐζητεῖτο ὑπὸ τῶν Δικηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τὸ Δικαστήριον ἐζητεῖτο ἁπλῶς νὰ ἐνεργήσῃ τὸ νόμιμον αὐτοῦ δικαίωμα καὶ χρέος, νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν τὸ εὑρεθὲν γεγονὸς (τὸ ὁποῖον

κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας πρέπει νὰ ἐκτίθεται εἰς τὸ βούλευμα, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων Δικαστηρίων) ἀπαρτίζῃ ἢ ὄχι πλημμέλημα τιμωρούμενον ὑπὸ τοῦ Ἄρθρου 17, ἤ, δι' ἄλλων λέξεων, ἐὰν ὑπῆρξεν ἢ μὴ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ ἢ ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.»

Ἐὰν ἡ ἀπόφασις τοῦ Πλημμελειοδικείου εἶναι τῷ ὄντι ὁ Νόμος τῆς Ἑλλάδος, τότε ὄχι μόνον ὁ νόμος, κατὰ παράβασιν τοῦ Συντάγματος, ἀπαγορεύει τὴν δημοσίαν λατρείαν ὅλων ὅσοι διαφωνοῦσι πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἑλληνικὸς κλῆρος δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καθήκοντα τῆς ἰδίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὰς ποινὰς τοῦ Νόμου ὡς προσβάλλων διὰ «δυσμενῶν ἐκφράσεων» τὰ «δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα» τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν ἐπίσης προστατευομένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

Ὁ Λουθηρανὸς δὲν δύναται νὰ ὁμολογήσῃ δημοσίᾳ τὴν πίστιν του, ἢ νὰ εἴπῃ τὰ φρονήματά του περὶ τῆς μετουσιώσεως. Ὁ Ἀγγλοεπισκοπικὸς δὲν δύναται νὰ διδάξῃ τὴν Κατήχησιν τῆς Ἐκκλησίας του, ἢ νὰ ἀπαγγείλῃ τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα τῆς πίστεώς του, ἅτινα κατηγοροῦσι «τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλήμ, τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ῥώμης,» ὡς «σφαλούσας κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, κατὰ τὰς τελετὰς καὶ τὴν πίστιν» καταδικάζουσι τὴν εἰς τὸ καθαρτήριον πίστιν, τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων καὶ τῶν λειψάνων, καὶ τὴν ἐπίκλησιν τῶν Ἁγίων· ἀρνοῦνται τὸ δόγμα τῆς μετουσιώσεως καὶ διδάσκουσιν ὅτι τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ὁ Καθολικὸς δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ

τὴν κυριαρχίαν τοῦ Πάπα, τὸ κῦρος τῶν Κανόνων τῶν τελευταίων Συνόδων καὶ τῆς Μεταλήψεως εἰς ἓν εἶδος, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀνάγκην τοῦ Βαπτίσματος διὰ καταδύσεως. Ὁ Μωαμεθανὸς δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ Προφήτου. Ἀλλ' οὐδ' ὁ Ἕλλην δύναται δημοσίᾳ νὰ ἀρνηθῇ τὰ δόγματα τῶν ἄλλων αἱρέσεων, ἢ νὰ τηρήσῃ τὰ δόγματα ἐκεῖνα τῆς ἰδίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, τὰ ὄντα ἀσύμφωνα πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀντιζήλων Συμβόλων, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον δύναται νὰ κεραυνοβολῇ τὰς ἀράς, τὰς ὁποίας τὸ Τριῴδιον ἀπαγγέλλει κατ' ἐκείνων οἵτινες ἀποδοκιμάζουσι τὴν προσκύνησιν τῶν Εἰκόνων ἢ τὰς ἄλλας παραδόσεις καὶ διδασκαλίας τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὸν προφανῆ λόγον, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνὰ χεῖρας ἀποφάσεως, ἑκάστη τῶν πράξεων τούτων ἀποτελεῖ τὸ πλημμέλημα τῆς προσβολῆς διὰ « δυσμενῶν ἐκφράσεων » τῆς Πίστεως ἐκκλησίας τινὸς κειμένης ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου· καὶ ἑπομένως, ἐὰν ἡ ἀπόφασις αὕτη καθιερωθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐφαρμοσθῇ ἀπροσωπολήπτως ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, οὔτε θρησκευτικὴ λατρεία, οὔτε δημοσία θρησκευτικὴ διδασκαλία δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ αὐτὰ τὰ μέλη τῆς ἐθνικῆς Συνόδου, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν κατὰ τοῦ Δόκτορος Κὶγκ καὶ τῶν συγγραμμάτων του ἀφορισμὸν τοῦ 1845 κατέταξαν τοὺς Ἰησουΐτας « Μοναχοὺς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας » μεταξὺ « τῶν Λεγεώνων τοῦ Σατανᾶ » καὶ ἐσύγκριναν αὐτοὺς καὶ « ἄλλους ψευδαποστόλους τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας » μὲ « μονιοὺς ἀγρίους λυμαινομένους τὴν ἄμπελον τοῦ Κυρίου, » καὶ πάλιν εἰς τὸν ἀφορισμὸν τοῦ 1851 καταγγέλλουσι

μετ' ἀντιχριστιανικῆς πικρίας τὰ δόγματα τῶν Διαμαρτυρομένων αἱρέσεων, τῶν ὁποίων οἱ ὀπαδοὶ εἶναι πολλάκις πολυαριθμότεροι ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὑπόκεινται εἰς τιμωρίαν διὰ τὰς « δυσμενεῖς αὐτῶν ἐκφράσεις » κατὰ τῶν λειτουργῶν καὶ τῶν διδασκαλιῶν τῶν ἄλλων κλάδων τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ πάλιν, ἐὰν ἡ ἐπίσημος ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἦναι νόμος, οἱ Δικασταὶ τῶν κατωτέρων Δικαστηρίων εἶναι ἀνώτατοι Δικασταὶ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ γεγονότος ἐπίσης καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις. Καὶ ἂν τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἀπεφάσιζεν ὅτι τὰ ἀληθῆ γεγονότα τὰ εὑρεθέντα παρ' αὐτοῦ καὶ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀνὰ χεῖρας δίκην, ἀπετέλουν πλημμέλημα ληστείας, ἢ κιβδηλοποιΐας ἢ προδοσίας, ὁ Ἄρειος Πάγος, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀρχάς, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα. Καὶ λοιπὸν ὁπόταν ἄλλο κατώτερον Δικαστήριον εὑρεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα τυφλὸν ἢ δεισιδαῖμον, ἢ ἀποχρώντως διεφθαρμένον, ὥστε νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ τὴν Γαλλίαν, ἢ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα αὐτήν, τὰς ἀρχὰς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν, ἡ ἀπόφασις τῆς καταδίκης δὲν θέλει εἶσθαι ἀναιρετέα, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος θέλει εὑρεθῆ δεσμευμένος ὑπὸ τοῦ προηγουμένου τούτου ἵνα ἐπικυρώσῃ αὐτήν.

Αὕτη ἡ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγὴ (reductio ad absurdum) δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὸ ἐπάπειρον καὶ δι' ἄλλων προφανῶν καὶ καθημερινῶν παραδειγμάτων· ἀλλ' ὁ ὑποφαινόμενος αἰσθάνεται ὅτι εἶναι προσβλητικὸν τοῦ νοὸς τῶν πεπαιδευμένων καὶ διακεκριμένων ἀνδρῶν τῶν συνιστών-

των τὴν Κυβέρνησιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος τὸ νὰ προβῇ εἰς πλατυτέραν ἀναίρεσιν τῶν ἀλόγων συμπερασμάτων τῶν ῥηθέντων Δικαστηρίων. Πρὸς Νομικοὺς ἱκανοὺς νὰ διακρίνωσι τὰ τοῦ Νόμου, ἁπλῆ ἐξιστόρησις τοῦ πράγματος ἐκθέτει τὸ παράλογον αὐτῶν τοσούτῳ προφανῶς, ὅσον ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ἐπεξειργασμένας ὑπομνηματισμός.

Διὰ τοῦτο, καὶ διότι ἡ φύσις τῶν ὁδηγιῶν του καθιστᾷ περιττὴν τὴν πλήρη συζήτησιν, ὁ ὑποφαινόμενος ἀρκεῖται νὰ προσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν προηγηθεῖσαν ἔκθεσιν, ἥτις, ἐξαιρουμένων τῶν ἀναφερθέντων περὶ τῶν κατὰ τὴν δίκην ἀτόπων, θέλει εὑρεθῇ σύμφωνος μὲ τὴν διαδικασίαν αὐτήν, καὶ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ, κοινοποιῶν τὰς ἐσκεμμένας γνώμας τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν περὶ τοῦ προκειμένου, προσθέτων μόνον ὅτι αἱ γνῶμαι αὗται διεσχηματίσθησαν μετὰ πλήρη ἔρευναν ὅλων τῶν ὅρων τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Νόμων τῆς Ἑλλάδος τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ ὁλοκλήρου τῆς διαδικασίας ἀπὸ τῆς ἀνακρίσεως μέχρι τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ὁ ὑποφαινόμενος λοιπὸν παρηγγέλθη νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ὅτι, ἂν καὶ κατὰ τὴν δίκην τοῦ Δόκτορος Κὶνγ οἱ τύποι τοῦ Νόμου ἐτηρήθησαν, ἴσως ἐν γένει, ὅμως ἡ δίκη αὐτὴ διεξήχθη κατὰ πολλὰ ἄνευ εὐθύτητος καὶ ἀνόμως καὶ εἰς τὸ πλεῖστον παχυλῶς ἀπέχουσα τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου· ὅτι εἶναι πολὺ φανερὸν ὅτι δὲν ἐνεκαλέσθη δι' ἔγκλημα καθαρῶς

ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος· ὅτι τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ Νόμοι τῆς Ἑλλάδος ἐγγυῶνται πλήρη ἀνοχὴν ὅλων τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀπόδειξις ὅτι ὁ Δόκτωρ Κὶνγ ὑπερέβη τὰ δίκαια ὅρια τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου τῆς ὑπονοουμένης ἐκ τοιαύτης ἀνοχῆς· ὅτι αἱ περιστάσεις δικαιολογοῦσι τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν ἐπίστευεν ἀληθῶς ὅτι ὁ Δόκτωρ Κὶνγ ἦτο ἔνοχος τοῦ δεινοῦ πλημμελήματος τοῦ ἀποδοθέντος αὐτῷ· ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅτι ὅλη ἡ σειρὰ τῆς διεξαγωγῆς εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ δείξῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων ὑπὸ ἔποψιν ὄχι εὐνοϊκήν· καὶ ὅτι ἢ αἱ ἀληθεῖς καὶ ὑγιεῖς ἀρχαὶ τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας αἱ ἐπικρατοῦσαι ἀλλαχοῦ εἶναι ἄγνωστοι εἰς τὴν Νομοθεσίαν τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὰ δικαστήρια αὐτῆς προεδρεύονται ὑπὸ ἀνθρώπων πολλὰ κακῶς ἐννοούντων τὸν δικανικὸν χαρακτῆρα, ἢ ὑπάρχουσι προλήψεις κατὰ τοῦ Δόκτορος Κὶνγ, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τοὐλάχιστον διέφθειραν τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ Πρόεδρος δὲν ἐπιχειρεῖ ν' ἀποφασίσῃ εἰς ποίαν τῶν αἰτιῶν τούτων πρέπει ν' ἀποδοθῇ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ διαστροφὴ τῆς δικαιοσύνης κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης τοῦ Δόκτορος Κίνγ· ἀλλ' ἔχει λόγους νὰ πιστεύσῃ ὅτι, ἐν μέρει τοὐλάχιστον, προῆλθεν ἐκ τῆς συνδρομῆς καὶ τῶν τριῶν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου, τὰ γεγονότα ταῦτα καταστρέφουσι πᾶσαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια καθ' ὅσον ἀποβλέπει τὸν Δόκτορα Κὶνγ, καὶ ἀναγκάζουσιν αὐτὸν νὰ θεωρῇ τὴν ἀπόφασίν των εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἄδικον καὶ καταπιεστικήν.

Τοιούτων οὐσῶν τῶν περιστάσεων τῆς ψηλαφητῆς καὶ πασιφανοῦς καταχρήσεως τῶν τύπων τοῦ Νόμου, καὶ τῆς

διαστροφῆς αὐτῶν ἐπὶ σκοπῷ ἀδικίας καὶ διωγμοῦ, εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ ἐπανορθώσῃ ἐντελῶς τὰ ἀδικήματα τὰ ὁποῖα ὑπέφερεν ὁ Δόκτωρ Κὶνγ, καὶ νὰ λάβῃ πρὸς τούτοις μέτρα τοιαῦτα ὁποῖα θέλουσι δεικνύει τὸ σέβας αὐτῆς πρὸς τὴν ἀκεραιότητα τῆς νομοθεσίας της, καὶ νὰ ἀποδείξῃ ἀπόφασιν εἰς τὸ νὰ διατηρῇ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου, καὶ τὰ δικαιώματα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ λόγου, τὰ ὁποῖα τόσῳ εὐγενῶς γεννηθεῖσα ἡ Ἑλλὰς διεκήρυξεν ἐν τοῖς πρώτοις νόμοις τῆς ἐπαναστατικῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἐγγυήθη ἡ συνθήκη ἡ μεταξὺ τῶν συμμάχων δυνάμεων, αἵτινες κατέστησαν τὴν ἐθνικὴν αὐτῆς ἀνεξαρτησίαν, ἐπεκύρωσε δὲ πάλιν καὶ ἐξησφάλισε τὸ ἐν ἰσχύϊ σήμερον Σύνταγμα.

Συγχρόνως ὁ Πρόεδρος τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ἐπιθυμεῖ νὰ μεταχειρισθῇ μὲ σέβας καὶ αὐτοὺς τοὺς τύπους τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ νόμους οἵτινες ἀληθῶς ἑρμηνευόμενοι, διακρίνονται διὰ τὸ δίκαιον καὶ φιλελεύθερον αὐτῶν πνεῦμα, καὶ δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ κρύψῃ τὴν δυσχέρειαν, ἥτις ἤθελε συνοδεύσει τὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ ἀπόπειραν τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν πλήρη ἐκείνων ἱκανοποίησιν διὰ δικαστικὸν ἀδίκημα, τὴν ὁποίαν ἡ πρὸς τὸν Δόκτορα Κὶνγ δικαιοσύνη, καὶ ἡ τιμὴ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ἐπίσης ὁμοῦ ἀπαιτοῦσιν.

Συναισθάνεται τὴν δυσκολίαν καὶ τὴν ἁβρότηπα τῆς ἐπικρίσεως παρ' ἑνὸς κλάδου τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν πράξεων ἄλλου, καὶ δὲν ἀγνοεῖ ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἡ δυσκολία αὐξάνεται ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, ἐγκλήματος ἐπαχθέντος κατὰ τῆς καθεστώσης θρησκείας τοῦ Κράτους. Δὲν ὑ-

πάρχει ἄλλο ἀντικείμενον ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων νοήμονα κατ' ἄλλα, νὰ ἦναι τόσον ἐπιῤῥεπῆ εἰς τὸ νὰ παρασύρωνται ὑπὸ τῆς προλήψεως, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ὅταν ἐξαφθῶσιν ὑπὸ τῆς συζητήσεως, νὰ καταντῶσι τόσον ἀνίκανα νὰ σταθμίσωσι τὴν μαρτυρίαν ἢ ν' ἀκούσωσι τὸν ὀρθὸν λόγον. Καὶ ἂν ὁ Πρόεδρος ἐπεχείρει ἐπισήμως νὰ ἐξετάσῃ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος τὴν διαγωγὴν τῶν δικαστηρίων κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἡ πλήρης συζήτησις τῶν κατ' αὐτὴν ἤθελε τὸν ὑποχρεώσει νὰ προβῇ εἰς ἀνάρμοστον ἐξέτασίν τινων ἐκ τῶν μεγαλειτέρων λεπτοτήτων τῆς δογματικῆς Θεολογίας.

Ὁ Πρόεδρος θεωρεῖ τὴν τοιαύτην συζήτησιν ὡς ἀπρόσφορον, καὶ μετὰ πεποιθήσεως πιστεύει ὅτι ἵνα ἐξασφαλισθῇ ταχεῖα ἐπανόρθωσις τῆς ἀδικίας τῆς γενομένης ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Νόμου, εἶναι μόνον ἀναγκαῖον νὰ προσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὸ βαρὺ ἀδίκημα τὸ ὁποῖον ὑπέστη ὁ Δότωρ Κὶνγ, καὶ τὸν μῶμον τὸν ὁποῖον τοιαύτη διεξαγωγὴ, ἐὰν ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, θέλει προστρίψει ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Νομοθεσίαν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀδίκημα, εἰ καὶ μέγα κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τὰς μετὰ ταῦτα συνεπείας αὐτοῦ, δὲν συνωδεύθη μέχρι τοῦδε καὶ ὑπὸ μεγάλων χρηματικῶν ζημιῶν ἢ βαρέων προσωπικῶν παθημάτων τοῦ Δόκτορος Κὶνγ, δὲν παρηγγέλθην κατὰ τὸ παρὸν ἐπισήμως νὰ ζητήσω χρηματικὴν ἀποζημίωσιν ἢ ἄλλην ἱκανοποίησιν ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν προσβολὴν, ἢ μέτρα τιμωρίας κατ' ἐκείνων ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ὑπέφερεν ἀδικήματα τόσον ἐπιβλαβῆ εἰς αὐτὸν,

καὶ τόσῳ προσβάλλοντα τὰς ἀρχὰς αἵτινες ἐνήργησαν ἀμέσως τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν· ἀλλ' εἶμαι διατεταγμένος νὰ εἰδοποιήσω τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μ. ὅτι ὁ Πρόεδρος τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν προσδοκᾷ ἐπίσημον ἀνάκλησιν τῆς περὶ ἀπελάσεως τοῦ Δόκτορος Κὶνγ ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ἀποδείξαντος οὕτω διὰ τῆς μεγάλης μετριότητος τῆς αἰτήσεως ταύτης τὴν φιλικήν του διάθεσιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ σέβας του πρὸς τὴν ἐπίσημον ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ὁ ὑποφαινόμενος πιστεύει ὅτι ἡ ὑπερτάτη Ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος δὲν θέλει ἐπιτρέψει ὥστε οἱ Νόμοι αὐτῆς ἐμφρόνως τεθέντες ὑπὲρ τῆς προστασίας τῆς θρησκευτικῆς λατρείας, νὰ διαστρέφωνται τοῦ λοιποῦ εἰς μηχανοῤῥαφήματα διωγμοῦ. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ Α. Μ. ἀναμιμνησκομένη τὰς ἐπισήμους καθιερώσεις τοῦ μεγάλου ἀλληλεθνοὺς Συμβολαίου τὸ ὁποῖον ἐκάλεσεν αὐτὴν εἰς τὸν θρόνον, καὶ μεριμνῶσα περὶ τῆς ἁγνῆς καὶ ἀπροσωπολήπτου ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, ἥτις εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα ἐγγύησις τῆς ἐθνικῆς πίστεως καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἀκεραιότητος τοῦ πολίτου, θέλει ἐκπληρώσει τὰς δικαίας καὶ εὐλόγους προσδοκίας τοῦ Προέδρου τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, ἀπαλλάττουσα τὸν Δόκτορα Κὶγκ τῆς ἀπελάσεως ἢ ἄλλου διωγμοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως τῆς ἐκδοθείσης κατ' αὐτοῦ, καὶ θέλει απομακρύνει οὕτως αἰτίαν ἐρεθισμοῦ μεταξὺ ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα πρὸ πολλοῦ συνδέονται διὰ γενναίων καὶ ἐντίμων συμπαθειῶν, καὶ τὰ ὁποῖα ὡς μὴ διαιρούμενα ὑπὸ διαμαχομένων συμφερόντων πολιτικῆς ἢ ἐμπορίου, ὀφείλουσι

νὰ διατηρῶσιν ἀτάραχον τὴν καλὴν συννενόησιν καὶ τὰς σχέσεις τῆς ἀμοιβαίας φιλίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ, αἵτινες τοσούτῳ εὐτυχῶς ὑπάρχουσιν ἄχρι τοῦδε μεταξὺ αὐτῶν.

Ὁ ὑποφαινόμενος δράττεται τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως ἀνανεώσῃ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πολλὰ διακεκριμένης ὑπολήψεώς του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΑΡΣ.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Α. Παΐκον, ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ·

Ο Θ Ω Ν κ. τ. λ.

Τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαλλάσσομεν τὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ τῆς ποινῆς τῆς ἀπελάσεως, τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 704 τοῦ 1852 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν, καὶ ἀνατιθέμεθα τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος εἰς τὸν αὐτὸν ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Φεβρουαρίου 1854.

(Ὑπογ.) Ο Θ Ω Ν.

(Προσυπογ.) Σπ. Πήλλικας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ.

Μετὰ τὴν πρὸ ἓξ μηνῶν παραλαβὴν τοῦ ἀνωτέρου Διατάγματος τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ τῆς Ἑλλάδος, ἤλπιζον ὅτι δὲν ἤθελον ἐνοχληθῇ ὑπὸ νέων ΨΕΥΔΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ.

Ἀπροσδοκήτως ὅμως κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον, ἐν ᾧ ἐτυπόνετο τὸ παρὸν βιβλίον, ἔλαβον τὴν ἑπομένην Κλῆσιν, ἵνα ἐξετασθῶ ἐπὶ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΨΕΥΔΕΣΤΑΤΗΣ, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι αἱ κατ' ἐμοῦ ΜΗΧΑΝΟΡΡΑΦΙΑΙ ἐχθρῶν τινῶν εἰσέτι δὲν ἔπαυσαν.

ΚΛΗΣΙΣ.

Ἀριθ. 2284.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτὴς

Ἰδόντες τὰ ἄρθρα 187, 189 καὶ 190 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καλοῦμεν τὸν Ἰωνᾶν Κὶνγ κάτοικον ἐνταῦθα νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ γραφείῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ὁδὸν Ἁγίας Εἰρήνης ἀριθ. 12 ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς παρούσης κλήσεως διὰ νὰ ἐξετασθῇ ἐπί τινος ποινικῆς ὑποθέσεως, ὡς———

Εἰδοποιοῦμεν δὲ αὐτὸν, ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως θέλει καταδικασθῇ εἰς πρόστιμον καὶ διαταχθῇ ἡ διὰ τῆς βίας προσαγωγή του.

Ἡ παροῦσα θέλει μᾶς ἐγχειρισθῇ ἀπὸ τὸν κλητευόμενον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 7βρίου 1859.

(Τ. Σ.) Ὁ Ἀνακριτὴς
Κ. Πολέμης

Ὁ ὑπογραμματεὺς
Ἡλίας Σωτῆρχος

ΑΝΑΚΡΙΣΙΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11/23 *Σεπτεμβρίου* 1859.

Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι;

Ποῦ ἐγεννήθης;

Πόσων ἐτῶν;

Ποίου ἐπαγγέλματος;

Ποίας θρησκείας; κ.τ.λ.

« Κατηγορεῖσαι ὅτι μετὰ τῶν.... κλ. (ἐδῶ ἕπονται πολλὰ ὀνόματα διαφόρων ἀνθρώπων εὑρισκομένων ἐν τῇ Ἑλλάδι, τῇ Τουρκίᾳ καὶ ἀλλοῦ) κατὰ τὸ ἔτος 1855 καὶ ἐφεξῆς, ἐνταῦθα, ἡνώθης ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ συνέρχεσθε ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ ῥητοὺς τύπους καὶ θεσμοὺς, ἀποκλείοντες τοὺς μὴ ἰδιαιτέρως παρεισηγμένους, διὰ νὰ συνασχολῆσθε περὶ ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἀνάγονται εἰς θρησκείαν, ἀποσιωπήσαντες κατ' ἀμοιβαίαν συνεννόησιν καὶ ἀποκρύψαντες ἐπίτηδες εἰς τὰς ἀρχὰς τὴν ἀθέμιτον ταύτην ἕνωσιν, τοὺς σκοποὺς, τοὺς θεσμοὺς, τὰ μέλη, τὰς συναθροίσεις, τὰς ἀποφάσεις καὶ ἀσχολίας, καὶ τὴν εἰς παρασιώπησιν καὶ τήρησιν μυστικότητος ὑποχρέωσίν σας ἐνισχύσατε ἐνόρκως· καὶ ὅτι ἡ ἕνωσις αὕτη ἀπέβλεπε νέαν ναὶ μὴ ἀνεγνωρισμένην παρὰ τῆς Κυβερνήσεως θρησκείαν· καὶ ὅτι σκοπὸς τῆς ἑνώσεως ταύτης ἦτο πρὸς τούτοις ἡ προσπάθεια πρὸς αὔξησιν τῶν μελῶν της.

Τί ἀπολογεῖσαι;

Ἀπ. Ἡ Κατηγορία αὕτη εἶναι ΨΕΥΔΕΣΤΑΤΗ.

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη.

Ὁ κατηγορούμενος
ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

Πῶς ὀνομάζεσαι;

Ποῦ ἐγεννήθης;

Πόσων ἐτῶν;

Ποίου ἐπαγγέλματος;

Ποίας θρησκείας;

Κατηγορεῖσαι μετὰ τῶν ... κα[illegible]
[illegible] διαφόρων ἀνθρώπων [illegible] ἐν τῇ Ἑλλάδι [illegible]
[illegible] καὶ ἀλλοῦ) κατὰ τὸ ἔτος 1853 καὶ ἐφεξῆς, [illegible]
ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ [illegible]
[illegible] διαλαμβανόμενα ὑπὸ [illegible]
τοὺς μὴ ἰδιαιτέρως [illegible] ἀλλὰ νὰ [illegible]
καὶ ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα [illegible]
[illegible] κατ' [illegible] συνεχέστατα καὶ [illegible]
[illegible] εἰς τὰς ἀρχὰς τὴν [illegible]
[illegible] τὰ μέλη, τὰς [illegible]
[illegible] καὶ τὴν εἰς [illegible]
[illegible]
[illegible] μὴ [illegible]
[illegible] καὶ ὅτι σκοπὸς τῆς [illegible]
[illegible] ἡ [illegible]
Τί ἀπολογεῖσαι;

Απ. Ἡ Κατηγορία αὕτη εἶναι [illegible]

Ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη.

ΤΟΙΣ

ΑΓΑΠΩΣΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ

ΚΑΙ

ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ.

Ἀθῆναι τὴν 10 *Μαΐου* (*Ν. Ε.*) 1860.

ΙΩΝΑΣ ΚΙΝΓ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ.

Σελίς

Ἀποχαιρετιστικὸν Γράμμα 1—19

Τὸ αὐτὸ διορθωμένον κατὰ τὴν νῦν εὐχρηστοτέραν γλῶσσαν 502—518

Ἀπολογία 21—186

Πίναξ τῶν περιεχομένων εἰς τὴν Ἀπολογίαν . 187—190

Λόγος ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου 191—207

Ἔκθεσις Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας 209—252

Πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν τῇ Ἐκθέσει Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας 253—255

Τελεταὶ Θρησκευτικαὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας 257—349

Πίναξ τῶν ἐν ταῖς Τελεταῖς ἐμπεριεχομένων 350

Περὶ Ἑρμηνευτικῆς τῶν Θείων Γραφῶν . . 351—374

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἱεροκήρυκα Ἀριανίζοντα . . 375—382

Συνοπτικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας 383—615

Πίναξ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὴν Συνοπτικὴν Ἐπιθεώρησιν 617—622

Διάφοροι Δίκαι Ἰωνᾶ Κὶνγ 623—833

Ἀφορισμὸς τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἑλλάδος 623—630

Σελὶς

Ἀφορισμὸς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης Ἐκκλησίας 630—635
Ἀπάντησις πρὸς τὴν «Ἱερὰν Σύνοδον» τῆς Ἑλλάδος 636—643
Κλῆσις παρὰ τοῦ Ἀνακριτοῦ 643—644
Ἐξέτασις 644—645
Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν 645—651
Ἀνακοπὴ ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν 652—653
Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν 654—657
Αἴτησις Ἀναιρέσεως 657—660
Κλῆσις παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου 660—661
Ἀγόρευσις τοῦ Δικηγόρου Παύλου Καλλιγᾶ 662—678
Ἀγόρευσις τοῦ Δικηγόρου Σπυρίδωνος Τριανταφύλλη 679—687
Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου 688—692
Κατηγορία σταλεῖσα κατ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐν Σύρῳ Κακουργιοδικεῖον 693—695
Κλῆσις τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Ἐφέταις Εἰσαγγελέως 695
Προσπάθειαι ἵνα διεγείρωσι τὸν ὄχλον ἐν Σύρῳ κατὰ τὴν δικάσιμον ἡμέραν 695—696
Λόγος ἑτοιμασθεὶς ἵνα ἐκφωνήσω ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ Κακουργιοδικείου 696—701
Κλῆσις νὰ ἐμφανισθῶ πάλιν ἐνώπιον τοῦ ἐν Σύρῳ Κακουργιοδικείου 701—702
Τὰ Ὄργια τοῦ Σιμωνίδη 702—709
Ἀναχώρησις ἐξ Ἀθηνῶν 709

Σελὶς

Κατασχετήριον 710—711
Ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείαν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν . 711—712
Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν 712—713
Νέα κατηγορία ἐκ μέρους τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἑλλάδος 713
Κλῆσις τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτοῦ 714
Μαρτυρία Δημητρίου Δημάκη 714—717
Μαρτυρία Γεωργίου Γλίνη 718—722
Μαρτυρία Ἰωάννου Παιονίδου 722—725
Μαρτυρία Λεωνίδου Κυριακούλη 726—728
Μαρτυρία Ἰωάννου Ῥεσταμοπούλου . . . 728—730
Μαρτυρία Ἐμμανουὴλ Δημάδου 730—732
Μαρτυρία Δ. Σακελλαρίου 733—735
Βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν 737—740
Ἀνακοπὴ ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν 741—745
Βȣ́λευμα τȣ̃ Συμβȣλίȣ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν 743—747
Αἴτησις Ἀναιρέσεως 747—749
Ἀφορισμὸς τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἑλλάδος κατὰ δύο βιβλίων μου, ἐπιγραφομένων «Ἔκθεσις Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας,» καὶ «Ἀποχαιρετιστικὸν Γράμμα» 749—752
Κλῆσις παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου . . . 752—753
Ποινικὴ Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου . . 754—759
Κλητήριον Θέσπισμα 760—761

Σελίς

Εἰδοποίησις περὶ τῆς Δίκης τοιχοκολληθεῖσα εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως	762
Ἐπίσημος κοινοποίησις περὶ τούτου πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, καὶ τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν	762
Ἡ Δίκη ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν καὶ Καταδίκη εἰς φυλάκισιν καὶ ἀπέλασιν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος	763—782
Πιστοποιητικὸν τῆς φυλακίσεως	783—
Αἴτησις Ἀναιρέσεως	783—
Κλῆσις παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου	784—
Ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου	785—793
Ἐπίσημος Διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου	796—
Γνώμη Δώδεκα Δικηγόρων	797—799
Παρατηρήσεις ἑνὸς τῶν Δώδεκα	799—809
Αἴτησις περὶ ἐγγράφων	809—
Διακοίνωσις τοῦ Πρέσβεως τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Κυρίου Γεωργίου Π. Μάρς πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος Ὑπουργὸν, Κύριον Α. Παΐκον	809—831
Διάταγμα τοῦ Βασιλέως	831—
Κλῆσις πρὸς ἐξέτασιν ἐπὶ νέας Κατηγορίας .	832—
Ἡ Κατηγορία	833—

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελὶς	ςίχ.	ἀντὶ	ἀνάγνωθι
18	7	τοῦ Σωτῆρος	καὶ Σωτῆρος
31	28	Ἑλλένη	Ἑλένη
32	17	»	»
148	29	ἡ βαστάσασέ σε	ἡ βαστάσασά σε
153	19	καθέζεται	καθίζεται
178	9	οἰκόνες	εἰκόνας
199	5	ἐξέφρασε	ἐξέφρασα
203	15	ὅπως καὶ νὰ ἔχῃ	ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ
228	23	ἐδαπίσθη	ἐδαπτίσθη
239	2	ἀπαταιῶνας	ἀπατεῶνας
242	4	ἔξιος	ἄξιος
279	11	φέγετε	φάγετε
311	21	πρεσδυτέρῦυς	πρεσδυτέρους
332	21	εἰς γῆν θέλει [ἐπιστρέψει	εἰς γῆν θέλεις [ἐπιστρέψει
347	2	οὐ δύναται	οὐ δύνανται
368	10	διασάφισιν	διασάφησιν
382	4	λἀναρίθμητον	ἀναρίθμητον
»	»	βαλόντων	βαλλόντων
393	4	παποίθησιν	πεποίθησιν
»	23	ἐσταρωμένον	ἐσταυρωμένον

Σελίς	στίχ.	ἀντὶ	ἀνάγνωθι
395	28	πολτικὸν	πολιτικὸν
400	15	τί οἱ πρόγονοι	ὅτι οἱ πρόγονοι
402	7	φυλλάς	φυλάς
407	16	θισιαστήριον	θυσιαστήριον
432	11	Εὐρώπην	Εὐρώπης
452	3	ἤκου σε	ἤκουσε
453	1	Εὐαγγέλλιον	Εὐαγγέλιον
458	1	προστατεύσύης	προστατευούσης
462	24	σενεζήτησα	συνεζήτησα
478	7	ὑποθεσιν ὅστις	ὑπόθεσιν ἐκείνου, ὅστις
485	11	στέματος	στέμματος
488	22(	Ἰόπην	Ἰόππην
»	30(	»	»
490	18(	»	»
493	26	πόσαν	πόσον
513	20	ὅταν ἦναι πλη-[ρωνηται	ὅταν πληρώνηται
»	27	ἐν χρυσῷ Ἰησοῦ	ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
545	14	Λεωνίδιον	Μενίδιον
603	6	Φιλελληικη	Φιλελληνικὴ
623	16	πρὸς ἄπκντας	πρὸς ἅπαντας
624	30	ἀπαταιῶν	ἀπατεῶν
653	19	Συμβουλίου τῶν [Ἀθήναις	Συμβουλίου τῶν ἐν [Ἀθήναις
697	7—8	τὸν μόνον σύμβολον	τὸ μόνον σύμβολον
719	1	διεκρίντο	διεκρίνοντο
720	18—19	αὐξάνεσθαι καὶ [πληθύνεσθαι	αὐξάνεσθε καὶ [πληθύνεσθε
738	3—4	καὶ τηγορίαν	κατηγορίαν

Σελὶς	ςίχ.	ἀντὶ	ἀνάγνωθι
744	23	νὰ τοὺς συγχω- [ρηθῶσιν	νὰ τοῦ συγχωρηθῶσιν
757	8	θρεισκείας	θρησκείας
766	11	διαμείναντες	διαμείναντος
768	16	κατηγομουρένου	κατηγορουμένου
784	7	κατ' αἴτισιν τοῦ [τῶν ἐν ταῖς	κατ' αἴτησιν τοῦ [ἐν ταῖς
791	5	ἄκουσαν	ἀκοῦσαν
796	7	(22 Φευρϐρίϐ ν.ε.)	(22 Φευρουαρίου π. ε.)
798	22	ἐκ μέρους ἡμῶν	ἐκ μέρους ὑμῶν
811	11	ἐκλησίας	ἐκκλησίας
817	17	Ἑληνικὸς	Ἑλληνικὸς
830	18	ἀλληλεθνους	ἀλληλεθνοῦς
832	3	ἐνοχληθῇ ὑπὸ [νέων	ἐνοχληθῇ τοῦ λοιποῦ [ὑπὸ νέων
833	19	νέαν ναὶ μὴ	νέαν καὶ μὴ

ΛΑΘΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΩΣ.

Σελὶς	στίχ.	ἀντὶ	ἀνάγνωθι
760	9	ἐπαγγέλματος Ἀμε- [ρικανὸς	ἐπαγγέλματος Εὐαγ- [γελιςῆς Ἀμερικανὸς
792	18	ἐπὶ τοῦ ἕκτου	ἐπὶ τοῦ ἕκτου καὶ [ἑβδόμου
»	30	ἐπὶ τοῦ ἑβδόμου	ἐπὶ τοῦ ὀγδόου
793	15	ἐπὶ τοῦ ἐννάτου	ἐπὶ τοῦ δεκάτου

King, Jonas

[Nichtlateinische Schriftzeichen] Verschiedenes (Hauptsächlich über seine Missionsthätigkeit in Griechenland.)

Athen 1859

H.ref. 216 xh
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10449643-9